Rx cortic(is) radic(is) feniculi petrosilli radic(is) acciari an(a) [illegible] i. cortic(is) cappar(is) cortic(is) thamarisci [illegible] 2 geneste an(a) ʒ i.
[illegible] scolopendre an(a) m i. 2 ß eupatorii [illegible] absinthii oppoponac(is) capilli ve(neris) [illegible] [illegible] an(a)
m i. an(a) [illegible] se(minis) melonis [illegible] an(a) ʒ i. [illegible] se(minis) [illegible] se(minis) basiliconis an(a) ʒ ii ligni(s) rase [illegible] passar(um) [illegible]
succi borag(inis) violar(um) buglossi flor(um) sticados an(a) ʒ i. [illegible] [illegible] in panno zucre al. [illegible] ß [illegible] radices [illegible]
[illegible] 2 fiat sirupus p(er)fecte clarificatus 2 [illegible] digni

Item r(ecipe) flor(um) borag(inis) [illegible] succi [illegible] violar(um) thamarisci sticados an(a) ʒ i. [illegible] agarici [illegible] sene
an(a) ʒ ß [illegible] ß an(a) ʒ ii [illegible] rase [illegible] passar(um) an(a) ʒ ß fiat decoctio in [illegible] [illegible]
[illegible] tamarindorum cortices [illegible] [illegible] [illegible] ʒ i. 2 ß [illegible] fortiter 2 colet(ur) 2 collature [illegible]
zucre ℔ i. 2 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Item [illegible] borag(inis) buglossi [illegible] rosar(um) an(a) ʒ ii cortic(is) cit(ri) cu(m) zucre [illegible] an(a) ʒ ß coriandri [illegible] [illegible]
[illegible] se(minis) [illegible] sandali al(bi) 2 ru(bei) an(a) ℈ i. rasure eboris [illegible] boli ar(meni) spodii [illegible] an(a) ʒ ß camphore [illegible] ʒ i. [illegible]
[illegible] in panno [illegible] [illegible] fiat [illegible] in modum [illegible] rosar(um) cu(m) aq(ua) rosar(um) [illegible] [illegible]
electuarium pestilenciale

Item fiat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] no(n) obmittendo
2 cetera ibi posita 2 si possetis ingeniare alia ibi posita [illegible] [illegible] bonum esset [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] bene

Amico suo dilecto ac [illegible] magistro Joh(ann)i apothecario [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] agarici al
[illegible] [illegible] an(a) ʒ i. [illegible] [illegible] an(a) ʒ ß [illegible] de succo rosar(um) ʒ i. reubar(bari) [illegible] ʒ ß mastic(is) [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] bdellii oppoponac(is) [illegible] an(a) [illegible] an(a) [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] bonum [illegible] i. 2 fiant pille cu(m) succo [illegible] 2 modico aque rosar(um) 2 [illegible]
[illegible] [illegible] 2 [illegible] [illegible] sigillata cu(m) [illegible] rebus

780

[illegible]

N. Inv. 780.

Incipiunt synonima libri Avicenni

Alfachim .i. medicus.
Arteria sceteni .i. faciens dormire et sunt due grosse arterie que apparent in gutture.
Aleosio sunt tota ossa que sunt intus in cauda. Aloes lige .i. epitimum(?).
Alamite sunt ossa lata que sub genibus parum. Albigati .i. ge lactis
Alinnida .i. rotunditas in qua continetur [illegible] oculus.
Artia arquendi .i. uenalis
Alhachegin .i. a xiiii anno ad quinquagesimum. Ademesti .i. lenuini(?)
Alguebenatrueat .i. etas que est a prima spermatis emissione uel emissionis potencia usque quo arescat. Adubuha .i. lupi.
Atrum sunt instrumenta per que distillaciones fiunt instrumentum a quo
Alahacob est os per quod expletur iunctura. Altagoha .i. sal fungi
Almodius .i. iunctura ad similitudinem dencium serre facta. Athic .i. [illegible].
Aleid .i. os quod est a cubito usque ad manum ex positum ex duobus
Albetet .i. concavitas uel uentriculus cerebri. Alinsasus .i. cassia.
Altakib .i. ligamentum de posterioribus tendens antius et ab anterioribus retro rediens. Achas .i. inflacio.
Atlhar .i. locus qui est in inferiore parte gule. Alabari .i. plumbum.
Anemel sunt ossa subtilia et minuta que sunt in digitorum extremitatibus. Ansiron .i. eupatorium.
Almalikem .i. duo anguli oculorum. Almaras .i. spica celtica
Alixod .i. estuatio qua oculi egrediuntur ad exteriora. Alrasim .i. enula
Allymeti sunt additamenta acule ab acu. Alhel .i. camilla(?) meior.
Alchatin .i. locus dorsi in directo renum. Albetin .i. terbintine.
Al .i. articulus est in ambitu
Azaraha est instrumentum similis canne per quod prius attrahunt aquam et cum uolunt uiolenter repellunt
Alnas est morphea alba ut lac uel nimia cutis albificacio
Alkamaium .i. dies caniculares
Alaguaid al' anaguaid .i. caro fetus de anaguaid.

uel recenter egredientis.
Alahachal .i. fluxus humorum attracte ad tracheam arteriam ex quo fit tussis uel arteriaca passio. Allid .i. sinapis alba.
Andacoka .i. sulphurata
Altola .s. parue pustule in ore
Asabal .i. spica celtica
Atcharum .i. confusum. Unde archib .i. exercitum compositum ex fortitudine et uelocitate
Alhasoyzom .i. licium.
Alcubeh. caro assata super prunas. Alabazich .i. cetrarum(?)
Allucs .i. dulcia uel confectiones de melle. Alchlechebi .i. mandragora.
Almasal .i. cibus factus de lacte acetoso et farina
Adoc .i. lac uel adoch
Alchalich .i. epithima de odoriferis. Almeme .i. amomum(?).
Asanguita .i. triticum cum aqua bene coctum. Aliadi .i. poli.
Asteom dicuntur omnes species boni saporis que cibariis admiscentur ut piper et zinziber.
Alkiabi .i. calcanei
Alamthob .i. locus super calcanei [illegible] retro.
Alema capitis .i. cacumen.
Alafauca .i. locus inter mentum et labium oris intus
Algoherit sunt iiii^or uene labiorum. Almuhaleb .i. [illegible]
Alkoil .i. sub collo ubi iunguntur furcule dorsi
Alcadan .i. locus ubi collum iungitur capiti exterius et posterius. Alahymoth .i. plumbum.
Almuzeragi uel almum zeraci [illegible] et dicitur impetigo
Alchahab duo .i. [illegible] due [illegible]. Aliome .i. piper romanum(?)
Alchuabe .i. ulcera nigra multa que sunt ad sanandum difficilima. Agoturi(?) .i. asa
Alfach .i. cum caro interior fit nigra et est [illegible] et hoc fit quandoque ex pulsione et sine uulnere
Almalyth .i. sapor insipidus sicut sapor aque
Afemati .i. species sicut piper et

similia. Albear .i. galbanum.
Albasor .i. arbor similis rute
Abicina et secundum alios ysopus ortolanus
Albethzahard .i. lapis qui resistit omni ueneno et non uocantur que ueneno resistunt albethzahard
Adubeleth sunt apostemata magna
Alasaf .i. desudacio. Ahosmum(?) .i. podagra
Aleuzeo .i. techanus et quandoque pro [illegible] ponitur. Arameth .i. auripigmentum.
Aleart .i. prunella agrestis
Aleu .i. fructus iuniperi satum
Atortuch .i. arbor de qua gumma que dicitur [illegible] colligitur et quandoque uocatur ita quod aues adherere facit et consolidacionem [illegible]. Alrus(?) .i. nasturtium babilonie.
Anudaen .i. herba de qua fit asa fetida et dicitur. Finisum(?) al' fulsum.
Alamtto idem est quod alahabi .s. plumbum. Aladibich .i. glutinum
Auanell .i. electuarium dulce spissum sicut mel. Alguasegnel .i. [illegible]
Azetchasen .i. uitis alba [illegible]
Amgahilem .i. arbor gumme arabice
Ascarayati pondus est [illegible] inuenitur. Alcudeb .i. caro assata
Alabimech .i. plumbum nondum mundatum. Allecsguatt .i. dulcis sit confecta
Albugile .i. lactuca [illegible] uel lactucella maior et nominatur [illegible] et sunt de titimallis.
Atarchane .i. medicina acuti saporis
Ameleus est species titimalis
Asesefon .i. pastura camelorum
Aiguilen .i. herba similis lilio et dicitur lylia
Alluus est lapis super quem nascitur sal cuius flos dicitur alius et eius generatio est ex rore maris et ymbre
Akisia species est [illegible]
Algarab est [illegible] .i. melo [illegible].
Alascheti est spica al' que simulatur beregart. Alkavati .i. [illegible]
Azedaraz et acoraz et aternangi aues
Aleubugi est auis que dicitur alan sunt dua capita. Achas .i. inflacio.
Alesuecangeo .i. electuaria
Albundasa .i. auellana
Armeni al' armeni .i. color qui fit ex sanguine
Albers al' albers .i. arbor pini cuius gumma dicitur pini et est colofonia
Alkactora pondus est in fine antydotarii. Allabhemata .i. [illegible]
Acros est folium quod assimilatur acetose

A silvestri et dicitur lertaci
Alfarfac silvestris est portulaca hispanice
lac et est titimallis.
a lietab .i. camelus arabicus
a tab .i. lacertus
a tab animal est vel adip simile
et moratur in aquis
a zatarcleo pondus est in antidotario
a sruhes .i. nux romana
a lzarmezen .i. nux tamarin
No. a lmaçtor est ulnus quod fit asella
cum quis equitat et assimilibus
a lienibut est species xilocaratte
et dicitur quod est de gumme pini
a lebel .i. iuniperus
a tagoan .i. ruge in facie
a lharib .i. ypicon et vocatur similiter
fuga demonis
a simue .i. attinentum rubeum
a lketran .i. pix liquida No.
a rabamati .i. avis et dicitur frangens
ossa.
a hoover .i. zedoaria
a darmaha .i. simula
a mibazed pondus in antidotario
a lfuled .i. ferrum
a demest .i. laurus
No. a lmaroch .i. radix herbe
a lthuch altaro .i. lentiscus
a lbotin .i. arbor cuius gummi dicitur g-
num viride
a learnub .i. rosa uince et gelbut
a lhascu hasenbran alerbe arch-
antte
a lmenientia vel alagrati vel
cameruelcon et pentafilium h-
sunt vii species lacticiniorum sed lac
lacticinium absolute est lac aler-
be et est id quod nominatur biriaca al-
carne.
a lbus est lacticinium bochon-
um quod nominatur marinum quoniam in
nascitur
a lmohot est genus lacticiniorum et est
simile particulate
a lkausun ariagie. alesod ale-
serchi omnes sunt diverse species castro
a lzasem .i. strictura nari ‖ ze
a lkited .i. planta cuius ‖ um
gummi est dragagantum
a lmelik vel almesi .i. herbum et est
orobus
a esuncsi pondus est in antido-

tario
a chaib .i. acetosum
a scetheraz aves sunt
a laibe zoaraii adaraiz. ace-
laisi alta coroben alcatti
a deati caro .i. caro narium vel
venum
a scebin .i. color palee
a dububa .i. lupus
a sibesabin species est titimalli
No. a lferisius est species lacticiniorum p-
ruriosi
a sexe est arbor cuius gummi resina
et dicitur mecn berene
a lhacha .i. lancea
a therahel .i. apia
a ltetra .i. viridis
a lhacoen est herba similis cotile
fetide. acolofoma
No. a lber syriace opulus latine
et est pinus cuius gummi dicitur co-
lofonia
a lharnadel romanum siseleos
a zatron .i. sirigi
a liffidabeget .i. condimentum
a rthantha bochor marien-
et est ciclamen
a lhansegi .i. rubus
a serenigi .i. semen canapis
a sekelati .i. ita clavorum
a lhauri .i. una species calamen-
ti et est alia de qua dicitur quod est
calamentum hirci
a lcalage est species fungorum que
comeditur
a lootach .i. animalia que dicuntur
ypsis et fefesis et sunt cimices
a lmekesenati .i. palma agrestis
a lhangi .i. herba similis cen- ‖ tis
taree minori
a serbin .i. arbor herbum.
a lusnen .i. cultasia
a nullez .i. thericus montanus
a derech .i. fluxus sanguinis per
interiora non ab extra
a thahagi reptile est
a lchatigum est quedam species lac-
tuce asini et anicus farum
a rbor maris est bocor marien
a lumen lameru .i. scissum
a ltarach .i. tumores
a seleth .i. siligo
a lhasaph .i. excoriationes que

in fixuris iuncturarum pedum fuere
tenent.
a lfirsedi est species mori et est dulcis
a lmusiar .i. lactuca asini
a ldhat. cuspatius qui non est de genere
tritici
a lfatid est medulla panis infusa in- No.
a lguadagone .i. celidonia ‖ pula
a therecem .i. aromaticum
a letabiam .i. herbe que nascuntur in aqua
ut octa vel pulmonaria que dicitur
ulcus. et altaib est herba que nascitur in
flumine
a lmutafta .i. forma capitis oblon-
ga utrumque plana ut coopertura domus
a lmuber serrati .i. frenetici
a lguesgues .i. alienatio .i. quando aliquis
secum loquitur aliena
No. a lmusegueti .i. sompnia permuta-
bilia
a rretech est medicina que fit ex aloe yc-
ta mastice et mirabolanus
a lmuri apud arabicos est salsa sicut
a kayli .i. fructus camariscii ‖ sarus
a lbetengefif .i. ozimie cum floribus
a secid est locus a cubito ‖ nigris
usque ad carecam
No. a lkeol est locus inter duas spatulas
sub collo ubi solent iumenti iungere collum dorsum
a lhasten .i. tamariscus masculus ‖ so
a lharsin .i. enule
a lhanech .i. pulvinar et sunt due ve-
ne in collo
a lumhersis .i. bursen apostema.
No. a lkescen .i. cibus factus ex ordeo ex-
corticato
a talus .i. inflationes
a llauturaci .i. egritudo scilicet quando excubat
uclamen cibum et apparet ante fiat ut
a lthema .i. vertex ‖ fungus
a lsefur .i. radix nucis albe
a rgeitu .i. genus instrumenti quo
aliquid ita fit quod quiescat et non quiescat
a luebe .i. palpitacio et est egritudo
sicut lassitudo
a lbedilen vel alcautum vel strangula-
tor .i. incubus
a lketran .i. pix liquida
No. a sebere una est de xxviii. mansio-
nibus lune
a rmatu .i. instrumentum quo aliquis suspenditur
a lhasear .i. amoniacum
a luemnersten .i. nomen loci inter

Asunt sede
Alteiezi .i. pdix masculini sexus
Afiten .i. obtalmia cu in pinis
Alguaterugi vel luino vel appet-
sis .i. obtalmia magna
Alenkebeti .i. encaustum illorum qui
preparant coria
Alhalne .i. egritudo oculi similissimo
vel pulveri sup nigru oculi erit
Anulli qui nubens sit nigro || tes
oculi submersam habens profun
tatem
Asitune est quasi nubes oculi et di-
ulcus sordidu habens truftas et
nominatur adustinu.
Alnusarasi est ruptura cornee
modica
Abresu .i. medicamen capitale
Athaulati ratur sentitur
Atarfan .i. punctura sanguinis
in oculo
Asarnat .i. egritudo palpebre su
perioris
Asestra .i. in ulsacio palpebre
Aluthsasi .i. aqua oculi cu prurit
Alibar .i. puacio luminis
Alinthiuser .i. quasi foramen v
uee fit latius eo quod fit in nata
Almuhe vel alerthouest inst-
mentu quo oculi perforantur
Alaumur est diminucio uisus pp
nuus aspectu.
Alennach est foramen auris
Alegothasen .i. rafanus
Alharnabet .i. cancer in naso
Arobob .i. suca acetosi
Alphasadab .i. morus
Alusuen et usnee idem est
Almauen vel almaru siluestre
.i. marrubiu
Azmazar vel azumar vel azu
zar .i. buxus.
Alharasim .i. supreme ptes nasi
Alfese vel altenuten sunt egritudi
nes lingwe quasi aliquis nisi
fese tentem
Albahel .i. quasi as inpeditur p
ferendo smonem vel anguim
Aleola sunt pua apta || pstat
in ore .i. Agley wl.
Alhulen .i. cibus pullorum
Alhumor vel alhamrax .i. fora-
men quod intrat dens.

Alhararat vel alhererit .i. an
tior ps labiorum
Albadza .i. grana uiridia et
alfalfasa
Asmuhedegi .i. lapis quo ma
duitur lapidee alii
Algasamata est caro panu
culosa sub una pendens co
opiens caput canne
Alfuc .i. excedens et est os sup
sallama habens tres latera
duo supius et duo in fius
Alfesis .i. aial existens in lris
et apud arabes dicitur igmis
cunex .i. debilem habens cute
Alhadal .i. decollacio et aqua quo
uidetur hoi qui decolletur
Alhatdani .i. loca que sunt
post aures
Ausiti .i. raimpnus
Araseoda .i. uastricium
Acracis et alsumigie lapides
Alhabari .i. frumentu || sunt
depilatu decoctu cu mlka
Alhetcis .i. pultes que || aqua
de frumento fiunt
Aradindat .i. pisces pecosi
Alaurat .i. urtica
Albutura est spes calamenti
siluris que nascitur inter lapi
Almagabara .i. fauces || des
et similiter altasim
Aroho .i. lac acetosu de quo
extractu est butiru et dicitur a
Algauti .i. desidium || dos
malu ut carbonu
Algares .i. caro fta .i. cu cab
agni cu aceto coquitur
Alnesus .i. cibariu acetosu
Almesus .i. liquor acetosus
Alitirab .i. egritudo
Alumati .i. cibu cu aceto pati
Albela .i. flores rosarum
Altarara .i. crocumia agstis
Alendozes .i. ceretiu roma
Aliachan sunt aqua || nu
truriu grossa
Asarnat est herba silis mirto
habens in medio sui annulu
silem oculo et assilatur spinine
et malo et cotilon
Alleutati est fluxus uentris
excoriacione factus et est frm

quosdam alerut
Alaasis est centaurea minor
Allugati est spes titimalli
Alhesol .i. grana squille
Alheser .i. uitis
Almadil uena est
Atrugubiltros est auis pua semp
mouens caudam uallens ad lapide
Alesadrion .i. storeon || renu
Alatachir sirrusa vel id quod uicit
p sirrugam.
Alguadi est humor qui egreditur a uga
cu quis tangit mulierem
Algagen vel alhaftac .i. pitoneon
Alhalemblet .i. spes uolubilis quod lt
Auzaret .i. sarcocolla || lac
Alauses .i. cauda
Abras .i. panniculus scitiorum et cenus quo
embrion inuolutur
Alhaitin est uir equalis complexionis
et fortis corporis
Almeten .i. locus a cingula infius
Aloe singen .i. epitum
Arosboth .i. apostema
Alsuragat .i. punctura que pmisit
Abraborna .i. ulcera que sunt || cutem
cu ultima malicia
Alrasefati .i. anulus genitali
Adabach .i. gluten
Aliekeb .i. citruli
Ameliatu .i. dispo calitatis totius
corpis non ad febrem disciassiam
Alhotadi .i. eletuaria mollia que lam
Auiatacelhos febris .i. cotti || biue
diana intpolata
Akulumeth .i. vnctuosa
Atrusugi pondus est
Alauntalis est tria spes ethice in quo
apparet forma que est in decrepitis
quantu ad colorem
Anofati .i. extenuacio
Alhuzer .i. dattili
Aldhozi .i. palma siluris et fit de su
co alhozi syrus .i. de suco palma
rum siluestriu
Altelea .i. pira et fit syrus altelea
.i. de piris altilee .i. dattili
Alguitar .i. alienacio scilicet quasi homo
loquitur plane et quasi cu rone
Atanatum .i. aqua pestilencie
Abur spes est exiture
Anmaurodi .i. spes formice que
sola pue radicis inuenitur

a Alkalkauf est estuus corrodens mem / brum et quandoque transit in estiomenum
Nota a Aricalon dicitur omne apostema in carne / glandosa natum
a Aauguanum .i. apostema in carne glan / dosa
a Atubigi .i. glandium
a Aphila sunt species nodi
a Alnusmar .i. nodus similis capiti cla-
a Athebesur .i. semina ||uus
Nota a Aborati .i. umbilicus
a Asuledati .i. urina hyrcorum monta
a Asitati .i. rane ||norum
Nota a Aseguarich .i. mensura continens qua / tuor d.
a Amurati .i. medius corporis ex utrisque / latibus mensura .iiii. digitorum ab / alborati
Nota a Alalibem .i. inguina
a Asem .i. ulcera que fiunt in capite
a Ferteta .i. aromaticum
a Alkalay .i. stagnum
a Sterebatan .i. storia est in medicina ponitur / et dicitur esse species fri que est talibus
a Ageromati sunt uulnera ultima in / corruptione elongata a consolida
a Agrahari est lesio que non ||cione / mouet os de loco suo sed attrahit / quod ipsum continet nec est de genere tor / sionis
a Ahasagi est infectio pus coxe
a Achoc arbor est
Nota a Aefatu .i. rotula genu
a Amochotati .i. defectio ossis
a Arosbach .i. porus qui post ossis / fracturam generatur
a Aegerus necten fractura ut fractura / minima pedum
a Alhadagati .i. intra cum qua fractura
Nota a Alarte .i. lignum de quo fiunt haste lancea
a Acobe .i. radix uiole ||rum
a Acasatum .i. species ueneni
Nota a Alhatagin .i. extremitas ossium que / iunguntur cum digitis
a Abarchia est tabula magna cum qua / equatur os fractum
a Alhehil .i. illud quod dicitur gummi napelli
a Amustum .i. magna et dicitur quod sit gyp
a Adibh .i. uiscus ||sum
a Achara .i. stella
a Aluha uel alsibresegi .i. radix ma / dragore
Nota a Alharbe est animal uenenosum et est auis / que dicitur bubo.

a Abchelim .i. hebale
a Alhase folia sentitis
a Axufani pondus est
a Alhasuabem .i. parua animalia / ut aranea
a Duduc .i. miluus corax et secundum ali / os est auis que dicitur bubo
a Dibh .i. uiscus
a Nalgalli .i. auricula muris
Nota a Acatarat .i. serpens uolans
a Athahes .i. aspis serpens di / uersos habens colores
a Aceilen est species rotule sicut / aranee
a Afect est aranea que dicitur ue / natrix muscarum
Nota a Aguatdan .i. pediculus qui / nascitur in inguine
a Acamptia uel porrus luti est / bestia multos habens pedes atu / ti ueneni
a Alartragi uel alsanregi .i. puluis / qui cadit de parietibus salis et / est sal congens
a Abreati .i. cantabrum
Altaury est species crete
a Asoch sunt tuisa que apparent / ante corporis erupcionem sicut lepsis
Nota a Abedsanem est rubedo extre / ma similis rubedini leprosi
a Aguasen est infectio faciei / in nigrum uel in album colorem / fetidum et apparet in principio mor / phee et lepre et dicitur glalsen.
Nota a Asecher est hebrietas
a Abatasim est species sahaphati / et sunt ulcera mala que apparent / in crure
Nota a Afers .i. nasturcium babiloni
a Atifa .i. altifelgesif et ||cum / est abrotanum siluestre
a Amahaleb .i. nera
Nota a Aguesgues .i. quando aliquis loquitur / secum.
a Afid .i. synapis alba
a Anufdatu et algere contrones
a Rassed .i. nasturtium ||sunt
a Abellatorium .i. anacardinum
a Duoch .i. acarnite .i. uelamen
a Amasus .i. cassia
a Aschebasa .i. mandragora
Nota a Aguasa .i. quando aliquis tristatur / et nescit quare
a Aneme .i. ameos

A Alhyada .i. polium
a Alhethcanahati .i. resistencia malicie
a Aguachaguahfi .i. confidens
a Alhyr dorone crisa et crotisti stelle que / non permittunt uisum recedere
a Alneheyzahari .i. genus in genus / lactitinum
a Hathelic .i. puratis
a Acarmes .i. grana aldabach .i. uis
a Amatir .i. uermis qui inuenitur ||tus / in grana lunbat .i. terebentina
Nota a Alhusmes nunc passe sine granis
a Abersandrahu .i. uirga pastoris
a Afarsumgi .i. sparagus
a Alhidab nigrum quo uino linitur / capilli et manus
a Asar .i. uigil
B Bothor est eminencia in cute / .i. apostema paruum sine pustula
b Bazara est illud quod apparet
b Bruberz .i. ozimum
Nota b Bothor marien .i. herba marie .i. atha / nasia et est ciclamen .i. uernan-
b Benz .i. iusquiamum. alii uel boron .i. / semen nigrum. bolisim .i. insecabilis
b Bondaka .i. auellana ||appetitus
b Borariat .i. uirtus bengi
Nota b Bezart .i. lapis uiridis in quo tanta / uis existit ut omne uenenum expel
b Buracha .i. salsa ||lat
b Ben est maius semen coitte decli / nans ad albedinem et alibi quod dicitur / piper album.
b Bersmesik .i. abrotanum in libro / simplicis medicine dicitur enula
b Barach est nitrum salsum
b Bathec .i. melo.
b Bule est cucumer indus et similis cucu / meri caparis
b Bectezegin loco eius ponitur in letifi / cando pondus eius ipsius de seta / et partes ponderis ipsius de cortice eius
b Buzeriden est medicina inde loco eius / ponitur been.
b Bahehe similis uirtuti lantani
b Barach kebulli semen indum est
Nota b Basteguasten .i. coriandrum puteri / uel capillus ueneris porcini et ara / bice capillus algon
b Barham .i. arbor et assimilatur fo / liis acetose siluestris
~~alfarfar siluestris~~
b Belemon .i. titimallus qui assi / milatur portulace alfarfa

Asiluris.
Bedarugi est ozimū fluuiale z ē
botrarbinam scdm quosdam
est alabut
b cotlis .i. spūl cordosum
b ceremeher .i. spēs fīr ferri.
b craticam z bele z hbū z hba uida
ica idem
b zebat .i. uirga pastoris
b usura est queda hba spēs arbois
Nō b yrsen est aqua capitis   pinn
ppē totitatem dyafragmatis fer
b ulberkeutex est colliriū de arme
nia collatum
b ersandaru z mersendaru ē uga
pastoris.
b amulticus est latticiniū q assita
tur mirto
b atasine psce est ferulin
b eribe est pisas
b aaden est testiculus uulpis
Nō b eeguar est spina alba
b akala est faba
Nō b undalaton est pondus ī mod
auellane
b achat pondus ē bachath pōd
b achim .i. brasilinū bresilis ē
.i. corallus
Nō b urulesa aqua calm in igis
b aurea siluris .i. daueus
b irsen qnq pro pleuresi ūenit
b arastrū .i. meatus
Nō b erbermen ē siphat z dr bara
baton
b aratū est caro longa more ma
tricis orta z est dura
b eniton est panicls sbīfac
existens
b uri est tamex ul hīna ex lapi
dectate aquaris
b ezel gradatum est instrm q
euacuatur aqua hinosi
b esarid .i. galbanū
Nō b arachien est aqua pestilencie
b eis albus .i. napelli
b aurit .i. vmbilicus
Nō b ursime .i. aqua leue ex sang
z uentositate
nō bn b ala ē succus palme in qua dat
tili nascr
b aralatū .i. leungo maior
b arba hyrtina .i. pporquitidos
b ardemeregi efectio mastid
b azahatar .i. resistencia ueiens

Aneri .i. iusquiamus
b ezuara .i. zedoaria
Capapena .i. ferula
Cassi dum .v. ossa que st
in pede z cassum .i. storax
e atin .i. locus extior ī directo
e ancas .i. cura scarabei
e afesie .i. uespiliones
Nō e ause qnq p pudam tetan
pos z qnq p usu
e aab .i. os p iunctura cū explet
e icarus est aqua in mls | cure
vno ad aliud ūfusens sine
manifesta cō ta
e armoth pondus ē
e enfersi .i. lactucis
e olcodeia psicu nom est d'uca
tum a coleo deo qui dator vi
e aleude .i. hba silis vmi | te dr
tulan
e asai est cū aliqs stans sr pe
dem z tmit
Nō e anguamech sut ꝯposita et
simplicia que comeduntr pe
cibū sicut cappis olyue z c.
e artamen .i. crocus ortolan
ul semen eius
e otila est mensura .ix. z tinc
e ahah .i. calcaneus
Nō e alos .i. pannus fatiei
e aragiad .i. latualis
e epa maris .i. squilla quia
maris infitit z cepa cani
na idem est. z marina cepa z
e usa nome est demonis. unde
artusa .i. artus demonis s.
e ossare .i. spuma maris | yris
e olcacar .i. attramentū uiri
Nō e assiure est attiuentū | de
rubeum
e aldus .i. albū
e aduncozase .i. arbor picis
Nō e aralulus .i. latticiniū q dr
masculus z est vnū genus z
pe ipm oms sut femine
e ymunū nabatū .i. ciuune
e ymunū hermenū .i. fiseleos
e aulis aque ueniūr figulis
qui nolauit guuens grauū
sponsi
e ubati halbanū est hba que
dr pupilla oculi z ūenit
aquis stantibus z dr suīt.
e ypressus siluestris ē iunipus

Aamfos est spēs ostu z gaugues sil
e ozoumenū .i. carnu agste
e ocoma ul curcuma est fex oli d' ecc
e dimia auri .i. fex auri
Nō e altasia assimilatur alūe z hba
que uocar cassula tordis
e limi argenti est fex argenti que
eleuatur sup locū in quo fundit
Nō e usil tres sut spēs vni caz dr esse
laudan
e artas .i. carta de pano
e atac .i. trifolotauna
e umeis .i. vrtica
e aleb .i. alumes nudū
e atumi est anal mainū cui uirtus
est uirtus castoreo
Nō e auguac .i. auri uentres
e assiurutar .i. galanga
e arub .i. xylocassia
Nō e oritū est mc na uenenosa
e auento .i. alauda
e ubeze .i. malua uisa
e ancer scdm quosdam ē uene z dr ē
meniche .i. celidonia s. que ē pua
z que magna dr alguidaione
Nō e anderos .i. triticū romanū
e amator .i. pirus
e arami .i. lumbrio trestres
e ambaduca .i. occiput
e arobitū .i. frenesis
e auliati .i. dolor capitis matinū fit
e etericus z dr ouū
Nō e hirrosis dr obtalmia magna z
dr alguar denisi
e altaceron .i. estudo oculi que assilat
vngule
Nō e aras est cū aliquis uult z nō pt
nisi sepius mouendo lingwā z os
e ola .i. aqua in ore z lingwa z ē. nō
mutuit ea colon cū in fine pseue
rant z tū putrescūt ulca maligna
e hare .i. caro fca
e hares est gen' abary .i. tibus in
e armeslo .i. fructus ca | francus
marsoga
e huranen .i. quedam spēs fluxus
uentris
Nō e adumus est nomen grecū z est dyа
betes
e alib est instrm quo caro addita t
hitur a pfundo
e utacha .i. musillago que est e dr
in tenasmon.
Nō e harthacha dr aqua quā nascit sub

Ca

C ascellis in carne glanduolosa et
cu est nigri colous est mortifer
C assanu est uinu q fit in caucelis
narium que sillatur papillis
c harasem est finus superioris ptis
c angulib est tabula mg || nasi
na cu qua equat os cruris festu
c arru est spes arte cu qua ablui
c armos est gna capillor || tur
algol et capillorum uenis
c alemul .i. ozimu montanum
c aucros .i. semen ferule
c onsto loboc .i. q linit
c uzegi .i. qn aliqs impetuose ca
put ittit retro ul cu loquit mo
uet ipm et semp pfert ide ubu
nec sat q dicam ul cu aliquis
loquit sonu facit aut recordet
ul aliq facit q extraneu uidet
c hausa vinu albu albu et debile

D ereb .i. corruptio stomachi
D ulb assilas ello. in foliis
d emenul .i. carbunculi
d anik pondus est tu gnor ordei
d och acetosu ut lac absq butiro
d entibus muris .i. maculis q fiut
in facie maxime in fanciu pt
comestionem panis ociose amu
d emesk .i. laurus || re
d ubelet .i. apa magna
d igitt himetis .i. flores himodat
d arsseshan .i. arbor gssa || tili
hns spinam gndem et dicit qda
q est radix spice
d rdar .i. fraxinus
d emdar est de gne iunipi et dr
pinus inda
d eshn est granu sile ordeu logu
et strictu et amar est
d urusatis est que uoluit sup ar
borem antiqm que sut glades
d arkum pondus est
d ab .i. capra
d anarangmat arbor silis rute.
et dr rufes et dr alhasce cui gra
num est sile almuriden
d erreca .i. cautaris
d emonia .i. mania
d eiles locus est de quo fit transit
ad aliu locu et ppe qn est sb tra
d abaah .i. gluten.
d uelzimet dauradh ponda sut
d ypsiachim grcu nom est et est
dyabetes
d attili indi .i. tamarindi

D orabil auis est
d eri nome pficu est et est pedi
culus uultus
d argadi est crocus ortolanus
d auarich mensura est
d arsesahan .i. gna alkukil
d ence e res silis lingwe auis
posita i medio sui
d afrenilu .i. pullegiu ceruinu
d ororagi radix hbe silis ze
doarie

E limbat .i. exercitium
E sub quo etinet spes luc
taminis
e llemelik .i. corona regis
e risimu est qdam gen sisa
e saute pondus est || mu
e ucoras .i. piscis
e lteil est locus ubi torsu euici
iungitur
e uzehez nome est gnem rod
dentis
e lbaugue est cardamomu
minus
e gena est uas rotundu et est
locus apud extmitate ocli
e mdros .i. expulsoriu
e lettra .i. saponaria ul hba
fullonum
e themell .i. october
e mbune .i. tibariu
e sticos grce ethica febris est
e zalmasus .i. cassia
e mburisme empurisma .s.
apa leue ex sangwine
e meturkue est alatoen alba
ul amarum
e leser .i. uitis
e smot .i. antimomu
e gedde .i. blacer bisancie

F eci est modus loticotus
F cu de vna re trasitur ad
f eludex e spes ferri || alia
f iscaha est potus qui cu or
deo et aqua cu melle emixt
uomitum puocat
f usos est maneies uolubilis
f usel est ppinqua utuli san
f eluzabaragi est hec || dali
hba de cui suco e licium
f istula est stipites albi pile
um pino toti sut pilosi et
odor eius est sicut odor mir
f eliengemich .i. ori || re
mu gariofilatu sm qsda

F misi locum.
F agilla est granu sile cici hns gra
num sicut mahaleb
f eruesin est de gne alfense
f erise est alhazazen et est mussalla
.i. brioma.
f ellehalim est spes calamenti
f arsaigi est portulata
f ar est me^na turbia
f asurius est me^na ad scabiem
f esessis est aial sicut acorot cristes
in lris et apud arabes dr ygil
f udia fit de pane ad armatino et
menta et apio
f asis est spes arbois pini
f arcton est centhaurea minor
f olusia est spes lactuce asini
f aba egypciaca .i. lupinus
f odhia est aqua ordei acetosa cum
speb us ut zinzib et silia et cu in p
ius uasis ereis que bn opilata sut
et cu apiutur et cu salit i altum.
f iturati .i. fungus
f assasa est sulla
f lema .i. pioma
f enrat .i. inexpones
f eruzegi .i. smaragdus
f hued .i. os stomachi
f affasa .i. trifoliu q dat equis
ad inpugnandu et est silis sulle
f ag .i. agnus castus
f ursus e caro addita iore im^tis
f aucos dr febris causon || orta
f urios est apa in carne glandulo
f orosmos ul dyabelem idest || sta
arefcio et est sa spes ethice
f archa .i. mandibule magnu ul
f ugile est apa post aurem || losu
f elengesis .i. abrothanu silure
f ermons est spes apatis q dixit
et est duru sine dolore
f ucraten dr egrit^do qn dura mm in
frat et apatur
f arfas dr q sit napellus. alii qd
sit uenenu inficiens
f auregeb .i. calamentu
f ulfulimon e ozimu montanu
f augeukesk .i. agnus castus
f erulkia alkemelion
f ufel est queda nux que nasit i
yndia et est silis nucis muscate

G eregul uenar .i. uia uenar
G uiden e uena q in guttue
uersus collu inuenit et sut due
ex utraq gutturis pte que dr
|| guiden

Guatil aquaticus .i. stinc'. s3 ve
rius stellio.
g clons .i. granū pini maioris
g ilbertec est semen turhuth nig
7 cuiusdam uirtutis cui' ē ellis
albi est spēs ellī albi
g eltebesten ē res silis amigdale
7 hʒ duas spinas in capite.
g elar .i. banna
g alw .i. eupatoriū
g enners silatur rex i potētia 7
uirtute
g uariscen est auis 7 genus colū
g uasemabias .i. stellio barū
g uadan .i. ostacū
g uelsmeū .i. foliū nili
g elemabin .i. mel rosarū
g ures est quedā spēs rubea ad
paulorem declinans silis croco
puluēzato
g ranū nil .i. carramen indū
g ranū azelem dr̄ pip nigrū ul'
ethyopū
g ranū anesten est gnū excedēs
in qn̄titate piperis 7 in colore ei'
g ranū alkakil assilat' piperi
albo 7 pfice dr̄ darsselahan
7 est arboriscū inule
g ranū uiride cui' semen albo
mi 7 que ex ea est magna dr̄
atcaro .i. lutiscus 7 est semē
g entū .i. gūma rute || sulle
agstus 7 est anatardus mota'
g eubut .i. rosa niuee 7 dr̄ alga=
rab sm almassoriū 7 est
spuma alba florem faciens
eternum
g onia sūt ꝯfectiones liquide q̄s
mulieres faciūt quibus liniūt
facies suas
g abgol .i. gn̄a solis
g uers .i. lapis in felle bouis
g uberich sūt uenela reptē
biorum.
g uban .i. mespila
g uadahum .i. uenerea
g enseban .i. lattuca domestica
g usine ē quedā genus ruber3
7 fungorum
g arab arbor est sup q̄m ge
nerat' borax
g uardengi .i. ob talema mag̃
g arab est fistula in angulis
oculorum domesticas
g ese est durities .i. cū accidit

in palpebris difficultas
motus ad claudendū ul'
ad apiendū
g uare ē diminuco auditus
absq; destructōne
g usitel pondus est
g alb .i. gn̄a solis
g rana lubor3 .i. catapucie
g rana arasseo .i. nasturtiū
g uesgues .i. inquietudo eius
qui solus loquit'
g amedia .i. instrm̄ cirurgicū
g anetu .i. q̄n hō uidet' loqui
p nares
g uahen est indignatō mēbri
que fit in fractione
g uatsiraciū .i. pūctia
g ar .i. laurus
g azi est uulnus q' fit ī pfun || do
g rana nigra .i. ī(c)essa.
g uiria .i. hympasma
g ardan .i. pediculus q' nascit'
in inguine 7 sub ascellis
g rana almahaleh .i. uiridia
g uere .i. gn̄a cesari. || gn̄a
g uesir .i. opopanaciū ī alio
gensir .i. galbanū 7 kzma
est opopanaciū

Halsinultum complō .i.
omnibz ꝯuis
h asset .i. sandonicū loco ei'
ponit' origanū.
h erbū .i. herba iudaica
h unam arabice lohitus la
h elcelhen .i. lignū inoultine
h abel .i. iunipus
h ertise quidā silē piperi
h ebel .i. samina
h ezerhasen .i. uitis al.
h alanakid .i. racemus
h atile .i. medicina inda silis
hermodattilis
h artoman .i. granū cuius
uirtus est uirtuti ordini p
pinqua 7 ē mediū int' tri
ticū 7 ordeū
h usifis tochi .i. ypoquisticos
esmusesi
h charsilus .i. lattuca asini
h armell .i. hba que toleti ī
uenitur 7 assilatur citrule
loco eius posuit ꝯstantin'
ciuitatem 7 errauit
h arbe .i. hubete auis.
h erbum .i. orobus 7 ē ame

litardus est gūma.
Gaur romanū .i. rosa cui' gūma dr̄
kabre katabre
h erba int' est hba qua uitrū abluit'
7 est paritaria
h arbaum dr̄ augustus 7 hba hn̄s
semen triangulatū sicut lancea
h asafani est mēla armena 7 dr̄ psi
ca cui' uirtus est uirtus euforbii
h amelon est spēs mezerion 7 dr̄ be
meleum.
h aze .i. rufe 7 dr̄ amarugina
h elkalsbat. genus filtia
h allen .i. malus odor
h uzurim est spēs lactiū
h olus ramem .i. bliris
h yrunaina .i. celidonia 7 dr̄ memit
ten 7 cautenū 7 algar dalone
h ikruiati cū contricōe
h artir .i. iunipus
h asce .i. ysopus que nascit' in ortis
h erbua marie est athanasia uel
tanacetū
h akilus apā in lacimali octi ap
parens 7 cū rumpit' fit fistula 7
dicit' garab.
h erisati .i. citus
h erech est liquefcō
h elk .i. uiscus
h arrū .i. licitū .i. purū
h olus iudaicū .i. altea
h anlatin .i. lutias
h abeul .i. spēs uolubilis 7 dr̄ ala
h alableb est spēs uolubil' || seb
hn̄s lac
h asce dnr̄ apā acuta que nascit'
in matrice 7 dnr̄ halbhasce q'a
assilat' foliis hasce
h ulen modus est ebarri
h asaf .i. morbillus uiridis ul' de
sicdacō
h uduh est auis que clamat de noc || te
erba Auis .i. lenticla de amp'ne
h esruhersia .i. egitudo hn̄s acuta
h ezerchasen .i. uitis alba. || te
h orfa .i. nasturtiū
h ebi .i. cardamomū minus
h eda .i. lignū aloes
h arser est semen alcanabotis
h osinatus .i. tria gn̄a cytomorū 7
dr̄ q' est q̄rta libre
h anguetis .i. elia sto. ꝯuieniencia
que fiūt de cytoniis ul' de pomis
ul' de pirellis ul' de prunastil ama
ritudinis hn̄tia boni sapo(r)is

siue sint solutiua siue non
H umez .i. ficus pharaonis & sunt
fructus sycomori
H ar fluus .i. iunctus fluus & herba
que tum s. crescit in aquis habens flores
siles nenufaro. || fcata
I lkobesi pullorum tibus que dicitur ta
farab est radix mandragore sil
uestris
I o. quo aurum adheret. hoc nomen co
uenit gummi amoniaco quamuis quod fit
cuiusdam rei ex urina infan
tium mota in mortario eneo cum
aceto usualo donec coaguletur
& quamuis ex urina in qua fit coctum
I amenum .i. syrum
I sil .i. turtures
I beth profunditas sompni
I fot .i. sinciput & est pars
I fucia .i. tafeata
I clernebin .i. zuccarum rosata
I hanc .i. interior pars labiorum
I creikumer .i. herba puliculi
I nterfector patris sui .i. satyrion
I benes .i. beluna
I nterfector apum .i. uenufar.
K uskeden est res leuis sicut
K alusucti latina lingua
nominatur stercus columbarum & ra
dar nux karanden
K esine sunt fustes nigredini ut
K mentes radicibus uiber siles
K yse oerei est ozeum frattum
K idoran hasarazy .i. filix
K este .i. herbus metta altius liquis
K est mensura est pondus libre duarum
K ersumus est egritudo que est magni
nitudo uirge post naturam & dicitur
kerstem egritudo quando quilibet illud
preter naturam excrescit
K ebikengi .i. lupinus siluester
K esumen pondus
K icum est pix liquida.
K ermer est pondus .vi. etiucis
kerat. kerates uel kirates 3 pondus 3 ordi
K aduncoras .i. arbor picis
K artes animal est catapucia idem
K eruha .i. panis dattili .i. iesim
K arupeion .i. lactitinium
K arabe est gumma arboris que
dicitur nux romana tendens ad cet
nitatem & est kekadre
K armesis .i. fructus tamarisci
K olmum pondus est
K emelion species est mezerion
K ekengi species est solatri
K ensaguen presitum nomen est
secundum arabicos lingua bouis
& est kerenguen
K arabicus est apium capitis
& est sarsen uel sirsen.
K erken est curcuma
K erse aromaticum est species cy
namomi grossi
K ykahan est gumma hozri
bilis saporis & secundum quosdam
est sandaraca
K eispn .i. abrothanum
K ake uel kaka .i. atriplex
K ered .i. frutex cuius gumma
est dragagantum
K erfar gariofilatum .i. q
sllium habens odorem cynamomi.
K emon est egritudo oculi &
est nubes .i. timkilkept.
K alasu est locus post partem sup
premam nasi .
K abkz .i. cortelle
K alio medicina est
K acaan. lumbrici terrestres
K iska .i. leuatum.
K ered .i.
K enum .i. mensis
K ersenaci .i. aranea
K essum .i. leuisticum s. herba ma
gis sic pullulatem est medicina
sicca pro pluris
K arneifilis carinux .i. genera
K ana .i. pix || genus.
K ismes .i. passule pue sine
L asuardi sunt confecti ex
rebus bene redolentibus
sicut aqua mircorum sanda
li camphora & suco fetuum
L apsalasi est filis ossibus
elephantis
L utum alienum est propinquum
luto armeno in operatione
L utum samium est sicut lutum
sigillatum in operationibus suis
L ubine est arbor sigie
L ac arabum .i. lac acetosum.
L uf est herba que dicitur luf ser
pens & est serpentina
L apis ad estatem .i. mar
garitha & lapis lunis quia
confert oculis.
L ubine est storax & mel allubue
& est storax liquida
L enticula aque est herba que crescit
sup faciem aque in terris lacualibus
L ampas altual est herba propinqua
L ubine .i. vngula || ysopo
L enticula de ampne dicitur herba flu
uialis
L apis besilk .i. corallus
L utum .i. creta
L utum dicitur herba ex apate
L ute esula .i. lirude
L atica est febris cottidiana co
tinua
L utum alboera .i. terra sigillata
L adat confectio ex musto gariofilis
& silibus que liniunt se mulieres
L ingua auis .i. fructus fraxini
L ylium celeste .i. yreos
L actuca asini .i. uirga pastoris
L apis iudaicus .i. lapis agapis
L apis uulcani dicitur fomic & propatet
M urathelim .i. pro || corn.
M ositus qui docet sarracenos
qualiter debent orare & matrimonium
contrahere
m usaac arabice latine continue
concreta dicitur
m ula lac dicitur aladatam est confectio
ex musto gariofilis camphora
& aliis odoriferis cum aqua ro. cum
qua aqua iam mixtum turbida
liniunt se mulieres & inde dicitur
melalat.
m est .i. lac acetosum coagulatum
m enmen .i. celidonia
m clones arethu a loco dicitur hun
tes collum longum
m eruba .i. creata
m ezerion .i. anabulla
m agra .i. terra sigillata
m esida .i. aqua lactis
m armorca dicitur faba inusa
m aru marubium
m aron .i. auis diuersorum colorum
m elk legumen quod fasceoli
m armacor est species & arabice est
est lingua bouis & dicitur sclaue
& est alia species frumuse & alia que
nominatur marmuens & alia que
dicitur meisordaf
m armatora secundum quosdam aristo

M alogia
M estmesir .i. pullegiū
m usatis s̄m quosdam ē radix
granati silvestris
m ertesens .i. litargirum
m urati fructus est
m um purū est pietos domorꝫ
apū in qua faciūt oua ꝫ pul
los ꝫ mum nō est sordes fenes
trarum formicarū
m auguelia est lapis ī virtute
marcasite
m ahaleb .i. uera
m ebubetene ē illud q dr̄ ḡnū re
gum ꝫ arbor eius noiatur a
m usa fructus est ‖ subeth
m uri .i. sarus
m arodi est radix amuden
m e hezeregi est sicut scelram q̄
dam nuant eam int lactiv
m caser ē pximꝰ sbe faba ‖ nia
m olechia .i. malua ‖ rū
m echeoca .i. sebesten.
m aracasita .i. fex eris sic̄ dimia
m auri est fex auri ꝫ sic̄ tyna
moniū niña plūbi
m usilue ē spēs galange
m euuren .i. celidonia ꝫ chahalit
m usa ē ps illa de oclo que uidet
m ucus aque .i. pulmonea aq
m elon ind' .i. cucumer sarracen'
m astatuma .i. quo uitreanꝰ uasa
m ichadi .i. forticeps
m ustū est mensura
m araftan .i. hospitalis
atadatin nomē uistri . p̄ tela
oculi auferenda
m elisia .i. feu ḡus
m armeū .i. maru montanū
m esus .i. liquor acetosus
m erdasengi .i. plūbum ustū
m esem .i. locus sb tenecitudine
m cha est storax ‖ costas
m esos genus ē cibarioꝝ sicut
colūba in aceto cocta ī cuius
uentre ponit̄ menta
fta m usacie cibaria sūt ‖ ex pullis
aneto asa̅ ꝫ ficubus
m ukalif ē tria spēs ethice.
m arahaz est capra
m eleones arkul .i. qui lñt col
lum ꝫ sūt palestini ꝫ dm̄
indi.

M ismar est nodus rotūd'
albus p̄uus silis capiti
clau
m achaheze est pannus fcūs
de pilis capre
m adsto est estuacō ul' angꝰ
m ursulem .i. lisꝰ spagi ‖ tia
m elanthion .i. opium
m uathasen .i. 2usio cutis
in nō nālem colorem
m ethus est locus qui ē int
duas spatulas
m ukin ē ungentū de calī
m escatinesa .i. pulte ‖ dis
guum tnu
m atur ē nūs qui ī uenit̄
ingina
m afuragi .i. estudo q̄ndo
pupilla apitur minus
m annida .i. scamonea
m eridala .i. maiorana
m ianme dr̄ spsa
m eriden .i. tortinsecus ꝫ ē
herba fetida.

N onhunlech est aqua
fundit̄ ab alto super
quem .s. embrocando
n ehegueidigi ul' nesiden sūt
iiijor dentes extremi sibꝫ
molares qui ī alio loco ne
gidiou uocantur
n uxhenden est t̄ra forma
ta ad silitudinē nucis q̄
m stū clarificat ciacendo fe
n igra uena matrix ‖ cem
n adia est potus qui fit ex
dattilis ꝫ ficubꝫ ꝫ alijs ab
uuis ex quoꝝ fructuum
n ucla est ea que p' abum
mutur ut fructus fcū
n apellus dr̄ q fit brionia
n abati .i. 2muñe q ubiqꝫ ī
uenitur
n erenusk .i. anusaha ꝫ est
flos pionie ul' pionie
n apellus mops est aīal q
in radice napelli morat̄
ꝫ est tyriaca cū ueneno
n aragil .i. nux indica
n emeni .i. sisimbriū
n uxmechel est silis nuci
uomice.
n ucum .i. lautach armeñ

N erden .i. spica romana .i. celti
n esan est silis narciso in u̅ ‖ ca
tute ꝫ rosa seni .i. sambucus
silvestris
n erchendaru .i. bersegendaru .i.
uirga pastoris
n arif .i. 2fcō de mille
n ison .i. marrus
n aurianton .i. rubeū
n estegrongi .i. anulū
n eucus .i. apata in radice auris nas
n enū .i. sinsib ul' zurziber ‖ cetra
n embti .i. ames
n eduar .i. liqꝫ qūꝫ pōr p aceto qūꝫ n̄
n esa .i. soatica
n atif .i. forme ad modū pemdioꝝ
ex mille fcē
n egesich .i. igneꝰ descendens
n urum uaunantro .i. rubeū
n emeuk .i. silis pionie

O ca hba est paludestris que in
fluminibus oritur
o morzesis .i. dilatō
o lim de ben .i. mustelinū
o leum de māmum .i. decem spēꝝ
o esi acorus
o lixaciū .i. petrosilinum

P iper aque est hba ut olus nas
cens in aqua ꝫ exprimat ei in
gustu sapor piperis
p upilla oculi ē eruca aque ꝫ dr̄ etiā
apiū aque ꝫ ē hba boni odoris ꝫ
oritur in aquis stantibus
p astus columbaꝝ ꝫ ennelarū est hba
hñs granū sicut milia ꝫ ei primū
p es coruinus ē herba uirtutis her
modactilorum
p olutet ē farina tritici cibus
p amis kuskar .i. leuatus
p isces aradindi .i. pesti ul' piui
p ediculus uultuꝰs noiat̄ dedi p̄sice ꝫ
merule grece ꝫ cafati indice pedi
culus uultuꝰs hec bestia ē sicut pe
diculus qui in iguine nascit̄ ꝫ sub
ascellis ꝫ noiat̄ p̄sice decli grē melu
ke indice tagarus
p lutames .i. felces erratice ut serta
ne ꝫ ē.
p ode colone greciū nomen est ꝫ pan
nus duplex plenus toto cū balnee
est couenienes
p lūbum aschalim .i. stagnum
p lanta noctis est liethor p'ue ul' nas
‖ centia.

R igil omnia instrumenta ... ut sunt
coxactus pes
R aga ul' rafa .i. patella ul' oculus
peplias.
R esin .i. planta dactili
R aab .i. lac acetosum
R ob .i. vinum coctum
R usue .i. rei.
R oæm pondus est
buttinbrun... R ubus caninus planta est habens fructum
sicut oliva habens intus lanam
R anut semen reubarbari
R aan sal armoniaca est similis aneto
humido et dicitur quod folia eius sunt sicut
malua et quidam nominant eam ha-
bafallarum
R oba .i. aullana indica et fructus
est in agnicione auellane similis pa-
pauer.
R ibes .i. ascedula
R aucrugi .i. colofonia et gumma pi-
ni et nominatur arbor eius alherti
Ruhubeth .i. species melancolie
et habentes hoies abhorret et
appinquat mortuus et rubicunditur et
color sanguinis putrefactum in facie et
rutibuth est bestiola existens in sup-
ficie aque et super eam mouetur di-
uersis modis sine ordine et dicitur esse
masculus ex sabal .i. demone et
dicitur esse uulpis aluama
R utela est tarenta
R utalia herba est
R uscaca .i. os ustum
R adix alcser .i. radix uitis
R andiaslemen .i. fumus terre
R ozana est illud quod in aere appet sicut
stella cadens que in motu
R ocoha .i. os pectinis
R albadu .i. consolidatio ossis
R utela est animal aranee simile quod nominatur
phelcod et est uenatrix muscas
et nominatur plud .i. rapax
R obub .i. sucu inpulsati sine alte-
rei et mixtione per ignem ul' alit
R adix ansehe et est madragora
R osa fetida est rosa piome ul' flos
S ecid due arundines que sunt
inter adiutorium et manum
S ensnengeregul .i. partes uenarum
uenarum que in alios diuiduntur
uenas. || naa
S ebenec est herba marie .s. sara

Acida .i. acetosa

S ecen est uena que est inter
auricularem et anularem
in rasceta manus appet
S ista est .su.
S ila .i. apa in principio sicut
glandula postea quoque mul-
tum augetur
S ere est inter duo cutis sicut in
petigine. differentia inter sere et impe-
tiginem quia sere totum mem-
brum tenet ul' medietatem
corporis. In petigine uero sunt
macule diuise
S atach est arbor in egypto
S chetenegi est semen cana-
pis ul' sedenegi ululatum est
cecitudo oculorum que accidit flo
pueris propter fletum et est qualis
scabies
S etengi .i. fumus terre
S urabes .i. tafea
S ahalh .i. romanum .i. animal
ut habent secundum quosdam sa-
pientes
S aguik .i. triticum fractum
cum mixta aqua coctum.
S erangi .i. fumus terre
S ekamabin .i. oximel
S ubeth est passio quam qui pati-
tur statim sitius et uidetur sp
dormire et uocatus uix re
S ebene et buzi sal || sporet
se sunt que fiunt in egypto
S aboam est species ozimi
S eregi est medicamen acu
S uffuf sunt puluerizata || tu
ta quando in os phunduntur et postea
aliquis liquor bibitur
S aluatella est scilem
S erus .i. agrica
S tellio .i. lacta facetarea
S oda .i. dolor capitis
S enkar .i. pes columbinus
cum quo ungitur oculus ul'
S ahaphat sunt macule || ca
rubee que fiunt cum pustul
S teba .i. sticados ara || pues
bicum
S eronbugi .i. emblica in
latte infusi
S tarax est quedam species sto
racis secundum d. et secundum alios
est gumma oliue

S aruch ordei .i. ordeum fractum cum
mixta aqua coctum
S alrus .i. flos papaueris rufi
S emisennati stans ad solem
S umaron .i. sicaren .i. lactucella
magna et est lactuca asinum
S cenen .i. salsa facta ex piscibus
S puma maris .i. pumex
S inddindar .i. lac arboris qui
simulatur iunipero
S elon .i. sanguis draconis
S iphit assimilatur magne aranee
longos habenti pedes
S olbez .i. almezara et est arbor p
ua mi' brachii habens folia parua
ut buxus || cade
S core dicitur uitigo que facit hominem
S arnabzans .i. stellio
S ebel .i. cecitudo .i. qui uene in oculis
apparent
S cescorugi .i. alintura romana
S epitabinum est quedam species
S ambya animal est. || sorbe
S uturtium .i. species uua et secundum quosdam
est species mandragore
S ilem est menta romana
S enubumosin .i. feniculum naturale sicut est
S emirion est species apii campestris
S usaun piscis est
S endus est species marrubii
S emaros .i. sarcelle
S uengi .i. azaron et est uirtus
scecmugi
S emirion .i. apium siluestre
S arcarton piscis est
S ussidus .i. aspata durum.
S abzan secundum almasor uocatur
lattacosa et barbarice tanasead
et est interficiens
S urin .i. species lattirum
S arsar ul' sartar .i. ferrum
S ok .i. sambucus
S clesgua .i. cassdra lignea
S afaf .i. salix
S ceba .i. tribulus
S anderon est almecon et est umix
que dicitur sandaraca
S albazibikaihame .i. rosa ru-
bea ualde
S ertaragi est herba similis nastur-
tio .i. capsia
S erpum .i. species tribuli || bach
S tica est arbor cuius fructus na

Senubar est lactuca asini habens folia sicut lactuca ‖ r4
s chel est me.^{na} inda silis zinzi
s uanam est spes wisquiami al
s cenigi uel sedine est ema ‖ bi
tices.
s cbzan .i. latticiniu
s cleth .i. siligo ‖ in uirtute
s esnostik est silis abrothano
s erbin est arbor allzitu
s ueu .i. clinia
s cilen .i. gasalibu lolium
s cedea ficus de mari rubeo
s atarban .i. siluris
s ucudus quandoque sublimatur ch
mia et que sublimatur est tuchia
bona et que redit in fius ex cli
mia noiatur sucudus
s ingeni aloes .i. epicum
s thare est mauia aceus tursur
sum cato.
s cetacar est lac uespertilionis et
secundum quosdam est urina
s erach est quando aliquis aqua ingre
ditur tracheam arteriam ‖ No
s actulos apa cebri
s crasif .i. ossa pectoris .s. toracis
s aduriu .i. scotomia
s ubeth quando homo propter profunditate ‖ No
sompni
s obez .i. coagelacio
s irsen apa calium que fit in uentri
bus cebri et quandoque est frenis et nom
natur lytargia et quandoque est compositum
et dicitur subeth .s. dormitacio uigi
latiua
s uchas est spes congelacionis
quando eger in tuetur unum locum
s ahara sulcaa .i. uigilatiua
dormitacio
s ahal .i. demon
s pina alba .i. bedagar ‖ pte
s unar .i. caro si ondiitur secundum
s cthara .i. capsia
s ekebenegi .i. opopanacu
s pina iudaica .i. nigra
s ubedigi .i. sinerum cum quo ceti
lapides psertantur
s crasif .i. ypoodera
s ief .i. sucus
s uisar .i. buxus
s arsuhame [illegible] mem
.i. flores papaueris rufi

Silach .i. grossicies in palpe
bris cum habet fuerit oculi et
cadunt pili.
s usathi est caro mollis ex
crescens in interiore
s ucudion est albu agreste
s irsen .i. frenesis
s tella semi .i. stella terre lutu
semi idem
s olata sunt apata que accidunt
in uelamine partibus pectoris
s uesi olim sisaminu
s ufufet .i. pulues que per se
sumuntur
s aculufundirion .i. alluen
bren et est scolopendria
s adaf .i. cortice marine
s cmenirion est spes apii cam
pestris
s uch est gallia muscata
s utta .i. herba arthetica
s aulgodi est ludus quo
superiores partes corporis tantum
mouentur
s ubub .i. cadi quando est ut ignis
flans iacere
s andix .i. melon romanus
s umac apa buccini auris
s are est passio quando homo maxime
sentit pruritum
s ere est pustula parua sicut
uesica ad aliquantulum ten
dens rubedinem
s uam .i. lac fici
s efilos .i. apa nascens in
carne glandulosa
s esiros .i. scocos et est apa
illa spes nodi que sunt
s ctaragi .i. capresia
s acosen anal paruum ad silitu
dinem tubi tuba est in cor
lepsi apparent
s uuenia ossa sunt acuta que
in spondilibus eminent
s authion fractura .i. ut sa
s ulemet sunt ossa ex quibus ‖ mch
bus componuntur digiti
s urmus est mus paruus cuius
napelle in uirtute
s emerion apium silluestre et
dicitur apium palustrum
s ekeri .i. ebrietas
s aurabregi tarnus .i. brodium

Sahafati .i. bothor huuda
s chir .i. uigil
s chengi .i. sahafati huuda que
emittit uirus
s torax assume .i. alubue rotunda
s pica arochia .i. nericen
s acudems .i. testiculus uulpis
s ileuli quod ulua
s ebesset aschelcta et est mandrago
s entegi .i. semen generatiuu ‖ ra
uestris
s ussuf est me.^{na} sicca pruius
s tella terre .i. calk
s etaail est uene sicut zinziber
s ucus alisice est sucus aleunde et
dicitur abrothanu siluestre
s umerz .i. ficus pharaonis
s esabri secundum almassorem nomen
generum et in expr uirtus rerum et
apta est basilicus orientale parua
habens folia summitatem habet longam
in qua eius nascuntur flores quorum
color est ut color uiolarum

Tvbib masculi .i. facientes
brachia erecta aut plana stare
uel iacere
t haum est apa quod fit in carnibus
laxis uel sub ascellis uel post au
riculas et uirginibus
t auguebil sunt omnis spes que in
cibariis ponuntur ut piper et cy
namomum
t araka .i. pisces uel oua piscium
sicca
t alk .i. nitrum dulce et est gypseum
t ataxa .i. scariola agrestis
t eselenu est quedam spes sorbe
t aharzed .i. albu et ponitur septies
pro albo zucaro
t arcon pirretrum est radix atar
con montani
t aratit et est ypoquistidos secundum
quosdam est frusta ligni nodo
sa ad grossitudinem digiti et habet
uirtutem balaustie et est ypoqui
tidos
t alifafar sunt cortices stipiti de yn
dia delati
t esabuch .i. cetacon cum unius pes
offendit alium
t alalon est spes ents
t uren est herba habens folia folus
prassii silia et nascitur in tectis

Tereniabin .i. manna
T inkar est borax aliud est minerale et aliud est artificiale et dicitur capistrum auri
T chisis .i. summitas rute agrestis
T usie .i. amoracium
Scoria. T ubel .i. scoria vel batitura vel tubel ferri vel tuball eris
T esticulus cervis est sicut testiculus vulpis et est planta
T ixurin .i. septembris
T alim .i. masculus struccio
T ozaris .i. obtalmia non vera
T osinatan est sacietas nauseativa
T arsen vel carax est destructio auditus
pediculus. T afaus est nomen indum et est pediculus vulturis
T ille species vini est
T aburos febris est que dicitur lyppiria
T aharin .i. bonum malum
T ubulub .i. muscus lapidis qui est ut epatica
T ubalie siria .i. in rencalis
T anom .i. apia in carne glandinosa
T yriaca alfaroch .i. a morte liberans natum
T uctamenis .i. pullegium
T alk est terra stelle
T erra sem .i. stella
T ibun .i. grana solis
T esticulus vulpis .i. buziten

Vsnee sunt cortices tenues subtiles circumvolute super arborem ferentem glandes et pinum et nucem habet et habet bonum odorem et dicitur alusne et usnee est lanugo que in arboribus avellanarum vel quarcuum invenitur
V ebuen .i. virge minute super quas sunt flores habentes alba folia
V ua passa pmontane .i. stafisagria et vua montana
V uaba sunt addimenta duo in cerebro mamillarum
V ene trite .i. lumbrici terrestres con|trite
V ago .i. impetigo
V eria .i. coclearia
V ncen fullonum album
V ene alosund .i. armen alba
V ene alfarsungi .i. radices sparagi

Xiratsor .i. rob de sucis fructuum solubilium
Ysopus humida est sordicies aggregata super lanam ovium pascencium armenia
Y lisch est egritudo quam aliquis incurrit propter amorem

Zaroza .i. sorba
Z ufe .i. ysopus
Z ufere .i. arbor que dicitur alhase et est similis rute et dicitur danaragina
Z inziber caninum est herba cuius folia assimilantur foliis salicis aliquantulum cytrina rubeum habens stipitem acuti saporis sicut zinziber et credo quod sit piperacea
Z arumbet .i. solatrum
Z inzar .i. viride eris
Z arub .i. sorba et est alia species sorbe quam greci nominant cesilinum et aliud sentabr
Z uccarum alhuzar est manna cadens super alusar
Z air .i. fluxus ventris qui fit ab intestinis recto
Z amerem vel zemena .i. puracio gessus
Z eber .i. libis
Z ubumet .i. unctuosa
Z ebelzabar .i. spuma maris.
Z arnee .i. auripigmentum
Z urumbet .i. zedoaria
Z egi .i. attramentum

Aced .genus absinthii sub albido
A reugesis dicitur enula et est duobus modis una habens cytrinum florem alia albu(m) sed melior est cum flore cit(rino)
A lkermei .i. maiorana|no
A saragi .i. virga pastoris
A sasseigesto .i. eupatorium
A lgar .i. tribulus
A lgumbatallo .i. strignum
A nebrum .i. sisimbrium
A satar .i. origanum
A sormat .i. attriplex

Alhasela .i. antanica .i. portula
A leornati .i. humex vel herba acetosa
A tilri .i. squinantum
A lberdi .i. papirus
A lbora acora seria .i. napa et in alio rapa
A lbedarogi .i. basilicon
A lmesti .i. anulum
A lguenars .i. milium .i. legumen
A lbelgasa .i. cucurbita
A lhelbende quod sit olim muscelinum
A lbetis .i. nux muscata
A lbelet .i. mirtus
A lbsaracagel .i. mala cytonia
A lbendendemen .i. grana ulmi
A lhosusel .i. piper triangulatum
A lbeldulgar .i. fraxinus
A lbesandaracar .i. grana lauri
A rasenobar sichir .i. grana pini minoris
A lbellatron .i. grana citri
A lbellius .i. grana capitis et est stafisagria
A behel .i. iuniperus
A luard .i. rosa
A susen .i. lylium multis est modis melius est yrinum
A safarguus .i. mala cytrina
A lfigel .i. folia salicis
A sfur .i. crocus ortensis ·Nō
A lacoen .i. cotula
A hauneb .i. tubebe
A uola .i. spina
A luuacaz .i. flos rubeus
A lbondekindi .i. nux teinda
A lboas .i. galla
A lkarmesik .i. fructus tamarisci
A lbisu .i. uva sicca ·vua
A uinensi .i. ficus sicca ·ficus
A lnasa .i. cacapucie
A lusa .i. malum mandragore
A scidab .i. lilium
A cronti .i. cytirus cytirus
A learne .i. vitis et dicitur colicat quando inciditur scoplium .i. yscopum citrum
A bume .i. gallia sine musco
A rais .i. acetum compositum ex duabus substanciis divisis una tala et alia (?)
A za .i. species mach alazabi .i. gummi arabicum.

Alchima .i. dragagantū
Aldanuta .i. fermentū
Asecha .i. picula ꝫ gūmi abietis
Almastice .i. mastix
Almeha aseila .i. storax liquida
Alcatici .i. asa
Altigiris .i. lignū aloes
Aluitar .i. tapsia
Athertataca ul' aristendet uel
anitandes .i. piretrū
Alausa .i. tamariscus
Asela assuse .i. radix lilij
Algedasen .i. acorus
Algeorasen .i. acor'
Alasabon saphat .i. dyptam'
Abasal .i. cepe
Asolatanne .i. affodillus
Asal . altarosa .i. radix porri
Athera alharmen .i. bolū ar-
menum
Asol asel alcamel lingua bouis
ꝫ est plantago
Acen aquobrosin .i. bolim
Anora .i. calx non extincta
Acalasit .i. spondiū
Atuut .i. antimonium
Alcaser almares .i. petra lactea — nō
que cū fricat' qⁱ iam facit . ut'
eius sicut ematices sed est
debilior
Nō — Alcigeratais est petra s'penti- — nō
na ꝫ est trib' modis vna qⁱ
magna alia sub uiridis mix-
tis lineis albis ꝫ ualet litar-
gias ꝫ alia uiridis
Ascat . lescalnuard .i. petra
lazuli
Alabin .i. stagnū ‖ sic — nō
Albaker frange .i. lapis spon
Azuoch .i. argentū uiuum
Aleacher ylzosioz ylzasioz
Azinges .i. nitrū tritum
Aufeat .i. coagulū cuiuni ꝫ ge-
nit . bausasi
Afazoc . caballinum
Aluid .i. oua
Albarac .i. lendes ‖ na
Nō — Aducaruzasi .i. gallus ꝫ galli
Alagi . sch . sanguisuga
Azeriza .i. cantarides
Adalasi .i. vngula caprina
Albetira .i. gūa
Alasar .i. concauitas

Azyzon .i. semp' uiua — nō
Alberuha .i. cornasolem
Alugna ebulli ul' sambuci
Albenesid .i. gūma albotī
Alburati bedellū sub albi
Alestorach .i. storax ‖ dū
Azemena .i. traton .
Azaroth .i. sarcocolla
Azarnech .i. sarcocolla
nō — Asuf .i. dugnutea
Azarneth .i. auripigmētū
Aluch .i. asa fetida
nō — Aluruzaragi .i. fissura in
Aliada .i. polium ‖ adō
Azered .i. azetosa
Aleata est h'ba de cui' suco
fit atana .
Alusuen .i. sulphata
Azuul .i. inc album ꝫ nigrū
mediū .
Afranna .i. cardui capita
nō — Anasetu .i. piscis salitus
Atuna fit de suco cuiusdā
arboris que vnico assila
in alexandria ꝫ d'r alcait
Azegi .i. atramentum ‖ na
nō — Azardac .i. acetosa montana
Azarai .i. uirga pastoris
Affur .i. crocus ortolanus
Altir . asa
nō — Aburas g'ce est tanacella .s.
herba que d'r cauda equi-
na .

Botin .i. terebentina
Bochoz marien .i. ra-
dix petrosilini . ‖ neis
Batuentem .i. capillus ue-
nō — Bendezar ul' gur .i. ordeū to
Bazara alcarbs .i. semī ‖ se
apij s'm arabicum
Bacarone .i. psillium
Basaca arasigerun .i. semē
feni . ‖ ure
nō — Bcurdumem .i. carui sil
Balzetum .i. semen mal
ue maioris
Balkohet .i. malua minor
Baugiora .i. urtica
nō — Bachuma .i. semen trifolij
Bucatone .i. semen psillij
Bulcorasin semen porri
.b. — Balkengi .i. semen iusquiā
Balzas .i. semī urtice ‖ mi

.b. — nō semina infra

Besafegest .i. semen trifolij
Bebaraes .i. synapis
Bobolinac .i. semen lapatij
Barasien .i. semen nasturtij
Busaialhan .i. ligua agni
Beschet .i. alkimi .
Bilasal .i. semen anabule
Balchetem .i. semen lini
Burcolle .i. fenugrecum
Benemen . semen sisimbrij .
Balges arabusten .i. pastinaca
ortensis
Baldaca . alanca .i. semen portu-
lace
Besede tamgagel .i. semen rute
Basormat .i. semen attriplicis
Besugel .i. semen raphani ꝫ alij
radicem dicīt .
Benuaro .i. semen rose
Balzibat .i. bali'
Buabere .i. semen scariole
Basasaute .i. semen lini
Besgit .i. semen urtice
Begete .i. melones
Barzarū .i. citrulli
Bacat .i. catapucie
Bebuzū .i. camomilla
Belladec .i. anacardus
Balloch .i. glandes
Bellard filugena .i. galbanum
Buteis .i. polipodium .
Besala alfar .i. squilla
Basala narges .i. narcisum
Burada .i. banatura auri
Berada .i. alfasa .i. limatura — nō
argenti
Besed .i. corallus
Balaas .i. saluia h'odis iciuni
Besibeus .i. polipodiū
Basara anguina .i. semē urtice

Can
Cacar ē gemis cardui
Cucurma .i. uena [illegible] cytri
Cuit .i. iuncus de molo de quo
fit acacia
Cambil est t'ra rubea minuata
que affert' de media ut athe-
ma cū fricatur sup manū in-
greditur cutem de qua fit ung'm
de qua penetrat manum
Cantisamic .i. saloca quoꝝ que-
dam cū sale ꝫ quedam sine sa-
le condiuntur .

Catie .i. thimum.
Cimenes .i. amomum
c unce .i. affodillus
c rindolit celidonie .i. costa s̃tum q̃m nulli letu uocamus
c authancen .i. ysopus
c unnudi .i. portus
c arbor .i. coriandrum
c alakelan .i. semp uiua
c carb .i. caulis
c aras .i. apium
c ubesi .i. malua
c arins .i. caru
c rudalroca .i. nasturtiū
c hascas .i. papauer
c hesin .i. siler montanum
c hosa alchalab .i. satyrion
c heisolohaseb .i. acetū squillitticū
c arfatask aronfal .i. anamū
c anofilatū siue alithumo ī uitute
c oscior achinder .i. cortex thuris
c oscior altala alcappar .i. cortex radicis capparis
c oscior altala rasemsn .i. cortex radicis feniculi
c oscior ad talarima .i. cortex radicis mali granati
c urtina idem q celidonia
c urach .i. urtica
c oscior alsalucari .i. cortex radicis celsi ‖ tea
c lunua alfida .i. cadmia argenti
c adab alkadir .i. ferrugo
c lunua esceb .i. cadmia auri
c olcothar est illud q dr' qui tra
c aldib epar tabiosi canis
c heletuna .i. tutum ustus

Dulb uocat' soferea que nō c illa cū qua in yspania tinguntr pani p̃mo ē arbor sup pun[...] stipitem eleuata 7 est pua cu' folia xilo taracte folijs silia sūt cuius q̃d cortex uocat' albarrans amabiles sep ut reubarbar nigidū ef ficat hanc uo d. talitanus uocat cuius apozima bibitū genuū dolori confert.
d hameret uocat' zedoar 7 est t̃ bus modis quor vna est decorasbem alia uo ierosolimitana alia hyspanica
d ende est sp̃es qua s̃rus resin simulatur. 7 ē alia indi ali seni vn̄ quoq3 uocantur ca capitie

Efele .i. oleander
e edmucalagbot .i. olm̄
e dunkmard .i. olm̄ roseū
e un allocara .i. olm̄ de sēie cucurbitar
e omclamesugi .i. olm̄ uiolateum
e ualgens .i. ol'm de nucibus
e vn alzarua .i. olm̄ sambaturum.
e vn ansen .i. olm̄ lyliaceū
e vn aranc .i. olm̄ laurinū
e vn alaric .i. olm̄ de squinanto ardiascedab .i. fex
e ardiahascer .i. fex aceti ‖ vini
e arceste .i. fex aceti 7 ē fex
e arcesian est uelud spica
e arfufel .i. sup longū
e arseni .i. cynamomū alchimū
e men elaruch .i. sangwis d' conis ‖ uacce
e men bacara .i. sangwis
e men bacara .i. sangwis 7
e men tam .i. sangwis columbe
e thel .i. semen urtice
e zegi .i. attinentū
e leius .i. titon.
e lubie .i. fasciolus
e uasdabia .i. dulbz canin'
e ledion .i. affodillus
e suc .i. sallina muscata
e sul .i. indicus
e luesce .i. anulū
e lcalasibat .i. terebintina
e lhundar .i. olybanū
e lmen .i. men
e lten .i. musca
e par gazel .i. pdicis
e paradyb .i. lupi
e coblia in lacte posita dimittunt' a sui pontificitate et noiant' serembilia.

Fsib est genus rubeum
fausel .i. auellana
f usir .i. genus portulate
f arfansan .i. uitis agrestis nigra 7 uocat' baucaria .i. mustella

Fusellemunc .i. radix piperis uel suū lignum
f eluzaragi .i. fel elephantis
f arsion .i. prassiū.
f auzeli .i. mentastrū montanū
f alangesuch alhababat .i. ozimum
f alsamen .i. epythimū
f ora aldabil .i. flos squinanti
f useb siliis est in uirtute sandali
f ansanno .i. epithimū
f uff .i. pip nigrū
f ulfel alasbiat .i. pip album
lostziles .i. salicis de torrente

Gosic s̃cdm almassorem est genus rubeū
g orbora cuius cortex uocat' iodali
g ensen .i. opopanti s̃cdm a
g alda .i. polium rabicum.
g ufumē .i. rosa vel sambacū
g umulac .i. flos mali granati
g ensadai .i. castanea
g enes boue .i. nux muscata
g ensabahiel .i. cupule cypssi
g ensimeffum .i. castaneola plana ad uomitum
g ensir .i. opopanatū
g ologen .i. galanga
g ac .i. gelsa
g aronfal .i. gariofili
g esier albia cortex quor
g angemel vrina cameli
g angileb .i. urina hois
g alasabuū .i. urina puor
g alalinqis .i. vrina capre
g aulbaicara .i. vrina uacce
g uoden .i. talpa
g uidebabastū .i. castoreum
g enlud .i. corium serpentis
g vassima .i. basilis
g urte .i. costi
g ūmu alzuded .i. dragagantū

Hacen siliis camomille licet sit maior ea 7 uocatur margarza s̃cdm almassorem.
h aleth herba est expansa sup terram multos hñs ramos que dr' impatoris quia semen ei' spinosum est ut acer s̃cdm

Indebegi .i. tibus qui arabicū. fit de nucibus pnie plane siquas pinguedo a carne assata defluens funditur quibus

Inquibus herbe cocte admiscentur
arbensiblati vel litri idem est
Jadze .i. polium maius
Joada .i. polium minus
Jstargar est salsa ex amigdalis
sale et aqua
Jbesee .i. cardamomum minus

Secundum arabicum.
Kalet .i. squama ferri
Kilkiu grana nazen .i. tremule
arboris
Kaharati ambar .i. tassiaffer
Karefebe .i. veronice
Kiloarm .i. sirahel .i. filix
Kuna .i. galbanum et gumma pas
tinace
Keneber est herba minute nascens
que ramos habet longos et folia
longa comeditur cruda et
vocatur gaullus secundum al

Locos mearum almassorem
cum amigdalis parum tritis
atque in melle despumato po
site coquuntur ex quibus
fiunt pille formate et sic come
duntur secundum almassorem
Laus .i. amigdala amara
Laiga .i. genus titimalli
Lazenaton .i. borago
Lat de semen .i. herba hirti
na vel ypoquistidos
Lelem .i. mercurialis.
Balismus .i. insatiabilis appetitus et
allox non habet dicitur amorodoxa .i. cerui
Expliciunt exposiciones
sed in nullo magis stat tamen nisi ut
secundum arabicos et secundum al
massorem. vomat et vioret
ita aliquis tamen dicit appetitur repleri usque
ad vomitum quod est contra eorum naturam.
quod ergo homo maxime suffocatur et iterent

Decem derivationibus et mensuris medicinarum
liber quarte capitula tractatum de scolarium
disciplina circa finem dyalogum beate
virginis in eodem libro. et est.

Tercia decima de infirmitatibus capitis.
Secunda de egritudinibus cerebri in mocionibus tractatur primo.
Tercia de macula oculi. in dispositionibus eius.
Quarta de dispositionibus auris tractat primo.
Quinta de dispositionibus nasi tractat primo.
Sexta de dispositionibus oris et lingue.
Septima de dispositionibus dencium.
Octava de dispositionibus gingivarum et la.
Nona de dispositionibus gutturis.
Decima de dispositionibus pulmonis et pectoris. et raucedine
Undecima de dispositionibus cordis. et tussi et sanguinis sputo.
Duodecima de mamilla et dispositionibus eius.
Tredecima de meri et stomacho.
Quartadecima de epate et dispositionibus eius.
Quintadecima de anotho fellis et splene.
Sextadecima de dispositionibus ... et intestinis.
Decimaseptima de egritudinibus ani.
Decimaoctava de dispositionibus renum.
Decimanona de dispositionibus vesice.
Vicesima de dispositionibus membrorum generacionis.
Vicesimaprima de membris generacionis in mulieribus.
Vicesimasecunda de egritudinibus in extremitatibus apparentibus membrorum.
Deo gratias.

¶ Ad constipationem confert decoctio cauli um cum ano desuper posito.
Ad fluxum ventris qui fit de mediana et valet ad omnes. Rx cortices malorum granatorum et in vino decoctas et in sa culo apponantur ventri inferiori.

¶ Ad lapidem frangendum. Accipiatur lepus extractus de corpore leporis pre gnantis et comburatur et fiat pulvis fran git lapidem et emittit frustratim.
Ad retentionem urine expertum. Accipiantur cimices et bulliantur in oleo et illo oleo un gatur capud virge statim minget.
Ad lapidem. Vitrum hustum ducat lapide tenuem per stratum. sed prius in vice.

¶ Ad provocandum urinam et sudorem. Rx semi num cerasorum numero xxvii. nucleorum persico rum numero xxv. semen kerne numero v. omnia subtiliter pistentur et fiat lac cum ℥. iii. optimi vini albi et tepidi. Detur pa cienti sero ieiuno.

¶ Pille ad confortationem stomachi et cerebri et accipiuntur sine ulla custodia. Rx alo es sicotrini ℥. ii. cum gar. ana ʒ. i. masticis. ʒ. iii. cubebarum cinamomi ana ʒ. ß. diagridii. ʒ. ii. informentur cum vino albo.

mirre ʒ. i. ß

¶ Pille magistri Anselmi. Rx anisi ana fen. cardam. ʒʒ. cinamo. zedoar. gal. nuc. mus. gar. croci. cubebe. carpob. ling. al. mirobol. v. ana ʒ. i. reubar. ℥. i. aloes ad pondus omnium. informentur cum vino.

¶ Syrupus laxativus. Rx capillorum veneris. sco lopendrie ana manipulum i. prunorum numero xxx. semi num mundatorum viol. passul. ana ℥. ii. exhiis fiat decoctio et in parte decocti ons illius dissolvatur pulpe cassief. ℥. ß. mane ℥. ß. et colentur. et cum alia parte decoctionis addantur ℥. ß. etc. de suc ros. et decoquantur cum libra i. zuccari ad perfec tionem. et postea misceantur colature sil decoquantur lento igne cum spatula semper agitando donec sirupizetur.

¶ Pulvis ad laxandum sine molestia. Rx ana viol. florum borag. marat. chimi epith. semen lactuce. endivie. polipod. reupont. turbit. ʒʒ. citri ana ʒ. i. reub. opti. ℥. i. foliorum sene ad pondus omnium. zuccari. ℥. ii. fiat pulvis dosis ʒ. i. cum aqua tepida vel cum vino albo. mane sero ieiuno

¶ Ad eos qui urinare non possunt sine magno dolore. ℥. ß. succi apii bibat cum vino quando vadit dormitum paciens.

¶ Cordiale optimum in sindone Rx bu glosse melisse. ʒ. vi. ana ℥. ii. sandal. al. et ru. ana ℥. i. corticum citri. coralli. al. et ru. ana ℥. i. cinamo. cum doronici. Been albi et ru. ana ℥. i. gar. camphore. ana ʒ. ii. pulverizentur subtiliter.

¶ Pulvis optimus ad debilitatem visus. Rx carui. calamenti. pulegii. ysopi. ana ameos. pet. apii. mar. et. betonice. cimini. spice. nardi piperis. ana ʒ. ii. sal gem. rute. centrum gal. euf sie. olibani. masticis. cum mirab. omnium. sed plus de citrinis. cinamo. squinanti. ana ℥. i. maiorane folii. ozimi. cardi. galange. liquiricie. ana ℥. i. su matur omni mane sero vino cum vino albo ad quan titatem. ʒ. i.

¶ Electuarium ad confortationem stomachi et contra dolorem ipsius Rx cinamo. galag. ʒʒ. ana ℥. ß. nuc. mus. zedoar. calami aro. gar. mastic. ana ℥. ii. pulverizentur et incorporentur cum libra mell. ros. dosis ℥. i. mane et sero.

¶ Electuarium ad dolorem yliacum. Rx gar. nuc. mus. lig. al. ana ʒ. i. galag. cinamo. zedoar. folii. antofili. coralle. spice. ʒʒ. ana ʒ. ß. fen. aneti. cimini. a meos. ana carpob. ana ʒ. i. milii sol. cappar. sansuci. balsamite. ozimi. mirtilli. cortic. cit. ana ʒ. ii. ambre. margar. ossis de corde cervi ana ʒ. ß. spodii. ʒ. ana ʒ. ß. anthos. ʒ. ß. serpilli combusti. ʒ. i. viol. ℥. ß. leuistici. urtice. ana ʒ. ʒ. et. ß. seminis mel. cit. cucu. et citrul. ana ʒ. iii. polipodii. ʒ. v. mastic. ʒ. ii. acori. calami aroma. seminis genest. ana ℥. i. sene mundate. ℥. ß. tur bit. ℥. i. diagridii. ℥. ii. agarici. ℥. i. zuccari li bras. ß. misca parum.

¶ Electuarium laxativum sine aliqua custodia. Rx fol. sene me dulle cassiefistule. tamar. ana ℥. i. reub. polipod. ana viol. ana ℥. ß. liquiricie mundate. seminum cucum. candi. pend. ana ℥. i. terantur terenda. et tunc Rx polipod. viridis. ℥. iii. semen fen. ℥. ii. et pis tentur grosso modo et bulliantur in iiii. libris aque ad consumptionem tertie partis. et colentur fortiter exprimendo et in parte ipsius colature colentur cassiaf. et tamar. et decoquantur cum iii. libris zuccari ad perfectionem et in fine addantur pulveres predicti ... dosis ℥. i. sero ieiuno.

¶ Ceroneum ad stomachum. Rx cere albe. ol. nardini. ana libras. ß. mastic. aloes. ana ʒ. ii. lign. al. cal. aro. ana ʒ. ii. gar. cinamo. ana ʒ. iii. fiat ceroneum.

¶ Electuarium valde solativum ventris sine molestia. Rx diagri ... ℥. ß. diagridii. ℥. iii. carvi ... ℥. iii. turbit electi ... ℥. iii. magnetis ʒ. ii. zu cari ros. ℥. ii. zucca albi libras ii. et exhiis om nibus fiat electuarium.
Ad phlebotomiam perfectam ... Rx succi plantaginis. succi fen. aq. ros. ... albi det in potu ante accessionem ...

ad calculum &c.

Confectio diasparagi. ℞. cinamomi ʒʒ. ana ℥.i. et s. spice nardi. ʒ.i. cardamomi ʒ.ii. grana iunc. min. croci. cipi. squinanti ana. ana ʒ.i. et ℈.i. seminis melonis. ʒ.i. lap. iudaici. lap. spongie. vit. adusti. lap. lincis. ʒ.ii. seminis raffani ʒ.i. et s. saxifrage. ℥.s. seminis macedonici. ʒ.i. milii solis. xilobal. carpobal. ana ʒ.ii. seminis sparagi. ʒ.ii. et s. carui. ameos dauci leuistici. ana ʒ.i. et s. dragagant. ʒ.ii. ʒʒ. zuccari. lib. iiii. corticum sparagi recentis. ℈.i. et s.

Electuarium mirabile soluens ventrem sine ulla molestia ℞. diagridii ℥.ii. diagridii. ℥.iiii. carnium coctanorum ℥.x. ebur mundati extius et intus. ℥.ʒ. magnetis zuccari ros. ana ʒ.ii. zuccari albi lib. ii. et ex hiis fiat electuarium. sumatur ex eo. ʒ.ii. mane cum tepida.

Sirupus ad scabiem fraudulentam sine humida. ℞. agrimonie. acori. gariofilate. lapacii. raffani. rubee tinctorum ana ℈.s. ʒ.viii. polipodii. elleb. nigri. ℈.s. liquiritie ℥.i. et s. ligne bouine. cinnamomi. calamenti. ysopi. capilli veneris eupatorii. verbene betonice scabiose endiuie. ana ℈.i. ana. carui ameos. pers. cartami. apii. ana ℥.s. seminum communium lactuce malue. ana ℥.i. sene cuscute thimi epith. ros. viol. ana ℥.s. fiat syrupus addito aceto squill.

Sirupus ad albam purpuram. ℞. radicum brionie pureti raffani celidonie leuistici. lauri. sansuci. saluie. eufrasie. ana ℈.i. et s. betonice ysopi calamenti. pulegii. origani. ypericon. liquiritie cimini. ana ℈.ii. ana. feni. petrosel. ameos carui anet. ana ℥.s. ros. viol. camomille. ana ℥.i. sandali albi et rubei. ana ℥.s. flor. borag. liquiritie. ana ℈.s. elleb. nigri ℥.s. fiat syrupus addito aceto squill.

Unguentum ad tineam. ℞. succi endiuie. lib. ii. succi plantag. succi solatri. ana lib. s. epatice inde cortic. radicum ... cortic. radic. feni. ana ℥.ii. sandali al. et ru. ana ℥.s. ros. squinanti. ana ℥.s. aceto se. ℈.s. aq. ros. vini. ana lib. s.

Solutiuum ad idem. ℞. reubar. ℥.s. mac. ℥.iii. zuccari albi. ℥.iiii. dosis eius est. ℥.s. omni mane.

Emplastrum ad idem. quod ponitur super epar ante accessionem et extenditur super peciam lini. ℞. aloes opii sandali al. et rubei. ana ℥.i. pluuis ros. ℥.ii. farine ordei. ℥. et aceti ℥.ii. succi absinthii. lib. i. et s. succi solatri lib. s. aq. ros. succi plantag. succi feni. ana ℥.iii.

Unguentum ad idem quo ungatur pulsus brachii ante accessionem. ℞. masticis. cimini armoniaci. ana ʒ.ii. mucilaginis psilii quantum sufficit ad incorporandum.

Ad lapidem et arenulas expellendum. et est valde bonum. ℞. herbam yrinam iudaicam vel saxifragam med. et conquassatur radix eius. et distillet sicut aq. ros. dosis. ʒ.ii. ieiunio et sit hora receptoris.

Ad idem. ℞. saxifrage milii solis cinamomi ana p. e. piperis quartam partem omnium. puluerizentur subtiliter. dos. ʒ.s. in vino albo et subtili.

Ad idem. ℞. herbam stellariam que habet folia ad modum stelle rotunda. et habet florem croceum. et habet radicem paruam et quando ... radix eius ... et parata ... mane ... aut comesta in ouo sorbili. valet quod ... cum ipsa ... Et cum ipsa curatur ... ... fistule.

Cassia fistulata. ℞. viol. prunorum damascenorum recentium ana lib. s. aque. lib. viii. primo bulliant prima hora una pecia addantur viole. et bulliant sola ebullitione et remoueantur ab igne et cooperiantur et cum fuerit tepidum fiat expressio per pannum. et cum dicta colatura resoluatur medulle cassiefist. lib. i. tamarindi. ℥.iiii. manne. ℥.ii. sirupi viol lib. i. et s. hec omnia infrigidato lento igne usque ad spissitudinem bulliat semper agitando. et cum fuerit spissum ab igne deponatur. et addatur tandem pulueri zati penidii. ana ℥.iiii. zuccari viol. lib. i. et reponatur cum fuerit frigidum. :—

Sirupus magistri albertii de succis ad scabiem mirabilis sine fictione. ℞. succi fumi terre. succi lapacii acuti succi scabiose. ana ʒ.x. succi absinthii. succi plantag. ana ʒ.x. succi borag. succi endiuie. ʒ.x. radicum ... commun. ana lib. una. camedreos. camepit. bugul. sandali al. et rubei. ana ʒ.v. ros. ana. ana ℥.i. squinanti spodii. ana ʒ.ii. liquiritie cappar. ana ℥.s. fiat cum zuccaro.

Sirupus ad arteticam frigidam. ℞. pedis coruini. yue. celid. ebuli. betonice. saluie. pimpinelle veris arthetice paletice. ypericon. camedreos. origani. pulegii. ysopi. sansuci. gariofilate. ana ℈.i. sauine. rute. nasturcii. ana ʒ.s. ana. feni. petrosel. cimini ameos. ana ℥.s. carui. ʒ.ii. polipod. cassie lig. spice squinanti. folii. ana ʒ.ii. cinamomi. ʒ.i. cubebe. ʒ.ii. fiat syrupus cum zuccaro et melle addito aceto squill.

Sirupus ad quartanam. ℞. camedreos camepiteos centauree maioris. ana m. ypericon eupatorii yue cuscute ana ℈.i. endiuie. ℈.ii. thimi epith. sene polipod. ana ℥.i. ana. feni. carui ameos sandali al. et rubei. ros. squinanti. ana ℥.s. zuccari et mellis quod sufficit.

Electuarium solutiuum ad idem. ℞. diasene. succi ros. catartici imperialis. ana ℥.ii. reubarbari ʒ.i. detur in aurora cum decoctione centauree et ypericon.

Unguentum preseruatiuum ad idem. quo inungatur tepido ... pulsus et renum cum tota nucha ante horam accessionis. ℞. sinap. gentiane. piperis ana ʒ.i. piretri. castor. aloes euforb. ana ʒ.s. conficiantur cum melle et pauco aceti. Et est sciendum quod hec unguenta prosunt omnibus quartanariis antequam per ... ... sed tunc est per ... precedere.

Oleum ad idem quo tepefacto inungitur eidem per ... ante horam accessionis. ℞. piretri. ℥.s. euforbii. ʒ.ii. olei communis. ℥.ii. et s. vini albi. ℥.ii. bulliant ad consumptionem vini et coletur.

Unguentum contra ... lepre. et contra scabiem et ... eius. ... cum corpus euacuari et ... ... circa uolas manuum et pedum. fiat inunctio circa ignem fortius fricando si impellit ... si non fiat fricatione ... ℞. storacis liquide. ℥.i. et s. aloes succotrini. ℥.i. euforbii. ℥.s. olei laurini. ℥.ii. et s. elleb. nigri. ʒ.iii. argenti viui et extincti. ʒ.i. terantur et cribentur subtiliter et incorporentur miscendo et utere sicut dictum est supra. :— :— :— :—

... de filio ... emen ... scabie ... rusal.

Ad crepatos emplm. ℞. picis navalis. litar
giri. an. ℥. ii. cere al. et ru. picis grece. colofonie.
an. ʒ. iii. armoniaci galbani an. ℥. ii. mirre gre
an. ʒ. iii. armoniaci galbani an. ℥. ii. mirre gre
cini. ℥. ii. aloes masticis boli armeni. an. ℥. ii.
gipsi. ℥. i. aristol. lon. et ro. ℥. ii. fisalli. ℥. iii.
hoc medicamine coquendum est cum pelle arietina
cum pilis usque ad liquefactionem. cuius aqua cum iure pl
cum pilis usque ad liquefactionem. cuius aqua cum iure pl
his liquefacto et decolato pulvere supradictarum rerum de
coquendum est in olla et competenter miscendum. ita
valet. infra. vii. dies consolidat sine scissura.
cum plus corpe enatiato.

Pulvis ad constringendum emorroidas. ℞. pulvis
sulphur radicum urtice mortue combure et fiat pul
vis et desuper spargatur.

Tragea ad ardorem urine. ℞. seminis melonis excor
ticati. ʒ. xxx. seminis cucurbite seminis portulace. semi
papaveris albi. an. ʒ. iii. iusquiami albi. ʒ. ii. zuc
cari ad pondus omnium. dosis. ʒ. iii. in mane. et ʒ. iii.
hora dormiendi.

Ad fluxum ventris. ℞. sandrac. karabe. marga
ritarum non perforatarum. an. ʒ. i. boli armeni. ʒ. ii. cleer
et ficiant trocisci cum suco plantag. quorum quilibet sit ʒ. ss.
Ad idem valet ruibarbarum torrefactum ʒ. i.

Ad albuginem oculorum. ℞. lubricos humanos com
bure et pulveriza et admisce super albuginem.

Ad idem ꝫ intus forte. ℞. viride zanne.
spanoli. pte. i. et parum mellis. et fac bul
lire cum vino albo in terrina ut ad medietatem
ut ad minus redeat postmodum cola et destilla
aqua in modum collirii admisce. et confert magis
incorporibus duris.

Ad panni oculorum. ℞. margaritarum. ʒ. i. viride
eris. ʒ. ii. camphore. castorei. olibani. sarco
colle. an. ℥. ii. pulverizentur subtilissime et cum aqua
ros. confice. dimitte in vaccuo desiccare. et
postea abrade. et fac subtilissimum pulverem.

Ad lacrimas oculorum auferendas. ℞. tuchie
et calefac eam et dum est ignita. extingue
vii. vicibus in vino. et. vii. vicibus in aqua ros.
et postea eice in mitte in oculo

Ad dolorem matricis. ℞. matrice due. et fac eam
bullire et lavare et radi et bulliat cum vino
et optimus spebus. et fac ut potet

Ad prohibendum poxismum terciane. ℞. sandal. al.
et rub. an. ʒ. ii. ros. ʒ. i. farine ordei. ʒ. iii.
aloes. ʒ. ii. confice cum suco absinthii solatri. et
aceto. et pone super epar.

Emplm optimum quod necat vermes. ℞. absin
thii. rute. genciane. an. ʒ. iiii. cologuintide. aga
rici. centauree minoris. agarici. an. ℥. ss. aloes
ʒ. ii. aceti. ℥. v. aqua ros. ℥. i. fiat emplm.

Unguentum herbarum quod provocat urinam. et confortat
menstrua. et capud et renes et rumpit lapidem.
et confortat stomachum et solvit opilaciones. ℞.
fen. petros. apii. petros. sparagi brusci. betonice
oculi xpi. an. ℥. i. et ss. rassam. rute. an. ʒ.
viii. capi polipodii. an. libr. i. hermodactili.
menu. esule. ysopi laureole. filipendule. an.
libr. ii. saxifrage gariofilate an. libr. ii.

Ad epidimicos. ℞. cum piperum. camedreos.
agarici. cologuintide. cti. pionie. an. ℥. ss. ar
moniaci. opii thebaici. scamonee. an. ʒ. i. aristol.
rotunde. squille asc. equali pondere. ℞. quod sufficiat
detur mane et sero cum mellicrato. dosis. ℥. ss.

Ad lienteriam. loch de papavere. de corallis rub.
optime cuius et de mastice parum.

Ad tincturam acuitatis albe oculi. ℞. lactis asine et
immitte in oculum. et reducet acuitatem ad colorem oculi.

Colirium ad fistulam lacrimalem. ℞. aloes thuris
sarcocolle. sang. drac. balaustie antimonii. an.
pte. i. fiat colirium.

Ad constringendum emorroydas. ℞. radicum silfii.
radicum urtice mortue comburantur et fiat pulvis
et desuper spargatur.

Syrupus ad iliacam. ℞. oximel squillitici mellis
ros. colati. an. libra. i. syrupizetur. cum thi
mo epithimo sene polipod. camedreos calami
pitheos ellebori nigri. an. ʒ. ii. suci borag.
suci absinthii. an. libr. i.

Ad faciendum capillos flavos. ℞. stipites caulium
et radicum pulverizatas et rasura buxi pulveriza
fiat lexivium cum aqua pluviali. laventur capil
lis in ebdomada. vicibus.

Syrupus de reubarbaro. ℞. radicum apii. feni.
petros. sparagi brusci. scolopendie. capilli veneris.
cicoree. epatice. endivie. an. ℥. i. sandali
al. et rub. an. ℥. ss. cypi. acori. berberis ca
par. spodii. squinanti. an. ʒ. ii. an. feni. carui
anisi. thimi epithimi. sene. polipod. cuscute. an.
℥. ss. hermodactilorum. ℥. i. mastic. ℥. ss. spice
ʒ. i. zuchari tabarzet. libr. ii. aceti. parum

Secreta nature racione et experiencia comprobata
et leticia addit. dilatatur cor et augmentatur sanguis
et dilatatur complexio quod est electuarium de ligno aloes
ad alexandrum imperatorem quod manifestissime valet
ad digestionem pervenienda ad ventositatem expellendam
ad vitam in vera salute conservandam. quod. ℞. ligni
aloes opti. reubarbari opti. amborum an. ʒ. iiii.
optime pulverisatorum et incorporentur cum sufficienti
syropo. ro. cuius dosis est quarta pars in mane sto ieiuno
cum pauco boni vini albi.

Syropus mirtinus contra lienteriam et dissinteriam
℞. granorum mirti. libr. ii. malorum citoniorum libr. i.
sumach acacie. an. libr. ℥. ss. rosarum. ℥. ii. ypoquista
dos. ʒ. iii. mastic. ʒ. iiii. ex hiis fiat decoctio
in aqua pluviali. et syrupizetur cum libr. iii. zuccari.
et libr. ii. mellis. cuius dosis. ℥. i. et ss.

Emplm contra fastidium appetitus. et ponitur super os stomachi quod valet contra
fastidium. pulverizetur menta rosa. et panis coctus in equali pondere et confice
cum vino aromatico

Inmittitur singultus ut generaliter singultus quod fit ex inanicione. et sit motus
viol. et ro. circa collum a supinis spondilis usque ad inferius spondilis
Si autem fit ex replecione provocet vomitum et sternutacio. Si vero fit
ex humoribus quod cognoscitur quando difficiliter fit singultus ante prandium
et post. tunc solvatur per purgacionem

Et in nimco quod eructuacionem. et est olim rg. et viol. et electuaria in
diaprunis diacuriscos. in hoc tamen regula quod dat datur sui dietam
ad alterandum grossa ad opilandum.

Modo hic receptas aureas. i. aurum valetes in istis folii

Ad rubedinem faciei et ex sanguine et ex tota tollendam. R. pulverem cristalli et cerusae equaliter cum oleo [illegible] bruaro distempera et fac unguentum.

Contra guttam roseam. R. axungiam quantum argentum vivi ʒ. ij albu[m] [illegible] simul [illegible] et unge faciem.

Item axungia de latte per [illegible] sulfure. sed [illegible] et [illegible] ana cum [illegible].

Item argenti vivi ʒ. albi. [illegible] masticis ana [illegible] distempera cum axungia [illegible] et adde [illegible] de oleo [illegible] et fac unguentum et faciem unge.

Item R. piperis [illegible] ʒ. [illegible] masticis omnium ana. de his fac pulverem. et intres fac in balneo [illegible] sudoris [illegible] mane cum [illegible] [illegible].

[illegible]

[illegible]

Electuarium de gemmis.

Omnis viventium magnus et adeo gratitudinis tribuit cordis. sed [illegible] fridus et nos experti sumus bonitate eius ad timorem [illegible] [illegible] sed [illegible] vadice et qui diligit [illegible] [illegible] et nobilis et dilatat animam et facit [illegible] odorem et colorem [illegible]. R. margaritarum albarum ʒ. iij. [illegible] sardium [illegible] smaragdinum [illegible] ana ʒ. j. ʒ. s. zedoarii doronici [illegible] ana ʒ. ij. coralli rubei [illegible] ana [illegible] ʒ. [illegible] ligni aloes ana ʒ. v. cinamomi [illegible] ana ʒ. j. et ʒ. s. foliorum auri et argenti ana [illegible] musci [illegible] ʒ. s. [illegible] ʒ. ij. [illegible] cum melle [illegible] et [illegible] [illegible] quantum sufficit. dosis eius ʒ. a. [illegible] cum aqua buglosse et vino odorifero. [illegible] est pondus ʒ. iij. [illegible]

[illegible]
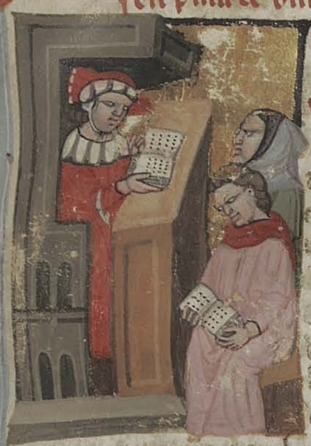
[illegible]

Electuarium ad [illegible] [illegible] [illegible]

Electuarium pomorum [illegible] R. succi pomorum [illegible] succi [illegible] [illegible] jujube ʒ. j. florum boraginis et buglosse ana ʒ. [illegible] coriandri [illegible] rasure eboris ana ʒ. ij. ossis de corde cervi margaritarum [illegible] ozimi [illegible] ligni aloes rubei [illegible] citrini rosarum rub. ana ʒ. j. [illegible] lt [illegible] succi [illegible] [illegible] cinamomi [illegible] doronici [illegible] ʒʒ albissimi anthos gariofili [illegible] ana ʒ. ß sandali [illegible] corticis [illegible] cinamomi ligni aloes ana ʒ. [illegible] calami [illegible] cardamomi ana ʒ. ß panis zuccari lb. ij. fiat electuarium [illegible] [illegible] podagram

Item R. origani calamenti xilobalsami carpobalsami opobalsami cassie ligni storacis liquide [illegible] ana ʒ. [illegible] ammoniaci galbani ambore [illegible] feniculi [illegible] ana ʒ. ß cinamomi galange [illegible] piperis [illegible] ana ʒ. j. et ß macis masticis olibani [illegible] ana ʒ. ß gariofili cubebe [illegible] melisse ana ʒ. ij. [illegible] [illegible] sandali [illegible] citoniorum [illegible] basilicon os de corde cervi ana ʒ. [illegible] margaritarum [illegible] ʒ. ij. [illegible] buglosse [illegible] ʒʒ. [illegible] ana ʒ. j. dyaboraginata ʒ. ij. [illegible] ʒ. j. corticis [illegible] ʒ. j. [illegible] rosarum [illegible] ana ʒ. j. aque buglosse aque melisse aque rosarum ana ʒ. ij. musci ambre ana ʒ. ij. panis zuccari lb. j. et ß fiat electuarium [illegible] dyabalsamum.

Fen prima de uniuersis egritudinibus capitis. tertii libri. Canonis Auicenne in medicina. capitulum de utilitate capitis et partibus ipsius. Rubrica.

[I]nquit Gal(enus) ... [illegible]

[illegible]

Liber Johannis de Regulis doctoris artium et medicine

usque ad nucham et inspissantur usque ad duritiem. Medius
autem venter est sicut transitus ex parte anteriore usque ad
partem posteriorem et est sic deplex. Sunt in medio et ipse
quidem per illud magnificatur et elongatur qui est vadens
de magno ad magnum et propinquum continuatur ipse anteriori
cum ipsum posteriore et pervenit ad amplitudinem memoriali
non parvam et huius propinqui ventris pars cooperta in qua
vermis iterum sic illud quod est spermati et per illud elevatur
ut sit transitus et cum hoc longatur rotunditate sua ancu-
mentis et fit fortis ad tollerandum et quod super eum substen-
tatur de velamine quod est sub eo et illic coniungit duo
ventres cerebri anteriores inter quos separat a posteriore in
hoc transitu et ille quidem locus nominatur coniunctio duorum ven-
trium et hic quidem transitus est venter et quoniam est transitus per informa-
tione ad conservationem est melior locus cogitationi et y-
maginationi sub quo sunt. Quod autem ventres sunt loca
harum operationum significatur ex nocumentis que accidunt eis de-
struitur enim cum nocumento aut quod partis eius opus aut igno-
ratur ipsarum lesio et panniculi subtiles post cooperitur et cooperit ven-
tres cerebri usque ad cathadiam super quo est tunica. Du-
rities non eius quod est post illud sufficit ipsum loco coop-
turae velaminis. Commensuratio autem que existit in ven-
tribus cerebri est ut spiritus animalis sit in via cerebri transitum habeat sic
in ventres eius cum non omni hora sit venter dilatatus et apertus
et spiritus animalis sit paucus in ventres transit modo aperitur et
in quo spiritus alterius partis complet ad eminentiam que est cordis usque
ad eminentiam que est cerebri ut ipsorum fiat eius de corporis assumptio.
Ex eius eminentia et est que spiritus cum ad cerebrum pervenit ad ca-
vitatem eius primam ut in ipsa equetur deinde pervenit
ad ventrem medium et augmentatur in ipso deinde post ea
complet decoctionem eius in ventre posteriore. De corporis
non operatio non fit nisi permutatione et commixtione et pene-
tratione in partibus capitis sicut est dispositio cibi in epate secundum quod
narraturi sumus in hiis que spectant. Commissura autem
anterioris partis hoc singularia quia commissura posterioris
quia prora commissure ad commissuram est sicut pororum
membri ad membrum fere et eam quidem in meatibus posterio-
ris ab anteriore invenitur commissuram. Et inter hunc ven-
trem et ventrem posteriorem et sub eis est locus qui est partis duarum
venarum magnarum ad cerebrum ascendentium quas iam mon-
straturi sumus in venis ipsarum ex quibus texitur per modum sub cerebro.

Et illi quidem rami infixi sunt contra de genere glandularum in-
plenarum que est inter eos et sustinet eos sicut est dispositio in religa-
tionibus venosis. Iuvamentum eius quod inter eos cadit
ramos est ut impleat carne glandosa. Et iste quidem
glandule figura ramorum partium formatur secundum formam
petitionis naturae quemadmodum eius rami aut partes
commendata absecto capiunt et amplius finiuntur facies
dilatationem sunt capud huius glandule seu est permeatur.
Forme sicut caput est sequens venam petitionis de super et incedit
cum eo recedens versus finem eius usque ad complementum suspen-
sionis ramorum et est illic contextum secundum filum contextionis seca-
die et regressiat ipsorum. Et pars cerebri comprehensus super hec
ventres medium est vermis eius et ipsius partis que sunt desuper
sunt vermiculares forme continuitate ex commissuris po-
sitis in longitudine sua ligate ad invicem ut possit exten-
di et contrahi sicut vermis revolvitur et superius eius motus coop-
tum est cum panniculo qui cooperit cerebrum usque ad posteriorem
et comprehensum est cum duobus additamentis cerebri rotundis con-
prehensis longitudine sicut due coxe iuvante ad contractum
et elevatione ad suspendendum ligamentis que nominantur corde
ut ab eis non removeantur ut cum vermis extenditur et
eius latitudo constringitur comprimatur hec duo additamenta
usque ad coniunctionem et opplet meatus et cum contrahitur ad extre-
mum eius et augmentatur latitudo elongetur ad separandum
et aperiatur meatus. Quod autem deinde sequitur posterius cerebrum
est inter ea et pervenit ad aliquantulam vacuitatem et sunt in
posteriore cerebro sicut ex eo in venis interioribus et eius que
anterius est latius ipsius posteriore secundum formam quam extollerat

cerebri. Duo non partis additamenta nominantur in alia
et in ipsis quidem iniquitati commissure sunt sed sunt levia ut ipsorum
constrictio et expansio sit fortior et ut ipsorum obedientia ad
motum per motum vermis sit magis, illius obedientia
et vermis. Expulsio preterea superfluitatis cerebri duos habet me-
atus quorum unus est in ventre anteriore et apertus est inter medium
quod est inter ipsum et illum qui est post eum. Et alter est in ventre me-
dio posterior non vero meatum singularem non habet et illud
quidem in postremo positus est et est primo comparatur sibi ante-
riorem non colligans foramina et infusiones. Medium vero habet
meatum medium inter illum et se hic preter inutile quam duo
facti sunt exitus per quos quidem eius superfluitates resolvuntur
et expelluntur et isti duo meatus cum incipiunt ex duobus
ventribus perveniunt in ipsum cerebrum transfusiunt in suo omni
coniunctum apud consistentiam unius profundum autem principium est vela-
minis subtile et postremum eius et est inferius et est apud ve-
lamen durum et constrictum sicut capud vase incipiens ab amplo
rotundo usque ad strictum perveniens quod per nominatur capud vase
incipiens ab amplo rotundo et nominatur infusorium. Cum igitur
penetrat in principalium meatum ... Illic in glandu-
losa que supra comprehensa duobus lateribus oppositis superius et
inferius et sunt inter panniculum durum et meatum palati de-
inde recipit illic transitus que est in communicantibus cola-
torii in supremo palati. Sermo vulis de egritudinibus capitis et fa-

Oportet te scire quod accidentibus egritudines in ipso. Primum
egritudines nocivas omnis accidunt capiti. Vnum ...
non interius hoc cum dicimus capud est cerebrum et ipsius ve-
lamina et capillorum quorum egritudines non declinamus in
hoc loco. Dicimus igitur quod cerebro accidunt species malicie
complexionis viij scilicet singulares iiij composite et fit cum materia
aut vaporosa aut humore ... ut multiplicatur egri-
tudines humidas ipsius. Accidunt enim cerebro in proprio
creationis humiditates superflue existunt aut ex eo quod
acquisivit ex matre aut post ea quando mundare videtur.
Nam si purgare non sunt magis sunt ... Et est
tota aut corporis cerebri aut in venis eius aut in ipsius
velaminibus sed accidit ei egritudinis compositio aut quantita-
te sunt si sit minus quam oportet aut in figura sicut si sit eius
figura mutata a cursu naturali et accidat nunc lesio in
compositionibus suis aut canales ipsius et vasa sint oppi-
lata et oppilatio sit aut in ventre anteriore aut in ven-
tre posteriore aut in ambobus ventribus simul diminuta
aut integra aut in venis aut in arteriis aut in origi-
nibus nervorum aut dissolvuntur ligamenta velaminis eius
aut cadat separatio inter velamina eius ipsius. Et ac-
cidunt ei egritudines continuitatis per resolutionem singulis
ipsius aut in arteriis aut in venis ipsius aut in vela-
minibus eius aut in ... aut accidit ei apostema aut
in substantia ipsius cerebri aut in panniculo eius subtili et
spisso aut in ... aut in panniculo eius exteriori cos-
tali hoc autem unius horum fit aut calidum et ex frigido quod
de putrefactione consequitur apostema calida et frigida et quod ...
aut apostemata que nominantur ... Et cum quidem non repe-
ries aliquam egritudinem cerebri nisi reducitur ad istas aut
contingentem ex istis. Egritudines propter cerebri aliene sunt preter
ipsum aut sunt per communitatem. Et quoniam manifestat
eas in egritudinibus communitas ipsorum adeo ut fiant egritudines
... vel litargie cum expelluntur ad ipsum in egritudinibus pl-
euresis et squinancie et inter pertractionis et sextae pervenit
ad ipsum apoplexia ... per nocumentum cum aliud
in membro comunicatur. De signis ex quibus cognos-
cuntur complexiones cerebri et eius dispositiones cerebrum.

Principia ex quibus ...
Per venis in cognitione dispositionum cerebri sunt ex operatio-
nibus sensibilibus scilicet animalibus et operationibus moralibus scilicet
memorialibus et cogitatione formatione et virtute intel-
lectus ... et per scrutationem et operationibus mobilibus
et sunt operationes virtutes moventes membra mediantibus
lacertis et ex qualitatibus superfluitatum evacuatarum ab eo
et ... sunt in colore et gustu scilicet acuitate sua et salse-

dine et amaritudine et insipiditate sua. Et ex
quantitate ipsius urine et multitudine et fluxibilita
te sua. Et ex ipsius retentione omnino. Et ex hoc quod
dat acetosa et alia ei convenit et divisi[illegible] ei et no
cent ipsi. Et ex magnitudine capitis et eius parvi
tate, et ex bonitate figure eius et malicia [illegible]
sibus et malicia ipsius, et ex gravitate capitis et levi
tate eius. Et ex dispositione faciei capitis et dispositio
ne coloris eius et coloris venarum ipsius. Et ex
ulceribus apparentibus que accidunt eius. Et ex dis
positione coloris oculorum et venarum ipsorum et quantitatis
et rectitudinis eorum et motus ipsorum. Et ex dispositione so
pni et vigiliarum. Et ex dispositione capillorum in quantita
te sua scilicet paucitate et multitudine, grossitie et subtili
tate. Qualitate sua scilicet figura ipsorum in crispitudine
et planitie, et colore eorum in nigredine et flammitate
et albedine et canitie, et velocitate sue separationis
[illegible] et tarditate in separatione secundum dispositionem
sanitatis aut in curatione [illegible] cum [illegible] ipsorum
aut causam aut depilatione et reliquis dispositionibus ipsorum.
Et ex dispositione colli in grossitie et subtilitate sua et sa
nitate ipsius et multitudine carnis [illegible]
larum ipsius et paucitate ipsorum. Et similiter ex dispositione
uve et duarum amigdalarum et [illegible]. Et ex dispositione
virtutum et operationum in membris que cerebro com
municant que sunt sicut mamille, stomachus et vesica. Sig
nificatio autem secundum communitatem est secundum duos modos: unus
eorum ex dispositione membri communicantis cerebro in eo quod
accidit cerebro, secundum quod accidit cerebro. Et secundus est ex dispositio
ne membri cuius communicatio cerebri infirmatur
et inquiritur quod membrum sit et quid sit ipsum et quomodo perve
nit a cerebro. Et ex extrinsecis quidem significationibus signi
ficant dispositiones que sunt presentes et ille que sunt future
et non que sunt presentes sicut ex longitudine estatis et
[illegible] significat melancolia [illegible]
[illegible] ex primo [illegible] non
[illegible] aut melius aut [illegible]
[illegible] aut [illegible] Secundum istem signis harum
significationum secundum dispositionem cerebri et diffinitione
harum modorum [illegible] ad [illegible] dispositionem

Significationes quidem secundum [illegible] difficiles. Et de significationibus
assumpta ex genere operationum cum sunt sane adiu
vant ad sciendum cerebri salutem, et si sunt lese significant le
siones ipsius. Lesiones autem operationum quemadmo
dum exposuimus sunt tres, que sunt debilitas et minu
tio et permutatio, deinde destructio. Et secundum [illegible]
[illegible] in significationibus operationum est quod [illegible] diminutio
et destructio sunt propter frigus et grossitudinem sive ex
humiditate, et non sunt ex caliditate nisi magnificetur
et perveniat adhuc ut deleat virtutem. Permutatio
autem et quod motum operantur sunt ex caliditate et siccitate.

Capitulum de signis assumptis ex operationibus animalibus et sen
sibilibus et moralibus et mobilibus et sompnia que omne

Has operationes ingreditur lesio et in moralibus. Secundum
[illegible] quod cognoscitur destructionis aut debilitationis
aut permutationis. Verbi gratia in sensibus quod [illegible]
capiamus [illegible] visui ingreditur lesio aut ut destrua
tur aut ut debilitetur aut ut ipsius permutatio fiat
et mutetur actio sua naturalis et ut ymaginetur quod non inve
nitur extrinsecus sicut fantasie et [illegible] et pili et
formice et reliqua, ex hiis omnibus nocumentis cum non sit
[illegible] oculo significat lesio in cerebro. Et [illegible]
et quis suo colore significat si [illegible] dixit quod [illegible]
[illegible] significat [illegible] quod est [illegible] quod cum
[illegible] permutationem ad colores. Diximus
quod illud propter [illegible] non propter [illegible] materiarum que accidit
virtuti sane in organo cum [illegible]. Et in auditu
[illegible] sic si debilitetur et non audiat nisi quod [illegible]
est et forte aut permutetur et audiat quod non repertum

sicut tonitrui sibilum [illegible] aut [illegible] male
[illegible] aut sonum foliorum arborum [illegible]
[illegible] aut reliquis. Et significat pulsus
aut quod [illegible] in parte medii cerebri, aut ne
[illegible] aut ad [illegible]
tes et reliquis. De quibus significatio est quod destruatur
omnis. Debilitas non et destructio sunt propter multitudi
nem frigoris et quod [illegible] audiat qui audiat ex longinquo sic
propter humiditatem. Quod autem sit in odoratu est quod privatur
aut debilitatur aut permutatur et sentit odores quos non re
perit extrinsecus fetidos a non fetidos et significat secundum plurimum
humorem retentum in cerebro [illegible] ipsos si [illegible] sunt
cum strictura narium. Gustus autem et tactus licet cum
sui perdunt non quod ipsorum mutatio [illegible] naturalis secundum plurimum
significat compositionem [illegible] ipsorum [illegible]
communicationem cerebri [illegible] sicut qui est [illegible] stupor
toti corporis. Et sensus quidem communicant in significatione debilitatis
et fortitudinis significatione dispositionis in cerebro per sensum
quod est perturbatio et claritas. Non enim [illegible] debilitas
cum perturbatione quin [illegible] est debilitas cum claritate si
aut si homo intrat ad aliquem [illegible] et [illegible] clare
et [illegible] res [illegible]. Deinde cum est [illegible] aut [illegible]
[illegible] ipsarum [illegible] deficiat. Perturbatio et claritas
quibus sunt similes in debilitate et claritas est [illegible] paul[illegible]
cum virtute. Perturbatio [illegible] significat [illegible] vaporo
sam. Et claritas significat siccitatem. Et hoc quod perturbatio
significat [illegible] et est [illegible] oppilatio significat [illegible] vaporosa
in ventris cerebri et [illegible]. Iudicium autem de signis harum
lesionum est quod [illegible] perdit [illegible] permutationis secundum plurimum
sequitur [illegible] calidam et siccam, et quod currit cursum dimi
nutionis destructionis et debilitatis secundum plurimum significat
sequitur frigidas. Et debilitas et destructio sequuntur fri
gus nisi sit cum [illegible] corporis cum
suis virtutibus. Tunc enim forte illud plurimum est ex caliditate
vero cum [illegible] est virtutibus. [illegible] frigori
[illegible] frigori [illegible] ab ea non magnificatur
et est corruptio virtutis diminutionem [illegible] non fuit.
Oportet ergo ut non [illegible] in istis significationibus immo
[illegible] signis aliis [illegible]
Et destructio quidem [illegible] significat [illegible] dimi
nutionis si fuit propter causam cerebri et non fuit propter nocumenta
in [illegible] corruptionis et lesionis et oppilationis et [illegible]
[illegible] sua propter nocumentum aut propter causam in
ipso membro sensibili. Ex membris autem sensibilibus
quod est [illegible] cerebro propinquo recipit nocumentum ab eo
nisi si nocumentum sit in ipso [illegible] sicut auditus et odoratus.
Plurimum nocumentum ipsius quod [illegible] et [illegible] omne
[illegible] non [illegible] est ex cerebro quod propter reliquos
sensus cum suis ledit [illegible] non significat nocumentum
in ipso caliditatis aut siccitatis non pervenientium ad hoc
ut virtutem prosternat. Auditus autem gustus secundum plurimum
significat quod illa quae est in cerebro. De operationibus non mora
libus [illegible] est qui fortitudo [illegible] et [illegible]
[illegible] significat fortitudinem [illegible] cerebri [illegible] debilitas
significat lesionem fortitudinis ipsius quemadmodum demonstravimus
quod operatio sit lesa. Exemplum eius est corruptio virtutis [illegible]
imaginationis et formationis et eius nocumentum. [illegible]
quod virtus cum est fortis iuvat ad significandum [illegible] cere
bri sanitatem. Hoc autem virtus non est fortis nisi cum homo [illegible]
[illegible] formas [illegible] ut [illegible] figurarum et [illegible]
[illegible] et [illegible] gustus et [illegible] et modulationum et re
liquorum. Est autem [illegible] hominum cum [illegible] virtus [illegible]
secundum plurimum [illegible] ut qui ex geometria [illegible] est
considerat [illegible] figuram [illegible] et significat ipsius [illegible]
[illegible] et [illegible] non in
[illegible]. Et similiter est dispositio
quorum cum [illegible] ad modulationem et dispositio quo
rum cum operatione ad gustus et reliquorum. Et ex hi[illegible]
[illegible] dependet [illegible] pulsus. [illegible]

al' retenti
al' assidua
subito
al' calidi
sen
al' mora[illegible]
al' operationem
al' lineam
al' prouide

ymaginatione forti signatum in anima ex tactu. huic
enim virtuti cum accidit nocumentum aut destruitur opus
et non remanet in ipso forma ymaginationis sensate
post remotionem eius ab apprehensione que est inter ipsam et sensum
cum ea sentit. aut debilitatur aut minuitur vel mutatur
a cursu naturali ut ymaginetur quod significat eius debilitatem.
Mutatio vero eius et destructio operationis ipsius secundum plurimum
significat superfluitatem frigoris aut siccitatis in anteriori
cerebro. aut humiditatem si frigus est cum ea. et hee due res
que sunt cause per accidens quoniam aufert eam. Et mutatio
operationis eius et mutatio ipsius significat superfluitatem caliditatis.
Et hec quidem omnia sunt secundum plurimum rei et secundum quod dictum
in virtutibus sensibilibus. Et hec egritudo quandoque accidit sana in-
telligentia ita ut patiens cognoscat proculdubio et scienter. et
sunt eorum ultra cum omnibus sana. Sed ymaginatur contraria
per sensus qui extrinsecus non reperiuntur et ymaginatur vo-
ces timpanistarum et reliqua. sicut narrat G. accidisse
Albucharan medico. Et ex ipsis est corruptio cogitatio-
nis et ymaginationis. scilicet aut destructio et nominatur de-
lirio. aut debilitas et nominatur amentia et earum principi-
um est frigus. aut corporis cerebri aut siccitas aut humi-
ditas eius. et illud plurimum secundum quod dictum est. aut mutatio et
permutatio ita ut sit eius cogitatio in regimine et rectum
faciet diversum quod non est rectum. et nominatur commixtio rationis.
Et significat aut apostema aut materiam coleram calidam et siccam. et
est demonium lupinum. et est permixtio eius cum malicia vel
una malicia. et est melia. et est eius permixtio cum malicia
extimationis et cum cogitatione absque permixtione. Cum
autem excellit motibus ad timorem declinis est magis significa-
tio frigoris. Et ex eis declinior ad audaciam
et yram est magis significativus caliditatis. Et similiter diversus
qui est inter eos et nos propter afferentes eos. Et forsi-
tan erit illud per communicationem membri alterius et illud quod
cognoscetur significationibus particularibus quod prope nominabimus.
Et ultra cum cogitationes plurimum moventur motibus mul-
tis permutantur et variantur illic causa est caliditas. Et
quandoque accidit permutatio cogitationis in egritudinibus frigi-
dis cum acuitate non evitatur sicut commixtio rationis in li-
targia. Et ex ipsis est lesio in virtute memorie. scilicet
aut debilitatur aut ut destruatur sicut narrat G. quod
pestilentia pervenit in parte ethiopie que eis accidit propter ca-
davera multa relicta post forte plurimum et pervenit pestile-
ntia illa usque ad terram grecorum. Accidit igitur eis ut cum illo
tum caderet oblivionis. donec ei advenient dispositio ut quis
homo nominis sui ipsius obliviscetur et filii sui. Et plurimum
quod accidit debilitas in memoria propter corruptionem ip-
sius in posteriori cerebro ex frigiditate aut humiditate vel siccitate
aut per contrarium quod permutatur et accidit ei ut rememoretur eius quod
antiquum ei adest. et significat quod est caliditas absque materia aut cum
materia. Sed materia sicca ad illud est magis conveniens et illud
totum est cum quod non superfluit et ablatio non cadit. Dicam
autem nunc sermonem communem quod destructio operationum brutarum
quandoque fit propter dominium frigoris aut in corpore cerebri et est ex
eo quod dominatur super cerebrum aut super ventriculos eius. et quandoque
propter frigus cum humiditate. et quandoque aufert ipsam siccitas
et similiter eorum debilitas. Ipsarum autem permutatio fit propter
apostema aut complexionem sicut colericam aut melancolicam aut corporis
adhuc. Et significationes dispositionum sompniorum est ex eo quod
adiungitur huic loco. plurimum enim visiones rerum citrinarum ca-
lidarum significat dominium colere et similiter plurimum visionis rerum cum
igne. et vigilia diminuta quod nimiam non est necesse et sompnia
quorum permutata significant caliditatem et siccitatem et similiter apparent
in egritudinibus acutis cerebri. Et similiter sunt sompnia turbulenta
et illa quorum non recordatur significant frigiditatem et humiditatem
secundum plurimum. Capitulum de significatione complexionum motivarum et quod
Significatio eius similatur ex sompno et vigiliis.

Sed quod assumptum ex genere operationum motivarum de-
structio et debilitas significat humiditatem superfluam
in interioribus ipsius naturale plurimum et significat in quacumque membro
fuerit lesionem membro. dextrum eius magis. proprium est quod
in toto corpore fuerit sicut apoplexia aut ipse una si-
cut paralisis et torturam lapsa. Et quandoque convenit va-
lere ad significandum destructionem et debilitatem caliditatis
cerebri aut siccitatis ipsius aut in aliquo membrorum
longinquorum ab eo. Verum illud erit post egritudines plurimas
et paulatim paulatim et secundum dies. Quod autem in membris vero
fit sicut mollities et similia eius quandoque est propter egritudines ipsius
illius membri et quandoque est ab expulsione superfluitatis
cerebri ad ipsum. Cum vero mutatio fuerit subito significat
humiditatem et si fit paulatim paulatim significat siccitatem in m-
strio. Que autem cerebro propria est sicut mutatio mo-
tuum epilentia quandoque adest epilepsia que est spasmus com-
pletus. Et ipsa quidem non fit nisi ab humiditate quoniam ipsa fit subito
aut communicatione membri alterius secundum quod declaratum est. et
significat oppilationem non perfectam sicut tremor capitis.
Omnia enim hec significant materiam generatam in illo latere cerebri aut
debilitatem aut siccitatem si fuerint post egritudines antecedentes
et fuerit eorum adventus paulatim paulatim. De eis
autem que sunt in membris a cerebro longinquioribus sermo est post
quod diximus in locis. Et dicit iste motus egreditur a cursu
naturali. et dicitur etiam quod si velox impiger est ad motum. complexio cerebri
eius in principio est calida et sicca. quod si tardus est piger et laxi-
tatis. et eius complexio est frigida et humida. Et cum hec egritudine et mo-
tus ipsius permanet inquietudinis tunc est calor. et si gen-
eratur et motus non est vehementis causa tunc declinat
ad frigiditatem. Et ex eis quod huic capitulo appropriatum est
significatio dispositionum sompni et vigiliarum. Scias
igitur quod sompnus superfluus sequitur maliciam complexionis humide laxe
aut frigide congelantis membra cum virtutum sensibilium aut
vehementem sicut animalis resolutionem propter superfluitatem motus
aut propter impulsionem virtutum ad interiora ut materia digeratur
et impellatur cum eius spiritus animalis per consecutionem quando fit
post cibum. Sompnus autem cum quo non secundum naturalem cursum
procedit neque sequitur laborem et motum est humiditas aut
congelatio quod si non adiuvat causa congelationis et significat
non significat superfluitatem frigoris. Deinde rememo-
rabimus causa est humiditas. Amplius non omnis humi-
ditas facit sompnum. Senum enim cum humiditate complexionis ipsorum
prolongantur vigilie. et G. quidem vidit quod illud est ex quali-
tatibus humiditatum ipsorum. Ipse enim vigilare facit
autem propter nocumentum quod a cerebro invenitur. Verum sicci-
tas secundum omnes dispositiones proculdubio vigilare facit.
Capitulum de significationibus acceptis ex ipso genere operationum naturalium
de eo quod minuitur et de eo quod oritur ex capillis et de eo quod apparet
Significationes autem accepte ex coaptantibus et ulceribus
genere operationum naturalium apparent ut purum ex superflu-
itatibus per quam diminuitur quantitas et qualitas
earum et per earum prohibitionem. Cum vero expulsio fit ex
palato et naso et aure. Et ex eo quod apparet sicut capud de
ulceribus et luctoribus et apatibus. Et ex eo quod oritur de capillis.
Capilli enim oriuntur ex superfluitatibus cerebri et ex capillis
que sunt significationes ex velocitate ortus ipsorum aut tarditate
et reliquis dispositionibus quas iam nominavimus. Rememorem-
ur igitur nunc significationes ex prohibitione superfluitatis accessionis per accidens.
Iste quidem superfluitates cum multiplicantur significant materie
pravitatem et significant causam quod superfluitates in membro multipli-
cantur quia ad sanitatem et quod expulsiva non est debilis. Cum
autem minorantur aut prohibentur et inveniuntur cum hoc aut gravi-
tas vel punctio vel mordicatio vel extensio vel plenitudo vel
ventositas et tinnitus significat oppilationem et debilitatem virtutis
expulsive et repletionem. Bene vero eius significat quia
moderatam pinguitam ad iuvativam prave grossitudinis
accidens colorem faciei et oculorum significat quod materia est colerica. et pul-
satiua grossius rubificans colorem faciei et oculi et inflans
venas significat quod materia est sanguinea. Et gravativa faciens pi-
gritiam cum qua mutatur color ad plumbeitatem et ducens
ad sompnum et ad dormitiones significat quod materia est flegmatica. Cum
si color obfuscatur in dispositione illa et corrumpitur cogitatio.

I

et capud est minoris quantitatis et sopnus cum hoc non est contrarians et non sunt reliqua signa. significat quod ipsa est melior.
Et si adhoc est cum tinnitu et revolutione et punctura loci significat quod materia generat ventositatem et inflationem et vapores et calidatem ipsam agentem. Et si ad est super flumen caliditas cum levitate capitis significat siccitatem capitis absolute. Et hec quando caput cum attulimus est ipsum quantitatem expulsionis et prohibitionis. Et qualitas autem eius est sicut sic si tendit ad citrinitatem et salsedinem et calidam et exulcerationem tenuitatis significat quod ipsa est sanguinea et salsa et dulcis cum penetratione reliquorum signorum aut ventosa frigida tactus aut calidi tactus significat flegma in qua agit caliditas. Et in ipsa dulcedine flegma frigidi tactus significat quod est flegma crudum et iste quidem sunt signa necessaria qualitatis expulsionis in colore suo et gustu et tactu et similia. Et odoris vero eius qui putredinis odoris et acuitatis eius significat caliditatem. Et privatio odoris fortasse significat frigiditatem non tamen sit prima significat caliditatem. Et autem post excessus quod apparent in cute capitis et quod sequitur ea exulcerationibus et doloribus et apparentibus significat secundum plurimum materias que advenerit et expellitur et non significat dispositionem cerebri illa tamen manifeste vel forsitan sit inaugmento. Tu autem scias causas apparentium aliorum frigidorum. siccatorum et duriorum et calidorum et ulcerum perambulantium et quietorum et reliquorum exituum que dicta sunt. Non sunt ergo difficiles cognitiones eorum. Et dispositiones capitis et. Et cum iam scivisti illud post cum evenit capillorum. et scivisti etiam sessiones ipsorum et plateam et subtilitates et grossitiei et paucitates et multitudinis et velocitatis canitiei et tarditatis eius. Et nos quod docebimus te eam actionis ipsorum et causas eorum in capitulo ipsius. Cognosceres ergo ex eis qualitatem significant capillorum et nos quidem differemus illud usque ad illum locum fugientes multiplicationem et elongationem. Capitulum de significationibus assumptis ex convenientia et diversificatione et velocitate

Signa autem assumpta passionum et tarditate ipsarum ex genere convenientie et diversificationis et velocitatis passionis et tarditate eius sunt ista. Convenientia autem et diversificatio in possibile est quoniam autem mutatur in dispositione ma[illegible] est dispositionum nichil de sanitate negat quod ipsa tenet aut in dispositione in qua est eius exitus a sanitate et mutatur eius contrarium. Convenientia ergo eius in dispositione sanitatis quod ipsum tenet est assimilatio complexionis eius. Complexio ergo ipsius cognoscatur ex illis. Et autem diversificatur ab eo in dispositione illa est contrarium complexionis ipsius. in dispositione autem in qua fit eius exitus a sanitate et mutatur eius contrarium ab ipso indicium est eius.
Et nos quidem iam diximus in eo quod est primum de dictis voluminibus quod sanitas in corporibus omnibus non est secundum complexionem unam et quod impossibile est ut sit sanitas corporis a complexione aut illis est exeo quod assistit complexionis eorum alteri si haberet illam complexionem. Verumtamen oportet ut consideretur quod fit ei diversum in extremitate illa et sic diversificatur cum hec indicat extremitate illa in sic idem ut extimatione sciatur quantitas complexionis quam habet. Due enim extremitates similiter sunt diverse in predictis per aliud dubio. Etiam est conveniens sanitas aliqua extra qualitatem vel diu vel vehementer est superfluitatem. Et cerebrum quidem quod complexionis calide malitiam habet iuvatur aere frigido et ab odoribus frigidis sive sit locis sicut camphoratum et sandalum et nenufarum et eis similes sive fetidi non locis sicut limosi et acetum[illegible]. et iuvatur evigilatione et quiete. Et qui habet malitiam complexionis frigidam iuvatur eo quod illi contrarium. Iuvatur ergo aere calido et odoribus calidis et letificantibus et resolutionibus et calefacientibus exercitio et motibus.
Et qui habet malitiam complexionis sicce leditur eo quod exinde evacuatur. Et qui habet malitiam complexionis humide iuvatur eo quod exinde evacuatur et minuitur ab eo. Signa vero velocitatis passionum eius. sicut si velociter infrigidatur aut velociter calefactar sunt iste. Et cum calefactat velociter significat caliditatem complexionis secundum comparationes per eos in libro ubi. et similiter quod velociter infrigidatur. et similiter quod velociter siccatur. Illud quidem fit propter privationem humiditatis eius et quandoque fit propter subtilitatem humiditatis eius aut propter caliditatem sue complexionis. Verumtamen dicta media est.

qui cum primo recipiunt reliqua signa siccitatis cerebri sicut vigilie et reliqua de quibus rememorabimus in capitulo signorum complexionis cerebri. et hoc secundum est quoniam siccitas non accidit ei vel illorum que sunt apud motum laboris sui. aut caliditatem fortem aut quod procedit cursu eius ex causis siccitatis post eius. Amplius si non affuerint ei in reliquis locis signa siccitatis. Cum eo vero quod fit propter caliditatem complexionis eius sunt reliqua signa caliditatis insomnia. quod autem velociter humectatur quandoque fit propter caliditatem sue eius. quandoque fit propter frigus sue eius. Et quandoque fit quoniam complexio sue eius radicalis fuit humida. Et quandoque fit quoniam complexio sue eius moralis fuit sicca. Et si fuerit ex caliditate erunt illic signa caliditatis. Amplius erit illa humectatio non exeo quod semper est. si ipsa erit successiva caliditatis super fluere accidentis in cerebro et attrahentis humiditates ad ipsum implebitur deinde si reliqua fit complexio calida vincens succedet ei siccitatis cum diminutione. Et si humiditates vincunt fiet cerebrum frigidum et humidum. Et si equabuntur provenient secundum plurimum putredines et egritudines putridis et apparitionem quam hoc est humiditas non est innata. convenit ergo media caliditas innata complexione innata. Virtutum non convenit in principio vel in confusione extranea que est putridus. Et si fuerint propter complexionem frigiditatem non erit eventus humiditatis subito secundum deinde eveniet humectatio et fiet cum velocitate et erunt signa frigiditatis cerebri repleti. Et si illud fuerit propter cerebri humiditatem ipsius erit velocitas in illo propter unam duarum rerum. aut quia humiditas fit frigida et frigida corrumpit virtutem digestivam minuitque id quod pervenit ad cerebrum de nutrimento et apparet humectatio. Cum ergo pervenit frigida illud subito humectatio post ipsum sequitur subito. Et quoniam cum illo accidunt oppilationes in meatibus accidit ut superfluitates retineantur. deinde erit hoc fixum et inseparabile et non erit exeo quod sunt initio. Et eius quod fit propter cerebri siccitatem causa est desiccatio ad vices subito cum siccitas accidit uno momento et est cum signis siccitatis predictis et est similis ei quod pervenit ex caliditate vel in eo in quo cantus diversificatur ex signis caliditatis et siccitatis. Iste ergo sunt signa necessaria assumpta ex velocitate passionum et non oportet ut velocitas passionum mutetur propter debilitatem virtutum naturalium proprie in humectatione quoniam debilitas virtutum naturalium sequitur unam earum harum. Convenientia autem et diversificatio non sumuntur ex qualitatibus immo sumuntur ex formis et motibus. Et ideo inveniemus huiusmodi egritudine quod vocatur oium eligere et super[illegible] de reliquis similibus dominationis sue. Capitulum de significationibus factis ex parte mensure capitis.

Cognitio vero facta secundum parvitatem capitis et magnitudinem eius est quod oportet te scire quoniam cum parvitas capitis in[illegible] est ita causa mensuratum sicut cum magnitudo eius est mensurata in[illegible] est mensura spiritus propter parvitatem quod capiti est naturale. Cum amplius si fuerit mensure parvitas cum fortitudine virtutis formative pre erit bone fortitudo et erit minus malum eo quod parvitas capitis ad magis signum malitiam in[illegible] que significat debilitatem virtutis secundum quod ipsum non est ex parte malitie informationis cerebri et debilitate virtutis et constrictionis meatus virtutis moralis et naturalis. quapropter dicunt philosophi quod hic locus est propositus in modo velocis in vehementiae causa in rebus. Et Galienus quidem dicit quod capud parvum omnino in[illegible] significat malitiae fortitudinis cerebri. Et quod magnitudo capitis non habet assiduitatem significationis bonitatis dispositionis cerebri dum non sunt ei comparatis bonitatis figure et grossitudo colli et amplitudo pectoris. Ipse enim secuntur magnitudinem dorsi et costarum sequi cum magnitudine nuche et eius fortitudinem quod sequitur fortitudinem cerebri. cum enim multitudini mensura[illegible] existit fortitudo virtutis forte capitis est secundum hanc formam. Exeo autem quod illud assimilatur est ut illic sit proportionalitas reliquorum membrorum. Et si ei par fuerit ipsarum debilitatis erit male figure debilis colli secundum dorsi aut erit lesa et quod ei convenit et contrariat ab eo secundum quod quandoque accidit ex augmento capitis in magnitudine quod non est secundum naturam sicut in impressis quibus accidit apud eos capitis et magnitudo eius quod non sunt innata immo

f

al' sanie

sim sentiunt egritudinis et cum ipso est inflatio mentis ascendentis et similiter accidit adultis ex doloribus capitis primo. Et quandoque accidit ut sit caput minorem et tamen planum fiat cum eleuatur erisipila super cerebrum. ¶ Iam igitur sciuisti significationes paruitatis capitis et magnitudinis eius et ex signis quorum bonitatis cerebri est ut non patiatur ex nauseis corporibus unum et que cum eis inueniuntur et que patitur ex subtilitate et debilitate eius et ut adducuntur nos eius. Capitulum de

al' pruritate
al' sensus
al' fra et sanie

Significationes uero sunt significatione figure capitis. Figura igitur eius iste sunt iam cum dixi te iam quod iste capitis que sit naturalis figura et que sit mala et malitie significatione cum accidit aliquam partem capitis leduntur per ualde dubio pertinentie opponitur illi partis cerebri de qua dixi. G. que al nimis a sutura et quadrata sunt inuiolabiles ipse et eminentia superfluitatis extremitatis est incapabilis non cum sit in ipso fortitudo uirtutis informatiue. f. sit super habundatio in operibus suis et significat fortitudinem huius uirtutis forma colli et ipsius quantitatis et pectus. Capitulum de

al' senit

significatione eius quod sentit cerebrum de grauitate capitis et leuitate eius et calore et frigore et dolore eius.

Significationes autem super leuitate eius et calore et frigore et doloribus eius ex grauitate capitis et leuitate eius sunt quoniam grauitas capitis significat materiam. Sed materia colerica facit grauitatem minorem et adustionem uel inflammationem. Et melancolica facit grauitatem meliorem illa et siccitatem magis. Et sanguinea facit grauitatem fortiorem quam ille et pulsationem et dolorem in radicibus oculi propter penetrationem chimi calidi et rubedinem et inflationem inuenimus uehementiorem. Et flegmatica facit grauedinem maiorem quam omnes alie et dolorem minorem quam sanguinea et colerica et soporem meliorem quam melancolica et tarditatem et cogitationem et pigritiam et paruitatem agilitatis. ¶ Significationes uero super de calidiate et frigiditate. f. quod exeius tangit caput inter ipso et quod tangit aliud extremus non accidit tamen tibi calim quorum significat calidtatem si perseuerat continuale. et si accidat et noceat accidentaliter. Et similiter est iudicium frigi secundum eius consideratione. ¶ Et similiter est iudicium aridi et sicci secundum eius consideratione. Si uero uenit extrinsecus ex causa extra refrigerationis et similiter est humidum. si non fuit calor intus se per eius. ¶ Et dolores quidem corrosiui quasi unguium faciunt incipientes leuis inter se cum corrosione et mordicatione significant materiam calidam et pulsatiuum significat apud calim et similiter sonitus significat ipsorum continuatur febris et grauatiuum oppositum significat materiam frigidam et extensiuum materiam uentosam et punctiuum subitam illud. Et dolor qui est sicut percussio cum malleo significat sicut omnium et eminentiam equalem. ¶ Et ideo et significat partem suam sic dolor quod est propter corruptionem sedis sit secundum modum et qui est propter corruptionem capitis secundum suas alias quas adnarrauimus. Et cum hic quorum significat secundum suam perseuerantiam. Dolor enim cum perseuerat in anteriore parte capitis et posteriore eius significat cum parte sua cerebri.

al' f. ablue tri

al' grauat

Capitulum de signis membris supertis ex dispositionibus membrorum que sunt in cerebro sicut pagines ut oculus et lingua et fauces et meatus inter duo amigdale et colli et nimi

firmes

Significatio autem oculi qui sunt de similia illarum est de dispositione uenarum eius et dispositione grauitatis et leuitatis ipsius et dispositione coloris eius in latitudine sua, scilicet obscuritatem aut plumbeitatem aut rubedinem eius et dispositione eius tactus. et omnia illa ualde manifesta sunt, insignie eius que est in ipso cerebro. Et quorum significationem pili quod fluit aliquo de lacrimis et lipitudine et quod accidit ipsi ex clausura et pupillatione. et ex dispositionibus oculi quas consideratur secundum profunditatem. et exitum eius ad exteriora. et magnitudinem et paruitatem in similitudine et dolores. ¶ Nam si oculus siccus fuerit significat siccitatem cerebri et fluxus lipitudinis et lacrimarum cum non fit propter egritudinem ipsius oculi significat humiditatem cerebri. Et magnitudo oculi significat calefactionem cerebri infra. et fluxus lacrimarum absque causa manifesta significat in egritudinibus calidis inflammationem cerebri et apertura eius et proter cum cauerit ex uno oculo

+ motu pupille

calor. Et cum lipitudo pupillam tegere incipit sicut tela aranee et deinde adunatur tunc est necessaria perpetuo in oculus qui remanet apertus non mouetur sicut fit in carabitus et quandoque in litargia et quod clauditur et sic eius apertio difficilis sicut fit secundum plurimas uices in litargia. et sic in carabitis apertio resolutionem uirtutis significat lesiones magnam in cerebro. Plurimi autem mobiles significat inflammationem et calorem et demonstratum et adherens suo situm uni loco quod est annuli uel inflammationem et tunc futurus alie a conditione et melior. ¶ Et quandoque significat ex motibus eius

al' frenesi
al' spiss melle
al' cognitio

curui cerebri exaudeliatum uice et angustie et timoris et concupiscentie et ad exteriora exitus significat repletionem et repletionem uasorum cerebri et profunditatem significat resolutionem plurimam substantie cerebri sicut accidit in subitis et al chimichis ut et concupiscentiam quamuis hoc fore diuisificam in libro quod ad distinguimus in locis suis et similiter. quandoque significat congelationem cerebri et eius mortem. ¶ Significationes autem super de dispositionibus lingue sunt sicut quod lingue inflatio. color significat cerebri dispositionem quod ad sua albedine significat litargiam et acuitate sua primo et nigredine sua. ideo significat carabitum. et sic significat acuitatis diuisus super se aut uiriditate uenarum que sunt sub ea caducitatem, propter et non quorum est signum colore lingue sicut signum colore oculi. nam illud uehementem habet cum cerebro propter ... Color autem lingue quandoque significat dispositiones uerum tamen cum sciatur quod lesio est membro non est causa quorum signum abeo. ¶ Assumpte autem ex colore faciei sunt plures et tamen quod scias significationem colore corporis et exeius autem pinguedine et macie sunt que eius pinguedo et rubedo significat dominium sanguinis et ipsius macies cum citrinitate significat dominium colere. et eius macies cum tenebrositate significat dominium melancolie siccitatis. Et inflatio modica significat dominium aquositatis in sanie mixto. Postquam non fuerit ita de dispositiones principales et propter scimus quod egritudo non est in corpore nimis fortem nisi in lesione cerebri. ¶ Assumpte uero ex dispositione colli sunt quandoque sicut forte et grossum significat fortitudinem uirtutis cerebri et eius exuberantiam et sicut arctum et subtile econtrario. et sicut curuatura ad recipiendum scropulas et apertura tunc cum in hoc non est debilitas in ipso et tunc et quod ualet uirtutis est albius non est cum in hoc fortitudo eius. Uirtutum cum in hoc est debilitas uirtutis digestiue que est membro propter aliquam sicut siue compositionis quod non abit uirtutis fortitudo expulsiue. propter eius colli recipiunt quod cerebrum expellit et carnes molles glandulose que sunt in ipso. Et similiter quidem est dispositio significationem assumptam a dispositione uice duarum amigdalarum et in de cum ¶ Assumpte uero ex dispositione membrorum in mosorum intrinsecorum sunt ex sententia in dictum contrarias uenarum ut est ut cerebro et inde continent sicut cum lesiones super ea perseuerat auferri cerebro secundum egritudines que eis insunt et quandoque aduenit eius illud ex cerebro et inde quidem cum fortes fuerint et in ratiocinatiua et inde eorum fuerint fortes que eis sunt et sunt principales significant fortitudinem et contrarium illius significant contrarium eius. Capitulum de significationibus membris quibus cerebrum

Quinimo membra cerebro coniuncta et propinquus.

forcatur existunt tunc cerebrum est forte et si plurima lesiones propter causas manifestas eis aduenientes tunc cerebrum debilitatur aut leditur et forte sunt operationes in membris alius propter constrictionem uirtutis cerebri sicut contingit ut non uadat egger ad urinam et egestionem indigens eius propter priuationem sensus sui sicut accidit in litargia et inclausura aliorum uigilantiam aut propter grauitatem motus super ipsum sicut in eius et in carabitus et sicut defectus in singluciendi et sorbendi et sternutandi. In istis egritudinibus ¶ Et sicut significationes anhelitus. anhelitus non quandoque absciditur et desinit propter causam lesionis in cerebro prouenientis aduclamentem et membra anhelitus et sicut magnificentia anhelitus et eius magnitudo secundum magis significationem dormitionem uigilatiuam in litargiam. :-

al' frenesi

silencium et scriptura et puluis eius Et magis significant

I

Quoniam sensus est ex membris. C. de signis membrorum que
plurimum communicatione communicantur parti cerebri
sua ledentibus cerebrum necesse est ut significet illud ex dispositio-
ne desiderii et digestionis et eructationis et rugitus et dis-
positione singultus et nausie dispositione stomachi et
inequalitate non ipsum secundum stomachum considerent et lesionem de
stomacho. Et considerat et dispositione nauseatiuis et repletionis
communitas eius cerebri cum stomacho cum est repletus aut habet infla-
tionem apparet in dispositione repletionis eius. Sed eius communitas
cum pede sunt propter caliditatem et congelationem et dolores ipsorum que
fiunt inter et extremitatem caloris apparet in dispositione
nauseatiuis et plexus quod fit ex repletione cum adequatione
continue et oppilationem inter uaporem calidum et in cerebro.
Et propterea significat illud propter locum doloris impetus sui
et ipsius nausiosos. Egritudines cerebri communicatione
stomachi frequentes sunt significat dolor cum incipit a summitate dorsi
et fundatur ad illud quod est inter duas spatulas et fit fortior
ad caput. Et quoniam egrotat caput communicatione epatis accidit
declinatio doloris ad dextrum sicut cum fit communicatione
splenis est declinatio doloris ad sinistrum. Et quoniam
multiplicatur communicatio cerebri cum mirach et cum eo quod est
circa ipsum fit gravis et dolor declinans ad anteriora valde.
Et quando communicat dolor matrici cum egritudinibus matricis et eius
signes dicte sunt in capitulo ipsius et sistit dolor in capitis. Plu-
ries autem communicatio cerebri cum membris eueniunt propter uaporem
ad ipsum ascendentes. Et via quidem ascensionis ipsius
autem est illud quod est circa anteriorem partem capitis ascensionis.
Et sentit in primo extensionem eius ad superiora et ex-
tensio ut corda et pulsationem incisionis inter ipsum et sen-
tit principium doloris posterius et tenditur ut corda
vene et arterie posterius et sentit illuc pulsationem.
Cumque considerasti actionem membri communicantis cor-
ne actionis sit actionis illi membro nisi ipsum sit propter commu-
nicationem suam quia habet cum cerebro non propter communicationem
cerebri cum ipso cum ei significet ex nausea quod egritudo cere-
bri sit propter communicationem stomachi cum non elongatur quin cu-
retur et sit egritudo membro prius et sit occultatum et non
apparet nausea istorum nisi propter communitatem suam cum cere-
bro in egritudine occultam cum qua est ex gradu ut reddas ad pri-
cipia quam tibi tradidi in libro primo quibus cognoscas
egritudines principales ab egritudinibus communicantium. Capitulum

de complexione cerebri in sua complexione equalis facta

Cerebrum in sua complexione equale est illud quod est for-
te in operationibus sensibilibus et moralibus et mobili-
bus et conseruatum in expulsione eius quod ab eo expelli-
tur et in principio retentiue et forte ad resistendum accidentibus
impedimentum auferentibus. Capillos habens in pueritia
glaucos et in adolescentia igneos et rubeos et ad ni-
gredinem declinantes circa complementum etatis et augmenti
medios inter crispitudinem et planitiem et in ipsorum ortus
et tempore nascendi et tonsi est in sua hora et ipsorum canities
non festina est neque tarda ab hora naturali et calvitium non
tarde ei aduenit. Capitulum de singnificationibus complexionum mala-

Visum est. Galienus quod calida et euenientium in complexione
Caliditas generat rubedinem per mixtionem et alienationem
et nos quidem istis adiungimus solutionem et velo-
citatem grossus ingeniorum et permutationis voluntatum. Et
quod frigiditas stoliditatem generat et quietem motus et nos
adiungimus istis tarditatem intellectus et excusationem co-
gitationis et pigritiam. Et quod siccitas facit vigilias
et ipsarum signitur vigilie et nos quidem in hiis consideremus quod
non sit ab humiditatibus uaporosis et non est cum grauitate in
cerebro et assiduitate euacuationis superfluitatum et reli-
quas signes humiditatis. Humiditas ei falsa ueritas
satis testatur. Galienus faciunt in sompnitatem sicut in senibus.
Humiditas non profunditur sicut sompnum cum stationibus est aia
cum conditionem predictam. Et G. quod visum est quod sig-
na ad ostendendum quod complexio est dominans similiter una et est priuatio flu-
xus superfluitatum cum signe malitie complexionis signum non

que iam dominetur cum maior est fluxus superfluitatum. Et nos
quidem perscrutemur et dicamus quod si non sunt oppilationes
et debilitas virtutis expulsiue et illud signum est quod predixi-
mus perscrutari. Signes grossi cerebri calide complexionis sunt
velocitas ortus capillorum ipsius nativitatis et
inuentum et nigredo ipsorum ipsius natiuitatis et dispositio
eorum per glaucedinem vero velox et crispitudo eorum et similia.
Et velocitas repletionis capitis et ipsius grauitas ex
calidis euenientibus sicut odoribus et similibus et lesio eius ab o-
doribus calidis et paucitas visus sompni cum levitate
eius et apparitionis venarum oculorum et acuitas ipsorum et ve-
locitas permutationis in similibus et voluptatibus sicut
est dispositio infirmitatum et significat illud tactus et rubedo colo-
ris et decisio superfluitatum effusarum et expulsarum et equa-
litas ipsarum in sua cum comparatione ad alias. Signes
non complexionis frigide sunt augmentum expulsionis superfluitatum
secundum quod ex conditione predicta est et planities capillorum et
paucitas nigredinis eorum et velocitas canicie et velo-
citas paralisis et extenuationis et reumatismi materiam descendentium
ad palatum et accidentium coryze propter leuem causam et oculorum
venarum in oculis et multitudo sompni et eius forma est similis
forme dormitationis tarde est palpebrarum motus et stabi-
litates secundum voluntates sicut dispositio senium. Sicce vero
complexionis signes sunt nimia diminutio meatuum superfluitatum
et claritas sensuum et potentia in uigilando et fortitudo capil-
lorum et uelocitas natiuitatis ipsorum propter summum complexionis in
etate prima et uelocitas caluicie et crispitudo capillorum.
Sed humide complexionis signes sunt planities capillorum et
tarditas natiuitatis eorum et tarditas caluicie et per-
turbatio sensuum et multitudo superfluitatum et reumatismi
et profunditas sompni. Et calide et sicce complexionis signes
sunt priuatio superfluitatum et claritas sensuum et potentia in vi-
gilando et paucitas sompni et uelocitas ortus capillorum
in principio et fortitudo ipsorum et nigredo et crispitudo eorum et
multa caluicies uelocitas et caliditas tactus capitis et
siccitas ipsius cum rubedine manifesta in ipso et in oculis. Et
permutationes in uoluntatibus et uelocitas ictus et fortitudo
intellectus et memorie et uelocitas complexionum animalium. Sig-
nes vero complexionis calide et humide sunt iste. Nam si complexio ista non
est ualde remota ab equalitate color est bonus et vene sunt
manifeste et tactus eius calidus et lenis superfluitates sunt
plures et magis cocte et capilli plani declinantes ad gl-
aucedinem absque uelocitate caluicie et calefactio et hume-
factio sunt ei velociter. Et si ab ea fiunt elongatam
erit egritudinem in capite eius calidi et humidi et egritudines pu-
tride in sua sunt velocior et erit sensus illius cum est cerebrum
grauatum et perturbatum. Et oculi eius debiles et neque
abstinebit a sompno et videbit sompnia permutabilia.
Signes autem frigide et sicce complexionis sunt iste nam caput est
frigidum tactu albedo coloris vene sunt in ipso occulte cum occultis
tarditas capillorum ortus et sunt canescentes et stabiles tar-
ditas caluicie propter siccitatem si non est magis dominans siccitas quam
frigiditas et nocet frigidum secundum conditiones predictas et sensus
sunt clari in infantia sua. Et procedit in etate debili-
tatem velociter et senescit et apparent spasmus et contractio
in pedibus capitis eius et fit eius sanitas instabilis. Cum
eius est leuitas capitis vias aperiens et quoniam est egrotatio.
Complexionis autem frigide et humide est hoc multa sompni et profundo
in ipso malorum sensuum pigritia tarditas multe euacuationis
superfluitatum a capite et signum ipsarum tarditas caluicie
et uelocitas euentus reumatismorum. Capitulum vero non
signes et aliorum dicemus in distinctionibus. Significatio causarum
egritudinum capitis.

Hoc capitulum et quod est post ipsum egritudinum capitis
sunt sicut conclusio prima quam dedimus de signibus dispo-
sitionum capitis. Et cum quidem ut has signes scias
et non quod sit necessarium iterare in unoquoque capitulorum ut
loquemur de egritudinibus particularibus capitis. Et si iterabimus
eas in aliquo capitulo iterabimus eas ut illud sit adiuuans
ad equalitatem reducendi ad has causas et in capitulo alio

Capitulo ca.
.s. macie
Capitulo frigida
Complexio sicca
Capitulo humida
Capitulo calida et sicca
Capitulo calida et humida
Capitulo frigida et sicca
Capitulo frigida et humida
de stolido
Nota

F

Et in quibus iam contenti erimus secundum quod est decens quam
attulimus in illo capitulo uno. Et similiter oportet ut caveat cu
ra super illud requiescere faciat donec redditione ad animo
nes vel eos sanus pretactarum capitis in quo in uoluntibus
non est certum et est necessarium ipsi dicere pretactarum. Signa

Lippitudinis significant ista malitie complexionis calide absque materia
magnitudo cum privatione gravitatis et vigilie et inqui
etudo in motibus et permutatio in ymaginationibus et agi
tatio et velocitas in ira et rubedo colorum et iuvamentum
ab infrigidantibus et nocumentum a calefacientibus. Signa

Sentiuntur frigidi malitie complexionis frigide absque materia
cum privatione gravitatis et pigritia et tepiditas
albedo coloris faciei et oculi et diminutio in ymaginatio
nibus et declinatio ad timorem et iuvamentum a calefaci
entibus et nocumentum ab infrigidantibus. Signa malitie complexionis

Lenitas et euacuatio materie sicce absque materia. Signa
lassitudo euacuationum et de siccitas siccitatem narium
et diminutionem vigiliarum. Signa male complexionis humide

Pigritia et tepiditas cum paucitate absque materia
grauedinis et paucitas fluxus eius quod effluit aut
ipsius equalitas et superfluitas oblivionis et diminutio
sompni. Signa complexionis compositae que sunt absque materia.

Commixtio significatum duarum complexionum et significant quod complexio ca
liditas cum siccitate et pervigilias et permixtionem
somnis et super complexionem frigiditas cum ea per dispositionem similem ergo
in quod nominatur congelatio et forsitan adducit ei. Et
complexioni quidem humiditas cum caliditate significatur ex diminu
sompni qui non est per fortes subet. Et complexioni frigidi
tas cum humiditate per sompnum absubeti et adiunge ad il
lud quod attulimus et de reliquis signis compositis ex signis
nobis singularibus. Signa complexionis materie calide.

Colerice quidem gravitas non superflua et modicatio
et inflammatio et adhustio uehemens et siccitas
in strictum narium et sitis et uigilie et citrinitas coloris
faciei et oculi et rubedo coloris. Et sanguinea quidem
significant ipsam augmentum gravitatis et fortis ille associat
ei pulsationem et est cum ea inflatio faciei et oculorum
et exubelatio venarum et fortis sompnus. Signa materie

Frigidus sensatum et longitudo lesionis frigidarum
et eius assiduatio et paucitas rubedinis colo
ris et faciei et oculi cum pigritia et tepiditate et albo
coloris faciei et oculorum et paucitas acuminitatis eorum
cum gravitate sensata. Veruntamen illa gravitas cum materia fla
tica est maior et cum pigritia et tarditate immunitate so
pni et oblivione et plumbeitate coloris in facie et oc
culis in melica uero est minor gravitatis et fuit vigi
lie plus et alienatio et cogitatio corrupta et tenebro
faciei et oculorum. Signa apostematum calidorum capitis.

Febris inseparabilis et gravitas et pulsatio et dolor p
ucies ad radices oculorum et forsitan ad exiorum
exibuit cum eo oculi et permixtio somnis et velocitas pl
sus et caliditas qui si fuit in ipso cerebro erit pulsus
declinis ad undosum. Et si fuit in uelaminibus erit dolor
fortior et pulsus erit ad declinis ad firmum. Signa

Oblivio et sompnus immunis et ualde apostemati flaticorum
ortitudo gravitatis et plus unde sus et laxus
et exsiccatus. Signa apostematum melancolicorum.

Uigilie et alienatio et gravitas sensata et duricies
pulsus. Et nos quidem dimisimus illud cum
nos oportuit rememorari hic de signis debilitantibus
cerebri et fortitudinis eius et signis humoris in ipso dominantis
et significationibus egritudinis eius propriarum et que sunt per communita
tem consideratas ideo quod acthum sumus de his in tractatu de coda
Illic igitur inquiratur quoniam in loco illo aufertur et ex eo prominu
temus nos ad reliqua capitula. De curationibus capitis

Cum autem curare volumus contemplamur tunc significatio
ostendit sanus cum ipsa materia habundante esse et in sanguine
non est diminuitio quamquam sit materia incipiat a flomia ce
phalice venam capitis peterram in capitis flebotomie sicut ve

nam frontis que et venarum capitis post aures
et oportet ut flomia fiat in ea parte. Cum sunt eo est
magna et sanguis dominans est minimum siue de et non de
clinamus in ad diminutionem. Et si aliqui in dominanti
humores materia ab ea incipiemus quoniam flomia est communis huius
evacuatio. Et si materia fuit sanguinis tunc sufficiat flomia
completa. Et si fuit humores alii considerabimus tunc si est
cum conuiuitate corporis totius evacuabimus corpus totum. De
inde mutemus ad caput solummodo et ad ammistram evacuan
ea que sunt ei propria. Ad hoc tamen non perveniemus aut si
in post totius corporis evacuationem si sint in corpore humo
res totum illud faciemus si sanum in naturam ipso esse decentum.
Et illud quidem testimonio eius quod ex ipso deducatur sunt
fuit si tale valde aut valde grossum. Et si ergo co
gat pervenit ad statum et nos quidem prodemus indigestio
quod fit cum unctionibus et embrocis et emplastris digestivis
evacuabimus ex capite propter cum gargarismis. Sunt timueri
nocumentum in pulmone et fluxus evacuari per gargarismum
non fuit de genere humoris acuti mordicatiui et hoc non
fuit susceptibile egrotum pulmonis et fuit ei post aliud
de afluxu rei male ad pulmonem. Aut fuit dispositio
capitis vel maioris solicitudinis et dispositione pulmonis
et administrabimus etiam odorifera aspirativa sternutatoria
convenientia et caputpurgia et embrocas ut materia
de capite deponatur. Et quia sunt emplastra capiti post
abrasionem ex medicinis solutivis generis huius quod est
in ipso cum non timuerimus ex illis emplastris corruptionem
complexionis. Et consideremus quod materia est fusa facilis erit
ad evacuandum. Et cum hic caverimus ne evacuatio a
dextra ex ea soluatur quod mortale est et retineat grossum
Via autem qua ad hanc intentionem pervenit ut eva
cuetur per lenificationem frequenter cum lenificationibus
digestivis quod cum quamque evacuationem administremus
ipsam sequi faciemus lenificationem. Et caveamus
in evacuationibus humorum acutorum in quibus proculdubio ne
cessarie sunt medicine calide in quibus donec sunt vires
et scamonea et turbit cum siccatiuis ne per contingat
malitia complexionis calide. Unde elaborauimus ad hoc ne
remaneat. Post illud et illud est ut subveniamus solo
sicut per eas et evacuationem perveniet per gargarismata. Et
reliqua cum emplastris infrigidantibus sunt caveamus eorum
administrationem nisi post fiduciam supra ex consuetu
dine egrum quod illud quod bibit de his soluit ipsum et evacua
at ita ne sit potio nostra ei causa ad putrefactionem aut cor
ruptionem. Et si humores fuerint indigesti digeremus
prius utrasque partes eorum sicut rememorabimus. Et
si humores fuerint ascendentes a latere aut a corpore
toto trahimus ad contrarium sicut si fuit ex inferioribus
corporis trahimus a inferioribus clisteriis et suppositoria
et ligabimus extrema vel emplastra supponemus extre
mis. Et propter eos evacuabimus membrum ut puta
si fuit stomachus cum yera pigra. Aut splen cum eo quod
est ei proprium. Et similiter unumquodque membrum et regemus
totum secundum regimen suum quod est ei proprium. Ista igitur sunt
canones universales de ea materia. Et quamquam materia eva
cuata sit tunc si cum ipsis pervenit malitia complexionis medi
cabimus per contrarium. Exeo autem in quo nunc humor
divise quod sunt in capite communicatur secundum intentionem cau
terizationis est ut fiat ubi pervenit index et annularis
sunt mensurato ab extremitate nasi aut in perve
nit medietas fili cuius longitudo est a bauri ad
aurem capitis per eius risum. Nunc autem ad distinguen
dum redeamus. Si sanguis quidem in toto est corpore et
incipiat materia ex ulceribus continentur flebotomiam cefalicam
hoc si non diu continetur sed est nisi ut contineat im
mediate nigra. Et si timetur compressio antiquata inci
piat prevenire ad hoc ut contineat sicut si contingat
per causam attrahentem humores interius capitis ex
ea extrinseca. Aut per cussione aut reliquis flebotomie

basilicon. Et si uis ut exalet plus illo fleuma saphenam et a cruribus uentosas appone super calcaneum et flebotoma uenam pedis. ¶ Et si fuerit propter commixtionem membri flegmatici uenarum arteriarum uirgarum. Si uis euacuare ex ambobus simul et materia est quieta. Et si uis trahere ad partem cum euacuatione membri communicantis flebotoma uenam communicantem membro antecedenti cum egritudine et cadit in minori parte capitis. ¶ Amplius cum prouenit ad caput solum aut sanguis aut prouenit rei solum non est impossibile quod ter fuerit caduca in uelamentibus ex riseccis cranei secundum quod rememorabimus in regimine precalarum aut egritudo sentitur propinqua commixtionis et uis curare faciliter appone uentosam nuche. Quod si est profunda aut non separatur eius attractio ad exteriora cranei flebotoma frontis uenam, precipue si dolor est post eius. ¶ Et post attractionem quidem sanguinis summa est euacuatio que fuerit ex ... et sucis fructuum et si remanet necessitas ad ministrandum clisterem. ¶ Et si egritudo fuerit pura sicut verbi gratia apoplexia sanguinea flebotoma ex gradu. ¶ Digestio uero si materia fuerit flegmatica aut melancolica fiunt materies medicinarum que in eius digestione administrantur in quibus est [illegible] et iasia et resolutiua ut puta [illegible] et folia lauri et sticados et capitella mirti et squinanti et camomilla et oxilapati et aneti et polipodii et epithimi que fuerit magis propter melancoliam et alasa et ysopus et [illegible] et ruta et albegrassi et de in quo est virtus resolutiua. ¶ Et nos quidem iam scripsimus eas in tabulis resolutiuis et digestiuis materiarum calidarum. licet sit complexio regiminis inflammata et melancolia diuisa propter illud quod diximus. ¶ Et oportet ut ad gradum istarum medicinarum peruenias per quantitatem materiei. Nam si fuerit multe quantitatis et uehementias quantitatis ponemus medicinas calidas fortes ita quod sit in quarto gradu sicut piretrum et euforbium et reliqua. Si timeatur ebullitio materiei et illud quod est si fuerit multa ualde et timemus quod cum ipsa calefiet augmentabitur eius totalitas et faciet extensionem doloris et apostema. ¶ Illic cum oportet ut incipiamus et euacuemus ex ea aliquod deinde residuum de quo incipiat. ¶ Fertilius autem quod est in digestione humorum manifeste [illegible] est ut sit cura exemplis [illegible] equalis calefactionis. Et administra quietem et ligationem ut digeratur materia facile. ¶ Quod si fuerit paruitas quantitatis aut fuerit debilis qualitatis aut fuerit debilis [illegible] eius in quibus non [illegible] existat calefactio secundum [illegible] que fuerit in gradu primo. et si fuerit media medijs. ¶ Quod si materia melancolice fuerint [illegible] ita ut [illegible] addamus et precipue si fuerit multa [illegible] immo sit adhusta. ¶ Et si indigemus in maturatione materiei melancolice lenificatione et humectatione procul dubio [illegible] cum maturatiis resolutiuis [illegible] resolutionis que sunt in gradu secundo et tertio. ¶ Et melius est ut conuenias lenificatiua et humectatiua cum calidis incisiuis resolutiuis. ¶ Quod autem uero [illegible] digestione fiat cum aggregatione sue [illegible] et appositione cum [illegible] et maturatione. Et ista quidem sunt in [illegible] et humectatiua in quibus est ablutio et ablutio sicut aqua ordei et lac caprarum recentium [illegible] lac [illegible] uirtutis debilitatem cum [illegible] et digestiua que sunt [illegible]. Et [illegible] aquis quibus decoctum sunt folia salicis et uiole et nenufaris et [illegible] pastoris et [illegible] de septem [illegible] singularum mixte cum aliquanto aceti et ut eas profundas et uirtutes [illegible] penetrare faciat. ¶ Quod si [illegible] et addatur camomilla et malua. Et si [illegible] et uigilie [illegible] ponetur [illegible] ¶ Dico ergo quod aceti [illegible] est omnibus [illegible] eius frictio [illegible] est ut leui [illegible] apparet [illegible] profunditas eius cum medicinis et ipsius [illegible] est cum administratur in maturatione [illegible] aut [illegible] non [illegible] super ipsum. ¶ Et olea

calida omnia dicta in antidotario que fiunt ex foliis odoriferis et floribus et plantis ingrediuntur in digestione [illegible]. ¶ Et si materia fuerit uehementis [illegible] aut multe quantitatis aut difficilis resolutionis tunc olea adhibeantur que sunt facta cum gummis calidis et speciebus fortibus ut piper et silla que dicuntur ambice alemanie et oleum de [illegible] et sabuci et de [illegible] et lilio et zafarano et lauri et amaraco et de duabus speciebus aut oleum oliue in quo sit decoctia [illegible] aut calamenti aut aneti humidi aut camomille humida et humus silla de quibus rememorabimus in antidotario et illic collige ipsa. ¶ Oleum autem balsami propter suam [illegible] uelociter resoluit et non [illegible] [illegible] in epithimando et ungendo confortans sue fortitudinis. ¶ Et nos [illegible] oppressionis euacuando et [illegible] secundum [illegible] et faciendo [illegible] [illegible]. ¶ Attractio uero [illegible] est attractio que fit ad manus et pedes et illud iuuat ipsorum fricatio cum sale et oleo uiolato aut oleo camomille [illegible]. ¶ Exercitium quod [illegible] administramus [illegible] est exercitium in quo fricatur [illegible] ut non moueatur cum corpore et non moueret in inferiora [illegible] et exercitium in quo [illegible] suspenditur in fune aut pedes [illegible] ex pariete et retinentur superiora corporis et non cessat [illegible] pedes et sequitur ipsum [illegible] post euacuationem. ¶ Fricationes uero extremitatum et earum [illegible] [illegible] ad inferiora est [illegible] et propter cum [illegible]. ¶ Et quia [illegible] capud solum leni [illegible] sicut fricatione et [illegible] [illegible] ad confortandum [illegible] et administratione odorum ex fetidis propter sicut fit in fine [illegible]. ¶ Post autem aggregationem duo regimina scilicet sunt suppositoria clisteris et [illegible] et sudores [illegible] secundum [illegible] et [illegible] et omnia que [illegible] sunt in antidotario. ¶ Solutiua autem que euacuant capud cum [illegible] corporis sunt pillule de [illegible] et pillule cochie et pillule de [illegible]. Et iste quidem [illegible] sunt humoribus [illegible] in quibus dominatur colera et in quibus cum [illegible] est [illegible] sunt [illegible] colicas et flaticas. ¶ Et omnibus huius [illegible] est illa infusio aloes que fit cum aqua endiuie et propter eius [illegible] est illa que scripta est in [illegible] aut infusio de [illegible] et [illegible] oximelle cum [illegible]. ¶ Et decoctio uero [illegible] et prunorum et [illegible] et sirupus de fructibus et sirupus uiolatus et decoctio cassiefistule et que sunt [illegible] silla [illegible] cum scamonea et reliquis secundum dispositionem corporis et [illegible] ipsius a febre eius aut [illegible] eius secundum dispositionem [illegible] et uirtutis et [illegible] silium. ¶ [illegible] humoribus colicis [illegible]. ¶ [illegible] uenia [illegible] et [illegible] et [illegible] et pillule [illegible] cum lapide lazuli et elleboro. secundum quod rememorabimus [illegible] humoribus [illegible] et [illegible]. Et [illegible] in quo recipitur sticados. Et [illegible] in [illegible] est [illegible] ex [illegible] oximelle et [illegible] et pulpa colloquintide cum reliquis melius mouentibus humorem [illegible]. Et [illegible] [illegible] et diximus et reliqua [illegible] in antidotario secundum quod ipse [illegible] habeant. ¶ [illegible] cum [illegible] et [illegible] et epithimo et agarico et [illegible] et [illegible] sunt silla et pillule magne et [illegible] duo [illegible] melius et [illegible] cum cautela et timore. Et lapis lazuli et lapis armenus absque cautela et timore. ¶ Et oportet ut incipiamus a debilioribus et gradatim procedamus [illegible] egritudinis quod ipsa est absciscata. ¶ Solutiua uero [illegible] ad [illegible] sunt [illegible]. Et ex quibus sunt pillule [illegible] ut [illegible] [illegible] operatione efficiat sufficientem cum [illegible] et non noceat propter [illegible] suam [illegible] et [illegible] super ipsam ne destruatur motus et uigilie eius operationem. ¶ Et cum quidem [illegible] est aloes et [illegible] [illegible] ad confortandum [illegible] et [illegible] [illegible] ut prohibeat uaporem calidum si [illegible] capiti. ¶ Quod si uoluntas adest ut humores colici educantur fiat [illegible] cum scamonea et [illegible] eius. Et forte [illegible] usus scamonee cum aloe [illegible] administratis propter [illegible] ipsius cerebri et [illegible]. ¶ Si egritudo cerebri est eius

i species sic pro psillia, ben. i. pro albo

Al' lenitiuo

Al' cad... al' cum...

cõmixtione plurib; q eax allectione superfluaz
ip superfluitate more ipsax. Et exeat eas abre-
uiatis aplementis purgatis eo q iuuat ad p-
grandiu. Q si uolūtas adē ut iuuamentū fiat
t expressione humor flauor iuuet cū psilii colaq-
tate t cū . ȝȝ . turbit . t sticados. Et si adē ut si
uoluntas ut fiat ħ i humorib; mlicis iuuet cū
pauco ellē t epithimo t polipodio t eis silib;. Et
sut pille magne duitax descriptionū qs rescrips
i antidot. t saco ipsax iuuamenti t eax electuaz
mod. Et mundificatio aut q capi sut ipsa sut
gargarismata i quib; oib; almurī sic admist
ca. Q si fuerit humores colica puri nō uenus
i ipsox mūdificatione gargarismate tamē de ipsox
desccēsū ad pectus cū ea ad q̄ ipsa sut superfluitat acui-
tate; exime puguantib; acutis. Nā sebaliata
colicos cū sexalitate t scolicitate t q sut equal'
cōmis nō mltū aguit i gargarismate. Q si a-
liq'd e uiuās tūc oximel. de semib; cū edmia
solutīs t oximl' squilliticū t oximel recipiēs
scamoneā t aq lupuli t aq prunox t sirup' ui-
olarū t tamarīdi cū pauco scamonee t q hec
cursu pducit. Q si humores colici sut cū gros-
sicie tūc gargarismā fiet cū almuri t aloe t ye-
ra t oximl' de semib; t squillitici uēm. Et ut
cōfortet illud cū scamonea t pauco turbit t sup-
illud mel adatur. Q si humores fuerit grossi fla-
tici tūc adatur sup istud pulpa colaquītid. et
ȝȝ . t sticados et turbit t yera archigenis t bush-
tis. Et fortasse indigebis ut cū eis amīstres
sinapi t piretru t pip cū mastice t uis pillud
fortitudie; cōmunis mē cū fuerit humores ue
hemētis fortitudis. Et sut fortasse facis ma-
sticare piretru t pip t ȝȝ . t taox ut pueiat ad
ultimu ad staphisagriaz t q eis sut silia Et istis
quīq; amīscēt stilianā sic ysopo t ciūmoni
t cassialignea t origanu t corticis indicū capp-
t menstruū t q eox cursu pduc. Sternutatoria
aut q cōuit i humorib; colericis sic ut ponatur
i q pax castorei dissolutū ē t odor fungi acuti
acetosi. Et flatuis. cōdisi pip t cepe t aleu et
sinapis t nasturtiu t tamarach t q cursu eox pro-
duc. Et existis mēs quīq; assumat empla t decti-
pim eis epithima sup timpora. Capud purgiorū
aut alia fiunt ut pca ueniant i stratō et huechao
t alia ut resolō. t alia ut cōfortatō. Cuiq; cap
purgia amīstrās resoluētia cōfortatiua grandiū
i ipsox amīstratur obsua. Amīstra itaq; p'ma
cū ol' ro. t lacte t que talia curatur t uinc p'a cuz
expressione sicle t silib; t decti uinc cū aq camūall
t silib;. Q si pus meū t uapox nō ē i casu at-
tendas scām humoris i isto cōprehensi que cōprehēdens
pca q saco t mcā egrīū sto a curacōis eius. Cū
aut mā de sacs ē. aut uapores aut uentositate
teneā oz ut eos resoluas cū aqua i q decocta st
sticha t epithimi t alaschie t mē pducte i cap sinus
t distillet t ol'm sāpuciuu t laurinū t camamillinū
i aure. Cū aut cor cerebri uis cōfortare t prohibe
humores colicos ne ascedat ad ipm asceant t abeis
q secat ipm oz ut ipm alos fructib; acetosis t po-
mis piris t agrestis t pp pt cibū. Curatō aut
cua copulatōib; sit cū embrocis apiuiis sp t oz
ut sit effusio oīs embrocē amīstranda i oī accidēti.
alcoy alto ut ei uertus plim pficiet t capo' ipse
ut cadat sup stapd' sup pricorē capis ptez t meb-
dura. Et sut i masticatōes t pull desiccat. t olā re-
soluētia. Et si egro fuerit necessitas isto purgia de
uī aufer olm. ro. dulce cū aqua decoctiois radicū
t fenugrā t cordunei t huis silib;. aut aufer olm cū
cū infusione aloes aut cū cordunei. Cū aut
cura apata calia oz ut i eis i capias pus cuius
q expellit q sit ex infrigdantib; pctis misceā cū
aceto t aq ro. ii illuc fuit dol' uehemētes tē ei aliē
ua aceti. t cadat i eis amīstratō ol'i ro. in fri-
gida sufficiente ii tū sit flue cōsilia cū aceto uino
aut pauco i fronte t capite t aqua uue lupie. et
sisel t croco t sandalo t stref. memitix t bolo
armeno t lenib; excorticatis t silib; t aqs i qb;
cocta sut frā stiptica t excalis stipticis cōfortā-
tis. In quib; sit cōpositō i commixta eox sagoris
tē aluēuli. Aliena cū uō amēs uehemētē fris
tis ex eis q sut sic pruer t opiū t reliq ii ē tibi
necessaria ii apd' uehemētem necessitate t forte dolorē;
Et camomilla quidē fungit a'd exacuitate uiaco-
tuox i epithimatib;. Cū uō ē ex eis quib; ii fit
iuuamentū i auris egrīū capitis ii fiat pp cōmuni-
tate ure isto meliori modox cōpulsionis cui
ē uoit. Et ij.d. G. nō ē dispō soda i uehemēti neci-
tate nacotic dispō colice. Colice n. dol'
quīq; pueit ad hec ut pmat f; soda nō ē sic i ue-
hemēti necessitate nacoticox si plimi. Q si ni
nō fuerit uehemētis acuitatis amīstrabis aq fruc-
tuū stipticox pacox de iii uīs maturatis remo-
tis i macb; acutis. pca amīstrabis i quo sit
sic pax resoluēs sic aq i qb; cocta sut ordiū fin
chū t indiuis mūta. Et ex oleis ol'm camomillinu.
rosas soli aut mixti cū olo ro. sm acuitatē
egris t scam mixt t pp ingtatē tepis statis. Et
post ipz ex aqs i qb; cocte sut radice api t feni.
t sut sur cū semib; sinis t fenugrā t malua t co-
rona regia t alacordallu. Ex ol'is ol'm anetinū
t silia t dem pueiat ad statū t resoluat tūc.
t t empl'a q sut ex istis. Euacuā aut neccā
aut cedat i eis sm iuxta amīstrē i casu ha-
beres apata colica pp mē leues hino. Ina-
patib; no fris incipiat pmo sicut alus cū eua-
cuatione t amīstrat i eis illud in quo recipit ol'm
de kerua t ol'm amigdax amax t pig t illis
silia t reliquis pomib; notis cū eis q indicauz.
Et cōtempti sunt cū a pcrutissimo ol'o. ro. ipis
ter. Et misce cū eo stilianā sic alasce t cala-
mēti. t castoi. pp de iii amīstra squilla pp et
aceti faciendo empl'm aut gargarismu si fuit
illud pole. Et fortasse sumit ipotu castorei duas
teicas aurē t pp pacentes litargiaz. Q iii amis-
tra maturatiua i quib; sit mollificatō t pariz
resolōnis de quib; pcaui est. Dein pillud apd'
statū amīstra apd' utriq; eos sunt. s. frīas
callas mollificātia. Et sit amīstratō frīox mol-
lificantiu i regnē t resoluētiū cōfortatiuox. et
exemplis aq'd t ol'o. Et scias q oīs q cōsite
d'egne fria i capite suo nocet a muno t mora i
balneo. Et oīs q egnē ħ i uelamib; cap' ledi-
ab aq fria uehemēt. Curatores aut maline
cōmis alle solū fuit cū eo i q ē infria acō ex hb
t olis fris infriatis sic ol'm. ro. t nenufaru
t uiolarū. Et elegantius illis ē ol'z. ro. t ol'm de-
semib; cucurbite t ol'm de semib; lactuce t ol'm d'
semib; papaueris t fortasse ungit ol'o de scie usq;
aui cū uehemēs ē dolor. Et melius existis olis
ē cui radix cōpilla ex oleis q ex uiditatē acuiū.
nō salinis t folia eis q creatē sut mltiplicant
t ē recēs. hinc nō t q h hec cursu i cedunt noui-
tā oīa. Et ipse quidē sut sic lactuca portulaca t
uisura cucurbite t q sut eis silia t folia ne-
nufaris t uirga pastoris t sp uiua t aq cap et
cucurbite t sambuc ordi cū aceto t aq. ro. t ace-
to. t nō pruscat illud usq; adea in qb; ē uis.

z camplora z sandala z acacia z liminia cū olo ro.

al' ipunit
al' secamabi
al' scabin.
al' scamonea
ut soca ē aq ordei z acetosa aut sipo ... silia z ē cua sis puro ... sut z ai ap ...
al' sut p'uolue
amaran
macedos arab.
al' fec ... ut desiccat sup sup ... ē
vel uentosicare

nam conturbandi et congelandi spiritum nisi per vehementem
necessitatem. ¶ Aliquando non oportet quidem ut aliqui sit velo-
mentis acuitatis et intensitatis. Nam ipsi existit
nocumentum. Et exemplum quidem sunt mucillago psilii
cum aceto et aqua coriandri et foliis eius. Et oportet
ut abstineas ab emplastris et epithimatis a posteriore cerebro
quod est nervorum origo. Sed cum non iuvat cerebrum ex
illa commissura que est in sincipite et commissura coronali (seu sagittali)
¶ Extremum autem posterioris cavendum est ne perveniat ad
ipsum cerebrum et corrumpat originem nervorum. ¶ Et res in quibus
sit curatio est ut olfaciantur odores frigidi et fiat (i. sicut stiptice)
ex eis capitis perunctio sicut cum istis oleis et expressionibus (quinimmo est huius)
¶ Et sunt cibi ex lentibus et salsis et faseolis et ordeo
fracto et spinachiis et [illegible] et acetosis fructibus
et que illis sunt similia et seminis ... et folia immersi-
one eius ita ut sint in vino in quo [illegible] sint in (quod omni)
nimis infrigidatis et quandoque preparantur ut ita sit secundum salvia
et folia [illegible]. Et estimo quod necessarium est ut sit propinqu-
ius et secundum salviam quod est assimilatum aque frigide et similiter iuvat
cum fructibus frigidis et glacies et aqua copiose. ¶ Et si
non invenitur cum caliditate siccitatem sed humiditatem
absinthium et si valde pax est in eius cerebri tunc si-
acs epithimata ex aquis fructuum igitur est stipti-
cis quas diximus et preparentur ipsum aptanti calidorum
Et oportet quidem ut omnis ipsi pluviantur amotionibus cum a-
libus et intusfecis et agitatione pupille ipsius aspe-
ctibus et abstineat ab aspiciendo colores et picturas (et conservatus)
et similia auditus tegimine. ¶ Et si est malitia com-
positionis autem remissa emplastra et aquas supradictas exime cali-
ditatis et olea que diximus quasi olim rutaceum calefactum
et si necessarium fuerit ut ipsis addatur confortatio amisca
et ei euforbium et similiter olim laurinum et amaracinum
et huius similia. ¶ Et si cum hoc est melius melia est nisi a-
flanca calefacies cum inunctatione. Sed si fuerit ad
huiusmodi aliena que desiccat aut calefaciet et sic co-
tenet inunctationis ex lactibus et olo uiolarum et
embrocationibus et emplastris et cetera. ¶ Et si cum fricatur est sic
cutis aggrauat et nutrit inunctationem et calefaciunt et sic
fricare est uiuendo amicitia cuiuscumque partis. Et
meus pars igitur est de siccatione cum caliditate dilu-
quod tibi dixi mirabilis. ¶ Et oportet quod scias quod liquida
ammistiones remittantur super caput distillando sicut di-
ximus et ammisceantur interius in recentione sua et ap-
sa aut lana infusa quam capiti coronatur et sic ipsorum
effusio altius quod est anteriore parte cerebri sincipitis
Et quod eius est lentius non oportet ut liniantur cum super ipsum di-
mittatur sed lanietur et non dimittatur in retentione co-
ronali ipsius multo. Sed removeatur ipsum velociter
puer sit et melius hoc est ut ammisceatur per abrasionem
et similiter omnia emplastra et unctiones. ¶ Cumque cibus
patientis egritudines capitis malas frigidas extrema
et exsiccata lateris capitis confortat cum appetitus.

Sermo universalis de soda (tinctarius?) et doloribus
capitis ...

sunt cum materia sua in membro ipso. Et quandoque fit per commu-
nitatem non integram aut membrum meum et membri
capitis communitatem nervorum sicut stomachi et matricis et me-
lancolie et aliorum membrorum. Si fuerit autem membrum
intra et cerebrum continuatur involutione venarum sive
ex venis et arteriis sicut cordis et epatis et splenis
aut membrum vicinantis cum alia vicinitate sicut
pulmo pectoris sicco et adducit ei nocumentum aut
membrum communicans membro uno modo et cerebrum alio
modo sicut coitus eius cum membris in doloribus ipsorum. Et
per coitum cordis sicut fit per febres. ¶ Que autem est cum
coitu quandoque fit cum periodis et paroxismis. Sed per
periodos et paroxismos ita que est in membro coitu
sicut quod fit per coitum stomachi cum est per effusionem materiarum
colerarum et aliarum ad ipsum cum periodis sicut quod fit cum perio-
dis augmenti specierum febrium. ¶ Et soda quandoque dicitur
alio modo. Nam extrema est causa cum est aliqua specierum primi-
tivarum sicut soda ebrietatis. Nam dum perseverat soda
ebrietatis et non sit infixa per fixionem causa augmen-
tativa illa generatur ex ea. ¶ Et sicut soda per commo-
tionem rei calide sicut aliarum et reliquorum. ¶ Et extrinseca
est cuius causa est antecedens collecta est et est in membro suo. Et
manet ipsa per caduta quandoque est actio demum sit egri(tudo). (et soda)
¶ Et cum remanent egritudo post febres acutas nimia
ad egritudines cerebri et significant defectum nec ab explicatione
materiei per fortem fluxum sanguinis per nares et reliquos. ¶ Et egri-
tudinibus sunt quibus minatur subeti. Aut apoplexia.
Aut demonium (mania?) et mollicies aut surditas secundum
qualitatem materiei et secundum motum eius. ¶ Soda quandoque dicitur
secundum locum suum quandoque cum est in uno latere capitis et quod
ex eo est consuetudinaria nominatur emigranea. ¶ Et
quandoque est in anteriore capite et quandoque est in posteriore ca-
pite et quandoque toti capiti continet. Et quod ex ea est consue-
tudinaria inseparabilis nominatur omnino et nux eius assi-
milatio est ovo animorum quod super toti capiti comprehen-
dit. ¶ Et soda diversificatur secundum fortitudinem et
mediationem et debilitatem. ¶ Soda enim alia est valde
fortis ita ut cum comatur sic capiti infirmitatis lenia hi-
nis ossa se extra ipsum et frangat commissuram eius.
Et alia est que est debilis sicut plurimum fit litargia.
Et debilis quidem alia est que est inseparabilis et alia que non est
inseparabilis. ¶ Et quandoque soda cuius causa est debilis accidit
quibusdam et non aliis. Accidit igitur ei cuius cerebrum secundum sensum
est fortis et non accidit ei cuius cerebrum sensu debili est.
¶ Et vir quidem cuius sensus cerebri est fortis ipse est
actus ut recipiat sodam ex omnibus causis facientibus sodam
et si debilitetur. Et omnis causa cerebri velociter recipit sui
actionem sodam aut per debilitatem suam. Et cum quidem (debilitate)
scivisti in universalibus quod si malitia sequitur malitia com-
plexionis aut fortitudinem sunt sensus et leditur ab omni causa et
si sit levis. ¶ Et item soda alia est cuius non est actio
causa. Alia quam actio producit partibus capitis ita sicut
si perveniat ex fortitudine doloris causa in partibus capitis
Et alia quam producit ad actionem pervenientem ad membra
alia sicut eius lesio et nocumentum et apertio eius per-
veniant ad radices nervorum et perveniat spasmus aut
perveniat in aliquid de stomacho et contingat casus de si-
dii et singultus et nausea et debilitas digestionis et
similia. ¶ Et scias quod soda temporalis quandoque fit per flatum aut
per meliorem aut per debilitatem capitis aut ex capite
incipiente diuturna aut iam induratus et est illud quod
plurimum est. ¶ Et soda quidem et omnes egritudines diversifi-
cantur. Quandoque cum egritudo est salva. Et salva quidem est in
qua non prohibetur de regimine eius quod ei fit necessarium
in se ipsa. Et alia est que non est salva immo habens socium
et fortasse prohibet ex regimine suo necessario sicut si fit
soda et reumatismus eidem communis fit reumatismus
soda in necessitate regiminis quod non habet. ¶ Soda quandoque divi-
ditur secundum alias considerationes. Soda enim alia est que accidit

F

[illegible] sanio nõ hn̄ti egine. Et ad e q accit hn̄ti
[illegible] aqt labores. Et ex corpibus aut sunt q̄da
q sunt p̄parata sode et sunt corpa q hnt capd debile
et mebra digestibilia debilia quoniam mer plim̄ ge
nãt uapor effundentes ad sto eorum humores colicos
facientes soda. Et itm intercept̄ sunt q̄dam q faci
unt sodam p̄ter alia mittibus mentes siplicium siglarum
Et oia alesegmati sunt facientia soda et p̄x cassia
lig. et cost. et nasari. et cinamom et amom. Et oia
aromatica sunt facientia soda siue sit calida siue sint
frigida. verumtamen ei succedunt expellunt. s. cum p̄cedit illud
quod nocet caliditate sui vaporis et succedit ea q uapo
rem facit frm aut eo. Cui aut lesio fit nõ q̄litate
solu sz q̄ntitate aut nõ offert ipsum successio immo no
cet. Et soda frigida quoque multiplicatur in yeme q̄stita. Et
q̄nestaas fuit septentrional pars pluuiosa. Et qui
autumpnus e meridional pars pluuiosus multiplicatur
soda in yeme. Soda nõ plim̄ fit p̄p̄ea q catite ac
ferunt capi uapores fraudulentes. Capitulum

Afferamus De soda facta ex malicia oplonis.

Aitaq3 simonem expone̅ ... q̄ istarum summarum
et h̄ e distinctio prima. Dicamus ergo q oplonal q̄dē
summa e quam a oplone calida. et a oplone frigida et a
oplone sicca. quoque otigit dol' fm q scaust̄a ipi
capitis ubi q̄ntius sit dispo in q̄ue sicca fr q̄ sani
tati e pars faciens dolores. Et et quide humida si q
e et humida nõ efficit dolore nisi illuc sit nã humida
faciens dolore expte uaporacōis aut eu... et ueto
sitatis facientis soluc̄e otinuitatis. Et calida
quidem et sicca dolore faciunt utrisq3 qualitatibus et fa
ciunt in dolorem motu soluentem otinuitatem. Calida
nõ et humida. et frigida et humida nõ faciunt dolore nisi
um sunt calide. et sunt nõ um sunt humide nisi fm modum
p̄tatum. Et oms quidem calide cum aut nã calida sa
guinea. aut colica. aut opoita. accites inflamacōs faci
ens q̄titate sua ipssionem aut e eius cum uetositas
aut uapor calidus. aut e eius cum motus calefaciens corpo
ris aut aial' fm q' scuust̄a exdione eius in celi ulibus
aut eius e cum sit omacō ignis. aut adhustio sol. aut
accepcō cibi calefacientis. aut mee calefacientes aut
vicinitas mebrorum quorum otinuitate iam calefactum
e. Et cause quidem oms frigide facientes soda sunt op
posite istius quarum nõs e capo de. Et cause sicce
aut sunt desiccancia extius nõ soluta et adhustio
ne sic dies canicularis et empl'a calida. aut rubedinem
facientia usali. aut accidentalis subito et nõ subito p̄h...
ca aut venientes ad capud et siccantes mebra ipi
pmo aut p̄p abscisione post et resoluc̄e humiditatum
p̄mariarum aut desiccacōi intus resoluc̄one sua. aut
euacōne earum. aut q eorum unus e desiccativi et q nu
trimenti ex eis ferri e sicci aut pauce humiditatis aut
uicinitas mebrorum iam siccatorum et ipsorum coitus et mo
tus aiales et corporales superflui desiccantes et p̄scita
euacōis et resoluc̄ois. Et sil' coytus exubaco et
fluxus sanguis a exitu forte. Et euacua qd a
sunt euacua in mebris q sunt ad in mebris capitis q
cap coitat sic euacua ulia ex toto corpe. au
euacua particularia euacua ex uno mebro sine
mebro. Et alia sunt euacua in mebris capitis sic r
mat... s. narium et oculorum et fluxus sanguis ex n
ribus et species aductōis aquisite p̄p cap purgia et s
tatoria et gargarismata. Et ex causis siccantis e
absciso nimea humiditatis quando nõ fiat euacōne s
aut ieiunium et diminutio cibi aut eius p̄uacō. Cap
De speciebus sode facte p̄p soluc̄ōnem otinuitatis. R

Continuitatis solucō quoque accit in elaminibus
cerebri. quoque accit in substancia ipsius quoque accit in ...
et scindunt quoque fit sic sas ex motibus uaporum
a uetositate incipiendo aut p̄p opilonem. et quoque f

p̄p humorem corrosiuum. et quoque fit expcussionem aut cau
sa' extius incisione. Que aut fit minus forcasse nõ
repletur carne sz remanet ulcerosa lecacō capd et p
seuerat faciens sodam. Percussio aut et casus quoque
sunt leuis adiutorium et aiunt et quoque p̄ueniunt ad h
ut cerebrum p̄p̄ea p̄muter et peat. Quando nõ me
dia idi differunt q quoque e cum in soda vermes ge
nerati in partibus capitis motu suo ledentes. et qdam
remoueret h. s nõ e necesse ut remoueat. nam
vermes multotiens nascunt in anteriore capite sic locum
qui e instrutura narium. et possibile e ut nascant aps
velamina et si raro otingit. Distinctio sp̄erum

Apa aquo puenit sode facte ab apostematibus
soda quoque e in elaminibus cerebri. et quam e calida
et uocatur sirsen. et quoque e frigida et uocatur litargia.
s. oblivio et quoque e oposita et uocatur dispo huius
dormitacōem uigilantiam et quam e durum et quoque
fit in ipso cerebro et substancia eius et e aut colica aut fl'a. aut
erisipila aut frigida et huius distinctio e ex eis q ad
ueniunt uicinitas et h multotiens resoluitur si otig
at ut egrediat in aure et reliquus pus aut saties
aut nã aquosa. Capitulum de qualitate accidē

Dicamus q mee sunt Di sode ex materiis. R.
cause soda. aut p̄se aut pacius. Que aut
sunt p̄se sunt qui mutat eius p̄se aut soluit otinu
itas p̄se. Que aut nõ mutat p̄se nisi fm duos
mõs aut p̄uicinitate aut p̄mutacōem. P̄uici
nitate quod qui fit humor omixtus calidus aut frigidus
et calefacit aut infrigidat et cum sepat humor ab eo q ei
omixtum e fumus et euanescat et nõ facit moram de
qua aut. Que aut e p̄transicōnem fit qui hu
mor iam fixit ipssionem et affirmat eam et q̄uis
sepat euacuacōne et resolucōne tamen remanz qua
litas fixa. sz ipsum cessa fit cum soda p̄se fm se
nuntia solucōis otinuitatis qui illud mouz eas.
et sepat mordicacōem et corrosionem sua. Et plu
rimum quidem fit soda p̄ inacōnem si uetositas exa
tet illud quidem faciunt mee frie quas p̄cussit cali
tas qua nouit fac sunt calide aut cibi p̄mix
ti calliditate. mordicatiue aut et corrosiue sunt hu
mores calidi. Soda aut frigida ab eis p̄aciis est
cum accit opilacō p̄p apa aut nõ p̄p apa et opi
lacōne sequitur mutacō eius sicut scitum e
ipsam sequitur solucō otinuitatis. Et illud qui me
quas nã mouet icor. aut mouz eas fm sentenciam
expl'sionis aut fm sententiam sepacōis et diones
nutrimenti inuenientium. Et hec quidem nõ fit nisi extu
situbus naturalibus qui cum opilant p̄hibent et nõ dila
tant resistunt. Et resistencia quidem facit exte
sionem. et extensio facit solonem otinuitatis. Et
opilacō quidem quoque accit in substancia cerebri. et quam otingit
in ventris q sunt in ipso et quoque fit in arteriis eius et quam
otingit in utrisque q sunt in elaminibus ipius. Et opilo
... ositates

species que sunt sicut
piper et cimini.

et frigida et sicca

al' nutrimenti

al' sectoris vel vene
vel reliquorum

al' ictus

aut digestione sua aut reliquis humoribus in membris corporis omnibus sine parte materie suo et ex hoc genere est soda com- mixtionis alleorum et cepe et synapi. Et soda ebrietatis et soda ex accepcione fumi. Et oportet ut removeantur motum membrorum in membris ex principiis illis et ven- tositas quidem ex sua est materia facientium soda et fa- cit soda cum extensione. Et istud est cum tumositas naturalis ei contingit caliditas fortior quam oportet ei in hora sua aut acquirit ut faciat provenire tumositatem in natura- lem. Et vapor et ex tota illa summa agit aut cum qualitate sua aut per extensione humorum in locis et movet eos. Et ventositates quidem et vapores quandoque generantur in corpore et in cerebro ipso. Et quandoque odorando attrahuntur ab exterioribus aut adveniunt ex partibus porosis deinde retinentur in cerebro et faciunt sodam. Et ex hoc genere est soda fetoris et soda boni odoris. Et scias quod ventositates flatuose et va- pores flatuosi sunt generativi et tardi motus retenti. Et multi sunt facientes efficaciam fixi minoris quantitatis et debilioris qualitatis. Acuti vero humores non excitant ventositates sed vapores. Va- pores quidem sanguinei sunt dulces minoris nocu- menti sua qualitate quam vapores alii. sed sua quan- titate magis nocent. Et colerici sunt acuti inflam- mantes. De speciebus sode propter comitatem. 2a.

Soda facta propter comitatem alia est que est cum comi- tate absoluta. Et alia que est cum comitate non absoluta. Comitas vero absoluta ut ad partes cerebri ex membro comitante mittatur proveniat corporis perventus in ipsum nocumenti. Et comitas non ab- soluta est ut ad substantiam cerebri ex illo membro per- veniat materia humorosa aut vapor. Prime autem partes sunt species sode sicut in tetano et spasmo et extensione et ventositatibus grossis et dolo- ribus nictitantibus et sicut que fit in podagra et sciatica fortibus. Et fortasse advenit ex qualitatibus comi- tantibus qualitas simplex que est ex qualitatibus naturalibus. Aut qualitas extranea non proveniens calida in frigo. sicut qualitates venenose. Et fortasse in aliquibus membris erit humor venenosus malus sicut cum quando advenerit. Et fortasse adveniet membro ex- tranee in natura suo. Et forsitan nocebunt fo- titudine sue qualitati. Et augmentatione quantita- tis sue. Et fortasse erit impediens una ex ne- cessariis in quibus certo membro generatione extranea corrupta sicut in putrefactione materie aut fit ei aliquid preter consuetudinem elongatum est. Et evenit in mutatione eius humor malus aut calidus ex commixtione sua. Et quandoque fit qualitas impediens adveniens cum ad ... membrum ledentem. Et illud est secundum duos modos quorum unus est ut corrumpat illa qualitas que invenit in partibus cerebri de membris longinquis. Aut que ad illas provenit a calido longinquo. Et secundo est ut pati- cerebrum receptibile membrorum malorum. Et hec receptio est secundum duos modos. Unus eorum est receptio ab attrac- tione eius sicut calefaciat cerebrum et attrahat ei aliquid cerebrum calefiat. Et secundo est receptio a debilitate re- sistentie. Et iam scivisti in principiis quod cum membrum debilitatur recipit quod ei advenit ex malis. Et co- mitas quidem que est cum toto corpore est propter qualita- tem expansam in toto corpore aut propter materiam expansam in toto corpore sicut fit in febribus. Et soda etiam est propter illam materiam. Cum autem in febribus acutis soda fit fortior eius fortitudo est signum mali immo pernicii sui cum reliqua signa ei contraria sunt. Quod si singularis fi- at significat crisim fluxu sanguinis ex naribus. Et quandoque significat crisim vomitum. Ventriculi autem comitanti primum et dignitati eorum sicut quandoque est in stomacho superfluunt humores aut generantur in ipso aut ad ipsum effunduntur membris

colerici secundum periodos aut absque periodis. Et est causa co- le ita ut effundatur colera ex vase suo spisso sive subtili. Et ad stomachum fumi qui ex positivum in eo est suo et ven- tositates in ipso ventositates aut elevantur ex ipso vapores et fit soda. Et ebrietas facit soda cum vaporatione et velociter advenit ei frigus propter resolutionem per virtutem eius. Et matrix est ex eis quibus comitatur cerebrum fortiter. Et ma- trix et epar et splen et velamen et renes et extremita- tes omnes et partes corporis. Primum igitur quod cerebro comitatur est illud quod circuit de panniculo cooperiente cranium et plurimum quandoque fit soda comitatis apud permutationem membrorum aptatorum membrorum maiorum comitantium cum movetur ad superiora. Sermo universalis de signis ostendentibus species

sode quid fiat ex causis sode. et modos eius.

Sexti scias fieri sicut per passionem aut causam accidentalium calidarum aut frigidarum. Aut dierum crisis ad signifi- cationem. Aut ventis boni redolentibus aut fetidis. Et sentire commotionem ventorum in auribus et aure significat ex inventione earum. Et si earum oblivisceris recordare ad eorum vestigia et clariores in earum significatione secundum quod nos iam declaravimus. Illa autem que fit a debilitate significat eius exsiccatio cum pe- na vel qualitate cum et cum perturbatione sensuum et inventio- ne impedimenti in operationibus cerebri. Et illa que fit a forti- tudine sensus cerebri significat velocitas patiendi et a quibus provenit cum in cerebro sensatum scilicet ex vocibus et odo- ribus et reliquis. Sed sensus est bonus cerebri et naturalis sunt in medio et operationes cerebri sunt non lese. Que autem que sunt a causis materialibus cognoscuntur in sede in ventre in hu- miditate naris. Et cum fuerit extrema acuta et fuerit cum fece rubedo et caliditas et propter in ea que est ex materiis grossi- oribus fortasse associabitur ei pulsatio. sed humiditas naris quandoque minorabitur cum fuerint materie grosse. Et siccitas quidem strictura narium in hiis soda non significat purgationem materie cum gravitas ei associatur. Colica autem que est cum mordicatione et ad humiditatem vel extremitatem et punctione et quandoque fit illud ita fortius quam talis cum siccitate strictura narium. Et sitis et vigilias et citrinitate coloris et gravitas ita est minor. Frigus autem significat frigiditas et color. Et si illud fuerit repletio associatur nauseativa significat ca- destructio desideriorum et pigritia. Et humiditas autem sic fit aut calida significat febrem. Flatuosa autem et melancholica non vehemen- tem dolorem faciunt. Et cum magis quidem siccitas minora est gravitas et vigilie multiplicantur. Sed autem variate fit ab inflatione et multiplicantur cum eius cogitationes corrupta et obtenebratur color. Aliquando vero significat omnis humor per co- lorem faciei et oculorum et fortasse fit diversitas significata ... Cum autem in eis aut est expulsio humoris inflammata ad oculum aut obstructio in ipso aut attractio membrorum calidarum absque membris corporis facientibus frigus ut adipsum oculorum et faciei propter dolorem. Nam cum dolor igitur membrum attrahit ad ipsum et ad illud quod est ei vicinum. Plurimum autem attrahit ad membrum in illud dispositione illud quod est sanguis. Et quandoque attrahuntur. Et cum ea vero que est facta a ventositatibus minoratur gravitas et multi- plicatur extensio. Et fortasse est cum punctione et fortasse est cum corrosione et ventosa quidem non est gravitas. Ventositas autem et vaporosa significat quandoque sonitus et tinnitus. et fortasse exuberant cum ea plurimum multum. Et quandoque multipli- catur cum ea permutatio doloris de loco ad locum. Et cum quando multiplicatur vapor fit pulsatio fortior cum propter eo. et ymaginatur corruptiones corruptionis. Et associatur ei sco- tomia et vertigo. Signa autem sode a causis puris sunt retentio illarum cum permutatione gravitatis et sic- citatis in strictura narium. siccitas vero strictura narium est significatio proportionalis istius. Humilis quidem sentit eger ipse et sentit cum per tangentes eius caliditatem et inflammationem et est illic rubedo oculi et iuvatur ab infrigidantibus et frigore. Infrigidatio vero est res contraria et non est in facie eorum extenuatio membri nec rubedo coloris. Et non fit dolor superfluus et si fit temperatus. Siccitas vero significat perversio evacuationum aut

al' sine vapore

propter illud membrum membrorum. frigus

al' causarum

al' negligentia fiat.

al' oblivio

al' ventorum

in

al' et in frigi

quod ventositas et fetor ... ex membris anterioribus

i. calliditate

in paucioribus

s. frigus

ymaginatur corruptiones

al' vertigo

F

excitationem aut vigiliarum plurimarum aut coitus aut an
gustia et propterea est ut augmentetur cum iteratione ali
cuius horum. Facta autem propter coitum contingit et destruit
et fit fortis et debilitatur secundum quod accidit in membro ex dolore coi
aut destructione aut fortitudine aut debilitate. Quando
fuerit propter coitum cum in reliquis spatiis cerebri nocumen
tum sit tenebrositas in oculis et gravitas soporis et gravitas
perseverans cum debilitate dispositionis reliquorum membrorum.
Cumque nocumentum est in ipsis velaminibus cerebri et est forte
significat illud adventus doloris usque ad radices oculorum. Et
si nocumentum imprimitur ex visceribus aut in loco alio non per
venit dolor ad oculos sicut cutis capitis tacta dolet. Facta
vero cum coitu stomachi significat inventio angustie et nausea
et putredinis desiderii. Aut eius destructio aut malicia di
gestionis aut paucitas. Aut malicia digestionis aut pauci
tas eius aut ipsius destructio post inventionem significationum an
tecedentium. Et cum est propter effusionem materie ad ipsum fit fortior
cum vacuitas adest et super sopitum et famem. Et for
tasse soda fit propter causam in cerebro et facit dolere stomachum cum cerebrum
non sentitur principii ex stomacho et coitu cerebri. Oportet igitur
ut perseveres in cogitatione huiusmodi et cognoscas dispositio
nes uniuscuiusque duorum membrorum in se ipsis et in tantum
ut distinguas antecedens ab eo quod est antecedenti. Neque
est non quod illud significet de stomacho. Propter hoc sunt diversitates dispositionis
in digestione et absque digestione et diversitas dispositionis in inani
tate et repletione. Nam dolor stomachi si est ex colera excitatur
cum est vacuitas. Et si est ex humore frigido est minor in ina
nitate et sedat ipsum fames et quandoque fames excitatur
ex eo vaporem et impedit. Verum cum hic digestio non integre
sedat ipsum [illegible]. Et fortasse sedat eum si [illegible]. In
ter inflationem vero et adustionem distinguitur eructuatio
et tunc quidem cognoscas significationes eructuationis in suo
loco. Et similiter distinguit inter eas reliqua signa quorum re
memorabimur in capitulo stomachi. Et quandoque significat illud quod vomitus eg
reditur et significat illud diversitas dispositionis in soda et diversita
te dispositionis reliquorum que stomacho superveniunt et in ea que
vices sunt ad quorum stomacho [illegible] effunditur et cum soda ex
citatur et comedunt aliquid cessat. Illud ergo est singulari
ter quod illud est propter coitum stomachi et propter hoc quiescit si co
leram evomunt et significes signum istud. Sed illud quod
significatur ex parte doloris. Et cum fit cum coitu stomachi
plurimum incipit in anteriore parte sincipitis. Et fortasse
declinat ad medium sincipitis deinde removetur. Et
illa que fit ex epate declinat ad latus dextrum. Et illa
que fit ex splene declinat ad latus sinistrum. Et que fit
ex intestinis declinat ad inferiora valde. Et que fit cum
matricis existit in margine sincipitis. Et fit plurimum
eius post partum aut aborsum aut menstruorum retentio
nem aut ipsorum paucitatem. Signa autem que data sunt de
soda a membris gravata sunt ea que induxi. Inquam [illegible]
signa sunt ex venis sunt ut sit corrosio fontis et fortior
[illegible] et fit soda fortior cum motu et eius sedatio
est cum quiete. Que autem fit ex renibus et membris dorsi
est declivis ad posteriora valde. Que autem est propter coi
tatem doloris evenientis in membris aliis fit cum exsic
catione eorum et cum ipsi fiunt sincopes. Que vero est cum
febribus et cessibus fit cum eis quiescat cum eis et debilitatur
cum earum quiete et debilitate. Et quandoque significat ipsam al
bedo urine cum fortitudine febris propter declinationem humorum
colericorum ad superiora. Et in latere fuerit res sibilati
ones cum soda quod apparet [illegible] vel pori ad cerebrum et si sint
non cause sunt extrinsece. Et similiter dispositio emigranee.
Et regimine quidem sibilationis nocumentum est cum quo hic
soda ex albi grossi propter colicam. Et fortasse augmen
tum soda in se ipsa propter vehementiam doloris sui accidit
hic vehementia doloris eius augmentum ipsius. Signa
Urina similis urine villis sode in egritudinibus
animorum significat quod soda fuit aut fit aut est existens
aut erit et similiter albedo urine et sibilatio eius in febribus

et horis crisis significet permutationem materie ad caput
et aliud quod est quod pro non dubio fuit soda. In
Tractatus quod soda Regimen universale in soda.
est exemplum reliquis egritudinibus materialibus in rectificatione absci
onis sue cause et oppositione eius cum eius. Et propter hoc
sanas quod ex rebus in curatione sode iuvantibus est paucitas
comestionis et potus et propter vinum et in laudando sop
num. Sed cum [illegible] paucitas comestionis in soda ca
lida nocumentum affert et augmentum in una frigida. De
Nichil est adeo conveniens sode temporali. Avicenna.
sode temporali sicut tranquillitas et dimissio co
gitationis quod movet sicut coitus et cogitationes et reliquorum
[illegible]. Et oportet quidem ut solicitetur in attractione colericorum et
ea in attractione materie ad inferiora salvi cum clisteribus
calidis. Et oportet quidem ut confortes dorsum sit post [illegible]
evacuatione ex parte capitis stomachi. Et rebus non fortibus sanatio
attractionis materie sode ad inferiora in vigilantie ex soda est
fricatio pedum multotiens et dormit super ipsum quam patiens
sodam. Et quando fit eius fricationis ligatio in pedibus donec sol
vitur soda. Si autem uno vice epithimatibus et emplastris
in egritudine est fortis et tempus calidum sit sive frigidum. Oportet ut
caput madefiat. Illud enim est magis iuvamentum ad hoc. Ut
medicine ipsos penetrent. Et ex eis que ad hoc iu
vant est coronatio sincipitis aut cum massa aut cum
lana aut rebus similibus que super ipsum efficiuntur tem
perate calefacta et cerebrum compleat ex siccitate et cum
vertitur non exspoliet aer velociter. Pythagoras dixit
quod flebotomia vene frontis et ventosarum appositione capiti
et inferioribus extremitatibus et positionem eorum in aqua calida
et deambulationes plurima et dimissio ciborum [illegible]
et vaporosorum et [illegible] digestionis iuvant valde et cum
vult ut eius soda removeatur et non revertatur ad eum.
Ego autem dico quod quandoque est [illegible] in aqua calida sunt
ex [illegible] pacientes sodam et assiduatio illorum et senti
quod soda ex capite ad extrema descendit cum qua
descensione resolvitur. Et scias quod cibi acetosi non
conveniunt pacientibus sodam nisi sodam que est propter coitum
stomachi. Et quod cibus ille est ex genere eorum que [illegible]
et confortant ipsum et prohibent effusionem materie ad ipsum.
Cumque autem soda [illegible] associatur extensione [illegible]
impediens declinet in eo regimine ad illud quod for
tasse erit illud accidens cum augmento ipsius cum illud acci
dens accidit sicut vigilie. Nam cum accidens accidit propter sodam
deinde fuerint fortes sunt ex causis augmentandi sodam. Et
oportet ut ipsum embroces cum aliquibus que sunt sicut oleum
[illegible] et olim de salicibus et olim nenufarinum
et sicut lac [illegible] cum camphora et reliquis. Et
quandoque est necessarium ut [illegible] et [illegible]
stricturas. Quando autem soda cum associatur reumatis
mus non declines ad infrigidationem capitis et humectandum
cum oleis et similibus. Sed fuge ad evacuandum et stringendum ex
tremitates et fricando eas et ponendo in aqua calida.
Cum autem [illegible] super caput [illegible] pe
netret ad interiora capitis non est necessarium nisi in [illegible]
cerebri sicut scivisti et ubi est commissura coronalis et
apud sinciput. Apud utramque enim consideratio de penetrabilitate
eius quod penetrat. Impositioni vero cerebro quamvis sit
quod ipsum continet est durum illo non penetratur illud quod
ad cerebrum penetrare est necesse. Quod si [illegible]
perveniret [illegible] nocumentum quod accidit super illud quo iu
vamentum fit. [illegible] autem [illegible] parte anteriore et [illegible]
sione sincipitis. Et hec quandoque si medicina fuerit in [illegible]
affert [illegible] nervorum et originem nuche nocumentum quod
non indigemus. Soda autem [illegible] calidis
associatur et fit [illegible] est quod sit pulsans. Et si cum est
calida [illegible] quibus est lenitivus et [illegible]
[illegible] necesse et appositione sanguisugarum super utrumque
tempus et ligatione extremitatum. Si autem frigida est decli
na ad illud quod calefaciat et permisce cum eo in quo sit

ius confortandi et frigus aliquid sic simul fricatur cum oleo
ro. rute aut mente. Cum igitur huiusmodi soda adeo
fit fortis ut impediat ad hoc quiescat. quando ipsorum compo
situs destruitur. laudatur in curatione ipsorum nenufar.
ori de ucelumet et ommixto cum oleo ro. et aceto et lini
te post administrantur capitis ablutiones cum aqua et sale.
Cum autem ipsius capitis pingues resolutiones confortans
gradatim virtus eius secundum quod dictum est in tanto. Et est
quidem conveniens ut declines ad narcotica quantum potest
Conveniunt nos ipsorum modos diximus in cura sedationi sode
cum stupefactione. Et scias quod nocivus non est dolori
sode cum stupefactione. si uehementer nocens fuerit causa eius nisi
sit cum eo et continuatione ipsius quam nocivum iuvat.
Et soda quidem quod fit in posteriore capitis sine fuit febris
Cum est euacuatio cum clisteribus ponuntur secundum quantitatem
virtutis deinde flebotomia. Et iuvat sode in capite primum
tam quod frigus sedat forsitan flebotomia et nocivus si ei
necesse ut doloris assiduitatio in capite superfluitatem
euenire non faciat. Curatio sode calide absque materia
aut ad ustione in sole et reliquis cum materia colerica.

Iam in curatione huius sode est in aut sanguinea.
fricatio et in ea quidem quod est in principio nisi magis in
uatiuum est quam oleum ro. purum in fricatum super caput
effusum. Et melius hoc est ut sit parum calide parieter post
et neque oportet ut scivisti ut in posteriori capite fungeretur.
quod si oleum ro. solum non confert. commisceatur ei ex psillio
nec lini et sperma plantaginis. Et quoniam forsitan
non magis iuvat ipsam quam facere egrum caput pingui
cum lacte aut oleo ro. aut violato infrigidatis super in
ue. Et conveniens est ut oleum ro. cum aceto misceatur
aceti ei iuvat ad penetrandum secundum condiciones predictas
in tanto. Et quoniam iuvat potatio aceti cum multa
aqua mixti vehementer. Eius autem quod fit ab adusti
one solis quod est de hac summa curatio est hec cura et ad
dicta caueatur omnis curationis acuta infrigidatione
ipsius et redictione ad locum frigida et administrantur emplastra
et embrocationes et unctiones ex oleis que omnia sunt frigida
et infrigidantia nive. Et similiter attractionum puncta et ebria
et odoramentorum et in eis scivisti illud. Et est quidem
necessarium est ut mihi et malus alios rosarum quod moueri in
petiose exuitabur et multitudine cogitationis et curis
et somnis. Et illa quidem quod est ad ustione solis
cum in sui principio consideratur facile mutatur. Cum autem negli
guntur et tardatur non est longum quin eius cura excuset
aut difficilis fiat aut adveniat ei superfluitas post per
mus. Et multe quidem accidit ex sole soda non ex hoc quod
calefaciat tantum. sed ex hoc quod eleuat uapores et mouet
humores quietos. Cum huiusmodi itaque non ex causis
ab euacuationibus secundum modos predictos. Et quoniam in ea
in qua uapores non elleuantur neque humores mouentur
est necessarius euacuationis et illud quod cum sentitur repletio. et
timetur in ipsa materia attractio ad locum dolorosum sed quod
scivisti ex principiis. Illic est si obliuius ad sit euacuatio
nis humoris dominantis non erit securitas quin impedi
menta sit agilitas. Cum autem capud uehementer inflamma
tur in superioribus eius caliditate et calefacit ualde et timetur de ruditum
ad tenuitatem sicut sanitatis roradi. et psillium et mucilago
cum aqua virge pastoris et infundantur et fiat ex eis
capiti emplastrum. In ea uero que est sanguinea calida san
guinea oportet ut incipiatur a flebotomia cefalice. quod si cum illa
quecumque non conferat et remanet modus eius cum dis
positione sua et uene exuberant et ulli. et uideas in ca
pite et facie et oculis repletionem manifestam. oportet ut
flebotometur uene quarum minutione iam dictum est euacuatur
sicut flebotomia uene narium que sunt in nare cum quod lateris
et minutio uene que in fronte est in ipsa. Namque est uera
cum flebotomia plurimum egrimus capitis exstirpat et
oportet quidem ut in hac doloris partes actu dantur. Nam

si fuerit lateris posterioris uena que est lateris anterioris minui
tur. Et si fuerit lateris anterioris uene que est in posteriori oppo
nitur minuetur. Cum autem ipsi oppilata desinunt uene
uentosas loco flebotomia pone. Et autem sagatur in dicto
quod si illud non sufficit oportet ut uentose super alchahel ponan
tur et sanguis multum extrahatur et locus uentosarum
sale trito aspergatur et loco lana supponatur infusa in oleo
et inunctione supponatur ei medicamen consolidativum. Aliquando vul
nera. Et illud quidem non est melius eorum immo in omnibus
speciebus sode temporalis ex materia fraudulenta qualiscumque fit
materia. Et quoniam in confert plurimum melius sive soda. et quoniam hoc
modo curatur flebotomia saphene et crurium uentosatio.
Et hoc quidem est ipsorum regimine ex parte flebotomie. Cumque
illic aliquid materie collecte sentitur non est malum ipsam eua
cuare cum eo quod materiam leniat et lubricat materiam cum eo quod in
cura sode colice diximus. Et oportet ut hieracio nunquam ultra per
seueret sicut cum iure allescereguati et de prunis et iure
de lentibus et almelea. s. almees absque corticibus ipsorum. ut
egritudine ab infrigidatis generatis sanguinis sunt adeo
heretis ad siccitatem sicut que fuit cum siminatic et granatis
et lentibus cum aceto et aceto fruchu in timenti siccitas
nem. Et cum quod ad curandos capitis egrotos lenifi
care necesse in multum indigeo sic in hac dispone super est
quod cum ut hoc stiptica tempore cum manna et sumsat. et
oleis quod ipsa soluit cum lenitate et oportet ut cum isti sit lubri
cantium. et cum minora desiccante corum et non fuit re
pletio ex capitis. Et an cum administrentur embrocas et
unctiones administratio ex eis eas in quibus fit infrigida
tio et in quibus non fit humectatio fortis. si sit in eis re
percussio aliqua et stipticitas aliqua sicut est aqua granato
rum et expressiones sunt stiptice fructuum et foliorum
et indicum et mucillago psillii cum aceto et aqua virge
pastoris. Cum autem fuerit ex materia colica est hec. nam
si cum ea uideris aliquantulum motum sanguinis cura est ut
sanguis parum educatur. et hinc incipiatur ab euacuatione
sicut cum involuciatis si non fuerit febris. et si non cum lubri
cantibus et cum eis in quibus non fit asperitas et ex
psillio fortis sicut cum sumsacat et syrupo de fructibus
et aqua lupuli. et quoniam in euacuatur cum fumo terre. et
clisteribus lenibus. Et si materie colice fuerint grosse et fuerint
in bibite et in tunicis stomachi non ut in uomitu expellatur
in lubricitate. Si autem solum lubricantis necessarium est
euacuare cum uena pigra cum scamonea secundum dispositiones
dictas ut augmentare eam aut auferre eam sicut lubrican
tia aut euacuare et auferre eam cum decoctione mirobo
lanorum quod uidetur in tanto. Deinde post unicum fine cum eo
in quo sit infrigidatio et humectatio corporis cum ab et sorbi
tionibus et potibus et capitis quod si inposuit solum tam fuit est cum
curis post eius in cannone et cum omni quo malicia commo
ueris et sicut cum auctoritate secundum eius ex eo alleo et ex eo sicut.
Et ex epithimatibus quidem conferentibus sode sunt iam.
de aceto et unguibus que confert quorum descriptio in capit
parte eius. aur. vij. minuit. et ij. aur. ij. ex psillio agreste
calandis. granum. omnium ei. aur. i. et s. aluminis iamei.
aur. viij. coltatur. aur. v. inde ex hoc bene puluerizan
te cum yrino pontico temperentur et ex eis tunc informentur
cum necesse fuerit unius eorum soluatur in aceto mixto.
cum aqua rosarum. et liniatur super utrumque timpus. Et so
da quidem callia in multiplicat usus epithimatum uapo
res exire non permittentium. et sanat eam alteratio
aceti et aqua ro. per nares. Curatio sode frigide absque

materia aut cum materia flegmatica aut melancolica.
Oportet illi
euaporatio cum ex calefit actu ex primis ca-
calefactis et exinde calefactio et sale calefacto
Et multum quidem est stimulus et magis equale quoniam
non omnis eos iuvat et precipue qui ex eis sunt congela
ti cum eorum corpora sunt nimia. et non sentiuntur in aliquo
eorum motus humorum si ipsorum capita in sole tenuerint.

Al' excusat
et in me duas
fasciolas in
collo
al' abstringitur
al' comune

al' fricatum. i.
dictum

cum ista sigil
latez
et cum grossitudo al'
quantulum de
aceto ad stipticitate

i. sine fructuum
acaciorum

al' post i ca
tione

al' i. siri

in sebibus
al' reconent

F

impositor moriencias eius usque sanentur et cum soda non solvatur. Et congelatio quidem nocivum est ut eius cibus minoretur et ipsius natura solvatur et si non cum alio saltem cum dissi et se pectus inter ipsum et inter motus corporeos et animales et cogitabiles et prohibeatur ei potus frigidus et medicetur et exire propter frigus. Et eos qui habent sodam ex frigore post purgationem si ea indigent iuvatur unctiones et capud purgia et suctiones naribus et odoramenta et embrocae et emplastra calefacientia iam memorata. Et ex illis quod que eos iuvant est bibere vinum odoriferum subtile forte cum senibus. Scilicet cum eis que sunt ut semen apii et semen feniculi et semen levistici et anisum et ciminum et carui et petrosellinum et que illis assimilantur. Nam hi vos secundos faciunt humores minus opplendi feriores faciendum propter causas. Et cum infirmus fortis non habet et timetur ut fortis fiat. Et iuvat eos emplastrum de sinapi et omnia emplastra rubificantia et precipue que in eis recipiunt sinapis et gummi iunie siliquis. Et epithimata ex cimino et aceto iam expertum est. Et siliuene cum oleo amigdalino amaro inuncte. Et cum ipso fit post abrasionem. Et ex cisto aleorum et est ex eis que confert sode frigide. Curatio autem sode frigide cum materia clavata est ut evacuetur corpus si humor in eo fuit communis deinde administretur cibi minoratio et eius subtiliatio et administretur sedacia que non faciant sodam et administretur subtiliativa et mundificativa et evacuativa determinata incipiendo animo. Deinde fiant cure alie narrate in canone. Et administrentur que eorum dolores sedant et omnia quibus necesse est uti in causa frigida et humida et administretur curatio confecte in septimana scilicet. Iuvant autem sode frigide cum materia melancolica et mea et si sim quod deinde est in canone de flomia. Si necessaria est propterea quod sanguis est in ea et corruptus et evacuetur secundum suos gradus post digestionem continuam deinde purgetur confortando in humo. Et administretur que generent sanguinem subtilem laudabilem humidum et tenuem et primo quidem iam completus est iam post. Et ex eis autem que melancolici confert sunt gummi grani risilorum. Et nos iam memoravimus et hoc quod dixit archigenes nisi de flomie et achill. et nos iam attulimus illud.

Modi epithimatum conferentium sode frigide

Incipiatur primo cum rasione capitis. Deinde sumatur auri. euforbii et auri. baurach et auri. de seie arml. et ii. auri. siliquis rute et ii. auri. sinapis. Et terantur et conteratur cum aqua cinamomi et liniatur capud ex eis. Et ex bonis epithimatibus est hec. Recipe piperis auri. i. fecis olei de cedro auri. i. et 3ª. euforbii recentis auri. i. stercoris columbini auri. ii. coniungantur omnia post contritionem cum aceto forti. Deinde liniatur ex eo locus rubificandus. Et item epithima ex euforbio et sale et baurach. Et est ex euforbio aloe et nitro et gummi armoniaco et castoreo et cucumere et aniso. sarcocolla et costo et thure fiunt ex eis epithimata cum aqua rute. Et ex epithimatibus bonis communi egritudini et emigranee frigide est ut liniatur locus cum lapide composito qui est vehementis iuvamenti. Et est piperis albi cum aloes ℥. ii. euforbii ℥. i. stercoris columbini siliquis pondus ℥. s. misceantur cum aceto et liniatur inde frons. Et item aloes miscetur euforbio castoreum epithimum costi pirettrum piper liniantur cum vino antiquo. Et est medicina aliud stercus columbinum et est valde forte. Et item piperis commixtionis cum ℥. s. nitri decocti pretii ambrorum auri. ii. euforbii auri. s. stercoris columbini auri. i. et s. terantur cum aceto secundum quantitatem necessitatis et iste quidem medicine quando administrantur coquantur cum salnitro et commixtione lactis aut aliorum communi et quando puriores et gummi illorum sunt divisi.

Modus capud purgiorum iuvantium sodam frigidam

Et ex eis vero est capud purgium de nigella preparatum in sigillis. Et ex eis que fit ex mumia cum castoreo et musco. Et estimaverunt quidam quod cum fit capudpurgium ex vii. foliis et ex vii. granis sinapis tritis cum oleo violaceo unctus est. Et ex eis vero que sunt experta est ut commisceantur et sigia et ambra commixtis quantitatibus lentis unius sumatur et ex eo capudpurgium fiat in ore omni. Et ex eis quibus ad istud fit capudpurgium et calefaciunt et evacuant est oleum de pulegio colaquintide et oleum in quo soluta est expressio ciclaminis asinini. Et ex eis que quidam extimant esse vehementis iuvamenti ad illud est ut sumatur expressio foliorum enule et expressionis sinapis ana. et fiat capudpurgium cum eo distillando in die tres guttas ieiunis cum est ieiunus. Deinde post horam convolvatur oleum in et sorbeat fecibus in ore humanis virtuositatis. Et ex eis quidem que conveniunt huic modo est ut sumatur fel tauri citrini pondus ℥. iii. et nucis pondus ℥. ii. et musca ℥. i. et camphore ℥. s. et fiat capudpurgium cum eo. Et item sumatur gummi rute agrestis auri. s. nucis lilii auri. i. et s. melle colati auri. i. et s. coniungantur omnia cum expressione sicce et distilletur in nares. Et est capudpurgium in vanis butiri marini sicci auri. iii. baurach. sinach ambrorum auri. iii. terantur bene et in nares cum anima insufflentur. Et egredietur capud sui elevetur et fortiter naribus attrahat. Et item nigelle auri. iii. expressionis ciclaminis asinini auri. ii. salis armoniaci auri. ii. misceantur cum oleo de alcanna et oleo ciclaminis asinini et liniantur ex eis locus medius in naribus et egrediatur naribus fortiter sugendo anhelitum mittat. Cumque post horam ex capite eius multa descendit tunc lavetur caput cum aqua calida.

Modus oleorum quibus capud eius inungitur conferunt aut qui patiuntur sodam frigidam

Omnia olea calida in quibus coquuntur sunt sicut anemi cal. lamiui amari cum et sicca et sisiberis ruta et folia lauri. Et ea que iam diximus in canone. Disposito vero olei balsami est quia scivisti illic. Et hec in convenientes est capud purgiis et distillationibus iuvant. Insufflatio conferens illi qui habet sodam temporalem. Recipe expressionem ciclaminis asinini butiri marini nitri terantur et in nares insufflentur aut nigella et expressio ciclaminis asinini aut nigella et parum gummi rute agrestis.

Curatio sode sicce sine materia

Insicca quidem que fit cum materia colica aut sanguinea primo iam preteriit et neque restat primo nisi in soda sicca sine materia. Principium igitur cure est regere egrum cum cibis humectantibus bonum chimum precipue inter mirmenta sicut vitellus ovi et sicut ius gallinarum et pinguium et edorum et anserum et sorbiciones pingues cum oleis humidis. Deinde declinetur ad ea que sunt et fiat ad illud quod est convenientius. Et ex eis quidem que non confert est administratio capudpurgiorum humorum cum oleis laudabilibus sicut oleum amigdalarum amararum et oleum de cucurbita et reliqua. Et si aliquid ex hoc necessarium est ad communem equalitatem cum infrigidatione aut calefactione miscetur ante cum oleis ad extollis equalitatis ipsum. Et fortasse siccatis faciet evenire in illam cerebri diminutionem manifestam et aggravavit ipsum doloribus. Igitur oportet illic ut administrentur capud purgia ex medullis in potu datis que sunt extincte ex cruribus omnium et vitulorum et pinguedinibus gallinarum et vaccarum et anserum et ex stercore vaccarum et s. caprarum. Et ex eis que eos iuvant est capiti apponere emplastrum ex herbis decoctis subtilis factum ex simila tritici et simila ordei. Sed necessitate et zucaro allo et oleo amigdalino aut de cucurbita aut effusio subtilis ex eo sicut sinapis et quando fit imago cum coronatione ex massa propter id quod effunditur super capud.

Cuiusque autem species. Curatio sode ex aliis

Et soda facte ex apostematibus iam in capitulo singulari diximus. Cura sode opilationis

Cum soda oppilationis est cum materia propterea quod finis deinde evacuationem propterea cum usu assidue deinde cum resolutione per embrocas et emplastra et odora

menta et gargarismata postea cum maturatione de
in fiat administratio deinde resolutio donec removeatur
et iam sanetur qualitas in loco suo. Et si incipit esse
cum causa aut propter oppilationem grossam aut coactio ubi sit
difficilis oportet ut administres appositionem sufficientem. Deinde
cum extenuare scias aut nocumentum capitis propterea quia causa
fit cum calido succurre illi cum infrigidantibus cum quibus est
mollificatio et in quibus non est stipticitas postea cum quiescit
et cessaveris et non cesses faciendo illud donec oppi
latio aperiatur et hoc totum iam diximus. Cura sode ex ue
nis et vaporationibus incipientis retentis propter causam ex
Quae autem fit est ex ventis consilio medici cum secatur
Quando est cum vertigo primum deinde cum alienatione
totius quod vaporat et inflat sicut nux et dactili et similia
sive sit calidum sive frigidum et administret embrocas et em
plastra postea et odoramenta et aptius spongia vinacia in aceto
et conveniet castoreum et muscum propter et si quid est leuius
igitur dicatur balneum confert nisi cum. Et si ipsorum
primis causis fuerit ipsorum causa administrentur evacuatio pro
dictum et propter ea quorum descriptiones recepit oleum de le
uis et eius loco recepit oleum anacardi et utatur dia
cimino et qui tales sunt de quibus rememorabimur
in capitulo conveniente suo. Et conveniet capud post curam eius
cum oleo nenufarino et liliacino et oleo de lilio et expres
sione capsi et alcacheli et apii in quo est calefactio
et stipticitas et adiuvatur in sanificatione in eximinatio
ne ut tollatur a dominio eius. Vincitur non enim quod fit a
vaporibus si fuerit eius genus a ciborum capite et egreditur in
veniret in stomacho suo inflationem et ructationem cum nisi aug
mentatur et minuitur propter repletionem et evacuationem et propter a
lios vaporosos prima vaporis autem est embroca
cum minimi tecte et conformatio capitis cum emplastris
resolventibus in quibus sit stipticitas parva et odoramenta
stomachica et in eis sufficienter. Si autem fuerit in
stomacho tunc excitatur quod ipsi conferunt ea illud quod stomachum confortant
sicut mastix in geleabi. Deinde dyacimini et que sunt
huius similia. Cuius alius recipit et incipit vaporare
et faciat soda recipiant post ipsum mucilago psi
lii et coriandrum siccum cum zuccaro. Et si timetur
frigus stomachi ex mucilagine psilii administret muci
laginem seminis lini cum coriandro sicco et conformet capud
cum eo quod scies postea ipsum cum unis et sequamus eo quod
oportet ut ipsa sedetur ex embrocis et odoramentis narium
et propter cum aromatico fortasse enim ipsum solum erit cum illis
... integre et utere activitate ad dominium. Cum ergo
sentis quod materia vaporosa sit calefactus sicut actuatus
propterea quod in venit in signis caliditas alienabilis sicut
liana in hoc calefactionis vehementiis sicut euforbium et
reliqua immo in incipiens primo actuatione ad dominium et
pugnare cum gargarismis et administrationibus embrocis
temperatis in balneo. Cura sode evenientis ex ven
Quoniam to qui penetrantur ad interiora capitis.
Autem soda capitis fit ex vento frigido inintre
extrinsecus considerent hoc an sit ventus calidus estiu
alis aut frigidus hiemalis. Deinde considerent locum introitus
ipsius. Nam sicut calidus et eius introitus est auris distillet
in eo oleum camomille tepidum aut oleum de anethi
aut oleum anacardinum conquassatum cum pauco oleo
rosaceo. Et similiter si fuerit eius introitus nasus distillet
illud in naso et administra embrocas cum eis quod similiter
resolvunt ex eis quae diximus. Et si malicia eius
ei succedit calidus cum eo quod facile est mediocre et in
capiat aliquo quod est parum frigidum. Si autem non minuatur
augmentetur. Et si frigida fuerit ponens oleum adeps cum
duarum extremitati neccessarium fuerit ipsum administrare cali
dum et ipsorum sint castoreum et muscum et minime et multa
plica secundum quantitatem necessitatis et administra embrocas
et emplastra postea secundum illud resolutiva calida et ali
ena totum quod inflat et lenit nervum.

Cura sode contingentis ex vaporibus malis adve
nientibus similiter est cum venientibus capiti extrinsecus.
Est quarum vapor malorum extrinsecus advenientium et qui
sunt sicut vapores locorum aluminarium
sulphureorum limosorum secundum plinium non sunt alii quos oportet resol
ve cum embrocis temperatis sed ex eis plinium retineant
in imagine et scotomia et vertiginem et naribus attra
hant odores temperatos bonos sicut rose et olei eius et nenu
faris et violarum. Et si vehemens sentitur calitas campho
ra et sandali et administret ablutio capitis in balneo cum
aqua calida et malva. Frigidis non confert odor musci et cas
torei et illud sufficiat. Si autem vapores sunt fumosi
necessaria est odoratio fortis cum oleis pretiosis cum infrigidantibus
determinatis et ingrediatur ut nares abluantur cum hiis oleis
naribus fortiter ex eis sugat trahendo ad superiora et pura
do illud in ipsis deinde illud effluere dimittatur postea cetero
nec opus illud assidue et similiter cum aqua rosacea et aqua de sali
cibus et aqua cucurbite. Et similiter vapores harum aquarum pli
ma fiat inclinatio. Et si ex eis in predominatur malicia
omnis generis sicut fit ex fumo sulphureis et fumo arse
nici et similium administret camphora in oleo cucurbite ut
vincetur unum ipsorum et infirmet alterum et similiter administretur
camphora in oleo lactuce et oleo mol. et sine lotione totum
ex foliis salicis et odoriferis vincentibus. Cura so
Ea autem quae fit de contingentis ex odoribus bonis.
A bonis odoribus bonis si sunt calidi et nocet calitate sua
a non siccitate sua tunc curetur odoribus bonis frigidis sicut
si nocumentum consequens sit ex odore musci et ambre curetur
cum camphora et sandalo et consequens ex camphora curetur cum
musco et ambra et si fuerint et nocentes cum hoc cum desicca
tione et siccitate tunc cura eius ut non sit oportere in eum
nocumentum musci verbi gratia camphora. Sed si est post sanctum
ut cum aptius spongia ex oleis vincentibus infrigidantis quam iam
sufficiat et si non sanatur cum camphora in eis dissoluta et simili
bus. Cura sode evenientis ex odoribus fetidis.
Fiat vero ab odoribus fetidis cura est cum bonis oppoi
tis eis curatione et si nullus odoriferis fuerit ex siccitate
ingreditur et sunt odores illi oppositi vincentes sicut o
dores nenufaris et violarum et salicis. Et ad hoc est oleum
oleum salicis bonum huius proprietates super omnis odores op
positos odoribus bonis et fetidis calitate nocentibus temp
andi et vincendi. Cura sode evenientis ex ebri
In soda autem contingenti ex ebrietate in primis oportet
ut administret stomachi purgatio aut vomitu facto cum oximil
le et semine raphani aut oximelle cum aqua tepida aut
cum vomitibus lenibus et medius de illis mauritit facies.
Et si vomitus non fuerit obediens et timetur eius admi
nistratio solutio cum yera conforta cum scamonea ne
eius mora prolongetur. Et si ibi fuerit ad prohibens ab
administratione eius quod est calidum propter egritudinem calidam sol
ues cum decoctione mirobolanorum aut sirupo de fructibus.
Et si anima abhorruerit huius solutiva sol
ues cum aqua utriusque granatorum cum pulpa secundum quod
diximus cum cassiafistula et ingressum cum scamonea parum
et non timeas propter ipsius calitatem. Et si est ad quod
sepe ab evacuationibus tamen aliquis modi fuerint fac eos do
mire quousque digeratur quod in corpore stomachi continetur de vino
et illud quod apparet ex colore urine et eius sedimentum
et fricat pedes eorum cum sale et oleo multum et super ipsorum extremi
tates effunde oleum camomillinum. Deinde fac eos in
gredi in balneum et ut ipsorum capita inungantur oleo rosaceo infrigida
to nisi cum velehementer abveniat lenibus et agresta et similibus.
Et in calidibus quidem est experientia quia vapores accipie
prohibere. Si ingo si aliis illos pullis columbarum ni ex
vino et vinum quod cum sit subtilitas sanguinis ex eis generat
tio et fortitudo eius ad resolutionem vapores. Et oportet ut
in eis tribuas fructus stipticos et ut sit potus aqua
et non aliud nisi stomachus fuerit debilis et timetur ipsi laxativa
tunc ei prohibere eos amilitudinem potius a quo fit et po

F

nota acetosi
sup floris sa

ca eos aqua granati acetosi et ribes, pte et rob ei⁹
et acetositate cit. pte et rob ipi⁹ et citoniorum et mallo
rum et cum sigillaverit coriandrum siccum cum zucaro sz ps̃o⁹
et ps̃o⁹ offert eis deinde fac eos dormire et quiescere
quoniam est medix securus ipi⁹ Et si propter hoc non quiescit
iteretur illud eadem die et in mane et pone cibum ipsorum quod
habeat infrigidationem et mundificationem et stabilitationem
sicut est micellus oui. Et super eos funde quod collaz
mitte resolutionis et administra eis sompnum in quo potes.
Deinde cum removetur nausea si fuit et remanet soda
absque alio. w. abeis quoniam nocumentum est eis post illud
cum plus fuit necessarium ad confortandum caput et prohibendum
dum vapores quoniamque removetur in instanti et oportet ut
statim administres olim camomillinum loco eius frigidos
ad resolvendum. Et si locus eius non removeatur adhi
beatur oleum de lilio quoniam ipsum est ultimum et expertum. Cum
plus cum cibetis in capitallem et cetera deficit tunc fac e
os ambulare pausatim palatim et ale eos et repa
eos tunc carnibus piscium petrosorum et testiculis gallorum
et pullis cum brodiis friis. Et oportet quod non super cibum a
buletur quod post tres horas. Et ultimum melius est ut con
deres digestionem eorum cum sompno aut quiete longa donec
sedes parum alleniatur deinde administra oximell. zucca
rinum si fuerit calefactum aut mellinum si fuerit buec
tam et reddi super fricationem pedum suorum deinde ambu
let non laboriose aut moveantur motu non labo
rioso et similiter oportet eos apium aceto aut almiū fi
alicubi. Et si absinthium non potuerit utantur eo quod non
est acutum. Cumque per tres eos ambulare animist.
cum tunc et balneum deinde ad ultimum oportet ut eos fun
das cum embrocis equalis resolutionis et ciba eos
carnibus levibus Medicinam oportet cibetum post scie
endum. se. caulis bitrio mundata ex scie suo. et
sua lenium excorticatum ros. spodium omni equaliter
confusis omnia et bibantur ex eis pond⁹. iij 3. cum dra
gma camphore 3. 3. aqua granati aut aqua ribes
aut acetositatis citri et rob ei⁹ Cura sode eueien
tis ex coytu.

Cura sode eu
nientis ex coytu

Hec soda accidit quando propter siccitatem ex coytu.
tentum quoniam ipse possidere fecit ipsum. Et cum ac
cidit est quia predixim⁹ in cura⁹ curationis sode sicce propter
declinans cum humectatibus per expulsionem in corpe
cum superveniat coytus motus spiritus ex corporeo
et elevat vapores fraudulentos. Oportet cum ut
cum illud accidit successione coytus aut quando repletione
ha incipiat primum cum administratione deinde cum solutione si una
quoque fuerit necessaria aut una eorum. Deinde confortet cerebrum
cum oleis confortativis sicut oleo. w. aut oleo mirtino. Et
inunctetur eius quod sunt velocis digestionis et levi chimi
et removet coytum quod si non invenit ei⁹ excusationem
non cadat cum eventum⁹. Cura sode propter expulsionem

Ad coyt
Ad ... corp

Ad replone

Oportet ut sit cura aut cum vulnus et regimen ei⁹ cu
novitatis et finis accidit communicatis cerebri et vulnus
Tunc tunc et cura interius in eos quibus sodam eveniret cau
su aut percussione adhibeatur ut dolorem sedes quoniam potes.
Et elongetur minus quod potes a loco leso. aut cum cura
aut scarificatione ad quam ut non appareat. Et medica
plagam si accidit ut carne repleatur. sz non est possibile ut
carne repleatur medica eam omnino mundificare quare oportet ut in
ipsius incarnatione conveniat per eius cetera Et scias quod
illos quibus hoc impediment anterius febris et occultatur in
illa tunc cum incipit apparere. Primum quod quare oportet fa
cere in eis cura est flomma cephalice aut nigre ut
apparet prohibeatur. Si autem illuc est repleto oportet ut ventris
clisteribus acutis salsis cum pulpa colloquintide. Vinum sed
habeant febrem tunc clisteria equalis. Et si clistere non convenit
oportet ut evacuet cum aliquo quod sit sicut pill. cochie si febres
non habent. Et si habent calorem cum febre sit minor non
permittens ipsorum potionem necessaria est enim evacuatio ut
securetur apostema. Deinde oportet ut considerentur nam si illuc fuerit

Ad admistare
Ad mediare
Ad soluit

nullus medicare prius et necessarium repone loci ig^e ne
sua donec recipiat curam. Et si non fuit epleti
laris ex eo quod factum confortat sicut sunt empla quod
aque sunt sicut aqua mirte et sandalis et quorum olea sunt
olum mirtini et liliacini et rosacei et eorum pro mix
tiones sunt in quibus est stipticitas subtil et resolu
tiva sicut rosa et mellilotum et calamus aromaticus
et camomilla et boli armenii et alumen iamenei cum
vino odorifero. Et fortasse convenit eis olio ex
eis. Et recte agit qui eis utitur tepidis. Et fortas
se cum et timor apostematis fuerit necessarium ut parum in
frigidetur. Et oportet ut caveantur balneum et vinum et ira
et cibi vaporosi et calefacientes Et si locus incip
apparere tunc necesse est administrare stipticam fortis stipti
citatis et infrigidantis sicut cortices granati et balausti
a et lentes et rosa. embrocando caput ex aquis eorum
et faciendo emplastrum ex fece ipsorum Deinde post illud fi
at permutatio ad aliud in quo cum hoc fit subtiliatio sicut
capillus veneris et citonia et olibanum Et cum percus
sio fuerit commovens caput oportet tunc ut incipias ad po
tandum dare stipticam citrinos cum aqua aut sirupo
millino ipi ei cum eo lubricant. Et scias quoniam cum le
sio pervenit ad velamen cerebri est in ipsa timor. Et cum
egreditur per percussionem sim⁹ ex cerebro oportet ut ponentur
potes cerebell gallinarum quoniam possibile est. Deinde ponatur
super illud aqua granati acetosi et cum solvitur apostema
multiplica poni cerebellorum usque ad. iij. dies et postea
fiat. Cura sode propter debilitatem capitis.

Cura sode propter debilitatem capitis

Eius cura est permutatio in malitie omnis quod hic et
ipsius confortatio cum cibis odoriferis confortantibus
capud in quibus est subtiliatio et stipticitas cum aggregatione
eorum motuum. Et mittere. quod cum agens opera cere
brum maxime debili est aggregatio malorum humorum carior isto
oportet quare ut evitentur pro quod est conveniens eis et ut caveatur
vapor atingens ad cerebrum eius quia cibos resol
vit virtus resolvitur et suscipiens digestionem et si non
repugnet utique per omnes prohibere eligantur meliores
eorum Et melior quidem hora est in qua cibandus est
est post exitum balnei. Et oportet ut fugiat eorum cenas
et ut ipsorum cibi sint sicut capparis et olive cum caseo
ut confortet os stomachi eorum. Et aut concessit eis vinum
absolute. et. G. eligit ut sit mixtum aut subtile ad
aggregentur utrique et ut sumatur cum pane Cura sode

Cura sode propter debilitatem capitis

Eius cura est factura a fortitudine sensus cerebri.
ut sensus parum fiat propter cum his qui nutrim
tum cerebri ingrossent sicut caput assumptum cum frumento
et ordeo et carnes bovine. Si digestio est fortis aut cib
bis cum lactuca et portulaca. et caro piscium. Et quoniam
administrans reliqua narcotica sicut sunt diximus cepuere
et sicut semen lactuce et quoniamque fit in epithimi. Cum so
de que facta est accidens in febribus et egritudinibus acutis.

Ad febris

Eius cura est cura quod accidit cum fortitudine egritudinis
et eius primo deinde removetur et alia quod remanet
post remotionem egritudinis aut eradicatione eius particularis. Et
illa quidem quod ex ea accidit in febribus quoniamque ingenerat egritu
dinem donec incipiat eius quod est febris sanguinea faciat et
ipsam quoniamque significat albificatio urine subito et eius alteratio in
similitudine urine asinorum. Oportet eius assimilatio urine asinorum
quoniamque significat cerebrum suam in dispositione. et quoniamque significat resolutionem
oportet quare ut redeat ad rectum signeos Cura aut
ei⁹ conveniens est alrasi in olio olfactus cum acceptus
sit cum olio. w. aut olio. w. usuale et quantitatem cum
aceto tepido in yeme. et in lenitate febris in frigidam in
estate et in fortitudine febris. Et adiuvantur unitur cibo
cum ex decoctione ordei et psilii et molarum et rosarum
et si vapores nocent sua acuitate. Et si nocent
sua multitudine tunc medicis locum faciat ume cuculla
et administra quod cum subtilitate resolvat sicut olium in
quo coctum sit balsamita et virga pastoris et in aio

I

rana cum virga pastoris. Si vero resolutio ita quod qui
buidam antiquorum visum est ut cadmo la epithimetur. Et
si narcotica et sopnifera et necessaria sint propter doloris ve
hementiam utentes eis cum cautela et timore. Et quando
bibetur elevatio membri in ipsa cum sameth et psillio in ipsis a
dante impotum est. Et quando prohibetur coriandrum et oleum
rosarum. Et quando ventosatur in ipsa. Fuliginatione autem
extinguuntur in ipsa et fricatione et administratione regis
febrium. Et restitutio conveniens valde cum extinctione li
gationem vero. Oportet ut comprimas eas cum sit fricatio in aqua
calida. Et si non secantur propter omnia illa incidatur caput. Et
emplastretur cum camomilla et malva et viola et alathasfet
prunorum et illorum quieti post confusionem capitis. Et quando
indigemus ventosis et sanguisugis. Et quando remanserit
in soda post febres et post egritudines acutas et cura ipsius
est mitificatio alvorum et corum lenificatio et confortatio capitis
ex oleo rosarum cum camomillino. Et effundatur super ipsum sequentes
manus et vesperes aqua calida bis in die mane et sero.
Et inungatur cum oleo violato. Deinde exstinguetur cum
iuvetur cum exstinguentibus qui apparent declinatio mani
festa. Cura sode crenice. Rubrica.

Invenda quidem certa consideretur cum infirmus inciat na
useam et subitionem eius et tremorem in labio et vo
tigines et ulterius signa declinationis materie cum materia ad
superiora et invenerit vomitum fiat cum oximelle ca
lefacto cum lenitis frigidis et cum inciat rugitus et in
flamatio intestinorum laterum et ulterius signa declinationis materie
cum materia ad inferiora et tunc invenerit solutionem et fit le
nificatione materie cum lubricatis lenibus vel cum sirupo de
prunis infusis in melle post incisionem ut incumbe
scant et bibat violas et sirupus de tamarindis et similis
cassie pondus magnum. Et quantitas eius sit .v. 3. et
quod curat illorum cum vero aut vero inciat gravitatem
in partibus remanente aut sub costis dorsi ad posteriora ten
dente. Et ulterius signa declinationis materie ad inva
rie. Et medicetur cum diureticis sicut cum oximelle
cum supra sit pondus .3. 11. seminis melonis et citrulis se
minis meiandis. Et caveantur citonium quod prohibetur
vapores et exhalationes faciunt aut vero inci
piat in odio et rubedinem colorum oculis et ymaginatio
nes cerenas et elongetur hic et non influat sanguis ex
naribus tunc cum aceto fiat stinctio et cum eius vapo
re. Et in naribus insufflet et commoveat nasus eius
cum aliquibus asperis aut apponat oculos suos in
dios solis si possibile est. Sicco et minuet ipsum deinde
diminute ipsum. Et si in arteriis pulsum uncosum et in
venis lenitatem in acute administrent unctiones fri
gidas et bibendo et super caput et ut sit tempe
rate.

Et si incipit sitim omnem mordicationem et doloris
lassitudinis. Vel autem sua aut assensu sua aut in
guine suo fiant super ea emplastra calida attractiva si
cut nitra et apium cum butiro antiquo. Et fortiter
indiget ut ventose absque scarificatione apponant
ut materia ex cerebro expellatur ad illud ad quod declinat
et apparentem. Cura sode que dicitur sicut ea vitium.

Oportet ut purgatio fiat cum purgatione corporis
et cerebri. Deinde fiat caput purgatum cum yera pigra
rauca. Et fiat illud in ebdomoda aliquotiens et admi
nistrent omnis medicine que dicuntur in capitulo de fetore narium.
Et omnia que vomes inventiunt necesse sit expressio folii
orum persici et expressio radicis mori et aloes. Et iu
vatur ex sternutatoriis et capitis purgantis purgantibus ce
rebrum. Cura sode que excitatur successione corporis

Oportet ut purgetur cum ea corpus et dominationis
et caput per ea que sciuntur et iuvatur adipem ut cum
roribus et frontem fiat emplastrum ex cinere et aceto et ca
put eius melior est cinus deliges. Fiat. Regimen sperantis

Oportet ut sodae sit propter coitum sed vero separantis
laboratis in ipsis omnibus speciebus sode fit propter coitum materie
brorum debilis membri et ut ea curatio cum eis quod fa
cis propria et ut ipsorum perimitus omnem et cum hic confortetur
caput cum confortatis et ut non recipiat si fuerit ipsum
cum frigidis sit oleo rosarum et aceto. Propter illud autem si materia fu
erit calida et qualitas calida frictiones illud iterum operis
sy. Et si fuerit frigida permutare ad oleum camomillinum
cum oleo mitino aut oleum in quo dissolvatur gummi
capsici aut sit fermentum cum foliis capsici et expressione eius
et tamariscis. Cuius operis membri explevimus consideran
tum aeris dimissione fiat egritudo ipsa et ut fiat cum
soda fixa in capite. Et tu quidem cognoscis nunc et qua
litatem quomodo fit quod scias. Et in illa quidem est que fit propter coi
tum cum iis et in eis sentit quasi clavis excu
tere suo. Et ut si illic sit repletio manifesta flemmatum
sanguinea aut ventositatem crura et purgetur eius corpus
cum stomaticis. Et si non fuerit repletio manifesta stri
gantur duo crura usque ad inguina et fiat fricatio in pe
dibus eius cum sale et oleo dextere. Et si sit locus ex
quo incipit cauterizetur et administrentur super ipsum medicamina
ulcerativa ut ulceret et aperiat. Cum autem species sode
cum vaporum ascendentium ex membris corporis ad caput. Si
cum fuerint vapores ascendentes est ut fiant cum pro
dui frigidis. Et si non fuerint presentes aqua frigida quod
vero sit ieiunus. Et de fructibus convenienter sunt cito
nia et coriandrum est ex eis quod ipsum iuvat. Et est ex eis
quod prohibent allevationem vaporum. Et similiter est dispositio
eius quod fit propter coitum epatis. Et iuvat ad illud propter
duritiem vel exuberantiam et emplastratio epatis exem
plis quae nunc retinet. Cura autem speciei sode propter debi
litatem stomachi. Cuius cura est debilitas stomachi et propter debilita
tem eius ut suscipiat materias et corrumpant ipsos chimi
et ipsos sed plurimum non excitantur in eum vacuitatem
est ut deglutiat butellas infusas in aqua agreste. Et
aqua vitium graviter et quod illud sunt similia aut in vinis fi
ctitium stipticorum boni odoris et ut sorbeat sorbitiones
panis aut farine tritici et torrefacte cum aliquo quod fit sicut
granum granati et similia. Cui eum hic intemperantia confor
tatur os stomachi ad hoc ut faciat illud. Cuique nauseam in
venit et evomat coleram effusam et quiescet. Et si stomachus
fuerit frigidus cum hic administret hic seminata cum alefiatium
boni odoris calidis. Aut ut fiat ei iulep cum alefima
ti et intingat butellas in eo quod mox fiet et ipsi. Et
si acetositas et mordicatio non conveniat ei et excutiat
ipsius nocumentum fit comedens butellis in melle aut
puro aut cum alfemati fiunt quoniam eius est necessitas. Et
hic hoc nichil iuvat. Si autem soda incipiat et de
glutiat butellas aut sorbeat sorbitione. Et cum
sentit descensionem sui quod cibi et digestionem eius
sumat aquam de illis in quibus est stipticitas sicut sunt butel
le panis in vino frigido aut ipsos fructus aut pa
nem cum capparibus aut olivis. In ea autem quod fit
cum humorum in ipso primum quod oportet est ut incipiat cum purgatio
ne et post illud et cum ea nutriatur cibis simplicibus sana
bus digestionis laudabilibus boni chimi. Deinde declinet
cum qualitate sua ad illud quod est necessarium. Et sunt cum hic in
eis resolutio et digestio et solutio. Et si non inveniet
lavacra et generatio sanguinis boni comparet grani alii
et eligat lavacrum et generationem boni sanguinis post illud
vel super eos. Et melius illo est ut sit post introitum
balnei. Et istis quidem necessarium est ut descendent eo
rum humiditates et ipsorum vapores. Et si humores sunt
colerici cura cum eo quod dictum est in canone cum curis con
fortandi cerebrum cum oleo rosarum aut oleo mitino. Si
autem humores sunt flegmatici frigidi quibus excitantur ventositates
fortes tunc administra vomitus qui sunt for
tiores et violentia. Et si non removetur vero ma
gna cum detractione capitum. Et illud ad iuvat con
incisio duarum arteriarum temporis aut duo cauteria
ita ut non adhuc capud et fit stricto super duas

arterias. Et arterie quidem incidantur cum bene extenduntur aut incidantur
aut cauterizantur. Et conveniens cauterizatio est ut arteria
discooperiatur et cauterizetur ipsa arteria ita ut vestigium eius
non cadat super cutem. Et cautela quidem sit actus
ingenio. Cum vero quod possibile est ut nutriatur et ponatur in
estate nutriatur. Et oportet ut cibus eius sint sorbitiones
et ut non masticet aliquid usque ad .x. dies. Et sit hora
comestionis eius in estate hora frigida. Et oportet ut non
multiplicet sermones. Et similiter ut stipticia super arterias
adhereant cum quibus miscentur sarcocolla et cetera
et nos narrabimus illud in antidotario. Et quandoque post si-
gnis pluvie et stringit cum mitra ut non pulset et faciat
dolorem et similiter lignum. Cauterizatio autem fortis quam in-
venis dicta est ut ea ponantur super medium capitis et duo
super duo tempora et unum super nucham aut posteriorem partem
capitis. Et oportet ut alienetur unum secundum omnem dispositionem.
Si autem causa est vapores ascendentes a stomacho cum est cau-
sa secundum omnia que prius diximus in cura sode facte ex vaporibus
ascendentibus ad cerebrum cum mens est alius. Et huius quod
genus est cura soda que exagitatur potu aque. Hic ei et fit
propter debilitatem stomachi. Et melior cura eius est ut bibat
cum poterit parum vini odoriferi et commisceat cum eo aque
frigide quod bibit et ut non impediat os stomachi. In regimine vero
eius que sit dicitur tenuis et minuatur et materias et re-
liquorum sufficit quod prius diximus ipsius ulcus. Et de soda
febrium iam diximus. Capitulum de gravitate capitis.

At vero minuat evacuatio et usus assellationis. Et mollibus et solutivis.
Si sanguinea fuerit eius cura erit cum flobotomia de-
inde minuatur vena frontis et precipue si fuerit gravitas
posterius. Et vene minuantur colli et due arterie
que sunt post aures et precipue si fuerit gravitas in anteriori.

Hec species sode nominatur ovum et cauthachi propter
similitudinem. De soda nominata que dicitur ovum et chauthan. Rubrica.
Comprehensionem super totum caput et est soda complexionis ma-
lis fixa commixta cum pravitas excitatur omni hora
et capiunt cum motus et potationis vini et receptionis
vaporosi et excitat ipsam vox fortis. Et quandoque exci-
tat ipsam vox media. Ita ut cum habentes odio habent vo-
ces et lumen et permixtionem cum hominibus et diligunt solli-
citudinem et tenebras et quietem et resupinationem. Et
ipsi quod quandoque significant ideo quod eos ledit extra partes.
Quidam enim eorum leduntur ab aliqua parte et quidam ab
alia re leduntur. Et sentit omni hora quod caput eius ma-
leo percutiatur. aut attrahatur attractione aliqua. aut sa-
natur scissione aliqua et pervenit dolor usque ad radices
oculorum. Et G. quidem posuit illatorem huius egritudinis de-
bilitatem cerebri. aut fortitudinem sensus eius. Et causa
gravativa eius est humor malus. aut aqua calidus.
aut frigidus. Secundum quod plurimum fit ab aqua parte miliore aut du-
ro. Et plurimum quidem fit in velaminibus. aut extrinse-
ca cranei. aut intrinseca. Et tu iam scisti quod qui
causa sunt aqua. aut aliud. Et non est in velamine intrinse-
co in cranio. sentitur dolor extrinsecus usque ad oculum. Et
quia panniculus ille comprehendit super nervum concavum conca-
vi. extenditur per eius usque ad pupillam. Et cum est in
velamine extrinseco. sentitur dolor tactu manus et patiens
odit casum tactus laboriosi super eam. Et multotiens con-
tingit ab egritudinibus accidentibus que debilitaverunt substantiam
cerebri et velamina ipsius intrinseca et extrinseca ita ut le-
datur motibus parvis que sunt ex motibus corporis calidis et
vaporalibus et motibus extrinsecis et recipiat similiter fluxus
ledentes. Medicorum vero quidam non obviat sono
laudis domini ovum sed dolorem comprehendentem
super totum caput ex cranio et mire. Et fit eius causa ex
vaporibus stomachi aut vaporibus capitis aut mentis aut al-
terius corporis cerebro aut velaminibus eius et fit cum gravi-
tudine et pulsatione aut erisipila et fit cum inflammatione
et mordicatione absque mixtura gravedinis. aut ab humoribus
aliis. Et si non fuerit erisipila et sit illic signum humorum

frigidorum et medicamen totum secundum modum suum. Conveniens no-
men ovi initiatione consueverunt apud peritos medicos
est secundum quod est per dictiones partiales. Cura eius. Rubrica.
Si fuerit sensus quod illic est sanguis plurimus et quod eius
causa prima aut tota eius motiva est sanguis flo-
botometur. Et si significant existunt quod humores sunt frigidi et tempore
secundum egritudinem est elongatum. Et tu iam animadvertisti imprimis
et quod repellunt tunc vere embrocatio evacuationis in quibus re-
solventia modice sit calefaciens cum repercussione
modica et suppositate sit flos graminis et camomilla et
menta et reliqua que scisti in canone. Et gravita-
te procede ad fortiorem et evacua cum eis que diximus et amisce
eis pillulas dealoe cum mastice et de eis quod multum confert.
Inea. Et fiat illud omnibus circa noctem et utatur clisteris in cura
caritatibus suis si necessitas est ut deinde eos fortiores.
Et firmat ipsum decoctionem cassie fistule cum iii. aureis
olei de keiri. Et scias quod cum purgasti super est tibi ut
confortes cerebrum et velamina eius cum aliquibus que ipsum
confortant de hiis que scisti. Ex illis quidem sunt odo-
ramenta musci et ambre et camphore et in illis omnibus
de. Et quandoque permisceatur cum eis aloe. Et confortatur cum
fortificatione et resolutione. Et adhibe ei emplastra calida
stuporem inferentia que scisti. Cum ergo declinat amiscet
balneum et emplastra confortativa. Diu autem imprimis prescie-
ras et scias quod nuncia est calida tunc forsitan declaratum est in
et scias illud in magis regiminis cerebri. Et frequenter potata
cum medulla cassie fistule et oleo amigdalino diebus frequen-
tibus. Et quandoque iuvat eos caput perungi cum mumia
in oleo violato. Et scias quod ovum antiquum temporale non
eradicatur nisi quod est fortis resolutio et calefactio. Et
quandoque iuvat eos si fiat eis caput perungi ex nitro stelle
et sedule et dyanuso et quod perdurant aer sive eorum dissolu-
to quandoque eorum fuerit in lacte lactantis puellam et pre-
dum dolor fuerit fortis et iuvatur inguine flobotomia vero. Et
cauterizatio arteriarum et earum incisio iterum sunt secundum quod
fuerit in soda antiqua. Cibus autem sit de eis que non va-
porat de eis que scisti ita ut pervenia adolentes
cum oleo amigdalino dulci. Et similiter iuvat fumus. Et non
est malum ut caveat qui ex eis sunt infirmi cum hiis que
putrefaciunt vaporis eorum. Epithimata autem oportet ut de-
clinent quandoque ad illud quod prius stupefaciat sed sit maior
in eis resolutio. Et ex istis quidem epithimatibus
est opium et sanguis draconis et croccus et celentia et lini
decent eis tempus usque ad tempus quod apud necessitatem indigentem
stupefactione. Et ex eis est cuminus et galle. Et nitrum stelle.
Namque cum ex illo iuvatur totum frons eius mitigatur. Et cum
quidem reddi ad antidotarium et ad tabulas meas singulari.
Emigranea est dolor in medietate capitis. De emicranea.
Oportet capitis existens et G. diffinivit eam
dicens quod ipsa est ambulatio mediata. Cuius quidem
causa quandoque est intus cranium. Et quandoque est in pannicula coope-
riente cranium. Et plurimum quidem fit in lateris temporis.
Que autem est extra quandoque pervenit adhuc ut non tolleret men-
tem. Et nunc sunt pervenientes ad locum eius aut exve-
nis et arteriis extrinsecis aut ex cerebro ipso et velami-
nibus eius. Et elevatur plurimum illius ex una commissura. Et
quandoque fit ex vaporibus expulsis a toto corpore aut a me-
bro illius partis. Et emigranea secundum plurimum est tempore p-
riodos et ipsa non fit nisi secundum dominationem humorum ex malicia
complexionis singularis. Et illa que fit ex humoribus fit quandoque
ex humoribus calidis. Et quandoque ex humoribus maxime frigidis. Et
quandoque ex ventositatibus. Et quandoque ex vaporibus. Et tu iam
scisti signa. Unum in venis cum frigida quietem cum ca-
lefactione et extensione periculum et cum calida calefactione
tinctus et pulsationem in temporibus et quietem cum infirmi-
tatibus frigida. Et quod cum frigida sentitur frigus et cum calida sentitur calor
et istud apud vehementiam doloris. Cura eius.
Cuius cura est flobotomia secundum quod scisti in sodo et re-
liquis. Et precipue vene frontis et temporis et solutio

extensio

I

a clistia et actuatio et tota cum eo quod convenit ipsi sim
quod est preceptum est in canone. Et ex eis quidem que
conferunt calide est infusio aloes in aqua endivie cum
iantidoto. cuius modus sit ut . ʒ . i . et vi . ʒ . et iterum con-
fert flomia sironis et vene nasi valde. Cum
prioribus accedit os ut purgetur corpus cum ipsis et p
mutetur cum pr purgatione. Et si materia fuerit calida
ponentes narcotica super tempora sicut opium et cortices
mandragore et aneti et iusquiami et camphora
et in similibus locis cum huius quod sanguis de quibus dictum est in ca-
none. Et quando iuvant cucurbitule super tempora lim-
to super partem in qua est emitramea. Et ex epithima
tibus sironum huius emitramea est aceto. Et iuvant
ex emplastris factis ex ruta et menta cum vino et oleo ro.
Et similiter epithimate ex trita paulum dicitis iantidoti.
Et similiter cum administratione emplastrorum de quibus hec est lacta-
lanum foliorum ruite armoniacum partes equales simul p
te media. confricantur cum aqua et administrantur. Et quod
magis confert ei est decoctum factum ex cantaridibus et po-
situm et dimissum donec locum vesicet. aut ex grana ruite
agrestis cum ipsum est vehemens et emittat humani
ulceratiotis cauterizationis. Et si materia frigida fuerit vehe-
mentis frigiditatis nimius fiat empl. ex euforbio
et sinapi et piretro et similibus. Egritudo autem cuius que
prolongatur cum est frigida secundum omnes dispositiones et indiget
resolutione et que calefaciat cum fortitudine. Et epi
thimata quidem et embrocce coita et similia eius que cum
manu dicte. illa ergo administrentur. Cum epithimata et
administratio. cum tamen eruca et alius ex cor et purgantis
tunc proce inungendo laterus corporis ipse dolorus di-
gitis tuis et cum mandili aspro apud locum prius ite-
rum line. Et cum necesse est stupefacere cum dolor pulsativus
sit fortior tunc confert linire super arterias in tempore quod est
contra locum opium cum sacco colla et stiptica et ut stringantur
plumbum aut lignum super ipsum decenter ponatur et ut prohibe-
at pulsationem forte facientem dolorem pulsativum quod
ad. o studium nubis quod precesserunt in canone de cauteri-
zatione. Crastino. p. media vero valent memorata
emitramee experta invatum apcepte amulice. Et
illud quidem est ut conquassentur in diocco cucumeris asinini
et absinthium in oleo et aqua donec dissolvantur et evertantur
postea dolorosa ex aqua et oleo calido et fiat emplastrum ex
fece. Et mulier quidem illa que aeres administrat hec sa-
navit emitrameam sive esset cum febre sive esset sine
febre. Et exemplis quidem non est sicut emplastrum sina-
pis. Cum egritudo prolongata est fiat emplastrum ex grana
ruite agrestis. et corticibus radicum capparis et squilla
et euforbio et his omnibus cum vino odorifero est ei
memoratum magnum conferens ei. Et ex eis quibus iuvatur est
ut incipiant et ingrediantur balneum et in eo applicent in capi-
te cantones super aquam calidam. deinde fiat ex eis capite pur-
gium ex oleo fistucino. illud ei sopit dolorem illico.
Emplastra colligantur de sepetiones septem iantidoti. et
sigillaria illata in tabulis medicine singularum. Tracta-
tus tertius de apostematibus capitis et solutione continuita-
tis eius sermo primus de karabito qui est apostema calidum

Dicatur karabitus apostema calidum nascens cap. ii. [?]
in velamine cerebri subtili et grosso absque eo quod ipsius
continuus in corpore ipsius quicquam accidat apostema. Non
enim quidam quidem existimant medicorum quod cerebri ipsum non
apostemat est verissimum quod dicitur. Nam quod est lene sive cerebri
aut durum sive ossa non extenditur et quod non extenditur non
apostematur. Hic autem sermo est erroneus. et illud vero qui lene
viscosum extenditur et ossa apostemant. Et G. confessus
est. et non demonstrabit sermonem meum cum tenuissimo
divisit quod omnem quod nutritur extenditur et augmentatur cum nutri-
mento et post hec extendendum est quod extenditur et augmentatur
cum superfluitate. illud est apostema et est cum si cerebrum quoniam
apostematur tunc karabitus et sirsen est nomen proprium apostematis.

velaminis cerebri cum est calidum. licet in quibusdam locis quae
dicitur in omni temperantie sive cerebri. Et est usus huius nominis
prius verum communiter est ex nomine accidentis quod ipsum
comitatur. Et est alienatio et permixtio intellectus cum calidi-
te adhuc veniente et non accidentale cadat super hec accidens. Et
artificiale super hec apostema. Et accidens quidem hec similis est p
mutatio nominis accidentis quod est sbet ad egritudinem facientem
ipsum et significatur ipsum quod est sirsen cerebri. et est illud. Qui-
dam autem homines sunt qui per nomina ignorantes existimant
quod birsen sit nomen huius apostematis. et quod sirsen sit levius ipso
sed non est ita. Nam birsen est dictio persica. bir. enim est pectus
et sen apostema et sirsen et est persicum. sir. enim est caput et sen est
apostema et egritudo. Et sirsen quidem fit in febribus aut fac-
tum propter humores in corpore adhustos. et est illud quod per apostema
in partibus capitis extrinsecus. aut in primordio extrinsecus. Et
sirsen fit cum birsen. et est illud quod fit propter communitatem vela-
minis. et apostema eius et reliquorum lacertorum pectoris. Et
fit in apostemate vesice et matricis et stomachi et similium. cadentem
in hec nomine narimtum. Narimtones divisificantur sicut
divisificantur narrationes narimtum litargiam quod est
sirsen frigidum quod nominatur oblivio. Sirsen autem verum secundum
usum artificialem est illud quod diximus. Et quando apostematur cum
ipso apostema cerebri et commutatio et permutatio et illud est ve-
hementes mali permanens in iiii. quod si ipsum pertransit evadit.
Et plurimum quidem qui moriuntur ex birsen moriuntur
propter impedimentum inspirii. Et apostema hec habet loca divisa secundum partes
cerebri divisas. Et quandoque continuat ipsos duas partes et con-
tinuat loca omnia. Et plurimum cum fit non stat eius adventus
tus in eo quod sequitur naturam anteriorem. et eo quod
media. Et eius quod primo est sanguis aut citrina co-
pulata aut rubea permixta. aut adhusta tunc bonis ad ingre-
dimentum est vehementer mali. Et quando non fit secundum plurimum
in a sanguine colerico pre apostema flavum aut a sanguine cum
non et quando non fiunt in sudore aut fluxu sanguinis ex naribus.
Et in lecto. apostematur velamen et vene que sunt exteriora capi-
tis ut fortasse apparent omnis stupore illud quod ex quo
fit permixtio somnis cum poena ex fletu et risu hora per cuius
est malum. Et cum est permutatio ex plegmone quae sig-
nificat fortem calorem humoris. et similiter si permutatur ad
non gravitum. Et cum accidit ut perseveret gravius in partibus
capitis et pulmonis deinde super venit spasmus et non
videns et moritur infirmus in hora sua et plurior inpera-
tus eius est unus dies. aut ii. dies si unus fuit fortis.
Ex signis vero karabitus in qua minor est fiducia est illa
in qua eger recordatur eius cum quo alienatur post alem
autem sive febris et quando accidit ei risus cum vomitu est sig-
nificatio laudabilis. Cum ergo laborat hec sirsen et eius
mutatio cum rubeum et est debilis in mente aut fortis et prolongatur
ii. diebus. Et nullus quidem visus est huius apostema in partibus
cerebri cuius urina aquosa fuit qui evasit. Et cum
bit quidem in lecto resolutio per eius corpus cum fluit
Et quandoque nutritur et mutatur ad litargiam et quando libat ab
ea et cadit in melancolia aut fit demoniacus. in lecto permutatur
non verum iuvet. Et senes quidem raro evadunt ab egritudine
karabitus. Quidam vero medicorum existimant quod quandoque accidit
egrotis similis karabitus absque febre signum naturam
apostematis. Dico enim quod fit fortis inquietudo et obscuratio
et huius cum non tolleatur quietem. et fortasse saliendo as-
cendit parietes. et eius ira fit fortis et stringit ipsius
anhelitus et sitis eius. et cum bibit aquam singultat ea
et expellit ipsam. et dico quod est necatus ea die secundum plurimum
et quandoque extenditur usque ad iiii. dies et ab ea nullus eva-
dit post illud. si accidit ut ipsorum facies nigrescant et lignee
et fiunt ipsorum oculi congelati. et eorum dispositiones sunt dispositiones
timentium deinde ipsorum levius motus et cadunt cor virtute
et pulsus et moriuntur. Et plures mortes ipsorum sunt cum
strangulatione. Et vides eos currentes deinde vides eos
post illud statim cadere et mori. Et dico non est longe quin
causa illius sit propter communitatem cerebri cum alio membro nobili.

F

sicut membro anhelitus cum accidit ei spasmus magis aut corpus ipsius aliquando sit strangulacio et proueniat ad cerebrum et permutet et corrumpat cerebrum ipsum et permisceat intellectum et faciat sitim et per desiccationem peccati capitis et gutturis. **Signa eius communia hec sunt**

Signa autem spasmi ipsius ueri communia sunt ista. Alienacio superfluit quandoque et abscidit alia uice et abbreuiacio loquele et pigricia alui et permixtio intellectus et plurimum horum certa in die et inquietudo extremitatum et extremorum frigus et agitatio et spiritus agitatur non ordinate quia est magis et extensio ossium pectoris ad superiora nimia et tremor membrorum cum ipso et cum ipso iniciat ipse. Et qui est cum ea sompnus niger et excitatur ab ipso et clamat et quandoque dormitat et quandoque iugulat et est eorum sopitus secundum plurimum agitatur et conatur cum famulis et sompnus corporis terribilis et eius extremitas est prima cum morbis et sit illic inuerecundia et audacia et uiri iuxta consuetudinem et abhorret medicos et alienat se ab eis. Et agitationes lingue eorum uehementes et stringit eas et quandoque apparent et inuoluuntur. Absindit eorum uox et residant aquam et bibunt extra parum non multiplicant et neque ipsum et residant plurimum. Et plerumque mutantur eorum extremitates absque frigore extrinseco faciente hoc. Ipsorum autem urine sunt declinantes ad albedinem et debilitatem quantitatis et subtilitatem. Et ipsorum pulsus sunt duri propter euentum aparatus in membro neruoso duro et propter duriciem uene et debilitatem uirtutis ad comprimendum. Nam superius impulsibus eorum uirtute aliqua usque quo appropinquat tremori quem siccitas agitat et constringit et sunt propter hoc constrictionis et dilatationis uelocitate cum sua serenitate non euariantur ab hoc duo sicut quandoque cum cerebrum est sic humida. Et quandoque accidit pulsibus eorum ut dilatentur et magnificentur aliquociens propter necessitatem et ut frequentes fiant et diuersificentur in partibus locis. Et tremat et illud quidem est excessus quando uiciant sompni nisi sit genus tremoris et diuisitatem et tremorem faciant diuisiones uenarum et fortitudo uirtutis. Quando tunc non mutatur illud. Et quandoque accidit pulsum ipsorum ut sit spasmosus et mutat spasmum. Cuius uero signa egritudinum acutarum et febres prauas et stringit nam tunc illud mutat sirsen et est quando excitatio forcius et procedit lacrimabit oblimo ueri. Primo et cibaria sine cura et sompnia mala et foeda et multa grauitas et replecio et accedunt ipsum secundum plurimum acuitas faciei et uigilie plures et sompnus inquietus. Et hec accidentia sunt secundum quod diu in mania per sensum initium perueniendi ad capud et reuoluunt in eis sunt et scintillacio cum appropinquat ei et uidetur cerebrum. Nam incipit primo doloris impositio in parte capitis apud locum ubi est coniunctio colli et capitis et parte in collo. Et cum incidunt ipsum et apparet cerebrum desiccantur primum oculi eorum uehementer. Deinde accidunt lacrime et parte ex uno oculorum. Et in melancolice accidit ut ueniens ipsorum forma afficiantur rubedine et quandoque sunt dum eis distillaciones sanguinis exeuntibus et plerumque fricant oculos suos et declinant ad quietem et requiem in maiori parte corporis et in manibus quando cum eis fortes esse in gerit et colligunt illos. Et sit illud plurimum cum clausione oculorum. Et quandoque cum pupillacione et querela. Et quandoque pigri sunt in loquendo manifeste non ad dextrum super motum lingue. Et quandoque accidit eis distillacio urine cum cognicione ipsorum aut absque cognicione. Et est in sebibus de signis forcius quod sirsen est presens et obliuiscantur doloris si est in membris ipsorum immo si aliquis membris ipsorum dolorosis impetuose tangitur non percipiunt ipsum. Nos autem addimus et dicimus quod qui aparatur sit in parte anteriore corrumpit ymaginacionem. Cum igitur est illud in posteriore colli quoniam illos exuestibus et paleas. Et quando sunt sicut illi et percipiunt et ymaginantur aliquas fantasias quas non inueniunt. Cum si sit in medio corrumpit cogitationem et turbat meos quod agit et loquitur cum alienacione plurimum. Sed cum cadit in eo quod est coram posteriore obliuiscitur ei quod uidet et agit in dispositione ita ut quando petat aliud et presentet ei et non recordetur se assumpsisse illud. Et plerumque petat pelui et mingat intra et ponat eam coram ipso et obliuiscatur eius. Si autem aparatur compleuerit sunt propter hoc omnes. Apparent hec omnia signa. Et si cum eo apparet cerebrum et rubeat ipsius facies et oculi et excitant oculi extremis uehementer et sunt rubei significat facies apparatus sit sanguis. Aut citrini sunt significat facies apparatus sit colera prima. Sirsen autem ex humoribus propter communitatem significat aduentus subito et consequenciam malicie dispositionis membri apertus et pertransitus quod est in exercitacione fortitudinis eius minuitur cum diminutione in dispositione aliquis et augmentatur ipsius augmentatione. Et sirsen aliquis sen cerebri accidit permutatione et sequitur significat sirsen ueri in separabilia accedunt. Deinde accidit egritudo in uera aut precedunt egritudines aliorum membrorum. Deinde apparent eius signa. Sirsen autem ex parte uelaminis diffiguratis et lacertorum prioris cum cadunt signa huius sirsen et pleuresis quod sunt dolores in latere apud anhelitum et strictura anhelitus et plurimus uomitus et rursus primi sicut dum in hiemalem secundum plurimum et exspuitur et sit cum febre. Oritur autem plurimum caloris tendunt ad partes posteriores et immo uenit ad partes capitis cum quo multiplicatur extensio ossium pectoris ad superiora et prius sit ei sensus doloris sub uentre non compleuerit et non sunt signa pestis eius in eo quod praestituit forcia et multa. Et eius spes sit diuisus debilitatur ei quandoque et sit frequens et magnificat alia uice et sit ei subitus et prauus et debilis plus. Et sit quandoque sicut in eius secundum incurabilis sit spes maior immo sit magnus. Et duo quidem sirsen conueniunt in fortitudine huiusmodi. Communi sirsen sequens differt a sirsen non multum. Quando sequitur in fortitudine sua egri fortitudinis febris et alleuiatur cum alienacione febris. Cum eo autem quod sit propter humorem in ore stomachi sentit mordicacionem in ore stomachi et nauseam et sitim et amaritudinem oris. Et sirsen propter apparatum aliorum membrorum sit propter illud quod apparet de dispositionibus eius quando diu non sunt apparentes et manifeste non ducunt ad permutationem intellectus et sirsen manifestum. Et nunc quidem rememoremus signorum species ueri sirsen. Dicimus igitur quod primum signorum factum a sanguine est quod continuus ac accidens eius pestifer continuus accidit cum risu et accidit ei distillationes sanguinis exeuntibus et magnificat eius spes et distillat oculi eius et lippitudinem patiuntur et non sunt uigilie quod accidunt ei cum hoc superfluere et asperitas lingue in ipso tendens ad rubedinem declinans ad nigredinem. Deinde nigrescat et sit in ipso lingua grauius. Et quandoque progrediatur ad leucionem propter grauedinem lingue. Et fantasie eius quas uidet rubee et uene frontis et oculorum eius sunt plene et accidit ei frequencia secedendi et studii absque necessitate quando in hac. Que autem sit ex colera pura uigilare plurimum facit et alleuiatur cum eo oculi uacuitate et exasperatur lingua fortiter et citrinatur prius. Deinde nigrescit et febris sit fortis et multiplicatur et amor tergendi oculos et ymaginantur quasi tendencia ad citrinitatem et nigredinem timores eorum in parte et insilire tremens et audacia in discepcione. Et est quando forma eius quam lingere uult. Et attenuantur nares ipsorum et parte ipsarum extremitates. Et accidit eis in fronte attractio fortis ad superiora. Cuius autem quod sit ex colera adusta et est illud quod primum significat scilicet quod eius causa accidit cum demonio et risu. Et spes magnificatur et magnificatur inquisitio et oculi eorum sunt conturbati et eius causa est silentium et est quando ipsum. Signa uero permutationis eius sunt ista. Nam si permutatur in litargiam et illud est quod in eis exsiccantur nidos oculos profundari in clausione cum lacrimis et saliua currit.

al' oculatio

al' faciē al' facit

al' iequies

al' pnunctatu

al' supra

al' ap(ud) colli

al' apice oculor(um)

al' cuelle

al' rōne

et pulsus tardatur et lenis fit. Signa vero permuta-
tionis eius in sacculos et que supra cerebrum sunt quia ap-
paret singulis sacculis et occultatur magis dolor et
apparet alleviatio quietis et non diligit dormire nisi re-
supinus et inflammatur venter eius et extenduntur ossa
pectoris eius et multiplicatur tremor membrorum eius.
Et signa permutationis ipsius in ethicam sunt prolongatio
oculorum et sedatio febris et magis coloris et permutatio pul-
sus et durities eius. Signa vero permutationis eius in
spasmum nos assequimur in capitulo spasmi. Cura sirsen.

[C]ommunis quidem sirsen eius verax est flobotomia eius
cephalica et egressio sanguinis aliquantula vi-
olenta valde. et incipiatur in hac sicut incipit humore
si multum forte fuerit quod prohibeat. Et oportet ut fiat eius
flobotomia cum cautela in cognoscendo dispositionem ipsius in
sincopi antecedit ipsum an ei sit micius et retineatur
sanguis cum sincopis adest propinquitas et ingeniet in
consideratione illius. Nam in eis non apparet dispositio incolu-
mitatis ad dispositionem lipotomie multum manifeste. sed
pulsus quidem significat ipsum. Nam cum tremuit et descendit
et diversificatur absque ordine ita ut in eo incipias unam mag-
nam et aliam parvam significat propinquitatem sincopis. Et
oportet ut sit cautela in ligatione vene super ipsam ita ut
sit firmata quia motus ipsius et agitationes in nona
bulis non solvantur quoniam cum solvitur eam et exit per
se ipsum propter ymaginationem corruptam ducentem eum
ad illud. Deinde post hanc flobotomia venas frontis si vir-
tus fuerit fortis et fecerit oportere illud dispositio et forti-
tudo egritudinis. Et si virtus et dispositiones non consentiunt
ut fiat eius flobotomia plus ex manibus eius aut non
est tibi possibile habere manum eius et quod additur ei ex hoc quod du-
cat ipsum ad egritudinem et vena fortior tunc flobotomia
cum infrontare. Et pone super caput eius in principio oleum rosarum
cum aceto infrigidatum nunc et reliqua que nominavi et ex ex-
pressionibus infrigidantibus. Et competit quidem innatatur si fi-
at emplastrum capiti eius ex foliis siticis valde. Et
fac eum quiescere in domo temperata satie parum in qua
non sit picture in forme. Nam ipse diligit inveni-
re ymaginationes earum. Et illud est ex eis que ledunt cerebrum
eius et velamina cerebri ipsius. Et oportet ut in domo et
iuxta ipsum sit multitudo redolentium frigidarum sicut ne-
nufar et viola et rosa et camphora et que nominavi-
mus in cannone. Et associa ei amicos suos pru-
dentes quos veretur et misericordes eius ex quorum verecundi-
a et cessetur propter ipsum a permutatione et agitatione que ei no-
cet. Et stude ut ipsum facias dormire et ut fiat
hoc quod oportet. duobus cornibus frontis eius appropinqua. et
naso ipsius si virtus est fortis appropinqua. et si non caveas
quod illud est prohibens immo sunt opiatis consentiunt.
Sed amictus quod sit sicut syrupus de papavere. Et fac ex
emplastrum capiti eius ex lactuca. et pista cum semine pa-
paveris in aqua ordei. Iuvamentum vero eius est ut expellas per
flobotomiam si tollaretur eam hora et non fuerit in posterum
eius timor. fac illud in principio. ii. diebus aut tribus. Cum am-
plius cum flobotomatur si est possibile ut provideat donec re-
at in corpore sanguis quo confortetur ad naturam ad resisten-
dum vaporibus et deficit nutrimentum si fecerit hora illud
oportere. Et post capitis flobotomiam tunc oportet ut ipsius clis-
teres clistere valde leni sicut oleum rosarum cum aqua ordei
et aqua et oleum. quod si egens quod sit fortius hoc post capitis sit
in grandi lenitatis. fac. et extremitatum ad inferiora
omni modo fricatione pedum et reliquos. et facias super eos
aquam calidam vel ligando et stringendo et ponendo
ventosas super eas et propter in dispositione de scissionis. et
consumitas fortitudinis febris si adest ei illud. quoniam fi-
at oportere in principio dispositionis egritudinis ut ponatur vento-
se in loco qui dicitur kelectu. et primo incipe nutrire ipsum
cum tali nutrimento ita ut sis contentus oximelle de-
inde post hanc die uno aut duobus permuta ipsum ad aquam

ordei. Et utilem cum oximelle deinde ad grossitiem consideratam
in hoc virtutem et egritudinem. Et quod vides accidentia egritudinis
fortia incipe a principio ad vetilacionem cibi multa nisi virtutis
casus timeatur tunc cibum minuant. Et aliena eum
ab aqua vel propinquis frigoris propter si fuerit in melancolie
distinguentes capita aut in miscibus. Et si videbis egritudinem
declinare quia tam in invenimento preterea aut ex potu addi-
ti et propter ut ipsum sit ex cucurbita et herbis frigidis et ablucio
et genus frigoris elsistis lavati aut aceto sui cum fructi-
bus frigidis. Et in hac hora minuatur pone super illud infuso in
aqua frigida et ulceribus infrigidato cum nunc velut venit. Et in
oportet quod ut in principio anisitius revocativa parum non
sit deguste magno ex quo apparuerit vene que fuerit ex ca-
pite cum commixtione velaminis. Illic enim non oportet te incipe
ab eo in quo sit parum mollificationis et sedationis do-
mini stiptica. Et sit in sedationem multa facilitatis do-
minium austeri sed plurimum embrocas infrigidantes non cum stip-
ticitate. et pone in eis parum propter verius ut dorme faciat
et parum camomille et ut resistat propter verius et resolvat re-
solutione modica. Cum ergo egritudo fuerit his medi-
caminibus et remansit alienatio tunc mulge super caput lac
ex ubere et mamilla si nutritis quod in ipso est fortis lac ca-
prarum. Et si debilis quod fuerit lac mulieris. Et omnino multis
omnino moratur super ipsum hora una facit sinere de ablutione
cum embrocas qualibet in quibus ponitur viole et radices
lilii et camomilla cum reliquis infrigidantibus sicut videbis inventa
dos. Quod si egritudo prolongatur et non removetur me-
dicaminibus istis aut est genus faciens super et pertransit et
unum principium. et quies ita fuerit maior motu tunc
aliena eum que velociter infrigidant et propter parum. et adde
eis in embrocas tunc post septimam balsamitam et mentas-
trum et rutam et expressionem rute et mellilotum et pone
super caput inunctiones in eis linum cum oleo et aqua. et
unge corpus eius cum oleo calefacto assidue. Cumque vide-
ris quod virtus conservatur post longitudinem egritudinis et pertrans-
it(?) pertransit septimanam et que est super ipsum tunc est ut potes
ipsum parum vini permixti. Et multociens accidit ei nocte
et minuit eo. Et quidem potavit quidem ipsorum aqua
permixta cum oleo fracto et fit ipsorum nocte sinat et hunc etiam
eos. Et cum non mingunt propter defectum intellectus et debi-
litatem sensus unge eorum vesicas cum oleo tepido. et
melius est oleum de oliviis aut embrocas ipsos cum aqua ca-
lida et aqua in qua cocta sunt camomilla. Deinde si ca-
re fine donec urina provocet et sic solicitus cum hoc ex
eis omnium hora et in fine vesicas eorum in omni hora super-
fluos in ipso urina provocari. Si autem illud non respo-
det amississima embrocas secundum quod est dictum. Et oportet ut stin-
gas eos ligando si invenis eos multiplicare permu-
tationes et agitationes. et leduntur aeris velociter
et propter cum flobotomas eos et saltem non dum est consolidata.
Amplius cum producitur in declinationem et exitum a fortitudine
egritudinis plurimum rege eos regimine quale fecimus
et adhuc eis restaurativa lenia. sed aliena ipsos
ab acutis et ventis malis et aliis et calidioribus die-
bus et sole et non mereantur iracundiam. Cum autem eos
vis balneare balnea ipsos in aquis sapidis lene-
tudinibus lenibus ut facias eos dormire. Nam in dor-
mitione ipsorum consistit iuvamentum plurimum et alii eo-
rum lenibus. Et hoc quidem est sermo vltius in cura ipsorum.
Eius vero quod diversificatur aliud est colerici cum sanguine.
Colericum enim indiget in sua cura eductione colere ci-
tius. Colericum cum indiget in sua cura eductione colere ci-
tius. Et sit quod solvitur
solutione plurima et flobotomia minore. Et sit quod solvi-
do educat coleram ex eo potius ex lubricantibus stipticis
frigidis et pugnantibus sanguinem et est necesse ut parvus in
eis sumatur et scivis quod natura obediens sit secundum cor-
dispositionem. Et quidem ponitur in eis farmaciam cum consi-
deratione de obedientia nature secundum consuetudinem egri. Et
colericus cum flobotomatur non sequitur propinquitatem sincopis
sed flobotomie flobotomia bona cum cautela in hora de

al' egidiu' acapite

al' allanini

al' icamam

al' ap'

al' fit copara

F

al' albi isti de noiant albugine albos q amit scent sic agresta ul' ab agresta 7 acetosa ul' ab acetosa 7 silia

in solone euacuet 7 i omes e ut ponas ei aliq
frigs 7 huidos. Cibi aut sanguinei sint fri. et
p cuisit ut sint stiptici qm fra e euacuatio ex solo
ne 7 sicut qui fiat cu agresta 7 ribes ex granat
7 citoniis 7 pomis. Colico aut no o'uet ista s q
sut sic qui fiut ex cucubitis 7 alkeskern. 7 fa ex
ordeo excorticato 7 qui fiut ex spinachiis 7 at
ripliciby 7 almuriatis 7 e q fit ex alimes 7 silib
ill. 7 cor acetositas sic ex aceto 7 zucco aut ex
pruis 7 q sut illis silia. Et scias q colicus i
diget extinctone plus 7 sagnei resolone pl
Et i colico no timet oi cautela ifrigidatois q ti
met i sanguineo 7 no alienet aq frigida oio. Et oz
ut plimu sis solicit i sopno ipor 7 illd' eit sic
embrocce huectatives cu amistracone olor sic oli
lactuce 7 cucurbite 7 q eis silant fiat eo cap pu
gui. Et incola q e ad hustra mltiplicet studi
u cu huectatibs 7 cu admistracoe enemati ifri
datiu 7 huectantiu iquitu pole e. De flone actu

Plurimu q d e accidit de ipi sive cebri. practica
Per sant putida apante cebr. Et qz separat
omissuras 7 inrificat. Et forsitan cap cu ea
dirrupit 7 findit 7 dor cu ipa fit fortis 7 ocli sut
rubei. 7 exeut valde 7 maxille valde rubescut
Et quaq accidit cu ea spasmus. 7 qz accidit uoit
7 nausea p coitate stoi 7 declinat ad resuppina
cone 7 valde sm qui osuete resuppiacois 7 sm
diuisitate ordinis 7 e sm plimu pnecans mitis
Si aut ipm p cuisit fiducia hre. Et scias q eg do
no e ueheme ites sua aliqn nibz no tollaret ipz
cu hac eenca 7 cu hac silimitate. Et ipi q de
cam e cu sirsen 7 fortior 7 oferet ei flonia vene
q e sb lingua uehement 7 illd post flonia vene
cois 7 aliar venar. De erisipila 7 impetigine

Quaq accidit i ipo cebro i cerebro accidente.
Q erisipila 7 usagio 7 fit dor fortis 7 iflama
co uehemes. Cintinac no qz accidit frigus p ocl'
tacone caliitatis 7 caimitas p illd 7 p ex ioclis.
Deni calefit subito 7 nubificat. Ut tn sm plimu
fit terres ad caimitate 7 frigus 7 e sicitatis uehe
mis more. Et cu eis no e tm exsilier q accidit
infl'one. vtm accidetia meis sut tribilia. 7
febis e fortior. Et car cura e cura silare 7 pli
mu ei pnecat ictie. si aut no istat euadit.
Et pueris qdz quaq accidit erisipila i cebro 7 p
fundat cu ipa siap 7 ocli 7 minorat alius 7 de
siccat corp totu. medicanet g ex cutello om cu
olo. w. i stiro 7 pmutato oi hora 7 cu expssio
nib 7 libris huidis sup cap pr cu cucubita. et
corticib meloiis 7 caimitis. De silarem. practica

Dicit silare demoniu sup flumi accides cu siste
ocalo colico ita ut hora cu li q h sirsen ali
enet p demoniu agitatiuu. Et cu carabito qde
puiis fit alienato 7 iris pmixtio 7 no e cu ipo de
moiu. si aut cu ipo e demoniu e silare 7 e quasi
mania opita cu carabito sic carabit e q mlia
opita cu apate calo 7 febre. Et mlax qd acce
dit i ipa demoniu deni succedut apa ei 7 febis. Et n
fit silare n cu carabitis e acd nia pura 7 adus
ta. Na cu ipa ad cebr impelli cu pris sine applicato
nis fiat puocare demoniu 7 cu ipo aut pr ipz accidit
apa. 7 e ca silare. In carabitis aut e demoniu ac
cides ab apate 7 i silare apa 7 demoniu puenit
sil' cam nequ vni cor e ca alteius exqua aliud
iueniat. Et si quaq fiat vnicq ipor ca adicio
nis alteri. Cuq silare incip apari uigilie fit plix
e 7 sopn iquietus 7 timor e i sopno 7 obsicatio
7 spes magnus firqns 7 obliuio 7 respiratio n silis
i ctiv gracoi 7 ocli rubescut 7 ipor agitatio ad e et

frumtas meis 7 sut qi lippi. 7 quaq e i eis sm
q diximus caimitas. 7 fit illic sesibilitas exteisi
ois apd spodiles. 7 dolor p eleuacone napo
ris. 7 fit meis i cursus lacmar i uoluntarie ex
vno oclo. Deni cu sit e egro induit febis 7 ex
aspat lingua 7 siccat. Deni i postremo ipi gesat
mot palpebrar p debilitate 7 grauitas i mot
pueit usq ad motu palpebrar 7 remanz ex deo
mo alienacio mitia cu defcu smonis 7 priuata
te ipius. Et sm plimu uenit collige mios 7 pale
ar 7 impl'su fit augmetu debilitatis 7 miorcacois
7 diuitiei p siccitate. Et quaq fit silare q n e
simpl' pura q ipor dispones diuisificant i smoe
7 meoria 7 motib pleruq ei fiut ordiati 7 plr
q i ordinate. Et ipius quide cura e cura sirsen
colica cu addicone i huectatio mlta 7 oz ut extre
mor ligacio assiduet. De litargia q sirsen e fri

Litargia dr apa ue mepitio e obliui
flamai fan mt caimeu 7 e sirsen o. practica
flamai. Et plimu quide ei fit i meatib sb cebi
abs uelamib 7 uetelis 7 cor e 7 sb e cebri. qm fla
uio ogregat 7 penetrat i pamclos p ipor diuitie
iu i sbaz ceb p ipi uiscositate sic plesis sz pli
mu e colica 7 mio fit flatica p putrate penetro
mo flatis i sbaz siphachiaz. i siphac nuosa du
inz. lica sit pole ut fiat illd i paucis alteru. pole e
ei ut cadat h apa infra cebri 7 ici uelamib.
Et h quidez egrio noiat sm accitus vt tn litu
gia vlr e obliuio 7 hac egnez coitate obliuio
Et p noiu ei erant ipa plures medicor ignorate
q inticio e impa egrio sca ex apate frio imo exti
mat q hec egrio in se ipa e obliuio. Et qda me
dici sut qui noiant litargiaz ee apa scam i cebro
siu sit mlicai siue flatica. Vt tn plures antiqr
flatica h noie appauerut 7 tnu e ut ipo noie u
truq. Et h quid' egimus nia pr quia e inei sa
dur si e uehemia ofirmata. 7 h egrio gnat ab
oi q gnat huore flaticu i quo sut uaporaco et
putrefco. qua p plimu gnat a comestioe ca piui
7 gnat a repl'one nimia sto. 7 mltitudie pot
7 mltitudie comestiois fructuu Signa eius

Soda lenis 7 fe. lenta uetia ei e febis i oi
Sapate frio ab huore putfco 7 p h separati
subet. ueri ipa e lenta qm nia e flatica. Et h
quid fe. quaq no sentit cu ea 7 fit cu ea sbet
frius. sic ei huis caz apit oclm sic claudit. et
fit cu ea obliuio. 7 sps e uarius 7 tardus ualde d
bilis 7 fit q cu strictura sps pax p 7 cu sputo. et
mlta obsitacone 7 aptcone oris 7 ipi clausio
ne. 7 quaq remaz os eius pr obsitacoez apti
p obliuione q opteat cu ipm claude 7 p pig
cia alea 7 si uelit ipz claude. 7 ad e ei singult
p coitate stoi 7 albedo i lingua 7 pigria i respo
sione 7 motu palpebraz 7 omixtio i tellectus. 7 ego
sm plimu e huida 7 si siccat siccat leme tpate
7 vrina e sic vrina asinor. Et qz eis accidit tre
mor 7 sudor extimatu. 7 sut cu diuisitate huia
n carabiti. ipi ei mellicis sinus pcipitati iacet
carabiti no hites eleuat 7 plsus ipor fit ma
gn mlta mor 7 tardi tremuli vndosi siles pl'
sib ppleuoicor. Vt tn sut minoris latitudis
7 tardiores 7 logitudis 7 forci itati 7 minoris
diuisitatis. qm nocumetu cordis ab ea fcm e mi
nus. Et cadit i pulsu eius cades i medio plsus
vtus uitalr i ipa e samor 7 febis cu ea e mior
p el'ongacoez ipius a corde. 7 ei obliuio e maior
qm nia h e i ipo cebro 7 i pipl'oma eleuat
ex apate plmois. Et si mlicai dicat litargia
sut eius sign q dor fit fortior 7 fiat cu ea rixa.

⁊ alienacō ⁊ ocli sūt apti ituētes i vno loco. Et
cū litargia fit in sūa cerebri sūbet ē forcior ⁊ diffi
cultas motuū eius ē maior ⁊ albedo lingue ei⁹ ē
i ipō ualde uehemēs ⁊ ocli ad exitū tēdūt ⁊ dif
ficultas mot⁹ ⁊ do^r ad laxitatē tēdūt. Si aūt
i uelamib⁹ do^r ē forcior ⁊ mot⁹ sūt leuiores et
accīt eis mltā tētacō vrie ꝑ obliuionē ⁊ ꝑ
debilitatē lacta vrīar. Ex sigīs aūt icessiōis ho
mīs ad litargiam ē mltitudo tremoris capitis cū
pigricia ⁊ grauitate. Cuiꝫ forciora sūt accīa litar
gie mltiplicat̄ sudor ualde ē tē pimcōs ꝑxa q2
sudor decīat vtutē ⁊ cū fit dilatā ⁊ fit lon⁹ ⁊ de
clinat accīn tūc tendit ad salutē ⁊ ꝑcs si appareāt
apata ꝑt aures plimū. ei cūs ei⁹ fit ꝑca. Cu

Si nō fuīt q phibeat flomet pus in eius.
Deīn amistū eis discia acuta ⁊ attrahat mā
ad iferiora ⁊ fiat eū uomē cū pēna synapi ⁊ ml'
le luna. Et fiac eū quiescē i domo lucida ⁊ phi
be ipz ne i subet ꝑfundat assidue excitādo ipm
Et impu⁹ rei repellentia cū olo ro ⁊ aceto d mi
ꝑt. ii. dies ap⁹ sui amiscant castoreū ⁊ sit ace
tū aceti squillit⁹ ⁊ nō potes ipm aq fiīi n pax
⁊ ip ii⁹. ꝑs ⁊ apo^d eius ⁊ ꝑs i fine sui ⁊ phibe
illo deīn vnge corp⁹ de olo ⁊ mt⁹ ⁊ seie vrtice
⁊ laureole ⁊ pipe ⁊ pireti ⁊ silib⁹ ⁊ amist' ē b⁹ cas
fortis resolutiōis ⁊ odoranita ⁊ stimulatoria ⁊ gar
garismata sīt cibanda i quib⁹ sūt a se ysopū ⁊
calamītū ⁊ origanū ⁊ garganzisma cū melle ⁊
squilla ⁊ reliqs q̄ sauisti icāncōe. Et cū squillā sup
capo^d eius amistus ꝑs huīdat ualde ca uuat
⁊ amistu ⁊ reliqua rubificatiua supē capo ⁊ lini
mētū fiat a sinapi ⁊ firā extremitates eius ⁊ q
pme eas don^c rubescāt ⁊ doleant qm̄ ē mag
iuuamētū ⁊ fiat illo^d assidue. Cū aūt i subet
ꝑfundi fuīt extēde capillos ipōꝝ ⁊ euelle q̄s
dā eoꝝ. Et pone a capo^d noctū uētosas mltas
cū igne absꝫ incisione. ⁊ fortasse ē incisio ne
cessaria ē cū ē necitas euacuōis san^{is}. Et cū nu
tris nutrias eos cū aliqb⁹ q̄ sit sic aq̄ ciceris ⁊ aq
lupinoꝝ ⁊ aqua ciceris cū ordeo fricto. Cuiꝫ eos
cibaueris q pme extrema ipōꝝ aliqb⁹ horis ut uapo
a superiora nō trahat. Q si ē necciūz fuīt ꝑ egritu
longitudinē ut potes ipm solutiuo ⁊ ꝑs qm̄ cū
ipō apparet tremor pota ipm duab⁹ ēeis aur. ex
castoreo cū pauca scamonea q̄ sit min⁹ pondere
vn⁹ danich ⁊ si timeat sup fluxus febris aliq̄
scamonēz ⁊ sis ꝯtent⁹ castoreo ⁊ ꝑ ꝑmutacōe
ꝯplōnis absꝫ euacuōne. Et melior euacuōnū est
illa q̄ fit cū clisti. Si alia ē necīa fuīt. dacei ad
potandū. yere pigrē ʒ. i. cū q̄rca ʒ. i. de plsa co
loquintide ⁊ iii. ʒ. mirob. ⁊ danich. i. mastic. Et
si fe. nō est uehemēs caloris ⁊ ꝯfidis q solūat
q si nō ꝯfidis ꝑ illo^d fac eis suppositoria aut co
liria ut due cāe ad illo^d faciendū se iuuēt. Deīn
excita ipm ⁊ ꝑcipe ei ut ꝑmittet ad eg^rend^o
Et cū accīt obliuio ⁊ strictoris cibāria utriuꝫ emol
toria ⁊ uētrīꝫ cū aquis i qb⁹ decocte sīt camomilla
⁊ mellilotū ⁊ uiola ⁊ radices lilij ⁊ ꝯpme ue
sicaz ut vrina emittat. Deīn cū finit eg^rtō a
ministra restauratiua ⁊ fac eū tollerare tīm
nuī excitaꝫ ꝑm ⁊ adhibe ei regimē ꝯualescēciū

Quī quiꝫ ꝯg^rgant humitates Ca. de aqua
aquose ītra cauneū ⁊ ex ipz īt cauneum
tē si fuīt ex cauneū sig^a fiant eas q ꝑriꝫ que di
cem⁹. Et si sūt mt caneū ⁊ locus eaꝝ sup̄ ꝑtim
clīn durū sentit grauitatē itūs ⁊ fit tū ea dif
ficil' clausio ocli īmo nō ē po^r ⁊ humectant ocli
valde ⁊ lacrimant assidue ⁊ stant apti ituētes
i vnū locū. ⁊ nihi^l moī nō est igemi.

Quiꝫ accidūt Cap^m de cap̄ acab⁹ q̄ sūt ex cauneū ⁊
q in uelamib⁹ aq ex cap̄ ⁊ acassi ifātiū. i. ifātiōis
q̄ sūt ex cap̄ apata cū ⁊ fiā ⁊ quiꝫ accīt ꝑe
im fātib⁹ eg^rto q̄ ē ꝯg^rgato aq̄ i capite ⁊ quīz accīt
q i maiorib⁹. Et hz eg^rto ē humitates īt cauneū ⁊
cutē ⁊ int̄ duos pānicl'os extrīsecos ⁊ accīūt i
fforacō i loco illo capitis ⁊ fletus ⁊ uigilie. Infā
tib⁹ quīd accīt illo^d ꝑm plimū cū obstetrix extrat
⁊ ꝯprimit capo^d ⁊ sepat ipm ⁊ apperiūt orificia venaꝝ
⁊ currit ad illo^d qd̄ ē stāute sanguīs aquosus ⁊ quīz sūt hu
mores alij ab humitatib⁹ aquosis. Q si co^r cutis
ē cū dispōne sua ⁊ cutis ē eleuata ꝯꝑssa expl̄sa
tūc ē aq̄ i capite. Et si co^r ē mutat⁹ ⁊ tact⁹ dui⁹
⁊ ē ibi fortitudo ⁊ phibicō ad expellēdū ⁊ sētit̄ mō
dicacō ⁊ do^r tūc i ē ap̄a ex cauneū. In ifātib⁹
aūt ⁊ aliis cū ē aqua i capib⁹ ipōꝝ. a hec plūm nō
fit n̄ i fantib⁹ tē oz ut ꝯgnoscas an sit mlta ⁊ an
sit expulsa ab exterioꝝ ad iteriora uolent. Nā si ta
lis fuīt nō medicat̄. Si aūt fuīt pauca ⁊ retēta i
ē cutē ⁊ cauneū. tūc fiac aut fixurā vnā i latitudie
aut si fuīt mlta scissuras duas sese secātes aut
tres scissuras secantes se. si fuīt plima ⁊ euacuet
q̄ ē ipō. Deīn stringe ⁊ liga ⁊ suppone ei vinū ⁊ olz
usꝫ ad iii. dies post solue ligaturāz ⁊ medica cū vn
guētis ⁊ licinius si eis idigueris ⁊ filoꝝ puluizacāe
si illo^d sufficiat ⁊ nō idiges vnguētis. Et si cūms
gnacō tardat̄ ꝑcipit̄ ut os leuit̄ radat̄ ut carō na
scat̄. Si aūt aq̄ fuīt ualde pauca sufficiet ē ut re
soluat̄ humor aquosus cū emplis. Que aūt ex a
partib⁹ extrīsecis sūt calida ⁊ q fiīi ꝯgnosces ex
tactu ⁊ colore ⁊ ꝯcnaca ei⁹ q̄ ad ipāz ꝑuenit. et moī
b⁹ quīd sentit dolorē ꝯ ꝑmēteꝝ cauneū ⁊ cū nigris
i uciis dolorez ⁊ cura ipm medicāie lenioꝝ ⁊ cura
sir sen ita tū q tū sis secur⁹ i amistuacē forcioris
i ipō. Et uētose qd̄ i ipō ꝯferūt plus minucōne
In natus aūt i fātiū oz ut lactās aq̄ potet ordi
aut aq̄ sanich ei⁹ si i fātis solōnē habit. Et i fāti
dēt ad potādū tūc aliquātulū spodij torefā ⁊ seis
portulace torefcē. solo ei in hac egrīe ē mala. et
lactuca mandūcat̄ ualueū ⁊ ponat̄ sip sinapud
eius uiola i fātiā. De sūbet acahar q̄ q̄dā me
dicoꝝ noiāt sachis s; nō ē imo siccas ⁊ est
Hec eg^rtudo ē spēies ꝯgelacōis. Rica
hec eg^rto sir semat ꝯꝑita ex sir sen frō ⁊ calido
qm apa ē fēni ex duob⁹ humorib⁹ sil. s. ex flā et
colera. Et ei⁹ qd̄ cā ē replō quīa gnāt gulositas
⁊ mltitudo ꝯmestiōis ⁊ potus ⁊ ebrietas ⁊ uiꝫ qd̄
humores quiꝫ excep̄t ⁊ quiꝫ vn⁹ coꝝ uīcit ⁊ uinct
tē ei⁹ sig^a. Et si flātic⁹ uīcit noiat̄ sūbet. i. dōmacō
Et si uīcit colic⁹ noiat̄ sahara stbera. Et quīz ꝯ
uīt i egrīe vna cū uīo ⁊ vn⁹ q̄sꝫ coꝝ impugnet
alteꝝ quīz uīcit fl'a ⁊ quiꝫ colera. Et fl'a q̄dez
facit i ipō sūbet ⁊ quiꝫ grauitatē ⁊ pigriciā ⁊ clausi
onē oculoꝝ ⁊ difficile fit ei rēspōdē ad illo^d q q̄rit̄
ab eo ⁊ ē ei⁹ rēspōsio tardantis ⁊ cogitātis. Et
col'a quīd efficit i ipā iquietudiez ⁊ alienacōez ꝯtinuā
⁊ palpitacōez ⁊ neꝫ ꝑmittit ipm ꝑfūdari i subet. ꝑ
ei⁹ subet aq̄ excitat̄ cū excitat̄. Et cū fl'a uīc grāta
ē sūbet ⁊ claudit̄ palpeb^r cū apit̄. Et qn̄ uīc col'a
excitat̄ ⁊ alienat ⁊ ꝑuenit ad moriū ⁊ apit ocl'm ab
sꝫ palpitacōe ⁊ nō claudit̄ ꝑ ipi⁹ supior ēmitas
attrahit̄ sic accīt paciēti sir sen ⁊ desidat resupinū
Et ē eius resupinacō nō tīlis ⁊ i flat̄ ei facies. et
declinat ad uiriditatē ⁊ rubedīez ꝑm q idonacōe dis
pōnū ei⁹ trahit̄ palpebra ad supiora ⁊ clamat. Et
cū apit ocl'm sui ē ipi⁹ apicō sic hz apicō hītis sin
chos ⁊ ꝯgelacōez absꝫ palpitacōe. Et aūt loq̄t eius
ꝑmo nō ē ordinat⁹ ⁊ singulat̄ ab aqua ut pleruīz
redeat aqua ex narib⁹ ei⁹ ⁊ sili singl'at̄ a sorbicōib⁹

vertente
al' oppssio
al' natiuitas
al' sanich ordū fricti tote feni
i. dormitacō vigila
i. q̄ ituet̄ i vnū locū
al' uocatur
i. uigilacō do...
al' excipitur
ē sūbet
s. cū humore
uīc q̄ i celli...

Et hec quidem signa sunt mala. Et multotiens accidit ipsi re-
tentio urine et egestionis et paucitas utriusque et accidit eis
stertium spiritus. Et quandoque similatur in pluribus dispositionibus perforationi
matricis. Verumtamen sanies in perforatione matricis est cum
dispositione sua et adsunt reliqua signa perforationis ma-
tricis cum materia suo. Hec autem possibile est ut in ea egestio ad
loquendum emineat et si percipitur ut intelligatur. In ea autem
cuius matrix perforata est non est possibile illud dum in perforatione
perseverat. Et hec quidem egritudo similis est litargie sed tamen dif-
fert ab ea quoniam sanies non est cum dispositione sua sicut est in ipsa
egritudine litargie. Et item eis adsunt vigilie et apparent
oculorum absque palpitatione et febris in ipso est fortior et similatur
karabito. Sed tamen differt ab eo quoniam febris in ipsa
est maior et alienatio minor. Et pulsus quidem eius est ve-
lox et frequens propter apostema et pinnionem et congelationem
que diversificat a pulsu litargie et est latior et brevior. Propter
flegma apostematis simul quod diversificat a karabito et ipsius quidem
(b)ulitas est propter latitudinem suam. Et amplius est fortior pulsu
litargie et debilior pulsu karabiti et fit pulsus non
extensus tamen valde spasmosus sicut in perforatione
matricis. Sed virtus in ipsa non remanet neque egreditur
ab ordine in illo egressu sicut fit in perforatione matricis verumtamen
virtus cadit et pulsus fit frequens. Cura eius.

Cura autem totius est secundum omnia sicut scis de omni distinctione in quo
rum attentione et levitate addas tamen quantitatem in quo
incisionis minutionis per signum permutatum ita ut cognoscas an vincat
colera an flegma. Et cibus et phlebotomiae sicut fit in karabito
et precipue si cum eius causa fuerit multitudo ab ea que propter fuerit multi-
tudo ubi fac egrum vomere et purga stomachum ipsius. Si autem
eius causa fuerit ebrietas non curabitur omnino donec abscidatur
ebrietas deinde sit contentus in ventrem capitis ipsius de-
inde adulterinum curetur cum eo quo curatur fumus ebri-
etatis. Et ipsius quidem species cadit in embrocis et epithi-
matibus et sternutatoriis potionis et evacuationibus similibus cum eo
quod bibitur et distillatur sicut scis. Et post quidem medicine non sint
in omnino fortes qui percipiuntur in karabito nec in omnino cum
lesionis que percipitur in litargia. Sed sint composite ex eis
et vincat in eis illud quod oportet secundum quod apparet quod ex duorum
humorum sit magis habundans et est quidem iam permissum est
in canone toti quod oportet de frenesi in hunc modum. Et oportet ut
ponas illi embrocas eius si fuerit colera superhabundans
folia salicis et violas et radices lilii et ordeum cum ca-
momilla et corona regia et aneto. Et quandoque das ipsi potum
syrupi de papavere si non timetur quod superveniat ei domi-
num flegmatis. Et intentio quidem quando imponitur ei ebriaturitatem
ut dormiat. Quod si utraque medicine sint equales adde ei
barsce et amarici. Et si flegma est superhabundans adde in eis
folia lauri et rutam et mentastrum et ysopum et castoreum
et origanum. Et similis est dispositio in emplastris et enemati-
bus secundum hunc canonem. Et quod possibile est colligere ea ex
antidotario. Cum fine autem egrimonis et postquam declinaverit
infirmitas tunc aliena ab eo ebrietas fumosus et sis con-
tentus similiter sicut scis de omni balnea ipsius et rege cum
regimine convalescentium. De plaga et incisione ca-

Separatio eveniens nis capitis et qualiter
in capite aut est in cute et carne aut cadunt
in osse aut manifesta aut dissimulata aut ita quod
ossa inde extendenda sunt aut simachi. Et ex simach
est alsiturati et est ut exulceret velamen ad exteriora
et aperiat et impinguet et fiat sicut furfuratio. Et ex eis
est que fit in matre dura et in subtili et est in eis timor. Et
in pluribus quidem pervenientibus ad panniculum cerebri accidit
laxitas in latere vulneris et spasmus in opposito eius. Et
cum incisio non pervenerit ad ventres sed ad exterius velatis
cerebri est magis incolumis. Cum igitur incisio pervenerit ad
cerebrum apparet febris et vomitus colere et non est ex eis qui
sanatur nisi rarus et plurimum ad incolumitatem incisio que ca-
dit ad summitatem duorum ventrium anteriorum. Cum ei accidunt si-
curis eis continuatur. Ille vero quidem duobus ventribus pos-

terioribus sunt peiores sunt et illa que fit in medio
peior est ea que fit in posteriore et rememorabimus ut vi-
deat ad dispositionem naturalem nisi sit valde parva. Et
primorum quidem consistat in emplastris et cum eius rectifica-
cio velocior. Incisioni vero consistit primum ad phlebo-
tomiam apostemati cum eo quod tollatur. Distinctione vero medi-
cationis vulneris plagarum que est in cute et carne
dicemus cum vulnerum rememorabimus in libro iiii. Et
dicemus curam fracture que est ex eis in tractatu fracture
et restaurationis. Et medicatio in fractura cranei de qua
extenda sunt vel cum extenda sunt ossa hinc dua
in rectiones. Intentio enim est quorumdam qui dicunt
ad medicinas sedativas quod conservat vehementem gesticulantur.
Et intentio est aliorum quibus videtur quod ministrare oportet
medicine vehementis desiccationis et administrat per in
cisionem fractura et cinnamomum nec secundum extremitates
fracture eius medicines attractivas in unguentis et a
lius si locum super ipsum exterius existente epithima
te exacto et molle. Et hic modo permanenti labor pos
teriorum pervenerit minor incolumitas quam permanentium priorum.
Et illud quidem non est mirum. Sed cum dixi quod cum ossis et
panniculi est sicca. Tractatus iiii. De egritudinibus capitis
et plurimo nocumento ipsorum in operationibus sensus et motus.

Dixit subet. Capitulum de subet et sopno.
Sompnus superfluus et gravis non tantum omnis superfluus et gravis. Sed ille cuius tantum quantitas est
inmanis et qualitas similiter ita ut ipsius spacium sit plurimum
et eius elevatio fortior et debilitatur excitatio
ipsius ab eo. Si autem excitatur tunc sompnus eius est naturalis
inequalitate et quantitate sua. Et eius quidem alius est ge-
nus alius est subet profundus. Sompnus autem vero est re-
ditus spiritus animalis ab instrumentis sensuum et motus ad principium cum
quo privantur ipsorum instrumenta ab exercitio operationum ipsius nisi
quod necessaria sunt ad hoc ut vita permaneat et illa sunt
sicut instrumenta spiritus. Et sompnus naturalis est absolute est
cuius reditus est cum profundatione spiritus vitalis ad ciborum
ut digerat cum quem in ipsis sequitur spiritus animalis sicut fit
in motibus corporum similium permixtorum propter necessitatem na-
turalis. Et quod est in propter quietem et ut spiritus sic adiuvat
ac pretiositas eius quod nutritur sufficientiam et augmentum similiter ipsius
et recipiat restaurationem ipsius quod in ipsis vigiliis resol-
vitur. Et huic quidem propinquus est quod accidit ei quod fami-
tati vicinus est ab egritudine sua. Accidit ei sompnus profun-
dus et significat sedationem egritudinis eius. Spiritus cum in sanis
non significat bonitatem. Et quandoque accidit sompnus hu-
iusmodi ei qui evacuatus est ut multa plurimum et sompnus ille confert
ei reddens ipsum virtuti sue. Et pluries accidit sompnus
non absolute naturalis et ille quidem est cuius reditus fit
aut ad principium propter superfluitatem resolutionis spiritus et non tol-
lerat eum debilitatem dilatationem propter defectum augmenti sui
super illud quod sufficit applicationi cum resolutionis fit
ex motu profundatur quod sicut fit in dispositione laboris
et exercitii fortis et illud fit propter evacuationem superfluam
accidentem spiritui animali. Nam quod fit permutata ad retinendum
quod est in substantia eius non consequatur ipsam ex nutrimento
quod est sustentaculum. Dum igitur ministratur ipsam et illum qui est tamen
cum est sicut de eo in perturbationem ubi accipere sano ut sit
loco resolutionis naturalis ex eo et perturbationem ubi accipere de-
bilitatem a solutione et fluxu sanguinis et similibus. Principium ei-
duorum sompnorum petit restaurationem resolutionis vigili-
arum et est eius naturalis et secundus petit restaurationem resolutio-
nis laboris et est non naturalis. Et quandoque accidit sompnus
non naturalis absolute et est ut sit reditus spiritus animalis
ab instrumentis propter eam infirmitatem sive sit omnium aut exercise
cius aut extremitatis in instrumentis. Et instrumenta ad recipiendum
frigus in eis penetrationis spiritus ut vitalis in eis secundum
modum suum renovationem effusionem spiritus in eis abhu-
nat corporis contentis convenientis quam recipit virtutem animalem
apertius quod residuum redeat ad profundum pectoris et fit

al' cur^e

al' calamiti

i. cum apio sup os tenet secundum Gre. vel cum oratione

al' mollificatio

I

pige ad dilatacoe3 ꝓp frig⁹ ꝯmis ꝛ h̃ ē stupor.
Et quiq3 accit ꝓp caūm huēcūtē īntra ꝛ ꝑtilitā
te strm sp̄s ꝛ oppilatē uiaz eius ꝛ laxatē ñ az
ñnor. Et lacior mollificaco q3 sequit' oppilacō
ꝛ copmitu q3 ꝑhibet sp̄s ꝑnetrē quī sbā ip̄ius
sp̄s iaz ē ingrossata ꝛ ꝑtilita. ꝛ qm̄ istrm̄ eius
iaz sūt corrpta ꝓp huītatē ꝛ ꝓp laxitatē eoꝝ simil'
ꝛ iste ē sōpnus ebetatis. ꝛ accit q' ē huic acciñ
ꝑ uinū ꝓp nimiā repl'onē sbo'ꝛ ꝑlixitatē more
cibi ī sto. hoꝝ aūt sbet remouet' nomīa ꝛ hec
due cāe cū firmāt' sūt cā qua ꝑl'm accit subet.
Cūq3 ī adhuñat' frigus ꝛ uīuat ip̄m huītas
simil' ī cāis sōpni. ūmitī cū eius aīceās tē ē
ex frigore ꝛ uīuat ip̄m huītas si cū agg'uant' in
vigilijs calitas ꝛ siccitas. Et ē cū ñā ip̄a calica'
quā uīuat siccitas. Subet p̄ sē cāe alie ex qb3
ē uehemēcia poxiōꝝ feb' ꝛ euēc' nē cū eeᵃ sua
sup' egnē ꝛ ip̄i⁹ op̄ssio sb nīa ꝛ sequit' ip̄m sp̄s
aial' sūt ocm ē ꝛ ip̄e si nīa febris ē frīa fl'atica
ꝛ ip̄az quid nō calefit ñ cū putrefcōne. Et quiq3
fit ꝓp malīciā huōꝝ ꝛ uapoꝝ ascēdētiū ad aīte
ms cēbꝝ ascō aut pulmoē ī egīnb3 suis ꝛ reliqs
mēbs. Et quiq3 fit ex mīl'titudīe uīnū ꝛ cāsaū
dū. Et quiq3 fit ex coaītacē cēbꝝ ip̄i⁹ sb osse ē
ñei aut lamīa ē aut corticē ip̄i⁹ cū cēbro ad
ucit ꝑcussio. ꝛ uehemēcior ñecū ad faciendū
sbet ap' incisiceē3 ē uehemēciori eoꝝ ad faciēdū
sbet apo' op̄ssionē. Et quiq3 fit ꝓp uehemētē
ꝑcussionē doloris eucientis lactis cāpus aut
fm coītatē lesionis ī ore stoī. aut ī materiā q3 ꝯ
trahit' ex eo cēbꝝ ꝛ oppilat uias sp̄s sēsibil' ta
li' q' cū eā fit diffi' mot' sp̄s ad ꝑcedēdū. Et
qm̄ fit ꝓp uehemētē debilitacē sp̄s ꝛ resolucōne
ip̄ius q3 diffi' fit eius dilataco. Et qm̄ ꝑm
sensuū qui ꝑuant' ī sōpno ꝛ sbet sūt vis⁹ au
dit⁹ oꝝ ñecē ut fit ī ꝑcomitā ī sbet ī aīteriore cēb⁹
ꝛ ꝓp ꝯmuītatē corporis ymagīacōis. Nā si ñ
eēt coītas aīterioris cēbri ꝛ nō accideret nocumī
tū ī posterior pti nō opteret ut uisiū ꝛ auditū ꝑ
ueniret ꝑuacō neq3 eē sōpn⁹ v⁹ eēt destructio
mot⁹ ꝛ tact⁹ solūmō. ꝛ eēnt sēsus reliq cū dis
poīb3 suis sic ꝯtīg' ī egrīub3 ꝯgelacōis ꝛ scdmus
ꝛ nō eēt nocumītū ulterius nocumītū q' ist' motū
naz ip̄e destruit sēsū oīo ꝛ nō ꝑrime' destruit
motū remanet ei ī eo lūis ī ambulāū. Ex oꝝ qd'
ne oppill'o ꝑueniens ī sbet sit ꝯpleta nz aūz
mīl'ta spissitudīe. ꝛ si nō fiet nocumītū ī ambu
latu. Oīs aūt sbet ꝯ' ne pendēs ē ꝓp frigus
ꝛ ꝓp huītatē ꝑo. Ampli⁹ quiq3 fit ꝑmutacio
a subet sīc ex piplemōia ꝛ pleuresi ꝛ silib3.
Et quidā hōui sūt quoꝝ huores dū sedent sē
fracti nō nocentes q3 coꝑit eos dormitacō.
Cūq3 se ꝑ sēnīt ꝑ fūdat' calor īnat' ꝛ fīuet ꝛ
excitāt' uapores cēb' q3 sōpn⁹ nō ip̄s coꝑit ꝛ
ꝑ capue seo q' ē sitte ꝯmis. Cūq3 g' īml'tplicā⁹
coꝑtūre sōpnī ī dicāt' egneos ꝛ sīc exaq ꝯ' nacō
ꝛ tm̄ daūte ī sto q' retiꝑiz uapores ꝛ libat aīugi
lius ꝛ nos quid' dixi3⁹ qualr' oꝑteat eē fōīna
iacēcū sup' cibū. Naūē aūt dici3⁹ q' usus resu
ꝑinacōis ml'tac' ledit dorsū ꝛ laxat ip̄m au⁹
quidē aūra ē usus sugēdi ꝑlim⁹. Et sōpno ꝑ
timet' ī sole capi ꝛ qui fit ī luna fac' possidē
sān¹⁸ sēutū qui fit cū masticacōne ꝓpā q' luna
mouet huōres ꝛ cū quid' soit⁹ gutturis ē tro
ꝑtura oris cāne q3 sp̄s ñ egēdī ñ uoce huītatis.

Sopaūt sbet fit ex frigore d' sig̃s sp̄s ꝛ subet
puro extīseco cū⁹ sig' sūt ut fiat ꝓp sucess
sione frigoris uehemētis aduenientis capi eīt⁹
aut ꝓp frig⁹ mē corp⁹ ꝛ cēbꝝ ꝛ nō īncit' ī faāc
ī flacio in ī palpebis ꝛ color ē uīdis. Et pulsus
ex extīsus tendēs ad uiāce3 cū tarditate uehemēti
Et si subet fit ex frigore potus aliciū⁹ medᵃꝛ nar
coticaꝛ q' sūt sīc opiū ꝛ iusquiamū ꝛ radix ꝛ semi
na mādragore ꝛ nux medx ꝛ fung⁹ alac īstō cū
sēutū ꝛ coriandrū huidū ꝛ semī psiliȷ ml'tū signi
ficat' sing's q' dicēm⁹ deīnā q3 eaꝝ ī cap' deuene
ms. Et ut subet fiat cū alijs acciūtb3 ꝑ fcaco
nis ꝛ uīditatis ex tinuatū ꝛ fr'itate ip̄az ꝛ aꝑa
te lingue ꝛ mutacōe odoris ꝛ fit pulsus cū casu
formicāns debil' ñ cū tarditate y⁹ frequis hūs ꝯᵉ
quēcia3 ꝯ' uīmclo sit formicāns ꝛ si fuit tardus ñ
eīt eis ordo neq3 fortitudo y⁹ redit ex ītarditate ad
spissitudie3 ꝛ a spissitudie ad tarditatē. Scias q'
si ad hoꝝ ei impotū datū ē. aut ip̄e ꝑ se bibit ꝛ me
dicet' tonū cū eo q' dicem⁹ incā⁹ de uenenis. Sūt
aūt quidā hoīes qui dicūt q' subet frigoris puri
ē leuior subet medᵃ huid'. h3 ꝑō ille nō ē uehemēt'
sān⁹ y⁹ quiq3 ē fortis ualdē. Et qd' ob sp̄s fcā a fri
gore cēbri ml'ta sūt. aut ꝓp medᵃ3 ebibitā sequit'
corrupco ī cogitacōne ꝛ memoria. Q2 si subet fit
ex huītate pura sūt eius sig' ut nō uideant' sig'
sān¹⁸ neq3 ꝯ' uitas flaris. Si aūt fiat ex fl'ate sāt'
illa' ex ꝑcedente repl'one ꝛ nimia sbo' saciectate
ꝛ ml'titudie potus ꝛ leuicate pulsus ip̄i ꝯ' ꝛ fluc
tuacōne cū latitudine ꝛ sāt' ex ꝑ fūdacē subet
ꝛ ꝯ' uitate ip̄i⁹ ꝛ albedine coloris ī faāe ꝛ lingua
ꝛ oclis ꝛ ꝯ' uitate capis ꝛ īnfl'acē ī palpebis et
frigitate tactus ꝛ regiē ꝑcedente ꝛ eaīre ꝛ regiōe
ꝛ reliquis. Ex sān° nō factus sāt' ex īnfl'acōne
uenaꝝ q' dur' ꝯ' uidez ꝛ rubedie ocl'oꝝ ꝛ maxillaꝝ
ꝛ rubedine lingue sūt sūe cāū tis ī capie ꝛ silib3
illis q' sāuisā. Et si cū h3 sāguis ꝛ fl'a ꝯiugūt'
agg'uacōne aꝑatū uidēb' sig' tarditati ꝛ litargie ꝛ
subeht ꝛ cāsahāi. Q2 si cā īmpō fuint uapores ex
pulsī ex tore ᵉ mēbb3 ꝛ ip̄e ap' dolore3 pl'mois. et
aꝑā īupō uoīatū piplemōia. aut uapores sbo' sa
eo totū suis sig's. Naz sīc ex stō ꝑcedūt ip̄z uertigo
scotomia ꝛ tīnitus ꝛ fantasie ꝛ ē leuis ap' famē
ꝛ augmītat' ap' repl'onē. Si nō est ex ꝑte pulmo
nis ꝛ pectoris ꝑcedit ip̄m dolor ꝯ' uīus ꝛ dol' ip̄i
b3 pectoris ꝛ strictura sp̄s ꝛ tussis ꝛ acc' pl'esis. ꝛ
piplemōie. Et silr' si fuīnt ex ep̄e ꝑcedit ip̄m
sig' egrīus ī ep̄e. Et si ē ex matrice ꝑcedūt ip̄m
egīnes matris ꝛ eius repl'o. Q2 aūt fit ex ꝑcus
sione sāt' si. alhemia. aut sup' timpus sāt' sinis
sig' mīb3. Et dr'ia quid' mē subet ꝛ apoplesiaz ē
q' ī huītē subet pol' ē intellig'e ꝛ excitari ꝛ sūt mo
tus eius leuiores sensib3 suis. ꝛ apopletic⁹ ꝑuā
t' sensu ꝛ motu. Et oīo dr'ia mē huītē subet ꝛ il
lū ī quo ē mollificacō ꝓp debilitatē cordis ē q' pul
sus huius subet ē fortior ꝛ silior pulsib3 sanoꝝ
ꝛ pulsib3 huius sȳcopi ē debilior ꝛ durior ꝛ sȳcopi
ꝑueit' paulatī cū mutacōne coloris tēdētis ad
citrinitatē ꝛ ad silr' coloris mortuoꝝ ꝛ ī frāntū
extīna. In subet aūt nō altāt' col' faciei ñ ad illū
q' ē bonū ꝛ nō exsicāt' frustrū faciei ꝛ nasi ñ mu
tat' a forma dormiēcium ñ ꝑuo tumore ꝛ īnflacōe.
Et dr'ia quidē mē huītē subet ꝛ illaz cū⁹ matrix ꝑ
fcata ē ē q' pol' ē ut huis subet intelligat ꝛ loq̄t'
si ꝑ capit'. Illa nō cū⁹ matrix ꝑ fcata ē itellig' cū dif
ficl'tate. ꝛ nō loquit' ꝑenit⁹ ꝛ ē mot⁹ ꝛ ip̄e motus
colli ꝛ capis ꝛ pedū facilior ieo qui h3 subet. Et
sūsus ꝛ apico palpebraꝝ facilior ī huītē matrice3
ꝑ fcataz ꝛ ē ꝑ fcacō matris cū eueniens subito et
nō indicat potestatē sūi. aut sunt' aūt minoꝝ cātū
ꝛ sbet extendī ꝛ fit maiorit⁹ ī upō ꝛ ꝑ fūdacē ꝯ' uit
dati ꝛ incipit a sōpno ꝯ' uīu ñ cū eius sit frig⁹ subito
eueniēs aut medᵃ ebibita scias g° illa'. Cūa sbet

Subet quid' qui accit ꝛ sōpnī ꝯ' uīu fcīs ī feb3
ab egrīe existēte ī aliqb3 mēbis sēita cūr ē

Al' ī nauseatiua
et sensu
al' sao
alia uentur
paulatim
s. i. corpus e

F

p ueñe ad mēbꝛ illd' cū regimiē ut purget' ⁊ reō
ueat' q' ī ipō ē ⁊ ɔfortacō cēbri ita ut mā; nō re
apiat. Et illd' quid' v. g. fit cū ol'o. ro. ⁊ aceto
plimo ne ol'm dormire faciat ⁊ p'capue cū ipⁱ; est
solū cū exp'ssiōib; fructuū ɔfortantū. Et post illd'
adhibeant' embroce ī fr̄atiue deni fiat pmutatō
ad resolutiua si fuit ī cēbro retētū ad. Et tū ut
seruisti oīa illa ī ratione. In eo aut̄ qui fit ī febrib;
⁊ impⁱū pⁱodit. o; ut incipiat' aligacōne extremita
tū ⁊ amotu sternutacōnū assidue ⁊ odoramito aceti
⁊ uaporis eius. ⁊ vnctōne capis cū ol'o. ro. ⁊ ace
to plimo aū aq̄ ag'ste. aut aq̄ ɔ̄uati ⁊ stipticoꝝ.
Ille aut̄ qui fit pp' poni nā coticoꝝ curet' s; illd' nā
coticoꝝ ⁊ detur eg'o ad potandū tiriaca ipiꝰ ⁊ q̄ dic
tū sumꝰ ī l'c. e. Subet aut̄ fcā ex frigore extrinsecꝰ
adueniente cura ē potius tiriace ⁊ mitridati. ⁊ dya
mā. Et ēbroce ē cap' cū aq's ī quib; cocta sūt ruta
⁊ castoreū ⁊ piretrū. ⁊ vngat' cap' cū ol'o de lxren.
⁊ ol'o de duab; sp'e cū castoreo ⁊ sqlla ⁊ ol'o mus
cellio ⁊ ol'o costino cū castoreo. ⁊ squilla ⁊ mꝰsco
⁊ sit castorei ptes due ⁊ sqlle ps vna ⁊ mꝰsca q'
tās pua ⁊ odoret mꝰscū assidue ⁊ utat' eis que
dcā sūt ī calefcōne ɔ'ius cēb' cū labore ab; facili
tate. In illo aut̄ qui fcōs ē pp' dnūi san'is o; ut in
apiat' aflonna cefalice ⁊ uētosis crurū aut flo
mia saphene ⁊ utat' dcā tēpatō ⁊ ɔ'talacē cib;
⁊ utat' eo q' cōrefcū ē. Illū aut̄ qui fcūs ē pp' dn̄
nū hūitatis pure q̄ nō ē cū mā; o; ut caue cū
emplis fcīs ex castoreo ⁊ flore sqnāti ⁊ costo. et
nuce cup'ssi ⁊ sauina ⁊ euforbio ⁊ pureto ⁊ desiccet'
cib; ⁊ alienet' olea ⁊ embroce ū cū cautela. huic
tacō ei q̄ ē mollis quicq; uicit v̄ tuū me^dr ū sit
ualde fortis. ⁊ o; ut amisstacō fiat vnctōis cap^is
⁊ rubificacōis eiꝰ ⁊ odoracōis misca. Et si fuīt hūi
tas cū mā flatus o; q' euacues cū dcīs forti p' us
⁊ igeniet' ei ut euōat ⁊ plimū eius q' ex flatu
istō est ē o; ut euomat cū eo q' fl'a ī adit ex eis
q̄ dicē;ꝰ ī suo loco. Et amisstri ēbrocas dignās for
tes ⁊ cap' purgia ⁊ sternutatoria ⁊ gargarismata ⁊
reliq' q̄ sauisti ī tractat' sūt ē p'tiḡt. Et ex cura ē ut eg'
audiat ⁊ uideat res q̄ ipm ɔ'tristant ē stacia ei in
huiꝰ eg'itib; ī quib; debilitat' cogitacō ⁊ ex stig
uit' ē ex eis q̄ monet' aiā; ⁊ reddit' eā ad rātudi
nē. Et ex ine^is quid' ex uigilantē faciētib; ē
epithīa fcā cū calacto ⁊ ab'ssio faciei cū aceto
⁊ ɔ'stictō ex timtati ī ferioꝝ ⁊ amistcō sternutatoꝝ.

Vigilia quidē ē disp̄ō aīal' **De uigilia ⁊ insōp**
cū effundet' sp'e eiꝰ aīal' **Sabara. i. īsōpnitate**
ad instria sensus ⁊ mot' ut eis utat'. Sabara uō ē
sup'fluitas ī uigilia ⁊ eg'ssio aīt nāli. Et ē q̄d'
cā ɔ'nalis ē caliditas ⁊ siccitas pp' igneitatē sp'e et
mouet sp' ad exteriora. caliditas ē uehemēcaꝰ fra
cns sabā ⁊ aīunūs faciēs. Et sabara quid' qui;
fit ex nitrōsitate hūitatis cel'rate ī cebro. aut pp'
dolorē ⁊ cogitacōnes acres. Et sabara cuiꝰ cā ē
lumē ⁊ loci illūiacō cū p'ueñt ī hūnoi. dis ppatꝰ
salure. Et ē sabara q̄ ē pp' maliciā; digōis. et
mltitudīē replōnis. Et ē sabara q̄ fit cā eiꝰ q'
inflat ⁊ ɔmouet huōres ⁊ sōpnia ⁊ timorē ī sōp
no sic̄ fabe ⁊ silia. Et ē sabā q̄ fit in febrib; pp' ele
uacōē; uaporū siccoꝝ mōdicatiuoꝝ ad cēbꝝ. Et
dol' quidē qui decepius accīt ex sabā ē pp' nitrōsi
tatē huioꝝ coꝝ ⁊ salsedinē ipōꝝ ⁊ sicci^tē; sūe cēb
coꝝ. Et ē sabā q̄ fit cā ap'atus inlici. aut cāeōsi
ip'tib; cēbri. Dcā q' ille in quo fit sabara fortis de
ni accīt ei tussis moue' ⁊ nos q̄d' iā; dixiꝰ ī cap^o
sōpni q' oportuit nos dicē. **Signa eius. ꝑ cā**

Sig̃ q' eiꝰ q̄ fit ex siccitate pura sīni mā ⁊ ū sca
ā calitati sūt leuitas capis ⁊ sēsuīt siccitas
oculoꝝ ⁊ ligue ⁊ narīū ⁊ q' nō sentit' ī capite calor
neq; frigus. Eius uō q̄ fit ex caliditate cū sic
citate signa sūt ī uēcō siccitatis signoꝝ cū in
flāmacōne ⁊ adhustione ⁊ quicq; ē cū sīti ⁊ ad
bustione ī origine oculoꝝ. Et eius q̄ fit ex nitrō
sitate huioꝝ sig̃ sūt mucētō hūectacōis ī narib;
⁊ hypitudo ī oculis ⁊ sensibilitas g'uitatis p' ue
Et uelocitas excitacōis a p' sōpnū cū saltu et
illd' quidē sig̃ ex regimie p'tito ⁊ etate. Et eiꝰ
quidē q̄ fit ex illūiacōne loci. aut ex calo sig̃
⁊ sūt cāe eius. Eius uō q̄ est ex cap'ate inlico
sig̃ sūt p'cā inl'cē. S; eius q̄ ē ex dolore aut
cogitacōib; coib; ⁊ febrib; acutis sig̃ st' ei' cāe.

Oportet q̄d' ē ut huis illā; cuiꝰ cā ē **Cura eius**
siccitas vtat' cibo hūido ⁊ balneis tēpatis
pp' si balneū ipm̄ nō faciat dormire tūc nō ē
tpāti corpis ⁊ nō bone ɔ'ius ū; ē ī ɔ'gestate ū
sicci^tis aut ī potestate huioꝝ maloꝝ q̄s balne
ū eleuat. Et o; ut deserat cogitacōē; ⁊ coytū
⁊ laborē ⁊ utat' quiete cū tranq'llitate ⁊ assidui
tate ī vnctōis capis cū olis hūectatis p'cis
⁊ emul'sione lactis sup' cap' ⁊ ēbrocis hūectātis
p'cīs ⁊ attracōne cū narib; oleoꝝ ⁊ capp'u
gijs ipōꝝ ⁊ distillacōne coꝝ manē ⁊ pp' oli
nenufari ⁊ p'capue faciēs capp'ugia ⁊ fca
cōnes ī feriōꝝ pedū. Eius uō q̄ ē ex cali^te
cū h' regimie ē cū addicōne fcā ī regimie bar
me^dr. ⁊ amistacō. v. g. insiuē cucurbite ⁊
portulace ⁊ mucilagis psilij ⁊ vrge pastoris
⁊ spumie ⁊ siliū. Et ex nitrōsitate ē sōpnꝰ sig
nis ɔ'talis cū quo nō ē excessu ⁊ fit eiꝰ cāus
b'uis. aut si fit cū breue fit equal'. Et pp' illd'
sonitꝰ aquoꝝ ⁊ sonitus aq̄ faciūt dormire.
Eius uō q̄ fcā ē ex dolore regimiē ē sedacō do^ris
⁊ ipiꝰ cura ē cū eo q' pp'ū ē vnicuiq; dolori ī cā
suo. fcā uō ī febrib; inl'cē. hūitāt' ī poni ad
dialaccōn' purū ⁊ facit dormire. Et o; ut
cā; huis utat' ablucōne faciei ⁊ ēbrocis ⁊ re
cōne tīporis ⁊ frontis cū ol'o de papauē. et
lactuca ⁊ ut ponat' ī sorbicōib; ipiꝰ semē
pp' uetis albi. Et quicq; stupesit ex narcoticis
quoꝝ descripcōnes sūt ī antidot'. ⁊ cū d'auo
p'dcī mica de soca cal'a cū dissoluit' cū exp's
sione pp' uetis aut aqua ro. ī qua coctū est pa
pauē aut aqua lactuce liniat' ex eis frōs ɔ'ferē.
Et ex eis quod' q̄ ad illd' expta sūt h' ē ut suat'
cassia lignea ⁊ opiū ⁊ croc's ⁊ dissoluat' ī ol'o
ro. ⁊ ab stigant' ex eis nares. Et sil' epithia
fcā ex corticib; papauēs ⁊ radicib; madragore
sup' utraq; tīpora ⁊ ē odoramitū ex eis ⁊ q̄ sūt
ex istis quātitatē vniꝰ g'ni ordei dormit sōp
ni tēpatū. Et si huoꝝ ad ipm̄ ascēdens fuīt
g'uiōsius fiat empl'; fcōs ex mellilico cū ca
momilla ⁊ rob. Et ex eis quid' q̄ dormire fa
cīt ɔ'febrientes ⁊ alios ē ut ex timitates hn
cui sabarā; ligent' cū ligamīē faciētē dolo^rē
⁊ coram eis ponat' lāpas ⁊ p'capiat' p'senatib;
ut mltiplicet' ɔ'fabulacōnes ⁊ rmōes. et
deni soluant' ligature repēte ⁊ remoueat' lā
pa. Et p'capiat' ibi existētib; ut taceat' repē
te ⁊ tūc dormiet. In ea aut̄ q̄ fcā ē ex hūitate
maiō sa salsa pp' maiō sitatē ⁊ salsedinē. o; ut
a cepcō oīs acuti ⁊ q̄ salsi alienet' ⁊ albet' ea;
huis piscib; petrōsis ⁊ carnib; ɔ'talib; simalgia
cū pauco sale ⁊ euacuet' cū pillis ex hēia ⁊
assione fiat ī vnctio capis cū olis suauibus
tepidis. Cuiq; hec sp̄s salure accīt ī etate
senij eiꝰ cura ē p'rana. Vniū o; ut ea; huis
utat' ēbroca ex aqua ī qua cocta sit ordeū ⁊ ca
momilla ⁊ allxeiē ⁊ nō aliud oī nocte facit ei
bū dormire. ⁊ sil' odoret narib; fcā ex ol'o

aloenen. aut olo yzino aut olo deco. Et aliu
oz ut i potu ebuam huia salui sup flua v
tutis cu timet resolo cerui i salia ex opio
ut sitiat ipm dormire. Et uo q no h salui
cu hu sit alu sufficie ut laboret i evacuet i
balneet. dem cu cibu bibit aliqntulu vini
i cadet cibu qui dormiet i hora **De lesione**

Spes nocumti otigetis **sensus Capitulum.**
in opoib cebri sut p duas cas. i oge
stat ex eb modis. Cu n. sens huis e i volu
ntus i ymagiacio formax rex i i sopno et
vigiliis e sana. Dem sut ros disones q
vide i vigiliis suis aut i sopno suo ex eis
de quib pole e ipm pone i remouet abeo i
cu e det eas i cersificame i no remanet apd
ipm te lesio illa e i memoria i i pt cion cebro
e si ibi no e i pedimtu si loquit ea q no st di
cta i timet ab eis ab qb timie n oz i putat
ee bonu q no dz putari bonu i spat q sperdu
du no e i iquirit q n e iqredu i i fitat q fitet
endu no e. Et e potes fugare ea quox ult re co
dare tuc lesio i cogitatoe i pte media cebri
Si no ei memoria i eius lapsa sut sic ee debut
i no otigit inbus q ag i loquit aliq ou re
tinendi i ymagiat res sensibiles i colligit ml
los i uidet singlaria med sa i igne i aqs et
reliqua med sa. aut debilit ymaginat foris rex
i sopno i i uigiliis tc lesio e in ymaginacione
i i uetu anteriore cebri. Et si aggunt duo ex
ul aut tu cu lesio e i duob uetb aut tb. Et
si cogitaco i firmet i accidat ei ca ab u ac p
ointitie lesionis i memoria p cedetis p imi sutili
e quia si i firmet cogitaco i cest ex egdo me
morie. Et qaiq coz e dedune ad minucone
tu egdo e ex frigore. Et q cui e dedine ad mu
taciones i agitacoez e ex caliditate. Et qdz estia
iuit q declinaco ad diminucoez e p diminutoz
sie ceb. Et li quid no e logmqu apd me. Cu u ec
eu aut e i pimis ips cebro aut e ex meb alio
Et quia e ab extrinsecis sic p cussione aut cau. fri
aus aut oz resolliciti ee fm pricipia q dixi i
camoe i collige ex tabul egnu mebroz capio
ilt. n. me ad ad illa oia iuuatiua quib i eis
uteris i osid ab q ex eis i q ex eis ledat eos q
alienab eos i eis i inde eas osid ab i alienabi
eos eab q eos ledut i ipis. **De permixtione sive**

Permixtionis no sinsus **sive alienatione**
i alienacois declamaco e qui q fit p cebz
ipz e aut ex co a nigr aut ex san ne calo i flama
to aut ex cola citna. aut ex co a n a. aut ex cal a
re puo. aut ex uapore calo. i illa quid se ex eis
q desicat q cebz ma spe i nati p uat p eius
sile pole e rom uiaz eius fugare. Et fu p me
bru aliud aut corp e sic q fit p stoi aut os
ei aut matrich aut p matrice aut p totu corp
sic i febb i totu illd e p qualitez p mixuene
te ad ipz sic eleuat ad ignes pedu i manuu qui
aparet i omib corpe oinis apans aut p ua
pore calu co e i flatis ia putdi i caun. Et p
mixtio roins mag i uoluis e q fit cu risu i q
e fm quiete. i deterioz q e cu agitacoe i rixa i

Scias q ois dolr uelx **signa** audacia.
mes de quo pacies no oqrit i i q i nsente
permixtioez i uria olagma sigt i febb p mixta
one rons. Que uo ex melia e cu tristicia i esti
macone mala aut cu sigs melie quoz ica
ipi remeorab mita sifia e colica e cu luxo ratte
i audacia. Et si e melia sanguinea e illic leticia
i risus cu ex ultacone renuz. Sed aut ac a citrina

e cu inflamacoe i cali te i ira i malicia moz i
agitacoe uel xemiti i ymagiacoe ignie i sci
tillaz i ad bustione sanglo z od oz inoz i ac
nitate coloris i i flamatoz cu pio i extesione cu
ras suoes i p sulditate odoz i saltu ad oppositu
Et illa quid q fit ex n a sut acci a ista uel xeni
coria i mag p usa. Et hic quid gnis e p mixtio
q fit i febb i plimu fit i pestilencialib. Cu ea a
q fiu e ex caliditate i siccitate p uis no st ofiuctis
nes sig mex p dax i cumone i i caplis p cedeta
b. Sed aut ex flate ia putfo i a cuto iaz humb
acte ut eis adsit cu p mixtione fuerutes. i ut
eleuet sup cuia sua maib sius i omi hora tpe
capia gnuent i madue sbet p sbaz frigoris
sic p miscent eoz rones p ac cali te. Et ista qd
no sepant ab eo q tenet. Et plerq accit eis ut
estimet se ipos bestias i aues. Et ult. qd p m
tio rons cu accit ad cali te sicca tuc ipaz sigut
vigilie aut acilitate humidi sanis aut a flate pu
trefcto tuc sigr ipaz subet. Illa uo cui e cu ua
por ascendes ex mebro ogsat ex disone illi
mebi dolorosi si fuit mebz aut corpis toti si fuit
oplxendens sic i febb ontinuatib i ognosat an e
p ua aut cu ma aut uapor. Et sig quide oiu

Quum aut q **cura eius** illoz p dea st ica o seda.
qui melia adhibet dicez mea melie. i naira
aut p mixtois fie ex san e oz icipe a flomia i ab
omib q d p ant sime i ipm i firaut i ei ce re
tificat. Eius uo q fiu e ex citna aut n a. Cura
e ut icipiat i euacuet i p mixtet o aut corpis toti
Aut capis i amistret i fricacones i buectacones
p dac samone i admistret empla p t rasionez
capillox q si cartre i fortior fiat re grat alio re
gimie. Et ex eis quid q oueiut p mixtioi scs
cale e c roti i fricatu ex olo ro. i aceto sicipiti si
p sicu i olm u. i lac si no fuit fe. aut olm. ro.
i papau cu cautela re p usionis uapor. Cuiq vigi
lie ad sut tuc oia epithimata st n iuuatia i quia fu
aut eu possidet ositoez caliuitas q no fuctes
capp uigui q fiaes augmeti i atticone uo oseq
e ad hue dure lenitiui. Cuca aut q fit p mebu
oitutie uec capis ofortacone i ei i fricacone i at
tracone ad oiu i lxx toti qd iaz dictur ex amoib
p titis v lib i p ticlarib. Cuiq cu cali te i rois
p mixtione n st debilitas i sig apant oz ut paties
a capis cedat uel xenie i quiq necia e p cussio ut ad
ipm ips redeat ruco. Et quiq oz ut cap ei fm
a uce cauterize si nich aliud ofert. Et ex reb ipi
oferentib e ut fudat sup capia ipoz decocto pedu
i capitu. Et mlcos sanat eos alsesur cu ex eo bi
bunt i omedut ipm dieb aliqb sic e aut ma
lia firuetuu i dulcis ut ea q copiut i faciut no
apparere. **De stoliditate et amencia capitulum.**

Quia iam p mixtionem rons i iam stoliditatez
i amiciam q ius sut duo i pedimta rons i sut
eas facies o ringe uniuq sil cades i uetre me ceb
e q p mixtio rons e lesio i opoib cogitacois fm
permutacoez. Stoliditas uo i amencia sut lesio
fm diminucone aut destructoez i disio silis fitu
tata i fantasie. i tu quid iaz scimus q spes o p nu
sut res. hic aut egitus cre aut sut fras pura aut
cu siccitate op hendes sup uetre mediu ceb i lon
gitudine diex i spaci. aut fras cu aliq o flatio
i uacuitatib uasoz cebri. Et cu inlxx no e nocu
metu ex frate i no ex cali te n qm hec nocumetu
e destructo i diminuco qm caliditas e faces cogita
conez q e uni ex motib spc quo mouet ab i riore
pte cebri us ad eius postrema i e o. Et cali tate qd
eleuat mot i iuuat ipam. Et ogelaco p hiber

F

nuchaz; quare posita est consequenter hec pars cerebri declivis ad calliditatem: et posita est in medio ut sit ei reddit ad ymaginationem et ad memoriam: et ut quid iam scivisti ymaginationem et memoriam in loco suo. **Cura eius**

Hec autem egritudo curatur cum calefactione cerebri et humectatione ipsius. si fuerit cum siccitate aut resolutione eius que est ex ipso et evacuationibus cum medicinis magnis et nocivis factis cum oximelle squillitico aut sere (?) cum fiat si fuerit causa. Et ex illo oportet ut provocetur ad evacuandum cum medicinis et potus sicut dyamuschi et mitridatum et elnmusteria (?) et similia huius et iam oportet ut prolongemus sermonem in hoc capitulo. Iam enim scivisti modum similem huius regiminibus in canonibus ideo quod preterit. Et oportet quidem ut hospitium eius sit domus luminosa. Et utilis quidem vigilie et salvaga (?). et destillatio olei et pinguitatis ipsius et de stillatio ad convenientem siccitatem: et ad destillationem sanies et expandunt ipsum et pinguitas ipsius et calefactio eius ita quod non sit vehemens ebullitio et calefactio. ymo sit calidas (?) destillativas non fervidas. Hoc enim est ex eis que rectificant sensum et humidificant ipsum. Et non est magis innutar (?) sensum quam repletio ex cibis et humiditatibus. Et siccitas sensum non enim est diminutio. sed enim est similitudo in velocitate motus. aut enim est pinguitas spiritus vehementer aut eius resolutio cum aliquantulo motu. **De corrup[tione] memorie**

Ipsa est contraria soliditati non quare est memorie in propriori cerebro quam est diminutio itaque oportet in posterioris cerebri. aut destructio in omnibus eis. Et eius quidem cum primum apud G[alenum] est frigiditas aut pura aut cum siccitate et non impinguetur ipsa similitudo. aut cum humiditate et non sufficiat quod impressum est in ea. Oportet si est cum siccitate signi ficant ipsam vigilie et insompnietates. Nam servat res priores et non est potens servare res momentaneas ad illud tempore. Et si est cum humiditate signum ipsam servet et quod preterita penitus non servat et forsitan servat ea que sunt illius hore momentanea spatio maiore quam preterita. Et si fuerit illic frigiditas pura erit stupor et pigro. Et fortasse erit ex siccitate cum calliditate et erit cum ea permixtio sensus et illud quid cum illa parte cerebri ipsius aut ipsius nervus aut vase eius. Et quia fit propter humores et malitiam complexionis temporis et provenientie ad cerebrum. et quidam antiqui iam dixerunt. et est ex eis quod iam testificata sunt et experta. Et oblivio quod est corruptio memorie secundum plurimum non accidit nisi a frigiditate et humiditate. Et iam tamen fit ex capitulis cerebri et ex fractis. Et scias quod oblivio que accidit cum sanitate nunciat egritudines cerebri propinquas sicut epylepsiam et appoplexiam et litargiam. **Signa cause et speciei eius** Oportet ut cognoscas illud ex canonibus preteritis et non iteres eos in omni hora.

Illa autem que separata est a calliditate et siccitate erit similis oris. Et eius quidem causa est **Cura eius** cum eo quod predictum est multotiens. Linea non que facta est a siccitate vincta. oportet egrum nutriri ex cibis humectantibus temperatis et ut administres ex eis parum calidos cum frictione et confrictione facta cum pannis asperis et motione manuum et pedum. Et utile exercitium quod non sit forte sed sit secundum quantitatem que fiat sumes et provocetur augmentum cibi et quietem et sompnum et balneum et calefactio cum emplastris calefacientibus notis quorum rememoratio non recitabimus et cum nervosis super caput absque scarificatione et cum medicinis rubificantibus. Et fortasse erit ut plurimum sit preter eius ni colliquigitur (?) canneo. et administretur aqua in qua cocta sit camomilla et mellilotum et pedes capreoli. Et ex oleis delinio (?) et de nardo et costo et de ben. Quod si fuerit causa humide frigiditatis et humiditatis evacua ipsum per digestionem cum eo quod scis. Et habitet in domo lucida multa. Et incipiat primo ab evacuantibus que sunt faciliora sicut yera et pulpa colloquintide et castoreum. deinde procedat gradatim ad yeras magnas. preterea administret in confectionibus quod non sit multi calida omnibus calide confectionum anacardinam que est fortior in confortatione sensus et sufficientem acquirit preparationem vinum (?) aut calissima preparatione. Et conveniunt in hoc que digerunt ex rubificantibus et gargarismis et odoramentis que scis. et non festines in desiccatione eius sed gradatim procede. Et cave ne desiccatio tua consequatur finem humiditati principali et sequatur sicut ultimus omnium. Illud enim quod ex eis est in oblivione augmentum prebent. Et oportet ut alieneretur a se ebrietatem et suffocationem et repletionem. Et alienetur a balneatione cum aqua penitus. sed quid propter illud quod est in ipsa mollificatione et ad ipsum quod propter illud quod stupefaciat et nocet spiritui sensus. Et si eis accidit repletio destillet regimini post ipsam. Oportet ergo ut alienetur a cibis retinentibus et gravantibus et vaporosis. Repletio autem facta ex motu minime nocet si parum dilatat animam et confortat spiritum et facit ipsum bonum et excusat a multiplicatione aquam eius enim multiplicatio est magis nocens eis. Et dormitio multa in meridie. et utilis sompnus multus nocet plurimum et precipue super repletionem plurimam. superfluitas quoque vigiliarum debilitat spiritum et resolvit eum et cum hoc replet vaporibus cerebrum. Et ex eis quod expertum est acorus nutritus et piper longum nutritum. et in ueteri sunt manifeste accidentia in preparatione. Et melius hoc est expertum. Et eius quod confectio. Recipe olibanum cum piperis cinamomi [?]. partes equales confice cum mel et sumatur in omni die pondus ℨ. i. Et hoc igitur est expertum piperis. partes. ii. cimini cinnamomi (?) zucari partes. iii. Et expertum est quod omni die ieiunio potetur ipsa olibani tres quantitates aureis. i. piperis quantitas. Et iterum cimini. partes. v. piperis. i. acori. ii. capari. ii. mirobolani nigri. i. ii. mell' anacardinum. i. mell' duplum omnium. Et oportet ut redeas ad medicinas singulares sequentes in libro. ii. Et curatur lectus est in tabula egrum cum piris. Et oportet ut sit hospitium huius domus que sit luminis plurimi. Sed non cum caputiis cerebri cum nitrum cum eo quod demum est in catubus (?) et litargia et subet et salvam. **De cor[ruptione] ymaginationis**

Ipsa eadem cognoscitur ex signo naturis in capitulis. Vomitum est in inferiore parte cerebri. Et eius corruptio aut est ut ymaginetur quod non est et in deat res quibus non est inventio. Et illud est propter dominium colere in anteriori parte cerebri. aut propter dominium malicie omnis calide absque materia. aut ut minuatur ymaginatio et debilitetur ab ymaginando res ymaginabiles. et iam minuat visiones et sompnia in parum et obliviscatur eorum. et obliviscatur formarum sensatorum quales sunt et non ymaginatur eas. Et eius quidem causa est eadem causa que est diminutionis memorie verum tamen plurimum corruptionis memorie non fit nisi a frigiditate et humiditate et pinguitatis ipsius sit a siccitate et res hec est eius. verum tamen hoc nostrum est leve ut velociter fiat eius impressio quod ymaginatur. Et illud durum ut solutio ipsius difficilis fiat ab eo quod ipso est impressum propter res cadentes in ipso convenio. Et corruptio quidem memorie cadit in duabus dictionibus similiter. Et in corruptione operationis eorum et corruptio ymaginationis cadit sicut in sensatis et formis eorum. Et hoc quod sit ex re alia. Et autem magis significativum est quod egritudo est ex humiditate aut siccitate est dispositio sompni et vigiliarum et dispositio siccitatis oculorum et narium et humiditatis eorum et dispositio coloris lingue et humiditatis eius aut siccitatis ipsius. Et quia est egritudo corruptionis et ymaginationis non ipsius diminutio tu eos sufficiens ad cognoscendum eam et qui est a melia aut acuta aut a complexione calida singulari per illud quod demum est et scis. Cura autem illius fit per causas que fiunt in regiminibus prioribus. Vomitum oportet ut cura sit in partibus principiorum sensus. Et si necessaria est frictio. aut ne

i. p̄senio

cū vinol' de mēgola
ar' kepri

torsa et apposito fiat in anteriore parte cerebri.

De mania. Expositio manie est demonium lupinum. Canina non species. **Canina species** eius existens cum ira permixta nimirum et insi-tione corrupta permixta pertinaci quod autem est exina-nitio animi. Et scias quod una facies demonii lupini est ex scientia mente fit agentis melia et quamquam utrique sunt melici. Vnum enim facies demonii est melia adhusta facta a colera aut a melia que est deterior. Et facies melia est melia naturalis mixta aut adhusta. Et est facta a flatu aut sanguine dulci pars cum fit exflate adhusto. Si autem fiat ab ipsa melia tunc est plurimum cum fit melia non est in mania cum sua applicatione in anteriore parte cerebri et sua eius quoniam ipsius applicatio ad cerebrum est sicut applicatio mente karabiti. Et melia quidem est cum malicia extra marie et cogitatione corrupta et timore et quiete. et neque est in mania agitatio vehemens. Mania non est agitatio et saltus et insultatio et lupinositas. et aspectus cum non assimilatur aspectui hominis immo est ei magis similis est aspectus luporum. Et differentia ab una sicut karabitus cum ea habens in demoniis assimulatur qui cum hac egritudine non est febris secundum plurimum sicut karabitus non evacuatur alea.

Canina autem est species manie in qua non est alteratio vehemens et amentia cum obediencia et convenientia simul. Et una quidem non est delirans con-sideratione quod est in mania et est quod ad sanguineam pertinet quiete. Hec autem egritudo plurimum accidit in ancipitio per maliciam humorum. Et quamquam multiplicatur in iuventute et estate. et est cum exsiccatio aut flatum superiore per desiccationem superiore corporis. Et hec quidem egritudine plurimum non solum cum ... et validus. Et cum accidit successive eius ... solvit eam cum humiditate sua ... cum eius cum est causa eius et ipsius siccitas. Et multotiens accidit hec egritudo per cui... stoi quod nominatur sanie. **Signa manie vlia et signa species eius.**

Signa itaque vlia eius sunt que innuitio omnium morborum immobi-lium est imitatio predicta. Signa non indicantia ipsum sunt ... cum caliditate cerebri et sicut repleantur pedes sanguine et fiant rubei cum coagulatione sanguis in mamillis mulieris. Et signa motus corruptionis sanguinis et primum quidem signum quod est cum corruptione sanguinis in membro in quo calor innatus non est fortis ... sanguinem bonum immo corrumpit ipsum sanguis aliquis corruptionis sicut. Et quia accidit signum primum in fine manie forsitan signum ipsius resolutionem signum non ... Et multotiens accidit mania in egritudinibus acutis signum est eius quod si reliqua signa eius inveniuntur accidentia signum quod crisis est bona. Et quia est vehementia manie et signum est eius ipsius manie. Et signum quod fit ex malicia adhusta a melia est quod eius et lupinositas eius sunt cum agitatione et quiete et spatium aliquod deinde cum movetur et largiter ... nari cogitatio per ea cum irat super eum non est possibile evadere ex eo neque facere silere ipsum et est extenuatio eius in ipso vehementior et color ad nigredinem tendit et forma deterior. Et quia nominatur aliquando accidens ex quo bullit animus. Cum eius autem quod est a melia tolica fiunt permutationes ad quietem ... velocius et quies alia velocior et non recordatur ... et odium sicut recordatur eius per vices aut minoratur eius quies et multiplicatur in motus ipsius et ira et agitatio eius. **Cura.**

Si ex plectione vides humorum flomaticum. Et eius si videas dominium colere in corpore purgationem et re-

huius signa evacua cum decoctione epithimi aut decoctione mirobolanorum sicut colera melica. et sicut melia pura forsitan necesse erit ut evacues cum epithimo puro pondere ... et oximelle et pillulis de lazulo. Deinde vero ad capud et evacua si est in ipso sanguinea aut melia sanguinea ex vena quod ... ligua. Et assidua ipsius evacuatione cum his pillulis que conficiuntur. Recipe ... epithimi ... anisi ... mirobolanorum ... fiant exea pillule magne. Et post vlez purgationem ... separatis sumat ex eis quaque nocte pondus ... Et ex eis quod confert ad illud sunt pillule ... epithimi polipodii ... lapidis armenii mirobolanorum kebulorum ... ... bellirici emblici ... ellebori nigri ... et bibat ... oxizacare cum oximelle mellino et ... fiant gargarismata cum oximelle sanonea to. Et non superflue ... pillule de ... eis toto tempore quod assidue inveniatur eis lenitas. Cum quis autem maliciam ... caute sensus ... cade eas. Et post evacuationem procedi ad infrigidationem et humectationem cum embrocis et aliis et forsitan necessarium erit ut in die quinques embrocetur lenitur ... capita ipsorum ex decoctione pedum et capitum et multiplicetur super ipsum lac et ponantur butirum super eam cruda. Sit quoque intentio tua in humectando maior intentione tua infrigidando. Verumtamen sunt in eis medicamina vehementis humectationis non ... cum eis caliditas. Et forsitan oportet ut eos dormire facias medicamine et bibere ei ipsum. Dabis ergo ei ad bibendum cum aqua ... dulcium ut humectet aut cum ... prunis ut leniat aut cum aqua ordei. Et embroca eos in cum aqua ordei in qua cocta est ... ut dormiat. Verumtamen ... est ut ponas in eo ... cum cannole. et multiplice super capud lac et oleum ... ad illud sunt bona. Et ... embrocas et capud ... humectantia et olea. in gemina ut dormiant propterea secundum dispositionem qua fit sompnus. Ex embrocis et oleis facientibus ... oleo de lactucis. Et ipsum tu bibere eis quod humectat sicut aqua ordei et si non des ei aliud ad potandum quod ... cum oximelle et in quo sit ... et desiccatio et iasio. Et quotiens indiges ... in ... ut non elevet ad capud ... impedientes ex sicca. Et oportet ut in ... medices ... siluris et ... eius medicas ... et est alfesur ... expis ... si autem illa non bibit ... Et cum ... in firmo sedeat de quo necesse est et quod timeat. Et stringatur corpus et crura eius ut assidue ... ad inferiora ... si timet quod se ipsos ledant ligentur fortiter et ... in ... et ... et suspendantur in suspensione elevata quod est sic ... Et oportet ut sint cibi eorum humidi ... humiditatem ... ne cum sua humiditate ... ex eis quod ... eveniunt ... sicut ... et ... ei valde nocet eis. et non ... ipsis quod plurimum vi... ... illud ei ipsis nocet. Et reliqua autem ipsorum ... ut ipsi timeant et ... et sunt cure melie et nos rememorabimus eius in suo capitulo. Cum quis declinat non est malum si ad potandum detur eis plurimum vini ... illud humectat eos et dormire facit. **De**

Quod **melia extima** **melancomia.** Sub ... corruptionem cogitationum a cursu naturali ad corruptionem et timorem et ad maliciam ... melicam facientem similiter species cerebri ... et faciente ipsum timidum ... tenebrosum ipsius sicut tenebre extrinsece soliciant et timere faciunt ... quod ... et ... tatis ... est spiritu ... ipsum sicut ... calidum

i humiditas et q° vini e conueniens in oferendo. Cum melia componitur cum ira et saltu et scintill' permutatur i nominatur mania. Et iam dixerunt melia n' cum eueciet e acta ing' nō adhusta. Et melie quedam cum aut e i ipso cerebro aut ex cerebro. Et illa que e in ipso cerebro aut e ex malitia omnis frieti siccis sui mā p inmu tatione sbām cerebri & omnem spiritus luminosi ad tene bras. Aut e cum mā. Et illa que e cum mā aut e cum mā que e i venis veniens ad eas ex locis alio & omi nis iecis ad coa m. i. melia p adhustionem eius que iecis e & fit fex & hic e plim. Aut e mā ibibita i corpe cerebri & e i procedens cerebrum p qualitatem & sbām & effunditur i uenēis. Et mltx fit p immutatione ex epilia. Illius uo aut cum e mlt cerebri. oritur uos alia ex quia ad cerebrum huor elevatur aut vapor tenebrosus. Est g° uos illa aut i toto corpore dnatur q° melica. Aut splen cum ipso retinet melia & nō pt ipaz p gine. Aut defectus & nō pot trahe coaz. m. ex san. Aut qz ipso pucit apa aut nō pucit. sz nō cum tū aliud. Aut p uehementiam calitas epis. Aut uos ipm immach cum ipso ad humare suph'uitas mitim ta & vaporis intestinoz i huius humores ipi'. & o' uertitur ad gen' mliti. & fiunt eueniunt apa. aut nō fiunt. & elevatur ex eis vapor tenebrosus ad ca pd. & nominatur h mflatio mirach & melia mira chia. Et ipā quod mltx elevatur ab ap'ate portona rioz epis & ad huius sanguis mirach & e illud q' G. posuit cum i melia mirachia & theophilo quod v' q' eius cā e uehementia calitatis epis & intestinoz. Et quidā alii posuit cum ieos oppillones que fiunt i mesiacis. Et si nō sit apa sigt g° qui posuit cam in illo oppillones i mesiacis q' nutrimentū uenoz nō penetrant ad uenas. & acuit eis corruptio. Et sigt qui dic illud ee p apa. & lōgitudinem reteutionis cibi crudi i ieis cum dispōne sua. Et hec apa n fit fz pli mui calid'. sz n e illic fe. & sitis & uoit coleri. Et quiqz e cum generatio eius aer ex cor. Et pri° que generatio e in cerebro cum apa calid' & ad huius vapor cum humiditatibus cerebri. Aut e i macie. aut reliquis mbis capi coitantibus. Eius uo q fit a siccitate & siccitate sine mā cum e malitia omis i corde mlice cum mā cum sui mā cum coitat ipā cerebrum quoniam spīt aial' co tinuus e spūi uital' & ex sbā ipius quod oplo ei cor rupta mlicā corrumpit omē cerebrum & vertit ad meli cam. Et quia fit p cās alias i frigidantes & desicca tes nō ex cord' soli cum tū nō sit pole ut fiat abs coitate cordis u° fortasse magnitudo cāe i ipso cit ex corde. Et p h necessarium e ut consequatur cura cordis cum cura cerebri i hac egritudine. Et scias quod sanguis cordis cum e i ēsus sbtil' clarus letificans resistit corruptioni cerebri. & rectificat ipm i mo n e mix. si fit sīm plimū. pri° illius ex corde. h nō confirmet h egritudo n i cerebro n ei e nouū mirū si cordis c° primū corrumpatur & sequatur eā cerebrum & corrupat cerebri complexio. aut cerebrum & corrupat cerebrum c° & seq'tur eā cor. & corrupat c° spūs i corde & fiat siluris. & corrupat quod ex ipso penetrat ad cerebrum & iuuet cerebrum ad se corrūpendū. Et quiqz accidit i hac egritudine maximalum & ppē acuitate melia & e signum mortis. Et tunc accidit hoi illi ut recordet mortis & mortuoz plimū. Et vli. quid coa m. multiplicatur & generatur quiqz cā mel' operantis nu trimentum que e ex epar cum ad huius sanis aut debilitatum ab expulsione suph'uitatis mlice & e mini°. Et quo qz cum mel' que e euacuationum cole nigre e splen cum debilitatur i duabus reb'. quaz una e attractio fecis sanguis & cuiusmas eius ab epe. Et alia e expulsio suph'uitatis que ex eo ad ipm cumbit ad locum qui e ei ppatus. Et quia generatur coa m. i mibs alio aut p aut uehementiam adhustionis nutrimenta e' aut cā de

fectis ipius ad expulsionem suph'uitatis nutrimenti sui quem resoluitur eius sbtile & fit fex spissum ipi° & fit mltai aut p uehementiam i flāmationis & desic cationis ei° q' ad ipm pucit. Et quia & sunt cā i generatione ei° ibi generationi coe m. Et quedam mediciz usum e q' mltia contingat a demoniis. sz nō curamus cum phycam docemus sive illud contingat a demoniis aut nō contingat. Postquam dicimus quoniam si contingat a demoniis sufficiat nobis ut convertat cōne ad coleram m. & sit cā eius ppinq colere m. de in sit cā eius illi° coe m. demonium aut n demo nium. Ex causis foralibus igniationis melie e sbtiliu tatis & stricte & amoris & oz ut scias q' m. faci ens melias. quia e aut cola m. nāl aut sla cum convertit i coaz m. p spissitudinem aut p aliq tulaz adhustionem q'uis hec sit pax aut nimui aut sanguis. cum humor p decoctionem convertit ab sq; adhustione humoz. humor aut col'ie cum ipso cadit adhustio ultima facit mania & nō e contentus sup mliaz. Et vnaqq; species coe m. cum in cerebro e extrani pacoc facit meliaz. ve rum quedam earum cum melia efficit maiaz. Illa uo q e mag' i uoluis e illa que fit ex fece san' & cum qua e gaudium. Et melia quid plex qz resoluitur p emorroidas & uarices. Et quia mo uit generatio hu° egrius i albis & pinguibus. Et multiplicatur i brunis & pilosis extenuatis. Et mltiplicatur generatio ipi° nico aut corpus ue hemit calid' & cerebrum ipius & e humid' qz sit cali tas cordis ei' generatio coe m. i ipso. & humiditas cerebri ipius susceptiua impressionis eius quod generatur e i corde ipius. Ex eis uo qui ad ipz sunt ppaci sunt trubuli & sillabaz mltx. repetentes an quia dictionez pferant linguas habentes leues & celeres mobiles quoz facies sunt uehementis rubedinis & brunum pilosi & ppē i quoz pectoribus sunt pili nig' & grosi quoz vene sunt ample & labia grossa cum quedam ipoz sunt significantes cali cordis & quedam signes humiditas cerebri. Et pli mui sunt sīm q' apparet flaua. Et hec quid egro plus accidit uiris sz i mulib' e detior. Et multi plicatur i iuuenib' & senib' & in moratur i yeme & mltiplicatur i estate & autumpno. & quia ex citatur i uere plimū quoniam uer elevat humores & pmiscet eos san'. Et quiqz e eius excitatio cum periodis i quibus excitatur coa m. & feruet &. Et adulti quod que ppat melie acto pucit ipā cum ad sunt ei timor aut angustia. aut i compnietas aut retinet ipso consuetudo cursus san'is aut uomit° melicus aut reliqua. Sig' speciez eius

Signa pricipu melie sunt extenuatio mala & timor sine cā & uelocitas ire & dilectio so litudinis & tremor & vertigo & soite & tinnitus & ppē immiach. Cum aut confirmata e timor & mali cia extimationis & angustia & solliacitudo & tristi cia & alienatio sermonis & fastidium p mltitu dinem uentositatis & species timoris ex eis q nō sunt. aut sunt plimū & timoris eius e ex eis q n timent sīm consuetudinem. Et species quod iste sunt i definite. Quidā ei eoz timent casum celi sup se. Et quidā eoz timent q' terra absorbeat eos & quidā timent latrones & alii timent ne lup° ad eos ingrediatur. Et quiqz uos ppē habuit i hi in pfessione. & cum hoc quia ymaginatur se ipsos factos reges aut lupos aut demones aut aues aut i strumenta artificialia. Amplius quedam eoz sunt q ridet & ppē quoz melia e sanguinea quoniam ymaginantur q' placet & delectat eos. Et quidā sunt q plorant & ppē quoz mel'ia e pura mli. quidā eoz sunt

no

no

no

E

qui diligunt mortem. Et quidam quorum cura abhorrentur. Signa vero eius quando morbus est propter superfluitatem cogitationis et assiduationem solitudinis melancolie et assiduus aspectus ad unum et ad terram. Et significat ipsam color capitis et faciei et odor et nigredo pilorum capitis et grossitudo eorum et anxietas insompnietatis et cogitationum et mora in sole et quod sunt filia istius et egritudines cerebri antecedentes et ut adsint signa que diximus in hiis que cerebro contingunt pervenientia. Et ut non appareat iuvamentum cum membrorum illud medicatur sed remaneat et ut sit acuta valde magna. Eius autem que fit ex communitate corporis totius est nigredo corporis et eius arefactio et retentio eius quod evacuatur a splene et ano. Et quod evacuatur cum periodis ex ano aut ex menstruis et multitudo pilorum corporis et vehementia nigredinis ipsorum et antecessio ciborum et malorum melancolicorum quos te docuimus in libro II. Et egritudines quas quibus succedit melancolia sunt sicut febres quartane et permixte. Cum vero signa eius que sunt ex splene est multitudo desiderii propter effusionem eius in stomacho et cum paucitate digestionis propter frigiditatem eius. Et multitudo lateris in quo sunt singultus et inflatio splenis. Et illud quod est quando non abeis separatur a vesica (?) propter vehementiam inflationis. Et quandoque est cum ea febris quartana. Et non est levis. Et quando mordicatio eius nigredinis facit ut sit maniaca. Signa autem eius que est ex stomacho sunt inventio signorum apparentis stomachi rememorata in eo cum egritudinibus stomachi et augmentatio egritudinis cum saturitate nauseativa et repletione in hora digestionis et multa eius exitatur cum eo apparet commixtione usque dum digerantur dolores deinde quiescunt a parte digestione. Si autem est aliud signum ipsorum inflatio in mirach et sitis et plurimum melancolia huius est splenetica. Signa vero mirachie sunt ventositas in mirach et attractio ad superiora et nausea inseparabilis et malitia et corruptio digestionis et eructuatio acetosa et sputum humidum et rugitus et exitus ventositatis et inflatio et ut inveniat dolorem in stomacho aut dolorem inter utrasque spatulas et propter postea ab inde quo digeritur pertransit. Et quando evomit fleuma colericum et quando evomit fleuma acetosum congelans dentes. Et accidunt ei hec accidentia ex acceptione ciborum post ipsum per aliquas horas et eius egestio eius flatica colerica. Et alleviatur propter bonitatem digestionis et augmentatur diminutione ipsius. Et plerumque procedit ipsa ab quo in mirach aut est cum ea et incipit timor plurimum in mirach in quibus autem horis. Hec autem egritudo augmentatur cum saturitate nauseativa et velocitate digestionis. Et dicam quod cum melancolia fuerit melancolia cum est cum sanguine est cum gaudio et risu et non comitatur ipsam tristicia vehemens. Si autem est cum fleumate est cum pigritia et paucitate calitatis et quiete. Et si est cum colera est cum agitatione et lesione et demonio et est similis manie. Et si fuerit colera nigra pura tunc cogitatio ipsius erit plurima et audacia erit minus ut moveatur et irascetur et habeat odium cum non obliviscitur. **Cura eius.**

Oportet ut cura ipsius sit incipiat cum quo confirmetur quam facilis est in principio et prava et difficilis cum est confirmata. Et necessarium quod est ut secundum omnem dispositionem anima ipsius letificetur et ideo debet sedeat in locis temperatis et humectetur aer hospitii eius et odorificetur sternendo odorifera in ipso. Et ultimo oportet ut semper olfaciat odores bonos et flores boni odoris. Et sumat cibos laudabiles chimi humectativi valde et fiat augmentum multum ut corpus eius decrescat cum cibis convenientibus et balneo aque dulcis. Et effundatur super caput ipsius aqua tepida et non vehementis caliditatis. Cumque ex balneo egreditur si parum sudis habuerit non est malum si paulatim potest. Et amistret frictione tenera sua eo prius inicipiat conservatione sanitatis. Ut quod studium tuum in humectatione ipsius super tuum studium in eius calefactione quantum possibile est. Et alienet a se communi

et sudorem vehementem et alienet salsos et omnes salitos et lentes et caules et vinum grossum et nova (?) et omne sal et omne salsum et acetosum et acre et acutum et omne quod est vehementis acetositatis. Oportet autem ut sumat pingue et dulce cum volitatibus adeo ut dormiat non est bonum corpori ipsorum copia vini cum aqua propter vero et camomilla et aladixen (?) superius eius est ex convenientibus curis ipsorum. Vinum sunt vinum cum eo quod ipsum afferat eis salutis quod nominavi propter vero attribuit. Si autem melancolia fuerit ex malitia complexionis singularis sive aut sicce sufficiat ut amistres cum letificatione cordis cum lenificantibus et melius diamuscum et tiriaca et metridatum et hiis similibus. Et cum caput tum eis que dicta sunt in capitulo de stoliditate. Et quod extra fortis est actionis successione egritudinis alterius calidi fatalis tunc est ita ut cum bracatibus removeatur. Si autem est ex nimia melancolia confirmata in cerebro tunc thesaurus cure ipsius est tempus. Et prima earum est evacuatio melancolie et forte necesse erit pertinere et vomitum in illo cum stomachus est debilis. Illi enim in hac egritudine numquam vomunt faciunt nec est in mirach. Et forte est ut amistres cum evacuatione humectationem cum embrocis calidis et oleo calido et permaxime in eis ex melilotis sit camomilla et aneto et mellilotis et radice lilii. Ut non ingrossetur humor propter resolutionem puram in quo non est lenitas neque grossitudo ut humectetur et non sit in eis resolutio. Et si colera nigra est elongata a caliditate ita est ut addas sechi et folia lauri et calamentum cum humectatione et non cures et amistras cibos generantes sanguinem laudabilem sicut pisces petrosos et carnes laudabiles per tritum et in quibus arboris vinum album permixtum prius antiquum et forte. Et tamen est ut amistres confortationem cordis si senis omnem frigiditatem cum lenificantibus calidis. Et si sentis omnem declinantem ad caliditatem cum letificantibus temperatis. Et si caliditas est valde fortis cum amistru letificantibus frigidi in maiore frigiditatis et illud quod faceres expulsiui. Incipiamus autem distinguere istam regimina et diamus curationes que ita facienda est. Nam si vides venas plenas quantitate sit et colera nigra est sanguinea flebotomia quoque ex nigro vino oportet inveniam dispositionem ut a flebotomia incipias. Et timor vehementis debilitatis affluat. Et scias quod sanguine sunt pauca et sunt in cerebro cum quod cum siccitas dominatur super omnes. Amplius si flebotomas et invenis sanguinem subtilem non retineas sanguinem propter quod multum procedit in ipsa. Et similiter oportet ut amplifices flebotomiam ut non effluat quod subtile est et retineat grossum et augeatur melancolia. Et considera quod duorum laterum capitis sunt grossus et flebotomia cephalicam et quod sequitur ipsam. Et quando necessarium erit est ut flebotomes basilicam et cum flebotomiam vena frontis movere plus cum inveneris significationem. Deinde si inveneris humorem multum et declive ad frigus evacuatio cum pillulis factis ex epithimo et aloe et ellebro et iera adigone. Amplius evacuatio ipsius fiet cum melius lenibus in quibus ita ponuntur epithimum et pulpa colloquintide et scamonee parum. Deinde cum decoctione in qua sit epithimum et agaricum. Postea si non confert amistra ieras magnas. Deinde tempus si per illud confert amistra ellebori cum tiriaca et usui indiges curatione. Amistra ellebrum cum tiriaca et cautela et lapide lazuli et lapide armenum et pillulas factas ex eis sine timore et cautela. Et multa certe quod uniat eos amistratio harum medicinarum per tercias iaciatur secundum assiduationem et moderationes flatis ex medicinis. Si vero non confert tercia tempus et in omni ebdomada evacuatio vigilia vero non confert cum pillulis similibus medicinis. Et medicinam illud amistra una cum pillulis consimilibus medicinis. Ex principio namque est potare misturam tritum epithimi. Et postea tercia epithimi secundum modum hunc sumatur tres et eius epithimi I. et I. et secundum et in omni mense evacuatio cum aliquo forti decoctionis magis et pillulis magis dones invenies egrum iam rememoratam amistrum vomitum et propter si inveneris dum quod in egritudine augmentum faciat. Et sine egressu vehementis debilitatis. Et oportet ut fiat vomitus cum aqua in qua decocta sit calamentum et ysopum semen et recipiat expressionem raphani in quo infusus est elleborus et dimissus aliquid

Al' de sol... alique...
ex inflatione ... colli
calitas
... ...
[?]
Al' vita silis cortule fonte
temas
assidue
i. strictio bi ... crudis.
Al' inentariu
no
no
no

uis

Diebus decē cūmat ieo ve eius cū oximll'e. Et sumat huic cuidam infuniū īfusū ī oximelle. sit qn
quātitas oximell' tui sextarior et quātitas expssi
onis eius sextarij unius et augeat et minuat sz quātitatē vtutis. Si aūt times vtutis debilitatē aliena ellebor. Cuiq; purgatiōis necē ad cor cū eis q
multē dixim. Et hi quid īfera epithi expta ē
mihi cū. Cuiq; quoq; antiquat' egitudo amiistra noīati
cū ellbo et amiistra masticatōes et gargarismata nō
et amiistra odoramēta boni et musci et ambra et
alsemati. et xiloaloen. Et si nā fuit declinis ad
calē atinatz euactua cū decotione epithi. et pillis
sextigē depans. Et exeis q̄ euacuat cōlā ad
humidā sūt ea q̄ dicitur ierā suo. Et tu qd' add'in
humectādo et immora ex calefactione q̄d uis ñ sit ex
cuitate examnola et q̄ sūt ieunis vtute. Cuiz amis
tatis emisēas ñ ē una adamiistrād' īfirmata pūa
sup caps. Quidā aūt medicor antiquor laudaūnt
īhi uinoi loco ut sumat ex aq̄ oi die īieiunio ali
quātulū aut degluciat oi die aq̄ īq̄ decte sit ab
sinthij. iij. ʒ. et x. kauaces expssiōis absinthij
dissoluti īaq̄. et laudauerūt ut sorbeat oi nocte
aceti forte et p̄cipue aceti sqlliticū. Nos aūt ti
memꝰ ieo maliciā sqlle et aceti īhac egitudine ñ ad
sit fiducia q̄ nā sit gūtica exco ad humida qm
ē calida. Nā aūt aceti ē magis iuuatiuū ei aliis re
bus et p̄cipue sqllitici et oximel fati cū aceto sqlli
tico et sili. aceti īquo ponit' dolaī oximelle
mō tami. aut aristologia sz qnq; iuuat aceti cū
egitudo fit cū coitate splenis et nā ē impo. Et oz
ut fiat bonꝰ odor eius cū qpitis equalibꝰ īqbꝰ
recipit' camphora et musca et oleū molacti
a sit mlt cū iuveō cū odore suo siccitatē camphore
et musca et relia q̄ odoramēta bū redolentia huic
no et p̄xe nemisin. Q si cū īmelia fuit ap'a istō et
īmsfabꝰ. aut opl'o cal'a iueis ad humida sumaturs
illis cū eis q̄ ui fitūt cap' et humectant ipm̄ et cōfo
tāt ut nō recipiat q̄ pueit ad ipm̄ exalus. Et
si fuit īmirach īueniūt' uētosiates et rugit' et
huius silia qm̄ illd' ē ap'a īmirach calid'. Cuiū ipz
et resolue cū eis q̄ sūt nata dequibꝰ dcm̄ ē mcō
decap'tatibꝰ et cōforta cap' et īungo ipm̄ cū olis cō
fortatiuis et humectatiuis. Et amiistra uētosās
cū scarificatōne euitādo sanguinē. Et nō calefaci
as nimꝰ dispōne ei p'r īmo albiacrine ut ipz
infrēs cū īuenis ipm̄ calid' adhurēs sangnē
sua calitate et cōfortā splenē. Et pone sup uēto
sās a meꝰ de sinapi et silia ut nō mittā splen
mē adeēbꝰ. Et si fuit mirach sine cōmo ipz
īflatio et nō ap'a fuit ī nez īflamacō dabis eis
ad potand' aqua decoctiōis absinthij et suci eius
sm q̄ dcm̄ ē. Et embꝰ sto ipi cū embrocis ca
lidis p'dictis. et fac eis empl'm cū ill' emplis.
Et amiistra semie agrasti et semi rute et indicea
lilii et lilii marie et recaine emplz si ipi sp̄ lōgo
demū cū ipm̄ remoueris pone uētosās suplaci
et sup eū sit filtrū īfusū mali q̄ cal'a et ol'o. aut
no lana cammetta. aut spōgia. Et cōfr usus ex
sinapi sup ipm̄ et sup illd' q̄ ē int' duas spatu
las. et empl'a dcā imandoē. et cōfr ē ut pōit'
sup ipm̄ ipm̄ uētez absq̄ scalpacōne ñ illic
sit ap'a. aut dolor phitēs illd'. Et mlt'ce qd' neāu
ut ad potand' dent' īmlio īflatiua semi apij
et amisi et cimini et siz eius ī quibꝰ sciat ista cō
quēt' et ruta et aneti. y' uētui ē tibi qz ut ei
amistrēs semie rute et agni casti. Et mlt'ce in
diget imirachia amotis uoīati cū ell' albo. et
oz pleuisq; q̄ īmirachia melia et ut rectificet' epi
ne ex eo gnēt' colā nig. Et mlt'ce iuuat humectos
meliaz mirichiaz et ut reō amistret' ī fruictos

vū sūt humectatiues et oppōite ꝑ colā nig. Et
q̄z ipe sūt ꝑhibicōnes facientes igniacōne
uētosītatis et uaporis q̄ uēnz īpedit eleuacō
nē ad caps. Si aūt iuuamētū ē cū fro ñ ē in
iuuamētū nez absciīēs egrītudīs ex frio cū eis
humid' nō gnāt' cōla nig. et abscidit' nā eius nec
et ī uapaāt nīas cōphensa. Et fiducia ē cū q̄s
nā dimīat' ei et rectificat' eaz. Et scias q̄ re
gimē genus gnāciuū flātis fortasse resudat cō
in. Et regimē similatā ꝑ illd' q' effiat ex ad
bustione ꝑ illd' facile nocet. et fortasse iuuat
ipz. Nō g° seducat te iuuamētū quorūdā ꝑ flā
q̄ ipz euacuat uomēdo aut egrediēdo nā illd' nō
ē ꝑ euacuacōes flātis iuuatē ipōs īmo qm̄
mlt'atudo et cōphensio humor ad iuuāē remouet'
ab eis. Verūtamē iuuatiuū ceterali. ul' ꝑse est
euacō colē. in. Et amō gdē curacōis melie ē
ut pucias ad ultimū ī humectacōne cū hī nō
minuas ī euacōne colē. in. Et qēēs tiaq; cor
p'e ab īuēcibꝰ bīnau melitz dut eos ad hoc
ut ipz euomat. et ꝑ qu senauit acceto sita
rē m ore. oz ei ꝑcul dubio ut tuē eos uomē
facias et ꝑhibe eis ne cōmedat p' illū albūz
alui. Et amistra ellia cōfortatia eo sto'. Et
caueat' īngressu balnei. et abīter multiōē tibi
sup albū īa corpori. Et oz ut meliaz humeros
īaliq° sit occupati quocūq; mō sit ut eis sit
p' senes cū qbꝰ ueniāt et cū qbꝰ gaudeāt. Et
no Vinū albū equale ꝑmixtū paruꝑ. Et occupet' ī
cū cantalenis et letificātibꝰ mēh ei ē nocibilius q̄
timor et sollicitudo. Et qnq; iuuat eos ace
eucientia ipi aut timē ao et occupūt eo a co
gitacōne et facie ut ipi a cogitacōne remittāt
ē cura eis optima. Q si cū fuit puocacō cū
retentio mestruor. dāt eiꝰ q̄ ꝑamū eg' dit'. cū
reliq° puocati illd'. Si aūt accidit casus desidij
tuē egritudo ē mala et siccitas ē extēsa. Et cū
accīnt ī corpibꝰ eor ulcā signū q̄ moro ē ꝑiqua
Et meulcaq; core ipōr fuit colā. in. mobil' ein
mag' susceptibil' cāe q̄ ille cuiꝰ cola. in. ñ eit
nō mobil'. Et cū cuiꝰ colā. in. appaz īegrōne et uo
mitu et ua et īcaius colore et lentiginibꝰ et pānio
et ulcībꝰ et scabie et uaricibꝰ et elefancia et cāsu eiꝰ
q' ex ano ꝑfluit tuē illd' signū q̄ iā recipiat
dissolucōnē a sanie. Cuiq; ad hoc īueīs appāz
ē signū bonitatis. Et cū aliqbꝰ ipōr accīt spasmꝰ
p' solōnē et euacōnē tuē ipi sūt digniores illa
quā alij ꝑ siccitatē ipōr. oz g° ut īaq̄ tepida
sedeant. Et alent' pane īfuso īiulep et pauco
vino et dēt' eis īpotu aq̄ mixta demū dormiat' et
balneent' p' ipz demū alent' cū egrediūt' **De cū**
S**pēs aūt melie ꝑlūmū eueīēs** **cibut. Rāa**
im februario qm fiat ut hō diligat fug'e
ab oībꝰ uiuis et cupiat approp̄inqre mortuis et se
pulchris cū malicia reformacōis respectu eue
niētes ei et ē p'cessio hōīs cū nocturna et ipiꝰ
occultatō et egressio diurna et totū illd' fiat dili
gēcia sollicitudiez et elōgacōēz ab oībꝰ cū hī ñ
quiescat ī uno loco plꝰ una hora īmo nō cessat di
currere et ambulare ī cessione diuisa ignorās
quo uadat cauēdo s' ab oībꝰ īmo qnz nō cauz
sibi ab eis negligēs pōit' illd' et pax discerēs
illd' q' uidet et si ei fit ꝑsens et cū hī ipe ē īultiō
quietis sollicitudis et cōmoie et tamē lesi ci
eius ē color faciei et lingua sicca sicēs. Et si
cauē ipēꝰ sūt ulcā q̄ nō cōsolidantur. Et eiꝰ q̄dez
cū ē corrupcō mēi melie et mlt'atudo motꝰ pe
dū eius q̄z nāe ad ipōs descēdūt et p̄cipue q̄z ē
oī hora offendēs et accidūt pedibꝰ illiꝰ cū aut
nō modet ipz cāns. Et fit illd' cū ut efficiat' ml'

F

rancido inter ad curam eius que sunt in eis ulcera. Et
qui remanet secundum dispositionem suam et dispositione eius
et in suam non consolamentis fit sicut is in sui eius
et neque laetamur cum ipso et eius cum sint debile
et stabili et totum illud est propter siccitatem omnis oculorum
ipsius. Et hic non nominatur alicubi nisi propter hoc quod eius fugit
absque ordine et quoniam eius incessio est divisa ignorat
quo quia per se incedat. Et est quod fugiens abinduum
duo apparent ei. Nam ipse propter paucitatem sue fra
tionis. et defectum rectificationis consilii sui incipit
spacie sua moveri omnes alii in dominio quia item
fugit ad partem aliam. Et contribuit que est lesmola
existens in superficie aque que super eam movetur divisis mo
tibus sine ordine. et quantumque hora aliquid accidit ei fu
git ex eo quod accidit ei deinde apparet. Et dicitur lesmola
quia non quiescens et dicitur esse masculus ex sabial. et
dicitur esse vulpis albamarij. Verumtamen magis similia sunt
in nostro loco duo prius dicta. Et cum quod egritudo est pro
adhusta et melia. **Cura eius** Cura huius egritudinis
est cura ipsius melie cum est ex coleram aut melia ad
husta. Et oportet ut in eius flomia adhuc perveniat
aut secundum plurimum ex eo egrediatur et malefici propriique
fiat. Et regatur cibis laudabilibus et balneis bo
nis et detur ei ad potandum aqua calida cum diebus et
post illud curabitur in morem cum vera archigenis. Deinde
ingeniet ut dormiat. Deinde cor eius confortetur post
evacuationem cum tyriaca et quod cum sit ipsius proderit. et
cum hoc vellas humectet et ebriotet cum infrigidantibus ut
non aggeret calefactionem illarum medicinarum quod necesse sit cum mo
tibus excitatis. Verumtamen necessarium est ut calefaciat cor
eius cum eo quod ipsum confortat et humectet ipsius cor et
fiat ut dormiat et tempore eius contra. Completum
non cure eius est dormitio plurima ut detur ei in potu
epithimum quoniam ut cessat eius nausea et abscidatur eius
cogitatio. Et cum ipsa non confert medicina et cum flagel
letur et fiat ut dolorem sentiat. et percutiatur caput ei
et facies ipsius et cauterizetur eius super caput qui sanatur
quod si redeat recidat. **Capitulum de ylisca et est egritudo quam ad**
Hec egritudo sollicitudinis **incurrit propter amorem et hic diffi
niatur** melancolica similis melie **in eo dum est propter**
id quod homo sibi cum adinvenit incantationes cogitationis **effectu**
sue super pulchritudinem quarumdam formarum et figurarum
que insunt ei. Deinde adiuvat ipsum ad illud desiderium
eius et non consequitur. **Signa.** Et signa que eius sunt
profunditas oculorum et siccitas ipsorum et privatio lacri
marum nisi cum fletus advenit et motus continuus palpe
brarum risibilis quasi aspiciat aliquid pulchrum delectabi
le. aut audiat rumorem iocunditatis aut letificet.
Et est spiritus eius plurime intersectionis et reversionis et
fit multe elevationis. et alteratur dispositio ipsius ad
risum et leticiam et ad tristiciam et fletum cum amoris can
tilenas audit et precipue cum fit rememoratio re
pudij et elongationis. Et sunt omnia membra eius arefacta
preter oculos quoniam ipsi sunt cum sua profunditate grandes
magis. palpebre sunt grosse propter vigilias ipsius et
ploratus evaporat ex capite eius et figuris eius
non est ordo. Et pulsus ipsius est pulsus diversus
absque ordine omnino sicut est pulsus habentium tedium. Et
eius quod pulsus et dispositio eius alteratur cum reme
moratio eius quod diligit propter et obviat ei subito. Et
possibile est ex hoc significare quod sit ille qui diligitur cum
non confitetur ipsum. Cogitatio autem eius quod diligit est
una manens cum ipsius. Et ingenium in hoc est ut nomina
plura rememorentur iterando multotiens. et sit manus
super pulsum ipsius. Cumque propter illud diversificatur diver
sitate magna et fit similis intersecte deinde iteratur et
reperitur illud multotiens scitur quod illud est nomen eius quem diligit
in ipso. Deinde similiter rememorentur figure et mansiones
et illud in quo sunt et artes et genus et regiones opere

et ad unumquemque eorum adiungatur eius quod diligit fuerit pulsus eius
ut cum alteratur apud rememorationem rei unius multotiens.
aggregentur in proprietates eius quod diligit ex nomine et ex eo in quo
prevalet et congregat illud. Nos enim iam experti sumus illud
et invenimus utilitatem facientes horam in ipso. Amplius
cum non invenitur causa nisi regimine coniunctionis inter eos secundum
modum permissionis fidei et legis fiat. Et nos quod
iam vidimus cum reddita est salus et virtus et reducit ad
carnem suam cum iam pervenisset ad arefactionem et pertransisset
ipsum et collectas secundum egritudines pravas antiquas et febres
longas et propter debilitatem virtutis factam propter immensitatem
adylisce. Nam cum sensit applicationem eius quod diligebat
evanuit quod laborat in brevi tempore et estimavimus esse mi
rabile et significavimus obedientiam nature meditationibus.
Consideranda autem est dispositio pervenit ad **Cura eius**
ad humectationem huiusmodi passionis quod nosti et evacuatio
deinde amissa eis somnum et humectationem et inunctione
cum ipsorum cum laudabilibus et fac ipsos balneari secundum condi
tionem humectationis notam. Et fit cum eos in disputa
tionibus et occupationibus et contrariis et aliis rebus nego
tiis illud enim facit eos fortasse oblivisci delectatio
nis ipsorum. aut ingeniet quod ipsi diligant alium ab eo quem
diligunt quod sit ex eis quod lex permittit. Deinde cogitatio
ipsorum sic abscidatur cum quia confirmetur et propterea oblivi
scuntur primi. Si autem ille quod diligit fuerit ex vetulis
et abortatio et correctio et vituperatio illius et eiectio et ipsi
et transformatio aliquid ipsum quod illud quod habet non est nisi sollicitudo
melancolica et passio demonis et ex eis que multum iuva
bit. Ubi cum melius caput iuvatur. Et invenire ad eum
incantent ut vituperent illud quod diligit ipse et rememorent natiue
eius dispositiones et narrent ei res aliquas de ipso ex quibus
oriatur incurvatio et narrent ei de ipsa vituperationes mul
tas. Hec enim sunt ex eis que sedant plurimum quamvis sint ex
eis que alios consolent. Et ex eis que ad illud iuvant
est ut narrent vetule iste formas eius quod diligit cum
similitudinibus fetidis et assimilent membra faciei eius
cum nationibus orribilibus et assiduent illud et perseverent.
in ipso. Hec enim sunt opera ipsarum et sunt prudentiores in hoc
viris nisi mobilibus. Ipsis namque in veritate est ars quod non bene
ornate vetularum. Et propterea possibile est eis ut inveniat
qualiter permittetur amores diligentis ad illud quod non di
ligit congregati. Deinde abscindatur opus suum antequam con
firmetur amor suus. Et ex occupationibus preciosis
est corruptio puellarum et plurimum concubitus ipsarum et ipsarum
renovatio et delectatio cum ipsis. Et quedam homini sunt
quos sanat leticia et auditus cantilene. Et quidam
sunt quos illud augmentat in ylisca. et possibile est ut sanos
illos venatio aut species ludi et dignitatis assumpte
ex regibus. Et sunt species tristicie magne omnia sunt sana
cia. Et fortasse erit ut isti regimini regimine ha
bentium melius et maius et alleviabit. et ut eva
cuentur humores eorum procedente cum respiratione magis. Et hu
mectentur cum eo quod deinde est ex humectantibus et illud est
cum permutatione cum motibus suis et satietate corporum
suorum ad similitudinem istorum. **Tractatus quintus de egri
tudinibus cerebri in operationibus motus capitulum primum de**
Vertigo est ut sciatur ipsum vimagie **vertigine.**
est quod res super ipsam voluatur et quod cerebrum et corpus
ipsius revoluatur quia propter non regit se ut fir
metur immo cadit et multotiens quod avenerit accessio. Et
accidit ex convacatione sui ipsius sic quod accidit ei quod revo
luitur super se ipsum multotiens cum velocitate. Non enim si
gnificet sedens aut stans aut aperit oculos suos et illud
est propterea quod accidit spiritui in ventribus cerebri eius et in venis et ar
teriis eius et convacatione sui ipsius et illud quod accidit ei
cum revolutionem revolutionis contra. Et dicam quod inter epi
lensiam et vertiginem est quod vertigo manens quiescit tempore aliquo.
epilensia non sic reperitur cadit enim homo sensus et sanatur
Vertigo autem est ut cum homo stat vel surgit obtenebrantur

Right margin: natiue; seu dispositionis / al' vituperacionis vituperabiles; al' honores / nocui

oculi eius et excitatur ad hoc ut cadat et quod ex ea fortius est
filius est epilensie. Vomitum non fit cum spasmo sicut fit epilen-
sia. Et hoc quod vertigo quoniam accidit homini propterea quod revoluuntur se
ipsum et revoluuntur vapores et spiritus minus sicut revolutiones
vasis continentis super aquam extra aliquid. Et qui revoluit spiritus
ymaginatur locum quod res revolvuntur. Nam est sicut dixi
visificare pretereat propterea spiritus ad partes contrarias continentis
eis ipsum ex parte spiritus sive divisificet illud ex parte mun-
di cum fuerit sensibilitas. Et propterea sunt revolutiones
que sunt propter oppositiones. Nam cum sentiens movetur primum
tamen oppositum sicut cum movetur sensatum. Et hoc quod
vertigo quandoque fit propter considerationem in aditus quod volvuntur
ita ut infigatur forma illa sensata in anima et propter hoc dico quod
omnes operationes sensibiles perveniunt ex instrumento corporeis pa-
cientibus quorum primum et dignius est spiritus sensibilis et remanet
in ipso ab omni sensato forma ipsius post eius separationem
cum sensatum est forte. Omne enim sensatum non efficitur in
instrumento sensibili nisi formam que est eius similis. Deinde firmatur
forma alia et evanescat cum quantitate receptionis in-
strumenti et fortitudine sensati. Hic non exposui in scientia con-
tinente naturali. Et quandocumque fuerit corpus debilius erunt
passiones iste fortiores sicut in egris. Egrotantem enim plerumque
nihil consequitur elongationem ita ut appareat eis
spiritus quod revoluuntur cum parvo motu ipsorum. Non enim indiget
in motu ut indigeat eis quantum vehementi motu per se
veneret propter debilitatem ipsorum. Nam spiritum eorum accidit nocumentum
et passio et commotio. Et quandoque quod fit vertigo ex causis
corporeis aut presentibus in concavitate cerebri continentis ipso
ex vaporibus per venientibus venis que sunt ipso et in humo
aut exhalationibus continentis ipso omnibus generibus que evaporantur
cum parvo motu aut cum calore. Cum ergo movetur va-
pores illi movetur suo motu spiritus animalis qui non dige-
ritur et rectificatur nisi illius venis. Deinde requiescat in substantia cere-
bri. Postea dispergitur in unius ad corpus aut propter multi-
tudinem vaporum ita retentorum in ipso ascendentium ad ipsum
ex locis aliis. Deinde generantium in ipso remanentium ipso
ab egritudine acuta antecedente aut egritudine fixa. Et erit ven-
tositates inflatem que movebit vertiginem dignam et resolu-
tiva. Et quandoque fit propter motum vaporum in cerebro sed propter ma-
liciam omnis diverse in ipso ex qua consequitur excitatio
motus agitabilis in spiritu non cum motu corporis per iusticie
te ipsum ex vapore aut aliquo sicut accidit illud ex motu
diviso pervenientem ex aqua et igne cum agitantur. Et quan-
doque fit ex motione spiritus exterius sicut per percussionem capitis et
fractionem cranei ita ut comprimatur cerebrum et spiritum generet
et sequitur ipsum motus diversi accidentes inordinati sicut
accidit in aqua ex percussione eius super aut cum vibracio-
nis fortis super dorsum ipsius revolvuntur ei unde eius
et causa. v. g. mane si corpus acerrimum est dignius si tamen non
sentit. Et quandoque fit ex vaporibus ascendentibus ad cerebrum
in dispositione sua ascensionum et si non sit generatum in substantia cere-
bri nec retentum in ipso attingit. Nam cum ad ipsum ascendit
movet ipsum. Et quandoque fit ascensus eorum ad ipsum
aut in transitibus nervorum et est ex stomacho et cisti fellis aut me-
diante stomacho et vesica et matrice et velamine cum ei ad-
veniunt egritudines aut movetur humores que sunt in eis.
Illud vero plurimum fit ex stomacho. Et propter ipsum exinanitum rea-
piente superfluitates. Aut in renibus aut in arteriis aut ocul-
tis aut manifestis dyaphragmatis aut nervo quoniam est communis quan-
doque fit ex parte. Et vertigo quod fit est filius est epilensie et mul-
tum quod fit commixta scotomie et vertigo nisi propter nimia
complexionum imo propter recipientem commixtionem cerebri sua
qualitate et faciat possidere scotomia et vertiginem sicut ac-
cidit cum est vacuitas et famis quibusdam hominibus propter hoc est
eis quod famem non tollerant propterea quod os stomachi eorum ledit
cum cerebro convicat. Et quoniam fit vertigo et scotomia sine
sentit esse. Et vertigo quod fit propter spasmum et propter hoc incipi-
tis minuitur apoplexia. Et similiter vertigo veniens successi-
sione stuporis commutantis membra. Et quoniam solvit ver-

-tiginem scotomia acutus. Signa eius. Sed autem revolu-
tionem hominis super se ipsum aut ex consideratione ipsius ad
res revolutas et luminosas cum non sedet vertigo
est per se ipsam. Et similiter quod fit a percussione cum causa. Scia
autem quod fit ad retinentiam membrorum vaporum ascendentem prevenit cum
in cerebro aut generatorum in ipso cerebro est egritudo assidua
et non sequentes egritudinem in aliquibus membris. Et non est excita-
ta cum repletione et sedata cum vacuitate. Et quoniam
antecedunt ipsam dolores capitis et sonitus et tinnitus et
gravitas est in capite. Et invenit tenebrositatem in visu suo
fixam et invenit in sensibus abiminationem ita ut sit ignis
tum et odoratum et sentit interius arteriorum pulsa-
tionem vehementem et invenit gravitatem in odoratu. Et si
fuerit humor que est in cerebro et in aliis membris humor ex quo
excitantur vapores flammata erit gravitas et timor. Et
multitudo sompni et signa flammationis predicta in eam. Et
si fuerit colera erunt vigilie et inflammatio sine multitudine
gravitatis et ymaginationes ante aures. Et si fuerit
sanguis erunt vene inflate et facies et caput rubei et ru-
bei oculi. Et erunt gravitas et sompnus et lapsitudo et
pulsatio. Et si fuerit amelia erit gravitas cum quanti-
tate. Et erunt vigilie et ymaginationes lamiarum et
capilli nigri et cogitationes corrupte. Et reliqua signa
predicta. Et si eius causa fuerit ex stomacho erit cum distinctione
desiderii aut impedimenti ipso aut corruptione in digestione
et tremore cordis et laxitate spiritus et erit primum
cum nausea et declinatio nocumenti ad anteriorem partem
cerebri et medium ipsius. Et non elongatur quantum pervenit
ad ipsius posteriorem. Et diversitas dispositionis sue quoniam
cum sedatur et quoniam augmentatur sine repletione et vacuita-
te ipsius. Et fit successione sagacitatis nauseatem
a cibo pretito. Et invenit dolores in stomacho et inflationem
in quibus horas fit in via communitatis nervorum. Et in-
venit in causa ipsam. Et apud eius revisionem ipsius erro ipsius
dolorem post sincipud apud originem paris sexti ipsius
tibus colli. Et si est ex matrice precedunt ipsam per ficationes
matricis et retentiones separatis et menstruorum et apparata in
ipsa. Et similiter si est ex vesica et sic est ex parte membrorum
omnium aut ex origine spiritus nutrimenti qui est epar aut
ex origine spiritus qui est cor et est eius transitus in venis et arteriis
ortis ex eis aut illis que sunt post aurem. Et illis que sunt
in collo. Et illius quod signum est ut sit cum pulsatione
vehementia et transitione ut cordis venarum que sunt in collo et
ut non inveniant dolorem quousque sit cum mundum in collo et nunc
ubi eius neque in reliquis nervis. Et cum vides arterias
ex transversis extensas ad collum et allevatur cum ma-
nu pulsum per hunc aut ligamentis laternorum a
pluribus a latere super ipsum stiptica predicta tunc scias quod
causa eius est in eo. Et si non est causa est in aliis. Et similiter experi-
re in aliis quod si non inveneris cum est illius profundis. Il-
la vero que fit a malicia commixtionis diverse facit per levem
te cerebri et per vacuationem cum predicta et causis frigoris
aut caloris repente extrinsecus et extremitates infrigidan-
tibus et calefacientibus subito et sequitur causa vertigo
et scotomia non brevis nisi tamen iuvatur a vino quod est
a potu aque. Et scias quod scotomia et vertigo cum prolon-
gantur tunc egritudines frigida. Et signum quod accidit mani-
festa sunt. Cura eius. Sed autem ad revolutionem
hominis super se ipsum et considerationem eius ad revolutionis
aut considerationem ex loco alto. Curatur cum quiete et tran-
quillitate et sompno si non cito sedatur. Et sumat stiptica
acetosa et frangat buccellas in eis et sumat ipsas.
Que vero fiunt a sanguine aut humore contento in corpore
flebotomia exacephalica. Deinde ex vena quieta que est
post aurem est ei optima in rumatione omnium specierum verti-
ginis inveteratarum. Et quoniam curatur et propter hoc causa eius est
ascensio vaporum ex corpore in quamcumque via elevatur
. vero si non confert ventosa supposita et in super caput
. et autem cum sanguine fiunt humores diversi aut eius causa

fuerit humores pter sanguinem tunc incipiat ad euacuand'
cu pill' veris. aut infusione aloes. Si fuerint hu
mali. aut decoctione mirob. aut decoctione pichi.
et pill' stomatic. Si fuerint diversi. Et post euacuatio
nes incipiat clistere cu aqua centauree et colo
quintid. Deinde ventose sup caput et nucham. post pue
nit ad gargarismata. et caput purgia et attractiones
odor naribus in quibus sunt muscat castoreum et nigel
la et amarac. Cuius post exitus excitat tunc adiuua
cu fricatione inferiorum extremorum. Et si fuerit cu
his exsicca et humoribus ipsorum amissum nocivum cu aq
in qua sunt anetum et camomilla et ponatur in ea mel et
sal. et reliqua nocitiva [illegible]. Deinde euacua
cu [illegible] si fortis fuerit fortis virtus. aut cu pill'
de pigra et infusione aloes si virtus fuerit minus
fortis. Et scias si humores sint cu puritate et cu
cu decoctione mirob. cu fumo terre. et illud quod fac
per signes predictos in hoc capitulo et [illegible]. Et si cu
fuerit in membris aliis [illegible] cu eo quod oportet. Et conforta
caput inprimis cu oleo ros. aut cu aceto et oleo
camomillino. et post confirmationem cu oleo camomilli
no sigillatum. Cum igitur sciveris quod materia sit in capite tunc po
nuntur ventose sup caput et nasum. Et flomentur ve
na que est post aures. et amissione [illegible] et
gargarismata. et ebriat. et attractiones odor
naribus et caput purgia per [illegible]. et consilia sunt illis
mias quas scivisti in capite. Et si cu est materia co
mis diverse oportet quod scias causam eius et signa eius quam
scias. et curam eius ut te per [illegible] in malis. Et si cu
fuerit percussio aut casus cu fuerint ipsius cum eis que di
cunt [illegible] ipsius. Si igitur sanatur et vertigo rema
net cu eis que sunt ostensa. Et oportet quod
ut hic vertiginem alienet a se consideratione ab omni
re cito revolubili et alienet ab aspectu profundi
tatum fovearum et montium et collium et superficierum su
perinarum. Et commixtam quarum vertigine [illegible] per
coitate [illegible] et ... sedat [illegible] buccellarum
infusarum in vino fructuum stipticorum et aqua ipsorum et
[illegible] agreste. De aluc et est palpitatio. Rica.

Corpori quid accidit ex parte multiplicationis
replexionis et filiorum in lactis et veneris dispositio
que est sic laxitudo propter quam extenduntur vene et mul
tiplicatur obscuratio et alarum extensio propter multitu
dinem ventositatis et vaporis. Et cum ea rubificatur
facies et oculi et producat involutionem et extensionem
Et cum illud in homine multiplicatur signat repletionem
oportet igitur ut evacuetur humor sanguineus et colericus [illegible]
tur aqua frigida. Illud enim quoque sedat eam in dispositione
propter ea quod [illegible] ebullitione. Atque [illegible] rectis
[illegible] cum masticatur. aut pulverizatis
fuerit et bibitur et forsitan cum eo quod resolvit vento
sitates [illegible] cum coriandro
Et balneatores sanat [illegible] constringendo ma
num sup venas et duas applicans [illegible] eve
niat qui syncopis. Et forsitan cum eo quod exprimitur de
spiritu ascendente ad cerebrum omnimoda fortitudine do
minante membris cum resolutione. et cum ipso quod est cau
tela [illegible]. Et oportet ne manus super venas teneantur
ea quantitate qua homo non tolleat ut [illegible] eius spiritus
teneatur. De [illegible] et nominatur [illegible] et nomina

tur ambice. alkedue et alcabati [illegible]
Incubus autem est egritudo in qua homo sentit cum in sompnis
[illegible] fantasma grave super se cadens et com
primens ipsum. et angustiatur eius spiritus et intercipitur
vox ipsius et motus eius. Et forsitan precedit propter
[illegible] oppilationes et cum ab ipso separatur excitatur cum
[illegible]. Et est antecessor unius cum egritudinum aut apoplexie
aut epilepsie aut manie. Et illud quod cum fuerit ex
membris [illegible] et non fuerit ex causis aliis non

mariatis. Cuius vero causa [illegible] plurimum est vapor inter
grossarum sanguinearum aut flegmaticarum aut melancoliarum ele
vatus ad cerebrum subito in dispositionibus quietis et motus in
[illegible] resolventis vaporem et cum resolutione omnis
humoris [illegible]. Signa eius. Significat autem omnis
humoris humoris manifesta sunt propter causas [illegible]
Et quoniam fit ex frigore vehementi invenienti caput
subito [illegible] sompni quod opprimit ipsum et ingrossatur et [illegible]
efficit in ipso fantasias [illegible] subito. Et illud quod [illegible]
fit propter debilitatem cerebri [illegible] sua aut mali
tia complexionis quam habet. Cura eius. Cura eius est flo
tomia et solventis cum eo quod totum humorem educit. Et
si humores sunt multi et grossi [illegible] solvatur cum [illegible]
[illegible] euforbii quantitatem ʒ. i. cum [illegible] ʒ. i. [illegible]
[illegible] ʒ. de pulpa coloquintide et cum duobus
[illegible]. Si virtus fuerit fortis et si non cum pill' de
lazulo. aut pill' [illegible] et epithimo et yeris magis
[illegible] cum yeris [illegible] et [illegible] rufi [illegible]
conforta caput. cum eo quod scivisti ex [illegible]. Et ex eis
que iuvant [illegible] est ut [illegible] omnium
[illegible]. Si autem causa [illegible] est frigus inveniens
caput et fiat [illegible] hanc fantasiam oportet ut olea calida
[illegible] et [illegible] rubifica
[illegible] ut non [illegible] sermonem [illegible]
[illegible] excusat. De epilensia. Rica.

Epilensia quidem est egritudo prohibens membra animata ab
operationibus sensus et motus et erectione non integre.
Et illud est propter oppilationem contingentem. Plurimum vero eius
spasmus [illegible] aducientem [illegible]
anteriori cerebri quod facit pervenire oppilationem non completam
et prohibet transitum virtutum sensus et motus ideo et in membris
integre fieri absque [illegible] et prohibet a possibi
litate eugendi. et non est possibile homini ut cum eo rema
neat erectio corporis. Et quoniam omnis spasmus [illegible]
fit aut a repletione aut a siccitate aut [illegible] propter
causam impedientem [illegible] epilensia. Verumtamen a siccitate
non fit quoniam epilensia fit subito. et spasmus siccus non fit subi
to. Et quoniam cerebrum a siccitate sua non [illegible] in spasmo
[illegible] quoniam [illegible] cor. Propterea [illegible] ut eius
causa sit aut [illegible] cerebri ad expellendum rem impedien
tem que est aut vapor. aut [illegible] aut hu
mectata male [illegible] aut humores [illegible] eveniret
oppilationem et spasmum non integrum in ventriculis cerebri
et principiis originantis nervorum. Et quoniam fit illud ex hu
more propter motum [illegible] in humore aut propter
ebullitionem [illegible] superflue ideo quod accidit ex oppi
latione quod virtus sensus et motus non permittit suo na
li transitu. Et forsitan [illegible] non complet [illegible]
cum quantitate aliqua [illegible] membra sensu et
virtute motus integre. aut propter ventum grossum retentum
in [illegible] ut visum est [illegible]
[illegible] esse una causa epilepsie. Et [illegible] fuerit humor op
pilans tunc cerebrum [illegible] ut expellat illud quod
impedit sic accidit [illegible] ex singultu et nausea et sic ac
cidit [illegible] ex tremore cum est [illegible] et oppressio [illegible]
pressione membrorum eius quod ipsi expellunt. Et cum cerebrum
[illegible] motus eius diversificatur et sequitur ipsum [illegible] nervorum
in facie et [illegible] diversificatur motus ipsorum. Et sani
tas quod autem contingit propter expulsionem humoris. et propter
resolutionem ventositatis. aut propter expulsionem impedien
tis. [illegible] ad membra quibus [illegible]
[illegible] epilepsia cum est quoniam materia que pervenit ad cerebrum aut
[illegible] quod ad ipsum [illegible] nervos et que est ipsorum
dispositio [illegible] eius. Et illud est propter tres causas. scilicet quoniam
[illegible] cerebrum et leduntur ab eo quod ipsum leditur et cor
[illegible] ex humore [illegible] ipsorum fiat
ut augmentet [illegible] latitudo et abbreviatur ipsorum longi
tudo. Et epilensia quod non procedit [illegible] spasmus [illegible]
[illegible] laxitatis et efficit [illegible] cerebri et [illegible]

Al' anncos

Al' inspissat

Et

tum graviora ordi

incedio aniorum col

i. rotali

in ex vapore

Al' ventositate grossa retenta

Al' ut rei expulsioe impedientis

E

et non facit mollificationem et dilatationem in qua cerebrum
amittunt in hac expulsione alicuius rei a se ipso. Ex
pulsio vero non completur et prohibetur in centrum et expulsionem
communi cum spasmo mali commixta febre. Sed epilepsia est ipsa
sinus ueniat. Et apparentia qui apparent in ipsa fortasse re
soluitur eorum et minuitur malitia eius. Et multotiens quod
permutatur melancolia ad epilepsiam. Et multotiens quod permutatur
epilepsia ad melancoliam. Quidam autem homines estimant quod
quoniam est epilepsia que non est animalis sed significat hoc quod cum scia
est vapor aut qualitas nocens cerebro et facit ipsum con
tractionem patiens tunc sine ipsius irritatione habet. Si autem significat
quod cum illud est in ipso complexio prima cum membrorum efficitur
epilepsia tunc illud est quod modum non habet cum qualitate
illa infestum fuit cerebrum. Ex cerebro vero sic epilepsia insepara
bilis ei et non sit exeis que separatur in dispositione. Verumtamen cum e
pilepsie est exeis que similiter fuit et separatur in dispositione aut
uniatur et mortificat. Et similiter non est qualitas prava in ipso
cerebro sine materia aut qualitas adueniens ei et infesta dicitur
et fit illud ex membro alio procul dubio. Spuma vero
accidens in epilepsia est propter agitationem motus sicut propter perforatio
nem eius. Et illa agitatio est propter agitationem spasmi.
Et maior pars quod accidit perforationi propter malitiam an
helitus. Epilepsia quidem est qui est spasmus prius primum cere
bro et spasmus epilepsia non primi membri alicuius. Et motus
servitutis est qui motus epilepsie lenis. Et epilepsia est
qui servitus multa et fortis. Verumtamen plurimum expulsi
onis servitutis est ad partem anteriorem propter fortitudinem
virtutis et debilitatem membri. Expulsio epilepsie ad
quamcumque partem fuit est facilior et possibilior. Et oportet
quod intelligatur quod dicimus est quod cum epilepsia est in ipso
cerebro tunc cum est in ipso materia procul dubio faciens ue
tositatem retentam in meatibus sensus et motus. aut
replet uentriculos nec ... anteriores cerebri implendo
ne aliquid. Et hec quidem materia aut est sanguis dominans plu
rimus aut flegma aut melancolia aut colera et est prava mal
de. et preterea in ipsam impulsa est sanguis purus. San
guis autem cuius compositio ad compositionem cerebri minus et flegmatis declina
tionis cum multotiens fit cum. Verumtamen cum plurima est huius
consuetudinis declinans ad cerebrum minus. Plurimum ei cum
accidit epilepsia accidit a flegmate. Et ypocras dicit quod plu
rime omnes qui patiuntur epilepsiam cum acceptis suis ano
dominantis incipit in eis huiusmodi mala fetida.
Et omnes cum epilepsie cerebro operatur ad debilitatem di
gestionis in ipso non quoniam euacuatur quoniam autem sit istud cerebri et
uelamentis et est debilior aut fit in principalis ipsius et ele
mon. Et epilepsia melancolica fortis est debilior. Cum igitur
flegma sit ... tunc melancolia magis oppilat causam sicut.
Et illa que apparet quidam propter nocumentum ... prauorum me
ficit multotiens qui continuantur paroxismi epilepsie mortificat.
Epilepsia autem cuius causa est in membro alio fit aut quia ele
uantur ex ipso ad cerebrum uapores et uentositates
ledentes quantitate sua tamen quod ex eis aggregentur
secundum similitudinem ascensionis ad ... postquam illud inspis
satur et facit materiam huius ... faciens eam ... sua. Ad
eo quod ex ipsa generatur ... uentositatem. aut quia ad ipsum
eleuantur uapores aut uentositates impedientes non quantitate
immo qualitate. aut [aut magna frigiditate] congelatione. aut adustione. aut
ueneositate et malitia sue. aut quia eleuantur ad
ipsum qualitas prava tantum. aut quia eleuantur ad ipsum. quod
impedit duobus modis [scilicet quantitate et quali] membrorum aut ex quo eleuantur
uapores ad cerebrum facientes epilepsiam multiplicata
in ipso. aut est totum corpus aut stomachus aut splen aut mi
rach et oritur illud in reliquis membris. Illud autem quod
[coleb] impedit uapore malo sue et qualitatis [cum] est in toto corpore
et tamen ut sit in digitis manus et pedis. Et fit cum illius
retentio sanguinis. aut humoris in ... cum ... accidit
oppilatio et abscinditur ab eo calor innatus et mouetur
in ipso et putrefit et conuertitur in qualitatem malam. Et perditur
exeo sed congelationem. In primis enim uaporosa. aut
qualitas ueneosa. aut fit causa sicut ipsi qui eruunt ue
nenorum et imprimunt in uinis sicut imprimunt punctura
scorpionis super neruos. Et expellitur eius uenenum
medicaminibus uinis ad cerebrum et ledit ipsum. quia
quando habet exeo et spasmatur et agitatur motus eius
sicut accidit stomacho cum tempore quod habet mordicationem. uaria
us. secundum quod incipiunt ipsi in singulari. Et causa
omnis est in forte sensibilis. Et singularis quidem est
spasmo spasmi. Cum igitur accidit cerebro ab hiis modis
cum spasmus et contractio et abreuiatio tunc ipsum sequitur
contractio omnium neruorum et spasmus ipsorum. Et Galenus quod
de se ipso narrauit quod accidit ei singulariter cum tempore
dyaphragma. et post ipsum habet. Verumtamen propter impedi
mentum omnis stomachi cum acuitate et nos certificauimus
in aliquibus [hominibus] quod illi est proximum. Et Galenus et alii retulerunt
et nos postea ipsum certificauimus illud quod multotiens sentit
epilenticus ad eleuationem ex pollice pedis sui quod
est sicut uentositas frigida et ascendit versus cerebrum ipsius.
Cum igitur peruenit ad cor et cerebrum ipsius incurrit epi
lepsiam. Et Galenus quod dicit quod cum ligatur crus eius ligatu
ra forti ante paroxismum ipsius prohibetur illud aut
alleuiatur. Et nos certificauimus nos uidisse res
mirabiles huius capituli. Et quidam eorum qui cauterizati
sunt super pollicem sunt. et quidam sunt digitos pedis
et uapor illius partis retentus est et sanati sunt. Ex
hiis autem capitulum est epilepsia que accidit propter vermes. aut as
carides. Et quidam modus epilepsie est coniunctus cum
syncopi quod forsitan media existunt ipsa de capitulo
epilepsie. Verumtamen ipsa est et est species [epilepsie] eius. Et propter ipsam no
minatur perforatio matricis. Et est quod quidem mulieri ac
cidit ut eius menstrua retineantur. in ipsa
hora aut constringantur cum retinentur ab ea propter di
missionem lauacri conuertitur illud in materiam suam ad
qualitatem ueneositatis. Et adsunt ei motus et uapo
rationes. aut cum periodis aut sine periodis. quare
accidit ut eleuetur uapor eius ad cor et ad cerebrum et
incurrit epilepsiam mulier. Et similiter [quoniam] conuenit homini ut in
uasis suis seminalibus aggregetur sperma plurimum
et oppilatur et infrigidatur et conuertitur ad qualitatem ueneno
sitatis. et accidat ei simile illius. Et similiter aduenit mihi
cum pregnanti epilepsia in pregnatione. Cumque deposuit
et euacuauit materiam malam menstrualem remouetur
illud. Et nobis quidem narrata fuit epilepsia incipi
ens a spatula et reliquis. Illa autem que fit ex minutione
et exercitio et propter nauseatiuam satietatem. fiunt possi
de oppilatione in ueniis quod ipsum nutrimentum laudabile
non suscipiunt. et corrumpitur in eis humor. aut remanet
in ipsis nutrimentum laudabile contrarium propter oppil
lationes quod corrumpitur et multotiens redit ad stomachum corp
ris et corpus ... laudabilem. Et multotiens
accidit propter reuisionem illius corporis ad stomachum nocumentum ei
bi indigi. Verumtamen secundum quamcumque diuisionem sit epi
lepsia cum communitate. aut absque communitate prius epilepsie
principium ex cerebro est. scilicet aut ex uentriculo eius anteriore
aut uentriculo alio. cum eo quod plurimum nocumentum quod im
pedit oritur in sensu visus. et auditus et in mo
bilitate faciei et palpebrarum quamuis reliqui
sensus et membra mobilia in nocumento conueniunt.
Nam si non conuenirent in nocumento reliqui uentriculi non
destruerentur intellectus ita leuiter eleuatione au
ditus. Epilepsiam non secundum plurimum antecedit spasmus
deinde post ipsum fit epilepsia. Et illud est quoniam si con
firmatur spasmus est epilepsia. Et cum expellitur cum im
pedimento aut resoluitur uentositas redeunt opera
tiones sensibiles et motiue. Et quicquid quod appa
ret huius expulsionis in subtili intus sicut naribus
et in gutture. Et multotiens fit epilepsia sine spasmo
sensato. et illud est quando materia faciens ipsam est sub
tilis et operatur cum repletione non cum malitia uehe

al' violentia

nienti. Epilia aut plimi accit infantib p[ro]pt
humiditates ipor. et plerumq apparet in eis p[ri]mi
cu nascunt. Et quiq fit p[ost] pubertate. si g[ra]o infir
mitate ipor sit rectitudo remouet et si no rema
net. Et oz quod ut studiu ipe mittat adh ut il
lud remoueat ab eis an pubertate. Pueri no
adh remanetes sut quib ipiu capitis accidit
ulcera et apa. et adest fluxus narium. Et cum
quod e ut ille cau cerebro e humiditas ipius excep
mis purget. et plimu purgit i materie. Et qn
purgat p[ro]pt nature. si ei no purgit n eit
excusatio qui caueat epiliam. plime at epi
lie q puis otigat. Cum quiq alleuiat et reo
net cu pubertate. cu ipa no adiuuat malicia
regiminis et diminsio cure. Epilia aut quiq
accidit adolescentib. si g[ra]o fuit post xxv annos p[ro]pt
egritez in cerebro. et p[ro]pt ista ipi eit comitas. et
n separabit. et eit timor accomis cure in eis ale
uiatio apponitur ipi et raro iras poxi eius. Et
y. qd dixit q epilia remanz cu eis nisi qmo
ricorant. Scib aut pax adueit epilia oppi
latum. Et calo mouetes epiliam plus ad
iuuat cae extinsece sic imodata cibi et pot
sacietas nausietiua. et sic mora plima i sole
p[ro]pt illud q accipie attribuit ex matrijs. Et illud
qd e p[ro]pt ea q p[ro]pt hiis dilatat mas i p[ro]pt corp
q[ue] mou eas ad supiora. Et corpus plim e
exanis eius. Et exanis ipius sut delicie et
quies et p[ro]pturatas exercitij. Et exanis ei e ex
actu si replone. p[ro]pt q huores mouet p[ro]pt ip
q resoluit no integre et implet uacuitates.
Exanis ipi e illud q debilitat cor ex timore
aut cuier timult et uocis subito et causis ei si
leiu huius stomi debilez. et potatio vim pu
ri i p[ro]pt ea q impedit mo. Et cae qd inde reo
te sutunt cas p[ro]pt quas. Nos no ponez huis
cais cap singlare. Et di q cu epilenc i du
it corui capini sic examinati e repete et dimit
tae i aqua i curit epilia. et sir cu suffumigta
e cu cornu capino et mum et lachasse. Epilia
aut mlre resolue p[ro]pt fe. qs tollerat huis
eaz et p[ro]pt e q sut loge. et quartana qd et p[ro]pt e p[ro]pt
uehementia logitudis sue et p[ro]pt ea q dirigit ma
ma dont resoluat. et tremor fortis q e iste
bib. tremor ei no excitat uolente q i cereb o
plexu e desup tib. sudor aut iuuat tremo
re sua explicione et q ad applia ouet ad
palisiz. sir plimi epilie ouget ad palisim.
Et dii aut existimat q flatice associant tremo
et agitatio qui fla n osequit i spissitudie sua
ut oppiler meat integre. o elia no integre op
pilat. q ipa accit nimia cutis albificatio
p[ro]pt ua agitatio. Et alij existimat q ei cu q mul
tiplicat agitatio forsitan cu e huor pue q[uan]
titatis. aut pauce penetratis imeatib q[ua]re po
nit rez eq. Aluus uo uter p[ro]pt eo i eis detiat
e. Inqd rusus cu apparet alteratio ipsius ca
pis epilentici sigt resolone corruptois eplie
et sanitate. Et mlre. qd resoluit epilia.
ad palisi et ad melian. et melia p[ro]pt atis accit
epilia p[ro]pt e huius e p[ro]pt etates suas sic isantib
et pueris et huectatis p[ro]pt regimi sui sic q sat
etate nauseatiua oue sat. et ull q i hieme
tria meridionale ueti qui iplet cap huitate
Epilia aut mlier. et isatiu et oui quor sa
guis e pauc e pua p[ro]pt ostetones uocat sig
Dsam q extinge corp plib speb. epi ci?
lenticor sut tremitas ligue ipor et uitas
uenar q sut sub ea. Et plimi accidit mutatio

corp adhue sua. et grauitas i capite et p[ro]pt e cu uinis
cat. aut accit ei inflatio iuetur et accedit ea co
artatio i motu ligue. et sopna eor mala. et
desudatio oblituis aut p[ro]pt uigor et timor. et fora
tudo et circuit oue loquat ei secretu. et osesto p
tas. et ira et caucitas. No g o os sps ei re
cipuit cura. Et q exea mag e lectes e illa q
p[ro]pt ueit uago et agitatio plimu fortis addita
uehementia additione et nocumta i spu q sigt
mlatitudinez mei. et debilitate uirtus. Cu at
uolumus scire si egdo e mieb. an nibs alis at
tede an sp iueiat grauitate i capite et uertigez
et tenebrositate i oculis et grauitate i ligua et sensib
et agitatioez i motib et cotinuitate isinie cauq illa
iuenis cu pmixtione itellct et oblitiosa assidua
et quita et stolliditate et no e s. grauitas et minu
it sm fluxu uetes cu eo q o hit exlenitate
nec et euacoib rue indicia q illa e excereb tm
amplius si no iueis imebris niuosis et isplene
et eps nz in aliqi extremitatu nz e i ceteris uictuis
nocumtu nz eg sentit a d eleuari ad cap exlo
co et i sinat ap te q i predmtai e exceb Sig
aut epilie leuioris sut ut sit acci magis sana
aut huti ipaz cito recedat re. Et nectij uidne cu
sanat. et ut uelocit adueniat ei i reuolutas sua
et p[ro]pt e cu stimulatonis et attractoib odou pna
res. Et exeis qmouet nocitu. Et d hus q m
g d uit i gnitiue. aut q uomie stunuit. Sig no
ei q p[ro]pt iuor e sut difficultas sps et plixitas agi
tatois. demu logitudo ogelatois p[ro]pt ipam et pau
citas euacatois. attractone odor pnares et irim
tatoria. Et miior ista e aut iquo elogat a
grauatio et no elagat ogelatio. aut i q plogat
ogelatio et minorat agitatio. Et signu ei cu
ca e exuecto simile g sta ipo grauata e ut no i
ueniat cu ea nz p[ro]pt ea grauitas imo iueiat
sonit et extrisio nz sit spasm fortis ei. Et sig
eu cu ca e fortis Et sig ei au ta e sta sal
su sut ut sit saliua ei callia spuosa g sta mul
ta et sic i urina ei a d iuta liq fco et multiplice
e ipo uapor et timor et pigicia et grauitas et ob
liuio. Et qn o g sat ex renoie et excolore spu
me et sanguinis. Et quiq ognoscit exetate et
regione. et exanis p[ro]pt atis dcib et regimine. Et
excis quid q ipam sigut ex tranqllitas et qes
et co fuaei et colou et reliq q sauisit i sermone.
Et si fla cu h fuit cruda fru. eut oblitio et
stolliditas et grauitas capitis et corp p[ro]pt fudias
sopni plus. Et eit eplia magis lapsus et de
bilitas. et h spes e mala ualde. Inea uo q fit
e a flate salsa e sopni p[ro]pt fudias minor et fig
cerebri leui et mot sauiores Sig aut ei cu
ca e co a. m. sut qn e mlia aut silis sain ig
aut cauda aduista aut acetosa ex q ebullit et
ra. Et sut ue huitu eaz declines ad pmixtioez se
sus suo. et additione q e sic melia nez itellctus
eor mudat cu sepat. Et sigificat et mlia exco
lore faciei et colou et siccitate narium et ligue et re
gimine grauatois mlie. Si g fuit mlia fex san
gins nat eit epilia. cu lauitate et pauitate s
mois cu qere et eit huis eaz huis opinios qetas
Et si fuit melia deguie co adiuste et e adusta
et rue ei pmutatio eit demoniu et cu mlitudie
pmoniu et noci. et ei epilia eit agitabil et le
uis remotois. Et qn eit cu feb et papne cu
fuit melia ei sitt e di at fuit Camelia sai ea
et eut ei dispones cu uiu et tu quide og sce
petes tictam mlie exuoita. Naz si e silis fea
sangs rue e mlia nalis. et si e silis fea vini.

F

ē mel'ia adusta. aut si ē aspa tūc ē stiptica. et
sigū sunt sitis et siccitas ei⁹. aut si ē acetosa
sentiť cū spuma. et tūc ebullit sup trā aut ē spis
sa nō hūs spumā. Sigū aut ei⁹ cū cā ē sāguis
sunt ista. Nā dico q̄ si sanguis facit epiliā cū eb
ulicōne et motu absq̄ quātitatē nō appet ei mag
copō ī colore et exhubacōne ex qua dicēz nā ē dispō
pfocacōis ī locis igit ē epilia nā appet ex eā
quātitas et stolliditas et laxitas et mel'itudo spūe
et inualagis et mel'itudo spūa sic appet cū flate
et ē cū calligine et rubedie ī ocl'is et uapore sup cap
sāgineo. Si uō cū quātitate facit cū sāguis ē ex
ubacō ignitāz. et accidit dispō q̄ ē sic pfocacō
Sigū aut eplie q̄ fit p̄ mātā colicā et illa q̄ ē
ē fm mīn⁹ ē ut sic nocūmtū et ebulacō absq̄
uelemitāza et spasmus cū ea fit mīor et spaciū ei⁹
fit breuis. mot⁹ uō sunt ī ea fortiōris agitacōis
Et ipāz q̄d signat mot⁹ uoitus et ifl'acō et uelo
mētia pmixtiōis uomis et crimis coloīs et ocl'oz
Ei⁹ uō cuī cā ē ex stō sigū sunt tremor ī ore stō
et palpitacōe cū ardore cibo et cōtusio et tremor et cō
mocō cū ē epilia et uacas et palpite ipi⁹ ī uasio
nis et sunt cū ea solo strepitus et exubacō urie et
spmatis et q̄ euuitur p̄ aplesū mel'icus et uisū
sine coytu et spmatis cū coytu et tremor cordis
et soda fortis et leuitas eplie. aut ipi⁹ remocō
cū amissiōne uoitus et dispōnes signantes cō
rupcōnē stō et augmentū eplie et sunt p̄ lumina
stō. et pugnōnē ipi⁹. Et qm̄ ī estat si p̄ frequē
cia pīodoz. Ex eo itaq̄ ē ut huōr q̄ ē ī ea agat
mel'itudie sua et mel'itudie uaporis sui et si huōr
ē flatat fm plimū. et qm̄ amisceť ei alī⁹. Et
sigū quidē eius sunt ut accidat eplia ī hora repl'o
nis et sacietatis nauseatiue et alieneť cū uacui
tas adē et cū venť soluit cibū et fit fm retencōez
frequētē nauseatiue sacietatis. Si ḡ fuit p̄
mixtio cū illo mē colice mutat sitī et īflacōnē
et mordicacōez et adustionē. Et si fuit cū illo
mel'ia mel'aplicabi eius desidiū ī plib⁹ dispb⁹
et senciet gustū acetosū. et gnāt ab ipō cogitacō
et ut solus loquať secū q̄uis fm q̄ signes flā
tice sunt diūatores. Et ex eo ē ut huōr q̄ ē ī ipā
agat malicia sua cū mel'itudie sua. Et sigū ei⁹
sunt ut epil'ia fiat ī oris uacuitatis. Et cū mā ī
ueit os stō uacuū et epil'ia abscidať cū cibo que
m̄ ē cū laudabili. Si uō huōr fuit cali⁹ d̄gne co
lē cognoscas ipā p signes q̄s dixi⁹. Qd si ē ex
mīmiclib⁹ ei⁹ sunt sigū mīct⁹ acadus et īflacō et ru
gitus faciēs dolorē cante quietis et īflamacō
ī mirach. Et qm̄ excitať cū ea dol' ī utrisq̄ spa
tulas p̄t assumpcōnē cibi pauci ū gesās ū apd
eius digōnē deni reddit p̄t assumpcōez cibi. Cū
uō accidit fm uacuitatē ū accidit ū cū dimitte ne. et
destruiť leuitate nē. et p̄pē si cū incipis exercisiaez
ī mirach ad supiora. et tremorē. Et ubis q̄dē ac
cidit uoitus cibi īdigi p̄ illō q̄ diximus de exercisiō
cibi cū corpori et oppil'oib⁹ uiaz ei⁹. Et illa
itaq̄ ē cū ē uapor mirach faciēs epliaz colicē.
Et cogsť illō p̄ īflacōez cōtigentē ex cō et p̄mi
tiōne uomis declinātē ad rixaz et ad indignacōez.
Et ex illa ē uapor cū⁹ ē mel'ic⁹ et pueniť cū eo
iammaīlie et timor et ut soli secū loqť et pauor
tenebosus p̄ tenebositatē mēti et accit ex ea de
l'ectacō mortis aut odiū ipi⁹ et timor et reliq̄ q̄ dā
sunt ī mel'ia. Illaz uō cū⁹ cā et pri⁹ sunt ex eo aut
ex toto cor signat cor et capilli et siccitas cutis et
ardor ei⁹ cū nigredine. aut ipi⁹ laxitas et pingue
do. aut ei⁹ macies et mel'itudo coris uaporis san⁹
et signat ipm̄ pl'sus et urina et dispō cibor p̄cedēcū.

ū. et regiminis p̄iti. et signat ipāz retencō ei⁹ q̄d
euacuabit ex stō et maticis et renis et reliquis. Si
aut ē sanguinea tendens ad adustionē videns
rubedinē coloris et mutacōez uene et risū cap
capd' sui. Si aut fuit colica ad flāma ad me
lica cogsces eam p signa pdcā. Illa uō cu⁹ cā
ē matrix pcl' dubio ē cū retencōne menstruoz ad
spmatis. aut huiusmō effusāz adē matricē q̄ q̄d
pcedit dol' ī pectine et ī uentre ingunib⁹ et pelli dorsi
et grauitas ī matrice. Illa uō cu⁹ cā ē splen cognos
cit qm̄ egrō ē mel'ica. et sentit dol' ī latere sple
nis. et ē cū ea īflacō splenis. et dimaces eius
aut cū rugitu ī latere ipius et cū coitate coris ad
ipm fm plimū. Eius aut q̄ ē ex mā uenenosa
eleuata ex aliq̄ mēbroz mediantib⁹ uenis pri⁹
aut ē ex tinsetus et sigū illi⁹ sunt manifesta. sic punc
tura scorpionis. aut rutele aut uespe cū q̄d loc
accit uenis. aut ī tusef et sentit q̄ eleuať uapor
ex eo ad capd' quo obtenebratur visus et cadit.
Et mēbra illa aut ē spes aut man⁹ aut dorsū.
aut pecten aut ad exmitatib⁹ sic stōs et matrix.
Signa uō eius q̄ fit ex uermib⁹ sunt cursus sali
ue et ca⁹ uermi et ascaridū De causis mouentib⁹ epi
Et mutacō ad aerē ē iuuās ad epiliā lepsiam
sic q̄ndo cāe remouēt pmutacōz
ad aerē e cōferunt ei. Et ois aer supfluus so
laris aut igne⁹. et omne frig⁹ et tepe⁹ plim⁹
Et epliaz quidē cōmouet mel'itudo pluuiaū
et uēti septētonales et meridionales sil'. Et sep
tēptonales quidē q̄ opmunt uias et phibent
eas resolui. Et meridionales q̄d et regiones
meridionales p̄pea q̄ mouent huores et rep
lent cerebz. et subtiliant eos et eleuat eos ad ipm.
Et excitať ī yeme mel'ia. sic excitať ī septētō
ne et ī autūno p̄ corrupcōnē huoz. et minorať
ī regionib⁹ septētonalib⁹ īmo p̄z fit qm̄ ū cā
fuit fortis uō accidet. Et oportet loci qm̄ mo
uet eaz aliq̄ motū et speculacō motuū uelo
cuū et circulariū. Et speculacō ab alto et lōgitudo
more ī balneo et balneū cū digōne. et effusio
aq̄ cal'ie sup capd'. Et assumpcō ei⁹ q̄ gnāt sā
guinē uaporosū feculētū aut tenebrosū sic vini
feculenti et antiqui et p̄ nocumentū sui. et noui
q̄ ū ē clarissimū et ū ē transmutatū et purū nocū
faciēs ī cerebro. Et cāpni p̄c sua ppetate q̄ h̄z
ī ea. Et lētes p̄ q̄ gnānt sang⁹ mel'icū ū muste
aut ordeis fractis et carnes et alea q̄ implet cap
uapore. et cepe sil'r qm̄ eaz sba cōuertať ad huī
malaz. et lac et plimū dulcia pig⁹ ois ī cibo
et omne gn̄ sui īflamatiū et stipticū et frigid' et cō
calin et acutū. Et nausea sunt ex eis q̄ mouent
epiliaz. p̄pea q̄ eleuať uapores et mouet eos
ad ipm. Et repl'o stō cibo. et malicia digōis
et uigilie. et passiōes aiales fortes ex t'stiā. et
ira et timor et p̄turbacōnes sensibles fortes ex
auditū uocū magnaz sic tonitrui et pcussiōis
cōpanaz. et rugit⁹ leonis et uocū durāz sic uocis
uolāz et tecariū sic uedonis ptē aurēti. Et sili
ex uisu splendoz lumiosoz sic ulgoris irrpi
entis uisū et splendoris ocl'i sol' et ex tractu mo
tuū uētoz fortiū sic motuū et uētoz turbini. Et
qm̄ excitať epil'ia cū exercicio sup repl'onē sine
fiat ad resolucōez faciendā suī nō et cōtra. et
me⁹ epil'iaz facientib⁹. Mē⁹ aut epliaz facien
tes iā diximus. et illas q̄ detegit eplitici ī cabu
l' egimi capis cū sig⁹ s sic suffumigacō cū galbano
et mirra et cornu caprino. et comestiōe cpis uermi.
et olfactus odoris ipi⁹. Et silr cū potus mirra ma
re eius. Cura. Oportz quid' ut epil'ia q̄ ē ī insā

al' alemit

al' nō

al' ut colligat ad

tibi curet

tibus autem tota ut nutrimentum cum lactantibus rectificetur. et fiat decens ad caliditatem similem cum lenimine dum in. et lactibus prohibeat a se omne quod generat lacta consimili. aut corrupti aut grossi. et prohibeat se corporum et impugnacione. Et oportet ut hic infirmus alienetur ab omni re in qua est timoris subitaneus et terremotus sicut sunt voces magne sensus sicut vox tonitrui et tonitrui et vulgarium et nolarum et vox vociferancium. Et ut alienetur a vigiliis insompnietate et ira et timore et frigore vehementi et calore forti et malicia digestionis. Et ut iniungatur ei exercitium ante cibum leve. et mediocriter cum motu post cibum. Et si tollerare non potest evacuaciones que fiunt medicinis evacuantibus: fiat similis fiat illud. Et eos quod iuvat ut quisque evomat cum aqua mellis. et ut potent zuccarum rosarum. et mellis rosarum. Et olfaciant rutam et reliqua similia. Nam olfactus odoramentorum que diximus fortasse excusat laborem et eius. Amplius convenit omnibus epilenticis ut utantur cibis laudabilibus quibus est humectacio laudabilis non superflua. et ut caveant sibi a repletione. et ut se custodiant a malicia digestionis. Et illud est si sint contenti et non sequantur complementum refectionis. Et illud cum consuetudo non tollat ut semel reficiantur. Dividat cibum suum quod est minor refectione sua in tres partes et sumat duas tercias in prandio et terciam eius in cena post exercitium similiter. et non multum utatur vino quia ipsum vehementer replet cerebrum. Denique si excusari non possunt quin ipso utantur. utantur vino pauco antiquo clarificato declinante ad ponticitatem. Et eis que iuvant gradus mitioribus eius post successionem balnei et et frigoris repentini. immo oportet ut caput minuatur ab omni calore superfluo. aut a frigore superfluo et in balneo non faciat moram. Et epilenticis quod necessarium est. ut alienet a se carnes avium omnes et fortis nutrimenti. et pisces omnes. Immo carnes ovium quadrupedum magnorum et sint contenti pullis et divinis et agnis. et piscibus durioribus domesticis et silvestribus. et caveat et cum tritici edis et capreolis et leporibus. Et iam dixi quod caro porci silvestris valde nutritiva est eius et laudant eius carnes caput est. propterea quod illud est de siccitate et paucitate humectacionis. sic utuntur carnes eius dulcia et pinguia et talia. Et alienet a se olera omnia usque ad acetosam et blitos nec dum alea et ipse apium est eius proprietas commovendi epilentiam. Si autem excusari non potest amittere eis fiunt sicut et endivia. Et eius quidem convenit lactuca ego non vero plurimum eam laudo. et convenit eius corium dicunt propterea quod prohibet vaporem a cerebro ego non in turpe ipsum eius. et eius multitudinem in sanguinea et colica. Et aqua quidem sicut elixate in aqua condite cum oleo et alimuri. et quod aviunt causa eius. Si eius accepcio antecedit cibum propter lenificacionem non convenit. Et ruta est ex sua virtute offert suo odore olfactu. Et cum anetum et ruta in cibis eorum ponuntur confert. Et oportet ut alienent a se fructus humidos omnes et omnes fructus grossos in quosdam stipticos sicut cibum cum quantitate alienacionis paucis et ut reboret os stomachi. et deponat cibum et lenificet naturam et prohibeat vaporem. Et oportet ut vitent omnes cibos ventosos que sunt sicut sinapi et nasturcium et caules et lentes. Et oportet ut alienent a se omnem acrem vaporosum. Et similiter quod est ex summa eorum que impedit suam vaporacionem et transmissionem superfluitatum ad ipsum. et eductione eorum vehementis illud et quod pertinet cerebrum sua acuitate. et alienent a se eructationem et exsufflacionem ventorum et replecionem et devitent ablucionem cum aqua permixta cum calida propter illud quod mea est de laxitate. et cum frigida propterea quod stupefacit et nocet

spiritum sensibilem. Et si epilenticus accidat repletio cibi evomat et similiter regimine post ipsum. Et oportet ut alienet a se cibos desiccativos grossos stupefactivos vaporativos. Repletio vero vini valde nocet. sed parum ex ipso supra dilatat animam. et confortat spiritum et acuit ipsum. et excusat a multitudine aque multiplicacionis eius est necessarius ei. Et multum dormire post meridiem nocet. Et sic sompnus multus nocet et ipse super repletionem multum. Et superfluitas vigiliarum debilitat spiritum et resolvit ipsum. et cum hoc replet cerebrum evaporacione. Primum autem epilentie regimine est alienacio eorum que movent epilentiam que diximus et quies et tranquillitas sunt ei magis convenientes. Et si exercitium necessarium fuerit post evacuacionem et post mundificacionem corporis quorum precessit rememoratio eis oportebit ut amittere super replecione exercitium non consequens lassitudinem. Deinde quiescat post exercitium. Et studeat ut sit semper caput suum elevatum et caveat ne ipse sedeat quod durum est. non moveat ipsum plurimum quia ex multitudine ad ipsum tenditur. Et oportet ut moveat inferiora. cum ipse movet superiora. Ex eis vero que attrahunt ad inferiora tribuit est fricacio corporis gradatim fiat a superioribus ad inferiora. incipiendo a pectore et que sequuntur ipsum cum pannis asperis fricando donec rubescat. Deinde genitalia. descendat usque ad crura. sic quod omnis fricacio fortior prima et sit caput in dispositionibus elevatum. Et post illud iniungatur ei deambulacio. Et oportet ut cum quiescere fuerit ad locum exercicii sui ut redeat ad ipsum eius spiritus et quiescat eius agitacio. Et ipse quidem non sedeat a loco suo in post illud. Cum igitur attrahit sit quod oportet ad inferiora convenit ei autem mundificacio. et solucio ventris. et ut fricet caput et pectinet ipsum cum calefaciat cum eo et mutet eius. Et ex eis quidem que ipsum iuvant sunt ventose supposite capiti et cavere super ipsum calefacientes cerebrum. Post mundificacionem vero et solucionem ventris et quietem aliquibus diebus. non est malum si ingrediatur balneum. et si ventose ponantur super illud quod est inter ossibus pectoris. et calefaciat caput eius cum eis que scivisti. Et quisque precipit proprissimum pila cadens inter dentes eius. et ipse expulsus ut remaneat os eius apertum. Et oportet ut incipias evacuare per inicium. Deinde incide impugnando caput cum gargarismo attractivus. Si autem illud accidit cum paroxismis et multiplicat cum multitudine humorum evacuet cum apparentibus. et educat humorem qui in ipso dominatur. secundum quod dicturi sumus. Et si non fuerit quod prohibeat ipsum ammonicione flomet. ipsius cum scamonia in ventre et ipse in pedibus est ex eis que ipsi conferunt. si peritum non consequetur in stramentis cerebri eius secundum quod dicturi sumus. Cumque huiusmodi hora paroxismi pervenit et tu poteris facere ut evomat penna olei delinita in ore ipsius missa. Et si ipse fuerit illi invitus ut vomat humiditatem nimia lenitive eo. tunc et multitudo vaporis ventus moveat epilentiam cerebri. Et est deglucientibus in dispositione epilentie et in aliis sunt asa fetida et castoreum in oximelle et melle. Ex insufflacionibus autem in epilentia sunt pulvis coloquintide et cuminum et sinapis et eius sucus. et sal armoniacus et nigella et elleborus albus et rodisi et piper. et zinziber. et nitrum et euforbium et castoreum et sternutatorius sex cum succo et asa fetida. et nux siccata et alchitram. Et ex evaporativus est peonia. Et ex odoramentis est ruta in hora in epilentie. et in hora accessionis. Ex eis vero que iuvant eligitur est granum rute agrestis precipue cum farina ordei. et aceto de vino ex quo fiant forme maiores. et assidue odorem eorum. Et ex sirupis est oximel squilliticum ipse quod singulis diebus in potu sumat. Et similiter sirupus de absinthio et apozima ysopi cum origano. Et oximel squilliticum supra in potu in yeme cum aqua calida in estate cum aqua frigida. Et ex unguentis cum his que eis sunt bone sunt cum eis que dicta sunt medullam cervinam camelinam cum oleo rosarum. super tempora comiscuntur

alienet

nō

al' rectificat

al' i soporacioes

nō q(uod) calefaciat
p(er)tinat cerebru(m)

al' tractuli
ut buccellas

al' capud pugnit

i. si p(er)a fuit p(er)
sonam

al' noceat eplie

i. p(er)ulegia

i. johanniam

mollificacōe

ꝛ ꝑet᷑ ꝛ ſtomi. Suſpẽſiois uõ ꝑ ome uina
mẽti iaꝫ expti ſunt antiq̄ i epilia. ꝛ uꝫ q᷑ illd᷑
ſit mag᷑ ꝑe illi q̄ ē d᷑ uia hũo. Et exime
quid᷑ q̄s ſemꝑ iꝑo cu ſume oꝫ ſut agrnicai ꝛ ſi
ſeleos. ꝛ modi ariſtol᷑. ro. Et expiom oi ho
ra iꝑo cu ebuat cũ aqua. Etiã queit ꝙ potat
oi die tocharactea mixtã duob᷑ uicib᷑ mane
ꝛ cũ uadit dormiũ ē qĩ exeis qin q᷑ ples ſanã
ē. Et quidaꝫ uolũt ut eis iꝑo cu ebuat ex ſpu
ma maris oi die bis ꝛ expolio mõtano cũ ꝑ
ꝑecaite ſua ꝛ alaharac ꝛ. **Medicamẽ de ſquilla**

Et exeis q̄ iuũs uiule ē. ſumat ſqlla ꝛ po
nat ĩ uas uitreũ de uino ĩ quo n̄ ſuit ꝛ os
uaſis ꝛ cap᷑ ei᷑ ſtrigat᷑ ligamine forti. Deĩ cũ
corio g᷑ſſo cooꝑiat ꝛ dimittat᷑ .xl. dieb᷑. ꝛ q᷑
ꝑm᷑ eſt ſit cũ ortũ aſcẽderit .xx. dieb᷑ ꝛ ꝑ uat᷑
uas expoſitũ meridie ꝛ ꝑmutat᷑ oi hora ꝑpinq̄
ꝛ ſit illd᷑ quid᷑ ex calore ꝑ tib᷑ eius ꝑueit eq̄l
applicatõis. Deĩ apperiat᷑ os uaſis ꝛ ĩueiẽs
ſqllaꝫ iã decoctaꝫ ꝛ diſſolutã. Ipãꝫ g᷑ exꝑime
ꝛ ſume ſucũ eius ꝛ ꝑmiſce ipm cũ melle et
ſumat᷑ iꝑo cu exeo oi die q̄ntitas cocleari .i.
Si aũt hora feſtinat᷑ coq̄t᷑ ſqlla ĩ aq̄ ꝛ aceto. et
fiat inde oximel melliui. Et exime᷑ q̄d᷑ bo
nis ē ut ſumat᷑ ſiſeleos. aur᷑. iij. bacca laui
rũd᷑. ariſtol᷑. ro. radicis ꝑ ome. ãnbo. aur᷑.
.ij. caſtorei terrꝝ ſqlli ãnbo. aur᷑. i. miſce
ãt᷑ cũ melle diſpũato ꝛ adminiſtrent᷑ oi die cũ
oximelle. Et exeis ĩ q̄ eos iuuat ē ꝑmutatõ
ĩ regionib᷑ dõn᷑ aer ĩueniat᷑ ꝯ ueniẽs ꝯſuetis
ſtellas ſic ꝑmutatõ ex cibis ex ſanguĩ ĩ aëdo
leſcẽtie ſummamẽto epilenticoꝝ. Cũ g᷑ accĩt
epileticis tortuoſitas mẽbri aut ſpaſm᷑ eq̄t
fricacõne cũ ol᷑o ꝛ aqua tepida. ꝛ oꝑhẽſione
forti. Et cũ ſuit epilia cũ cõbri. tũc melı᷑ ē q̄
euacuet᷑ cũ ellebro. ꝛ cũ eis q̄ cauia ſẽ ꝛ pulpa
colaquĩtide ꝛ ſcamonea ꝛ ꝛc. ꝛ decoctõe agaru
ci faciẽdo ſolõne ꝑ ſolõne ĩ anno. Cũq̄ neceſſa
riũ eſt ut flomia fiat ex quacũq̄ huore ſit. oꝫ
ut nõ ſolũ fiat flomia imo ut fiat ſtatim ex am
bab᷑ cephal᷑ ſimul. ꝛ ſeq̄tũ flomia uene q̄ ē ſub
lingua. Et q̄nq̄ uẽtoſat᷑ ſup collũ ut in medi
ata cualxit a cẽrebro ſi illic nõ fuit exõne cẽ
bri. ꝛ debilitate ipi᷑ q᷑ eaꝫ ꝑhibeat. Et q̄nq̄
ē ncẽũ ē ut flomiaꝫ multiplicas. Cũ g᷑ illd᷑ fe
cis oꝑtebit ut quieſcẽ facias ꝑ ebdomadam.
Deĩ ſolue cũ potib᷑ ꝛ [illegible] forcib᷑ q̄ ſiũt ex cẽ
taurea pulpe colaquĩtide ꝛ [illegible]. ꝛ reliq̄s. Dĩn
fac quieſcẽ poſtea pone uẽtoſas aꝑ ellec uel.
ꝛ cap᷑. deĩ fac quieſcẽ ipm. poſtea ſolues ꝛ
nõ ceſſes ꝑ ordẽ ĩ̃n quietẽ ꝛ ietacõeꝫ uſq̄ q᷑ ꝑ̃u
get᷑ bñ. Et adminiſtret᷑ ꝑ illd᷑ gargariſma
ta ꝛ aꝑpũgĩa ꝛ q̄ ꝑ̃ugant cap᷑ ſolumõ cũ eis
q̄ ſcamin. Cũq̄ fit eis aꝑpũgũ cũ ſiſeleos
poſtea cũ ſcebie ꝛ cũ aqua camũla ē uinatꝫ.
Et oꝫ quid᷑ ut occũũt poxi᷑ cũ mudificatõne
ſtõi. Et ſi pol᷑e fuit ei ut euõat añ cibũ ꝛ ꝑe
abeis q̄ ſut ut piſces ſalni ꝛ allã cũt imatim.
Et ꝑ illd᷑ totũ ꝑ̃mũt ꝯ ne cẽbri cũ ofortã
tũs ancfãmẽt᷑ ex empliis ex ſinapi ꝛ q̄ ca
lit ꝑ ordut exeis q̄ totũ te ꝛ noiſtũ cib᷑. ꝛ fac
eũ odorare rutã. Et oꝫ ne labores ĩ uõ cũ calce
facietib᷑ ꝛ ꝑ̃mutatiõib᷑ ꝯ ne ſunt ĩ nõ ſcãn
in li ſecõ. Si aũt neceſſariũ iniq̄ accit ĩ oꝑonib᷑
ſuis tũc quieſcat. Melius aũt q᷑ ꝑ̃ugat᷑ illd᷑
au᷑ cũ ē ſta ē uera ꝛ pulpa colaquĩtide ꝛ yera
[illegible] ſumat᷑ uera [illegible] oi die ꝑõd᷑
ꝛ ſ. mane. ꝛ cũ iſte magnificat᷑ iuudinẽ ipi᷑
oꝫ ſi cũ ſtate ē teꝑlo uli tũc ſtomia ĩ̃m q̄d᷑

nẽcũ᷑ ē ciunaciua. Et ſili᷑ euacuacõ cũ
nĩbir agarico ſtacadꝫ. ꝛ yera ruſi ꝛc. Mela
colia uõ ſoluit᷑ cũ eis q̄ ſut ſic decoctõ epithi.
ꝛ ellebõis. ꝛ lap᷑ azuli. ꝛ lap᷑ armen᷑ ꝛ ſticados
ꝛ poliꝑodiũ ꝛ mirobol᷑. Et ex uctõib᷑ medul
laꝫ cruris cameli. cũ. ol. ro. ſup collũ ꝛ ſpo
na ꝛ pectus. In epilia uõ colica oꝫ ut ſit ſol
licitudo cũ iſtrũcõne ꝛ uẽtoſacõne. ꝛ ꝑe cũ di
ſtib᷑. Si aũt ē adiuſta tũc ē ĩ iudicio mle.
aut mr᷑ co᷑ ꝛ melius ꝛ eaꝫ q̄ ē noiata mar
ni fimcuũ. ꝛ forſitã ē de gñe co᷑ aꝑ aucſtaꝫ
ꝛ ꝑ illd᷑ ꝑcipuit icura ipius [illegible] ꝛ cap᷑
purgia ſita ꝛ hu. ꝛ effuſio lactis ſup cap᷑
ꝛ ut eat᷑ uẽtoſacõe coro. Et ſic ē in ſine ꝑcipuit
ut det᷑ iꝑo cu lactinea ipm ꝙ lac ipius i ſrent
ꝛ ꝑcipuit ut i domo ſtã ꝛ cũnea ibitet. Et
uꝫ q᷑ ſit h᷑ aꝑ eos epilia ſilaci aut mania.
[illegible] h᷑ nois uſus nõ ē famoſius aꝑ ucidi
eos medicos. Et cũ aliquib᷑ nĩbis accĩt tor
tuoſitas aut ſpaſm᷑ iuuat ea fricacõ cũ
ol᷑o ꝛ aqua tepida. ꝛ ut ieiũs tollet᷑ oꝑſſio
Cũ n̄ uõ eplia ē ex ſtõ tũc ꝯueniora quib᷑ fit
euacuacõ ſut pulpa colaq̄tid᷑ ꝛ ſcãtoes ꝛ
fiat illd᷑ ĩ anno in l᷑ ꝛc. Et oꝫ quid᷑ ꝑ mũdi
ficacõne cor᷑ ut aſſidue utat᷑ ꝯfortatiuũs
ꝛ nõ tribuant᷑ ei n̄ cibi uelocis digeſtõis boni
chimi. ꝛ reducant᷑ ĩ̃m ꝯ natiuiꝫ ĩ ſuo loco
ĩ ꝑẽant᷑ g᷑ ſtudiũ ĩ oꝑlendo bonitatẽ digeſtõis
ꝛ oꝫ ut dimittat ſto᷑ uacuũ cp̃r longo. Illi
uõ q̄ ex ea exeunt᷑ ĩ̃m famẽ ſuccurrat᷑ cũ ec
q᷑ deĩ ē incip᷑ epilie ꝛ reliquoꝝ. Illa uõ q̄ ſit
cũ eleuacõne liquoꝝ alicui᷑ rei. ex mẽbro. oꝫ
ut ligẽt ſup illd᷑ mẽbꝝ cũ poxi᷑ adeſt ꝛ for
tiuſſe ꝑhibet᷑ poxi᷑. Et euacuet᷑ hũor q̄ ē
ĩ mẽbro. Aut ꝑ euãntia ſicca ſiſa ꝑueit ad
ipm ꝑ uas cũacois. aut cũ iitacõne ꝛ ꝯdue
cõne pũis ĩ xra q̄cis cũ me᷑ q̄ uleãnt ꝛ q̄
pus cũ iv᷑ fiat ꝛ cũ adhuſtione mẽ ſic eſt
epithia de gñis rute ꝛ euforbioꝝ reliq̄s. Et
has q̄d᷑ me᷑ ꝯgnouiſti ex tabul᷑. lib. ſi. Et
forſitan oꝑtebit ut ieiũs ꝑueiat g᷑ d᷑ auiſtu
di cantarides ꝛ albiacs. ꝛ ſtãtis anapiẽs. ꝛ
anacardos. ꝛ reliq̄. Iuilla aũt q̄ accto corꝑe
eleuat᷑ dicit᷑ quid᷑ ꝙ ſi nõ eẽt timor ĩ ſtoia
duaꝝ arteriaꝝ apoplecticaꝝ ĩ ſeo q᷑ pol᷑ ſit
ĩ ucẽtãs ſan᷑. ſꝫ ꝑꝑ frigius ꝙ accĩt cẽbro. ꝛ ab
ſcaſione ſpẽ ꝛ ſequit᷑ ea apoplia eẽt iea ſañ
cias integri illi᷑ qui patit᷑ epiliaꝫ cũ cotin
te cor᷑s tc᷑ ꝛ ꝑ illd᷑ ꝙ ad cẽbꝝ aſcẽdit ex eo
Et nos q̄d᷑ dicĩꝫ᷑ ſi h̃ nõ ē pol᷑e ĩ an᷑ arteriaꝝ
aſcẽdẽtũ ĩcaſione h̃ timor nõ exiſtit n̄ ē lege
qui magnificet᷑ ĩ multitudiẽ inuũmti. **De apop**

Apoplia ē oꝑoſitas mẽbroꝝ **leſia. ꝑtĩca.**
a ſcẽnſu ꝛ motu ꝑꝑ oꝑillõne ꝯtingẽte ĩ
uẽtriculis cẽbri ꝛ ĩ cũſib᷑ ſpẽ ſenſibil᷑ ꝛ motiui.
Naꝫ ſi euãt᷑ exeo ĩ ſtrũ ꝛ motus ꝛ anhelit᷑ aut
debilitent᷑ nõ ſit facil᷑ anhelit᷑ ĩmo illic ē
ſpuma ꝛ ē hiſs mãſſitudieꝫ ſic ſtrũgulacõ a᷑
ſic uox ſtrũgulatiua. h̃ g᷑ ꝑña ſigña defim
ꝑ̃tutis moucẽas mẽbra anhelit᷑. Ex ea q̄d᷑ ꝑ
uior ē ut n̄ appareat anhelit᷑ nꝫ ſpũa nꝫ uox
ſtrũgulati. Si aũt nocu᷑ nõ magnificat᷑ ian
helitus ꝛ ꝑmiſit ĩ gutture. ipi᷑ ꝙ ĩ machte nꝫ
egredit᷑ ꝑ nares tũc ꝯ uis ipã ſit ĩ q̄ maior ſi
ducia h᷑ ꝙ illia tñ nõ euãt᷑ ſtimcẽ mag᷑.
Et ypo. q̄d᷑ dixit ꝙ qñ apoplia ē fortis hũs
eaꝫ nõ ſanat᷑ ꝛ cũ ē debil᷑ ei᷑ ſanacõ nõ ē fa
cil᷑. [illegible] uõ oꝑillõ ē aut ꝑꝑ clauſionẽ. aut
ꝑꝑ replonẽ. Clauſio aũt aut ē ut ad cẽbꝝ

ꝟ. im᷑ anellat᷑.
.q᷑ podis ē

ꝟ. uia de xxotto ma
ſioib᷑ lune

ꝟ. oꝑſſione

al᷑ ſalũ

ꝟ. uigñt ĩ eux cũ collo
ꝟ. collũ crãneo uigñt

ē ſtatmaue ul᷑ artemeſia
al᷑ agaria

E

motu puenat q' ips dolore sicacat aut ipedi
at et moueat motu osidtois. abeo. aut si qlita
puciens ad ipsi stipticu facies grossitata sine na
cius sic frig forte. Replo uo aut e replo ap
ans. aut e no apimans. replo uo apans e
ut illic otineat mia et oppiler expte. extusio
nis. et e ex spebus apoplie puse et estio e sine sic
mia calia aut fria. Que uo e ab sqz mia et e
ea q e fm plimu. aut e inpo cebro et cu ppigna
te sua imeatibus spx ex cebro aut imeatibus spx ad
cebru. Et illa q e imeatibus spx ex cebro. aut e
huor sanguine effusus ad uetriculos cebri subito
aut e huor flatic et e sup humidas et mltus. Illa
aut q e i meatibus spx ad cebru e cu oppillant ve
ne et arterie ex uehementia replois et mltitudie
san et spx no huis trasitu qz no morat usq q p
ficeret. Et accit ei ex illo cu stringunt due vene
apoplice ex casu sensus et motus. Na cu illi sile
accit ei ex ca pinitiua e sitar q e sile illi accom.
Hec g sunt spes apoplie et ca ipius. sz fortasse quia
dut apopliam et sigt p eam palisiz cuz anibus la
tu. et si sit mebra cordis sana. Et quia dut mol
lificacone ptis. et apopliam illius ptis. et illo quod
i pmois. v. iaz pueit. Aliu at acat ut hic apopl
iaz icurrat. et no sit dura mt ips et mortuu. et n
apparz sup eo q anhelit. deinu rexuuiscat et sanat.
Et nos plimos eorum uidim qz disp hic erat.
Et i istis q anhelit n apparet sz ipor pls n in
tegre cadit. Et uz q cor inatus i eis n uehe
me indigz ad euacoe et expulsione uaporis fu
mosi a se anhelitu magno p illo q accit ei ex
frigore. Et p hoc noluit ut tardet sepultura an
bigui ex mortuis donec pendat eius dispo et nz
sit minus. lxxij. horis. Apoplia uo resoluitur sz
plimu ad palesiz. et illo io qm nta desiciat ab ex
pulsione mei extesi latibus simul expellit eaz
ad unu duor latum q mag e susceptibile egim
et q eor e debilius fuerit ea pmasunt i uacuitatibus
meatuu elogandos eaz a cebro et uetrclis ipius
signt g q oppillo i apoplia ophedit sup ue
trclos qui si eet i ueticlo posteriore solumo no
opteret ut ociositas sensus eet i anteriore pte cap
Cy. at iquid qu accit dui e sanus donec repete ica
pie dui icurrit apopliaz tunc ipe morit aut. vij.
dies n acciat ei febris ut sit spes ut cu ea reso
luat supfluitas. Et scias q plimu accit apo
plia huidis etate et cor et i regione huida et i
gimia huida. et ipe cu e ibi cu huitate frigo. Si
aut accit cu aulitate ipius co mis et siccitate ipius et
tes e pua. Ergo ei oia cum no accit n p
magna cam. Et o quod ab hic elogata e ut ea
tollet. Apoplia uo accit mo acuilicte. Cu aut
dilatat mia palesis utriusque latibus pueit apoplia
sic cu ostrigit mia apoplie ad latus vnu accit
palesis. Plimu uo cae apoplie existit i alob
uetrclis posteriorib. Cuius cu apoplia fuit. fe
te illic eit apia fm plimu utunt flobotomia p mlt
cu sam sini mltitudie quod flobotomie cumant. sz
i fine desiciant qui icidunt i apliam et silia ei.
Curacio uo aplie pro dicte cu apceptione mactz
callia e festinacio faciens huores tardos uelo
ces moui. Prodos at aplie iudicia ia dixi
mi g legue. Differencia et signa pliga.

Dura me appliaz et suet e q apoplecte cla
mat et ei anhelit nocu igdit sz subet
pacies no e ita. Et huis subet g daci pcedit d
gru sopno asuber. Apoplecto uo accit illud
subito. Apoplia p. anceds fm plimu soda et
m flato guidez et vtigo et sotonia et tenebsi

tas uisus et tremor i toto corpe et stridor dentiu i sop
no et grauitas et pigricia. Et mlaco. qde ei n e
ua porosa et nigra et ipa e sedime franiu. et fur
fureu. Illa uo q e aquibz pcussione. aut cau.
aut coitate mebru agnosces ex pncipijs q tibi
narrata sunt. Q aut e ex capitate n euat a fre
bre pcedente sig q diximus i capitibus. Et illaz
quod q e ex sanie sigit sig san p ca mltas uerbs
et e facies rubea et ocli rubei ualde. et guidez. et
vene cutis sunt extese et plene et spatiu flobotomie
e elongatu et fuit anteceds recepto ei q grauat
san. Illa uo q e ex flate sigt cor et forma ocli
et huorositas nariu et reliqua q dca sunt. Cu g
sem accit vtigo coitus ita tuc illo nuciat
apopliaz. Cura eius. Cura quod eius q fca e ex
lesione extrinseca e regime illius cae pinitiue.
Et illius q fit ex coitate e regimie mebri cau coi
cat cu eo q pertinet i curatione. et ptinet i capitulis
aliis. Regimu illius q fit ex saniie e flobotomia illa hora
et emissio mlta san. et sanat ei i dispone et p
flobotomiaz tuc distiza eo q scium de clistibus. ut
deponat mia acapite. Et potulla regimu ipius
et sis ortet mea mlep. et aq ordei subtili et aq ca
sei. et fac ipm olfacere q ofortat cebru et n cale
fiat cu eo q docui te. Successia q fca e a flate in
venitur signa san et flobomet. Deinu distizet cu
clistibus fortibus. et suppoat collia forcia i quibz ponu
e gui et fel bouinu. P ea bibat q soluit supio
pterminsit. ex pill. iqz potu hec fiducia sic pill
de euforbio. Et fiat p illo sup capt ipius et meb.
ua poracoes calefacientes et embroce facte ex aqs
i quibz sunt cocte hbe calefacietes sic aneti et scelu
et amaracu et folia cit et calamentu et alasce et ysop
et mellilotu et origanu et apcanu et cu oleis qbus
sit calefaciens sic e olm de ruta et sit ia dissolu
tu i ipso piretru et castoreu et oppopanax et galbanu.
Et i vnge tuc corp ipius ex olo i q sit sulphur
Si at uaporaciones fiunt ex guttur et allei et mace.
et nuce m. et acoro cu ruta. et fricent pedes eius
cu olo allo et calefco et aq calia. et i vnguet spodi
les ex sigma. et euforbio et pone sup pius nuche
sinapi. et sapinu et castoreu et euforbiu. Et ex olis
q sunt ei bona sunt olm cucumis asinini. et olm ru
te et olm sqlli aut fem ex olo antiquo. aut i q sit i
fusa sqlla p humectacoez. xl. dieb. aut i q sit ipa
cocta. ita ut sitant oli bis uini et sqlle. z. u. i q
coquat aceto donec dissoluat. et sili. olm de pure
fm utrosz mos pdcos. Et recti quod e ut q tuq
sit olm q ei ammistus i spisses cu cera donec stet
et adhereat. Et oz ut icipias ad buliore vtcomi
si ofert et suiccde et pimutuie ad illo q e fortius
Et no e malu p euacone ipius cu clistibus et silib
ut naribus ipius ad approximet. et ipe odisi et appu
gna forcia et olea ofortatiua et iginfex. Et poe
ipm capi et ut capi ipius empl ponat ex eplis
resoluens q scuisti. Et si e pole fac eu uome cu
pena imissa gutti ipius illiniti ol[redacted]
olo siplici. et ipe cu esimat q isto [redacted]
sit replo et pcessit eu sacietas nau[redacted]
ofert ei ei hic uehemt. Et i motu q[redacted]
uuiantiu. Nam nausea et uolutas [redacted]
cut cap eius qui hz apopliaz fr[redacted]
Et oz quod ut ipius uetositates resoluas cu eo quod
cas educit qm cu hic iueit allemagoez. Et quia in
api adhuc ut pila i hore ipius ponat cu accessit re
memoracio ut no destruant dentes ipius ad iuice
Et oz ut e pax euome ut i potu suat oli de kerua
de cocti cu ruta oi die. z. ij. cu aq decoctionis et g da
ta pcedat donec potet qz die. z. v. Et si pole e.

p̄t euacuatōez sumat q̄ntitatē bu̇dachare· p̄ ex tyriaca ⁊ mit̄ gato ⁊ sazenee ⁊ q̄ sūt silia ill'. Et de simplicib; du̇r. ⁊ cū aq̄ mell'. Et ex oximl' le ⁊ mellis cū bib̄ babila· J· Potus aūt eoꝝ sūt aq̄ mell' pura· aut cū alesiata s̄m necitatē. Et cū iud'is allemacōez fiat gargarisimata et stimitates ⁊ pone uētosas sup̄ colli̇ ⁊ nuchaz cū i̇casione· ⁊ aut sin̄ icasione s̄m causā mei· Et adhibeat eis qualescūq̄ mānatū· d'nī fiat eas balneari p̄t· iii· ebdomadas· ⁊ ūge eos ī die balnei cū oliis calefacientib;. Et gargarisimis q̄d' eis ofereāt p̄t purgōnē ul'ez ē decoctō y sopi ⁊ alasche· ⁊ calamīti ⁊ origani ⁊ hysopilluz· cū aceto ī quo admisceat mel· ⁊ ī aq̄ ī q̄ elixat piretri ⁊ staphisagria ⁊ alasce ⁊ sumach· Et forcius illo ut sumat' diapipeon ⁊ longū pip· ℥· ⁊ staphisagria ⁊ baurac ⁊ rose ⁊ sumac ⁊ terant ⁊ cōmisceant ⁊ fiant ex eis colia· deīn admistēt masticatōes ex eis ⁊ gargarismata ī decoctōe ysopi cū mastice· Et ex eis quod' q̄ illi iuuatiua sunt cū fiūt sic illō' sūt pip' longū ⁊ synapis ⁊ cala mentū· Et ex eis q̄ masticant' sūt calamītū ⁊ staphisagria ⁊ pip' ⁊ amaracū ⁊ synap'· sigillatī ⁊ cōmixti ⁊ pmisceāt' eis sic rosa ⁊ sumach· Et si necāt ē ī adiutorē ē ex eis q̄ iuuat̄ nih' cap° ⁊ cōfortāt eius ī p̄ssio· Et cōfert eis ī unctio cū oliis calidis cōfortantib; spūm q̄ ē ī nuiis ⁊ sedam nuoꝝ resoluentib; sup̄fluitates ī quib; nō ē labor sic ē ol'm de lilio ⁊ p̄t ip̄m ol'm amaraci ⁊ ol'z camomil' ⁊ anetum ⁊ ol'm de squinato ⁊ p̄p̄e sup̄ cap'· Ipi eī ē mag° fiducia huiat ē ī re capitis ⁊ p̄p̄e p̄t cap' assumpt' ut stutē ysopi ⁊ origam calamīta ⁊ alasce ⁊ siliū· Cibi aūt huicui applicat' sint subtiliores cibi huia ū cpilliaz· Et ī rectius quidē ē ut sis ofert' ī eis imaturatiuus p̄ane solos ⁊ p̄inus q̄d' cū ficub; sic ab ē ī domus eis· Et potus sup̄ cibū ē ex rebus mag' necius eis· Cū aūt uolūtas ē ut ceneē ū ē malū si cū p̄mittat' exercitū leue ⁊ moueat' mēbra lapsam ī motū aliq°· ⁊ cū ad sumat' ū dormiat sup̄ cibū uelocit'· s; exspectet aliquātulū donec descendat ⁊ digerat' digōne aliq' n' ⁊ plimū mg'lent· Illō' cūuat cebrū ⁊ resoluit exab' uaporē nō digīz phiulenter digōnē· Et cū ei dn̄t eis eē bonū origanū cū lentib; ⁊ nuc pis se ⁊ amigdale ⁊ ficus sūt ex fructib; dētib; g' Vinū aūt nouū nō illō' ouciens p̄p̄ illō' q̄ ī eis desi'flatū lez· ⁊ antiquū p̄p̄ illō' q̄ ī eo de uelocitate penetratōis ad cebrū ⁊ declinatōis ei°· Sz mag' cūuence uinū eis ē illō' q̄ ē īt' utrūq;. Cū aūt applicatus febricitat fiat morā ī re ipius donec discapiat' fortasse cū ē c'sis fit q̄ mora ust̄ q; ad lxxii· horas· Si aūt ita nō ē ī febr' ē p̄p̄ sp'a ⁊ putredinē ē mortifera· Et scias q̄ applia ⁊ palesis stringunt meatus cibi· q̄ nō sūt me sufficientes euacūnē euantes ex nimas faciētes ipius p̄p̄e. Dictō s'a d' egrinb; nuoꝝ q̄ ē tractat'

[redacted] ·i· cap' de egritudib; nuoꝝ s'cia.

Eruoꝝ quid' ip̄oꝝ origīnē ⁊ diuisicēz ⁊ figuraz ⁊ natm ⁊ anothomiaz iā sciui sti· De egrinb; uō ip̄oꝝ scias q̄ sūt ares egrīi sp̄es· s· cōnales in sticules ī solo singlaritatis· Et apparēt lesi o in op̄onib; suis nālib; ⁊ sēsibilib; ⁊ motiuis· Et tus nō laboriosi ī sciaciendo egnes nuoꝝ ī ī turz magnū h'nt s' illō' q̄ ī laius ē· ipi nāq; sūt ī stru motus· Laboriosi uō motus sūt sic extēsio cū fine ⁊ eleuatō ī ei gius ⁊ omē ī quo ē extēsio ⁊ exp'ssio ⁊ octio· Signes aūt ī disp̄ōmb; eorū sunnes ex op̄onib; sensus ⁊ mot' ⁊ ex tactu ī lesi

tate ⁊ diuitie ⁊ ex dolorib; ⁊ exualitate cebri ⁊ sp̄ōdiliū cū eis ⁊ ex dolorib; ⁊ meūs q̄ sūt p̄p̄e nuis· Et plima quid' sing' quib; p̄ueniēt ad cognitōnē disp̄ōnīz cebri sūt ex nocumito op̄ōnū ⁊ ex tactu· Cū aūt dubitat' de aliq' egr̄ie nuoꝝ an sit huīa aut sic ca· cōsiderēt qualit' ip̄ī actit· Naz si subito actit nō ē dubitatō q̄n ip̄a sit huīa· ⁊ ex h' q̄ mēbꝝ uētre desiccat· Naz si ip̄m uelocit' desiccat nō ē dubitatō q̄n ip̄a sit sicca· cū mēbꝝ nō sit cū lesam calefactōne ext'nea· Excātū uō p̄t purgōnez melius ē illō' q̄ p̄mutat cōnē ⁊ uincit mēbꝝ s̄m se ip̄m· Et oz quid' ut a siccaliori ī capias ⁊ g'datī p̄ueniās ad illō' ī quo sit uirtus equal'. Modo° uō aūt ī pugōne nuoꝝ ⁊ p̄mutatōe cō mis eoꝝ ē q̄m plimū eius q̄d ē necāū euacuāre ab eis ul' ex matis nō ē ū ex firis· Et euacuatā q̄d' eos sūt me' fortes sic p̄ira cologntida ⁊ elleborus ⁊ p̄p̄e al· cū uoitus fit ex eis· ⁊ euforbiū ⁊ alascoriez ⁊ armoniacū ⁊ sapinū· ⁊ reliq' gūme fortes a uere magne ⁊ fortes· Et ex subtalib; q̄ eos euacuat' sūt balneū siccū ⁊ exercitū tēpatū· Ipoꝝ uō cōnē p̄mutātia sūt ea q̄ in cū° de cebro dcā sūt ⁊ p̄p̄e ea ī qb; ē uē tuositas ⁊ ē ol'm· Et cū adipes admistus sit adipes lupoꝝ· feces quaꝝ ol'oꝝ calioꝝ sicut fex ol'i olmāꝝ ⁊ fex ol'i de lino sūt cōuenies egrinb; nuoꝝ friis ⁊ cōgnentis diuiāci ip̄oꝝ· Et ol'm de costo ⁊ ol'm de andiacotā sūt uehemētis p̄p̄e tatis· deīn embroca ⁊ exp'ssiones s̄m cō nes eoꝝ ⁊ uentri oz ut ip̄a sint ī rectitudie cōmis nuoꝝ forcōra ualde· ut ad penetrād' talē p̄'ua rene quatenus cōsequ' tur resolōnē coris ⁊ poroꝝ ad p̄tēz· Et scias q̄ intētō ī curandis plimi nuoꝝ egrinb; ē intētio posterius p̄tis capitis ī q̄ īnfacie sūt deīn post illō' extendit' uēinus quī mouet illō' nibꝝ au' ī firmi° ē nuus· Et nuus q̄d' nocet res q̄daz ⁊ iuuat' cū eb' qb' daz quaꝝ mētō· remēorati fuim' q̄ꝝ q̄ cū sūt ī calbuit mēꝝ singlariū ⁊ illō' quid' nō attendit' n' ī disp̄oib; suis· ⁊ egrinb; suis q̄ sūt mag' p̄p̄e· Res itaq; nuos mag' cōfortātes ex eis q̄ ip̄om sumūt' sūt castorius mitt' et castoreū ⁊ gūna pini mag' ⁊ cebꝝ leporis assatū· ⁊ siccaidos oī die p̄p̄e cū° q̄d' pōdo sit oī die pōd°· ʒ· i· ī pull'· redacta· aut cū sor' mel lino· Et iuuat eos exercitū tēpatū ⁊ olea calia· Res uō nuus nocētes sūt coit' plim° sup̄ fluus ⁊ sōpnu' sup̄ replōnē ⁊ pot' aq̄ frē cōgelate ⁊ mlta ebrietas· ⁊ uinū plim p̄p̄ ue lenitatz mordicatōis nuim ⁊ resolōnē q̄d accidētē ī frāntē cū h'· Et ledit eos omē acre tosū ⁊ stiptiē· ⁊ ī strūtum nup° Et flora plima nocet eis· Et nos q̄d mh' cap° remēorati no lum° egnes nuoꝝ cōnales ⁊ oppilatiās· Ipoꝝ uō cap'a ⁊ ulcā tradabim° usq; ad librꝝ q̄ se quit' huīc libꝝ· Et scias q̄ aqua friā nuus nocet p̄p̄e q̄ sciat eos desicē ad digōez huīta tū q̄ sūt ī eis q̄ ī huōrez ī digestū p̄mutat'. Et scias q̄ agaricū cōfortat nuos calefaciendo ⁊ purgando. De p̄alisi ⁊ mollificatōe.

Paralesis quidē d'r s̄mone absoluto ⁊ qñz s̄mone p̄p̄e· Dictō uō palesis s' ī tētōz absoluta sigt' illō' q̄ sigt' mollificatō ī q̄cūq; mēbro sit· Palesis p̄p̄e ē illō' q̄ de mollificatōne ē cōē uni duaꝝ p̄tiū corpis longitudiez· a ī p̄ate incipiendo ei accīnce ⁊ sūt facies ⁊ cap' simil' sana· alia ē q̄ ī tota p̄te currit ad pede ī ligua nō arrabiat' palesiz sigt' hac ī tentōnē· palesis ei quidē ī nuit ī ligua ip̄oꝝ ad p̄tē et

Ī gen' p'dō ē·
ad faba·
·i· sp̄es ut pip'
·i· isto īq' suffi̇ēdē a°
ē cū p' sen· ē'· p' cat' qui admistīe pi apalib; mēbro resolutiua debet sp̄ ad mista ad stiptiēi cū eis ⁊ ī p̄ mit hic sumach ⁊ iste cāus ē g'nāl' sp̄d' cū ibi·
ad uetula
dē· nerta p' cat' illo apto· quib' cuiq; sāmo repete ē·
nocime corp̄ris diminuas ⁊ ablutis

medietate. Cumque palesis accipit cum mitigatione mollificationis absolute tunc cum ea est illud quod comitatur in utrisque latibus simul exceptis nucha et capite quibus si comitaretur esset apoplexia sicut ea que est cum digito propinqua est. Et sciendum est quod destructio sensus et motus fit quoniam spiritus sensibilis aut motiuus aut retinetur apud nervorum communes ad membra aut penetratur sed membrum non suscipiunt eius impressionem propter corruptionem complexionis. Complexio autem corrupta aut est calida aut est frigida aut est humida aut est sicca. Et videmus quod calidum non prohibet impressionem sensus et eius cum non consequitur finem quem addo videmus in ... extenuationem et ethicam. Impossibile est cum calidum eorum non destruit ipsorum motus et sensum et est propinquum mediatio impossibilis. Complexio vero que prohibet sensum et motum secundum plurimum est frigida et humida. Et illud quod non est longinquum frigidum est quoniam est spiritum et nocet ei. Et non est longinquum quando humiditas faciat membrorum spatium stupefactionem. Ex causis enim destructionis motus sunt frigiditas et humiditas absque materia. Verum tamen illud est excessus quibus succurrere est facile cum calefactione. Et est sicut illud quod non communicat plurimum partem corporis aut unum latum ipsius absque alio latere. Immo si necessarium fuit accidit membris unius secundum proportiones ut sit palesis et mollificatio plurima que fit propter retentionem. Causa autem retentionis est opilatio aū ḱp̄aō pororum et poriorum transitorum producentium ad membra cum suctione. Opilatio vero aut est secundum sententiam rei agregantis que humores et est apostema et tunc est causa mollificationis et palesis faciens abscisionem spiritus a membris constrictio pororum aut repletio. Aut apostema aut solo singulariter. Poros autem constrictio quandoque accidit propter ligationem ligantis extrinsecus que est excessus que prohibet et removeri et est mollificatio illa. Et illa destructio sensus et motus est res accidentalis que removetur cum resolvitur ligatura. Et quandoque fit expressione vehementi sicut accidit apud passionem et causam. Et sicut accidit cum declinatur spondiles et rumpuntur ad unum duorum laterum dextrum aut sinistrum f. dislocantur et comprimunt nervos exeuntes ex se ipse illa. Aut anteriora aut posteriora. Sed anteriora et posteriora accidit excessus ex tensio in coartatio quoniam oculus spondilium in duobus lateribus ante et retro non sunt super exitum nervorum secundum quod scivisti in est in duabus partibus s. anteriore et posteriore. Et quando comprimuntur pori propter constrictionem dierum de membris. Repletio vero opilativa est ex magis humoris cavernarum quibus nervorum humectantur et aufert impressionem cavitates omnium membrorum. Aut stat in principiis unius aut nimius nervorum. Et quando fit in ipsis siccitatis cavitatis eius. Apostema vero quandoque accidit in originibus nervorum et nimius ipsorum et opilat cum situs. Incisio autem quando nimius accidit que in longitudine est nocet sensum et motum que est in latitudine prohibet sensum et motum ex membris que imbibuntur ex meatibus que sunt continuum membris ipsis et tunc illum tunc incisum. Et scias quod nucha siluis est cerebro in divisionibus suis ad duas divisiones sensus eas non discernat quoniam enim in est ita illud cum parte dextra et ad duas divisiones cerebri non quod elongatur quando fuerit unum duorum laterum purgando. Et expellat materiam ad latus quod est debilius et quod magis susceptibile membrum primum et cum accidit percussio et vocatur ad quod expellatur superfluitatis latus cerebri quod ipsum sequitur. Et non est curatio si egritudo sit unius lateri absque latere alio nam eius est mirabile secundum curationis illas discent quod est subtilius hoc et tamen quod recordare hic ex principiis que recordatus in libro primo. Et scias quod multotiens expellit materia humida ad extremitates producitur calidus in corpore aut motu subito extrinsecus aut pavore aut ira aut deliciis aut angustia. Et scias quod cum lesio et materia que faciunt palesim fuerit in uno latere uterclorum cerebri comitatur latum corporis toti et lati faciei cum eo. Et similiter fit in meatu lateris unius quadrati si esset in duobus lateribus uterclorum cerebri aut in meatibus esset apoplexia. Si autem fuerit apud originem nuche consequenter tota cum est paliticum praeter membra faciei. Et quandoque accidit cum hoc stupor in cute capitis si prohibet contiguus sensus quoniam cum capitis adveniunt nervi sensibiles exeuntes quod adhuc ostendemus. Si autem fuerit in latere originis nuche comitatur latum totum excepta facie. Quod si fuerit descendentes ab origine remigrando aut in latere uno mollificatur et paliticum fit quod sequitur illud ex membris que nimium sunt ex uno. Quod si non fuerit ex nucha immo ex membris mollificatur quod est propinquum illi nervus sive sit in toto nimio aut in medietate eius. Aut ipse eius mollificatur quod movet illud quod sequitur ipsum per illud quod venit ad ipsum de illo lesio propter materiam et resolutionem singularitatis aut apostema.

al' nemo

Palisis vero quedam est que est sicut colica et multociens remanent cum ea sensus quoniam materia est cum ea in nimio motus et non sensus. Nam quidam medicorum dixerunt si colica aliquibus annis comitatur f. corpori inerciat plurimos et qui evadit evadit cum palesi propterea eveniet eisque enim materia expellit eam materiam que est adveniens nimis et reducit eam ad exteriora et esset maximum ut cum sudore tremeniciarent. Retinetur quidem in nimius et facit palesim. Et multotiens accidit ut inde sit affirmatio sensus cum dispositione sua. Et est palesis que est sicut regionibus acutis que permutatur materia ad nimios. Et illud quod est cum materia non potest propter etatem aut propter debilitatem integre evacuare que remanet residuum membrorum in partibus cerebri et remanet post stratum soda et gravitas capitis deinde expellit ipsam materiam expulsione gravitatis in expulsione evacuationis integre que accidit palesis et similia. Et palesis quod plurimum accidit in fortitudine frigoris yemis et quandoque accidit in regionibus meridionalibus eis que iam pervenerunt ad l annos et ultra secundum sententiam fluxum expulsorum ex capitibus eorum propterea quod meridionalis ventus plurimum replet caput. Paliticus autem pulsus est debilis tardus nimius nam cum egredimur frangitur virtute pulsus debilitatur et fit frequens et eveniunt eis intercisitudines sine ordine. Et urina sed plurimum fit in eis alba in principio et clara et quandoque fit in eis valde rubea propter debilitatem aut renum in discernendo sanguinem ab aquositate et debilitatem venarum ab attractione sanguinis aut propter dolorem qui fortassis est cum eis paliticus aut propter egritudinem aliquam eis comprehensiuam. Et quandoque accidit ut sit latus sanum palesis inflammatum ac si esset igne. Et alterum paliticum frigidum ac si esset immune. Et sunt pulsus duorum laterum divisi. Et est pulsus frigidi lateris deiectus adhuc quod medicina eius frigida cogit ipsum et quandoque pervenit adhuc ut celius minoretur. Et quandoque membrorum mollificatorum et paliticorum secundum calorem reliquorum corporis ex istis non minoratur neque extenuatur eo quod maior huius est fiducia quod illud quod est divisum adhuc. Ad palesim propterea fit permutatio ex apoplexia et epilepsia et colica et perforatione matricis et febribus de paliticis secundum sententiam eius. Et palisis vero eveniens ante mortem spondilium mortifera est sed plurimum. Et illa que fit ab ictu non convenit nimios velle merere quandoque sanatur. Si autem est superflua in est spes ut sanetur. In illa autem in qua est spes oportet incipere a flosma. Et iam quod diximus qualiter dilatetur materia palesis ad apoplexiam et contra.

al' nutrimo

ap' emenia

al' qui

al' in expulsione

Illa autem que est v. a coitu Garagone a tortuositate aut causa signa eius. Aut percussione aut sectione causa significatur quandoque cum ea et illa cum in sectione cum nimius est profundior. Ipsa quidem significatur quod subito accidit et non offert ei regimen. Quod autem cum recipitur est extra que non est a sectione sed est ab apostemate et similibus. Et sic est cum apostemate calido tunc extensio et febris et dolor signum eius. Et sic est ab apostemate duro significatur ipsius tactus et consideratio cum sensibilis in nimio et dolor antecedens. Nam sed plurimum accidit per ipsum dolorem et coartatio tortuositas aut apostema calidum. Si autem est ex apostemate fluxo i. molli et difficat signum eius est debilis. Verum sed quedam dispositiones in evacuatur a dolore parvo et caliditate et febre lenes et ab angustia doloris. Aut eius diminutione sed motus et alvo. Et cum eventus non fit subito immo sed dies et ex omnibus istis eger sentit apud voluntatem motus que fit ad

plubes illo eodem loco spalsis aut hns fca abhu
midite expulsa sentit cum expansa in loco mb
paliticato. Scam uo agilitudie iuuor sigt diffi
cultas reuisionis membri ad actione cui laborat ipso
eg si e pole. aut faciat illo ali adulationem et
mollificationem nec sup membri lenia sic spalsi abso
lute. Et si ma e cu sam sigt ea grandes et rene
et causi et replo pulsus et sig neos p ate mitte. Si
uo e ex humiditate uida sigt ea alleto et mitte mit
tit. Et si sit succesione colice et febri acuta nec
signt ea colica et febres acute. Et si e ei cu ma
licia e mos. fre aut hnide n accidit hoc nec illic st
sig il et iudicare de ipa putrefactionem et pres ag gra
ues i membris. Et di cu vrina istantis e uidis sigt
palesis aut spasimi. **Cura eius** Oz ut sit iteco tua
i egimbus iuuor quiqz .s. stupore et spasmo et tremore
et palesi et saltu. aut itecos p rioris cerebri n pre
ter iusu me ca foram ipi regis imo tenda usq
ad. iiij. et vij. diez. et si eg eo fuit fortis usq ad
.xiiij. Et illic gd hora sis otentis rebus sotilibus ex
eis q leniunt et digerunt et soluunt cu clisteribus n est
mani i hac hora. Demi p illo emattia cu ema
coribus fortibus. In regie aut cibandi eos oz ut ipa
litas i pimis cu apparet sis otentus cu aq ordei
et aq mell duobus diebus aut tribus si si tollerauit vt
usq ad. xiiij. et si no tollerauit alia eu carnibus a
uium leuibus. et stude ut facias eu pati famen. et
alia eu cib sitis deni fac eu longam tollerare
siti. In mensis qz sis iuuat cu medulla nucle
oz pini mace ppe. Et scias q aq melior e eis q
vinu. vinu ei mas iueis penetreare facit. Et
plimu quid ipius quiqz accidit i corporibus eoz et sic
aceti. aceti uo e ex eis q uis sut nociuliores.
Illa aut q e a tortuositate et contractione curabit
cu eo q determinabimus i cap tortuositatis et oplex
sionis ptea. Si aut e a pcussione aut casu tunc
eius cura e pria. cu tm sm omnes disponem cura e
ut osideret. an illa tortuositas eueniret faciat ap
tenia aut attinuit mare ut caueret toti cu eo qd
oueit ei. Et oz ut ponant me iciura illi i quo
cuiqz loco accidit sup loca pcussionis et sup pricipi
u ex quo eg diuitur nui mouentes nive palit
tati. Posito aut me si membra paliticati e ex
eis q no afferunt iuuamti de quo sit curandi et a
bi qd i est ognoscere originem nuoz. Et e sle sive
itentione i me sit plubico a patis aut sit iteco
icea mollificaco aut sit i teco calefco et qms p
mutaco. Et fortasse necui eit pone mx membra
pcussu et a pati i capiens resolum uctosas exe
lentes san abeo ad pte aut ad illo q apparet
de cor. Si aut eg eo ipa palisis sel cu fca p mol
lificacoes nuoz tuc illo q e necium p regimi coe
e coitas mei cu eo q de scpsim et diffinium i
euacuacone ipaz menz sotilui sine adicone et dimi
nucone. Et meliora qd quibus euacuant sut pille
d euforbio et pille aluemeslein et pille de sarce
ne. et vera hermetis. et uomitus cu ello allo cu
disponere sua cu expssione infram i quo sit v e eius.
Et sili reliq uomitus oferunt eis. Et quiqz fit ei
sup stmeas. s. i uomitu in hoc nimpoti det tyriam
i pond e unius dracme deni addat paulatim nec addat
sup. z. i. Et quiqz cuniscat ei sisami de contucnni
ez quiqz no dat oximel cu sua dispone et oppoaci
cu sua dispone cu syr de melle et ei qd proo sit
quitas liciuileon et ofteni. Et oz qd ut clistizet
enemantibus fortibus et colia fortia suppoantur. Et ui
dimet me eoz ad iferiori ipsoz spodiles m
vngant ex oleis fortibus. Et oferunt eis i vnctoes
caliie ex oleis. et empla rubificantia q re meos

co reitiata e mlas viabus et ppe cu destruunt se
sus. Et iudix quid lilii e eyrie is bone rubifi
cantis fricatus cu ipa sm mediu iniugendi sei
p rea ofert p ui co uctosate cu capia lacto ab
s i casione si p euacuone ppea q calefacit lac
tes. Et fortasse nccia eit iasio aliq. Et oz
ut uentose scita heant capita et sufficiat cu ig
nito et suctione forti et laboriosa et remoueat
uelociter. Cu g uento se pon ad hibent oz ut se
pati ponant sup loca plima si mollificaco e
sm plimu separata. et sim e ponat plimu quicti.
Et ut sup ea p illo ppia et grima pimli anus
tim sup eq empla calia rubificantia sic eplm
de stirma grt et lilio cu melle. Eplm uo de synapi
e ex eis q ipi ofert. Et aliquid ponitur de q e
debuit adh ut rubificet et uesicet. et empla de
sarcacac marie ofert palisi iuuami. Et e apd
plimos eoz ex causis agrima agrestis rute et
synapi. Empl qz de grima rute siluris est
iuuaos et ppe cu nitro et sulphure et fricat cu
olo et nitro. et aqua sulphurea et aq marina.
et ebrace stilatiue oferunt. Cuiqz sent e debil
fortasse emplm forte nocet et no sentit illo et
ducat illo ad lesione et adulcatqz forte. Oz g ut
ui oi custodia ab illo caueat et ut osideret dispo
ipositionis empli. Nam si rubescat et inflat et cute
no pmisit et separet opssione digitor sotili et
albificat locus eius tuc ipssio no penetrauit cu
te. Et si rubificaco e mag fixa et calidus mag
apparens tuc remoue. Modus uo cognoscendi h
e ut auferas empl omi hora et osideres dispoez
si g necia e ablaco remoue et si necia e reiteraco
reiterato ira. Et scias q isufflaco ex odili i naribus
eoz ualde ofert et sili q sut eis silia qui pgnt
cerebri et ouitit mas stuciones ergine adpte eg
ris. Et vinu antiqu penitu ofert ualde egrinibus
nuoz oibus plimu uo ex eo super e reo nocabili
or nuis. Et comistio acori iuueti e ex eis q
eos iuuat. Et sili g dati ordine ipocras ve
nus. et sunt pruuere cu aliq q e sic castorei.
donec pueniat adh ut ex in i potu sumat pod. vj.
z. p z. i. Et sili por oli de kerua cu aq indi
cu iuuat ualde. Quidam uo homini sq palisis
cuiunt dandi i potu oi die aur. i. ex ucui cu aur.
.i. pipio et simat. Et oz ut cu ad ipotu sumit ut no
potest aq ut plongret ei mora i sto et fortasse
moraret tota die demi opat i nocte. quiqz uo
sumit i potu pipis. aur. i. cu aur. i. castorei.
Et ill quid no e ad ita oferes ut tyriaca et ini
ceani et selipte et almeicere. Alia qz fendi ne
heniris iuuamti e liuna ul bibica et ppe cu bis
i die sumit et i bedacoha i dicat. Cuiqz membra
redit a se oz ut ipm extites p illo costringas
et dilates ipm ut ad integri reddeat sanitate
Et ipi qd iuueniant a febre et iuuat nocabus et loca
coibus alias. Et p euacuoes et iuuamia ex
eis quibus utit iuuant balneo longo sicco aut
balneis. Et i fine rei et p euacuoes et si necium
e resolue oz ut n sit resolucia cu lenificaci
one pura sz cu aliquantula stipticate. Qua pp
oz ut resoluco fiat cu aliis q sut ut anisu et
signa et castoreu et squinanti et q sut silia huis ex
caliis stipticis. huiros uo illaz q fca est p co
licaz iuuat me feni exinire rona sep tu i ean
cat. et iuuat eos ola q no sut molentie v
tutis et mite ospois sz sic sic oleu de lilio et
olm de quibus spicis et oliu de nuce idica. et
oliu de narcisco uerz sil accept iuuamini su
a pmite. Quiqz no iuuat pl es eoz e eis

al' plementis

mglans

al' agentes

al' vo

al' magnis

al' loca ipsa

al' podio

.s. olm de costo et oliua .i. sar
m .i. pip cos
storeu

que infrigidant et confortant et prohibent materiam. Et cum medicantur calefacientibus augmentatur egritudo. Et illud ideo quoniam materia subtilis dilatatur propterea plurimum. Cum vero membra infrigidantur confortantur membra a frigore et minoratur quantitas materie et pervenit ad hoc ut evanescat. Et non oportet ut non incipiat eorum [imoderata] calefactione perveniat, sed necessarium est ut sit medicatio confortativa cum aliquibus que sunt sicut camomilla et mellilotum et armoniacum et nitrum et calamentum et commiscentur eis aqua et illud quod est de confortativis licet sint sicut liquiritia et semen endivie et reliqua huius et cum administratur iuvat valde. Cetera narrationis facta cum calefactione non licet. Illa autem que frigida est adhibe frigidum cum calefacientibus notis curatur. Et illa autem cum conveniens est potus aque in qua infusum sit et utatur balneo sicco. Et scias quod qui accipiunt paralesim et febrem in aliquo tempore oximel cum zuccaro est conveniens medicina in illa hora. De spasmo. Capitulum.

Spasmus est egritudo nervosa in qua moventur [musculi] et revertuntur lacerti ad sua principia et inobedientes sunt in dilatatione. Et horum itaque alii remanent sine dispositione sua et non dilatantur, et alii eorum facile redeunt ad dilatationem suam sicut fit in obstipatione et singultu. Causa vero impellens autem est materia aut causa absque materia sicut caliditas et siccitas. Et materia quidem spasmi secundum plurimum est flegmatica et quandoque est melancolica et quandoque est sanguinea, et illud est in apostematibus lacertorum cum resolvitur materia faciens apostema cum ulcere nullius in eo et augmentatur in latitudine sua et minoratur a sua longitudine. Et materia quidem omnis spasmi materialis efficientia aut est complendens super lacertum totum et illud est cum spasmus est sine apostemate, aut est complexa in loco uno quod reliquas partes sequitur sicut fit a spasmoso facto propter apostema aut effusa propter percussionem aut abscisionem aut propter causam aliam extraneam apostematis. Et non est longinquum quidem quin sit spasmus eveniens a ventositate in flegmatica spissa ipsa est extraneus qui plurimum accidit et removetur in hora. Spasmus vero malus multotiens accidit secundum sententiam permutationis medicine sicut accidit in successione sciatice aut successione pleuresis et in successione sirsen. Et spasmo accidit qui fit propter privationem materie humiditatis et diuturnitatem siccitatis accidit ut contrahatur longitudo et latitudo equaliter colligitur quoniam adhesit sicut est dispositio corii positi ante ignem. Et cum quidem sunt dispositiones cordarum cetere que ipse elongantur in hyeme propter humiditatem et abbreviantur in estate propter desiccationem et similium. Et quandoque fit spasmus qui ad materiam non appropinquat eveniens cum rei impediens quod virtus fugiunt et congregantur ad expellendum ipsam. Et cum illa autem est dolor extra dolorem faciente et multotiens est ex humore calido mordicante aut qualitate venenosa perveniente ad cerebrum et ad nervos sicut accidit ei quem pupungit scorpio et similia nervos, aut propter qualitatem non venenosam sicut cum accidit spasmus ab infrigidatione vehementi congelante nervum et lacertum in spissitudine ipsum et contrahente ad capud similiter sicut cum mollificatio quando dissificatur in membris secundum principia membrorum. Et similiter spasmus et tetanus in lacertis est unius ideo quod fit super vertices in anteriore parte et posteriore parte que est superius cervice. Spasmus autem ex repletione humorum cum celer aut est humiditas et frigiditas ad invadens secundum congelationem ipsius et eius grossitiem quare non fit dilatatio aut siccitas et caliditas vincit super confectionem propter resolutionem humiditatis. Materia vero spasmi faciens mollificative non propter suam grossitiem et quare non est in illa materia nulli prius in tantum quantum invenitur sed est contraria in forma nervis. Et scias quod spasmus est epilentia nervi sicut epilentia est spasmus totius corporis. Differentia signorum.

Differentia vero inter utrumque est coitus et frenesis. Epilentia vero plurimum resolvitur velociter et quandoque fit cum principio. Reliquias autem diutius facies ex spasmo huius principii illud quod accidit lachrimalibus propter malitiam mortalem et similiter duratione eorum, sed lacertosus in cordis et congelatione et lacertis ipsorum idem. Et cum nervos ipsorum constringitur et iungitur limus ipsorum et infantium flexus eorum. Et spasmodicus et in febribus fuisse si fumus sit lenes. Et ultimi in infantium facta licet est causa in spasmum propter debilitatem virtutis cerebrorum ipsorum et membrorum eorum et lacertorum eorum, et fit facile exitus eorum albus ipsorum propter fortitudinem ventri ipsorum et cordium eorum. Et quoniam humores eorum non sunt in solvendo venientes vehementes ventris et si ab liberantur a spasmo sicco velociter propter humiditatem complexionis sue et humiditatem cerebri ipsorum. Impuberibus non est facilis aliquis durationum eorum. Cum enim quandoque accidit infantibus spasmus malus successione febrium acutarum et cum eo sint signa que diximus, evasio nunc evadunt. Ille vero qui septem pertransit annos non spasmatur nisi propter febrem valde pravam. Est iterum spasmus qui accidit propter timorem et causas dilatantes vehementes subito et fit autem sequi lacertos motos ad principia sua secundum suas forcis. Et est spasmus qui contingit propter sustentationem factam super aliquod membrorum quod est contractum ad quod fit effusio et retinetur supra aliquod in tumultum et super formam contractionis sue. Et quandoque est cum eo accidens faciens illud aut fit ut ipsum ferat pondus grave aut fit ut ipsum dormiat super locum durum. Et hoc quod est extraneus quod per se removetur et quandoque est cum hoc stupor ad vehiendo membro propter repletionem extraneam effusam contrariam spiritui motivi et prohibentem penetrationem eius quare non est possibile ut moveatur ad dilatationem facientem et cum reddit virtus et confortatur materia fit dilatatio. Et quandoque fit ex extensione illius similiter et hoc quod plurimum fit post somnum apertum excitatione cum remanent membra contracta nec extenduntur et quoniam spiritus est in sompno fit pigrior et non fit assiduus in faciendo dilatationem propter declinationem sui ad anteriorem partem.

Spasmus autem siccus alius est qui fit successione febrium adhurentium et proprie in febribus sirsen et successione motuum laboriosorum corporalium et animalium eius sicut sunt vigilie et angustia et timor ille est extraneus quibus fit evasio. Et est alius spasmus qui accidit in febribus cum hoc et non est evenientis malus et est ille qui fit propterea quod ipse febris fit aut cum alii mixtas immixtus et lacertis et proprie cum corpus est plenum. Et alii accidit illud idem propter conturbationem omnis stomachi et removetur ipsum vomitus et talis quidem est iste spasmus ex febribus non est ille pravitatis et malitie autem est ille qui est in febribus temporalibus in quibus desiccatur nervi et lacerti immo cerebrum et consumuntur humiditates innate. Causa quare fit spasmus in pleuresi est ex hoc amplius quod fit a destructione velocitate. Et cum ipso est siccitas cerebri propter debilitatem quam sequitur lacertorum siccitas. Nam cum nimia causa desiccativa cerebro advenit reducit ad se humiditates arterias venas cum natura sollicitatur ut cerebro humiditatem acquirat sufficientem redeunt membra et fiunt obedientia dilatationi cum perceptione. Et quandoque accidit vehementia frigoris multotiens. Et accidit spasmus propter cerebri frigiditatem et conversionem eius ad lacertum. Et spasmus quidem impediens est secundum causas contrarietate. Et est spasmus cum siccitate frigidus quod est cum spiritu congelationis humiditatis et minorationis eius quantitatis et inspissatur vehementer quare membra spasmatur sicut accidit ex vehementia frigoris et sicut accidit ei qui medicinas bibit narcoticas sicut opium. Spasmus autem factus propter medicinas est sicut spasmatico potus vini. Et fit in spasmo propter resolutionem et propter siccitatem. Et fit in spasmo propter commixtionem et venenositatem eius quoniam vinum vehementer incurrit lesionem cum qua contribuit. Et huius quod genus est spasmus eius quod evomit humorem qui est ut erugo eius nocentem orificio stomachi. Et spasmus factus propter fortitudinem sensus orificii stomachi cum ad ipsum expellitur coleram. Et spasmus factus propter caliditatem cerebri et intestinorum et ingenibus sensibilis et vesice et reliquorum. Et spasmus factus apostemationem scapulorum et vicele et extrensionis super nervum [al. sectione].

ad ueience riuus aut corrosione. Et fais abeg-
ne i ore stoi ⁊ matrib ⁊ mēbris riuosis. Et uirani
istis ē spasm⁹ accidens ꝓp inaces ꝓtea ē spasm⁹
qui ē i labio ꝓp̄ ūs ⁊ palpeb ⁊ ligua ⁊ sētit q̄ ei⁹
cā ē ab eeb. Et cū corp⁹ i spasmo declinat ad an
tiora tūc spasm⁹ ē i lacertis anterioribꝫ ⁊ cū ad post
iora tūc spasm⁹ ē in lacertis posteriorib; ⁊ cū ad u
triusq; simil tūc eg̃do ē i utrisq; simil' sic ē i palesi
Quisq; uō fit spasm⁹ adeo fortis ut crux ꝯtō q̄at
⁊ dētes se decant. Cū aut a's morit' ex spasmo cor
ꝑius cālo tūc illo ē ex eis q̄ p̄focando mēstunt
⁊ neq; suffocando mēsiat n̄ q̄ lacertis anhelit⁹ sp
asmat' ⁊ destruit mot⁹ eius. Et oīs q̄d spasm⁹
sequies uuln⁹ ē mortal'. **Signa eius. ꝑ rub'ca.**

Passionis spasmator ē extensus ⁊ diuisus i sitū
pascēdens ⁊ dimictēs sic sagitte euadētes ex
arcu sagittarij. Et diuisificat' mot⁹ passionū ei⁹
i uelocitate ⁊ tarditate ⁊ ueā q̄d ē calīa ⁊ mag
calefitā reliq̄s mēbris ⁊ ē cor⁹ vene collēcti n̄ est
sic colectō uenar; i rigore. ⁊ neq; sic illo q̄ contra
ri ē sic fit ap' duiiāe; uene ꝓp lōgitudie; eg̃mis
aut q̄ fcīn cū dolore uisce; s; sic ē aggrāco pti
n; i testīn extēsi ab extēmitatib; suis. ⁊ ego dicā
sig̃ doloris i spasmo par; p't. Spasm̄ uō fcā ex
replōne sig̃ sūt q̄ ꝓueit subito ⁊ nō bibit uelo
cit' q̄ sup ipm̄ poit' ex ol'o ū ia; aduenit ei cali
tas ꝓpiqui c̄pris. Asiccitate uō fcā sig̃ sūt q̄ fit
paulatī paulatī ⁊ successiue egrīnī euānetū q̄ aliq;
gen⁹ fuit. Et euacōis meā aut colice passionis
aut euacōis ꝑse. fcā; uō a nocumito ꝯgnosces.
ꝑ cāis extrisecas aut ea q̄ bibuit' sic euforbiū et
elbo ⁊ reliq̄. Et sic cū nocumitū ē ex sīo ⁊ coitat
ei cebr; deīn riun sentiut' cū illo. s. sollicitudie;
⁊ angustiā; ⁊ obstrictionē stoi ⁊ quisq; recipit illo i
tēpe spasmi. Et quisq; ē ille spasm⁹ successiōe uo
mit⁹ q̄ ē sic sue⁹ porri aut erugo eis. Et sili' il
le q̄ fit ꝓp mlt'titudie; forami⁹ oris stoi quoc' effū
dit' ad ip̄; mā spasmat' hūs ip;. Veni ꝓced' ip;
nocu⁹ i ore stoi ⁊ mordicacō. Et quisq; accit' illi sil'e
i egnīb; uesice ⁊ matris ⁊ reliq̄; cū fortes fiunt
⁊ fit cū dolore uelemēti ⁊ ꝓp nocu⁹ maifestū i illo
mēb⁹ antecessio spasmi. In reliq̄s uō spasmis. aut
fit dolor cū eo a' fit dolor ꝯtigēs a spasmo n̄ spasm⁹
ꝯtigēs a dolore. Et fcīis aut ab ap̄ate ꝯgnoscat'
pea q̄ dixim⁹ ex sigūb; q̄d sigūtib; ad uēciū spas
mi ē puitas pulsus ⁊ ipius tarditas pimū d'm
eius ꝑmutacō ad i' q̄ dcīm ē. Et mlt'oc' rubificat
ē facies. ⁊ apparet i ocl'is ꝯtorsio ⁊ i clinacō ⁊ m
anhelitū i fēsectō ⁊ dis̄ina ⁊ quisq; accit' risus n̄ fim
nadice ⁊ ꝯstrigit' nā ⁊ desiccat'. Et ūcia mlt'oc'.
retinet' ⁊ nō retinet' ⁊ egdit' sic aquositas sani⁹s
⁊ h; apullas ⁊ accit' ei sigult' ⁊ iugilie ⁊ soda ⁊ dor'
⁊ tremor ⁊ dor' ꝯiuctiūs ⁊ ꝑcipue ꝯiuctura cūuq;
⁊ int' spatulas ⁊ ap' iūctura alchatim ⁊ all̄onsos
ꝯulla. Spasmi uō ꝯtigēte cū febre sig̃ ⁊ nūciat
ipm̄ i febrib; ꝯtorsio i ocl'o ⁊ rubificacō i extēmitate
ocli ⁊ i cantu ⁊ stdor dētiū ⁊ nig̃do ligue ⁊ ꝯstrcō
cutis capis ⁊ rubedo ꝑie ꝑimi dēni ei⁹ albedo ꝓp
eleuacōne mēi ad cap' ⁊ pulsacō ꝑpor ⁊ uenar;
capis. ⁊ quisq; desiccat' ico uēt' aut spasmat' ypo.
q̄d dic q̄ si accit' fe. p't spasmū melr' ē q̄ si acciat
spasm⁹ p't fe. scau⁹ int'ecō q̄ cū fe. sup uēit spasmo
huidō soluit eū. Spasm⁹ uō q̄ pueit ex feb' ē sic
cus q̄ iuīs recipit cuira; ⁊ accit' ei timor an ipm̄
i sōpno ꝯiūsio corpis ad rubedīnē ⁊ uiōitatē et
plūmositatē ⁊ ꝯstrcō nature. Et ūcia q̄dē cruda
in feb' ⁊ rigor cū eis assotiat' sudor icapiē ⁊ tene
b'sitas i ocl'is sig̃t spasmū cū cā dubela i uiscib;
Si aut spasm⁹ ē cū feb' ⁊ nō ē de forti ne illi⁹ febris

⁊ lōgitudiē tp̄is eius ⁊ ad huāt humitates ⁊ fim
at eas tūc illo ē regnīē eius cū q̄o nō ē illa sic
citas tota. Ex sig̃s uō mal' i spasmo sē ū mlt'
tiplicet' uētositas i mēbris ⁊ ꝑpē qui cū eo i sta
uent' ⁊ ꝑapue cū ē ī ipīs sui. Et uōmitus i
spasmo ⁊ dechemo ē mala sigūs q̄ cā ē calitas
pura. Et qui cū spasmo sūt pulsacō ⁊ salt' tūc
illo signū malū. pulsacō nāq; uiuā duar; rex
sig̃t aut cap'a i uiscib; mag̃ficas pulsacōne;
aut extēminacōe; i eis q̄ apparet pulsus mag'
q̄ ē ꝓp passionē magna;. Cū aut sgnāce
mē declinat' ad riuos ⁊ ad ip̄s ꝑmutacē faciat
euenire spasmū sig̃t illo appacā spasmi ip̄siū.
Et cū pleuresis declinat cū mā sua ad illo sig̃t
ubi fortitudo ꝯstrcōis anhelit⁹ ⁊ n; febris ē ual
de fortis. Et cū ꝑmutat' mā sirsen ad illo i
capē cū tremore ⁊ mlt'itudiē pl'sacōis ⁊ stdore
dēnaū dēni ⁊ torq̄t' ocl'o ⁊ torq̄t' ceruix dēni
apparet spasm⁹. **Cura eius.** Inceo q̄d fcīis ꝯ;
ut amistret' embrce q̄ lapsat'. fcō ex ordeo fint
co ⁊ camo^la ⁊ malua ⁊ farina fenugr'a ⁊ q̄ ill'
sūt silia. Et nos q̄d iā ꝯstēdim⁹ i cānoē locū
amistracōis ea;. Fcāis nō a nocumito si fuit
ꝓpoīi alicui⁹ rei tūc curet' cū eo q̄ ꝯg̃sat' icā
de ueneis. Si fuit cū fe. curēt' cū huectacōe
uelemēti cebri ⁊ riuor; ⁊ lactor; cū mollificacō
nib; uelemitis huectacōis q̄ totū te. ⁊ hitet
i domo fcā. Et si fuit ꝓp dolorē scāi dolorē
ꝑpriū ꝯsid'as q̄d sit ⁊ ab scide cā; eius. Et si ē
ꝓp pūctura; curet' q̄ icā fiat cū eo q̄ dicet' in
ca⁹ de pūctiūs. Et si ē ab ap̄ate curet' cū eis
q̄ dicent' i cura ap̄ati riuor;. Si aut ē a sic
citate eius cura ē ꝑūa. Ver; ꝯuenco̅ cura ei⁹
tina ⁊ i vnctō ex huido ol'o p't ipā; ⁊ ei⁹ itacō
mlt'oc'. Et illo cū nō ē cū febre ꝯtinuat' oio
⁊ assidue fac illo i oīb; uicturis. Si aut pole
ē ut tina fiat ex lacte fiat. ⁊ si nō ex aq̄s igb;
cocta sūt folia salicis ⁊ ordeū fimctū ⁊ uiola ⁊
nenufar ⁊ cucurbita ⁊ tītuli. aut fiat tina co
ca ex suco cucurbite aut suco cucumis a' fit
totū isto ex aq̄. ro. i qua cocta ē a'd hor; aut
aq̄ melois idi. aut aq̄ salicis ⁊ q̄ sūt silia ill'.
Et cū fecis illis clisā ex istis expssioib; ⁊ oliis
aliq̄b; dissolutis huectatib; ⁊ i pig̃uātib; ⁊ cū
uelemitis uiuāmis ⁊ amistret' sup uicturas
⁊ sup originē lactor; ol'a faciendo vnctōne;
p't vnctōnē cū studio cebri ualde ⁊ ꝯpicōne
q̄ re doaum⁹ i huectacōe cebri. Et i firmo de
t' i potu lac recens mlt'ū ꝑm mēsurā ꝯuente;
si nō fuit febris ⁊ aq̄ ordei ⁊ aq̄ cucurbite ⁊ aq̄
melois idi. ⁊ iulep. si n̄ fuit febris siue n̄ fuit
Si g̃ nuscat' cū aliq̄o hor; parū vini albi ut
penetrēt faciat eū ꝯuenis. ⁊ sili' sic aq̄ ipi⁹ mtē
cū aliq̄ pte vini. Et o; ut assidue fiat ei cūa
bēc p't q̄ moueat' aut ex eius adhēat. Et si
ē pole ut totū cor⁹ ei⁹ ꝯmigat' i ol'o tepido fi
at. ⁊ fiat ei cap' pūgui cū huectantib; q̄ sit ex
ol'is ⁊ sucis. ⁊ huectat' cap' d' eius cū eis q̄ sa
uisti. Et o; ut sit firma stacō i psilio cū ol'o
ro. Et ex eis q̄d q̄ ip̄s iuuat' ē ut i potu su
mat' tisanam. ⁊ ꝑpē i firmitas q̄ sic fuit lac
tātes. Et si hūs spasmi huidū debil' fuit
v'tutis nō ab scidant' ab eo carnes sicces sic
carnes minuta; ⁊ uiuū tulegi ⁊ kebiri ⁊ alce
ren. ⁊ si n̄ fuit v'tus ei⁹ debil' sit cibi eius
panis cū melle ⁊ aq̄ acis cū aneto ⁊ synapi⁹
⁊ uirta cū ol'o ⁊ ponat' ico q̄ ip̄e recip' piper.
Cib' aut huius spasmi sicci sic totū q̄ huec
tat ⁊ lenit ⁊ oīs sorbicōnes pigues lene' fce.

ex aq̄ ordei ꝛ ol'o amigdalino ꝛ zucco bono
ꝛ aq̄ carnis assupta ex carnibꝫ agnoꝝ ꝛ edoꝝ
Et quicq; ponat' ex oleis hūectatis q̄ fugit no
cumētū carnis si fuit illic calitas. Q; si cū illo
paꝝ vini misceat' ut ipm̄ penetrare faciat nō
eit logiqui ad rectitudinē ꝛ hec cū n̄ fuit calitas
sī sicca ꝛ sil'. si misceat' vinū cū aq̄ q̄ bibit
Cura uō ita fiat. si eī ē humid' oꝫ ut cauet' cū
euacuōibꝫ ꝛ purgatōibꝫ fortibꝫ p'cis cū diu'sa
cōnē humoris g° sit ex unus cū solutis ꝛ distibꝫ a
cutis. Et si tu uid'is sig° sang'is manifesta dūan
cū uelox flomā p'mo ꝛ p'esi eiꝰ cā ē replō et
potatō vini plimū nō ex'cas totū q' uacuū ē
ex sang'e cuꝰ excetō ē pp spasmū aut egīnē aliā
signīte eius extcōnē imo retine exeo ad ut
resistat spasmo ꝛ resoluat' resol'one motum
spasmi. Et eius cura sut sessio i aq's tenaꝝ
ꝛ sessio i pellibꝫ ul' pinꝫ ꝛ lupoꝝ q̄ dicet' mai°
doloꝝ iunctūraꝝ qui iuuat. Et sil'. ī vnctō cū
adipibꝫ lupoꝝ ꝛ ol'o delilio si nō fuit febis. Et
sil'. decoctō catuloꝝ canū ꝛ sessio i aq's iqbꝫ
decocte sut me° sonaleo sic apium ꝛ folia m̄
ditis ūch ꝛ calamꝰ aroātic' ꝛ folia lauri. Et
liniment i fcm̄ ex radice ꝛ seie spine albe ꝛ seie
spine indice ꝛ seie spie egipciate ꝛ suco cen
taurec minoris sigillati cōposite. Et scias qd'
lōgitudo spaciꝫ more i tīma sui sit aq̄ sine aliud
ē exeis q̄ nocet pp mollificatōe. vrtus tu aut'
appōe ml'titudie mium loco lōgitudīs spaciꝫ ꝛ
sic ipm̄ sede bis i die. Exeis aut' q̄ iuuat huī
tez spasmi quem q̄ noiat' thecanꝰ ꝛ thecanū
fc'us cum ē ut sedito i aq̄ de nigra fra ꝫ q̄ dix
vpo. Naꝫ cois extiora inspissat' ꝛ inat' cal' i
intioribꝫ claudit' q̄ cōfortat' ꝛ resoluit mā. Nō
ē tū oc' corꝰ h' tollerās a timore cuiꝰ ꝫ corꝰ for
te firmū carnosū q̄ ulcia nō h't ꝛ iestiate. pli
mi cū ph' euaserut. Et ille qd' q̄ uiut' uetosis si
loci ad q̄ p'tes corde ex tēdut oꝫ ut uitat' sui sca
rificatōne si res ē lenis. Et si nō ē ita oꝫ ut fi
at scarificatō ē ei mortale si nō scari ficet' tūc. Et
uocet quicq; cuitie mā. vetosaꝝ aut' loca st' in
collo ꝛ spōdilibꝫ dorsi ab utraq; late ꝛ p'tes lat'ū
p'torꝰ cū uesica uō sup renes nō faciaꝫ illd' n̄
cū timemꝰ ꝛ īmsericō uolumꝰ ut sanis eg' diat'
Et oꝫ ut uētosas nō mltoe. amisitēs in sonto
sil' loco uētosaꝝ custodiant' ꝛ cōsuet' ne corꝰ
īfret. Ex cāis eiꝰ ē ut aplanet' q' spasmatū ē
lenit. Et ex cā eiꝰ cōtigēte s'm nāꝫ ē cuētus
febis acute ꝛ p'ea dix ypo. ut accīat febis p't sp
asmū melꝰ ē q̄ q' accīat spasmꝰ p't feb'eꝫ. Cer
tana q̄ꝫ cōfert ad illd' pp cōcussionē tremoris eiꝰ
ꝛ pp mltaci'eꝫ sudoris sui. ꝛ cui accit q̄rtana raro
accit eis spasmꝰ. Naꝫ securꝰ ē ab eo. Ex cāis
qd' mirabilibꝫ exptis spasmo ē ut si' mēbrū
spasmosū ponat' ī ven. cōtectus cū pinguedīe su
a. Deinde dimittat' sup ipm̄ donec siccet' ꝛ p'mu
tet' cū alio. Jn spasmo. p'. toti corꝑi cōfert ꝛ īrecō
cēbri cū pūgacōe fcā s'm intatōnis magīfice
Et exeis exptū ē ut ex lana plinū mollificat'
eis suspēsoria a collo ex ad utraq; brachiū p'
tēdat' sup q̄ oī hora ol'm calid' aspgat'. Baln
eū q̄q; siccū magīfice iuuat eos ꝛ ut īduet' si
lapides ignitos sup q̄s aspgat' vinū ꝛ ut su
det' cū coopimētis. Et exemplis qd' bōis ē ꝛ
emplꝫ factū ex storace ligda ꝛ euforbio ꝛ casto
reo ꝛ cera citrina ꝛ ol'o delilio. Et empl'a dcā
candidor. ꝛ adipes ꝛ relīq. ꝛ iūctō ex fece ol'i
sisamini ꝛ ol'i seis lini ꝛ spuma fenugrē. Et
ex uaporatōibꝫ bonis ē sal calefactus poit' sup

ex ieiū n'uoꝝ. Et exeis qd' q̄ ipotū supra auferi fe°
sut castoreū ꝛ asa ferida p'mixta cū melle ꝛ recep
ta s'm quītiā mīcis afferut ei febꝫ ꝛ resoluit sp
asmꝰ illico. Et sil'. ol'm de keruā ꝛ aq̄ mell' cū asa
ferida ꝛ decoctō carpobalsami. ꝛ exeis q̄ ualde cōfe
rūt eis ē ipotu simūe tyriacā ꝛ cōfectōnes mag'de
Et quicq; cōfert simūe diurēticā. h' p'trea me' exp
ta ē. ipotū sumat' ex radicibꝫ coti. ꝫ. xx. d' coctiꝫ
ī. ij. lb. aq̄ donec tcia remaneat ex q̄ potet'. ℥. iij.
tepidas cū ꝫ. i. olei amigdalin. illd' eī hec cōfe ꝛ
hec spasmo q̄ ē ipostiōibꝫ. Et quicq; decoq' loco
radicis coti. carpobalsami. ꝫ. x. ꝛ ē eiꝰ poco. ℥. iij.
Et sil'. calamētū ag'ste. Et exeis q̄ uehemēt st'
iuuamēta ē simūe ipotū castoreū ꝛ oppoponacū exqbꝫ
q̄ fortis ē bibat cuiꝰ. i. ꝛ s. ꝫ. i. ꝛ custodi te stomā
quū ipe p'illd' debilitat' uehemēt'. ꝛ asa ē ferida
supra s'm quītitatē. iiij. ℥. ꝛ s. mll'. ꝛ armoniacū ꝛ si
mil'. bibat' totū ꝛ decoctō ysopi ꝛ amiden ꝛ aq̄
castorei sut ei plimū iuuamēta ꝛ minimū nocumē
ta sit q; potō ex ea quītitas. ij. coclearioꝝ ut ꝫ ad
eā det' ad potū dūi plibꝫ uicibꝫ ꝛ sit quītitas ieo
q̄ bibit' quītuus p'cāꝫ ꝛ mīꝰ qd' sit nocumētū in
ipo si fit p't cibū q̄ cīq; mō fit n̄ ē ei i ipo timor
Et ex cura qd' eius ē ut ī vngat' ex oleis fortis
resolutōis p'dcās sic ol'o cucumis asinini ꝛ ol'o
de keruā ꝛ ol'o rutino ꝛ ol'o decocto cū castoreo
ꝛ purt' ē ei ualde iuuatiuū ꝛ re'u dissoluitꝰ ꝛ olꝫ
narcisinū ꝛ ol'm q̄ ē huiꝰmoi. R'. ol'i ueusq; spice
krist. i. cere. ij. ol'i de beheras krisni. poly. amoi.
storac' matic'. oīū. ℥. i. grā'. euforbij. amboꝝ
an'. aur. iiij. spice. ℥. i. ol'i balsami. ℥. i. cōmisce
ant'. Et exill' q̄ cōferut eis ē ut ī eis amistēt'
emplꝫ euforbio ꝛ ē iuuatiuū ualde. Jnco aut' q̄
lactantibꝫ ex spasmo accit' sit cōtēte ut ipaꝝ nūc
tiūs apponat' empl'm ex melle cū q̄° cōfecta sit
crocus ꝛ radix lilio ꝛ amsū ita ut sit plimū coꝝ
radix lilij. p't amsū ꝛ sit exciva rēs p'ua ꝛ cō
suescat' ponēe mēbra sua ī aq̄s iqbꝫ decocta sut'
camol'eꝫ ꝛ mellilotū ꝛ fenugrēcū. ꝛ quicq; cōfert olꝫ
camol'i solū. Vinū aut' paꝝ cōfert hntibꝫ spasmū
humidū resoluit eī ipm̄ si ē febis plimū uō ē v
na ex cāis eiꝰ. Et oꝫ ut eg' ex uetēri bibat ꝛ si
cibū paꝝup. Et scias q̄ cū spasmꝰ ē coī corpi
exceptis mēbris faciei tūc media ītendut' cū
emplis ꝛ vnctōibꝫ spōdilium colli. Et qui ē ī mē
b's faciei ītenduīt in cēbro. Et cū h' spasmꝰ ē ex
cōitate stoī ꝛ uides sig° p'dcā tūc incipe ꝛ fac ho
miēꝫ illū uomēe fortasse cū uomet colr'aꝫ acutā
aut huōrēꝫ putridū ꝛ liberabit' ī hora De thecano

Thecanus est eg'do cōsimil' ph'i Rubrica:
tenis v'tutē motiuā a cōtctōne mēbroꝝ d'
rectitudine quoꝝ ē ut cōlxat' pp nocumētū ꝛ lacti
ꝛ iuuis. Dictōne uō alaizez uiuit' ī signibꝫ di
u'sis. alii eī dicut' caizez. ꝛ signt' p'illd' ipꝫ illd'
q̄ ī capit alactis fistule ꝛ extendit eos ad iutiora
ꝛ posteriora aut utrasq; p'tes simil'. Et quicq; dut'
caizez omē thecanū. Et quicq; dur' caizez eē spa
mū oculi hec. Et quicq; signt' p'ipm̄ thecanū q̄ ē
aut duo spasmi aut duo thecam p'tius ꝛ cam̄ꝰ
Et quicq; appēant noie alaizez illd' q̄ ē ex fgore
pp frigus cōgelatiuū. Thecanꝰ aut' s'ꝫ ueritatē
ē cōuius spasmo ꝛ ing'dit' igenꝰ spasmi motiuū
cōtioꝝ īgnē vno. ꝛ coꝝ cōpetō ad cam̄ vnam
ē eueniens cam̄ cōtioꝝ. ver̄ tū spasmꝰ fit ad p'tē
vnaꝫ. Cū g° duo spasmi ī duabꝫ p'tibꝫ cōtiis ag
gant' fit thecanꝰ q̄ ad'. accit ei qui hꝫ spasmū
alii ꝛ retrō sil'. accit ei ei ex duobꝫ motibꝫ cōtug'
ī mēb's suis ut extēdant'. Cūq; de thecanus
iste fit duo spasmi dupli oꝫ ut acutior sit spas

al' osido

hin d'sit asa ferida

i. stanb

mo simplici ⁊ eit eius cius uelocior. Et h' qd'
duplus n̄ est ex duob; spasmis imo ex duob;
dechanis ⁊ neq; euacuat spasmus duaz rez ad ire
uelxinia. Cāc aūt aizez siles sut cāis spasmi
sm mod' vnu ⁊ diuise sut ab eis sm mod' aliu
eaz ar' silitudo cū eis ē qm aizez quiq; fit a
repl'one. ⁊ quiq; fit a siccitate ⁊ quiq; p' nocu
mtu ꝯsequeš mbra nuosa. ⁊ met'du fit ex ab
apatib;. Diuisitas u' eius ab eo ē qm spasmus
n̄ niv n̄ fit a uetositate. alaizez aūt plimu fit
a uetositate extēsa. imo alaizez q' ē ꝯpoit' ex
duob; spasmis quiq; fit plimu ex uetositate
cū diuat' i corpe ⁊ ē cū h' eg'do puisa. Cū aūt spas
m' singl'aris accit i mēbro vno ex uetositate
n̄ ē puus. ⁊ illud id qm istd' fit p' diuu uetosi
tatis i toto cor'. Et qm cū spasmo singl'ari dn̄
nat' uetositas ē illic timor ⁊ signū mortis. q
li. g' erit duplus ⁊ diuisificat' alio mō. ⁊ ē qm
cū i spasmo mali ē ut cadat i loco nuoso s; forz
plubicōis ⁊ dilatacōis qm extēdit nulli m
latitudie. aut ꝯtingit ut ꝯ'hit eū ad radicē su
az ⁊ spasmat'. Cū u' iaizez mali ē qm cauis
ei' ē eōo. aut ei bintas facies aizez. cūit s;
lōgitudiez i nimis nulli demi ꝯgelat' ⁊ remaū
s; diuiacez. ⁊ fit diffial' eius reddie' ad ꝯctōez a'
cadit sbito ⁊ mplet nulli p'te q' diuisificet ei' cā.
cā nulli imo cadit sm extēsionē nulli ⁊ dilatat'
p'te q' i lōgitudiez minuat' s; ipā suat lōgitudi
nē ipl'eo forcitūa. Qm aūt facies spasmi in
nimis ē diuisi sit' i nimis nuoz. ⁊ nō penetrāis
i eis penetrōne sit. uz penetrōne plima. Et
vz q' sic si trāsit' mei alaizez q' ē sm huc mod'
silis trāsitu mei mollificacōis. Vmitū illa mā
s' tal' ē lapsu facies ⁊ h' quid ꝯgelata ē diuu
nō pmittēs mēbz reflecti ⁊ ꝯ'hi aut eit mā
i aizez demi cadit i medio lacti ⁊ cord' a' nui
uezti i ipi' siu ꝯ'hit nimi aut cordā i logitudiē
⁊ nō pōt ꝯ'hi. aut eit illic ap'a. aut mā cadet
i nimis nulli ita q' cū mēbz ꝯtrxt' nccā eut
ut p' ipāz ꝯ'hat' nullus ⁊ ledat' colore. Cū aūt
dolorez facies ledēs i mā aut n̄ mā cadēs m
pricipus lactoz aut cordaz ⁊ fugiut alea m
lōgitudie sit' accit spēs aizez successioē nōit'
laboriosi ⁊ euacōis p' lesionē existētē i cor
dis ⁊ nimis lesis a sto. h' qd' ⁊ si cū maizez sit
siccitas fit qm lacti nō ꝯtrahūt' i latitudine
n̄ p' resol'onē humiditi augmitatē lōgitudinē
⁊ ꝯ'hunt' exea trāsitus i quib; penetrat nūt'
mota ⁊ debilitat' ap' mutacōne nuboz ad ꝯ'
ctōnē ⁊ p'x cū aduinat diuities ꝯtīgēs a sicca
tate ad ꝯtedendū. Spasmus uō sicc' silis illi
quiq; ꝯ'hit i longitudie ⁊ latitudie sil' s; secūa
qualitatis q' p' spasm' siccus detior ē alaizez
sicco. Et sic mollificacō accit p' secōnē sili
thecam'. Et quiq; fit ut cū plaga accit ut elōge
t' latus sm ꝯctōnez. Et alaizez quiq; accit
a' magnū forte p' fortē cām ⁊ mā forte pli
ma. Qm ꝯtigit sm modū euētus spasmi siup'
repletiuus ꝯpilacōs uias spē ⁊ remanēt mēb'
extrūsa n̄ dilatāt' sic remanet mēb' ꝯtcā et
nō extendi' ad h' ut i ueniant spē uia ⁊ trāsitu
Et h' qd' plimu fit p' sōpnū qm spē i uo i tēr'
ē ad maiora sic diximus i spasmo. Et quiq; accit
p' forma nō nālez ꝯiez i s'ente accidēte lactis
⁊ mnorat' v'tus eius ⁊ facit dolorē nō tollāt
ce ut moueant' qz remanet sm illaz figurā
sic q' a fine ledit'. aut eleuat a' d' gine aut fert
sup' corsū simi r'od' gine. aut dormit sup' eū
⁊ sm ledit lactos eius. a' ꝯ'hit eos a' accit

eis cauis a' p' aisslio ꝯterēs lactos a' secto a'
ab humo ig'o facies eos dolē qz de sicaut ad
ōne. Et quiq; ē cū h' mā effusa ad eos a'
uetositas g' ssa g'uata i eis aut ascēdit ad
eos extēdēs ipos. Et q' ad' spasmus p' uus
n̄ eb' s fiaci ē malus sili. thecam' quiq; ꝯse
quit' palpebim aut liguā aut labiū solumō
Et quiq; ꝯtigit spēs alaizez mali sicca q' p'
cedut febres i sepabiles cū igetudie ⁊ fleca
⁊ alienacōne ⁊ cor' fit citimus p' eas ⁊ d'sicca
t' os ⁊ labiū ⁊ denig't' ligua ⁊ ꝯstigit' nā et
exaspat' cutis ⁊ extendi'. Omis aūt aizez
a p' cussione cū ascacet' sigult' ⁊ puerō ⁊ p' nux
tio ⁊ destructō virtus ē mortalis. Adueit ē la
ctis desiccacō. ⁊ ebullicō humiditas coz donec
extēdit eos i lōgitudie. Demū suat' illd' i eis
cū desiccacōne ultia suare i flāmacōez. Al
aizez p'. multoē accit i fantib; ⁊ fit facil' i eis
quādo plus sc' mīores sm q' demū ē i spasmo
Et quiq; anteedut alaizez plimus salt' cor's
⁊ g'uitas ipius. ⁊ g'uitas s'moīs ⁊ diuities
i lactis ⁊ nuptib; spōdiliū us; ad alauisos. et
difficultas degluciendi. ⁊ prurit' cū scalpit'
nō delectat' mō. Cuiq; i forma ē sic puerō
⁊ uir' ⁊ ē oripulacō ⁊ tenebrositas i uisu et
sudor i cepie ⁊ cutis sigt' extēsionē uesq; lacti
b; futurā qm h'imoi puerō mul'tiplicat' i eis
n̄ puges' i forzius m teg' imo ascēdat ex ea
a' d' ab eis ⁊ ex inde ad cēbz ⁊ ledat ipm ⁊ sui
gat cor'. Cuiq; alaizez coīs i cipit claudi'
os ⁊ rubificat' facies ⁊ fit do' fortior ⁊ fit ne
sit ꝯtens q' ipē sorbet ⁊ mul'tiplicat' palpitacō
⁊ lacrimant' oculi. Et dicā qd' me thecani. et
spasmū i pri' sui ē q' spasm' i lactis icip' cū
motu. thecam uō pri' i lactis ē cū quiete. ⁊
quiq; ꝯtigit p' mutacōnē fit ad thecanū ex squā
cia ⁊ pleuresi ⁊ sirsen. sm q' fit in spasmo. Et
quiq; mul'tiplicat' i regioib; meridionalib; p'
repl'onē ⁊ motu humoz ⁊ p'x i flāmacōs. Et
quiq; accit i regionib; sep'tētrionalib; p' reteti
ōnē sup'fluitatū ⁊ p'x talib; qm ipē sc' debi
lius mēbroz. Sig' eius Signū qd' thecam ab
soluto ē ut nō sit lacti re'spōdentes n'c ectīez
alaizez uō signū si ē membroz ē qm hō
ē sic p'socat' suffocatū huic facie ⁊ oculos. et
quiq; imaginat' q' ipē redieiar p' extēsioēz
lactoz facici eis. ⁊ ē cap' eius tractū ad an
teriora p'cedens cū extēsione oc'loz q'z aspice
nō pōt. Et quiq; nō pōt mingē p' extēsionē
lactoz uēte ⁊ debilitatē expulsiue. ⁊ quiq;
migit absq; uoluntate q' lacertus uesice ei'
ē extēsus nō ꝯtctus. Et quiq; migit sang'
p' rupturā uenaz p' uehementiā ꝯtractōis
⁊ quiq; accit ei singl'cus. Et si alaizez. est
ad p'iora c'hit cap' ⁊ spatulas ⁊ lactos trac
tos ad p'iora. Et quiq; accit illd' p' extēsio
nē lactoz uētc ad p'iora cū ꝯtinēte extēsi
onis firtcus ⁊ nō pōt retinē q' ē i intestinō
recto. ⁊ neq; pōt retinē q' ē i intestis g'cali
b;. ⁊ ambo q' ē coicant i p'focacōne aut in
sōpnietate ⁊ uigilijs ⁊ dolore ⁊ aq'sitate vr'e
⁊ mul'titudie i flācōnū uetositatis i ea ⁊ cau
alactis. Sig' aūt humi ⁊ sicci ⁊ ap'osi ⁊ fri
alesione sut sm reg'laz q' dcā ē i spasmo. Et
mul'tō qd' accit eis colica p' f'g' si fuit eg'do
fr'a. Cura eius Cura eius cura q' ē spasmi
vezti usus uetositaz sup' mēb' h' plus fiat
q' i spasmo. ⁊ illd' iō ut reducat' calor. sic
q; cū fricacōne p'x sup' imos colli spon

al' sup totu cor'

al' diuisitas

in

v. nar ledat lact uetositate

al' ꝯcta

dilui sec'misis. Et exeis uo q ob fundam
sut i praterito azez e ut qui ei' cor' sudat pp
doloris uehementiam aut exime n dictat ut
istraco ei' sup ueiat quecu ip3 ledit s3 oz ut
desiccet cu lana isusa. Et quiq3 fit ut se
deat i olo calefco qui e fortis resolomis.
z opopo. quoq3 ipotu det usq ad .3. i. fm v
tute. z ex asa fetida z. Alaizez. p'tea di
gor e ut icaniado ipm capiat q' spasm' qui
alaizez e ledes p' socios isticaes. Et exeis
uo q dnr ee ualde iuuatiua i cura alaizez
z spasm e ut fricat sue' anca z inunctat
ipo catul' dolosa. aut catul' canis a' cata
l' uulpis z cast' don' dissoluat dem i fun
dat ipo eger bis. Et sili' ofert eis i x
co ex pigniedie asini siluris z adipe leois
z adipe cani z ursi z ad alchiboa singlarit
aut cu mel. Et ofert ei enema ex olo
ruteo cu castoreo z centaurea. Et sili' sup
positoria medicata cu calia i qb' sut bauracu
z pulpa colaq'ntide z q sic silia ill' q si inunc
tate sua adiu'. Fiat clistere p'ea cu lacte
asine z vngeto renu singlarit aut cu aliq
p'dcu pigniedinu. Ex rebus quid' mag' ofe
renab' dicaino fro humido e castoreu q2
oz ut assiduet. Cuiq3 hnicos azez aliut n
oz ut tragluaet ex alo u buttella3 ualde p
ua3. z ut sorbeat pultes subtiles ualde quu
tum solutiue e eis p'fusu z fit i de spina ima
rib' cor z omouet q2 illo' au gmtat cori
egine. Nos aut dicez' me'ab qd ipotu su
munt z quib' cor mueb' absegune. z ipor
nareo i cantadoriio. Et sili' rebonicos ofere
tes eis sic ol'm de alatinina z relique q dcu st.
Et sili' cap'pugia. z senutatoria. z senuat
coru eis meli' e storax almuseme cu gb
daz olis. Febs uo q ualt' acat e melior cu
m ei q' ex eo e humido'. De tremore z signis

Tremor e morb' officialis spez z cam ei'.
eucies pp destam vtutis motiue cuo
cu lacto sm ocumitate opar gitutata oqui
i de mitteri sua motoe morez uoluntarie
q2 iunsent mot' uoluntary cu morb' n uo
luntarijs z e nominatu i v tute motu sic stu
por e i lesio sesibilit. hec aut cu a' i uitute a'
i sto aut iuesic sit. In vtute uo qui cu debi
litat p'ea q acat tmor aut pp applicatoez
re asase tribit sic asert' a loco alto a' cambu
lato sup parietem aut p ozo coraz eo exq'
a' d uerecandet z qui timet aut relique equib'
ohuit vtutes aiales. a' angustia a' tribula
co. aut gaudiu desid'atum pp ordines mo
tum vtutis acat tremor i ipuis. Et fit illd'
qm facit ostrige dnisitate i motu spe. Et ex
eis qd eius e in ferita debilitans vtutas e
inlatitudo corp' p' resuctione z replone. Q'
aut feris e abisto e quiq3 ut mollificatoez
aliq' icinat uiu pp q' no osequ e palisis q2
no retinet ap' motoe sic e ap' potu inlaiz
z ebetatez sequte z inlatitudie3 por' aq fit a'
por' eius no i sua hora. aut ut i nervos oagat
oppillo pp reploe plima puciente acuis
nouis sic e scacitus nauseatiua z dimissio ex
eter q2 pp eas vtus p'feco no peneant. Et
nia qd fit a' e p'ratos ameatib' i quib' ipa
mouet. z quiq3 cu via penetraois z quz cu
uia phibicois. aut no e pratos oio. Et alit
qd fit ut istrui3 aliq' icinat desiccatoez z n
ole diat reflecatoi ole dietam factu. Coitus

no e ut istrio accidat nocu'' p'uicios adh' ut no
ceat vtuti q' ad aduenit ei fg' uehemis extrise
c' s' p p'ficatura aial'. a' ex humore a' ex calore ue
hemti sic ap' ad hustione alia. Et aduenit cu eis
vtuti i pedimtu. a' aduenit vtuti fm sua sigla
ritate ipedimtu suu q' e s' p'ru. z mib' fz suaz
siglaritate aduenit ipedimtu s' p'ru z ocinuenit
duo necumita sil'. Tremor aut quz e i oib' m
bis. z quiq3 i corpe z quiq3 i capite solu fm applica
cone necumita ad la eru vnu sine lacio alio. Et
quiq3 fit tremor i ut'sip maib' z no i pedib' a' q2
ca no e i origine nuche s3 i nervis penetrantib'
ad minos i mor. aut qm ca e i origine nuche
s3 expellit ca ad p'ximiora loca z p'xique alac
z na fuias nucha ue p'uenire ca illa i ipa oseq
e fine suu. aut qm sp's motis i inferiorib' corpis
e forcior z mag' ingeos fm necitatem illor me
broz qm hnt de suo sili q2 no patiut uehemit
accis q no sut ualde v'tuose q' si patit instrui3
oformte eius supacto man' aut no e ita. Et ca
quod' d'nas i euetu tremoris fixi e fg' debilitat
nuos z sp'z sim. a' humis ligda laxa mior mo
llificatoe humitatis facientis palisiz. Et yp. qd'
ia dixit cu accit inter' cau sorde tremor cue
sensus p'imeto resoluit ea3 ab ipo. G' uo n co
cedit huc assim. veru tn n e exeis q mod' n h't.
Et scias q' tmor mag' p'fusus e q' asimit' icap. Et
tremo qd' isemiu mediane n remouet. Signa uo
sut cae p'dce z sut maifeste. Cura ei' fiat ut ia
fecisti caplis ex apione oppiloni z destructoe
mollificatois z euacoe z ofortatoe nuoz. et
humectatoe si necitas ei' e i tmore si e pp debilitate
ab egine z calefactoe si e cu frigiditate repetina aut
i bibita z ofulsione z fricatone z expulsioe si e
necia. z fm q' omnim' i teniae. Et balneu i aq's
maris z balnea sic q sut ex aq's natris z ar se nica
z asphalti z sulphuris z aq maris sut uiuatia z.
Et si ca eius e frigus uaporatoes exnitro z spa
pi. z iuncto cu olo costino. Et si e ca ei' potus
inlta vini exuatiua z cuuistam ol'm catamitis asi
nini z q talir p'codut z assidua iucone cu olo ca
nabis. Ols' p'ea d'ancatocha p'tate h't ibi mi
rabile. Et sili' si emplin fiat ex humido solumo.
Si aut e ex humorib' i bibitis aut g'ssis a' ofirma
t' eg'do cum sicut p'oico uentosar sup spondile p'tz.
Et sedeat i cana oli calefci z i unib' cuialui p'tris
icu' depalesi z spasmo z alaizez. Et ipse ui det
ipotu castoreu i syr' mellino. aut cu rebus mag's.
Et dent' ipotu pill'e fce ex ruta z scolopendia. Et
i ungat qd ex cerebro leporis u alce q2 expto cedat
assato. Et exeis qd' q tremulo ofert e ut bibat
syr' mellinu cu aq i qua decocta sit seis malue
z folior dimnchui. 3. s. Et sili' sumat ipotu
sucu eupatory cu aq z uelocit' ucani cu ipa cu
mollificatoe. Et si tremor e i capite, pp ia exp
tu e sacatos ei' pod'. 3. i. aut. ij. solu. aut cu ve
in pig'. aut ex q' fce sit pill'e aut i syr' mellino.
Et exeis quid' ia exptu e ipotu sime pill'as co
chias. 3. ij. z s. oib'. x. dieb' sel'. Et oz ut cib' sit
uelocis digeois. Et vinu quod' eis nocet. z sili'
aq' frid. Et q' ex aq's e eis melior z inorio no
canitu e aq' pluuial'. z s' oi egitu nuor z ledu
e inlatitudie ko omne. De stupore Rubrica.

Usus dictois h'' stupor i libis e diu's' plerq3
ei' poir' dictu stupois si noia dictois pale
si. Nos uo z plim hoi' utim' ea fm huc mod'.
Et quid' stupor e morb' officialis fiuncs eueniet
i sesu tactuali necumitatu. s. aut destructione. aut
dimmicoez cu tmoe si e debil' aut mollificatoe

li e ofirmat⁹ qui vtus sensibil' no soli phibe
e apx nectone s; z motiua phibe apx nectone
sit ex ipsum⁹ mlto. qui auus iqub' dar bous
iuciat stupoz abs; difficl'tate motus p diuisi
tate nuoz motus z sensus. Ca aut stuporis
aut e ex pte vtutis qui debilitat sic i febb; for
tib; z acutis ducetib; ad stuporem sic illo q passu
rus e sincopi; stati ap pinquitate mortis. aut
ex pte instri qui corrupit ei opl'o p frigus uehe
mes. ex potu me aut puctura aial' sic scorpio
nis aquaci aut cachi piscis q noiat bedhe z fac
orige illo gsitudine i sp q e instrm vtutis
aut debilitate. aut corripit eius o'ne p calore
uehemetez sic q momordit spens aut remasit
i balneo vehenitis calitatis. aut i febb; icessius
aut p gsitinez sbe nuoz q sp i ipa no penett
bn. z p hec otigit i tactu pedis cu operacoez ad
tachi man⁹ sic stupoz aut fit p oppillone ex
huoib; crossis. s. aut sanne. aut sl'ate aut me
lia. Et quiz pole e ut sit excod. aut p oppilonez
ex coarcacoe ap'atis z exiture aut coarcacone
uehemti z ligatura z coarcacone situs iuoluete
nuos. aut p actus forte. aut p dolore cu q esti
d'adnib; san. aut huor n plimi oppulas
tusitus. Et ei⁹ quid plimi e asan z p b cu
pmutat sitis eius z remouet z redit alo
q p m e effusu redit sensus. Et quiq acut illd
ex siccitate z exsiccacoe cu oppilan meat p col
lectone ulli z ei⁹ copitura z b e mali. Et quiq
acut oppilaco p mollificacoez fam abhuitate
onali. abs; nia z sequit illaz mollificacone clau
sio meatui. Cae uo stuporis quiq sut ico ipo
cebro. z tuc sic vl'is cois cois toti e morlis. Et
quiq sut nucha z quiq e ei⁹ pn⁹ ex spodili. Et
quiq e imnis nuoz. Cuiq g psencat stupor
z plongat pduc ad mollificacoez. Stupor ptea
nuciat appoplia z eplia; z spasmui. a' alcuzez.
a' palesi; coez. Et ois qd stupoz ois nib cu p
seuerat z forcis fit nuciat palesi;. aut spasmu
adueniente ei. z stupoz faciei nuciat torturi. Et
pl'imi qd succedit piplomoie z pleuresi z sice
fro stupoz. Et scias q cu stupoz pseuat z n re
mou; ipm euaco dein succedit vago nuciat
apopl'ia;. Et scias q seni cira oztesio potiu;
imediate calefiat nuos signa eius spa eade sc
cae sic deni e iu memore sigt g illo excis aug
meti stupous cu adicone ea;. z ei⁹ dimucone
Et cura qd e sm q deni e i memore eade. ve;
tu si fuit asan. z exstat sig⁹ neos replomis vea;
z inflaco grudez. z gitas cois sopn⁹. z rube
faciei z oculoz z relig cu flomace psequet. Na
ml'te remouet stupore sola. z cu rectificacone
regimis. z allemacoe cibi. Cu g apparz stupoz
i aliq meb roz p cau; anccdete. aut pmutinia sic
frig⁹ a' ad adueices pn nuoz oz ut n sis ote
tus curacone loci. s; fit ois cura i pn me adip;
Et exans qd oferetib; stupori e exacui illius
meb. z assiduaco mot⁹ ei. De tortura faciei. p.

Ipa e mob; officialis i fac p q ebit po
faciei ad pte no nalez. z alcat forma eius
nal' z remouet colorus obuiacois vtiusq
labioz. z ambar palpebrar ex pte. Et ei⁹ qdez
ca aut e mollificaco. aut spasm⁹ lacioz palpebr
z faciei. Tu aut ia scuisti cos z scuisti eoz ori
gine. amollificacoe uo fca e qui cu declinat
ad pte trahit cu ea po sa z mollificat ea z mu
tat ea; a for sua si fuit fortis z si debil' mollifica
e sola. Et ap quosdaz si e mollificaco i late z e
strcto torti. s; no e ocedendu. z exeis qd e paui.

hec aut fca a mollificacone e p cas molli
ficacois nuciatas sed a spasmo e ea q s;
pl'imi otigit e qui cu po spasmat stupefit
po sa q sequit. Et cu quid q i ipa e i spasmo
q aut deni e ica⁹ spasm sicci sicut fit i febb;
acutis z euacoib; z ex fluxu san⁹ exnarib;
z aliis e pmicosu. Quida aut dixit q lat⁹
egru i tortura e latus q sani vider q'ius
cu fit ipo z latus sani inmiscet attracoez ipi⁹
ut eqt. b aut no e veru sm plimu. Ano
thoia e z q scuisti dedispone lacioz fiat re
ognosce corpone. Et cauis hui⁹ cois. et
qui sensus i ipo destruit ex late torture sed et
plib; quid hoi acut ap'a i n lacuis colli et
e ex suma suffocacois. z adueit eis in tor
tura. z adueit ei z palesis extides us; ad
man⁹ qui lacti exq ad huint lacti colli v
tute motiua origo e z spodilib; colli. Oo
aut torture extese us; ad vi. meses forta
se no sepat rectificaco. Et scias q tortura
colli pl'uiq nuciat palesi; imo ml'te pre
dit apoplia;. Cosid'a g aut assocant ei
acc epilie. z apoplie q iape abenacoe fon.
Quidaz aut extimauit q i paciecib; tortura;
cinet mos subitanea usq ad. iiij. dies eoz
si no ptrausit eos euadut. Et vi q sit illd cu
epilie fortis q tortura nuciat signa eiu⁹. p.

Sut ut acciit iflaco z spuci emisio ex late
z no retineat saliua ptis. z ml'te. osegt cu
ea soca z pte i ea q e spasmosa. Cogito aut
q duaz pcau sit lesa e q cu ipa extedit z recti
ficat⁹ manu redit⁹ sm nat; ad figura sua;
e facil'. Sig aut i tortura mollificatu st qui
mot⁹ e debil' z sensus st cuulati z sentit i cute
leuitate. z i lacuis z neq sentit extesionez
z e palpeb inferioz demisa. Et vi mediens
panicli q e sup palatu q e ex pte illi⁹ ocli mol
lificata z huida laxa. z appar; q medite b
ad iferiora z aspiciat. Et cu nih; z e coitis
h⁹ panicli cu panicl'o extrinseco ne ligue se
cante palatu i logitudie z e coicans ei. z e cu
tis declinas aptib; colli. z elogat icis z dif
ficil' fit reditus ipius adeas. Sig aut spas
mose sut qui sesus sut cuulati sm plimu z
cutis extesione bt cu q destruit ruge z la
cti faciei sut dui z inmorat saliua z sputu;
sm pl'imi. Et e declinaco cutis ad ptes col
li pl⁹ z redico ei⁹ fit difficilioz ab eis. Sig
at ei⁹ q e ex spasmo huido z sicco sut ea p q
ognoscut. Et sig⁹ qd eueuis torture z e qd
b iuenit dolorez i ossib; faciei sue z stupore
i cute sua z ml'titudie saltus e. Cura eius

Solicitudo z intecio e ut n moueat tort⁹ us;
ad. iiij. z septi⁹. Et cibet z cu q subtiliat ci
ait aq ciceris cu ol'o z no exsiccet cu exsic
cacoe mll' z pull' colubar. Q si ua fuit sic
ca moueat i dieso cu oli uehemtis lem
tatis qui e oens Uutedo aut ad gargarisma
ta in pn e nocens. z quiq accidit q piqui est
z no resoluit crud. Et spasm⁹ i p mus fit fo
tis z neq fiat euacoez cu debilib; n sufficia
entib; dom dige. aliq mete fiat. Festinaco naz
ad me acuta exsiccat ma; z inmorat eam
d'siccat nuos z debilitat. eo me ica i mo
abstine. Et oz quid ut cures palesi; aut sp
asmu sic scis sm q ptinet. Iaz aut expti est
si toci⁹ oi die podus. z. ij. exiera l' metis bi
bat pmese oinui forte efficaet i pilioez.
Q aut expti e ut bibat oi die e. z. iij. exz;.

et aceto confectis cum melle. fumigatur mane et vespere quousque
titatem inucas. Et oportet ne abscindatur ab eo aqua in il
lis. Quidam autem medici indi dixerunt quod ex prosperi-
bus quorum tortura medicatur est ut applicetur membrum
lesum et caput cum carne siluri elevata. et utique quod
melior silurus ad hoc sit lupus et aldobua et vulpis
et yrci silurus et equi et asini silurus et quod sunt minores
athala absque gazel et quod sit preductum et exhaus quod
carne sua non calefaciunt. Et oportet ut si sit egritudo
humida ut ligetur post inquam est morbi primus. sed formi
nalem. Si autem est spasmus incipe primum ab eva-
cuatione. Deinde ab primis resolutione. Quod si inveni-
us signa sanguinis flobothoma venam que est sub lingua et
suppone ventosas spondilibus primis absque scarifica
tione. Et non est dubium quin mala facies contraria
veniat ex principiis minorum lacertorum faciei et propter hoc
diligitur ut medicine rubificantes apponantur spondilibus
cervicis et super mandibulam et cum plurimum nulli sunt
nocentes ex eis ad lacertos qui sunt in facie. Lacerti
vero faciei non sunt ex illa summa et eorum regimen est
purgatio anterioris partis cerebri et subtili vaporatio
sicca super spondiles et mandibulam in fervore. Et
fricatio eius et fricatio capitis et propter hoc super flammam ve
hementem. Et ex eis est quod iuvatur tortura est assidua
tio ablutionis faciei cum aceto et linitur loca predicta
cum aceto. et propter hoc cum ipso coquitur salvatica. et si est
acetum in quo decoctum est synapis est mirabile. Et
ut declinetur super declinationem sicca et aptam et aliud
mel et lanugo et silia. Et assumatur que ea que sunt sicut
camacusias et alchil. Cum vero medicina non confert fiat
cauterium super venam que est post aurem eius. Et oportet ut in
vigatur ei uti gargarismo plusquam aliud. Et con
misceatur masticatione. et propter hoc aconitus et nux muscata
et pretiosa. Et ex eis quibus in masticatione utimur sunt
mirobolani. Et oportet ut retineatur masticabile
in parte lesa. et sit in domo tenebrosa. Et fiat eis ca
put purgium ex fellibus cum armoniaco cum oleo cum ci
zoboru. cum expressione cannabis et amaranti et sicle.
cum aqua opoponacis et oleo de lilio. aut euforbio quod
ceratis lunatis cum lacte mulieris. Et conveniens caput
cum eis quod ipsum purgatur de quibus diximus in canone
egritudinum capitis cum aliqua. Et ex caputpurgiis expertis
ei est avellana indica et propter hoc cortex eius superior. et
auricula muris et expressio cucumeris asinini. et a
damus. Et quando miscetur cum eis quod cum sternutatione
calefaciunt sicut castoreum et nigella et reliqua. digni
us vero quo fit caputpurgium est auricula muris. et
cum caputpurgium fit in pondere. 3. 4. ex aqua eius cum da
mno oppoponacis. 3. 5. olei confert in modo sanat in
tribus diebus. Et quandoque preparavimus in tenebris specula ut
sit species eorum in rectificatione faciei et specu
la conveniunt eis que sunt parva in videndo in facie et illa
que de calibe facta sunt. Infirmi autem cum eis advenit
tortura in fine ventosis sugant ipsum tempore minorem
aliquibus diebus usque ad. vii. dies et abstineant ab aqua.

Saltus est motus lacertosus De saltu. capitulum.
et quandoque movetur cum eis cutis que ei adheret.
Et propter hoc quod est ex ventositate grossa inflativa. Sig-
num autem quod ipse sit ex ventositate velocitas
resolutionis. Et quod non est in cerebro frigido et potabili (?)
frigora (?) et sedatur cum calefacientia. Et signum quod ipse
sit lacertosus carnosus in eo sunt sed quod quando ipse
que est lenis sicut cerebrum non retinetur ventositas et subtil
ica quod est dura sicut os si accidat secundum plurimum ei quod
est medium in duritie et lenitate. Et causa quod saltus
sunt varius inflativa et materia humida. Et accidit saltus
ex accidentibus animalibus plurimum et propter hoc in gaudio. Et
multotiens accidit ex exstasi et ira et reliquis quando motus
spiritus quandoque resolvit materiam in ventositates. Et sanatur

quod saltus cum eis est corporis nutricat applicatur et cum eis
et quandoque per sensum immundum nutricat melius et epilentiam.
Et cum perseverat in facie nutricat torturam. et saltus quod est
sub scrotum secundum quandoque significat aptam in vulneribus quando est de co
mitantibus ipsum. Cura eius vaporetur cum vaporatio
nibus calefacientibus illud cum removet ipsum. Et si non
invenerit olei resolutivis incipiendo a debilioribus et proveni
ad illud quod est fortius non removetur. Et si non solutum
in potu da et assidua pro illud medicina calefacientes.
Castoreo quoque cum saulaco medicine propter hoc nihil tanto. Et
cum decet aqua congelata et unum merum et quod inflammationem hoc
Et ipsum quod cum preparatur est cura siluri ipsius. Complevimus
igitur sermonem de egritudinibus nervorum hoc. et similiter quod tempore eius quod
sunt sensuales et motive et situales. De apostematibus
vero et solutionibus continuitatis et reliquis retractabimus
sermonem usque ad quartum librum si deus voluerit. Fen 3a
De anathomia oculi et dispositionibus eius
capitulum de anathomia oculi. Fen tercia.

[Vi]rtus visiva et materia spiritus visibilis
[pro]cedit et penetrat ad oculum per vi
[am du]orum nervorum concavorum quos no
[minavi]mus in anathomia. Cumque nervi et
[duo panni]culi qui eis adsociantur ad orbitam
descendunt dilatatur extremitas cuiusque eorum et repletur et am
pliatur ita quod comprehendit humores qui sunt in pupilla quorum
melius est glacialis et propter hoc quod est humor clarus sicut grando.
Glacialis vero est rotundus cum minuit rotunditatem
compressio ipsius ab anteriori parte eius. Et propter hoc quod op
timum est in medio forti convenientius sit quantitatis. et habet
parva que impedit sectionem magna in qua informetur. et prop
ter eius parvitatem parvus conspectus est ut ipsius compositura
in corporis fiat bona que ipsum deglutiunt et sunt plicata et di
latata et constrictione. ut ipsa bene comprehendat eum. Et hoc
quod humor positus est in medio quando digniori locus quod sunt est
custodia. Sed post ipsum posterior est humor alius ad veniens
ei cerebro ut nutricat ipsum. ut ipsum cum et sanguinis puri est gra
datio. Hic autem humor similis est vitro liquefacto et color eius liquefacti
est clarus et declinat ad parva nitedinem. Clarus
est quando nutricit clarum. paucum autem est rubedinis quam est ex stilla
sanguinis et propter hoc convertitur ad similitudinem eius quod nutricat integre. Et
hoc quod humor non pervenit ab eo nisi quod nutricat ei sanguis acce
bus mediante retina quod oportet ut sequatur parte eius. Et hic humor
elevatur ad medietatem partis prioris glacialis usque
ad maiorem circulum qui est in eo. In anteriori parte eius est alius
humor similis albuginei oui nominatur albugineus et est
sicut superfluitas aque glacialis proveniens sed superflui
tas clarior clara est. sed positus est anterius propter cum an
cedentem que est sicut completa. Causa autem antecedens est quam prop
superfluitatis opposita est parti nutrimenti. Et cum comple
ta est ut graduatur de latitudine luminis super glacialem. et fit ei
sicut clipeus. Amplius extrinsecus nervi comprehendit vitreum
et glacialem usque ad nervum que est inter glacialem et albugineum. et
Et tunica aperitur quod provenit vitreus est apud coronam sicut rete
et comprehendit venas quod propter hoc nominatur retina. Et nascitur
est ex ipsius extremitate tela aranea ex qua generatur cum
ca subtilis qua penetrat super partis secundinam quod nominatur
bus. Et illa quod circa distinguit inter secundinam et inter al
bugineum et inter subtilem et spissum fit separatorium ad ut
adveniat ei nutrimentum ab anteriori parte ipsius penetrans
ad ipsam arteriam et secundinam. Et subtilis non fuit sicut tela
aranee nisi quia si esset spissa erecta in facie generali nisi elon
garetur quando accideret ex ea propter suam spissitudinem ut alte
ratione eius quod valet lumen a glaciali ex mea albuginei
Extremitas autem panniculi subtilis impletur et texitur ex extremo
sicut secundina quando sunt penetrat nutrimentum secundum veritatem. Ve
rum non est necessarium ut sit os eius partes iuncte ad immaniam
nutribile. Sed post pretermia que nominatur secundina. Illud autem quod
transit illum tunicam ad interiora inspissatur et fit tunica usque
ad grossitudinem aliqualis habens colorem celestem inter albedinem

i· ignobilius

al' tinnum

ar. fal. sedice

et nigredinem ut congreget visum et ut equet visui lumi
num oppositione sua quod corrumpit visum propter latitudinem indigentem
tenebris et oppositione luminis et tenebrarum et ut distinguat
inter humores et inter forte vehementis durationem et stet sicut
mediator inter ustivam et nutrientem corneam cum eo quod adve
nit ipsi a spina. Et ipsius quod compensio non complet ab
anteriore parte sui fenestram et foramen sicut reliquum
eius et non prohibeat adventum formarum. Sed diminuit in
anteriore parte sui fenestram et foramen sicut reliquit uvea
quam removet suspensorium ipsius ab ea. Et in illo quod
foraminis accidit ad uveam. Cum ergo stringitur prohibet
visum. Et in anteriori parte huius tunice interius est rugosi
tas in obviat glaciali. Et ut sit magis similis carnosi
lem. Et ut minoret nocumentum tactus eius. Durior vero
parte eius est anterior pars ubi obviat tunice cornee
dure et non sinitur ut sit illud quod complendit foramen dura
ius. Et foramen quod est plenum hu [redacted]
procedit. Et spiritus quod significat extremita [redacted]
mine propter propinquitatem motus. Secu [redacted]
est strictus valde ut sit bona eius [redacted]
proximum ipsius tunicam duram. Et ei [redacted]
plendit totam pupillam et fit prim [redacted]
suis. Et est propter illud in colore cornu [redacted]
et abrasione et nominatur propter illud cornea clarior autem pro
pter eius est illa que est anterior et est secundum virtutem sicut composita
ex tunicis subtilibus. iiii. que sunt sicut cortices superpositi
ut si excorietur unus eorum non fiat nocumentus oculi. Et de
ea est que opponitur foramini quia locus ille est magis in
digens fortitudine et tutela. Tertius vero complendit
lacertum motus pupille et implet totum carne alba
et pingui ut leniat oculum et palpebras et prohibeat ex
siccari et lenit totum eius continuum lacertum eius movent
tem oculum via diversionis in motu. Palpebre vero create
sunt ut expellant quod ad oculum volat et descendit ad
ipsum ex capite et ut equent lumen sua nigredine. Et
cum quadam ponuntur quadam similia panniculo quod sillar cartilagi
num ut eorum stantio sit ipsum sit bona et non cadat propter de
bilitatem in quo fixi sunt. Et ut lacertus apriens oculum habeat
sustentaculum sicut os ut bona fiat eius motio. Partes
autem palpebre sunt corporum. Deinde una duarum tunicarum
et panniculi. Deinde eius adeps pro ea lacertus eius de
inde tunica perextrema et est hec superior. Inferior vero ex
partibus de ea est lacertus. Et locus quod incisionis scissione
est timor est ex eo quod sequitur anteriorem partem eius a parte
inferiori lacerti. De cognitione dispositionis oculi et complexionis eius

et sermone universali de egritudinibus eius

Cognitio illius est ex tactu eius et ex motu ipsius et ex
mensura eius et ex figura ipsius et ex colore eius et
ex quantitate ipsius et ex operationibus suis propriis et ex dispositio
nibus eius quod accidit ab eo et ex dispositionibus passionum eius.
Cognitio autem illius ex tactu eius quando inveniet eum tactus
calidum aut frigidum aut durum aut siccum aut lenem aut
humidum. Sed cognitio illius ex motu eius est ut consideres aut
motus ipsius sit levis et significabit calliditatem aut siccitatem
quod tactus discernet ipsius an sit gravius et significabit frigiditatem
et humiditatem. Illius vero cognitio ex eius mensura est ut cognos
cas an sit grossus et amplus et significat illud humiditatem eius
an sit subtiles et strictus et significat siccitatem eius aut amp
le et significat multitudinem materie in ipso. Cognitio vero illius ex
colore ipsius est quoniam color significat humorem dominantem preter quam
sit rubeus et citrinus et plumbeus et fuscus. Sed cognitio
illius ex figura ipsius est bonitas sive figure significat for
titudinem eius in creatione et maliciam sive significat signum
in illius. Dispositio illius autem in egritudinibus eius et pravitas ipsius
est secundum quod dicam est in capite. Illius vero cognitio ex operationibus eius
est quoniam si ipse videt oculum a longe et prope similiter et non
leditur ab eo quod ad ipsum venit a visibilibus fortibus com
munis et equalis et si est debilis visus secundum omnem partem sed communem
eius in creatione eius est corruptio. Et si ipse non est impotens

in complendendo propinquum quamvis sit parvum et est impotens
in complendo longinquum tunc spiritus eius est clarus sanus et
diminutus qui non est sufficiens dilatationi propter subtili
tatem sui. Et significat per illud radium quod educit esse de summa
spiritus et quod egreditur et obviat visibili. Et si non est impotens
in complendendo longinquum. Et si appropinquat ei illud quod per
uum non videt. Et si recedat ab ea secundum quantitatem longi
tudinis videt ipsum tunc spiritus est in latum continuitur non cla
rus sed subtilis immo humidus et eius complexio est humida. Et
diminutus qui non subtiliatur neque clarificatur nisi mo
tu longo. Et quando procedit radius in motu subtiliatur et at
tenuatur. Et si debilitentur utraque dispositionibus tunc eius
spiritus est parvus et turbidus. Cognitio autem illius ex dispositio
ne eius quod ab eo accidit est quoniam si ipse est siccus. Et si
fiat lippitudo sicut fluit sed tunc ipse est humidus valde.
Ex dispositione autem passionum eius quoniam si ipse leditur
et sanatur a frigore tunc ipse habet maliciam complexionis ca
lide. Et si leditur a contrario tunc ipse habet contrarium. Et scias quod
melius in omni dispositione harum specierum est equalis non super
fluus in bonitate visus ipse enim est equalis omnino. Pervenit
accidunt omnes species egritudinum scilicet materiales et pure et composite
consimiles et communes. Et oculo quod in dispositionibus suis
quod ei accidunt a foris palpitationes et clausiones et a
pertiones et calore et lacrimis et adsunt indicia pertinen
tia ad egritudines acutas. Et oportet ut ignorantur ab eis
amplius egritudines oculi qui sunt proprie qui sunt cum commita
te. Propinquum vero quod ei communicat est cerebrum et caput et vela
mina exteriora et deinde stomachus. Et omnis egritudo oculi que
fit propter communitatem velaminum exteriorum est magis salva.

Signa de signis dispositionum oculi Rubrica.

Signa communicationis egritudinis cum communitate cerebri sunt ut sit
in cerebro quedam significantes nocumentorum suorum preter. Nam si
mediator fuerit velamina intrinseca inveniet dolorem
et lesionem incurrentem a profundo oculi. Et si fuerit materia cali
da inveniet scintillationem et pruritum in naso. Et si
fuerit materia frigida senties cum sua frigiditate et minus quod erit
hic coitus cum malicia complexionis singularis. Et si fuerit
communitas cum velaminibus extrinsecis et fuerit materia veniens
ab eis senties extensionem incipientem in fronte et venis
extrinsecis et apparebit nocumentus in eo quod sequitur palpe
bram si fuerit cum communitate stomachi erit significatio prava in eo de
communitate cerebri cum stomacho. Et si fuerit illic fantasie autem
quod minorabitur in actu et multiplicabitur in repletione.
Significatio egritudinis materialis in qua est in ipso oculo sicut quod sanguinea
significat gravitas et rubedo et lacrima et inflatio et exu
beratio venarum et plus (?) tumorum et conglutinatio. Et
lippitudo et caliditas tactus et plus que cum eis associa
antur significat sanguinea capiti. Flaccida vero significat gravitatem
vehementis et rubedo oculi cum pluitositate quadam
et conglutinatio et lippitudo et timor et paucitas la
crimarum. Colerica autem significat punctura et inflatio
cum rubedine ad citrinitatem tendentem que non est sicut
rubedo sanguinea. Et subtilitas sanguinis acuti et pauci
tas conglutinationis et caliditas tactus. Sed melancolia
significat gravitas conglutinationis. Complexiones vero prave
significantur pravitate gravitatis cum exsiccatione et inertie
signum. Cum dixerimus in ceteris cognitionis universale accepta cog
nitio instrumentum et communem adveniet cura. Curationes uni

Ovile oculi sunt composite universales declaratis oculi
egritudinibus oculi. Et quoniam egritudines sunt aut materiales
aut pure aut composite a solo complementis tunc cura
oculi aut est evacuatio et ingreditur in ipsam regimen appetitum a
regimen complexionis a rectificatione forme sicut est in aggressi
one aut consolidatione et iteratione. Ab oculo vero eua
cuatur materia aut secundum sententiam consumptionis ab eo autem
secundum sententiam resolutionis ex eo. Consumptio autem ab eo est
prima extorta sicut est repletionum deinde ex cerebro cum eo
quod sanatur de mundificatis cerebri deinde prohibitio ab
eo prima nasi et provenas propinquo oculo sicut sunt due

lacrimalium. Exitus autem exeo quod fit per medicinas e ducentes. Complexio autem permutatio iuvatur medicinis oppositis et secundum colorem commutantis advenientis ipso curatur per medicinas quae habent exsiccationem in plurima et sunt cum elongatione a moderatione. Et tu scias has medicinas ex sermone meo de obtalmia et reliquis egritudinibus malis. Et oculus est necessarium ut amisserit eius mundificatio et nutrimentum. Et appropriatio eius quod generat humorem laudabilem et elevatio vaporosi et omnis cura mala sit digesta. Et cum materia incedit ex membro intrinseco de inflammato illud membrum. Et cum materia advenerit ex velamine extrinseco cum ministrabis vetosas et cum

ministrabis apocrustica super frontem quorum summa est contrarie qualitate ad calidum et calidis ad frigidum. Vene autem flomantur per oculum sunt sicut cephalica. Duo in vene que sunt in pectoribus capitis. Que quidem in iuventutibus sunt magis iuvamenta in permutatione facienda ex loco. Et quod sit prius sit magis iuvamentum in attractione. Et scias quod illud accidit in oculo ex materia et indiget permutatione eius ad membrum aliud. Tunc illud quod rectius permutatur est narium et illud cum non fuerit cum effusionis a do culi et hoc quod permutatio non fit nisi per cappungia et odoramina per causam in locis aliis ubi diximus regimen dolorum capitis.

1 Medicine autem oculi alie sunt permutantes continue et sunt autem infrigidantes sicut sunt solatri et virge pastoris et aqua endivie et aqua lactuce et aqua rose et succus eius et mucilago psilii. Et alie

2 sunt calefacientes sicut musaibs et piper et acorus et mirra et silia. Et alie sunt exsiccative sicut tutia

3 et antimonium et climia. Et de summa earum sunt constrictive sicut sief memitha et aloes et alfelium agrauc et

4 acorus et rosa. Et alie sunt lenitive sicut lac et de fractio azuli et albumen ovi et mucilago. Et alie

5 maturative sicut uene et aqua fenugreci et cetera et cum ib.

6 et preter illud in quo infunditur pannus. Et alie sunt reso

7 lutive sicut sarcocolla et aqua feni. Et alie sunt stupefactive sicut succus pomorum mandragore et papaveris et opium. Et scias quod qui cum egritudine oculi fuerit sedeat tunc oportet ut capias iecur sode et non curres an quam ipsam removeas. Et cum evacuatio et mundificatio et regimen convenientis non iuvatur scias quod tunc in oculo est complexio mala aut materia mala infixa in tunicis corruptos nutrimentum ponentis ad ipsum aut illic est debilitas in cerebro et in loco in quo expellitur fluxus ad oculum.

Capitulum de rememoratione eorum que nocent oculis. Et de rememoratione et conservatione sanitatis oculi.

Oportet in primis ut ille qui laborat in conservando sanitatem oculi tueatur eum a fumo et pulvere et rebus egredientibus ab equalitate in calidite et frigiditate. Et aveneas crudis et frigidis et venenosis. Et non assidue inciere rem unam aqua non curatur. Et exeis agibus oportet ut bene custodiatur est multitudo fletus. Et oportet ut minorer aspectus illustris ut lumis solibus in itrodi secundum scientiam excitari et non prolonget sompnus eius super collum. Et scias quod multitudo coitus est nocibilior rebus oculo. Et similiter multiplicatio eleuantis et repletio cibi et sompnus super repletionem et omnis cibus et potus grossi et omnia vaporem emittentia ad caput. Et de summa eorum est omne quod habet acuitatem sicut porrum et anethum et omnia que exsiccant sicut flue de quorum summa est sal multus et omnia ex quibus generatur vapor multus sicut caulis et lens. Et omnia que diximus in canone medicinarum singularium que sunt proportionata ad hoc que sunt nociva oculo. Et scias quod multitudo utriusque auctorum duorum scilicet sompni et vigiliarum est vehementer nociva oculo et magis conveniens est ei temperamentum utriusque eorum. Res autem quarum usus confert oculo et conservat virtutem eius sunt ea que fiunt ex antimonio et tutia sicut species tutie mixte cum aqua sabuci et

aqua feni et facte collirium omni hora ex aqua feni est mirabile et magis iuvamentum et infusio granati dulcis est mirabile et plus et fructus ex granatis ut scilicet cum plus pro suis decoctis in ea cum melle et sic facies illud in suo loco. Exeis autem que absterguntur oculum. Et de illis que acuunt ipsum est sanguis in aqua clara et apparet oculum in ipsa. Rex autem visum nocibilium alie sunt operationes et motus alie sunt cibi et alie dispositiones quas facies in eis. Operationes autem et motus sunt sicut omnia que exsiccant sicut coitus plurimus et longitudo aspectus ad luminosa et eligere subtilia super flue medium cum meo confert. Et similiter operationes per uorum et sompnus super repletionem et cenam imo oportet illum qui in usu habet debilitatem expectare donec digestio fiat deinde dormiat et omnis repletio nocet ei. Et omne sanguinem turbidat sive sit de rebus salsis sive acutis sive aliis nocet ei et ebrietas nocet ei. Vomitus autem confert ei inquantum mundificat stomachum et nocet ei inquantum movet materias cerebri et expellit eas ad ipsum et si non fuerit excusatio quin fiat tunc oportet ut fiat post cibum et cum fatalitate et balneatio nocet ei. Et sompnus superfluus nocet ei et fletus plurimus et multitudo flomine et preter cum ventosis continuus nocet. Cibi vero salsi et acuti et vaporosi qui ledunt os stomachi sicut cepe et porri et allea et bedaregi comesta et olive mature et cetera et caules et lens. Confusio autem in eis est ut ita comedantur ne eorum digestio corrumpatur et multiplicetur eorum vaporatio secundum quod in suo loco demonstrabitur et ego iam posui tibi ad illud et tu facies illud in tractatibus huius libri. Et cetera. Capitulum

Obtalmia de obtalmia et conturbatione.

Obtalmia est vera. Alia est ei similis que nominatur conturbatio et valatio et ipsa calefacit et humectat cum accidit oculo. Ex causis extrinsecis fit accidentibus impositionem lothor et rubificantibus eum sicut sol et soda adhustiva et fumea adhustiva et pulvere et frigore et fumo et quibus datum horis propter constrictionem ipsius et percussionem et propter commotionem ab ipso et vento per cellosio propter suam puritatem. Illius vero tunc ipsius lenis est cessatur causa. Que vero ita remanent post ipsam ut deinde sit cum tumore et si non mediatur revertetur cum remotione cause multum et nominatur stricte conturbatio. Que si cum corporea aut extrinseca inveniuntur male passio est tunc velociter permutetur in ipsa manifeste et vere sicut mutantur febres effimere in febres alias. Cum autem permutatur et est in principio permutationis nominatur stricte obtalmia. Et de speciebus quidem obtalmie est que sequitur scabiem in oculo cum cum est scalptura oculi que in principio rei procedit cum sua conturbationis et iam advenit ei cura non post scabiei fricationem. Obtalmia vero omnis est apostema in coniunctiva. Et alia quidem est que est apostema simplex non pertransiens tunicam. Et plurimum quod est in ea est rubor exuberantis et cursus et dolor. Et alia que est magis pertransiens acutus et cursus et dolor. Et alia que est magis pertransiens tunicam in magnitudine in qua non superhabundat albugo super pupillam et tegit eam et prohibet clausionem et nominatur chimosis et apud nos dicitur alguiad ingrez. Que plurimum accidit infirmantibus propter multitudinem materie eorum et debilitatem oculorum. Et ipsa quidem non fit absque calida cum imo aflatica et melia. Et quin obtalmia vera est apostema in pupilla sequitur conuictivam. Et omne apostema aut est acutum aut sanguineum aut aflate aut melia aut ventositate tunc similiter obtalmie non evacuatur cum abunda istarum causarum. Et quicumque est humor evacuatur ipso. Et quicumque est adveniens a cerebro apparens generatur ipso. Et quicumque est secundum scientiam cartrari per viam velaminis extrinseci cooperientis caput aut per viam velaminis intrinseci et omnis a cerebro et per tibiis ipsius. Nam cum in membris aggregantur materie plurime et repletio tunc vix evadit oculus quin obtalmiam incurrat nisi fortis fuerit valde. Et quicumque sunt arterie que effundunt ad ipsum superfluitates suas cum sit sitarie superfluitates in ipsis multiplicate sive arterie sint intrinsece sive extrinsece. Et quicumque materia non est adveniens.

de sbrusione aq fen.

nocumentum flomine cum ventosis

apostema

F

ei apte cer̄b' 7 capis sȝ aduenit ei apte alior̄ mēbr̄
7 ppē cū oclm iā ɔsecuta ē malicia oīs 7 debili
tauit eū 7 fecit eū susceptibile nocumentor̄ 7 est
adq° effūdunt supfluitates. Amplius de spēbus
obtalmie ē q̄ hȝ p̄ iodū 7 p̄ori° ōm p̄iod' effusi
oīs mē 7 p̄iod' hore gn̄acōis eius. Et uehemē
cia qd' doloris ī obtalmia aut ē pp̄ huorē plim̄
extēsum. a' pp̄ uaporē g°ssū ōm mutatē 7 id' ē
rarītas ī colore. Et mē quid' illi° sīt scruiti a'
sūt ex cor̄ aut ex capite ip̄o. aut ex ueis q̄ ocl'o
afferunt mā; malā; calidā; aut frīda 7 qnq; sūt
ex oclo ip̄o. Et ill' si accīt uicis ocli corrupco
ɔmis pp̄ retētā huorē ī eis. aut obtalmiā ueī
entē sup eas 7 ɔūtat toti q' aduenit ei de nut
rito. Et ille cū aliq; ocli ex eius p̄micteres ē sus
ceptabilior magitudis obtalmie. 7 fortioris ei°
pp̄ humitatē ocl'oȝ suoȝ 7 aptōnē poroȝ suoȝ. Et
qnq; qd' mltiplicāt lacime fīt in spēb; obtalmi
e pp̄ p̄uacōnē digōnis. Et mltōt. resoluit ob
talmia cū soluōne nē. Et scias q' malicia obtal
mie ē ōm qn̄ttē mē. 7 magitudo ei° ōȝ qn̄titatē ip̄ius. Et scias ī regiomb; mīdianis mltipli
cāt obtalmia 7 remouet uelocit'. ōȝ aduētus
eius ī ip̄is plimū ē pp̄ cūsū mēx coȝ 7 mltitu
dine uapoȝ coȝ. Sanitas uō ei° ī ip̄is uelox ē
pp̄ mutatē poroȝ mēbroȝ coȝ 7 soluōnē nāx ipoȝ.
Ꝙ si subito supueniāt ei frig° fit difficil' coȝ ob
talmia 7 pluȝ huorē ei° acūsū. Ī regiomb; aut
friis 7 ēpūb; friis immorat' obtalmia ōȝ est plura
Et p̄miras qd' ei° ī eis est pp̄ quetē huoȝ ī ip̄is
7 ɔgelacōnē huoȝ. Cui° uō p̄uitas ē qm̄ qm̄ ɔp̄
hendunt ī mēbro nō resoluit uelocit' pp̄ coarta
cōnē meatuū q̄ extēdunt mag° sūte dōcē actit
meis sanāt sip̄hac. Cūq; p̄cedit yemis septētrio
nal' 7 sequit ip̄ui ū meridionale pluuiosū mlti
plicab' obtalmia. Et silr̄ qn̄ yemis cū calida 7
meridiana replet cor° huorib; 7 deni seqt' eā ū
septētrionale tūc ɔstrigit eos. Et estas qd' hore
alis mltiplicat obtalmiā 7 ppē p't yemē meridia
nā. Et qnq; mltiplicāt ī estate cū° ū fuit me
ridianū 7 sic ca yēs 7 septētronal'. Et m qd' ɔsi
dā cor° dura ōm regiones septētronales. 7 cor°a
lema 7 nima ōm regiones meridionales. Et sīc
regiones cali° faciūt obtalmiā silr̄. balneū ual
de calim. qn̄ hō ip̄m ingdit p'aul dubio fac' obtal
mia;. Et scias q' qn̄ adest obtalmia 7 ocli dis
pō mutat' ɔsequēs aūra repta 7 p̄ugōne ultima
tūc cā ē mā mala retenta ī ocl'o cōpes mitmē
cā 7 catarrū ex cēbro 7 capitē ōm q' declauim° ill'
q̄ p̄missa sūt. Signa ei° Scias q' doloȝ q̄ ī oclo
ɔtigut. alij sūt mordicati 7 alij cōrosiui 7 alij ex
tēsiui. Et mordicati signāt qualitatē cōrupcōis
mei 7 acuitatē ip̄i°. Et extēsiui signāt mltitudi
ei° aut uētositatē. Et obtalmia uelocioris sāt°
ē ī qua lacime mag' currūt 7 q̄ acuciōre; hnt mō
dicacōē;. Et tardioris ē q̄ ē mag' sicca. Et lip
pitudo qd' ē sig° uera maturacōis aut g°ssitudi
nis mei. Lippitudo nāȝ q̄ ē uelox cū lenitate
ex cepta g°uitate ocli ē sig° ficatiū g°ssitudis mei.
Et illa cū associat' maturacō 7 cū q̄ ē ocli exsic
cacō 7 innuicō parp̄ 7 resoluit' uelocit' ē laudā
bil'. Et illa cū° g°mi ē p'uū 7 mīr ē sig° ficatiuā
bonitatis p̄uitas nāȝ gn̄i maturacōis sigt' tardi
tatē. Cūq; palpebre ɔglutinat' īcipiūt tūc iā
maturacōis adeē ppinquitas sīc cū p̄seuāt cursus
aquosus ē tēnuū adhuc. Post h' aut dictam° q'
ɔtiūacō ɔgnoscit' sui lenitate 7 cū suī 7 cū ap̄a
nō suī p̄imitū. Et obtalmia qd' q̄ ē cū cōitate
capis sigt' soda 7 g°uitas capis. nā sī una fluxo

ā cēbro ad oclm nō ē ī p̄uclamē ex tīseāt co
ɔpiens cap' fīdno ē extēsa 7 uene exterior̄s
sūt plene. 7 silr̄ ī flacō īncip' uenire ad palpe
brā 7 ī ut tōre sūt rubedo 7 pulsacō. Et si ē p
uclamē mēseāt nō apparet ill' 7 apparȝ sternu
tacō 7 prurit° ī naso 7 palato. Et si ē cū cōi
tate stoi associāt' ei nausea 7 ɔturbacō 7 sig°
ill° ē huor̄ mixtō. Sanguinea; uō obtalmia; sigt
cor° ocli exubacō uenaȝ 7 pulsacō tēpoȝ 7 re
liq° sig° san°is ī p̄tib; cēbri 7 qn̄ nō lacimant
p̄litnū ōȝ lippitudie; paciūt 7 ɔglutinant' ap̄d
sopnū. Colica; aut sigt' p̄uncturā uehemis
7 cor° ad hustiuus 7 ī flamatūs uehemitē. 7
rubedo p'ua 7 lacime sbtiles acute 7 qn̄ exulē
dē 7 qnq; cuāt' lacimis sīc ē yeuacō sanguinea
7 nō ɔglutinat' ap' sopnū. Et huī° qd' gnī g
ē q̄d; q̄ ē rubedo aduenies oclo 7 ē de sūma ɔ°
nū pessimaȝ. 7 qnq; cauterizat oclm 7 exubat
ip̄m fuciēs exubacōnē motiuā 7 ābulatiuā
Obtalmie colice. p'. ē gen° pruritiuū 7 exsicca
tiuū cū p̄uitate rubedis 7 p̄uitate lippitudis 7
nō apparȝ ap̄ati ip̄i° q̄ntitas deq̄ sit cū° d' uȝ
cursus 7 ē exiūā p'ua acuta. Sȝ flaticā sigt
g°uitas uehemis 7 calitas p'ua 7 rubedo debil'
īmo ī ea uicens ē albedo 7 sūt lippitudo 7 ɔgl
utinacō ap' sopnū 7 ē cū ī flamacōē 7 cōitat
ei facies 7 cor°. Ꝙ si ei° p'ui° ē stōs associat'
ei nausea. Et flatica qd' ē seqt' h' ut ī ip̄a
exē sāt ɔtiūā sī° nigrū pp̄ magitudie; ap̄a
tis. Ventri nō ē maifeste rubedis uȝ uehemē
tis uȝ sūt cū ea lacime ōȝ lippitudo. Colicā uō
sigt' g°uitas cū offusacōne 7 exsiccacō 7 p
seuancia 7 ɔ p̄uitas ɔglutinacōis. Cūq; aut
uētosa ē extensio sui g°uitate 7 uȝ ē cūs° 7 qnȝ
rubedie; fiat eueūr extēsio. Cura ɔtīūacōis
Ī uana ɔtiūacōis 7 obtalmie lenis q̄ cūsu ei°
p̄cedit qnq; cāē sufficit absasio. Sȝ si fuit cā
uniuatiua cū repl'one san'is aut alcius cū euācāē
Et qnq; suffic' sedacō mor° ei° 7 distillacō lac
tis 7 albumis oui aut alcius rei ip̄o. Et si ɔ
tiūacō fuit ex passione distilleī' ī oclm san'is
colube calid' alcius a' asagne ip̄i°. Et qnq; suf
ficit euapōē ip̄m cū spōgia aut lana īfusa ol'o
.ro. 7 decoctōnes lactis. 7 decoctōnes lētis aut
distilleē' ī ip̄m lac mellis ex maxilla calid'. Ꝙ
si ill' nō ɔfer. tūc decoctō fenugrci 7 sief albū
Illi uō q̄ ex frigore accīt ɔfert balneū si ī fuit
ferū abaparte a' obtalmia 7 ī fuit cor° 7 cap'
repletū. 7 ɔfert ei euaporacō cū decoctōe caōle
7 vinū sbtile p't tres horas a cibo. Et sopn°
lōg° p't vinū ē exiūs uiniatib; siue sit ex so
le. aut frigore. Et obtalmia qd' cū° cā ē sca
bies 7 ē lenis. fricet' scabies ī p̄mis. deni cu
ret' obtalmia. 7 qn̄ remouet' p't fricatōnē
scabiei p'se ip̄ā. Ꝙ si mala fuit nō toll'ao.
pp̄ iquitatē p'pacōis fricacōēs amissiōē ɔ
tiuacō 7 lenificacō 7 humidificacō ei ut fiat ole
diēs obtalmia 7 tolleret uicinitatē ī ēse 7 ī
ē regimī fricacōis Cap'. decimū qui sēx obtal
mie. 7 effusione fluxuū ad oclos. p'icā.

Quādō cōis ī regimie obtalmie mal' et
reliquoȝ egrīū ocli ī malū ē mēracō cibi
ip̄i° exsiccacō 7 electō eius q' gn̄at huorē lau
dabilē 7 alienacō oīs uaporosi 7 alienacō
oīs rei q̄ ē male digōis. 7 alienacō coytus
7 mot° 7 ad plan dicōis q̄ fit a uino 7 alienacō
ɔmestiōis acetosi 7 salsi 7 acuti 7 assiduacō
lenitatis nē. 7 Ꝙ omnia ex cefaliā ē ɔ'enis oīb;
spēb; eius. Et oȝ qd' ne usus p̄cētis obtal

al' frīnte

ntiam cadat sup albedinem et sup rudios immo
fit quod obstruitur ei et quod ipse efficiatur nigrum et unde sic
fiat eius suspicatur primus niger apparens ocu
lo eius. Et magis quando fit in dispositione egritudinis et
celestis in dispositione sanitatis. Et ut sit domus
in qua habitat ad tenebrositatem declinans. Et oportet
ut ad ipsum attrahatur sompnus est ei melius bonum
Et expedit ne pili permittantur elongari quoniam ual
de sunt nocivi obtalmie cum fiunt pili soluti in
dicte. Illud cum offert magis exsiccat humiditates at
trahendo ad minutionem eorum. Et cum corpus est mundum et
humor faciens obtalmiam est exfusus in ceteris et
ex quantitate sanguinis. Acus, lippe in fine obtalmie cum bal
neationes ipsius confortando materiam et potentiam virtutem pu
ri ad expellendum ipsam et evacuandum sunt iuvativa.
Et balneum quando post evacuationem est melius medicamine ad
obtalmiam et lippe si fiunt uaporationes sedans dolo
rem. Et ex eis quibus oportet regimen esse in obtalmia
et reliquis egritudinibus oculi in qualibet est elevatio pulvina
ris et cautela descensionis eius. Et oportet ut ex
toto elongetur oleum a capite patientis obtalmiam
quoniam ipsum est vehementis nocumenti. Et distillatio olei
sicut sit oleum rosarum in cavitatem est valde magis nocumenti et quoniam
quod magis facit obtalmiam adeo ut stringat tuni
cas. Et si fuerit materia procedens ex nimio tunc oportebit
ut evacuetur illud membrum et trahatur ad oppositum illius partis cum
quibus etc., scilicet per clisterem aut per flobotomiam et alia. Et fortasse
non sufficit flobotomia ex cephalica et est necessaria flobotomia arte
rie timporis et auris ad abscidendum viam per quam adve
nit materia illud quoniam non adveniat oculo partes ex
triseca. Cuius utilitas est in medendo arteriam ca
pitis oportet ut incidatur arteria et consideretur quod illarum arteriarum sit
maior et magis pulsans et calidior et incidatur et perveniat
ad finem ictus extirpationem si est ex eis que madiunt
et sunt parve non magne. Et quoniam medici illa que est
sup timpora et oportet ut ligetur in primis deinde abscidatur
perque elligetur illud cum pertransit remotionem. scilicet ut sit
post evacuationem et abscidatur maior minor et calidior ea
rum. Et oportet cum abscisionem ut instringatur quod est in ea
inferius cum filo sericino in longitudinem et dimittatur
ligatura in ipsa deinde incidatur et quod est post ipsam et cum pu
trefit ligatura ut auferatur sectura et postea quod est necessaria in
ea que est maxima. Superna non sufficit ut per filum sca
rificetur convenientius cum arterie quod in eis est extremitates. Illud cum quoniam
premium est ventosarum inmundarum et positio san
guisugarum sup frontem. Et quoniam non sufficit illud quod fit
fiat flobotomia ex lacrimali angulo oculi et ex veneis fron
tis cum tamen minus ventose sit ultimi iuvamenti. Cumque
prolongatur egritudo administretur sief atque quibus ponitur est usti
et attinentium usti et quoniam sufficiat facere alcool ex
aloe solo. Et cum prolongatur obtalmia non iuvatur
a balneis tunc scias quod in tunicis oculi est materia mala co
rumpens iuvamentum super venientis ei quare recedens confugere
ad id quod sit sicut thucia abluta permixta cum lenti
nis sicut cerusa et climia aurea abluta et amilo
et pauco gummi. Et quoniam cautum sit ut iterum est necessarium
ut retineatur cataracta quoniam cum eis perseverantia est
per severantiam catarri. Cum autem magis est ex velami
bus extrinsecis tunc cura est difficilis nisi sit eius revolu
tio secundum evacuationem forcia cum administratur emplastrorum con
fortativum capud continentium ad hanc rem sicut est emplastrum fa
de spica et rosa et acacia cum aqua coriandri humidi et
ipso coriandro humido et sicco cum pauco croco dimis
sum sup locum una hora aut duabus deinde removeatur
Et quoniam administratur cum ea conglutinativa et me
surativa medicamina acuta et gravia lactis sunt summa
eorum. Et non est conveniens ut dimittatur distillatio
eius in oculo tempore longo immo oportet ut removeatur et
renovetur omni hora. Et de eis est albugo ovi et non

necessarium in ipsa ut removeatur uel si dimittatur horis aliquibus
non nocet et laudabilior lacte. Et sic lac magis ab
stersivum. Et abstersivum quod est ovi agitatur cum leuificatio
ne et applanatione sua si non adhereat et non stringit
ut poros. De decocto fenugreci agitatur cum leuificatione su
a et maturatione sua ut faciat planicie et sedat do
lorem. iiii. est huius generis. Et primum oportet ut non sit in me
administratione in oculo et lippe obtalmia et asperitas in que
litatis saporis acetosi aut acuti. Et oportet quod ut conve
niat valde conveniens ipsius removeatur asperitas. Et
quanto plus est et possibile ut sit conveniens insipidis odore
privatis non illud est bonum. Inde unum non administratur cap
pungia mundificativa et que cum eorum producunt existe
ntia ex eis que per nares mei post exhaurit quibus tunc non timet
est quod ad oculum aliquis attrahatur materia. Sarcocolla quoque
quoniam administratur in ea. Et de medicaminibus quod in ma
tur est uaporatio ex aquis tepidis cum spongia aut lana
et quoniam administratio eius solum sufficit aut bis satis sufficit.
Et quoniam est necessarium ut plurimum iterum secundum fortitudinem ob
talmie et eius debilitatem. Cuiusque aqua qua fit uaporatio
melliloti et fenugreci fuerit de decocto est ultima in conferendo
Inde unum post sup frontem linitur apoticusica et lippe cum ma
efusionis mei est velamen extrinsecus. Et hoc quod apoterus
tica sunt cortices balaustie lippe et sic sicce. et menudie.
et sic phylirizanugia et aloes et semen rose et sarcocolla.
Et aque sicut sunt aqua solatri et aqua virge pastoris et sili
nium et same ordei et solatrum et acacia. Et si super fl
uxus fuerit vehementis caliditatis et reumatis administratur
epithimata vehementis stipticitatis sicut de gallis et
balaustijs et tribulis. et exemplum ex eis causibus fluxu
ui adhibitum maximum habet efficaciam hoc quod cum materia fuerit
calida. Sed si fuerit frigida tunc fiat ex eis que excitatur et constri
gunt et confortatur membrum cum calefactione sicut epithimata
et ex salvia et ex sulfure et laureola. Et oportet quod ut
oculus assidue mundificetur a lippitudine ex lacte distilla
to in ipsum et lava ipsum ex albugine ovi que si tactus fuerit
necessarius oportebit ut sit cum facilitate. Et oportet ut si fu
erit obtalmia vehemens ut fiat flobotomia nisi quod timeatur
hypocondria. Sanguinis namque emissio plurimum sanat
in hora. Et oportet ut quod possibile est retardetur in obtalmia co
liriorum administratio usque ad tres dies et sufficiat
regimine predicto evacuationibus et attractione materiarum ad ex
teriora in hora quia diximus locorum et dispositionem deinde si post
illud administratur colirium non est malum. plerumque cum sanatur
obtalmia huius rebus absque cura alia. Natura vero lenia
est res que est eis necessaria immo est necessarium ut solutione educatur
humor durans sanguinis post flobotomiam. Et inuaporatione
quod existit tortitas cum mundificatione in balneo et
quoniam fit illud cum ad attrahendam materiam plurima corporiente
tunicas oculi. Et oportet ipsum ut administrentur inspissativa
forcia que vehementis stipticitatis quoniam inspissantur tunicas et pro
hibent resolutionem et magis faciunt dolorem et lippe cum dolor
fuerit fortis. Et ea et que debilia stringunt ipsum non suf
ficiunt ad prohibendum materiam et nocent per inspissationem in
tunicarum et constringunt materiam in eis. Et si ad horum contra
riat succurrere cum uaporatione ex aqua calida sp. Et
solum colirium album dissolutum in aqua melliloti est conveniens
fortius namque illo cum repletione capitis quoniam est nocu
mentum ei. Resolutum vero ipsius obtalmie vehe
menter devitat. Et plerumque post ista est necessaria stiptica
et lippe quoniam eis narcotica sunt admixta. Distillatio
aque zuccarii et aqua melliloti in oculo. Et si pervenit existis con
mocio egritudinis infra absque eam cum eo magis non sit inspissa
tio ad succurrendum ei. Et oportet ut intendas autem hoc ad
mundificationem lippitudinis cum facilitate et non no
ceas oculo. In lippitudinis namque mundificatione est
doloris alienatio et assessio oculi et melius ad est operan
di possibilitas. Et quoniam doloris vehementia facit
stupefactivam cum ad prohibitionem sicut succi pomorum ma

Dirigore et lactuce et psiquiu et aliquantule aq su
mach. Expelle g illa i quanti potes. Q si ad cor
amistrans pp ntitate amistra ipm s(e)c(un)d(u)m carda(m)
Et si pole e t ut sis 9 tentus albugine oui 9q(ua)ssa
ti cu aq in q psiquier sit decoctu fac. Et forasse o
portebit ut ponas cu eo fenugrecu ut iuve(t) ad se
dandu dolore ex pte resolonis et resoluat et re
moueat nocu stupefactois. Q si mal(ici)a e s(u)btilis
et corrosiua no malu qpme uti opio et stupefac
tiuis. ipm naq sanatus e ea et no succedit do(lo)r q(ui)a
ius opteat cedere q nigritu iusiu nocet e mali(ci)a
vex opio in doloribus antiq corrosiua pueientib(us)
no e cp me malu uti ipm cu sanat celie. Et cura
qd mordicacois e ex 9glutinatis et i(n)spissatis et s(u)b
tiliatis. Et cura extensionis e cu mollificacone
obuli et resolone poq quor vnuq(ue)q dixi(mus) i loco
suo et p mutacoe mei. Cu aut egritudo sit e(x) mat(eri)a
la tuc flomia facienda e ex emalib(us) et tuc flomand(um)
sunt ambe arterie q sunt pt aures. Et oz ut paci(en)
tes obtalmiaz et patientes reumatismos ad oclos
d(e)iuctes q(ua)d(rup)l(icite)r mltoc. dixim(us) i vnctone capis et
distillacone alicui(us) oli i aurez. Et post cura ob
talmie e sic curatur liquor ap(er)tiu et expansioe
p(r)imo et resolone so. vincu exigit pp mebr(a) ipiu
superflua sinalitas et e q illo q repellit et reptiuat
aut s(u)btiliat et q resoluit et abstergit no sit labori
osi tractus ledentes sunt faciens euenire aspitate.
Et illo qd no 9plet n sit stipticitas ei(us) q refre
nat spiram. Et mordicaco ei(us) q resoluit pluriz
ei(us) lenis imo melius e ut sit ipo ex sintaco sui
mordicacone. Et ut molecia laboris ei(us) firm
gat pisto q ei amisce(tu)r acetis q s(u)nt sic albumi oui
et lac mell mlcu sr 9firmacone colliu q(uo)d fit alcool.
Cu aut mal(ici)a iaz e euacuata et do(lo)r no e i su(m)mo laboris
amistra colliu noiatu vm(er) diei 9nmxtu cu eo q
sit sic intellus oui. Et no e lo(n)giqu q(ua)n sane(tu)r i
fir m(us) i die suo et ig(itur) dicat balneu i se(que)nti. Sit q
illo q sufficit ad resolue(n)du residuu mei sic e
colliu despica. Et q(ui)cq(ui)d hora sunt necu ut facias
aliptem ipm odorare de collio alistipticu i die p(r)imo rez
modicaz et addas i die so d eo et cit cu eo salus
Cu q mal(ici)a sit pua i obtalmia antecede(n)te et addi(tu)r
soluendu aut forsita necu e ad q sit sile suco cu
cumis asininu. Cura obtalmie ex cau(sa) colice et

Regime(n) cure obtalmie sanguinee et erisipile
cui(us) ca e mal(ici)a colica. aut sanguinea e flomia
et euacuo. Na si ca e sanguis colicus causa e cola
sola 9fert cu flomia et euacuo ex decoctoe mirob.
Et q(ui)cq(ui)d pome(tu)r i ipa curbit. Q si cu ea fuit aliq(ua)
tulu g(ra)ssicies et sanies q mal(ici)a sit i bibita i uelami
nib(us) cerebri 9fortu eaz cu vera pig. Et fortasse
sufficiat i h(uius)moi infusio aloes. Q si illic fuit ca
litas cit aq i q ipe efficie(tu)r aqua endiuie aut
plumaf aut ille ambe. Et oz quid ut i(n) ico fiat
emplm oclo ex i(n)frigitatiuis q sunt expssiones sic ex
al(ias) arnoglosse
pssio ligne acietis et expssio foliorum salicis et mu
alagines et fiat distillaco eor(um) i ipo de albumine oui
cu lacte asine et solu. Deni colliu albu et reliqua
coliria q teme o(m)nibus i(n) aposteriu(m) sicias et nz ieio si
ne 9sequis pp que tuice i spissent et mal(ici)a 9stingu(n)t
et do(lo)r fortior fiat. Cu q repellens iam penacoez
et actracone et aperi(tu)sica tuc g(ra)dam icedas ad
maturatu et si sic in p(r)imis mixta cu aperiusti
cis. Et g i p(r)imis 9enis eor(um) 9mixtio cu aliq(uo)
q sic sic aq ro. Et ignib(us) qd lactis e v(er)us matu
racois et i mualagie psilii e cu repausioe ma
turaco q(ua)daz et mucilago seis atoni e uel exnico
ris maturacois q ipa et aq fenugra bona ma
turacoi e sedatia doloris. Et e maturatorez dig

mor ut ab ea incipiat et no e ab ipa attractio.
Et si e necu i g(ra)ssatar aliqd ex illo fiat cu muci
laginib(us) aut i fractre fiat cu sucis. Et ia expu
e sunt alboris q g(ra)ce noiat acatia et sinaceasel
i pu(n)ct(u)s obtalmie calid et i flamacois ei(us) et sunt
9enis cu pprietate forti. Et sicut qd isti q(ui)dz coa
gulant i reb(us) uanc. p(ro)pterea nisi ab hui(us)moi add
coptone i mellilotu i q sic dissoluta sarcocolla
alba et ppe mixta cu lacte muli(eris) et asine. Cu q
descede(n)de incip(it) ad iadmi(ni)stracoe resolue(n)tiu q
sit fortius sic sarcocolla i aq fenugre(ci) et fen. et
uaporaco i aq i qua decocti sunt cro(cus) et mirra.
Et amistra balneu si sanies q cebra sit mundu
Et cu impotu pt cib(us) paliqs horas ad vinu pu
ri antiq i pua q(ua)ntitate. na balneu pt ipm
cu aq calida et uaporaco si fiat cit illd iuuatiu.
Et admistraco ex collior(um) p(ro)pter cor(um) na(tur)a cor(um) i cu
acomio ad desce(n)sione obtalmie et fine ei(us). Q
si mal(ici)a fuit sanguinea adhibebis ne(c)cessarias post
flomiaz et assiduab fricacone extremitati et 9stric
cone eor(um) pl(us) q(uam) ialijs. et amistrab ipis rei su
cos pdos d mi amiscebis eis medullaz panis
p(ro)pterea i(n)fundes illu pane i rob. et p miscebis ipo pa
ru opij. Et fortasse optebit ut misceas c(um) illo
par(um) opij si fortis fiat do(lo)r. Q si mal(ici)a fuit coli
ca euacuab pt flomiaz cu eo q educ colera et
amistrab balneu ex aq dulci. Et q(uia)z eet 9
eus estimo aq fria ei sup cap(ut) et oclin. et
q(ui)cq(ui)d lauat facies ex aq fria cu admiscera paz
aceti et 9fert. Et oz ut i colica sit maior cu
dacia ad admistracoez stipticor(um) i pu sui sup
fluitate et et collior(um) stipticor(um) dissolutor(um) i sucis
In erisipila aut q e ex suma illi(us) oz ut amistre(tu)r
pt euacuacones cu solutiis et dicti epl'a fca exco
tiab(us) g(ra)minatoy d ceticis si. prunas et terre cu
rob aut melle. Et assidue fiat ei uaporaco
cu spongia calida. Et fac emplz ex farina
ordei et frumti decocta cu sir(up)o mellino. aut cu
radice lilij 9tra 9fert ei. Et oz ut assidue
abluat oclo cu lacte et assidue i frige(re)t et hu(m)ecte(t)
sz sufficie(n)cia i(n)firmitatib(us) e ex eis q curat et he
betant. Et qui resolue(tur) eg(ritud)o et remaneat ca
litas fac emplm ex uitello oui assati et 9tri
cu croco et melle et reliq(ui)s q scripta sunt i erisipila

In obtalmia cura obtalmie fit i cantidotario
scta amaris friis oz ut euacue(tu)r humor frs
Et q(ui)cq(ui)d e necu tenue siue sit pecis siue in
iectis siue gargarisma et no sit icati(us) aut dift
peculiis q no sunt i firmacu uald et sic illa iq
b(us) e s(u)btiliaco sic mirra et sarcocolla. Et si amis
tramus colliu d spica cu aq q 9ine suauis cit
9enis. Et si iumtas pupille no fuit noci(us)
facies alcohol. ex aq i q bullita sit tuc et cal
cadis et mel. Et oz ut lima(tu)r firis ipis ex ca
lidis et ppe cu ma mei e puelani extriseci.
Et sili no e malu si abluat facies ex aq iq
dissoluat calcadis et ppe q(ui) manet e ex uelate
extriseco. Et si lima(n)t palpebre ipis ex tutia cu
et fulfine et arsenico e ei bonu et pot turiace i
9fert. Et ia qd expta sunt i li folia alkenia et
ta et 9mixta cu aneto et folia malue decocta
i vino. nos no dicez(mus) i cantidote. multos 9enientes
ad linienda palpebras. Et aq qd fenugreci et mu
alago seis lini sunt ex eis quor(um) distillaco i oclis
pacientis obtalmia friaz 9fert. Et pt illd co
liu rubeu lenitiu et coliu rubeu maius et coli
uz alamigene et sarcocolla dissoluta i suco so
lior(um) caprifoli. et emplz ex folijs caprarum solint
Et 9fert isto oib(us) regimen s(u)btile et amistraco

obtalmi / ingua q / emoss de

balnei ⁊ vini puri albi. **Cura alguadingi.**
Obtalmia vero que facta est alguadingi ci
tra est cum actione ⁊ flomma ⁊ ventosace. Et qm
quia est necessarium inade actiua. Et si fuerit ex obta
lmia calida ⁊ cum ulceribus extra corpore ⁊ exeu
ntis capitis ⁊ ventositatis oportebit ut administrationem
sicut collirii albi acerpanissimus ⁊ sic fuerit lim
tum fri. Et emplastra exteriora sic fuerit ciree et
folia coriandri ⁊ melliloti cum vitello ovi
⁊ pane infuso in ipsis urine. Et quia est necessarium
ut eis administretur de ueaticis a d. Et lim
menta que fuerit ex huiusmodi ⁊ menuthe ⁊ liao et
aloe. Et ex eis quod que experta fuit ad eam est vitell
ovi cum adipe urfi de quibus sic emplastrum ⁊ sup
ponatur panno ⁊ ponatur super oculum. Et dolor fit
fortis in sudat in ipsius urine dein conteritur
cum vitello ovi ⁊ supponatur oculo. Cum autem dolor
fit fortior infundatur croc⁹ contritus cum lacte ⁊ succo
coriandri ⁊ distilletur in oculum. Quidam vero di
ligunt in guiadengui ut administrent cuiret extinsce
⁊ fiat distillacio lactis in oculum tribus diebus si dispo
sitio colliriorum. Et illi quod quidem alcohol administrantur
iam experti in guiadengui ad colorem ulcerationis ut
fiat alcohol ex sarcocolla ⁊ croco ⁊ sief. et
menuthe ⁊ opio. Et si fuerit guiadengui post
obtalmiam gressam fiunt purgabile cum rebus ⁊ amittit
bis mirtilagines lenificatives siccos exsiccos cault
aut aqua decoctionis eius. Et quia eius est pinnisce
eas cum aqua solatri. Et quia eius necessarium pinnisce ea
cum mirra ⁊ sarcocolla. **Cura obtalmie ventose**
Obtalmia autem ventosa curatur cum embrocis ⁊
evaporacionibus ⁊ balneis ⁊ evaporacio quidem
ex multis est innatorum vaporacionum que fiunt ei. Et
cum non presumptuosi quia audet administrare narco
tica apud doloris vehementiam ⁊ ut ille sedet in hora
sed ipse excitatur post horam vehementius quam prius fu
it propter ea quod prohibent ventositatem resolui. **Sermo**
Collirium quidem **de medicis obtalmie usitatis**
album namque ipsum est glutinativum sedativum dolo
ris rectificativum humoris mondificativum quia non a
misceatur ei opium ⁊ sit vehementius sedativum doloris
sed fortasse nocet visui ⁊ prolongat egritudinem propter stupe
factionem ⁊ cruditatem quam facit. Et ex eis que procedit
suo cursu est tuc. rosat est ei maxime iuvamentum in
flacione ⁊ dolore ⁊ est maior ⁊ minor. Et cum quod
invenies in antidotario. et nos ⁊ collia huius generis.
Et invenies in libro oculi meo singularium reparans
sunt sicut medasengi ⁊ dragaganti ⁊ liani ⁊ rosa. ⁊
antimonium salunii ⁊ acacia ⁊ menithe ⁊ sandali
lini ⁊ galle ⁊ luti sigillati ⁊ reliqua sunt ⁊ gumma
reliqua. Et de singularibus quod quidem maniatur mag
grossas sunt sic mirra ⁊ crocus ⁊ olibanum ⁊ spica
⁊ castoreum ⁊ parum eris rubei ⁊ aloes. ⁊
amomum ⁊ cortices etiam adhuc. mensurare autem
humorem cum eo quod est frigidus ⁊ cum eo calidus est illud quod
pertinet ad industriam artificialem in practicariis. Re
liqua non pertinent in antidotarium. Et experientiis
mus expertis ad vehementiam doloris ⁊ materiam grossam
est in caustrum alesekefeni cum melle puro ⁊ aqua fe
nugreci ponitur in angulis lacrimalibus cum stilo. Et
de compositis sic collirium in tipticum ⁊ rubeum lenitivum
⁊ collirium desedenagi mei ⁊ tutie de seibus ex
sima eorum sunt bona valde. **Sermo de residu**
is egritudinibus cuius que de oculo apparet ⁊ plurimum
eius est de egritudinibus compositis ⁊ communitatis. Capitulum
Contingit in oculis vesice aquose **de vesicis.**
Quibus corticibus cornee que sunt quatuor tunicae
⁊ licet quod aquosimus continet in duas cor
tices licet quatuor. Et eius quod locus pro dubio
divisificatur. Et quod est profundior corum est acutior ⁊ quia
divisificatur secundum augmentum ⁊ diminucionem suam in quan
titate. Et divisificatur propter colorem suum ⁊ cenicia su
am. Et quia divisificatur propter suavitatem suam ⁊ acu
itatem suam ⁊ grossitatem suam. Et quelibet earum est ad
corticem primum est mala nigra quoniam ipsa prohibent visum
ad opressionem vice. Et profunda prohibet compressionem
ipsius quoniam medius est remotior ad id ut ipsa fiunt p
tuam quam viridi alba. Et plurima aquositas acuta est
mala quoniam ledit cum extensione ⁊ corrosione sua. Et
omnis quod que est copiosior est plus dilatanda ⁊ extensiva
⁊ corrodens. Et autem ex eo componitur foramen nocet
visui propter quoniam est corrosiva ⁊ ulcerativa. **Cura eius.**
Cura ipsius dum est prima est cum medicis exsiccativis
⁊ cum eis que sunt sicut menthe deluto oparo ad sa
nos. ⁊ est ut assumatur luti sami terre ʒ. iij. ch
ine ʒ. i. ⁊ climie lavate ⁊ antimonii abluti albor
ʒ. ij. scorie eius ablute ʒ. iij. opii ʒ. iij. gummi ʒ. iiij.
terantur cum aqua pluviali ⁊ fiat ex eis colliria ⁊ admi
nistrentur cum aqua fenugreci. Et quoniam multiplicatur curetur
cum ferro. **Capitulum de exitu oculi ⁊ exitu cornee**
Exitus oculi generantur secundum plurimum albuhozub a
causis adhustis ⁊ sunt vij. species quatuor in sup
ficie cornee quos G. nominat ulcera ⁊ accidit propter eas as
picias. Prima earum est silius fumo existens super
nigrum oculi expansa occupans locum magnum ⁊ nominatur · 1 · ulcus
albasuc ⁊ fortasse nominatur ⁊ albaterne. Dein
de species altera ⁊ est profundior ⁊ vehementius alba ⁊ mi · 2 ·
noris quantitatis ⁊ nominatur nubes ⁊ fortasse noi
natur ⁊ aiaebenie. Deinde est species tercia corrosiva ⁊ est si · 3 ·
corona nigredinis que quidem occupat de albo continue
a d. ⁊ vi. quod est super pupillam album ⁊ quod est si circum
nam rubeum. Et quarta nominatur adhustiva ⁊ nominatur · 4 ·
⁊ lanosa ⁊ existit in eo quod apparet de pupilla ac si fi
lana pauca esset super ipsam. Et tres sunt profunde · 5 · Al' ac si lana pauca ecet ipa
quarum una nominatur annuli quoniam visa hanc profunditatem
⁊ est ulcus profundum strictum mundum. Et sexta nominatur lulule · 6 ·
scilicet ungula ⁊ est minoris profunditatis ⁊ latioris compa
racionis. Et tercia est ulcus ⁊ nominatur aficame adhustivum · 7 ·
⁊ est in sordidum huius crustas in causa mundificacionis est
est timor huiusmodi cum accidit propter corrosionem pannicularum
⁊ corrumpitur cum ea oculus. Ulcera vero modo fiunt a suc
cessione bothor aut propter percussionem. Et multociens quod
est primum ulcus interius ⁊ disrumpitur ad exteriora ⁊ con.
Signa vero ulceris in eo quod de oculo apparet **Signa eius.**
sunt quod pruchu album si est super pupillam ⁊ rubeum si est in co
niuncta. Et est cum eo dolor vehementius ⁊ pulsacio. Et qui
est sanies in coniunctiva quoniam invenitur in eo quod super ponitur alba
signa dolorem debilem ⁊ pulsacionem fortem. Si non fuerit
citrina. aut fusca aut subtilis est in illo lenior sed cum fu
erit rubea tunc erit dolor lenior valde. **Cura eius.**
Cum fuerit ulcus in oculo dextro dormiat super sinistrum
⁊ qui fuerit in sinistro dormiat super dextrum. Et oportet ut sub
tiliter regimen in primis. Cum ergo disrumpitur ulcus declinan
regimini ad extremitates ⁊ ad pupillos ut non debilitet
est ⁊ ut consolidetur ulcus ⁊ multiplicatur superfluitates
corporis eius. ⁊ oportet ut non repleatur ⁊ ut non clamet ⁊ non
sternutet quantum possibile est. Iam igitur dicatur balneum non post ma
turacionem egrimis. si ergo igitur dicitur necessarium est ut prolonget
moram. Et intendat mundificando caput ⁊ stomachum cum e
vacuacionibus trahentibus ad inferiora. Et similiter convenit
in ea ventosacio super crus plurimum ⁊ flomma saphene
Et assiduacio soloris ventris omnibus iiij. diebus cum eo
quod educat superfluitatem acutam subtilem ex decoctionibus
⁊ infusionibus. Et si fuerit hic obtalmia curetur prius
evacuacione preterita in eius suo ⁊ cum medicis ⁊ quiescat in
sedacione doloris ⁊ consolidacionem ulcerum cum eis que
sunt sicut collirium aneseseg ⁊ albus ⁊ cerusa ⁊ distil
lacio lactis mulieris in oculo. Et si fuerit hic cursus primi

no cottin bonum

F

secat' ei illud q' hz uirtute plurimam. Et ad summu
ciuos el'chomo mez ipso e qui oz ut eligat' oe
q' exsiccat abs mordicacone. Et si calor for
tis fiat tuc amistra colliri assed'negri leniciui
Et colliri olibani e lenitiuu uniacum ualde. Et
de colliis qd' uinatis e colliri sedatiui. Et si fuit
cursus cu colliri diamo' z emelidinos. Et si fuit cu
sus cu acuitate colliri iq' ponit' uinu z spica cel
tica. Oz si in lacrib' fuit sordes tc cu syro' d'melle
aut cu aqua fenugrea a' alio' liqr colirior pdco
aut cu mucilagine seis lini. a' cu lacte mell'. Et
si fuit corrosio uehemens necctiu est amistrare cu
chamecilo. Et qn mundificat' ulc' tc de ad exsic
catiua abs mordicacone sic colliri de olibano. z
sic olibanu ipz z ne sege sugi z cerusa z plubuz
ad bustu ablutu z colliru albu z colliri albe bar ipe
z sili. cumsostriti ablut' cu albumie oui aut cu
oscrum mag' ablut' cu eqli mensura sim desede

Ollirime d'scrip colliri rubei z e forte :- mgi.
xvij. aur. cerusae ablutae. z. i. amili opij z
dragaganti oiu an. aur. ij. terantur z fricentur cu aq
pluuiali z ofitiant' cu albugine oui. Al' ei' der
nois z e forte. R. climie adbuste ablute z ce
ruse ablute. z. viij. mirr. aur. vj. antimonij
adbusti abluti. aur. j. amili. aur. iij. plubi ad
busti calk. albor an. z. iiij. dragag. z. viij. terant'
cu aq z ofitiant' cu albuie oui. De rupturis cor
Omis sit ruptura pcedente z qn nee. Pimi.
q' sit a cu extrisecu sic a punctione a' casu
d'sirupcte z tuc apparet ieq q' si illud q' de ea ap
paret e res modica noiat' formical' z almu si
magi z granal'. Et illud e scdm magnitudinem z pui
tate. Si aut e augmentaco illa ita ut appareat
uuea granu nui noiat' uuea z q' e maior no
miat' uesical'. Si aut egrediat' uuea ualde ita
ut separet int' palpebras z coptum noiat' cla
ual'. Et qn albificat' uuea no e ei sanitas.
Et scias q' qn cornea rupit' i logitudine no ui
albedo si ui scissura z e qi speculatio ea sic elo
gatus. Et poss e q' h' declaret' mo manifesti
ore. z dicit' q' ruptura quiq' sit i oib' ptib' cor
nee z cortici ei' z e eminecia de uea uuee. Et
qn sit i quib'dam ptib' cornee z e eminecia ex ea
ipa z sit ap' corrosione quadam corticu eius z assi
lat' uesicis. Sz differt a uesicis mollib' z duris
qm ppt uesicas molles z duras fuit i albedine
oculi rubedo z lacrime z pulsaco z fugiut' si indio
si no e ita h'. Eminecia uo q' sit pp fractura cor
nee i oib' suis corticib' aut e cu apparitione uuee
tot' aut cu quadam pte eius. Eius aut spes sut
.iiij. Pua g'ca' z formical' q' quiq' inorat' silat'
uesice molli z uesice dure z separat' ab ea qu e s'z
colore uuee i nigredine z uiriditate z colore medi
oc int' eas. Q si differat co' eius a colore uuee
uuee z e uesica. z quiq' iusticat' posidracone ir
ci' si ui eciciamus uiriditate res sic limb'. Et illud
qd' no e i extremitas rupture cornee z albificat'
ap' sua' osolidacone. Et s'a e illa q' diximus et
noiamus uueaz. Et tcia e maior illa z phibet
coptum z d' uesical' coronar'. Et qrta e q' ipi
sit egrediete uesicar'. uertu e cornea dimissa cu eo
q' egredit' ex cornea pcedens abipa z d' orbicula
ris a simille fusi duitte cu fuso. Cura. Du p
seuerat i ua granacois eius cura e cura ulc' et
bothor s'm q' dixiz' qn indigz mundificatione cor
pis quecuq' sit egritudo euando p flebotomia z so
lone. Et p' euacone amistret' balneu ex aq
dulci z ppe qn e in cone acuitas p' q' moret' i ae
re balnei ii pax. Et nz e multiplici s'bmissione ca

pis sui i aq' fontis siue sit calida siue sit frigida
z nz amistret' oa sup cap' eor. Queda eni
illor uitetur nimiz ad oculum pp resolucione mei.
i uenie s'cerebro z attrahat' q' no e i ipso z exprimat
ipm pp ispissacione uaporu resolonis. Cu g'o n
i uenit uacuu currit ad extremitates ceb'. Et oz
qd' ut cibi sit boi chimi generati fri z humidi z teli
qn cor' sili. z du pseuerat i pncipio z curet' cura
ulcer. Cu aut uleat' tuc amistret' sup ipz ip'
mis empl'a stiptica cu absinthio sic aroma
z lentes decocta cu melle z sic aq' granati z oli
ue z uitellus oui z cortes aut granatu murtuz
decoctu cu paruo aceto z aq' ag' sic. Deinde fiat
emplz inde ut si tollat distillet' in oclo cu cami
lo z silib'. Cu aut sit ruptura curet' cura rupture
formical' no curet' cu phibitis stipticis z cu
uaporacoib' z aceto z aq' z uino potico. aut
cu aq' i qua bullium rosa. z fiat alcohol ex coli
rus stipticis. Et ex me' qd' stipticis i ipu st'
sucus folior oliue z suc' uge pastoris. Ex
me' sigl'aub' stipticis sut spica z rosa. et
plubu adbustu z chimolea z tra sigillata z
cerusa. Et ex alcohol gallar pres. ij. deni
antimonij. ptes. x. Et ex coliis coliriz bamu
z audini z bedunuz z d'iseles z coliri albariz
becnecruseles. Et ex eis q' sut fortiora e co
liri becnecuseles. z cu ex eo distillat' ad lige
t' firmis z dormat resupin'. Colliri forte ad i
cipiens fursoris iq' pugnat' eos z cet' z amiliz z
dragaganti ofitiant' cu albuie oui galline na
ti ea die. Et quiq' ponit' i ipso lap' iamen'. Co
lirui bonu z colliri bacinu ofirens oib' spebz
bothor. R. antimonij adbusti abluti. aur. iiij.
licij indi. xvj. aur. spice. viij. aur. polici. ij.
aur. climie adbuste ablute. viij. aur. acacie
citrine. xx. aur. castori. vj. aur. aloes tii de gu
mi arab. xx. terant' cu aq' pluuiali z fiat co
liria. Et scias q' necciu e e qn icipit ulc' in
eminecia ut fuciat adherere oclo ligatura q'
s'stentet' z iacere supinacio. Illi uo q' e granal' no
e cura. Et qdam pp pulchritudinem deliquit z ab
scidet' eminecia exenusariget. Sz rectius e ut
no remoueat' forinsce ei efficiet' mia z pmu
tabit' ad ocl'm alui. De bothor in oclo pima
Quot aut sup cornea z tedit ad albedinem
Et q' e s'r duintis e tedens ad rubedi
ne. Cura. flebotomia z distillacio san' i ocl'm
s'z q' diximus i ca' astruti ad tincturati z uapora
co oculi cu lana i fusa i albuie oui o squassata
cu aceto z olo. ro. z distillacio lactis iq' ponit'
semi almacij. Et colliri alubar z colliri d'ua
Ec saies ortie. De sanie i sifite :- nacor.
Hic s'b cornea aut i pfuido aut i ppiq' z si
milat' locus cornee u'gule. Et qn coadit'
cu ea res calacimeuz noiat'. Cura. Dic' pau
lus curet' cu eis q' sut sic syr' de melle z suc'
fenugreci. Colliri de olibano a' apiat' cu melli
loco z mucilagine seis lini z infimo huido
decocto sim phibz obeaimaz. Et mundificet'
cu eis q' sut sic colliri denuum z fum' eiz. Et
si no fuit ulcus amist' h' colliri. R. calcadis
cora amboz an. z. i. mirre. z. i. z s. mill'. lb. i.
Et e me' magnetis semi ad ungulaz. Et e me
delutio samio p'cta in ca' de uesicis De calad
Plimu accit i tunica cornea sig' do in oculo
lor uehemens z extesio i uenis oculi z puctura
fortis q' ledit' cap' z ppe cu mouet' luis ipm
z rubedo i cauis oculi z s'ordi z casus capillor'
cibi z ledit' ab oi i inq' e calitas. Et ex eis i

quorum salute

quorum saluti non est spes quamuis sit spes in sedatione
eius et non fiat dolorem in aliquo membro causa quod fit
sic dolor eius cum acute modo. Et administratio
quod medicinarum calidarum est exeis que ledunt patientem ipsum
et augent dolorem intollerabilem. Cura. Si autem
fuerit excusatio curationis eius tunc sit intentio sedatio
doloris et mundificet corpus et post capitis abluitione
confrictato et mitigent cibis boni chimi excepto in quibus
non est calefactio et potus lactis confert ei. Et oportet quod
ut administretur in ipso albumen oui cum mellitoto
et que deceptis et collirium album et omne collirium factum
ex eis que sunt sicut amidum et cerusa et gummi et opium
et omnia in quibus ponuntur reliqua linimenta et stupefactiua
et collirium samurdum et collirium inebutum
et cribratum factum ex uitello oui et oleo rosarum. De lacrimali.
Quam dicimus egreditur in lacrimali et apud arabes capitibus
angulis oculi exitura. Et quandoque lacrima
est dura que tactu mouetur et non rumpitur et est una specierum
egritudinis glandularum. Et plurimum malicie eius est
quod uidetur eminentia in lacrimalibus et incipit cum expressione
et dolor eius repercussio et multiplicatur cum eo ob
calumnia. Et quoniam est exitura localis faciens col
lectionem et disrumpitur. Et quando rumpitur fiat fistulam
secundum plurimum. Et autem uocant nisi quod unaquaque
earum mouetur secundum tactum et si non egreditur cum expressione
et augmentatur cum diminutione. Et quandoque exterius ipsius
localis est augmentum superfluitas quod eius eminentia ex
terius non apparet. Verum ipsum significat pruritus. Et
quandoque manus inuenit eam post compressionem ulceratam. Et
granis quod est fistula ad uicies in angulis oculi de
mesticis. Et plurimum quod eius succedunt uitium et
localem apparentibus in loco diu rumpitur et fit fistula.
Et exitura illa cum quando rumpatur nominatur alcabil.
Et quando in membro est uitalis nec uidebitur ab interiori eius
usque ad ipsum exitus sit pars que inueies a latere
ossis nasi et a latere eius que apparet de oculo. Cum
ergo rumpitur remanet saniosa longitudo difficilis
consolidationis quoniam membrum est humidum et cum humiditate sua
mouetur semper et propter hoc fit fistula. Et eius quod ruptura
quandoque est ad exteriora et quandoque ad interiora. Et quando est
ruptura eius ad ambo latera sit. Et multotiens fit eius
ruptura ad nasum et currit ad ipsum. Et quoniam consequitur
malicia saniei eius et os corrupit ipsum et de
nigrat. Deinde corrumpit id et corrumpit cartilagines
palpebre et oculum implet sanie que egreditur cum compressi
one. Cura. Algarab est egrotatio communis et que ex ea
lenior illa est que est recens. Nam que recens est curatur cum
medicinis siccatiuis quas dicemus. Et uomica cum in
ea est cauterium quod narrabimus aut quod stat loco eius
dilbadich. Incipiatur ergo et fricetur fistula primo
deinde fiat licinium cum dambladich et impleatur. Quo
dam autem estimauerunt quod quoniam mundificatur caro ab
eo mortua deinde stringitur cortice mali granati siluestris malua
et ut contineatur in ipsa confert uehementer. Et signum illius ad
ministrare medicinas absque cauterio tunc melius est ut ex
primatur donec egrediatur quod est in ipsa. Deinde abluatur cum
uino stiptico distillato in ipsam. Et si fuerit parum et non
egreditur et dimittatur usque ad .ii. dies aut .iii. ligatum
donec aggregetur ad quantitatem unius deinde exprimatur
postea lauetur deinde distilletur in eam collirium alagarub
quod mammetus filius zacharie operatur et postea quod
decoquitur dissolutum est in aqua gallarum. Et melior quod
distillatio post distillationem uehementer hora media duas
.ii. distillationes. Et de meliore quod regimine eius
est ut mensuretur profunditas eius cum tenta deinde in
uoluatur radicibus cocto stiptico in medicinis et ponatur in ipsam
siue sit medicina acuta siue puluis. Et quando admi
nistretur medicina ut stringatur cum panno et adhibeatur cum
eo. Et de collirio quod expertus est ut sumatur ae
rugo et armoniaci et aliud partes equales agregentur
terendo cum urina pueri et siccetur et administretur sic
ca. Quandoque non confert in ipsum sine et cum corrosionem
ut supponatur ei actinentiam et ponatur super ipsam ar
moniacum et memberzi et similia nux indica et omne quod
est fortis resolutionis. Et quandoque confert folia rute do
mestice cum aqua acetosa et ponitur super athalius cum quod
consequatur os et post consequationem eius consolidat ipsum
et rectificat carnem si mordicatur in ipso cum ponitur
deinde non mordicatur. Et scias quod quamuis et scias
quod cautio est in ipso ut mundificet in primis. Deinde cu
retur. Et ex eis quod que ipsum mundificant est ut sumatur
lanugo aridinis inuenta in interiori parte eius et
post propinquitatem indicationis eius que grossitudinem quidam
habent et stringatur in melle et adhibeatur algarab et
mundificabit ipsum deinde lauetur locus cum spongia in
mersa in aqua mellis. Et quando mouetur illud scilicet la
nugo aridinis sola sicca sine medicina alia exsiccatiue
et sufficit. Et expertus quod est siccum et memithe et est
eius cum aqua curatio et sine permutatione cessatione
permittetur. Et ex eis est ut terantur limature cum ost
reis suis et permisceatur eis murra et aloes et administre
tur. Et est ex eis que confert in egritudine et est adhuc pau
ca et non est aggrauata. Et quandoque confert ipsam cum est ulcus.
Et ex eis est gummi donec adhuc et cetera et cannam
codi sicci cum aqua sumach solari. Et ex mirabi
libus in ipsa sunt folia rute cum aqua granatorum suppositam
ei. Et de proprietate eius est quod pluribus remanet uestig
ium fedum. Et oportet ut non curetur demonstrationem eius.
Et ex eis quod quando rumpitur exitura est emplastrum ex tritico
cum semine marrubii et olibano cum lacte mulieris
aut cocto cum aqua cruda. aut murra cum tenta sine de
gummi arabico confecta cum felle uaccino et anectatur
super ipsam et non moueatur donec senet eam. Et ex
medicinis algarab est ut fiat licinium ex flore eris con
gelato cum bdellio et armoniaco. Et ex strauerunt
indi quod inos mastixtani sanat eam. Et extiterunt
quidam eorum quod murra sola sanat eam quando supra ipsam ponitur
Et ex pluribus expertis in ipsa est ut sumatur uenarum po
ma et amicos due partes propter unum terantur puluis
zarudo et puluerizetur in ipsam. Et in medicinis oportunum exsic
catiuum eius et alumine et sale armoniaco confert
ei. Sanat ex medicaminibus ultimis est ut sumatur at
ramentum et aloes et sarcocolle et corticis indicis chi
nis et memithe partes equales terantur et
cribellentur et ponatur in lacrimali. Et aloes solummodo
cum corticibus thuris et cetera. Et consideratur reclusio medicinis dic
tis in cantado et post medicinis acutis uice. Et con
sideratur medicinis tabulam medicinarum singularum. Cum autem con
sequitur os et non iuuatur medicinis tunc necesse est ipsum scindere
et detegere a suo interiore et assumere carnem mortuam
si fuerit donec peruenias ad os. Et eius quod regimini
post illud secundum tres modos sic est os sanum fricetur in
do si apparet in ipso et absoluatur et de ex medicami
nibus consolidatiuis et supponatur et ligetur et dimittatur di
u. Et si res fuerit maior ista tunc necessarium est cauterium.
Et quandoque necessarium est quod in osse corrupto fiat foramen et
intendatur cum hoc ut fiat cauterium quando profundius ponitur in infi
mo concauitatis non declinando ad nasum nec ad oculum
et eleuetur conuenienter ad latus nasi et non profundo ita ut
cum perforatur locus uno foramine aut foraminibus
primo cibus et teneret et currit sanies ad partem oris et
nasi fiat tunc cauterium ultimum cum fiducia ut per
ueniat ad partem oculi immo oportet ut teneatur oculus ultime
deinde cauterizet et puluerizet in ipso medicinam et ligetur tan
pano. Et quoniam excusat cauterium a foramine et fit
sufficientia in ipso quod uolet est. Et medicina quod dicit sine est
ex medicinis hominis in illo capitulo. Et oportet quod quando fit cau

al' aurie

.i. sudor.

tum et pluries in ipso mane ut ponatur super oculum spo
gia infusa aqua infrigidata aut stelli infrigidata et inve
a quocumque ulcus tale sit teneat ea. Capitulum de
additione carnis lacrimalis et diminutione eius

Quandoque magnificatur caro hec adeo ut prohibeat
visum. Et quandoque minuitur valde ut prohibeat
visum. Et quandoque minuitur valde et occultatur adeo
ut non prohibeat lacrimas. Et plurimum eius contingit
ab errore medici in incisione unguli. Ad ideo non curatur
medicus incisionis et non fiat inductivus ut perveniat
lacrime. Diminutio autem perveniens ex incisione curam
non habet. Magnificata si fuerit expertus illa que possibile est ut curetur
medicinis [illegible] carnis in quibus sunt stipticitas et
exsiccatio sicut medicina facta ex aloe et memithe et [illegible]
cum vino. Et medicina facta ex aloe et [illegible] cum vino. Et
aloes solum quod pulverizatur super lacrimalia confert et vi
num ipsum confert. Et [illegible] quod decoquitur in ipso [illegible]
virtute constrictiva. De albugine in oculo. Rubrica.

Scias quod albugo in oculo aliquando est subtilis perveniens
in superficie apparente et nominatur nebula. Et aliquando
est grossa et nominatur albugo absolute. Cura eius.
Eius quod subtile est ex ea in medicinis [illegible] tenuis
oportet ut assiduetur vaporatio cum aquis calidis et balne
is in aqua calida. Deinde administretur fricatio [illegible]. Et quod
quod confert ei sucus florum [illegible] rute et sucus ce
tauree minoris. Et item [illegible] ameos
duo [illegible] partes viii. fiat ex eis plus. Et for
tius eo est ut sumatur sarcocolla et zuccarum [illegible]
et spuma maris aristol. et [illegible] et fiat cum eis
alcofol. Et ex eis que ei confert sunt alcofol [illegible]
[illegible] forte et [illegible]. In albugine
vero grossa et firma in corporibus grossis oportet ut administretur le
nificatio albuginis cum vaporationibus et balneationibus
[illegible]. Et sunt collyria [illegible] quibus fit alcofol
dissoluta in aqua [illegible] aut in aqua [illegible] fri
cam et fiat cum eis alcofol in balneo et si non [illegible]
ut balnea administretur alcofol cum albumine [illegible]
[illegible] ex quibus fiat collirium. Et est collirium de cor
nibus [illegible] et est alcofol ex stercore lacerti solum aut cum
[illegible] aut [illegible] adhusto aut cum sale ge
mma [illegible]. Et fortius isto est [illegible] cum
sisamo de melle aut [illegible] et [illegible] senebras
fiat alcofol ex eis mane et sero. Et ex eis
que sunt [illegible] sepia adhusta cum [illegible] ma
rino [illegible]. Et cum albugo est profunda
[illegible] administra memithe et [illegible]
[illegible] lacerti [illegible] et medicus magnetis deinde [illegible] de
ungula. Et quandoque administrentur [illegible]
albuginem de quibus est ut sumatur [illegible]
[illegible] et acacie et calcadis et gummi omnium
ana ʒ. i. Antimonii gallarum albarum ana ʒ. iii. dis
solvantur cum aqua. Et si non invenitur rosa [illegible]
sumatur cortex eius [illegible]
[illegible] qui est medicina [illegible] eius. Et [illegible]
et acacie amborum ʒ. ii. calcadis ʒ. i. fiat ex eis
[illegible]. Et ex [illegible] est alcofol huius [illegible] ad
husti abluti [illegible] gummi omnium ana aur. ii. [illegible]
[illegible] fusionis eius abluti cum aqua pluviali
aur. ii. scorie eius abluti aur. s. fiat ex eis alco
fol. Aliud [illegible] gallarum [illegible]
amborum ana aur. iiii. solvatur cum aqua et administre
[illegible]. Aliud gallarum acacie albarum ana
p. i. [illegible] cum aqua [illegible]

Sebel est panniculus. De sebel rubrica. eminen
[illegible] oculo ex inflatione venarum eius appen
[illegible] in superficie coniunctive et cornee et texitur quidam
[illegible] quod est inter eas que est sicut fumus. Et eius quidem
cum est repleto illarum venarum aut [illegible]
ad eum [illegible] panniculi [illegible] aut

[illegible] panniculi [illegible] capitis et de
bilitate oculi. Quandoque vero accidit ex sebel prurit
us et lacrime et panniculus et nocumentum ex lumine
solis et ex lumine candele et debilitatur visus ex
ea quod impedit et infert estimationem et [illegible]
omne quod ei supponitur. Plerumque vero accidit oculo pa
cientis sebel ut fiat minor et minoretur corpus
pupille eius. Et sebel quod est ex egritudinibus que
hereditantur et permutantur de uno ad alium. Signa

Signa sebel autem pri[ncipii] velamini extremus sunt ea
que [illegible]. diximus de exuberatione venarum ex
[illegible] et rubedine faciei et pulsatione vehementi
in temporibus et in venis cornee. Et signa alterius sunt
ea que cognoscuntur ex eis que sunt omnia istius modo
que declarabitur in [illegible]. Cura. Oportet ut abor
reat cum ea omnia que abornt huius fluxui ad oculum
que sunt eadem de quibus diximus in primo et in [illegible]
[illegible] ea vice. Et quod [illegible] de evacuatis et mun
dificatis ea que diximus. Et oportet ut utatur olea
et emplastra super caput et caput purgata [illegible] ei diximus in ea
et si ego non video malum in usu eorum cum caput est
mundum. Et quod conferens est ut in potu vinum [illegible]
[illegible] et fiet ut post ipsum dormiret cum esset [illegible]
[illegible] et non esset in corpore et capite eius. Et [illegible]
[illegible] sit conveniens in sebel levi. In ea vero que fortis est
non est excepto accollatione. Et melior quod collatio
est ut penetretur fila [illegible] sub venis et cum ad hu
[illegible] sunt trahantur ad superiora et elevetur sebel
deinde colligatur in [illegible] cum capitis ad [illegible]
[illegible] ad [illegible] ad ministrent [illegible]
[illegible] prohibeo adherentiam deinde [illegible] de ungula
Et quod dolet oculus ex operatione collectionis non ab
scidatur ab eo in tell[igo] [illegible]. Illud ei sanat ipsum.
Et post istud administretur collirium rubeum et [illegible]
resolvatur residuum sebel et mundificetur oculus
Et melior quod [illegible] ad collectionem eius sunt ver
et autumpnus. [illegible] si post mundificationem et evacuationem
quam cum est cum evacuatione [illegible] de [illegible] sup
[illegible] ad oculum. Medicine vero conferentes sebel
[illegible] conferunt in [illegible] plurimum. Ex eis vero que
sunt experta est ut sumatur cortex ovi [illegible] si
cut cadit a gallina et fervent in aceto x. die
bus deinde coletur et exsiccetur in vino et teratur et fiat
cum eo alcofol. Et ex eis que sunt experta est alco
fol oculi cum [illegible] est marchasita.
Et ex eis que experta sunt est alcofol oculi cum [illegible]
[illegible] limatura eius et post die una. Et
ex compositis collirium [illegible] et rubeum lenitivum et
rubeum acutum et viride et [illegible]. Et collirium [illegible]
[illegible] et medicus magnetis predicti omnia illa sunt [illegible]
[illegible] et collirium de [illegible] et [illegible]. Et quod
confert est sebel ad scabies expertum est collirium su
mac solum. Et quod ponitur in ipso [illegible] gummi arabici
et sarcocolle et fit ex eo alcofol abscidit ei se
bel et removet scabiem. De ungula. Rubrica.

Est additio coniunctive et velaminis continens
oculum incipiens secundum plurimum a lacrimali et cum
[illegible] super coniunctivam. Et quandoque tegit corneam
et invadit eam ita quod cooperit foramen. Et eius quod
quedam est que est durior et quedam que est lenior. Et quandoque
est albi coloris. Et quandoque est rubei coloris. Et
quandoque est fusci coloris. Et est ungula cum [illegible]
[illegible] cum coniunctiva [illegible] ad [illegible]
[illegible] et [illegible] suspensione et est alia [illegible]
[illegible] in [illegible] cum indiget ex
coriatione. Cura. Melior cura eius est [illegible]
cum ferro et [illegible] eius que lenius est [illegible] non [illegible]
[illegible] quod non est facile [illegible] ad nocumentum et
oportet ut [illegible] cum [illegible]. Suspensio ei eius.

leagmosa

algue sar

flor(is) p(u)nici rusti

minutione facilem efficiat quod si prohibeatur excoriatio
eius cum capillo serico penetrante sub ea cum acu aut
modico prope sub ea. Et illud quod non est necessarium
nisi in uno loco aut duobus. Quod si non sufficit necessarium
est excoriatio sub ea. Et illud quod non est necessarium
nisi in uno loco aut duobus cum ferro non acuto.
Et oportet ut caveatur quantum possibile est propter quod accidit
curam lacrimalem et accidat cursus lacrimis et colorem
quod distinguitur inter ambas. Et cum abscideris
ungulam distillabis in oculo cuminum masticatum
cum sale deinde subiungemus [illegible] eius cum
vitello ovi et oleo ro. et mollificabis. Et [illegible]
tus distillatione cumini masticati cum sale [illegible]
habet constrictam palpebre. Et propter hoc oportet ut eger mo
veat oculum omni hora. Deinde post tres dies admi
nistretur collirium acutum ut residuum extirpetur. Ad
ministratio non melior in ipsa est res que non [illegible]
[illegible] in ungula que est grossa et cum hoc ipse non evacuatur
[illegible] pupille acuitate sua. Necessarium est enim
ut ipse sit vehementis abstersionis commixte cum pu
[illegible]. Et ex colliriis quod expertus est collirium
[illegible] et [illegible] et collirium cesarie et basilicon
[illegible] et [illegible] et [illegible]. et omnia ista sunt
in [illegible]. Et ad eam quod expertum est ut fiant
eius [illegible] et calcadis et fellis [illegible] partes equales
et fiat ex eis collirium. Et fiant calcadis et sal
gemme [illegible] partes i. [illegible] mediatis partis
fiat collirium cum vino. Aut ex [illegible] et calcadis
et corticis radicis capparis et sal armoniacum et fel
[illegible] aut [illegible] cum melle. Aut mel solum cum fel
le [illegible]. Aut magnetis et floris eius et ma
[illegible] et armoniaci omnium ana partes ii. et [illegible] partes i.
Et [illegible] ipsius [illegible] mellis
et [illegible] et sale armoniaco et fiat alcohol.
et est mirabile. Et ex eis que ad ungulam sunt exp
ta est [illegible] denudationis est ut fiant
[illegible] et fricetur ab ea [illegible]
[illegible] cum oleo de sebeste [illegible]
bite et [illegible]. Deinde mittatur [illegible]
et accipiat cum eo [illegible] cum ipso ungu
la assidue omni die [illegible] et re
cedit cum ea. Et oportet quod ut inclinetur [illegible]
administratione super vaporem aque calide cum di
[illegible] aut
[illegible] balneum. Quicumque non [illegible] leni
ut [illegible] et infundatur in aqua calida [illegible]
[illegible] super ipsum hora [illegible] et fiat
cum ipso alcohol. De [illegible] et de sanguis punc
Est punctus sanguinis [illegible] tio in oculo.
[illegible] rubi aut antiquum [illegible] aut [illegible] rubi aut
magis currentis [illegible] in oculo
propter percussionem. Verbi gratia aut cum alia. Propter quod [illegible]
[illegible] expulsione et [illegible]
ipso. Et ex signa eorum sunt [illegible] la
boriosus. Et quicumque est ex fervore sanguinis [illegible]
Et quicumque [illegible] percussione [illegible]
[illegible] in pupilla. Et [illegible] est [illegible] est sa
lubior. Cura. Distilletur super ipsum sanguinis co
lumbe aut [illegible] aut alfagal [illegible] aut
[illegible] et [illegible]. Quod si fuerit ipsum
[illegible] cum eo [illegible] sicut est lutum
[illegible] et lutum armenium. [illegible]
[illegible] cum [illegible] cum
luto sigillato. Et quicumque [illegible] cum lacte mu
cum thure et aqua sal. et [illegible] dissolutum sit sal
gemme et sal armoniacus. et [illegible] cum [illegible] cum ipso
illud cum thure et distillatur ex eo in oculum. Et colli
um [illegible] et [illegible] ex lapis
[illegible] et [illegible]

[illegible] cum o[vo]. Et quicumque [illegible] eius sal gemma et fit
ex eis collirium. Et quicumque fit ei emplastrum de foliis cum
[illegible] cum vino aut cum aceto. Et similiter ex ster
core columbino cum aceto et vino. Aut fit emplastrum
ex passis enucleatis solum cum aceto et reliqua que di
cta sunt adhibeantur et precipue cum fuerit [illegible]. Et similiter
absinthium [illegible] et [illegible] salicis et corticis [illegible]
et melliloti cum sanguine draconis et radice lilii.
et [illegible] cum oleo ro. et vitello ovi et [illegible]
[illegible] fiat super aqua in qua decocta sunt [illegible] et origanum
et [illegible] ex ea sola. Aut aceto in quo decoquantur
cimino [illegible]. Aut infusione olibani cum aloe aut
cum aqua [illegible]. Aut infusione [illegible] decoctione
camomille et melliloti aut succo eorum aut decoctione
foliorum caulis et fiat emplastrum ex foliis caulis de
coctis et [illegible] forti vino aut antiquo. Aut fiat
emplastrum ex [illegible] commixto cum duplo sui
de carne ficus. Aut [illegible] fricato cum lacte aut
fiat ei emplastrum ex [illegible] in vino aut [illegible]
[illegible] cum lacte [illegible]. Quod si cum [illegible]
[illegible] masticetur cuminum et sal
et distilletur saliva [illegible] et folia salicis [illegible] eis
valde qui ex eis fit emplastrum. De lacrimis in oculo.
Hec egritudo est ut sit oculi semper humidi humiditate
aquosa. Et quicumque currunt lacrime. Et earum
quedam sunt nature. Alie accidentales. Et de accidenta
libus sunt que sunt inseparabiles in sanitate et sunt alie
secundum [illegible] removentur si removeatur sic
sicut in febribus. [illegible] accidentalibus est debilitas re
tentive aut [illegible]. Aut diminutio lacrimalis
[illegible]. Aut propter administrationem [illegible] aut suc
cessione incisionis ungule. Et [illegible]
[illegible] est [illegible] et cursus eius ad oculum in una [illegible]
[illegible]. Que autem nature sunt aut
propter [illegible] incisionis lacrimalis non sanatur. Et
cursus quod lacrimarum que fit in febribus et egritudinibus
acutis est sine cura [illegible]
bus. Et quicumque accidunt in febribus [illegible] que sunt
ex febribus [illegible] aut in febribus [illegible] sanguineis
et [illegible]. Et quicumque [illegible] cursus la
crimarum in frigore. Et iste omnes que sunt [illegible]
que accidunt velociter removentur [illegible] re
moventur cum ea si removetur. Cura. [illegible]
in earum est administratio melior [illegible]
Earum vero que sunt successione incisionis ungule [illegible]
corrosionem eius [illegible] pulvis [illegible]
et [illegible] et collirium de aloe et collirium de [illegible]
[illegible] et ut fiat alcohol super lacrimale ipsum cum [illegible]
aut cum fumo eius [illegible] cum aloe et memitha [illegible]
[illegible] ad finem [illegible]
[illegible] nascatur [illegible]. Illa autem que [illegible]
ungule cum [illegible] aut alcohol de [illegible]
cum alcohol de [illegible] de albugine [illegible]
omnibus [illegible] viscosis sicut est collirium album de sarcocol
la et collirium de [illegible] et reliqua que dicta sunt [illegible].
Et ex eis que experta sunt [illegible] est melius [illegible] ex aqua
[illegible] acetosorum cum melle. Et illud quod [illegible]
[illegible] libra i. ex ea usque ad medietatem [illegible]
ponatur in ipso aloes [illegible] fellis [illegible]
[illegible] et [illegible] memithe omnium ana [illegible]
[illegible] et maneat sub sole xl. diebus [illegible]
[illegible] clauso. Et ex eis que experta sunt [illegible]
[illegible] balneum [illegible] distilla
[illegible] aceti et aqua in oculum [illegible]. Ille vero que sunt nature
difficulter recipiunt curam. De strabonitate
Quandoque fit strabonitas propter mollificationem
[illegible] quorundam lacertorum moventium illud quod
apparet in oculo et declinat ab aspectu illius partis
ad partem oppositam ei. Et quicumque fit a spasmo alicuius

i. naturaliter [illegible]

i. diminuti [illegible] lacrimalis

i. fel elephantis

cor. & declinat oculus ad ptē eius & quātitas eius
sit. Et quiq3 fit ab huīitate & quiq3 a siccitate sicut
accīt ī febbz acutis. Et illa qd̄ magis spasmus la
cti nō fit nisi a spasmo lacti motum spasmus ei
eius ē qui fiat eueniē ī oclo strabositatē. &
nociuus spasmus ei lacti retinētis indicet nisi fi
at appere nocius imo ofte ualde. Et m̄lcatē qd̄
accīt strabositatis ptisstaz egritudines cerebri sic̄
epilēiaz & carabitū & vertiginē & silibus istis. Et
accīt ꝓ adhustionē & siccitatē & replōne. Et
sicas qr remocō ocli ad supiora & ad īferiora
ē illo' qr fiat vidē rez vnā. duas res & ad du
o latā nō infr uisu nocius. deq° sit curandū.
Infantis uo nō sanat nisi ad isp̄one ī finicie uall
de huīde quiq3 ei spat ut sanet & ꝓpē Cura.
Jubi ei or ut eqtur cuna & ponat candela ī pte
opposita strabositati ut laboret sp aspicē ad eā
Et silr or ut liget filū rubeū cū re rubea op
posita pti strabositatis aut suspēdat ad nube
ui ap tipus opposita aut aurē & totū id fiat un
ut ei aspectus ipm osequat. & mudat illd' cū p
uo labore. Quiq3 ei ofert ille labor ī equitō o
culi. Et emissio sanies ē exeis q̄ fiūt asp
cū rectū. Illi aut qub3 accīt p'cip magis sunt
a senes & ē cū eius mollificacō. aut spasmus
huīus or ut utant mudificatiōe cerb cū cura
cuiatibz q̄ dixim° cū rebs magis & silibz eis.
& scalificacōne regimis & amistracoē & resolōē.
Et meli° qd̄ iuuatibz ī strabositate ē ut fiat
eis caputpurgiū cū suco foliorz oliue. Q si fu
erit eius cueniet° a spasmo a siccitate tūc optebt
ut utant embrocas bucchanus. Et qn nisi assu
erit. fe. sumat ī potu lac asininū cū oliis ual
de bucchanis. & pennis or ut bucchet eorz regi
mē. Et or ut distillet ī oclm sanie turturis.
Et fiat emplrm ex albugine oui & oleo. ro.
& panis vino & liget & fiat illd' diebz plibz.

Nrēdus accīt egssio De exitu oculi. Fiat
aut ꝓ uehemētiaz īflacōnis ocli ꝓ gnū
catē & replōne suaz. aut ꝓ uehementiam
cōtractiōnis eius ad exteriora. aut ꝓ uehemē
te mollificacōez suspēsiois sue & lactorz firā
cū suspēsione p'oclm. Et illa qd̄ q̄ accīt ꝓ
uehemētiaz īflacōnis ocli & replōne eius.
aut ē mā plima ipo oclo īflatā aut hūo
rosa plima huida. Et quiq3 ē replo ꝓā in
ipo. & quiq3 ē cū coitate cerebri & capis sic̄ qr accīt
ap replōnē mestruorz. Et illa q̄ ē ꝓ uehe
mētē coartacōnē eius ad exteriora & nō ē ni
ap p'focacōnez. & sic̄ fit cū soda ē uehemēs. &
sic̄ fit ap uoitū & clamorē & mlrbz p't ptuz
uehemētē & tenasmō. Et quiq3 ē cū h' ex mā
declinate ad oclm & cū nō ē mūd° pt°. Et
quiq3 ē ex corrupcōne omixtiois fcē aut mor
te eius. aut putfacōne ipi°. Illa aut ꝓ molli
ficacōnē lacti. qm lactus otinēs iunū oculū
cū mollificat nō sustinet oclm s3 declinat ad
exteriora. Et egssio quiq3 est ex mollificacōne
lacti tm & nō destruit uisus. Et qn ē cū
attracōne eius & destruit uisus. Et qn eg
dut ambo ocli ieis q̄ sūt sic̄ p'focacōnes. &
apata uelamīnū cerebri & ī piplemonia. Et
quiq3 ē cū ī illo coartacō. Et qn ē cū ipo replo
ē. Et m'lcacoē. fit cū sagittate īpedictē & fra
cture capitis ī carnea. Signa eius. Cū ē ex mā
plima aggata ī pupilla tūc illic ē cū egssio
ne magtudo & cū ē ex coartacōe qm ē illic ma
gnitudo si adiuuat eaz mā. Et quiq3 ē magi
tudo & ī alnlibz dispōnibz senat extēsio expl'

ca rei ap̄ eiorbz & oguoscat cū ei°. Cū illa
aut q̄ ē ꝓ mollificacōnē lacti nō magnificat
pupilla neq3 senat extēsio uehemēs ab īte
riorbz & ē pupilla cū h' estuans Cura ei°.
Egssionis qd̄ lenī sufficit uicta repellēs ad
interiora & sopn° sm resupinacōnē & exsic
cane cerebr & puitas motus & assiduacō clau
sionis. Q si necē idigz adiutorio adhibe
at̄ coliū de sumach. Que uo fortis ē exca
tiē si illic ē mā idigz mudificacōe ei° a cor
& capite cū eo qr scas exsolucōis & floīa & ue
tōis sup ambo tēpora & colijs acutis. Et
potius qd̄ solo' uētos ē ex rebz magis iuuan
tibz spēs eius & silr potio uētosaz sup collū
Et or ut assiduet uapracō ei° ipm° cū lana
īfusa ī aceto & embrocē fiacas cū aq̄ firā aut
sale firō & ꝓpē idē īquā decocta sūt sappticā
sic̄ cortices gnātorz & sumac & sic̄ ꝓponē.
& endiuia & vgā pastoris. Q si nisi fuit cū re
plone ofert h' regmē ī hora oī. Et si fuit illic
replo optebit ipm ut resoluat mā cū rebz
ogruis. Et si fuit a mollificacōne ē opte
bit ut amistrēs reius magis. & gargarisma
ta & odoramēta & suffumigacōnes ogruas. &
post illa amistrā stiptica fortitudiez facien
cia. Illa uo q̄ ē ap ptū si ē a pauatrice asius
sanis paricāū aut corrupcōne fcē° puocat
mestrua & extrhe fetū. Q si ē a coartacōne
cū ꝓcē adhibe stiptica. Et ex meli° q̄ dez
oferētibz ī egssione & eminēcia ē ut fiat em
plrm ex farina fabarz cū rosis & thure & albu
gine oui & ē medieē dactilorz adhusti cū spi
ca sūt boi eminēcie & egssioi. De p'fūditate

Illud fit ī febbz & ꝓpē vi oculi & eius pūcta
gulatiuis & suffocacione euacōn De. Fiat.
uz & ī sopitacōis & angustie & ē stricte
Et illa qd̄ q̄ uigilatā ē oclus sopnifer us
gnus difficil' motus ī palpebris & nō ī pupil
la. Et ī angustia ē quieta pupilla. Q'az
aut dixit qr accīt quibz daz hoibz diūsitas du
orz laterz faciei & in frigore uehemēti & calore
uehemēti. Accīt g° oculo q̄ ē apte firū p fun
dacō & grauitas. De uiriditate eius. Fiat.

Uiriditas accīt aut ꝓ cām ī tunicis aut
ꝓ cām q̄ ē ī humoribz Et cū quod' ī humo
ribz ē qm si fuit glacial' ī ipo plime quan
titas & albugineus clarus & situs ei° ꝓ q°
ad exteriora & equal' quātitatis & paruc° erit o
culus uarius uiridis & si nō fuit extūca p
hibicō. Et si ī huītatibz fuit obnubilacō & gla
cial' fuit puus & albugineus plim° obtene
bracō fiet sic̄ ē obtenebracō aq̄ p fūde. &
si fuit glacial' p'fūd° erit oculus nig. Cā
aut ī tunicis ē in uuea. Nā si ipā fuit nigra
ocl's cū eius nig. Et si fuit uiridis fiet ocl's
uiridis. Et uuea qd̄ fit viridis p uiacoē digō
nis sic̄ planta. Nā in pn° cū nascat nō est
appentis tincture imo declinat ad albedinez
deīn ipā cū digōne fit uiridis. Et ꝓ hac cām
sūt ocli uiridēs & uarij. Et hec qd̄ uarietas fit
sm uaraz uarietatē aut ꝓ resolōnē humi
tis qr sequit' tinctum cū ē digā ualde sic̄ pla
ta cū resoluit' eius humor ī cap' albificari
& h' quād' uiriditas ē a siccitate dnante. Et in
firmorz quād' ocli & seni uarij sūt ꝓ hac cāz
qm īsenibz mltiplicat humiditas extranea & re
soluit' inata. aut erit illd' cor' eueniens ī ea cē
Et ut ꝓ ea qr ipē aduenit uuee cū nō prius
fuit. Et fit quiq3 ꝓ claritatē humiditatis exq'

cata e. Et quandoque fit propter unum duorum nocumentorum
qui accidit nervo concavo. Et scitur illud vel debilitate
visus vel malicia eius. Et viriditas quod quando
e accidentalis quando e naturalis. Variatur ac pervenit
ad agregationem eorum viridentis et componitur ex eis
ius media mediocritatem et viriditatem que e varietas. Et
si esset varietas permixta sic extimantur eorum
des esse oculus videns lesus propter sinum deficiunt. Ab
equalitate que e instrumentum visus. Quoniam ac medie
minorantur ambobus in visu et viriditas non e
propter nocumentum in ipsis. Et cum mihi e quam magis quam
e albuginei cum pluribus penetrationem formarum
color cum declaratione propter quod e omnia puerilium
ca. et illud e sicut illud quod est propter contrariationem humiditatis.
Nam si e inflatio et non respondet motum pal
pitationis et egressioni ad anteriora ita quod non sit cum
rinodum. Et si oculus fuerit viridis post puritatem hu
moris albuginei erit magis videns in nocte et in
tenebris quam in die propter illud quod accidit de motu luminis
et inde puritatis et impedit eam a declaratione rerum
sicut deficit a declaratione eius que e in tenebris post
lumen. Niger vero cum humiditas visus in nocte e
minor propter quod illud indiget palpitatione et mo
tione mediam ad exteriora. Et multa plurima eorum
quam pauca. Niger autem propter tinctam agregant visum ne
bementer. Cura. Iam expertum e alcool exlegi sic
cum decoquatur in aqua donec fiat sicut mel et fiat
in alcool aut sumatur ammoniaci saphi pondus
ʒ. iii. magnati et musa camphore omnium ana pon
dus pondus dam. cum fumi lapidis oli aut olivarum
crocti ana ʒ. i. agregentur omnia terendo et amiscet
cum ipse et olim eius e ex eis que denigrant pupi
llam. Et similiter succus solatri aut sumatur succus tribu
lorum pondus ʒ. ii. et gallarum adhustarum pondus ʒ.
i. oli de nucleis olivarum de nigrarum similiter arborum
et oli saisamum excorticati aloes ana pondus ʒ. i.
decoquatur lento igne donec nigrescat et fiat in
de alcofol. Et ex eis que experta e ut adhuratur
avellana et pulverisatur cum oleo et inungantur ne
tres in fantis viridis. et et si immutatur radius in
colloquintida humida et fiat in alcofol ita quod di
quod illud denigrat pupillam cum. et similiter corti
ces avellane codem. Aut sumatur acacie pondus i.
gallarum vi. pondus agregetur illud que cum aqua florum papa
veris nisi. et succo ipsius et fiat ex eo distillatio
et similiter succus bengi et succus corticum granatorum. Trac
tatus tertius de dispositionibus palpebrarum que accidunt

Macula pediculorum e eius depictio in palpe
humitas putrida quia expellit natura bris.
ad partem cutis. Et uterius spatium generationis cor
e caliditas naturalis. Et ille cum ut plurimum accidit
illud e ille qui e plurime varietatis in abstinens et
pluri exercitii et immundus et in utitur balneo. Cura.
In capite amundificatione corporis et capitis et partis
oculi cum eo quod scimus et post cum gargarismate facto
ex aceto et sinapi. Et amiscetur ablutio oculi
et embrocatio ipsius ex aquis maris et aquis salsis
et sulphureis. Et liniantur pili palpebre ex
medietate facto ex albuginie et medietate ipsius
de mere buzagi et quandoque additur eis aloes et bau
rach ana pondus s. Et melius quod e ut sit
illud quod conficitur aceti squilliticum sed almembuzegi
cum baurach e melius ei bonum. De silach et est

Silac quod e grossities generata ammisione pilorum
eorum in palpebris pervenientes a materia grossa male
dispositionis nitrosa propter quam ruberscunt palpebre et
cadunt pili et advenit adulceratione per quam in quibus fixi
sunt pili et sequitur eam corruptio oculi et plerumque
accidit successione obtalmie. Et de ipsa quod

ta e rodens. Aliquando antiqua mala. Cura e. Inne
cta quod confectum fuerit emplastrum ex lentibus de cortibus
cum aqua ro. et fiat emplastrum ex portulaca et
endivia cum oleo ro. et albumine ovi et amiscetur
illud toti nocte et ingrediatur balneum post ipsam. Aut
sumantur lentes excorticate et sumach et pulpa grana
torum et rose et conficiantur illud toti cum rob in nocte et
balneetur mane. Et assiduatio balnei e ex rebus
magis conferentibus ei. In antiquo vero et corrupta
ut crura ventosentur et flebotometur vene frontis. et
assiduetur amisio balnei. Et ex medicaminibus
autem que ponenda sunt ita e ut sumatur eris usti ʒ. s.
dragaganti ʒ. iii. et piperis ana ʒ. i. terantur cum
vino pontico donec fiat sicut mel subtile et adminiscetur
in exterioribus palpebre. Intra autem que fit successive
obtalmie e expertum colirium factum hunc modum.
Dragaganti et antimonii et et et spice omnium ana pondus i.
sumatur sebesten x. partes fiat colia et fricetur ex eis
palpebre. De gresse palpebrarum rubrica.

Est ut accidat palpebris difficultas motus
ad claudendum cum sunt aperte et ad apendum
cum sunt clause cum dolore et rubedine sine humitate
sine plurimum et consequitur eas plurimum ut non obedi
ant ad apiendum cum excitatio post sompnum. Et
plurimum quod ipsius non e sine fluxus lippitudinis
separatio de ut siccatur et in e cum quod ea cursus in pac
cientes qui e assiduitate vel ab humore visoso de cli
nante ad siccitatem valde sed quandoque fit dolor et rubedo
Illa vero que fit a frictione sine multa fluentia ad ipsum
nominatur siccitas oculi et multa. e illic contraria. Et
multa plurima grossa indigens curatione. Cura.

Corpus assiduet vaporatio eorum oculi cum spongia infu
sa in aqua tepida et assidue utatur balneo cum aqua dul
ci equali. Et ponatur super oculum post sompnum album
ovi conquassatum cum oleo ro. Et assidue fricatur su
perius caput cum lenientibus et oleis et emplastris et cap
pinguis humectantibus cum oleo vi. et nenufar et reli
quis. Et si significaverit dispositiones quam cum siccitate sit
multa colica solues cum nobili quam supra e prefatis.
Et si extimatur quod illic sit multa colica grossa ex
siccitate indigens resolutione resolvatur cum mucila
gine fenugreci et mucilagine se. lini. acceptis
cum lacte. Iste enim ambe cum ponuntur super oculum au
ferunt algese et evacuant humorem. Et ex eis que ad
eam experta sunt adeps galline et mucilago se.
lini et cera et oleum ro. ponatur illud desuper et et
in palpebris amiscetur quod attenuant lacrimis sicut eo
lium assistentis. Plerumque enim confert in malis cum ad
ministratio alcofol. pro vocatione lacrimas ipsum e re
solvunt mixtam grossam et fricatur eam cum ere et attenuatur
ex humoribus sanctalibus illud quod lenit eam et ea et reso
lunt ipse sua resolutione. Grossitudo palpebrarum

Est sequens scabiem et quandoque fricatur ipsum
compositis de luminna facta super oculum. Cura eius.

Est e alcool factum ex lapide lazuli et lapide armeno
et ex nucleis dactilorum adhustis et ex duabus spicis.
et administratio balnei assidua et alienatio vini.
Quandoque vero fricatur plurimum cum indio et colio rubeo
leni sed fricatio cum zuccaro quandoque exsiccat et attenuat.

Accidit propter multos similes inflatio palpebrarum
et vaporeo et propter debilitatem digestionis et malicia
eius sicut fit in febribus vigilatio et singultus. Et quandoque
fit ipsius ydropisis et catesie. et propter apostema humida
sicut peripleumonia et sicut litargia. Et quam accidit omnia
lesentibus indicat multam confusionem et post quam in eis
e reliquorum membrorum inflationis pervocatio et evam
ipse exsiccatione et inflatione. Cura. Est absciso cum
usu et vaporatio. Gravitas palpebrarum.

Quandoque fit propter inflationem et causis eius. Et quandoque fit.

per debilitatem virtutis retentiue eius in ethica.
Et quandoque fit per consumptionem et sermach et similia. Et
quandoque accidit grauitas et mollificatio ipsius propter ido-
rum febium **Iniuncatio palpebrarum apud lacrimale**

Inquandoque accidit palpebre ut conglutinentur **et ad libi**
aut cum conjunctiva aut cum quantitate aut cum
cornea aut cum utrisque et quandoque fit in uno duorum laterum
lacrimalium et quandoque fit prueniendo ad medium. Et
quandoque fit totis. Et cura quando incidatur aut est ulcera ac-
cidentia aut ruptura faciendo alcohol quod col-
ligitur ex oculo sebel. et detergit ungulam et fricat
ex palpebra scabiem. deinde non cauterizat ipsum cum
cimino et sale et similibus ultime sicut diximus et non
considerat omni hora illud quod est consideratione in ipso donec
accidit ut conglutinetur **De moro rubrica.**

Est caro pustulosa addita in oculo que si
fuerit apud lacrimales tunc rectius est ut inci-
datur deinde cum agitantibus adhibeatur. aut curetur
cum alcohol basilicon et medicine violato et medicine ungu-
gule et postea cum collirio de assenico. Et si fuerit cum
albedine et nigredine tunc cura eius est cum ungule

Eius **Iniuncatio palpebrarum et est alsestra. rubrica.**
species sunt duo. Vna earum est ut conjuncte palpe-
bre non cooperiant album et illud aut est accatione ad-
est abrasione cuciente palpebis et nominatur oculus
huiusmodi oculus leporinus. Et secunda species est media. et
est ut cooperiat partem albi et nominatur abreuiatio pal-
pebre. et cum eius est cura prima vero est minor. Et est
causa est ut non cooperiat palpebra superior inferiorem
et illud fit aut ex glandula aut nascentia car-
nis addite quod iam est aut incipit. aut spasmo ac-
cidente palpebre ex ulcere consolidato super ipsum
non permittente ut palpebra superior cooperiat in-
feriorem. Et quandoque fit illud totum ex spasmo la-
certorum continuatiuum palpebrarum **Grando rubrica**

Est humiditas ingrossata in lapidem conuersata in
interiore parte palpebre. Et quandoque fit in albe-
dine similis grandini **Cura eius** Administretur super ea
linimentum ex aceto et sordibus urceolorum et reliquorum
et quandoque adducitur ei oleum ro. et gummi allorum et
sarcocolla aut linitur cum armoniaco conditio cum ace-
to et cimino et asa fetida et liniment deinde in capite o-
Ordeolum est apostema **De ordeolo rubrica** oblon-
longum apparens super extremitate palpebre
simile ordeo insignum sua et eius uia secundum plurimum est
sanguinis dicentis. **Cura.** Curetur cum minutione
et euacuatione per pigm secundum quod sanguis. deinde sumatur ad
de opoponaco et resoluatur in aqua et liniatur ex eo
locus quoniam est bonum ualde. Et confert ei uaporatio
nes ex aqua dissoluto aut farina ordei cum gal-
bano de feniculo de pannis calefactis ponatur su-
per ipsum. Et uaporationes cum cauda muscarum ha-
bentium capita abscisa. aut cum aqua in qua ordeum
bulliunt aut sanguis columbe. de sanguis alguis-
ceni et titurus. aut sumatur baurach partem et gal-
banum in heu et commisceantur ambo et ponatur super
ordeolum et epithima auribus. Confectio epithi-
me ambasy. rubrica. olibani nuclei ambo aa.
p. i. laudanum quantum partes. ex. aluminis baurach
armenii omnium aa. medietatem partis aggregentur cum
fece olei delilio et liniatur super ipsum. **De asanach**

Asanach est additio natus pinguis contingens in
palpebra superiore et grauat palpebram ab apa-
cione et fiunt ipsarum mollificatam et est conuicta in mo-
ca sicut nodus. Et plurimum quod accidit infantibus et
humectatis in quibus multiplicantur lacrime et obtal-
mia **Signa** Et exsignis eius est quoniam cum tangis in
flecatione digitis duobus deinde separas eos emine-
cia in medio eius existit **Cura** Cum manus

est cura eius et ipsius modus est ut sedeat eger et reti-
neat caput eius minister ad priora. et tendatur
eius cutis frontis in ipso apud oculum et eleuetur
palpebra. et accipiat eam medicine inter duos indices
et medium suum et comprimat partem et aggregabitur materia con-
pressa ad illud quod est inter duos digitos et ille qui
caput tenet fluit exinde supra aliquam qui apparet
eminentia incidat cum ab ea sufficienti secatio-
ne et similiter non profunda cautela. Nam cum illa ne-
cessaria est et ut incisionem faciat post incisionem tunc est
quod una forma adderet faciat incisionem. Cum apparet
per incisionem prima bonum est. et si non in anothomia
additio fiat donec appareat. Et si inuenit ea sepa-
ratur super ungulam suam involuat pannum lineum et
accipiat asanach separando ipsam ad dextrum et
ad sinistrum. Et si remansit residuum non obe-
dies ei puluerizet super illud aliquam partem salis ut cor-
rodat ipsum. Et si fuerit incisura uelamentis adhe-
rentis accipiat illud quod exeq separatum est et di-
mittat ad et non inuadat ipsum sed cum immittat re-
suam resoluem salis qui puluerizatur super ipsum deinde
ponat super ipsum pannum infusum in aceto. Cum ma-
turum affuerit secunde diei et secundus fuerit sanis
curet ipsum cum medicine conglutinatis et sicut incis
liceum et sicut mennithe. et cetera. Quandoque autem inuadit
partem eius quod non separatur detegmine et excoriatio
cum incisione et penetratione cum timet scripsi. et
mouet ad exteriora et similiter donec separatur aut fiat
illud cum in fimo pene. Et oportet ut cautela adhi-
beatur in perforando ab eo ita ut non redeat ipsi-
dum. forum ei si tendit ad palpebram cum uehem-
encia aut fit processus in foramine cum diu donec in-
datur cutis pannicli qui est sub ea nocet et incipit apparere
adeps loci incisi qui comprimitur digitis quod ipsum est cum
datur incuria cutis excisis et peruenit de uehe-
mens aut apparet calum et remanet relique diu
per timorem quod sunt deteriores quam asanach. Et fo-
rasse incadit delectatio retinente oculum a quiescens
et debilitatem palpebre ab apertione. Fetricio uero quod
debilis est et plerumque sanatur medicine resoluente absque
operatione manus **De sitacati rubrica.**

Est caro mollis eueniens in interiore parte palpe-
bre a qua non cessat fluere sanguis rubeus et niger
et uidis autem quod cum est mundificatio cum exsic-
cantibus colliriis acutis. Cum sicata corrosa
fuerit administrabis tunc pulueres et colliria que carmo
sunt glutinatiua. Et similiter exeis quod in ulceribus palpebrarum
dictum et ad ultimum et pruritus et scabiei secundum quod ante dicitur

Lapidositas est apostema proueniens **De lapidositate**
sanguineum et uocatur in lapiditatem a qua quando
liberatur manus opus deinde adhibitur medicine plurimum oculi.

Administretur **De ruinis ulceribus palpebrarum et rupturis**
super eam emplastrum ex lenticulis et sisticis **carni.**
et coriandris ferinarum de cirnis cum aceto. Cumque ea
de inter corticis et corrosio destructa fuerit admini-
strabis super ea uitellum oui cum oleo quoniam ipse consolidat
Et si uolueris administrabis desuper collirium de oliba-
no et collirium album uel cum collirio citrinario et rubeo
le. Rupture autem palpebrarum recipiunt consolida-
tionem et curantur cum rupturarum curam de qua incisio sito.

Eius cum est materia salsa **De scabie et pruritu**
intenosa. aut ex sanguine calido qui humore
alio acuto fiunt et prouenit pruritus propter quod deinde fit sca-
bies. Cum ergo plurimum succedit ulceribus oculi. et in-
capit egredi prius cum pruritu prius deinde fit aspi-
ritas et rubificantur palpebre deinde fit ut grauiter fiat
et ulcerosa postea aduenit grauitudinem cum uehe-
mentia sassio et quod adest in pruritu rapitur **Cura**

Cum scabiei associatur obtalmia cura prius ob

caliginat deinde procede ad scabiem palpebrarum non di
mittens eas obtalmie. Et similiter sunt dispositiones et
iudicium si est egritudo alia non ut in vehementi
rubore eorum diligenter attendas. Cum ergo in diebus ul
timacionem et apostema ne administres medicinas acutas
et similia eis nisi post consecucionem cum facilitate ad
possibilitatem. Nam cum curabis cum medicinis aquis
vehementer. In scabie non et etiam specialiter percurrit necessaria
est fricacio aut cum ferro aut cum medicinis fiat frica
cio ex eis que sunt sicut spuma maris et perpetra giri cius
que nominatur vasum. aut cum foliis ficus. aut fiat fri
cacio ex sedanagi et cuculo et masticinica fiat
ex eis collirium et fricetur cum eo. Illud autem quod curam
recipit cum medicinis et est illa que non consequitur gradum
primum et etiam specialiter percurrit. Invenitur autem est assidua
cio evacuacionis et flegmatica et si non plus salti bis
in mense et flegmatica lacrimalium post flegmatica ulcerum
et assiduacio balnei et alienacio pulveris et fumi
et nocte fermentacionis. Et cautela vehementie sic
tue colli et constriccionis capitis et fumus et ne
et multitudo laterum applanacionis pulvinariis
et plongacionis iacendi super faciem. et omnium que ascen
dere faciunt materias ad superiora et trahunt eas
ad faciem. Et confert in principio sui collirium rubeum le
ve et post ipsum collirium viride leve. Quod si fuerit
fortior illo tunc acutius uno quoque illorum et cum
thematicos et collirium assiratis et collirium de eo
Et quoque curatur cum felle yrci et felle porci et cum
sale armoniaco et tucia et ere adusto et
calcadis adusto coniuncta et separata et basilicon
et collirium generatur sunt bona et medicina arsiniatis
est valde bona. Et ex medicinis conferentibus est medicina
huius. Recipe. karabe partem .i. corticis granatorum partes
.ij. conficiantur cum melle aut aloes partem .i. salis ar
moniaci partem .s. conficiantur cum melle et administre
tur. Et item similiter eris usti .xvi. aureos piperis
viij. aureos. climie .iiij. aureos. nitri etc. cum bo
racis aureos .ij. floris eris .v. aureos gummi .xx. aureos
terantur et inscarantur sicut scis cum aqua pluviali.

Alinasach est apostema cum **Tumor in oculo**
pruritu. Et quoque est illud quod supra diximus
ventositas. et quoque superfluitas sunt flancia
Et quoque est superfluitas aquosa. Et quando est super
fluitas multa **signa**. Quod si ventosum est quoque
accidit subito et declinat ad partem lacrimalem et est
sicut quando pungit musca in illo modo et accidit in es
tate et semper et non est continuus. Et flanticum est
frigidum et grossum et fiunt vestigium impressionis
loco una. Si aquosa non remanet vestigium
in impressione plurimum neque dolor est ideo. Et multum
sim plurimum occupat palpebre et oculo et est cum du
ricie et extensione consequentibus super alia et max
illarum similitate et non est cum eo dolor et quod sit cuius
et est color eius fuscus et plurimum eius accidit post ob
talmiam et post variolas. **Cura** cum ut in capi
tibus primo et evacuacionis corporis et mundificacio capitis
Et cum que fuit ad illa declinacio administretur emplastrum
ex foliis malve et forcotra eius sunt fola allke
rua contrita et permixta cum aneto et maporagine
ex spongia infusa in aceto et aqua calida et in fine lini
mentum ex aloe et fel ut albumen et sicut in memi
de et sanfel et aceto cum aqua solatri. **multitu**

Multitudo palpitacionis **De palpitacione**
sic exit cadente in oculo levi. Et quoque
sit a siccitate. et quoque multiplicatur in infirmitatibus
techanum et inspiratio ad ipsum et indicat in egri
tudinibus acutis techanum et spasmum. **De casu pi**

Cadunt pili oculi aut causa mali **lorum rubrica**
aut causa loci. Et causa quod mali est qui replet

est particulari sicut fit in fine egritudinum acutarum et pravarum
aut qui corrumpuntur per illud quod administrat eis cum
nascuntur sicut accidit in allopicia et est ut fit in ictio
ri parte palpebre huius causa aut vena in cur
sa calsa non apparente in palpebra nocumento sen
sibili. sed ipsa nocet pilis. Quod autem causa loci est quando
est illic nocumentum manifestum aut duricies et gros
situdo et non invenitur vapor aquosus generatur pilis causa
sitam. aut apostema aut corrosio et signum ipsa rubedo
et mordicacio vehemens et dolor. **Cura** in illo qui
est causa loci cura nocumenti quod est in loco primum quod
dicitur in cura aucupacionis capilli cuius in loco suo. Et
in illo cuius causa est pravacio mali curetur corporis regimine
largo et albacione. Et administra medicinas attrahen
tes materiam pilorum ad palpebras quas dicturi sumus
et que sunt dicte in alandicia et in capitulo in singu
lari cura. Et in eo quod est causa mali corrupte ad
ministra purgacionem capitis et mundificacionem cerebri
deinde cura medicamentis pilorum. alcofol autem in una
tia ad illud sunt lapis armenum et azuli. Et expe
ritis alcofol de nucleis dactilorum cum laudano
dictum mentidocarzo. aut summatur de dactilis
in maturis ad busto ponderis .iij. 3. et duarum
spicarum .3. .ij. fiat ex eis alcofol. Et ex eis
que experta sunt est ut terantur spica nigra et anti
monium et administretur cum medio. Et et fiat alco
fol ex stercore muris adusto et non adusto.
et melle et perpetra asulalu. aut summatur de terra
in qua nascitur nitis cum cuculo romano et est al
chitum partes equales et administretur ex eis al
cofol. Et ex eis que experta sunt ad illud est ex eis
cum quo sunt pruritus et rubedo et corrosio est ut
decoquatur granatum cum sua totalitate et pro busta
suis in aceto usque quo dissolvatur et anectatur
super locum. et omnia quidem in sua confirmit. Et ad
illud et climie coloquintida et antimonium partes equales
summantur et terantur et administretur **De pilis inver**

Et ex eis que experta sunt **sanis et additis. Recipe**
est ut summatur stercus leporinum adusti
ponderis .iiij. 3. et stercus yrcini ponderis .iij. 3. conte
rantur et administretur ex eis alcofol. aut fiat al
cofol ex muscas huius capitis abscisa exsic
catis. aut adunatur avellana et terantur et con
ficiantur cum adipe caprino aut adipe ursi et lini
antur ex ea locus facit ei nasci pilos et cum hoc
denigrat eos. Et summantur antimonii ad busti
partem .i. et piperis partem .i. plumbi ad busti abluti
.iiij. partes et nucleorum dactilorum adustorum partes
.ij. conterantur et fiat ex eis alcofol et adulterium
cum hoc pilorum est unus melior quoque et ad vena
et cauterium et ordo cum acu et abrasio palpebre cum
sectione et evulsio prohibita. et inviscacio est ut ele
ventur et equantur cum mastice et gummi primum et visco
et armoniaco et glutino que egreditur teneris cor
ticum et aloe et sarcocolla et draganto et thure.
dissoluto cum oleo et albumine ovi et ex hiis in
viscacio bona est ut inviscetur cum oleo de seanni
Et melior eo est cum colla casei quam nos dixi
mus in alandicia. **Cura** Cura vero que fit cum acu est
ut acus penetret ab initio parte palpebre ad
exteriorem ubi est pilus. deinde ponatur pilus in fora
mine cuius et egrediatur ad latus aliud et stringatur
pilus. et si fit difficilis introitus pili in foramine
acus ponatur extremitas capilli mulieris et exhibeat
acus ex illo latere deinde ponatur capillus in fora
mine et egrediatur ex illo latere et stringatur capillus
donec remaneat filius acie medietate et ponatur in
ipsa pilus et extrahatur. Et si necessaria fuerit iteracio
acus queratur locus alius. secundarius que prefo

cũ coĩe actus dilatat foramĩ ⁊ nõ retinz pilũ
Septio aũt ẽ ut abscindat origo eius ex palpe
bra. Quidã uõ nõ pcipiũt ut sciccãt locus o
gruoĩtus cõgiuã ⁊ ẽ cap extremitatẽ ocli de m
osolidarẽ ⁊ nascẽt sup ipm caro addita et
equat pilũ ⁊ nõ pmittit ipm ĩnsari. Cauteriũ
aũt qui melius ẽ ut fiat cũ acu hñte cap cũuatũ
cui cap ignat ⁊ extidat palpebra ⁊ cauterizet cũ
eo locus pili ⁊ nõ redibit. ⁊ quãq3 nõc sẽ uncõ
ues h aũt ẽ ⁊ n redibit pt illd pemt euulsio
phibita ẽ ut eleuat deĩn ponat sup locũ
me phibitiue natiuitatis pilor ⁊ ipe sĩ pal
pebraz q sit de eis q dcẽ sũt marcol me sin
glãm ⁊ diaz eas i cap pilor aditor depilis

Nascunt ex multitudine. additis rubrica.
Nbuitatis putid aggnãte ĩ palpebis oculi.
Cura eius ẽ mũdificacõ capitis ⁊ corpis ⁊ ocli
cũ eis q̃ scis deĩn amistin alcohol acuta mũ
dificatiua palpebrũ sic albisaliã ⁊ uiscarium ⁊
coleriũ rubeũ acutũ ⁊ uiride acute ⁊ coliũ de
nurolulais ⁊ ipe si fũnt illic lacme aut ad
actenuiũ hũor accid it. Et si nõ fecit cum
adihe euulsiois ⁊ euellant ⁊ linant sup ori
ginẽ cor sangis cuti ⁊ fel arieti ⁊ fel uultũ
⁊ fel capñi. Et qiz pmiscent fella ista ⁊
sagines cũ castoreo ⁊ fiunt ex eis colia sicut
squame piscis. Et admistrent cũ necitas ĩ
cũbit dissoluta saliua hois. Et nõ eo utit
meia hora ex specter sup ipm. Et exceñs qd
bonũs ẽ ut sumat fel cruti ⁊ fel uultũs. ⁊
castoreũ sm equalitatẽ aggret cũ sangine co
lũbe ⁊ fiant ui tex. Et ex eis q nazrant sẽ
sangis tice canis ⁊ sangis uuar. Uniti ex
pmitũ nõ ũtificauit illd. Et rectius qd sm qd
extimat ẽ ut uiscerat cũ alzũtera. Et ex eis
q nauunt ẽ ut admistret fel uultũs cũ ca
ne ⁊ sale amoiaco ⁊ sinto pori ⁊ ipe qui poit
i sartagine sup ignẽ donc comiscant ⁊ eqt
Et si fũnt cinis ostacor cũ melle ⁊ rubigo fe
ri cruginosi cũ saliua hois ẽ ultia cõnuis dolo
rez faciat. Et ex eis quid q sũt expta ẽ cura
cũ sale amoiaco ⁊ ipe cũ vngula asini adhu
sta cũ aceto forti. Et silr spũa maris cũ aq
psilij. Et cũ stupefit ⁊ infrãt locus eo nõ nas
cunt ibi pili. in uiscatio palpebrarum. fx.

Fit illd sm plimũ pt obtalmiã. Et q̃
ut admistret sarcocolle ⁊ zuccã tabarzet
pte eqli. spume maris qite pris terant et
puluerizent sup locũ. Tractatus. iiij. de dispoib
ptatis uisibil ⁊ opoib eius de debilitate

Obi uisus et nocumento ipsius.
Obilitatẽ uisus ⁊ eius nocumẽtũ efficiat. a
qualitatis cõrpe siccitatis dñantis hu
morose. aut ọnalis sm nã. aut uapor ele
uatus ex corpe ⁊ sto ipe. aut frigus hñs mãz
aut n hñs maz. aut pp dnũ caliditatis nãl
aut n nãl. aut ẽ sequẽs cãz ĩ cebro ipz egũũ
cebri notatz q ẽ in stra cebri aut ĩ pte anzioi
toti sic paissio opstina accĩs ei q̃ nõ mdz
oclis. aut ĩ pte anziore eius. Et plimũ qd
eius ẽ huitas dñãs aut siccitas accĩs succes
sione egũũ ⁊ motuũ supfluor corpeor et
aĩalũ ⁊ euacõnũ supfluaz pquas cadit v
tus ⁊ rsoluit nã. aut ẽ pp rẽ appãtũ ipi spũ
uisibili ⁊ uiis q ipm seqũt. sicut uuo orti
uo ⁊ sic hũorib ⁊ tumas. Et spũ qd uisi
bili quãq3 accĩt ut mltiplicet. ⁊ qiz accĩt ei ut
igrosset ⁊ accĩt ei ut stbaliet ⁊ accĩt ei ut mĩo
ret. Multiplicacõ aũt ẽ melior ẽ ⁊ magis

nuatã. Et stbalitas qd plimũ accĩt ex sic
citate. Et qiz fit ex uehemẽcia sepacõis ac
cidẽtis cũ sol aspiciat ⁊ splendẽcia ei ⁊ silia
Et qiz pducat aggacõ ualde supflua ⁊ co
gitacõnẽ resumptẽ cũ inspissat ea primũ
dĩu stbiliat ualde fo. Et istd ẽ sic accĩt lõ
gũ morã ĩ tenebris. Et grossitudo fit pp hu
miditatẽ ⁊ fit pp aggacõnẽ uehemẽtẽ n ita
ut pducat adducẽdũ ọnẽ stbaliantẽ Et
quãq3 ẽ cũ ieis accẽs inũtõ auacõis. Et qi
q3 ẽ pp uehemẽciaz siccitatis ⁊ mltitudĩem
euacõnũ aut debilitatẽ anzioris cebri uali
daz aut pp uiutez egũũ ⁊ ppinqtate mortis
qũ rsoluit spũs. Debilitas aũt ⁊ nocumẽtũ
q sũt pp tumas ⁊ plimũ eor ẽ pp tumicas
ex tuscais sm pfũdis. aut sũt cũ sẽ tunice
aut sũt cũ cristine q ẽ mea. Et q sẽ pp tunicã
upam sũt pp ọnem malaz. Et plimũ eius
rẽtẽcis uaporis mea. a sup fluitas hũitati
pmixte ei aut exsiccacõ ⁊ siccitas ⁊ mgrifica
cõ ⁊ corrugacõ accĩtes ei ⁊ ipe uuee ⁊ cor
nee. aut corrupcõ supfiaci eius pp ipsliacz
ulcaz appentãi. aut oclor aut collanãa
obtalmie plime auferentis ppetatẽ eius aut
colr exuens ĩ eis eaz sic accĩt cornee ⁊ reti
ne ĩ uetustia ex extremitate aut ĩ casitũ ex rube
dine. a denudacõ caloris nãlis sic illd qd
accĩt cornee ⁊ addit puietatẽ ⁊ sinuitudĩe
ad h ut lumi uicat uisũ ⁊ sepet uisibilẽ spũ
Et quãq3 accĩt exsiccacõ ⁊ caleficõ pp colẽcẽaz
siũa aeris ⁊ lumis cũ hũorib q sepacõ eaz
pp corrosione accĩtẽ q̃ nõ grãat lumĩ ĩ pene
tracõ ieis uno stbto penetrit ĩ glaciale ĩteg
aut pp orci pãnicli sup eas sic vngula aut
inflacõne ⁊ grossitie venar eaz sic ĩ sebel. ac
cidẽs cũ foramĩ tusitũ aut ẽ q̃ strigit sup
nãle pcais qẽ dictũ sim ĩ sẽ suo. a dilatat
aut opilat ĩteg aut nõ ĩteg sic cũ ẽ d scẽ
sus aq. Et nos quid dicer ista cap sigilla
ti oia sẽ aut pp hũores ẽ qũ glacial qd
q ẽ unus eor mutat ab cẽnẽa sua eqli ⁊ igrs
sat. aut stbalitas fit fortis ⁊ fit ĩ pedit adela
cõne lumis ⁊ coloris luminosi sup se. Et ex
albugineo qd qũ mltiplicat ualde aut igrossa
tur ⁊ fit illd cũ ad immoracõaz puietatẽ sua
aut pp hũitates ⁊ uapores qui pmiscent
ei. aut mutat calãntes eius puietatẽ. uapo
res ei ⁊ fumi ex ĩtici ex trĩseci nocet ei qũ
grauis ĩ misea. Et oia grũa ĩflacõ uaporosa sẽ
grũatiua uisus. Nocumentũ aũt qd uisui ad
ueit ex uitro nõ ẽ pmitũ immo n nocz uisui
n ĩsp nocet glaciali ⁊ ọuiat eius eẽ ab eqlita
te pp abũ nõ equalez q ei differt. Nocumẽtũ
aũt q fit pp uuũ ẽ qũ accĩt ei opillo aut
accĩt ei apia ⁊ ruptura. Signa. Signũ qd qd ẽ
cõitate corpis sigm ẽ i q dominus q sigt ọnẽ to
cius corpis. Et illd q fit cõitate cebri ẽ qũ il
lic ẽ aliq signor significantũ nocumẽtũ ĩ cebro
cũ h ut sit rlig sensus lesi cũ illo illd ei si
duatz fiat cõitatis cebri. Et qiz apparet
uisui plim ppetatũ eius. ⁊ cũ odoratũ sui
auditu sic paissio coartatã qũ cadit ĩ pte
anziore cebri. Et qiz ẽ audit cũ sua dispcẽ
⁊ remanz ocls aptus ⁊ nõ pt claudi palpe
bra sup ipm omnino nõ uidet. Et sigm qd
ipi spũi appar ẽ qũ si spũs ẽ stbal ⁊ ẽ pau
cus uidz rez ex pmo sm pscrutacõe ⁊ nõ
vidz q elõguatũ ẽ cũ pscrutacõe. Cum eius
stbalitas cũ est supflua nõ fugit rẽ luosã

valde vero fugat eam lumen clarum et separat eam. Et si est grossus et plurimus non videat ei per seriem intuendi longinqua et non perscrutatur visionem propinquam. Et cum videt aliquis lapides diversos est quia visus non fit in congregatione radii. Et cum obviat ei quod videtur et quod movetur vadens ad locum longinquum subtiliat grossitudinem eius et equat ceciditatem ipsius propter hoc. Huiusmodi motus resolvit spiritum subtilem quem fortasse ... operatur ad hoc. Et apud illos quidem qui dicunt per visum venire formas videndi et reliqua est quod glacialis motus fit fortis cum videt illa que elongantur et illud est ex eis que subtiliant spiritum grossum vel humectant ipsos et resolvunt spiritum subtilem propter paucitatem. Verificatio autem certioris in his duobus sermonibus pertinet ad sapientes non medicos. Cognitio vero illius ex dispositione tunicarum et humorum perspicuorum est ex eis que sunt propria cum non est res alia in ipsa. Cumque autem reperitur est ad dispositionem coloris tunicarum et humorum perspicuorum et ad dispositionem inflationis earum et extensionis et corrugationis et extenuationis ipsarum et dispositionem pupille oculi propter puritatem ipsius et dispositionem eius quod spargitur super ipsam de humiditate et ymaginatur de similitudine visus. Aut vero ipsos de siccitate et offuscatione que manifesta est extrinsecus et fortasse non apparet cum conspicitur oculus et est forte aspiciens in eum. Et quandoque significat secundum dispositionem cornee. Et quandoque significat secundum dispositionem albuginei. Et ille autem est videt semper ante oculos suos sicut nebulas. Si autem videns conturbationem coram fomite tamen et si non sint reliquie partes cornee conturbate significat quod offuscatio in albugineo est et quod est non clarus. Et si offuscatio est omnibus partibus cornee non est dubium quin ipsa sit in cornea. Sed remanet dubitatio an ipsa sit similiter in albugineo an non. Et quandoque accidit albugineo siccitas. Et accidit quandoque ex illa siccitate ut aggregentur in eo quedam partes eius et non sint prime quare non videt coram eis fenestras. Et quandoque est illud propter vestigia ulcerum existentium in cornea. Accidit fantasia imaginari ymaginationes que currunt in eis et extimatur quod sint ymaginationes aque et non sint. De constrictione autem et dilatatione et aqua et dispositionibus ipsius posterius loquemur. Et scias quod omnis corruptio extrinsecus a siccitate sit fortis cum vacuatur adeo est et apud evacuationes resolutivas et apud evacuationes in hora meridiei et ex humiditate et coitu. **Cura** Si fuerit cum debilitate siccitas utatur humectantibus et aqua anseris et embrocatione lactis super caput et potu eius. Et ponatur olea humectantia super caput et propter hoc cum fuerit illo convalescentibus. Et confert ei sopor et requies et cataplasma humectantia et propter hoc oleum de nenufare. Et ei quod intus existit cura est prima. Quod si fuerit ab humiditate administrabis ea que resolvunt per evacuationes. Vomitus autem qui minuit est ex eis que confert et propter hoc semper scilicet laboriosus nocet valde. Et gargarismata et masticationes et sternutationes conferunt. Et ex evacuationibus iuvativis est oleum de kerva cum infusione aloes. Et administratio eius quod plurimum vaporem accipit sicut cantarides et propter hoc ... sopor confert et iuvatur ex eis ... et propter hoc ... inferiorum. Et similiter ut administretur fricatio earum. Si autem cum fuerit in ea grossities circa tunicam ... partibus interioris oculi. Et oportet quod qui administrat medicinas acutas ut vitetur cum eis medicinas stipticas. Et ex eis quibus iuvatur est tutia abluta nutrita cum aqua sansuci aut cum aqua feniculi aut aqua albedoragi et succo persici. Et assiduatio alcofol cum licio confert oculo valde et conservat virtutem eius usque ad tempus longum. Et fiunt alcofol ex fricatione mirobolanorum cum aqua ... confert valde quando est humiditas subtilis cum ... et pruritu. Et ex alco-

fol confortantibus in huiusmodi cum est ex fellibus cum sunt singularia sicut fel alcaubugi et fel tauri et salvatici et avis frangentis ossa et tauri et ursi et leporis et vulturis et gruis et viridis et passeris et vulpis et adib et galli et canis leporarii et arietis silvestris et felli avis ... in est perforatus valde mirabilis et conveniens. Et ex oleis quibus iuvatur sunt oleum de kerva et de nenufar et oleum de gemine lauri et oleum raphanini et oleum de fenugreco et oleum de lilio et oleum sansucinum et oleum camomillinum et oleum alcheiri. Et fiunt alcofol cum aqua albedoragi confert. Et ex medicaminibus bonis competentibus est ut adhurantur nuces et eligantur ex nucleis mirobolanorum citrinorum et terantur et pulverizentur super eos piper non adhustum aut .i. et fiat ex eo collirium. Et ex medicaminibus iuvativis est ut sumatur succus ... mirti et coquatur usque ad medietatem et removeatur ab igne et misceatur cum eo medietas ipsius de melle et ponatur sub sole et administretur. Et similiter sumatur aqua duorum granatorum et ponatur sub sole duobus mensibus in estate et coletur et ponatur in ea aloes et longi piperis et salis ar... et quandoque fit similiter sale armoniaco partes equales conterantur omnia valde et pulverizentur super libram eius tres 3. ex eis et reserventur et quanto plus antiquatur tanto est melius. Et ex iuvantibus cum hoc est acorus aut celidonia quando teritur sicut alcofol. Et fiat alcofol ex aqua cepe cum melle iuvativum est. Et collirium felleum est forte. Et fellium quod similiter sunt sicut accipitres et vulturis. Aut sumatur tabula et pistellum quorum ambo sint ex ere rubeo et distillentur super eam stilla aceti et stilla lactis et stilla mellis. Deinde terantur donec ingrossentur et fiat ex eo alcofol. Et scias quod sumere carnem assidue sive sit assata sive sit elixa est ex eis que confortant visum valde ita quod removet debilitatem antecedentem. Et si quis porci sumere carnem viperarum decoctam secundum modum quo decoquitur in tyriaca et secundum quod distinguitur in cura de lepra confortat sanitatem oculi mirabiliter. Et ex ... que scribuntur ... in eo cuius visus debilitatur ex coitu et reliquis est ut sumatur tutie non ablute partes ... et vini quantum sufficit et olei ... plus tutie secundum quantitatem ... quia ... teratur tutia et pulverizetur super ipsam oleum balsami. Deinde vinum et terantur sicut oportet et reponantur. Medicamen de quo dicitur quod tantum existit iuvamentum quod oculum talem efficit ne ei noceat in corpus solis aspicere. Recipe lapidis ... et lapidis magnetis et lapidis ... et est ... album et sedine et calamiti et sua ... partes ... fellis vulturis et fellis ... ambo ... fiat ex eo alcofol. Et administratio ... super caput ... est et propter hoc confert semper. Et oportet ut administret omni die ... qui attrahit vapores ad superiora et movet eos a parte oculi. Et ingredi aquam claram ... ambos oculos in ea secundum quantitatem quam possibile est ex eis que confortant sanitatem oculi et confortat ipsum propter hoc in iuventute. Et oportet propter hoc cum qui conquerit de vaporibus stomaci et ... humiditas ut utatur ... decoctione absinthii cum oximelle squillitico et omne quod lenit et incidit superfluitates que sunt in stomacho. **Rememoratio rerum visui nocentium.**

Rerum autem visui nocentium alie sunt operationes et motus et alie sunt cibi et alie sunt dispositiones in cibis. Operationes autem et motus sunt omnia que exsiccant sicut coitus multus et prolixitas aspiciendi in rutilantia et legere minuta superflue. Et medicamen in eis est iuvativum. Et similiter actiones minute et sopor post repletionem. Ille vero oportet illum qui in suo visu debilitatem habet expectare donec digerantur cibi eius. Et omnis repletio nocet ei. Et omne quod exsiccat naturam et omne quod conturbat sanguinem ex rebus salsis et acutis nocet ei.

et ebetās nocere ei. Vitā⁹ uō iquiatū pugnāt
fūo⁹ ofert ei. ⁊ nocz ei iquiatū moīz magᵉ ce
bri expelleⁿ eas adip in. ⁊ si fiūt nocim oz
niē ut fiat p̄t abū ⁊ aū facilitate. Et balne
ū nocz ⁊ sōpnus sup̄fluus nocet ⁊ flet uehe
mēs ⁊ mlʾti fl'omie ⁊ ipe aū uētosis oti'us
Cibi uō qui nocēt sūt salsi ⁊ acuti ⁊ uaporosi
⁊ oīs qui nocet oris stoi ⁊ vini g'ssū cūbatū
⁊ pōmi ⁊ cepa ⁊ bedangi omestū ⁊ oliue ma
ture ⁊ eruca ⁊ caules ⁊ lentes. Nictilopa.

Est ut euanescat uisus in nocte ⁊ uideat idie
⁊ debilitat̄ isine eius. Et cā qd' eu⁹ ē
huōres cel'i ⁊ g'ssitiēs eoz aᵗ huitās spē ⁊ gs
siacs ei⁹. Et plim qd' accit hn̄tib⁹ oclos mg̃s
ul' uīdes ⁊ puitati pupille ⁊ aū mlʾtiplicat̄
colores ⁊ aū fit tiosso iocul' suis. h' n. sigr̄ pau
citate spē uisibil' ī carnatione sua. Et qūz fit h
cā p̄p egnez ipō oculo. Et qūz fit p̄p otinuitā
te stō ⁊ celi. Et ogsat iᵈ p̄sig q̃ sāmū. Cura.
Si illic fiūt mltitudo fl'oma ex cefalica ⁊ an
gulos lacrimales ⁊ admistrēt relīq euacuā
nō ⁊ itenē. Et qūz euat aū sarmocā ⁊ castoreo
⁊ offt. Et ipōni dat aū abū vini pauci ueteris
⁊ dat ipōni p̄t digōnē magnū. Et exime^{mis}
expīs ē illd' q' aūt exepē apno ouiso aū cur
tello ⁊ posito sup̄ prunas. Vel aū aurit ⁊ acapia
dreo q' aūt ⁊ puluizant̄ sup̄ ipm̄ sal ioi. ⁊ lō
gū pip ⁊ fit ex eo alcofol. Et qūz puluizant̄
sup̄ ipm̄ meᵉ aū suppoiē prunis ⁊ fit rediacō
sup̄ uaporē eius. ⁊ omedit̄ de carne ei⁹ assata.
⁊ illd' ē ualde' iuuatiū. ⁊ qūz iacz faciē eo sec
coz ilacunadie ⁊ ponit̄ ex eo stillē vn⁹ ex pipe
lō. ⁊ lauacius un⁹ ⁊ ponut̄ stillatio ī se uoz ⁊ sup̄ioz
exepē ⁊ assat̄ itrū ⁊ nō puenit̄ ad ulamū. De
m̄ strinut̄ ⁊ colat̄ ex eo aquositas ⁊ fit ex ea
alcofol. Et sil̄. ex leporis. Et sil̄ colubrū strū
ex pipe. lon. ⁊ illd' q' ē sm̄ huē descripcōne. Lo.
pipis. ʒ. ii. spice. p. equales fiat ex eis alcofol.
Et fella ē iuuatiua sūt ⁊ ipe fella vrioz ⁊ au
cui mōtanoz. Et sil̄. alcofol. modo bassam
oquassato aū pauco opio ⁊ alcofol ex pipib⁹
ē ouis eius sic puluis iuuatō ē ualde. Et
sil̄. alumie egipciacū ⁊ alcofol aū melle ⁊ qs
fen'. oclo ī mezso sup̄ ipm̄ spaleō longo ē ual
de iuuatiū. Et fortā⁹ eo ē mel aū ieo ē vtus
aluis ⁊ sal' armoiacū. Et alcofol fcū ex san
guib⁹ aīalū caliarz omīi ofert. Et ofert alco
fol ex suco cuami ō asinini oquassato aū seie
portulace ⁊ colui alcali. ⁊ col'ui flouis oft̄ ei.
Et stius lacta ⁊ stuna. Et suat̄ fell' edi. p. i.
pipis. p. ii. ⁊ armomaca. ʒ. p. oficiant̄ aū
melle ⁊ aomistrēt ei ⁊ ofert ei fl'omia vene
la ēmalui. Alia sar est ut n̄ uideat idie.

Causa alibasar ē sbalitas spē ⁊ pauitas
eius mltā qz resoluit̄ aū lumiē sol'. ⁊
adhunat̄ ī tenebris. Et cūqz ē cā albasar p
ua qz uidet ī tenebris ⁊ umbra̅ nocte ⁊ die ⁊ debi
litat̄ ī lumie. Cura. Est adico ī hyetuāo
ne ⁊ ing'ssatōne sanguis. Ymaginacōnes.

Sunt colores qui sentiūt̄ corā uisu ac si
ipi sint uixti ī aere. Et cā ieis ē stacō
rei n̄ p̄ue m' glaciale ⁊ ea q̃ uident̄. Et illa
rēs. aut ē ex eis quoz sil̄ē nō op̄hendit̄ ī co
suetudib⁹ oīo ⁊ nz op̄hendit ipm̄ n̄ q̄ ē fortis
uisus eḡdientis a osuetudiē i op̄hendēdo. aᵗ
est ex eis q̄ op̄hendit uisus qn̄ medius fit ⁊
nō existit ī sine acuitatis. sz ē sm̄ semitā o
suetudis. Et uireō p̄mi ē qn̄ aū uisus fit
fortis op̄hendit debile ⁊ oculti ex eis q̄ uolāt

ma re ⁊ ipe uisū q̄ sūt ex formis aq̄b⁹ aer n̄
euat̄ ⁊ relīq q' appent ei ⁊ p̄p suā ip̄ignitate
q' hz cū aerē nō uisificāt eos. Et sil̄' aū sint
iniciore p̄te p̄p uestigia uapoz ⁊ p̄uoz n̄ euā
ē ex eis op̄lo ⁊ uā oīo. Vincitū h' duo ocl'm
ē aūsib⁹ q̄ nō sūt ī ultiō acuitātis ⁊ n̄ yma
ginat̄ n̄ acuitās uisū ⁊ ista sūt ex eis q̄ nō
oparent̄ ad uacuūmini. Diuisio aūt alcā aᵗ ex
istit ī tunicis aᵗ existit ī hūorib⁹. Et illa q̄ ex
istit ī tunicis ē ut sit sup̄ tunicā corneā uesti
gū ocl'ui ualde q' remāsit a ua nol' aᵗ ob
ualma ⁊ lothoz aᵗ alys ⁊ nō appz ocl'is ex
tius ⁊ appet ocl'o ī tunis p̄p q' nō sit p̄uius lo
cus inq̄ est. Oculi at̄ g̃ p̄p ipm̄ ex eo q' sē
tit ⁊ aerē p̄uius p̄ eos uise mag̃ sz qūi^{tez}
q̄ si sm̄ iuitatē extius rep̄ta foret esset p̄ eū
la p̄ua mag̃ p̄ eos foriz ei⁹ q̄ sūt ī foramie
uuee. Illa aᵗ q̄ existit ex hu. ē sz duas p̄tes
qui aᵗ uz ouisa ē sba eius ī huiditaē ex eo q'
ē extius. Aliqā ad quā uā ouisa ē sba ei⁹ ī hui
tatē ipi⁹. aut accit̄ p̄ cā eius malicia ouis
alternas colorez eius p̄ueitatē ipi⁹ qz n̄ p̄ua
sicilla q̄titatis eius p̄p frigus aᵗ huiditatē aᵗ
culitatē sm̄ illaz g' q̄titatē appz ipō acuitas
⁊ ex p̄pētate acuitatis ē ut cū p̄uusāt̄ hui
tati sbtili p̄ue faciet ipāz lactei coloris ⁊ fa
ciet ipāz uidi nō p̄uiā aᵗ p̄p siccitatē^{tez} ispissa
tē ⁊ aggrauatē ualde. Sz cū illd' q' suenit
ei ex eo ī alio g° nō euat̄ qn aᵗ sit ancienis
nō fixū ⁊ ē ex genē uapoz q̄ eleuāt̄ ex cor
poro aut ex stō. aᵗ ex cebro ⁊ aū sbtiles p
ueniunt ⁊ resoluūt sic fit ī tribus ⁊ p̄t uoitu
⁊ p̄' iuz aut sit fixū ī eo ⁊ procedit aq̄. Et
iste quid ymaginacōes qūz diuisificant̄ iq̄
titatib⁹ suis ⁊ sūt p̄ue magᵉ. Et qūz diuisi
ficant̄ ī cencijs suis ⁊ sūt g'sse ⁊ sbtiles ocl'
te. Et qūz diuisificant̄ ī situb⁹ suis ⁊ sūt iure
⁊ qūz sūt spisse ⁊ nebulose. Et qūz diuisificā
ē ī figuris suis ⁊ sūt g'nose ⁊ sūt cirulares
⁊ sūt muscose. ⁊ qūz sūt filose ⁊ capillares
aū lōgitudie. Drie et signa rubrica.

Signa eaz ⁊ q̄ sūt ex acuitatē sēsus sūt
ut sint leues nō sm̄ m⁹ unū ⁊ figuraz
vnaz ⁊ assocīat̄ hoi aliq° tp̄e sanitas sui vi
sus p̄p q' illa ymagiacō seq̄t̄ ipm̄. Et illaz
q̄ sit p̄p corneaz sigr̄ ei⁹ cū p̄ctā ⁊ ut sigūe
aliquo tp̄e nō addēs ⁊ nō p̄ oucēs ad nocu^{m}
ī oclo p̄ se. Et illa q̄ sit ex cā ī albugineo
ē ut sit tp̄e lōgo ⁊ nō p̄ ouīat ad nocumētū
magnū ⁊ fit aut succōne obcalmie acute
aᵗ succōne cē ifriantis aᵗ calefaciētis ⁊ ē ex
eis q̄ sciunt̄ sīn ⁊ ipe qn̄ ī ueit̄ cornea tēsa
clara ī q̄ nō ē aspitas aq̄° mō. Amp' ē rēs
fixa q̄ addit̄ nz p̄ duc ad nocu^{m} magnū. Il
la aūt q̄ fit p̄p uapores stomaticos ⁊ corpeos
ōg'ssat̄ p̄p' q' ipā omouet̄ cū uaporib⁹ ⁊ ap̄d'
repl'one ⁊ ī digōnē ⁊ ap' mot' ⁊ uagiez ⁊ sō
lonniaz ⁊ nō morat̄ sm̄ disp̄ōnē vnā v°
augmētat̄ ⁊ minuit̄ ⁊ nō appat̄ oclo vni v°
fit ī ambob⁹ oclis. Cūqz aū ea ē nausea uel
fiat ei⁹ sig°. ⁊ qūz ē uoit⁹ ⁊ eiuo cū pig̃. et
sbtiliacō nutrimēti ⁊ studiū ī digōne remouet
⁊ minorat eaz. Et cū qd' iaz sciuisti ī debili
inia° debili^{tas} uisus sig̃ eius cū cā ē sicci
tas albuginei aᵗ aliud. Et qūz otinuat̄
stimitas ocl'i ⁊ iocluitas eius q̄ hz ymagia
cōnes. vi. mēsib⁹ sm̄ plim ē ī secuitate. Et
ymagīnes q̄ sūt antecedentes aq̄ nō cessā
ē g'dam ī oturbacōne uisus usqz d'scendit

cum eis aqua frigida. et vino permisceat vel mitte seos. Cum autem videris ymaginationes remouerit et redire et addi et minui scias quod non sit aque. Cumque aquositas tempore prolongatur et non continuatur in debilitate visus scias quod ipse non sit aquositas.

Tertio de cura ymaginationum

Primum ymaginationum est ut tu videas ad animam eam quam aque procedunt. Reliquas autem earum que sunt ex siccitate conferunt quicumque humectantia nocua. Et si sunt ab humiditate. et alie que non sunt a siccitate conferunt eis omnia alcofol que abstergunt. Inportet autem nobis non aque oportet ut incipias et mundificas corpus et ipse stomacum deinde venias ad mundificandum caput cum gargarismis et caputpurgiis et masticationibus et ex sternutationibus non inquantumque purgat spatium in interiori. et si ex parte laboriosi motus eam tiret ex eis motus aque et ipse sic eruditos sterno et ipse ipsum. Et scias quod yera pigra est mirabilis iuuamenti in eis. et similiter pillule auree et medicamina in quibus ponuntur centaurea et cucumis amarus. Et tu quod iam scivisti in cura capitis et mundificationis eius illud quod te oportet intendere ut sit mundificatio per yeram pigram. aut pillas aureas secundum sententiam mundificationum frequentiam valde. Et iam verius melius solutivis et absersivis faciendo alcofol non post mundificationes. et confert ipsis aque flebotomia arteriarum post aures et oportet quod ut in capitis post ante lementiuis sicut semen lini cum melle et oleo. Et sic dicit quod odoramentum sansucii confert ei qui timet descensum aque in oculis suis et similiter olfactus olei ipsius. Et dicit quod appositio sanguisugarum super timpora confert in initio sui. Et quia confert alcofol cum sene albetenia et dicit quod ipsum removit aquam et resolvit ipsam et quod ipsum est ultimum donum gratie preciatur ad melius compositis ex sanatio sapinio et similibus sibi. Ex illis est melius quod fit sapini .3. p. asse fetida et elleboro albo ana .x. mel lis g. tonalas. Et ex eis quando valde experta sunt ut ex capite cuiusdam adhustio cum melle fiat alcofol. et collirium astiticum. Et omnia fella proficua in cura debilitatis visus et foraminis eius est collirium de fellibus almarmasam. et est alcofol antiuus et alcofol dant mirandum. cum felle testudinis aut melius aurunsij cum aqua feniculi. aut collirium sanisum. et alsemis et oleum balsami confert eis. Et ex eis quod confert initio aque est ut sumatur fel grue et fel salue secundum cornis et ponatur in vase ereo. et dimittatur per .x. dies usque ad duas septimanas deinde sumatur mirre et arum e toxe et fellis testudinis silvestris. et oleum balsami omnium ana pondus .3.1. et misceantur omnia et aggregentur ulterius et fiat ex eis alcofol. et accipiatur ex elbi .p.1. et asse fetide .p.1. et sapini quantitatem partis. et est tres dicte partis fiat ex eis collirium et fiat alcofol. cum eo et item ellebori albi et piperis .1. p. et armoniaci tertia p. fiat ex eis collirium cum suco ruthe. et administretur. Et oportet ut vitet pisces et cibos ingrossantes et vaporatiuos et potum plurimum aque et est vini. et frequentiam flebotomie et ventositatem vel post prandium in quantum possibile est in tactus et necessitas cogit ad id et sit ardulitas quod sanius sit illud plurimum.

Alnutisar fracta

Alnutisar est ut fiat foramen uvee latius quam est innatum. Et quicumque fit illud situatione sedis. et propter causam primitiuam ex percussione aut casu. Et quia fit propter casus exitus ipsa pupilla et illud est in albugineo aut in uvea albugineo namque cum humectatur et multiplicatur opprimit uveam et mouet eam ad dilatationem albuginei non siccitas non fit dilatationem propter se sed per accidens. Et sic in quantum sequitur eam siccitas uvee. et uvea ipsa si desiccatur aut extenditur ad extremitates suas sic extenditur cornea per foramen cum exsiccatur accidit ei ut dilatetur sic dilatatur foramen corporis et ipse quando opprimuntur ab humiditatibus. Et quia accidit ei illud ex humiditate nimie secundum ei et accidit in spissitudine ipsius et extendit eam ad grossitudinem quam accidit foramini ut dilatetur. Et quia accidit illud propter apertam extremitatem recipiens ideo. Et quia est amplitudo oculi similiter et non continui videntur ei res minores quam oportet ut videantur et quia est accidentalis. et quia est ita et quicumque consequitur ad hoc ut non videat aliquid. melius est ei dilatatio oculus adeo ut dilatatio consequatur coronam et non remaneat in situ suo de quo sit cuiusmodi. et illa que est a percussione aut casu non habet curam.

Signa Iam diximus ea in capitulo debilitatis oculi.

Cura Illa que naturalis est cura non habet. Et illi que est a siccitate confert humectatio oculi cum humectatiuis predictis. Et illi que est ex humiditate confert flebotomia si maior est multitudo et in flebotomia lacrimalium venarum evacuatur ex latere et confert ei. Et similiter flebotomia venarum timporis et incisio earum et ventose quas scivisti. et effusio aque salse et salute super caput ipsius permixte cum aceto. Et non oportet ut multiplicentur ventose cum solutivis et debilitetur virtus et non eueniet quod quando primo sunt sic quia ei eueniunt omnibus .x. diebus cum .3. et s. de pillulis cochie. Et cibus sit aque ciceris cum oleo sisamino et fiat alcofol oculo albi cum tucia et non dilatetur sicut prius. et oportet ut administres alcofol predictam in cura ymaginationum et aque et confert ei ventose super collum propter illud quod in eis de attractione ad posteriora. Illud autem quod necessarium est in cura eius situatione percussionis est ut fiat flebotomia deinde ventosetur caput post ad minutum infirmam. Et fiat emplastrum ex farina fabarum sui cortice et simul et farina ordei cum aqua foliorum salicis aut aque endivie. aut lana infusa vitello ovi cum oleo ro. et pauco vino et distillet in oculum sanguis turturis et pullorum. et in die tertia distillet in ipsum lac et alcofol que sunt fortiora tunc ponitur plurimum autem hoc est exigere causa apartio cum. et post illud administret collirium secundum extinguere causa et unire omnium ana p.1. et cassia .p. s. De iuuatiuis omnibus est et distillatio fellis et fellis grius albor ana aur. ii. croci .3.1. piperis. clxx. g. nardi. sucus liquiritie .i. aur. et croci. armoniaci .ij. aur. mellis secundum quantitatem necessitatis et fiat ex eis alvolvl. et teratur cum aqua feniculi et misceantur cum melle. Et ad illam que fit est ex percussione mediocris aut. teratur cum suco rutham usque quo siccetur et administretur ex eo siccum alcofol et est fellis urci aur. i. et sticonis lacti et fellis mustele sicci aur. i. et s. mirre s. aur. piperis fellis grius armoniaci ana aur. ij. croci aur. i. armoniaci s. aur. et elbi al. aur. i. terantur et cum aqua feniculi et misceantur cum melle

Constrictio foraminis uvee

Constrictio ut sit foramen uvee strictius quam consuetum sit et si est naturalis est laudabilis et si est accidentalis est deterior quia dillatatio et quicumque perveniat ad oppilationem. Et eius causa est aut siccitas uvee corrugatiua aggregans eam quam contrahit foramen et accidit constrictio aut oppillatio. aut humiditas extendens uveam a lateribus ad medium et constringit foramen et accidit sicut id quod accidit cribro cum madefiunt et mollificantur et extenduntur in partes. aut siccatis uelementis albuginei quod minoratur et sequitur ipsum tunica ad innitendum et ad aggregationem diversarum dispositionum exit. Et plurimum accidit hec accidens ex siccitate.

Signa Iam diximus in capitulo ea debilitatis oculi.

Cura Eius quod est siccum est cura sic humectatiua que sunt ex dulationibus et caputpurgiis et embrocatis factis ex sucis humidis et reliquis sicut scis. Et cibi lenes et pingues et horis suis et non in ieiunio ne cessitate utendi aliquis in quo sit calicitas aliquis partibus

menti huiusmodi ad oculum. Et oportet ut administretur fetido
facie et capitis et oculi continua uniuersi tempore et cum ab eo
ut attrahat. Nam attractio huiusmodi bucetanum prouenit quia
nocet. Et quia administratur alcofol attractiua iterum
in nare huiusmodi. Cuius uero que huiusmodi est conferunt
alcofol contra pannum incipientem debilitatis uisus et
aque et ymaginationum. Et ex eis est collirium huius
descriptionis: floris eris ammoniaci ambarum ana p. i. et
ce. p. i. et tuchie aloes. v. p. misceantur medietas partes
fiat ex eis collirium. Et item ammoniaci aureum. ii. floris
eris aureum. et sertoris lacte aureum. iii. cera aureum. ii. gu
mi aureum. i. conficiantur cum melle et administretur et
piperis et ammoniaci ambarum ana p. ii. olii balsami
nona p. i. cere p. i. resoluatur ammoniacum in aqua
feni. et pulueriçetur super ipsum olii balsamum et conficiantur
cum melle. hoc namque est ualde bonum contra descensum aque et
egritudo a oppilatiua et est humidus. De aqua descendente.

Descensus aque est egritudo oppilatiua et est humiditas ex
tranea stans in foramine uuee inter humorem albugi
neum et syphac et corneam que prohibet penetrare formas
ad uisum. Et ipsa quedam quia diuisificantur in quantitate et
diuisificantur in qualitate. Cuius autem diuersitas in quan
titate est quoniam quia est plurima secundum oppositionem ad foramen que
oppilat totum foramen et non uidet celus ad. Et quia
est pauca secundum oppositionem ad ipsum que oppilat partem eius
dimittit partem ipsius directam. Illud quod ex uisibilibus co
ram parte oppilata existit non comprehendit uisus sed
comprehendit id quod est coram parte discooperta. Et quia com
prehendit uisus aliquam rei medietatem a parte eius
et non comprehendit reliquum in prouintate pupille et
fortasse comprehendit ipsam integre uice una et non com
prehendit ipsam uice alia integre. Et illud propter situm eius
nam cum prouenit integritate sua coram oppilato non com
prehendit ex ea ad. et quia prouenit cum integritate sua
coram discooperto comprehendit ipsam totam. Et hec
quod oppilo diminuta quia cadit ad lacrimale sup
erius et ad lacrimale inferius. Et quia contingit ut sit illud
in angulo medii foraminis et quod ipsam circuit disco
pertum et tunc quedam est ut non uideat de eo in recto nisi latum et non
uidet medium eius quod uidetur in medio ipsius sicut fenestre
et apertura et medium illius est quod non uidet sed ymagi
natur tenebras. Diuersitas uero illius quia est in qualitate
quia in essentia quoniam alia est subtilis clara que non detegit lu
men et solem et alia est grossa ualde. et quia est in colore
quoniam alia eius est aerii coloris et alia eius est alba et est
gipsei coloris et alia est alba margaritalis. et alia
eius est alba declinat ad uiriditatem uitreçam et auricita
tem. Et quedam est citrina et quedam est nigra et quedam est citrina
Et illa quedam que magis est receptibilis cure ex parte colo
ris est aerea et alba margaritalis que ad uiriditatem par
um declinat et ad citrinitatem uidetur cum incensione.
Genus autem gipseum uiride et nigrum et plumbeum uehemen
tis nigredinis et citrinum non recipiunt curam que fit cum
acu. Et ex signis quod eius que grossa est est quedam spes. que
quia fit dura ualde ita ut congelatur adhuc ut sit aqua et
neque est cum acu. Et illa quod que magis susceptibilis
est cure ex parte essentie est subtilis. que cum iam compressio et
super ipsam digitis tuis compressionem feceris separabitur et
locatur deinde redibit et aggregabitur. hoc namque ablatio
cum instrumento auferendi aquam sperat. ... hec experi
entie assiduatio est ex eis que conturbat aquam et facit cu
ram cum instrumento difficilem. Et quia experitur id autem modo et
est ut ponatur super oculum totum et sufflet in ipsum uehementer
deinde auferatur et consideret uelociter an uideat magis
motus. nam si uiderit tunc iam expertum est ut cum instrumento curetur
et si clausio oculi facit dilatationem uehementer aliquis
et illa que post casum aut egritudinem cerebri accidit propter capud fit dif
ficilis sanitas eius. Signa. Signa portendunt quia sunt
ymaginationes precedentes que non sunt actio aque. Et nos

quidem iam exposuimus esse eam nunc ymaginationum
et quod accidit cum eis contribulatio sensibilis et propter quod est in uno
oculorum et quod ymaginatur ei res luminose sicut candele du
plices inter aquam non et oppilationem intrinsecam dilatat
quoniam quando unus duorum oculorum comprimitur dilatatur alter
in aqua sed non dilatatur in oppilatione alterius et id quod cum
illa dilatatione est expressio spiritus qui est in oculo compres
so ad alterum cum fortitudine sed cum inuenit oppilationem
prohibetur ne penetret et hoc secundum plurimum rei in fine
rei et dilatatur in altero nisi aqua sit uehementis gros
situdinis. et si non fuerit oppillatio sed in aliam tamen non est
aqua debilis. Cura. Ergo quod iam uidi homines debiles
qui ad comprehensionem redeunt et intelligentiam cum
aqua iam accidat quod curauit se ipsum cum euomitionibus et
abstinentia et minoratione cibi et alienatione ui
ni et huiusmodi et fuit contrarius assationis et frixis
et administrationem alcofol resoluentium et subtiliantium
et redijt ad ipsum uisus eius bene. Et sum uiuentem
qui sustinuit aquam in principio ipsius contrarium nimia regimen.
Illi autem que confirmata est non est conueniens nisi cura cum in
strumento. oportet ergo ut repellat humores eam repletionem et ui
num et coytum et sit contrarius commedere sed in meridie et
fugiat pisces et fructus et carnes grossas. propter
uomitus autem quotiens conferat ex parte mundificationis
stomachi tamen est nociuus in propter aquam. Et nos quedam
iam docuimus canones curationis eius cum medicinis
in capitulo ymaginationum et nunc dicam res expertas.
Et ex eis est ut sumantur granorum lauri excorticati
x. p. et gummi. p. i. teratur cum urina pueri non pollu
ti ad acuitatem et ad debilitatem uisus cum aqua prouenit et ad mi
... Adeum qui non uidet conficiatur cum felle
... et melle et fiat cum eo alcofol est ei ualde
bonum. Dico autem iam experti sunt homines ueraces
fel ... et non egit oppositionem ... et hoc exp
mentum ex eis est a quibus cauendi minuuntur necessi
tas. Aliud experimentum bonum. Succi quinque ...
absinthii maratri et agrimonie et coriandri omnium ana
aureum. i. conficiantur cum aqua feni. In regimine autem cure
que fit cum instrumento oportet ut ante ipsam procedat mundifica
tio corporis et capitis propter. et fiat flobotomia si necessarium fuerit
deinde consueuerit ne ille qui cum instrumento est curandus ha
beat in oculo impetum et caueat ne accidat ei cu
nitus capud. aut sit assuetus pati tussim aut sit
uehementis ire et uelocis ire. Nam ira et ira omnes
sunt ex eis que mouent ad reditum. Et oportet ut fugi
at uinum et coytum et cum hoc non oportet ut administretur
cura cum instrumento nisi propter aqua steterit et descenderit quod
descendere uult ex ea et ingrossata fuerit essentia
eius parum et hoc est illud quod uocatur complementum. Et
compressio quidem subito facta et flobotomia nocet et ab
eius sic aqua actis et constituatur locus ad quem
moueatur cum cura cum instrumento in oculo et similiter in uicia
est in ... aperi. Et quando uolumus ad ut fiat
cura cum instrumento primitus bibat aquam ut nutriatur pis
cibus recentibus et ab huiusmodi et administret
ad ex eis que resistunt nocumentis aque deinde fiat cu
ra cum instrumento. Et ad ultimum si aqua fuerit subtilis ualde
aut grossa ualde non obedit cure cum instrumento. Et
quando uolumus est faciendi precipiat infirmo aspi
cere ad lacrimale domesticum et ad nasum et conficietur
secundum illam figuram et non sit iuxta fenestram nisi in
loco uehementis luminis ualde. deinde procedat cura
fex et incipiat et perforet cum ... et uadat
inter duas tunicas usque sit coram foramine et inue
niet illic sicut spacium et uacuositatem. Amplius extra
... est que exhibet almadacan et intromittat in
eam caudam almuceb et est aledum usque ad emi
nentiam foraminis ut appareat extremitatem acute almu
ceb cum sensu et assuefaciat eos paciendi contra ni

intromittit almuceth usque ad eum diffinitum et suspendat cum eo aquam et non cesset ponere eam donec clarificetur oculus et occultetur aqua post corneam. Deinde dimittat almuceth in suo loco aliquanto tempore et stet aqua in illo loco. Deinde declinet ab eo almuceth et consideret an redeat. Tunc si redit iterum regimini donec sit securus. Et si aqua non obedit ut cumiat ad partem ad quam facit eam descendere declina eam ad partem aliam et extolle eam ad partem ad quam ipsam declinat et separa ipsam iterum. Cum si videris aquam redire in diebus in quibus curatur, reduc almuceth in illo eodem foramine ipso cum recentem et non consolidatur. Et cum ad foramine currit sanguis oportet descendere facias eam et non dimittas remanere illic et coaguletur et non sit ei cura. Cumque curam cum istrumento operatus fueris pone super oculum cum adhibita est cura cum mixtura vitelli ovi conquassati cum oleo violarum cum coto. Et oportet ut non opilletur sanus et ut non moveatur et sequatur eum infirmus et fac eum dormire super collum tribus diebus in tenebris. Et quoniam necesse est retentionem plurime huius emplastionis et cum superantes hic spiramen et resuppinationes prima ebdomada. Et illud quod qui fuerit illic apta aut soda aut ad vinum apta fac necessarium solonem ligationis fortis et mollificationem eius. Et penitus melius est ut conservet ex separatione sua usque removeatur totum et non solvatur ligatura nisi in omnibus tribus diebus. Et oportet quod ut fiat vaporatio in capite solonis cum aqua vini et aqua salis et aqua caulium aut aqua virge pastoris et consimilibus. Et omnis quod habent vias diversas in extendendo curam. Aqua que fit cum instrumento iterum ut quidam eorum sit que disrumpit inferiorem partem cornee et exhibet aquam per eam et hec est iniquo est timor quoniam cum aqua qui est grossa egreditur albugineus. **De destructio visus rubrica.**

Destructio visus quoniam accidit ex causa debilitatis visus cum superfluit quod considerat illic. Nos vero iam diximus et diximus quod est cum aequitate cerebri et ... qui cum illic est intellectum. Defectus visus aut fit propter oculi manifestis in suis speciebus in columnibus aut fit et cum iam accidit eis nocumentum sensibile aut non sensibile et que eorum utrumque procedunt. Nam non primo est de primo iam si partes oculi apparentes fuerint incolumes in speciebus suis. Si iam accidit eis nocumentum aut ex parte non manifesta hominibus et vulgo vel cum ... aut est foraminum secundum dispositionem sanitatis sive aut est illic opilatio aquosa. Aut est oppilatio non illic verum in nervo concavo aut propter recedentem in foramine eius aut propter corruptionem accidentem ei ex siccitate aut mollificatione. Aut in partibus illa concavus suis opilatis in se ipsis aut consequitur compressionem accidentem anteriori cerebro sicut quod exposuimus in illis que preterierunt. Aut accidat ei attractio aut glaciali accidit remotio ab oppilatione foraminis. Aut est corruptio corporis sive eius et non est conveniens ut sit in istrumento in suis. Et plurimum quod accidit propter humiditatem dominantem super eum valde. Aut propter siccitatem vincentem super ipsum que colligit in se ipsum et corrugatur et nominatur hec egritudo glaucoma et non est ei medicina. Et fit oculus propter eam videns multorum grandium aut non est foramen incolume. Aut est iam consueta ex eo dilatatio in ultimo fine aut est conse cura ipsam constrictio corruptivum. **Signa** Signum autem ac ... et dilatationis et constrictionis et reliquorum est illud quod diximus in capitulo suo. Causa non iterum que fit in nervo concavo est ... cum comprehensio fit facilis per signa preterita in cura aque. Sed distinctio rei in ipso est difficilis et fortassis non comprehenditur sapienti. Et qui fuerit illic pulsatio et vulnus dicitur extimatur quod sit in nervo apta calida. Cum si fuerit illic gravitas et pruritus caliditas dicitur extimatur quod illic est apta frigida. Et si fuerit gravitas vehemens et oculus humidus valde dicitur materia est humida valde. Et si fuerit oculus siccus tunc materia est melancolica. Et quod accidit super caput percussio aut casus

fulacio exiit oculum per ... deinde consequitur emplastrum ... ei et destructio visus dicitur extimatur quod nervus oculi iam accidit est. **De diminutio radii rubrica.**

Illud est ex eis quod significat ... et eius inflamationem et eius coruscationem et indicat plurimum curationis nisi sit propter scabiem palpebrarum et eius cura est illud quod nosti. **De segregatione albedinis in oculo.**

Quicumque accidit exitu virente et albedinem qui aspicit assiduat in nive ut non videat nisi parum et videat illud ex proximo et non videat illud ex longinquo propter debilitatem spiritus. Cuique aspice colores et magnificat quod si eos sit albedo. **Cura.** Precipe ut assidue inspiciat colores viridos et celestes et superdat colores nigros coram visu. Cum si iam a gravitati fuerit nocumento nivis propter suam albedinem nocumentum eius propter frigus ipsius distillet in oculo aqua in qua decocta sit palea tritici ... ut non noceat. Et quoniam fit alcohol cum melle et cum succo allei et quicumque apponit oculos super vaporem vini distillata super lapidem molarem. Aut vaporet oculus cum vino ... aut inclinat super vaporem aque in qua decocta sint pulvis et resolutiva ... sicut ... et mellilotum et camomilla et similia. **Fen**

[illegible] ...rio est **quarta de dispositionibus auris et** [illegible] ...nebus eius **tractatus primus de** [illegible] ...ni auditum **anothomia auris.**

[illegible] Et foramen est ei constrictio anfractuosum [illegible] ut sentiat ... voces et faciat ... iterum et foramen incipiens in osse petroso involutum anfractuosum ut sit anfractuositas eius elongans spacium aeris ad interiora cum ambulatione sua ad quod si foramen esset foramen penetrans directe ambularet spacium ad ipsum et non caderet nisi prolongaretur spacium ad ipsum ut non subito perveniant ad interiora eius calor et frigus similiter aut vero veniant super ipsum gradatim ad ipsum et foramen quidem auris perveniat ad concavitatem in qua est aer stans et superficies eius domestica est structura nullum nervum audit pervenientis apud ante quod est ex omnibus nervorum cerebri et super ... quoniam ... est durius ut non sit debilis passibilis a passione aeris et qualitatis eius. Cum ergo pervenit vox ad ... quod est illic et ... audit. Et hec quod nervus in dispositionibus audit est sicut ... in dispositionibus visus. Et reliqua membra auris sunt sicut reliqua que ... generalem extrinsecus et humoribus que sunt ... propter glaciem extrinsecas et humoribus ut ... et custodiat ipsum et adiuvat eum. Et alsimach est sicut foramen ... et ... est auris cartilaginosa que si ... foret ... aut ... non servaret figuram fornacis et anfractuositatis que est in ea et si ... ossea ... et ... et ... est cartilaginosa ... cum ... figure ... et reflexionem et ... sunt aures ... qui ... fuit ... visum propter ... in oculo ... obfuscatio ... fuit et ... est ... capillorum in homine ut non sit ... capillorum et ... hinc quod membro accidunt species egritudinum et quicumque sunt dolores eius ... accidunt eis species egritudinum. **De conservatione sanitatis auris.**

Oportet ut in aure intendat et caveat ut non eam ledant calor et frigus et res extranee et ut iterum ... ad aquam et ... et ut mundificet sordes eius. Deinde oportet ut assiduet instillationem olei ... amaris in ea omni ebdomada semel est ei mirabile. Et oportet ut custodiat ne generentur in ea ... et ... Et ulcera qui sunt corrumpentia aurem. Et si timeat quod ... dat ei ... ad misceri ei distillatio sicut menuthe in omni ebdoma da semel est servitutis a fluxu qui descendit ad ipsam. Et ex eis quod nocet auri et reliquis sensibus sunt ... et repletio et ... somnus super repletionem. **De nocumentis auditus**

Nocumenta auditus

E

sut sic reliq̃ꝫ ꝯponu ⁊ i° ē qm̃ nocumētū oīo
oppōis ē ut destruat' opꝰ ⁊ sic locus ei' h' d'strctō
audit' aut minuat' audit' ⁊ sic vice ei' h' ut
minuat' audit' q̃z nō sꝰ tali' p'scrutet' neq̃
audiat n̄ ex lōginq̄ aut alter' ⁊ sic vice ei' h'
ut audiat q' nō audit' sic ē i° q' accit īaue ex
soītu ⁊ tinnitu ⁊ sibillo. Et sañs q' nocumētū
audit' a° ē ab origine ⁊ ē surditas a' tarsen.
a' ḡuātē natura. a' ē accītale. Et īceṗo
q̄dez surditatis ē p't inceṗcōnez tarsen. surdi
tas nāq̃ ē ꝑs incissa. samach ēarta sic sur
da. s. iqua nō existit ꝯcauitas īcisa q' p'
dixi q' ē sic nuca ꝯplendēs aerē qetū qui
audit uoces sua vndositate. Tarsax uō engi
arte sut ut nō ꝑpās nocumētū ꝯsequat' p'ucaō
nē sꝰ ⁊ nō elōgat' q'n ḡuacte sic sic destcō
ꝯcauitas solitatū ⁊ nō fit illic ꝯcauitas h' nimis
n̄ affit' v'tute sensus ⁊ atrinx ē sic dimicō
absq̃ destcōne aut ꝯueniat' s'm ꝯuisioez signe
Et tantx q̄d malac accit sucōne uoit' ⁊ ē fa
cil' recōnis. Et destructio q̄dē audit' a° est
natura nāl's ⁊ ē nō ē cura. Et silr' reliq̃ spēs
Alguecte a atnin r. a° sut natu[redacted]
auone nō hut. Et a° ē accīnlu[redacted]
ē elogatū ⁊ ē tavita. ⁊ illa ⁊ ꝑpi[redacted]
coi ⁊ difficl' aur. Pecces at ⁊ ꝑpu[redacted]
extrinx ē recipiēs aurē. Vm a[redacted]
ꝯcitate mēbri sic q' sut ex ꝯcitate cerebri a' quo
rūdā mēbroꝝ ei minoꝝ sic accit cū p'mū nas
cit' dētes. ⁊ sic accit ap' dolores dēcium. Et qm̃
q' sut ꝑ nocumētū ꝑpīu īauditū a' īimo a' in
foramie. Et nocumētū q̄d audit' a' sꝰ ꝯuenlia
a' isētalia a' resolutā singlaritatis. Nocumē
tū uō īimo audit' qm̄ accit ꝑ omīs cās eg'
nū ꝯsiliū ꝑcaū ipō istalū ⁊ resolōis ꝯtinu
itatis. Et egnes q̄d siliū ꝑcaū ipō sut una
q' spēꝝ malicie ꝯuis singlaris ⁊ ꝯp'ite ⁊ pli
mū ei' ē in frigore ⁊ qm̄q' fit vnaq̃ cā ab
sq' nā. Et qm̄ fit cū ma mlica. a' colica ul'
flaticā ex flate cālido a' uētoso. Et malac q̄d
retinet' fluxus. uētis colic' ⁊ succedit ei ꝑ di
as ⁊ nō elōgat' q'n silr' īaliis cursib' ꝯtigit
s'm nām ⁊ retinet' ⁊ p'hibet' n̄ ioi hora sua. In
strulas uō īimo sut sic ꝯpillo q' fit' humor a'
sanies a' ap'a q' ēst dubellatū. a' ap'a callm
durū a' ꝯpimētū. sordities at' cumulū a' in
flacō ⁊ dissōl'o singlaritatis ī ipō qm̄ fit exulce
a' corrosione. plim uō eius q' fit ꝑ ci'sitat'
ē ꝑ cām intriseca. aut ꝑ cām extriseca. Et i'
triseca q̄d sic v'ruca a' ap'a a' caro addita a' n'
nus. ⁊ plim eius ē sordes. a' humor g'ssus uis
cosus. a' ꝯgelacō saniei ex ap'ate corꝑis. Ex
triseca uō ē sic arena. a' lap' aut nucleus īgit
dies ea' a' ꝯgelacō saniei eu' q' ē ea' ꝑ fluxū
abauire ⁊ ꝑs ei' remāsit. Et i' q̄d qm̄ accit sꝰ
ito. ⁊ qm̄ accit paulatī paulatī. Nocumētū ꝑ
ēea audit' qm̄ accit s'm sēiā ēsis ⁊ s'm sēiā
ꝑmutacōis mēi ī fine egri acute q' sēa ex
p't recessione febris ḡuitas capis. ⁊ qm̄ fit no
cumētū q' fit h' capiti a' s'm sēnuā accītis se
ꝑab sic recedit ap' mor' ēsis aut s'm sēnuā
accītis fixa ut ipa fit ipsā. ⁊ expulsio ēsis. s. ut
cā expellet' mā ad ꝑtē aūis ⁊ fit mā intr' eaꝫ
ipsā nō ꝑ tm̄ q' īuenit ea s'm sēmitā uicina
tis. ⁊ malac. quid' ꝑtendit h' accīs uoitū a'
fluxū sañs narium. ⁊ malac destruit ipa fluxꝰ
uētis signa. Sañi quid' ꝯcitate cerebri sigt' dispō
ī reliqs extris sēsib' ⁊ ꝯcitat audit' ē eis īea. ⁊
ꝯcitas v'tutis motiue ⁊ ⁊ significacōr mag' sig

nificates ei' ē ꝯcitas ligue ⁊ ꝑpē cū ē sucōne
sic sem. ⁊ sucōne ꝯuenācōis ītellas ⁊ p't no
cumētū cerebri ꝯnale. ⁊ reliq̃ coꝝ q' sut dēa in
ca° egimī cerebri ⁊ foramis ⁊ cauitatis tm̄ sic au
dit'. ⁊ ꝑpē ꝑꝑinquū ꝑseuerance cauitatis audi
t'. Et n̄ cā ē dubella. a' ap'a callm ipō nimo.
sigficat ipa febres cū q' sut ꝯpilacōes ⁊ tmō
⁊ ꝯcitat' ipm̄ febris ⁊ ꝑmixtio ītellcs ⁊ aliēa°
ī ipō est timor n̄ appiat'. Q' sinō fuit ꝑ ap'a
ī ipō nimo nō ꝯptebit n̄ ut febris sit n̄ q' indi
cā febris diei. ⁊ erit extēsio ⁊ dol' ⁊ ḡuitas et
pulsus. In dolore uō ⁊ ḡuitate ꝯueniūt oia q' sꝰ
ex ap'ate ⁊ mī v'aiq̃ sit. Et si cā fuit uētositā
ipā somn' ⁊ tinnitus ⁊ q' nō erit ꝯpar ḡuitati.
Et si ē ulcus ⁊ bothor signt' ipā pruritꝰ cū dol'e
Oppillo uō malac. fit sn̄ ḡuitate. ⁊ qm̄ fit cū
ḡuitate ⁊ qm̄ nō ē ḡuitas ⁊ ē nocumētū ⁊ nō
ē illic malicia ꝯuis uicētis q̄ ē ex ꝯpilacōe. et
regimē antecedēs qm̄ sigt' ipā. Et si ꝯpillo ē
ex cāb'iual' ⁊ silib' sigt' ipā pulsacō. Et sic ex
sañne sigt' ipā cāsus sañs antecedēs. Et illaq'
ē ex malicia ꝯuis siglaris sigt' dol' ī ꝑfundo
sui ḡuitate. Et si ē extēsio. Et sic sita ledē a
fr'is ⁊ sic forcō ī frigidiorib' ꝑtib' diei. Et sic ca
lia ē ēio ⁊ sentit īflacōnē ⁊ mordicacōez. Et sic
illic mā sentit' cū h' ḡuitas ⁊ ꝑpē cū ꝑstmt' iora
cōne. Et ei q' ē assiccīe signū ē ut sic p't uigi
lias ⁊ ieiunnū ⁊ cū deuiēscēcās faciei ⁊ odi. Et
i° cū cā ē v'mis sigt' assiguacō ꝯmocōis cū ex
itu v'mis ī q'b' cū loris. Cura. Dicam' p'mū
q' oz ut sic oia q' īaut' distillone tepida n̄ fūi
nꝫ calla. Et h' dēm ē v'le. Dēm distiguāz rēz
ī ipō. Inceo q̄d q' ē colicū oz ut eueste cola cū so
lucō uētris. Plimū ei accit ipō solucō nāl' ⁊ re
mouet' cū ea surditas. Q' si illic ē caliditas tm̄
tuc' cū īfrigantib' curet' ex olio ⁊ aliis a° cū suco
ḡuātū cuis sic' recoūat' ī cortice suo cū aliq' co
aceto ⁊ thure ⁊ ol'o. ro. ⁊ decoq̃t' dōec stet ⁊ dis
tillet' īea. ⁊ distillet' ī ipā aq' lactuce a' aq' so
lat'. Illo' aut' q' fuit ē a frigore ⁊ mā sita ꝯfe
rūt oia ol'a calla ī quib' dissolutū ē castore
ū. ⁊ ꝑpē ol'm balsamn ⁊ costi. ⁊ ol' amig' l' amar'
⁊ suc' absinth. ⁊ ol'm camōill'. a' adipe uacca
⁊ felle ebauino. ⁊ ol'm sisamnū īq' decocta sit
pulpa colaqntid'. a' radices ei'. Et qm̄ ꝯferut ī
ipā vrīa tauroꝝ q' īea dissolut' nītru ⁊ ponit'
distillacō ⁊ suc' ciclaminis asinini. Et tcm̄ ī
fiat p't euōnē mēi fr'e. si fuit coartacō cū eu
acuatis q' saiusti corib' cor' ⁊ ꝑpē ꝑ' capis ⁊ p'
administracōz ebrcaꝫ q's saiusti ⁊ ꝑpē illa īq'
ponit' folia lauri ⁊ ḡna eius. ⁊ extū ē uehe
mēas iuuamis ī illo ⁊ silr' uca feracō uehemis
īaut' ⁊ clamores buciāꝫ ⁊ sil'ia. Et qm̄ ponit'
īaut' cap' ebule ut ad ipā ꝑueiat' faciat ua
pore decoctōnū resolueciū. Et ꝯfert ī oib' ill' nō b'
sut' iure cū melle ⁊ castoreo ⁊ ol'o aneao ⁊
vrīa capna ⁊ felle ei' ⁊ ꝑpē cū galbano. Et
exeis q' expta sut mih' ēst ut sumat' castorei
pond'. iij. ʒ. ⁊ mir' ꝑod'. ʒ. i. ʒ s. ⁊ elli. ʒ. i. ʒ s.
⁊ fiat' exeis q' aceti. ⁊ admistret' distillacō
Et ī a° d'scripcōne. elli. iij. q'rte. ʒ. i. ⁊ mir'. ʒ. iij.
⁊ ī sumat' ꝯdisi ⁊ acea. ⁊ castorei ꝯui. p. egle
bauracli. p. e. dissoluiat' cū vino ⁊ admistret'
a' aloes ⁊ castoreū ⁊ pulpa colaqntid'. ⁊ eufor.
⁊ fel uacciniū ⁊ iaꝫ expta sut ol'm ruficiaū ⁊
ol'm destap fisagia ⁊ fuerut' uehemētis iuuami
nis a' suc' absinth. a' decoctōne ipi' a' sucus
ursini cū sale ⁊ ꝑpē qm̄ ē īfusio ⁊ ꝯpillo. ⁊ iaꝫ
expti ē ut fiat' linimtm̄ ex sinapi ꝯtrito cū

ficatur. et quia addit mixto incre. Et distillare aq marinam icam e iuvativum. Et ellus mg et fella sunt iuvativa. Et propter fel caprini cum oleo ro. Quidam autem extimaverunt quod qui bullitur nimpius in oleo sisamino in cortice ferreo tunc dum ducit digitum frenum nimpi est distillatio conferens predicta. Et ex eis quod quod ad illud confert est oleum aneti et laurini et deliro et nardini cum castoreo et spica absinthii et suco rute. Et fit cum siccatis aurium est adherere balneo et calido et vino habere et infusio equalis et aqua tepida super caput. et cappitugium cum eis que sunt sic oleum nenufarini et de salicibus et de semine cucurbite et aliis. Fiunt cum opilationis aurium cum eis que dicuntur in capitulo de opilatione et confert ei sucus granorum canabis et sucus coloquintide huic iuvamentum est bonum. Et quia accidit tumor ibi confert ipsam aqua in qua decoquitur absinthium et sucus absinthii et misceatur cum eo fel thauri et fel salvatoris et fel testudinis aut fel thauri cum oleo ro. et ellus cum aceto et spolium serpentis. Et in fortificatione sedat confert aq raphani et olei ro. et castoreum cum granis lauri cum oleo ro. Et ideo quod fuit et sucatione sursen. oportet ut capiatur abeudem cum vera pig deinde distilletur in aurem castoreum cum oleo costino solo et oleo nitrino. et oleum amigdalarum dulcium et olei ro. et laurini et castoreum cum lauro cum oleo ro. Et expulsio ex partis ei quod fit ex oppilatione et humore et ventositate est ut sumatur turbit. xx. ℥. et coloquintide. x. ℥. sarcocolle ℥. ii. et seminis alcei ℥. vii. mirabolani. x. ℥. fiant ex eis pillule. et deglutiantur sicut in vicio predicto ℥. i. Et dicamus si est accipie remedium verum quod exime dicis cibus illud quod fuit sunt ex grossitudine audit. et dolore eius et ventositate ipsius et sonitum et tinnitum eius cum metu fit et frigoris post purgationem capitis sit ut distilletur in aurem et bauracis cum aceto et melle et fel omnium cum oleo deolino et vino et cum oleo amigdalarum amararum et aq porri aut aq cepe cum melle aut lac mulieris et medicine eius debet in capitulo dolor et due gutte distillate ex karatine media et vesperi. Aut ellus albus et mg cum quibus decoquatur oleis et propter cum oleo delilio aut aq ani aut aq absinthii et aq coriandri rasfani et similiter oleum decocte. spolii serpentis granorum lauri et euforbium et castoreum cum vngto. et oleum balsami et napthia et sumatur gluntinis alumbate ℥. i. et olei alkeiri ℥. ii. et olei amigdalarum amararum medietas ℥. i. bulliat omnia simul et admisceatur ex eis stille. ℥. mane et sero. et similiter mel storace cum oleo altheiri et similiter aq foliorum coloquintide. decoctum et sucus draguntee et allezerbasez. et venenitis verbas valde et medicine eius debet in capitulo dolor. Quod si infirmabus hic accidat cum oleo decedi. in quo decocta sunt ruta et maiorana et salvia masticationibus ordei cum sal gemma soli. Et ex evaporationibus iuvatius est aq calida cum decoctione camomille et aneti et foliorum lauri et sansuci et alsufulce sucia et purete vaporem cum eo coli et inferiori aurium. Et similiter ebrocce debet in capitulo capitis et ponatur in camino et cooperiatur cum decoctionis sua auri ut ingrediatur vapor eius propterea. Et ieiunione quod huius tumor convenientius est ut multiplicet numero eius et minoret quantitates eius in omne genere et funet ventus et perveniat maturatio. Fiat aut propter apostema aura cum eo quod est ex calido et quod ex frigido cum eo quod sanat. De dolore aurium capitulum.

Dolor auris aut fit a malicia complexionis aut fit cum apostemate aut bothor aut fit cum solutione continuitatis. Et malicia complexionis aut est calida simplex sicut illa que fit cum aeris calidi aut venti calidi. et propter que fit permutatio ad ipsum ex frigore sicco. aut fit ablutio cum aq calida et ingreditur ex ea in aurem aut cum aliqua aquarum in quibus durat virtus calida. aut est calida cum materia sanguinea aut colica. aut frigida simplex sicut propter aliquam causam quantitatem calidis per arcis aereis aut venti frigidi. et propter que ad ambos eorum permutatio fit a calore sicco aut aq frigida. aut aq in qua durat ad frigidum aut frigida cum materia aut ventosa frigida aut humorosa viscosa. Fiat aut cum apostematis et bothor aut est apostema calidum aut frigidum. Fiat vero cum solutionis continuitatis est sicut qui fit a ventositate extensiva aut ulceribus aut ex ictibus aut casibus. Et summa quod causarum doloris aurium qui fit a solutione continuitatis est ventositas generata in ipsa aut aq que ingreditur eam aut animal vadens ad similiter ipsius. aut nimis generatur ibi ea. Et quandoque fit sucatione aurium aut passionis. Et peior dolor auris est ille qui est ex parte cerebri profundo et illud est cum febre inseparabili et propter cum perduat ad commixtionem intellectus. Cum aut dolor est in causa alagibus extrinsecis non est illi vehemens dolor nisi vehemens tumor. Sed ille qui dicitur est in principio debet est quia scitio mortificat sicut mortificat apoplexia et propter magis est mortificatio adolescentes quam senes et velociter mortificat eos et quia mortificat in vii. diebus. In senibus non multum pueris ad pus huius apostema. Sed puerorum intensio plurimum ante suppurationem. si aut suppurantur et ad sunt signa laudabilia sperantur curatio. Dolor propter auris quandoque est cum pruritu et quandoque sine pruritu. Et nos quod iam diximus de pruritu in aure capitulum in loco suo Signa Signa quod sunt sicut signa predicta in cat...carsez Cura oportet ut conveniens canonem in distillando id quod distilletur in aurem. et est ut non sit vehementis caliditatis aut frigiditatis. Quod si causa fuerit repletio materie ex capite oportet ut evacues partem capitis ex genere illius replecionis. Calida namque si est cum flebotomia et evacuatione que fit cum mundificantibus caput et media calida simul quod sanguinem. Et si humor est grossus viscosus tenax cum pill ascheibar per eius et gargarismate. Et si est tenax fixus in parte auris oportet ut admisceatur post solutionem eius et medicinas lenientes et distillationes. Deinde itende unge cum eo quod evacuat ipsum ex membris. Si aut causa est caliditas superflua oportet ut in frictionibus cum extinguentibus congruis per eius in capitulo cerebri. ut distilles in aurem oleum ro. tepidum. aut albuginem ovi. Quod si est dolor vehemens permisce cum eo camphoram. et quia est oleum mor cum camphora magis sedativum doloris quam olei ro. propter mollificationem eius que est in ipso et distillent in aurem coliriis sedativum dolorum cum albumine ovi et similibus. Albumen namque ovi soli iest. propterea mirabile et lac cum aq solatri et aq coriandri. Et melius genere lac quod mulgetur et est calidum ex ubere est iuvativum et aut bulli vermes terrestres in oleo ro. et distilla in aurem. aut capite lumacie in oleo amigdalarum et distilletur in aurem. aut decoquatur oleum ro. in aceto vini quod sit triplum ipsius donec aceti consumatur et remaneat oleum et distilletur illud. Anisum distillando est cum iuvamentum valde pulsationi. Et similiter oleum seminis cucurbite et olei nenufarini et oleum de salicibus et similia. Et similiter sucus qui assillatur suco cucurbite qui fit in cortice eius et folijs ipsius. Et similiter emplastra in frontalia extius. Quidam aut dixerunt quod aq volubilis valde bona est in hoc dispositione et sucus canabis huius. Et cum fortiores fuit pulsus et dolor et timetur ex eis spasmus ibi est extrusio a mollificatis et non est aliud sicut butirum vaccinum antiquum calefactum. et qui in ipso est extruitur labore intromissio ebule in aurem ingreditur fulciatur si accidat in quo est aq calida. aut perveniat vapor ad aurem. quia ei sedat et excitat ab arvus et excitat

Narcotica.

Sancti 3.8. gna ordi.
.i. octaua 3 unius fol'.

narcoticis 7 qm, pp̄ē aqua iq decocta sunt ea
mollificat cū frigiditate 7 ē i pmixta cū aliq°
eor q̄ stupefaciunt. Cūq; necesse ē aliq̄ narcoticū
mag' icolume ē sicut memithe cū aliq̄nto opio
circūt 7 omisceat cū lacte mlr'is 7 distillet iau
rez. Et si fuit cū intimis aq̄ iupa; curet cū eo
q' dr' mcar° suo. Et si fuit cū frīcīs fixa ipfi
do. at̄ extius oportebit ut fiat distillatōes ex o
lis calis sicut ol'm nitraceū 7 ol'm anetinū 7 olz
despica rōma 7 ol'm laurinū 7 olm albatue.
7 ol'm balsami 7 ol'm de alkenna 7 q̄ sunt ill' silia
at̄ sicut ol'm iq° decoquit alleū 7 colat olm. aut
ol'm iq° decoquit pip 7 euforbiū. at̄ gallie qm
citatis damch. i. iaure 7 olm de lven. a' olm a°
q̄ ex ol'is calis aromaticis. 7 qm; potat hūs hē
dolorez vini puri forte 7 dormit ē excitat 7 ñ,
hz lesionē aliq̄. Et si ē cū ipō ex uēto frō ofr
ci i° q' dicem' in ca° tinit' 7 sonit' 7 q' dicim'
ica° au' cū ē hūor tenax 7 au' cū ē frig'. Et ex
eis q̄ ōunt adi° ē ut ipleant uētose aq̄ cal'a
7 applicent' icauitati auris 7 ut distillet' mcā au
rez uitri 7 armoniaci cū mll'e a' apcinni 7 san
sucē iol'o de lilio. a' castoreū cū eis p'ap decoqt
ico 7 colat 7 nitrū 7 acetū 7 ol'm. iu. a' sucus
amigd'. 7 si nocīū fuit i° q' ē forci' tuc sit sicē
euforb 7 castor. cū ol'o costino a' costū mari
mū 7 aristol'. 7 qm; ofert ico uaporatio cū mi
lijs 7 silt' calefcō. Et cū fuit ico bothor tuc
cū eo q' dicim' mcar° de bothor auris. Et si fuit
cū ipō intimis aq̄ aut lap' tuc cū eo q' dicim'
illic. Et cū fuit apa cal'm, pfiōu q' ē iuxo
fuin pp̄ ppinquitatē sui ad cerebz usq; ad col
lectōnez puenat 7 suppurationē tuc p't floiaz
7 cuōne oz ut admistres lenitiua ipimis 7 in
frigidantia. 7 pp̄ lac mlr'ebre mitte p' iuicē usq; ad
diez tciū. Et silr' olm. iu. acetū cū aceto p'co
ipimis d'ni mucilagiez femug'. p't mucilagiez
seis lim. 7 mucilagiez seis alimezij iaq̄ lach'
Et aq̄ uolubil' ē ex eis q̄ ofert in hī hora.
Et ipō quid' iaz exptū ē sisamini ofcū. d'ni
admistrent uaporatōnes cū ol'o declinante
ad cal'itatē aliq̄ntulez. Et oz ut sit olz dulce
7 sit cū hoc tepidū iquo isticat' cptū iuolutū in
extremitate mdij subtil' 7 ponat' iaure mitte p't
uicē 7 fiat empl'm ex eis cū lenitiuis mati
tiuis. Si aut' dolor nō fuit uehemēs cū tūsic
ut pncipiū oportebit ut distillet' iaure adeps
uulpis a' lacca a' basilicō ē ol'o. iu. at̄ ol'o d'alca
na. aut adeps anatis aut adeps altēhamiā
ci. a' empl'm ex adipib; galline 7 anatis. Et qm
nō ē apa uehemētis cal'itatis ipō admistra. s.
me" fcm ex adipe capno liqfco 7 pmixto cū pa
b; et equalib; millis 7 ciwb. 7 usopi quor vnū
q'q; sit equale illi adipi 7 pone iaure. Et exe
is q̄ sunt fortiora illo 7 matunt' cū v'tute ē illo'
R. litargiri cerusē ambor an. 3. i. chiūs 7 pul
uis molendini 7 gūme. pini. oñi an. ʒ. 3. oli
lib. i. adipis porci. a' adipis capnis recentis
lib. ij. sucū seis lini qntū suffiat fiat ex eis ē
pl'm 7 fortasse indigeb' narcoticis adminstra
b' s'° pm mod' q' dicem'. Et qm ouit ad sam
em adminstra spuma seis lini cū ol'o. iu. aut
ol'o camo le 7 reliq̄ q̄ dicem' in ca° suo. Si aut
apa ē ex' auriz ē paucū tumoris 7 medicat' cū
farina ordei. Et empl'm fcm ex farina fabaz
ē bonū ualde. 7 ex farina fabaz 7 camo la 7
uiol'. 7 farina ordei 7 malua 7 mellioni tane
7 elixent' 7 infundat' aq̄ tepida 7 olm uiol' 7
qm; suffiat solatrū 7 olm sisaminū 7 farina tri

calias

tici. Inbothor aut' q̄ sit mature qm; suffiat la
bor decocto fiant cū tēnco qm distillat' iaurez
a' ponit' licinū ipa exea. 7 qm; sedat dolorez
ad mistratō ebule pm mod' q' dixi'. Et qm
suffic' istupefcōe 7 sedatē doloris i° q' diximus
p't dam ebule in hī ca°. Et exme° q̄ d' colib;
ad dolores auris 7 pp̄ illū qm dedicat ad frig'
ē ol'm ouifacinū iq° bullit scarabeus a' lūba
cicestres a' vnus qui ē sburceo aq̄. a' fel pisc'
cū ol'o ouifaciano. a' adeps lacci a' uulpis a'
iumachati. a' grius a' olm scorpionū. nā ē
mirabile ualde. a' aq̄ sansuci recētis a' decoctō
foliox algamib 7 corticis ei'. aut decoctō lib'
cox cicestrū idecoct' colata iq° dissoluat' adeps
anatis. Et si fuit frigus decoqt' impa feltra
uri iol'o albeiri usq; estimet' q' fel uti reso
lutū sit 7 fimū. deponat' deinde illo' 7 admist'
distillando ē ei mirabile. Et qm; necesse
ē iarōnib; dolor uehemētū iaure adminst'
re narcotica 7 fit o i° aō ex filois a' lacte. 7 silt'
tuc. aba. 7 cicā stelle 7 opiū 7 castoreū 7
croicis cū lacte mlr'is. Et oz ut ppōnat' illo'
usq; timeat' sincop' 7, pp̄ cū hūores fuit fri.
illo' ei nocz ualde. Et si accidat nocū exusu
narcoticor admistra p't illo' castoreū solū et
quiq; fuit cicā ex castoreo ofco ultē d'ni ph
cat' sup ipm opiū ofcū d'ni fuit ex eo cicā.
cū vino puro. Et si fuit illic ulc' ualo' doloro
sū tuc admist' licinū 7 opiū. cū lacte a' suat'
xx. amigd'. excorticate 7 opij 7 baurach 7 thu
ris oñz an. 3. i. 7 s. cicā gallaī mūre. oñi an.
3. i. 7 s. tirmt' 7 puluizent' cū aceto 7 exsicce
t' 7 cū nece fuit ifundat' ol'm. iu. 7 distillet'
Et si fuit illic sanies loco aceti sit vinū a' mel
aut oximel. De sonitu 7 tinitu 7 sibillo.

Hec dispō ē uox q' hō incessant' audit ex
terius 7 ei' ocō ad audiuī ē opacō ymagi
nacōnū 7 tenebraz qō uidz hō extius absq; cū
ad oclm. Et uocis cū ē i vndatō accidēs ia
ere q̄ puenit ad sensū tuc oz ut sit mlr aciate
iq° fit pmo de sonitu 7 tinitu motu aeris 7
cū nō sit ille aer ex tior tc ē aer ex intior. Et
aer q̄d' inatē ē uapor clusus i concauitatibus
7 hī i vndatō a' ē occulta aq̄ fortasse n' puenit
uapor clusus iuētib;. aut ē maior illa. Et si
fuit occulta 7 exigūe ei' ei' euō fit difficil' 7 ce
cidat igb' caz horis 7 audiat' cauli q̄ lio ipi ē
sonit' 7 tinitus 7 nō accidat igb' caz a'ús tc i°
a' ē pp̄ acuitatē sēsus iquib; eor 7 nō ia'ús
a' fm opacōnē q' diximus ymagiando ymagi
nacō. aut pp̄ debili' ei' q̄ patit' aq̄lub; iun
dacōe sicē accit debili frig' aquecūq; frigore a'
calor aqūq; calore. Et sp̄es q̄d' debilitatis si
q̄ scauita ex sp̄eb; male ōpus. 7 si ē sup' oclm
7 sup' illaz mq̄ diuisificant' v'tus forcis 7 debil'
tuc cū ei' ē inuētō eius qui mouz uaporē iun
dacōnē ei sup' motōnez 7 iundacōnē osuetaz
7 i vndāo uaporē aut ē uētositas gñata ip te
capis motu ipō. a' ē sonit' famei q̄ forsitā
gñat' ipō 7 feruor puris ip tab; ei' a' mot'
uētositatis accitis mlrtē. in meatib; ei' sicē
fit i febb;. a' repl'o superflua in cor° 7 pp̄ icapi
te sicē fit p't ebrietatē plinā. a' agitacō de deo v'
... ob; pp̄ sicē fit p't uoitū laboriosū. aut
casus a' paussio. Et qm; nō fit i° pp̄ agitacōez
mot' ymo pp̄ mēz uiscosaz resolutā iuētosi
tatē paucā 7 assiduitate illo'. Et qm; fit pp̄ uehe
mēciā famis 7 i° ē pp̄ agitacōnē cācēte i hūo
rib; sp̄s icor° quiescētib; i ipō 7 ē nō iuenit

No

uia cibum aliquid convertatur ad eos et resolvit ipsos et
removet eos sepius post medicinas competens est ut
retineant humores et ventositates in partibus capitis. Et
cum hic sonitus quoniam est ex caliditate ipsam. et quoniam est cum contra
te membrorum aliorum mittentium has ventositates
ad ipsam. signa. In illo quidem est qui est continuus et
assiduus cum est ad sanitatem ipsius cerebro. Si autem quiesce
deinde exaltatur propter repletionem aut vacuitatem et mo
tum aut cum calor fit fortis et frigus tunc est propter conti
nuitatem. Cuius forma vocis significat ipsam. et cum quicquid
quasi sit vox rei ascendentis ad superiora. et post mi
cius est cum continuitate corporis et stomachi. et quia vox que res volu
tur sic se ipsam. et sic frigor calor. et significat ab
scissionem ventositatis. Et si illic est febris et dolor
producens ad tumorem tunc significat collectionem purulentam.
Et cum eius constitutio est secundum scientiam generationis post ge
nerationem continuam continuatur aut est propter humorem viscosum.
Illud autem quod est propter acuitatem sensus significat debilitatem
ventositatum et repletionis et humidificationis auditus
et exaltationis eius apud ieiunium et vacuitatem. Sonitus autem
acuitate est post evacuationes et febres. Et sanitas ade
bilitate facies per superfluitates et quoniam est cum continue callescit
sit sedatio et cum inflammatione et fortis est cessio. Cura.
Oportet ut omnes isti vitentur solem et balneum et motum la
boriosum et vinum et clamorem et repletionem et ut le
niant vias suas. In eo vero qui fit propter caliditatem
oportet ut sit intentio membri faciendi ipsum et propter stomachum qui
mundificetur et infrigidetur cerebrum et auris quod confortet
et cerebrum cum aliquo quod sit sicut oleum nimium et auris
cum eo quod sit sicut oleum amigdalarum et similia. Et consideret
mihi adconuentes [a] nates et intendat illud quod adiuvat
ipsum secundum omni congruos. Et similiter sanitas a repletione
Et oportet ut mundificetur corpus et caput cum eo quod est quod facit
et similiter regimini. Cavere autem non oportet ut moveat
qui removetur cum rumatione febris. In eo vero q
sonitus est propter velocitatem sensus sunt quidam homines q
precipiunt ut debeant esse stupefacientibus sicut oleum rosarum de
cocto cum aceto aut est post tamen est cum pauco opio mi
sto cum oleo de bengi. et iusquiamo cocto cum pauco
castoreo. Et conveniens quod precipitur est ut sumatur
gumma pini et castoreum cum oleo et conterantur cum aceto
et distillentur. Sonitus autem aprime curatur curatione apa
nos et punis. Sonitus autem convalescentium quod eius est sicut
Si causa eius fuerit siccitas curatur cum inunctione et hu
mectatione cum oleis temperatis declinantibus ad fri
giditatem aut calorem secundum necessitatem. Si autem cum debilitas
fuerit tunc admisceantur quod aperit continue accidentale ex
distillationibus predictis. In eo vero qui sonitus est propter materiam
expulsam ad ipsum in dispositione sirsen. et humorem grossum
viscosum admisceant omnia predicta iam dolorem
et tinnitum. Et ex eis qui magis sunt illi qui succedunt
sirsen et febribus propter quod est succus absinthii cum oleo rosarum
et aceto et oleo de lilio qui est melius bonum. Et ad
qui fit ab humore viscoso sed frigido appropriatur trociscus ex
pretis et est ut sumatur elbi albi [a] sternutatorie iij. et aristologie v. et
mirre x. fiat trociscus et admisceatur. Et ex medicinis
compositis expertis appropriatis ad illum qui est a debilitate
et ad illum qui est ab oppilatione et humore est ut sumatur
castoreum. et seminis porri ambo ana ʒ. s. musci.
[a] mrid ordi... damich .i. et distillentur cum aqua sansuci et rute.
et cum vino et similibus cum decoctione foliorum pini. et de
decoctione foliorum citri. et foliorum lauri. Et oportet ut
abstineant in omnibus eis cena. Quidam autem antiquorum
sapientium dixerunt non est ad magis conferens sibilo
quam medicina alfandegi deinde admemoratum via ipsum
et magis invenitur quod curavit deus ad illud. Et confert
ei distillatio facta ex isopo cum foliis pini et gra
nis lauri et attende quod deinde est maior tinnitus. et
dolores et auris cum omnibus et propter frigiditatem. rubrica

Quod in primis oportet premittere. Cura saniei et
Oportet scire cum sanatio cui ab et ad in puris et ulcerum
in meatu auris et dolorem ex quibus in aure fit.
generatur humor bonus dulcis laudabilis et idea
cum regiminis ad illud quod oportet exsiccatione tempera. Quod
si consequenter fiat nocivum ut sumatur aqua ordei et sibi
similia. fiat lenitas cum ex et declinatio mundificativa ad na
sum et os cum sternutatoriis et gargarismis. Cum
post non possunt esse ulcera quando autem sunt apertiora se
cundum aut sunt per sanie adeo non perveniunt illuc. Que
quidem ex eis manifesta sunt abluuntur cum aceto et aqua
aut cum oximelle et aqua aut vino aut decoctione mellis
cum rosis et mirra. Et post illud sufflentur in aures
illud quod exsiccat sicut dragaganti. ad balaustia et similia. Et
quicquid quidem confert saniose et purulente oleum de se
mine canabis. Et melius est ut non repercutiatur neque
phlegmone cum non superfluunt. Unde oportet ut abluatur et
tergatur aliquid quod sit sicut aqua rosarum et oleum rosarum et et ex
succo foliorum olivarum cum melle et admisceatur dis
tillationes. Profunda vero alia sunt propinquiora corporis
et alia sunt antiqua. Sed ea que sunt propinquiora corporis curantur
cum eis que sunt sicut fiel. memitha cum aceto et coli
rium rosarum et mirram et aloes in melle et vino ponantur
in aurem. Et quoniam confert distillatio aque mixte acetabe
in ipsam et propter quod ponitur cum ea mel. et similia sicut foli
orum salicis et decoctione eorum. aut aliis quoniam ad
balaustia et mirre ambo ʒ. i. terantur cum melle et po
nantur in lana. aut sanguis draconis et spuma maris.
et sarcocolle et baurach armenici et mirre et thuris et
sicut memitha partes equales pulverizentur super li
cinium involutum super radium in fusum in melle et ponatur
in aurem. Quod si dolor huius curatur cum scoria ferri
contrita in aceto multotiens et misceatur cum eo quod exsiccat
et quod sedat dolorem et ideo est sicut admistio olei amigdalarum.
cum mirra et aloe et croco. Et quoniam est nocivum ut misce
antur cum eo parum opii. et admistio medicaminis
capitalis est vinuatum. Ex parte est namque cum eo quod
in ipso est de exsiccatione cum associatur virtus sedativa
doloris. Et confert in mihi compositio quam dicamus in an
tidoto. Et conferunt ei trocisci andaron. Et confert
ut sumatur ex trociscis unius ʒ. et gallie ad balaustia
omnia cum oleo de kerva et fece. Et confert
ei emplastrum de cerusa. et emplastrum de basilicon omni
cum distillata. Ea vero que cronica sunt profunda
antiqua corrosiva sunt valde mala. et quoniam perducunt
ad corrumpendum os. et significant ipsa dilatationem meatuum
et multitudo saniei fetide quod indiget eis que sunt
altiorum per mixtionem cum mel et sicut fel tauri et testu
dinis. et eorum admistio cum lacte mulieris aut cor
dumeni et nitrum mixtum cum ficubus nimiis agre
stibus et fiat ex eis licinium et admisceantur post mun
dificationem sordis et similis sine dictis. Et ex medicinis
fortibus mihi autem est scoria eius cum arsenico et mille
et aceto. et rubigo ferri aut scoria ferri ipsius sit
contrita sicut pulvis post frequentem fusionem multotiens.
sed cum aceto vini donec fiat sicut mel et distillentur
in aurem. Et quoniam est nocivum emplastrum ex flore eris et
illud est quoniam antiquum et sordidum. Et ex eis que sunt me
dia illi cura est aluminis ad balaustia cum equalitate sim
de melle et quoniam addit in ipso dactilus. et fortius illo est
compositio h. florum eris et cortice eris alborum ana ʒ.
e. succi porri. ʒ. i. mellis pini. ʒ. i. admisceantur.
Cum autem multiplicatur pus valde tunc nocivum est ad
mistio licinii rotundi in felle thauri. et distil
lationes urine in finem et fortius eo est scoria fer
ri abluta et frixa in sartagine multotiens. cum decoque
in aceto et admisceantur. Et cum puer antiquus fuerit
dolor sicut de in aurem vini duri conquassatum
cum oleo rosarum. aut cum aqua porri. aut cum aqua pisarum

Nota de puero.

calati. Et qz dor fuerit necta ex galen z opui
z atrati qmisceant cu melle z ponant in eam.
Et cu modis humectantibus retinet per medicinas
prohibitivas z siccativas cum fit de eis mix. eleg.
ro. ut cadat cum eis deinde pone in eam quod generat car
nem. Et oportet provideri ne virus retineat u pro
hibeat natinitas eius z exsiccet ulcus ipsum.
Et plures quidem decipitur implet aurem puru
lenta primo prohibente cursu saniei ab ea z
prohibet infirmum dormire in illo latere ut non inveni
at sanies meatum quo egrediatur ut veniat ab
suo carne mollem que est inide ex auribus z fiat eve
nit apostema z perforat ipsum per maturationem z
aurem ipsam z sanat cursus saniei ab aure.

Quandoque eruptio sanguinis in aure.

Quandoque est aliqua spes eius qui procedit cursu fluxus
sanguinis narium in hoc quod est cavernosus. Et quandoque
est repletione producente ad dissolutionem vene aut
abscisione eius aut ipsius apertione. z quandoque est a
cum percussione. Curatur quidem non est conveniens ut
restringatur ut perducat ad debilitatem z syncopizet.
Alius non restringitur aut cum stypticis aut cum tanti
zantibus aut cum infrigidantibus. Stiptica non sunt sicut
decoctio gallarum cum aqua z aceto. z decoctio sumach.
Et quandoque miscetur cum ea ex vinis antiquis aut aceto.
Et similia sicut menthe z liciu z decoctio foliorum
arboris mastic aut granata decocta cum aceto z ex
pressa. Infrigidantia non sunt sicut succus virge pastoris
z arnoglosse cum vino. aut sicut meiche z opium.
Cauterizantia sunt non sicut sunt albedo rasagi. Tunc
ex eis que sunt mirabilia valde est coagulum lepori
num cum aceto aut succus porri cum aceto. Et ex eis
que sunt experta ad id est ut sumatur .ij. renes tauri
z ad adipis sani deinde assentur medii assatione
z exprimatur aqua eorum in aurem. Cura sordis z opi

Quandoque est lenis. lationis facte ex eis in aure
est ut distillet in ea oleum de amigdalis ama
ris in occasionibus pre incide z paties ingrediatur bal
neum z ponat aurem super cinerem calidum z lignificat
sordes. Et quandoque confert ei insufflatio atramenti
in ea. z iz corodunica. aut .i. baurach armeni
medietatis. aut .i. sicami album quantum sufficiat
ad confitiendum eam fiat in licinium. aut infundatur
in ea medietatis .ʒ. fellis caprini cum oleo z pessimi
contriti aut aqua pessulij. aut soluatur baurach cum ace
to z dimittatur donec quiescat ebullitio eius z mis
ceatur cum oleo ro. z distilletur. aut misceatur baurach
cum ficubus ex quibus eiecta sunt grana z fiat grana
parva z ponatur in aurem z in die tertia extrahatur asso
ciabitur cum eis sordes plurima z succedit ei lenitas
manifesta. Et quandoque ponitur in ea corodunica z ur
ina. z ex eis que sunt fortiora illis est succus foliorum co
loquintide et eorum distillatio z sumatur baurach et
arsenicum equaliter z confitiantur cum melle z liquificatur
cum aceto z distillentur in aurem z exspectet per unam
horam. deinde abluatur auris cum aqua mellis aut cum
aqua calida. Et licinius quidem fortibus non utatur nisi
post evacuationem. Et ex eis est licinium infusum in pisce
z oleo camomillio z oleo nardino. Quidam autem
experimentati sunt quod camphora vehementer confert attinax
z vidi quod sit hoc attinax colie. Et ex eis quod que ex
perta sunt est oleum de scorpionibus ipsum cum sanat surdi
tatem. Et ex eis que conferunt ad oppilationem vene
tositatis sordis est licinium factum ex nasturcio z bau
rach z adhereat auri tribus diebus deinde extrahatur et
egrediatur sordes plurima. Et similia sunt licia cum melle.

Quandoque sit oppillatio sicut Oppilatio accidens in
qua est per panniculum creatum super aure. Aut
foramen z quandoque fit per sordes. Et quandoque fit per carnem
congelatam. z quandoque fit per carnem additam z verrucam.
Et quandoque fit per lapidem aut nucleum ut cadentem in eam
z moratur. Et quandoque est ex humore viscoso oppillante
foramen aut meatum nervi. z sentit homo ac si auris
esset superoppilata. Et quandoque accidit illud per ... nervi
vel extremitatem. Cura. Illa quidem que est ex panniculo aut
carne oppilante meatum in interiori curatio est dif
ficilis cum eius est profunda z manifesta est facilis. ad
mensuram non ingenium invenitur cum instrumento minutis
secante ipsam deinde in prohibitione coniunctionis sicut quod in
precedentibus diximus. z si est manifesta oportet ut sci
datur cum cultello spinoso cum quo incidutur emor
roydes nasi deinde terra cum buccella imponatur
super quod pulverizatum sit colorandum aut que prohibet cursum
eius que sunt ex eis que prohibet nativitatem carnis.
Et si oppillatio fuerit extra fixa in ea oportet ut distille
tur in aurem quod sit sicut oleum ro. z delius aut de al
kebrit. z si quod fuerit extrinsecus sit animal mortuum in ea
cum infundatur in ea ex oleis aliquod quod extra appareat
deinde extrahatur cum mundatorio auris facile. In fortitudine
autem ab oppillatione per carnem additam aut verrucam
oportet ut abluatur cum aqua calida z nitro z distilletur
in eam ex busti z arsenici rubri tertia cum aceto vel
... ita ut adhuriatur carnem deinde cum vite z in
deinde est quod assiduatio effusionis fellis porcini valde
confert ei. Et ad id quidem quod ymaginatur homo quod eius
auris sit oppillata confert distillatio olei de lilio.
aut fellis thauri. aut succus siele z succus seje
canabis z succus coloquintide in eo perventis vivicidi
ad oppillationem auris. Si autem oppillatio est sordium
curetur cum eo quod diximus in capitulo oppillationis ex sordibus.
Et ex eis que conferunt oppillationem ex sordibus z re
ligio est tertia facta ex nasturcio z baurach que tribus di
ebus auri adhereat deinde extrahatur. Et ex eis que
sunt fortiora illis z mundificant verum z sunt eorum
de ellebor quorum descriptio. R. ellebori al. aur. ij. me
aur. ie. etc. aur. z. contrirantur z coquantur cum
aceto z fiant in trociscis. deinde quando sunt necessaria sol
vantur in aceto z distillentur in aurem. sunt enim mira
biles valde. In oppillatione que fit interius z est
ut esset auris non perforata aut eiectatur fortius est
oppillatum utrum experitur oppillationem manifestam ita ut per
veniatur ad discooperiendum z perforandum usque ad sinadich
minorem. z quandoque confert z quandoque non confert. De cura

Vaccina quidem visui tione acciditur auri z
est ut non audiat cum aliquo percussione.
Sed illis qui fuerunt post ipsum visui est ut in audiatur.
Et ex eis quibus ipsi curantur est ut sumatur acacia
z mumia et thus z fiat ex eis linimentum cum aceto
z albugine ovi aut medulla panis cum melle. De

Sumatur aqua absinthij Pruritu auris
z fricetur in eam cum aliquibus oleis. aut bulliat
absinthium cum oleo z distilletur in eam. De ictu aque

Ingreditur aqua in aurem quandoque cum non effunditur in aure
in eam ille qui balneatur aut abluitur z ledit. Et
quandoque apparet rubor aurium z vehementer incurrit
dolorem. Cura. Ex eis que conferunt ad illud est ut cum
ebulla cera sugatur aut extrahatur subito deinde instilletur
in eam oleum amigdalarum dulcium. Et quandoque extrahitur cum
turundis aut fistulis aut ligni in aure aut fasciis
papiri secundum quantitatem palmi unius. Involuatur ita
quod super unam extremitatem eius quanta est tela sine de
coctione z non nigrat in oleo z ingeniose extremitas
altera in aurem mittatur cum eo cum quo ingeniatur est
in ea z iaceat super eam quod est in auris z alia extremitas z
que est totum inflammatur igne z dimittitur inflammari
usque quo pervenerit caliditas ad interiora auris z tunc
extrahatur z egreditur subito quod egrediatur cum eo quod in
aure est ex aqua. Et ex eis que iuvantur ad illud z

post mundificationem est ut sumatur schizatorium aliquod et im-
pleatur cum auro deinde quietatur super eam ille cuius
est et sit sanguis donec egrediatur totum. Et quidem
exhibetur cum schizatorio intromittitur in capite eius
et exhibet ipsum prendiculariis qui exhibet cum ea
aqua. Et quandoque excausat illa quod prima est effusio
calidior. Et effusio lactium tepidorum quod iterum et postea
quod remanet dolor et removetur cum. Et si dolor
eius vehemens fuerit vaporetur auris cum coctionibus papa-
veris et mellilotum et camomilla et violis et malva.
et semine lini et farina ordei cum lacte mulieris.

Quandoque accidit propter introitum **animalis in**
aurem animalium in aurem vel **aves et generant in ea**
vehementiam doloris cum inquietate et motus secundum quantitatem
animalis cum ipse non sentit agitationem. **Cura.** Ex eis
quae omnibus melius conveniant est distillatio alkitran in aurem ipsam
cum sedatur statim motus animalis in ea et mittitur ipsum im-
periosum et postea cum est primum. Et similiter distillatio succi cucu-
meris asinini solus aut cum scamonea et similiter sulphur
et aristologia longa et calcadis. Et ex eis est ut distil-
letur in aurem quod remanet acetum urina assa. Et
quidem confert illi ut accipiatur oleum et sumatur in aurem
et sedeat in sale pauces. Et succorum melior et postea
ad vermes est succus radicis capparis alfasarach
et succus foliorum alcor. et succus radicis porrorum. et succus
persicae. et succus absinthii vel centauree aut persici. et
succus foliorum alloen indum et succus sac et foliorum a-
loes. et postea qui decoquuntur cum aceto et succus cucu-
meris asinini et succus elbi al. et coctio eius et epi-
thimi. aut succus mentastri cum scamonea. vel succus
astara. vel succus almiameum. vel aqua cum aliquo istorum
et similiter succus nasturcium et succus cepe cum aqua mellis. vel
aliquo felle. et postea alcazar et fermentum eius aut semen
cepe cum aqua mellis vel aliquo felle et postea cum cale-
fit in calamitate generata cum papyro sua et similiter de-
coctio generorum capparis recentium aut succus eius et suc-
cus lupinorum. aut aloes cum aqua tepida. vel costus
etiam mel. vel purgatur. Et omnia haec in vermes sunt ma-
gis iuvativa et fortiora. Et ex illis quae experta sunt
ad vermes est ut sumatur vini ʒ. 2. et mellis ʒ. 3.
et olei ro. ʒ. 1. misceatur cum albugine duorum ovorum
et fiat tepida et ponatur in aurem in lana infusa ex
aqua impleatur auris et accumbet se super eam quiete lo-
cus et non dormiat deinde subito rapiat quia vermis
subito inde egreditur. Et quandoque confert nocumento
vermis effusio succi oleandri. aut rubi vel absin-
thii aut decoctio corticis et centaurea coctie indie cap-
paris vel almiameum cum aqua sensu vel urina antiqua.

Hec apostema **De apostematibus quae accidunt in radi**
sunt ex genere apostematum accidentium **ce auris.**
in carnibus mollibus et postea in carnibus glandulosis et
nominatur veditus. et nominatur nascentia auris. Et
fortasse consequitur quod ex vehementia doloris eius
ut mortificatur. Et huius generis multotiens procedit ammix-
tio in illis et ipsum et apostema secundum iniurias plus in-
fiat adolescentes quia senes quia est in senibus le-
vius. sed adolescentes sunt calidioris complexionis et magis
apostema eorum dolorosa est acuitate qualitatis et vehe-
mentius dolorosa et minus tollerans usque quo collatio-
nem faciat. Et apostema quae sunt ab origine auris
magis in columne est illud quod est secundum sciatum esse leve.

Illud quidem quod est acsi cum quia non est signum **Signa**
maturationis vel procedit horum eius est mali. Et
sed apostema omnis quandoque sunt causa sanguinea vel colerica
et quandoque sunt ammixta vel flate. Et signum primi quod sang-
uineum est rubedo et gravitas et expulsio eius ad compre-
hensionem et consistunt in meatibus. Et signum colerici et fe-
bris acutae vehementis dolor mordicativus fistulosus sine
gravitate et non constringit meatus. sed est cum inflatione

vehementi. Et flate est cum tremulitate et levitate
et paucitate rubedinis. Et melius est cum durae et pau-
citate doloris. Et est ex eis in quibus secundum plurimum oportet
est ut incidatur non in inflatione et attractione eius non in repul-
sione eius cum sit materia effusa ad ipsum superfluitas
membri principalis et proprie in crisibus egritudinum eius sicut
illud quod accidit in crisi litargie multociens. Et nos iam quidem
innuimus ad cognoscendum hoc in libro quarto. Oportet igitur ut si
accedas ad curam eius inquiras exigit curam apostema
ad huius scilicet superioris et apostematica ipsius quantum cum
ne regiminis deinde resolutionem primum. Postea oportet ut mi-
nuas et postea cum accidit in febribus et doloribus capitis et
vinces ad extendendam materiam ad apostemata cum omni ingenio
et cum ventosis si non sit velocis attractionis. Et oportet
ut minores materiam cum minutione si ipsum fuerit necessaria
et cum vehementius fuerit adversus et attractionis diutius
eam secundum materiam suam ut non faciat eucimie dolorem
vehementem quod febris duplicatur. Postea oportet ut sis contentus
si illic fuerit dolor vehemens eo quod mollificat et sedat
dolorem quod fit ex eis quae sunt calida et humida. Et si fuerit
initium eius cum dolore vehementi sis contentus in principio
ne cum aqua sua primum. Et si fuerit levis sis contentus
camomille. vel medicamine allracen. vel diaquilon. vel
emplastro mecilago. Et si non fuerit vehementius len-
tatis et apparuit eis capitis. tunc administra quod est
inter glutinationem et inter amiationem. Et quod est
magis conferens et magis maturatiuas et haec est sicut fari-
na tritici et ordei lini. cum syrupo mellis. vel aqua frigida
et malue et camomille. Et si existimatur quod non resolvatur
et postea suppuratione faciat tunc necessarium est in ipso ut ex-
trahatur pus. aut cum resolutione subtili si est possibile vel
laboriosa et in cum incisione et suctione. Et ex eis
quae extrahunt pus ab ipso post sectionem vel aperitio-
nem est mel. Et ex eis quae sunt convenientia in hac
egritudine cum sua attractione et resolutione sua et postea
in ipso est stercus caprini et adeps anseris et galline. Et
ex eis est vomi et karb et adeps vaccinus non sali-
tus.

Egritudine autem antiqua necessarium est cum consu-
horum et aluuadachi cum melle aut cum adipe anatis
aut sumatur ficus et coquatur cum aqua marina. vel ad-
ministretur armoniacum solum aut cum aceto. et similiter pix li-
quida et bdellium cum sordibus aluearium et storax li-
quida et medulla cervi. Si autem fiant saphule et
fingantur de cera emplastra curans cum ipso hoc usque
alloen et pix et gummi lauri et staphisagria et gummi
et ciminum et piper et indicas spica et galbanum et
coriandrum et cardamomi et cuius iudie cortici cap-
paris et pinetum et stercus ovium et caprinum et adipe
et postea adeps porcinum et caprinum et hyrcorum montanorum
et postea melior et similiter cerebella gallinarum et alau-
bugi et vaccarum cerebella et postea silrui. Et oleum et
adiuvat quod est calidioris in eis est oleum ro. et viol.
et adipe quod est fortioris melius cum oleo de lilio et aneto
et camomillino et de keruia. Et conferent eis apostematibus
quae difficilia sunt emplastrum de resina **De timore**

Causa in ipso existit debilis **auris ex vocibus magis**
lutis et ruitis animalis quae est in membro vel advenien-
tis ad auditum quia necessaria est cum cerebri cum eo quod con-
fortat ipsum secundum quod scivisti. **Fen quinta de dispo-**
sitionibus nasi tractatus ipsius de olfactu et
nocumento ipsius et curentibus. De anothomia nasi

Compleundatur anothomia ossium eius et car-
tilaginum ipsius et lacertorum moventium ex-
tremitatem eius. Et illa sunt ex eis a
quibus iam expediti sumus. Et eius quod me-
atus anhelitus penetrat usque ad colato-
rium positum sub duobus corporibus sensibilibus similibus duobus
capitibus mamille. et velamen cerebri illic perforatum est
eorum foramine collatorij ut ipsum penetret odor

Sen[?] 5 de dispositionibus nasi tractatus ipsius de olfactu et nocumento ipsius et curentibus de anothomia nasi

ꝛ cū oīni ē uia q̄ peneCauit ad guttur. Et ano^a
mīri quo fit odoratus. ꝛ illi quidē sūt additā
mēta mamillaria q̄ sūt ī anīriore cerebro. ꝛ extē
dunt̄ ad duob⁹ uētrib⁹ anīriorib⁹ cerebri. Et ꝑ i^d
colla͠nt̄ sup̄fluitates ī illo foramīe ꝛ ex duab⁹
extrimitatib⁹ eius recipiūt̄ cerebrū ꝛ duo additam̄
ta nata extra. odor ē cū attractōne aeris. Et cē
bro qā ī ipō ē aeris attractō ut ꝯfuerit aer ca
lorē ī nati ipō sūt ꝑ ulsio. Quīq̄ uō augmē
tat̄ ap̄ clamorē ꝛ ap̄ ꝑfocatōnē aeris ꝛ euēta
tōnē ad sup̄iora. Et ī duab⁹ quidē extimitatib⁹
nasi sūt duo tramitis ad duos lacrimales ꝛ ꝑ h^s
gustat̄ sapor alcohol ī lingua. Qualitas uō o
doratꝰ iā dicta sūt ī tra^o ꝯtinui. Sz qd odora
tus sit iacere cū passione ipius aut delacōne
ipius a ꝑ uaporez qui resolui^r illo ē q̄ ꝑ tūnz
philosophis ꝛ recipiat medicꝰ q̄ odorat̄ ē in
radice ꝑ ꝯuisionē aliquē iacere ꝑm uiā dela
tōnis deni aduuiat ipim acutis uaporis exeo
qd h̄z odorez **De anosmia uel sorubrica.**

Iam diximꝰ ano^{m} nasi ꝛ uumanitati ipiꝰ ꝛ la
certi mouētes ambas nares eius ī eis q̄
ꝑtieuit. Et nē quidē nob̄ necrūī ē ūdicat
uiꝰ egnies eiꝰ ꝛ cās earū ꝛ sig^a ꝛ curōnes **De qua**

Scias q̄ curōnes **liceret mar admistri**
nasi alie s̄c q̄bus nō ē **adis incar nasi**
ꝑpi ut fiat̄ ꝑ uiā nasi sīc gargarismata ꝛ lini
mēta sup̄ cap̄. Et alie sūt q̄ ꝯtrahūt̄ eo sūt sūt
uapores ꝛ odoramīa ꝛ sīc capp̄urgia ꝛ s̄c tōpa
bilia q̄ attrahūt̄ ad nasū cū attractōe aeris. ꝛ
alie sūt ī sufflatōnes ꝛ sūt res sicce puluīzate
s̄ctilissime ut ī suffle^t ī nasū. ꝛ oz ut suffle^t ī
cānulā. Et oīs cū aliq̄ capp̄urgiū fit rectꝰ qd
ē ut os aqua ipleat̄ ꝛ ꝑparat̄ ei ut resupinet̄
ꝛ ꝯuitat cap̄ suū ad ꝑtiora. Deni distillet̄ ī nasū
eius capp̄urgiū. Et oz ut narib⁹ sugat eē q̄ de
ponit̄ ī nasū ad sup̄iora oīno ita ut sīcat op
onē suā. Et melꝰ eē quidē succedit medicine
acutis distillatis ī naso ꝛ ī sufflatis ī ipō ī moddi
catō uel remis ī capite. Et quīq̄ sedat̄ ꝑse ipz ꝛ
quā indiget me^{ne} quo sedet̄. Et rectꝰ quidē
ē ut sit sup̄ cap̄ cū fit capp̄urgiū ex aliq̄ acuta
mordificata remus ī fusus ī aq̄ calida. ꝛ quīz
fricat̄ cū ipim cū lacte melo sup̄ ipz aut olo
q̄ sup̄ ipim effundit̄ sīc olo de granis cucūbite
ꝛ olo. ro. ꝛ olo de salicib⁹. Cūq̄ s. capp̄urgiūz
suū ꝑfecit oppo nez tūc ꝯseqūe ipim distillādo
lac ī nasū cū aliquo oleorū fīr **Nocumentum**

Nocumenti ig̃ dicit̄ odorati odoratu ꝑtat
sīt mg̃ dicit̄ reliquas opōnes. Inpōle naq̄
ē q̄ odoratus a destruat̄ a debilitet̄ a mutet̄
aut corrupat̄. Et destructō quidē eius ꝛ ipiꝰ debi
litas sūt ꝑm duos modos. Unꝰ eorū ē. a eī de
struit̄ ꝛ nō sentit odores a debilitat̄ ꝛ sentit
aromatica ꝛ fetidā s̄c^u debili. Et corrupō ꝛ muta
tō eius sūt ꝑm duos modos. Unꝰ eorū ē ut odoret
odorez fraudulētū ꝛ si nō sit ūuetus. Et s̄c ē
ut sentiat odores qui boni nō sūt bonos sīc ille
qui sentit odorez s̄ctoris bonū ꝛ aborret arūa
ticū. Et cā quidē horū nocumētorū a ē malicia
ꝯpīnis singlaris. aut ē humor malus ex ūs ī
anīriore ꝑte capis ꝛ duob⁹ uētrib⁹ q̄ sūt ī ipā. a
ī ipis duab⁹ reb⁹ silib⁹ duob⁹ capitib⁹ maille. a
opillō ī osse ꝑforata ab humore a uētositate
aut ab apꝰate a cancrō a natiuitate cārnis ad
dite a opillōne ī uelamīe q̄ ē sup̄ ipim. Et melꝰ
eē quidē fca ex malicia ꝯpīnis singlaris ꝑ uei
enis ex medicīs administratis ꝛ distillatōib⁹ dist
illatis q̄ calefit ꝯ aut siccū fit ꝛ ī frigidat̄ a

faciūt illō acade aeres sup̄flue qualitatis
Et quīz fit ex passione ī casu faciente ig̃ ea
sup̄ os nocumēti **Signa.** Quīq̄ accidit hoi
ut nō ꝯp̄hendit odores ꝛ accīt illic caī sīus
ut nō ꝯp̄hendit odores ꝛ accīt illic caī sīus
sup̄fluitati ꝯm ꝯsuetudinē tūc nō ē op
pilatō ī collatorio. Si aūt īuenit̄ ꝑhibitō
penetrōnis respirātōis ī naso ꝛ nasitas ī
loq̄la tūc illic ē opillō ī ipis ꝛ alhalasiz
ꝛ quīq̄ retinet̄ caī sīus ꝛ nō fit ꝑ maliciāz
ꝯpīnis cerebri a ꝑ paucitatē sup̄fluitatū eiꝰ. ꝛ
ē illō q̄ ē s̄c collatorio apertū tūc illic ē opillō
ꝑfunda. Et si caī sīus ē adueniens ꝑm cō
suetudiēz ꝛ nō ē opillō s̄c alalasiz ꝛ eiꝰ q̄ se
q̄t̄ ea tūc nocumētū ē ī cerebro. Cognosce g̃^o
ꝯplēs ꝛ opōnes ipius ꝛ dispōnes ꝑ eas q̄s te
docuimꝰ. Et silr̄ si ē debilitas ī odorati. ꝛ
diminutō. tūc si īuenit̄ odor putidus ꝛ na
ribus sugg̃it̄ fetor tūc ē cā ī ipō humor ī aliq̄
bus locis putidus ꝛ signific̄at̄ cū silr̄ eiꝰ q̄ sa
uisti. Et quīq̄ odorat ī firmꝰ ī egritudīb⁹ acutis
odores nō ꝯsuetos nec usitatos nec ab aliq̄o
huic odorē ꝑmitez ꝛ cū hoc sentit odorē qui ē
sīc odor piscati a luti ī fusi a butiri a alterius
ꝛ sūt illic sig̃^a mala cāe moris ꝑuenit. **Cura-**

Si cā eius ē malicia ꝯpīnis rē oz ut aurēt̄ caī
ꝯpīo ꝛ medicat̄ anīrior ꝑs cerebri cū embrocās. et
odoramīs ꝛ succīo ib⁹ q̄ fiūt narib⁹ ꝛ epithi
matib⁹ ꝛ empl'is ꝑ ras ī caīꝰ curōnū capis
Et ꝑ lūm quidē accīt ex malicia ꝯpīnis ꝛ ē ut
ꝯ fiat fīā. a ē ī ambob⁹ uētrib⁹ anīriorib⁹ ꝛ e
as aut ī ipis mamillarib⁹ additamītis. Et me
dicatē adiꝰ sūt capp̄urgia fca ex olis calidis ī
quib⁹ dissoluta sūt euforb̄. ꝛ castorī ꝛ muscatis.
Si aūt cā ī ipō ē humor crīus ī uētrib⁹ cerebri sig̃ē
ꝑ q̄ dcāi ē ī tra^o egritudini cerebri. Et euacua corpꝰ
totū si humor est dnāns ī toto corpe a cerebro
ipō cū eo q̄ educit illū abeo ex silerit ꝛ gar
garismis ꝛ capp̄urgiis ꝛ succōnib⁹ q̄ fiūt na
ribus ꝛ odoramītis s̄c talicaturis ꝛ silib⁹ illr̄ q̄ ia
sauisti. Et si nēne flora ē nata fiat ut reddi
ī omib⁹ illr̄ ad pricipia data ī cura cerebri. Et si
cā ē opillō ī osse ꝑforato q̄ noīat̄ colatoriū
administra emb̄ocās aptumas ꝑ ras ī caīꝰ curō
nū capis. emb̄ocāt̄ g̃^o ex eis ꝛ īclinet̄ sup̄ ua
porez eorū. ꝛ narib⁹ sugat ex eis ī q̄b⁹ dissolu
ta sūt ꝯdisi ꝛ pip̄ ꝛ oppoponaꝰ. Et oz ut uētē
se capi adhibeant̄ ꝑt iᵈ ꝛ fiat gargarisma
ex reb⁹ apitiuis calidis. Et ex eis q̄ expta s̄c
ingella ī fusa ī aceto aliq̄b⁹ dieb⁹ deni ꝯterat̄ cū
co bū ꝛ miscat̄ cū olo dm̄ distillet̄ ī nasū ꝛ na
rib⁹ sugat̄ q̄ntō plꝰ pole ē ad sup̄iora. Et quīz
terit̄ sicut pul. deni terit̄ cū olo antiqꝰ post
terit̄ uice alia donꝰ fiat puluis s̄ctilissimus
Et ex eis q̄ expta sūt ē ut sumat̄ arsenicū ru
beū ꝛ mētastrū ꝛ terit̄ silr̄ ualde ꝛ s̄c ingūt̄
ī vrina cameli arabici ꝛ ī sole ponat̄ totū ꝛ re
uolut̄ oī die bis. cūq̄ me^n exsiccauit itūz
ītē sup̄ ipaz vrīa noua deni uaporet̄ nasus
cū pōde. z. i. ex eo deni fricet̄ olo. ro. Et quīq̄
iuuabit̄ ad opillōnē uētosaz capp̄urgiū ex olō
cuiusq̄d amaro ī mōtano aut sufflet̄ albarmel
ꝛ pip̄ albū mixta ī ipō. Quidā aūt dixit̄ qd
cortex pulōnis q̄ exsiccat̄ ꝛ terit̄ ꝛ ī sufflat̄
pulꝰ eiꝰ ī nasū ē iuuatis. Si aūt cā ē ī ipō emō
roydes aurēt̄ cūm emōroydaz. Ille aūt qui
sentit odorifera ꝛ nō sentit fetida nō cesset
sibi facē capudp̄ugiū cū castorī. melꝰ tādē
usq̄ quo rectificet̄ eius dispō **De fluxu san
guinis ex naribus rubrica uelis.**

capitis

Nocumenti odoratu

Fluxu sanguinis

de fluxu sanguinis ex naribus rubrica

Fluxus sanguinis ex naribus quandoque fit distillando
et quandoque fit fluendo cum velocitate vehementi. et
fit cum divisione sanguinis ferventis cum virtute. Et quandoque
fit propter eruptionem venarum cerebri et arteriarum eius
et est secundum plurimum non recipiens curam. et plurimum ipsius
fit sectione cuiusdam soda et inflammationis egritudinis
acute aut sectione causa percussionis aut sequitur
ipsum accidentia corruptionis apostematum cerebri procul dubio
Et quandoque est propter maturitates causas elevatos. Et ille
qui fit ex arteriis discernitur quia fit ancis subtilitate
sua et rubedine et caliditate sua. Et qui fit reddiens cum
paroxismo. et quandoque fit crescens subito. Et causis quod
sanguis ex naribus est ex dispositionibus que conferunt et nocent
natura qui incidit sectione eius levitatem capitis post
repletionem et equalitatem coloris post rubedinem vehemen-
tem et equalitatem forme et post inflacionem venarum eo pre-
cipue in egritudinibus acutis et in capitibus iuvenibus et prop-
ter sanguineis et colericis in cerebro deinde in eis propterea in me-
lancolie. propter impulsionem. Iuvatur enim fluxus sanguinis
ex naribus in plenitudine si plus est quia fit in ipsa plenitudine
a. Et fluxus quod sanguinis magis est in egritudinibus acutis
multum. et propter eius que sunt sicut variole et morbilli. Cum
autem multus sic succedit cum innatis non consueta. aut
pluviosis. aut ob fuscationem extremitatum et nigredi-
ne et extenuationem prolixiens nimium et infrigidantur ex-
tremitates eius cum retinetur eius tamen similiter est nocivus
Et illo autem color convertitur ad citrinitatem dominatur cole-
ra citrina et leditur cum extinctione sanguinis timendus.
Et in loco autem color convertitur ad plumbositatem dominatur
in flegmate. Et in illo autem color convertitur ad obfuscationem
dominatur vero colera nigra. et ista duo vehementer leditur
proprie quod minuitur ex sanguine. Et ultimum quod ille in quo super-
fluit fluxus sanguinis ex naribus est secundum timorem debi-
litatis epatis et ydropisi et reliquorum. Et cum ve-
heniens precaveat fluxum sanguinis narium fuit colica
citrina subtilis sanguinis et iuvatur ex eo qui reparatur est.
Et fluxus sanguinis narium signum eius licet sanis sicut spl-
endor apparens intersitus oculis et linee albe et rubedo
et calimatis. et propter soda. et reliqua que distinximus
ubi locuti fuimus de egritudinibus acutis et crisibus earum.
Et quandoque significatur fluxus sanguinis et dispositiones egritudinum
acutarum et earum crisis et nos iam diximus illud in loco
proprio sibi. **Cura** Certa quidem et filius eius quod accidit
asse ipso una est ut non curetur donec restringatur. et
sanatur causa stricte. et quandoque consequitur in. lb. ex
eo. Et oportet ut non removeatur donec vehementer super-
fluat. Reliqui vero curentur cum medicinis retine-
ntibus fluxum sanguinis narium. In eo qui fit est propter repara-
cionem corporis et caliditatem eius oportet ut calido ne
eius cole ex eo et commisceatur sanguinis eius cum a-
bis et potibus. Et flebotomia quod est melior res que
retinentur fluxus sanguinis narium cum fit flebotomia
subtilis ex latere equidistante cum et propter quod contingit
sincopis. Medicine vero constringentes fluxum sanguinis na-
rium. aut sunt vehementis stipticitatis aut sunt vehe-
mentis infrigidationis et infrigidationis et coagulationis
aut vehementis glutinationis aut sunt acute cauteri-
zantes. aut sunt medicine leniter propter eius. Aut
sunt medicine aggregantes duas intentiones aut tres.
Medicine vero stiptice sunt sicut succus bursa pastoris et sicut
acacia et sicut balaustie et lentes et galle et sicut suc-
cus foliorum senecionis et foliorum pilorum et foliorum cito-
niorum et virge pastoris. Infrigidantes vero sunt opium
et camphora et semen iusquiami albi. et semen lactuce. et
salix. et aqua foliorum palme et albatzille. et arno-
glosse omnia non decocta. Glutinative vero sunt
sicut pulvis molendini et farina thuris. Cauterizan-
tes autem sunt sicut atramenta et colcotar. Et cum iste
cauterizative administrentur oportet ut administrentur

cum cautela. propter namque quandoque fiant eveniunt crusta
que cum cadit accidit deterius quam prius. Ille autem qui
mediocres sunt sicut stercus asini et aqua albeanzegi
et aqua nitre. **Cura levis fluxus sanguinis narium**
Cappuigna quod sic fiant. sumatur aqua florum pal-
me et acacie ambarum an. ʒ. v. camphore grani
.i. et incessanter distillentur in nasum. Et ex eis est aqua
florum palme cum barba hyrci et camphora. et est aqua
florum palme cum succo porri et aqua salicis amici. et distil-
lentur in nasum et aqua coriandri. et est succus cucurbite cum
sua dispositione non decocte et aqua cucumeris et camphore
et est succus alkekengi cum camphora et succus arnoglosse
cum terra sigillata et camphora. aut succus virge pastoris
cum eis. Et ex eis que sunt ultima in hoc est succus sterco-
ris asini recentis. Si autem sanguinis multitudinem se-
cundum eius tunc flos eius combusti infusum in aceto distillentur
paulatim. et administretur cappuigna ex extractione balaustie
convenit optime cum aqua plantaginis et est aqua in qua dissolu-
tum est opium. Et non oportet ut fit super fluxus in essun-
dendo aqua vehementis infrigidationis fortasse enim coagu-
labit sanguinem et congellabit ipsum in principio cerebri. Et
hec sunt cappuigna scripta in canone. iuvativa valde.
Tente autem cum ita fuerit fiat tenta et submergatur in cenanisto
et pulverizetur super ipsum draganti. decoque omnia continuatur
deinde mittatur in nasum. et est sumatur succus foliorum urtice
et collatum et pili leporis et stercus asini sicci aut
humidi aut succi porri et olibanum et fiat ex eis tenta.
Et ex eis que sunt experta est tenta facta ex licio modo
adusto et aqua beranegi. et in tenta ex pulvere mole-
dini et farina thuris et aloe cum aceto et albugine ovi.
et est tenta facta ex draganto et carta combusta et cor-
tice thuris. cum aqua alkekengi et est tenta infusa
in aqua rosarum et commixta in colcotar. et aloe et tenta infusa
in aqua porri super quam pulverizatum est menta contrita. aut
tenta ex spongia et pice liquida submersa in aceto et fiat
tenta ex candela alcoreb. aut tela aranee cum colco-
tar et draganto et flore eius. aut sit tenta facta ex pil-
le poris carminatis submersis in thure et aloe confectis
cum albugine ovi et est tenta ex draganto adusto du-
abus partibus opii. p. i. aggregentur omnia et teneatur cum aceto
aut tenta ex corticibus ovi adustis que miscentur
cum cenanisto et gallis. Et ex insufflationibus vero est la-
na adusta et est mune adustae et insufflate in nasum
et est pulvis molendini aut terra coste albe aut nora et est
cortices thuris et carte et draganti. p. equales sufflen-
tur in nasum. et est cortices fructus adulb exsiccati et con-
teri. Et oportet ut accipiatur illud cum submissionibus super la-
nam et accipiatur lanugo ipsius et ponatur in cuteis novis
cum tentura. et sic cum eis terra figuli est melius et stri-
gatur caput eius donec siccetur in umbra et teratur cum nascen-
tibus sicut acorum quod apparent in medio solis et sufflentur
in nasum et stringuntur sanguinis statim. aut cortices ovi con-
triti. et est calami aromatici et seminis lini et se. ro. et gumi.
omnium an. ʒ. i. nitre et gallarum ambarum an. ʒ. s. par-
umper et camphore et sufflentur in nasum diebus conti-
nuis. Et in sufflatione sufflatio in ipsum tunc constringitur
nasus una hora et espuatur illud quod descendit ad
os. Et oportet ut fit in sufflatio in ebula ut prohibeat
ex ablatione fluxus sanguinis narium. Ex linimentis vero
et effusionibus est liniri super frontem hoc. R. succi fo-
liorum salicis et foliorum vitis et foliorum mirti et aqua ro. in
frigidentur omnia et apponantur fronti cum panno lini. et
similiter fuit ex omnibus medicinis frigidis stipticis et stupe fricti
notis dissolutis in succis infrigidatis stipticis. sicut
est succus extremitatum salicis et senecionis et nimorum vitis.
et foliorum piri et citoniorum. et virge pastoris. et liminita
et empla. Odoramenta vero sunt sicut stercus asini recens
sed in plerosque iam sunt. Impleatur enim cum capite carne
aut cum capite palmarum silurum et distillatur cum rore

capiti. aut cum toto reliquorum que egreditur explantis
In illo autem qui [illegible] est illo et [illegible] propter feruorem. et
caliditatem uehementem aut eruptionem arteriarum necessaria est
flobotomia cephalice que sequitur illam nare [illegible]
ualde. et uentose sunt uentose super posteriorem partem ca
pitis cum scarificatione leni et super maxillas que segre-
gata fiat suspensio eius sine scarificatione. Et opor-
tet ut extrahatur sanguis per flobotomiam usque ad sincopim
ex cephalica et ex uena frontis que est [illegible] quia est
magis [illegible] quam prohibet sanguinem eleuari ad caput
ipsum namque cum ad sincopim peruenerit sedat statim et illud in
fluxu sanguinis narium uehementis uelocitatis. Verumtamen oportet
ut [illegible] cum senciat uehementis fluxus sanguinis
narium et uelocitatis eius cum quia cadit [illegible]. Sed si
non fuerit uelox uehemens sed guttatim et fuerit cum [illegible]
oportebit tunc ut fiat flobotomia paulatim in uicibus continuis.
Et cum flobotomia peruenerit ad finem sufficientem oportet ut fiat
[illegible] ad inspissandum sanguinem cum eo quod infrigidat ipsum
et cum eo quod ipsum faciat turbidum et spissum quamuis non in
frigidetur cum eo quod fit sicut [illegible]. Ventosa uero sanguinem
[illegible] resistere non ualet. Verumtamen oportet imprimis ut flobotomia
[illegible] ponantur uentose
Et ponatur super [illegible] si fluxus sanguinis narium
est a dextro. et super splenem si est a sinistro et super ambo simul.
Si est ab ambobus lateribus et ex nobilioribus curationibus. Et
oportet ut stringantur extrema [illegible] et testiculi uirorum et ma
mille mulierum. Et constrictio aurium est ualde in
[illegible]. Et oportet ut ad [illegible] embroca cum aqua frigida.
Et quoniam necessarium est ut sedeat [illegible] in aqua frigida [illegible]
donec [illegible] fiat ei membra. Et quoniam est necessarium ut
caput eius gipsetur cum gipso infuso in aqua. aut iaceat
et effundatur super caput ipsius aqua in frigidate [illegible]
donec stupefiat. Et quoniam non inueniatur [illegible] excusatio
[illegible] fortibus [illegible] ex flore eius et [illegible]
gi cum camphora et [illegible] ex quo pondere da
michi .i. fiat [illegible] et ad minus teneat in ore suo
aquam frigidam congelatam. Et scias quoniam homo moritur in flu
xu sanguinis narium usque quo egrediantur ex eo ultra .xx. lb.
et usque ad .xxv. lb. deinde moritur. Et quoniam sincopis ex
que cadit est causa ad abscindendum ipsum. Cibi non sunt illi
qui fuerint [illegible] cum sumach aut aceto aut agresta
aut similibus illis. Et caseus recens [illegible] est ex cibis
[illegible] fluxui sanguinis narium. Et similiter lac decoctum
donec ingrossetur et oua elixata et [illegible] ad fluxum
sanguinis narium propter [illegible] sanguinis sui. cum acetosa nocent
quoniam [illegible] fluxui sanguinis narium propter [illegible] et
[illegible] que est in eis. Et [illegible] experientia
[illegible] gallinarum sunt ex melioribus ci
bis uero ex melioribus medicinis ei qui habet fluxum sanguinis
narium [illegible] passione. Vinum oportet ut [illegible] plenum
sumatur aut fiat in uicibus continuis. Vinum autem [illegible]
tum confortat et nocet [illegible] excitat sanguinem cum [illegible] in
digent ipso [illegible] confortat [illegible] ipsum [illegible]. Et cum
non est necessarium nisi fluxus sanguinis narium fiat [illegible]
[illegible] tunc non [illegible] ipsum. Et oportet ut obstruetur
ne dilatetur [illegible] eius descendere aduenientis et inflet stomachum
et debilitet pulsum et excitet sincopim. Quod si [illegible] descen
derit oportet ut dum in stomacho permanet euomatur et incipiatur
cum sentitur eius descensus ad stomachum. Nam si ipsum perma
serit oportet ut fiat clister ut uelociter egrediatur et non ipsum
necat in stomacho. De regimine eorum quibus faciunt fluxum

Necessitas quoniam fiat [illegible] sanguinis narium
ut fiat fluxus sanguinis narium et propter regimen ce
lari. Propter hoc antiqui fecerunt [illegible] fluxum sanguinis
narium [illegible] et curauerunt plurimas egritudines
[illegible] sanguinis narium cursu. Et [illegible]
[illegible] in faciendo fluxum sanguinis narium est [illegible]
cum [illegible] planta [illegible] et [illegible] que
nascitur super lignum [illegible] sicut flos et est sicut [illegible]

tela et collo [illegible] ex eo quod est in summitate [illegible] et
[illegible] et [illegible] acutis sicut condi
et staphisagria et euforbio confectis cum felle uaccino.

Hec due egritudines scilicet de coriza et catarro.
[illegible] sunt nisi quod una quarum earum est cuius
[illegible] est ex cerebro. Verum quidam homines sunt qui appellant
nomine catarri illud quod descendit ad guttur et nomine
corize qui descendit ex uia nasi. Et quidam ho
mines sunt qui nominant totum illum catarrum et nominant
corizam quod descendit ex uia nasi [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] odoratum [illegible] ad [illegible] et
[illegible] et [illegible] ad [illegible] membra faciei.
Et catarrus [illegible] ad palatum et pulmonem ad [illegible] et
ad stomachum et quoniam [illegible]. Et [illegible]
eo apparet [illegible] et quoniam descendit inferius
usque ad longinquiora membra. Et quoniam generantur ex
eo [illegible] et peripleumonia et pleuresis et extenuatio
[illegible] et [illegible] cum [illegible] et tussis et do
lores stomachi et fluxus uentris et [illegible] cum
est salsus et acetosus et generatur [illegible] ex eo [illegible] et [illegible]
[illegible] causa est. Et causa omnium illorum aut est cali
ditas [illegible] aut ex [illegible] ex sole aut [illegible]
aut olfactu [illegible] calefacientium sicut musca et [illegible] et
cepe. aut frigus [illegible] aut [illegible] extrinsecus
ex aere frigido aut septentrione et [illegible] cum discooperitur [illegible]
caput ad [illegible] hora qua [illegible] cerebrum
ex balneo. aut [illegible]
Et quoniam accidit ex flobotomia [illegible] corpus
ad recipiendum calorem aut frigus quod accidit catarrus
[illegible] et [illegible]. Et similiter [illegible]
[illegible] quod accidit [illegible] cum [illegible] fit
fortis. et fit [illegible] quod [illegible] non di
gerit [illegible] peruenit ad ultimum finem [illegible]
et [illegible] eius. et quod cerebrum [illegible] cum aduenit nu
trimentum debilitatur [illegible] debile cerebrum
quia non digerit [illegible] quod ad ipsum peruenit propter debili
tatem suam et superfluit quod descendit. Et [illegible]
a frigore plurimum est quam [illegible] a calore. Et humores
[illegible] uehementia sunt preparati ad recipiendum
[illegible] corizam quia humores
[illegible] et humores [illegible]
sunt [illegible] ut [illegible] non accidat eis ex causis corporis quod
humores [illegible]. Cerebrum [illegible] non digerit [illegible]
quod peruenit ad ipsum [illegible] et non resoluitur quod ad
ipsum descendit ex uaporibus [illegible] super fluxum
nocumenti et [illegible] uapores sicut [illegible] in cerebro
illud quod ascendit ad ipsum ex [illegible] quia assidue
sunt ipso fluxus. Et catarrus quidem ipso est
grossus et quoniam est [illegible] aquosus. et quoniam est [illegible]
acutus aut salsus aut mali saporis. Et quoniam
[illegible] mordificatis et quoniam frigidus. Et [illegible]
egritudines multiplicabuntur cum flat uentus septentrionalis
et [illegible] per austrum et multiplicabuntur in hyeme
[illegible] cum fuerit estas [illegible] septentrionalis [illegible]
pluuie et autumpnus australis pluuiosus. Et
quoniam multiplicantur catarri in hyeme et [illegible] in regionibus
meridionalibus propter repletionem capitis. [illegible] v. [illegible]
eorum [illegible] accidit catarri non accidit splen. [illegible]
[illegible] quod [illegible] habet egritudinem in uno membro [illegible] alia
membra [illegible] fortasse preparat [illegible]
[illegible] habet humores. Et [illegible] humores [illegible]
[illegible] catarris [illegible]. Et [illegible]
est [illegible] catarri [illegible] cum eo cum [illegible] signa.
Signum catarri calidi acuti si est coriza est rubedo
faciei et [illegible] eius [illegible] et [illegible]
[illegible] eius et [illegible] et quoniam accidit cum eo febris
et non uincit [illegible]. Et si est in gutture acuitas eius
quod descendit ad guttur uehementia ad [illegible] eius
et [illegible] cum inflammatione sen

catus qui ipsum inviscat et significat ipsum spissari ad centrum
eius declinans et ad rubedinem et est hic cum oppilatio quia et
nauseitas et commotio acuitatis. Fit autem catarrus significatum
est frigus eius quod cum fit in naso et commotio in naso
cum commotione sternutationis et vehementia oppillationis et nau
seitatis. Et quia significat ipsum grossitudinem materiae et est ad
gutturi frigus eius quod inviscatur et alleviat ipsius et remanet
multum a febre si accidat. Cura. Cura catarri est cum
prohibita sanctitatibus diminutionis materiei et oppositione cum
siccationis et secatione cursus eius et confortatione eius et mo
tu ipsius ad partem aliam et conversione et prohibitione
eius ex quo fortificatur generatur sicut clisteri in naso et
ulcera super nares. Et sicut asperitas gutturis et tussis et
ulcera pulmonis et consequitur ea et apparet et ea omnia
indiget expulsione fastidii et diminutione repletio
nis ex cibo et vino. Et subtiliatio est necessaria in
principio adventus catarri et corizae prohibitis maturationibus
humorum contentorum in cerebro qui non maturantur nisi cum con
centu. Et cum hoc ipsa trahit ad ipsum superfluitates alias.
Et est post maturationem ultimum iuvamentum valde propter quod
evacuat de superfluitatibus maturatis. Et oportet quod non patia
tur catarrum et corizam repleat ventrem cibis qui re
pleant caput eius. Et ut assiduet calefactionem capitis
et elongationem eius a frigore et muniat ipsum
a septentrione et praecipue post austrum. Auster enim replet et
rarefacit et septentrio constringit et exprimit et non
retinet potum aquae congelatae. Et dormiat in die et famem
et sitim patiatur et vigilias tolleret quam sint sicut ante.
Et incipiat a fluxu ventris et extractione sanguinis dum
deinde fluxu ventris post ipsam. Bonum enim est si necessitas
exigit ambo simul. Et imo quod administretur
flomia et praecipue in principio nisi non tolleretur illud propter multi
tudinem et melius est diminuere ipsam et non flomiare dum
non accidat acuitas. Si autem tussis est cum ipsa spissa ut ca
est cum flomia lenis removens nimium propter forsitan
quod fiat necessarias eis invocationes. Et administretur
syrupus de papavere si adsit vigilia. Et clistere acutum bis
superfluitates et cum lenitivis cum eo quod sit sicut aqua ordei
et ficus penetrare eas. Et cum incipit cum catarro
punctio in mamillis significat quod materia declinat ad latus
fiat gargarismus cum flomia et suffumigationibus et quia
accidit febris. Et pillule quidem ad tussim convenientes sunt
ad asperitatem pectoris et non ad materias capitis. Et
oportet ut tolleret sitim et frangat eam cum comestione
papaveris sive de papavere et aqua. Et si volumus confor
tare pectus tuum aqua ordei et simili. Et qui
cum catarro fiunt tussis non balneetur. Et illi qui per
catarrum in aestate et hyeme pillule cochie sunt ex cu
ius magis iuvativis et mortificativis membrorum inferiorum et
valde iuvativum ad catarrum propter attractionem materiae
ad inferiora. Deinde administra quod iuvatur ex vapo
rationibus et suffumigationibus cum observatione ne ad
ministretur super repletionem. Et ille qui consuevit est pa
tiens catarrum quia plures advenit catarri. Et oportet secun
dum eius dispositionem ut regatur cum inclinatione capitis
et elevetur pulvinar et non supponatur fiat in sompno
cum eius autem diminutio est cum administratione mundi
ficativae capitis. In aliqua quidem cum flomia et solo
ne ventris educente humores calidos et clisteribus ca
lefactivis trahit ad inferiora. Et istum quidem cum me
dicis solventibus flegma ex capite quae sunt ex eis quae bi
buntur et quibus fiunt clisteria. Et ad summum oportet ut
minoretur comestionem et potum aquae et repellat cum
omnio die et nocte et removeatur. Oppositas autem
esse efficientes calidi quidem est ut sit sollicitus in
fricando caput cum eo quod est infrigidans frigidum post
sicut introitus balnei duabus horis mane cum est ieiunus
et effusio aquae super extremitates. Et inductio capitis
et extremitatum et summis et aliis et confricationum et sunt
incantationum cum oleo violarum et administratio est brace
fotus ex ordeo et papavere et violarum et camomillae. Et effusio
fortis infrigidantis actu super caput et declinatio cum aliis ad
illud quod alleviat et infrigidat et humectat. Et administratio
melius est omni die. Sed fit est sollicitudo cum capitis commo
tio et strictura in calefactione capitis et vaporatio ipsius
cum panno calefacto usque quo sentiat calorem in pueris
se ad cubitum et confricatio capitis primum illam summam. Et quia
necessarium est ut fiat cum sale et milio. Et quia fit vapora
tio cum aquis calidis in fine quod melius est eos tollerare. Et
administrentur incantationes maturativae et solutivae et
inductio extremitatum cum oleis calidis sicut oleum amigdalarum
et oleum anethinum et sambucinum et fortius illis est oleum ru
taceum et oleum de been et oleum de lilio et oleum lau
rinum. In ungantur eis testiculi et conficiant eos et animi
et summe et extremitates et lavet caput cum sapone
confectione politano. Olim non inquinari potest sicut
ne caput tangat nisi si non invenis excalefactionem
talem ut indigeas infrigidatione sicca aut calefactione
et sit post evacuationem. Et ut administretur super caput et fro
tem liniamenta ex sinapi et costo et similibus et abluere ipsum
cum aqua saponis et similibus et ut redimet cum aliis ad illud
quod alleviat et subtiliat et calefaciat et exsiccat cum hoc
ut ex eo liniatur pectus. Et quia est necessaria administratio
cum medicinis rubificantibus ut cerebrum recipiant sicut colu
binum cum sinapi et ficubus et mentastro et gumma vitae
agrestis postea administratur cautio. Et ad ultimum confec
tio capitis et ipsius exsiccatio confert et expellit quod
accidit. Et oportet illius catarro ut non ingrediatur balneum
ante maturationem. Postea administrentur vaporationes sic
cae. Et ex eis quae conferunt ipsis est odoramentum musci
et similia impletio auris ex lana infusa toto calido cale
facto usque ad eminentiam. Absorbatio autem cursus fit cum gar
garismis laudabilibus frigidis congelantibus sicut gar
garismus cum aqua sumach et cum aqua rosarum et aqua lentis
et aqua coriandri et aqua in qua decocti sunt cortices papave
ris et aqua granatorum et sumach ad calidum et calidum ad frigidum
et sicut liniamentum gutturis cum vino in quo confecta est mirra
et praecipue in fine. Et similia retentio avellanarum frixarum ex sto
race et opio et thure et croco propter quod declinat ad quan
titatem eorum et sicut sunt qui habent potestatem multas sicut syrupus
de papavere purus ad calidum et syrupus de papavere factus cum de
cocto in qua deposita sunt sicut mirra et crocus et aliqua ex
eis quae dicuntur simul in cantus ad frigidum. Et non oportet ut in
potu detur syrupus de papavere nisi ipsius ut prohibeat asper
gere. Cum retinetur et nocivum est sputum non est conveniens is
te syrupus. Et sic vapores retinentes administrantur
ita ut teneatur in cavitate retinentes vaporem. Et isti
quidem vapores sunt sicut iuvant ad calidum et frigidum simul
et sicut nigella ad frigidum vaporata aut odorata et costus
et nigella fusa quando odoratur ligata in panno lineo
sunt valde iuvativa et similia suffumigationibus omnibus nomina
ta cochia. Et similia evaporatio vini et melis super
lapidem molarem ignitum. Et ex eis quae iuvant ad illud
est suffumigatio cum thure et xiloaloe crudo et vernice
et costo et storace. Tamariscus autem et rosa ad calidum.
Et similia canabis et fabae et ordei infusi in lacte vac
cino desuper butirum est extractum et praecipue zuccari et casto
rei infusi in aceto. Et ex eis fiunt suffumigationes ad ca
lidum. Et similia vaporatio aceti a lapide molari ig
ne abluto mundificato. Equatio autem eorum est si
est administratio elevationum et receptio diuturna. Et generatio
norum calorum interiore ut permisceat grossitudo eorum si
talis quod descendit in gutture et descendit et non inviscet
ad profundum et fiat cum eo facile sputum. Et administra
tio eius quod subtiliat ut noceat sua grossitudine
et viscositate sua. Et qui catarrus est frigidus non est conve
niens ingressus balnei ante maturationem. Et si est
calidus propter illud non est malum in malum post iuvabitur eo.
Retinetur non eius ad partem suam aliam est sicut illud quo
iuvatur cum timetur quod catarrus descendit ad guttur

que exhibentur ad nasum cum sternutationibus et omnibus que mondificant nares. Et sicut ille qui facit omnem catarrum
currere ad inferiora ex administratione ventose super nucham. et similiter inclinationes super embrocationes factas ex decoctionibus mulcentibus usque ad partem nasi. Ancessio
autem est sicut quo custodiuntur guttur et pulmo a nocumento suo et plurimi eius est cum ab... In casu quod est cum mucillaginibus pectoris et ex oleo violarum. et accepto aqua ordei
cum aqua violarum mixta et aqua granatorum dulcium et administrantur sorbitiones facte ex amilo et farina ordei et similibus cum lacte misto si non est febris. Nocet enim lac si febris adest. Et administrantur electuaria frigida et syrupi
de ysopo frigido. In frigido non sicut in usu pectoris cum oleo violarum et deben. et administratio sorbitionum calidarum
lenientium sicut tritici cum melle. et sicut furfur tritici cum
cum oleo amigdalarum et melle et sicut panis cum zuccaro. Et
administratio electuariorum lenientium calidorum et syruporum et precipue
qui facti sunt ex ysopo. et et ex ysopi ipsius cum storace
et potus aque calide est iuvamentum in catarris maturans
eos et expellit ab eo quod sequitur eos ex mitigantibus an
belle maturando et quod descendit leniendo. Et vinum
quod non est conveniens eis. et quandoque oportet ut offeratur eis
hoc in principio post maturationem. aut ... quod nisi sumatur est
conveniens. Et oportet ut fiat illa dispositione et ad calidum
collirium permixtum et pigmenta quod mali odoris phi
let maturationem in ... ipsius. **Tractatus secundus**

De reliquis dispositionibus nasi. De fetore nasi

Cause fetoris in naso aut sunt in naso
res putridi ascendentes ad ipsum ex partibus
pectoris. et pulmonis et stomachi aut humores putrefacti in
carni ossium alcalasiz. Cum si foret accidit fitet
eveniret ulcera. sed ipse putrefactus est fetidi odoris et quandoque
pervenit eius odor ad superiora et sentitur odor a nocumento
suo. aut humores putrefacti in ventre. aut in cerebro ro
to. aut in anteriore parte eius. et in media parte sui quam
sequitur nasus. aut putrefactio et corruptio accidens
illi ossi omnibus quarum autem est difficilis. et propter emor
roydas in naso putrefactas. **Cura.** Oportet ut procedat mun
dificatio eius quod est aggravatum ex humore malo. si est in
alio loco quam in alcalasiz. et profunditas eius. vel est in stomacho et
cerebro deinde administrentur medicine mundificantes que fiunt extre
mis et caputpurgiis et insufflationibus et terre ex parte ...
Et ... quod est ut abluatur nasus ante eos cum
vino deinde ex illi tentis administretur terra ex ...
et amomo et cassia cum melle facta ex amomo et mi
rra et ... cum oleo de nenufaren et cum pluribus diversi
tatibus factis ex istis medicinis secundum diversitatem ponderum et sunt
apii et spica rosa nardi et calamus aromaticus
et amomum et gariofili et nucis et aloes et rosa et ad
sale conditur. et separate et terra infusa in emplastro si
cuti super quod pulverizatur pulvis factus ex granis. et apii
et ... et laudani partes equales et de nucis et cala
mi aromatici ... granis. omnium ana ℥ .i.
mirre gallarum ambre ana ℥ .s. musci camphore. am
bre ana gr. iiii. ... et sal gemme aloes ana ...
... iiii. administretur ex eis terra. Et ex caputpurgi
is cum succo mentastri. Et meliora cum
... et magis iuvativa ex eis sunt ... ash...
ille enim numquam fallunt. Et ex primis bonum est ut re
solvantur ... ... in ... et vino
et distillentur in nasum quoniam sanat. Et decoctio ... adeisce
sahan cum vino odorifero est bona valde administretur
... aliquibus diebus et naribus attrahatur. Et ex lini
mentis est ut liniatur illud quod est intus cum ...
folia salvie teruntur cum aqua et liniatur ex eis nasus
et hec medicina in ... et est mirre iiii ℥ et due ℥ ...
cassielignee ℥ .i. et sexta et amomi tritice conficiantur cum
melle. Ex insufflationibus est ut insufflentur ... medicine
ipsius et ... et ... ad ... Et ex medicine
... in fine terrarum et suffle xilobalsami in naso.

Et ex attractionibus cum naribus ex eis que sunt ex parte
est decoctio adar scesahan cum aqua aut vino et ad
ministretur diebus aliquibus. Et ex eis que experta sunt
... eius et ... cum est in membro. aut anteriori parte
eius putredo sunt duo cauteria ad extremum partis calve. et
sinistre eius circa auribus que secant ad ambo tempora
et cauterium unum super medium capitis **De ulceribus na**

si. Signa.

Quandoque generantur in naso ulcera et ex
quarum ... et mala et ex cateribus ulce
ris et sunt fetidi putredi. et ... et ex ... ulcera
putrida et sunt aut appreciata et ex ... **Cura.**

In nasus est membrum autem humidi et sicci ideo oportet
ut sit cum ulceris eius cura autem ulcerum auris et oculi
Oportet ergo ut sint medicine exsiccantes ulcera nasi minoris
exsiccationis quam medicine exsiccantes ulcera aurium et ve
hementioris exsiccationis quam medicine exsiccantes ulcera
oculi. Ulcera enim nasi indigent ... quod fit ... ...
exsiccationis. Amplius si ... ... medicine ... et
vapores ascendentes cum ... cum ... ...
et attractione ipsorum ad partem aliam ... quam facis. Et adsum
mi ... est ut exsiccetur caput et confortetur cum eo quod
sanum deinde in ... . Et scias quod omnes me
dicine ... ... et alaudarbet. et ex eis
quibus ... sunt ... et in ulceribus cum sunt ...
Et conferunt cum mucilaginibus et eis que silantur illi ...
leniuntur ... omnibus ulceribus lenibus. Sed non
ulcera currentia in ... facta ex ... ... in mixta cum
... est medietas eius ... nasi dissoluta cum
aliquo quod sit sicut oleum nenufarum et ... . Et
... apud me est oleum ... et ... ex oleo ...
... et in ... cum in ... facta ex oleo violarum cum
... cum pauca spuma ... et malve et et cum
... infusa in ysopo et adipe anatis et ... et ad
ipse ... et adipe galline et malve. Et et ex adipe
et oleo et ... ... et galli. Et quandoque confert ...
... nasi ... et ... et ventosa
... et solo ventosis. Ulcera autem ... curire
... et mala fetida cum sit difficilis et
... est ... et quandoque indiget solutione ventris ex ve
nis que sunt magne. Et oportet ut assiduet eorum ab
lutio cum vino et sapone et ... qui ... est ad ...
... et sapone ... ad ... ad
ministretur ex quibus est hec ℞. corticis ... et calca
dis et arsenici rubei et ... omnium ana p. .i. conficiantur
et ... in felle ... aliquibus diebus deinde ... rubes
catione et administrentur. Et quandoque adduntur ... eis
amomum et mirra et mentastrum et psillium et ...
et alumen omnium ana p. .i. Et medicine ... expertum est
ut sumantur apium et alumen et galle et mirra et ...
et arsenicum et administrentur. Ulcera autem ... ...
doloris curantur cum plumbo usto abluto et cerusa
et ... fiat ex eis emplastrum cum oleo ... et ce
ra. Ulcerum autem ... cum fit cum oleo ...
et oleo ... et ... et aqua ... et ...
aceto emplastro facto ex eis. Ulcera vero manifesta
cum hoc emplastro curantur cerusse ... ...
scorie plumbi adusti. aloes ana ℥ .iii. misceantur
cum vino et oleo ... Et ex medicinis quod ... omnibus
est ut sumatur granatum acetosum et decoquatur in
vase ... donec perveniat ad medietatem et lini
atur ex eo ... ... administretur. Et ex eis quibus
... ... quandoque infusi in vino et quandoque
infusi in aceto et aqua ... ... Et ex emplastris
quod ... est ut sumatur scoria plumbi et vinum ve
tus et oleum mirtinum ... omnia ... super
ignem lenem accensum et moveantur donec ingrossentur
et ... in vase ... et plumbum ustum est ...
dicto scorie plumbi. Et oportet ut admini
strentur ... ... aut cum medicinis quarum est
... ...

Incipit quidem **de cura ulcerum que nascuntur in nasis**
sufficiat oleum ro. solum aut cerotum et adeps galli-
naceus. Et fortius illo est emplastrum de cerusa
et papaver mixtum cum mucilagine granorum citoniorum. et si
exsiccatio amplius addicitur que ponatur in ipso scoria plum-
bi et scoria argenti et quinque consolida cum oleo lentisci
Cum autem egritudo parum fit fortior administretur hoc em-
plastrum. R. cerusse lb. i. mirdasengi. ℥. iii. plumbi ad-
busti et loti abluti cum vino. ℥. iii. fiat ex eis unguentum
cum oleo mirtino et aceto. Cum autem egritudo fuerit anti-
qua et fortis ualde fiat unguentum hoc. R. mirdasengi
℥. iii. cere huius de. ℥. iii. aluminis ℥. ii. fiat ex eis
unguentum cum oleo lentiscino et aceto. et fortius eo est istud
R. dragaganti et calamenti et mirre omnium ana. ℥. vii. cal-
cadis preparati. vi. aluminis iamenj gallarum calcadis
scorie eris omnium ana ℥. iiij. thuris. ℥. i. et semis aceti. lb.
i. et viii. ℥. coque in uase ereo donec fiat isba mel-
lis et fiat ut liniment **De opilatione nichaiasim**

Opillatio nichaiasim est res retenta in interiore
parte eius ita ut prohibeat transitum ex gutture
ad nasum et ex naso ad guttur. Et quia est humor vis-
cosus et tenax. et quia est caro nata et quia est crusta

Hec opillatio fiat ut uersicare ita quod prohi- **signa**
bet super fluitatem confusionis ad hoc ibidem machi-
nasim que fiat cuiuslibet ex ea. **Cura** Sumatur len-
tis diminutio ℥. i. castorei ℥. semis opii. croci. ambarum ana ka-
rates. i. nitri ℥. semis fiant ex eis pillule et fiat ex eis
caspurgium cum aqua samsuci huius. Et melius quod in-
diget dispositione opilatione nasi et in sione nasi cum
medio zro nasi quo sit post incisio. Ratio quare non
cesset donec mundificetur. Et quia egreditur cum incisione
res plurima de ea cuius summa minuitur hora. fortasse ei
consequitur medietatem libre. Si autem non adiuuat
fiat illud quod dicemus in capitulo emorroydarum **Cura eius**
Ex curis eius est ut fiat caspurgium et gargarismus
cum melle hoc. decoquitur galle contrite cum aqua granata
dulcis semisse donec bibat ipsam deinde exsiccetur. et
cum eis misceatur media lb. thuris et sarcocolle
et conficiatur inde alia cum aqua granati in qua decocte sunt
galle et administretur faciendo caspurgium et gargari-
smum diebus aliquibus Et ex eis quibus curatur est ut
ponatur tenta in naso cum cera et oleo et fiat hoc sine
intermissione donec sanetur **Constrictio nasi interius**

Melius et laudabilius est ut impleatur interius do-
nec equatur extrinsecus et extrahat ex eo quo ple-
nius est paulatim donec equetur. Liniantur uero uina-
tum mixtum quod oportet ponere super fracturam sunt parum aloes
et acacia. et incense et nitrum et iuncus et gallia mu-
scata et lutum armenium et lutum armenium et lutum ra-
num et maiana et laudanum et liniatur cum aqua alechil-
et aqua tamarisci. uidimus nos fortasse recitabimus re-
lationem huius capituli in libro. fracture et restaurationis **E**

Emorroydes que **morroydes et albuber in naso**
sunt carnes addite nascentes. Et quia sunt car-
nes molles albe et non sunt in eis dolor. et iste sunt facil-
es ad curandum. et quinque sunt rubee aut fusce uehemen-
tis doloris et ille sunt uehementis doloris et iste sunt
difficilis cure propter cum ex eis curantur facies fetida
Et quia est ex eis illud quod est carne corpus significans
et dolorem faciens cum extensione sua uehementia et
est ille quod est fusci coloris male generationis ualde ipsi
durante plurima cum ea est blandimentum sui incisione
et recisione. unum inter cancrum et emorroydas distat
quia caro nata si est post egritudines incipiens et cancros
est emorroydes et si non est tamen illud uero accidit propter ca-
nitatem nasi et putrefactionem carnis eius est cancri. Et propter si
fuerit cum aduentum eius incerebro egritudines melius est et
fuit principium eius sicut ac aut auellana et incipit
augmentum et accidit in palato durities. Et cancer

quod ut in pluribus est non huius sanie et cancrum ad pala-
tum uero est siccus durus et emorroydes quia elon-
gantur et fluunt emorroydes precedentes. et quia elongan-
tur adeo quod ex naso egreditur et palatum et omnes me-
dici conferunt albarnaber conferunt emorroydibus et quia
necesse est ut frangatur corporis uiris **Cura.** Cura cuius
illarum sunt ex diuisione prima incidantur cum cultello
puro deinde induitur cum rasorio in illis. Cura quod sunt ex
diuisione secunda melius est ut corrumpatur aut cum me-
dicinis quas diximus supra. aut cum igne cum cauterio puro sub-
tili et incidatur cum rasorio extrahendo quod in naso est ex
delectationibus et superfluitatibus. Et melius quod rasorium est
illud quod est ut cibula deinde efficiantur in naso post in-
cisionem et aqua. Et si melioretur post ipsum anhelitus
et remoueatur opillatio bonum est. et si non tunc iam re-
manent ex eis in ipso residue tunc ergo necessarium est
ut administretur serra filosa. Et cuius modus est ut su-
matur fila ex capillis aut seta et ligentur ita ut li-
gatura illa fiat sicut serra huius dentes et mittatur
in caui de palato curuatum intromittendo penetrare donec
egrediatur ad palatum deinde serrentur cum ea residuum
carnis extrahendo eam ex duobus lateribus sicut fit cum
serra. Deinde accipe embubum ex plumbo aut ex pe-
a et uolue super eam pannum et puluerisa super eam me-dicinas
emorroydarum sicut medicina de carnis et medicina ancharis.
et reliqua que dicemus post et intromittatur ipsam in nasum ut
remaneat locus anhelitus apertus Et quia fit inso-
num sicut lunam sed est ut embula possibile est ut consequatur eam
uolitas ex mundificatione. Et quando administrantur in e-me-
morroydibus istarum incisionis et abrasionis et me-
corrosione oportet ut sentiretur post illud de destructione
omnis puritas et sanitatum. Medicine uero quibus curatur
ille que eis leues sunt sicut tenta facta ex cortice granati
contrito cum aqua decoctionis confictatur et administretur illud sine
cessatione est cum expertum sed est tardi iuuamenti. Et tenta
ex usnee madida. puluis aut ex pulpa coloquintide et
ex nuce cupressi cum aliquantulo fictum administretur ali-
quibus diebus aut tenta submissa in succo ozimum solum aut
submissa in succo eius deinde puluerisetur super eam sine eis
aut in uino et puluerisetur super eam tenta ozimum et ex
congelato aqua uetus granatorum contritorum cum cortice et pl-
ua. aut tenta cum melle et oleo. ro. iterata in die aliquibus
uicibus aut insufflatio ex arsenico et calcanto contritis
cum aceto et exsiccatis. Medicine uero quibus ille curantur
est que corrosiue fuerit sunt sicut tente pulueres et unguenta
facta ex eis que sunt sicut anetum et nitrum et ros huius et co-
tacis eius et mora lilij albi et calcantum et colcotar et
atramentum et nitrum fiat ex eis cum vino aut aqua ozi-
mi. aut aqua amaram granatorum cum pulpis et corrtici-
bus tente. aut insufflationes administrentur. Si autem non
conferunt fiat tenta ex huiusmodi aquis super quod puluerizetur
res plurima ex calcadis et colcotar et alcali et flo-
ris et atramento et alumine secundum equalitatem et uitri
quod est ut administretur post incisionem. Si uero non ad-
iuuat tunc administretur alcalidis. Et iam est dictum quod
semper sex turie sanat emorroydas nasi Et si fu-
erit canceros tunc exprimatur una que est super extinu-
tum luto serpentis et imbibatur inde lana et intromissa in
ambas nares dimittet carnem additam et cicatrizat.
Albarnaber uero est recens ut curetur cum manus
et illud quod post minutionem replexionis accorpe et ca-
pite. Si autem fuerit leuis administrandis ex medi-cis
ulcerum medicinas fortes sicut insufflationem factam ex
alumine et nitrum amborum ana. ℥. unam. colcotar gal-
larum amborum ana. ℥. mediam sufflentur in ipso et fiat
ex eis tenta. Et medicina que. G. elegit est ut sumatur
aqua duorum granatorum expressorum cum corticibus et pul-
pis suis et decoctorum decoctione parua deinde reponatur
et tamen dum donec liquefiat plumbi deinde sumatur scorie et

al' alcalidis

confricentur cum oleo donec fiant sicut massa et imbibantur extrema quantitate sua ambobus granatorum quantum fiant leves. Deinde fiat ex eis collirium longum et intromittantur in nasum infirmi et dimittatur in ipso per horam quousque escare in quibusdam locis et exhibeantur a naso et limetur nasus intus et palatum cum suco ambrosie et perseveret super hoc regimen. Est eciam iuvativum ulcerum et emorroydarum. Et ex eius iuvamento est quod ipsum non efficit dolorem de quo sit timendum. Et quando aggregatur illud ex rebus generatis ponatur acetoso et dulci; si fuerint emorroydes fiet autem dulci addatur ex acetoso. Et si fuerit plurime humiditas addatur ex pontico. Quidam vero eorum qui fuerunt post Galenum addiderunt in ipso quod zinziber colcotar et sal armoniacum et floris eius. Et ex eis que conferunt eis est medicamen acutum de medicinis acutis corrosivis ipsarum sufflate in ipso. Et cum apparet dimittatur donec quiescat. Post eam administratur cera et oleum et mel. Deinde removetur ista cum post removetur dimissio et sine cessatione et fiat illud donec cadat. Et si locum tenuerit [illegible] huius cum expertis sunt. Nam cum ipse implentur lana et infunditur in nasum coniungitur alkaranabet sic coniunctum [illegible]. Et nux capsi est iuvativum. Et ex eis que expertissimus est ut teratur cuminum cum uva sicut aloes sol et sufflet in nasum mane et sero sanat eum. Et cum absciditur albazanabet tunc ex medicamentis remanentibus sanguis eius est lutum infusum cum aqua frigida ita ut fiat lutum grossum et stringatur naribus et linietur nasus eo.

De sternutatione

Sternutatio est motus primo cerebri ad expellendum humorem aut materiam aliam cum auxilio aeris naribus attracti sibi per vias nasi et oris. Et sternutatio quidem cerebro est sicut tussis pulmoni et eius quod sequitur ipsum. Quidam autem existimaverunt quod cerebrum non movetur ad sternutationem nisi quando contingit humorem nocivum tangere et exire cum aere naribus attracto. Et non est necessarium. Vero non indiget aere nisi ut sit corpus plenum aere cuius attractio ad partem humoris sit continua. Cum ergo comprimitur aer motu laterum pectoris et velamenti laborioso et expellitur ab inferioribus ad exteriora cogit cum festinatione per vias suas longiores expectorare ad exitum et est adiuvativum ad expulsionem et adiutorium quoniam ipsum coniungitur commotioni aeris que sequitur ipsum et adiuvat virtutem expulsivam ad materiam nocivam et expellendam eam. Et sternutatio quidem est nociva valde in principio apostematum calidorum et corrupta propter necessitatem quietis quia in humore in quo est materia [illegible]. Et quandoque multiplicatur in febribus et eius similibus quod decet virtutem et replet caput superfluitatibus. Et quando excitat in febribus acutis sternutatio sit festinatio in retentione eius ut non attrahat singultum nocentem commotione sua. Et sternutatio quidem que accidit in principio paroxismorum febrium. Indicium vero est [illegible] et non excessus virtutis quod convenientes. Si autem capitis sternutatio ita est ut sit cum ipsa non [illegible] oppositionem forme [illegible] non [illegible] cum malicia. Et sternutatio quidem est ex rebus magis iuvativis ad exsiccandum caput cum materia que est [illegible] quod expellit propter quod quamvis non sit materia aut est ventosa quamvis non sit plurima aut est vaporosa. Sternutatio est ex rebus magis valentibus ad replendum [illegible] ventositatem aut est grossa que non est digesta. Si autem est plus [illegible] tunc est signum fortitudinis cerebri. Et propter hoc ille cuius mors est propinqua non potest sternutare. Et ille cum ex eis adhibentur ea que sternutare faciunt et non sternutat non speratur ut sanetur unquam. Et ipsum est ex eis que adiuvant ad expellendas superfluitates [illegible] et faciunt per [illegible] finalem et egressionem sine [illegible] et secat gravitatem capitis. Veruntamen nocet ei cui in capite est materia que indiget quiete ut maturetur et ut non calefiat illud quod sequitur eam et non moveatur timendo quod attrahatur ad ipsum aliquid ab ipso et ipsum est nocivum ei cui in pectore est materia plurima aut calida.

Medicine sternutationem prohibentes sunt nec[essarie] ciones.

Et ex eis que prohibent sternutationem sunt olim [illegible] et olim de salicibus quod vehementer sedat eam. Et quando prohibetur sicut forbitio calida aut balneetur caput de aqua et effundatur calida in auribus et resupinatio super pulvinar [illegible] et odoramentum pomorum et nenufaris et similium odoramentum. Et ex eis quod abscondunt eam et agitatio et sollicitudo eorum propter [illegible] fit absconditur. Infantes non [illegible] eo quod fluit ex rebus [illegible] super ignem et assatis et sumatur cum [illegible] et accipit illud [illegible] ex eis et naribus sugitur. Et ex eis quod [illegible] prohibent est vehementia tolerancie ipsius ut retineatur et est melius sufficiens ei qui est debilis. Et ex eis que prohibent ipsum est fricatio oculi et extremitatum et [illegible] fortitudo oculi et vehementia eius et [illegible] aspersio ad superiora et involutio et [illegible] et unctio laterum cum oleis lubrificantibus et [illegible] mandibularum et [illegible] in sompno et timor [illegible] in sompno.

Sternutationem facientia.

Sunt elleborus albus et castoreum et [illegible] et piper et sinapis aggregata aut singulariter accipiuntur et cum penna apponuntur in naso aut accipiantur pulveres aut gallia [illegible] et [illegible] siluris et aloes. Et ex eis fiat liniamentum. Reliqua vero sternutationem facientia sunt optimi qui odorantur sicut cepe albedo [illegible] et aristologia et rosa cum suis pulveribus. Et ipsum est ex eis que faciunt sternutare [illegible]. Et liniamentum [illegible] per vias nasi et medicine sternutationis provocative [illegible] est quod [illegible] insufflatio eius in ipso.

Sternutat hic res que cadit in naso.

Sternutat illud cum aliquibus medicinis et [illegible] res ipsius et nares sanantur. Cum quibus sternutat [illegible] et ex eis res et ista sunt que ex eis [illegible] velocius.

De siccitate nasi propter aliquam causam.

Quandoque fit propter caliditatem et quandoque fit propter siccitatem vehementem et quandoque fit propter humorem viscosum quo exsiccatur. Et curatio vero cuius eorum est manifesta. Et res magis iuvativa ipsi sunt olea et suci [illegible] et humidi et extractio humoris si fuerit per le[illegible]nificationem eius cum oleo aliquo aut suco ita ut non egrediatur illud cuius non quit egressio.

Pruritus nasi.

Quandoque fit propter vapores calidos aut propter commixtionem calidi salsi aut fit propter acrimoniam fortis aut suis quamvis sit frigidus. Et quando fit propter [illegible]. Et quando fit per morbum fluxus sanguinis [illegible] et est ex signis et ex signis variolarum et morbilli [illegible] quod [illegible] in loco suo. Et cura vero cuius eorum est cum eo quod fatetur ex prioribus finalibus.

Fen vi. de dispositionibus oris et lingue. Et est tractatus unus de anothomia oris et lingue.

Os est membrum necessarium ad hoc ut per ipsum intrent cibus ad concavitatem inferiorem et conveniat in hoc ut perveniat aer ad concavitatem superiorem. Et confert in expulsione superfluitatum aggregatarum in ore stomaci cum elevatur et fit difficilis earum expulsio ad inferiora. Et est vas vie membrorum locutionis et voluntatis et vociferationis in elegis ambularibus vociferantibus exsufflatione. Et lingua que est membrum eius est ex instrumentis confusionis cibi masticati et iaciendi vocis et extractionis [illegible] et ad ipsam

per eam discretio gustus. Et cutis superficiei eius
inferioris est continua cum cute oris et interiore parte stomachi
et cum stomacho est continua in duo media corporis continuitate
in unitate et inter illa duo est continuus in ligamentis. et
continuatio et tunc fit sanitas lateris eius motivum et
sensibilem. Et melior linguarum secundum potentiam bene
loquendi est illa que convenientiam est in longitudine et la-
titudine sua que sunt scilicet extremitates sua extremi-
tatem. Et quando lingua est longa et lata valde et pura
fit sermonia bonus eam non potens loqui. Et substantia
quidem lingue est caro mollis alba quam cooperuerunt
vene et arterie parve sanguinee rubee ex colore eius
quarum alie sunt vene et alie arterie et in ipsa sunt nervi plu-
res procedentes ex nervis quatuor nervorum ad
ipsam quos iam diximus in anathomia nervorum. et in ipsa est
ex nervis et nervis illud quod est causa esse in suo situ. et sub ea
sunt duo orificia que ambo ingreditur stillus et sunt
fortes salive que ad carnem perveniunt glandosam que
est in radice eius et nominantur generantia salive. et ista
duo fontes nominantur duo auxiliatoria salive conser-
vantia humiditatem lingue. Et panniculus quidem qui est in circui-
tu eius est continuus cum panniculo totius oris et usque
ad meri et stomachum. Et sub lingua sunt due vene
magne viride ex quibus procedunt vene plures et
nominantur due ranine. De egritudinibus lingue.

Quandoque accidunt lingue egritudines facientes no-
cumentum in motu eius aut ita ut destruatur aut
debilitetur aut mutetur. Et quandoque accidit ei accidentia
cia forma nocumentum ei in sensu tactus et gustus
ita ut destruatur aut debilitetur aut mutetur. Et
quandoque destruitur unus duorum sensuum eius sine altero
sicut gustus sine tactu propterea quod egritudo potentiam habens
eundem nocumentum cum debilitatis duarum virtutum. Et
egritudo quidem que est malicia complexionis et quandoque est officia-
lis aut ex magnitudine aut parvitate aut corruptione
figure aut corruptione situs que non dilatatur prius
in constringitur aut ex resolutione singularis compositi
et quandoque est egritudo composita sicut ulcus apostema. Et quandoque
est nocumentum ipsius nimio nimis quod est ei proprium. et quandoque le-
ditur et cum communitate stomachi. et quandoque propter complexionem
et pectoris. Et lingue quidem complexio quandoque significatur
ex parte saporis inventionis. Ita ex eo quod sentitur sicut
acetositatem aut dulcedinem aut insipiditatem aut ama-
ritudinem aut abominationem gravitate aut putredine. aut
ponticitatem aut stipticitatem cum significatione. ex eius co-
lore et ex eo quod invenit ex sapore quandoque permittit ipsam
usque ad egritudines plures aliorum membrorum. Rubedo
namque eius et precipue cum asperitate significat apostema san-
guineum ipsius capitis et stomachi et corporis et albedo ipsius
quandoque significat frigus stomachi et corporis et dominium flegmatis in
corpore capite. Et quandoque significat ypocritatem [?] si color corporis
est diversus. Et sapor eius significat humorem dominantem in
corpore toto aut stomacho et capite. Et quandoque significat eius le-
nitatem ex parte humiditatis et siccitatis sue. Et siccitas
quidem sentitur secundum duos modos quorum unus est cum
asperitate superficiei lingue et hoc est siccitas eius
lenis. Et secunda est cum curatur humoris pruritum visco-
si quod est in ipsa quoniam curatur iam exsiccavit et hi non sig-
nificant siccitatem immo eius humiditatem viscosam
aggregatam ibi aut excoriatam aut ex vaporibus
grossis spissis. et hoc est ex eis que fiunt circa me-
dicos qui cum cognoscunt ex infirmo dispositionem
ex siccationis oris non discernunt inter modum qui
est cum ipsam et inter eam. Et asperitas quidem sequitur
siccitatem et planities sequitur humiditatem. Et quandoque
significat lingue dispositio ex dispositione motus eius a pro-
loquela et ex dispositione determinationis eius et leni-
tatis ipsius et ex dispositione grossitiei ipsius ita ut mi-
nuatur omni hora et graventur motus eius et significat re-
pletionem sanguinis aut humiditatis. Et quandoque significant
eius dispositionem ex apostematibus et bothor que accidunt ibi.
Et tibi quidem possibile erit exponere modos significatio-
num ex hac acceptione propter dispositionem splendidis principia
que iam premisimus et predicamenta que ostendimus. Curationes

Quandoque est curatio eius cum curatione lingue. [illegible]
que quidem habet cum capite aut stomacho propter quod rectificantur
ambo. Et ex eis est unum quorum scivisti in suo capitulo.
Et quandoque est curatio eius cum propria cum rebus ex eis
curantibus fluxum ventris que sunt magis convenientes quam
illa que nominari faciunt et permutant complexionem aut stiptici-
tas aut resolutivis calidis subtiliatis quarum cum bi-
buntur virtutes ad ipsam perveniunt. Et optimum quidem cum
bibuntur huiusmodi post cibum. Et quandoque curantur collutionibus
oris et fricationibus et gargarismis et aliis retentis
in ore et pillulis retentis in ore factis ex speciebus que habent virtu-
tes predictas secundum necessitatem et melius quidem est ut sunt
nominatur exprimere. Et oportet ut caveatur in administratione
medicinarum oris et lingue cum fuerit ex genere earum que no-
cent gutturi et pulmoni ut non attrahatur ad cana-
lem eam ad ipsam. De corruptione

Nocumentum igitur dicitur in gustu ex morbis cerebri notis
et cum illo quandoque est cum communitate. et quandoque est propter egritudinem
ipsam et malicia aut egritudine officiali. aut cum significatione
pilloso quod nominatur. Cura. Cum eius fit cum commu-
nitate est cognoscas dispositionem cerebri et rectifices eam
cum eis que te docuimus in capitulo egritudinum cerebri. aut dispositio-
ne stomachi. Et tunc si cum fuerit repletio et humor malus
oportebit ut evacuetur. Nam si fuerit acutus evacuetur cum
eo quod fit ut yera pigra. aut pillulis cochiis et pillulis
factis ex scamonea et pulpa colloquintide et sale nap-
tico. Et si fuerit grossus tunc oportebit ut evacue-
tur cum rebus et administrentur gargarismata dicta in
capitulo mollificationis lingue et cibetur patiens cibis
acutis sicut cepis et alleis et sinapi et aceto. De

Lingue mollificatio mollificatione lingue.
est ex summa specierum nocumentorum et gravitate eius et de extensione
[illegible] lingue patitur in in tremore in sermone eius
eis que premisimus. Et cum quidem nomine est quandoque ex humore
sanguinea aut aquosa et quandoque est propter causam proprie in cere-
bro. Et quandoque est propter causam extrinsecam in lacertis moventi-
bus eam aut nimio nocente ab ipsis ad eam. Et tu scis
quod fit cum causa cerebri. et que fit absque comitantibus ex e-
is in quibus inveniuntur dispositiones in reliquis membris que accipi-
unt ex cerebro sensum et motum. Et quandoque significat quod
materia sit sanguinea rubedo lingue et caliditas eius
Et quandoque significat quod materia sit sanguinea scilicet aquosa
in latitudine cursus salive scilicet et paucitas nutri-
menti ex resolutionibus et inanitionem ab eo in quo est stip-
ticitas. Et quandoque provenit mollificatio lingue adhuc
ut pueri loquelam aut fiat difficilis aut aliter.
Et ex eo quidem est calefacte et alteriore. Et ex pueris
sunt quidam spatium defectus quorum allocutione pro-
longatur. Et ex eis quidem qui utuntur tamen in lo-
cutione sua est aliquis qui cum accidit egritudo aut
solvitur lingua eius propter liquefactionem humiditatis annexe
et cum lingua revertitur in radice nervi eius. Et propter
huiusmodi fit puer aliquando. Et cum fit adolescens
et transit humiditas eius fit loquens expedite.

Oportet ut mundificetur corpus Cura lingue
cum yera magna deinde cum rebus maioribus de-
inde [illegible] post capitis cum medicinis et [illegible]. Et
si existimetur quod cum humiditate dominetur sanguis flebotometur
vena lingue et ventosentur membra deinde curetur cum gar-
garismis et fricationibus lingue et assiduitate motus
eius post evacuationem. Et tu quidem iam scivisti duo
proxima in regimine egritudinum capitis. Medicine autem
proprie loco que sunt secundum plurimum esse sunt ille que sunt resolu-
tive calide et subtiliative et gargarizationes cum

curationes lingue

De corruptione

cura

De mollificatione lingue et gravitate eius et dissolutione [illegible]

[illegible]

cura lingue

F

aquis eorum et empla facta cum eis que sunt sicut origanum
et alabastre et sinapis et piretrum et corticees radi
cis capparis vel sicut sinapi et cedisi et totum illud cum
eo quod sit sicut alumina et aceti squilliticum. Et quia uvula
est ex fricatione lingue facta cum sale armoniaco et zin
ziber et carpe. ita ut ex ea currat saliva plurima et
oximel squilliticum quod administratur ad gargarizandum
aut ad colluendum os confert valde et acorus est bo
nus mollificationi lingue et grossitiei eius. Et quando
mollificatio fit vehemens et prohibet locutionem tunc
sumatur aqua euforbii et cedisi et assiduetur fricatio li
gue et radicis eius cum ipsis. Et oportet ut ponantur iste
medicine et eorum similes super collum et. Et quia sunt
ex istis medicaminibus et similibus eis pillule que conferunt cum eis
que prohibent eas a velocitate resolutionis sicut est
laudanum et draganti et gummi pini et gumme
viscose. De secretis pillularum que tenentur in ore sub lingua
conferentes mollificationi et casui eius glutinis
aliud est .ʒ. ii. asefetide .ʒ. i. fiant ex eis pillule sicut
cicer et teneantur sub lingua. Et ex eis que experta sunt
mihi causa est gargarismus ex sale armoniaco et pipe
re et piretro et sinapi et laurich. et zinziber et staphi
sagria et origano et sansuco et sale neptico terantur
et cribellentur et fiat cum eis gargarismus cum aqua
diebus continuis. Et excellentius quod audivi dixerunt
ad hanc rem utilia est electuarium cuius descriptio est hec.
cimini ing. cimini kermeni. cimini et si salis
indi. omnium ana. aureum. s. piperis longi grana. c. piperis grana
na. cc. zinziber. sextarium octo. et sextarius est sex. ʒ.
vi. et s. sumatur ex eo omni die. Et cum resolutiva non
valent et examinamus quod humiditas sit fortis et curetur
adiuva te cum resolutivis stipticis sicut adamas salsa
permixta cum rosis. et sicut est flos squinanti cum spodio
Et mirabiliter quidem confert ei fricatio lingue cum aceto
sic stipticis. ipse cum vehementia fiant cum solutione sa
lime et cursu eius fiat cum aceto scilicet sicut lac aceto si
lime et sicut succus fructuum que non sunt matura. et quando puer
tardatur ad loquendum oportet ut assiduetur motus lingue
eius et fricatio ipsius et currat saliva ex ea. et confert
mihi ipse quando administratur in fricatione eius mel et sal
gemma. et omnia que dicta sunt in cura humiditatis lingue
Et ex eis que movent linguas eorum et solvunt eas est
violenter facere eos loqui. **Spasmus lingue. capitulum.**

Quandoque fit spasmus lingue ex humiditate vis
cosa contrahente lacertos eius in latitudine. Et
quandoque fit ex melia contingente. Et quia in egritudini-
bus acutis accidit spasmus in lacerto lingue fit inde ex sic
catione et spasmus et quia fiat apparere nocumentum in sermone.
Non elongatur cura spasmi lingue **cura lingue**
in canone a cura spasmi alius posita in sen. prima huius
libri. Sed tamen invenimus proprium curam eius est tamen quod accidit
ex siccitate illius sunt vaporationes in dictis colli cum
eis que sunt sicut camomilla et corona regia et sansuca et
sansucus et anetum sigillatim aut coniunctim. et similiter gargari
rismum cum oleis calidis. et repletio oris ex aquis calidis
et sint tepide et retentio earum in eo spacio aliquo et ad
ministratio collutionis oris facta ex oleis calidis et dula
bus resolutivis et seminibus sicut fenugreci et que sunt eis si
milia. Et que sunt in febribus sint olea administrata
sicut oleum violarum et oleum in decoctionibus. et alkenna et sali
ab tepidum. et oportet ut embrocentur loca posita cum aqua capi
ta et succis humidis tepidis. **magnitudo lingue.**

Quandoque fit magnitudo lingue a sanguine dura
re. Et quandoque fit ab humiditate plurima flaccida
mollificativa exsiccativa. et quia magnificatur pluri
ma ita ut egrediatur ex ore et non capiat eam os. Et huius
quidem magnitudinis relatione singularem fecimus in ca
pitulis posterius quod enim huius est ex differentia **Cura.**
Sanguinea quidem et facta ex nimia calida cum est in assidu
atur fricatio eius cum iasmino aceto si et stipticis sicut
rubeis et aceto sicut ex humiditatibus sicut assidu
etur fricatio eius cum sale armoniaco et sale cum cepis
et aceto preter evacuationes aut accipiantur ʒ. ii. piper et lo
gum piper et sal gemma terantur bene et fricetur cum eis lingua
que revertatur quando revertatur ad mensuram suam et ingredi
atur quod exierat exivit. Et mollificatio quidem lingue
que accidit pueris sufficit in ea sollicitudo custodie
et cautio ex passionibus et volatilibus ambulantibus.
Curavi hoc vero rem ventositatis fuit et passus est cum sal
bello iuvenis unus in spondilibus paniculi quidem cum li
gua que mollificatur est lingua **de abscisione li**
gue

Quandoque accidit continuatio in ligaturis
que est sub capite lingue et extremitate eius ab ima
to et non permittit linguam dilatari et quia accidit sim
scimus spasmi **Cura.** De ea quidem que facta est cum
spasmi iam dictum est. Eius vero que facta est cum ab ima
to minus ligamenta cura est incisio illius ligamenti ex la
teribus extremitatis eius per rem et suttura loca cum dirigere
gentia ad hunc et absciendat sanguinem. Et summa que
necessaria est in incisione eius et solutione lingue est ut
reflectatur ad superiora palati et ut egrediatur ex ore
et si non audet incidere ipsum cum ferro propter timorem et time
re de effusione sanguinis plurimi et timeat adhuc ut in
cidatur sub lingua acu cum filo et disrumpat absque in
cisione et ponat super membrum que prohibeant conglutti
nationem et sunt medicine cauterizantes et acute
ne. et caveatur in incisione eius cum cautela venarum
que sunt sub lingua ne adveniat eis incisio nisi adve
niet cursus sanguinis plurimi **de apostematibus lin**
gue capitulum.

Quandoque accidunt lingue apostemata calida
et apostemata mollia flaccida et apostemata dura et
cancri. Et signa omnium illorum manifesta erunt tunc
recordieris ad illud quod dictum est in signis apostematum
Et quandoque apostematur lingua propter potum venenorum sicut fun
gorum et opii **Cura.** Apostemata quidem calida curantur
in primis cum flobotomia et solutione ventris. Et illud me
lius est in apostematibus lingue quam vomitus. Et quia non ex
cusamur a flobotomia venarum que sunt sub lingua. Deinde te
neat sub lingua sua cum est principium eorum succum en
divie. et succum lactuce propter. et succum solatri propter et lac
acetosum et aquam rosarum et aquam in qua decocte sunt rose
et succus virge pastoris et fiant cum psilio humidis
qui sunt vehementis iuvamenti ad illud. Si autem non
resolvatur et non apparuerint indiget ad ultimum ma
turativis resolutivis quibus fiat gargarismus
scilicet melle cum lacte. et sicut est decoctio radicum lilii. et
sicut decoctio ficuum et fenugreci. et decoctio passula
rum et fenugreci. et potius ut in principio ut solvatur natura a bone
stoi. Et sint cibi ex genere eorum que maturant et reso
lvunt sicut illi qui sunt ex caulibus et atriplicibus cum
oleo sisamino. et si apparuerint administrentur stiptica
in ore sicut decoctio sumach et mirti et lenticula
et foliorum olive. et vinum ponticum. Et quia valde
ad illud unguentum ex succo solatri et oleo rosarum.
et lentibus excorticatis et rosis. Si autem apostema est
molle flaccidum confert tunc ei et apostemati calido in quo est
ultimus stipticus eius ut obviatur in radice feni.
et anetum ei. Et quia in huiusmodi sunt corpora in lin
gua in quibus apostematis calidis in quibus est grossi
tudo cum huiusmodi medicamine. Recipe. cime et rem
pigri ambarum ana. p. i. meliloti camphore et mirra.
amborum ana. terantur partes unius et vice tabarzet. p.
unam et s. resolvatur ab eo toto pondus dragme
unius in lacte puelle et fiat ex eo cum pugnum
singulis. B. apostema fuit in lingua cuiusdam hominis apostemate
magno qui erat sexagenarius et non fuerat
consuetus flobotomari quod non flobotomavi eum. sed feci ei
ponere pillulas coclias et ut lingua eius involveretur

e emplis fris i volu. s; ipe erat stult' iobediens medico suo .Iudit itaq; i illa nocte ut teneret i ore suo sucu lattuce q' ei fecit et sanat' e integ'. Et fuit oens illud i mirabile. Cu' si apa fuit durz tuc opportebit ut subtilietur regimi et abs fiat bon' et euacuet huor cu rebus magis forcis i cap' suis administrent gargarismata subtilia tiua et teneat i ore i sucio feniugri et decoctio ei' cu ficub' et decoctio granor lauri cu passis imi disicatis et retineat i ore lac mulieris et asinuz et caprini. et a' decoctio dattilor et ficuu cu vino dulci et cu vino decimis et cu melle et cassie fistul. et assiduet lenificatione; nec cu eis q sit ut ye re pue et cassie fistule. **alchale in locutione**

Iam diximus qualiter q op taut dici decen mair' mollificationis lingue. Nunc aut dicam q' tam et reliqua nocumenta locutionis quia fiunt ex nocumento mebro et ptib' imu venientib ad linguam et mouentis eaz. et quia fiunt i ipso nervo et quia fiunt i lacerto ipso. Et i' ideo qui alchalel aut e spasm' aut tethan' aut durities aut mollificatio q' a' bmatio ligamenti aut nodatio aplagia consolidata q' apa duri. Et quia fit sic sit ex humiditate sm pli mu. Et quia fit ex siccitate. Et quia fit nocumentum i locutione ex pte apatu aut aliar actionu i lingua et ptib' eius. Et quia accidit p' sirsen ppter expulsione supfluitatis ex cerebro ad nervos et i febrib' acutis ppter exsiccatione eaz. Et quia e lingua deme frai spasmata et e inissimu. et h' e ex nocumentis ac accidentib' ex origine. Et quia fit nocumentu i finte ppter amu lacertor epiglotis cu sunt extensi et mollificati. Et hoi quidez quia e difficil' uerificatio mpri' rei qui laborat i mouendo lacertos pectoris sui et epiglotis sue ita ut no tollerent laborem ipm illi lacerti q' sunt iobedientes cu g' re spiri imi co dictionis sue et smonis aurit p' illud. Et oz q de ut hi' moi ho ppter se ad loquendu cu respiratione magna et motu pectoris magno y' festinet i ipso velocit. naz cu ipse assueuit illud facil' fit ei' locutio et osuescat facilitate ipa. Reliquor no modor curationes iaz dicte sunt i cap'is suis. Et sci quod p' sirsen ofert quia flobia dicitur venaru q sunt sb lingua valde. **Rauula.**

Est simil' glandule dure existens sb lig' cuius color simil e colori ooposito ex colore sup ficiei lingue et venar q sunt sb ea et e simil' rane et cu eius e humitas viscosa. **Cura** Explanat ipa me'ne corrosiue et icisiue et resolutiue i q'b' e sup flua exsiccatio sic sal armoniacus et aceti et sal et frication cu flore eris et dragaganto q' si no ofe'at administrent me'ne acute sic me'n andaron. et me'n asaron. et me'n iori huidi cu iamadore et administratio flobomie sb lingua et me'ne fortes alcali administrent. Si aut no valuerit ri eit excisatio ab opere man'. Et ex me'is laudatis mea e ut sumant origami psici et cortices g' natoz et sal. et fricet cu eis lingua i fantis qua eis ranular qui sanat eas. Et ex eis q expta sunt ica sunt dragaganti ad hustu et hmoi tacitu co mixta cu albu'ne oui et posita sb lingua. **ad husti o ligue**

Quandoq accidit illud cu cali'us i ore Q stoi aut cerebro q no puenit ad hoc ut sit febris aut cu receptionis rez acutar q' salsar aut amarar aut dulciu aut ppter sitim vehemente et quia sit ppter cas maiores illis sit febres acutas et apata maiora. **Cura.** Et cura illius i fima e qui oz ut phibeat qui debet coquit et ppter qui e ex ego ne dormiat sup colli et ut assidue utat' ossitatione et osuescat uti administratione pillar factar ex seib'

luce ke et amidi et atrebi. et cucubite et cucumis et fimbri. et silib' illis et teneat i ore nucleos p'nor et tamarindi et zuccar albu e et mucilagines nota et sucos i fridantes et humectantes. Et oz ut sup ipa fiat absesio si e illuc huor viscosus deinde i ungatur et colluat' os cu oliis et mucilagib' et sucis et ad ipe uolatiliu. Et quida hoies sunt qui tunc i' ferido cu menta. **Cura furfurata in lingua ficta.**

Mucilago psilii teneat' i ore et tunc glutiat eaz et sumat tunc et pedes et oua mollia cocta i aqua. Et ex eis q expta sunt e butiri recens et ex eis e frustru cucumis et selxsten. **De iectu lig'**

Quandoq fit ppter apata e' magna et quia fit ue. Q ap'sinatiui' decit. n. nisi q' voluntas lingua si ex appiat meat' anhelit'. **Bothor morae**

Plurimu quod patitur os bothor ppter stricture cu p' linanis i ptib' sup' et capis. et uapor. et quia fit i febrib' et iaz e dictu q' qui apparuerit i febrib' acuta bothor mag' i lingua moriat i fir m' i die so singla ria no uinatina i bothor i ph' icti tu e nocitus in fridantis et ex sicitatis sunt sic mirobolani et galle et scia rose et amilu et fructus tamarisci et sic fine mithe et dragaganti et balaustie et duo sandali et rose et spodii et suach et lenceo et luti armenia et capita granator et cortices glandiu et elimia. et fimfel. et sucus fridi sic suc' lattuce et solatri et su cus virge pastoris et portulace et ex timutateo in tis. Et plimor quod i fimaui sanat' bothor ois cu zuccaro tabarzet et caphora. Cla no q sunt necia sunt sic celidonia et arsesabun. ppter et cortices me musc. et capex et ciratis et nux capsii et buglosia. et pucerii. et gar. et me tastrii et gallia. Et ex me is sordidis e stetus amis et quia e nccin ieis q sunt ul cere arsecini. Et ad eas quide q sunt grosse ia expta sunt decoctiois de arsesabun ʒ. i. venuz. ʒ. s. ce lidonie q'tnis ro. ʒ. aloes pond'. ii. ʒ. cru. aure' vn'. Et sil' aqua i q decoquit g'ui. et nuc in' aca arsesaban. p. equales q' ppter uiq. Et si iapuit bothor sb punar te fortasse e neciu ut appiquer' eis mucilagines fre ex eis q sunt sic se me lini et seni almari et fum' tre et semi malue et ista scia cade et farina ordei et lac asininu soliu aut cu aliq istor. Et quia idigent decoctione seis lini cu ficub' et butiro et farina frumenti et menta et feniugro. Q' dar no sb lumu medicor dixerunt no e aliud me q' ultimu q' ol'm designato i cuiusdo bothor oris cepidii more. **Alcola e ulcera maligna.**

Alcola e ulcus existens i cure oris et lingue cu expansione et dilatatione. Et quia accidit i fim tib' plimu imo cu plimu accidit no accidit n eis ppter malicia lactis et malicia digonis ei' i stois cor. Et quia accidit ex oi huore et cognoscat ex colore suo albu e ei' e flauiu et griat ex flate salso i plib'. Et citinu e colericu et e vehementioris i flamationis quia alia. Et nigru e mlicu et rubru clar e sanguineu. Et malignus oib' e mlicu. Et quia fit cu apate. et quia fit singlare. Et ome ulc' cucigens i sup fitie oris e velox ad dilatandu ppter q' no deficat ei caliditas i separabil' a tunis humida lenis. Et de osuetudie quod'. s. est ut nois et ea colaban du i sup fitie p' seuat. Cuq puerunt et sb migunt no noiat ea colaban. imo ulca maligna. et sunt illa q indiget me'is cauterizantis. Et quia multiplicat' alcola qui multiplicant' plu uie et multiplicant' i febrib' pestilentialib' **Cura.**

Oz ut intendat' primo huor dnans faciens alcola et euacuet ex corpe toto si e dnans deinde ex eis q sunt sb me ro. et ex eis q sunt i labaric. Flobia nam q' ofert ois eginib' oris cal'is. deinde administret'

medicine lotorales post hoc ita ut curentur fortia et
plurime humiditatis et acuta et saniosa cum fortibus
et debilia cum debilibus. Et quando ulcera pervenit usque ad
os tunc necessaria sunt valde fortia sicut alcalcadicon cum
acacia plurima. Et oportet ut alienet olea omnia usque ad
olim deolinus. Medicine non colligantur ex medicinis botho
frigidis et calidis quod diximus in capitulo primo in quibus sunt stipti
citas parum et infrigidatio. Deinde ille que resolvunt usque
ad os tunc necessaria sunt et illis que declinant ad rubedi
nem et citrinitatem. Oportet ut addatur in fricatione medicine
reliqua non indiget in primo eis que exsiccant et abstergunt
cum qualitate sua equali unctio rei. Deinde ex eis que
exsiccant et resolvunt cum fortitudine. Et observetur
etas in omnibus illis. Impuberes vero oportet ut sint medicine
eorum debiliores et ut lac eorum rectificetur. In magis
vero oportet ut sint medicine eorum fortiores. Et pueris
quidem confert cibi soli. Si autem non sint convenientes
oportet ut que eos lactant alterentur eis. Medicine autem con
tes alcoal que sunt acuta sunt sicut masticatio foliorum
rubi. Et sicut lentes cum aceto. Et omnis medulle cum
permiscentur cum citoniis sunt iuvative et propter hoc medul
la cum et iuiubi et poma stiptica et pira stiptica.
Et zarur et citonia et nuces et extremitates mirti
et acroli ortulani siccati et farina lenticule et fur
furis. Et fortiora est vel pulvis factus ex gallis et spo
dio et rosis et acacia et similibus illis. Et debilior
cum stipticis inest virtus mirabilis in calcola. Et cum
plura est vehementis iuvamenti in calcola. Infantibus vero
frigidis adiuvare cum abstersivis exsiccativis et propter hoc in fla
ticas. Et cum resolutivis fortis resolutionis et exsiccatio
nis et propter hoc in talibus sicut est farina orobi et mel cum gallis
et misium pergamenum est vehementis iuvamenti in hoc propter
impuberes quando miscetur cum aceto. Et malignis dragagan
ti cum aceto. Et que sunt corrosiva mala et necessaria
est administratio floris eris cum colcotar et gallis
in ubi aut gallarum et aluminis et balaustie partes equales.
Et administratio [illegible] busus aut alcafol tar
thamatico cum succo stiptico sicut succus agreste et
sicut medicine cocte aut ex alumine et gallis confectis
ut pulverizando et pulvis fricetur cum eis os in lateri.
Et galle quidem conferunt omni collo maligno et propter hoc
quando coquuntur cum aceto et sale et fit ut cum eis collu
tio oris in calcola puerorum. Et cum alnezerion habet
proprietatem mirabilem in calcola mala et est ex medici
nis cordis speciebus alcola et similis alumini pulverizati in
aqua cera et fex adusta. Alcola vero militum ad
huius magis confert ut liniatur cum melle cum admixte
sunt olive passe enucleate et anisum. Si autem illic
fuerit asperitas et tunc administretur hec unguentum aque albedo
rogi sesemini unum. olim. [illegible]. lenticule se
santa. [illegible]. pondus. ij. aut [illegible] fiat ex eis unguentum.

Mitior. accidit ex mala et cum dispositione spiritualium et humiditatis et propter hoc. ea et cursu eius
(rubric: Malicia odoris spiritualium ... ea et cursu eius in stomacho)

misto. Et quidem fit propter malitiam calidi in stomacho.
solum sicut accidit ieiunio. Aut propter gravitatem cibi. Aut
corruptionem eius ex sputo assiduo usque quo cedat
et quiescat illud a beo. Et quando accidit ex frigiditate et
ex flatu. **Cura.** Si fuerit ex calidi tunc oportebit ut
flometur basilica prius et administretur cibus aceto
sa et stiptica fructus ex uno vero cum mixtione
plurima et sit cibus ex piscibus et carnibus edi et vo
latilium et assiduum et collutionem oris cum decoctione
herbarum stipticarum frigidarum exlenitum et sumach et similibus. Et
si fuerit ex frigore et flatu administretur vomitus cum
eis que scivisti in omni ebdomada duabus vicibus. Et cum
hoc detur ei ad potandum in omni ebdomada semel hoc me
dicamen. Recipe. vini pigre pondus. duarum dragmarum. sal gemme
pondus. ij. dragmarum. anisi et ameos ambarum aurei ad
modum vini detur in potu cum syrupo acetoso de melle.

et desemibus et administretur post illud tiriaca et ella
cala. Cibi autem eius sunt pulli columbarum cocti in
cazola cum speciebus que sunt piper et sinapis et alca. Et
sumat in cenis tortellas cum alimrana bati. De
inde consulat aquam calamum et fricet gingivas
sicut omnis. Et ex vinis corporibus et vinis est ut sumat
omni die pondus. ʒ. i. sal etiam non sit tibi cum endivia
humida. Deinde administretur electuaria et assiduet ad
mundificationem fricationis gingivarum et utique exprius
est minus assatis et iuvenum est iuvamentum eius et propter hoc
impuberes. **abscisio odorum orribilium ex comestione**

Confert ad illud masticatio ruite et masti
catio foliorum rubi et collutio oris post eas
cum aceto squillitico et administratio apii et zedoarie
more. **Sputum sanguinis ex ore rubrica.**

Si est exitus eius ex via oris et tunc ipsius
tunc cura ipsum cum rebus predictis scilicet allotori
talis et mederatione ramorum et spuendorum eius
est iuvamentum maximum. Si autem in aliis fuerit locis
nos iam singulare eius fecimus capitulum in eo capitulo.

Aut eius principium est gingiva **fetor oris.**
Aut putredinem que est in ea aut propter mollifica
tionem que accidit ei aut putrefactionem in radice dentium
aut in ipso dente. Aut est principium eius cavitas oris
propter consumptionem malam scilicet que abiit humiditates et plurimus
huius accidentis est calidum aut fit ut sit eius prin
cipium propter humorem putridum more stomachi. Aut colicum
aut flaticum. Et quoniam fit ex partibus pulmonis sicut
accidit in hiis ptisis. **Cura.** In illo quidem qui
est ex gingiva alimonia et carne que est inter dentes ru
bea. Oportet ut intendatur in mundificatione dentium semper
et ablutione eorum cum aceto et aqua si gingiva multum
in hoc erit. Si autem non valuerint immo fuerit illic super
fluitas putrefactionis tunc oportebit ut masticetur post
illud fructus tamarisci et piretrum et mirti. Et fo
lium et xilobalsamum et masticum et cortices ceterum et gar.
et ponatur super gingivam aloes et mirra et albus
similia. Et ut colluatur os cum aceto squillitico et ut
fricet cum aniso et vino et risso diutius. Quod si fuerit
fortior illo administretur masticatio stafisagrie
et expulsio saliue. Si autem non confert et apparet
putrefactio manifeste sumatur unguentum adustum.
Ponatur et cortices lilii et ceterum ambarum. Quarum. Ponatur
media et confiant cum melle et fiant trocisci et ad
ministretur et colluatur os post eos cum aceto puro
aut mixto cum aqua. iij. aut sumatur medicina for
tius isto et est pergamenum adustum. ʒ. iij. feni. ʒ. ij. et
f. galle sumach. ʒ. pipris adusti rubeum
alcalcadicon. omnium. ʒ. ij. fiat ex eis farina con
et liniatur et ponatur super ipsum pannus lineus et al
cali soli et qui ponitur super putrefactionem undique
et deinde ipsum et fiat nasa carnem bene. Et
ex eis que sunt expertum ad istud arsenicum
citrinum arsenicum rubeum calx alumen fiat ex eis
trocisci cum aceto deinde terantur cum aqua mellis. Aut
decoctione seminis nimpe. Et si fuerit putrefactio
in ipso dente tunc ipsius erit fricatio eius si
fuerit in extremitate eius aut limatura eius cum
lima. Aut eradicatio dentis si fuerit putrefactio
sequens in radice dentis. Si autem fuerit illic molli
ficatio in gingiva et fuerit cum ea putrefactio
tunc cura ipsum constringendo ipsam cum eis que sunt in
capitulo mollificationis gingive. Si autem est humor co
lericus putrefactus in stomacho aut in eo corpore tunc
non est aliquid magis conferens eis quam absolo
nia humida in ieiunio. Et similiter allevetur. Aut
acroli. Si autem absolonia presens non fuerit et
presens humida administretur infusio eorum que expressis
iascinia sunt et siccata in ieiunio et propter hoc siccativa

cristolomia. Et ex eis q̄ iuvat ad illud ē admi
nistratio sanich cum zucco ⁊ aq̄ mūs ⁊ administratio
pillar alcetatar q̄s dicem⁹ iamndre. Et sit
cibus eius de lavācis i frigans nō cōtibile sco
lentiz. Si aūt humor ē flaticus administrēt ure
mūdificātes os sicut dē mast⁹ oris sto. ⁊ ad
ministret therica minor ⁊ ℥ cōdūm ⁊ ibcal plus
aloes ṗte ⁊ sit cibus eius pistelle ⁊ minoret
potū aque ⁊ abouēt fructus ⁊ olem humida
⁊ assumet fricacōnes suas ex arboribꝫ amari
ris sicut albert olive ⁊ ex me^mo q̄ iuvat eo
ē ut fricant oi mane ex folijs mirti cum equali
mēsura sui de passis emūdeatis ad magnitudi
nē nucis aut sicut illius ex nuce apsii ⁊ uini
pi cum passis ⁊ cōficiūt eis ⁊ g̃na pim ⁊ ẽ pille
de gyr. ⁊ hec de sepcō eorum. R̷. gar. galāge.
amōx ana ʒ. ʒ. musca cāphore an̄. dāmch. i.
piret. ʒ. i. aloes. ʒ. iii. sinapis. ʒ. i. fiat pille cum
vino. Et me^ne quidem simplices ex pte sūt si
cut hthus ⁊ xiloaloes indū. ⁊ cinamo^m gēs
sii ⁊ cortices ct ⁊ rosa ⁊ camphora ⁊ sandal ⁊
gar. ⁊ culebe ⁊ masticis ⁊ nuc̄ musc. ⁊ radix
alahar. ⁊ alarmech ⁊ usnee. ⁊ blacte bisan
cie ⁊ cardamo^m ⁊ agnus castus ⁊ folia citri
⁊ spica ⁊ alcreimich ⁊ ʒz. ⁊ reliqua q̄ inveniūt
i aceteis singlarum. Et ea quibꝫ mediaē o
ficiūt sūt multa ⁊ sexū ⁊ sucus ac. cum p manz

Os remanz apti aut os aperti p̄ ira.
ṗp uehemētez necessitatē spūs maxie in
flamacōis aut ṗp cōstrictōnez ⁊ p̄fōcacōnez
aut ṗp debilitatez lacitor oris q̄ nō efficiūt
cōpōnē suaz i sōpno ⁊ illud ē mali ingenibꝫ
acuis. meliora aūt loca ad distinguēdos co
lores dentiū sūt loca alia ⁊ cum dicent egines
[redacted] Sen. A. de dispositionibꝫ dentium
Am scitum Et est tractatus vn⁹ sermo
q̄ locuti fuim⁹ de dentibꝫ de dentibus
⁊ cōtinuīta eorum ⁊ nutrimto ipōrum. Oz
q̄ ut attenduis q̄ di illic. Et ut scias
q̄ dentes sūt ex sūma ossiū quibꝫ ē sen
sensus ṗp illud q̄ uenit ad eos ⁊ exi
uis a cerebro, p dentibꝫ lenibꝫ ⁊ qui dolent se
cuit illud q̄ accit i eis ⁊ passione ⁊ salu. Et
quia senciūt fricacōnez suaz ⁊ quia accidūt
egines mollificacōis ⁊ fissure ⁊ erudicōnis
⁊ augmēti ⁊ alteracō coloris i ipsa sua ⁊ i epidi
mia ex cōpoitis sup eos. Et accit eis corro
sio ⁊ putrefactio ⁊ fractura. Et accidūt ei dolores
uehemētes ⁊ fricacōnes ⁊ accit eis stupor
⁊ ē spēs doloris eius. Et accit eis defectus
a masticacōne dulcis ⁊ acetosi. ⁊ nocet ei ca
lore ⁊ frigore ⁊ pūctus collacie ad obviandū
uni amborum aut utrisqz. Et quia accidēt eis.
spēs aptati. Et illud quod nō ē mirū. Quie
ei q̄ recipit extēsionē cum augmento nutrim
nō elōgat qui recipiat tēsionē cum sup flui
taz si nō recipet materias penetrātes i eis au
gmētantes eos nō fieret minores ⁊ de ingr
rent. Illud ei ē ṗp penetracōnē sup fluitati
i eis. Et dentes quidē cura sūt recipiētes au
gmēti ⁊ addicōnez semp ut sit eis illud loco
eius q̄ cōtinūt ita q̄ dens oppositus ē loco ei⁹
qui cecidit ⁊ eradicatus est augmētat i lō
gitudine cum sit additio adueniens ei ⁊ n̄ oppo
nat ei cōtinuō. Et scias q̄ dentiū cōnes quaz
signā ex gingiua ⁊ colore eius. si ē tenua est
colerica. aut alba ē flēatica aut rubea ē sagui
nea. Et si est ad fuscitatez et in nigredi
nem est melia.

Qui uult ut icolumes de cōseruacōe dentiū
sint dentes sui. oz ut obseruet. viij. res
Ex quibꝫ ē ut caueat s̄ a frequēti corrupcōne
cibi ⁊ potus istō ṗp rez i ipsa cibi. ⁊ ē ut sicut re
cipiēs corrupcōnē uelocit sic lac ⁊ pisces salsi
⁊ pisces pui. aut ṗp maliciam regis sue acce
pcōis. ⁊ eis q̄ iam sata sūt i locis suis. Et ex
eis ē ut nō mittat īnt eis in cibꝫ nomine ⁊ ṗte
cum ē illud q̄ euomit acetosum. Et ex eis ē ut ma
ut mittet masticacōnez omnis uisci ⁊ ṗte cum
est dulce sicut cōfectō de melle ⁊ ficus uiscose
Et ex eis est deuitacō frangēdi duri. Et ex
eis ē deuitacō ois rei q̄ ē uehemētis frigoris
⁊ ṗte p̄t cibū. Et ois uehemētis caloris ⁊ ṗte
post frigus. Et ex eis ē q̄ assiduet mūdifica
cōnez eius q̄ ingredit dentes absqz p scrutacōe
in ea cōsuetudie usqz ad hoc ut noceat carni ru
bee. ⁊ carni q̄ est int dentes. aut moueat cum
aut moueat dentes. Et ex eis ē deuitacō re
rum nocētiū dentibꝫ ṗte tc̄ sua sic poriu. ipa ei ue
hemēt nocet dentibꝫ ⁊ gingiue ⁊ reliq̄ q̄ dca sūt
i singlaribꝫ. Fricacōnes aūt oz ut administrēt
cum equalit^te ⁊ nō fiat i eis p̄scrutacō multa ut de
struāt humitās dentiū ⁊ equositās eorum ⁊ ṗpter
eos ad recipiēdū fluxus ⁊ uapores ascēdētes
ad eos ⁊ fiat cum admixtione ⁊ qui administrāt fricacō
cum equalitate abstergit dentes ⁊ cōfortat eos ⁊
cōfortat carnē rubeam ⁊ phibꝫ lapides ⁊ facit
boni oris odorez ⁊ melius genere ligni ad frica
cōnez faciēdam ē illud i quo sūt stipticitas ⁊ ama
ritudo. Et oz ut cōsuescat fricacōnē dentiū cum ua
dit dormitū cum oleo sicut illud olm. aut sic olm
ro. sic ē necia i frigidatō. aut sic olm deben. ⁊ ne
rden. si ē necia calefactō. ⁊ qui ē necia cōfortatō. Et
meli⁹ quod ē ut fricet cum melle si ē illic frigi⁹
aut cum zucco sic declinacō ad frigus. aut pax
caloris. Vnum ꝑparat ambor cōfingit ṗueniūt
laudabiles absterſionis ⁊ abracōis ⁊ i pignacōis
⁊ mūdificacōis. Sicut zuccum mihi toto ē i feru⁹ mel
le ⁊ si tenuit rubizet ⁊ cum melle misceat ab
stergit ⁊ mūdificat ⁊ stringit gingiuas. Dentiū oz
ut sequatur ipsum olm. Et ex eis q̄ cōfirmat saniatem
tē dentiū ē ut colluat os i mēse bis cum vino i
quo decocta ē radix citimalli. ē ei p uenies ad
ultimum i fine etiā boni odorez ⁊ n̄ aduenit i fri
ciendo illud dolor dentiū. Et sil cap leporis ad
husti qui fit cum eo fricacō. Et sil sal cōfect⁹
cum melle cum adhurit an nō adhurit. sz adhus
tus ē melior. Et oz ut ex eo fiat auellana ⁊
ponat spāno ⁊ fricet cum ea dentes. Et sil
fricacō cum lupinis. ⁊ sil alumi iamei cum aliqūtu
la mirra. ⁊ ṗte alumi adhusti cum aceto. Et qui
uniat dentes istis medicis oz ut administrēt p̄
eas mel ⁊ fricacō cum eo fiat aut zuccum deni
ad ministret fricacō cum oleis sim q̄ narrauim⁹
⁊ cum dens ṗparatus ē fluxibꝫ oz ut teneat i ore
decoctio rerum stipticarum dium ⁊ assiduet me^n d'alu
mie ⁊ sale adhustis sup ipsum Sermo vlis de
cura dentium. R̷.

Medicinē dentiū alie sūt cōfortatiue. Et q̄ stba
cōseruatiue. ⁊ alie sūt curatiue. Et q̄ stba
dentiū ē sicca nūc medicinē cōuenientes q̄ cōseruāt
dentiū sanitatē ⁊ reducūt eos ad illud q̄ oz sim
plurimū sūt medicinē exsiccatiue. Calis aūt et
plurimū sūt mediciē exsiccatiue. Cal'is aūt et
fris indiget cum accit una duarum qualitatum aīali
cōne iā plurimū recessisse. uehemētiores g̃ medi
cinarum cōuenientiū ad sanitatē dentiū sūt exsicca
tiue cōme ꝑpare i duabꝫ aliis qualitatibꝫ. Et ois
medicina dentis exsiccatiua n̄ illa q̄ nō ē dentis
qm ē des. ṗp actus q̄ accit eis. Et exsicca

Sermo vlis de dent.

Sermo vlis d'ala dentium.

tinis quarum sunt calide et quarum sunt frigide. Et medicina
dentium melior illa est que aggregatur ad curationem
et exsiccationem absterssionem et resolutionem sicut fluxus
mas si ad dentes est expulsa cum equalitate et prohibitione
mei que adipiscitur cum exsiccatiuis
frigidis. Et illa que ad aliquantulum frigoris declinat
que non obstupescere faciat dentes sua acetositate aut
ponticitate sua sicut est obstupefactiuum agreste et aceto
sitatis citri et sunt gallia et capphora et sandali
et rosa et semen eius et bilanstie et sanguis draconis et
fructus tamarisci et galle et amille et maiorane
et fausel et farina ordei et cortex arboris mori
et folia tamarisci et radix acetose. Et calide que sunt
usque ad cuminum. alie sunt quarum calor est innatus et
alie sunt quarum calor est acquisitus. Et ille que sunt ad
nimium innata sua sunt sicut sal adustus et scheva ad
hustus et cinamomum et ysopus et flos squinanti et fru
ctus capparis et fortior eo est cortex radicis eius
et viloalces et muse et capillus veneris minimus
adustus et folia capsii et iuniperi folium et cornua
ceruina adusta et non adusta et mentastrum et cinis
eius et mastix et origanum adustum et cinis bau
rach et aristologia rotunda et cinis corticis nucis et
cinis capitis leporis et dactili adusti. Et calide
cum virtute acquisita sunt sicut cinis gallarum. Nam cum ex
stinguntur cum aceto est adequalitate permixtum et cinis
rumorum nucis et cinis carne et que sunt illis similia eque
les non sunt sicut cornua ceruina adusta cum lauantur
et sicut nux adulces et sicut cortex arboris pini et
excis sunt mentem nocientes cum composicionis et
sunt sicut farina ordei cum permiscetur cum sale et ferro
dentium adurantur et dactili confecti cum alchimum et ad
hurantur donec fiant carbones et dentium effodiuntur
super eas ferri. Et ex fricationibus expertis est dentifri
cium expertum quod recipe cornu ceruini adusti et foli
orum capsii ambarum ana ʒ. x. nucis dulces cum diusco
re sua ʒ. v. radicis pentafilon ʒ. x. capilli vene
ris adusti ʒ. v. rosarum maridarum et capillis
suis ʒ. viij. spice ʒ. iij. conteruntur bene et fiat ex
eis dentificium. Dentificium bonum. Recipe cornu ce
ruini adusti carne sicut capi ℥. iiij. et spice aromati
ce omnium ana ʒ. i. salis gemme ʒ. iij. et cetera quantum fiat
ex eis dentificium. Et dicemus etiam quod dentifricia et
capituli que sequuntur dentifricia et alia medicamenta dentium.
Incipiamus itaque et dicamus quod curatio cum exsiccati
uis est curatio sicut scias conueniens et cum calefacti
uis et frigiditatis est curatio que est necessaria cum fit ne
lenis recessio ab equalitate propria. Et medicamenta que
dentales alie sunt dentifricia et alie sunt mastica
tiones et alie sunt liniminta et alie sunt que ut pas
tilli ponuntur super dentes aut super mandibulas. Et
alie sunt sirupi et alie sunt fricationes et alie sunt res
implentes et alie sunt vaporationes et alie sunt cau
terizantes et alie sunt eradicatiue et alie sunt suf
fumigationes et alie sunt caput purgantia et alie sunt distil
lationes in aure et alie sunt euacuantes materiam est flecma
aut uentositas ex propinquioribus locis et ex medicinis
dentium quedam sunt resolutiue et quedam sunt infrigidatiue et
quedam sunt que sunt narcotice. Et narcotice quidem cum ad
ministrantur in dentibus sunt res longinquiores actione
virtute earum in multiplicatione quia corrumpit substantiam dentium.
Et similiter medicine uehementis resolutionis calefactionis
oportet ut non administrentur nisi cum est necessarium et sunt sicut
pulpa colloquintide et elleborus albus et cucumeris asinini
et reliqua. Et oportet ut caueatur aduentus alicuius earum
narcoticarum aduenientium. Et similiter melius est necessarium
perforare dentem cum perforatorio minuto ut per ipsum
exsiccetur materia nociua et ut inueniat medicina transitum
ad profundum eius. Et dentium quidem quorumcumque sua cen
cia nocuit dentibus tamen quia ponuntur in medicinis dentium
infrigidantibus et calefacientibus similiter. Infrigidantibus
infrigidantibus et calefacientibus similiter. Infrigidantibus
quidem qui infrigidat substantiam et non permittit in calefaciam
entibus non qui penetrat et qui adadiuuat cale
factione ad resoluendum. Quo non nocumentum est
in ratione cum medicinis dentium que ei admiscentur.

De dolore dentium.

Scias quod dentes quia dolent cum
propter tamen dolorositatem existentem in substantia eorum. Sensi
tiui sunt quod propositum in eis quod peruenerit. Et quia sensi
tiuum est propter causam dolorositatis existentis in neruo qui est in radice
est propter causam dolorositatis existentem in gingiua
eorum et quia est propter causam dolorositatis existentem in gingiua
et apparet et additione causarum ualde in ea recipiente
et apparet et additionem causarum ualde in ea recipiente
mollificationem eius et mollitiem eius
materiam aut propter mollificationem eius et mollitiem eius
quando recipit materias malas et putrefiunt in ipsa et noceant
dentibus et ponunt dentes commotos. Et quoniam
sit difficile pluribus hominibus considerantibus in dentibus sim
dolorosis discernere inter eos et species cause ipsorum
diuise sunt. Dolor uero dentium causa aut sunt ma
licia complexionis pure ex frigore aut calore et ex sic
citate propter prauam commotionem nutrimenti. sicut inuenimus est in ipsa
humectationem secundum quod scies in loco suo aut est cum materia
aut uentositate. Et materia quidem aut facit dolo
rem cum multitudine aut grossitie aut acuitate. Et
quoniam est materia apparens dentem ipsum et quia est corro
dens et quia facit nasci vermes. Et materie principium
aut est ex nocumento aut est a capite aut est utrisque locis
similiter. Et si fuerit corpus totum plenum illa materia tunc
cursus ex corpore ad dentes erit ex his duabus
viis. Et quia dolent dentes in febribus acutis
secundum semitam comitantis in malicia complexionis. Et quia
accidit in aliquo dentium corrosio dolor et pulsatio
tunc in radice eius est superfluitas non multa cum
remanet quousque apparet dolor et eradicetur. Signa eius.

Oportet ut attendas et consideres an cum dolore dentis
sit apparens in gingiua aut in partibus eius. si g[redacted]
apparens in gingiua extimabis et iudicabis q[redacted]
non erit cum ipso dente. Et similiter si fuerit c[redacted]
ipsum gingiuam. Si autem non inueneris apparens i[redacted]
tunc aut est in ipso dente aut est in neruo qui est in ra[redacted]
Nam si senseris apparens euidentem aut com[redacted]
tunc quando erit in substantia eius. Et similiter cum sen[redacted]
sionem que extenditur in longitudine in dente. Si autem
non sentitur lesio nisi imperfecto tunc cum est in neruo
qui est in radice eius. Et propter cum inuenitur dolor ex
parte suo temporibus rubeis aut in mandibula et
sentitur ob stupefactio. Et tu quidem significabis
complexiones calidas et frigidas per ea que scimus et sicut per
per diminutionem dentis et commotionem eius et significabis
uentositatem cum permutatione doloris extensi et
humorem grossum cum extensione et mora doloris
absque caliditate et frigiditate apparentibus ualde et
humorem acutum sanguineum aut colericum cum uelocitate
te nocumenti quod incurrit ab eo quod facit dolorem
permixtionem existentem in dolore et alteratione colo
ris ad similitudinem humoris et caliditate acuitatis cum
tangitur. Et scias quod iuuamentum humoris est ex exteriobus
aut ex stomacho ex repletione quam inuenies ex uno il
lorum aut ambobus. Cum autem causa doloris est in gingi
ua cum eradicatio et non est necessaria perimere et sic est in dente
remouetur cum eradicatione. Et qui est in neruo quia
remouetur cum eradicatione. Et quia non remouetur
Et non remouetur quidem nisi propter quod materia que materia et
medicina resoluentes quando inuenit locum amplum
in quo expellitur cum prius fuit perforata retenta cum
dente. Cura. Si dolor fuerit cum caliditate medi
tur in capite ad mundificationem membri comitantis cum
flebotomia et uentris solutione. cum eo quod fit sicut uena
pulpa colloquintide aut sicut scamonea. aut sicut
infusiones aut cum gargarismis mundificantibus

capitis si cum est in principio. Cum autem illic fuerit apostema sen
sibile igitur ignita et carminibus rubeis cum oportebit ut
in capitis cum flomma et scarificatione secundum virtutem
et conditiones. Et ut teneat ipsum in omnibus eius in
francia que sunt ex sucis et de accipitribus et similibus satis
fortibus et camphora absque super flumine et stiptica
Et melior quidem sufficit ut sit contentus ex oleo rosarum.
et uiolarum et oleo onfacino aut quod sit sicut oleum mir
tinum. Et oportet ad illud ut sumatur ad illud unum pas
sularum uetus. et oleum rosarum. crudum decoquatur cum vi
no in quo sunt passule decocte decoctione bona et
teneatur in ore. Deinde post illud gradatim ordinetur ad
resoluendum et maturandum et caueatur ut non curat
ex aliquo forti calido aliquid ad minuendum. Et ordinetur
in gradatim ad euacuationem ex ipso membro ita ut mit
tantur ad dentium radices sanguisuge aut flebotometur
uena que est sub lingua aut uentosetur sub mento cum inci
sione. Et si dolor uel exitus fiat tunc oportet ut ad
hereat super radicem dentis piretrum cum camphora. et
teneantur ambo que resoluunt. Et si additur uel
mentum necesse est melius. administrare opium cum oleo
rosarum. Si quando autem inueniatur excusatio ab illo dimi
tere ipsum est melius vero oportet ut administretur maturatio.
Cum autem causa est in ipso dente aut in uino et non est materia vero
malicia complexionis curatur cum medicinis contrariis que
ei opponuntur notis. Si autem est causa in malicia complexionis
eius et debilitatis eius consilio super calidum colluatur os
ex oleo fricato omnis tepido deinde fiat fumigium actum.
Et si causa malicie complexionis est consilio super frigidum ad
ministretur loco illius ex oleis calidis sicut est oleum de
nardo et oleum de bene. et comprimatur super vitellum oui
assatum calidum. aut super panem calidum. Et quia con
ferunt ambo regimina in una quaque specie malicie con
plexionis predicte. Si autem causa est propter siccitatem tunc con
ueniens est ut fricentur cum eisdem que sunt sicut butirum et adeps
anatis. Si uero est cum materia quecumque sit materia acuta
angustia aut multa oportet ut euacuetur secundum quod supra est
Et oportet ut prius inpinguetur ipsum cum eis que mundificant et
repellunt in quibus illius quamuis sit illud in materia ca
lida plus necessarium in grossa minus. Et ex rebus quidem
fortibus ad repellendum et proprie in magis frigidis est
alumen ad bustum et ex absinthio cum aceto cum equali
mensura sui salis quod ambo sunt etiam ualde demum
ad ministretur deinde colluatur os post cum vino. Et
ex eis que conueniunt ad repellendum sunt galle quod si
materia fuerit calida curetur cum sucis infrigidatiuis et fiat
separatio in equatione eius. Si autem illud non ualet
separatio sit aut in resolutione eius. aut in ipsius stupe
factione. Et si materia fuerit grossa aut plurima separatio
fit post illud quod diximus ex curatione utetur cum reso
lutiuis et. Et melius est ut sit collutio oris cum
aceto. et oleo rosarum. Propter eum quia attrahit humiditates
radicales post super fluitates. Et quia est necessarium
ut aggregentur ad resolutiuas medicinas stiptice
quoniam membrum est siccum. Et si causa est uentositas tunc
curatio fiat cum resolutiuis que diximus et proprie sa
pino et galbano et gummis albarzmel. mediane

resolutiue

Mediane resolutiue administrate
in doloribus dentium indigentium resolutione que
sunt collutiones oris quibus omnibus oportet ut teneatur
in ore spatio longo sicut acetum in quo decoctum est spo
dium sperniolis. aut acetum in quo decocta est colloquin
tida et est fortis iuuamenti ualde. Et cum frigus
est manifestum tunc fit cum vino. et aristologia. et
piretro et assa fetida cum sinapi. et cortices cap
paris aut cortices pini aut mentastri et fo
lia dulbe et polii. et cortices radicis mori cum aceto
aut aqua. et similiter folia lauri et gith et similiter fustes
aly cum piretro. aut acetum in quo ponitur conditum.

teneatur in ore aut piretrum et fructus tamarisci in
aceto. Et ad dolorem sanguinis siccus et radix cu
cumeris asinini et eius sucus cum aceto et cum barzmel
que sunt decocte in aceto aut sapini. Et ad dolo
rem pulsatiuum decoctio gallarum andrachne cum aceto
et solatrum cum aceto et bengi cum aceto et cornua cer
ui adhusti decocta in aceto squillitico etiam et confectum
oximelle. et alia sunt gargarismata cum similibus earum
que diximus et de collutionibus oris et ex eis est ut decoquatur
passe montane et alia in aqua et fiat ex ea gargaris
ma et dimittatur os apertum ut currat saliua plurima
Et alie sunt masticationes accepte ex medicinis predictis
et similibus eis. et ex illis est ut sumatur mentastrum monta
num et piretrum et piper album et mirra et conficiantur cum
carne passularum et fiat ex eis auellane et masticetur
ex eis omni die auellana vna. Et alie sunt lini
menta et epithimata et irrorationes et emplastra facta ex me
dicinis resolutiuis notis et ponuntur ita quod hec cum
teneantur. Et emplastra facta ex medicinis notis sicut est
mel et kitran. aut aliquid dissolutum in aqua in qua resol
uantur resoluentia aut conficiantur cum aqua sola. aut acci
piatur sulphur recens et limatur. aut sumatur plasta
no synapis et tritum solum. aut cum assa fetida aut sa
genea et ponatur super radicem dentis. Et ex eis que
sunt experta est ut sumatur medulla nucleorum persici
et quantum est medietas eius de pipere et conficiantur cum
kitran. et fricetur cum eis dens aut nigella confecta et
confecta cum oleo applicetur et liniatur cum ea. Et ex eis
que sunt experta est ut sumatur piperis et piretri et stafisa
gre et zinziberis omnium ana pondus .i. harmel armei pondus .i.
et media. terantur et fricentur cum eis dentes et gingi
ua quoniam sunt uehementis iuuamenti. Et quia barbe
fit emplastrum cum eis que sunt sicut malua et camomilla et
anetum et semen lini. et decoctum aneti et olei et ad
ministrentur. Et G. quod extimauit quod ex stellione
quia ponitur super dentem dolorosum corrosum sedatur do
lor eius. Et alie sunt uaporationes extrinsecus adhibite
Et oportet ut administrentur aut ante cibum duabus horis.
aut post cibum quatuor horis et [illegible] propter ue
hementiam doloris. Sicut si fiat uaporatio cum sale
et milio aut cum oleo calefacto aut cera liquefacta. Et quidem
quod uaporatur barba faciendo uaporationem post ua
porationem ut ad ipsum extrahatur materia. Cum ei apparet bar
ba sedatur dolor et proprie cum decoquitur duo cum oleo fe
uente in illa hora. Et alie sunt cauterizantes et re
gimen quidem cauterii est sicut ut decoquatur oleum cum ali
quibus medicinis resolutiuis predictis aut solum. et
quia sumitur acus et ignitur et submergitur in illo oleo et
fit ut penetret in concauitatem ebur uel igneum super
dentem dolorosum donec perueniat ad dentem et cauterizet
ipsum. Et quia ponitur in cauitatem eius cera aut massa
aut aliquid aliud distinguens inter dentem et inter dentes
qui sunt in circuitu eius et carnes rubeas. Et una
mirum quidem huius ad illum in quo materia est in ipso dente est
plurimum. et quia distillatur in embula et oleum feruens
post ignem predictum. Et oleum quidem est conueniens co
leis reliquis. Et quia est necessarium in cauterizantibus ut per
foretur dens per foratorio minuto ut penetret in ipso
virtus cauterizatiua. Et qui non uellet curationes
cauterizet dens cum acu ignita totius donec perueni
at ad ultimum in cauterizatione eius et fortasse sedabit
dolorem eius et frangetur dens. Et alie sunt fricationes
accepte ex eis quorum preterit narratio. Et zinziber quod
cum melle est fricatio iuuans et et acetum et sal et et ace
tum et pulpa coloquintide et piretrum. Et alie sunt fumi
et suffumigationes et in eis melius est ut fiant in inuice
torio. et quia suffumigatur ex resolutiuis sicut uenis
coloquintide. aut grana eius. aut grana synapis
aut vngula asini. aut semine cepe et proprie ad vomitum

resolutiue

aut folijs mirti aut pollio aut folijs rute a'pi
retro. Et alie sunt gargarizia resolutiua sicut aq'
cucumeris asinini succus radicis silere et saffana
et aqua sansuci. Et alie sunt distillationes i aure
que sequitur dolorem sicut si administretur ista gargarizia
distillata in aure et succus capparis humidi. Et alie sunt
inpletiones corrosionis si fuerit cum doloris ex corro
sione. Et oportet ut sublimetur et non impleatur cum labore
et uehementia addente in dolore. sicut galla cum apis
aut cum mastice et forte est assa fetida cum sapino
aut nigella trita cum oleo aut pip aut fex adusta
aut euforbium aut piretrum aut impleatur ex medi
camine medille p sicorum partes ymo impleatur calid'
cum frigido et frigidus cum calidis **medicine stupefacientes**

Qvandoque administrantur fumigationes p'tos in
resolutione. unum melius est ut sit de linitiue
aut annexe aut implentes tum qui administrantur ut
sunt masticationes et suffumigationes. Ex eis itaque
est ut sumatur seminis iusquiami albi et opii et storacis
et galbani omnium ana. ʒ. ii. piperis et asse fetide dese
mi amborum ana ʒ. i. fiat ex eis collirium cum cangu
lo uine. et ponatur super dentem dolorosum. aut su
matur opii et castorei partes equales et distillentur
ex eis grana unum aut duo grana in oleo .iu. in aure
ubi est dolor. aut sumatur quod adhereat ex radice
mandragore antequam et sedat ipsum. aut sumatur fum
quod ostensum est ex modo suffumigationis cum semine ius
quiami albi. aut decoquatur radix mandragore
solum. aut cum iusquiamo albo cum uino et teneatur in
ore. Et quando dantur i potu et narcotica sicut filonium
portat ei ipsum qui detente suo gestetur et accipit ex
ipso in ore suo et dormiat et maturatur ergo dolor eius et
quiescat dolor eius. Et ex eorum summa quod stupefa
ciunt absque nocumento est aqua frigida cum niue in
ultimo et ponitur in ore et retinetur p' tantum donec
stupefiat dens quare quiescat dolor omnino quoniam
quando sit ad dens in principio. **de dente commoto**

Qvandoque commouetur dens propter causam primitiua ex ca
su aut passione. Et quando commouetur ex hu
miditate mollificante iunctura constringentem. Et quia
quod est dens cum lux pigius dentium extenuatur. Et quia
commouetur propter corrosionem accidentem originum dentium
et amplificat eam aut subtiliat dentem pillo quod minuit
ex eo quod non fuerat dolorem adducere. Et quandoque com
mouetur propter denudatione accidentem dentibus propter sic
citatem dominantem sicut accidit dentibus qualis sit cauz
et senum. et eis qui famem tollerant uehementer con
tinue abuiatur ab eis nutrimentum. Et quandoque commo
uetur propter abuiationem carnis allaminis **Cura.**

Oportet ut deuitet masticationem cum illo dente
et minoret locutionem et non tangat ipsum ma
nu in lingua et ponitur dictat masticationem et in
tendat ad soliditatem iquantum potest. Et si causa fuerit cor
rosio curetur corrosio et reliqua. Et si causa fuerit de
nudatio succurratur cum medicinis ut abauis cum in
bus fit ex eis quorum obuiatio est difficilis dentium cu
rentur cum huechaminibus faciendo ut adhereant. et
fricando i distillando i aure sicut est oleo .iu. et
desaliabus et succis foliorum solatrum immo cum stiptica
cis. Nam si est propter denudationem dentis non ualet
cibaria qui ipsa forsitan non impignant ipsum ne
locat immo oportet ut curet cum stipticis frigidis. Et si il
si accidat a passione. Si quod peruenit ad humiditatem
mollificante oportet ut curetur cum stipticis calefacientibus
tibus administrentur stiptica oppillatiua ex me'dicamentis
dentium colluendo et fricando calefactis sicut colutio
oris ex aqua in qua decocta sunt acatia et
folia apii aut passo in quo decoctum est alumen
cum medietate sui de sale aut cum aq' in q' decoctum

alumie cum medietate sui de sale. aut cum aq' in q'
decoctum est sapinum. Et ex adherentibus est ut assu
matur aluminis ʒ. ii. sal. ʒ. i. ammoniacum super in
dicem dentis. aut cortices eius cum oleo et indi
cus lily et cornu ceruini apii. omnium ana ʒ. iii. et aluminis
pars una et sumatur cinis tamarisci et sal equ
aut cornu ceruini adhusta et sauis confectorum cum mel
le adhustorum et murre adhuste omnium ana ʒ. v.
aut murre et cere et spice et masticis omnium ana p
tes .ii. rute sicce et sumach et balaustie omnium
ana partes .iii. et fiat ex eis dentifricium et quod ad
hereat. Et et stiptica fruniptis cum aloe et cola
tur et climia. Et dentifricium confert ad hoc capillum
et alia. capillum rosarum et spice aromatice et salis
gemme et carnezich et cornu ceruini adhusti partes
equales. Et ad illud quod est cum diminutionis car
nis gingiuarum. et sumatur aluminis iamei et
uiolacees hustum et capillum et sumach et balaustie.

Accidit **de obumbratione dentium et corrosione eo**
illud ex humiditate putrefacta in eis. **Cura.** In
tertio in cura corrosionis est prohibere additionem eius
quod corroditur. Et illud fit cum mundificatione sibe
corpore et resolutione materiei eorum illorum et p
hibitione dentis ne recipiat illas materias et con
sione illarum materiarum ab eo cum euitantibus si eis in
digetur. Et ex medicinis prohibitiue corrosionis
sunt exsiccatiue. Si autem est fortis indiget for
tibus uehementis exsiccatiuis et calefactiuis. Et
si est debilis sufficiunt in ea exsiccatiua et stipticantis
sicut mirtus et licium et ipiceta celtica et ipsarum admi
stratio fit ex modis quos predixim' et plurimi
eius sit excat' impletionis. Ex illis enim est ut
impleatur cum galla et apis. aut cum galla sola
et prohibet cum corrosionem et sedat dolorem. aut im
pleatur mastice et apis. aut mirra aut storace
aut gallis uiridibus et licio. aut storace et apio
aut galbano acrio et licio. aut iusco albo et
et pipe aut cum gallia. aut allo et incenso
aut cum nigella cetera et confecta cum aceto et melle
aut cum sulphure repleto aut linteo aut cum
zarabe decocto cum melle aut cum aceto quod ipsum
est ultimum adhuc. aut assa fetida aut cum alba
tum. aut cum assa fetida et armoniaco. aut assa
fetida sola. et bulliat cum cera ut non resolua'
est cum uehementis ad sedandum dolorem. aut cera
sola aut cum medicinis aut cum licio et congruo
Et iam experta est camfora implendo et est iuua
tiua ipsa ultime cum prohibitione ad... coctionis
corrosionis et sedat dolorem. Et oportet ut adiu
nes te cum eis que precium iam post doloris dentium.
Et quando administratur intus epithimia et castorei
et piretri et opii et galbani partibus equalibus a'
pipe et cardamomo cum melle. aut piretro et mir
ra cum melle et granis alkadera uiridibus cum mel
le. aut uinum bonum cum super fundatur acetum flu
ens. aut ex pe lacte aut sulphure cum aliquo li
nisura lacis. aut pipe et lacte animalium. aut
bacrat et piretro. aut galbano et semine iusq
uiami albi. aut storace et apio. Medicinam bo
nam. fiat baurach et allengi aliorum ana partes
duas piretri et piperis amborum ana p. i. epithimi
p. iii. ponatur super locum. Et item. fiat capillum
granatorum et piperis et seminis uiniperi omnium ana p
te mediam. Et quandoque administratur implendo ex
eo et epithimiando. Et quandoque ponitur super locum
calido acetu forte. aut origanum aut calcis
partes duas. et sal armoniacum et aluminis et mir
re et gallarum et acatie. omnium ana. partes. i. et ordeum
adhustum et spuma maris. et quandoque additur in

es galbani. Et quando iuuatur ex collutionibus eius
retentis in ore magnificetur si decoquatur radix cap
paris cum aceto donec consumatur medietas aceti
et teneatur in ore et administretur distillatio ipsius in cor
rosione sicut arsenicum dissolutum in oleo fumigetur et
distillet in corrosionem. Et ex eis quae iuuant est ut dis
tillet in latere dentis corrosi oleum in. iv. De corrup

E st cum mutatione dentis et eius corrosione.
sicut plurimum ourusio omnis et adhuiatate. Et
quando est cum mutatione nec exsiccatur siccitate uel exnia.
Sed dicta est manifesta. scilicet dentium et omnium eius. Et si
est illic signum alterationis coloris aut corrosionis sig
nificat quae est humidam humoris materiam. Et cura prima
est phisica materie et mundificatio dentis cum stipticis
fortibus predictis. Et alumen quidem est fortis in ipsius
mihi. Et si sunt calefacientes cum hoc non est eam laby
rinthus sicut albus niger mixtus cum melle. Sed non
est adsiccatrice eius est cum siccitatis. alteratio co

Q uinque fit illud propter alterationem loris dentium. Fricati
quando eius et cooperit eos exterius et fiat
alteratio primi. Et quando fit lapis in radicibus dentium
cuius eradicatio est difficilis. Et quando fit propter materiam
malam penetrantem ipsa dentes et alterat eam et
corrumpit colorem eius quae tendit ad colorem melo
gine et siluit pretera quod fit si ipsum sanum. Cura primo quidem
dem curetur cum eo quod absterget et mundificat sicut spu
ma maris et sal et nasturtium cum et cornu ossium
tum. et cornu mediocris cum et aristologia rotun
da et ordeum adustum. et sal gemma quae omnia sunt
sumpta equales partes. Et si uis adde in eis ossium
limatarum adustarum. Aut sumatur abrotani
adusti et piperis aliorum cum partes i. cornu partes
tres et foliorum duos. et gipsi adusti x. partes et
terantur et administrentur. Et si fuerit superflua tunc
fricetur cum melle. Et ex eis quae albificant in
dispositione est tritura testarum dessium. et tritura mar
garite et masticinne. et assimilentur lapidis ada
mantis. Secundo non curetur cum eo quod resolvit ma
teriam et exhibit eam. aut absterget eam sicut piper et me
stum et costus et aristologia rotunda et assa fe
tida preparatur cum absterssiuis predictis. Et sic den
tifricium quod dicitur cum hoc dentifricium bonum. Recipe
aristologie partem unam cornu cerui adusti
partes. ii. mastice partem iii. olei iv. partes. v. terantur
et administrentur. Aliud. Recipe abrotani et salis tere
factis et lilii. omnium ana partes. iii. cepe partes v. spi
ce. partem i. piperis partes vi. Aliud. Recipe salis quod
cum dum adustum fuerit donec fiat ut carbo partes
tres. et folii partes ii. et spice partem i. Et item
cornu ossium partes. iii. rosarum siccarum partes
v. cepe partes iii. floris squinanti partem i. Fistuli

Q uandoque accidit tas origis dentis. Recipe
quinsidarum ut dentium corrodentium sit dif
ficilis. Et quando accidit eis solis orumes. Quare
necessarium est ut commensurentur cum epithimatibus sicut ne
cem et sinas separatos ad retentionem eorum. Et est
necessarium ut liniatur cum coliis predictis in libro vii.
Et ex eis quibus ortus dentium fit facilis est fricatio
eorum cum adipibus et cerebello et propter cerebro leporis ex
assato ex capite eius per decoctionem aut cum al
camea et butiro et oleo de lilio. Et iam est dictum
quod fiat cum iuua oste nihil uehementer cum penetrante
suum. Et si dolor uehemens est fiet liniatur cum su
mo solatri cum oleo. iv. calefacto. Et oportet ut philo
de masticatione supra rem quae hoc est enim ut coraria v[el]
oportet ut misceatur in commiscetur digitum suum in ore eius
tunc cum incipit dolere propter ortum dentium et fricet
gingiuam eius uehementer ut curetur ab eo humectas
extra gingiue. dentium fricetur cum mediocris predictis

Cum dentes apparent parum oportet ut fiat emplastrum capi
et collo in mandibulis cum lana succida infusa in oleo et distil
letur in aure eius oleum et non in primis in pueris cum le
ne quale est hoc caplin in libro primo regimen eradicationis

A ut quando aduenerit ex dente doloroso dentium
aut non recipiat curationem omnino et fit ut quiescat
sedatur nocumentum quo ledit in proximo et eodem cum
plus fit corrosio eius reliquis dentibus nocumenti
propter illud quod ex ipso peruenit ad eos et non inuenimus ad
eius rectificationem semitam cum caueat eius est eradi
catio. Et ipse quidem quando eradicatur cum tenaliis
per decoctionem ab eo quod tenetur cum iniure eius. Et
oportet ut attendas cum eradicatione eius et consideres an
egritudo sit in ipso dente. nam si non fuerit non oportet ut
eradicetur. et non eradicetur cum tam fuerit in gingiua. quia
fuit in uno qui est sub dente illo cui quoniam dolorem
parum allevient et non ipsum destruunt immo redit et
non quidem allevient ipsum in propter illud quod resoluit. ex
materia in dispositione tunc et cum eo quod peruenit ad ipsum ex
medicinis. Et in eradicatione aliorum dentium quae non con
mouetur est timor ex eo quod nocumentorum plurimorum
quoniam cum eo tetigerit mandibulam et putrefit post sub
eius excitatur dolorem uehementem. et quando excitatur do
lorem oculi et febrem. Cui quasi sanius quod eradicatio
est difficilis. aut non tollatur eam in firmius tunc non erit
rectum ut moueatur cum uehementia illud namque est ex
eis quae in dolore augmentum faciunt cum cum quiescere eos
est quod si fuerit egritudo propter cum in dente. nam si commo
uetur resolueretur materia sub ipso et sedatur dolor. Quando non
eradicatur cum medicinis et rectius quidem ut incidatur
secundum dentis cum ferro administrentur super ipsum me
dicamine. Et illud est ut sumantur cortices mori
et piretrum et teratur in sole cum aceto forti donec eo
cum fiet sicut mel dentem liniatur cum eo modo ex dentis
in die eius niebus. aut teratur piretrum in aceto in so
le et dimittitur quadraginta diebus deinde distillet in
illud quod incisum est et dimittitur hora una. aut horis
duabus. Et quando euestit fiunt dentem bene dentem
exhibit quod eradicatur. aut ponitur lac piretri in modo
altitudinis asinum. aut liniatur cum arsenico mixto
cum aceto quod mollificat cum. aut sinatur sic ut ru
te et galbanum partes equales. Aut urtica et de uitro
duplum eius et ponatur super radicem dentis. Et qui
quandoque feruet cum foliis sua quod ipsum frangit ipsum cum
facilitate. Et fex aceti est mirabilis. Et quando su
miuntur cortices mori cortices capparis et arse
nicum citrinum et piretrum et uenenum et radices collo quintide
et sulfur. et conficiatur cum aqua amen aut cum aceto
forti et dimittitur xl diebus deinde liniatur. Aut su
matur uenenum citrum et corticum mori ambos ana
partem i. et arsenici citrini partes. ii. et conficiantur cum mel
le et ponantur in circuitu dentis totius qui eradi
cari curetur. C Aut sumatur radicis abrotani et lactis
titimalli ambos ana partem i. radicis titimalli
partes. ii. conficiantur cum melle et ponatur super ipsum.
Et si dens est debilis liquefiat cera cum melle in sole et
distillet super ipsum oleum et papirum ut mollificetur eum
Fractio dentis corrosi et est sicut eradicatio sine

C onficiatur farina cum lacte titimali dolore. Recipe
titimalli et ponatur super ipsum aliquibus horis quoniam
frangetur. Et oportet ut ponatur in ipso folia uolubilis ma
ioris acute et adeps rane arboris est cum frangunt
fructuum et est rana uiridis quae hospitatur in plantis
et arboribus et ascendit de arbore ad arborem De vermi

B ormante semis iusquiami bus dentium.
albi seminis porri ambos ana partes. x. se
minis cepe partes. ii. et media conficiantur cum adipe
capitis orto et fiant inde pillule quarum una quaque sit
et pondus et fiat suffumigatio ex una pillularum cum coopertura

capitis et cum tinnitorio cum stridore dentium

Stridor dentium in sompno fit propter debilitatem. Fiat ex lacertorum mandibularum et est sicut spasmus. Et accidit infantibus multotiens et removetur cum fiunt pubes. Et quando multiplicatur stridor dentium et sonitus eorum in sompno indicant apoplexiam aut epilentiam aut spasmum aut signum vermium in ventre et illud quod est ex vermibus non habet multitudinem. Cura. Et oportet ut curetur patiens illud cum mundificatione capitis et ungatur collum ex oleis calidis odoriferis in quibus est virtus stiptica. De dente qui elongatur.

Oportet ut sumatur digitus aut instrumentum conveniens. Deinde limetur cum lima postea sumatur gumma lauri et alumen et aristologia longa et fricetur cum eis.

Congelatio est stupor. De congelatione dentium. Quidam accidens denti et illud quidem est propter cibum vehementem et est aut stipticum aut ponticum. Et quando est propter illud quod contingit denti propter cibum vehementem ad veniens extrinsecus aut stans. Et quandoque fit propter illud quod elevatur ad eos ex stomacho cum fuit illic humor acetosus. Et quando sequitur ymaginatio extimatione cum presens est ille qui masticat acetosum masticatione cum consimili ratione. Cura. Confert ei masticatio portulace valde. Aut semen portulace contritum et infusum cum aqua aut glutinis ... aut amigdale aut nucis regalis et anelegoli ... et avellana. Aut oleum omfacinum fricando. Aut fex olei in qua ... in vase ereo cum melle in sole aut super ignem. Et colluatur eis cum lacte asinino et oleo tepido ad eorum dentium cum vino aut gumma lauri aut aristologia longa cum vino aut assa fetida aut lac titimalli aut squilla. Et sal propter ea quod oppositum est acetositati confert valde super faciendum. De ebetudine dentium.

Est ut dentes non tollerent aliquid frigidum neque calidum neque durum et plurimum eius est ex frigore et propter eas dolorem dentium. Et cum est in multis frigore administra gummam lauri et alumen et aristologiam longam et vaporationem assiduam cum vitello ovi quod sit ... illo non fecetur et fricetur cum vino pigo. Si autem tunc non valet tunc cum tyriaca. Et oleum sinapinum est unum ... valde et album ... calefactum cum ereo multotiens inungitur fricando et unguentum valde. Si autem causa fuerit calida et est cuius signum ipsam color gingive et tactus eius et tactus dentium quando oportebit ut assiduetur fricatio dentium cum oleo rosarum recepto in quo sit camphora et sandali et administretur mucilago psillii et masticatio portulace aut seminis eius propter. Debilitas dentium.

Conferunt ei stiptica postea et galle ad huste extincte in aceto et gumma mirti alle et sal combustus et ex sticados cum aceto et artemisie et vinum stipticum et dentifricia stiptica. Dentifricium bonum recipe: apii ℨ iii, mirobolani citrini cum ... ℨ v. cinamomi gariofili ℨ xx. cinamomi aluis ℨ ii. piretri ℨ vii. sal armoniaci piperis longi galle cicer omnium ana ℨ i. sal ℨ v. sumach spicatum eorum ℨ ii. fructus tamarisci ℨ iiii. cardamomi ℨ iiii. aristologie ℨ vi. balaustie ℨ iiii. terantur omnia et aggregentur. Dentifricium bonum: recipe sandali rubei curcube fumi vel omnium ana ℨ xv. cinamomi gariofili ℨ v. cinamomi ℨ ii. ... ℨ iiii. conficiantur cum amilo tritici. Dentifricium ad hoc rerum bonum sumatur kiste ordei teratur et involvatur melle aut ... paucis semine et siccatur tunc inde et sub uigatur carta de panno ponatur super lateculum positum in volvitur fumo. Cumque eius color ... nigrum ... et accipiatur ex eo pondus ... et erumpatur ... et ... et capio et contere gumma et sale ex omnibus ana pondus una teratur et fiat ex eis dentifricium. Et quoque sumuntur ordei ad huste.

maiorum pondus ... xx. et apii et ... et altar ... omnium ana ... iiii. et ... pondus una fiat ex eis dentifricium. Fen 7 de dispositionibus gingivarum et labiorum. Et est tractatus unus. De egritudinibus gingivarum.

Sanguis accidit apostemata cum materie descendente ad eam sicut plurimum ex capite et quando est propter ... ex mutatione stomachi. Et quando accidit ex apostemate in vinitis ... et accidentium malitiae forme propter illud quod adest elleuatur ex vaporibus corruptis. Et sequitur gingivis ... mea provoluere et tactum. Et quando sunt ex eis manifesta ... ad suscipiendum curam et profunda ad suscipiendam curam tardam et quandoque sunt cum febre. Cura gingivarum.

Sanguis est superfluitas calida tunc administretur. ... evacuatione et flobotomia ... et cura ipsius cum collutionibus oris in fundamentum et sit in eis stiptica, sicut est aqua rosarum et lac acetosum et aqua mirti et aqua foliorum stipticorum ... et decoctio ... et aqua arnoglosse et infusio glandium et sucus portulace. Deinde post illud fiat oris collutio cum oleo onfacino et oleo arboris mastici et oleo mirtino in qua quandoque ponatur mastix et rose sicce aut oleo rosarum in quo bullita sit spica et rose sicce et mastix. Et oleum quidem arboris mastici habet virtutem vehementem in sedando dolores gingive et propter ... resistit et non exasperat et magis ... eius est in dispositione ... Deinde post illud administrentur que sunt sicut suci ... humide. Fiat ei ... sanguine et faciat ... aut sucus foliorum olive aut fex ... vini aut sucus ... aut oleum ... bullitum cum aqua in qua sunt folia eius aut decoctione ... longe. Si autem apostema est calidum et profundum et non ... bereules non resolvitur cum medicinis immo sit purulentum et quando indiget cura ... et quando ... eius provenit ad crescendum carnem novam. Cum ergo purulentum fit administretur super ipsum flore eius et gallas. Aut corticem eius ... cum aceto diebus aliquibus et furie ad huste ad gallas. Cum autem gingiva non cessat suppurari et aperiatur et non sanatur indiget cauterio. Et melius est ut sumatur oleum fervens ut lana involuta super extremitate dente ... fiat ... gingiva et constringatur. Si autem apostema fuit ex humiditate superflua oportet ut colluatur os cum oleis calidis et cum melle et oleo de olivis et ... Deinde administrentur resolutiva fortia postea mixta.

Confert ei alumen gingiva sanguinea ... cum aceto cum duplo ipsius ex sale et cum simile tanto quanti est ipsum et medietas eius ... super eas. Et ... ad hurantes ... sale usque quo fiant sicut ... et sumatur ex ... pondus i. et ex rosis siccis partes ii. Et item sumatur mirti et lentium adhustarum ambor ana pondus i. sumach et furie ambarum ana partes ii. florum ... partes iii. conficiantur et administrentur.

Curetur ... De fissuris gingive fissuris labiorum. ulcera gingive et corrosio eius.

Ulcera gingive alia sunt pura et fistule eius et alia sunt incipientia putrefieri et alia sunt incipientia corrodi. Cura. Purorum quidem cura est cura aliorum. Eorum non que putrefieri incipiunt oportet ut curentur cum eis que sunt sicut ... calida et semen iuniperi et tribulus ... bonum. Et si non sumatur gallarum pondus i. et ... pondus media aggregentur cum oleo rosarum et administretur. Et ex ... quidem collutionibus ... est collutio oris cum aceto ... et collutio oris cum lacte asinino.

ca
cu
ꝛ sco
pur̄ e
ꝛ galla
oui an̄
ꝛ ad mist
Et sur ex
gigma ꝛ
aceto squill
olue. Et ꝛ
qui ē boni a
bilentes pu
exea. Et ex
nō ualet tu
eis approximat
ꝛ galliar ꝛ du
piat exeo d
et fiat cu eo fr
sup eu; una
Et quia pom
mde cita. ꝛ d
quia sufficiunt
fiunt inde cita
exeis q̄ detan
sanat; deni ad
tia p te miu
gru ar ꝛ florē
Cura eius
Sumat c
mascul
dris ꝛ fumia c
ꝛ ostrante p c
ꝛ ad mistrēr fr
ostante cu mel
sup latculi a ur t
den̄ pucitat ad h
mē sup illo q ad
diacomi. ʒ. iiij. c
aristologie ro tūa
ꝛ fiat sm modū p
Siquidē fuit pu
ris cū aq m q
dit frica sm oplone
tis inuamen̄ inlex ē
Si aut fuit plia cuē n
diminuatur sanguis cū
exeo deni colliat os p
cor sm modū p̄ctm i ei
eis q sūt ōcentia ad illo e
mat fructus ta- mausci
cime. ʒ. ij. tepide fiant ꝛ ad
similit̄ balaustiar ꝛ cortici g
cu ꝛ cinnabri ꝛ aluid iamem
ros. ꝛ sumach ꝛ alliadegi. ar
spice aromatica ꝛ flor squīata a
fiat ex e is lini mentū ꝛ q ad h
aleurich ost ei. Cō fectō liminā
illo p q ad ministrētur p collucīonē o

...cis
...eoi
...i cu
...i salle
...acceo et
...auracl
...a' ai acc
...lupini et
...n quātitate
...n. et sal' ac
...gargarisma
...extenus i exten
...acceo et assa
...ut ia pueniūr
...xelis medicine
...nigelle et lupi
...ilzebuli. similes
...omyxo. Et
...ulanico fluui
...aslo acuo de
...uomit'. Si aut
...salute acute et
...ulgit' ei' ca' si
...a et suco cucum'
...adit ut absciam
...amore et lasia
...it ipm aut so
...eo' q' sties i
...ppetate lyn'
...o accipiat' cu
...an degluttiunt
...aui et p'mat' lig
...ce istri curugi
...ng' siliga ponat'
...ius et nō icidat'
...uoueg' emoroyde
...ca coitu ad harsa
...elit' ad pulmoēz
...itanus sit poni ine
...itinay uenenosay
...qly atz insecuib. Si
...e illa q' e p cā atten
...ipring epiglon ex
...it pigrina v'utis a
...acuis. Et ni quidē
...vacunas' inēbri iuenni
...ri iuenini sui. Et scis
...bra mouri acitalendi
...uis epiglotis q' ad' deum
...anus qi. defiat amocāe sunt
...sicatatē. oggitatē huit la
...nioi p re epiglenoi q' senit'
...mollificacōez. aut p spasimuz
...ōni. Aliud nō ē p'le aiali ut an
...ineans nō sit oppilar'. Coopu
...atatione aȝ [illegible] ni q̄z accidit
...nez spondilium q' [illegible] sit imeo' colli
...ci paissiois aut ea' aut nō lyt cu
... aut p apa i lacio spōdilium q' sunt

uincio colli ad inferiora cum passionibus et ligamentis
earum aut in lacerto meri et ligamentis eius cum con-
cavitate et propter aliquam earum que trahit eas ad inferiora. Aut
propter spasmum qui accidit in eis extendendo eas et tendones
eius et siccat. aut propter aliud nocumentum nucharum propter quod
fit. Et illud quidem accidit infantibus propter lenitatem liga-
mentorum eorum. Que autem maioris est timoris est illa
que est in spondilibus et quod sunt super ipsam. Et que est sub illa
est magis salva. Et fortior eam est illa que est in spondili
prima ipsius cum est fortior et acutior earum que sunt maioris
iuuamenti. Illarum autem que fit cum vinum dicere huius causa
difficultatis transglutiendi. Divisio autem apostematis per
membra apostemosa est compositum. aut enim est apostema in
lacertis extrinsecis ab epiglotum declinantibus ad interiora
et inferiora. ita ut sit apostema apparens et appareat eius
rubedo in anteriore parte colli aut pectoris aut tota.
Aut est in lacertis extrinsecis ab ea. scilicet illis qui sunt ad
posteriora in lacertis meri. ita ut si apostema et rubedo
eius et color ipsius apparent in ore et qui perve-
nit ad spondiles et nucham cum concavitate. aut est in
lacertis intrinsecis meri et que secatur ipsum et constringit
anhelitum propter inanitatem et non apparet sensui. aut
est in lacertis intrinsecis in epiglotum et spatium quod vel
tenet eam et est deterius quod ipsum non apparet sensui.
i. Et aliud apparet aggregatur ex istis apostematibus unius
duorum aut trium. Causa vero horum apostematum. et quia est propter quod
earum sunt qui sunt proprii in faciendo contingere ista
apostemata sicut est ancinancia. et dicitur quod eius curatio est
lactuca et endivia. Et quia non est cum repletione alterius
in corpore toto immo est corpus munditum et in superficie
super sanguis nisi in meatibus membris gutturis et faciunt
evenire apostema. Et iam dividitur hoc apostema. et dicitur quod aliud
est apparens sensui extrinsecus. Et aliud est quod est appa-
rens sensui cum aspicitur in ore prope guttur intrinsecus.
Et aliud est quod non apparet sensui. Et aliud est in meri.
Et aliud est in intus in epiglotum. et non aspicitur illud
nisi cum aliquis lingue per apertionem oris cum fortitudine
cum compressione lingue ad inferiora. et hoc quod apparet
quandoque accidunt ex sanguine. Et quandoque accidunt ex
colera rubea. et quandoque ex flegmate. Et plurimum prefo-
cationis eius est cum coopertum lacertis gutturis. Et
ex prefocantibus quidem flegmatica est magis in columnis
Et eius sanatio est velocior et facilior. et quia pro-
longatur usque ad xl. diebus. Et flegmatica quidem alia est cau-
sa que accidit ex flegmate viscoso frigido grosso. et alia
cuius causa est ex flegmate subtili calido. Et cum huiusmodi
flegma descendit ad partes. et ipsum quidem non descendit
nisi a capite secundum plurimum rerum. tunc possibile est ut descendat
ad lacertos superioris partis epiglotis propter gravitatem
sui aut pravitatem generationis sue. et uno quidem
accidit ex melancolia. et dicunt quidam quod non accidit omnino
quoniam in ea fit effusio ab aliquo membro ad aliquod
membrorum subito. Unde non elongatur cum raritate illius
qui accidit subito aut paulatim deinde prefocet et
non permutatur ex apostemate calido et secundum omnem dispositio-
nem et est mala et omne apostema prefocativum aut interficit
aut permutatur materia eius et colliguntur fiat et suppu-
ratur. Et quia apostematis intus aliquando non pervenit
ad hoc ut prefocet. et prefocativum malum faciens ne-
cessarium ut sit assiduatio apertionis oris et proie-
ctionis lingue nominatur caninum. Quia cum dicitur in
defectio in lacertis intrinsecis in epiglotum. et quia deo
quod accidit in dualibus speciebus lacertorum simul. Et quia de illo
quod accidit ex remotione spondilium. Et quia permuta-
tur squinancia ad periplemoniam. Et quia expellitur
materia ad pulmonem. et quia permutatur ad partem cordis
et interficit. Et quia effunditur ad stomachum et omnis squi-
nancia qui moritur spasmatur in primis. Et
prefocatio quidem canina quandoque interficit in primum

diem et quartum. Et quia multiplicantur squinantes et earum
similia in tempore hyemali. cum gradus prefocatio fortior fit an-
helitus ponit acutus in quo fit inuamentum mo-
tus pulmonis et fit necessarium intercidere motum pectoris cum
pulmone velociter et frequenter sicut admittit virtus et non
sunt anhelitus eorum inflatio. Et quia accidit prefoca-
tio in febribus acutis. et constrictio et quandoque procedit in
eis variolas. Et similiter dolor gutturis in eis quamvis
non sit prefocativum. Et certa prefocationis in febribus
acutis sunt mala valde quoniam in eis est necessitas anhe-
litus velocis. et qui accidit in die crisis est timorosi-
us et periculosius. Nam cum cum apostematibus prefocantibus est pe-
riculosa procul dubio signa. Inceptio omnis omnibus
speciebus prefocationum est constrictio anhelitus et quod oris remo-
tum apertum et difficultas deglutiendi. ita ut quia per-
venit patiens ad hoc ut bibat aquam et egreditur
ex naribus eius et exitus ambarum oculorum et egressio
lingue in ea que velocius est cum debilitate motus eius.
Et quia pervenit illud plurimum ad hoc ut sit laesa eius
illius species quod dicitur quod ille loquitur cum naribus et est ut eo
illius. Ille enim qui ad hanc operationem consuetudinem loquen-
di non est nisi huius nares oppilantis ipse quasi non loqui-
tur ex naribus. Dolor autem non fit fortis in flegmati-
ca. et dura. Et fit fortis in colerica. cum gradus velocis-
simus fit dolor tunc quia inflatur collum totum et facies
et rubor lingua. Et magis in columnis de collatione
est illa cum qua anhelitus non fit difficilis. Et pulsus
quidem habentium prefocationem in principio sui est frequens
divisus deinde fit parvus rarus. Et omnis autem
apostemosum illud quod sentitur aut cum visu aut cum tactu
ita ut sentiant membra meri et epiglotis dum
extensiva. et sit huius ea quae desideret vomitum et
cum remotione quidem est attractio colli ad interiora et
abscisio ubi removentur spondiles et quod non tangitur do-
let. et si iacet super collum suum non delectat aliquid
quod ipse deglutiat omnino. Et differentia quidem inter constrictionem
anhelitus factam cum decollatione et factam cum peripleumonia
est quod illa que est in peripleumonia non prefocat subito sicut hec
et quia prefocat. Et differentia inter apostema epiglotum et aposte-
ma meri est quoniam cum deglutit est possibile et anhelitus est prohi-
bitus tunc apostema est in epiglotum. aut si est e converso tunc
est apostema in meri. Et quia magnificatur epiglotale a-
deo donec prohibet deglutitionem. et quia magnificatur
meriale adeo quod prohibet anhelitum et non constringit an-
helitum aliquod apostematum meri nisi quod est in supremo eius
Quod non est sub hoc non prohibet anhelitum quamvis difficilis
fiat et constringat quoniam non pervenit ad hoc ut comprimat
canalem cannam ex extremitatibus eius et non ingrediatur in ea aer
omnino. Cumque est apostema in meri et in lacertis intrinsecis non
manifestatur sensui quando lingua et palato videntur
nisi adhereat. Et differentia inter apostema malum quod non sanatur
et apostema quod non est cum illa malicia immo est imparatio
et apostema quod non est cum eo constringitur an-
helitus meri est quoniam videtur quod non cum eo constringitur an-
helitus nisi cum est grelutatio et illud est malum quod est intus
in epiglotum et non apparet sensui extrinsecus ex eo ad
interius cum inspicitur eius guttur sicut est profundum
deinde quod illud non apparet intrinsecus et videtur extrinsecus.
Prefocatio autem mala festinat ad prohibitionem an-
helitus et qui resupinatur patiens eius prohibetur an-
helitus omnino et qui non resupinatur anhelitus fit dif-
ficilis. et ipse est assidue extendit collum in gemitu
ad anhelandum et revolvitur cum inclinatione et di-
ligit expressionem et non potest iacere. Et quia pervenit
constrictio anhelitus et necessitas exalandi vaporem
fumosum ad hoc ut educat virtus quod efficiat anheli-
tum humiditatis ad exteriora in anhelitum et apparet spu-
ma tunc non est spuma ipsius et non ut membra cum in-
quia accidit ut prefocatis spumet aliquid deinde sane-
tur et illud est cum illic fuerit fortitudo et appetitus et

nutrimenti. Cum autem facies eius sit viridis et de
nigratur. scilicet cum color ipsius tunc ipse moritur et silr
quando minoratur pulsus et infrigidantur extrema. et g s
siccitudo quidem lingue et ipsius denigratio et desinguis
malis. Et quando est cum perforationibus malis febris maligna
tunc mors festinat quando febris facit egrum indigere
anhelitu magno. Et iam est dictum in signis morbi
tis felonis consignis perforationem pectoris et alteratur
color partium colli eius ad rubedinem suam consuetam
ad albedinem aut ad viriditatem et sudant ascelle
et inguina eius sudore frigido tunc ipse moritur in uno
duorum dierum. signa Signa non spiritualis sunt si permutata
est rubedo ad exteriora ut liberetur cum aperitur tunc oculos
suos et sanatur. Et similiter quando alteratur eorum anhelitus
et incipiunt anhelare anhelitu bono et illud non quando
ipsi in dispositione vehementi incipiunt ad anhelitum longum
ut ipsum paulatim intrinsece fuerat. Cum autem abundat
tunc iam removetur cum spasmus ad longitudinem et redit
ut ad membra ad dispositionem naturalem. Et similiter quando
accidit apostemata ut lateri opposito separatur cum eo resolo ali
qua. signa Signa autem permutationis squinantie sunt
ut videatur in parte exterioris et resolutio absque
apostematione ad exteriora cum mollificatione sua deinde oportet
ut consideretur pulsus. Nam si sit undosus magnus
et accidit cum eo tussis tunc apostema permutatur ad pulmonem
et mortem. Si vero pulsus est spasmosus tunc ipsa
permutatur ad spasmum. Et si debilitatur pulsus
valde et minoratur et fit inequalis et omnium tardorum
cordis et resolutionem in natis calor et accidit sincopis
tunc materia est effusa ad partem cordis. Si autem accidat
dolor in stomacho et nausea tunc iam effunditur ad stomachum sig
Collationis autem signum est quando incipit leniter na
paucos cum prohibitione quarta diei. Et quandoque accidit
squinantia que facit apparere rubedinem in collo et
parte pectoris ut generetur erisipila. Et illud est
secundum duos modos. aut propter redundationem materie in adi
teriora corporis. aut propter evacuationem materie. Si autem est
propter evacuationem tunc est minus spissus et alleviatur cum ea
anhelitus et aliud est malum. signa Et signa quidem
eius que sanguinea est sunt signa sanguinis nota et
rubedo lingue et faciei et oculorum et sucedo saporis
sanguinis aut dulcedinis aut similis sapori vini.
et dolor vehemens extensivus et constrictio anhelitus
vehemens signa Et signa colerice sunt inflammatio et ca
liditas et siccitas vehementis et sitis vehementis et dolor ve
hementis mordicativus et amaritudo et siccitas et
nigrities et non consequitur constringendo anhelitum
concavationem evenientem ex sanguine. et quandoque significat
ipsam color lingue et adustio loci et acuitas ipsius
et est quod sit in loco aliquid acuti mordicativi. Et
dolor colerice minor est dolore sanguinee. signa
Et signa quidem flegmatice sunt salsedo aut sapor
baurach cum caliditate et viscositate quoniam hec flegma est
corruptum et putrefactum. et quandoque significat ipsam albedo
coloris lingue et faciei et paucitatis sitis et permutatis
inflationis. et quandoque perseverat lingua cum mollificatione
et raro accidit cum ea apostema in glandulis. Et quoniam est
dolor cum ea parvus ut plurimum et non sunt febres
cum ea et prolongatur spatium eius usque ad .xl. dies.
Et quando iuvatur vinis earum potius est ei deglutitio quam pe
netrat deglutitum in mollitiem signa Et signa
melancolice sunt duritie et sapor acetositatis et ponticitas
tis. et quod accidat paulatim. et quandoque est permutata ex a
parte carnis signa Et signa siccitatis membrorum
spiritualium quandoque fiunt sunt paucitas humiditatis in ore
et humari ex aqua calida statim cum eo humectatur
et mollificatur. Et scias quod quandoque accidit lingue dolor
prescindens anno uno aut duobus in gutture eius et
signatur per siccitatem superfluitatem in apostematibus gutturis :-

Oportet ut evacuetur *Sermo universalis de cura*
corpus primo vena cum aliquis illorum *apostematum in partibus gut*
minuat faciens illud cum flobotomia *turis et epiglotis*
et solutione ventris. Et ut fiat *et glandularum et cauda*
hac minuatio ad partem diversam salvat *ubi ea curare et gal*
cum ventosis positis super loca longo *samam et duarum amig*
ginqua opposita ei et ligatione extremitatum *dalarum*
loro sua et ut incipiatur in ea cum medicinis stipticis
commixtis cum eis que habent partem abstersionis sicut mel
Et meliores eo sunt cortices mali granati deinde rob
mori. Et scias quod iuvat ad gargarizandum
cum aceto cum incipit passio mire aut squinantia est
ex eis que repellit et prohibet accidentia duorum humiditatis
plurime. et est cum eo prohibitio eius quod evicier de illis
quarum medicinis sunt alumen et galle et balaustie
et ambo granata decocta usque ad dissolutionem. et
fiat ex eis quod deglutiatur. Et ex eis que iuvant
ad illud est ut misceatur sinapis et liniatur cum suco
acetose et hoc primo. Deinde gargarizatio fiat ad ma
turationem deinde fiat gargarizatio ad apertionem fortia
usque ad gradum sal armoniaci et piretri et adeo quod
dicturi sumus. Et ex eis que conferunt nihil est similius
tunc cum eis que sunt sicut succus consilii et costus et folia
oleandri et sansucus. Et ex rebus expertis quidem fere
unt ex sua proprietate in apostematibus perforationum et ume
et amborum amigdalarum et omnium membrorum gutturis
iuvamentum maximum est ut sumatur fila et postea tinc
ta cum muria maris et perforetur cum eis in partes.
Deinde circumdetur eis collum eius quoniam hoc aliquid bonum
apostemati illud cum offert iuvamentum mirabile bonum
perforationis et tumoris eius quod timetur. Et lac quidem
est ex medicinis similibus in principio et sanatur per ea quod
repellit et lenit et sedat dolorem. Et oportet ut consid
atur in administratione ea que stringunt et resolvunt aut
maturant et consideretur ad dispositionem corporis in lenita
te et duritie sua et conferunt illud et lenitate lei
atur. Et similiter observetur etas et etas et tempus et con
suetudo. Et quoniam apostemata maturata uue et am
barum amigdalarum et mollificatio earum in ratione
Et ego quidem ambabus singulare faciam capitulum
Et ex omnibus quibus curatur est compressio fit locum
Et eius loca sunt tamen unius eorum est cum moveatur spon
diles. et fuit est ex apostematibus uue et ambarum ami
gdalarum indigentium sublevatione sua accidit elevatio
eius ad superiora. et tamen est in apostematibus flamaticis
quod constringunt anhelitus meatus et iuvatur cum com
pressione per mundificationem ipsorum et subtiliationem
eorum. *Cura de collationum et perforationum*

Necessaria quidem oportet et omnis suffocationis
ut incipiatur cum flobotomia et non *erroris causa*
extrahatur sanguis plurimus subito et postea curet
iam incipit virtus debilitari. uno sumatur x. et x.
in omni hora usque ad diem tertium cum separationibus commixtis
Si autem debilitari non incipit tunc oportet ut sine cessatio
ne extrahatur sanguis usque quo appareat sincopis
in fortem et oportet ut declinetur cum separatione in suis conser
vationem virtutis et expulsione sincopis. Sin
copis enim cum accidit cadit virtus eius quam aggravatur
ei difficultas anhelitus et causa virtutis et postea
inditur eis ut moriantur cibi nescio aut volunta
rie et proprie si fuerit. fe. Et quoniam oportet ut arterie
fiunt flobotomie et res aliqua que est magis integra
quoniam quandoque est cum diminutione sanguinis et perforationibus re
tentis et proprie consueta sicut sanguis menstruorum
et sanguis emorroydarum. Et in huiusmodi quidem
oportet ut sit flobotomia in latere exteriori vena ad partem
a qua cadit retentio sicut necessaria est hec flobotomia saphe
ne et ventose crurium cum eis egreditur sanguis plu
rimus tunc quandoque sedantur accidentia statim. et quandoque.

necessaria est incisio humane et secundum virtutem cum istis vel-
lerat expulsionem flegmonis usque ad maturationem
eius. Illud enim est melius ad hoc ut remaneat virtus
in corpore et cadat evacuatio ipsius mensurate egritudinis.
Et sufficiat emissio sanguinis in .v. ponderibus sanguinis
aut .v. ponderibus et sit facilis anhelitus. Et similiter gar-
garismata ponantur si est illic repletio et fiunt gar-
garismata dolorosa cum eo attractionem immo admi-
nistrentur gargarismata post mundificationem. Et de
collutione quidem est species quam existens in fine al-
garismatum cum qua fit flegmonia cum decollatione egritudinis
descendit ad locum post fortunam [?]. Et inclinat quando cum
eo facit hora post fortitudinis exspirationis augmentatio status
et declinationis ex dispositione deglutitionis et augmentatur
difficultas aut casus eius et declinatio ipsius. Et
diu post servetur in augmento et non est necessarium ut fiat
flegmonia ultima immo sufficiat illud quod diximus. Et
cum squinantia non est cum quantitate repletionis in corpore
toto immo est superfluitas in parte gutturis tantum et non
sentitur extensio pectoris ut non fiat flegmonia immo
elongatio fiat ab additione cum resolutionis fa-
cientium esse necessarium cum bibitione sit plurima et phlebotomatur
minuitur ut sit corpus eius utens sanguine ipsius
minutivo et continens ipsum apto aptans quod fiat
ei inobediens sanguinis deinde vadat post eam resolutio
et maturatio. Nam si flegmonia fiat tunc fortasse non
collevavit illud et non erit excusatio caliditatis et infla-
tione est labor et propter cum non deglutit. Et non oportet
flegmonia vene que est sub lingua immo oportet ut incipiatur
illud saltem in die eadem immo saltem in dispositione separatio-
nis post eam et propter cum fiunt vene que sunt sub lingua ex-
tense. Et quia necessaria est flegmonia aliqua deinde et quia
necessaria est scarpellatio lingue ipsius et necesse sunt ven-
tose cruris que sunt conferentes valde. Et illi quidem
qui consueverunt esse innatire sanguinantes oportet ut flegmotentur
cum quia accidunt cum vel repletio et cum est necesse. Et
ex eis quidem que sunt vehementis iuvamenti et incepto
administrationis clisteriorum fortium valde nisi febris
prohibeat tunc enim oportet ut sit contentus clisteribus lenibus. Cli-
steria namque fortia et collia in his maxime sunt iuvamenti.
Et oportet ut embrocentur extrema et circumdetur collum lana
et propter lana ysopi que sit infusa in oleo olive aut in oleo
camomille. Ipsa enim est leniflcativa et sedativa doloris.
Deinde in postremo ipsius admisceantur ei attractiva
cum non conferunt ista et sunt sicut baurach et sinapis
et costus et castoreum et sulphur et unguentum forte nobi-
ficatus et mel anacardi et omne quod ne sicat. Et oportet
ut sint contenta in cibis suis usque ad diem tantum oxi-
melle aut syrupo de melle deinde gradatio fiat ad
aquam ordei cum quibusdam mediciis delectabilibus de-
inde ad vitellum ovi. Postea cum facilis fit deglutitio
administra sorbitiones ex chandaros et sine eo
fiant sorbitiones ex maturatis donec resolvatur.
Et cum deglutitio sit difficilis ponantur ventose sub col-
lum apud spondilem secundum cum suctione aut igne ut di-
latentur meatus paulatim et deglutiat illud quod sorbet
ex cibo. Cumque illud compleverit removeantur ventose ig-
nite aut cadunt per se ipsas. Et non est malum si scal-
pelletur et egrediatur sanguis illic et exalbescat cum
deinde ventose sive ventosa una super caput. Et ponantur
in ventose super nucham sub gutture et illud fiat post quod ab-
sciduntur nuca. Omnia enim hec tribuunt nuca ad divisam partem
et innotescat eam. Et similiter illud est melius similiter ponatur
sonum mulli et super alkekenge [?]. Et non est malum interro-
mittere aliquid quod mundificet exalbescant et cum similibus
super quod coctum sit involutum mundificationi namque dil-
latat. Et quia intromittitur in guttur cannula
facta ex auro aut de argento aut similibus ambobus
adiuvando ad inspirandum. Et similiter quando fortior sit
constrictio non est excusatio quin ventose ponantur super

collum. Et quia confert inflammatione deglutitionis et
anhelitus compressio spatularum cum fortitudine. Medicine
autem in principio sint stiptice et propter in sanguinea. Et me-
liora quidem stiptica sunt que habent cum stipticitate sua
substantiam subtilem qua se nigrum. Et ex eis autem
que exhibet experimentum est quod stiptica commixta
magis sunt iuvativa quam simplicia. Et quia dolor
sit fortior in principio tunc quando necessarium est ut stiptica ad-
misceantur aliquid quod sedet dolorem et leniat sicut est syru-
pus violarum et persicorum. Et lac caliditatis et mucilago seminis
lini et rob. Et quia inclinatur effusio quando non est
excusatio quin resolutiva eis admisceantur. Et quia
quando est materia plurima in effusione et capita non est forte incipi-
atur ergo et administrentur galle et sal armoniacum quando
prohibet cum fortitudine et resolvunt cum fortitudine.
Incolica [?] non oportet ut sit plurimum in tentatione quousque ad in-
friandum cum eo quod facit stipticum. Et quia administra
ex luminaria. Et quia administrantur in eadem hora calida
gargarismata et administrantur insufflationes cum
sufflatorio et pulverizationes. Et ex eis est gargaris-
mus factus cum oximelle et aqua et aceto propter eum est ma-
xime iuvamentum in initio caliditatis et sic. Et cum rob moro-
rum propter silvestrium deinde cum eo in quo non zuccarum aut mel.
Et administrentur in principio purum et confortet cum stipticis
que sunt de genere sumach et agreste siccum et sicut sunt ba-
laustie. Et in hoc modo quidem non ponitur mel nisi
ut mundificet non ut confortet. Et similiter decoctio alke-
se cum melle aut decoctio sumach cum coagulato vi-
ne. Et fortius illo est succus nucis recentis quam ipse
est ex melioribus mediciis horum aptandi et succus rose re-
centis et rob propter meris quando permiscetur cum stipticis est
vehementis iuvamenti in initio et fortius illo est decoc-
tio nucis et glandium et aqua coriandri et sumach et aqua
corticum nucis et aqua mirti et aqua lentium decoctarum
valde in tonsillis valde stiptica et sociam propter. Et aliu-
me lamenti habens proprietatem mirabilem et insufflentur igit-
tur in sufflatio ex semine rose et sumach et balausti-
is secundum partes equales et camphore res modica et col-
lecte ad hibeatur succus olei sicut permixtus cum eo
quod habet stipticitatem aut quia succus succus virge pastoris
et succus solatri et succus umbilici veneris. Et ex omnibus
medicinis in principio sunt semen rose et semen portulace et
mucilago psillii et amili et spodium et sumach et draga-
ganti et camphora ex quibus fiant pillule compresse et
teneantur sub lingua. Cum ergo absenderit attractio oportet
ut admisceantur cum rob mororum mirti et cortices
mirti ei perfundatur cum virtute sua stiptica et sue
resolutionis et fiat crocum puerinum ad prohibendum et ag-
grediendum ad maturationem fiendam. Si autem materia
incipit declinare ad duritiem permisce cum moris ad
ex baumach [?]. Cum autem appropinquet status aut pueri
in ipsa oportet ut administrentur ea in quibus est sedatio et le-
nificatio sicut lac multum in quo dissolvitur sigamne
cassia fistula aut oleum in rob mororum aut decoctio fi-
cuum et fenugreci aut rob mirti cum rob aut succus
nucis cum melle aut rob aut dilutum ambari quod
solutum cum rob nucis quoniam est iuvativum valde. Et aqua in-
dicum in qua decocta sunt passe et fenugreci et dactili
et ficus et mirti et cortices et cinamomum gargari-
zata cum oximelle aut cum aqua mellis. Et ad-
ministrantur emplastra et ad maturandum sicut emplastrum
de elevatione et distillatio olei rosarum in aure est iuvativum in hac
hora. Et quando videtur quod non maturatur et videtur durities
oportet ut administres in mediciis eius calides. Cum autem
maturatio iam adest tunc studeas incisionem apostematis
cum gargarismate quod contingit in mediciis aperientibus et lenifi-
cantibus sicut que sunt mediciine acute in lacte quibus fit gar-
garismus. Et si est apparens et elongatur tempus et non disrumpi-
tur non est mala administratio ferri. Et ex mediciis
apostematis cum incisione ad disruptionem est decoctio

ficuum cum fenugreco et dactilis et decoctionem lenticule cum rosis et rob liquiricie et semine almarii et preci fiat gargarismus ad aliud quod est fortius quam misceantur cum rob mororum lauri bacis et mirra olibanum et cum semine almarii dissolutum in lacte caprino et oleo carne facienda et postea cum melle et galla et fiat ex eis gargarismus. Et ex eis que sunt sicut aqua mellis in qua decocta sunt ficus et calamintum et semen et alumen et menta et similibus et modus lilii ouici et separatis et costo et postea in marino in est iuuamentum maximum in hora et in hac re faciat post absessionem integram et post maturationem completam et appositionem cum eis que sunt sicut dactili et mirra et assa fetida et mirra et piper et castoreum et stercus columbinum et stercus canis et fiat ex eis gargarismus cum rob mororum immo cum sale armoniaco et pirethro et semine alarmel et sinapis. Si autem scieris infirmum cum aqua et oximelle et administrentur ex ista in sufflationes. Et in sufflatione sal armoniacum est faciens quiescere. Cum ergo declinat egritudo administretur vinum et balneum et embroche. Confert pillularum unctum in stacten. Lilii est puto asse fetida medientem pars colligitur cum succo caulis ad coagulando in me. Et curatio uero flatice est ut intus igitur tunc in comunicatur uirga mollificata cotta super quam sit inuolutus pannus quo liniatur apostema et quo mundificetur humiditas. Et cum quod ergo est antiquam assa fetida et cinamomum. Et soluatur uenter cum cachi et pillulis et clisterizetur cum clisteribus ualde fortibus. Iuuat autem melius ex medicinis magnis confectionibus. Et cum medicaminibus alhamel gargarizata ferentur et ex medicinis uero cum zinziber intus et extra. Et ex medicinis in quibus bonitatem habent et conuenientes sunt in hora est stercus canis album et adiuuat album quod hoc modo colligitur canis ne ad comedat nisi ossa tamen donec stercus sublimatur album quod pauci existit fetoris. Et similiter stercus hominis et postea infantis. Et oportet ut sit sollicitudo tua ut illud quo ciboatur sit cum quantitate qua digeritur. Et quod ex eo est melius est panis lupinorum sine quantitate pauca et in potu ebibatur post ipsum uinum uetus. Deinde sumatur stercus eius et exsiccetur est et paucitate fetoris. Et similiter pane desiccatur et dentur cum boni digestiuis bonis chimi calidi omnis sicut carnes galline et pennarum et extremitates caprarum hec enim cum bonitate digestionis educunt feces pauci fetoris. Et ex medicinis quidem sunt, postea ergo facientibus sunt yrundines ad buste decollantur et plus et aut sanguis super alas ipsarum deinde puluerizatur super ipsas sal et ponatur in surceolo lutato et ligatur caput eius et ponitur in furno aut ponatur in nitrato uase luto sapienae est rectius apostematis. Et similiter stercus yrundinum adustum cum fortitudine. Et quando linitur palatum huius squinantiam sale cum melle et aceto et oleo. Et similiter apostemati. Et linitur palatum ex felle taurino cum melle et felle testudinis et flore eius et capitibus piscium salsorum et postea uua. Et linitur palatum huius squinantie sale cum melle et aceto et oleo et similiter apostemati. Et similiter administratur gargarismata cum oximelle in quo decoctum est semen iris. Et coloquintida et calcadis amido sunt bona apostemati omnis. Et ex compositis sunt medicamen mororum cum mirra et croco et medicamen yrundinum et medicamen alharmel et medicamen corticum nucis recentis in trocis andronici. Et medicamen huius modi stercus canis albi adusti in testa aut pretiosum. ℥ i. piperis ℥ ii. gallarum adustarum cortici granatorum ana ℥ i. mirre tost amidorum ana ℥ s. m.

sulphuree aut liniatur cum melle. Et quando in fine eius in hora uehementie administretur stercus pueri ex panemore lupinorum et stercus canis et yrundinum adustum et sal armoniacus. Iter hec in die in hora. Quando uero apparuit lingua propter totam et indiget securitas sed curatione ipsius si nos iam locuti sumus de apertis lingue. Et illud quidem quod huic loco pertinentibus lingue. Et illud quod ex eo est necessarium est redire ad illud quod ubi dein est in ingeneret propter flommen in actuallendo magis ad inferiora. Et quando sit illud in hoc loco cum uentosa pigre ferriora. Et quando fit cum deponendo humores qui sunt corporis et summo oris eius et menta et guttur. Deinde summo oris sicut et mentis et gutturis. Deinde in administrentur super ipsa instrumenta in paruissima fricatus suaues laxatiue et medicina huius similis nate quando sequitur uisio et inuamentum eius. Deinde si necessaria est resoluo subtilis fiat. Ex eis autem quod conferunt regimine eius quod est propter faciendes est ut igeneret in oppositione loci cum facilitate ad posteriora fortasse cum uentose fricatur. Et illa quidem impressio quando fit cum instrumento et cum digitis et in menteir quaedam per illud requies. Instrumentum uero est retinemus sirio ferrino quod ingenitur intromittitur et expellitur quod est ingenitur ad exteriora. Compressio autem ualet quod est nocua in apertis. Cum que squinantie uehementes sunt et non ualet medicina et ita timeri quod perditio futura sit per illud quod sperat euasio est scissio canne et illud est cum scissione ligamentorum que sunt inter duos anulos canne propter ad accipiat de cartilagine ita ut per illud aperiatur. Deinde sumatur cum expletum fuerit regimen apostematis et medicetur et sanabitur. Et modus quidem curationis eius est ut tendatur caput ad posteriora et retrahatur et sumatur et scindatur et quod retinet securitas est ut sumatur cutis cum uncino et eleuetur deinde discooperiatur canna et scindatur quod est inter duos anulos canne, cortex fissura cutis deinde suatur et apponatur super ipsam pulmo eius. Et oportet quidem ut duplicentur duo labia fissure cutis solum propter quod originem cartilaginis et firmata ita si est uiditum huius modi fissure quod iungit in cedit adhibit intentionem. Nam si extimatur quod uelut ei deest ligamentis sit apta et necessarium non excludit administrare scissio. Cum autem syncopis similis est egro et timetur ut opiletur suffocatio incipiat adhibitis fortibus et flommen uena que est sub lingua et flommentur uene frontis et appendantur uentose super colli et sub mento cum incisione et abstrictiones. Et si fuerit cum prefocationis eius et sincopis eius subuisione tibi continuatur auertat aqua dum in sufficit fumigetur cum eo quod habet fortitudinem et odorem bonum donec reminiscatur. Oportet autem ille qui euaserit a suffocatione uehementi flommentur et clisterizetur et soluatur aliquibus diebus fortificatus ex farina orbi rrat aut aqua in qua dissoluta sit panis et uitellus ouorum. Et scias quod omni qui habet dolorem gutturis melius est fugere sinone ex quocumque sit dolore. De uua et amidalis amigdalis.

Iste quidem accidit amidalis et amigdalis. Apostema uero lacertus apparens eas tam ut phlebotomat anxilium. Et quando mollificatur uua propter apostema et indiget eo quod constringit eam et exsiccat ipsam extrema. Et quidem in incisione et appropinquat curationem perfectionis. Et curetur ipsum cum linimentis in quibus sit fortitudo constrictiua et administretur cum pennis digitis neque enim in sua hora aliquod laudem afferunt. Et in aliqua magna et prope inflammationis administretur pennam inflammatione conuenientes est illud quod est uehementis infrigidationis sicut aqua solani et sicut semen rose et folia eius. Uerumque est ex oppositis fortis. Et

exeis que sunt fortiora in his capitulis sunt gummi arabicum et dragaganti et sarcocolla et nesse et scengi linum et balaustie partes .ii. aluis partes .i. conterunt et cribellentur cum ozali et administretur cum spatula lata capitis secundum latitudinem. Et quia adducuntur in eis vo- cis et camphora administrantur liniendo et est galle tere cum aceto et liniuntur cum penna. Et item aqua granati acetosi cum stipticis et lapis sedenegi et lapis corrosivus adhuc et ille qui nominatur acacie et lapis aluttumgi et spodium et lutum sigillatum et alumen et rob agreste et fructus spine egiptia- ce et alumen iameni et semen .iiii. sumitur ex eis sicut est istud. Et suffumigatio cum ramis arieni est ex eis que stringunt uvulam valde. Et succus granati dulcis contriti cum cortice suo cum sexta sui de melle sericus in vase suo inspissatus est linimentum bonum. Et oportet ut cum gargarisma fit cum stipticis assidu- etur gargarisma cum aqua calida. Illud enim separat ipsum ut stiptica intra operentur et leniat ipsam et philoso- phia ea acquirere faciat duritiem et contractionem dolorosam. Administra intra mitalagmes et gummi arabicum et dragaganti et amili et sarcocolla et semen malue et aqua furfuris et ordei. Et fiat ut stet succus ex nucibus cum quinta sui de melle et aqua mixtum quod est linimentum bonum. Et oportet ut gar- garisma et ex stipticis assidue fiat gargarisma cum illo cum aqua calida. Aut decoctione .iiii. et su- mach cuius pars sexta sit mel decoquatur et in- spissetur et liniatur ex eius cum eo quod huius ex siccatio- nem et stipticitatem fortem sicut quod fit cum galla et alumine iameni. Et sal quidem est illud quod est permittendum cum omnia illa novo gallarum immaturarum ad autumnem rubeis et sumach omnium ana partes .iii. et sal fortis toresecti .xx. partes sumatur et admi- nistretur. Medicamen bonum in dispositionibus et oris. Recipe aluis iameni tres partes rosarum partes .ii. costi partem .i. administretur emplastrum cum penna ut perve- niat ad uvulam. Medicamen bonum ad uvulam sumatur succi granati cum cortice suo et inspissetur cum quinta sui de melle et liniatur cum eo et alumen partem unam et sal armoniaci partem unam et dimi- dia gallarum immaturarum tertiam partis dragantis partes. Et quando pervenit status aut appropinquat administra nitrum et aneti et apium et que sunt eis si- milia et anischosalum, post et flores sinapis et a- mos balsami et absinthii et administrentur linien- do et aqua eorum gargarizent et post eum administrentur in eis gargarisma de decoctione radicis lilii et semi- nis rosarum cum melle et distilletur oleum amigdalarum in aures et omni hora quando est iuvativum. Si autem collec- tio fiat in uvula amigdal et in eis que sequuntur eas administra decoctiones pectoris in eius significatione quod si dolor perseveret et non sedatur revertendum est ad solo- nem verius. Si vero prolixior non expletur administrentur ea que sunt fortis resolutionis sicut est succus radicis asi- nini et centauree et nitrum rubeum cum melle aut solum. Et si durescat apostema et prolongatur non est ei sed ita convenientes sicut assa fetida. Cum ergo incipit scilicet calidum in loco uno et ingrossatur in loco alio cui- tur cadit. Et quantum possibile est ut expellas ipsum et fa- cias illi emplastrum cum sale armoniaco et mittatur ipsum ei cum eodem quod est sicut fervens et est melius. Et non oportet ut incidatur in cum radice eius advenit extremitas quoniam intra est timor magnus. Garga- risma ex siccativis utitur apostema gingiviarum et purgans ea. Recipe lentium balaustiarum ambo- rum ana partes .v. siccetur in menta acacia costi omnium ana partem unam coquantur in aqua et fiunt exde- coctione earum pondus .i. et misceantur cum medie-

tate sui de rob morum et quinta sui de melle et fiat cum ea gargarisma. De casu uvule rubrica

Quandoque cadit uvula cum febre. Et quia cadit sine febre. Et eius casus est ut cadat ad in- feriora ita ut non redeat ad locum suum. Et quia fit necessarium deglutiendi comprimere digitis suis donec conglutinetur. Cura. Si sunt ibi caliditas et rubedo et flegma deinde administra gargarismata predicta in capitulo precedenti sicut gargarisma cum aceto et aqua .iiii.:- Deinde fricetur cum rosis et sandalis et balaustiis et cam- phora et rob de moris et post in istis simili fit ro- Et oportet ut fiat cum finalitate quanto magis possibile est. Et si non sunt illic caliditas et rubedo administra garga- rismum cum oximelle et sinapi et alumine anelati et fricetur cum instrumento predicto. Et melius quo fricatur est illud quod fit ex gallis et moris et aliis. Et fortior eis incidit ut sublevetur cum instrumento ad superiora extendendo ad exteriora cum medicinis stipticis permixtis cum re- solutivis secundum quod oportet. Et quia permittitur cum digitis li- niens ex eis que sunt sicut succus morum et nucum et aleorum. Et ex medicinis bonis ad elevandum sunt balaustie et alumen et camphora. Et ex bonis in ele- vatione uve est galla cum sale armoniaco et galle cum sale armoniaco. Sed gallia est fortior propterea non fuit illic nocumentum ex apostemate et repletione. Cum ergo stat fricatio gargarismum cum aqua salsa utendo gargarismate post gargarisma. Et ex eis que ex- perta sunt ad illud est ut sumatur seminis .iiii. medietas libre sine barbe yrcine tres .iii. decoquatur in melle aut vino quod est fortius. Et sinapi quidem uvulas quia elevant galle ad huiusmodi in aceto et post quod li- nitur ex eis eorum sinapism. Sermo singularis de incisione uvule cum instrumento usque amigdal

Oportet ut uvula consideretur eius sublevatio et determinatio et post in inferiore parte eius et si ingrossatur extremitas eius et resudat exeat sicut est prius tunc est melior hora tunc incidatur cum ferro aut cum medicinis acutis et fiat prius ductio cum solutione ventris subtili precedente ipsum et evacuatione corporis ex repletione si fuerit in ipso ex sanguine aut aliis. Incisio namque cum repletione est timorosa simul aut incisio quando subtilis est et longa sicut cauda muris egreditur super linguam absque repletione aut rubedine aut magnitudine est prius timoris. Et modus quidem incisionis eius est ut premat lingua ad inferiora ut sit possibile accipere uvulam cum instrumento et pre- matur ad inferiora. Et non incidatur incidatur immo dimittatur ex eo aliquid. Nam si tu abscindes eam ex pa- lato sanguis forsitan non abscinditur omnino cum tu non oportet ut abscindatur ex eo parva et sic nocumentum remane- at cum dispositione sua immo oportet ut incidatur quantitas qua addidit super naturam. Cum autem est rubea apostemosa tunc eius incisio est timorosa et quia emanat sanguis et non ab- scinditur per aliquam medicinam. Ex medicinis autem incidentibus eam sunt assa fetida et alumen iameni que sunt in- missione ponatur super radicem eius quoniam incidunt eam et faciunt ipsam cadere. Et ex medicinis facientibus ipsam cadere cum alumine est sal armoniacus cum assa fetida et arteminas. Et oportet ut medicine iste super uvulam adhere- ant teneantur cum instrumento nominato et teneantur hora una ita quod non deglutiantur donec agunt in eam donec in interim usque quo mundificat. Nam si denigretur cadet per eius dicere secundum plinium. Et oportet ut sit ille qui curatur declinans ad inferiora huius os apertum ut currat saliva eius et non retineatur in ore ipsius. Due vero amigdale suspendantur cum uncinis trahantur ad exteriora quanto plus possibile est post quod cum eis trahantur timore et ab- scinduntur cum rotunditate desuper radicem apud quantita- tem longitudinis cum instrumento incisionis post quod permutetur instrumentum et incidatur una post alteram propter observationem co-

diaquilon post dictam et colore et quantitate earum. Cumque accidit ex eis quod abscinditur diminutio sanguinis oportet secundum quantitatem mediocriter ut sit proiectio declini super faciem suam ne sanguis ingrediatur gutturis eius. Deinde colluat os ex aqua et aceto infrigidans enormiter vel infusione ut mundificetur intus eius. Deinde ponatur super ipsum quod abscindit sanguinem sicut colcotar aluminis et dragaganti et gargarizetur cum decoctione sentium et foliorum mirti et sit parum tepida. Feme

Ex eis est **morsus nocumentum lesionis**

Et ex eis est nocumentum vocis. Et ex eis est detectio pulmonis frigori et calori et fiat accidere tussim ab frigori et calore et non tolleratur sitim. Et ex illis est detegere stomachum malitie eius cum pinguia ex ventositate et pulvere et similibus. Et plurimi eorum infirmantur cum temperatum. Et impositores eorum plurimorum frangitur frigus in pulmone ipsorum donec moriuntur. Et quando accidit ex ea sputum sanguinis et retinetur **Cura sputi**

sanguinis et incisione uvule et utriusque amigdale

Oportet ut post incisionem vene ventose sit collum. Et ut fiat regimen cum storacis venenum in fero eorum cum eamentum sicut assellarum et eis similium in recedendo in accidendo. Singularia autem retinentia sanguinem et liniunta administrata ad illos sunt sicut retinentia quo fiat linimentum aut pulvere attractum super ipsum et ista in carnea actu sicut mirre et sicut sapientia fieri novit sicut sicut agreste et papaveris et nitis et folia et solatrum. Et aqua citoniorum acetosorum. Et ex rebus expertis quae habent proprietatem in hoc capitulo. Et oportet ut administretur in dispositione medicine que testificatur est sapiens nominatus Diogenes et est athenense. Et est succus arnoglosse cum administratur et proprie cum creatis de terra nube et luto sigillato. Et non oportet ut administretur aliquod ex eis calidum immo frigidum actu. Calidum enim cum eo quod attrahit destruit operationem medicine. **Fen x. de dispositionibus pulmonis et pectoris tractatus primus et decem principiis et anhelitu de anathomia epi**

glotis et carne pulmonis

Cartilago quidem pulmonis est membrum compositum ex cartilaginibus pluribus que sunt circuli et partes circulorum que alie aliis continuantur. Ergo ex eis obviat meatui cibi quod est posterius et est unius figure sunt diminute et propinque semicirculo. Et posita est abscisio earum ad meri et contingit meri deorsum corpus panniculosum non cartillaginosum. Et postea eius cartillaginosa ad anteriora posita est. Et continue hec cartilagines ex ligamentis et panniculis tegitur et comprehendit omnia illa interius et sunt panniculus levis ad siccitatem et duritiem declinans aliquantula. Et similiter extremus et caput eius superius quod sequitur os et epiglotum. Et extremitas eius inferior dividitur in duas sectiones. Deinde dividitur in sectiones currentes in pulmone et variantes ramis venarum pulsatilium et quietarum et perveniunt earum per totam ad orificia eorum valde strictorum que orificia eorum quae similantur eis et currit cum ipsis. Eius ergo compositio facta est ex cartilagine ut incurvetur in ea aliquantulum propter durium et ne lenitas faceret eam indigere coopertura et ut sit dimicaes eius continue ipsi cum sit eius situs ad anteriora. Aut sit dimicaes eius cum ad hoc ut perveniat vox ad dumicet adeat. Et facta est eius compositio ex cartilaginibus pluribus ligatis cum panniculis ut sit ei possibilis extensio et contractio apud attractionem aeris et respirationem et non doleat ex percussionibus que accidunt de sursum et superioribus et exaltationibus quae accidunt ei ad extremitates eius et cum nocumentum accidit non dillatetur neque coangustetur. Et facta est rotunda ut sit securior et magis in columnis et non nimium abeo quod deinde tangit nimium ut non comprimat buccellam transeuntem

ipsum. Immo pertranseat a facie eius cum extenditur meri ad amplitudinem. Et sit concavitas eius tamen quasi ad minus meri cum maior meri extendi ad ipsum et penetrant in ipsum et proprie deglutione ne contingat anhelitum quando glutitio necessarium fiat ut cooperiatur canna pulmonis superius ut non ingrediatur eam abundans super eam et sit coopertura eius cum suppositione cartilaginum statuum super meatum et similiter eius quod nominatur non habens nomen. Et cum sint eius deglutiendo et uolitus indigentes coopertura in hoc meatum non est possibile ut sint cum sit anhelitus. Et cum est propter vociferationem res que nominatur lingua fistule oportet apud canne extremitatem dilatare apud epiglotum quae incipit ex amplitudine perveniens ad strictionem. Deinde ad spacium amplum sicut est in fistula quando necessaria est voci constrictio ut retineatur. Et hoc quidem corpus similis lingue fistule propterea ut contingatur et dilatetur ut fiat per illud percussio vocis. Concavitates non tamen panniculi qui tegit eam nimium sint ut ibi residetur soli catarris et sputis malis et vapori fumoso residentia ex corde. Et ut non mollificet percussionem vocis. Eius autem divisio in primis in duas partes sunt quando pulmo habet ii. partes. Hec enim vasaliaos cum venis quietis sunt ut ex eis accipiat nutrimentum. Constrictio autem orificiorum eorum sunt ut mensurentur in eis respiratio arteriarum venientium ad corpus. Et non penetrant in eis ad ipsum. Nam si penetrent fieret perveniens sputum sanguinis. Hec est ergo forma canne pulmonis. Epiglotis autem est instrumentum ad complendam vocem et ut teneatur anhelitus. Et inferiore parte eius est corpus simile lingue fistule et iam diximus ipsum. Et cum eo quod opponitur ipsi ex palato et est simile additamentum quod claudit fistule caput et complet vocem et epiglotis quidem est coniuncta cum canna coniuncta cum meri. Cum ergo meri appetit deglutire et declinat ad inferiora propter attractionem buccelle cooperit epiglotis et elevatur sursum et cannam cooperimentum quod est super cartilaginem cum aliis que extenditur pallati et lacerti. Cumque cibus pertransit meatum meri sunt orificium epiglotis et canne ad levem vallatum superius quod non est possibile ut ingrediatur ipsum ex eo quod comprehensum est apud meri aliquid quod pertranseunt ipsum cibus et potus ita quod non cadit ad cannam aliquid nisi in quibus dam locis in quibus festinat deglutitio antequam compleatur motus iste. Aut accidit cum moriens propter meri conturbationem quam natura non cessat laborare in expulsione eius cum tussi. Et nos quidem iam diximus in anathomia cartilaginis epiglotis et lacertorum eius in libro primo. Pulmo autem est compositus ex partibus quarum una est canna et alia est ramus arterie venalis. Et alia est ramus quae pervenit dubio contingitur cum mollis rara aerea quam extenuit ore sanguinis et subtiliore et ille est in nutrimentum eius. Et plurimum meatuum mollis et ramus ad allevandum dividitur duas proprie in pulmonibus animalium quorum integre est canna. Et causa eius est ramus ut in ipso capiatur aer et digeratur in eo et expellatur superfluitas eius ab eo sicut causa est cum operatione ad cibum et est hic duas divisiones quarum una tendit ad dextram et alia ad sinistram. Et sectio quidem sinistra habet duos ramos et sectio dextra habet tres ramos. Et iuvamentum pulmonis omnino est attractio et iuvamentum attractionis aeris est preparatio aeris cordi plus quam ipsum quo indiget in pulsu uno et iuvamentum huius preparationis est ut sit animalis cum submergitur in aqua et quando emittit vocem longam continuam non prohibente ipsum ab acceptione aeris. Aut cum abhorret eius attractionem propter dispositionem et causas ducentes ipsum ad illud ex fetore aut alio aer

spiratio qua adiuvatur cor. Et iuvamentum huius aeris
inspirati est ut temperet sua eventatione caliditatem cordis
et ut restauret spiritum cum eo quod est magis virtuosum
in digestione eius preter quod aer solus sit extimatur quodam modo
nutriat et fiat spiritus sicut non sola aqua nutrit membra
unumquodque eorum aut est pro nutrimento aut est fa-
ciens penetrare lubricitate. Sed aqua est ad nutrimentum
corporis et aer est ad nutrimentum spiritus. Et unumquodque duo-
rum scilicet nutrimentum corporis et spiritus est compositum non
simplex. Sed iuvamentum expirationis vero superfluitates
adhuc spiritus. Et est eius fumositatis et plurimorum
et est admixtionum aeris sic. Iste namque attrahit pro-
cul dubio est quod ad calefactionem qui non confert in
temperando spiritum. Ramificationes autem venarum et arterie
in pulmone sunt quoniam arteria et arteria venalis conveniunt
in nutriendo pulmonem ex sanguine digesto claro
veniente ex corde. Canna autem iuvamentum est
ut oppilet rimas et coniungit ramos sed eius iuvamentum
ut rectificet attractionem aeris non est cum ut non pe-
netret aer non in canna tantum immo quicquid evadit ad
corpus pulmonis ex eo et unus est appropriatus in multipli-
catione et ut adiuvet in constrictione ad expulsionem
est quoniam inspiratio duobus motibus et propter hoc appropriatur plurimo
cum sufflatione. Eius autem altero est propter diminutionem
aeris super illud quo nutritur et propter plurimam eius fricti-
onem. Eius vero partitio in duas partes est ut non cesset
anhelitus propter nocumentum adveniens uni duarum par-
tium. Et omnis ramus eius ramificatur per illud in duos ra-
mos. Quintus autem qui est in latere dextro est tactus
substantie vene plurimum que nominatur concava et non est
eius iuvamentum in anhelitu magnum. Et quoniam cor fu-
it magis declive partem ad sinistram addit ipse si-
nistra quod accipit spatium pectoris. Et non est bonum
ut pulmoni sit in latere dextro addicio existens sub-
stantia vene quoniam iam accidit nocumentum eius. Et
pulmonem quidem cooperit panniculus nervosus ut sit
per quod senciat sensus aliquis aliquo modo et si non
est intrinsecus non est cooperiens quoniam ipse pulmo
sit substratus cordi leniens ipsum et eius tutamentum.
Pectus quamquam divisum est in duas concavitates me-
dias distinguit panniculus ortus ex oppositione me-
diacionis toracis. Et non est transitus ab una duarum
concavitatum ad alteram. Et iste panniculus in utroque est
duo panniculi et est conductus in percussione pectoris cum
spondilibus et supinus ut defendat ambas subiectas.
Et in termino incurvando eos fiunt ut sit pectus huius
duos ventriculos quos si eveniat unum eorum nocu-
mentum sufficiat alter ad faciendum anhelitum et eius in...
nem. Et iuvamentum eius est ligatio mediastini et pulmo-
nis et membrorum pectoris ad invicem. Velamina autem
iam diximus formam. Et iuvamentum eius in tenacitate
et lacertorum ipsum cum in iunctura est unius lacertorum et est ex tu-
nicis quarum media est in iunctura est corda que opplet
eius operationem. Et tunica que est superior est sicut fundamen-
tum et basis panniculi pectoris que intus cooperit
ipsum. Et tunica inferior est sicut illa panniculus
simplex. Et in velaminibus quidem sunt duo foramina
quorum unum est transitus vene et arterie ma-
gne. Et primum est transitus vene que nominatur albu-
bi et est velocitas suspensionis cum ea et incarnationem.

De complexionibus pulmonis cum signorum dispositionum eius.

Dicamus itaque quod complexione pulmonis calida sig-
nificant amplitudo pectoris et magnitudo an-
helitus. Et quod duplicatur et exsufflatio et vox
et operatio eius et quod parum nocet ab aere frigido et quod
plurimum a calido. Et quod attenditur suis sedat aer fri-
gidus absque potu multotiens et accidit ei plurimum
inflammatio et tussis. Frigidam vero complexionem significat par-
vitas pectoris et parvitas anhelitus et vox et accu-
latio cum ambobus et quod nocet ab aere frigido et multiplicatio
generationis flematis in ipso. Et multotiens quidem multiplicatur
in eo anhelitus et adveniunt ei asma et tussis. Complexio-
nem autem humidam significat multiplicatio superfluitatum. Et
raucedo vocis et stertio. Et propter hoc cum fiunt cum ea et fiunt
declivius ad superiora et destructio ab elevatione vocis
non propter debilitatem corporis. Siccam vero complexionem significat pa-
rvitas superfluitatum et asperitas vocis et similitudo eius
cum voce gruum. Et quia est illic dissimilitudo proveniens
cum spissitudine. Unaqueque autem complexionum harum quando est
pulmonis naturalis et quando est cum accidentalis et conveniunt in
aliquo et differunt in aliquo. Illa autem in quibus conveniunt
sunt signa predicta non illa que excipiemus post. Sed ea in quibus
differunt sunt duo unum eorum est quoniam cum complexio est naturalis sig-
num eius est stans secundum naturam et si est accidentalis est signum
eius accidentale. Et iam adveniet ei non sit signum complexionum
eorum quod non accidunt non naturalibus tantum quoniam tunc signum est natura-
le cuius simile est magnitudo pectoris aut parvitas
eius. Et scias quod magis propter significationes secundum dispositiones
pectoris et pulmonis est anhelitus in quantitate sua et
qualitate sua et magnitudine eius et parvitate ipsius
et frequentia ipsius et eius difficultate et fetore et bo-
nitate odoris eius. Et reliquis dispositionibus eius et simili-
bus vox et his similium etc. Sicut illud quod significat illa que stran-
gulata est cum nocumentum sit in lacertis dilatantibus et
runca cum nocumentum sit in lacertis constrictivis. Cum nocumentum
est in lacertis similiter tussis et sputum et pulsus. Et iam est
declarata est qualitas significationis anhelitus et qualitas
significationum vocis et qualitas significationum tussis et qualitas
significationum sputi. Pulsus autem et quod ipse significat super ...
et egritudines iam scivisti. Et pulmo quidem vicinatur
cordi et significationes dispositionum eius sunt super ipsum for-
tiores. Et pulsus est magis significativus eius quod se-
quitur ramos [illegible] pulmonis et tussis est magis
significans illius quod sequitur cannam. Et canne pulmonis
et sensibilitas gravitatis est significatio propter hoc quod materia est in ipsis
medias et lateribus et cum non spuitur nisi cum tussi leni et
materia propinqua est supino canne et ei quod sequitur ipsam.
Et si spuitur nisi cum tussi plurima tunc materia est profunda
et longinqua. Et quia associantur nocumentis mem-
brorum pectoris signa membrorum longinquorum sicut
vertigo in partibus velaminis et sicut rubedo faciei in
apostematibus pulmonis. De accidentibus apostematibus pulmonis.

Pulmoni quidem accidunt apostemata et apostemata mem-
bris similium parvi et egritudines officiales et propter hoc
oppilationes in [illegible] sinus et parvitas canne ipsius et propter hoc mi-
nimis gressionibus et vanitate corporis eius. Et quidem
fiunt propter causas oppilationis intra ipsum usque quo perve-
niat ad corrupturam et egritudines acute. Et quidem mul-
tiplicantur egritudines pulmonis in hyeme et autumpno
propter multitudinem catarri et propter hoc in autumpno plurimo
post estatem siccam septentrionalem. Aer frigidus no-
civus est pulmoni non sit a calore lesus vehementer
et multotiens. Quidem perducunt egritudines pulmonis ad e-
gritudines capitis sicut perducit vehementia frigiditatis
eius et vehementia caliditatis eius ad ydropisim
et similia velaminis. De cura pulmonis rubrica.

Attende quod dicimus in capitulo asmatis et anhelitus
et provocatur ad illud ex eo quod evitatur ei in causis
egritudinum. Et quando excitatur pulmo cum eo quod est sicut
elevatio vocis et sicut anhelitus exsufflationis
ut sustinent per illud super humiditates eius et admisce-
antur quidem mediastinum pectoris in eo fortiora
[illegible] admisceantur forte pillule et electuaria in
pluribus retinendo ea in ore et deglutiendo quod resol-
vitur ex eis paulatim ut prolonget spatium in ore et
[illegible] per transeundo cannam et inviscetur et perveniat ad can-
nam et pulmonem et propter hoc cum dormit resupinus. Et
[illegible] lacertos omnes qui sentiunt pulmonem et cum

al' duplicatur

al' stertio

d'apostematibus pulmonis

d'cura pulmonis

al' aliud

na eius. Et propinquior modus declinacionis eius sup
flunitatum pulmonis est latus quod sequitur meum. qua
propter iuvat vomitum plurimum cum non ibi quod prohibeat.

De medicinis que conveniunt dematerias siccis in pulmone.

Medicine que conveniunt dematerias siccis in pulmone
in pulmone quidem sunt et indicans cau et curati
ex genere sanguinis. Et quedam ex genere carnium rubrarum.
genere humidis. Et quedam ex genere seminum et sunt ma
cie carie et subtiles. Et magis quidem siccitatis in pulmo
ne quidem est difficile spuere quod non adheret eis ne
tositas expellens eas cum nisi immo rumpit humi
ditas sup ventositate quod advenit ei ventositas non
curandi etiam. Si advenerit enim in humidis ei cum
sunt humores pectoris quod si non purgas adulti
i exsiccantes immo sicut occupantis cum lenificatione
et lesione cum resolutione medicine. et sit medicus maior
ducatur tibi in lesio. aut sit studium cum lesione
plus quam sit cum resolutione. Et administrantur omnibus
medicinis aqua mellis est cum facies eas penetrare et
lenificare et abstergere.

De medicinis pectoris singularibus.

Medicine pectoris rubrum et composite in forum
sunt medicine quibus nutrire et administrationis cau
dificant pectus. et sunt secundum ordines. Ordo primus
est sicut farina fabarum et aqua mellis et semen lini
assum et amigdale et vinum dulce. Nam nisi velo
niter aperit opillationes pulmonis sic nisi velo
niter generat opillationem epatis quod ad modum fastes in capite
epatis. Et ex frigidis semen cucumeris et kitre et
cucurbite butirum cum solum administratur maturatio
plus est quam eius mundificatio. Si autem de glutinatis
cum melle et amigdalis amaris est eius maturatio
minor et mundificatio eius maior. Et fortius
illo est gluttinum allotum. et amigdale amare
et oximel squilliticum et fenugrecum et olibanum et diach
li lenon. hinc fortitudinem in hac intentione. Et
fortiora illis sunt ciminum et piper et orobus et radix
lilii. et radix opoponacis et castoreum cum melle
et squilla assata et confecta cum melle. et centau
rea maior et aristologia rotunda et nigella. Et
unus qui est de urticis cum desiccatur super testam
super prunas. aut in furno donec albescat. et
conmiscetur cum melle. Et similiter enula quoniam ponitur in
medicinis. et aqua eius est velox in actionibus multa
men. et alie medicine ex summa eorum quod faciunt
facile sputum. Et siseleos est valde in iuvamentum
et species cardui. et postquam illud quod non est elixatum in el
ixatura una. Et avenas confortat in istum an
helitus et facile efficit sputum valde. Et me
dicine quidem iste ebibite et sunt convenientes ut
exemplum supponite. Ex medicinis autem compositis sunt
pillule platonis et sunt pillule de storace et syrupus
de ysopo cum descriptionibus diversis et medicinis an
dromachi. et medicina asclepiadis et medicina
galieni. et syrupi de prassio cum descriptionibus. et me
dicamina magnis. et medicina anacardi dicam in
rotulis. Et ex eis quod faciunt spuere humores
eos grossos et famem est medicina quod. recipe. rapini et mi
rre ambrarum aureorum. aureum. i. coriandri. aureum. ii. opii
et castorei. ambrarum aureum. aureum. i. conficiantur cum vi
no dulci aut potus est medietas aurei. Ex eis
que experta sunt est medicina quod. recipe. olibani. iii. uncie
ii. cum. iii. ℥. rob coquitur cum melle et de glutina
t. aut succus cumini cum equali pondere mellis
aut decoctio eius decoquitur ambos donec coa
gulentur et fit ignis carbonum. Et in minus et
piper et semen urtice et serapinum et sinapis sumun
tur et fiunt ex eis pillule et datur ex eis in pona ma
ne et sero post sompnum. Et in sinapis. ℥. i. bauraci
ch. viii. kantares una cuminis asinini. kanta
res una et dimidia et sunt potus una conducentes
super illum pectus pulmones et mundificat sine lesione.
Et ex medicis fortibus est ut sumatur nasturtium et
sinapis et semen urtice siccis cuminis asini
ni et anisum conficiatur totum illud cum melle et confricatur
cum eo. Et ex eis composita declinantibus ad calidi
tatem est ut sumatur fenugreci. ℥. i. seminis lini. ℥. i. et s.
liquiricie. ℥. i. et eius quod est intus grana cotoni. ℥. s. succi
liquiricie. ℥. ii. et involvantur omnia cum oleo amigdalis
et conficiantur cum melle. Et item seleste et fic[illegible]
albe et pas[illegible] se cum decoquantur radix lilii et capill
veneris decoquantur in aqua velociter et detur ex ea
ad potandum. Et si mittatur aqua decoquatur poli
podium et turbith erit iuvativum. Et scias quod multo
tiens retinetur aliquid in pectore et est necessarium ut
exspuatur et virtus eius ab eo debilitetur et tunc
quidem oportet ut administretur cum sternutatione. Sermo vel

Capitulum de anhelitu. Rubrica.

Anhelitus completus
est duobus modis in quos sunt due more
secundum quod res se habent impulsum in quo motus anhelitus
est voluntarius qui post alterum cum voluntate cum
sit naturalis et pulsus est naturalis per vires. Et intencio quidem
in anhelitu est ut impleatur pulmo aere frigido
donec superetur spiritus cordis et non cessat cor ex
eo sumere aerem frigidum et reddat ipsi vaporem fumosum
ad hoc ut accidant illi actiones due res. Quarum
una res est diffusio spiritus aerem cum mensuratione
eius quod ei intrat et eius quod ei commiscetur. Et
altera est quod spiritus declaratur super ea quod ad
miscetur et vapor fumosus tunc ei removetur
ab eo in tempore quo fit conveniens ad hoc ut exten
datur pulsus ex eo quod necessaria sit eius conductio et
permutatio spiritus. Et inter due res sunt due mo
tiones eius quidem invicem et est attractio aeris
fit cum dilatatione pulsus pulmonis et sequens
motum corporum quam excludat. Et anhelitus quidem
dicitur apud omnes est illud quod conducit et apud medicos
in proportione que est inter eos. et quicquid est illud quod conducit
et sic est apud omnes. Et quicquid est hic certum sit plus
apud omnes est motus dilatativus et apud medicos
in quo est proportio secundum speciem notum. Et motus an
helitus equalis naturalis neutrum altera mensura completur
motu velocius. Si autem indiget addicione for
titudinis propter illud quod non indiget in cum labore. aut
ut confortetur anhelitus ad extendendum in sufflatio
ne cum arte velociter ut adiuvamen laterum pec
toris omnium inter quod superiorum eius. aut saltem quo
rum inferiorum eius tantum. Si autem est necessarium ut sec
cet lacertos aut gravior ex eis longius non est ex
qui administratio sit lacertorum ligneorum. Et quicquid
est necessarium administrare ipsius lacertorum liberorum. Et
quod ad modum in pulsu est magnus et parvus et magnus
et longus et brevis et velox et tardus et calidus et frigidus
et frequens et rarus et fortis et debilis et fissus et
continuus et spasmosus et ventosus et pue re
pletionis velocis et inter cau. et res laudabilium
et res illaudabilium. et omnibus istis quod sunt causa et omni
bus istis sunt significationes secundum res suas. Et est eis
diversitas secundum complexiones et etates et gravia et accidentia
corporea et animalia. Similiter anhelitum sunt iste res
numerare et quales sunt eis et unaquaque res causam
habet causam. et omnis res ex eis habet significationes. Et
anhelitus quidem aliquis. alius est magnus et alius
est parvus et alius est longus. et alius est brevis et alius est
rarus. et alius est frequens et alius est velox. et
alius est tardus. et alius est fortis et alius est continuus
et alius est fortis et alius est debilis. et alius est calidus et
alius est frigidus et alius est equalis et alius est diver
sus. Et ex speciebus quidem anhelitus et sunt quod habent
nomina propria. sicut anhelitus intercisus et anhelitus

spatius et anhelitus duplus et anhelitus suffocativus et anhelitus violentus et huius scitivat sicut est in apoplexia et similibus. Et nocumenta que accidunt sunt in membris anhelitus et in principiis eorum cum eis que communicant eis cum vicinitate. Et membra quidem anhelitus sunt epiglotis et pulmo et canna et vene non pulsatiles et arterie et velamina et lacerti pectoris et pectus ipsum. Nam nocumentum accidit sive in ipso pectore cum est debile et parvum ad recipiendum eius vel illud nocumentum in anhelitu. Eorum autem principia sunt cerebrum ipsum et nucha et quod ipsum est origo velaminis nascitur enim plurimum eius ex parte coniugationum nervorum nuche et continuantur ei quinti et sexti et nervi ad ipsum venientes. Membra autem communicantia cum vicinitate sunt sicut stomachus et epar et matrix et intestina et reliqua viscera. Et illa nocumenta aut sunt malitia complexionis succedentis calida vel frigida aut humida vel sicca quecumque earum sit pura aut cum materia humoris repente vel effusi ad ipsum. Plurimum autem viscosi aut grossi et flumentum et pus sunt ex summa eius. Et necessitate vel vaporis aut egritudo officialis et ex paralisi et spasmo aut resolutione singularis ex occasione vel putrefactione vel ulceratione aut corrosione aut ex apostemate frigido aut calido aut duro aut ex dolore. Et tu quidem scivisti prius illud quod necessarium tibi quod anhelitus est fortis signorum et currit cursum pulsus preterquam tu obviatis consuetudinem in eo sicut necesse est ut obviatis in valetudine consuete tum in pulsu. De anhelitu magno et parvo causis et signis ipsius.

Anhelitus magnus est anhelitus qui recipit aerem valde plurimum super equalem. Et ille est cum quo dilatantur membra anhelitus in partibus omnibus super habundantiam propter magnitudinem eius quod attrahitur preter quam autem et constrictio dispositio est mediocris propter pluralitatem eius quod attrahitur et similiter ipse exitus. Cause non anhelitus magni sunt cause sicut pulsus magni et sunt tres partes. Et existimatur a quibusdam quod parvus est ille qui complet motum velaminis tantum et illud non est verum absolute. Nam quamvis quicumque fuerit sit ille qui complet motum solius velaminis parvus quamvis est ille equalis. Equalis enim non egreditur motum nisi velaminis cum velamine est fortis virtutis. Et quoniam est anhelitus equalis quamvis membra omnia pectoris moveantur cum sunt omnia debilia nisi enim sufficiat velamine soli ad anhelitum qui est necessarius neque sic est necessarius equalis immo est necessarium ut omnia ei associentur. Amplius non est omnibus sufficientia in attractione aeris et eius adductione accidens omnibus quod sit simile ei quod est a velamine solo sicut est in eo cum virtus et fortis quoniam non est nec unum ex eius membris sufficiens ad dilatandum integram illius quantitatis ut quod illi aggregatur ad invicem perficiat ex omnibus dilatatio pulmonis sufficiens equalis et illud est propter debilitatem virtutum aut constrictionem meatuum sicut accidit in replenosia vero ut sit magnitudo anhelitus comparata cum quantitate eius quod decidit in ipso ex aere recepto et eorum quod reddit et non complet illud nisi motus omnium lacertorum pectoris et eorum que sequuntur eos deinde non conveniunt donec sit motus omnium illorum que in ipso moventur motus omnium lacertorum ipse enim est anhelitus magnus immo non est nisi qui ad ipsum movetur omnis motus qui est ultimus in dilatatione et constrictione operando iaceret plurimo et parvus est secundum oppositionem eius. Et quicumque consequitur ex vehementia motus membrorum anhelitus ad attrahendum aerem ut fiat motus dilatandi in anterioribus usque ad furcullas et posterius usque ad ossa duarum spatularum et in lateribus usque ad maximum partem ancarum spatule. Et quoniam moventur eius utrique nares immo moventur eius usque in pluribus dispositionibus. Quoniam non diversificatur dispositio in constrictione et dilatatione ex parte magnitudinis et parvitatis. Quoniam cum est dilatatio maior et quicumque est constrictio et motus qui est secundum quamcumque qualitatem quod maiorem habet necessitatem equationis cum motu et dilatatione est audiens. Et qualitas que indiget equatione cum veritate et dilatatione ex parte magnitudinis et parvitatis et forte sit dilatatio quam quod earum est magis necessaria motus qui tunc earum est magis est additus. Nam si est necessitas expulsionis vaporis fumosi plurima propter multitudinem quantitatis eius aut acuitatem qualitatis ipsius est constrictio exsufflativa et si est necessitas extinguendi ignem inflammati est dilatatio magna. Et quicumque contingit in homine ut non sit magne attractionis aeris immo parve. Deinde sit magne expulsionis anhelitus est illud signum quod caliditas innata est diminuta et extranea immo est addita. Et cause in quibus omnia membra laborioso motu affliguntur sunt quatuor ipsa enim aut sunt aut propter causam magne necessitatis que est propter inflammationem caliditatis in partibus cordis et pulmonis aut propter causam debilitatis in ipsis lacertis moventibus vel propter contrarium principiorum sicut est in fine ethice et ptisis et in colliquatione membri quoniam ipsa debilitat virtutem aut propter egritudinem in ipsis lacertis aut propter contrarium eius provocatum in eo quod perveniat ex spasmo accidente ei aut malitia complexionis aut apostemate aut dolore aut alia re aut propter prohibitionem accidentem lacertis a dilatatione sicut est in repletione nimia stomachi aut ventositatis cum perveniunt ad eum. Quoniam sepelit inter velamina et dilatatur quod non dilatatur ipsum solum aut propter constrictionem meatuum qui sunt epiglotis et ramorum canne et arterie et que continuantur eis ex meatibus anhelitus sicut accidit quod est in peripneumonia quoniam cum ipse impletur humoribus vel multiplicantur in eo opilationes aut accidit in eo apostema. Et isti quidem sunt sicut patientes asma et habentes squinantiam et peripleumoniam aut propter negligentiam cum necessitate aut privationis necessitatis ita ut plangere et spatium inter duos anhelitus et sit necessitas anhelitus magni restaurativi illud quod accidit ex negligentia sicut est pulsus habens permutationem cum non habet vehementes cordis firmitatem quoniam impedit ab eo. Deinde ulterius impellitur. Et ex summa huius necessitatis est magnitudo anhelitus qui multiplicatur in ipso vapores fumosi sine dubio et negligitur anhelitum a volutate expulsionis anhelitus usque quo multiplicatur cum ipso necessitas qui egreditur sine dubio magnus. Et similiter est pulsus cordis cuius non est cum ipso calore recipientis anhelitum quoniam expellitur ad horam necessitatis et restaurant cum magnitudine quod deficeret cum expulsione. De signis

Signa quibus discernitur inter causas motus pectoris sunt quoniam si fuerit illud cum necessitate et virtus fuerit fortis erit anhelitus plurimus in anhelitu ipsius et in exsufflatione eius et erit velox anhelitus calidus inflatus et magnus signis caliditatis et erunt signa inflammationis reperta in pectore et facie et oculis et lingua in colore suo et asperitate sua et in reliquis. Si autem non fuerit ita et virtus non fuerit defecta et que non fuerit cum eo post dilatationem magis est causa constrictionis erit in eo et in eorum que interanimum. Si autem membra omnia laborant virtute ut moveantur postea non motu fiunt motu debilio sit curandum donec extendantur dilatatione integra sicut cum conatur ad illud quod non est et nititur omni nisu super ambas vires et non fuit illic apostema reddenti exsufflatio totius motiva que est in lacertis cum lesa. Et quicumque constrictio est exhibitiva in extrema et que sequuntur ipsam

et cum ignis in anhelitu sonus eius qui sentitur ex
e necessitas extrahendi et e addicitur signum super significationem
constrictionis totalis quod si illud non fuerit erit cum magna
violentia hic. Cum igitur advenit constrictio virtutis vitalis sub-
to vix ceteris currit ad pulmonem vel extrahitur
aut currit ad pulmonem plus denique ad cavitatem for-
tasse et plus ex aliquo membrorum subito. **anhelitus**

Est ille extractus magnitudine **vehemens. et e.**
dum virtus laborat illic super eum contractio-
ne ad intranti et ad insufflationem cum exit quod est
cum magnitudine fortitudo. **anhelitus altus et sublimis**

Est species anhelitus magni in quo intus est
motus superiorum lacertorum pectoris et in pueritia
necessitas ipsos ad movendum velamen et inferiores
lacertos pectoris et iste quidem anhelitus sepius ac-
cidit in febribus pestilentialibus. **anhelitus parvus**

Cognitio causarum eius est per cognitionem causarum ma-
gni secundum sententiam oppositionis. Et quia minora-
tur anhelitus cum doloris quoque separat dolor inter me-
bra anhelitus et inter motor eorum et quia minoratur an-
helitus cum doloris per constrictionem et qui associatur ei
virtutis significat mortificationem vel et qui associatur ei
frequentia significat dolorem in membris anhelitus et quod sentit
et ea extra et ei similibus sicut ulcera eorum et apostemata eorum.
Signa causarum anhelitus parvi oppositarum **signa.**
causis anhelitus magni nota sunt secundum oppositionem
parvi autem cuius parvitas est per dolorem non per constrictio-
nem significat incisionem doloris et quod huius dolorem si tollatur
dolorem et exspectat super ipsum. possibile est ei ut magnum
fiat anhelitum suum. et cum hic quoque accidit inter separatio-
nes anhelitus eius anhelitus magnus adeo quod necessi-
tas adducitur ad tollendum dolorem aut adducit
necessitatis ipsos negligentia doloris et fortis a constrictio-
ne et eius minus tactus. **anhelitus longus.**

Est ille in quo prolongatur spatium motus aeris
in attractione ipsius et eius redditu ut possit
virtus operari in aere plurimo. Et quia propter mag-
num et velocem dolor aut constrictio et ponitur longius in
plenitudo eius ut consequatur quod attractum est quantitate
magna et velocis **anhelitus brevis. rubrica**

Est diversus a longo. et qui associatur ei frequentia
est causa eius dolor in instrumento anhelitus et quod sequitur
ipsum et qui associatur ei virtutis significat mortificationem
in causa caloris **anhelitus velox rubrica.**

Anhelitus velox est ille in quo est motus in spatio
brevi cum consecutione necessitatis in sua brevitate
et parvus. Et causa ipsius est vehementia necessitatis est
non sequitur ipsos sufficientia magnitudinis quod cum
necessitas est super illud quod magnitudo adimplere complere
aut quando magnitudo separat sicut dictum est in pulsu in
illa separatione aut instrumento aut in virtute. Et quoque
est velocitas in uno duorum motuum plus quia in alio
per similitudinem causa perdicte in anhelitu magno. **An-**

Est diversus veloci. et causa ei- **helitus tardus**
sunt contrarie causis ipsius et quando tardatur per dolo-
rem quando necesse est ut membra anhelitus moveatur cum fa-
cilitate et spatiositate. **anhelitus frequens**

Est anhelitus in quo tempus inter illum qui est cum ipsum
anhelitum atque et ex causis eius est vehementia ne-
cessitatis cum non sufficit magnitudo et velocitas
quando ipsa est maior quam sit illud quod complexum est adimplere
cum eis quando minor eo est prohibito ex dolore aut asp-
eritate aut constrictione per vias plurimas a contractio-
nem aut effusionem puris in spatio pectoris. aut aliquis
causarum constrictionis et tu quidem discernes inter illum quod accidit
cum necessitatis et illum qui accidit cum doloris aliorum et
eis que preterea sunt et in corpore magnitudinis. Et an-
helitus frequens secundum quod dico testatur. v. fiat sequi
nocumentum per exsiccationem pulmonis et destructionem

instrumenti anhelitus in eis quod sequuntur ipsum **anhelitus**

Significat mortificationem virtutis **frigidus. rubrica.**
et extinctionem caliditatis innate et quisiones
cordis ad frigiditatem et est deterius signum in eg-
ritudinibus acutis et ipse quando cum eo est minutus. namque tunc
complet significationem eius super resolutionem innati ca-
loris. **anhelitus fetidus**

Est initium in fetore oris et separat a reliquis
speciebus fetore oris qui in illis speciebus quia evenerit
fetor in dispositione quod non est anhelitus et significat humores pu-
trefactos in membris anhelitus. scilicet aut causa aut
pulmone cum meis putrefit humor aut via. **Dep**

Iam scivisti quod quando **mutationibus quod currit inter**
necessitas additur magnitudo **anhelitum magnum. inue**
fiat anhelitus. si autem additur **locum et frequen-**
plus sit velocior quod si addatur plus fit **et contrarius**
frequens. Si autem recedat necessitas minuitur **cor**
plus frequentia deinde velocitas postea magnitudo
Et similiter quando minuitur residuum et prohibito. Et quando
deficit. Et quando deficit recedit in contrarium primus
in inveniuntur mutatis plus. deinde mutatis postea
magnitudo quod est egressio animalis ad parvum minus quam
ad tardum et ambo minus quam ad ... Et si cum ex
pleris ista in dilatatione et constrictione similiter sunt
diversitate duarum necessitatum partium declarabitur et
diversitas in additione et diminutione. Quia cum causa est
magis ducens in dilatatione ad additionem est tempus
quod est ante dilatationem brevius. et quando est similis illi causa in
constrictione est tempus quietis quod est ante constrictionem brevius
et quando est similis ei causa in constrictione et anhelitus sequitur
velox sequitur ante calidum et constrictionem ab opilatione.

Iste anhelitus significat debi- **anhelitus mortui**
litatem virtutis. aut constrictionem **vel similis mo-**
vehementem per fortitudinem in collatione **vel pulmonem**
aut collectionem venti. aut effusionem humoris.

Multa anhelitus cadit **secundum ultimis de ma-**
dispositionibus egredientibus. quandoque **litia anhelitus**
in anhelitu quod non sequuntur accidentia sana immo ac-
cidentia egritudinis. scilicet egritudines tantum in expedientia et illa
sunt sicut difficultas anhelitus et constrictio anhelitus
et duplicatio anhelitus et incisio anhelitus. et
anhelitus separatus. Et quia accidit per species mali
ac primus in replecionem. aut per opilationem et inanitio-
nem contractionis apparatui et dolores per hiatus amo-
tum per viam in velamine et parietibus pectoris et per causam
parvis ex egritudinibus acutis sufficientibus et febribus acutis
et pestilentialibus et venenis bibitis. Et omnis quidem
malicia anhelitus aut ipsius constrictio. aut dif-
ficultas eius per viam addit apud resupinationem
et est minima apud dormitionem super latus et alleviat
cum super ventrem iacet aliquis et in spiritualibus in-
secus plurimum apud resupinationem omnino. **constrictionis**

Constrictio anhelitus est **anhelitus rubrica**
ut non incidat aer in quo extractio fit cum
anhelitu meatum ipse sua motus in sentitur inquam
non pervenit in paulatim. Et causa eius aut sunt
apparatu illis meatibus qui sunt epiglotis et canna
et rami eius et arterie ipsa intrinsece pulmonem
et corpus ipsius. Et de apparatibus eius quod vehemen-
tius opilat anhelitum est illud quod est durum aut hu-
mores plurimi ipsos aut grossi aut viscosi. aut
aquosi aggregati in pulmone aut corruptum acci-
dens eis evaporatione via ex apparatu ieco-
ris aut stomachi aut splene aut humores effusi in spatio per
vorvipisum aut alia sicut fit ex apparatibus apparatum
inveniat inferiore non permittentibus dilatationem
aut spissitudo exsiccitate. aut superfluitate aut
a frigore adveniente pulmoni et velamini aut a
siccitate in eis et in velamine et est melius ut nominetur

X

difficultas anhelitus. aut accipitur sicut sit constringentibus in tisicis anhelitum in lacertis strictis
Et quia causa eius constrictio pectoris et ut non inve
niat membra dilatancia anhelitum non expandatur.
Et quia sic causa crisis et signum eius quando declinant
materie ad superiora. Et quia fit difficultas anhelitus
et constrictio eius propter cursum materie ab apostematibus intrinse
cus permutatis ad partes capitis et indicat apostema
per aures. Si vero fuerint magis involutus anhelitus a cere
bro si fuerint primi. signa. Apostemati perforatiuo et
rememoratio iam preterit est. Signum vero apostematis
quod fit in ipso pulmone est dolor gravis et in lacertis et in ue
laminibus pectoris est dolor pungitiuus intrinsecus et
est fortior et vehementior et extensus et est debilior. et
cartilaginibus pulmonis est dolor in quo est constrictio
et quia provocat ad tussim et si fuerit calidum febris. Et
signa perforatiua nota sunt quod fit vehemencius quam
resupinacione. Signa autem humorum si sunt intra
na sunt sputum et desiderium spuendi tussiendi et humi
ditas cum manacione rei cum aliquali tussi et cum stre
pitione. Et si sunt in pulmone est illa dispositio simi
lis quia tussis incipit a loco magis profundo et non est
strictio nisi secundum quantitatem eius quod manat ex eo
quod spuit. Et si sunt in spiratione tunc iam permutatur
ex latere ad latus cum alternacione iacendi deinde eg
reditur cum sputo. Et non est in ipso constrictio anhelitus
et tussis de qua fit cunimodum. anhelitus diversus.
Anhelitus diversus fit cum eius quod sunt sicut
causae diversitatis pulsus et est eius diversitas
ordinata et inordinata. anhelitus duplus.
Est ex speciebus diversi et est anhelitus in quo complet
dilatacio et constrictio duobus modis inter quos
ambos est mora sicut est anhelitus pueri cum plorat
nam fit ideo compressio quando dilatatur et innuitur quando con
stringitur et eius causa aut est calitas nulla quod non iuvat
est ei quod attrahit immo eius extensio facit necessitate
in addicione aut est debilitas instrumenti anhelitus
uoto faciens necessitatem gravis in anhelitu. aut
est malicia complexionis dominans virtute. aut desiccatio
aut siccitas instrumenti et replecio aut est dolor in ipso
aut in vicinis eius. aut apostema et mam sunt sicut
velamen et epar et splen. Sed epar est vehemencioris com
municacionis quam splen. aut est egritudo contrahat ex
eis quod iam nominate sunt in multis malis. aut est in
citudo spasmum preteritum aut futurum. Et iste anhelitus
est signum malum in egritudinibus acutis et febribus cum aut
accidat ex frigore tunc ipse est ex eis quod sanat febris
Est ut sit necessarium anhelitus parvus
in mediate pulmonis et sit medietas aliquando
in volumine quando est anhelitus medietas anhelitus
in volumine. anhelitus difficilis.
Est ut sit extractio in aere sive sit strictum
sive non sit strictum et causa in ipso est nocumentum
membrorum anhelitus secundum quod deinde est in calore.
Et quando est propter insufflacionem igneam durantem cor
di. Et sit propter frigus mortificans virtutem motiuam
aut impediens eam sicut accidit cum est frigus ve
lamenis et sit frigus ex aere et frigus exemplo
posito super ipsum propter causam in ipso met. aut propter causam
instrumenti et cum expansionem ipsum in ventricularum illarum
plurimum et constringat quando non fit bona eius dilatacio
et quia fit propter oppilacionem aque quia retentiuo primo
mo attrahens aerem et indiget labore dum in
flet. Et iste est diversus propter constrictionem. et quia
est oppilacio apostematis et quia fit propter mediacionem so
lutam moventem et non solventem. aut propter disse
ctionem non solutam. Et similiter fit quando fortia impleu
rem si non sequitur necessitatem. Et oportet quidem ut legamus
quod sepissime in fine sermonis nostri in constrictione anhe
litus li. 3. ex precedentibus anhelitus rubrica.

Presumpcio anhelitus est anhelitus quando non adue
nit huic ipsum nisi erectus et equestris et extendat col
lum suum ex tensione tendente ad superiora quando aperit propter
illos meatus et non propter declinare colli quando constringit
super tenentem collum suum ad posteriora. Et similiter non potest
declinare prius et dorsum ad posteriora. Et quando remo
netur hoc scilicet presumpcio propter quod resupinatur accidit ei ut ...
... ex ipso partes pulmonis. scilicet quedam cavea cum gib
... quando oppilant meatum quando ipse inimicus huius modi
est oppilatus in pluribus et in ipso non est apertio nisi parva quod
destringit et declinacio per cuius causam super alias que op
pilant meatus. Et quia illa oppilacio accidit in febri
bus et similibus propter vaporos declinantes et humiditates re
solutas. Et quia fit in humiditate propter humores implentes
et opilantes et apostemata. aut quando lacerti sunt mollifi
cati. Cum igitur non descendunt ad partem pectoris immo de
scendunt ad partem dorsi de pectoris cavitatem. senio
Pueri quidem indigent vilis de anhelitu
conductione super quamlibet naturarum et dispositionum
fumosorum necessitate vehementi. quando de anhelitu etatum
dignior iuvenis est plurima et magis assidua et non est vehe
mens valde quando ipsi non sunt completi in corporibus suis
et suis virtutibus quia necessarium est ut crescant et anhelitus
ipsorum frequencia et velocitas vehemens cum mag
nitudine aliquali veniente cum illa vehemencia. Iuvenum
autem anhelitus sunt maiores sed sunt minoris velocita
tis et frequentie et necessitas consequitur iuvenis cum magni
tudine. Senum vero anhelitus sunt minores in inter vallibus
addicionis quam anhelitus iuvenum et non sunt in similitudine
anhelitus decrepitorum. Sed decrepitorum anhelitus sunt mi
nores et tardiores et vehemencius .... propter illud quod est
non occultatur. anhelitus repletorum ex cibis et impregnatarum et ydropisi
corum anhelitus declinat ad parvitatem
et frequentiam quando velamen est coartatum a motu dil
latationis. Et propterea quod monstratur eorum anhelitus non est
ex causa velocitatis et frequencia si est virtus suffi
ciens. aut frequencia sola si est virtus debilitata.
Balneati quidem calida anhelitus balneati
magnificatur anhelitus propter necessitatem et propter leni
tatem instrumenti. et fit velox propter necessitatem. Balneati vero
frigida vero est contrario. anhelitus dormientis
Cum virtus in ipso est fortis tunc eius anhelitus ma
gnificatur et fit rarus propter causam predictam in capitulo
pulsus. Et est eius constrictio maior et velocior quam ipsius
dilatacio quando dignior in ipso est plurima. anhelitus do
lorosi in membris pectoris.
Est sicut scivisti in dolorosi in membris pectoris
eius quod preceperunt est exinde. ipse cum declinat ad
parvitatem et velocitatem. et quia debilitatur. et quia est
difficilis. et quia tardatur quando non est inflamacio et fit
frequens sicut scivisti et sunt parvitas eius et velocitas ipsi
plus quam eius tarditas quando est ducens ipsum ad rectitudinem
plus conveniens et tarditatem dilatacionis est plus quam ipsum du
cens ad facilitatem et ut noceat ei cum magnitudine dil
latacionis vehemencius quando ut noceat ei velocita
te. nam inflamacio cordis et calefactio non excusant
ex velocitate quoniam ledatur eis. anhelitus eius cuius
Oportet ut succurratur anhelitus constringitur propter
ei quando fit cum constrictione quando ... causam et anhelitus
ex parte velocitatis et frequentie in plurimo humidas asma.
tici quando fit anhelitus eius parvus strictus frequens et
anhelitus humidus asma est ex eis quod velocius sunt
in capitulo suo. anhelitus humidum cameli rubrica.
Quando laborat in dillatacione pectoris torcius
cum caliditate et exsufflacione et non est illic ca
liditas in quantum accidit virtutem quando huius habent egritudinem
vel ultimatur est in debilitate sed virtus in humidis perpleuro
mam est asma et remanens anhelitus humidum de col
lacione et suffocacionem et quod ambobus sunt similia.

sup ipm anhe litus fit ostringi

senio vilis de anhelitu naturarum et dispositionum ... anhelitu etatum

anhelitus repletorum ex cibis aut ... ydropisi

anhelitus balneati

anhelitus dormientis

anhelitus dolorosi in membris pectoris

anhelitus eius cuius anhelitus constringitur propter ... asma

anhelitus humidum camelini

anhelitus ... collacione et suffocacione et ... ambobus ... similia

H

[asmate] [decrepitis]

Est cum dilatatione magna et cum velocitate et frequentia propter velocitatem et dimissionem membri et non est exitus ex sufflatione asmatis. **De asmate.**

Asma est egritudo pulmonis in qua patiens non invenit excusationem ab anhelitu frequenti sicut est anhelitus quo laborat post fortem festinationem. Et hec egritudo cum accidit decrepitis non forsitan sanatur [illegible] quando cum ipsa invenitur et fit difficilis secundum plurimum et augmentatur cum resupinatione. Et hec quidem egritudo est ex egritudinibus longis et cum hec paroxismos acutos secundum similitudinem paroxismorum epilensie et spasmi. Et quandoque fit propter nocumentum hec in ipso pulmone et in eis que ipsi continuantur propter inviscationem humorum grossorum viscosorum in arteriis et [illegible] earum venis et [illegible] earum brevibus et quandoque est in canna pulmonis. Et quandoque est in cavitate pulmonis et locis vacuis. Et iste humiditates quandoque sunt effuse ad ipsum ex capite et precipue in regionibus meridionalibus quandoque sunt expulse ad ipsum ex locis aliis. Et quia ex congregatione earum in ipso fit strictura eius et constringitur paulatim paulatim. Et quandoque fit propter humorem non existentem in pulmone et arteriis eius immo in eo effusum ex capite aut ex pectore aut congregatum in eo. Et propter [illegible] anhelitus adveniens cum ascensus fit est propter ea que stomachus comprimit velamen et velamen comprimit pulmonem. Et ex quibus infrigidatur aut congelatur quandoque adiuvat ad faciendum asma. Et isti quidem humores quandoque nocent sua qualitate. Et quandoque nocent sua multitudine. Et quandoque fit secundum [illegible] ex siccitate pulmonis et siccitate eius propter corrugationem aggregationis eius ad seipsum. Et quandoque fit ex strictura eius. Et quandoque fit propter nocumentum proveniens ad membra anhelitus que non dilatantur sicut est stomachus ex humore in nucha et cerebro aut catarro expulso ad ipsum ex eis. Et quandoque fit propter quantitatem membrorum vicinorum comprimentium membra anhelitus que non dilatantur sicut est stomachus plenus quandoque comprimit velamen. Et quandoque accidit propter multitudinem vaporis fumosi qui continetur in pulmone et pervenit ad eum. Et quandoque fit propter ventositatem contentam in membris anhelitus comprimentem anhelitum. Et quandoque fit propter parvitatem pectoris quia non sequitur ipsum necessitas ex anhelitu et fit illud [illegible] equale in anhelitu sicut accidit in alvo ex parvitate stomachi. Et quandoque fit asma vehemens et fit anhelitus propter [illegible] et quandoque multotiens mutatur ad peripleumoniam. **Signa.** Si fuerint cum asmate humores aut humiditates in canna ipsa erit illic constrictio in ipso anhelitu cum excreatione et exsiccatione et retentione membri stantis et gravitas cum sputo veniente ex loco propinquo. Et si fuerint humores ex catarro erit subito et si non erit paulatim. Et si fuerint in eis diuturnus perseverabit diversitas pulsus tremulosa. Et quandoque adducit ad tremorem cordis et confirmatum et [illegible]. Et plurimum pulsus habentium asma est tremulosus. Si non fuerit ex spatium quodcumque minus sit non erit tussis. Et si fuerit cum quantitate [illegible] principiorum significat ipsum illud quod preexistit. Et si fuerit cum quantitate vicinorum significat ipsum adductum ipsius propter exsiccationem membrorum ipsorum aut repletionem accidentem in eis. Et si fuerit a catarro significabit ipsum dispositio eius. Et si fuerit ab eruptione sanguinis subito ad membra anhelitus significat illud quod precessit de apostemate et collectione deinde quod provenit ex eruptione. Et si fuerit a siccitate significabit ipsum sitis et paucitas sputi omnino et quod sputum cum recipit quod humectat et administratur quod humectat. Et si fuerit propter ventositatem significabit ipsum levitas pectoris [illegible] cum constrictione que diversificatur secundum acceptionem eius quod inflatum est et eius quod non est inflatum. Et si fuerit propter frigus complexionis pulmonis et sic fit in decrepitis tunc ipsum paulatim incipit et confirmabitur.

Intentio quidem ab initio **Cura asmatis et constrictionis anhelitus et precipue** est ut perveniatur ad [illegible] **patientis eius.** [illegible] humiditates que sunt in pulmonibus cum [illegible] et equalitate. Et si causa est propter nocumentum accidens in eis propter humiditatem est propter multitudinem tunc evacuabis corpus procul dubio cum solutivo. Similiter medicinis subtiliantibus calefacientibus mundificantibus absque calefactione vehementi perducentes ad siccationem membri et subtiliationem eius. Et propter hec antiqui non apposuerunt in confectionibus aut asmatis opium neque iusquiamum neque mandragoram nisi sit [illegible] propter illud quod prohibitio catarri quandoque multiplicatur in modum [illegible] ex [illegible]. Et propter hoc oportet ut assidue fiat humectatio membri et mundificatio eius cum est grossa et viscosa et non sis contentus subtiliatione aut incisione parva. Et quia additur labor eius et [illegible] in pulmone. Et similiter omnia que provocant urinam [illegible] provocant [illegible] subtile ex humiditate tunc sentis cum asmate [illegible] Et oportet ut permisceas cum medicinis pectoris medicinas egritudinis eupatorium et absinthium et illud quod [illegible] sit vehementis est sic rubea tinctorum et etiam aristologia. Et cum ille qui curatur est puer oportet ut permisceatur tunc cum medicinis lac [illegible] eius et detur ei sufficientes medicine equales sicut feniculum humidum cum lacte. Et ex eis que iuvant ad mundificationem eius galli decoctum. Et ex regimine iuvativo eius est ut administretur fricatio pectoris et que secatur ipsum cum manibus et mantili aspero precipue si fuerit illic anhelitus propter [illegible] fricatio equalis sicca absque unguento [illegible] lassitudo tunc ei administrentur unguenta. Et oportet ut [illegible] administres in quibus [illegible] et abrotanum et [illegible] et fiat cum eis fricatio vehemens. Et si [illegible] est plurima tunc necessaria est purgatio eius cum solutivo [illegible] ex eis que sunt sicut semen urtice et polipodium et centaurea [illegible] et pulpa colloquintide. Et ex regimine [illegible] propter pulmones et [illegible] est administratio [illegible] ad fortitudinem et longitudinem. Et ex regimine [illegible] est administratio [illegible] post comestionem [illegible] aut potationem [illegible] baurach cum [illegible] de melle. Et illud quidem [illegible] et debilitatur res. Et [illegible] Et est in regiminibus pectoris [illegible] absque timore. Et [illegible] quidem est ut [illegible] et [illegible] die et nocte deinde [illegible] et comedat ille ieiunus. Et [illegible] sumatur sinapis et sal ammoniacum [illegible] baurach armeni [illegible] et [illegible] mellis et [illegible] mellis [illegible]. Et ex regimine bono [illegible] est assiduatio lenificationis ventris et [illegible] eos ad illud [illegible] capparis [illegible] et [illegible] cum medulla [illegible] Et si [illegible] non fit lenificatio [illegible] in potu aqua [illegible] in qua vehementer decoctum est [illegible] euforbium. Et [illegible] quidem est vehementius iuvativus in hac egritudine. Et si sumatur ex aqua in qua [illegible] cum melle est vehementis iuvamenti. Et similiter [illegible]. Et similiter decoctio ficuum et [illegible] et ruta [illegible] sumatur ex ea cum melle. Et [illegible] decoctio [illegible] cum ficubus pinguibus cum melle plurimo admis

[No[ta]]

tere cum cibum tpre longo et reiteret post ipsum. Et
simil decoctio passularum et fenugreci cum aqua pluui
ali. Et ex regimine eius est exercitium in quo gradatim
cum fiat ex tarditate ad velocitatem ut non fatigat
accidere eis festinatio perforationem propter ea quia ipsa
mouet materiam laboriose. In cibis non eorum oportet ut
sit grossarum silicis cum quo diuinus in exercitio ut sit eo
in primo coctus leuis semina ut ciminum et ani
sum et silia ex massa fermentata. Et sit eorum
uina subtiliatiua in quibus ponitur semine arasede
et ysopi et origani et calamenti et pinguedines.
Et cibi eorum sunt ex adipibus leporum et cum et gra
sel. et proprie uulpis et papue eorum pulmones
Pulmo cum uulpis medicamine est huius egritudinis
cum exsiccatur et datur ex eo in potu pondus .ij. ʒ. Et
similiter pulmo ericij campestris. Eorum uero carnes
sunt pisces petrosi. Animalia non latinales
sicut pulle aues et sturne et perdices et iuvenes gallorum
conferunt eis et quidam ponunt lingua arietis in cibis
bruitis asina. Et eorum uina sit subtiliatiua
odorifera antiqua pauce quantitatis. Et qui uo
luntas ad est ut multiplicet maturatio et iuua
mentum ad spuendum accipiat ex eo subtile valde.
Et sirupus de melle confert eis. et iuuenis dulci
bus aduentis cum aliquo subtiliatiuo aduentu eius
est iuuamentum ipsis propter illud quia in eis est exalatio
et leuificatio et calefactio equalis et oportet ut eligat
mane cibum et potum et non sitiente ex aqua sibi no
uno plus uitibus. Ex rebus autem quas oportet eos
uitare est balneum post quantum possunt et proprie post cibum
et sompnus plurimus et proprie sompnus diei. et sompnus post
cibum est res notabilior eis ne adueniat eis spu
tum uehemens et lassitudo et calitas tunc namque dor
miat parum. Et oportet ut uitent omne genus in quo
est inflatio. Et oportet ut uitet potare post cibum si
ne sit aqua siue sit uinum. Medicine uero forte
solutiue que eis conueniunt sunt sicut si in potu sumant
oppoponacum et pulpe colloquintide. amborum ana
ʒ. s. cum aqua mell. aut castoreum cum armoni
aco. Et pillule de agarico necessarium est cum in illis
bus qui cum fortis sit quarum descriptio. Recipe agarici
partes .iij. radicis lilij. prassij. amborum ana partem
.j. turbit pigre .iiij. pulpe colloquintide sarcocolle
amborum ana ʒ .j. conficiantur cum rob et sit potio
earum duarum ʒ. Et est pulpe colloquintide medie
tas aurei. anisi sextam aurei. conficiantur cum aqua
et fiant ex eis pillule et administrentur post administra
tionem clisteris puri cum ipsis pro dieta et sit ex
eis quod sumitur sicut est aqua sicce et oleum sisaminum
et bauracis et quod cursu eorum procedunt. Et item plus
pe colloquintide drame .ij. seis urtice ʒ .j. epi
thimi ʒ .s. conficiantur cum aqua mell. et sumitur potio
una et expectent super eam tres hore deinde po
tent ʒ .j. aut tres aque mell. aut est pulpe
colloquintide et sechra equalis bauracis medie
tas partes radicis lilij. oppopoponacis amborum ana
pondus .j. fiant ex eis pillule sit potio earum extrema ʒ.
et s. usque ad duas ʒ. et expectetur hora una.
Et detur in potu post eas media tortella aqua mel
lis et sumatur aurei .a. sal quem ipsam ponunt me
dius aurei. sua cinamomis asinini medius aurei.
fiant ex eis .viij. trocisci et bibatur trocistus unus ex
eis una die et die altera non. Et potio sit cum
aqua mell. ista cum leniunt naturam et fauent spu
tum cum facilitate. Intelligas uero medicis oportet
ut permutatio fiat et non continuetur una medicina
ex eis assidue et amplectetur eam natura. Et item
me medicinas et corpus sunt proportiones que non com
plenduntur nisi cum experimento cum grosso experientis

consequens quod sit magis iuuatiuum. Et oportet ut obseruetur
post effusionem mei. Vel an si fuerit ex capite ingre
ditur cum curatione catarri cum regimine munda
ficatiuo humorum. et quidam ponunt in eo nerconi
cum. Et lunum armenum est mirabile in prohibendo
catarrum. Distinctio uero medicinarum est sicut medica
mentum diascordion. et sicut aristologia rotunda. sumatur
in potu omni die ʒ. s. cum aqua. Et sicut sapinum
cum vino et semini iuniperi et nux cipressi. et in alfesine
et alfesinsten .iiij. damch. et medium cum aqua mundi
cum. Et est acetum in quo infusum est de semine urtice.
mel. dec. duarum ʒ. Et semini nasturcij super quod dis
tillatum est oleum amigdalinum dulce. et mixtum cu
bee medietas. et quarta ʒ .iiij. cum oximelle
squilliticum. oximel uero squilliticum iuuatiuum est ualde. et
squilla assata in prunis. et proprie cum melle et aristolo
gia .iiij. et duo calamenti et sechra et lilium ealitum et
camepitheos et castoreum et est decoctio centauree
Et centauree .ij. species iuuatiue sunt eis in omni
bus dispositionibus. s. grossa ad motum in principio et minu
ta ad quietem in postremo fiat electuarium cum melle et
et gluten albanum solum aut cum pauco puter. et
aqua .iiij. Et oppoponacum fortiter iuuat in hac
egritudine. Vinum est ex eis quorum maxime mala
est timenda est in iuuis. Et mentum sulphuris est eis
uehemens iuuatiuum. Et est sumatur nasturcium et
sisamum. amborum ana ʒ .xxx. et ysopi sicci ʒ .vij.
et sit potio eius semi quantitate testaticam. Et est
pulmonis sicci .v. calamenti montani .iiij. seis
apij. folij uiridi amborum ana .viij. armoniaci
piperis amborum .iiij. seis musq cum .ij. Aut sume
succum squille cum melle equalis mensure cum spuma
separatur et coaguletur super prunas et detur ex eo in
potu mixtum cum cibum et in die post ipsum. et est
calamentum et alasse et ireos et piper et anisum conficia
tur cum melle et administretur ex eis quantitatis in primo
unius auellane mane et sero. Et est polium et selin
armenum et camedreos et castoreum et olibanum. et
ysopi. omnium ana. aurei .j. sumatur et cum melle mis
ceatur et sunt potiones .ij. Aut bauracis .iiij. pip
iis albi .ij. ammi den .iij. armoniaci .ij. conficiantur
est cum rob. et sit potio eius quantitas fabe unius gi
cum aqua mell. aut castorei et aristologie .iiij.
et armoniaci omnium ana. aurei .j. piperis .x. grossum musce
aurei cum rob. iuue. et potio ex eis sit quantitas fa
be unius cum oximelle et est prassij et costi et storax
ac et granorum pini omnium ana. aurei .j. polij et casto
rei amborum ana. aurei .j. piperis albi succi cinamomi
ninus asinini omnium ana. aurei .s. conficiantur cum mel
le. et sit potio fabe .j. cum aqua mell. calefacta. Et
est sinapis et bauracis amborum ana partes .ij. ca
lamenti fluuialis et succi cinamomi asinini amborum
ana partes .j. conficiantur cum aceto squilliticum et sit po
cio eius quantitas orobi in aqua mell. cum in
ieiunio. aut sechra et absinthium et ruta conficiantur
cum melle aut coagulentur cum decoctione mell.
Et melius est sumere in potu cum oximelle. aut
decoctione calamenti cum ficubus et proprie cum fuerit illic
calliditas. Et scias quod enula et aqua eius uehe
menter iuuant hanc egritudinem. Et ex medicis fortibus
est arsenicum cum gumma pini ex quo fiant pillule
ad asma et detur in potu arsenicum cum aqua mune
Et detur in potu arsenicum cum aqua mell. et sulphur
cum ouis mollibus coctis in aqua. Et ex medicinis
bonis proprie equalium est ciminum cum aceto.
comixtum et est iuuatiuum ualde ad anhelitum spa
smus. Et est muntalago sinapis albi cum equa
li mensura mell. decoquitur ut electuarium. et administretur
Et ad uehementiam permutationis constrictionem anhelitus

sumatur bauracii .iiij. ʒ. cum .ij. ʒ. nasturcij .i. v.
ʒ. aque et mell'. Conferunt ei ea que lenit pectus eg-
ne statim. et sunt [illegible] sanitate. Et olea
que distillantur in poris eorum sicut sunt oleum amigda-
linum dulce et amarum. et oleum de pineis. Et un-
ctiones sunt sicut oleum de lilio et oleum laurinum. et
ex eis confricando inungatur pectus. et sil'. oleum
anatinum. Suffumigatio autem fiat sicut arsenicum
et sulphur ex quibus fiat suffumigatio cum adipe
renum. et et mirra et costum et cassia et careus et
et aristologia. Et et storax et galbanum et aloes
cultense. et et arsenicum et aristologia lo. terantur
et confitiantur cum adipe vaccino et fiant ex eis avel-
lane et suffumigetur ex eis cum .ʒ. i. x. diebus fiat et
omni die et. In asmate autem et constrictione anheli-
tus facta propter vapores fumose dominantes in corde
et ab humoribus existentibus in arterijs et cordis con-
cavitatibus. et melior est illa que fit in latere sinistro. In
cura autem eorum propter ventositatem intrinsecam est due res
Quarum una est resolutio ventositatis cum [illegible]
te que fit cum substantiis notis. et secunda est apertio op-
pilationis ut inveniat quod inobediens est exitum ad dis-
solvendum meatum. Et ex eis que conferunt ad hoc est in
unctio cum oleo de neride. et oleo laurino et oleo
rutaceo. Et exemplis [illegible] est aneti
et camomilla et sansucus decoquantur et vaporet ex
eis pectus et [illegible]. Et ex eis que [illegible]
sumuntur sunt [illegible] et bomorusia et [illegible]
et et sapini et oppoponacum. et sit potio cum lib-
[illegible]. In asmate autem et constrictione anhelitus facta
propter catarrum oportet ut laboret cum cura [illegible] ca-
tarrum et faciente spuere quod aggravatum est. Sed illi-
us extimatio est ex constrictione anhelitus [illegible]
et est [illegible] species difficultatis anhelitus
et non est ex [illegible] constrictionis anhelitus [illegible] cum
[illegible] difficultatis anhelitus. Facta vero a sicci-
tate et ex siccatione confert potius lactis asini et
capre et succi [illegible] et humidi. et oleum amigdalinum
et sorbitiones [illegible] ad menta ex
humectantibus et fugiat [illegible] cum potentia
resolutiva et exsiccativa que sunt ex eis que [illegible].
Et conveniunt eis epithimata humectantia et empla-
stra et ungenta tenera. In constrictione vero anhelitus
facta propter caliditatem cum qua inveniuntur inflamatio oportet
ut administrentur emplastra infrigidantia et [illegible]
infrigidantia. et invenitur species malitie anhelitus
in constrictione anhelitus et [illegible] et aqua
ordei confert valde [illegible]. In facta vero a frigore
[illegible] bibita et illinita et decoctio fenu
greci cum passulis confert eis. **Cura reliquarum spe-**
Si fuerit cum malitia anhelitus **rum anhelitus**
caliditas cordis administrentur medicinas infri-
gidativas bibitas et linitas. Et si fuerit cum mul-
titudo vaporum que sunt in ipso corde aut in pulmone
venientium ad ipsum ex locis aliis flebotomia [illegible]
et administretur evacuatione cum aqua [illegible] accepta
cum oximelle cum yera pig. et administrentur frica-
tiones manuum et pedum. Et si fuerit cum humiditas
subtil' administretur [illegible] eius quod [illegible] cum ingrossatione
Et si fuerit cum humiditas equal'. [illegible] si ipsa erit
opilativa administretur quod abstergit sicut sunt grana pi-
nearum et nuces et passe. Et confert malitie anhelitus
huius [illegible] ex aqua [illegible] huiusmodi. aut aqua
rute. Si autem fuerit humiditas grossa administretur mun-
dificativa [illegible] fortis [illegible] sicut est squil-
la et ysopus et [illegible] quod dictum est
in cura asmatis et que nominantur in pectoralibus. Et
si fuerint vapores et humiditates venientes ex lo-
cis aliis cura [illegible] ex eis [illegible] cum

[illegible] capitis nisi [illegible] ex
debilitate [illegible] non [illegible].
Et cura quod advenit ex locis aliis cum attractio-
ne medicinarum ad partes alias post flebotomiam et evacuationem.
Et sepe confortare pectus cum eis que sunt sicut aris-
tologia et [illegible] et agnum [illegible]
rum et confortatum confert valde in mundificatione
capitis. Et si fuerit cum [illegible] administrantur ea que
ipsos confortant. et confortent spiritum in eis et [illegible]
ficent ipsum sicut sunt olea bene redolentia. Et
si fuerit propter [illegible] aut malitia complexio-
[illegible] cum eo quod dictum est in suo capitulo. Et si fu-
erit cum [illegible] stomachi conforta stomachum et conforta ipsum
cum eo quod dicitur in suo capitulo. Et si fuerit ex frigore
administra ea que sunt sicut [illegible] et bomorusia
et [illegible]. Et si fuerit ex siccitate administren-
tur ea que sunt sicut penidie cum lacte multo et que dixi-
mus in capitulis aliis. Et si fuerit ex ventositatibus ad-
ministra vaporationes post dictas in asmate. Et
emplastra et alia. Et scias quod careus est ex summa
medicinarum conferentium malitie anhelitus et
difficultati ipsius propterea quod confortat [illegible] an-
helitus et facile ipsum efficit. **Cura difficultatis**
Si est illa ex humiditate **anhelitus ex humiditate**
Ga. precipit dari [illegible] confectum cum melle in
omni mense bis. et sit potio eius .xxv. karate.
Et in die in quo eger ipsum sumit non loquatur nec
moveatur cum illum duobus diebus. et in hora septima
recipiat panem cum vino mixto. et in sero vitellum
ovi cum medulla panis. Et in mane [illegible]
[illegible] in quo sudet [illegible] et balneetur in sero
illius diei. Si autem [illegible] non removetur administre-
tur confectio [illegible] et [illegible]
[illegible] egritudo. Et si egritudo fuerit ex ca-
pite administretur ablutio capitis omni ebdomada
bis cum sapone et bauracii et utatur [illegible]
et gargarizet cum [illegible] cum aloe et mirra
et utatur [illegible] cum fricatione [illegible] dorsi
et utatur ligatione crurium incipiendo a superioribus
procedendo ad inferiora. et administrentur mun-
dificativa [illegible] et pill'e huiusmodi. et [illegible] et
[illegible] rute et [illegible] absinthii sumantur partes
equales. et omni die informentur ex eis due pill'e
ad modum ciceris. et sumat post eas oximel [illegible]
squilliticum. Et item alie. [illegible] castorei [illegible] am-
borum [illegible] absinthii amigdalarum amara-
rum [illegible] fiant pill'e sicut cic. Et e-
lectuarium [illegible] est bonum eis. Et [illegible]
sanguisuge que sunt [illegible] cum [illegible]
[illegible] cum
melle et administrentur omni die ex eis [illegible]
[illegible]. Et omnis iste modus confert cum [illegible]
[illegible]. Si non est ex caliditate [illegible]
valde. [illegible] .ʒ. vi. [illegible] .ʒ. [illegible]
[illegible] .ʒ. ij. lacte aristologie [illegible]
[illegible] absinthii. [illegible]
[illegible] .ʒ. iij. [illegible] .ʒ. [illegible]
et [illegible] et cucurbite. et [illegible] .ʒ.
.i. [illegible] .ʒ. i. Et
oportet ut administretur evacuatio cum eo quod educat huius-
modi [illegible]. Si autem fuerit propter debilitatem advenien-
tem [illegible] oportebit ut curetur
cum eo quod confortet spiritum qui est in [illegible] ex oleis calidis
odoriferis sicut est oleum [illegible] et de lilio.
et [illegible]. et oleum [illegible] cum speciebus ut pipere cina-
momo et [illegible] et [illegible] ex illis oleis et
oleum [illegible] et [illegible] ipse est [illegible]
Et si fuerit cum [illegible] adveniens [illegible]
nervorum curetur cum eo quod [illegible] ex locis [illegible].

X

Vocis fen. Tractatus primus. De voce.

Vox est lactis qui est apud epiglotum cum mensuratione arterie et expulsione aeris egredientis et percussione eius. Et eius instrumentum est epiglotus et corpus sicut lingue fistule. Et est instrumentum primum iuvamentum et reliqua instrumenta sunt iuvantia et adiuvantia. Et emittentis instrumentum eius est velamen et lacerti pectoris afferunt allationem aeris velamini qui inundat apud epiglotum. Cumque ita sit tunc nocumentum accidit ei aut ex causis efficientibus que per causam mutant membra. Et eius quidem nocumentum aut est defectio aut alteratio aut diminutio per raucedinem aut acuitatem aut gravitatem aut asperitatem aut tremorem aut aliud. Et unaquaque harum causarum non fiat egritudo nisi cum malicia complexionis singularis aut cum mala compositione ex carnositate et lesione accidente epiglotto aut per illud quod accidit ei ex solutione singularis et incisione aut apostemate aut dolore aut percussione aut casu. Et quia est nocumentum cum ipsa eadem et quia est cum complicitate principii propinqui nervus qui dilatantur ad illos lacertos et principia eorum et longinqui sicut est cerebrum. Et quandoque cum complicitate membrorum nutrimenti quod est ex membris nutrimenti aut membris anhelitus aut continentibus aliquod que sunt ventris et pectoris aut continuum cum aliquibus que est ex spondilibus spine imo ex palato. Nam si alteratur ad humiditatem aut siccitatem et asperitatem tunc ipsa alteratur vox. Et ex hiis quinque est in casu uvule et duarum amigdalarum. Nam hiis cum vocem emittit sentit quasi compressionem fortem sustinentem esse necessariam mutationem. et quandoque oppilant gutturum eorum apud vociferationem. Ex parte autem lacertis fit quando vox alteratur per vehementiam caliditatis pulmonis aut frigiditatis eius aut humiditatis ipsius per causam fluxum ad ipsum ex capitibus aut per causam catarri ad ipsum aut siccitatem ipsius. Caliditas autem magnificat vocem. et frigiditas acuit eam et minorat eam et siccitas asperat eam. et facit eam similem vocibus gruum. humiditas facit eam raucam et plenitudo equat eam et facit eam planam. Et quia replet pulmo humiditate et causa non est in ea non est possibile homini emittere vocem altam neque claram. quoniam illud est cum quantitate claritatis pulmonis et epiglotis et complexione claritatis amborum. Et quia diversificatur vox in quantitate et claritate sua secundum dilatationem canne pulmonis et epiglotis et constrictionem eam. Et quando fiunt fortia nocumenta per causam in membris mittentibus et adiuvantibus destruitur vox. et non oportet ut destruatur locutio. Locutio namque quandoque completur cum anhelitu equalis sicut faciebat hic in ipso remissio eius accidit frigus cum esset necessarium ut discopriet cum ferro quod destructa est vox eius. Et fiunt aliqui cum curantur a scrophulis incisus est nervus duorum nervorum reversivorum quod abscisa est medietas vocis duorum lacertorum. Et cum nocumentum est in lacerto dilatato fit vox rauca. Et quandoque est in lacerto motivo dilatativo et vox perforativa immo quandoque accidit ex eo perforatio. et quando est in lacerto movente et constringente est vox sufflativa. Et quandoque destruit eius operatio destruit vox. et quando accidit ipso mollificatio non integra et dispositio eius similis est tremori tremit vox. et quandoque non pervenit ad humiditatem ad hoc ut mollificet raucescat vox. Raucedo ergo cum accidit ab humiditate est parum et cum multiplicatur parum perimit et si multiplicatur plurimum destruit. et quandoque raucescat vox per dilatationem istam vociferationis que accidit per eam lassitudo aut apostema aut tensio et deterior est ea que est per catarrum. Et quia raucescat per frigus difficile et calorem superfluum cum eo quod ostenditur ex complexione. et similiter ungulle et cibi asperi et raucescit

cat per multitudinem clamoris et detrimentionem humiditatis cum eius ad tumorem corrumpentem guttur et epiglotum. Et raucedo que accidit decrepitis non sanatur. Et cum fiunt estas septentrionalis sicca et eius autumpnus meridionalis pluvialis cum raucedo multiplicatur in ipso. Et raucedo qui apparent sunt plurimum cum vi convenienti voci. Et scias quod convalescentes et debiles et religiosi similes cum debilitate sua eius per paucitatem virtutis eorum sunt qui deficiente ab operatione facere plurimo quod angustat eorum epiglotis ita ut acuatur eorum vox. et qui mittit debilis ut dilatetur epiglotum suum et gravetur vox eius non auditur omnino. Cura.

Cura abscisionis vocis est ut si fuit per maliciam complexionis in quibus est lactis aut per aliud nocumentum cum eo quod oportet in mepositio quod fit ex eis quod sanetur. Et ille quidem que sentit initium abscisionis vocis oportet ut incipiat ad eum reundi. cum quo fortis fiat accipiat quod intelligi ...n cum xilixati et sisami excorticati et lactis bovi ouium cum coclearum I. et suavat ipsam cum aqua omni die tribus vicibus. Et oportet ut sorbeat quod de coquitur in inferiori parte granati melissa dulcis et decenti sepulti mane cum oleo et assumpti ab eo cum leniter et eradicetur quod ideo supinus et iaceat quod supposito est cum spatula et effundetur in ipsum parum aque zuccari et bibat. Et si fuit ex humiditate in lacerto propinquo epiglotti aut epiglotti perveniente ad finem in mollificatione et non sit illic dolor. et sint illic constrictio et gravitas oportebit tunc ut sumat ficus siccas et calamintam et decoquantur deinde misceantur cum gummi arabico contrito cum decoctione sua donec fiat sicut mel et deglutiatur. Aut sumantur mirra et cinerus cum coagulato uvule. Aut sumantur cera vi et z s. mirre et sua ligni thuris omnium ana z I. agregentur omnia cum rob uve et coagulentur. aut sumantur cere I et assa fetida medietas et mellis tres decoquantur donec coaguletur et fiant ex eis pillule et teneantur sub lingua. Et ellinii de caulibus confert ei et masticatio minorum caulium humidorum et sorbitio aque eius paulatim est iuvativa. Et qui non confert ellinii de caulibus ponatur super ipsum parum asse fetide et farina orobi et femigreci et porum de semine et anabari et cepe et sicut eius et allea et fistici et uva dulcis hyemalis et sumat cum coditum cum lacte ultimum ingestione et terantur donec fiat similis medulle et ponatur super ipsum medietas ipsius de pipere longo contrito sicut alcohol et quarta eius decrocco similiter et quantum est totum de amido et committatur cum calore resoluto et ... aut cum melle quod sit purum valde. Et ex hiis illi que confortant sensum sunt sicut pedes et extrema et que pedes vaccarum ex quibus comedat. Et oportet ideo quod cum sic accidit minorum tunc et que cum complexione in eius et eius signum est ut non sit cum raucedine magna immo parva et acuitate et claritate quidem que est cum asperitate et dolore ut sumat in hora dormiendi ex oleo violato recenti dulci coclearium I cum zuccaro calefacto. et confert ei mucilago seminis psilii cum aqua zuccari plurimum et albi ...edanum et vitellus gallinae sorbendum et vinum olei novorum et fictis sunt iuvativa ad abscisionem vocis sive sit ex siccitate sive ex humiditate. Et mentis fictum sanum cum calamento confert debilitati vocis et raucedini eius. Cura.

Iam scivisti causas cum lesionibus vocis et asperitatis raucedinis et scias quod ille cuius vox raucescat oportet ut alienet a se omne acetosum et salsum asperum et calidum acutum in vel per hominem et incisionem tunc cum vitetur eius per ... cum medicinis lenificativis. Si autem raucedo accidat ex multitudine vociferationis assumat ficum et mictere et alaco per eas equales et confiant ea cum rob et sorbe

at ex medulla tritici et hordei et brassice et ordei et oleo
amigdalino et zucaro et utatur cum vino nive. Et post
illud quod dicitur in inrasione vocis et proprie melius de assa fetida
et zucaro et sic illic caliditas est. Detur eis de acetosis, pluribus
et malis et aqua ordei et gumma [illegible] et amili
et amigdale. Et si fuerit cum frigore iuvatur et cum me
dicamine de assa fetida et zucaro partes equales et ut fiant
sinapis assari ℥ iii. piperis ℥ i. mirre ℥ vi. storacis
calamite galbani amborum ana ℥ ii. fiant ex eis
pillule et teneantur sub lingua. aut sumantur mirre pondus
℥ ii. et olibani ℥ x. confingantur cum vino. Et si fuerit
cum vociferatione et laxitudine confert ei balneum
sicut confert reliquis speciebus laxitudinis. Et conferunt
ei cibi mollificativi et conglutinativi sicut lac et
vitelli ovorum sorbilium cum sale citri et sorbitiones
note et vinis de acetosis et malis et que sunt similia
eis. Et pillule ex amilo facte et dragaganto et succo
liquiritie et gummi et pillule lenitive digestive. Si autem
fuerit ex parte resolutionis cum eo et similiter gargarismata
et confectiones mellis que lambi possunt mollificati
vae lenificative que sunt ex summa eorum quibus curantur
squinancia calida. Et similiter sorbitiones que aggregantur ad glu
tinationem et ad stictionem absque mordicatione sicut
facta ex farina fabarum et semine lini et fortius in hoc
est gumma alborum. Et convenit huic habere [illegible]
ut abbreviat vini potum et proprie impuri. Et qui
fuerit ex parte calida bibat vinum dulce et [illegible]
de tritici et amiri confert eis. Et qui est ex humiditate
cum non est necessaria excusatio quoniam necessaria sunt per eam
in incisione vocis et omnis ille medicine confert ei et sor
bitiones facte ex farina fabarum. Et ex eis est decoc
tio orobi que est iuvativa in hoc capitulo et res que sunt in ip
mo gradu abstersionis et similiter triticum et lac et mirrum et sq
illa et que proveniunt cum succo earum. Et si fuerit hec in raucedo
humida ex catarro detur huic eam papaveris et rob
eius. Et ex eis que clarificant vocem asperam et tri
bulatam est masticatio cubebe. Et ex medicinis remo
ventibus raucedinem est aqua gummati ferventis in qua
prius distillet oleum in modo et proprie de[ni] butirum
et congelatum vive et radix lilii et rob eius de[ni] fa
be cum melle et decoctio ficuum ut fabe. Et de
medicinis convenientibus lenitati pectoris que bona
sunt ei sunt fabe et gumma pini et passe et sic et gum
et fenugrecum et semen lini et dactili et radix lilii et
amigdale et proprie amare et cannae zucari et selexte.
Sirupus de melle et rob portulace purus. Et ex medicina
mus calidis sunt mirra et assa fetida et piper et galba
num et olibanum et gluten alborum et calamentum et gum
ma pini et storax calamita et acetum squilliticum
quoniam non est ex caliditate et siccitate et radix [illegible]
a. Et ex medicinis frigidis sunt semina cucurbite et cu
meris et amilum et dragagantum et gummi et muscila
go psillii et iulep et succus liquiritie et vitelli ovorum
sunt ex quiescentibus medicinis adhuc ut cum eis com
ponantur reliqua medicine et similiter lac mulctum novum.

Accidit asperitas vocis et eius curatio.

Asperitas vocis ex frigiditate et extensione laceri
ti pectoris et ex dissolutione que est sicut spasmus et ex coitu
et ex vigiliis. **Cura.** Et cura eius est abstine
ntia ab eis quos diximus et dormitionis dimissio
cum alio et dimissio equivalens cum delectatione.
Et recipiat lenificativa per decoctum in capitulo raucedi
nis et ficus humidas et siccas et passe et proprie in iuse
in oleo amigdalino sunt maximi iuvamenti. Et
illis quibus accidit ex incisione vive raucedo recen
tius est ut decoquant coagulum vive cum equali quan
titate mellis secundum quantitatem quod removeri possit ex
eo spumia deinde commisceatur cum aqua calida et fiat
cum eo gargarismata et in potu patiens ex eo sumat

et antiquum eius iuvativum est quod recens. **Vox bre**
vis fit.

Causa brevitatis vocis est brevi
tas anhelitus et oportet ut generent in prolongatione
anhelitus eius ut consuescat comprehensionem anhe
litus et gradiatur in exercitio et ascensione et descen
sione et in collibus et gradibus et cautela eius et cursu
sione et faciant necessitatem anhelitus ut gradiatur ad prolon
gandum anhelitum et prolonget moram in balneo
calido et in omni quod adducit anhelitum et festinat ip
sum et contineat anhelitum suum. et faciat illud to
tum et exercet et balneetur. Et post exitum ex balne
o oportet ut bibat vinum sanum vinum magis nutritivum
est sibi. Et similiter post cibum et stet plurimum cum an
helitu uno et somnus prolixus confert eis. **Vox grossa**
fit.

Quandoque accidit ex casu nimie re
plectionis et non facientis fistulam molli
ficativis et dilatativis meatus. Et accidit ex mul
titudine vociferationis. Et eius cura est in ma
gis pura. Et quia accidit ei qui studet in exsufflatione
plurima nimis simul et in buccinis. Et proprie per illud quod
accidit ex incisione anhelitus eorum et incretionem eius
in pulmone quia dilatantur meatus anhelitus. **Vox**
sibilis.

Et est contraria conturbatione et causa eius fit
hec [illegible] illius ex vigiliis et lassitudine et sompno
proprie post cibum et exercitio laborioso et cum coitibus.
Et cura eius est ut dimittat vocem et accedat
exercitio equalis facienti tenere et abis tepidis
et medium balnei omni mane et effugiat super
cum et exsiccativa et corruptivum penitus. **Vox tene**
bitur.

Est illa quam assimilatur voci **bibulsa et conturbata**
pluribus qui frigantur vino cum aqua. Et eius causa
est humiditas eius valde. Et confert ei exerci
tium et luctamen et continet anhelitum. Et fricatio
sicca cum panno lineo et ingressio balnei et admi
nistrent medicinas subtiliativas et incidentes
sicut pisces salsi et vinum antiquum. **Vox termi**
natur.

Precipiatur patienti eam ut non
clamet neque elevet vocem suam sed quantum est
sibi et minoret locutionem suam quantum possibile est in
sui suum et motum et saltum. et ascensionem et descen
sionem et iram et dimittat quantum potest exercitium
inanum et faciat eas quiescere de nimio ut suppleatur
et laboret ut loquatur cum ira gravauit pectus su
um cum eo quod sit sicut plumbum in frustro quodam
super pectus suum secundum quantitatem quam tollere ipsum
et patiatur. Et cibi meliores eis sunt illi qui con
fortant sensum eius et sunt pedes et extremita
tes lacte et eis in quibus sunt conglutinatio et im
pactio. **Tractatus secundus de tussi et sputo**
sanguinis fiet.

Tussis est ex motibus
quibus expellitur natura nocumentum a membris
aliquo. Et hoc membrum in tussi est pulmo
et membra que ei continuantur et vicinantur. Et tus
sis quidem pectori est sicut sternutatio cerebro et
completur cum dilatatione pectoris et constrictione eius
et motu velamenti. Et est autem propter causam propriam pul
monis aut secundum communicationem vicinationis. Et cum addu
cens tussim aut est permutatio aut quieta aut cu
rande. Et causa tussis permutantes sunt ex causis per
mutantibus complexionalibus membra pectoris lesa igitur
ne sua. aut formis earum sicut frigus adve
niens pulmoni et lacertis qui sunt in pectore aut
velaminis qui movetur natura ad expellendum nocu
mentum. aut ex aliqua causa permutationis ad veien
cum et calefaciant ea. aut aliqua res exsiccative
aut ex aere sicut est pulvis aut fumus aut
sapor cibi acetosi. aut potenti que acuti. aut
res extranea cadens in meatu quod recipit difficul
tatem anhelitus. sicut accidit ex tussi propter causam alie

rei ex calido aut potu illo nocumentum propter negligentiam et occupationem cum sermone. Cause autem tussis communiter sunt sicut ea que accidunt ex causis corporis calefacientibus omnino aut infrigidantibus et humectantibus aut exsiccantibus absque materia aut cum materia sanguinea aut colerica aut flegmatica subtili aut grossa aut melancolica et illud est raro. Si autem materia fuerit effusa ex superioribus tunc ipsa pervenit discurrens super cannam sicut discurrit aqua super parietem et non excitat plurimum tussim. Cum autem materia fundatur in spacio canne commovet tussim et similiter que mordicat et similiter cum materia fit in pulmone et vult natura expellere ipsam aut expulsa a natura et expellit aut ex aliquibus membris pectoris que impellunt eam aut ex quibus generatur. Et quandoque fit propter resolutionem singularis et apostemata et opilationes in velamine aut pulmone aut gutture et omnibus locis recipientibus has materias et nocumentum ex pulmone aut velamine distinguente quod est inter cor et pulmonem. Cause autem antecedentes sunt repletio et attractio causarum corporearum ad eas continentes partes. Et tussis quidem facta cum continentia est sicut illa que fit cum continente corporis toto in febribus et precipue cum febre adhustiva aut febre unius diei laboriosa et similibus aut pestilentiali aut propter continentem coris absque febre. Et tussis quedam alia est sicca et alia est humida. Sicca est illa cum qua non emittitur sputum. Et fit aut propter malitiam complexionis calide aut frigide aut sicce singularis. Et quandoque fit ipsi capiti eveniens apostema cum aliis ipsius pectoris ut quando maturent. Et quandoque fit cum apostemate diu tussis sicca valde. Et fit propter apostema epatis et propter suspensionis ligamentorum eius. Fit et propter apostema splenis. Et quandoque fit propter famem replentem spatium pectoris quod non expellitur nisi cum tussi. Et scias quod quandoque egreditur cum tussi res petrosa similis [illegible] grandini. Et causa eius est humor crassus que in ipso callositas in lapidem convertit. Et alexander [illegible] testificatur hoc et testificatur ipsum paulus et dicit quod exivit ex hac specie sputum et nos non testificamur illud. Et tussis frequens plurimum producit ad sputum sanguinis. Et quandoque multiplicatur tussis in hyeme et vento hyemali. Et quandoque multiplicatur in vere equali et multiplicatur cum flat septentrionalis ventus. Et cum estas est septentrionalis parum pluviosa et est autumpnus meridionalis pluviosus multiplicatur tussis in hyeme. Signa. Signa quidem in tussi facta sunt additio eius ex frigore et diminutio eius cum diminutione frigoris et cum calore et [illegible] faciei et parvitas sitis. Et quando est cum frigore catarrus et sentitur descendere quedam ad pectus et extensio eius in gutture et gingivis cum attractione materie ad nasum et percipit illud quod descendit ad nasum cum inflatione et videntur signa catarri in commotione in nucha catarri et tensio in eis que sequuntur sternutationem et opillationes in naribus et reliquis et quod non exspuit in principio infirmitatis deinde exspuit quoddam flegmaticum aut declinans ad citrinitatem aut rubedinem. Et quandoque est cum hoc febris. Et signa calide sunt inflatio et sitis et sedatio ab aere frigido maior est quia sedatio eius ab aqua et rubedo faciei et magnitudo pulsus. Et signa humide sunt humiditas sive pulmonis et quod ipsa accidit de repletione et humectatio et multitudo sternutationis et precipue in sompno et post ipsum. Et signa sicce sunt augmentum eius cum ieiunio et fame et levitas ipsius cum sunt quies et repletio et apud balneum et potum humectativum. Et signa pure omnibus illis sunt ut non sit sputum. Et signa eius que est cum materia est sputum. Et genus quidem materie significat genus eius quod exspuit.

Et signum eius quod fit ab apostematibus et similibus est in necessario signorum pleuresis et peripleumonie calidarum et frigidarum et aliorum que dicemus in capitulo suo. Et signa eius que fit ex inflammatione sunt signa inflationis que dicemus et dolor et siccitatis. Et multotiens fit humida et signa eius que fit ex ulceribus sunt signa eius que dicemus in capitulo ulcerum pulmonis ex sputo crustarum aut puris aut frustorum corporis pulmonis aut annulorum canne. Et eius esse est post catarrum mordicativum et post sputum sanguinis et apostema et plurimum sicce fit cum illic est materia propter debilitatem expulsionis aut propter anhelitum sicut scies in capitulo suo. Et signum eius que fit cum continente [illegible] est cum eo quod cognoscitur de significationibus egritudinis et additione tussis cum additione dispositionis facientis eam necessario in motu sive sit repletio sive vacuitas et fames [illegible]. Et plurimum eius exsiccatur apud repletionem et apud digestionem. Et facta cum continente epatis scitur per signa apostematis epatis. Et cum apostema est calidum non est excusatio a febre. Et si non est calidum non est excusatio a gravitate [illegible]. Et attende reliquas considerationes quas scivisti. Et scias quod res calide [illegible] materiam et non exspuitur et res frigide sicut succus [illegible] et pultes congregant materiam ad spuendum [illegible] cum ipse superfluit congelat. Et syrupus ysopi non est conveniens nisi cum quo [illegible] ipse namque est abstersor bonus. Cum autem illic non fuerit sputum nec [illegible] tunc egritudo est ab asperitate pectoris et cura sunt [illegible] mollia que lambuntur. Et quandoque accidit febricitantibus tussis et nisi sedetur tussis redibit febris adiuvamentum et [illegible] valde constringit meatus spiritus. Aqua vero ordei est bona ad aggregandum sputum cum quo retinet sputum et febrit homo tunc vero putrescit materia et facit eandem febrem putridam aut ethicam. Cura. Cum quidem continens frigide est qui si est lenis [illegible] adiuvamen et est ex causa frigida extrinseca rectificatur eam complexio [illegible] ipse cum calefacit pulmonem [illegible] in momento. Et si est necessaria cura fortior adhibeatur aut ad aliud complexionis frigide tunc ex cura eius est ut teneat sub lingua avellanam exinanitam et storacem factam cum melle aut sumat ex [illegible] aut ex glutino allori cum melle aut bibat ex oleo [illegible] cum sapino usque ad aureum i. Et similiter sulphur cum ovis sorbilibus et electuaria que lambuntur facta ex mucilaginibus [illegible] et orobum cum melle et cum aqua [illegible] dulcis [illegible] super quam ponitur mel aut penidii. Et administrentur unctiones super pectus sicut est oleum de lilio et oleum nardinum cum cera rubea et dragaganti et [illegible] mel rosatum cum aqua ficuum et passularum et radicis lilii et capillis veneris et oleum amigdalinum cum aureum i. collirii dissolutum in ipso. Et confert ipsa decoctio ysopi et asari cum ficubus et aliis. Et cibus eius sit sorbitiones frumentales et fenugreco et butiro et ficus et dactilis et radix porri [illegible]. Et oleum sit oleum fisticinum et grana pini et [illegible] confert eis. Carnes autem sint carnes pullorum et gallorum et [illegible] et carne agnorum [illegible]. Et in fine mensis utatur fisticis et granis pini et passis cum fenugreco et [illegible] zuccari [illegible] et ficubus et [illegible] et [illegible]. Et comestio ficuum siccarum cum amigdalis et nucibus abscidit [illegible] que antiqua est et vinum odoriferum subtile [illegible] et aqua mellis. Cum autem tussis calida est cura [illegible] extinguentibus notis que sit ex succis et oleis et [illegible] et suppositoria [illegible] confert eis [illegible] puri mane et sero [illegible] de sectione quam dicemus. Et similiter [illegible] bona. [illegible] capita papaveris [illegible] non valde recentia que infunduntur in [illegible] aq.

Nota.

cura

febricitantibus

tussis calida

R

fecium aut aq pluuial' que est melius die et nocte
deinde dissoluantur cum decoctione et colentur et postea
super omnes partes colature media pars mellis aut
zuccari. aut inspissetur coquendo ut electuarium et post eius
coclearium unum in mane. et coclearium in sero. Et ex
eis que conferunt istis est aqua ordei cum sebesten et syrupus
uiolis. et uiolatum nuetum et de cocto ysopi fi. ica.
et ipse qui maturantur aut in fine eius et aqua grana
torum inspissata super quam proiciantur zuccarum tabarzet
et cinnamomi zuccari etiam. Et electuaria eorum que lambendo
sumuntur sunt ex mucilagine psillii et granorum cito
niorum. et amilo et gummi arabico et granatis et medul
le quas dicemus in capitulo pillularum tussis. et quia ponitur
in eis narcotica. Et cibi eorum sint ex oleribus frigidis
et medullis sicut cucumeris et cucurbite et citrulli. et
farine confricte dissolute in decoctione cum oleo amig
dalino et oleo cucurbitino et aqua ordei et sorbicio
nes fiant. Et si necessaria fuerit declinatio ad resolutionem
tunc ad bibeatur sanich ordei cum zuccaro et cetera. Et si
uehemens sit tres cum aqua ordei cum cancris abla
tis extremitatibus ablutis cum aqua cineris sal
sa. De sapore medicinis de mori fi. i. conteratur semen
papaueris nigri cum cortice suo et dissoluatur de co
quendo in aqua et colentur et proiciantur super ipsum zuccari
et decoquantur inspissando ad inspissationem iuleb. et
si non fuerit humiditas infundatur semen siccum citrinum in aqua
die et nocte deinde decoquatur in aqua. Si autem necessarium
fuerit quod est fortius tunc aggregetur cum eo cortex et
ipse nigri. Et si fortior fuerit ponatur in ea mo
dicum de semine iusquiami. aut dissoluatur in ea
parum opii. Cura. Cura autem apostematis humidi ex
humectatis in pulmone tunc cum exsiccantis ex
siccantibus permixtis cum abstersiuis. Ex quibus est compo
sitio secundum hunc modum. Recipe boli ar. et dragaganti. gummi
arabici. omnium ana partes i. calamenti ysopi brasice cima
moi ureos capilli ueneris. omnium ana partes s. conficiantur et
administretur. Cura. Cura autem omnis siccitatis est. b.
impossibile est enim quin aut sit febris aut non sit febris
si non fuerit febris tunc conueniens eis est lac asini
num et caprinum et aliorum cum reliquo regimine. Et
si fuerit febris administrentur res humectantes bibi
te. et administrentur cerotaria infrigidantia nota
et administretur aqua ordei et humectantia pedum
semper cum oleis et sorbeat sorbitiones amigdalinas
humectatiuas. Et si est contrarium oppositum tunc opponatur
regimen. Et si est illic materia sub talis materia etiam
cum diacodion simplici et electuariis de papauere et mu
cilaginibus de quibus ad dicemus in antidotario. Si
autem fuerit grossa resolue eam et abstergere ipsam secundum
conditiones predictas in eis que precesserunt ita ut non ca
lefacias nisi cum equalitate immo stude in hoc ut
lenias et madidas et lubricum facias et administra
mundificatiua pectoris. Et ex eis que sunt magis propria
huic loco est gluttinum album cum melle. aut se
men urtice ortensis cum melle. aut capis cum equi
mensura secundum de melle. aut succi liquiritie et dragaganti
℥. i. et amigdalarum dulcium equaliter et aloes quia
tenetur in ore cum melle et confert ualde. Accipiantur
tamen oua integra et duplum eorum mellis et mediate
ipsorum de butiro et sumantur piperis. co. grana conte
rantur et misceantur omnia illa et coagulentur absque
decoctione et lauantur ex eis mane et sero. Et
sumantur capita. vi. porri de semine et decoquantur
in tribus libris aque donec remaneat tertia et colentur
et misceatur cum residuo succi corticis eius et mel
le et coquatur. Et sumantur rose huiusmodi grana
pini. gummi albotim. l. passularum. iii. mellis quantum
sufficit fiat ex eis electuarium. Medicamen bonum. Recipe.
calamenti fluuialis. i. ℥. granorum pini. seminis

urtice omnium ana ℥. i. seminis lini piperis omnium ana
℥. iii. conficiantur cum melle et administrentur. aut su
mantur dactilorum carnosorum. l. partes nigelle.
viii. cera. piperis amborum ana. ii. partes. borobi.
zo. partes conficiantur cum melle dispumato. Ac
sumatur cera. spice aromatice. amborum ana
partes. i. prassii ysopi amborum ana. iii. partes murre
lilii. amborum. ana. partes. ii. conficiantur cum melle co
lato. Et ad antiquam impotentiam detur albumen et mel
le secundum electuarium. aut costi indi. cum aqua aneti de
decocti quantitatis sextariata cum coclearia olei si
sami. et semini lini frixum cum melle solum aut
piperis mensura una pro omnibus detur. aut calamentis
et lauendo sumatur. uel storacis calamite cum
melle apii. et oppopanaci et sinapi. amig
dalas amaras. et in mitridati. Et pueris quidem
sufficiunt sorbitiones decocte cum lacte nutricis
donec sint iecenan mellis. aut cum aqua feni humidi
Et si eum fuerit iam catarrus curetur catarrus et
si necessaria fuerit in prohibitione ipsius administratio
emplastri de ficubus administretur super caput et teneat
sub lingua omni hora et in nocte ipse granum unum amidi
Et fiat gargarisma cum stipticis que non habent sa
porem acetosum in sapore pontico et cum diacodion
simplici si fuerit calidus aut cum muni et castoreo et
aliis si fuerit frigidus. Incidunt autem frequenter apostematibus
et ulceribus in pulmone et pectore fiat reuisio ad ea
que dicemus in capitulis pleuresis et peripleumonie et apo
stematis epiis et ptisis. Et ad tussim quidem sumunt
pille que tenentur in ore. De quibus sunt pille bechi
chitte note. Et ex illis sunt pille composite ex succo
liquiritie. et gummi. et dragaganto et amilo et mucila
gine psillii. et granis citoniorum. et medulla granorum
cucumeris et melonis et cucurbite et citruli et ex
spodio. et granis papaueris et similibus. Et quia fiunt
secundum hunc modum bechinum et dragagantum et succus
liquiritie formantur in pillulas cum succo lactuce.
Et de illis sunt pille ad tussim frigidam facte ex suc
co liquiritie. et cinamomi dis muscatis et medulla
tritici et ciceris. et dragaganto. et pini granis. et granis
coti. et granis iuniperi et seminis papaueris et cortice
ipsius et aniso et aneto et iunipero et ciceris et pendidiis
Et de eis sunt pille quibus quia stupefactiue et dor
mitiue et est immixtio in eis narcoticorum et administrantur
eis medicine berzachine calide. Nam ex pillis
ex partes ad illos et sunt sedantes tussim antiquam
nocuam sunt pille de storace note. Et item su
mantur storacis et castorei et asari. et opii. omnium
partes. e. et fiat ex eis pille teneantur in ore.
Et seminis iusquiami. vi. granorum pini. iii. et
a. i. conficiantur cum rob et formantur pille. Et in sto
macis et murre et opii omnium ana ℥. s. olei de balsa
mo. et aca. omnium ana. darkimi. ii. fiant pille
ad modum orobi. Et quia administrantur in tus
si antiqua humida suffumigationes per cannam ipsius
asinaris. Et cum humiditas est pueries adquirunt
tunc administra suffumigationes ex arsenico ru
beo et stercore leporis et farina ordei et corticibus
tismarum confectis cum uitellis ouorum et tritis for
matis ex eis quorum quantitas sit z. i. et siccentur in sole
suffumigatio fiat cum eo carbonibus. Et aristo
logie et storacis et galbani equaliter sumantur
arsenici secundum quantitatem omnium conficiantur cum melle
et butiro uaccino et fiant inde filos auellane
et fiat suffumigatio ex eis. Si tussis fit in febribus
iam singulare ordinauimus regimen apud actiones
febrium. De sputo sanguinis.

Sanguis quidem egreditur spuendo et est expu
tionis Et quia egreditur tussiendo et est

ex partibus gutturis. Et quandoque egreditur cum evectione
inscreatione et est exarata. Et quandoque egreditur tussiendo
et est ex partibus pectoris et pulmonis. Et illo quidem quod
est expectoratione non est tantum timoris quantum est ideo quod est in
pulmone. Illud enim quod est expectoratione sanatur velociter
et si non sanatur non habet malitiam ulcerum pulmonis.
Et multotiens fit ulcus fistulosum reddiens omni hora
cum sputo sanguinis. Et causae propinquae omnibus illis sunt
vulnus propter causam primitivam ex percussione aut ca-
su super pectus aut super epar et velamen aut ictum
incisionem aut tussim frequentem aut vociferationem
aut acuitatem vocis sine gradatione aut rixam. Et
propter hoc multiplicatur in demoniacis et in illis qui rix-
antur ab omni re. Et quod procedit ex vomitu labo-
rioso et propter inspirationes et quandoque procedit ex assumptione
solutivorum acutorum aut ciborum calidorum sicut aleorum
et ceparum aut timore aut angustia acuente san-
guinem aut dormitione non super stomachum aut san-
guisuga adherente gutturi et iudicium eius. Et in-
de aut est in venis aut aliis. Et illud quod est in venis aut est
incisio aut perforatio aut apertio dilatatione ab acu-
itate aut mollificatione aut corrosio propter acu-
itatem humoris aut propter multitudinem resudationis. Et
multotiens dilatantur meatus qui sunt in partibus carne
et arteriis super illam quae est interiora quae resudat san-
guis ad cannam. Et illud quod non est in venis aut est
vulnus aut ulcus aut vulneris aut corrosione
et putrefactione cum extraditur ex membro aliquo. Et
quidem est ex aperitione sanguinea et pulmone ex quo
resudat sanguis et huius quidem apertio est in volumine
quod est sanguineum et quod resudat materia non prohibita
nec incrassata. Et quidem invenitur in pulmone omnis
iste est non sanguinea. Et harum causarum coniunctarum sunt
causae magis antecedentes et sunt aut multitudo me-
aut multitudo ciborum et dimissio et exercitii aut
quia ipse sunt superfluitates a purgatione nec sic accidit
illi de quo locuti fuimus in libro vulneris. Apud
dimissionem exercitii aut retentionem menstruorum
aut sanguinis emorroydarum aut abscisione
membri aut propter acuitatem suam aut propter vehemen-
tiam motus sui aut propter ventositatem in venis
facientem eas laboriosas. Et propter hoc malatis qui
illud multiplicatur in eis. Propter causas aut continen-
tiam sunt propter frigus constrigens eam et faciens
dilatationem eius difficilem quia non obedit vir-
tuti laboranti in illo cum dilatatione immo cum at-
tractione aut propter caliditatem intrinsecam aut extrin-
secam aut siccitatem quae ideo propter aut eam ad in-
de quod est sui spissatione et exsiccatione ad incisio-
nem aequalem cum aut propter humiditatem mollificantem
eam quod dilatantur pori eius aut obviatione
cum in incisionem aut corrosionem aut putrefactionem
omnem. Cum igitur accidit reflexio sanguinea incipit natura ex-
pellere materiam ad quamcumque partem potest est enim cum sit
vehementius propter acra aut sint propinquior loco
superfluitatis quae expellit eam cum sputo aut
solutione ex emorroydibus aut in menstruis aut
in fluxu sanguinis narium. Et si non fuerint for-
tes quod non resolvitur a sanguine accidit mors su-
bito propter effusionem sanguinis ad concavitatem ve-
narum. Et ille cui accidit sputum sanguinis est propter
causas ut adveniat ei ulcus pulmonis. Nam
sputum sanguinis secundum plurimum fit a vulnere et vulnus accidi-
nat adhuc ut fiat ulcus. Et quod succedit spu-
to sanguinis retentio sputi sanguinis timetur ei
quod sit hoc primum acre   abluere ad quod consumptum est
vulnus primum et multotiens est sanguis qui ex-
spuitur ex naribus currens ex capite ad pulmo-
nem. Cumque sputum sanguinis est ex partibus pul-

monis considerantur ipsum duo timores scilicet timor super fu-
turis eius et timor vulneris ne fiat ulcus et non
est omne sputum sanguinis timorosum. Verum illud quod non
retinetur aut quod est cum febre. Et multotiens quidem est
sputum sanguinis cum sanitatis a partibus in epate aut
splene. Signa. Propinquo sputo est cum tussi
parva et longinquius est cum tussi plurima et quanto plus
longinquus est exspuitur cum tussi vehementiore. Et quando
dormit super latus in quo est additur extractio eius. Quod
exspuitur ex naribus et conditio illius cum consuetudine
fluxus sanguinis narium et eius eventu et cum el-
levatione accidenti capite post concutitur. Et signa
fluxus sanguinis narium sunt cum sit rubedo faci-
ei et oculi et splendor cum eorum oculis et ut non sit spu-
ma et sit subito. Signa. Signa sanguinis exarati ex
substantia carnis pulmonis et vulneris aut ulceris sunt ut sit
spumosus et sit abscissus cum quo non fit dolor et
est minoris quantitatis quam venalis et maioris ma-
litiae et deterioris finis. Et quandoque expelluntur spu-
tum pleuretici et peripleumonici cum peripleumonibus corum est
calliditas ignea fluens et quandoque est spumosus ex
causa pulmonis sicut est eveniens cum inscreatione et
tussi parva et est illud quod egreditur parum et est ibi sensus
quidem cum dolore. Et ille qui exspuit ex venis
eius non est spumosus et est maior et vehementius
spissitudinis quia ille qui est in pulmone est subtilior san-
guinum quamvis non sit in grossitudine eius quae est ex
pectore. Et signa exarati ex pectore sunt
nigredo coloris eius et spissitudo ipsius et coagu-
latione eius propter longitudinem spatii cum spasmositate
quia est spuma cum dolore in pectore significante
locum egritudinis et additio eius in sompno est etiam signum
eius. Et cum illius doloris est in loco situs membrorum pec-
toris et est eius sputum pauculum non exulcerans et est
sputum eius cum tussi vehementi donec exspuatur. Et
Et signum fracturae ex incisione venarum est exulceratio
sanguinis. Et signum corrosionis est antecessio ca-
tarrhi corrosionis ex corruptione rerum acutarum et de sca-
sione catarri acuti et ut sit febris et sputum saniei
aut corticis aut partis pulmonis. Et est sputum
simile aquae carnis et incipit sputum sanguinis pau-
latim deinde quandoque fluit subito et exspuitur res mag-
na et color eius est malus. Et signum eius quod est
ex apertione orificiorum venarum est ex repletione et ut
non sit dolor omnino et inveniuntur requies et similitudines
et egreditur in primis multum quia illud quod egreditur propter incisio-
nem in principio rei et est plus eo quod egreditur a corro-
sione in pluribus horis. Et signa resudationis ab
aperitione sunt paucitas eius et hoc signa peripleumoniae.

Incipit cura eiusdem. Perfusio.

In exspuito sputo san-
guinis omni hora oportet ut attendatur resolutio re-
pletionis eius et quandocumque sentit ideo re-
pletio succurratur cum flobotomia et hoc cum pectus eius fuerit
strictum et fuerit tussis ideo frequens. Et retractio ut in-
dinetur sanguis eorum ad partem inferiorem cum flobotomia
saphene et post ipsam cum flobotomia basilice et propter
provocationem menstruorum mulierum et hora sua et fin-
quod sufficiat removetur sputum sanguinis eorum sicut ac-
cidit in eis retentione eorum. Et oportet ut custodiantur
ab omnibus causis moventibus sanguinem sicut cibi ca-
lefacientes et sicut saltus et clamor et ira et coy-
tus et anhelitus altus et lavatio plurima et in ven-
tre ruveas et potus vini plurimi et multitudo
balneationis. Et vitentur aperitiva quae sunt ex medi-
cinis sicut apium et aloes sisamum et ruta et ca-
seus antiquus quae est eis nocivum. Res vero quae con-
fert eis. Et cibi convenientes eis sunt omne gl-
utinativum et oppilativum et omne consolidativum et omne
infrigidativum sanguinis et prohibens fervorem eius. Et

sig

sig

cura eiusdem

excis est lac decoctum propter illud quod in ipso est de gluti-
natione. Et lac vaccinum de quo extractum est butirum
propter illud quod in ipso est de stipticitate. Et caseus recens
propter salutem et fructus stiptici. Et quedam species prunorum
prunorum in quibus est stipticitas. Et olim olfactum re-
cens. Et quidem offert eis impinguatio ciborum eorum et
aque aluiose velociter offerunt eis. In eo vero quod
factum est ab ipso corpore pulmonis oportet ut patienti de-
tur in potum medicine incarnative sicut sunt lini
et ematites cum aqua arnoglosse et acetum mix-
tum cum aqua. Cum vero eius ad regimen abie-
rit ut succurratur ad stomachandum basilicam per eas in qua
existimatur esse solo singularis utile et faciendo
stomachaz et accipiatur sanguis in expulsionibus in-
ter quas sunt due hore ut cum eius consuetudine
virtutis stomacha ei attrahit sanguinem ad vulvam
et prohibet et ad ventosam apparatus inunctione et fricatione
ipsorum extremitates et ligentur incipiendo a superi-
oribus ad inferiora et mediante excis res predicte.
Et teperent eorum acres et sunt eorum sompni super la-
tus et secundum formam que est sicut spatium ut non cadat ali-
que partes pectoris super alias. Et quidem est eis con-
veniens ut in potum sumat acetum mixtum cum aqua
propterea quod prohibet sanguinis cursum et mundificat partes
pectoris et pulmonis ex sanguine si retinetur in
ipso quod non congelatur. Et sumat in potum medicinas
frigidas conglutinativas. Nam glutinatio huius
est melius quo occupari oportet. Et quod incipit cum glu-
tinatione mundificatio est ultimum eius quod curatur.
Et plurimum est infrigidatum cum glutinatione sua.
Et ubi est fluxus est velocitatis nimium. Et quidem
est necessarium ut cum eo misceatur narcotica propter duas
res quarum una est sedatio sanguinis et eiusdem ebu-
llitio eius. Et alia est dormitio et remotio motus.
Et ego dicam medicinas cure sputi sanguinis
in fine huius capituli. Cum igitur accidit sputum sanguinis
exitiale et non est catarrus acutus pungitivus
valde collicans stomacheticus statim et aliud veniet li-
gatio extremitatum eius descendendo a superioribus
ad inferiora. Et fricentur cum oleo de oliviis calido
aut cum unguento calido sicut oleum ... asininum
et silvestre ei. Et non iungatur caput eius oleo. Et sit cibus eo-
rum citrium cum aliquo pontico secundum semina sorbi
eorumque sumptum pontica ista ex fructibus. Et quod eis
simile. Et apud debilitatem cibentur pane infuso
in aceto mixto cum aqua frigida. Et administretur in
eis clistere acutum ad attrahendum materiam a partibus
capitis cum non fuerit stomacha propter prohibitionem. Et oportet
ut studium impendatur infrigidando capiti quantum possibile
est ut non impediatur plurimum studium in vertendo ipsum.
Et ex eis que offerunt ei est tribuere ei in potum aque
de lentibus. Cumque non valet ea que diximus non est
excusatio curationis catarri et retentio eius cum eis que
sunt sicut abrasio capitis et administratio empl(astri) fi-
ex stercore columbino quod more emplastri supponatur
et removeatur secundum necessitatem. Et G(alenus) quidem dixit
quod mulieri advenit sputum sanguinis exitiale quod
clisterizavit clistere acuto et propter hoc quod non erat possibile
stomachare eam quia iam remanserat .4. diebus et fuerat
debilitata. Et cibavit eam pullis et fructibus
in quibus erat stipticitas quantum spatium eius cum cibo
longinquum erat. Et cumque caput eius cum medi-
camine stercoris columbini. Et precepit eum ingredi
balneum propter medicamen et non iunxit caput eius ut
non mutaretur. Et dedit ei in potum tiriacam recentem
ut faceret eam dormire nam hec tiriaca fortis opi-
i est ut dormire faciat et prohibet omnem actionem tussis
et cadat cursus materie cum ingrossatione. Inde vero
eo huius medicamentis non pervenit ad eam quietam

admonendum eam primo dimisit eam quietam
tranquillam tantum necessaria foret mundificatio pul-
monis et plurimum cum eam rexit fuit quod fricavit ex-
tremitates eius et dedit ei in potum quantitatem fabe
de tiriaca recente minus quod heri et fuit intentio
eius ut gradatim duceret eam ad mel ut mundifica-
retur cum eo pulmo. Deinde dimisit eam quietam
deinde fricavit extremitates eius et dedit ei post
illud aquam ordei cum pauco pane ut nutrificaretur
virtus. Et in die quarto dedit tiriacam antiquam
cum melle plurimo ut mundificaret eius pulmo-
nem velociter et cibavit eam in reliquis diebus
secundum quod oportuit et rexit eam regimine qualescumque
cum. Et cum hoc iam posuerat super caput eius lo-
cum post horam ex detoria gumme rute silve-
stris et inhibuit ei balneum et hoc regimine est bonum.
Et oportet ut sit tiriaca inter duos menses usque ad
.6. menses. Ipsa namque dormire facit et retinet ca-
tarrum. Et non apprimet capita ipsorum olim et
necessaria est abrasio capitis ad administrandum ipsam
rubificativam. Et si non aliis saltem mulieribus. Et
necessaria est ventosis solo cum eis que sunt sicut pulvere co-
ctis si est illic inflatio et post illud stomacha de-
inde adhibeant medicine rubificantes. Et ideo
quod est ex fissura vene aut incisione eius et est cum
eius repletio oportet ut non cibetur ergo quantum possibile est
immo ieiunet tribus diebus in quo sufficiat omni die ci-
bus parvus et aliquo viscoso. Et quod non apparet
casus virtutis expellatur adhibeatur quantum plus
possibile est usque ad quartum. Et si timetur casus virtutis
timore necessario cibetur eo a quo generatur humor
equalis aut declivis ad frigus et cum sit glu-
tinatio aut viscositas et tenacitas et stipticitas
et propter ingrossationem sanguinis sicut alcusan cum ex-
tremitatibus et sicut capita et sicut ova sorbilia et sic-
ut propter quod decoquuntur cum lentibus sicut lentes in-
vice. Et quantum possibile est ut non comedat illud quod for-
te est fricat. Et sit contentus aqua ordei et propter
decocta cum lentibus aut unnab aut citoniis et pa-
ne infuso in aqua frigida aut aliquo acetoso sui
sit fullatum sive non fullatum et totum sit infrigidatum ac-
tu. Et lac vaccinum de quo butirum est extractum
quod plagatur egritudo est iuvativum propter stipticitatem
et frigiditatem suam et lac confert propter glutinationem
suam et suam iuvamentum. Si autem non sufficit et
addit in sanguine fiat stomacha et pisces abra-
dicantur sunt velocitatis iuvamenti eis. Et oportet
ut sunt cibi eorum et eorum qui precesserunt eos frigidi
actu et caseus recens non salitus valde iuvat
eos. Et quod cibantur isti et similes eis carne eli-
gantur ex carnibus ille que sunt pauci sanguinis
sicut leves sicut sunt carnes columbarum agres-
tium et turturum et perdicum decocte in stiptic(is)
et ponticis. Et rebus expertis in absumptione iterati-
onem sputi sanguinis est masticatio portula-
ce et deglutitio aque eius. Quicumque ei statim retinetur
est ex fructibus citonia et poma que ambo sunt stip-
tica et iuvant virides et gumma mirti et alocamarte
desem. Et que huic cursui pervenit. Et quidem sit
eius quod utitur in prima mensa qui dicitur ex luto sigil-
lato auctio cum gummi arabico et pauco camphore
in cum retinetur sanguis et pervenit ad quar-
tum diem oportet ut nutriatur et confortetur et incipiat ab
eis que sunt sicut panis infusus in aqua deinde alte-
ret et extremitates et cerebelle. Et si fuerit
fissura saepe cum acuitate sanguinis fiat illud
quod oportet declinatione sanguinis ad inferiora ad
diversitatem partis evacuetur quo(niam) colera deinde fiat
infrigidatio cum fortitudine fiat huius curatio et ad

mundificent et stiptica et que conglutinativa. et aqua ordei et cameri et cucurbite. et medicamen andromachi. Et medicina Galieni. In facto autem ex apertione venarum medicine quas oportet ministrare sunt stiptice ponentes cum conglutinatione sicut sunt medicine que necesse sunt in eis que precesserunt et sunt glutinative incarnative cum stipticitate. Et iste sunt sicut balaustie et capita granatorum et sumach et [illegible] et semen rumicis [illegible] et glandes et folia rubi et [illegible] et acatia et licium et succus virge pastoris et sarcocolla et succus agreste et ypoquistidos. ¶ Et que confortantur ista et que exeunt cum albugine et galla et aloe et absinthio. Et sunt ex eis medicine composite et trocisci ad hoc exemplum iam compositi ex medicinis predictis. Et quando decoquuntur iste medicine in aquis pluvis aut in aliquibus succis et bibitur decoctio eorum. Et quandoque fiunt ex eis emplastra. Et quandoque eis admiscentur et aggravantur medicine cordis predicte. Et medicine pectoris predicte sicut apium et anisum et [illegible] et spica et [illegible]. Et quandoque miscentur cum eis narcotica sicut cortices mandragore et iusquiami et papaveris. Et quandoque permiscentur eis glutinativa sicut gummi et cortices thuris et stella semen et spodium et semen arnoglosse et mucillago psillii et semen eius et succus portulace et mucillago granorum citoniorum. ¶ Sed cum est resudatio ex apertione tunc cura eius est flebotomia et cura eius deinde maturatio et non curatur cum stipticis. illud enim attrahit nocumentum magnum immo oportet ut curetur cura ypoplecmone. ¶ Sanguinis autem a corrosione est prave cure et difficilis. Et est sicut illud de quo desperatur. non enim sanatur aut non consolidatur nisi cum resolutione malicie complexionis. et illud non fit nisi in spatio magno. Similiter autem convertitur ulcus aut putrefit. Verum quandoque confert ut permisceatur corrosio confirmari expellendo humorem acutum. Et quandoque solutione educitur colera et grossities similiter cum eo quod est sicut pillule de agarico. Et si indigemus in retentione confortationis cum forti ingenio ut sedes commotionem tussis cum medicamine descripto separatur cum ex eo quod aliquis confert iuvamentum. ¶ Et ad summum cura corrosionis est mundificatio et exsiccatio cum flebotomia et aliis. Et cibi boni chimi. Et ex eis quidem que sanant corrosionem [illegible] et mirra et sanguis draconis et semen portulace et radix malve et trocisci stelle in quibus additur opii medietas partis et medicamen compositum quod dixit paulus. et nos diximus in antidotario. ¶ Et corrosionis medicine iuvative ad hoc sunt ille in quibus ponuntur sarcocolla et sanguis draconis et carabe et sandaraca et terra sigillata. et ad ultimum omne exsiccativum mundificativum incarnativum consolidativum. ¶ Sanguis autem ex pectore curatur cum medicinis et emplastris in quibus est [illegible] que admiscentur sunt eis. et sunt ille quas diximus in capitulo ad pectus. ¶ [illegible] nos misimus ipsum quinque medicinas [illegible] cum extimatur quod cum sputo sanguinis sit ruptura. Et medicine predicte omnes sunt convenientes ad hoc. Et cum extimatur quod causa sit frigus faciens evenire sputum sanguinis secundum modum predictum tunc cura est sicut dixit Galienus. Illud enim accidit cuidam adolescenti et curavit eum cum flebotomia nam eum in die primo. et servavit et fricavit extremitates eius et ligavit eas stringendo secundum quod oportet in omni retentione sputi sanguinis. Et cibavit eum sorbitionibus. et posuit super pectus eius ceratum de [illegible] et removit ipsum ab eo hora noctis ut non addat calefactio eius secundum quantitatem convenientem et cibavit eum sorbi-

tionibus. Et dedit ei in potu medicinam descriptam. Et postquam dies tria affuit [illegible] et super pectus eius ille ceratum tribus horis deinde removit ipsum. Et cibavit ipsum aqua ordei et [illegible] cum carne anatis. postquam vero reparata est complexio pulmonis eius et sublatus est timor adventus apostematis mundificavit pulmonem eius cum tiriaca antiqua completa. et gravavit eum ad bibendum lac et ad reliquum regimen sputi sanguinis. Et dixit Galienus quod omnes qui ex istis sequitur sputum sanguinis in die possunt sanari. Similiter aliorum diversificantur dispositiones et iam nos testificati sumus [illegible] de istis quod [illegible] et similiter ei. Et quando extimatur quod causa est humiditas et mollificatio admiscetur illud in quo sunt calefactio et exsiccatio et stipticitas sicut nux [illegible] squinanti et mastix et cinnamomum [illegible] et calamentum [illegible] et castoreum et crocus. et abrotanum. Et quandoque admiscentur eis stiptica equalia sicut castanee. Et quandoque fiunt ex istis composite que dicuntur [illegible]. ¶ Et quando extimatur quod causa sit siccitas tunc illud est ipsum apio administrare humectantes notas que sunt ex lactibus et oleis et succis propter regimen quod est de declinatione [illegible] ad complexiones partis. Verum ea que pertinent huic loco ex flebotomia et aliis minora sunt et debiliora eis que pertinent aliis. ¶ Et quando est casus super epar tunc cura eius est cum isto [illegible] rhubarbari [illegible] lacte [illegible] sic dosis eius [illegible]. ¶ Ex medicinis vero tribus ille que singulares sunt septem sunt [illegible]. Et illa que ex eis pertinet huic loco est ematites. nam cum teritur velut est sicut pulvis et bibitur ex eo [illegible] in quibusdam stipticis [illegible] iuvat nobili iuvamento. Et quando masticatur portulaca et deglutitur aqua eius quandoque retinet statim. ¶ Et aqua [illegible] et succus eius et ipse cum quibusdam glutinativis stipticis valde cum [illegible] et cornu cervi quod est adustum quando permiscetur medicinis est plurimi iuvamenti. Et similiter aqua mente et succus [illegible] pondere ii dragme. Et [illegible] illud quod est super [illegible] cum aqua frigida pondere iii dragme mane et sero. Et corallus quoniam est plurimi iuvamenti et [illegible]. Et extimaverunt quidam quod nominatur stella terre et nominatur [illegible]. Et sumatur sanguis edi ipsi in aqua [illegible] et sumat ex eo medietas [illegible] diebus et [illegible] semine arnoglosse pondus iii dragme in aqua plantaginis aut succo rose [illegible]. Et [illegible] iuvat et ipse [illegible]. Et coagulum leporis cum aqua rose aut aliud ex coagulo cum decoctione [illegible] aut cum aqua [illegible] eo quod est ex pectore. Et lutum sigillatum et [illegible] eius lutum [illegible] cum aliquantulo aceto. [illegible] et dixit [illegible] in quibusdam quod [illegible] quod est species [illegible] inter lapides [illegible] cum sale et nominatur [illegible] alburaha [illegible] medicina [illegible] ipsi cum aqua [illegible]. Et [illegible] quod iuvat ipsum est ut detur ipsi [illegible] et ipse in [illegible] coagulatio [illegible]. Et [illegible] gluten [illegible] qui bibit ex eo. Et [illegible] quandoque datur ipsi pondus quarte dragme i. de semine iusquiami cum aqua mellis. Et oportet ut detur ipsi medicine constringentes sputum sanguinis cum vino [illegible] ut penetret [illegible] tunc enim sumatur ipsi cum succo alio. Et [illegible] antiqua et [illegible] equales [illegible] usque ad ii dragme cum aqua virge pastoris. aut [illegible] x. i. aceti [illegible] detur ipsi [illegible] cum aliquantulo [illegible]. Et Galienus [illegible] sputum

F

sanguinis cum tyriaca et mithridato et medicinis boni odoris quoniam ipse confortat virtutem ad hoc ut sit avara sanguinis et consolidat vulnera. Et similiter trocisci stellae et medicamen Andromachi et centum trocisci. Stellae et medicamen ... ita aggregat ad retentionem sputi sanguinis mundificationem quando ipsum sumatur ex eo febricitantes cum aqua et alii cum vino. Et scias quod quidam curant cum decoctione radicis centauree maioris. Et ex potibus est ille qui recipit succi arnoglosse pondus ℥ ii et succi buglosse pondus ℥ i succi portulacae succi ramorum rosae recentis ℥ i terantur simul cum irroratione aquae super eis et colentur et non decoquantur immo dissolvatur in eis aliquid de luto armenio et potetur. Aut sumatur succus ramorum rosae et dissolvatur in eo succus consolidae et sectina et cornu cervi adusti et potetur. Et ex trociscis. Trocisci huius. Recipe acaciae, balaustiae, rosarum rubearum, succi barbae hyrcinae, corticum glandium, corticis thuris partes aequales. Et item arsacinae, corticis radicis mandragorae et luti de albeyra, thuris, acaciae, seminis portulacae, seminis albedaro, gummi, balaustiae et camphorae sumatur et fiant ex eis trocisci. Et sit potio eorum pondus ʒ ii cum ℥ ss aquae aut vini pontici aut aquae albedaro gummi. Et semine psyllii, luti sigillati, cimfistidos, thuris, camphorae dentur in potu cum aqua albedaro gummi. Et in trociscis quos dixit ibi Serapio et ille quidem factus est cum gummi amygdalae. Trocisci boni. Recipe luti de albocera et coralli et stellae terrae et rosae siccae, omnium ana partes ii, carabe et gummi et amyli, omnium ana partem i, terantur et fiant inde trocisci. Et potio eius sit ʒ i quando febricitantibus in aqua et partes septem, et non febricitantibus in vino et partes septem. Et ex emplastris convenientibus est farina ordei et farina fabae et acacia cum albugine ovi. Cumque retinetur sanguis tunc pervenitur ad consolidandum vulnus et ad prohibendum apostema. Et consolidatio vulneris est cum eo quod scivisti ex glutinativis stipticis. Et prohibitio apostematis est cum prohibitione cibi et attractione materiae ad extrema et infrigidatione pectoris. Et oportet ut sorbeat acetum mixtum cum aqua multotiens. Et oportet ut se custodiat post retentionem et prohibitionem et super res praedictas. Aqua autem quam potat oportet ut sit aqua pluvialis aut aqua in qua positum est lutum armenum et rosae et aqua ferri in qua extinguitur ferrum ignitum propter suam stipticitatem. Et qui timet congelationem sanguinis in pulmone oportet ut detur in principio in potu acetum mixtum cum aqua nisi tussis adsit. Tunc enim oportet ut caveatur acetum. Et quandoque sanat sanguinem congelatum medicina ʒ i diacurcume cum aliquantulo de aqua porri et cocleario oximellis. Et ex compositis ad hoc est illud quod fit: Recipe fenugreci decocti ʒ ii, aristolochiae ʒ i, myrrhae ʒ iii, olei de lilio ʒ i, piperis ʒ i, vesicam ʒ i, rosarum ʒ ii, fiant ex eis trocisci et siccentur in umbra et sumatur in potu cum aqua feni et apii. Et in coagulum leporis et aqua cinis lignorum cum aceto aut origani cum melle aut solvatur venter cum eo quod evacuat. Et medicinas quidem singulares diximus in libro secundo. Et compositas dicemus in antidotario. Et tu lege sermonem nostrum de resolutione sanguinis congelati in libro quinto.

Tractatus .ii. de principiis speculationis aegritudinum apostematum membrorum pectoris et extremitatum eorum praeter cordis. Sermo universalis de apostematibus pectoris et pleuresi.

(In margin: Tractatus .ii. de principiis speculationis sanitatis apostematum membrorum pectoris et extremitatum eorum praeter cordis. Sermo universalis de apostematibus pectoris et pleuresi)

Quandoque accidunt in velaminibus et tunicis et lacertis quae sunt in pectore et costis et partibus eorum apostemata calida valde dolorosa quae nominantur sonimati birsem et pleuresis. Et quoniam fiunt et dolores in istis membris non ex apostemate sed ex ventositate quae errat, quidam existimant quod sit ab hac egritudine. Verum non est pleuresis nisi apostema calidum in partibus pectoris aut in lacertis intrinsecis et in velamine cooperiente pectus aut in velamine distinguente, et est illud quod est prius aut in lacertis apponentibus extrinsecis aut velamine extrinseco cum concavitate eius aut absque concavitate. Et maius istis et terribilius est illud quod est in velamine distinguente, et est prius eis. Et materia quidem huius apostematis secundum plurimum est colera aut sanguis colericus quoniam in membris nervosis non penetrat nisi subtilis colericus. Deinde sanguis purus. Et propter hoc sunt plurimum vehementiae febrium eius. Et propter hoc raro accidit ei qui non secundum plurimum. Et propter hoc raro accidit ei qui eructuat secundum plurimum acetose quoniam est flegmaticae complexionis. Et cum hoc quandoque fit saepe ex sanguine adusto et quandoque fit ex flegmate putrido, et quandoque fit sed raro ex melancolia putrefacta in flegmate. Et nos iam ostendimus in libris universalibus quod non est ex contradictione apostematis calidi ut non sit ex flegmate et melancolia, immo quandoque fit ex flegmate et melancolia secundum modum cum ut non sit acutum nisi quod est ex colera aut sanguine. Nam si est ex aliis ab his duobus est chronicum, et hoc est res quam complexiones hominum non comprehenderunt. Et propter hoc quod omne apostema aut resolvitur aut induratur aut collectionem facit, tunc similiter est dispositio pleuresis. Verum induratio in pleuresi est ex eis quae minorantur. Ipsa igitur aut resolvitur aut collectionem facit in duratione dispositionum. Et pleuresis quidem cum resolvitur recipit pulmo secundum plurimum illud, et quandoque resolvitur ad partem alteram. Et quando colligitur sanies indiget necessario maturatione ut rumpatur. Et quandoque recipit pulmo saniem et quandoque recipit eam vena concava et egreditur ad urinam. Et quandoque effunditur ad meatum fecis et evacuatur cum solutione ventris. Et multotiens cadit ad loca vacua et carnes glandosas et facit evenire apostema in eis quae sunt sicut duo inguina (i. fauces) et almagabery et post aures. Et multotiens expellitur materia ad cerebrum et membra alia sicut dicemus, et accidit timor et mortificat. Et quandoque confortat materia pulmonem in latitudine sua in prohibendo meatum anhelitus. Et quandoque eius multitudo non est hoc multitudo et non est matura sanies sive sputum simile saniei, sed virtutes sunt prostratae, quare deficiunt a spiritu. Et propter hoc oportet ut confortetur virtus in hac hora ita ut sit fortis ad faciendum constrictionem vehementem ad tussim sputi. Hoc namque sputum est operatio quae completur duabus virtutibus quarum una est naturalis maturativa et expulsiva, et altera est voluntaria et expulsiva etiam. Quando non confortantur ambae possibile est ut deficiat a mundificando. Et scias quod difficultas spuendi non est nisi ex virtute quae est debilis aut ex instrumento quod in strictione est laesum motu suo ipsius aut ex motu vicino suo, aut ex materia cum est spiritualis valde aut grossa aut viscosa. Et in huius quidem dispositionibus quandoque accidit in pleumonia sicut ebullitio propter commixtionem acuis cum materia inobediente effusa ad pulmonem et ad canam (illi cor.). Et qui non mundificatur cum sputo in pleuresi usque ad xiv dies, tunc iam fecit collectionem. Et qui non mundificatur virtus post xl dies tunc iam cadit in peripleumoniam et ptisim. Et quandoque erumpit virtus in xl, sed in pluribus est in xx et in lx. Et quandoque accidit ruptura ante maturationem perfecta quia natura expellit materiam nocentem propter suam multitudinem aut acuitatem suam aut propter calliditatem hominis et eius et exercitiis et vigiliis et occupatione furtiva. Et ruptionem exhibitis quam horam ex parte eius medici. Et ego dico eius ... quod post aut ex motu egreditur super fluxum et maius sicut casum aut tussim aut vociferationem et illud est timorosum. Et quandoque accidit ut permutetur pleuresis ad peripleumoniam ita ut recipiat pulmo materiam apostematis. Deinde non est bonum sputum eius et retinetur ipsum quare apostemat. Et quandoque accidit ut permutetur pleuresis ad ptisim, pleuresis ad ptisim quandoque mediante peripleumonia secundum

modum quem dicturi

modum quem dicturi sumus. Et quandoque absque mundificatione peripleumonie ita ut ulceretur materia aut sanies resoluta alterat substantiam pulmonis acuitate et malicia sua. Et quandoque accidit ut permutetur ad spasmum et algizeç ita ut expellatur materia ad nervos continuos membro in quo est apostema. Nam membrum est nervosum. Et hec permutatio permaosa est de eis non secuntur cum ea reliqua signa bona. Et quandoque succedit pleuresi et peripleumonie quidam stupor in postremo adiutorii pertransiens in domestico brachii eius usque ad extrema digitorum. Et quandoque pertransit ad partem cordis et accidit tremor quem sequitur syncopis et ad latus cerebri in dispositione resolutionis ante collectionem et in dispositione collectionis. Et quandoque permutatur materia ad membra apparentia et fiunt exiture. Et quandoque fit permutatio eius hec cum penetratione ipsius in substantia nervorum et cordarum immo ossium. Et qui declinat ad loca inferiora deinde apparent et fiunt fistule. Et illud est exitus evasionis et non sunt fistule maligne nocentes. Et si declinat ad iuncturas et fiunt fistule evadit infirmus. Et quandoque antiquatur membrum et propter eum non est illic evacuatio alia cum stercore aut urina grossa pluri in sedimine aut propter sputum plurime maturationis. Nam si fuerit aliquod illorum erit salubris. Illud enim significat permutationem materie facientis exituram et possibile est rectificatio eius cum maturatione. Et exiture iste quandoque occultantur et prohibentur signa nocumenti et multiplicantur propter quod redit materia ad pulmonem. Et quandoque accidit ex vehementia febris frequentia anhelitus et ex frequentia anhelitus inspissitudo sputi. Sputum enim exsiccatur cum anhelitus frequentia. Et quandoque accidit ex vehementia inspissitudinis sputi vehementia laboris et additio in inflammatione et ex additione inflammationis frequentia anhelitus et ex vehementia frequentie anhelitus inspissitudo et non cessant ambe se adiuvare in malicia. Queritur autem que species peripleumonie et pleuresis sunt deteriores, scilicet an illa que est in latere sinistro vicina cordi aut illa que est in latere dextro. Quidam enim ponunt hanc esse deteriorem et quidam ponunt illam deteriorem esse. Verum tamen que propinqua parti sinistre est deterior. Sed est convenientior ad hoc ut maturetur et recipiat solutionem si fuerit de proprietate eius ut suscipiat eam. Et illa que remotior est a parte sinistra est salubrior. Verum ipsa est ex parte resolutionis et maturationis magis inobediens. Et quandoque fluat causa in pleuresim ex parte humorum qui accidit ex parte capitis aut per pectoris aut in quibusdam venis continuis per cavum pectoris. Et quandoque facit ipsam possidere multitudo potus aque frigide constringentis multum et frigus additum que ad hoc facit ipsam eveniunt caliditas vehemens et potus vini puri movens humores quos ebullire facit. Et raro quidem permutatur peripleumonia ad pleuresim. Verum ipsa est esse et tamen hoc illud quod est et alleviatur cum eo constrictio anhelitus alleviatione aliqua. Et pleuresis quidem plurimum accidit in autumpno et hyeme propter ver hyemale. Et multiplicatur in vere yemali ex sufflatione septentrionis propter multitudinem superfluitatum aut propter coartationem superfluitatum. Et multiplicantur cum eo dolores lateris et costarum et propter successionem meridiei et in estate et cum ex sufflat meridies minoratur valde. Verum cum est estas austrina pluviosa et similiter autumpnus multiplicatur in fine autumpni in hyeme pleuresis. Secundum non formam aliam ab hac pleuresi minoratur in etatibus et regionibus et ventis meridionalibus et minoratur in mulieribus que menstruantur quoniam earum declinat ad humiditatem absque colera. Et quando accidit pregnantibus est periculosum et minoratur in decrepitis. Nam si accidat in

esse propter debilitatem virtutis ipsorum in spuendo et mundificando. Et pleuresis quidem quandoque assimilatur apostemati epatis. Nam suspensoria cum extenduntur propter apostema epatis perveniunt illud ad velamen et panniculum et sentitur in ipso dolor et pervenit ad constrictionem anhelitus quod necessarium est tibi ut cognoscas differentiam inter ea utraque. Et quandoque assimilatur sirsen. Et pleuresis quandoque interficit propter multitudinem accidentium eius. Et quandoque interficit propter suffocationem. Et quandoque interficit cum permutatione ad peripleumoniam et ptisim aut sincopim aut alios exitus quos dicta sunt. Et scias quod pleuresis cui associatur cum sputum sanguinis est similis ydropisi cui associatur febris. Indiget ergo primum. Et est pleuresis cura stiptica secundum sputum sanguinis leviante pleuresim sicut secundum indiget cura calefaciente et exsiccante equali secundum ydropisim et infrigidante et humectante propter febrem. Et multotiens est cum pleuresi et peripleumonie assumptio ciborum grossi nutrimenti et ingrossantis nutrimentum sicut alcanabit quod expellitur ad partes mamille et lateris. Et cura quidem sedationis materie est cum [illegible] et exeunti ex eo detur oximel velociter et alleviet in unctione que fit fricando cum oleo quod est attractivum. Et quandoque extinguat plus a flora. Cura.

Pleuresis pure signa **signa pleuresis.** 1.
sunt manifesta. Et sunt febris inseparabilis 2.
propter vicinitatem cordis. Et dolor pungitivus subcostis quia membrum est panniculosum. Et multotiens non apparet nisi apud anhelitum. Et quandoque est cum punctura tensio. Et quandoque est plurimum. Et tensio quidem significat multitudinem. Et punctura fortitudinem in pe-
netratione et mordicatione. Et tertium est con- 3.
strictio anhelitus propter coartationem factam ab apostemate et parvitas et frequentia eius. Et quartus 4.
est pulsus serrinus cuius quidem divisiones augmentantur et egreditur a cordine apostemati propter debilitatem virtutis et multitudinem materie.
Et quintum est tussis. Quandoque enim accidit in princip- 5.
io huius egritudinis tussis sicca deinde cum sputo. Et quandoque est hec tussis in principio rei cum sputo et est laudabilis valde. Et tussis quidem non accidit nisi propter ea quod pulmo leditur ex vicinitate. Amplius resudat ad ipsum illud quod resudat ex materia egritudinis quare indiget sputo eius quasi resolvatur tota et resudet tunc, ideo mundificatur illud quod collectum erat. Et cum ea quandoque quia pura est non est pulsatio quia membrum est privatum multitudine arteriarum. Amplius quoniam pleuresis est similis apostemati epatis propter tussim et febrem et constrictionem anhelitus et propter tensionem suspensoriorum et ex pulsatione doloris ad panniculum cooperientem, oportet ut distinguatur inter utraque. Et utraque similatur peripleumonie propter illud et propter sputum, quare oportet ut distinguatur inter ipsam et illam. Et ideo differentia inter pleuresim et apostema epatis est undosus et dolor est gravativus non pungitivus et facies est conversa ad citrinitatem malam et tussis est absque sputo immo tussis est sicca tarda. Et quandoque depinguntur signa eius propter citrinitatem. Et urina est grossa ydropica et egestio est epatica et sentitur gravitas in latere dextro et non comprehendit ipsum tactus cum dolore et quandoque est in apostemate epatis solutio similis lotture carnium recentis propter debilitatem virtutis. Et cum apostema est in gibbositate epatis sentitur tensio plurima et si est in concavitate deteriget a vocibus anhelitus inobediens cum significet rem gravem suspensoriorum et constrictio anhelitus in apostemate epatis est similis in [illegible] non vehemens valde. Pleuresis vero tussis est cum sputo et dolor est pungitivus et eius urina est bone substantie et color eius est optimus et constrictio anhelitus est eius vehemens et est perveniens ad additionem plurimam. Et differentia inter ambo et inter peripleumoniam est quoniam pulsus peripleumonie est undosus et dolor eius est

signa pleuresis

differentia pleuresis

non fit tussis pleuresis

Differentia

grauatiuus. et strictura anhelitus eius est uehemens. et anhelitus eius est calefactus et signa alia. Et quando cum pleuresi que accidit accidencia sirsen horrenda sicut permixtio intellectus et alienacio et frequencia anhelitus et tremor cordis et syncopis et que sunt minora illis ut puitas angustie et inquietudo eius et uehemencia sitis et alteratio coloris faciei. ad colores diuersos et uehemencia febris. et uomitus colere et cum multis accidentibus est gitas pectoris cum membris principalibus et uitam eius cor. oportet ut distinguatur inter utrasque res. scilicet sirsen et birsen. Et differentia que est quod permixtio intellectus accidit in syrsen in primis. deinde uehemencia fiunt ipsa et reliqua accidencia. et est anhelitus in eo sanior et postponitur corrupcio anhelitus et ad permixtionem. et sunt cum eo accidencia ipsius ypa. sicut est rubedo occulorum et attractio ipsorum ad superiora
In birsen non postponitur permixtio intellectus et quamquam non est in ultima morte immo est in eius incolumnus uero in ipso perdit alteratio anhelitus. et eius malicia et est in principio tensio inmarch ad superiora ac si attrahatur ad ypa. et dolor pungitiuus. Et differentia in hoc est quod pulsus in sirsen est magnus declinans ad minutatem et in pleuresi peruenis ad frequenciam ut succurrit puritati. Et pleuresis quando fit uehemencior uehemenciora fiunt accidencia predicta cum ea et exsistat signa cum ea et exasperantur. Cum ergo augmentatur accidit rubedo in facie et oculis et inquietudo uehemens. et corruptio anhelitus et permixtio intellectus et sudor inexpertus. et quamquam paucitas fluxum uentris malum. signa pleuresis que pura est et non pura
Cum non est pleuresis pura immo est in panniculis ranelante costas et lacertos extrinsecos habet signa Et sunt dolor in ea et nocumentum ad tenuium Illa namque que fit in panniculo extrinseco comprehendit tactus. et quamquam consistit cum cutis et apparet uisui. et quamquam rumpitur exterius et non facit sputum. et hec erupcio quamquam fit nam quantitate. Et cum illa que est in lacertis extrinsecis est pulsatio. nam si sentitur cum attractione aeris est in lacertis dilatantibus et si sentitur in reddicione est in lacertis constringentibus. Et iam ostendimus quod ambo incommunicantur in duabus tunicis simul. scilicet extrinseca et intrinseca. Et comprehensio et comprehendit hunc modum. pleuresis que non est pura et in hac quidem non purum non est ex dolore pungitiuo et exconstrictione anhelitus et tussi et exdiuersitate pulsus et sericitate eius et uehemencia febris et accidentium eius quod est ipuium. et quamquam est pulsus leuis. et quamquam est febris propter apa talis locis apostematis. aut propter eorum alia sicut sputum saniosum aut aliud. et non est pleuresis cum non sunt ibi dolor pungitiuus et pulsus serrinus et reliqua. Et in non uera existit dolor sub tis pectine. Et impura que est in uelamine distinguente est dolor declinans ad ossa pectoris. et est permixtio uomitus ipsius et fiunt uehemenciora accidencia. et dolor et difficultas anhelitus. et non est uehemens febris uelocitas sicut fit in aliis immo quamquam postponitur usque quo putrefiat superfluitas et fit fortis febris ualde Et si est in panniculo tegente costas dolor est usque ad furculas. et diuisificatur dolor propter diuisitatem tactus per cum panniculi furcularum et propter diuisitatem partium in sensu. et non est cum eo pulsatio omnis declinans ad partes coratis est propter apa in uelamine distinguente et quamquam est propter euentum apatis in ceteris membrorum carnosorum que sunt in costis et non est in eo intellectus timor
Significat saluem signa eius mala et sana
Sanus eius sputum facile uelox maturum et est album planum equale. et pulsus qui est

uehemencius duricie et serrinitatis. et paucitas doloris et reliqua accidencia et in eo limitatis somnum et anhelitus et receptio cure. et quod eger tolleret illud quod patitur et equalitas caloris in corpore cum equalitate. et puritas sine et tristicie. Et similiter sudor et urina et egestio secundum dispositionem laudabilem et digestio urine est signum bonum in ipsa sicut eius malicia est signum malum ualde. Et malicia egestionis et fetor eius et uehemencia citrinitatis eius est signum malum et apparicio fluxus sanguinis narium est ex signis bonis ultimis in pleuresi Et malum ut sint accidencia eius et significaciones ipsius uehemencia et forcia et sputum rotundum. aut tardum et non est digestum aut rubeum purum aut pluteum aut nigrum aut additur uiscositas eius et difficultas et constrictio secundum dictum reliquorum que diximus in bono. Et ex signis malis est ut sit illic urina feculenta non equalis et est sanguinea significatque inflationem continuitatem cerebri. Et ex signis malis est ut sit illic caliditas uehemens. et precipue quando cum frigiditate est in extremitatibus et dolor tendens ad posteriora et addicio doloris quando eger dormit super latus Cum ergo accidit ei aut pleuritico diuisitas in fine eius significat quod ex iam debilitatum est et est malum ualde. et est in principio eius signum bonum in mo est res uniens. Diuisitas autem que uenit post illud. et non remouentur cum ea difficultas anhelitus et tristicia forsitan inficit in quanto aut ante ipsum Et tremor qui est sub torace in pleuresi intellectus significat permixtionem cum ea cum siccitate uelaminis. Et quamquam fit iste motus ex materiis uelaminis. et motus eius secundum plurimum in huius egritudine est motus ascendens. Et ex signis malis est ut prohibeantur exitum precedentes a pleuresi absque sedacione febris. et non sit sputum bonum. nam illud significat mortem propter illud quod est cum eo per dubio descendere materie ad profundum. Signis uero bonis et malis que sunt per suppuratione singulare fecimus capitulum Et scias quod pleuresis cum non est in ea sputum est aut debilis ualde mala fraudulenta nam aut non est cum ea inclinatio materie de qua sit curandum. aut est iobedientis ad spuendum maligna. Ingrediens quinta intellectus est sputum bonum facile et similiter anhelitus. et sunt illic signa alia mortalia sicut species iniqua est dolor ad posteriora et est quam sit dorsum paciencis eam dorsum [illegible] rati. et est urina eius sanguinea saniosa. et tamen fit beatus uno mouetur in quintum et septimum et tamen prendit illud usque ad .xiiii. et in pluribus cum primum sit septimum sanatur. Et intellectus apparet in humeros pacientis ipsius rubedo et calefit spatula eius. et non post quinque sed si aut calefiat uenter eius et egreditur ex eo egestio citrina moritur in principio sed post septimum Et quamquam ad ipsum festinat sputum purum ad ipsum et diuisitas deinde uehemencior fit moritur in tercio et si non sanatur. Et species alia est cum qua sentitur pulsatio extensa a furculis usque ad claui ueram. et est urina in ipsa aquosa cum qua non est sedimen. et sputum. et est mortalis propter declinacionem materie ad caput. si autem pertransit .vii. sanatur
Cum non est sputum signa horarum eius:-
Cum aut est sputum subtile aut purum aut illo quod nominatur saliua secundum quod dicturi sumus est in principio. et cum augmentantur accidencia et augmentatur sputum. et incipit remoueri a subtilitate et addit in inspissatione et in subtilitate et incipit remoueri a rubedine ad albedinem et si materia est declinans ad citrinitatem est proporcionalis rubedini est sanguineo. Amplius cum eger exspuit sputum facile maturum secundum quod diximus de maturitate et est planum. et dolor est leuis et

illud est status et hora euentus integre ma
turitatis. Deinde cum sputum incipit minui cum
fe. in illa aut illa facilitate. et cum permutatione
doloris. et diminutione accidentium tunc iam de
clinat. Cumque retinet sputum post remotionem
morum accidentium omnis tunc iam completur declinatio.
Et res ex quibus significat signa speciei eius
cum efficiens pleuresim sum aliis ipsius
sputum sunt et color eius cum est simplicis coloris
aut mixti coloris. et ex loco doloris et ex febre
et uehementia eius et potissime ipsius. Sputum namque
cum est rubeum significat sanguinem. et cum est ad ci
trinitatem decline significat coleram. et flauum significat con
gregationem amborum. et quod est ad albedinem decli
ne et non est maturum significat flegma. et quod est ten
dens ad nigredinem et plumbeitatem et non est propter
tincturam exterius ex fumo aut similibus illi signi
ficat melancoliam. Et item dolor in clauicula et mi
ca … plurimum est descendens et ad lenitatem
tendens. et malus duobus est ascendens inflamma
tus. Et rursus si febris fuerit fortis uehemens
erit ex maiore calore. et si fuerit non uehemens
erit ex maiore declinatione ad frigus quantumcumque
fuerit. et quantum significat per paroxismos significationem bonam.
Quando non exspuit sputum leniter signa permu
bile uelox. et non mundificatur tationis eius
tur in. xiiii. diebus tunc iam permutatur ad col
lectionem. et significat initium eius in ascensione ue
hementia doloris prius et difficultas anhelitus
et constrictio eius et duplicitas ipsius apud dila
tationem. cum permutatione et uehementia febris et
asperitas lingue propter et siccitatem tussis propter uiscosi
tatem materie et spissitudinem … et debilita
tem uirtutis et casus appetitus et priuatio
somnus et uigilie et grauitas que sentitur in loco
illo. Et quando collectionem facit et completur collectio
quiescit febris et dolor et augmentatur grauamen
tis. Cumque rumpitur accidit tremor diuisio et
dilatatur pulsus cum diuisione … et cadit uir
tus et debilitatur anhelitus. et minus accidit fe
bris uehementis propter acuitatem mordicat membrum
et mordicatur apud. Cumque rumpitur deinde non mun
dificatur a die rupture usque ad xl dies perdu
cit ad ptisim. et ruptura saniosi in die septi
ma est eo quod … et plurimum eius
post illud ad xx et 90 et 60. Et quanto plus
fuerint accidentia collectionis uehementiora erit
eruptio uelocior. et quanto plus fuerint leuiora
erit eruptio tardior. et propter febris existens de
summa accidentium. Et quando apparent signa timo
rosa. et tunc iam certificatus es significationem lau
dabilem in sputo et aliis tunc nichil timeas
quoniam eorum euentus est ex collectionis non propter
causam aliam. Et omnis pleuresis cuius dolor
non quiescat per sputum neque minutionem neque palia
tum sperata … aut mortem …
sam secundum reliquas significationes. et cum uideris pul
sus tensionem uehementem fieri et propter cumque eius
frequentia fortior fiet tunc illud indicabit
mortem si fuerit uirtus debilis. et si uirtus fuerit
fortis tunc ipsa permutabitur ad peripleumoniam
et empimia et ptisim. Et ad summum cum illic
est significatio uirtutis et incolumitatis deinde
non quiescat dolor cum sputo aut solutione uentris
et flebotomia et uaporatione tunc ipsa est magis de
clinis ad empimia. Si non fuerit significatio in
columitatis … uirtutis et … appe
titus et aliorum tunc illud indicabit quod est mortale
et indicabit … prius quam … appetitus
cadit … plurimum apud rupturam. Et uide do
minum maxillarum … illud quod ad eas ascen
dit ex uapore et calefiunt digiti per illud. Et
quando rumpitur ad amplitudinem pectoris facit me
dicum alienationem aliquibus diebus deinde ma
lificat dispositionem eius. cum ergo rumpit uideo pul

mala

sum secundum quod indicauimus iam debilitatum et car
datum et uerificatum propter resolutionem uirtutis cum eua
cuatione et extinctione caliditatis innate. et accidit et
sicut diximus tremor quem sequitur febris causa
mordicationis humorum. si ergo fuerit uia applicationis
plurima et uirtus debilis perducit ad permutationem. Et
scias quod quando uirtus est debilis et tensio et frequentia
uehementiores fiunt tunc illud sicut … p
tendit sincopim. et si est frequentia maior illa et
minor ea quia facit ipsa pleuresis tunc quandoque in
dicat subet et spasmum aut tarditatem …
onis. Et subet quidem non accidit nisi propter ea quod cerebrum
recipit uapores humidos qui sunt pectoris dubio
non cum illa acuitate neque frequentia pulsus … cum
est ualde et recipit cerebrum quidem recipit eos propter
debilitatem suam ab expulsione eorum … Et
significat tarditatem suppurationis propter grossitudinem
materie. Et quando ipsa non permutatur tunc cerebrum et
neruum fortes non recipiunt ipsum et quandoque indicat
spasmum et illud quando constrictio anhelitus uehemens
fit fortis et febris non est fortis. Et quando uides eg
ritudinem iam sedatam rursus et occultatam et non est
illic sputum tunc fortasse minuitur materia cum urina
aut cum egestione aut appositione urine grosse. Si
aut illud non fuerit tunc apparebit exitura. nam si
uideris tensionem ad mirach et ypocondria et ca
lorem et grauitatem indicabit illud exituram apud
inguina et crura. et declinatio eius ad ambo cr
ura est uehementis significatio ad incolumitatem
et … quidem percipit uirtus solutione uentris fi
cum illo. Cum si uideris cum hoc difficultatem an
helitus et constrictionem pectoris et … et grauitatem
… mamillis et brachio et calli
ditatem ad superiora portendit illud declinati
onem materie ad partem aurium et capitis. Et si fu
erit dispositio hec non apparuerit apud inexitum … tem
poribus tunc materia declinabit ad cerebrum ipsum et in
… aut … plurimum interficit. sermo aggregatiuus
Laudabilius sputum est et est de sputo …
quod est facilius et uelocius et plurimum … magis
maturum quod est album planum equale in quo non
est uiscositas immo est equalis sue. aut quod est
propinquum huic maturationi. et cum quo non est per
mixtio nisi … et non fuerit cum ipsum uigilie
aut accidens aliud mali. Et sequitur ipsum illud
quod est declinet in primis diebus ad rubedinem et de
clinet ad citrinitatem. et post illud ad spumositatem.
Et spumositatis quidem causa ut sit res prohibens
motus subtilis cum admiscetur aer plurimus
et sit eius commixtio uehemens ualde quamuis
spumosum non sit illius bonitatis immo est decli
nis ad malitiam. Et deterius eo in principio est rube
um purum et citrinum purum igneum. et ex malis
ualde est album uiscosum rotundum. et deterius
omnibus est nigrum. et propter illud quod est fetidum et ex eo
et citrinum est melius nigro et grosso quod autem
rotundum est melius … et si fuerit malum
tunc erit significatio grossitudinis et materie …
tatis et significat cum longitudine egritudinis quod conuertitur ad
ptisim. Et rubeum est melius citrino quoniam sanguinis
… et flauum equale sunt leuioris … quia
colera corrosiua et adustiua. et inde significat con
gelationem et adustionem uehementem. et non re
mouet indicium malitie sputi … sua facili
tas exitus eius. Et fetidum quidem est malum
Et exspuere humorum est mala propter multitudinem non
propter maturationem. et omne cum quo non quiescat no
cumentum est non bonum. Et ex consuetudine quidem
eorum est ut nominet purum cum nichil extraneum ad
misceatur materiam aut nichil sanguinis et nichil
colere aut melancolie saliua et non nominatur ipsum
sputum. Et humorum quando perseuerat et non permiscetur
ei aliquid neque accidit ei dispositio que significet quod
humor est … maturationem tunc ipsum signi
ficat longitudinem egritudinis. et quando est cum …

one maturacois malu sigt pimez. Et ad
ultimu sputu sigt suo colore. et sigt sua sba
et grossitudie et subtilitate sua. et sigt sua figura
irotunditate. et no rotunditate sua. et sigt sua quā
titate imultitudie et paucitate sua et sputu qdez
salsu sigt catarrū corrosiuū. et sputu huoris
grossi uitio putris quod fit no ppt cam ulcez pul
monis imo ppt cam huitatis pectoralium doi
natu in pectoribus eoz qui ptransierunt. 20. usqz
ad. 40. et diminuit exitum quod agguntur in spacio
pectoris et pcedit et accidit eis ydropisis in
spacio. 40. dieruz usqz ad. 60. et no est cu ea plz

Qui spuit idie **De casibus pleuresis** sinali
primo aliqd subtile no maturu tunc spat ut
maturet. in. 4o. et descendit i. vii. Si aut no
maturat usqz ad. 4o. aut imatuz sputu no est
ex die primo. tunc casus eius erit in. xi. aut in. 14.
Si aut no exspuit usqz ad. 4m. deni exspuit.
et in ipso e maturitas aliqua tunc res e media
Et si no est in ipso maturitas tunc egritudo plon
gatur cu fiducia et ppe cu sint illic signa bona
uirtutis appetitus et etatis. et qui no exspuit
usqz ad. 11. aut exspuit sputu nudu sine ma
turacone pemtus imo no est nisi huior put
turacone sicut si inuenis uirtute debilez scias quod no matu
rabitur nisi post tps. tunc si ipse deficit an illud
quod no ptransibit. 14. et qui incipit cu ipm qui
quod no ptrasibit. 14. et qui inficit cu ipm qui
crisis eoz que sunt huius e usqz ad. 40. v. Sq.
et natura debilis inuolutitas no ptendit usqz
ad illaz horaz. Qd si uirtute inuenis forte. et
uideris duo desideria laudabilia equalia et
uideris sopnu et anhelitu fm quod oz. Et uideris
urina matura bonaz speciebus quod ptransieat. 14.
deni imnorat fm plm per ipm. et totu h cu
ra que egritudinez facit huit acuta. Et prorsus lo
gior crisis eius que finalis est. 14. e dies. et
Et qui extendit usqz ad. 20. Et Gal quidez
dixit quod qui imundificatur cu sputo usqz ad. 20.
dies usqz iuenit cu eo crisim integram. Et nos
iaz diximus quod sputu simplex quod e isaliua sig
nificat logitudinez egrinis. Et qnqz contingit ut
spetur crisis interea et accidat signo que ponat
ipam ppinquiorez. aut signo que ponat ipam
longinquiore. sicut cu sputu et disponis signa
quod crisis erit in. 14. et apparet post septimu spu
tu nigru. et ppe idie malo. sicut. viii. ipm namqz
sigt quod crisis mala pcedet. et si appeat lax eius
significaco bona signficans maturacone lau
dabilez sigt quod crisis mala postponet et bona

Peripleumo **De peripleumonia** pcedit
nia e apa calida ipulmone. Et qn accidit
incipiendo. et qnqz sequitur euentu catarri de
scendentis ad pulmone aut pfocacones re
solutas ad pulmone. aut pleuresiz quisam
ad piplenomiaz et huiusmodi incipiat usqz ad
septimu diez. et si no confortetur ad spuedaz
nam tunc ipi fm plm fiat eade ipeisiz. Et
piplemonia quidez fit ab humore cui. Vm plu
imu eius fit a flate qui imebro nato continet
humor specialis sicut plm pleuresis e colica
eius huius intencionis qm mebru est pannicu
losu spissu strictu in quo nato penetrat ni sub
til acutus. Euanis qnqz fiat ex sangne. et
qnqz fit ex grosse colere rubee. Et est inficia
eius plm sua acuitate. et qz uicina est cordi
et qz patur inuatur abeo quod bibit et quod loco epli
supponitur. illud enim quod bibit no puenit ad ipaz
diuz confluit ex uirtute infricationis sue illius
quod ei opponitur. Et illud quod loco empli supponitur
no potest ad ipam ifridatione equalez ei
Et piplemonia qnqz remouetur cu solutione
et qnqz quertitur ad empima. et qnqz induratur
et qnqz pmutat ad exituras. et qnqz pmuta
tur ad carbunculus. et est malu. et qnqz pmuta
tur ad pleuresim. et est bonu et iuz. Et qnz

fiat sincopis e stupozez sicut predictu est i pleure
si et est plimu eoz que succedunt ei et fluxus
sanguinis naziu no confert in piplemonia sicut
confert i pleuresi ppt diuisitatez duaz materiez
et qui attractio pulmonis logiquior est quam
sit uenarum et pinniculi pectoris et lacertoz eius

Signa piplemonie oima **Signa eius**
sunt febris acuta qui est apa calida in
uisceribus et constrictio anhelitus uehemens sic
pfocatio accidens anhelanti ppt apa. et quod ipz
coartat uias. et calitas ipso uehemens. et g
uitas ppt multitudinez materie in mebro no se
sibil spe et sensibile ppt panniculu i quo inuol
uitur. Et extensio in pectore toto ppt illud
et dolor tensius ex pectore et ex pfundo ad par
tes thoracis et dorsum. Et qnqz sentit pul
satio inter ambas spatulas. Et qnqz sentitur
pulsatio sub spatula et furcula aut mamill
aut continuus. aut apud tussim et no tollat
ut dormiat nisi sup collum. sz sup latus p
focatur. Et piplemonia quidez lingua prius
rubescat. deinde nigrescat et est lingua eius ita
quod adheret ei manus qui tangit eaz cu grossi
tudine. Et qnqz cicatur ei iextensione et
replone faciei totius. et appent i utrisqz maxil
lis rubedo et inflatio ppt illud quod ascendit ad
eas ex uapore ppt carnositatez eaz et mutate
ipaz. et no sunt sicut sicut sicut sua. et qnqz
uehemens fit rubedo adeo donet silis e tincto
Et qnqz sentit ascensio uaporis qui ipe sit ig
nis subito suspensus et apparet inflatio ue
hemens. et anhelitus altus uelox ppt mag
nitudine febris et nocumenti eius et inflatio ocu
loz. et grauitas eoz motus. et replone uenaz
eoz. et grauitas palpebraz. et cu ineo est uapor
et apparet icornea silitudo apacis et in pupilla
silitudo exitus cu inpignatione et uetuositate.
et inuoluatur colluz. et qnqz aduenit sibi et
ppt multitudinez uaporis humidi. et quz e cu ca
frigus extimatur. Pulsus aut est undosus
in eis qui apa est imebro leni. et ma e hu
da. et undosus quidez est diuisus paul dubio
in dilatacione una. Et qnqz e illud fm dila
tacones plimas. Et qnqz accit idilatacoibus
plibus incassitudo. Et qnqz accit scis cadens
imedio. et eius pulsus fm plimu est magnus
ppt uehementiaz necessitatis et lenitate instri et
debilitetur uirtus uat. fit quietia no uehe
mens sic et innouatur fm febrem et necitate et
fm quod uirtus sufficit illi magni aut deficit
ab ea. Et y. quidez dixit quod qui eis accint exi
ture apud maxillas aut ea que sequuntur eas et
apperiuntur fistule euadunt et illud est note cane
Et silr accit exiture in eius sunt signa lau
dabilia. Et qnz pmutatur mox ad pleuresi al
leuiatur constrictio anhelitus et ad uelces puchi
o. Et sputa eoz sunt tunc eciaz fm colores sile
coloribus pleuresis. et plimu eoz flauu e. Cu
piplenomie aut que e ex grosse colere rubea a
trahit ad coleram rubeam sunt constrictio anhelit
et grauitas sensibilis ipectore imanus. sz in
flacio est iultimo uehementie. Et signa pmu
tacois eius ad empima prima sunt signis
pleuresis in huius. et sunt ut febris ni mutatur nz
dolor nz uideatur diminutio de qua sit cura
du isputo aut vrina grossa habite sedimi. aut
egone. Si aut uideris egru cu istis signis
icolumi forte tunc ipa quertitur ad empima aut
ad exituram. aut superius aut iferius et signa
predicta in pleuresi. Et si illic no fuit uirtus
et icolumitas tunc time mortez. Et qn fit sal
uus sit dulce tunc iaz fit empima. Et si mun
dificatur i. 40. diebus est bonu. et si no plogat
tempus. Et qn plongatur tps in piplenoma
fiat icurre egri ui inflacoinez pedu ppt debili

X

tatem inuenitur et propter incarnationem, et quando declinat natura ad uesicam fiet sanitatem necessario.

De apostemate duro in pulmone. Ca.

Quandoque accidit in pulmone apostema durum et significat ipsum constrictio anhelitus cum hoc quod ipsa augmentatur cum diebus, et est cum grauitate et paucitate sputi et uehementi siccitate tussis et frequentia eius, et quandoque alleuiatur in quibusdam horis cum paucitate caloris in pectore.

De apostemate molli in pulmone. Ca.

Quandoque accidit in pulmone apostema molle, et significat ipsum constrictio anhelitus cum saliua plurima et humiditate in pectore absque caliditate plurima, et in facie non est rubedo immo plumbeitas.

De bothore in pulmone. Ca.

Quandoque accidit in pulmone bothor et signa eius sunt ut sentiat grauitatem et constrictionem anhelitus cum uelocitate et frequentia et caliditas in pectore et inflatio absque febre continua.

Aggregatio aque in pulmone.

Quandoque aggregatur in pulmone aqua citrina. Et significat ipsam constrictio et motus(?) doloris lateris adiacens et febris lenis et apostema extrinsecum et malitia anhelitus et sputum simile aquoso, et dispositio que est sicut dispositio ydropici.

De apostemate aut ulcere accidente carnibus pulmonis.

Signa illius sunt febris debilis et pulsatio in medio dorsi et dolor. Causa enim non est sicut pulmo nisi quia ipse non sentit. Uerum est dolor leuis et accidunt cum hoc pruritus in corpore et inuentio(?) uocis, et si ulceratur erit odor oris fetidus et sputum purulentum.

De pure et sanie.

Pus in locutione medicorum uenit super duas intentiones quarum una est usitata communi loco quod apostema colligit saniem, et est collectio saniei apostematis. Et secunda est qua utuntur proprie regentes(?) pectoris et uolunt per illud repletionem spatii quod est inter pectus et pulmonem ex pu[...] ex rumpente ad ipsum aut incidente lateribus simul aut in latere uno. Et causa huius repletionis aut sunt catarri effundentes materiam subito aut ulcera in pulmone ex quibus currit sanies et uirus, et fit empima post .20. dies secundum plurimum. Deinde expuitur cum eruptione apostematis in partibus pectoris, et est plurimum, et est illud aut sanies matura aut res que est sicut fex. Et dispositiones illius sunt .3. Aut enim perforatur in latitudine(?) et rectificatur(?) et apertio illius est ut incipiat anhelitus eius constringi et non expuatur, aut putrefit pulmo et fiet eadem in ptisim, aut mundificatur cum sputo sufficienti recte facili, aut mundificatur cum expulsione ex uia uene magne et arterie magne ad uesicam cum urina grossa, et est cursus eius plus ex uena ad epar, deinde ad renes. Et quandoque ad intestina cum egestione, et sunt ambe laudabiles. Et iam preterit a nobis in rememoratione saniei eruptionis, et cognitio illius est secundum fortitudinem dierum signorum et crasis et temporis et complexionis. Et decrepiti quidem moriuntur ex empimate plus quam iuuenes propter debilitatem paucitatis(?) corporum ipsorum. Et iuuenes moriuntur in doloribus plus quam decrepiti propter uehementiam sensuum eorum. Et nos iam diximus signa empimatis in capitulo signorum permutationis pleureseos et similium signorum eruptionis. Signa autem repletionis spatii pectoris pure sunt grauitas et tussis sicca cum permutatione anhelitus et dolor. Et quandoque est in principio eorum tussis sicca humida fluens ymaginarum(?) lenitatem cum sputo, et est eorum anhelitus consequens(?). Et propter hoc est sermo eorum uelox et frequentes sunt nares eorum ad dilatandum ad anhelitum et commutatur febris et minuitur. Ducitur ad ydropisim. Signa autem loci in quo est sanies cognoscuntur ut quandoque dormiat eger super latus unum et quandoque super aliud, et tunc latus super quo uidetur grauitas ex parte tamen est latus oppositum loco saniei et commotio eius et sonitus eius qui sono-

cione auditur. Et homini sunt quidam qui ponunt super pectus et latera eius filum lineum infusum in rubeo dissoluto in aqua et considerant locum quod prius exsiccatur cum ipse est locus puris. Signa autem eruptionis laudabilis sunt ut succedat rupture sedatio febris et augmentum appetitus et facilitas sputi aut anhelitus aut eueniat cum ea [...] exitum illarum et per partes eius que fiant fistule. Et similiter illa que est ex eis media natura egreditur ex eis sanies alba multum(?). Signa non mala sunt ut appareant signa perforationis aut sincopis aut spiritus mali aut ptisis. Et tunc coquitur aut perforatur egreditur sanies tenuis fetida. Signa autem meliora(?) saniei in sputo et illa in sputo sunt descensus saniei cum sputo in aqua et fetor ipsius super ignem, et illa natat in aqua non fetens super ignem. Et uirus saniei quandoque expuitur in egritudine que non est ptisis secundum quod ostendimus in loco precedente. Et quandoque emittitur cum sputo pus plurimum ualde, et ego iam uidi qui expuit in hora una circa eminas plures aut eminam magnam et plus medietate emine. Et Galienus quidem testificatur quod quidam empicus expellebat omni die circa .10. ʒ, et sunt fere .3. cotyle. Et iam scitur de sanie differentia inter saniem in humiditate alias. Nam sanies discernitur fetore apud sputum et cum proicitur super ignem et est nigra et non natat. Signa uero permutationis empimatis ad ptisim ut obfuscatio sunt plumbitas coloris et tensio amborum laterum et colli et calefactio digitorum omnium tanta quod non separatur in illo calor. Extrema [...] consueuit in febribus, et febris que accidit in nocte propter cibum et cursus uirtus significant(?) dissolutionem carnis membri(?) et impinguatio [...] cum declinatione ad albedinem et asperitatem(?). Et signa alia que dicetur in capitulo ptisis.

De ulceribus pectoris et pulmonis et ex eis est ptisis.

Hec ulcera aut sunt in pectore aut sunt in siphone uelaminis aut sunt in pulmone, et est diuisio posterior(?) et est ptisis, aut sunt interiora(?) et iam diximus ea. Et magis sana horum ulcera sunt ulcera pectoris. Et illud ideo quia uene pectoris sunt minores et partes eius sunt duriores quare non magnificatur in ipsis malicia. Et quia uirus non remanet in eis immo currit ad spatium pectoris, et non est dispositio pulmonis, immo fortasse est contrarius(?), et quia in pectore est carnosum et carnositas magis est susceptibile consolidationis. Et multotiens accidit propter ulcera pectoris secundum antiquitatem putrefactio ut corrumpit ossa ita ut indigeat sectione eius quod putrefactum est in eis ut saluetur illud quod uicinatur eis. Et quandoque peruenit putrefactio ad illud quod sequitur ipsum de panniculo. Illa autem ulcera uelaminis que penetrant non consolidantur. Et non penetrantia aut cadunt in partibus neruosis et non consolidantur, aut cadunt in partibus carnosis et consolidantur. Et succurratur eis in principio et non dimittantur a parte. Nam cum apostemantur et cronica fiunt non sanantur. In ulceribus autem pulmonis diuisi fuerunt medici multi quia ipsum sanant. Uerum tamen quidam quod non sanantur omnino. Nam consolidatio ideo indiget quiete et illic non est quies. Et Galienus diuisit ab eis et extimauit quod motus solus non prohibet consolidationem nisi adueniat ei reliqua prohibentia. Et signum illius est quod etiam uelamen mouetur et quandoque sanantur ulcera eius. Et Galieni ipsius sermo est in ulceribus pulmonis est quod si accidat ab solutione singularis non ab apostemate aut corrosione humoris corrosiui immo propter egritudinem aliam, tunc diu permanet uulneratus et non fiunt ad hunc apostemata nec apostemantur, recipiunt sanitatem. Et similiter illa que fiunt ex ulceribus in quibus aduenit spiritus et non sunt saniosa. Et que sunt ab apostemate aut corrosione non recipiunt sanitatem quoniam ulcus saniosum tunc non est possibile ut sanetur nisi cum mundificatione saniei, et illud fit cum tussi, et tussis augmentum efficit in dilatatione ulceris et disruptione eius

Et commotio facta inde addit in dolore et dolor addit in attritione manifeste propter hoc. Et medicine exsiccative sunt prohibentes sputum. Et medicine desiccative sunt lenificantes ulcus. Et quando ab humore corrosivo non sanatur absque rectificatione eius et illud non pervenit in sanitatem in carnis [illegible] fit ut ulcus ulceretur et fiat fistula que non consolidatur omnino aut dilatetur adeo donec corrodat totum corpus pulmonis. Et iterum propter aposteme quando aggravantur iste intentiones. Et [illegible] ad pravitatem consolidationis est motus et est essentia venarum que sunt in pulmone magnarum amplarum duarum. Illud namque est ex eis que difficilem faciunt consolidationem et rupturam. Et item longitudo spatii inter introitum medicine bibite et inter pulmonem. Et necessitas debilitatis virtutis eius ad hoc ut perveniat ad ulcus sunt ex adiuvantibus ad hoc. Et medicine frigide sunt tarde non penetrantes et que sunt calide addunt in febre que comitatur ulcera pulmonis. Et exsiccative sunt medicine nocive ethice que comitatur eam. Et humectative prohibent consolidationem ulcerum. Nam cura omnium ulcerum est exsiccatio et propter hoc huius ulceris adhuc venimus humectative [illegible]. Et hec quidem infirmitas incipit omnem curam cum est in principio et est super principium tegentem cum [illegible] intrinsecus. Et substantia pulmonis carnosa non est facile recipiens [illegible] cartilaginibus non [illegible] recipit. Et homines magis susceptibiles huius passionis sunt infantes. Et ulcera pulmonis magis salva sunt illa que sunt ex genere cause cum non est illic causa [illegible] et in ipso humore que facit ulcus siccum in peregrinosum. Et cum accidit ptisicis ut procedat cum eo passio producens eum spatio temporis et sic extenditur a iuventute usque ad senectutem. Et ego iam vidi mulierem invasisse ipsam ptisim circiter .30. annos aut plus parum. Et habentes ulcera pulmonis leduntur valde ab autumpno. Et quando est passio est occultum detegit ipsam in patiente causam [illegible] autumpni super ipsam. Et nominatur quandoque passio conceditur alii egritudini cum qua non est febris sed pulmo est suscipiens humores crassos viscosos ex catarro qui effunditur ad ipsum semper. et constringit meatus eius quare patientes cadunt in constrictione anhelitus et tussim frequentem que ponit ad debilitatem virtutis eorum et corporum et sunt [illegible] patientes aut sunt asmatici [illegible] sunt motus puris [illegible] ut admisceatur cum [illegible] et aliquando sunt asmatici. Cause ulcerum pulmonis

Cause vero ulcerum pulmonis sunt catarrus mordicativus corrosivus aut putrefactivus propter [illegible] cum qua pulmo non salvatur usque quo maturetur aut [illegible] ad pulmonem [illegible] alio. et [illegible] pleuresis que iam [illegible] et ulcerata est. aut [illegible] aut aliqua causarum sputi sanguinis predictarum aperiens venam aut incidens eam aut scindens ipsam sive sit causa intrinseca sive ebullitio sanguinis. aut aliud de hiis que dicta sunt illic. sive extrinseca sicut casus aut percussio. Et quandoque sunt ex causis eorum putrefactio aut corruptio procedens in substantia pulmonis ipsius sicut accidit membris. Et quandoque multiplicatur ptisis quando [illegible] succedit autumpnus pluviosus. Preparati ad ptisim in figura et forma et etate et regione et complexione. Ptisici

Isti sunt alati habentes pectus strictum habentes spatulas [illegible] carne et propter hoc [illegible]. Habentes spatulas declives ad anteriora [illegible] et quasi utrumque eorum sint duo ale et cum spatule eius sint abscise ab adiutorio et [illegible] et habentes colla longa et [illegible] ad anteriora. et quandoque procedit guttur eorum et eminet. Et in pectoribus quidem istorum et que [illegible] multiplicatur ventositates et inflatio est [illegible] propter debilitatem pectoris ipsorum. Si autem cum hoc est debilitas cerebri recipientis superfluitates. et cum hoc non digeruntur cibi. et tunc iam complentur conditiones et propter hoc sunt habentes eorum [illegible]. Et sunt quidem [illegible] receptibiles passionis cum alacriores [illegible] sunt lenes albe declinantes ad albedinem. Et in corpora dura spissa propter illud quod accidit eis de ruptione venarum. Et complexio susceptibilius illius est cuius complexio est frigida. Et etas in qua multiplicatur passio illa que est inter .18. annum usque ad adventum .30. anni. Et ipsi in regione frigida est plus propter illud quod accidit inde de ruptura venarum et sputo sanguinis primo. Et tempus in quo multiplicatur illud est autumpnus. A quibus oportet ut isti custodiantur

Oportet ut isti custodiantur ab omnibus cibis et medicinis acutis et mordicativis et omnibus que extendunt membra pectoris a clamore et ira aut saltu et similibus hiis. Signa passionis ptisici

Sunt ut considerentur sputum saniei cum signis saniei [illegible] et forma sua in colore et in spissitudine et in aliis. et febris minuta inseparabilis propter vicinitatem cordis cum loco egritudinis que fit vehementius cum cibo in nocte secundum preteritum cum fit vehementius febris ethica propter [illegible] corporis [illegible] secundum quod diximus in loco suo [illegible] cum ethica in ipso febres alie scilicet tertiana et quartana et [illegible] medium [illegible] cotidiana. Et cum accidit passio apparent significationes quas monstravimus in fine capituli [illegible] et superfluunt [illegible] virtutes eorum debilitantur [illegible] et regiminis eius et [illegible] que faciat. Si autem in sputo sunt cause non remanet dubietas [illegible] ad passionem predictam [illegible]. Nam cum corpus incipit [illegible] et [illegible] capilli cadere propter [illegible] et corruptionem superfluitatum [illegible] est. Et quandoque in pluribus fit color in principio passionis [illegible] ipse rubescat cum ascendunt vapores. et [illegible] colli et duo cornua frontis et [illegible] firmatur et inflantur extremitates eorum et [illegible] pedes eorum in fine dierum et apparent propter corruptionem humorum et mortificationem [illegible] extremitatum propter maliciam complexionis. Et illi quidem passio quorum cum est humor corrosivus exspuunt salivam que habet saporem aque marine salsam valde. Et pulsus eorum est debilis [illegible] cum velocitate pulsus. Et quandoque accidit ei inclinatio ad ambo latera [illegible] propter illud accidit [illegible] ad superiora et vehementius fit tussis [illegible] appetitus [illegible] propter debilitatem virtutis naturalis. Et quandoque [illegible] eius propter casum virtutis. Et quandoque exspuunt [illegible] et [illegible] venarum et illud [illegible] cum appropinquat mors. et illud quod exspuitur [illegible] est magnum est ex pulmone et si est parvum est ex canna. Et multotiens exspuunt lapillos et [illegible] et non est hoc nisi ex ulcere magno. Et in fine eius [illegible] sputum et saliva [illegible] propter debilitatem virtutis. Et cum [illegible] moriuntur [illegible] et quandoque [illegible] huiusmodi sputum [illegible] in principio cum passio est [illegible] grossities que non digeruntur. Et quandoque [illegible] sputum in fine passionis [illegible] quandoque non [illegible] super quatuor dies. Et quandoque est [illegible] sputum propter debilitatem virtutis. et [illegible] constringitur anhelitus eorum usque quo fiat quasi non sensibilis. Et [illegible] quidem tussis [illegible] fit vehementius et ponit ad sputum sanguinis continuum. et si [illegible] tussis eorum cum [illegible] sputi moriuntur cum

leuitate adiuvamento eius. Si autem dimittatur tussiare moritur spuendo sanguinem. Et ex morte velocis est quod si quis habet tussim et apparet super spatula eius granum sicut faba moritur post .3. dies. **Tractatus quintus de pri**

Et exitibus **apostematis operativis et mixtis de** coribus **cura earum apostemati pannum** est floia **pectoris et pulmonis.**

Scimpiunt a principio ex latere diviso et magis sentima de superiori opposita et longitudine. Et post ipsam de basilica opposita in latitudine. Et post ipsam de nigra opposita in latitudine. Si autem non apparuerit tunc non oportet ut dimittatur floia cephalice quamvis eius sit in manifestum minor et tamen debet post aliquos dies ex latere convenienti in longitudine et latitudine. Et quidam ponunt ventosas super pectus cum scarificatione et ita ut attrahatur materia ad exteriora et minoretur. Et precipue cum premissa fuit floia. Inquid Galenus si febris fuerit vehemens valde tunc time solutionem et si non contentus floia. Supra non non est timor aut timor eius est minor. Et in solutione est timor magnus ipsum enim quisque movet. Et quisque non solvit et quisque superflua. Et oportet quidem ut narcotica eis approximes in quantum potes. Ipsa enim prohibent maturationem et sputum. Cibi autem sint aqua ordei et aqua cicerum et aqua decoctionis malvarum et blitorum aut molochie et cucurbite et aqua faburum et alkasassine cum non fuerit cavitas superflua et pusse et precipue tertius. Et ex eis que cursum mediocrem non precedunt sunt omnia que mundificant et removent asperitatem et leniunt ingredientia primo sicut aqua iuiubarum et viole et psiluis et radix lili et medulla cannelli et cucumeris et alia. Et semen endivie et sebesten et quidam ponunt in eis miua lago seminis citoniorum et gummi et dragaganti et semine psiliis. Hec omnia ante ante eruptionem. Et melius abstergentium mundificantium est aqua mellis si non est apud sublimis melius si autem fuerit apud oportet ut administretur tunc per equa sit sicut aqua cum melle commixtione. Oportet melle et aqua zuccari sunt convenientiores ea. Et postea aqua ordei et post ipsam vinum dulce. Et est melius vinum huius his hanc eminentem et precipue illud quod est album. Nam illud est magis adiuvans ad spuendum. Vinum non oportet ut bibatur in plenitudine et perplomma non post maturationem omnes secundum quod dicit sit calefacientes et faciens sitim quibus necesse est succurrit. Et non oportet ut in potu sumat ille cuius epar aut splen est infirmatum. Et post vinum dulce est vinum aquosum et ipsum est confortans virtutem plus quam aqua et in ipso sunt incisio et abstersio. Potus autem oximellis fit ex melle et zuccaro et pauco aceto quod miscentur cum aqua et aggregans duas intentiones scilicet extenuationis et mundificationis. Nam si valde acetosum est tunc ipsum aut facit in via spuere aut infrat et inscitat valde et fit adeo malignum donec illud quod incidit quisque indigeat virtute forti ad hoc ut exspiratur. Quod si necessaria fuerit acetositas tunc oportebit ut potet tepidum aut mixtum cum aqua calida paulatim. Et illud vero quod temperatum habet acetositatem securatur a malicia et est prohibens nocumentum dulcedinis et sitis et ebullitionem colere rubee et generationem eius. Et aqua mellis est magis utilia in humectando et aqua ordei in confortando. Et quidam vetuerunt in conditione nature tribuere acetosam cum esse amigdalinus. Aqua vero que in potu eis tribuitur in hyeme est aqua decoctionis fit aqua calida et in estate aqua zuccari et aqua mellis dulcis. Et in estate aqua temperata medicatur eis aqua frigida. Et si tussis vehemens fuerit detur eis in potu exten perum et mixta cum iulep et oximelle in finibus. Nam oximel facit eam ponentiorem veloci et expellit nocumentum eius et apud declinationem datur eis in potu iulep. Cibus autem quia necessaria sunt apud collectionem

et maturationem et eruptionem et post eas oportet ut singulare capitulum faciamus. **Cura pleuresis.**

Oportet ut prohibeas materiam venientem ad apostema cum evacuatione et attractione ad contrarium. Et lege illud quod narravimus in capitulo ante hoc. Et forte diceremus illud iterum. Dicamus ergo quod cura eius est floia si sanguis fuerit incitans secundum modum predictum in capitulo quod est ante ipsum. Et extrahitur donec alteretur color eius significat enim quod nobilior sanguis iam evacuatus est. Et scias quod sanguis corporis vehementioris nigredinis est ille qui est propinquior huic apostemati quamvis consuetudo virtutis in hoc necessaria sit. Et quisque non concedit virtutis extractionem sanguinis fieri usque ad hunc terminum. Et si est humor alius evacuatio non cum eius quam solvit sicut involvolam non in quo est stipticitas. Immo cum eis in quibus est cum solutione lenificatione sicut res facte cum violis et scherhuist et tamarindi et zuccaro alhaiec et solvatur in nocte. Quidam vero sapientium dixerunt quod rectius est in quantum possibile est ut evacuetur cum floia timide inquietudinem quam quod cardie fecit solutionem. Et nos iam diximus illud et precipue quando sputum est coloratum valde et precipue secundum quod dixit Galenus quando febris est vehemens valde. Et quidam precepit eos custodiri a scamonea et non precepit eos custodiri a yera. Et illo simile. Et laudamus operationem aque ordei post administrationem solutionis et separationem ex eo cum ipso non absistit operationem eius quamvis oporteat ut observes partem declinationis doloris et lesionis. Nam si declinatio fuerit ascendens ad furculam et thoracem et quod est super ea tunc floia est melior. Et si dolor declinat ad partem ypocondriorum tunc necessaria est solutio sola aut cum floma secundum quod necesse fuerit illud quod testificatur. Et illud ideo quia floma sola ex basilica non trahit ex loco aliquid de quo sit curandum. Et ex eis que significant tibi vehementiam necessitatis evacuationem est quod in eis vaporationem et emplastrationem non sedare dolorem aut in eis causa ex eis quam augmentat ipsum et significat illud repletionem in corpore toto quare necessaria est evacuatio et precipue cum floma. Cumque flomas reiteras et non sedantur accidentia tunc scias quod prohibito collectionis quia quod dificultas est non ergo iteres flomam ut non congelet materia que bitura est collectionem. Et illud est ex eis precipue que defectus maturationis sanguinee cum diminutione virtutis non digerit materiam cum ergo maturatur oportet ut prohibeas eam fieri saniem et studeas ut mundifices ante illud cum sputo. Et ad ultimum cum non sit floma et maturat et emittitur sputum sufficienter. Deinde in die debilitatem virtutis tunc non flomes eos. Dispositio namque debilitatis virtutis non est que tollerare possit flomiam et solutionem necessarium est tunc in clisteribus mediis et acutis secundum quod necessarium facit illud quod testificatur. Et precipue cum dolor est declinans ad ypocondria. Et ypo- quidem invenit in cura pyplomie in qua non sentitur dolor verum est vehementis declinationis ad ypocondria ut evacuet cum elle nigro aut cum kalico et in alio libro cum herba filuri quod est filius portulace et hoc lac est de genere lactucinorum. Cum ergo evacuaveris et inveneris dolorem leniorem sis contentus aqua zuccari et aqua ordei decocti cuius ordeum sit excorticatum in aqua plurima decoctione vehementi et aqua alkakengi. Si indiges confortatione et melonibus indis et aqua iuiub et aqua sebesten et violis mitius et semine papaveris. Et oleum quod administratur cum aliquo horum est oleum amigdalarum dulcium. Quidam autem prohibuerunt granatam propter infrigidationem ipsorum. Sed apud me in eis que dulcia sunt non est malum. Et quandoque fit ex istis medicinis decoctio que administratur ad mundificandum et est hec. Recipe ordeum excorticatum et iuiubas et sebesten et violas et semen psiliis et syrupum violarum et syrupus nenufaris qui ambo sunt meliores iulep.

F

Et hec quidem recipit in principio nec obliviscatur esse sicut dulcore. qui prohibent nam et maturant et confortant. Et dicas quod necesse sunt cum est excreatio propter vehementiam ingluviei. Et si non fuerit illud esse fortis, ipse congelat sputum materiam et prohibet sputum et zuccarum quod cum eo ponitur prohibeat nocumentum eius et videatur quod semen cucumeris convenientius est quam cortex eius. Et oportet ut caveatur illud quod retinet cum sputo et in mensura nutrimenti et non multiplicetur immo subtilies sunt quod necessarium fiat multitudo acuitatis egritudinis et pruritus eius et acuitatis ipsius. Verum si ipsi fuerit quieta lenis facilis abradens vero aqua ordei excorticati decocti valde. ipsa namque sufficit facit lenitiva et confortativa. et si volueris dulcorare eam dulcorabis ipsam cum zuccaro aut melle. et si fuerit inquieta sis contentus aqua ordei usque quo declaretur tibi dispositio et propter sputum. nam cum multiplicatur securus est de multitudine materiei. et si scias necessarium esse virtutem nutrias cum aqua ordei excorticati et confortata. et si retineatur subtilia regimen et sis contentus aqua ordei et sirupis quibuscumque potes. Et quando accidit in pleuresi solutio ventris et fuerit pleuresis succedens de collera resoluta ad latus et prohibe illud omni cura flobotomie et lenificationis nature. et sit regimen eius cum sufficientia sanich ordei. Si autem indigeris flobotomia necessario in speciebus pleuresis et non est maturatio tunc necessarium est ut sis contentus quantitate .30. ponderum et propera ad sedationem cum sale et oleo super umbilicum. Et multotiens quidam excusat solo ventre omni die et semel aut bis a flobotomia. Et si flobotomie aliquis succedit sincopis aut vehemens difficultatis et constrictio in anhelitu tunc illud est signum quod flobotomia non evacuat materiam egritudinis et melius est ut non lenias ventrem.

de aqua ordei

Sermo communis de cura doloris pectoris.

Non curo in principio nisi cum eo quod lene est ex clisteribus et suppositoriis. Et maximum quidem errorum est in potu tribuere infrigidantia vehementia nisi in fine ex colera et non dentur in potu infrigidantia stiptica. Et ab eorum sunt sicut lentes cum acetositate et similibus. Et scias quod in potu dare aquam frigidam est inconveniens huic egritudini et omnibus apparatibus intrinsecis minora quam ipsam quantum potes. Et si necessario fuerit in colericis permisceas eam cum oximelle ut frangat fortitudinem aque. et ut minoretur mora eius et fixionem eius immo oportet ut faciat currere et penetrare secundum corpus et adiuvet cum mensione oximellis et subtiliatione ipsius. Et scias quod cum in pleuresi multiplicatur inflatio et requiritur infrigidationem tunc non infrigidet nisi cum eo in quo sunt abstersio et humectatio. sicut est aqua citruli et aqua melonis indi aqua non cucurbite quamvis ad una parte conferat quoniam tamen nocet et debilitat cum provocatione. Ea autem aquibus est abstinendum sunt sicut portulaca et aqua endivie et aqua in quibus est infrigidatio et inspissatio. Et oportet ut sit tua magnifica intentio ad hoc ut sputum facile sit. Et ex eis quidem que multiplicant sputum est dormire super latus infirmum. Et quandoque est necessaria commotio pueri et ut in potu detur aqua que ad calliditatem declinans est et fortitudo confortative qui conferet ei valde. et quandoque necessarium fiat esse retentio sputi constringentis anhelitum ut lambendo sumat coclearium de flore cassie et melle. Et quandoque fiat necessarium vehementia doloris ut in potu tribuatur filii una de cassia fistula cum melle et aceto et aqua .iv. Et illud cum est vehementia doloris non conferentie fuit enim. Et quando ad ultimum pervenit in solvendo anhelitus coartatur et ex egritudine assumat de mirra assaro cum summa dignitate tibi. et de flore eius quantitatem fabe unius et partem olei et aqua tepidam et mellis partem. Si autem non valet addatur eis illud quod est superius vino cum pipere et aceto. et sint omnia tepida. aut ysopum et synapi. et nasturcium cum aqua mellis tepida. et hec est fortius illo et fortificat

cum sputi intellectum omnium ut irrationem veniat malitia eius. [s. medicus] Et si indigeres in pleureticis cibo fortiori da pisces aradiata [molli carnem] et illud cum fructu est febris. Et similiter panem cum zuccaro et butirum qui adiuvat ad maturationem et sputum. Et pisces elixatos cum petrosilino et aneto et sale et stude ut alleviatur eos per ventrem ut non comprimat per pectoris et vinum fit cum lenificatione nature et excitatione sputi si retineatur cum clisteribus lenibus sicut aqua furfuris ordei cum pauca aqua salis. et oportet ut prohibeat inflationem. Et scias quod fumus fecis et eius inflationem nocent sunt valde in hac egritudine. Et ex eis que sollicitudine sunt attendenda est ut succurras cum maturatione egritudinis cum et absque necessitate famem. Si autem fiat fames eos oportet ut succurras cum mundificatione eius cum qua convenit. Et scias quod necessaria est huic decoctio quod stude ut facile fiat sputum et velox. Cum sputum incipit in ascensione et pervenit quam convenit conforta hanc decoctionem cum radice lilii et capillis veneris. Et cum materia est grossa et dolor est fortis et est in vino nocumentum non est melius tribuere in potu oximel pre in ... ut incidat et si lenitiva ventrem cum eis que sunt sicut cassia fistula cum zuccaro et tamarindis et viracostis eius tecum. Et quoniam iuvant et cum emplastris et unguento. Et primum quod oportet ut administretur est cerotum factum ex oleo viol. et cera colata. Deinde quod cum pervenitur ad adipes [malvisci et fenugreci et lini sem.] et mucilagines et pulverem molle demum quod cum ad illud quod est fortius sicut emplastrum de camomilla et radicibus lilii et viol. et de decoctione malve ortulane. Et si est necessarium quod est fortius administra emplastrum factum ex caulibus elixatis et ex feniculo elixato et item emplastrum factum ex absinthio et radice lilii cum aliquantulo mellis et cum oleo nardino. Et scias quod si materia est in latitudine tunc emplastra et epithimata nocumenta sunt et si est pauca non nocent. Et similiter si apostema resolvitur et descendit materia cum quantitate. Et quando accidit quod evacuatio cum flobotomia sit non immutata conceditur et ut fiat delinitio. De receptis emplastri alterius boni. Recipe foliorum viol. et malvavisci. amborum an. p. i. radicis lilii p. ii. farine fabarum farine ordei. amborum an. p. iii. et s. camomille ... an. p. ii. Et si materia est grossa et indiget additione resolutionis addatur ideo semen lini et fiat in eius confectio ex eis cum cera et oleo viol. Et si est caliditas minor ponatur loco violacei oleum de lilio aut oleum narcisinum. et si caliditas est fortis ponatur loco additorum calorum que de receptis addimus folia nenufaris rosa et cucurbite. De receptis unguenti boni. Recipe cere adipis anatis et galline butiri omnium an. ... ysopi humidi. fiat ex eis unguentum qui est bonum valde. Et ex emplastris que ad aggregationem maturitatis aggregantur sedationem doloris est emplastrum factum ex farina ordei et mellilotho et cortice papaveris. Et quoniam adiuvatur in eis cum emplastris humidis et siccis. Et humida quidem sunt convenientiora ei qui trahit ad rubedinem. Et sicca ei qui trahit ad flegmatis proprietatem. nec humida cum non iuvant non nocent. Et sicca si nocent nocet magnifice. Et melius est ut accedat spongia infusa in aqua calida et fortior ea est aqua maris et aqua salsa. Deinde permisceatur illud si necessarium tibi est et fiat vaporationem cum vapore aut oleo et aqua calida. Et fortius illo est illud quod fit cum aceto et ordeo. et caulibus super lanam intincta in oleo. Et ex siccis subtiliatis est furfur deinde grana mili deinde sal. Et vaporatio quidem resolvit est dolorem aliquando aut infirmum cum non est provisio corporis quia attrahit vaporatio. flobotomia non plus confert doloribus vicentibus. Cum emplastrum facis aut vaporationes stude ut retineas vaporem eius a sine egritudinem et ex eo exeuntem ...

ɔ strictio anhelitus. Et quicquid est egritudo vehe
mentis siccitatis. et nisi vapor empl[astr]i et vapo
ratio humidor[um] t[em]p[er]ator[um] qui prouisit faciem. et
puenit saturatione aeris. Et quia adiuuatur
cum electuarijs quibus inuenitur conuenientia ipsorum
calefactis est cera colata alba ab luta cum
oleo mol[li]. Et propter cum est dolor vehemens. Et
quicquid recedit ad ventosas post mundificationem
corporis cum scarificatione et aliis. et fiducia quod ipsum iam
sit mundificatum. Ex ventosis cum cum ponitur
super locum dolorosum apparet iuuamentum
maximum. et quicquid sequitur dolor omnis et stati
tim trahitur ad partes ex ventosis. Et empl[astrum] si
napis si administretur in hoc loco efficit opera
tionem ventosarum mitigando. Cum ergo preuisis
vij. precepit antiquum dari elect[uariu]m factum ex ai
gdalis et granis alcurat et melle et butiro.
Et electuaria facta ex butiro et musco albo.
Et quicquid administrabatur ɔfectiones magnas
sicut est anathana sia. et est una bona quam inue
nerunt qui artem infirmitatis ɔsiderauerunt
in se ipsis cum meditatione investigatiue. ut
succurrant si regimine huius accidit ut possit quod
cum ea ɔsecuntur finem mundificationis sufficientem
Non autem timorosi vos ɔfidentes in se ipsis
in hoc timent mel. et ponunt loco eius zuccarum
Et antiqui certum ɔiunxerunt esse vtendum medicinis
fortis mundificationis separans cum melle. s. pill[ulis]
que tenentur in ore sub lingua. et iuuabant in hac
hora vtendum esse medicinis et emplastris que nominantur
habentes odorem factis cum sansuco et emplastro assidebit
Et adsumunt qui perdit hariua que est anti
quorum oportet ut sedat ita cum cautela et ob finalem
ne et timore quod rumpit apostema aut excitet calorem
plurimum. tenetur attinet ei ut ɔfidat post illud de
iuuamento festino. Si autem eger remanet usque
ad .xx. dies non est excusatio auctoris et sibi
tate regionis. Et cum vigilie sciens fuit vehe
mentes tunc necessarius est sirupus de papavere. Et
quia fit anhelitus sciens frequens tunc non succur
ritur nocumento nisi cum humectatione cuius quod sunt
sicut mucilago psilij sorbendo extra aliquid post
aliquid. et sicut uterque. Quicquid autem ɔfert embro
catio lateris cum aqua tepida ut leniatur dolor
et minoretur frequentia anhelitus quoniam est nocum
ua sim quod iam sanasti. Et post declinationem
manifestam administra balneum et aliena infri
dationem. nisi sciens que sunt de genere colere rubee
et similiter aliena regimine incrassatiuum et administ
tra sibi alicatum. et decoquatur in aqua et sirupis
ponticis caules et calamentum in fine eius et lauant
semen alcurat cum melle quod si apostema fiat sole dies
et vadat visus collectionem regat cum regimine quod
diximus in capitulo illius apostematis. Et oportet ut caueant inconia
le secantibus pleureticorum salsa et acuta et saturi
tas faciens nausiam et ventositas et fumus et
nox alta et famositas et coitus. nam si reci
diuant moriuntur. hoc diximus si pleuresis est calida
pura. Si autem non est ita. immo non est pura. et
non vehementis caliditatis tunc melius est ut frictio
et emplastrum faciens cum eis que sunt sicut fenugre
cum et pix. aut ventosas apponas. Et emplastrum
ualens ad illud. Recipe cinerem radicis caulium qui
ɔficiatur cum adipe et fiat inde emplastrum. Et icu
tur quidem flamma incipiatur alcalibus acutis
et colloni vero. non fiat flomia. Et administre
tur resolutiua que fit ex emplastris et vapora
tionibus ponticis in quibus est virtus. Et eluent
sicca et aqua caulium et aqua ciceris et oleo de oli
uis. aut oleo de amigdalis dulcibus et amaris
et administrentur emplastra et vaporationes calida post
dicta. Et teneatur in potu decoctio ioseph iugi
lateris quia spongia datur cum oleo de keyua. In
illico vos incipiant absorbicionem facere et extri
tum ɔfinctio cum melle. et oleo amigdalino dulci. et

cum ellis[?] lenificantibus calidis. et sorbeantur olla le
nificantia sicut oleum amigdalinum dulce et sor
bitiones facte ex fabis et pauco fenugreco. et
lac mulctum. et propter lac asininum quoniam ipsum est iuua
tiuum eius. Et ex eis que ɔferunt meos est ut su
matur costi ponderis. ʒ. j. et detur in potu cum
decoctione aneti et oleum balsami aut sirupus
mellis. et hoc est ɔfert tussi male. [C]aque non
aggregate in pulmone cura est lenior eius quod dice
mus in tamen empiricorum et quicquid indiget per fortitudinem

Cura peripleumonie

In cura peripleumonie
laccuratur cursu pleuresis nisi quod oportet ut
emplastra ipsius sint fortiora. et ut ponantur in eis
que sunt perfimandana. et oportet ut sit sollicitudo ad
mundificandum cum sputo magis vehementes. Et
sit mea locus iacendi super partem spuendi vel supi
natio declinis ad illam partem. Cuique non fiunt
inspissatio restrictiua. oportet ut in potu sumatur omni die sel
delex[?] sirupo. Recipe. cassiefistule et passularum emu
dator[um] cum . sextarium tria. et proiciantur super ea. c.
sextarios aque decoquatur usque ad medietatem
que sumatur et super ipsum proiciatur sextarium aque sola
tiui et hoc est illud quod in potu forti datur et debili me
dietas eius. Etiam si lenitatem habuit et debilitate
detur in potu rob mirti et citonia dulcia assata
et granata dulcia. Et illius quod est ex genere colere
si et cole rubee. Cura est sicut narrauimus diffi
cilis. Nam si aliquid ɔfert est ex tinctio ulceris cum
sucis vehementis frigidi sicut olei et herbarum et si
uehunt. et tenentur in frigiditate lenificantia sic sunt en
diuie et similia illis. [C]ed si euacuatur colera cum eis
que sunt sicut serviast. et tamarindi. et tamarindi.
et similia illis est bonum. et similiter quicquid est necessarium in
ipsa facie flomaz si fuit illic repletio

De empimate

[Q]uando apparent in capitibus pleuritice mate-
rias et peripleumonie signa collectionis post ea et as
cendit tunc necessarium est ut iuuamentum fiat ad ma
turandum post mundificationem corporis quod fit cum
emplastris et vaporationibus sicut illud quod fit ex farina
ordei misto albumine et vino albo et dulci ficubus hu
midis et ficubus siccis. et foramus illo est in quo ponitur
stercus columbinum et nitrum. et est conueniens in fine et
apostematis eruptionem. Et oportet ut dormiat ante horam
eruptionis super latus infirmum. ad iuuet ei ad
spuendum et rumpendum. Si autem caliditas fuit plurima
detur in potu aqua mellis et aqua ordei aut aqua
mellis subtilis sola. Et si caliditas est non fortis
et virtus est fortis. oportet ut in potu bibatur decoctio
ysopi in aqua cum ysopo decoctum sunt passe et prassi
um. et ficus et mel. et ut in potu sumat aqua ordei
decocti cum indicibus lilij. Et qui indiges eis quod
sunt sicut mitridatum. et tyriaca ad maturandum
et conuenientiores hore ad potandum ipsam sunt post
maturationem integram ut erumpatur secundum fluida
onem maturi. Et dactili quando sunt ulterius illuc
hora post ipsum et sirupus de prassio est ultimus
Trociscus maturatiuus. Recipe. semen altee. et nap[i] li. et
malue et melonis et cucurbite. et succi liquiritie. et flo
rum mellilote. et violas. et misceantur. fiunt inde troci
sci cum mucilagine seminis lini. et dentur in potu cum aqua
ficuum. Hora autem cibi in ascensione sint panis in
fusus aqua. aut cum aqua et melle et oua sorbi
lia. et que sunt illis similia. Et ea quibus utitur in
sua mensa sunt sicut grana pini maiora et mi
nora et amigdale dulces. et sorbitiones de aleo[?]
et facte ex farina ordei et ciceris et fabarum cum oleo a
migdalino et zuccaro et melle. Cumque peruenit hora
eruptionis et ɔpleatur maturatio oportet ut iuuamen
tum fiat ad erumpendum. nam dimissio ipsius efficit
egrum ponam[?] et male operatius. Et suffugentur
guttura ipsorum cum storace calida. et detur in potu ysopi
sirupus fortis quem diximus et apponantur emplastra for
tia que diximus et datur in potu mitridatum et tyria
cam in hora hic est iuuamen. si non fuit febris neque
debilitas neque extenuatio. et in cibo tenentur pisces sa

cura peripleumonie. Recipe.

sextarium est pondus. vj. ʒ. et viij. granorum ordei.
et in pondus. ʒ. ʒ. granorum ordei.

De empimate.

F

lati. Et sumat in ore suo cum vadit dormitum pillulas factas ex tereniabin et pulpa coloquintide. Et pillule et trocisci ipsorum sumantur in hora dormiendi. Et suffumigentur guttura eorum cum storace calamita. Et quandoque confert eis mouere sedem super quam sedet hora qua tenetur cum per spasmus. Et confert ei sumere ipsum sinapim cum aqua mellis et potare assam fetidam in lacte. Et confert ei iacere super latus sanum quando vult eruptionem. Et preparatur ut vomitus fiat eadem hora vel hora eius. Verum illud est timorosum. Quandoque enim facit possidere eruptionem magnam et interimit. Et quandoque profocat. Cui autem non rumpitur necessarium est ut cauterizetur. Deinde consideretur: nam si exierit saniees alba munda est spes habenda; et si non, non est spes habenda. Cum vero erumpit saniees et currit et exsiccatur quod remanet sic et equaliter inde quod possibile sit ut mundificetur cum sputo usque ad xl dies. Tunc oportet ut administrentur post eam abstersiua lauatiua mundificatiua. Deinde ea in potu cum inceperit expui illud quod erumpit et illa sunt sicut decoctio ysopi cum radice lilii celestis cum syrupo de melle et caules et sorbitiones facte ex polenta et farina orobi et ciceris et similibus que sunt ex medicinis et ponantur in eis et farina orobi. Et conferunt electuarium de squilla et electuarium de berberis. Medicine vero singulares que sunt matres huius rei sunt sicut farina berbi et sameh lilii et radix eius et aristologia uterque et pipa tria et sinapis et nasturcium et usque ad opopanacum et ceruse et cassia lignea et spica. Et quandoque necesse est ut ad misceatur cum eis aliquid ex narcoticis cum mensura. Et exemplum medicinarum est scordeon ipsum; nam est ex medicinis inuentis in hoc capitulo. Et iste medicine sunt matres medicinarum iuuantium in hac hora in quibus sunt potiones et emplastra et embroce cum spongiis et olea. Et quandoque fit oleum ad quod virtutes earum permutantur sicut oleum de lilio et narcisso et amoniaci et de alcanna et nardino; et sicut oleum laurinum et proprie cum adest declinacio. Et quandoque potest quod est sicut oleum melius secundum dispositionem calorem. Et quandoque ponuntur in huiusmodi oleis ea que sunt sicut gumma pini et radices et galbanum et flos squinanti et ysopus humida et fenugrecum et folia lauri et bdellium et similia illis. Et cum febris est fortis non superfluas in calefaciendo quoniam debilitatur virtus ipsius malicia complexionis et deficiat aspirando. Et oportet ut summatur ad regimen extractionis saniei post eruptionem a diebus ... in diebus in quibus vi imaginatur eger alleuiationem. Cum autem extrahitur in plerisque materia plurima et non mundificetur in eis diebus nec in paucioribus imo fiat eadem in ipsis. Tunc necessarium est cauterium si cum cauterio minuto quo perforetur pectus. Aut exsiccetur materia et extrahatur paulatim et abluatur cum aqua mellis et adiuuetur ad extractionem eius ad exteriora. Cum mundificata fuerit peruenit ad consolidationem. Et oportet ut cognoscas partem in qua est pus ex motu positionis de motu saniei et sonitu eius et hoc quod conmittatur pectus filo tincto luto rubeo et consideretur quis locus exsiccetur velocius, qui ipse est locus saniei. Signum quoque sit ipsum fiat ut cauterizetur et perforetur illic. Vnde quandoque non cauterizetur immo perforatur latus cum flebotomo et ponitur (?) stamineo tale quod cum ea egrediatur saniees et quia accipitur omni die pars absque extractione plurima ...

al' berbi

Amplius ... Et in huiusmodi quidem hora necessaria est conseruatio virtutis cum carne et alio cibo. Et non obsistat febris. Quoniam ipsi non sanantur donec saniees perseuerat remanens cum autem ex sputo eradicatur et cum confortatur eger ad exspuendam saniem aut ad illud quo curatur ex cauterio remouetur febris procul dubio. Et in hoc dicitur ut ap... emplastretur ante maturationem et est illud quod erumpit ab eo sanguis quoniam tunc necessaria est flebotomia et administratio emplastrorum expellentium et confortantium. Emplastrum compositum ex ... cum oleo et aqua mellis secundum descriptionem Aaron ponatur. Et emplastrum huius ... pipere capilli veneris ysopi sicci et tritici ... folii ... fiat ex eis emplastrum cum melle.

Cum ulcus est iam in pulmone et plurimis tunc me... ad ipsum velociter vadit
Decuria ulcerum pectoris et cura ptisis.

Et oportet ut faciat dormire egrum super collum suum et teneat medicinam in ore suo et deglutiat saliuam eius paulatim ita quod sit in inuentat plurimum ... et ex ea ... Et oportet ut ipse mollificet ... gutturis sui ita ut descendat ad guttur ipsius absque excreatione tocius. Et medicine sunt glutinatiua exsiccatiua quas dicemus in capitulo ptisi. Vlcera vero que sunt in pectore et pulmone que diximus indigent ut misceantur eis medicine lauatiue abstersiue. Et precipitur egro ut iaceat super latus infirmum et tussiat ex eo remoueatur aliquo modo. Et quandoque egreditur pus ex eis post iniectionem aque mellis mixte cum instrumento attrahendi pus. Cum mundificatur saniees et pus ex eis post iniectionem aque mellis mixte cum instrumento attrahendi pus. Cumque mundificatur saniees et sputum quod non remanserit ex ea aliquid tunc administrentur medicine consolidatiue. Et non est in mundificatiuis abstersiuis aliquid in hoc sicut mel; ipsum enim est mundificatiuum et ... et non nocet ulceribus. Vlceris autem pulmonis regimen est durum quoniam vna est causa eius et altera est ... Cura quidem eius non est possibilis nisi qui egritudo est susceptibilis cure. Et non ... narratiuus earum; et illud est cum mundificatione ulceris et ex ... et expulsione materie ... et prohibitione ... et adiutorio ad consolidandum. Et iam precipit aliquis in regimine prohibitionis ... et nisi ... cura et summa est mundificatio corporis et attractio materiei a capite ad inferiora et confortatio capitis et ut non recipiat superfluitates in ipso et prohibeas eius quod effunditur ex capite ad pulmonem et attractio illius ad aliam partem. Et oportet ut sit mundificatio cum flebotomia et medicinis euacuantibus superfluitates. Et ... sunt pillule cochie ... proprie cum bdellio et gummi addito in eis et fortasse necessaria sunt ea que educunt humores melancolicos sicut epithimum et similia. Et quandoque indigent medicinis in euacuatione ut minorentur superfluitates in ipso. Euacuatio igitur cum flebotomia et medicinis et ... cum ... in temporibus fortibus. Et ex rebus iuuantibus in expellendo nocumentum ... est diacodion et proprie illud quod est ex papauere. Et cum eis quod dicitur in antidotario ... et ex eis que iuuant ad hoc ut non suscipiat regimen est ut fiat permutatio ad regiones in quibus est aer exsiccatiuus et ... ipsorum ... in eis. Et oportet ut sit preparatio eius secundum plurimum ea que est ...

sic cum prolongatione reliquarum causarum. Et similiter a
vomitibus. ¶ Et fortasse accidit singultus causa
a inflatione vehementi absque sensibilitate
humiditatis inquietat cor velocitatis pul-
sus et frequentie eius. Et quod est post causas eius
spasmationis similiter inanitio et in ethica et similibus.
Et similiter fortasse ex frigore puro significat causa sicut
ex evacuationibus extinguentibus calorem innatum
regiones in essentia et acute et alia. Et pul-
sus tremoris parvus non in hora tremoris
cordis. ¶ Factum autem ab oppilatione significat di-
versitas pulsus in parvitate et magnitudine
et debilitate et fortitudine cum prolongatione sig-
norum repletionis. ¶ Factum autem a sensibilitate
sensus cordis et qualitatibus nocumentis generata
et nocumentis advenientem cum cognoscitur ex for-
titudine pulsus et ex salvatione anhelitus
a sensibilitate reliquorum membrorum et fortitudo
pulsus et magnitudo ipsius sunt signa pri-
me significationis ipsius et certificant ipsum si fu-
erit corpus cum frequentia huius tremoris cor-
dis incolume et vertus conservativa et consuetudo
corporis cum sana. Et illi quibus plurimum accidit
iste sunt super quorum faciem apparent vestigia
passionum animalium quemadmodum parum sicut ire aut
gaudii aut estimatie aut aliarum. ¶ Factus au-
tem cum ceteris corporis totius sicut in febribus ma-
nifestus est. Et similiter etiam. ¶ Factus autem
cum stomachi significant dispositiones stomachi dispositionum sto-
machi et appetitus et quod expellit ab ipso et vomitus consequens
et nausea et punctio et quod alleviatur ipse evacu-
atione non fit nisi colerica effusa ad os stomachi ipse re-
vacuationis. Et quod fit vehementius in hora in qua
cibus incipit digeri. ¶ Et ille qui fit cum ceteris
a pulmone est quem homines cum sit propter asmata
repletis ipsi significans significantibus humiditatem
pulmonis et oppilationem viarum eius quidam dixerunt
in capitulo. ¶ Factum autem propter febres significant sig-
nificationes sue posite in capitulo suo. Et excedens
que significat ipsum sunt saliva citrina et dolor
sicut qui fit ad sectionem unguium et punctura
sicut evenientes subito in ore stomachi. Curationes ulcerum
In initialiter omni fere tremoris cordis sicut
laxativum cum evacuatione. ¶ In sanguineo
quidem cum flebotomia et extractione sanguinis ultra
et temperantia cibi in quantitate et qualitate et sic illi
proximus autem tempore in quo commoveatur plurimum significant
sub regimine vini. Tunc necessarium est ut precedant ante
paroxismum flebotomia et subtractio cibi et acute pro-
eius quod confortet cor. ¶ In facto autem propter humores
flatuosos oportet ut fiat evacuatio cum medicinis quarum
impressio attenditur cor et illarum quae tenaces
sunt vere magne evacuantes humiditates viscosas
. ¶ Factum autem propter sanguinem multiplicari loca longin-
qua tunc est flebotomia et temperantia eius ita ut
non generet nimiam cum eo quod dicitur in capitulo suo. Si
autem est motus humor infusionis tunc cura ipsius
est evacuatio cum eis que sunt sicut yera ruffi-
ni et logodion. Et omnia que evacuant humorem me-
lius ex locis longinquis. Deinde remanet
post illud curatio oppilationis. Sunt quidem cum
calefactionibus et cum frigidis et
cum eis que curant medicinas cordiales ¶ Ille
vero qui est a stomacho si fuerit ex humore gros-
so curatur vomitu post cibum et post acceptionem
medicinarum vomitivarum sicut acceptionem sicut
ysopum cum mellito. Et solutio ventris fiat per
pillas cum yera medicina sicut logodion et ex
eorum et yera pigra confortans cum pulpa co-
loquintide aut agarico et epithimo. Et si fu-
erit propter coleram medicina cum eis confortando
stomachum cum rob fructuum odoriferorum sicut pomo-
rum citoniorum et piorum et acetosorum et propter rob ribium
et prunorum et eorum quae sunt illis similia et cum decoctione
eorum non ad lenitatem. Et alteratione eius.

quod confortetur ad humores colericos et reprime temperante
stomachum. Et similiter qui cibus ipsius corrumpitur et cum
regitur cum eo quod confortat digestionem eius quod corrum-
pitur cum eo quod dicitur in capitulo suo. Et quod cadit
in ab sensibilitate eius cum huius regimine similiter et ut
et confortes patiens quod est cor. Ita ut non re-
cipiat impressionem et non sic conveniens in ab
sensibilitate eius absque confortatione patientis
immo et cum hoc ut intendas ad cor cum medicinis
cordialibus. Et ex eis quorum iuvamentum magnum
fuit in tremore cordis est potare pondus me-
dii aurei de buglossa in tempore sompni noctibus
continuis. Et ex eis que adinventa experta sunt
est potare quantitatem ponderis nec quantitatem nucis
de gariofolo masculo in duodecim aureis lac-
tis ovilis recentis. Aut potare aureum de sem-
ine citri in aqua frigida si fuerit ille calidus aut
mero si non fuerit calidus in diebus continuis. Et
ex eis quibus iuvatur habens tremorem cordis
calidum et est ista rosa et camphora et sandali
et alia frigida cum parva commixtione medicinarum aliarum
et cordialium calefacientium sicut parum musci et ambre. Et
hec nisi moretur necessaria et ideo. Tunc etiam
sic continuis frigidis. Et si est cum eo oppilatio frigida tunc
ad muscum musci et ambre et oleum de ben et
olim acetum et aquam camphoratam et algaliam
et que sunt similia illis et propinqua ex speciebus
suffumigationis et confortationis convenientibus sine
oppilationem. Et ego quidem non ut multiplicem
tibi locutionem in iuvando medicinas cordiales
calidas et frigidas cum plures in eis eas omnes sep-
tem in tribus membrorum anhelitus in medicinis
singularibus. Et adunamini omnes medicina cor-
dialis. Et cum hec nos iam diximus quod harum
medicinarum sunt convenientes in iuvare in curatione
habentis tremorem cordis cum nausea causa tre-
moris cordis diximus esse manus cum est propter
si fuerint ille reliquie febris in ore stomachi sumat sa-
nicula ordei ablutum cum aqua calida. Deinde in fri-
gido cum pondere v. et iiii. quemadmodum est ipsum eius
mater. Et iam cum iuvatur eo. Et sepe aborret
natura propter additionem quia ipse efficit in malicia
accipiuntur loco eius grana malignitatis et sani-
grantur ambo cum mentha et olfaciat camphoram
et que similantur ei cum aceto et ponatur super pectus
pannus infusus aqua duorum sandalorum et
camphore et aliorum. Et in nature quidem exci-
tatur tremor cordis. Deinde expellat aliquid
ad inferiora ad extremitates et assimilentur et sedatur
tremor cordis. Tremoris cordis est cum inanitione et cura
Si iste tremor ... causa Cura tremoris cor-
calidam et remanet vestigium dis calidis.
eius et est tremor cordis calidus sine materia cum
et ut curatur hoc est cum cum eo quod predixi et cum fe-
sicut est pannus infusus in aqua rosarum in qua est pau-
lum odoriferum et primus cum sirupo de primis
et mo pomorum et lac acetosum sine butiro quod est
propinquius acetoso aut non acetosum va-
lens et cum cucurbita et bletis et fructibus frigidis. Si
autem comedat carnes tunc utatur alexires. Et
carnem pullorum et alendrasi et propter hoc cum ipse venit
in hac re propter frigiditatem complexionis et propter acetosorum
quod omnes fructus sunt cum sucis fructuum et agresta
et pomis acetosis et aceto acuto super quod infusa
sit aqua rosarum et aqua salicis. Si autem fuerit ace-
tositas citri et limonis erit ideo magis iuva-
tiva. ¶ Et si ideo fuerit vehementius et inflatio
da ei ad sorbendum aquam frigidam et aquam ...
mixtam cum aqua rosarum. Dando sorbitionem post
sorbitionem et da ei ad sorbendum sirupum de
fructibus et sirupum de malis asinis et que sunt
similia illis dando aliquid post aliquid. Et si tibi
necessarium fit ut dissolvas in eo camphoram fac et
quod est tibi necessarium ut sic continues in eo addas
dum ipsi imponis lac acetosum ab una libra usque

F

ad duas libras. et provenire cibus ei quod si tibi necessarium fuerit ut confortes eum cum aliquantulo ex medulla panis et tortellarum fiet. Si autem inveneris virtutem debilem et timueris extinctionem non erit excusatio quin permisceas cum hiis et cum eis que in via eius incedunt ex tubebe et cardamomo et foliis citri. et erit coriandro et camphora cum rosis et spodio et temperent eam. Super buglossam non sis audax et non timeas malitiam eius et utere ea in omni quod ipsum tribuis et in albo ovis et cum eam acciderit consuetudo ut ipsum ebibatur et similiter aque eius distillate. Et quoniam confert ei potare pondus ℥ .i. de reubarbaro semi in aqua frigida diebus continuis et stude ne sit aer in frigidatis ultima infrigidatione et sint irrorationes et odoramenta aromatizata camphorata et ex sandalis presentia et non est malum ut ponatur super ea aliquid vini cum tanta quantitate que penetrare faciat aromaticitatem ad cor. Et ex eis quibus iuvatur tremor cordis calidus est permutatio a loco suo ad aerem frigidum illud eum reducit ad sanitatem. Et non oportet ut obliviscaris emplastra infrigidantia super cor facta ex sandalis et aqua rosarum et aqua ferrariorum et camphora et rosis et spodio et lentibus emplastretur cum eis os stomachi et proprie in febribus. Compositum non iuvativum in hiis fuit ut ipsum tibi detur de camphora cum tiro ex cum syrupo acetositatis citri et quinque ponitur in eo folia citri. et dyamuscum dulce et letificans in frigidum. De receptis expertis ad illum qui non est calefactus vehementer. spodii partes .iiii. ℥ xilo aloes indi. gallie muscate ambarum ana ℥ .i. camphore ℥ .ß. dragaganti ℥ .iii. cardamomi grana ambarum ana ℥ .i. fiant tiri cum fumi abin. sitque unusquisque trociscus pondere medietatis ℥ .i. nummi. De receptis alia. Recipe doronici partem unam. camphore quartam partem. sandali tertiam partem. margaritarum. carabe. coralli. xiloaloes spodii rosarum omnium ana medietatem partis buglosse partes duas conficiantur cum aqua malorum et fiunt inde trocisci et quod ex eis ipsum sumitur sit pondus ℥ .viii. usque ad aureum medietatem. aliud forte illo in extinguendo. Recipe seminis lactuce. seminis cucumeris spodii rosarum sandali seminis portulace buglosse coriandri sicci coralli carabe omnium ana partes .iiii. camphore quartam partis. sitque quod ipsum sumit pondus duarum ℥. De receptis alia. Recipe ambre carabe margaritarum melisse selenge. mich. alumis ameni frixi omnium ana partes .iii. lini rubei armenei coriandri ambarum ana partes .v. sitque quod ex ea in potu sumitur pondus aurei cum aqua melisse. Quod si superfluat tremor et augmentatur inflatio et timetur quod sit vestigium apparitionis eius forte esse est tibi necessarium ut in potu des semine mandragore et opium. Et melius quidem est ut ipsum tribuas de semine mandragore pondus ℥ quarte unius. et de opio usque ad medietatem ℥. vinum permixtum cum medietate aromatizato ex musco et xiloaloes crudo et camphora et cum eo sunt virtute et hora necessitatis. Cura tremoris cordis frigidi.

Quantitas quidem si fuerit illic materia sunt. sunt similiter quia tibi exposui. Et ex eis quod expertum fuit ad flammam humiditatem de illis sive sit in partibus cordis aut istud est ut sumatur agarici pondus medietatis ℥ .viii. et pulpe coloquintide pondus unius dainech. et turbit. pondus ℥ .i. et bdellii pondus dainech. et musci et ambre ambarum ana. casangi. et xiloaloes indi pondus dainech. et salis naptici pondus quarte ℥ .i. et est dosis una. Et ex eis quod expertum fuit ad medendum frigidum humorem est ut sumatur mirabolanorum nigrorum et bebulorum ambarum ana pondus ℥ .i. epithimi. epimedietatis ℥ .i. lapidis armeni. pondus quarte ℥ .viii. dyamusca amara pondus trium ℥. sumatur in potu cum tanta quantitate vini odoriferi in qua dissolvatur. Et quinque sufficit assidua administratione vere purgare in pondere aurei unius cum pondere dainech. de epithimo dando ipsum in potu cum oximelle et continuet. Medicine autem permutantes complexionem frigidam sunt tyriaca et mitridatum et dyamuscum dulce et amarum. Et meum cesaris et celithe et mulum ambre et dyambra et letificans magnum. Et confert eis amarum et tyriaca de muro et cum frigus fit forte indiges eis que sunt sicut cordiumenum et datur ex eo ipsum. Et quinque confert ei sumere acetositatis citri gar. xxx. aureum cum vino in quo iam infusa fuit buglossa. Et cibetur aqua ciceris et pullis columbarum et carnibus perdicum et alaudarum. Et ex compositis aliis est meum expertum. Recipe buglosse ℥ .i. ß. ruber. doronici. ambarum ana ℥ .iiii. dosis eius sit pondus ℥ .i. in principio mensis et in medio eius et in fine ipsius. Et oportet ut sit in vino odorifero. Aliud. Recipe carabe castorei ambarum ana ℥ .i. selengi. mich. gariofilorum. gallie. omnium ana partem .i. dosis eius sit medietas ℥ cum succo aluminis non collato nec bullito. Et sunt medicine bone ultime plurium de receptionibus dicte in antidotario specierum.

Sincopis est destructio sincopis et causa eius maioris partis plurium sensus et motus virtutum virtute motiva et sensibilis subito fit propter debilitatem cordis et aggregationem spiritus totius ad ipsum propter causam moventem eum ad interiora. aut propter causam prohibentem ipsum intrare quare non invenit spiraculum propter puritatem et subtilitatem suam quare non superfluunt super illum qui replentur in immensum. Et cum scies ex hiis que verificasti usque ad hanc horam quod esse illius non evacuant. qui autem fuerit replecio materiei prohibentis sua multitudine aut opilatione aut evacuatio resolutiva spiritum aut privatio restaurationis eius quod resolvitur et fames vehemens. Et debiliores quidem homines ad tollerandum ipsam sunt comparati ad hoc ut iam sint in firmitate necessaria sicut infantes et qui sunt eis proximi et decrepiti et convalescentes. sed iuvenes prudentes tollerant ipsam et eius tollerantia in yeme plurima est quia in estate. Aut malitia complexionis iam confirmata. aut accidens ex eius magnum subito. aut dolor vehemens aut debilitas virtutum principiorum regalium et proprie cordis. deinde cerebri. deinde epatis. aut debilitas continuitatis sue oris stomachi cum corde. Aut debilitas corporis totius et macies. aut extenuatio. aut dominium accidentium animalium sicut quod diximus tibi in loco alio et plurimum eius debilibus et decrepitis et convalescentibus. Aut applicatio virtutis contrarie substantiali complexionis cordis et spiritus sicut ambarum sicut est olphatus fetoris puteorum et pestilentia aeris. et sic accidit in febribus pestilentialibus ex accidentibus quorumlibet animalium et penetratione virtutum venenorum ad cor. et quinque est propter aerem illius. Ex illis est illud quod accidit ex vermibus qui ascendunt ad os stomachi. Et oportet ut distinguamus post hoc distinctiones plurimas. Diximus igitur inquam quidem fatuitur evenire sincopim. aut propter multitudinem suam et opilationem meatuum spiritus et eius complendum ipsum totum in corde ita ut forsitan prohibeat. Et huius quidem generis sunt effusiones humorum plurimorum aut sanguinis plurimi ad stomachum aut pectus. et ad ambo. aut permutatio materiei signacie et pressio et perplexione ad partes cordis subito. aut propter musco similem earum ipso

fi. xvi. pos.

margaritarum

trociscorum similiter ut maioris

Cura tremoris cordis frigidi

rus que oppilant meatus et propter in membris anhelitus. Et quia est omnis iuvamentum venis corporis quoniam non faciunt illud sua multitudine aut propter vehementiam sui nocumenti cum qualitate frigida valde aut mordicativa valde aut adustiva valde. Et sincopis quidem que accidit nimio post febres est hum gignens. et eius causa sunt humores grossi valde aut viscosi mordicativi aut adustivi. et quia fit illud propter propinquitatem cordis. Et quia est in membris aliis communicantibus ei sicut sicut cerebro. Nam cum in eo accidit opilatio integra et apoplexia, fit sincopis procul dubio.

Et quia est virtus propter causam antiquam aut propter debilitatem accidentem propterea quia fit recipiens attractionem materiarum ad os sui sine sit sit sine causa. Et quia fit cum multitudinis opilationis in venis omnibus ubicumque sunt. Et iste materie plurimum multotiens accidunt ex superfluitate comestionis et potus et frequentia fastidii propter malitiam digestionis ita ut ex ea spargatur in corpore quod repleat venas et opilet meatus anhelitus. Et iste quidem materie propter suam multitudinem quandoque adiuvant ad sincopim faciendam ex parte qua prohibent corpus nutrimentis, qui opilant viam nutrimenti [?]. Et non contineant per se ipsas ad nutrimentum quin ter per suam multitudinem confortant super naturam que non patitur ab ea. et cum hec oppilationes cordis corrumpit propter eas. Et iste quidem materie que faciunt sincopim sua multitudine aut malitia sua sunt que faciunt extasim et nauseam, qui cum sto cadant. et sunt propinque quantitatis aut malitie. Facta autem cum evacuationis superflue non est in que sequitur ipsam spiritus evacuatio cum ea usque adhuc ut resolvatur maior pars eius et illud est aut solutio ventris continua aut lubricitas stomachi et intestinorum. aut minutio aut vomitus plurimus aut fluxus sanguinis narium aut expulsio sanguinis ex membro aliquo sicut orificiis venarum ani. aut propter vulneris aut propter descensum aque ydropisis aut propter aperitionem dubellati propterea quod currit ex eo res plurima subito. aut propter fluxum menstruorum et partus. aut propter aliquam causam sudoris fortis superflui accidentis. aut quia facit sudorem per se ipsam sicut calliditas. aut inspirationem sicut invitatio corporis superflua. aut subtilitas humorum in substantia sua et natura sua.

Et quando accidit sincopis ab evacuatione humorum virtute nimis adhuc forti non est adhuc timendus et illa est sicut sincopis que accidit per flobotomiam. Dolor autem facit contingere sincopim propterea quod superflue resolvit spiritum sicut fit in iliaca et colica et mordicatione superflua accidente in membris sensibilibus sicut oris stomachi et intestinorum et similium eis. Et sicut in dolore motuum nervorum et ulcerum eorum. Et morsionum eis accidentium sicut scorpionis et vespe. et in ulceribus incisurarum partium frigidorum et percussionum et que secant eas propter effusionem materiarum nocentium. Et sicut dolores ulcerum ambulativorum vehementia dolor quorum facit sincopim propter suam acuitatem et corrosionem ipsorum et pervenit ex eis corrupto membrorum donec perveniat ad mortem. ipsa etiam que faciunt sincopim in primis propter dolorem et in fine propter vehementiam infrigidationis cordis aut alterationem vaporis venenosi corrupti ad cor sequentis ipsum et exsiccatione membri ex quisitione eius ad communicationem complexionis principalibus.

De accidentibus vero animi iam locuti sumus et scivisti causam in extenuatione et oppressione anima cordi facit. Apostema autem fiat evenit sincopis aut propter magnitudinem suam in cuius sit apparens. aut occultum corrumpens complexionem cordis mediante alteratione arteriarum aut propter membrum in quo est sicut est panniculus cordis. aut est membrum propinquum cordi in quo et si non est apostema valde magnum ipsum tamen facit illud quod efficit maximum longinquum aut propter dolorem qui vehemens fit cum eo. Et stomachus qualiter fit cum sincopis. Scias itaque quod stomachus est membrum propinquum loco cordis et est cum hoc vehementis sensus et est nutrimenta collectionis humorum diversorum quare ipse facit evenire sincopim. aut quia infrigidat ipsum cor valde sicut in bolismo. aut quia calefacit valde. aut quia dolorem facit valde. aut quoniam in ipso est nutrimenta grossa mala sui aut mordicativa acuta et ulcera et bothor in ore eius.

Et reliqua membra qualiter fiunt cum sincopi. Scias quod membra alia sunt causa sincopis aut propter dolorem communicantem ex eis cordi. aut propter vaporem venenosum quem ipsi mittunt cordi sicut est illud quod accidit in suffocatione matricis aut propter evacuationem accidentem in eis resolventem spiritum cordis sicut debilitas vehemens in ore stomachi. aut propter opilationem facientem constrictionem inter spiritus, et in eis que sunt circuitu meatuum cordis. aut propter complexiones corruptas malas fortes dominantes eis sicut fit in febribus adurentibus et pestilentialibus. Et illud est ex eis quod fit communitate omnium membrorum. Et scias quod sincopis confirmata curationem non habet et propterea qui pervenit ad mediocritatem faciei et conversionem colli fortasse non erigitur. et ille cum repervenit adhuc tunc cum caput suum elevat moritur.

Et scias quod in corpore illius qui flobotomatur propter necessitatem et sincopizat super ipsam non propter multitudinem evacuationis in ipse consuetudinem in flobotomia assueta est egritudo aut in stomacho eius est debilitas per se aut propter effusionem rei ad ipsum. Et quoniam decrepiti febricitantes resolvuntur ad stomachum suum faciunt accidere sincopim.

Et cum quando aliquis sincopim patitur ipsa flobotomia sin est quia subitum est quod non consuevit. Et multotiens quidem accidit in casibus sincopis propter expulsionem materiae calide ad stomachum. Et multotiens fit flobotomia cum sincopis propter infrigidationem.

Signa autem significantia eius. Signa. sincopis et dolores eius propterea nobilia sunt signis pervenientis tremoris cordis. nam si ipsi sunt debilia sunt tremoris cordis. et quando sunt fortia sunt sincopis. et quando plurimum fiunt vehementia sunt mortis subite. Et pulsus quidem est significatio illius. significat cum sua compressione cum fixione virtutis [illegible] compressionem et sua diversitate vehementi cum multitudinibus et parvitate maxime resolutionem virtutis. reliquas autem significationes suas secundum reliquas dispositiones iam scivisti. Et ad summum cum sincopis non fit subito nisi ad ipsam mutatur pulsus in parvitatem, sanguis incipit occultari ad interiora et convertitur color ad dispositionem suam. et fortasse palpebre non elevantur. et apparet in oculis debilitas motus et glaucitas coloris et visui apparent ymaginationes [illegible] et infrigidantur extrema. et apparet ei minutio in corpore frigida. Et quandoque accidit nausea. et quandoque incipit frigidatur totum corpus. cum ergo incipit aliquod horum signorum post flobotomiam aut solutionem ventris aut assiduationem rei nocivis facientis lesionem abstineat ab ea et removeat causam propter quam iam pervenit ad sincopim si [illegible]. Et quoniam sincopis non habet causam manifestam prohibitam aut antecedentem et est cum tremore cordis fit [illegible] et non est illud quod est in ore stomachi cum faciente [illegible] ipsa est [illegible] cordialis confirmata. Illa vero cui [illegible] est nausea et conturbatio est stomachalis et quando continuat sincopis et vehemens fit et non est cum manife

c stomaco

signa

Sincopis confirmata non assumit [illegible]

sta faciens, ea immo est cordialis tunc habens eam motum subito. **Cura.** Illa que fortis est facta propter maliciam complexionis confirmate curationem non habet. Et illa que non est ita immo est levior, aut est sequens causas extrinsecas a corde curatur. Et pure non quidem sincopi, quoniam est in sincopi, et quoniam est in levi porismo sincopis. Cum ergo est in dispositione sincopis non est semper possibile nobis ut laboremus in abscisione cause ipsius, nobis necessarium est ut opponamus accidenti contradicenti cum eo quod ipsi pertinet de cura. Et quoniam assignantur nobis due necessitates que sunt due partes pulsus, indigemus in eis quod sparsim diminutione et evacuatione eius quod in eis est ex humoribus et spiritibus, additione nutrimenti et restauratione eius quod eis accidit de resolutione. Et ipsius immo quidem quod accidit ex sincopi oportet ut incipiatur et laboretur cum eo quod nutrit spiritum ex odoribus bonis et confortatione magis. In sincopi namque facta ex causa oportet ut aperiantur naribus eorum odores frigidi et ipse quiescentes cum his omnibus.

Et odoramento quidem tali est potentia in ea ex parte et ipse levium calidis collective et similiter gipso immo curatur dando in potu ad sorbendum ex vivificantibus confortantibus. Et qui sunt illic necessitates et famis tunc non aperimentur eis vini purum. Immo oportet ut misceatur cum aqua carnis in illa et commisceatur cum aqua et si non tunc fortasse accidet commixtio vinum et spasmus. Et ex eis quod necessaria sunt in pluribus speciebus sincopis est inspissatio corporis exterius ut comprimatur species resolutionis, nisi sit solutio ventris fortis valde an sit cum frigido vehemens. Et cum non est illic cum frigore manifesta prohibens irroratione aque frigide et evaporatione et sorbitione aque frigide et aque rosacee, prohibitionem et consolationem ... et non sunt odore sandalorum infecti sunt cum odoramento odorum frigidorum in loco ei sanatur cum illis. Et si est fortior hac et non fit suctione ... solventis calide valde tunc oportet ut suffletur in naribus eius et olfaciat algaliam et constringatur cum necesse, et sorbeat diamuscum si possibile est. Et si cum fuerit caliditas tunc odorifera frigida administrentur et roretur aqua frigida super faciem eius in primis. Et non est malum ut permisceatur parum musci cum eo quod administratur de illis cum victoria ex eis que sunt sicut camphora et sandali. Et quod est fortis infrigidationis ut sit frigidum contra calidum impediens, et misceatur ut comforter calorem vitalem, et ut sorbeant aquam frigidam. Quod si collatur dispositio ut sit mixta cum vino infrigidato similiter tunc est melius. Et oportet cum hoc ut fricentur eorum extremitates frequenter. Et necessarium est ut sit lectus eius in aere frigido, et similiter oportet ut sint lecti omnium habentium sincopim cum non est ex causa frigida et ipse in sincopi habentium ethicam. Et oportet ut assidue fiat embrocatio extremitatum et pectoris membrorum ipsorum regalium cum aqua rosacea et sucis frigidis cognitis. Et necessarium est vinum infrigidatum quod ipsi in potu sumant. Et si fuerit illic singultus et nausea aut oportebit ut vivificetur caliditas infirmi et ad vivificandum eius commovendo guttur cum penna excitante vomitum et commovendo spiritum ad exteriora. Et oportet ut assidue ista attritionem super eum et clamorem quia maximum et stimulationem et si sic tunc commodum. Cum vero non valent et non stimulant tunc commoritur. Et oportet ipse in sincopi que fit ex evacuatione ut appropinquentur ei odores ciborum desideratorum. Insi ... nauseam et sincopim accidentem cum humoribus in ore stomachi non oportet ut tunc ut illud aperiatur eis. Et oportet ut utantur vino et sorbeant aquam frigidam aut calefactam secundum duas dispositiones notas. Sit ergo vinum magis penetrabilius et subtilius et melioris saporis ex eo in quo est desiderium sitientis quoniam sit forte. Ideo quod iuvamentum est ad aggravandum spiritum et

ad confortandum ipsum. Et oportet ut non sit in ipso amaritudo fortis et abscidat ipsum. Nam ita transitu de quo ne penetrare impedit cum velocitate. Et oportet ut sit color eius citrinus et sit sincopis ab evacuatione et ipse sunt propter istam rationem. Rubeum et reliqua tunc eligitur vinum nigrum grossum ipsum enim est nutribilius et magis sufficiens declinare humores ad contrarium eius quod fit resolutio et reducens spiritum secundum sua illi. Aut qui non habet hanc egritudinem vinum conveniens est illud quod est velocioris penetrationis. Et ubi quidem possibile est ut ipsum experiaris ita ut gustes experiens per se. Cum ergo videris ipsum penetrare ad calefaciendum cum velocitate tarditatem sibi et odoris et tunc illud est conveniens et illud quod queritur. Et quoniam ponimus ipso de musco citius duo grana aut de diamusco quantitatem dosis unius aut medietas eius aut tertie ipsius et illud quidem in sincopi vehementi. Et similiter ipsos muscatos per totos iam ita. Et conveniens vinum in huiusmodi est illud quod est calefaciens ipsum cum in eo tamen sincopis non est ex caliditate est magis penetrativum et qui confortatur fortitudine primo et est magis longinquum ab his ut exsiccet. Et ex eis que confert eis est minima apparatum sincopi dictum in antidotario. Et homines quibus magis necessarium est potare vinum calefactum sunt illi quorum tardior est cessatio. Non ei oportet ut sumatur isti in potu frigidum. Et similiter illic tunc infrigidatur totum corpus et isti sunt illi qui indigent ipso et unctione extremitatum et stomachi cum oleis calidis aromaticis. Et si est sincopis cum macie tunc si possibile est ut expellatur ira cum vomitu cuius spatium facilius aut cum clisteri aut cum flomum fiat illud. Et si est propter evacuationem ex partibus inferioribus calefiant extremitates et fricentur cum oleis calidis aromaticis. Et quoniam necessarium est sumere et sumatur in omni genere evacuationis illud quod dicitur in capitulo suo et in parte vivificatione nature illud quod scis. Et conveniens est habenti eam quod ex hoc capitulo sit suctione collige pissionis ut sumat galliam muscatam in vino et suco citoniorum cum aqua carnis fortis in vino. Et confert ei masticatio ebure et ligni aloes zabzioram(?) nutriti cum camphora. Et si est propter evacuationem ex partibus extrinsecis sicut est sudor et quod similia sunt illi infrigidantur extremitates et pulverizentur super cutem myrti et ligni chimolee et cortices granatorum et reliqua stiptica et non exhalationem ad exteriora omnino. Et non administres huiusmodi pulverizationem in sincopi ab evacuatione intrinseca. Immo oportet ut conforte vivificetur in omni evacuatione propter aperimentum odores ciborum desideratorum et similia eis de his que dicta sunt. Et si fuerit cum doloris stupefactio illum dolorem si non est possibile abscisio cause eius sicut curatur colica cum filonio et similibus ei. Et si venena fuerit causa ad sorbendum abscindatur ex parte et diamuscum et medicinas dictas in libro de venenis. Et si fuerit cessatio et iam sanatur aliquantulum tunc sit regimen eius simile regimini primo cum additione causis possibilitatis sit in huiusmodi dispositione. Et exemplum eius in quo ambe conveniunt est quod ... gratia. Oportet ut ad sorbendum dentur medicine vivificantes secundum dispositionem et dispositionem de illis que sciunt et dicte sunt in capitulo armonis cordis a(?) sequuntur in his. Et illud in quo possibilitas additionis est sicut si sit illic repletio in ore stomachi stupefactio est ut evomat illud quod sanat et similiter si sit illic repletio oportet ut famem adhibeat et minoretur cibus eius et curatur evacuatio tollerabili equali ad humorem et fricatio adhibeatur omnibus membris usque stomachum et necesse est

neque cogas ipsum

XI

neque cogas ipsum sumere cibum nisi vinum pre
dictum in dispositione sincopis quod necessarium est.
Et plures quidem medicorum stultorum student
medicando eum estimantes quod sit ei conveniens
quod minuificet virtutem eius. ipsi vero sufficerent cum
humiditatem eius inficiant et infrigidant ipsum. Et ipsi
quidem iuvatur sirupo acetoso et ipse ille qui
coquitur cum aqua in qua sunt sandali et mesi
et sicut ysopus et siccia. Et si fuerit cum opilo
in menbris spiritualibus et que sunt circa eas da
ad sorbendum oximel et frica crura eius
et adiutoria eius et labora in huiusmodi ad pro
vocandum urinam eius et da ei in potum decoctiones
que ibi est et illud si est illic calidus. Si autem
est ab evacuatione et debilitate ad sorbendum
detur aqua carnis aut mancanum et fiat
ut sugat panem infusum in vino odorifero
cum aqua in sic admixta. Et quoque adiuva
tur si sumat in potu lac acetosum absque butiro
infrigidatum et illud si fuerit illic cum evacuatione
calidus. Et similiter aqua agreste. Et melius
est illo rob acetositatis citri et quod ponitur
in ipso folia eius. Et adsimilant illi qui cum
sincopi habent conturbationem et inflationem
aut accidit ex sudore vehementi oportet quod detur
illud quod datur ut infrigidetur. Et si sit in eo in q
quietis calefactio. Et ex eis que conferunt ei
est ut in potu sumat aquam carnis fortis
decoctionis cum admixta sit decima sui de
vino odorifero et aliquid de vitello ovi. Et
de succo malorum dulcium aut mingorum aut ace
tosorum secundum quod exigit dispositio. Si autem in fri
gus cadens in ipso calefactionem et fuerit an
sius dare ei in potu vinum da ei ad potandum
lac acetosum infrigidatum in quo sit contritus pu
mus de simula. et da ei in cibo species acetosorum
fructuum cum succis fructuum. Quod si videris sinco
pim invenit frigus cum ea aut post eam aut
cum in potu fuerit infrigidancia et ipse insensibilis
da ei ad potandum vinum cinamomi et piperis ipsum
et absinthium. Et quando curatio facit necessarium
ut fiat minuificatio et times nocumentum eius
oportet ut conforte stomacum et incipe in hoc cum eo quod est
sicut sirupus de absinthio decoctus cum
melle et ad mistum cum illa conforta stomacum
predicta et ad bibendum da vinum odoriferum propter
illud et cibo alio laudabili. Faciet vero in prin
cipio febrium et cum aportamentum curam dicemus ubi
dicemus curam accidentium febrium et premit
oportet ut frices extremitates eius et calefacias
et stringas et non sub inguine ut eius et
minuat et prohibeatur a comestione cibi et vino et
medicetur sompnus nisi sit quod in principio sin
non accidat nisi propter debilitatem. Et quicumque
eorum qui sincopim patitur indiget cibo
oportet ut detur ante proximum duabus horis aut
tribus cibus. et sit cibus saniter decoctus in
frigidatum et panis cum aliquo quod habet puram ace
tositatem et nature attrahit vaporem bonum
Et si fuerit illic constrictio ventris sumat pulpas
cibus qui lenificat sicut sunt cassiafistula et si
liqua eis et sirupus de malis cum oximelle
est iuvativum in huiusmodi. quod si necesse fuerit uti
cibis suaviantibus sint sicut aqua carnis
cum vitellis ovi et sorbiciis cum medullis panis
et in aqua carnis quoque necessarium est ut admis
ceatur cum aliquantulo vino. Si autem necessitas
illorum fuerit adhuc ut conforte stomachum tunc
oportebit ut admisceantur eis rob et succi
fructuum odoriferorum in quibus est stipticitas
si in hora potus necessarium est vinum. Sincopi
aut fuerit ab accidentibus animalibus succurritur
tantam cum eo quod ante dictum est ex odoribus bonis
et constrictione nasi et vomitu et fricatione ex
tremitatum. et stomaci et ablutione eius cum aqua

calida. et sicut mea cortelle et vino infrigida
to aut calefacto secundum quod scis. Et si sincopis
est ex commixtione colere citrine oportet ut sit
vinum permixtum. et similiter sincopi ex dolore. et
Et nos quidem dicemus illud quod proprium est colice
in capitulo suo. Et plurimum quidem sincopis
que accidit successione flegmonie accidit stomacho
et hiis venis subtilibus et stomacum debilem
aut corpora in quibus dominatur colera citrina
Et ei qui non consuevit uti flegmonia. Et oportet
ut isti ante flegmoniam in potu sumat aliquid
de rebus confortantibus stomacum et cor. Et qui ca
dit in sincopim fiat illud quod diximus. Et sumat
in potu vinum mixtum infrigidatum confortans
stomacum eorum et conservans eos et ipse cum succo alio
Et oportet ut dicamus de eius quod qui eget cura
tio in sincopi stipticis ut prohibeant evacuatio
nes et confortent membra mollificata ad in
vaniendum ad resolvendum et ut stringant ante eos
stomachi et non recipiat illud quod provenit ad ipsum
et eget contrario penetrantibus aliquibus penetran
tibus ad nutriendum spiritum sicut est vinum et alia
sunt prohibentia operationes. oportet ergo ut discer
natur inter administrationem utriusque dispo
nitur administret itaque stipticum in hora sana
tionis. aut postquam administratur aliud reci
piendo ad hoc ut nutrificet virtutem. Cuique
ipsa iam in pressione mea fecit et superest in
inficiatur. Et administratur secundum in hora necessita
tis velocis ad nutrificandam virtutem. et non
permittas stipticum super illud et prohibeat pene
trationem eius. Et quando necessitas provocat ad
illud quod est fortioris iuvamenti quia vinum
et ipse cum sincopis est a fumo aut resolutione
plurima et quando fit ut cum vinum purum super ve
niat corporibus eorum multiplicat in eis et fiat
propter istam conversionem intellectus et spasmum
tunc non est eis nisi aliquid conveniens ut aqua
carnis conveniens predicta cum vino puro et succo
pomorum aut acetosorum aut dulcium secundum quas
res. et cum non est quod prohibeat tunc melius est
ut ponatur in ipsa que sunt sicut. gariofilus et muscus
cum. nam stomachus est magis recipiens eam. et cor
stomachi cum ea vehementius iuvatur et cor magis
attrahit ipsam. Et quoque est necessarium est ut disso
luas panem similagineum in eo quod facit ipsum
sorbere cum spatium cibo longinquum est. et fri
catio extremitatum et constrictio eam. et similiter exci
tatio motus confortat omnem sincopim nisi cum est a su
dore et similibus eis propter que movetur spiritus ad
exteriora. isti enim sedatione magis indigent
et non oportet ut moveantur aut vomant. aut lige
tur. Et ex eis que faciunt eos vomere est aqua
tepida cum unguento. aut cum oleo de olivis. aut
mixta cum vino. Et oportet ut calefacias stomacum
et que sequuntur ipsum ante fricationem extremita
tum eam ut facilius fiat vomitus. Et scias
quod fricatio extremitatum et calefactio eam et
aromatizatio oris stomachi cum unctionibus bonum
odorem sicut est oleum nardinum et calefacientia
sicut sinapis et piretrum convenientia sunt val
de ei cuius sincopizatio est ab evacuatione sangui
nis aut huiusmodi aut repletione in eis pluribus
quibus adest sincopis cum non est motus humorum
ad exteriora. Et oportet ut ligentur extra eorum et
adiutoria ipsorum in cibis continuis et fricentur
et separata illud ideo quod necessarium fit oppositum pre
vaticatio. et ista quidem iuvant constrictione
assellarum et irroratione aque frigide et fricatione oris
stomachi. Et similiter omnis sincopis qui est ab evacuatione
et cum vino commixto nisi aliquid prohibeat a vino si
cut apostema aut humor non maturus aut so
lutio ventris. aut soda. Et si in aliquo magni
ficatur necessitas confortandi ipsum da ei in potu
vinum et non timeas et illud quod est in sincopi debili

Et balneum quidem conveniens est ei cum advenit sincopis ex diarria et colica passione. Et si accidat sincopis propter fluxum sanguinis est nocumentum valde. Et similiter si accidat propter sudorem plurimum et balneum est conveniens ei cum invenit ex nocumentis inflationem in ore stomachi. Si autem est propter debilitatem oris stomachi tunc oportet ut administrentur super eum emplastra confortativa sicut illud quod fit ex mastice et citoniis et sandalis et croco et lilio cum vino quoniam valde confert fricatio extremitatum et constrictio earum. Et sincopi quidem factam ex fame quandoque sedat pondus panis. Et potissimo sincopis siccitatis aut siccitatis nature oportet ut succurratur cum bucellis panis in aqua granatorum aut sirupo de malis. Et quandoque necessarium est in egritudinibus acutis propter sincopim dare in potum vinum. Et magis conveniens est insipidum. Et patientes quidem sincopim prohibeantur vigilare et dimittere locutionem.

Hoc plurimum contingit ubi non est dolor neque solutio ventris neque apostema magnum neque evacuatio magna. Et non est nisi propter humores currentes. Et ideo quidem contingit ut sint illi humores sanguinei. Sanguis enim dum non facit actionem est plus aliud accidens et non succurritur cum extractione eius facit accidere casum virtutis subito. Illud autem quod sepius ut sit cum humores crossi mixti in venis opilantes vias anhelitus. Et scias quod casus virtutis quandoque sequitur sincopim. Et quandoque est initium sincopi ubi virtus non destruitur nisi nervus aut lacertis ipsis existentibus ab ea vacuis quare homo fit non motivus neque removetur a situ sicut in dormitatione sua nisi cum labore. Et tamen illud est accidens eius quod diximus. Nam cum vehemens fit facit cadere virtutem integre. Et si non fit vehemens facit cadere virtutem nervorum et lacertorum. Et multotiens quandoque fit propter debilitatem humorum in crisi sua et quandoque ipsi ... resolutionem et precipue in febribus. Et istorum quidem operationes sensibiles sunt non lese quamvis non sunt tollerabiles cum multiplicantur et iterantur.

Casus virtutis subito propter

Cura. Cura istorum prima est cura patientium sincopi. Eius namque cura que est ex repletione sanguinea est flebotomia. In ea vero que est causa alicuius aliorum humorum grossiorum oportet ut succurratur patienti in ipsa hora cessationis evacuatio cum eis que sunt sicut yere. Et quandoque sufficit yere pigra cum aqua composita sunt turbit et sal indus et agaricum et epithimum et que sunt similia eis. Et quandoque medicatur cum scamonea. Scamonea namque est ex eis que adiunguntur medicinas alias. Et oportet quidem ut administres ... et assidue receptionem confortantium cor et odoramentum eorum. Et fricatio quidem extremitatum est ex eis que vivificant calorem innatum secundum quod reiteravimus eius rememorationem. Et utatur post illud exercitio temperato. Cibus non sit ille qui subtiliat et incidit sicut aqua ciceris cum sinapi et oleum de olivis et oleum amigdalinum. Et demum quidem utantur subtiliter et utantur balneo post evacuationem et inungatur oleis vivificantibus calorem innatum subtiliantibus. Deinde utatur post balneum vino puro et sirupo de melle et sirupo absinthio et similibus illis. Cumque incipit vivificari oportet ut recipiat cibos confortantes vel ... digestionis et tu quidem scis illud ex eis que dicta sunt. Et scias quod virtus augmentatur ... et vino subtili ... et odoribus bonis et tranquillitate et gaudio et dimissione eorum que contristant et ... et renovatione rerum amabilium et ... cum dilectis. Regimen eius igitur apparet.

Apostema quidem signa ad ... apostematis cardiaci cordis quod fit apostema tunc ... efficit aut inficit ... illud non quod apparent tremor cordis ... et inflatio vehemens et signa ... est secundum ... patientis. Et ... flebotomia basilice et quandoque ... evasione cum flebotomia arterie in inferioribus corporis et fricatione pectoris cum ... et emplastra super apostema.

Fen xii. de mamilla ... de anothomia mamille

Mamilla est ... membrum ad generandum lac ... mille. ... natura ... quo confirmetur et crescat eius virtus et fiat conveniens ad digerendum cibum forte solum. Et ipsa est corpus compositum ex venis arteriis et nervis ... que existit vacuitas quam replet glandosa albi coloris cum non est sensus. Et propter suam albedinem cum assimilatur ei sanguis albificatur illud quod venit ipsam et albificatur illud quod superfluit ab eo et fit lac. Et eius quidem comparatio ad lac generatum ex sanguine est comparatio epatis ad sanguinem generatum ex chilo ... quod ... ad similitudinem suam in ... et colore ... ubi fiat ... album et fiat ipsum sanguinem. Et mamilla albificat sanguinem rubeum et facit ipsum lac. Et vene quidem et arterie et nervi ... mamille ... ad ... et ... plures. Communitas autem mamille cum matrice in venis in eas ... est ... quia ... de ... venarum. De exuberatione lactis.

Scias quod lac multiplicatur ex multitudine sanguinis boni et quod minoratur tunc causa est diminutio causa sanguinis aut penuria bonitatis eius. Et causa impuritatis sanguinis aut est ex parte matricis aut ex parte complexionis. Et illa que est ex causa matricis est quoniam est ... aut est ... generationem sanguinis ab eo propter siccitatem suam et frigiditatem superfluam aut est iam conversus ad partem aliam scilicet fluxus sanguinis aut apostematis aut aliorum. Ex parte vero complexionis quoniam est complexio corporis aut mamille exsiccativa humiditatem cum passione non generatur ex ea sanguis aut propter superfluitatem acetositatis eius et elongationem eius ab equalitate convenientie sanguinea aut aliud. Et cum que consumit ... sanguinis et corrumpit illud et degenerat ex ea quare non est conveniens ut generetur ex ea sanguis lactis cum lac non generetur nisi ex sanguine bono est ... ... scilicet colere aut flammatis aut melancolie. Et declaratio quidem colere est in citrinitate coloris lactis et subtilitate eius et acuitate ipsius. Et flammatis declaratur in vehementia albedinis eius et acetositatis ipsius et declinatione eius ad acetositatem in odore et sapore suo et melancolie in vehementia spissitudinis eius et paucitate ipsius et in multitudine fortitudinis eius non elongatur quin sit ... quod sanguis propter vehementiam ... sue ... operi nature quare non ... ab ea et accidit nature defectus in convertendo illud propter ... quia facit ipsum. Et hec est ex eis quorum signa non sunt recta.

Et cum accidit ex ... lactis et spermatis ut ... fiat quod sit sanguis quamvis sit exuberans non laudabilis sive neque conveniens ad hoc ut generetur ex eo lac ... Et est illud quod generatur ex eo de lacte in laudabile et postea ... tunc ... ... Et scias quod omne quod exuberat fit ... in pluribus corporibus lac sicut et ... papaver et ... et ... et similia. Et cum ad illud quod existit ... et minorat ipsum et ... generationem eius minorat lac etiam fit

semen canabi. Et cum causa impinguationis lactis est paucitas cibi in lactante, multiplica cibum et fac delectari ipsam. Et fac ut ipse sit de genere calidi et humidi laudabilis chimi. Et quando est causa corruptio cibi, rectifica ipsum et reduc eum ad genus predictum. Et quando causa est multitudo exercitii, minora ipsum et fac delectari. Et si causa in ipso est paucitas sanguinis propter fluxum sanguinis et similia, retine ipsum. Et si est eius fluxus in inferioribus, ad superiora. Et si ipsius fluxus est in superioribus, ad inferiora. Quod si eius causa est corruptio complexionis, pone cibos oppositos illi complexioni cum essentia exuberationis chimi. Et si fuerit causa humor corruptus, diuersa euacua eum eo quod corrumpit humorem. Et post cibum mulieris coloretur complexio illud quod declinat ad frigiditatem et humiditatem. Et ex eis que conferunt eis est aqua ordei cum iulep. et etiam seis cannellorum pugillus et semen cuminis et acceptio cerebellorum et potus lactis uaccini et caprini et pisces aradiradi et caro edina et gallinacia impinguata et sorbitiones facte ex tisanis ordei cum lacte et nucis malucarum ortulanarum. Et pone regimen earum que flant complexionis existunt ex cibis et medicinis in quibus est calefactio in ipso et hoc cum humectatione et pauca exsiccatione. Et ex his quidem que sunt primus et pauce et feniculum et anetum et apium humidum absque sicco, quoniam est calefactiuum et exsiccatiuum; et sorbitiones facte ex farina tritici cum fenugreco et feniculo. Et quando lac egreditur filosum propter grossitudinem suam et siccitatem suam, tunc cura est embrocatio cum eo quod humectat ualde et acceptio humectantium similium in spermate. Et mitte regimen complexionis secundum medicinas et cibos in quibus est superfluitas calefactionis propinqua ei quod diximus et inuestigatio ultima. Et cognosces secundum genus mulieris dominantis et rege secundum ipsum. Et ex medicinis quidem reparatiuis facientibus lac exuberare est ut sumatur de selel [filio] apii .xxv. ʒ. de foliis feniculi .xx. ʒ. et de fusticasia .xv. ʒ. et de tritico fracto .xxv. ʒ. et de ciceribus excorticatis et de ordeo albo mundo equaliter de unoquoque .x. et octo ʒ. et fiseis magnis .x. numero. bulliant in .xxv. libris aque usque quo redeant ad .viii. libras et minus. et sic quod inde bibit .v. ʒ. cum media ʒ. olei amigdalarum dulcium et ʒ. una et media zuccari tabarzet. Et pisces salsi sunt ex eis que exuberare faciunt lac. Et ex medicinis facientibus lac exuberare est ut sumatur farina sisami et dissoluatur in uino puro et coletur et bibatur colatura eius et emplastretur mamilla ex fece ipsius. et sumatur ex mezeroribus melongie pondus medii caficii et glutet in aqua uehementer donec dissoluatur deinde commoue uehementer et coletur et accipiatur de colatura eius et ponatur super ipsum ʒ. i. butiri et bulliatur. aut sumatur infusio cicerum et bibat ieiunus diebus continuis. Et simile sit eius infusio in lacte et aqua ordei cum melle aut iulep. aut sumatur seis kafufu pondus .i. aureorum de ptesis .ii. cum potus sit kimati .i. cum aqua calida. aut sumatur in potu de pillulis nedinis ʒ. ii. cum uino. Et ex medicinis quidem bonis est sumatur butiri uaccini ʒ. i. et uini cadus magnus detur ad bibendum ieiunio. Et minimi papaueris rufi et folia eius decocta cum tritura ordei super sorbendo. aut sumatur ex plantaginis et fursur et bulliat in uino et coletur uinum illud et colatum bibat. aut sumatur semen papaueris assi cum sanich equalibus partibus cum oximelle. aut rob pro qua infusa fuerint in quibus earum tribus diebus. nam illud melius est. Et quandoque in potu datur nigella cum aqua mellis. aut sumatur seis anetum et seminis porri et seis andacolke olium an. ʒ. i. et seis fenugreci et seis sasafasa, partes equales misceantur succo feni et bibantur. et si misceatur cum melle et butiro est melius. De mi-

[L]ac quando superfluit nocumentum lactis et plurimum plurimum nocet et de exuberationes eius apparet et affert et egritudines. Et superflue propter quod aggregatur lac in mamilla absque pregnatione et propterea quando retinentur menstrua querit eum natura que non inuenit cibum, expellendi per matricem propter puritatem ipsius, ponit in ubere et fit lac in corporibus uirorum et propterea in pupillis ita ut tumideant mamille ipsorum et cum quandoque iam scimus in hiis quorum rememoratio tibi preterita est causa plenitudinis lactis et illud quod plus attendit mea est omne quod exsiccat uehementer cum siccitatis aut uehementia resolutionis et calefactionis. et omnia que infrigidant et humectantia que sunt uehementis humectationis et minorant sanguinem flauorum. et de his medicinis minorantes sperma sunt minorantes lac. Ille autem que ex eis sunt frigide sunt sicut semen porcellaris et lentes et [illegible] cum aceto. Et ex eis que liniuntur sunt succus arboris psillii et mucilago eius quando retinet et stupefacit et farina fabarum cum oleo rosato et aceto. Calefacientes uero sunt sicut ruta et semen eius et propter menta montana. et sicut alfelenge misse et semen cimini et dosis eius ultima est usque ad .ii. ʒ. Et illud quod uerius est de [illegible] est quod ipsum minorat lac quamuis dicant quidam quod facit ipsum exuberare et cimini propter [illegible] exsiccat lac etiam. Et est ut ex eo fiat epithima cum aceto et ex epithimatibus quibus est illud quod fit de armoniaco et uino. Epithima bonum sumatur modicus cumini et teratur et fiat ex eis emplastrum. aut sumantur farina lentium et fabarum et ciceris et [illegible] et sal et fiat ex eis epithima. Cum aqua frigida. et quandoque fiat linimentum cum aqua frigida. et si fiat linimentum cum succo fenigreci cum lacta et lithargirio et oleo rosato. Et ex eis quod prodest cursu propterea est ut liniatur mamilla cum [illegible] marino contrito aut cancro fluuiali ad [illegible].

[Q]uando quoque lac coagulatur **De coagulatione lactis in mamilla.** coaguletur in mamilla propter caliditatem exsiccantem. Et tu quidem scis ex eis quorum rememoratio preterit tibi signa eius [illegible]. Et ex medicinis aut prohibitione coagulationis sunt linimenta facta cum cera in quibusdam oleis subtiliatiuis sicut oleum calkeri et oleum de menta et similia. Et epithima cum menta trita [illegible] de panis. Et epithima super calidum factum ex [illegible] et ex mucilaginibus frigidis et oleis frigidis et cera colata. Et coriandrum humidum et [illegible] ualde iuuatiua sunt in hoc emplastrata et ex medicinis resoluentibus coagulationem calidam est acetum cum aqua salsa cum oleo rosato et calefactum liniatur desuper. aut folia solatri contrita quibus fiat emplastrum. aut folia alkekengi et folia solatri. aut folia caulis. aut succus eorum. et propter quando cum eis miscentur mica et aceti. Et item aceti uini et oleum rosatum et parum fenugreci et fit ex eis epithima. Et ex medicinis resoluentibus coagulationem frigidam est assiduatio embrocationis [illegible] cum aqua. et prohibent eius [illegible] de feniculo et semine feni. et omnes species quibus [illegible] lac que sunt de eis in quibus coquitur camomilla et anetum et balsamita et fenugrecum et abrotanum et castoreum. Et ex oleis oleum de lilio et oleum narcisinum et oleum de costo. Et ex medicinis reparatis bonis est ut sumatur puluis de simula et farina ordei et eruce et fenugreci et cimini et semen lini contritum in uino

quasi quantum una manus clausa continet et fiat ex eis emplastrum. Et ex eis quidem que conferunt apostemati post casteationem est ut supponatur spongia infusa aqua et aceto tepidis aut micta cum pane aggregentur cum aqua et aceto et mica et aceto et pane est bona. et marchasita contrita similiter plurimus cum oleo ro. et albugine oui. Et ex eis que aperiunt opilationem lactis in mamilla est ut liniantur cum cimolia aut ex miria cum aqua calamintis et aquarum. et ex farina ciceris et foliis lauri et semine apii et cimino nabati. et cardamo. cum aqua virge pastoris. Et similiter aqua sicle et tritici et nigella et cantarides cum felle bouis. aut sumatur mel storacis cal. et misceatur cum oleo viol. et fricando iungitur ex eo mamilla. quoniam resoluitur cum eo casteatio et apostema. Et sorbeatur aqua caulium qui est iuuatiua ad hoc. De congelatione

Sumatur sicla et decoquatur tamdiu donec dissoluatur deinde coniugantur cum me ... et ex ea dulla panis et fabarum et oleo sisa... aut emplastretur cum pane et uino et supponatur. aut emplastretur cum pane et cibaria que nominatur baldricos humida cum cera et oleo ro. aut cera et aqua et oleo cum melle et uino aut rub. Iteretur emplastrum cum quacumque fuit in die bis aut ter. Et similiter sisamum cum melle et butiro. et si misceatur cum ea farina tritici cum furfure aut farina fabarum est iuuatiuum. Et euaporatio cum aqua calida et inclinatio mamille super vaporem eius et precipue qui decoquitur in ea semen lini et fenugreci et cuscute et semen cicutinis et camomilla et embrocatio cum ea et est iuuatiua ei que non tollerat grauedinem emplastri. Quod si accidat cum hoc egritudo iuuatur cum hoc emplastro. sumantur mes. et intiora passularum et conterantur et confitiantur cum aqua sidre et aqua alcitil. Et qui casteat sanguis in mamilla assidue fiat eius iunctio cum oleo violato deinde fundatur super ipsam aqua calida. deinde emplastretur cum emplastris predictis in principio huius capituli. **Apostemati mamille calide**

In principio quidem, **liter et dolores loci mamillaris** coadministrentur repercussiua. Coagulata misceatur cum eis panis de sibaliatinis. Et illud quidem est sic uaporatio cum aceto uini cum aqua calida. aut puluis oleo ro. et farina fabarum cum oximelle et folia solatri cum oleo ro. Et quando pertransierit initium parum. curentur cum emplastris dictis in ca. extensionis et congelationis sanguinis. Et ex eis que sunt bona ultime ut sumatur farina fabarum et melliloto cum contrita et olibano sisamini et fiat ex eis epithima cum aqua dulci. Et item panis contritus et farina ordei et fabarum et assa fetida. et fenugrecum et cuscute et uitellus oui et cardui et murtu sumatur et fiat ex eis emplastrum. Et etiam fiat epithima ex semine lini et aceto Et in hoc quidem resoluitur sic sen. ad apostema mamillaris et est locus ubi timetur pleuresis quare ingenia ut aggreges psilium et pone ipsum super caput apostematis non maturatum ipsius et pone maturatum in ferior eius sine butiro adoge. Et non uaporet in principio doloris et resoluatur subtile et remaneat grossum quod est curi. Et quando dolet capud mamille fiat flomia et embrocatio cum eis que sunt sicut sandali et acacia ita ut non accidat cancer. **Apostemati mamille siue flegma**

Confert eis ut teneatur apium **ca. subrubei**. et ponatur super ea aut camomilla. **Duri**

Si aut declinat apostema **acies mamille et nodi** apparens in mamilla **et glandule et c(ontinu)e** adduritie, tunc ex eis que **cum excorticationis** conferunt in principio est ut **pille maxia apud pubertatem**

emplastretur cum risi infuso in uino aut commixto cum cerato facto ex oleo viol. et uitello oui et dia gragante. Quod si apostema fiat durum liniatur cum cerato facto ex cera. oleo ro. et alkitran et aqua camphorata. Et quandoque ponitur ungento fel bouis et quandoque medicatur cum foliis grallarum et oleo. Et ex eis que conferunt est fex decocti uini ueteris aut fex aceti ex qua liniatur. Nodorum aut et glandularum in ipsa melius medicamen est ut sumantur folia porri humida et folia rute humida et conterantur similiter et cum eis fiat emplastrum. quod si illud est residuum accumulationis pupille pubalis. aut est accidens post illam et tobedicos ut medicine resolutionem faciant in ipso, tunc necesse est ut perforet tamen donec consequatur pinguedo deinde extrahitur et curatur. **Dubellati in mamilla**

Quando accidit mamille apostema **nulla pus.** Faciens collectionem tunc ex medicinis bonis in maturatione eius est ut sumatur seminis lini et sisami et radicum lilii et storacis et stercoris caprini et stercoris columbini et butiri et gumme pini. partes equales. sumatur quod necessarium fuerit tectionum et fiat inde linimentum cum si regi. et oleo de alkerri et medulla cruris uacini. et si uis pone in ipso rob. quod si indiges perforatione fac. **Ulcera mamille et corrosio**

Sumatur uini potenti pondus. xx. libr. **ipsi** et ponatur in ipso de sumac tritorum libra una. et de gallis inmaturis media libr. et de cassia lignea. s. libr. de mirtilis cypressi. libra. i. et fundatur in uino et dimittatur. xxx. diebus. deinde decoquatur cum lignis cypressi et commoueatur donec minuatur medietas. deinde commoueant fortiter et coletur et reducatur ad ignem et calefiat. sit quod ille ignis lenis ualde et fiet in inunctum. Et est bonum omnibus ulceribus que accidunt in membris mollibus sicut sunt os et lingua et alia prohibent corrosionem. Et ex illis que conseruant mamillam paruam aut coartant et prohibent eam crescere et prohibent et testiculos puerorum magnificari sunt ista. s. ut inuorent in capitium balnei. et psillium sumatur amborum ana. pondus. ʒ. ii. confitiantur cum aqua seminis iusquiami albi et admisceatur cum aliquantulo oleo mastico. et fiat ex eis linimentum. Et assidue super ipsum pannus lineus infusus aqua gallarum infricata et postea quando sunt mollificati. Et item ex ponentium mulierum liniatur super eos lutum barii et mel. quod si ponatur in ipso opium et panis cum aceto erit fortius. aut sumatur luti barii pondus. xx. ʒ. et iusquiami pondus. ii. ʒ. et fiat ex eis epithima cum aceto. aut sumatur luti luti samos et acacia et cerusa et liniantur cum succo arboris iusquiami. aut sumatur ... et cortice marine et farina ordei et confitiantur cum aceto forti ualde et liniatur cum eis mamilla tribus diebus aut. etc. aut sumantur oua alcubugi. et storax et chimolea. et liniatur cum aqua psilii aut liniatur cum bezhu iusquiami sicut est. teratur et coniugatur cum aceto et dimittatur tribus diebus. et quando quis uult ut eleuet ponatur desuper spongiam infusam in aqua et aceto. aut sumatur siue ypoquistidos et cortices granatorum et plumbi ad hustum cum sulphure ro. omnium ana. quarte. ʒ. iii. aluminis iameni cerusse plumbi lenem ad hustarum omnium ana. ʒ. i. lauentur ad hustarum apium omnium ana. ʒ. iii. confitiantur cum aqua plantaginis et liniatur. aut sumatur cimini albi cum cepe lilii et melle et aqua. et dimittatur super mamillas tribus diebus. aut sumatur armoniacum et iusquiamum solum. viii. diebus. et ex eis que fuit sine contradictione experimenti. et dicunt in hoc expertum est ut liniatur cum sanguine testiculi porcini. aut sanguine ericii. aut

XIII

sanguine testudinis. aut sumatur olii et alu
minis combusti sicut alcool. et ponatur in mor
tario de plumbo et moveatur tam diu donec
ipsum resolvatur plumbum et assidue fiat in unc
tio cum eo. et similiter lini hari. et gralle in mar
te agitentur cum melle et lineantur cum eis. Ser-

Meri quidem mo tertia decima de meri et sto-
est compositum et dispositionibus aliorum ventri-
ex carne et cum cis primus ipsorum de dis-
mentis primam positionibus meri et sto-
laribus plamis de anothomia
villos habentibus longitudinales meri est sto-
ut per eos facilis fiat attractio in deglutione
nam tu scis quod attractio non perficitur nisi villis
longitudinalibus cum contrahuntur. Et tegit ipsum
panniculus villos habens latitudinales ut per
eos facilis fiat expulsio ad collum quod sub
eius est. scis enim quod expulsio non provenit nisi
per villos latitudinales. Et ipsum est carno
sitatis manifeste. Et operatione quidem dua
rum tunicarum simul complet deglutitionem. scilicet per id
quod attrahunt villus eius et per id quod exprimunt
villus eius. Cumque autem difficilis fit deglu
titio eius cum scinditur meri in longitudine
ita ut pereat attractio ad nimias ad vomi
tum humoris. Et vomitus quidem complet
cum tunica extrinseca sola qua propter est difficilis.
Et locus quidem est super spondiles. que sunt
in collo secundum rectitudinem in custodia et tutela.
Et descendit cum eo par nervorum ex cerebro. et
quando est in directo spondilis quarte que est ex
spondilibus dorsi pervenit pectori deinde perma-
sit ipsum recedit parum per ad dextram dilatando
locum vene venientis a corde deinde descendit
super spondiles octo residuas ita quod quando pervene
rit ad velamen ligatur cum eo ligamine quod suble
vat ipsum parum per. ut non comprimat illud quod con
tinuitur ipsum ex vena magna et ut sit descen
sus nervorum cum eo secundum gradationem securitatem
ipsius ancietatis extensionis recte apud gu
tturem advenientem stomacho. Cumque pertransit vela
men declinat iterum ad sinistrum secundum quod de
clinavit ad dexteram. Et ille quidem reditus
ad sinistrum est cum pertransit spondilem deci
mam usque ad .xi.am et .xii.am Deinde dilatatur prope per
venit ad concavitatem in velamine et ampliatur mediante
do orificium oris stomachi. Et pars meri est corpus
stomachi contextum et circulata est intrinseca pars meri
amplior et magis spissa per intestino quam
est tunicis durioris. et intrinseca pars stomachi est
media et illud quod ipsum est levius est apud os
stomachi deinde intestino est levius. Et non vesti
tur interior pars eius panniculo extenso usque
ad posteriorem stomachi advenientem cum ex pan
niculo tegente os nisi ut attractio sit continua.
Et ut adiuvet ad sublevandum epiglotum
ad superiora cum fit deglutitio cum extensione
meri ad inferiora cum iustificamus quod meri
est pars stomachi continua ei cum gradatione. Et eius
quidem tunice sunt sicut tunice stomachi quarum ma
gis intrinseca est sicut panniculus et ad longitu
dinem. et magis extrinseca ambarum est carnosa
habens latitudinales habens villos. Verum est
plus carnosa ea que est stomachi et est ex ea
et in situ eius et continuatione ipsius. Primum
autem intestinum non est pars stomachi, immo est res con
tinua ei ex permixtione et propter hoc non gravatur eius
strictio neque tunice eius sunt sicut tunice stomachi
nam substantia meri similior est lacertorum substantia stomachi
similior est nervis. Et rotundatur pars stomachi ubi
continuatur cum eo meri et cum obviat velamini
et ampliatur in fundo quando locus in quo mo
ratur cibus est inferior quam os ut sit amplior.
Et factus est rotundus propter illud quod scit de
minuatione eius dilatationis in positionibus
sui ut bona fiat obviatio ipsius densi
Et est ex omnibus tunicis quarum interior lon
gitudinales habet villos propter illud quod scitur de
necessitate attractionis et propter hoc continuit stomachus
cum fit deglutitio et elevatur epiglotis. Et ex
trinseca habet villos latitudinales propter illud quod
scitur de necessitate expulsionis. Et non positi
sunt villi expulsivi extrinseci nisi quoniam attrac
tio est prima operationum eius et propinquior ei de
inde expulsio advenit post illud et complet
propter expulsionem continuitatem in toto vase ut ex
pellatur quod in ipso est. Et permiscentur tunice
intrinsece villi tamen suerzi ut adiuvant ad re
tentionem faciendam et positi sunt in attractio
ne non in expulsione quando non continuatur tu
nice extrinsece. Et separatus est ab eis meri
cum non sit ad retinendum et tota tunica eius ex
trinseca obviat corporibus spissis. Intrinsece
vero pars continua est plus carnosa et calidior.
ut sit plus digerens. et os eius est plus ner
vosum ut sit vehementius sensibile Et adve
nit ei ex ramis cerebri ramus acquirens ipsum
faciens sensum ut percipiat famem et dimi
nutionem. Et illo quidem non indiget reliqua
que sunt post os stomachi. Et stomachus non indiguit
sensu nisi quia eget ut excitet ipsum quando vacu
us est a cibo. nam cum extremitas prima est
sensibilis acquirens nutrimentum sibi ipsi et ali
is non eget illud quod est post ipsum illo quoniam ipsi
est sufficiens ad defendendum onus alterius
Et iste quidem ramus descendit ab alto revo
lutus super meri et involvitur super ipsum una in
volutione cum est propinquus stomacho. Deinde continu
atur stomacho et loco stomachi vehementioris gibbositatis
apponitur vena magna pertendens in longitudinem
ipsius et mandat ei ramos plurimos qui cum eo
ligantur et dividuntur in ramos subtiles qui sunt
constituti in ordine uno. Et adheret ei arteria
similiter et procedit ex arteria sicut illud de ramis.
unaquaque earum super reflexionem siphac et contexit
ex summa eorum zirbus secundum quod narrabo. Et stomachus
quidem digerit caliditatem quod est materie sua
innata et caliditatibus aliis acquisitis a corporibus
vicinantibus ei. Epar ei supponitur dextre cum eius
de super. et illius ideo quoniam illic rotundatur et fit
eius suppositio bona. Et splen sternitur secundum eo
a sinistra elongatus parum per a velamine ca
piens ipsum. nam si super ponerent ipsum et epar sim
ul una suppositione gravaret illud super stomachum
electum est igitur ut supponatur epar taliter quod con
plendat ipsum additionibus extensis sicut di
giti et substernatur splen subtus. Et cum hoc
par est magnum valde secundum operationem factam
ad splenem propter necessitatem sue magnitudinis
et quoniam non cum splen nisi sit receptaculum
unius superfluitatum eius consequitur igitur est ut
declinet caput stomachi ad sinistrum et declinet
eius inferior pars ad dextrum quod evacuantur
epar subtus et dilatetur locus splenis et sini
strum et destrum. positum est igitur nobilior duarum
partium et est superior et dextra epar et vilior earum
opposita ei. scilicet splen hec est. Et additum est
mento a vanitoribus zirbum extensum super ipsum
et super omnia intestina habens pro parte quod sunt
magis egentes ad iuvandum digestione propter de
bilitatem caloris ipsorum digestivarum secundum compa
rationem ad alia et factum est spissum ut complen
dat caliditatem et subtile ut leviter omnis adeps
fit enim congregatum caliditas adeps cum eius re
cipit caliditatem valde et conservat eam propter visco
sitatem suam pinguem et super zirbum est panicu
lus superior nominatum libitine. et super ipsum est
mirach in laceri venens pingues omnes. Et is
te due tunice coniuncte sunt in supremo amborum
apud velamen et separantur ab inferiore parte earum

Et ab posterioribus dorsi extenditur super ipsum vena pulsatilis magna ascendens propter intentionem caliditatis sui spiritus et sanguinis sui et associatur ei vena magna chilis propter caliditatem intentionem sui sanguinis. Et siphac quidem ex summa sui est panniculus primus qui comprehendit viscera nutritiva omnia ipsum enim tegit ea et declinat ad inferiora et aggregatur apud dorsum ad latera sua. et continuatur velamini a superiore parte sua et continuatur inferius vesice et duobus ylis ab inferiore parte sua. Et illic adveniunt ei duo foramina apud duo inguina que sunt due vie in quibus penetrant vene et suspensoria cum dilatantur descendunt per ea intestina. Et iuvamenta quidem eius sunt custodire illorum viscerum et distinctio inter intestina et lacertos et iuvat ut non cooperiat ea et non conturbentur eorum operationes et contineant ei illa que sunt inventa non. Et iuvamenta ex virtute que est in ipso sunt iuvamenta. Cum eo enim exprimit stomachus per motum lacertorum qui est cum eo. Philosophus quod ipse movet eum extendit ergo totum super vasa de quibus sunt corpora quorum operatio est ut expellant expulsione que datur ad iuvandum ad expulsionem fecis. Et similiter exprimit vesicam et adiuvat ad emittendum urinam et exprimit ventositates inflativas ut exeant quare non desiciunt intestina et adiuvant ad pariendum. Et siphac quidem ligat omnia viscera ad invicem et cum dorso. Et fit eorum aggregatio firma et est ipse cum dorso sicut vene una. et cum continuatur velamini et obviat duabus extremitatibus eius apud dorsum tunc ligatur illic et extremum est eius venter. Eius namque venter est superfluitas descendens ex velamine ad os stomachi et obviat superfluitati eius quod ex ipso ascendit ad dorsum et obviat ei et gravatur illic siphac. scilicet corpus panniculare non divisum in villos sensibiles in quo est corpus simplex insensibile. Et comprehendit stomachum posterius ad iuvandum tunicis que sunt in stomacho et est custodiens tunice carnose que est ei et pervenit ad stomachum et ligat ipsum cum corporibus que sunt a parte dorsi et sunt ei reflexio et ascensio et descensio. Et illud quod ex ipso est grossius est inferius eius a sinistra ipsius. et est ei tunica ex subtiliato lateris ventris cooperiens et subtile ipsum est subtile eius quod est vere siphac et est vehementis subtilitatis et ex eo oritur panniculus tegens pectus. Et superfluit ex eius origine siphac superfluitas ad duobus lateribus ex quibus et ex mediis duarum venarum scilicet pulsatilis et non pulsatilis extensis super stomachum texitur sua zirbus que contexitur ex duabus tunicis pluribus secundum loca suppositis pinguibus cooperiens stomachum et intestina et splenem et mesenterica reflexa ad latus inferius. Et hoc zirbum cum sua separatione est suspensum cum eis cum hoc quod continuatur ex stomacho et ex concavitate splenis. et loca suspensionis eius sunt glandule que sunt inter venas suggentes que nominantur meseraice. et inter intestinum .xii. digitorum. Verum eius suspensiones sunt pure et debiles. Et quia continuatur cum epate et costis dorsi levi continuatione. et iste quidem suspensiones sunt fixiones zirbi et pars eorum est stomachus. et zirbum istud est sicut saccus in quo si aliquid poneretur retineret illud. Cum ergo vis scire tunc scias quod cutis et panniculus qui est sub ipsa et est carnosus et lacertus positus in tunica que est suprema tunicarum lateri ventris. non determinata omnes sunt in summa munimenta et tunica que est infima tunicarum lateri ventris cum panniculo subtili qui est secundum veritatem siphac est ex summa siphac. Et zirbum est sicut tectorium siphac et sicut exterior stomachi. Et hec quidem corpora omnia sunt ad iuvamentum in calefactione stomachi quorum adiutorium est ad defensionem eius. Et in inferiori parte stomachi est foramen cum continuatur intestinum .xii. digitorum. et hoc quidem foramen nominatur portonarius et est strictius foramine superiore quod est transitus eius quod digestum est et subtiliatum. et illud est transitus eius quod est continuatum ei. Et iste quidem meatus clauditur usquequo fiat digestio deinde aperitur quousque compleatur expulsio. Et scias quod stomachus nutritur tribus modis. unus eorum est eius quo fovetur cibo adhuc in eo existente. et secundus est eius quod ad ipsum venit de nutrimento in venis porrectis in ipsum a concavitate venarum. et tertius est eius quod ad ipsum funditur in tempore famis vehementis ab epate ex sanguine rubeo puro et nutrit ipsum. Et quod antiqui quando dicunt os stomachi intelligunt quandoque introitum ad stomachum et est locus constrictus in quo non dilatatur aliqua pars cum introitus stomachi que sunt post meri. Et quandoque superiorem introitum qui est terminus communis inter meri et stomachum. et quidam homines sunt qui nominant ipsum alfuet et cor. Et iterum sunt quidam homines qui faciunt currere in sermone suo os stomachi et innuunt eorum continentes in nomine aut debiles in discernendo. et isti quidem sunt valde antiqui medicorum. Ypocras autem in locutione dicit fulket et significat per id os stomachi secundum suam expositionem.

Egritudines meri summa

Quandoque accidunt meri species malicie complexionis et debilitatis ipsum ab operatione sua que est deglutitio. Et quandoque fiunt in ipso egritudines instrumentales omnes et communes. et quandoque fiunt in ipso apostemata calida et frigida et dura. Et illud quod fit plurimum in eo de egritudinibus instrumentalibus est opilatio. aut propter coartationem eius de foris a spondilibus remota. aut a parte membrorum vicinantium ei aut propter apostema in ipso. aut in lacerto qui retinet ipsum. et ex summa quidem egritudinum que accidunt ei sepius et ex egritudinibus continentibus est fluxus sanguinis et ruptio eius.

De qualitate deglutitionis

Scias quod deglutitio fit per meri et cum virtute attractiva actualiter cum villis longitudinalibus quos adiuvant villi latitudinales per ea quod retinet tertio. illud quod deglutitur et exprimunt ipsum ad inferiora. Et vomitus etiam completur per meri. Verum deglutitio est facilior quoniam est motus secundum motum nature. Et fit cum adiutorio duarum tunicarum quarum una habet longitudinales villos et altera est cooperiens eam et latitudinales habens villos. Vomitus autem est motus non secundum cursum naturalem et non completur eius operatio nisi per violentiam exprimente tantum.

Constrictio deglutitionis et difficultas deglutitionis

Constrictio deglutitionis aut fit propter causam in ipso meri aut fit propter causam vicinam eius. Et causa que est in ipso meri aut est apostema aut est siccitas superflua que est ex siccitate humiditatis in ipso propter febrem acutam longam. aut aliqua specierum malicie complexionis superflue aut causis contrariis. Et debilitas ei que propter ipsam egritudinem accidit acutarum timorosarum et aliarum. Et causa vicina est constrictio constringentis scilicet aut apostema in lacertis epiglotis sicut fit in squinancia et aliis. et quandoque est cum constrictione anhelitus aut membris colli aut est declinatio spondilium ad interiora. aut est ventositas involuta cum ipso coartans aut spasmus a guttis qui volunt fieri aut iam incepit hoc enim sepe antecedit guttas a congelatione. Iam autem accidit cuidam nostrorum difficultas deglutiendi propter retentionem rei in deglutitorio ignorate et perduxit eum illud ad similitudinem suffocationis et fecit eum sincopizari cum nausia. Quandoque evomit vermes plurimos cum quorum expulsione facilior facta est deglutitio et ablata est suffocatio. Et scias quod causa fuit retentio eorum illic.

Signa

In illa quidem que est propter spondiles na-

augmentum cum constrictio in tempore resupinationis
et est deglutitio dolorosa apud spondilem remo
tam. Et illam que est cum malitia complexionis de
bilitatis significat longitudo spatii introitus eius
quod deglutitur et est cum levitate et paucitate festi
nationis in toto spatio absque dolore nisi sit illo
in tempore meri insibili et constringit illic et se
dat cum retentione eius quod deglutitur apud
ipsum. Et illa que est cum apostemate fit constric
tio in tempore ingestionis eius et fit ibi dolor et non
evacuatur dispositio in pluribus a febre quamvis
secundum plurimum non fit vehementis fortitudinis
Et cum apostema est calidum significat ipsum et caliditas
et sitis. et si non fuerit calidum non erit febris. Et
cum est exitura non cum illa caliditate est illic
dolor punctivus cum quo accidunt in quibusdam ho
minibus tremor et febris. et quandoque facit collecti
onem et rumpitur et emittit saniem et sedat
illud quod evenit ex eo et fit egritudo ulcerosa.
Et illa que fit mansione fuce et con
gelationis significat eam reliqua significationes
Si cum fuerit apostema aut remotio **curatio.**
tunc cura eius erit cura illius. Et si cum
fuerit malitia complexionis tunc si fuerit inflatio
et adustio et caliditas in superficie oris opor
tebit ut administres linimenta inter ambas
spatulas ex sucis et medicinis frigidis et forte
at. et sit sicut lac absque butiro acetositum et
que sunt similia illi. Et si fuerit a frigore. et
est illa que sepius fit oportebit ut cure
tur cum emplastris calefactivis quibus utitur
in curatione stomachi frigidi et cum oleis et un
guentis calefacientibus dictis in tempore et cum
oleo balsami et oleo nardino et oleo musce
lino et similibus et cum emplastris fieris et castoreo
et armoniaco et mirra et pirethro et aliis.
Quod si fuerit propter complexionem humidam mollem val
de. et sentitur ex siccitate superficiei oris et lingue
cum eo tunc curetur cum eo in quo sunt stiptica
et calefactio ex medicinis aromaticis post
mundificationem stomachi et rectificationem eius
si egrotat. Et iste quidem medicine sunt sicut a
nisum assatum et been duo et spica et spica cel
tica et folium indum et thus et minutum ipsius
et mirra. et si necessarium est ut misceantur cum eis
calefacientia fortia cum stipticis et frigidis ut
frangatur per calefactiva frigus stipticorum
frigidorum et vehementis exsiccationis sicut rosarum
et balaustiarum et similium fiat apud me an in
deri est vehementis iuvamenti in hoc. Et si
fuerit cum siccitate fiat contrarium illius. et administrentur
electuaria humectantia equalis complexionis
et ova sorbilia et adipes et butirum et medul
las et regimen corporis et stomachi. Nam meri in
pluribus egritudinibus est sequens in complexione suam com
plexionem oris stomachi **apostema meri subita**
Quandoque sunt calida flegmonica et pestilaria.
et frigida flatica et dura. et plurimorum dif
ficilis fit maturatio et tardatur. **signa. Rx.**
Significat ipsum dolor in hora deglutitionis et in non
deglutitione pervenit ad posteriora spondilium
colli cum constrictione deglutiendorum et cum quod ex eis
est calidum quamvis est febris non vehemens. et
quandoque est veniens hora post horam cum ipsa
sit febris diei non vehemens. et quandoque est cum eo
oppilatio verum est cum eo sitis vehemens
et calidus. cum igitur maturatur et removetur oppi
latio. et cum aperitur emittit pus. Cum autem apostema
est non calefactum est constrictum meri secundum conste
ctionem similitudinem constrictionis apostematis calidi
verum est absque caliditate et iam est febris et sitis **Cura**
Medicine illius alie sunt que bibuntur et alie
sunt que exterius apponuntur. Et oportet quod medicine que ex
terius apponuntur ponantur in loco qui est in
ter duas spatulas. et oportet ut sint medicine repercussi

va stiptice facte ex odoriferis et fructibus
secundum comparationem que est in curatione apostematum
stomachi. Deinde addantur eis ea que sunt sicut
armoniacum et bdellium et gluten. alii vult et
ficus post quod evacuata sint a stipticis et exadi
pibus et quod si illa non valent et sunt necessaria il
la que sunt plurime resolutionis. et apostema fuerit i
radice durum tunc oportet ut admisceantur cum
eis ea que sunt fortis resolutionis sicut gra
na lauri et piretrum et cardamomum et yreos
et balsamum et aristologia. Et quandoque est tibi
necessarium ut administres compositiones empla
strorum sicut sinapis et gumma rute agrestis
et reliqua que sunt de his que diximus in con
vallatis pectoris et pulmonis quousque per
veniat ad finem stercoris columbini. oportet
autem ut in cura eius quod calidum est sint medicine
que bibuntur quarum quedam sunt electuaria
quorum incessus super locum sit incessus conti
nuus paulatim paulatim. Et sint ipse medicine
electuaria ex eis que sunt sicut lentes et
spodium sicut mucilago psilii et semen portu
lace et aqua cucurbite et similia. Deinde fiat
permutatio ad permixtionem exire percussivum
et resolutivum in aqua iam positum sit aliquid
ex ficubus et aqua seniculi et camomille. Deinde
addatur et ponatur in ipsa dactili et fenugrecum
et administrentur sorbitiones in primis quidem
exire percussivis sicut fit ex farina ordei
et lentibus et fiant acetose cum eo quod scis et
non acetose. et cum incipit maturari fac sor
bitiones ex succo furfuris cum oleo amigda
lino et zuccaro. Deinde pone in eis ea que sunt
sicut semen lini. Deinde pone in eis que sunt
sicut farina hordei et ciceris. Et cum pervenit
ad eruptionem tunc indiges ut accipias
in ipso virtutem ex radice lilii celestis et ami
gdalis amaris et pessior aliquid ex sinapi
et ficubus et dactilis. **cura apostemati frigidi.**
Considera quod diximus in apostematibus stomachi frigidis
et administra super ea lenificantia ma
turativa. Invenies etiam quidem sunt electuaria
et sorbitiones que diximus ad maturandum
sicut que fiunt ex farina hordei et farina ordei
et illa in quibus sunt ablutio et fortitudo sicut
radix lilii celestis et nux liquiritie et alia
secundum exterius emplastra maturativa que diximus
de quibus sunt fenugrecum et camomilla et me
lilotum et bdellium et gummi albotim et armonia
cum et yreos et virtus aromaticorum. et sed
dimat ad maturationem et sedationem fac
sicut dictum est in capitulo primo et considera in eis
illud quod diximus in capitulo stomachi. **de eruptione sanguinis**
Iam scivisti causas eius et signa **ex meri**
in primis in capitulo eruptionis sanguinis ex
stomacho et oportet ut curantur illic. Et ex eis quibus
stomachi et oportet ut curantur illic. Et ex eis quibus
fit differentia est illud quod dicatur secundum curationibus erup
tionis sanguinis ex stomacho diximus. scilicet quod medicine i
stius eruptionis oportet ut sit medicine habentes visco
sitatem et glutinositatem ut non impellantur
ad stomachum subito immo curantur si locum erupto
nis cum lenta mora ut possibile sit eis age
re in ipsum cum lenta mora et sic efficiatur operationem
forte quamvis reddeant per viam venarum et
agatur in ipsum verum cum virtute debili propter longi
tudinem viarum et multitudinem passionis in ipsa.
ulcera meri. Rx.
Quandoque accidunt **ulcera meri. Rx.**
Quandoque accidit ut ulcera in meri excessivum gaudere i
ipso aut propter apostemata que erumpunt ideo aut propter
humores acutos consumentes in ipso cum fit no
minis et similia et non elongatur quin eveni
ant cum est catarrus. **signa.** Iam ostendimus
in capitulo ulcerum stomachi signa in ulcera stomachi
et ulcera meri illic quod pendeant. Verum significant
significantes quod in meri est ulcus et non apostema sunt

et

cura apatii frigidi

ulcera meri

signa.

qr deglutitio in aparte impedit cum magni
tudine buccelle et quantitate eius plusquam
impediat cum quantitate ipsius et acuitate et
acetositate aut sapori vim sui diuisiuit
qualitatis icta diuisificatiue in labiis ipedimi
cum et fortasse emanatio equalis quantitatis
non ipedit quia que habet qualitatem dominantem
impedit itaut si penetret ipsa quia non compri
ipsum sua qualitate sed affecta qualitate forti
impedit et dolorem facit. Et illius quidem cum
accidit ulcus a plaga antecedente cura fit dif
ficilis et est super extremitatem mortis secundum plurimum.
Cura. Si fiunt in meri ulcera non ipotu tribu
emus medicinas consolidatiuas illorum ulcerum sto
macho sicut facimus cum nolumus in potu tribuere
medicinas ulcerum stomachi et aliorum immo indige
mus illis medicinis ut demus eas ad potandum
pauplatim paulatim et ut eligamus eas uis
cosas et spissas aut eis admisceamus uiscosa
et grossa. Et causa mihi est quia medicine non morantur
super meri rem fugiunt immo transeunt et separantur
cumque separantur in potu et non possunt sicut oppi
ant faciendo consolidationem post obuiationem
que efficiunt operationem post operationem cum quo
inuicem adherent suo itinere et figuntur
et non separantur cito. Illarum non medicinarum sub
stantias dicimus in capitulo ulcerum stomachi iste est ille.
Signa complexionis calide de genere stomachi natu
ralis in stomacho sunt quod bene digerit in illis
cibaria fortia sicut carnes uaccinas et car
nes ircinas et alia et quod corrumpuntur in ipso cibi sub
tiles leues sicut caro pullorum et lac et quod ipse
recipit cibos qui sunt calidi complexionis melius
et quod digestio uincit appetitum. ¶ Et signa complexio
nis frigide naturalis sunt ut non sit inappetitu diminu
tio quia non digerit nisi cibaria subtilia leuia et
ut sit melius recipiens cibaria que sunt
frigide complexionis. Et signa complexionis sicce naturalis sunt
quod sitis multiplicatur in consuetudine et fit contentus
quantitate pauca potus et aduenit nausia
ex quantitate plurima et est stomachus recipiens ci
bos plurime siccitatis melius. ¶ Et signa
complexionis humide naturalis sunt quod sitis est parua cum tol
lerancia potus plurimi et securitate et nau
sia et stomachus est recipiens cibos humidiores me
lius. De egritudinibus stomachi. Capitulum.
Stomacho accidunt quinque egritudines malicie
complexionis secundum partem et est cum materia san
guinea aut colerica cum speciebus suis aut fleu
matica uitrea aut subtili natante aut lymphe
ebullitionem aut fleumatica acetosa aut salsa
aut materia melancolica acetosa aut pontica. Et acci
dunt ei apostema et accidunt ei ulcera et resolutio
singularis et que currunt in via eorum et ex causis
intrinsecis et extrinsecis sicut casus et percussio
ne et quicumque collat disruptionem et non interficit
statim. Et quicumque peruenit ultime resolutio ad hoc
ut disrupatur corpus stomachi tunc paciens moritur
in quo uno omnis cum disrumpitur stomachus moritur. Et
quicumque accidit ei nimietas texture in illius sinus.
Et quicumque accidit ei uehementia spissitudinis. Et
accidit ex egritudinibus ex tractionis in quantitate ut sit ma
gnus ualde aut paruus ualde et ex egritudinibus fi
gure ut verbi gratia uehementis rotunditatis. Et
ex egritudinibus asperitatis et lenitatis ut sit uehe
mentis lenitatis lubricus et ex nocumentis
situs ut sit situs eius verbi gratia uehementis appa
ritionis ad exteriora. Et quicumque accidit ei in oppi
latio in illius sinus et oppilatio in meatibus stomachi hep
atis et splenis et accidit sanguinolentia egestio si fuerit
illud in sinu epatis et pruritus apertius si fuerit
illud in sinu splenis. Et quicumque accidunt isti
uentositates et inflatio cum calore et cum debili
tatis sue et nos faciemus ad illud capitulum sing
ulare. Et malicia quidem complexionis in stomacho quicumque

fit ex causis extrinsecis scilicet ex calore et frigore
et aliorum ab ambobus et quicumque accidit ex causis in
trinsecis. Et ex egritudinibus quidem stomachi sunt quedam
que commouentur in calore uehementi aut specia
quod ipsi adiuuat cum in iactatione materiam ma
lam ad ipsum aut quia adiuuat caliditatem eius ad
resoluendum materiam in ipso malo adiuuans non
naturali resoluere ipsum ad formam non natura
et quando est cum materia tunc non euacuatur quando aut fit
materia imbibita in corpore ipsius firmiter aut habeo
super corpus eius aut effusa in concauitate
ipsius. Et quicumque est humor in concauo ipso generatus
natius et quicumque est effusus ex membro alio
ad ipsum sicut effunditur ex cerebro cum catarro calido
aut frigido et calefit per ipsum complexio stomachi aut in
frigidatur et declinat ad complexionem eius quod descendit
ad ipsum ex felle humores colerici et illud in quibus
dam in quibus causa autem uie plurime ex felle ad
stomachum loco aduenientis sint secundum plurimum ex felle
ad intestina quare effunditur ad stomachum illud quod
oportet ut effundatur ad intestina. Cumque prolongatur
fiunt accidentia salsi acuti que sunt ex eis isto
ulcera et fit et insipidi lenitatem et lubricitatem.
Et quicumque peruenit nocumentum eorum ad primum inces
tinum eorum que secantur ipsum. Et corruptio ap
petitus et alii similes in ipso est res prima sunt
enim quidam homines in quibus causa illius secundum consuetudinem
consuetudinis et secundum causam illius quod diximus in
anothomia et secundum diuersitatem eius secundum quod est plurimi
meatus uenarum communicantium ex felle ad stomachum.
Et quicumque effunditur ad ipsum ex epate et ex felle in
quibusdam in quibus erat ex felle via magna
ad stomachum quare effunditur ad ipsum illud quod erat
necessarium ut effunderetur intestina. Et quicumque
effunditur ad ipsum melancolia ex splene et sic signa
te cognoscere plurimum quod ad ipsum effunditur est co
lera ex epate. Et quicumque adiuuat ad illud cause que
sunt in stomacho sicut dolor uehemens et compassio ue
hemens et tarditas cibi et debilitas cibi et
debilitas uirtutis eius expulsiue et quicumque est
causa in eo ira et tristicia aut passio animalis ex e
is que commouent materiam et effunduntur causam ad stomachum
et faciunt accidere mordicationem que ipsum remouent
nisi uomitu. Et quicumque effunduntur ad ipsum causam
huius modi motibus et propter dolorem humores uiru
lenti propter quod cum fuerit in illis partibus ulcera et
cum hoc quicumque effunditur ad ipsum melancolia in tertio ca in
effusionibus melancolie ad ipsum est melancolie melancolie aut
debilitas stomachi. Et causa melancolie in melancolie sunt
ex eis que tu scis. Et causa effusionis sanguinis
ad ipsum est multitudo sanguinis et mors eius in
membro nobiliore eo uicinante ei in latere suo
sicut est epar aut super ipsum sicut est cerebrum cum
ex eo funditur sanguis ad guttur et uenit et
penetrat ad stomachum. Et accidentis ipsius expulsiue
debilitas adiuuat ad recipiendum omnia que ef
funduntur ad ipsum ex causis fortibus in effusione san
guinis ad ipsum et ad alia est retentio cursus men
struorum aut sanguinis emorroydarum aut san
guinolentie egestionis aut diminutio extractionis euacu
ationum aut incisio membri quare super habundat illud
quod natura prouidit ei ex materia et indiget expulsione
eius quicumque expellitur ex materia stomachi et euomitur sanguis.
Et sane quod debilitas stomachi est causa fortis in effu
sione eius quod effunditur ad ipsum. Et plurimum
quidem quod inuenitur in stomacho aut generatur in ipso ex hu
moribus est fleuma et causa in hoc est quod cibus est na
ture propinque fleumati cum quo non digeritur digestione
integra non fiunt sanguis et colera et melancolia
et uirtus ad stomachum non effunditur in pluribus dispositioni
bus colera lauans eum sicut abluit intestina. Sed colera
non generatur nisi in quibus eis in medio et secundum plurimum
non efficiuntur corpora nisi ex eis complexionis ipsi generet
in eo calor quicumque uenit cibus recipiens con
uersionem uelociter ad fumositatem. Et quia accidit

catem cius imitentis acetositatem et muci
laginositatem. Et siccitas oris et punctus sa
liue significant siccitatem stomachi et caliditatem. et si fuerit
illic significationes alie adiuuabunt illa in significatione
caliditatis. Et scias quod siccitas oris est a
siccitate et mo duobus modis una eorum est
siccitas vera et est ut non sit saliua. et secunda
est mendosa et est ut sit saliua exuberans
uiscosa. sed sit ex siccitate cum caliditatis uapo
rose uenientis ad ipsum. Et ideo oportet ut distingu
atur inter siccitatem et exsiccationem sputi uis
cosi secundum os. Nam illa significat siccitatem et hec
humiditatem uiscosam aut precedentem a capite aut
descendentem a capite. Et significationes eructu
ationis sunt quoniam eructuatio quandoque est acetosa
et quandoque est fetida. aut fumosa. aut uiscida.
aut lutosa. aut putrida. aut limosa et
similis cibo qui recipit ructuationem aut pura
in qua non est caliditas alia. et est sanior eruc
tuatio. Nam si est fumosa et cum hoc non est
sua cibi que sit uelocis conuersionis ad fumositatem
tem sicut uitelli ouorum in patella et raphanus
aut cibus cui in artificio suo et cui fit asso
ciatur qualitas fumosa sicut dulce cum
superuenit ignis dominium et alia ei cum tunc est
significatio stomachi propter maliciam aut maliciam complexionis
pure. Si autem est cum materia tunc hoc est propter uini
morum peiorum. Et plurimum quidem est ex materia
colerica effusa ad stomachum ex felle secundum modum
cuius preterita est rememoratio. aut ex caritu
ro accepto calido. et propterea cum hoc non est colericus
in genere suo. Et significat quod cum caliditas est
naturalis aut pura ex modo isto quod cibus qui super
eius fuit longinquus est a fumositate sicut
est panis ordei. nam cum huiusmodi eructuat
fumose tunc cum est caliditas stomachi. Et similiter
attende egestionem an est colerica. nam si est coli
ca significat quod cum est caliditas stomachi. si uero non est
colerica non est necessarium ut sit caliditas stomachi. quandoque
enim est malicia complexionis singularis. et uo
mitus et est significatio magis significatiua
propter illud quod in ipso egreditur. Et quandoque significat ructu
atio acetosa et fumosa uigilias cum quibus
non inuenit stomachus uocationem sufficientem digeri
et inflatur et calefit. Verum si est eructuatio aceto
sa non a cibo acetoso, immo a cibo qui cum superflu
e sumitur mutatur ad acetositatem tunc illud
est propter frigus stomachi. et propterea cum accidit a cibis e
longatis ab hoc ut acetosi fiant sit est mel
nam si inueniens eos acetosos tunc iudica quod cum
nihil est mala complexio stomachi sine materia aut cum
materia. Et associatur ei quod est cum materia grauitas
more stomachi semper. et plurimum accidit illud huma
bus colericam ingrediuntur et splenetica. et illi ad
cuius stomachum descendit catarrus frigidus. Et
quandoque accessit eructuatio acetositatem cum inue
nit materiam dulcem et facit eam ebullire et facit
ipsam acetosam. et significat illud ut sit eructua
tio acetosa cum signis caliditatis et inflationis
et amaritudo oris et sitis et inuanitas cum eis
que infrant. et ex eis quidem quibus significatur
quod caliditas plurima superflua quandoque facit acesc
sere uelociter quia ipsum facit acescere fri
tas. Et quandoque significat puonimi in materia. Et cum
eructuatio est fetida tunc quandoque significat putre
factionem in stomacho significatione fetoris oris
et quandoque significat ulcera stomachi. Et lutosa et cenosa
et limosa significat humiditatem putrefactam. Et illa
que est ut erugo eris significat acuitatem et caliditatem
cum putrefactione et est uehementior significatio
acuitatem caliditatis quam fumosa. si autem e
ructuatio non est fumosa immo acetosa sed est
afferens saporem cibi post spacium enectens
secundum acceptionem cibi tunc significat debilitatem
stomachi in mutando cibum. Verum significationes ex eis

que sunt conuenientia aut fugientia. aut ipse
dicentia sunt ut consideres an res infrigidantes
sunt conuenientes ei. aut res calefacientes
aut res exsiccantes conueniant aut humectan
tes. postquam consideras res una. sepe ei accidit
error cum dimissionis eius cum non attendit
et est quod res infrigidantes multotiens frangunt ebul
litionem humoris subtilis acetosi humidi qui salse
dine humoris flatum. Et estimatur quod cum eis
iam peruenit iuuamentum quamuis illic sit cali
ditas. et res calefacientes multotiens expellunt hu
morem calidum et resoluunt eum. et estimatur quod
cum eis iam accidit iuuamentum quamuis sit illic
frigiditas imo oportet ut consideres cum istis duabus
reliquas significationes. Significationes autem eorum
in quibus incidunt sensus stomachi sunt quoniam si non
sentit mordicationem imo grauitatem est materia
est flatum mitiga. et si sentit mordicationem cum
inflatione tunc materia est acetosa. et si est illic
mordicatio cum leuitate tunc materia est subtilis
aut pauca. et si est cum grauitate tunc materia est
crassa aut multa. Significationes autem cum dispositi
bus conuenientibus sunt quoniam consideratur cerebrum an ce
rebrum patiatur a catarro. et mittat ad
stomachum descensiones. aut epar. et sit grauatum
colericum et mittat ipsam aut splen deficiat
ab expellendo melancoliam et sit appositus pluribus me
lancolie et hoc est cognitio causae. Et consideras an ymagi
nentur coram oculis res non consuete et non fixe
et an accidant soda aut estuatio cum repletione
et minorentur cum euacuatione et similibus vertigo proprie.
Et an incidat tremor cordis post repletionem
aut secundum inanitatem. aut accidat sincopis et
spasmus et hec est cognitio accidentis. nam si re
pletio fecit accidere ymaginationes et sompnia
aut in quibus erudiet et uisiones diuersas aut tre
morem cordis. aut subeat maxime tunc stomachus est
plenus aut debilis aut in ipso est malicia com
plexionis. Verum si tremor cordis et estuatio et sinco
pis accidant in dispositione inanitatis tunc ipse
humor est in receptione colere aut humoris mordi
cantis uenientis ad os eius cum est inanitas
aut humoris melancolici et cognoscatur superfluitas
in hoc cum reliquis signis que tibi declarauimus aut
humoris frigidi. aut eius que existis causis infe
riorum partium stomachi. nam non magnificatur illud quod
excogitatur ex soda et epilentia. et sincopi et
spasmo. et accidentia significantia dispositiones
eius cum communitate alia sunt debilia sicut prurit
tus sensus et similia. et congelatio et estuatio
et alia sunt cordialia. sicut sincopis et tremor
cordis malicia pulsus. et alia sunt communia sicut
destructio anhelitus et difficultas ipsius et ma
licia eius. Significationes complexionis signa malicie complexionis calide

Significant ipsam sitis si superfluat
et deiciat virtutem et eructuatio fumosa
et lutositas saliue. et iuuari ab eis que infrant
secundum conditiones permissas in significationibus et adustio
ciborum subtilium quorum sunt eos non aduruntur
in dispositione naturali. et quod grossi digerunt per quam
digerantur in illa nisi superfluat et deiciat
uirtutem. et multitudo sitis. et paucitas appetitus
cibi secundum plurimum. et propterea quoniam malicia complexionis est
cum materia colerica facit eadem cum uirtute omnis uerum
digestio est fortis nisi superfluat malicia complexionis
usque adeo quod debilitet uirtutes. Et quandoque asso
ciatur huic complexioni febris ethica. Et quoniam hec complexio
acuitatem suam superfluitatem enim quia deiciat uirtutem
commouet fames uehementes propterea quod resoluit
et attrahit sua mordicatione. et quoniam mouet
materias ad resolutionem sicut fit suctione. Et
hec fames quidem quandoque est sincopalis quoniam tur
batur cum eo cibus aut facit eadem in sincopi.
Et cum prolongatur spacium eius propter destru
itur appetitus omnis. Et quandoque multiplicatur

ab soda.

a pp cursu spu sm kame z mltplicat
sm sanguinitatem caliditas it soluens stom. et
si inuenit humiditatem e ut illud plus z h qui
dem seqint cibi grossi. Et scias q illius
cui stoms est igneus sanguis e paucus ma
lus sed acutus quem ab orir ut membra
diuisa ei in oplone mortali qr no nutriunt
eo. fit g ille paucum carnis z sunt uene ei
exuberantes. qm sanguis ei melius e in
eis quo no utit na z flomia extrahit
ex ipso sanguinem mali. Sig malicie ocs fri
Sign frigiditatem stomi tarditas mu de p.
tacois cibi ita ut no desce dat h expl
lit nocm post spacium qdam z no mutet mu
tacone que ualet q si supfluat no alterat
pp ipsum cibus ois z no digit. Et qz signt
ipsam mltitudo appetitus z paucitas sitis
z eructuacio acetosa abs cui iuuat sm q
diximus. z h signt malicia ocis ei fri ie.
Et ex signis signatis illis est ut no sit ali
tenebre nisi eius q est leue. Et qz puen
ut malicia ocis fri adhuc ut acciat ex
cibo comesto post horas plimas extensio
z dolor magnus qui no cessat n ei expul
sione huiusmodi ac coste oi die z qz pou
at ad ydropisim z ylaca. Et sup colorez
quidem huius stom si in apparet citrinus z
albedo z no occultantur expienti. et e ulcer
melior ibi cuius cui e amicos. Et qz ei
cat febr in oplone humidis hac oplonem
qr fuit fodi uentosa z timens z silia. Et
qm quenit malicia ocis fri cui oplone m
diali cal'a mltplicantur uigilus z inflaco
z exsiccacio z sitis z angustiam corrupco
qm indiget flomia qm exsiccat ei et
pouat ad ethicam. z ei quidem me e ut su
mat parum uini. s. qntitatem qua ifudat
an cibu. aut sunt cibi ei exsiccancia z caro
rubea siue uinum pigmentum cui nucis pnis. Sig
Signt ipam sitis malicie ocis sicce.
uehemens z exsiccacio lingue supflua
sm opiniones ponitur incip signum z atte
nuacio corpis. z accelucio ipius sup fcam na
z iuuamentum ei cibis humidis signa malicie
Signt ipas paucitas sitis ocis humide
z retencio cibis humidis z nocum ab eis
z iuuamenti ei meloracione cibi z ei eis qui
sicci sunt. z signt ipam mltitudo sputi z saliue
z si sunt sm kamie signt cal ter ei humiditatem
sm plimi. z quicq sunt ex caliditate sola. Et
mltitudo quidem e sup os stomi humiditas infusa
z quec huius cum meditat q si nouerit no
uomet. z qz fit illud z ex debilitate stomi h
associant ei signific accos debilitatis p dce
z fit h sm uacuitatem z quamis n comedat
h illud e apd comestione tm
Q oplone que e ei mia
signt nocimus z eructuacio z amaritu
do atque punctus ipm z pp illo q ipi admiscet
et admiscet urine n fit necitate tinseitatez
tinnim. Et sbtale quidem colaz uiolentiaz signt
ei leuitate stomi nausia z mordicacio z sitis
inflaco. et qm recipit cibu cu ssii patit ei
eo nausiaz. z ad summi si e plima ei ca e sp
nausia. z si e pauca est nausia apd cibu et
silr si est no ibibita h e ophensa infudo sto.
qr no fugt nausiaz. cu qz miscet ei cibo
corrupit mesto z spgit z pueit usq ad os
eius z facit nausiaz. z quicqz signt illaz q ef
fusa in spacio stomi q no ibibit q qm recipit
huius cum aliqd ab sflumi sicut aqua mellis
z uini eduent adipz eructuacionez. Et ibi
bita n cognoscitur ex pre eius q exit cu uomitu
a egone uno ex relqs signis pouitis z eius
radix est nausia qm signt me ppal dubio

na si e conturbacio tm cuit sunt illic ad h una
z ibi dicit maci. a sig genus mei sias. z
sitis sig aut caliditatem eius aut salsedinem eius
aut in mordicatem eius. na si sedat cui cera tuic e
fra salsi. h si no sedat ea tuic mia e colica
z cognoscat i in saporem oris aut ei eo q uo
miti expellit q si aggregt nausia et sitis
signt illud z si no est sitis signu q mia e fra.
Et signis aggnacois mie flantice plegme uis
cose e ut cadat appetitus z no dilatet primo
pp cibu plimi nutiment n imo declinet ad il
lud i quo sunt acuitas z mordicacio. ei g ac
cipit illu apparet i flaco z extensio z nausia
z no quiescat n ei eructuacone. Et ex signis
coibus aggnacois mie male mixto z q sequitur
ipm e saliuas mitten z quicq pouat ad epilia
z melia. Et ex signis q mia effusa sit mli
ca e appetitus pssimus cui debilitate digois
z ei mltitudine inflacois z ei segniciei z soli
tudie. Et ex signis q mia e sicca e solo ue
res z u'tigo ei mltitudine sensus ad os stomi
a illud z q egredit inomini z egone ex huore
muccoso. Et ex signis q mia e humidi nacere
sua ebulicone e sitis uehemens ei defectu
amaritudis aut salsedis oris a sensibilitas
ici qm ascendentis z descendentis cu hui sup
fluu oris z capite stomi. z inflaco. De signis
Signones quidem magnitudinis nocumentorum stomi
studio stomi sunt ut sit sic uno oplonalium
tollantis cibus n plimi z ei replet sentit cui ad
here m cetu a ophum ad iuuez z ei cuat mi
nuit z diminuit uisca qui suspensa. Sinuatis
uo signones sunt ut no toller cibu plimi aut
sacietatem z signones qdem opilonu cadentium me
ep z stomi sunt humilitas egois z mltitudo ipius
z sitis z paucitas sanguis z albedo coloris ad
ydropisim z incepcio malicie oplonis aut
malicia huiusmodis. Sz signones opilonum cade
cui me stoz z splenez sunt paucitas apetitus cui
magnitudine splenis. Vez signonu opilonum
cadenciu me stoz z intestina sunt acticia ylego
z colice. Et signones opilonu cadenciu me
stom z debi sunt paucitas appetitus ei retn
ficacone oplonis z remanencia digois ei
dispone sua si no fuit aliqd q phibeat z p
uictus senciendi de glucitu mordificaciua
acuta ualde z no acciat singulatis potu dy
apipcon. z potu uini iciunus. Vero situris
uo signones sunt ex tolio isto z latibz a ylypoa
drus z uacuitas cibi z mltitudo ue tositatis
descendentis z eructuabil. Et scias q qm iue
nit sentiens me stoz z ep duriciez cui graui
litate tuic illud e signu ideatis it solones ne
Curat sto ei cuius cu modis ylibus
eis q bibit z epithimatibz et embrocis
ei aquis i quibz decoquitur me. z linimentis
z unctionibus ex oleis z emplis factis ei ceris de
coctis i aquis i quibz decoquitur me. h epi
thimata a empla sunt meliora embrocis. em
brocie ei debilg sunt ipsioribz. Et scias qd
cura malicie ocis q accit sto i uniusq qualita
bz actiuis facilima e ppea q facile iueni
mus quicqs eis uehementes z uans. Vez cura
que accit ei malicie ocis i uniusq qualitatibz
passiuis e difficilia z pp oplois sicce. naz
oppositu eius q est ei e z contrarie debili ipsioris
Et spacium qdem calefaciendi frm e sicut
spacium infrigidandi cal'm. h timor i infrigidando e
maior pp que ei quedaz membra uicinancia
sto huius maliciaz ocis fri aut debilitatez
vero timor i humectando z exsiccando e silis
quamuis spacium humectandi sit longinque. Et sa
q ei gnes sto sunt ex mia deni abigua sit
mia que no e q magis ofereat ei quia uera qm
ipa e magis admixta me ad rectificacionu

stomachi et oplendus oponens eius ipsi pannos. Et
oportet ut non caveas de eo qui est malicia contrarius frigi
ma quam ipsa nocet calor et siccitas et invenire in
frigidis quod est fortius ea. Cumque evacuatus fuerit stomachus
ex humore effuso ad ipsum ab alio confortandum ipsum
post illud ut non recipiat illum humorem. Et confortetur
eius extremitati et calefactio ipsarum adiu
vant retinendo illud quod effunditur ad ipsum ab
eis. Et syrupus de papavere est vehementer
iuvamentum ad effusiones menstruorum catarrorum. Quod
si humor est frigidus tunc confortancia que ne
cessaria sunt post ipsum sunt sicut mastix et
nucum terrestris muores et ursus sicut et xiloaloes
et gariofili et que sunt illis similia. Et si humor est
calidus tunc acaciam et rosarum et tucia sicut et
spodium et que sunt similia illis. Et ille qui inve
nit durum et gentile illud quod est inter stomachum et ex
si quod nos diximus ponat albus suos et
medius sicut aquam ordei et gradatim in bibendo ip
sam quaque die a x. usque ad xx. et usque ad centum
secundum longitudinem diei sui usque quo sit po
tens in bibendo ipsa unam aut duas. Et non
apprimet medicina evacuativa nisi flomia
tiros dictus ad illud. Recipe mastices et tinctorum
diarodon ambarum ana ℥ iii. carabe et menteuce
sicce et marmenti et xiloaloes crudi omnium ana
℥ ii. detur ipsum cum vino antiquo aut mirra.
Et oportet ut ad ministrandum in mundificatione stomachi et
eius quod aggregatur in concavitate eius aut quod
adheret aut inbibitur medicine non proveniente
stomachus et vias proximas stomacho absque vehemo lon
gingquas ab eo. Si aut non valet uteretur una ipsi
teneret illud et melius quia evacuatio eius non
sit necessaria evacuatio. Et oportet ut attendas egestio
nes et urine in egritudinibus stomachi cum videris ea
iam tempus rectificari tunc scias in capitis stomachus rectifi
cari. Et oportet ut non afferas in curationibus stomachi
aut calidis eius aliquid vehementis infrigidationis
sicut aquam vehementis frigoris et post istos
non consuetus est ea. Et non evacues medicinas
resolutivas post illud quod iuvare est ex sanguine fluxum
astrictivas confortativis post tunc post illud quod scis

Et cum illic est materia **Cura malicie oplationis frigide et humide in stomacho.**
secundum evacuaciam secundum
quod scivisti in canone et si non est materia medicine
expulsatores hunc invariis notanti. Inventi
dictis quorum cum materia non est tunc calidum illum cum
eius inquibus est stipticitas et amaritudo et
exsiccet cum stipticitate sua et calefaciat cum
amaritudine sua et huius quidem genus est vinum
ponticum. Et exinde que bibuntur sunt menne
absinthiales et sirupus absinthii ipsi et men
sure cum acoris. Et exemplis et epithimatibus
et unctionibus emplastra inquibus ponitur medicine stiptice si
cut amomum et calamus aromaticus et spica et
folium et laudanum et bdellium et indus lilium et lau
rinum et oleum eius et gummi ipsius et storax. Unguentum
aut sunt cerotea facta ex oleo mastices et oleo
de olivis et oleo de nardinis. Si autem non confert
his summa administret empla rubificantia et
medicina decoquina nunc silicis. Et exemplis confor
tativis est ut sumat ciperi et spice mastices
et olei balsami omnium ana partes i. et mellis partes iii.
et mirte aspertate ruinate et foliorum partes iii.
gummi albi partes i. et semine... partes i.
fiat ex eis emplastrum. et ut bibat ex eis parum
prosit. Et unum aliud. Recipe stomachi partes ... cere
partes ... medulle cinnamomi partes ii. gummi
albi partes i. olei balsami partes i. et ʒ olei nar
dini partes ii. ... storacis ... medulle
cinnamomi iii. aloes rubei iii. mastices partes ii. olei
nardini viii. olei balsami ii. cere v. fiat ex
eis ceroneum. Illi vero quorum ... incipi
unt... cum exitu ... et administratur
cibus bonus chimi facilis digestionis equalis quantitatis
ad pinguitatem aliquam declinantem sed mensu
ram quam digerit. Deinde granorum... administr
andus medicinas predictas et que cursu eas
precedunt ex electuariis aromaticis calidis cum equa
litate quidem secundum quod exigit oppilatio egrum ita
ut exinde sunt oppilato et existit electuariis sunt dy
apenidion et diacimini. Medicina bona... Recipe
granorum ... lumpi et gumme albi et piperis omn
ium ana partes i. et mirte aspertate ruinate ana
folium et cinnamomi quod oportet ut sint cum ea storax
et spica celtica omnium ana partes ii. petroselini seis
et seis apii montani et ligusticum aloes ana
mediocriter partes conficiantur cum quantitate sufficiente
de melle. Et cum frigus est vehementius illo te
oportet ut ipsum ebibat ... ozimum et sagena. Et
ex medicinis bonis ad omnes egritudines malicie fri
gide complexionis humidas est syrupus squilliticus.
Et eius confectio. Recipe squille minute incise et ce
ciminas pluries ... deinde et orificio
cooperto vasis dimittatur vi mensibus. **Cura**

Inflamacioni stomachi confert **malicie oplationis**
simine ipsum lac acetosum et acetum **calide.**
Recipe cum coriandro et lac acetosum ... et me
dullam ... et pisces recentes post sequunt
inflamacionem iniste et aquam frigidam et fructus recentes
et endivia et ... et psilia que non sunt vehe
mentes aquositatis quam conveniunt ad coleram
et lactuce et lentes et coriandrum humidum et aceti
et cucurbita et que sunt similia illis mixta cum
camphora sandalis et rosis si illa necessaria sunt.
Et cum eis imponitur tucia de spodio et post
cum est illic solo vehemens colica et ova cocta iacte
te et lentes cum condimento ... et cum simi
lia et condimento dragante. Et carnes que eis
conveniunt sunt carnes agni et ... et pullorum.
Quod si eorum caliditas non consequitur mortificationem
virtutis tunc cibum eos frigidis ... sicut in fri
gidis piscibus recentibus et ... tribus
et omnibus in quibus est stipticitas et ... de papavere
et sirupus eius confert ad hoc valde. Et ex eis que
conferunt eis est ... cum infrigidativis et cum
emplastrantur eorum stomachi cum vesica inflata ... imple
ta ex aqua frigida. Cumque emplastras stomachum exem
plis infrigidativis tunc caveas ne ... ex eis
infrigidetur aut epar ... in infrigidatione quia eorum
oppositiones valde nocent ... et inde ...
dit nocumentum ... et frigus ... Quod
si percipis aliquid horum tunc succurre ei cum oleo
calefacto effuso super locum et emplastra ipsum ... co
et pone ... emplastrorum ea que bibuntur. **Cura**

Si fuit hec malicia complexionis **in malicie**
levius sit contentus ... **complexionis frigide**
cum ... rosatis inquibus sunt absinthium et
... cum decoctione cimini et anisi et que de
magis iuvamenta in his. Et cum est fortior illa te
nentium est uti confectionibus calidis fortibus et se
minibus calidis et diapenidion et ... magnum
cum vino et sacaree ... et diacimini et amomi
sia et alcanaco et diaolibanum iuvativum est ad
hoc ubi ipsa est levius. Et oportet ut ad bibendum de
tur his modi in decoctione spice et mastices et
... et eorum que sunt similia illis. Et ... co
dicium est iuvativum eis et ... rosatum
cum equali mensura xiloaloes et item dyapip
on cum vino ... ipsum vehementer calefacit stomachum
... sive ... per singul
... Et oportet ut ... vinum ... ipsi ei
sunt plurimum ... Et alia que sunt ex herbis
que magis conferunt eis. Et ex oleis iuvativis
in unguentis stomachi sunt oleum camomille et oleum
de alcanna et oleum de lilio et oleum mastichinum
... in ipsis adipe galline. Et si indiget cu
... ponatur in ipsis ... armoniaci
et bdellium. Et si sunt necessaria fortiora illis tunc ad
ministrentur oleum costinum et oleum de ben et oleum

sàtucinū. Et ex eis q̄ iungūtur sunt sic syr⁹ de
lilio. cū viola⁹. ⁊ musco ⁊ amb̄. ⁊ ex scēbus
sunt fenugrēci ⁊ semi apij in ōtum ⁊ altee. Et
qm̄ posicio ventosar̄ sup stomachū ī doloribꝫ fr̄is
maximū affert iuuamentū. Et scias q̄ ca
lefactio extrinsicū pduat ad calefactionē
stomachi ex primo. Cura malicie oplonis hu

Emide cū exsiccacio ⁊ iaciuus ⁊ eis inide
aliqbꝫ sunt calidus ⁊ amaritudo p̄ter eis
admisceant̄ ipse pōtice ⁊ oꝫ ut vtatur vino
forti parꝫ. Et sit cibi exsiccati tunc sicut
illi qui sunt ī patella ⁊ assati ⁊ minore ē pot
aque. Et roca rosati cū rosis recentibꝫ ofe
runt ō in huiūde mesto. Et ex eis quidē q̄ re
mouēt humiditatē stomachi sunt ut bulliant. ʒ. i. an.
⁊ ʒ. i. seis feni. ī aqua ⁊ collent sup. v. ʒ.
zucari ro. ut mell̄ ro. dissolui digitus Cura

Hoꝛ autem curacoī est huic malicie opl'oīs
proxima exsiccatur. hꝫ eni egrōs ē q̄ sicce
daꝫ ethica stomachi. Cū g° ofirmat̄ curacōez
ois nō suscipit ⁊ nꝫ ē pole ut occupacō sit
ad humectandū ipm̄ solūmō vino humectacō
eius nō fit n̄ cū ofirmata horis. Ex humecta
cōne g° istoꝛ est eoꝛ balneacio ⁊ sessio ipoꝛ
intima ⁊ eoꝛ iteracio ad balneū s̄m suma
siccitatis. Et qm̄ necūi fiat s̄rsluitis ne
cessitatis q̄ est meis ut nō ocedatur eis a
bulatio ad balneū ⁊ ab eo imo deferant
ad ipm̄ ⁊ ab eo sup aliqd q̄ ofuet ne dis
soluat eos motus ⁊ ne resudet illud qd
suscepīt ex tinia. et qm̄ balneū ē mollifi
catiū v̄ tutius tūc oꝫ ne ap̄ximet ei q̄ re
soluat et duplicet illud. Et oꝫ ut balnea
cio sit eoꝛ s̄m mo ipoꝛ intima ⁊ nō ē eis
necūus aer balnei. Et oꝫ ut sit aqua time
tē pata. s. ut illaꝫ ex aqua sit opilacō ⁊
mordicacō. Et ad ultimū oꝫ ut nō p̄
ciatur a vea imo delectet ⁊ humectet ipm̄
⁊ amplificet poros. Et oꝫ ut sit spaciuꝫ
balneacōis eius dū p̄seuerit ī statu et
augmētet coꝛ⁹ eī cū quia detumescē. Et
oꝫ ut cū de balneo egdit quiescat paululū
deīn sugat ex lactibꝫ s̄ilibꝫ aut lac mulieb
aut lac asininū aū lac capinū. Et meli⁹ ē
ex eo ut sic suctuꝫ ex mamilla ⁊ afferat
lac hora qua mulgetur ⁊ bibat ipm̄ an̄ q̄ p̄
ciat ab aere frido. Et ut sit illd cū⁹ lac bi
bit iā abluti tāta qūtitate quāta digiat ⁊ sit u
sū exiccio aū ipm̄ equalis ⁊ ut n̄ sit suctū. Et
s̄ ē aial p̄t l'ōiez ognoscat̄ bonitas digōis
sue aualicia ipius p fetore s̄tercis eius
aut pugacōez ip̄ius a fetore ⁊ qualitate ei⁹
aut humitatez eius aū ipius exsiccacōez. aū
ei⁹ sup̄fluitatē ī urina eoꝛ aū p ei⁹ oseqētē
aut ei⁹ ī flacōnez p̄p ventositatē ī ipo. Et ut
friaget cū instrō ⁊ ab stigat ex tinito ipm̄
deīn exspectet ī infirmo q̄ bibit de lacte
aut aq̄ ordei. ⁊ sciat illd' extinctacōe ei⁹ ⁊ lei
tate uiscerꝫ. Deīn redeat post. ē. aū. v. horas
⁊ balneet̄ p̄tea ī ungant̄ mēbra ei⁹ cū sa
aliqte ut exsiccet̄ aquositas effusa īeis. Oī
aut balneet̄ uice tacta ⁊ si fuit r̄thus. ut
sit ocēt⁹ duabꝫ uiribꝫ addat̄ intrans ītpōn
int duas balneacōnes eius s̄ꝫ q̄ dicta est
eius expoicio ut sic quies integr̄. q̄ si decli
nat ad lac det̄ ei ipoti s̄o. et si nō det̄ ipo
tu aqua ordei cū⁹ artificiū ē bonū ⁊ sapi
ens. Et est illa cū⁹ aqua multiplicat̄ deīn
coquit̄ tā diu donec mīoret̄ aqua ei⁹ ⁊ cibet
pane furni s̄cō ex fermēto ⁊ sale bn̄ cocto
⁊ piscibꝫ arūdinū ⁊ alis uolucrū leuui car
nuū ī pignatoꝛ cū lacte. ⁊ p̄hibe ei uiscosa
⁊ dura ⁊ a ossa. Et si fuīt m̄l'a nutrīta
eligē ex eis illa q̄ cū m̄l'atudīe sui nutrīta
sunt uelocis digōis s̄btilis chimi ⁊ humidi

fuit osuet⁹ balneo

⁊ suma sit tante tāte quātitatis q̄ nō gñuet
uꝫ ex tēsionē faciat plima. vēꝫ minoracio
necia est ī hui⁹ modi. Et necūū ē ipoti ebu
ere ei vinū s̄btile dedūe ad saptitatez paru
tollãns omixtionē p̄p aquositatē suā ipꝫ
ent facit penetrare cibū ⁊ uiuificat v̄ cu
tez ⁊ excusat apotū aq̄ frīe facientis urasi
sue frigore ⁊ sit ei⁹ suma cautela ne natet
stōꝫ ⁊ ne faciat rugitū. Et sit ei⁹ cibus s̄a
cū iaꝫ p̄m⁹ integre digestus est et sepet
eius cibus quātū possibile est. Et sit cibꝫ
leuis s̄ nō osequat cibus eius cibū ī diges
sti. sit qꝫ regīm hoc ei⁹ aliquibꝫ diebꝫ cūꝫ
meliorat̄ parꝫ addat̄ īeracio ⁊ fricacō
ne ⁊ cibo. Cū aūt sanitati ap̄ximat absa
dat̄ lusi ordei ⁊ ponatur loco ordei vno die
aut duobꝫ sorbicōnes fc̄e ex candarusi. ⁊
addat̄ ei cibus ex eis quibꝫ uti osueuit
⁊ incipiat̄ a pedibꝫ ⁊ extremitatibꝫ ⁊ carnibꝫ
auiū mollibꝫ Cura frē ⁊ sicte malicie oꝫ mo.

Quod sit opl'o est frigida ⁊ sicca tē rege
frīdaꝫ sicut regio sicca. Et qm̄ ei⁹
regimē nō est n̄ cū calefacientibꝫ tūc
aliena ica ea que adduc ī siccitate p̄p re
sol'onē suaꝫ. a' p̄p sup̄ tez forte ī ipis. Et
uaporacōnes quidē oīs nōcet ei. Et oꝫ
ut alienet̄ calefactio fortis velox qm̄ illa
exsiccat ⁊ addit ī siccitate imo oꝫ ut cale
fiat paulatim ⁊ humectet̄ meo q̄ est int̄ illa
⁊ addat ī s̄a caloris ī nati nō igneitate
⁊ ex eis q̄ faciunt illud est vinū puc omix
tionis ⁊ lac. Et aqua ordei p̄mixta cum
pauco melle ablata spuma ei⁹ ut multiplī
cet̄ ip̄i⁹ nutrimētū ⁊ minoret̄ ei⁹ sup̄flui
tas ē bona eis. Et iungat̄ sto⁹ ex ol'is
aromaticis q̄ maḡ humectant quia calefa
ciant. v. g. sicut ol'm de spica ⁊ spica celtica
et ol'm de mastice ē bonū eis. Et qm̄ misceet
cū eo ol'm de balsamo qm̄ ē iuuatiū. Et
meli⁹ quidez est ut misceat̄ cū eis paruꝫ
cere ut mora eoꝛ sit sup stōꝫ. Et ex eis que
forte afferūt iuuamentū est ut calefiat ma
stix ⁊ misceat̄ cū ol'o veridem ⁊ ponat̄ sup
stōꝫ ⁊ eligat̄ ex mastice illud q̄ ē pinguius
q̄d s̄ frigus vehemēs fiat nō ē excusa
cio qm̄ liniat̄ stōs cū eo q̄ est sicut pix fa
ciendo ut ipa adhereat ei oīdie ⁊ remoueat̄
aū quia ī friet̄. Et qm̄ admistret̄ illd' ī die
bis. Ipm̄ eni attrahit ad stōꝫ sang⁹ nutri
tiuū. Et oꝫ ut tu cognoscas formā admis
tracōis picis ex eis q̄ dicta sunt ī capl'o pi
cis. Et ex eis q̄ maximū afferūt iuuamē
tū ē amplexari ī fantē carnosū sane o
pl'onis qm̄ ipē facit stōs acquirit cali tez
inataꝫ digerentē cibū vehemēt̄. Si aūt nō
fuit infirmus sit catulus canis pinguis. aut
grattus masculus pinguis aut q̄ pcedit
ina eoꝛ. ⁊ oꝫ quidez ut nō sudet infirmus am
plexatus ⁊ infrīdet̄ sudoꝛ ⁊ possibile ē ut li
mat̄ uēt̄ eius cū eis q̄ p̄hibet sudorē. et
oꝫ ut nō sup̄flue det̄ ei aqua frida qm̄ ip
sa est magis nociua eis. Cura oꝫ mo sicce ca
lide

Cura hui⁹ est ut aggret̄ int̄ duo regi
mēta q̄ diximus. oꝛ d' si caliditas fuit
parua sufficit ut adhibeat̄ regimē huiuꝫ
siccitatis. et ponat̄ vinū eoꝛ recētis tp̄is
⁊ oꝫ ut ipm̄ ipoti sumat ī fridatū ī estate
tepidū ī yeme. Et s'il'r sic reliquū cibi eoꝛ
ex ol'o de ciconijs ⁊ ex ol'o onfacino. Et qm̄
sanant̄ integre ex potu plime aq̄ fride. ⁊
p̄p̄e qm̄ nō est siccitas sup̄flua. Cura opl'o

Confert ei exsiccacia ⁊ ag nis cal'e
gnā int̄ duo regimina malicie ⁊ humide
ōmo cal'e ⁊ humide. Et ofert ei tīria rosa
ta fc̄a cū rosis recentibꝫ. Et qm̄ illic ē sol'o

nientes vel eis administrari ...
decoctionis. Cura maliciae complexionis in ...
Oportet cognoscas dispositionem et ca...
positionem membri. Ideo an sit exsiccat...
sicut exsiccatur spongia aqua aut sit id...
sensibus sicut imbibitur panno tinctura visco...
sensibus ipsius quae adherens aut effusa ...
et hoc totum quod nominatur apud quosdam [illegible]. Et
ut cognoscas eius situm et locum [illegible] eius
et propter effusionem ipsius. Ergo si fuerit eius [illegible]
[illegible] in ipso in ventre [illegible] est in ventre eius.
Et rectificat ipso cum [illegible] ipsam. Et
si fuerit veniens ad ipsum ex membro alio sicut
cerebro aut felle aut epate aut splene evacua
illud quod peruenit et rectifica membrum mandando
materiam ad ipsum et conforta stomachum ut non recipiat
illud quod effunditur ad ipsum. Et quia est effusio
eius in hora famis apud motum [illegible] attracti
uae stomachi et quietem expulsiuae [illegible] recipit ex
materiis illud quod non recipit in hora alia. Et
isti sunt illi qui non tollerant famem. Et quando
superuenit eis sincopis cum ipsa adest oportet ut pre
ueniatur effusionem materiei cum comestione
cibi. Et ut sint cibi confortantes stomachum. Et quia
contingit quod materia non effunditur nisi cum adsunt
passiones animales sicut ira vehemens aut
tristicia aut aliae. Et non sedatur mordicatio
accidens eis nisi cum vomitu. Et illi quidem
quae descendit a cerebro confert pira allium (?) con
tritum cum aqua et absinthium et aloes debilis
iuuamenti est ipsi. Sed vera fortis sit ad illud
propter illud quod est ipsa de medicinis fortis resolu
tionis et abstersionis et iam [illegible] quod ex
compositione difficilis curae exstitit sit stomachus calidus et
caput frigidum faciat nocumentum illud quod descendit
ex capite ut administrentur ea quae sunt sicut di
apiscon et dyacinimum et illa quidem necessaria
sunt stomachi. Et eius cura quae ab epate effunditur
indiget eis quae leniunt naturam et euacuant humo
rem sicut talem cholericum sicut aqua casei cum mi
robolanis et scammonea. Et quia declinat ip
sum [illegible] eorum simul preteritionem ad illud
quod confortat stomachum. Et oportet ut primitus lenificatur
cum melle et facias sequi stipticam secundum quod
dictum sumus in loco suo proprie. Illa autem quae ef
funditur a splene cura eius quod diximus in
capitulo appetitus caninus. Et tu quidem iam
scivisti quod quae effunduntur ad os stomachi humores
acuti mordicatiui et faciunt euenire sinco
pin et spasmum. Et quia producit eorum effusio
ad destructionem pulsus. Et quia sic melius
est et necessarium ut confortes os stomachi ne recipiat
materias attractas ad ipsum cum emplastris in quibus
sunt stipticae et aromaticae. Et frigida quidem
in dispositione calidae in febribus sunt [illegible]
et acacia et gulla et [illegible] agrestae et [illegible] al
[illegible] et olea sicut oleum rosarum. Ca
lida vero ex eis sunt huius dispositionis conueniam pre
dictae sicut [illegible] et capillus et aloes et mastic
et absinthium et olibanum et zinziber et spica. Et
olea sunt sicut nardinum et oleum de lilio. Et melius
quidem est cum aggregatione meri in stomacho re
ceptus euacuationi mundificationi ipsius non
effusio ad ipsum. Et medicina quidem oportet ut
euacues illud quod aggregatum est et appones propter
curam eius et facias ipsum declinare a stomacho ad
ipsam. Et iam conuertitur a stomacho humor [illegible] ad partem
declinationis ipsius in [illegible]. Sed aut ambi
gua sit conueniat [illegible] qui sequitur eos cum vo
mitu et illud quod est ei [illegible] cum solutione. Cum
si humor est in bibitur [illegible] et non est in [illegible]
in essencia sua [illegible] melius quo curatur est alo
es. Et absinthium [illegible] est ad confortandum et non
absinthium ad purgandum. Materiam cum absinthium debili
tatur eius euacuatio et mundificatio ipsius. Et

... quando in [illegible]. Et oportet ut qui bi
bit vehementer sit post ipsum ambulare et
non oportet ut alteret propter ipsum regimen suum. Et
quando remouetur egritudo potione una ex re
bus. Et si fuerit illic casus appetitus aut nausea
ponatur loco cibi in ventre rose rubee. Et qui
inuenit caliditatem inflammatam non administret vero
cum ipsa quia addit in malicia complexionis et proprie quando ex
timatur quod illic sit materia. Et si non fuerit materia om
nino verumtamen est medicina magis conferens humoribus
cholericis in stomacho et proprie cum decoctione absinthii. De
scriptio vero adhuc modum lenis. Recipe florum squinan
ti, xilobalsami, asari, cinamomi, omnium ana partem
vnam, et aloes partes vi. Et quando non [illegible] ipsa
fortitudo euacuationis immo mundificationis equalis
ponatur pondus omnium medicinarum pars i et semis. Et
ex pillulis expertis iuuantibus [illegible] est ut sumantur
aloes ℥ i et mirobalanorum citrinorum et ro
sarum medietas ℥ i et conficiantur cum succo en
diuie. Et dyacitoniten solutiuum factum ex ca
toniis et zuccaro et scamonea. Et quando sufficit
ut ipsum [illegible] scamonee in ebibitione una
ex lactis acetosi colati ab butiro suo diuisi
si hora vna donec hora fiat eius commixtio.
Et gelemabin solutiuum est maxime iuuamenti in
hoc. Et similiter fumus terre et proprie ad cholericum. Et de
decoctione absinthii et prunorum et tamarindorum
et sirupus rosarum solutiuus et proprie in estate. Et simi
liter aqua casei cum mirobalanis et parum scamonea
aut aloe si est voluntas ut euacuetur materia co
lerica. Medicina Galieni. Recipe absinthii
romani ℥ v et rosarum rubearum, [illegible] ℥ xx. De
coquantur in libris duabus aque donec remaneat
medietas librae. Deinde potetur sic est aut cum
zuccaro pauco. Et aloes quidem est conueniens in
euacuationibus stomachi. Et scamonea est nociua stomacho.
[illegible] ei non [illegible] audeas dare eam nisi
cum necessitas adest. Et in medicinis [illegible] confert
stomacho quod illic est materia ut moueat humorem ad
[illegible] et [illegible] et sit humoribus qui sunt
in stomacho meatus in quibus expellantur. Et iam quidem
expertum est sumere [illegible] cum decoctione
absinthii quod est utilia. Et expertum est dya
[illegible] huiusmodi. Recipe cyminorum assatorum in mas
sa quantitate eius ℥ [illegible] et cipri et absinthii [illegible] ana
ana ℥ ii et [illegible] et olei arboris masticis ℥ [illegible]
[illegible] viii [illegible] conficiantur cum
vino odorifero et administretur conferat ei stomacho
qui est cum huiusmodi et pluribus [illegible] recipe humore
cholericos. Et ex eis quae experta sunt est ut sumantur
absinthii ℥ x cinamomi ℥ v xilobalsami
spice ambarum ana ℥ iii foliorum rosarum recentium
℥ ii xiloaloes masticis ambarum ana ℥ i coquantur
in aqua multa usque quo redeat ad [illegible]
[illegible] ad quinque libre i aut minus et coletur et
infundatur in ipso aloes cuius potio sit quantitas
℥ viii omni die usque quo appareat sanitas.
Et si humor est effusus non adherens ei iam
[illegible] vincatur vomitu facto cum aqua rafa
ni et oximelle et aqua mellis et aqua ordei per
mixta cum oximelle calido et quae producunt cur
sum ex eis quae faciunt vomitum leuiter. Et quia
sufficit aqua calida sola aut cum oleo de oliuis
calido cum solo aut cum oximelle cum aqua calida so
la. Et aqua quidem calida cum melle pauco
lauat materiam. Et quia expellit eam materia cum vo
mitu et quando declinat eam ad inferiora. Et
quia curatur huiusmodi materia solutione [illegible] et cum eis quae

moi

iii

[illegible] ex siccitate [illegible] et apostemate [illegible]
os stomachi quod non recipit ipsum. Si autem humor est cau-
sa eius tunc remedium est ut lavetur et subtilietur cum pro-
nis [illegible] et subtiliantibus. Et medicine quarum talis
sunt sicut oximel et alcangugi[?] et sinapis. et
capparis et olive et cum emplastro subtiliativo. Et
non conveniat solutio vehemens cum eis que conveniunt huius-
modi. Cum ergo administrare volueris vomitum vel solu-
tionem leviter. Et si est sodevies[?] que non eradicatur tunc
oportet ut fiat vomitus cum eis que sunt fortiora. sicut
sunt decoctio nucis vomice et sinapis et piperis. Omnes
autem fructus vomice [illegible] nutrimento [illegible]
dissolvatur cum aqua anethi et ponatur su-
per eum oleum laurinum et [illegible] impone in stomacho et
[illegible] ipsius pisina[?] et cucumeris cum ea. et
qui [illegible] tunc administretur ea que
[illegible] et calefiant ipsum cum subtiliante.
ut non generetur [illegible]. Et quando non solutio vel
huiusmodi [illegible] et ad [illegible] uno die [illegible]
[illegible] aqua [illegible]. et oportet ut administr-
etur eis [illegible]. Et balneatio [illegible]
[illegible] et deambulatione et motus [illegible]
Et [illegible] est [illegible] ut [illegible]
ipsius [illegible] tunc administrentur [illegible] cum
aceto et sinapi quibus sanatur stomachus [illegible]
corpus humoris et [illegible] solutione [illegible] ipsum.
Et si [illegible] est acetosum [illegible] [illegible] cum oxi-
melle et [illegible] mediante [illegible]. Et medicine
que [illegible] rectificantes humores grossos
que sunt huiusmodi sunt pillule alsefiubra[?] et pillule aloe
tice magne et pillule [illegible] et aloes [illegible]
aceto[?] [illegible] cum [illegible] fortia [illegible] feniculi[?]
cum melle. [illegible] ad illum qui grossus est [illegible] seminis
apii. sex. ex [illegible] absinthii. ana seminis. feni-
culi ana. iii. piperis albi asari. amborum ana.
[illegible]. i. et. [illegible] costi. et spice indi. [illegible]. [illegible] ana. partes
ii. mastice. [illegible]. amborum ana. partem. i. aloes. par-
tes. viii. conficiantur et fiat ex eis tiriaca. et bibi-
tur omni die [illegible] pondere aurei. [illegible] qui mundi-
ficat stomachum cum facilitate. Et quod iuvativum est [illegible]
[illegible] magnus. Et ex eis que [illegible] [illegible]
post [illegible] [illegible] sunt [illegible]. [illegible]
[illegible] et [illegible] de absinthio. [illegible]. Et
cibi convenientiores eis sunt [illegible]
et [illegible] et [illegible] pullorum [illegible]
pullorum columbinorum sunt [illegible] et longe
[illegible]. Et sciatis quod [illegible] est exsiccativa
stomachi exsiccativa [illegible] humidarum omnium. Et
aqua ferri [illegible] aut [illegible] ferrum
[illegible] est [illegible] stomachi [illegible]
Et oximel [illegible] est vehementis [illegible].
Et diacalamenthum[?] [illegible] est [illegible] maius calidis. Et
[illegible] est cum piper et zinziber [illegible] [illegible].
Et eius descriptio. [illegible] [illegible] partem
[illegible] partem. i. et [illegible] fortis. [illegible]
[illegible] partem. [illegible] super lentum ignem et reponatur
[illegible] ut sit maioris fortitudinis
ad [illegible] ponatur in eo. [illegible] et pip. Et ex eis
que conferunt ad resolutionem [illegible] ex [illegible]
[illegible] quod non [illegible] et primo
[illegible] [illegible]. Et quando [illegible]
[illegible] et [illegible] qui est [illegible].
[illegible] et [illegible] grossi-
[illegible] quod ut in [illegible] sit [illegible] qui est maioris
[illegible]. Et quando humor [illegible] est [illegible]
[illegible] ex quo accidit sincopis et [illegible]
[illegible] ipsum cum eo quod diximus [illegible] sincopis.
Et [illegible] oportet ut [illegible] ipsi [illegible]

[illegible] ut recipiat. [illegible] cum ipsi [illegible]
[illegible] suos [illegible] [illegible]
[illegible] effusus est [illegible]
[illegible] cum melle et [illegible]
[illegible] cum [illegible]. Et ex eis [illegible]
[illegible] est ut [illegible] et [illegible]
[illegible] cum melle et [illegible]. Et oportet
ut [illegible] in [illegible] plurimis [illegible]
[illegible] huius
[illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible]
eis ea que exsiccant cum [illegible] qui est [illegible]
[illegible] sicut [illegible]. Et quando [illegible]
[illegible] non [illegible]
et [illegible] ad [illegible]
et [illegible]. [illegible] autem
[illegible] cap.
Et sunt [illegible] et [illegible]. In
[illegible] cura administretur medicina cum
[illegible] quas diximus et [illegible]
[illegible] et [illegible]. Et ad
[illegible] infra[?]
[illegible] et [illegible] ex
eis que [illegible] et [illegible]
[illegible]. Et oportet ut [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] non [illegible]
[illegible]. Et non [illegible]
post [illegible]. Et [illegible]
quod [illegible] ad aliquantulum
[illegible] et [illegible]
[illegible]. [illegible]
[illegible] qui sunt ad [illegible] aut [illegible]
[illegible] qui sunt ex [illegible] aut ex [illegible] ad
[illegible] est ad huius [illegible] et absinthium
[illegible] et [illegible]
[illegible] sunt [illegible]
[illegible] et mellilotum. Emplastrum [illegible]
pomorum [illegible] dissolutorum [illegible]
[illegible] pondere. [illegible] cum [illegible]
[illegible] et [illegible]. [illegible] et aloes. [illegible]. vi. [illegible]
ficiantur omnia cum duobus succis. scilicet buglosse et foli-
orum capilli. et [illegible] cum eo oleum [illegible] et re-
[illegible] et ligetur super stomachum diebus aliquibus. Cura eius

Quum superfluit quod [illegible] fortitudine sensus
[illegible] non est excusatio quin administretur sine stomachi
[illegible] cum facilitate. Et oportet ut sit cibus
eius illi qui [illegible] sanguinis sicut illi qui fiunt
de [illegible] cum [illegible] aqua [illegible]
[illegible] usque quo fit [illegible] narcoticus.
Et si [illegible] oportebit ut [illegible]
stomachi [illegible] cum [illegible] multum. et ut non
[illegible] cibus eius immo oportet [illegible] ut [illegible]
[illegible] ipsorum [illegible] cum [illegible] fructuum cum [illegible]
[illegible] aqua frigida et aqua rosata. Et quando [illegible]
in vino mixto [illegible] cum [illegible] os stomachi.
[illegible]. Et si [illegible] quod ledit fuerit frigidum tunc plurimum quod
eis accidet non accidet nisi tremor et spasmus. Quare
oportebit ut [illegible] stomachi [illegible] cum vino [illegible]
et cum medicinis aromaticis [illegible]
[illegible] huius quod est [illegible] Regimen eius cum stomachus

Oportet ut sit cibus eius parvus est. [illegible]
[illegible] que sunt [illegible] [illegible]
[illegible]. Et sunt ex rebus convenientibus [illegible]. Cibi
autem magis convenientes ei sunt illi in quibus sunt
[illegible] et amaritudo sine [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] in [illegible]
[illegible] cum [illegible]. In [illegible] non oportet
ut [illegible] cum eis in quibus est [illegible]
[illegible] qui [illegible] [illegible]
[illegible] ut [illegible] cum [illegible]
administretur [illegible]. Et ex eis [illegible]
convenientibus [illegible]
[illegible] pelles [illegible]
gallinarum. Et [illegible] eius [illegible]
[illegible] stomachi [illegible]. Et [illegible] convenientibus [illegible]

tus stomachus est ut vomitu.

Et ponda in ill' erut fm quantitate q exmatis
de sbtilitate huoz z grossicie eoz z virtute cor
pis z debilitate ipius. Et quicq indiget eis q
sut sic elbs mg si nō ualent alia imundificando
z educendo supfluitates uiscosas. Et h' tpe oz
ut sbtile studui sit i solutiō eos z sepes ieis i
q ipotu sumut. Et quecūq ymaginatio q ma
aggret nō pmuthis ipam fugi s; ieu euacone
Et cū h' oz ut cu osides sb's coz ne ledant a
solutiuis. z ponas coz solutiua aromatica
sic sit aloes caudiz z silia. Si aut vt' fuit for
tis nō ml' apliccs cogitacōne mlz h' fac pueri
endo ad finez sufficienter. Et adsimul oz ut sit
regimē phibens gnacōnez supfluitati. Et
illo quidez cū euacōib' sbtilib' frequētib'. Et
deuitet flomiaz quātu pole est. Et si fuit ncia
p repl'one sanguis adde sup eaz cū nisum
z puit in dieb' tribus aut quatuor. Et cū pl's ē
neciā flomia ē qu cū ē ex retentione sanguis
emoroydaz aut mestruoz. Et meli' quidē
ē ut euacō fiat nisi pmus cū eis q mundificant
sanguiez. Deni si nō du sufficiat ex lx sanguine
pallantz z ipl'ib' dispōnib' q's hē ncce ē ut eua
cūes cū eis q educunt huores sol'one uentris et
aperiunt opil'ones. Deni cū eis q puocant z ap
periunt opil'ōes. Et distilla sbtiliantia z resolue
ad huitate sol'one educentia eas ofeuit ica ual
de. Cū g' euātur nūc i° q meli' curat ē ex ca u
te pacii z minoracō potus aq z balnee cū aq's de
baurach z sulphuris z aluminosis. Et si desit tūc fi
at cū aqua maris. Balnea at' dulcia nocent
eis n' uetant eis sitis z sudent iacere coz calio.
z ut uetant uoitu an' cibu. Est ei bonū regimē
eis. Et oz ut sint impn' rei cū napkano isuso in
syrupo aceto so. Et in fic ei' cū ellis. Et ut pmu
tent ad exsiccacōnez quātu pole ē z ad apcōnez
Et utant in emplis ipoz z potib' coz medicis ex
siccatiuis apituis sbtiliatiuis aidariais sicut
spica z cassia z cinamō z melis lubricantib'. sicut
absinthio z b'esim z euforbio z seie urtice z ca
mepiteos z aristologia rotūda z suco cucumeris
asinini z folius mezereon z gensir z albekeng
cū potestate sua. Et ponatr in emplis ipoz sulphur
z sucus cucumeris asinini z radix mezereon z fo
lia eius z merū lilij z spuma maris. Et ista co
silia coz dueūt fricacōni coz i balneo z ofeuit
eis nuba z alzandaricon z vinū odorifeoz pallancū
z syrupus de liko. Et ex eis q ofeuit eis ualde
sut syrup' de absinthio sicut nus z mitridatū. et
diacurcuma. z dialacca. et albekenz. z ousye
niacon. Et quicq sumut ipotu de lactib' lac came
laz z vrinas eaz z pc' i corpib' solidis fortib'
z pc' qui antiquatr' caccexia z fortasse fit ydropi
sis. Et quicq sumit' ipotu. q. ℥. d' vrīs camelor
cū sem pim au' pl'imū sit usq ad. ℥. aur. Et si
mul' de urīs capraz. Et quicq terrarius ē ut omis
cueant' cū eis nuuolulai cum si mare fuiut sb
tiles col'ice. Et ofeuit eis exuaporacōib' uapo
ritacō stoi z cpis cū gallia z cassia z silib'. Et
itm fit empl'm ex eis cū lilio z silib'. Et assidu
e fricare uentres cū eis q sut sic bauracth. z sul
phur cū ol'o calis notis. Et ofer eis ex empl'
is empl'm de toztellis cū ciconijs. z si iobedi
at liniant' ex stercore uaccino z stercore capino. Cib'
aut huius caccexiaz sit ex eis i quib' ē sicuitas
z ofortacō ut sic aduingi z alcaubugi. Et sint
uina coz Aubeingi odorifera ualde. cū eis q
sut sicut gal. z cinamo' z cubeis z masty z.
Et sil. almosusar. Et ex fructib' gnata dulcia
Et de cauonis paz nō nocet. Et oz ut mis
cuit' i cū cibis ea q sut sicut sinapis z porru
z alea. z q' cuiut cusn eoz cibsi ml'tiplicacē
pl'ima. **Cura ydropisis ascites rubrica.**

Quando cois ieiuris coz ē exsiccacō i eō d'ō
sup fluitati z si nō cū alio salti cū sbtiacē et
in sole ubi nō ē uentositas z cū le fiendo adig
accessū ex ligmis exsiccatius z comedē cū nisum
z dimuere aqua z apire poros z puocacō se
quis z sol'one uētis edutē aquositate sbtilez
cū fricalitate z frequēte z exspectacō sup siti. et
regimē ipsius z phibicōne ausione aque dz
a potu ipius qntu cū pole ē. Et si nō ē excusacio
qn ipsa potest bibat' p' cibū aliquātulo spacio
z pmixta cū uino aut aliis z minoracō cibi
z sbtiliacō eius ualde ē melior cura. Et extra
ū q dixim' icap' ypōsarce. Et ofeuacō veu
tis. z ofortacō ipius cū bn' redolentib' aroma
ticas z olfactionib' similib' z odorib' ciboz ofor
tacinū z ofortacō ipoz cū vino aromatico.
Et nō ē ml'tacido pot' vini ica laudabil'. Et
ex eis q ofeuit eis ē uoit' z pc' an cibū z i pt
ipm. dez°. i etiui. a. de. e°. i qrtu. a. de. l. iqnti
ipc' ei iuuat eos ualde. z sbtiliacō cū medicis. z
insufflacōes. z alia ofeuit eis z exull' q depriuit
aquositate z exbuit eaz ad uias euacuatiuas. flo
miaz nō oz ut deuitz ois ydpisis huis qntu pot
ni illi qui pacitur ydropisiz ex retentione sangis
flomia ei phibz membris coz nutrimtū cū ipsis sit
pauca nutrimti. z cū h' infridat extr' ipoz. flomia
g' ē nociua iqntu phib' dispōib'. Et si fuit illic
apa pucietr ad ipsā in pn' rei. Cuiq ydpic' qq
rerie de late sumitr' nutrix qrtanaz tūc nō ē ei' q
rimoia p tensionē q ē ipo. naz ambo latera coi
cant ilec imo illo ē p sang et flomet g' ipmi
demi curet cura ydropisis. Et si fuit apa diz
tūc nō spet' i sanacōe ydropisis ascites q segt
ipm. Naz si aqua euacuet' qub' euacu'x redit ni
z replet. Et scias q euacō cū medicis laudabili
oz ē q' q fit sectōne z resudacōne z sic diffi' cile
sucture eis. Et oz ut fiat euacō hora q n est
febris quātuis cū regimē exsiccet ydropisiz cū
ap'a ipam reddit fiat. Et oz ut ipsa minoret'
circa sciptici quātuis sit ofortatiuū sic ē cibus
de allilib' bonis. z pc' cū ofecta ē ita. Et oz ut fi
at exsiccacō iydropisi frida cū oi calo sbtiliati
uo apituia iydropisi aut cal'a fm modū alm
de quo singl'ariter simone facim. Et scias q olim
de fistucis z amigdalinū uinatiua sut ioib' speb'
ydropisis. Medicine aut singl'ares ouenientes
huic spēi ydropisis z cū ē frida sut sic decocto
anacardi uehementis decoctoib'. Deq' bibitr' oi
die. ℥. ij. aut de coagl'e sqlle. lb. q. qtuor. z ise uini
i uase mitto dou' ofumat'. z z' vini. z bibat omi
die ex eo quātitas coclear ij magni. Deni addat'
sup illo doū' pucietr ad. v. coclearia. Deni mi
nuat' doū' redeat ad unū. Et itm det' ipotu
oi die de suco calemita. ℥. i. Et dixit quidā q oz
ut sumatr' cantarides z auferant' capita z ale eg
z deni resoluat' corpa i ac' mell'. z ingrediat' eg
balneū z sumat illo' ipotu. aut comedat cū eo pa
nē. z h' ap'me ē error maxim'. Et pl' q exptū
est debē sumi ex eis ipotu ē b'arates una ipo
tu aque ex pssez notaz. Et dī q qui mundifica
t' corp' potando oi die extricata quātitatē aceti
cū decoctōne calamita. xx. z uno die z ē otenuis
cōmestioē una lem q ofert. z exstimaiut gdaz
q sume ipotu stercus caprinū cū melle uinatū est
eis. aut vrinaz ouium. aut vrinā asinoz cū spica.

Cura ydropisis ascites

Cardam

cum melle. aut aristologia rotunda .ʒ.iij. Et etiam
laudauerunt eis quidam omni die. aut omnibus diebus
sumere quantitatem fabe ex alumine humido in aqua.
Et ex medicinis iuuatiuis sunt alkekengi et dia
curcuma et cetera. Et siros est ad omnem ydropisim in
diacurcuma et confectione aduersus et cetera. et
mel eius aliud. et mediante de squilla. et syrupo squilli-
tico et cuscuta. Et scias quod curcuma et diacurcuma et
alkekengi conferunt ualde in fine ydropisis frigide
Et ex medicinis iuuantibus iuuamento sunt trocisci de
sabrem. et danich. alii sumunt sabrem mirobolanorum
citrinorum partes equales. Et dosis eius grana
sic. ex danich .ij. et s. ad quantitatem .ʒ.i. bibantur in
omnibus quatuor diebus semel. Et medicina que est melior eis
bibantur trocisci annibleris. Et quicquid componitur ex me-
dicinis ex reubarbaro et costo et baccis lauri. et
fenugreco et lupinis et enula et genciana et grana
amigdali et galbano et sunt medicine iuua-
tiue. Regimen autem curationis aquositatem est
cum solutiuis ebibitis et clisteribus et cetera. Ipsa enim frigora
sunt aque et lenitiua super naturas et remotiora a
liquefactione. et cum speciebus balneationum cum thermis
et cum regimine calefaciente et aquis in quibus decocta
sunt calefacientia sicut feniculum et camomilla et squinan-
tum et speciebus uentosarum et emplastrorum et uaporationum
Et ingreditur in summa illius ut sumatur ipsi lac cum
urina et lac camelarum ferarum. Et debet quidem generis
urina et lac camelarum ferarum conueniens est asci-
ti cum sumitur ebdomada una cum trocisci de alcoro
specimus. f.ʒ. ex eis cum .f.ʒ. spodij. usque peruenit
ad .ʒ.i. Et post istam euacuationem euacua cum
mezereon. cum .ʒ.i. kekekengi. Deinde itera trociscos
de aloe ebdomada una. Et non cesses facere hoc
et fortasse sanabitur. Et extenuati non sumant
ipsum ex trociscis de aloe nisi ipsius in quantitate unius
danich. Et de speciebus quidem trociscorum de aloe est in an-
tidotario. In solutiuis autem non oportet ut sit illud quod no-
cet epati. Et si aliqua necessitas fiat hoc necessarium est
oportet ut rectificetur. Et oportet ut non sit subito immo paula-
tim. Nam illud quod subito est mortale est et primum no-
cumentum cum debilitate exit. Et aloes solum est malum
ualde epati. quare oportet ut elongetur ab eo nisi per necessitatem
aut cum ingenio rectificationis. Et oportet ut solutionem
sequatur ieiunium quod non comedat solutus per eam diem
et noctem si possibile est. et ut sequatur post eam quod confortat et
constringat partes. sicut sunt trocisci annibleris. et sicut
aqua fructuum in quibus est suauitas et stipticitas ita
ut confortent epar. et cetera. postea que sunt sicut euforbi-
um et mezereon. et aqua armoniaci et silia. Deinde
administrentur rectificantia omnem sicut curcuma et dia-
curcuma in frigida. et aqua endiuie in calida. Et illi quidem
quorum est uehementis caliditatis non conuenit lac came-
larum ferarum. Et incipiatur in lacte camelarum in primo
a quadraginta et addatur in omni die .ʒ.x. Et de ui-
ta cum fuerit calliditas ut non solutione educatur colera quam
ipsa resistit aquositati aliquo modo. Et quia necesse
est ut aquositas solutione uentris educatur tunc dupli-
catur solutio uentris et acuitur urina noamnicum uero necessarium
est ut exsiccetur colera. Et solue aquositatem nisi
colera sit nimis ingrediens cum in latitudine. et si sic autem
conferentiis eis que sunt sicut mirobolani. Est enim bonum
solutiuum in hac dispositione sicut sagapinum est bonum solutiuum
in dispositione frigida. Et omnis superfluitas euacuationis
in quantitate et tempore est mala. Et est in ea rectior
Et ex solutiuis bonis est uis alamebir et uis gal-
lorum de capparis et cetera cum polipodio et agarico et sili-
bus. Et cum euacuamus .x. post aliquos dies cum
aliquo euacuatiuorum fortium et cum lacte camelarum. et
aqua casei et reliquis et minuta sunt aqua et allem-

cum fuerit apta tunc rectius est ut super uentrem emplastra
fiant ut non recipiat aquam post illud. Et fiat cau-
teria post abstinentiam. et diminutionem solutione uentris
duobus diebus aut tribus. Et sunt .vj. cauteria. scilicet tria
in longitudine incipiendo a cassu usque ad femur. et tria
in latitudine uentris. Et exspectet post ipsa secundum famem
et sitim. Et rectius quidem est ut ipsum sumat
ante duas solutiones uentris decapientibus so-
lutiones sicut trocisci de amigdalis amaris. Lac
autem camelorum et caprarum et cetera arabicarum et cetera
in principio ipsum detur cum eis quod solutione uentris edu-
cit aquositatem et subtiliant et prouocant. sicut sacha-
zapinum et cardamomum et alea. Et calefactis
eis quod conueniunt cum hoc epati sicut cuscute et endiuia et
alia. et non respicias ad illud quod dicit in ipso ex hoc quod
decepit sophistica. et quod dicit quod natura lactis est contra
ydropisim. Vero scias quod est melius iuuatiuum propter illud
quod ipsum est de abstersione. et est conueniens propter illud quod
ipso est de ... sua. Et quicquid enim est medicina lub-
ricatiua confert ei quod quatuor de causa qualitatis sed est conue-
niens cum proprietate sua. aut propter egrines sicut euacuato
et silia sicut ponitur endiuia in curationibus epatis quod habet
egrines frigidas sicut fit euacuato et redit ad solutionem
in reginibus colicas. Vero scias quod hoc lac uehementis in
uamenti est. Nam si homo assidue ipso utetur loco aque et
cibi sanaretur per ipsum. Et illud quidem iam experti
sunt in quibusdam qui peruenerunt ad terram arabitam.
et perduxit eos necessitas ad illud et sanati sunt. Lac
quidem camelarum quicquid administratur solum. Et quia
administratur mixtum cum aliis medicinis in quibusdam
quarum est intentio regiminis non calefacientis ualde
sicut mirobolanis cum semine endiuie et semine cusca-
te et sale naptico. Et in quibusdam earum est intentio
regiminis calefacientis subtiliantis sicut sagapino
et gummis eius. Et in quibusdam earum est intentio super-
fluitatis solutionis uentris sicut costo et similibus. Et quia
administrata est urina camelarum. et quicquid sunt contenta eo
loco cibi et potus. Et quicquid addatur ei ab aliis. Et
successione dispositionibus oportet ut cum ministretur urina eius. cum
corpus fugiat ex eo. et non soluat. aut soluat parum
aut soluat plus posse suo secundum mensuram tollerabi-
lem. aut superfluat et soluat ultra tollerantiam. aut ca-
lescere in eo aut in ius. aut perducat ad infrigidationem
aut fluxu uentris educat humorem grossum flauum
aut humorem adhuc propter putrefactionem similiter si eam re-
cepit. Et scias quod melior hora sumendi ipsum ipso-
rum et uer usque in initium estatis. Et ex regimine bono
in cenando ipsum ipsorum est illud quod experti sumus multo-
ciens et contulit et est ut bibat lac camelarum fera-
rum secundum uacuitatem uentris et abstinentiam diei et noctis
ante ipsum. Et non sumat ieiunio nisi parum ualde. Et si
est post abstinentiam eorum fiat. Et necessaria quidem est ab-
stinentia noctis que est ante ipsum. Deinde bibat ex eo
quod mulctum est in hora et statim. quantitas .ʒ.ij. et .iij.
Et melius quidem est ut sumentur .ʒ.ij. ex eo. cum .ʒ.
ij. urine camelorum. et abhorreat aquam aliquibus
diebus. Et continuet usque ad dies .iij. et uideret quod
egreditur cum prouocatione proximum ei quod bibit. Et post
illud soluet uentrem cum eo quod bibit ex eo. Et forta-
sse non soluet uentrem cum eo nisi sex partes. Et non sol-
uit per ipsum nisi quia corpus iam repletum est ex eo. quod
si soluat uenter eius ultra quam bibit abstineat
ab eo una die. aut misceatur cum eo quod constringit. Et
si non soluit tunc oportet ut timeat ex potu eius calefactio-
nem. et dimittat ipsum et similiter si soluit ultra illud quod bi-
bit. Et tunc quidem oportet ut bibat aliquid quod deponat
illud quod est in ore stomachi ex eo et ut utetur ipsum admixtum
cum oxifornaco et similibus immo conueniens ut in omnibus
eius diebus de pullis de oxizaccaro et similibus cum quanti-

ealte pauca q̃ exhat illud q forte issit casear ex
reliq's eius. aut gñat ex eo et ipse cum eructuat gu
tose et inuenit grauedinem. Et ex regimine conferente
illius dispone est dicere inborza. Et oz in illius dispo
ne ut dimittat sumere ipsorum lac uno die aut du
obus et uertat ad uentosationes et emplastra quibus
emplastrant uentres et solutiue. Quod si potest lactis non fue
rit auidus et ad exhibitionem eius die tertio non fu
erit fluxus immo perueniens ad quantitatem duorum uasorum
puerorum sicut aque sit contentus eo siue sit solum aut
cum oximelle. et pillulis soluentibus de oppopanaco
et aliis. Et si superfluit solutio uentris solue ab eo
lac uno die aut duobus diebus. Deinde secundum aliam potionem
de infusione eius ipsum potione et da ei ipsum ex eo lac
in quo sit mitte ex sepistenis et primitus cum eo ho
ra qua emulgetur secundum ferri albasen gerere
et ablutis cum uino et aceto assatis sint quantitatem
ʒ. xx. et oppoponaci amborum an. ʒ. v. seminis apii
ʒ. iii. bibat potius origani et apii et urtice et di
mitte ipsos hora una deinde coletur et bibatur. De
inde secundum aliam perueniat ad purum post ea ad primum cum
eo quod soluit uentrem si necessarium fuit illud. Medicine
autem non conferentibus illis non oportet ut unum solum ad
hibeatur immo fiat permixtio ex quibusdam. ad quod
sicut sunt petroselinum et anisum et aniseum cum cassia
et feniculum et semen apii et siler. et meu et piretrum
et camepiteos et acorus et spica et dauceus et fu
mus terre et spargus et semen eius et huius permixtio
eius composita rebus. Et oportet ut optime fiat eorum
cura ita ut uelocius perueniant ad pectus et sibi
sincere. et cum administratus fuerit forte. oportet
ut ad ministretur post ea ad deteriorum pinguibus sicut
est gallinae pinguis. In emplastris non regula est
ut non interpolentur scias ea que exsiccant et resol
uunt cum superfluitate fortissima loco eius quod exsuc
cat et resoluit et res modica eorum sint quantitate
que confert sanitati si illa necessaria sunt. sicut sunt spica
et dyus et capra cum quantitate parua ualde. Illud enim
confert uirtuti iecoris et illud quod ipso est et facit
ipsum non susceptibile. Medicinas autem singulares
que emplastrant et emplastra composita inuenitur in libro
que iam plurima diximus in antidotario. Et ea que
diximus hic sunt ex pera et uinatum. Stercus uac
cinum et stercus caprinum libere non nimium. De se
cundo emplastri ex eis. sumatur ex lixiuio et uaccino
ad ebulliat cum aqua et sale. deinde puluerizetur super
ipsum sulphur citrinum et ponatur super uentrem. Et item
stercus caprinum cum urina infantium. Et item stercus
columbinum et baccae lauri et yreos. Et ex fortibus
illis emplastrum stercus uaccinum et caprinum in quo ponitur aliquid
ex elleboro et asclepiade. et conficiuntur cum urina camme
lorum et fit ex eis emplastrum. Et ex conferentibus bonis
est ut misceantur aliquando cetere et dimittatur super
uentrem ydropici cum dispositione sua post ex conti
cum ostracas suas et exspectetur super eas usque quo ex
siccentur per se ipsas. Et exemplis bonis est ut fi
at emplastrum ex gumma pini et nitro et mellio. et
minio et dimitte cum adipe uaccino. Et emplastrum
conueniens ydropisi. decoquitur stercus caprinum cum
aqua et misceantur cum eis mezereon po una in
tri ptes die camepiteos po i. et s. Aliud for
te ualde. R̷. gumme pini et aceti et ysopi humide
et picis et gumme albotin omnium an. darchimer
iii. et storax. et mastix et aloes et ciperi et cinnamomum
absinthii. et armoniaci omnium an. darchimer i.
castorei et sulphuris et amomi. et ostracorum pis
cis nominati omnium an. darchimer. s. stercoris co
lumbini et ostracorum babilonicorum et spinne marine
omnium an. darchimer iii. liliorum celestis darchimer

iiii. bdellii urine darchimer i. permisceantur cum
oleo de camomilla. Et quod est in mense apud conferens emplastrum
factum ex lixiuia spinae et auena et gummis albotin et mastice
et mellioloto et spicis nardi et camomilla et oleis
aromaticis. Et ex emplastris confectis emplastrum mori
bus. R̷. marchasite et sulphuris citrini et nitri et lau
rich et armoniaci omnium an. p. uncia et cimini. ptes
iii. et duas tertias ptis confingantur cum cera et glut
ine albotin et uino et ponatur super uentrem. Et
emplastrum de castoreo. Et emplastrum de absinthio et
emplastrum de ycos et emplastrum de euforbio. et
emplastrum de colloquintida. et emplastrum factum ex salice et
emplastrum de baccis lauri et emplastrum diaspermaton. Et
emplastrum colophonie. Et ex eis que puluerizantur sunt
nitrum et sal assata que puluerizentur super uentrem et ipse
post oleum cucumeris asinini et oleo de nenufar. Et
quia administrantur super eos medicine rubificantes.
Et quia patiuntur membra extrema cum urgio uenalibus.
Et illud quidem in latitudine est apud me. Et quia suspen
duntur super aquam eorum et que sequuntur ea uesice igitur
sufflari est sed ego non cognosco in eis plurimum bo
num. De incisione uero mirach scias quod per ipsum perficiatur
in corpore ualde forti cum potens est uel non tollerare
extractionem impatiens et siti et innouationem aliorum. Et oportet ut
non audeat si duos post est cum alia. Et uerum quod est
est ut non fiat simul una uice et euacuetur ipse ueco
et cadat uirtus immo paulatim et ut ipsum non perueniat
ad nimiam debilitatem. Modus autem incisionis ad ex
tendendum aquam iste est. Precipe autem assistentibus ut eri
gat se eger equaliter si potest aut sedeat equali si
tu et comprimat seruientes latera eius et expellant ea
ad inferiora sumimus deinde administretur incisio.
Et si non est potens ad illud non mactes ipsum. Et si
ipsum mactes est oportet ut mensures inferiora sumimus quan
titate enim digitorum quattuor deinde incide si fuit in
teriorum uero oppilatio ab intestinis. Et si fuit ex latere
epatis sit incisio alatere sinistro sumimus. Et si
causa fuit ex splene pone ipsum a latere dextro sumimus
et sit leua ipsum et non scindatur siphac deinde excoriet
mirach a siphac. parum ad inferiora loci incisio
nis mirach deinde perforetur siphac ita ut non sit fo
ramen mirach inferius foramine siphac quoniam cum
egreditur cannula cooperiet illud et retinebit aquam propter di
uersitatem duorum foraminum deinde intromitte ipsum
cannulam eream. Cumque acceperis aquam cum mensura
fac iacere ipsum resupinum. Et oportet ut consideres pulsum
Et cum inceperit debilitari parum retine aquam. Cumque
aqua extraxeris in fine extractionis et remanserit
aliquid tunc iam sufficiet ut laboret ipsam medici
ne solutiue. Et quia fiunt post incisionem accidentia
que diximus. Et quia fuit morbus et epate et splene et in
ferioribus sumimus cautela nimia. Et quia sibi
lauit quidem et fecerunt curare a quositatem ad sanitatem
et inadunt ex siphac paulatim. et est regimine conueniens
innaturum. Et illud cum fomentatione et cum omni quod cu
hit aquositatem ad inferiora. Et oportet tunc ut caue
at ne perueniat ex eo nimium. et ut fiat illud cum eo
in quo non est nocumentum aliud. Et quia peruenimus in
scarificationem testiculorum cum acubus uiribus ut aqua habeat
resudationes plurimas. Et fortasse eis non succe
dunt dolor et punctura quare oportet ut administretur infusio
olei anethini et olei camomillini et oleorum lenitiuorum
super puncturas. Et super locum incisionis ponantur
emplastra facta cum fenugreco et semine lini et semine altee
et similibus. Et quia sufficiunt aqua calida et oleum effusa
super locum incisionis. Cumque sedatur punctura dicta ea
de curationibus autem eorum particularibus cum medicinis af
ferentibus emplastra. Et has quidem medicinas solutiuas
aquositatis iam narrauimus in tabula. Et fortes

et fortes earum sunt sicut lac lactimar et arbores
eorum. Et melius quo eorum in aliqua frangitur est ace-
tum et poma et citonia et scia granatorum et proprie acetum
in quo condita sunt citonia aut in quo sunt dimissa ali-
quibus diebus aut super quod vomitus est factus eorum. Et
ex eis quibus conficitur lactimia sunt lac asabran
sunt rob et silia. Et syrupus acetosus est melius il-
lo scilicet cum solvitur in uncia eius datich ex eis quod est
sic sebram. et proprie arbor ex qua fit ciniata andromata
et extremitates algingati et euforbium. Medicami-
ne quo in potu sumitur wodus ʒ. i. in vitello ovi
sorbili quod melicratis confert in fortibus cum timore
maximo. Recipe galbani et eos husti et scoria eius
et proprie confectum cum medulla panis et fiant ad modum
pillularum et bla quod nominatur mezereon. et succi
cucumeris asinini et vinum in quo infusa est pulpa colo-
quintide. Et ex summa lactimarum mezereon est fortius
in hoc capitulo. Et eius rectificatio est ut infundatur
in aceto. Et quando fit ex hoc syrupus acetosus. Et de
armoniaco quicquid sumitur in potu usque ad ʒ. ii. cum aqua
mellis. Et ex eis que equalitatis ... sunt. Recipe pa-
pini et yreos et semen urtice excorticatum ex corti-
ce suo confectum cum melle et aqua foliorum rafini. Il-
la vero que sunt salubriora et debiliora sunt aqua carda-
moni ... libr. cum zuccaro allosru. et aqua alkekengi
et aqua solatri. et syrupus acetosus de mezereon.
et lac camelarum fetarum spatii et aqua lactis spata
cum urtice yreos et scoria eius et almezereon et filius.
De sectione aque lactis ponatur super duas libras eius ʒ. i.
salis gemme ʒ. v. turbit tunc bulliant cum
subtilitate et accipiatur spuma eius et coletur. et inde
potione sumatur in potu ex ea circa libre. Deinde ad-
datur paulatim usque ad lib. i. ipsa expellit aquam sine ca-
lefactione. Et aqua casei melior est que accipitur ex
lacte camelarum. Et melior et laudabilior ea ca-
lefactis est illa que accepta est ex lacte caprino et lacte
asinino. Et ex medicinis resistentibus ad illud et con-
ferentibus ydropisi calide est ut infundatur medietas
caroni tribus diebus deinde teratur cum ponderis sui de mezere-
on recenti vehementer ita ut misceantur et plana-
tur super ea medietas ponderis aceti de zuccaro et de-
coquatur donec recedat acetum et mellis et misce-
antur omnia. Et quandoque conjungitur huic pillule factum de
semine mezereon. cum zuccaro allxasiru. Et sume
ex eis in quibus non est timor in calida. Et ex confecto-
nibus est alkekengi et confectio nova de scoria ferri.
et almezereon in antidotario. Et confectio quedam
Recipe endivie et seminis apii ana ʒ. x. et succi acaciae ya-
ton. sicci ponderis ʒ. xx. et succi amiubleus ʒ. xv. lac-
ce ablute. reubarbari semen amborum ana ʒ. v. succi absi-
thii ʒ. vii. succi cucumeris asinini et pulpe colo-
quintide ana ʒ. v. agarici ʒ. vii. conficiatur cum iulep. et
sumatur in potu cum aqua de oleribus. Et hoc est me-
lius quod quidam priorum antiquorum dixerunt et secu-
ti sunt eos quidam posteriorum. Et est securius latius
quam alkekengi. et ipsos sunt confortativos in solo
fortis. Et ex compositis potibus est syrupus noster de yre-
os. et syrupus huius Recipe eris ad husti. aur. i. terantur
valde et pulverizentur. et fimi columbini aur. i. et temperatur
... et aliquantulum salis ... bibatur illud
cum vino et ex pillulis pillule fulminum. Et earum confectio
Recipe scorie eius et foliorum almezereon et seminis ani-
si ana partem i. et fiant ex eis pillule. Et sumatur ex
eis in potu debilis aur. i. et fortis ʒ. i. Et est pillula
esclebie. et pillule biebium. et pillule reubarbari.
Et pillule de sapino. et pillule de mezereon. Et fit
utilis in ascilem sicut pillule de reubarbaro. sunt utiles
in yposarcam. Et pillule de bdellio. et pillule de sceb-
ran. et pillule quas diximus in antidotario. Et pillule

huius. Recipe lactucis asabran. et succi absinthii et spi-
ce. et turbit omnium ana. dariech. i. agarici et ros.
amborum ana ʒ. i. informentur pillule cum aqua solatri
et bibantur. Pillule bone. Recipe corticum eius canne
puluerisatos cum sit partes equales informentur pillule et ac-
cipiantur ab eis ʒ. i. et fiat sublevatio. Et item
ex tractis tracta de reubarbaro plurimum solutum
et meliores de mezereon cum seminibus. Et tracta
de mezereon sunt descriptionis alicuius note. De
balneis vero illa que sunt humida eis sunt horrenda
Et illa que eis sunt meliora sunt sicca sicut dibanus
calefaciens per ipsius collocatur in furnum ut ingrediatur
ipsum et proprie huius yposarcam. Cumque ingreditur dimit-
tat caput suum extra ad aerem ut perveniat frigus
ad partes cordis et pulmonis et infrigidet ipsum et
et non magnificet sitis ipsius et resolvatur corpus
eius in sudore exuberante urinativo. Et si fuerit
humida cum aquis tincturarum nitrosis sulphureis et
aluminosis notis exsiccativis ... cum eis val-
de istarum egritudinum et proprie huius yposarcam et iterando
ingrediatur in ea in die vicibus aliquibus Et si non ca-
dit virtus eius et possibile est eis ut sedeat in eis prolon-
gitudine diei faciat. Et hoc quidem genus est aque
maris tepida et calefacta. Vim suspensio in fracta
est in fine rei vehementer conveniens. Et de lenimentalibus
aquarum tincturarum est regiminis sanatio antelucanum frigi-
dum simul deficit in balneis. Et si aque tincturarum non
sunt presentes tunc resolvatur aqua dulcis cum eis que
administrantur ex eis ex medicinis et de cognatione ipsius
ea que sunt sicut baurach et sulphur et alusnen. et
sinapis et calx et species alie note que in omnibus
eis non malum. Et oportet quidem ut iste aque obviant
ventri hominum ascliti. et tympanite et yposarcam toti
corpori. ydropisis autem calida que est sequens apa calidam
aut sequens conferentem calidam sine apate propter debilita-
tem virtutis stomachi cum fugiunt hanc speciem ydropisis ex
cum dubio rubedo aque. Quicquid est propter eorum sumi
in inmo in interim in ea sine relaxis sigonibus. Deinde
curatur. Et oportet ut deveniant isti duo simul medici-
nas calidas omnino qui adducunt icteritiam. et adducunt ieg-
ne immo est in eis timor magnus. Et non oportet ut at-
tendatur illud quod dicitur quod ydropisis non sanatur nisi cum
medicinis calidis. Consultacio ei sicut illud quod attes-
tatur et experti sunt ut avenimus nos et qui fuerunt
ante nos apud curationem suam et confert calorem cum in-
frigidatione. Et ego quidem vidi mulierem quam ydro-
pisis attinuit. et magnificata est super eam et mora-
ta est secundum pluralitatem temporis tam maximam quam eius re-
latio est possibile incredibilis et sanata est. Et prohibuit
se ipsam. et apparuit sibi hoc regimine. Et cum hoc est oportet
ut attendas latus aquositatis cum egritudine. Nam
si tu consideraveris latus febris tamen erit timorosum. et
si consideraveris latus aquositatis tamen erit error.
Oportet ergo ut tu coniungas inter duo regimina cum sua-
litate. Et intende tamen in eis quod equatur et resistit in
centra. Et scias quod quando tu studes in sanatione ydro-
pisim. et apa et febris simul sunt non est possibile.
Et regimen melius est ut administres aquam solatri
et aquam alkekengi. et aquam apii. et aquam cor-
dumeni. et aquam atanaxaton. et est aliquid a-
mara. Et oportet ut misceatur cum istis aliquid de laca
et casio et reubarbaro cum muro bolalis carnis. Et
ut administres in aqua necessitates illud quod possumus
in ordine patro de solutivis de mezereon et aliis
Et oportet ut attendas illud quod dixit. G. in cura ydro-
pisis. calidam ydropisim huius et de sepsimus
illud suis dictionibus. Inquit G. illud quo prohibui se
in cura mea in ydropisi ascliti cum calitate
et virtute debili sine hoc. Cibavi illum carne edi.

cicari et carne alcobugi et alcabir et alcaiugi
et silibus exaudibus et pane bisan et infrondatis. et
almosis et halhulez et lenibus cum aceto facto ex
eis alcatio citrino. Et concessi illos ei post confusionem
cum vrinis. Et non concessi ei ut uteretur vino omnino
in tempore quo interim medicinam ei tribuere nolui. Et in illo
cum die prohibui ut uteretur alikegi cum medicinam et
post ipsam et non intricaretur fiunt sitis ipsius. Et post
cepi ei ut comederet illa cum aceto medie forti
tudinis. Et solum ipsum cum hac decoctione. Recipe. iiii.
violarum citrinorum. ℥. vii. succi eius. ℥. iiii. libre ab
sinthii. ℥. ii. libre eupatorii. ℥. ii. endivie reten
nis bitterari. spice aromatice. ℥. ii. seis endivie
℥. ii. rosarum. ℥. ii. decoquantur in libris aque donec red
deant ad duas libras et spargatur in ipsam pondus ℥. x.
zuccari et bibatur. Et iterum cum istis pillis. Recipe. lac
sebran et zuccari quantum ipsum congelavi ipsum et dedi
ipsius cum cibo suo. Et quoque coagulavi ipsum cum
lacte ficui et dedi ex eo duo cicra aut tria. Et de
di ei iterum post illud rob deagista et acetula. Et
feci emplastrum cum ipsius cum fico et cum granis cucudys
et mezereon infuso in aceto. Et exepithiatibus su
per ventrem est illud quod. Recipe. luti armenii et aque et fari
nam ordei et mirhe. et stercus vulturini et fimum ca
prinum et cineres quercus et lunus et infusione lateribus lavan
dis et sulphur et omnia sunt cum aceto. Et cum epi et
faciebant emplastra quae recipiunt sandalos quoque
ponebam emplastrum de sandalis super epar et resolutam
super simile et ventrem. Et quoque solum cum et cum syru
po. iiii. post super infudi ipso mezereon et tamariscum. aut
dissolui ipso lac asebran. Et concessi ei de ficubus
ficus siccas et amigdalas et zucaron. Et precepi ei
tollerare sitim. Et quando superfluit ipso permiscui
iuleb et dedi ei ipsum. Et quando contrivi folia alme
zerion et permiscui cum melle ficui et dedi ex eis
ipsi cum comestione et post eam. Et ad ultimum non
dimisi cum die uno absque expulsione. his ut vbi
eius. Cibus autem huiusmodi ydropisim oportet sit paucus
et semel in die. Et si possibile est eis ut abstineant a
pane etiam propter suam viscositatem et suam opilationem
faciunt et sit contenti pane ordei cum seibus. Et
si necessarius fuerit oportet ut sit panis de furno bisancie
coctus et siccatus ut non sit azimus et sit ex frumento
Et sunt quidem homines qui ideo ponunt farinam
ciceris. et sit eorum unctio siccus extali qualis est olim
onfacinum. Et ex cibis eorum est olim de seibus et al
mufemati quod est conveniens eis et ius galline est
iuvativum eis. ipsum ei addatur ad putrefactionem rec
tificat convenienter epis. Et cibus quod faciunt spiam ex
olivis et nucibus et aliis. Et oportet ut sint vina eorum
aqua ciceris et ius alacmebir et gallinarum et gal
line et propter cum bilva almeduneca. Et sunt carnes
quos sumunt carnes avium leues sicut adurugi et
alaubugi et asefer et alfinder et alcamabir et car
nes alcata et carnes algazel et eorum et prior
pisciu vbiuranciu et acuto et timasinorum. Et cum
ro nisi est eis bona valde quoniam ipsa quando superfluit insi
Et eorum olera sunt sicut apium et siela et bita indica
et endivia et fumus terre et paretarum desumach et porri
et ruta et folia caru et calamintum et allia et cappari
et sinapis et gramina omnia nocent eis propter patientibus
tympaniam. oportet edulle autem fistica et avellane et ami
gdale. Et quoque conveniunt eis in bona furtuna
dactuli et uve passe. Et de fructibus recentibus non
conveniunt eis omnino nisi granata dulcia. vino autem
non appropinquet cellam huius ydropisim. vinum huius
ydropisim frigidam oportet ut non bibat ex eo nisi subtile
antiquum parum non cum est ieiunus sed super cibum immo
post horam et cum scit descensionem cibi a stomacho. Clisteria

et suppositoria sunt ista. Clisteria ei sunt facta ex aquis
excepientibus aquositatem cum eis quae sunt sicut syrupus
acetosus et silia. Collirium bonum extrahens aquam
Recipe. seminis urtice. v. mnos granorum almedenaci
xxx. mnos agarici. bauria. vii. corticum eius. dur
bunnec. xxx. misceantur cum medulla panis et ad
ministretur collirium et sumatur ex eo. vi. karates. aut
vii. De diureticis autem faciendum est quod omnia diuretica
cum conferunt eis. Et ex eis quae sunt illis bona est
medicina provocans urinam quod. Recipe. urtice beni
tes. vii. albi nigri tamarci bekengi. diurbinni
. i. spice indice. ℥. ii. permisceantur et sumatur. Cuius
pondus sit. i. aureus cum syrupo alafemati. Aliud pro
vocans urinam. Recipe. xilobalsami et spice et cassie
et cinnami et radicis lilii et ypiam et florum squinanti et
amigdale. Basilicon et lucerbie et amoi et semen
on. et est species apii cum petroselino et petroselli. et est semen
apii montani et calamum aromaticum et piperis. et be
kengi et siseleos et est amiden ro manum omnium ana
℥. ii. misceantur omnia. et dosis eius sit aurei. ii. Cu

S

Si adites vtes ra ydropisis yposarce

Si curatione ydropisis yposarce scito et
cum hiis iam diximus in capitulo ydropisis ascitis omni
annes convenientes ad curationes yposarce. Et ista
quidem quoque accidit necessitas flobotomie si fuerit cum re
tentione sanguinis menstrui aut emorroydarum. Et
fiunt illic signa repletionis. In flobotomia cum te
cuit ablatio post fortitudinis extinguentis. Et flobotomia
quidem vehementius est proportionalis yposarce quam
asciti. Et lenitivus ventris est conveniens. Et qui
est cum yposarca febris non timetur solo ventre et cura
cum flobotomia in medicine dum non removetur. Et
tuxi desebren et potationem eorum sum quod vehementium
in casu ascitis vehementius sunt convenientes ypo
sarce quia reliquis speciebus ydropisis valde non
gradus oportet ut retentio fiat immo oportet ut solvatur semper
et si non cum alio saltim cum medicina temperata. Et
confert vomitus et confert gargarisma mundificativa
cerebri. et confert solo ventris. Et quod melior est. est
illa quae est cum pillis de turbith. Et ydropisi
quidem propter yposarce adest exercitium incipiens
primum resupinando deinde incedendo super dorsum
animalis post ea resupinus. ambulando paulatim super terram
leuem arenosam et associatur ei qui absterget sudo
rem ut oppilet resudationem prima ascendi. Et prouei
at post exercitium ad calefactionem propter solis quoniam ipse for
tis supplicatis. Et qui vehementius fit calidus
sol caveat capud ut non adveniat ei egritudo ce
rebralis et discoperiantur reliqua membra omnia. Et sit
lectus eorum arena si invenitur et cum pulvinis post eis
Cuique provocatur abeo sudor abstergatur et iungitur
cum eis quae sunt sicut olim cucumeris asinini et silla. Et
caveatur flatus ventorum frigidorum. Et oportet ut bibat
dialacca et diacurcuma et athelekengi et. Et
administrentur diuretica post cum et solutiva in quibus
est subtiliatio et exsiccatio. Et ex eis sunt trociscus de eu
patorio cum nimpo in aqua radicum et in syrupo a
cetoso cum seminibus. cum sit calidus medicinarum sing
ularum in asciti conferens in omnibus istis ita quod sapi
nia costus et almezerion et euforbium. Et de
coctio nimpi vivativa est valde. Et si decoquatur
sola sine quantitate quod ex ea rubeat aqua. de
in sumatur pondus ℥. iii. de nimpo et bibatur
de illa aqua de super. Et sumantur ipsum et
cimeos et sal atabarget et cimini. In illa ac
que fit acum calla oportet ut flobotomia fiat ut egredi
atur virus malum et provocatur. Si autem sudor pro
cedat rectificat compositionem epis. Phar quod reddu
catur exitur ad inflationem ad convenientem naturalem. Et

esula

i. borrago

cura ydropisis yposarce

cibatis ypo sarce frige et calide 7 tolleraco
sitis eius est sic iasclin frigida 7 calida ipsa. Cu
ra ydropisis tympanitis
Cum non iam ratione eius ... est ut euacuet huior huius ... si ipsa est propter retentionem eius. Et ut conforte
tur stomachus si fuit cum ipsius debilitas 7 tem
peretur epar cum epithimatibus alius ita ut non
superfluat eius vaporatio. Et stomaca que
non ingreditur in hoc capitulo in mixtum. immo me
lius est ut soluatur natura cum facilitate. Et
oportet ut non adsit multiplicatio solutionum. Et
oportet ut administrentur clisteria sed non sit sup
fluitas in eis. superfluitas enim in eis adducit
ad generationem vaporum plurimorum. deinde administran
tur fricatio et euacuationem 7 soluentia uen
tositates. Et fricetur venter eius cum alleis
malaxatis 7 vaporetur cum milio et furfure
si confert ei. Et similiter pillule ebibite 7 suppositoria.
Et quia necessarium est ponere uentosas eua
cuantes super ventrem eius multotiens. Et oportet ut ali
enetur gummi 7 olera 7 lac 7 fructus recentes.
Et si fuit tympanites ex nigligentia oppilationis cali
de oportebit ut imponantur dentur que sunt sicut aqua
feniculi 7 apii 7 mellilotum 7 camomille 7 ebu
lorum. Et si fuit ydropisis tympanites ex ma
licia complexionis frigide oportebit ut imponatur dentur cimi
ni et anisi et castoreum et ameos 7 masti
ce et cinamomi et thus semper. Et confert ei con
fectio de aceto cum nigella dicta in antidotario.
Et iterum ameos 7 ammeos 7 cimini 7 sal
gabarzet. Suppositorium de cimino 7 baurach
7 folia rute 7 fiat ex eis collirium. Et ex elec
tuariis olim rutaceum ipsum solum aut cum baur
ach est resolutiuum ventositatis. De doloribus ypo
condriorum.
In ypocondriis eueniunt dolores mordicatiui 7 extensiui uen
tosi et alii. Et quia fuit propter calorem epatis. et mul
totiens fuit cum dyafragmatis. Et quia fuit
cum splenis. Et quia fuit cum apostematis in menbris
carnosis que accidunt in eis 7 non est timor
in eis. Et quia accidit illud in febribus 7 multotiens
currit in eis. Si autem non fuit dolor aut fuit
dolor parvus ad superiora tendens 7 humor decli
nis ad partes capitis cadet crisis illic. Et si
fuit cum dolore et punctura. aut declinis ad sini
strum et ad inguina aut ad dorsum alkatin tunc
fit crisis cum solutione ventris. aut provocatione
urine. Et quia tendunt ypocondria 7 inflantur
ventositatem sequitur malicia, quoniam
aut apparet insensate. Et tensio quidem ypo
condriorum multiplicatur in febribus pestilentialibus.

Fen .xv. de anothomia fellis et splenis et yctericia.

Fel est cistis pendens a beneplaciter ad partem stomachi extenditur una
nervosa. et habet orificium a de
par. et in ipso meatus attrahens
humorem subtilem convenientem ei et coleram citri
nam. Et continuatur meatus iste cum ipso epar
et venis in quibus generatur sanguis. Et simi
liter intra plurimum quamvis sit in capitulo pro
ditur alius eius extremitatem 7 habet orificium
et meatum ad partem stomachi 7 intestinorum in quibus man
dat ad partes eorum superfluitate colerice. sicut
quod diximus in libro primo. Et huius quidem
meatus continuatur cum duodeno et aliquando continu
atur res per araeos cum fundo stomachi. Et aliquando ac
cidit res contrarius 7 provenit maior continuatur
cum vase curso ad fundum stomachi 7 minor ad duode
num. Et in pluribus hominibus est meatus unus conti
nuus cum duodeno in capitulo non est simile sug
gentis colam Primus in capitulo est simile uesi
ce in uesica. Et de consuetudine quidem medicorum
antiquorum fuit nominare fel kistim minorem
sicut de consuetudine eorum fuit nominare uesicam
kistim maiorem. Et iuvamentis in tandem eo
colam non est in mundificatione epatis a superflu
itatibus spumosis et iterum calefactio eius
sicut accensio subnase 7 subtiliatio sanguinis
7 resolutio superfluitatum 7 cum mordicatione egestionis
7 mundificatione intestinorum 7 constrictione
eius quod mollificatur de lacerto inferiori eius.
Et non fuit creata in pluribus fellis una ad stomachum
ut lauaretur humiditates cum colera sic lauat
sicut lauatur humiditates intestinorum non quia stomachum
lederetur per illas 7 puniretur nauseam 7 corrumperet
digestionem in ipso per illud quod miscetur cibo de humore
illo. Et aduenit quoniam ex uena pulsatili 7 in
uo qui continuatur cum eo sunt duo ramuli valde
parui. Et fel quidem sicut uesica urine habet tu
nicam compositam ex stratibus villorum omnibus. Et quia
non attrahit fel colam. aut attrahit sed non
complete euenit ab ea nocumenta. Colera ei
enim retinetur super fel facit possidere apparatum
epatis 7 yctericiam. Et quia putrefit 7 facit ac
cidere febres malas. Et quia currit ad
menbra urine cum superfluitate ulcerat. Et quia
currit ad menbrum aliquod accidunt erisipila et
formica. Et quia spargitur in corpore toto qui
etiam absque ebullitione accidit yctericia. Et quia cur
rit a felle ad intestina cum superfluitate fac
mouetur solutione ventris colericam et incuriam.
Splen quidem est cauata anothomia sp
lenis. locum fecis sanguinis et lenis. Et loca
ad iusticiores eius. 7 sunt multa naturalis 7 accidenta
lis. Et inest ei proprietas quedam 7 uirtus ei
resistendi cordi in ex latere 7 epati 7 felli ex latere
Cumque trahit turbiditatem sanguinis digerit
ipsum et quod accessit aut fit ponticum 7 fit con
ueniens ad commouendum os stomachi 7 expandum
ipsum et expandum caliditate eius mandat eam ad
ipsum in uena magna. Et quia debilitatur
splen. a mundificatione epatis 7 que sequitur
ipsum ex melancolia accidunt in corpore egritudines mul
te. scilicet excrementa et nauarum 7 elefancia. et
impetigine et lentiginibus nigris 7 morfea
nigra immo multa et lepra 7 reliquis. Et
quia debilitatur a bono uentre illud quod oportet exire
de melancolia ab ipso. oportet ut fiat magnus 7 mag
inficetur et apostemetur. 7 ut non sit eius ge
neratur de melancolia locus in ipso. et ut remaneat
in quo commouet os stomachi. et quia mandat eam
cum superfluitate forma fit fames. et si fuit
acetosa et non fuit superflua tunc facit uo
mitum et facit nauseam. et quia facit accidere
in intestinis excoriationem melancoliam mortiferam
et cum ingrossatur splen accidit fit cor 7 accidit fit
epar. et est magis necessarius epati. Et quia adhuc
est multa in splene declinatio ad acetositatem
temperatam. Et quia effundit plurimum ab hora
bilis ad stomachum 7 facit accidere nociuum melancoliam
7 quia est ei prodius 7 accidit ex ea sicut iussio stomachi.
Cum multiplicatur euacuatio melancolie 7 non est illic
febris tunc est propter debilitatem retentiue aut
fortitudinem expulsiue. 7 quando multiplicatur
eius retentio est tunc eius contrarium. Et splen quidem
est membrum longum linguosum coniunctum cum stomacho
a sinistro suo usque retro et est dorsum attra
hens multas cum collo continuatus cum conca
uitate epatis continuatur collum fellis 7 expel
lit ipsum cum collo orto ex interiore eius. et eius
continuatus sequitur stomachum. et gibbositas ipsius
sequitur costas. et eius suspensio cum costis
non est cum ligamentis pluribus fortibus immo cum
paucis mollesiis ingrossatis cum panniculis
costarum. et ob hoc latent continuatur cum uenis
quietis 7 pulsatilis. et latus eius concauum si
ficiale uenit super epar et stomachum uena iecinaria
tum cum unoquoque eorum 7 in ipso est suspensio in eis
sustentatur ipsum a siphach costarum ex duabus

cinnis cum ramis qui ipso separant mesa pli
bz mis per quantitatis interitibus splenem et gi
bi. Et in splene quidem sunt vene pulsati
les et non pulsatiles plurime in quibus sanguis
digeritur et assimilatur sibi ipsi. Deinde expellit sup
fluitas ipsius. Et corpus eius est raru ut facile
recipiat superfluitates melancolicas que ipsum ingre
diuntur. Et regit ipsum panniculus ortus ex siphac
et tangit dyafragma cum illius quamvis sit pannicu
lus dyafragmatis et ex siphac. De yctericia

Ycterina est alteratio cutis citrina rubea
coloris corporis secunda ad citrinitatem tendens
aut nigredinem propter cursum humoris citrini et nig
ri ad cutem. Et quia sequitur ipsum sine purificatio
ne que si ei associaretur faceret accidentem cum ea
citrina et quartana nigra. Et cum citrine sim
pliciter est ex parte epatis et ex parte fellis. Et cum
nigre est ex splene. Et quia accidit ut sit ex epate
Et quia accidit ut sit cum citrine et nigre similiter ipsa que
omnis corporis. Loquamur ergo primo de yctericia
citrina. Et dicimus quod yctericia citrina aut fit propter
multitudinem generationis colere citrine aut propter prohibi
tionem evacuationis eius. Et multitudo eius quod gene
ratur extra aut propter membrum generans ipsum aut
propter materiam aqua generatur aut propter causas exter
nas. Et membrum quidem generans ipsam in na
tura est epar. Nam cum ipsum valde calefit propter causas cale
facientes scilicet aut propter apostema ipsius aut inmaturam
colere aut propter opilationem retinentem colera a
felle aut propter caliditatem complexionis calide et calefit
complexio epatis valde facit coleram secundum quod scimus
in loco suo. Generans vero ipsam non in natura est totum
corpus. Nam cum ipsum superflue calefit convertitur
quod in ipso est ex sanguine ad coleram. Et materia sunt
cibi. Certum sunt ex genere eorum a quibus generatur cola
aut propter caliditatem ipsorum aut propter velocitatem conver
sionis cum acuitate mixta calido vel evacuant
agitationem colere plurime. Cause autem extrinsece sunt
sicut caliditas extrinseca dominans super ipsum et
spissa et propter tamen que est sicut morsus generati
aut serpentis. Aut percussio vespe cruce aut
punctura pediculi multum. Et quia fugiunt
calem ebibite sicut fel leopardi et vipe cum
sint talis quod non interficiunt et venenum secundum quod
plurimum apparet subito. Et in yctericia quidem que
fit propter multitudinem colere quia fit eius sparsio
ex ipsa propter vehementiam motionis eius super sanguinem.
Et quia est secundum similitudinem expulsionis nature et est
yctericia critica. Et hec multitudo accidit quia ut ge
neratur subito. Et quia generatur paulatim et indi
get aliquibus quibus quod generatur non resolvitur aut
propter spissitudinem cutis aut propter grossitiem materie
Et propter has duas causas fit yctericia cum omnis
nerum nisi septentrionales in estate frigida et
contrahitur sudor consuetus. Et multitudo
generationis colere quia est in epate et quia est in cor
pore secundum quod scimus et est propter apostema calida ubi
cumque sint propter illud quod alteratur de natura ad cali
ditatem quare multiplicatio fit generationis colere. Accidit
ergo hyctericia cum caliditate apostematum callorum propterea
quod alterantur omnes quamvis quia accidit illud
secundum similitudinem opilationis et prohibitione evacuationis
Et frigida sunt dignioria ad generandum coleram
nigram. Hec ergo est illa que fit propter multitudinem. Fac
ta autem propter privationem evacuationis aut est privatio
ab epate aut a felle aut ab intestinis et renibus aliis.
Et que non evacuatur ab epate aut est cum iam genere aut
mixtus. Et cum que est in magene est debilitas vir
tutis separantis aut debilitas virtutis expul
sive. Et cum que est mixtus est opilatio meatus aut
eius quod est inter epar et meatum. Et huius quidem
generis est illa que generatur ab apostemate epatis calido
et duro. Et huius generis est yctericia que est cum fri
gore propter debilitatem epatis quare constringit eius
meatus. Et illa que est ex coartatione etiam

et reliquis causis opilationis. Et scias quod que provenit
opilatio retinens coleram ipsius in quantitate locorum sic
epatis et fellis. Oportet ut ex ea fit epar calidius quam
est et generet et plus quam ea que generat in dispositione sa
nitatis. Facta autem cum felle aut est propter debilitatem
eius ab attractione ex epate precipue cum est cum debi
litate epatis a separatione et expulsione aut propter
vehementiam virtutis sue attractionis et implet
ipsum valde mox una et non capit ipsum propter illud
quod ipsum replevit et extendit ipsum. Deinde cadit vir
tus eius et non trahit aut propter causam opilationis ime
atum eius ad intestina. Et quia fit illa opilatio propter
ea quod vehementer retinetur in ipso illud quod ad ipsum
currit de colera subito propter multitudinem generationis aut
vehementiam expulsionis epatis aut attractionis
fellis quare cooperit orificium meatus ex eo quod reti
net. Et cum hoc virtus alia debilitatur. Et quia
fit propter reliquas causas opilationis et illa que est in colica
fit propter ea quod humor viscosus glutinat sicut me
atus quare colera non effunditur ad intestina. Et hec
est illa cuius causa est colica immo sunt ambe similiter coinci
dentes in una et est opilatio pertinens que provenit ad me
atum fellis antiquia accidit colica. Est cum yctericia
ricia que cum et prohibitur effundi coleram ad
intestina et abluere ea postquam ergo hec sunt prohi
bita ad hoc ut effunderetur ad intestina non fuerunt
abluta et multiplicate fuerunt in eis humiditates et
commovetur coleram et accidit ut colera redundet ad
corpus quare commovit yctericiam. Et ibi quidem opi
latione in meatu epatis ad fel aut in meatu fel
lis ad intestina que est ex incarnatione aut potio non
separatur sanitas. Facta quoque ab intestinis est illa
quod quidem existimat quod quia accidit ut aggreget i
intestinis et proprie colon colera plurima que iam effu
sa fuit ad eam et non egreditur ab eis propter causam resol
ventem quare non invenit colera que est in felle locum in quo
evacuetur quamvis meatus sit apertus. Et hoc val
de parum fit. Et quidam loquuntur quod colera que multi
plicatur et colligitur in intestino exhibet se ipsum et
alia non accidit sensum ut destruatur aut expul
sive ut cadat. Yctericia autem nigra splenetica ipsa
in modis sue generationis est secundum yctericiam colericam
in quantum eius generatio est propter opilationem utriusque
meatuum et in quantum eius generatio est propter debilitatem
virtutum et fortitudinem quarundam earum. Accidit ye
ctericia nigra epatica quia est propter vehementiam
caliditatis epatis et adurit sanguinem ducendo ipsum
ad nigredinem et facit multiplicare melancoliam in corpore
Quod si ipsum invenit ex splene et meatum ad com
plendum ipsum. Et quia est propter vehementiam frigiditatis
eius quare propter ipsam conturbatur sanguis et nigrescit. Et
quia est illud frigus cum siccitate. Et quia est cum hu
miditate. Et quia est propter apostema frigida dura yctericia
non nigra que est cum coloris totius aut est propter vehementiam
caliditatis coloris totius et adurit sanguinem faciens
ad nigrum aut propter vehementiam frigiditatis et congelat
ipsum et denigrat eum. Et omnis yctericia citrina aut
nigra que est propter corpus totum est cum venarum percussa
non in toto corpore et est corruptio conversionis sanguinis
ad naturam ydropisis ypocastrice sicut quamvis non
sit illic corruptio apparens in epate immo sit in eis
enim. Et est quidem possibile ut dimittas et scias quod
yctericia nigra quia fit propter multitudinem et quia fit propter
retentionem et secundum quod dictum est in citrina. Et quia ag
gregantur utrique yctericie similiter aut quia colera et cum quod ipsi
gignitur ex sanguine accidit adustio et fit nig
gnisceret et ex humoribus aut quia iuxta lateribus
et comprimuntur ambo humores aut quia iuxta latribus
sive nocumenti scilicet latere epatis et colere et latere sple
nis. Et iam existimaverunt quidam quod colera accidit
subito et melancolia non accidit subito. Et fuit eorum
intentio ad hoc quod cum generatio colere est fortior cum ge
neratio melancolie et melancolia generatur paulatim et
non est ita et quamvis sit plurimum sicut quod ipsi dixe
runt. Et quia accidit ut sit yctericia nigra cum suo
egritudinem splenis et quia similiter eis cum non terminatur

Est cum yctericia que
que fit cum colica et
non est cum ea colica.

Nota.

Nota.

Nota.

no^a bn.

na tendens ad ptē expulsionis ꝓpter quam nominaā
Et plurimus quidē huius yctericie citrine accidit
constrictio nārum eorum ꝓpter retentionem excrementi in
ordinatum que cum sentiunt et nullo qui hyctericiā
ht̄ fetorem nō curat nisi resolvitur eius materia ē ti
mor. Et pluribus eorum associatur morbus subita. Re
liqua autem species sunt yctericie epatice quē ē ab apa
te et est illa quod dixit y. Et dixit cum epe ē yc
tericius durum tunc illud ē signum mala. Et y.
quidem iam dixit in quibusdam quod ad ipsum referunt
quod yctericie ē species mala in iuria pacientis
quia ē similitudo lepre et est cum ea ꝓfunditio i
uentris et febris et tremor debilis et ē debili
tas in locucione ex liquefactione. Et ista infiat
usque ad xiiii. diem. Signa causarum yctericie
citrine sunt.

Sig^a ca^x yc-
tericie citrine.

Scias quod in pluribus yctericijs citrine sunt
citrina et nigra tingitur urina. Et quā
to urina est plus citrina est acucior et mag'
significativa sanitatis epatis et virtutis ipsius
Facte autem amaliciā complexionis calide in epate signa sunt
signa nota sine sunt signa illa cum signis
apparentium calorem aut non cum non albescat cum ea
egestio ea albedine quia ht̄ inopilativa immo
quoniam tingitur plus et non sentitur gravitas que sen
titur in opilativa et minorat appetitus et multi
plicatur sitis et exsiccatur corpus et rubescat
corpus urina et cito fit subito. Et si fuerit cum ve
hemencia caliditatis complexionis colera in felle et in
flatio eius in ea. tunc signa eius erunt assidua
cio citrinitatis coloris totius et magnitudo faciei so
lius et albificacio lingue et arsuctio et constrictio ven
tris quod colera vehementer exsiccat feces et albedo v
rine et subtilitas ipsius in dispositionibus ꝓpter retentionem
colere in corpore absque expulsione deinde vehemen
cia citrinitatis eius deinde magnitudo et grossicies
eius et vehementia fetoris odoris eius in fine
Verum facta amalicia complexionis calide in corde toto ē ut
sit corpus totum calidum tactus. Et in ipso sit pruritus
et sit appetitus parvus cum attestatione gustus et dul
cis et sit egestio ꝓ urina consueta recedens ad similitudinem
et similiter urina. Et ut veniat senciant calorem valde
alteratum coloris et non sit cum albedine et gravitate
patiuntur epatis et fellis sicut ē in dispositione opilative
immo magis ē egestio tincta et corpus leve et non
apparet epar aliquo signorum eius singulari ei
et non fit subito sicut ē que causarum species opilative
Quod si fuerit ꝓpter apostema calidum aut durum scies sig^a
eius ex eis que dicta sunt. Ex opilative autem si
gnis inseparabilibus sunt albificacio in pluribus ho
ris. aut paucitas citrinitatis eius et vehemen
cia citrinitatis urine in colore suo et gravedo yn
muruch et latere dextro et dolor et inflacio apud
cibum et pruritus in corpore toto et lenitas sompni
super latus sinistrum. Verum ex colera eius non al
bificatur cum ea egestio subito vehementi de albacio
ne albificatur ergo egestio in primis deinde accidit yc
tericia. Et cum epatica non albificatur egestio nisi condaturum
fel cum tunc similiter in quod in ea est de colera paulatim
usque quo erumpat. Et similiter albificatur egestio paulati
ti usque quo compleatur albitudo eius iam apparet
yctericia. Et quando cadit opilacio in meatu quē ē in fel
le ad intestina et non ē in compositionibus epatis nocumen
tum patitur neque in thorum non possunt ledi ex ea ex rete
ntione colere in ipso in venientis viam cum fel fit
plenum tunc est amaritudo oris vehemencior
et sitis fortis. Et colera quidem plurimum commovet
coliciam cum associatur ei secundum modum quod iam.
Et illarum ex opilativa cuius causa ē frigus cum con
strictio significat dictis pertinet. Et ex summa causarum
ē dispositio corporis totius. Si autem causa eius ē humor
grossus significat ipsum regimen precedens. Quod si fiet
causa fuerit nascencia in ea aliquid cum in comunicacio
significabit ipsam assiduacio yctericie et assiduacio
signorum opilationis et precedens nascencia admis
tionis apostematorum exclusionibus et aliis. Et in illa

in qua causa est debilitas virtutis expulsive ep
atis aut dissolutive non ē est tinctura urine ve
hemens valde sicut ē in opilativa in dispositione
qua sunt virtus discretiva et expulsiva fortes
et non albificatur egestio penitus et non sentitur gra
vitas que ē ex opilatione et inveniuntur in reliquis op
erationibus epatis et quoniam associatur ei egestio sanguino
lenta et signa debilitatis epatis. Et illa in qua
ē causa debilitas virtutis fellis ē cum nausia ve
hementi et amaritudine absque gravitate et ē gravitas
eius paulatim et tinctura in egestione ē inter albe
dinem et citrinitatem. sed ē in urina fortis valde yc
tericia. cum non est illic debilitas virtutis epatis
expulsivarum. Quidam autem existimaverunt quod
illa que est ex felle cum rectificatione epatis. v
rina est secundum colorem suum et dispositiones sua
naturales et hoc ē impossibile. Epar namque semper expel
lit coleram in primis ad fel. Quod si non fuerit tunc
adiuriam et prohibet ipsam penetrare in sangu^e
quantum potest. Verum qui inculpatur remanere v
rine albe cum yctericia aut parum tincta ē deinde
et magis timendum quod cadat hydropis causarum in dispositi
quando significat quod opilacio est ex frigore. Venenositatem
aut significat morsus si ē ab animali. Sed si ē a veneno
significat ipsum precedens sanitas et bonitas humorum
et adveniens ipsius subito absque alteracione egestionis ad
albedinem. Eius vero quē critica est signa sunt
quando ipsa fit in egritudinibus acutis bonitatibus crises pre
et sunt cum ea signa alia crisis. sicut nausia et sub
versio stomachi et vomitus coleracus et vehemencia vi
giliarum et sitis et paucitas appetitus cibi. et
amaritudo oris et paucitas anhelitus et siccitas
ventris. Et critica quidem significat crisis causa. Sed bo
nitas et malicia iudicatur cum significationibus ulcera
tionibus quando ad in diebus dicuntur in capitulo suo. Et pul
sus quidem in yctericia citrina in pluribus dispositionibus est
parvus ꝓpter debilitatem virtutis sed non ē vehemens
quoniam colera ē levius calida. sed ē durus ꝓpter vehe
menciam siccitatis. Et non est illius velox quando
virtus non ē cum illa fortitudine ꝓpter maliciam
complexionis. Et cum yctericia quidem citrina multociens eg
reditur sudor citrinus. Signa yctericie nigre.

Nigra quidem a splene solum significat quando non ē
citrina deinde fit nigra. Citrina enim non fit a spl
ene omnino sed nigra quoniam fit ex epate. Verum nigra sple
netica vel venenosa ē nigrior omnis. Et separant
ea signa duricie in splene et magnitudo eius
et dolores eius qui sunt in sinistro latere et quod quoniam
sunt egestio et urina in ea nigra. Et quoniam egreditur in egestio
ne fex nigra. et hoc est signum forte. Et quoniam
salivatur ista cum non est in epate nocumentum adveniens
super fluxum. Et cum non sanus eius significat quod yctericia
a est splenetica. Et inde yctericia in muruch quan
do ē ex extensione cum dolore et gravedine. sed plurimum
non ē constrictio. et quoniam non est ita ē significat mala. Et
cum ea malicia aere et estivat et parvus significatum.
Et quoniam egestio cum ea sudor nigra. Et secundum ꝓpter
opilationem in meatibus significant gravitas vehemens
et constrictio dominendi super latus sinistrum.
Et cum fit ꝓpter apostema calidum durum sunt signa eius
Et cum fit ꝓpter debilitatem non ē gravitas. Quod si fu
erit debilitas epatis significant ipsum signa eius
Et fiunt ex epate significat quod nocumenta pertinent oppo
rtunt in epate. et splen ē salvus cum in eo non cum
cum eo nocumentum fuerit epatis, faciencia in illa
et non ē magnitudo precedens sunt in splenetica et signa
ipsam nocumentum in totum. Et si fuerit corrupcio
ex latere caliditatis et siccitatis erit magnitudo ad
citrinitatem declivis. Et si fuerit ex latere cali^t
et humiditatis erit illic citrinitas quedam. Et si fu
erit ex latere frigiditatis et siccitatis et frigiditas erit do
minans erit ad nigredinem cum siccitate declinis erit
ad nigredinem. Et si fuerit ex latere frigiditatis et hu
miditatis humiditate vincente erit ad citrinitatem
quidam et superat. Et si fuerit frigidus vincens erit

ad mundificandum. Splenetice non coloratur urina est.

Scias quod in curatione ulcerum vesice ad duas res tenditur. **Cura ulcerum vesice capitulum.** Quarum una est ut removeatur vehementia ipsi cum eo quod resolvit ipsam acuitatem et abscindo cum medicis solutionis convenientibus mundificationem ulcerum. Et fricatur ad eam et abscindit eam. Et est autem rectificatio coniunctionis aut consolidationis vel cum curatione regiminis apparatis. aut apertis oppilationibus aut cum phlebotomia basilice aut saluatelle aut venarum que sunt sub lingua, exceptis que nominavimus quidem. Et si non fuerit illud, tunc ventosatione super locum epatis sub spatula dextra. aut fundes in spatio quod est sub costis aut emittes cum solutione ventris evacuationem. Et evacuatio cum vomitu. Nam ipse est iuvamentum in vesica. Verum in curatione nocumentum venarum abscissio earum est melius quod ... proprie quod est in urina occupatio fiat primo. Et vesicae quidem cuius cura est curatio consolidationis ... cum lacte cum confectione que aliquam currit post ebibita et comesta et que sunt ex ambobus cura est sicut illic in ptisana sanguinea et colica cum confectione amilum in potu ubi sanguis currit per ... sicut ex basilica. Sed colere per solutionem necessariam cum eis que sunt sicut mirobolani citrini et sic cum seri in lacte acetoso coagulato et ad ultimum cum solutivis colerum aut speciebus aqua casei factis fortibus cum mirobolanis et seri cum simili. De sepias aqua casei bona. Post lactis caprini tenetur et dissolvatur in igne in lacte hora una de tri colere et dimittatur lac ut coaguletur in nocte. Deinde coletur et acceptur sua et accipiatur aque ... eius et proiciatur super ipsam ad mellis autem zuccari et salis indi pondus ʒ. ii. Et si minus ipsam fuerit forciorem pone in ea scammonee. danich. i. et bibatur ex ea secundum mensuram quod tollerentur tribus diebus. Et ex eis que coniungunt mundificationem vesice cum coniunctione matricis per solutionem necessariam est ut sumantur aque foliorum nymphee ʒ. i. et cassie fistule ʒ. viiii. et seminis atriplicis. i. ʒ. et aloes danich. i. et ... danich. i. Et hoc est rectius ei quod est cum apparatione calo in epate cum in meatibus et febricitat. Et sit cum hoc aqua ordei et oleum. Et secundum quod scivisti in capitulo apparationis epatis quoniam non est in prolongatione sermonis utilitas. Cum apparuerit in matrice ex parte ea in quibus est sarcocolla et aloes et similia preter frigidis ... que sunt sicut aque cucurbite et endivie et reliquorum ex eis que scivisti. Et ad summum dum non removeretur apparatio et rectificatur dispositio non habes spem in curatione ipsius vesice. Sed si febris est et dolor est sit fortis et id est signum apparationis. Deinde est inflatio tunc est necessarium administrare alimenta sedativa et cibos infrigidantes de carne vaccina et edina et aquas fructuum et succos eorum et potum aque granatorum ... et aceto ... de carne vaccina et aceto ... de piscibus et sucos olerum frigidorum. Plurima namque ulcerum ... que sunt ex cibis cum ... eis precipue fortiorum medicinarum. Hoc autem ... rectificando coniunctionem. Et ex curis huius dispositionis est illud quod fit. sucus foliorum nymphee et sucus mori per eos equales bibatur ex eo pondus ʒ. xxx. nam ipse intendit et inflatio ipsius vesice. Et si non ... si fuerit inflatio in felle. Et confert isti lac ... cum pauco aceto et sumatur in potu ... absinthium cum aqua frigida. Et confert ut cibetur infirmus pane azimo et sale ... et endivia plurima vii. diebus. hoc enim lavat fel et removet putrefactionem eius. ... Et ... non concedatur ut bibat vinum ... et ad illud ... anis. Et ... ut deinde ... balneum. Et ... cum administratio

balneatione cum aquis frigidis et tepidis cum quibus decocte sunt medicine frigide et humide. Aqua non frigida actu et illa in qua sunt urine medicarum confortant cum pervenit ad solutionem vesice. Et ad misturam curationis epatis et fellis aliorum emplastra super ea. Et quamvis deinde in potu ... compositio ex semine citrulli et semine endivie et seminis lactuce et gummis ... cucurbite et sandali et spodio et rosis rubeis assumptis equalibus partibus pulverizentur super omnes ʒ. ii. ex eis ... camphore et fiant inde tabule et bibantur. Et ego quidem iam experimentum sum in multis eorum. Et hoc est quod ... epatis ideo quod est curatio eius cum sucis infrigidantibus super urinem et duobus sandalis et camphora ita ut sentiatur in frigidatio nimius. Ipsum enim removet vesicam et albificat urinam in diebus aliquibus. Si autem cum fuerit debilitas in epate et felle curatur cum regimine predicto in debilitate epatis. Nam cura ipsius fellis est illa cura. Ad regimen autem apparationis iam innuimus hic et complevimus sermonem in capitulo epatis. In oppilationum vero id quod dicitur de oppilatione est cura oppilationis predicte in capitulo epatis ex frigiditate et pinguedine si fuerit oppilatio in gibbositate et ex solutione necessaria si fuerit in concavitate et secundum necessitatem. Et alienetur a se omne quod constipat et exsiccat quia ... sicut calidum quod constipat meatus et oppilationem efficit fortem. Et ex eis que meliora sunt est ut permittatur eius lenificationem et humectationem deinde sequatur eam cum apertione. Et sic lenificativum quamvis calidum et humidum et quamvis frigidum et humidum quare dispositionis fiat ipsum nocivum. Et cum apertionis in fine aut incipiendo tunc ex eis que recta sunt est ut sequantur illud solvendo. Sed quod tollat ipsum secundum quod preteriit de solutione necessaria. Et scias quod ... cum incipis in solutione et non efficit ... tunc tibi necessarium uti fortibus vomitivis deinde solutivo forti. Et oportet ut des in potu medicinam sed forti tudinem. Et si fuerit oppilatio ex nascentia in aliquo non existimo quod sit ei medicina. Quidam autem dixerunt ei medicinam dixerunt sume portulace sicce et suci foliorum nymphee et aque foliorum acetose omnium secundum extimationem et fac bullire omnia simul et colentur et ponatur in eis illud quod est de suco acetose cum aliquantulo zuccari contriti. Et dixerunt in potu dare ex eo aliquid cum semine nymphee et seminis melonis excorticatis et commixtis cum quantitate aliorum coste et mirre. Et si fuerit oppilatio ex siccitate et contractione et illud est ex eis quod signat corpus tunc administrabis lenificantia ex subtiliantibus colatis sicut mucilaginis et sic ... et similia cum oleo amigdalino. Quod si oppilatio fuerit ex apparatione calida tunc cura eius erit cura ipsius. Cum ergo maturatur ... ad ... in potu diuretica sicut ... et feniculum sine timore. Et similiter adducendam solutione necessaria colarum. Et si fuerit apparatio durum et ... quo fiat ... oportebit ut intendatur intentio vesice ipsius cum eis que diximus. Et medicine quidem singulares solutive in hoc capitulo predicte sunt in capitulo oppilationis epatis. Et ex optimis bonis propriis huius capituli sunt squilla et asarum et anisi et agaricum et ea in quibus sunt cum apertione intentiones alie. Aut sumatur granorum pinee maioris ʒ. xxx. et pistaciorum emundatorum ʒ. v. et sulphuris citrini. aut ... et epithimi et seminis apii montani et ... nigri et thuris albi. Omnium ana ʒ. ii. terantur et cribellentur et sumatur ex summa eorum ʒ. i. et ... cum aqua feniculi. Ad ministretur diebus aliquibus sic. Et est sanativum et nos iam experti sumus iuvamentum ipsius. Et assimilatur ex melioribus medicinis vesice. Et debuerit scire quod ... est in qua est oppilatio in meatibus colerum. Sed ... et solutiva sunt convenientiora in eis. Et assumantur ex solutiva ex eis que sunt sicut epithimi et polipodium ponatur in eis iste medicine. De sepias bona ... gariofilorum ʒ. iiii. agarici ʒ. iii. et sucus eupatorii ʒ. iii. informentur ex eis pillule et bibatur ex eis ʒ.

i. et iterū mulcere. Et qui cronica sit ydropis
opilativa cū neruis est sumere dyacurcuma
et ariam. aut silia exeis q aperiunt cū forti
tudine. Et silr. dyalacca. Et qui est cū opilo
ne febris cū attriplices sunt boni valde
qui sunt apium et exendium. Et silr. medicina
lactuce de aqua de qua sumatur pondus ℥ ii.
cū melle. Et silr. aqua cicorie et endivie
et lactuce et mittit cū trociscis cassie fistule
cū oleo amigdalino amaro et oyla. Curatio
nes aut ydropis magis attendit intentio
egritudinis ipsius et resolutionis eius licet iecis sint
apertio opilationum et reliqua nutrimenti. alie
sunt potiones et alie sunt ablutiones et alie
sunt sternutationes. Et plurimi nutrimenti eorum
est iaculo et in fine. Et alie sunt que sunt
regimine et sic est administratio eius cū aq
fortibus. Et cum incipit ingredi migrat urina
qui est cura eius. Et cum egreditur ex balni
eo cooperiatur ut non adveniat ei frigus eius
et cornmat cooptus. Et non que sunt post bal
neum ex illis que administrant usu intus sunt
que extrahunt ex tuto ydropem. Et intus que
extrahunt ipsum quia extrahunt ipsum aut cum
solutione ventris aut cum sudore. Et melius est
ut sit sup exercitium ad laborem et sitim et prope
qui est faciens sudare potius. Et silr. post
balneum. Et illi qui sue ydropis curationem
uult cum resolutione nocent frigus et sepe
on n uelit postea resistere intus calore et agitu
re eam sicut sumit ipsum pip demi post illud
fecit in aqua frigida. Et dixit quod pacientes ydr
itam iuuant post declinationem urbis curatio
Illud enim movet intam ad expellendum ma
teriam totam adiute quod adiuvat adiuto
rium curationis mea. Ego uero non sum ex illis q
negent hec curationes sicut negant plures
eorum qui philosophiunt ad eas. Et ex medicis
bibitis cognitus est ut in potu sumat stanni in
tina ℥ ii. sua mirham. cū ʒ ʒ. bauruch.
℥ i. vini. nam ipsa non morantur quin extrahat
exeo citam intatez. Et item sumant mapli
sragi et pugillus cicis et decoquant in vase in
tirato cū v. ac sit aq de qua ipsum sumat
mixta cū vino si non est febris. Et si est
febris potetur sola demum sedat urina aque
in qua decoctus est capillus ueneris et egreditur
exeo colerica. Et item flores mori cū vino an
tiquo dimittat in nocte sub celo et sumat
in potu. Et de balneatione fiat ut quod dictum est
aut sumatur ipsum squilla assata cū vi. par
tibus salis ad ignem. et detur sic ii. aut uenenno
aut sumatur ipsum leporis magnum pondus
ii ʒ. pulverizati super ouum sorbile et sorbeatur
aut corticum granatorum ʒ iiii. arsenici pondus
ʒ ii. sumat exeis simul quicumque tollat pollex
et sumat ipsum cū ebr ℥. lactis asinini et
pondus ʒ i. et q est sup fenugreci et sumat
ipsum cū aqua et melle et secatur urina aque
frigide. aut sumatur capillus ueneris cicis
et accipiant exeo. ʒ iiii. cū aqua in qua de
coctus est anisum aut succus aceto se cū ali
quantulo vini aut stercoris canis comeden
tis ossa alba non nigra pondus ʒ iiii. cū aq mel
lis aut foliorum salicis exsiccate. ʒ iii. cū vino
permixto fiat illud tribus diebus aut cicis nig
libra i. capilli ueneris manipulus i. coquant
in aqua donec consumatur tertia et sumatur ex ea
ipsum ℥ i. aut succi absinthii ℥ ii. vini ℥ i.
aut cicis nigri libra i. et pulverisati thuris
seis feni ... pugillus i. et decoquant in sex
arsit aque donec consumatur tertia et sumatur ipsum
ex ea ℥ ii. Et si non fuit febris potentur cum
vino. aut cinamomi quantitas qua colligant
tres digiti cū vino et melle mediantis sum

me sumati ℥ i et ß. aut cū aqua et vino aut se
mina almahaleb excorticata excortiabus
sive de quibus ipsum sumatur pondus ii ʒ. et
rubee tincture ʒ i. iouis sorbili. aut sumant
liniatur cornu cervi limati xviii ʒ. cum
ipsum cū ... aut sumatur
... pince et ... et capitis sagin. et
sumat ipsum ... ex eis. aut piperis et ster
coris albi comedentis ossa calcinati i.
cū vino. aut impleatur coloquintida excido ex
ea que ... vino et aqua et bibat. aut
det ipsum de felle ursi ... aut sumatur
cornu cervi ʒ i. et terra et sulphuris pondus ʒ ii.
et bibat illud et bibat post illud vinum. aut
sumatur et ... capilli ueneris olibanum rubee tinctorum pires
equales ... sit ʒ i. Et intus quidem sun
gulares que ingrediuntur in hac capitulo sunt apium
... sunt absinthium. anisum. asarum. acorus
rubea tinctorum. genciana. ... a
... in capitulo ... ar
stologia. Et ex eis que dicuntur et sunt levia
est ut sumatur ipsum ... alaubugi ... pi
ro. aut sumatur ... duorum ... et conficia
tur in medio ... uini et bibant. Et
ex eis que lavant ... est ut sumatur i
psum de ... ex ... qui ipsi
mundificant ... Et silr. ... Et ex
eis que ... est ut ... ipsum ...
... et ... in sole et ... post illud
... una ... et ... de ...
in potu decoctionem capilli ueneris et rubee tinc
ture et ... Et silr. si bibat ...
Et ex ... ei est ut sumat ...
capilli pondus ii ʒ. cū ... ʒ i. cassie lig
nee et bibat cū vino antiquo demum
qui miget hec ... Et quia iu
uant cū ... sue p
uocationis et mundificationis et ... sue
ad ... Et aqua ... cum bibitur ex ea ...
... i. cū semine apii. et ... ē
minativa. Et ex ... ei est ut ...
tur coloquintida et expellatur ... et im
pleatur vino et bulliat sup prunas et coletur
et bibatur. Et ex eis ... est ut su
mat aloes ʒ i. et ... sal na
pti ʒ i. ... et rubee tinctorum et agarici a
... ʒ ß. fiant ex eis pilule et bibantur in aq
de seminibus. Et in ... quas dixi in ... Et ...
iam dixi ... in ... capitulo.
Et ex sternutatoriis sunt ... quibus sternutat
sunt sicut ... sue ...
... et sicut ... et sicut ... sic
est. aut ... et ...
in nocte. deinde ... ne et
... aut sue ...
se exprimat et bulliat cū ...
... et ... galli. et fiat cū eo ...
... cū ... cū ...
... Et ex ... que non sunt ... ma g
ne est succus salicis. Et ex succis ... est
succus ... aut succus ... sumat
Et accipiat ipsum ... natura ...
... et ... balnei qui e
bona curatio. Et silr. si ... mgel
la die et nocte deinde ... et fiat cū eo ...
purgium et ... ex ea sola et ...
Et ex eis que sunt ... est ut sumatur staphisa
gre ... ʒ i. et ... dissolvatur cū aqua
... et oleo amigdalarum ... ʒ v. et fiat
cū ea ... purgium ... aut pila
aque ... Et quia ... ad or
dinem et ad ... uero ... assi
duet ... ablutio cū aqua ... et aqua ...
... et aqua ... ablutiones uero ...

vetigaz fiunt aqua i qui[bus] decoquunt[ur] capil
ueneris et sthecas et maiorana et pollui et camomilla
et albaarnuden pr[ess]e et tribuli et aneti et more
eius. Et cum ponit[ur] sup[er] cataraz vetice iecis
acetositas cum qui[bus] est vehementis abstersio
nis cu[m] sua lavacione co[n]venit co[n]tritum. Et qu[i]
q[uod] assumunt[ur] ex istis rebus empla[stra]. Et assu
mu[n]t[ur] ex eis o[mn]ia quib[us] fit i[n]unctio sicut
ol[eu]m albachuen et ol[eu]m camomillinu[m] et ol[eu]m
aneti. Et mix[tura] olii [com]gr[eg]ata cu[m]me et ol[eu]m
de lilio. In veterina n[on] cremetur ut cu[m] ex
cepte [...] intendit cu[m] ea incensione
ip[s]ius eg[ritu]dinis cu[m] lavatio[n]is et duriciei mu
tificatio. Et fortasse n[on] indiget sol[uti]one
uetis. Et fortasse sufficit balneu[m] solu[m]. Q[uonia]m
si macies in viis cor[um] et eg[ritudin]ibus p[ro]uariante
tinctur[a] scias q[uod] m[ateri]a iecis est grossa q[uia] co[n]for
ta illud cu[m] quo medicetis ex lavatio[n]is no
nis et sili[quis]. Vene[nos]e aut[em] cura e[st] tiriaca et
mitridatu[m] p[ro]p[ter]ea q[uod] resistit veneno deinde bi
bat aqua meliou[m] acetosor[um] et aqua granator[um]
et succu[m] endiuie et portulace et mucilagine psil
lii et alkebedenis et o[mn]ia i[n] quib[us] e[st] infrigidatio
cu[m] ad[ministr]ure tiriace. Et ipsi quide[m] iam expu
(?)sunt impo[rt]u[m] cu[m] acuit[ur] et p[ro]p[ter] eu[m] venenu[m] est
exhibitu[m] ut bibit lac assidue cu[m] ol[e]o amig
dalio. Eg[ritudi]ni a[ute]m ip[s]or[um] cu[m] al[iquid] iam decem ip
sis in co[m]ue cura ab[sque] debilitate manifes
ta et sine opil[ati]one. Co[m]pilatiua n[on] et debili
tatiua co[n]gnosces p[ro]pter ea q[uod] dicta sunt in cap[itulo]
ep[at]is. Et aliud quide[m] veticor[um] e[st] ille qui al
leviat et subtiliat et i[n] quo e[st] ap[er]tio. Et nos pi
sati co[n]fert eis p[ro]p[ter] eu[m] eis que purant et
subtiliant remouo q[uod] retiem[us] i[n] fine cap[itu]lor[um]

Illa quidez que e[st] ***Cura veticae ing[ritudin]e*** [*et aggrauacionis ue[ne]fi*]
splenetica [con]sid[er]a[n]t[ur] an ***et aggrauacionis ue[ne]fi***
sit illic repl[eti]o sanguinea pl[u]s ***q[ue] veterine. R[ubrica]***
ma q[uia] flomia basilica sumatu[r] et saluate
llaz p[ro]p[ter] eam deinde accipiatur cu[m] splene et
rectificatione opil[ati]onu[m] eius et aperti[oni] ip[s]ius
et debilitatez eius. Et si fuit cu[m] illic infla[mmati]o
melie (?) illud q[uod] g[ener]at ip[s]um ex rentibus
et aliis s[ecundu]m q[uod] dictu[m] est. Or et euacuat eaz cu[m]
eis q[ue] ip[s]am euacuat. Ex illis e[st] decoctio sco
lopendrie cu[m] cl[ari]o dictu[m] i[n] cantad[...] et euacue
i[n] e[st] exea m[a]teriae. Et decoctio epithimi s[ecundu]m hu[n]c mo
du[m]. R[ecipe] mirobolanor[um] nigror[um] et kebulor[um] o[mn]i
um an[a] ʒ. v. fumiter[re] et scolopendrie et poli
podii et flor[um] squinanti o[mn]iu[m] an[a] ʒ. v. medieti
apii et feniculi amdor[um] an[a] pugillu[m] i. el[l]i
nigri p[o]nd[o]. ʒ. ii. decoquuntur i[n] tribus libris aq[ue]
donec remaneat q[uar]ta et p[ro]iciatur sup[er] ea epi
thimi. ʒ. v. et bulliat ebullitio[n]e leui. Deinde
coletur et co[m]ponatur cu[m] ea terre pigre. ʒ. xxx. et
sil[ite]r pill[ul]e facte de mirobolanis nigris et epithi
mo et sale indo et agarico et cortice[bus] indicis
capparis. Et qui sit euacuatio dat[ur] ipsi lac
cameliu[m] et si n[on] reperit[ur] lac casei fetu[m] cu[m]
sirupo acetoso de sem[ini]b[us] et spodio et pollio. Et
me[...] subtiles q[ue] sunt ex scolopendria et radice
capparis et sili[quis] et aque i[n] quib[us] decoquunt[ur]
folia tamarisci et radices eius et aqua folior[um]
capparis et aqua folior[um] implinum et sir[upus] aceto
sus et sil[ite]r aqua solatri et aqua apii si fuit
calidus. Et sir[upus] acetosus i[n] quo decocta sunt
scolopendria et folia capparis et fru[c]tus tama
risci et polii. Et si fuit in splene apo[stema] calidum
oportuit ut n[on] sup[er]fluitas sit i[n]calefacientib[us]
Et si ip[s]o sunt opill[ati]ones tu[n]c ap[er]itiua fort[i]a
a p[ro]dicta i[n] cap[itu]l[o] ep[at]is mundatiua sunt. Et
ego dicaz i[n] cap[itu]l[o] opill[ati]onis splenis me[lio]ra
que ei p[ro]p[ri]e sunt. Et si e[st] cu[m] debilitatis at
tractio[n]is splenis tu[n]c de illis q[ue] necessaria sunt
e[st] ut tu ponas sup[er] ip[su]m ventosas sine scarifi
catione et ut administratur ex calidu[m] et empla[stra] co

co[n]fortantia splene[m] sicut illud q[uod] fit ex absin
thii et cordumeni et flor[um] squinanti et alaseche
et centaurie et medieti capparis o[mn]iu[m] an[a] p[ar]te i.
et ex ro[sis] sicc[is] p[ar]tib[us] ii. et ex bdellii p[ar]te i. et [semis] et
ex armoniaci p[ar]tib[us] vii. et cera p[ar]tes. Fiat ex
eo empl[astru]m. Et cu[m] ablinitur fiat cu[m] aceto p[er]
ro forti i[n] quo bulliant aneti et bauracii et
sal et tucia calaminaris. Et si fuit cu[m] veticam
nigra caliditas ep[at]is curet[ur] s[ecundu]m cu[m] (?) subtilia
tis. Et si fuit frigidus curet[ur] cu[m] tyriaca ma
iore p[ro]p[ter] et cu[m] me[dicin]is notis. Et si fuit cu[m] iecu
corpus totu[m] fac ip[su]m illud q[uod] co[n]venit ep[at]i
ut p[ro]ficiant ab eo vene de[inde] i[n] corpi[s]. P[ro]p[ter]eaz a[ute]m
veticam cu[m]naz et cu[m] eis q[ue] de illis fortiora s[un]t.
Et qui aggregant ambe vetice simul a[ute]m e[st] repl[eti]o
et indiges flomia de ambabus man[ibus] et eua
cuat inferias ambas dieb[us] aliq[ui]b[us] et aggrega
mi[...] duo regimina et cu[m] impotu i[n]ter ea ambo[rum]
decoctionez absinthii et epithimi et aggrega aqua[m]
folior[um] nisium et tamariscis et salicis o[mn]iu[m]
an[a] ʒ. ii. et [semis] aq[ue] solatri ʒ. iii. aque folior[um] cap
paris ʒ. ii. aggrega et fac bullire o[mn]ia i[n] v. ʒ. cassie
fi[stule] et p[ro]iciatur sup[er] ea p[o]nd[us] ʒ. xxx. terre pig[re]
et p[o]nd[us] ii. d[r]amin[...] et p[o]nd[us] iii. scamo
nee. Assare i[n]cepo et exspecta duob[us] dieb[us].
Et p[ost] illud bibat aq[uam] casei et sir[upum] acetosum
Cibi aut[em] i[n] o[mn]ib[us] illis sunt cibi leues noti et
pisces arundinu[m] et ex pullis i[m]pinguatis.
Et ex oleribus endiuia et apiu[m] et co[mes]ti[onem] p[ro]p[ri]a
et capparis cu[m] aceto ***Tractat[us] ii. de remane***
ntib[us] disp[ositi]o[n]ib[us] splenis. Sermo [uni]u[er]salis de egritu
Splenem accidunt ***dinib[us] splenis. R[ubrica]***
omnis sp[eci]es egritudinis p[re]dictar[um] s[cilicet] de egritudinib[us]
[com]pl[exi]onis et [com]positionis sicut opil[ati]ones et sol[uti]o
continuitatis et silia et ap[ostem]ata cu[m] sp[eci]eb[us] suis.
Et scias q[uod] cu[m] splen impinguatur attenuatur
corp[us] qu[ia] i[m]primis destruitur v[ir]tus ep[at]is ne
l[...]it[ur] cu[m] [con]uenientia q[uia] minorat[ur] [gener]atio san
guinis et cu[m] h[oc] ip[s]e attrahit de sanguine illi[us]
fortiu[m] r[e]z plurima p[ro]p[ter] magnitudine[m] suaz tu[n]c
peruenis ex te[n]uatio splenis sig[ni]ficat bo[n]itatez
hu[m]or[um]. Et qu[oniam] co[n]tinue eg[ritudi]nes splenis ad
febres comunis. Sicut ip[s]e qu[ia] g[e]n[er]ant ab
ill[is] eg[ritudi]nibus. Ip[s]e ei g[e]n[er]ant m[u]ltotiens. Certa una
n[on] pura et ex febrib[us] pestilentialib[us] et febrib[us]
continuis. Et plur[im]e q[ui]dez eg[ritudi]nes splenis s[un]t
autu[m]pnales. Et color h[ab]itus eas e[st] declinis
ad citrinitate[m] et nigredine[m]. Et qu[ia] p[ro]ueniunt eg[ritudi]
nes splenis ad sto[macho] et fortasse adducit [in]ap
petitu[m] eius. Et qu[ia] destruit appetitu[m] eius
Et qu[ia] cogit[ur] ip[su]m cu[m] p[ro]p[i]nqua est digestio ad
eu[m] medica[mentu]m tez acetu[m] tam ex quo ebullit e[st]
in ab[sque] nocumento et ab[sque] dolore. Et v[er]a sa
guinea bona e[st] i[n] fine eg[ritudi]nis splenis. Et signi
ficat siccitatem sanguinis. Et qu[ia] resoluit p[er] eam
febris ex febrib[us] eg[ritudi]nis splenis q[uia] resoluit[ur]
per eam splen. ***Signa [com]pl[exi]onu[m] splenis***

Caliditaz sig[ni]ficat sitis et inflatio i[n] sinistro et
corruptio v[er]itatis ei[us] que attrahit m[ateri]a
am. Frigiditatem no[n] sig[ni]ficat debilitas attractio[n]is
eius et casus appetit[us] et ircatio (?) facultatis sa
cietatis et m[u]ltitudo nigredinis et eructuatio acetosis.
Et sig[ni]ficat siccitat[em] [con]iu[n]ctionis et debilitas cor[poris]. Et
[con]similitudo sanguinis et vehementia nigredinis coloris.
Et humiditaz sig[ni]ficat lenitas lateris sinistri et molli
ties corporis et m[u]ltitudo turbationis ad albedinez phi
cies corporis et m[u]ltitudo turbationis [cum] epatis et
teaz ***Cura.*** Et prima cu[m] o[mn]ib[us] ep[at]is et
indiget ut sint me[dicin]e fortiores et penetratiui
liores. Et i[n]g[r]emetur eoz penetratiua cu[m] eis q[ue]
confirmant virtutez sup[er] eas usq[ue] quo p[er]ficiant o
p[er]ationes suas. Et scias q[uod] d[...] tu[n]c cura co[m]
positiones spleneticas et ep[at]icas e[st] i[n] fortitudine
et debilitate et labore et alleviatione. Ep[at] ei
e[st] dignu[s] ut alleviet cu[m] eo et n[on] sit sup[er]fluitas
confortando illud quo curatur et n[on] auferetur

F

[illegible] corporis [illegible] minus sicut accidit forte [illegible]. Et splen eorum illorum eget ut ad [illegible] eius cum eo quod confert utrique; [illegible] cum eo quod prohibetur facit. Et splenis quod [illegible] quae sunt propter ei sicut [illegible] corporis et [illegible] sanguinis [illegible]. Et quia natura [illegible] egritudines splenis [illegible] [illegible] **Apostemata splenis calida et frigida et cum duricies est in fine epar. q.**

Scias quod invenitur in splene accidit [illegible] apostemati calido et frigido ipsorum simul [illegible] quia accidunt splen apostemati [illegible] ad duriciem quando sanguis qui pervenit [illegible] ut infrigidetur ipse et est sanguis [illegible] [illegible] separatur et convertitur. plura que apostemata splenis sunt dura. [illegible] vero sunt in qualitate [illegible]. Et plurimum quod accidit ipsi de apostemate calido est sanguineum. Et colera accidit ipsi raro. Et [illegible] est in forti [illegible] splenis propter grossitudinem materiei. Et figura eius sunt [illegible] et longitudo et [illegible] subtilis. [illegible] non accidit. Et spleneticus quidem est cui habet duriciem in splene suo. aut propter grossitudinem sive [illegible] quando non pervenit ad finem ad quem pervenit apostema. aut propter apostema durum ipsius. Et [illegible] est leuius. Iugo. v. Si spleneticus invenit dolorem [illegible] est magis salubrium. Et illud quod ipse adhuc [illegible] sensus. Et dixit quod accidit ei fluxus ventris cum sanguine est melius. scilicet spatium cum ipso in solo [illegible] splenis. Si autem [illegible] advenit ei [illegible] ydropisia et moritur. Et [illegible] est divisum [illegible] super [illegible] et dixit illi qui [illegible] non accidit splen. et [illegible] [illegible]. Et [illegible] in multitudine [illegible] est significatio humiditatis [illegible] eius ut sit illud in principio futurum. Et in libro. v. ille qui habet dolorem in splene suo et currit ex eo sanguis rubeus et apparet in corpore ipsius ulcera alba non ledentia moritur [illegible] non. [illegible] appetitus eius. Et quia [illegible] apostemata splenis fluxu sanguinis narium et [illegible] sinistro. Et apostematibus apostemati difficilis suppuratio et apertionis propter grossitiem materiei. Et laudabilior [illegible] est grossa sanguinea. Et [illegible] est [illegible] quia significat sanitatem splenis et destructionem eius. Et [illegible] quam cum fuerit in [illegible] sicut suspensio sanguinis et [illegible] habuit splenem destruitur splen eius. Et quia [illegible] contingit [illegible] ut [illegible] splenis et remaneret secundum illud tempore longo et [illegible] secundum salutem [illegible] [illegible] per [illegible] quia accidit ex magnitudine eius nocumentum plurima et secundum [illegible] efficacie et [illegible] splenis. Et scias quod splen quia [illegible] secundum [illegible] permutationem. Et illud est melius quia ut permittat apostemata splenis ad epar.

Significantur apostemata splenis omnia in [illegible] **Signa.** [illegible] et magnitudine et dolore extenso usque ad diafragma ex latere sinistro. Et quia ascendit usque ad furcula et usque ad humerum sinistrum [illegible] furcule. Et quia facit anhelitum [illegible] existente secundum formam anhelitus [illegible] quia apostemata impedit dyafragma. [illegible] splenis ad dyafragma [illegible] est [illegible] eius ad [illegible] et sensus cum sentit [illegible] splenis et corpus attenuatur. Et quia accidit apostematibus splenis et [illegible] qui sunt in inferiore [illegible] ut [illegible] sanguis cum splen [illegible] sanguinem [illegible] et accidit [illegible] et [illegible] ipsius. Et illud quod [illegible] inferiori partis splenis cum ex [illegible] ascendit vena expellens humorem [illegible] [illegible] non vincit pervenit ad extremitates primas. Et accidit [illegible]

eius et [illegible] ut [illegible] splenetici propter illud quod accidit ex apostemate sanguinis [illegible] passionis eius et [illegible] est. Et [illegible] vehementis sunt passionis ab inflammatione. Et apostemata quidem differunt ab inflammatione per [illegible]. et quod apostemata dolorem faciunt [illegible] et inflammationem [illegible] et [illegible]. Et [illegible] apostemata eius cum [illegible] cum inflammatione et [illegible] eius quod [illegible] est inflammatio est vehementior et [illegible] eius [illegible] est dolor ad inflammationem [illegible] quod ad [illegible]. Et colore [illegible] apostematibus non duris malignis [illegible] ut [illegible] et [illegible] hora. [illegible] non sensus [illegible] non accidit apud plurimum [illegible] non [illegible] est non ad [illegible] quando [illegible] accidit [illegible] est [illegible] splenis ad diafragma [illegible] dyafragmatis ad [illegible]. Et quia [illegible] duricies splenis [illegible] eius [illegible] cum [illegible] non agger [illegible] quod non est cum ea febris [illegible] quia est secundum ordinem. Et quia cum ea [illegible] [illegible] venit [illegible] propter grossitudinem sanguinis qui descendit [illegible] et corruptione vaporis qui descendit [illegible] partes [illegible]. Et quia est in [illegible] crisis illius [illegible] corporis qui splenem habet cum accidit [illegible] labore [illegible] [illegible] cum ea [illegible] quod nominatur [illegible]. Et [illegible] est [illegible] spleneticis sicut [illegible] cum [illegible] se ipsum resolvit [illegible] eius ad [illegible] et [illegible] ipsum habet nigredinem non existentem. Et si [illegible] [illegible] pervenerit [illegible] [illegible] eius. Et [illegible] plurima apostemata splenetica [illegible] eius [illegible]. Et quando fuerit duricies post apostemata calidum [illegible] accidit [illegible] [illegible] accidit duriciei. Et [illegible] splen subito per se ipsum aut per illud quod [illegible] ipsum et [illegible] super [illegible] quod est ipso de materia mala et solutione [illegible] [illegible] sicut [illegible]. Et significat quod est ex splene et non ex epate [illegible] epatis ab [illegible] et quod splen [illegible] ipsum et [illegible] eius propter illud quod accidit ei [illegible]. Cum apostematibus [illegible] [illegible] sunt signa apostemati cum [illegible] et cum albedine coloris in quo est [illegible] nigredinis. Et splenetica quidem vehementiorem [illegible] appetitum habent quam alii. [illegible] difficilis fit [illegible] valde. Et sunt [illegible] secundum plurimum [illegible] in [illegible] solutione ventris [illegible]. **Curatio.**

Approximant curationes **apostemati splenis calido valde** [illegible] quod [illegible] et [illegible] ad latus [illegible]. [illegible] calefactionis vehementis ut non [illegible] ad [illegible] et duriciem. Et [illegible] in [illegible] [illegible] ut [illegible] ex apostematibus calidis ad duriciem. [illegible] ut [illegible] cum [illegible] sit [illegible] cum calefactione equali et [illegible] [illegible] alumine. Et scias quod [illegible] [illegible] corporis. Et [illegible] ut [illegible] basilice [illegible] [illegible] sequitur. Et illa quae [illegible] splen plurimum sunt aqua foliorum salicis et aqua foliorum alga [illegible] et aqua [illegible] et aqua capilli veneris [illegible]. Et [illegible] quod [illegible] ipso est ut [illegible] [illegible] cum [illegible] in est cum ei [illegible] apostemata et duriciem eius et ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Et [illegible] ille quae diximus [illegible] epatis. Et [illegible] in

ex

est perpetuis innatura. ipse qui frangit cum zuccaro
siccitas eius ⁊ cum tamarindis. Curatio sple
Quum scis quod cum illa est opilatio sani nis. R.
agnue plurimo in latitudine ut flomos lusili
cum ⁊ saluatella. Et diminutio saluatellas c
stringit per se ipsum cum constringit cum tussi virtutis
Et quam necessarium est ut flomos gaudegi sinis
tri. Et quia indiges ut consequantur eam cum e
uacuatione per ea que conueniunt melius de quibus
dictum est in capitulo ycteritie nigre. Et oportet ut non ob
liuiscaris curationis post ipsam cum curatione duriciei
de lenificatione ultima. immo resolutione ut non
conuertatur in duritiem lapidis huiusmodi. Quod si expe
ditus fueris ab hiis cum non indigueris eo. erit
necessarium tibi ut administres medicinas absterstiuas
incisiuas in quibus non est in latitudo caliditatis
Et fortasse inuenies has intentiones in medicinis
singularibus. Et fortasse indigebis compositis.
Et medicine singulares que faciunt illud sunt medicine
in quibus inuenis amaritudinem ⁊ stipticitatem cum ca
liditate temperatam ⁊ stipticitatem. Et quia inuenis me
dicinas singulares facientes idem cum preteritis
que sunt in eis. Quod si inuenis medicinam magis fit ama
ritudo tamen permisceatur cum aliquantulo alu
minis ⁊ aceto. aluminis cum stringit suam virtute
stipticitatis eius. Et cauterium dictum in regione sple
nis super uenam que est interiore parte brachii
sinistri fiat. Et si non fuerit manifeste dispositio
tue cum eo ex inanitione. Et quia sufficit regimen
reuelatum in sanatione splenis. Et quia accidit
ut conferat ipsum regimine impinguans corpus eius
non facit accidere opilationem ⁊ non fuerit ingrossans
sanguinem. Et si fuerit ita ⁊ non possumus ipsum
rectificare. Regimen itaque impinguatum est ex eis
que huiusmodi sanguinem ⁊ rectificat ipsum et
pant ipsum cum fractione. Et quia prouenit
durities splenis adhuc ut non sufficiat in cura
tione eius administrationi cum eis que bibuntur abs
eis cum quibus fit ei emplastrum. Et omne lac preter
lac camelarum est malum spleni. Et medicinarum sing No.
ularium que administrantur ad hanc causam melior est
cortex radicis capparis. ipse enim [illegible]
at [illegible] ⁊ egestionem sanguinem malum ⁊ sanat
ipse qui bibuntur cum syrupo acetoso de seibus
tralxente ad acetositatem. Et non est ipse solus
in eo sicut centaurée ⁊ sucus eius ⁊ ipse minor
⁊ radix lilii ⁊ flos sal. ⁊ acorus conferta cum mel
le omni die coclearium unum ⁊ confectio alcasid ⁊ mir
tus ⁊ camapitheos ⁊ camedreos ⁊ confectio al
cadra cum syrupo acetoso ⁊ psillium cum aqua ferra
riorum est quia diximus. Et squilla est bona ⁊ ultima
Et melius est oximel eius ⁊ scolopendria cum suco
tamarisci ⁊ nasturtium ⁊ nigella ⁊ agarici
solum cum syrupo acetoso ⁊ centaurea. Et dosis
eius libra media fit ab uno aureo usque ad ʒ i. Et epi
thimum pondus ʒ v. in ʒ i. syrupi acetosi usque
ad ʒ ii [illegible] enim cum curatur solutione ventris educ
at illud quod est in splene et [illegible] fiat. Et
armoniacum ⁊ lupini precipue decoctio eorum cum
syrupo acetoso ⁊ decoctio cum aqua [illegible]
Et bibatur cum syrupo acetoso aut cum aqua decoctionis
polii ⁊ acetosa mixta cum aceto cum syrupo acetoso ⁊
sucus spinachie recentium ⁊ aneti siccum sumatur ex
eo omni die pondus ʒ ii ⁊ consequatur urina cameli
⁊ sicca eupatorii pondus ʒ ii cum aqua decoctio
nis absinthii. Et urina animalium cum lacte cameli
no ⁊ [illegible] eorum est uehementis valde. Et asini
[illegible] Et me
lius est [illegible] camelorum [illegible] agarab. et
[illegible] ⁊ apium ⁊ femicum. Et qui [illegible] ex potu
tione eius digestio [illegible]
mulier puerum per illud cum confortatione aut su
me alkitran infusum in aceto vii diebus. Deinde acci
piatur ex illo alkitran omni die [illegible] Et forte
at ex illo alkitran omni die [illegible] super ipsum ⁊ su
mat

impotu cum seis rasam pondus ʒ i ⁊ s cum aceto
forti. aut decoctione foliorum nucis recentium decoc
torum cum aceto squille. aut aqua foliorum capparis — i. hoeblat
cum syrupo acetoso. aut deneriden cum aceto squil
litico. Et ex eis que currunt cursu eorum quibus est proprietas
est pondus ʒ ii seminis portulace cum aceto
aut coralli [illegible] valde pondus aurei i cum aliquo
syruporum splenetico [illegible] emptum de cucurbita ce
nem. [illegible] cucurbita ipsi teratur post exsiccationem
⁊ bibatur ex ea ʒ ii pondus cum syrupo acetoso. Et
item semen carui ⁊ semen cuscute ⁊ folia salicis
[illegible] amaritudinem ⁊ stipticitatem ⁊ semen acetose
⁊ semen atriplicis ⁊ fructus tamarisci ⁊ folia
eius ⁊ pulmonis uulpis. aut epithimum pondus
ʒ ii exsiccati. Accipe vespertilionem ⁊ decolla ip
sum ⁊ exsicca ipsum ⁊ exsicca cerebrum eius ⁊ accipe ex eo
quod tollant tres digiti. aut accipe vii vespertili
ones pingues ⁊ decolla eos ⁊ finde eos et ex
sicca eos ⁊ pone ipsos in uase uitreato submer
sos cum aceto forti ⁊ lutato ⁊ dimitte in furno
clauso. Cum ergo decocti sunt depone uas ⁊ extrahe
ex eo usque quo infrigidetur. Deinde extrahe eos ⁊ dis
solue digitis in aceto ⁊ sumatur ex eo in aceto poti
omni die pondus ʒ ii. Et hec est curatio experta. Et
conueniens quidem est ut huiusmodi medicine singulares
dicte prius ⁊ posterius bibantur cum syrupo ⁊ aceto
⁊ ut fiant ex eis emplastra confortantia cum aceto
Medicine uero composite que bibuntur sunt sicut scolopendria
⁊ spodium ex quibus bibatur pondus ʒ ii cum syrupo
acetoso. Et trocisci de capparibus. Et trocisci alfemele
musceli cum syrupo acetoso. Et trocisci de rubea. Fiunt
cum corticibus radicis capparis ebibiti in aceto ue
hementis acetositatis ⁊ idem cum non fuerit inflatio. Et
trocisci de rubea. Et cymini diacimion est opti
ma valde cum non fuerit febris. aut sumantur nasturcii
partes i. ⁊ nigelle partes v. conficiantur cum melle dis
pumato ⁊ sit dosis ʒ iii cum aceto commixto. aut
suffusio ex aristologia ⁊ [illegible] ⁊ ebulis de quo
sumatur coclearium i. cum urina cameli ⁊ cum urina ca
prarum. et corticum capparis ʒ iiii ⁊ aristologie longe
pondus ʒ ii. seis alfengemusceli ⁊ piperis albi
an. ʒ vi. fiant ex eis trocisci. Et ex eis que conferunt est
illud quod fit ex capilli ueneris ⁊ corticum radicis capparis
⁊ seis portulace ⁊ seis rute ⁊ seminis alfenge
musceli ⁊ ysopi omnium an. partes equales. Et do
sis sit ʒ iii in syrupo acetoso. aut sumantur radicis
capparis ⁊ passule ⁊ semine napi ⁊ ysopi terantur
omnia ⁊ infundantur in aceto die ac nocte ⁊ decoquatur
in aqua plurima donec ad paucam redeat ⁊ misce
atur cum ea syrupo acetoso fortis de seibus ⁊ bibatur
aut in potu sumatur de aceto in quo decocte fuerunt
sauina ⁊ nux cupressi decoctione uehementi donec
remaneat parum ⁊ bibatur ex eo illud quod potest et
fiat emplastrum cum fece ipsius aut lac camelarum
sim [illegible] suas in potu sumatur cum aqua fo — rumus / algeumb ⁊ sansix i. melon
liorum algerimb. Et item sumantur nuces ʒ xii ⁊ cor
ticum radicis cappar. ⁊ aristol. longe ⁊ yreos omni
um an. ʒ ii conterantur valde ⁊ conficiantur cum oximel
le acetoso ⁊ fiant inde trocisci. sicque dosis aurei i.
cum aqua absinthii ⁊ corticum radicis cappar. decoc
torum simul. aut sumantur foliorum item recentium — capar hoeblat
⁊ corticum radicum cappar. ⁊ fructus tamarisci ⁊
scolopendrie ⁊ squille assate ⁊ piperis albi partes eq
ales informentur ex eis trocisci ⁊ sit dosis pond. ii aurei
cum syrupo acetoso. aut sumatur splen asini siluestris
⁊ splen pulli equini albi exsiccati ⁊ contriti ⁊ bi
batur ex eis aureus unus proficiendo usque ad ii ʒ cum
vino permixto. Et dicitur quod cum iste medicine in potu dan
tur porcellis aliquibus diebus non reperiuntur in eis splen.
Sumantur epithimum ⁊ corticis radicis cappar.
[illegible] ⁊ conficiantur cum melle ⁊ bibatur ex eo cir
ca aureum v. aut sumantur corticis radicis cap
par. ⁊ scolopendria ⁊ fructus tamarisci ⁊ cor
tex salicis ⁊ rubea ⁊ yreos ⁊ asari ⁊ acori
decoquantur cum aceto forti deinde colentur ⁊ fiat ex

eo syr° acetosus mellinus & bibat. Inan° cosi
sit pondus ʒ. i. armoniaca e cum mirabile. Et si
spleneticus conquerit de solone ventris in qua non e
sanguis et cum quo non est punctura sumat suf
suf deg'mis conatoy dieb; cib; aur. e° oi die
ʒ. iij. aur. iiij. Et faciat ut ab; ei° sit medie
tas eius quo consuevit uti. Nam solo ei° est
spleneticu. Et cum ideo est qui corp; non recip'
sanguinez. Et scias quod res calide valde non sunt
mel'cu convenientes splem proq; quod indurant
& exsiccant & phibent eius solucione. Et qui fu
erit in virili etate tunc meli° erit ut ipso
cu sumat' trit' alembebezis a filia. Medica
me conferens duriciei accidit in splene. R. m
dici opponac. & radic. cappar. & spe volubil'
noiate & medulle squille assate. et
g'nor albeti & alleor silvestri oim an pte. i.
misceant' oia & sumat' ex eo dir'kimm. i. i
mane cum syr° acet. aut aceto permixto. Aliud
R. medulle alben. dirkimmet. iij. alleor sil
uriuz dirkimmet. vj. corticu radic capparis.
dirkimmet. iij. costi. dirkimmet. ij. storacis
dirkimmet. vj. polli dirkimmet. iij. radicis
plante noiate cotolin & e illa q nosat' a sac
caiat dirkimmet. ij. extimo q l; e spes asa
cluet & e planta hns folia sil'ia mirto et
imedio sui ht' anulu silem oculo & silat' se
puine maiori. & g'nor maio
ris. mis. xxv. armoniaci dirkimmet. iiij.
begard dirkimm. i. radici ei° dirkimmet.
iij. seis arboris marie. dirkimmet xvi. mis
.i. & radices ei° dirkimm. iij. corduimei dir
kimm. i. & s. g'nor squille & callon sol assaz
dirkimmet. xvi. conficeant' sil' & amistret'
i syr° acetoso. et sit dosis ei° dirkimmet. i. & s.
a semplumi dirkimmet. ij. Triti alii facie
tes illaz oponez. R. seis lilij dirkimmet. q.
pipis albi & spice syre & armoniaci. oim an.
ʒ. ij. Infoimet' trit' & amistret' sicut illi q
sunt an eos. Triti alii conferentes spleneticis.
R. armoniaci & fructus albansigi oim an.
dirkimmet. viij. corticis radic. cappar. & fru
ctus tamarisc. & pipis albi & scordeon.
& squille mudate assate oim an dirkimmet.
.ij. conficiant' cum aqua & fiant in trit' quor
un° conf sit dirkimmet. j°. & dosis sit un° eo
rum cum syr° mellino. Al'. R. medulle squille
assate libras. ij. radicis alefe. & e indiv
iuis. libre. viij. pipis albi & petro sellini.
& pastinac. silvestris & farine hibi & g'nor
pinee oim an ʒ. viij. lilu celestis & radices
oppoponac. ambor an. ʒ. iij. conficiant'. & cum
amistret' ad hor; tunc meli° e ut dimittat
aqua cum minoret potu ei° ut sit me°
& non nalur' ad gibbositate epis pp adiuto
riu aque plimu. In aministracione aut' albor
melius e ut amistret' an eos balneacio lo
ga sm ieiuna & sit stato ieiuna. Et qui eg
dit eg' ex ea sumat ieiuna subtiliativa fa
ciencia sitim sicut pisces salitos & carnem
salitam iersaniz sinapis & saplune & sumat
ipotu vini mixtu cum aqua marina & subti
liet regimie sui faciat illud cib; dieb;. et
ingressu exercet' donec sudet & sit quies fiat
anhelitus eius & empl'et' h; fiat sicut fuit
fortis. & si fuit debilior hac. sit et' eo q e
lenius h;. Empl'or no forma e qui quia fiunt
ex illis simplicibz q diximus. Et cum emplz
fit ex armoniaco ipo & storace oim cum aceto.
est empl'm forte. Et stercus oium adhuc
& equus asinor e empl'm boni qui conficit'
cum aceto & fit empl'm cum eo. Et silr ex radice
iuris albe cum aceto a qui accipie' stercus ualeca
rii pasceutu & exsiccat' ipmis. deni decoq'
cum aceto e ex eo emplz boni. Et quia pulu

gat' sup ipm sulfur citrini. Et empl'acio cum
flore salicis est mirabilis. Et ex ill' e g'na
tor allen cum aceto. Et iter allini mel cum
se inie suo decoquat' in aceto donec dissoluat'
et fiat ex eo empl'm. Et ex eis q sunt ppinq
equalitati e siela decocta cum aceto in dic'
altre de corte in aceto. Et ex compositis e ma
ra basilico & in ara Gali. & mara alubule
& empl'm aureu & empl'm de aloe Gali. et
mara fuchi de ii dice cappar' infusis in aceto
horis tot den° lemficet' deni exsiccet' &
terat' bene & fiat ex ea mara cum cera & olo
de alcanna. aut sumat' nigre do naso & fiat
ex ea & farina ordei & aceto & syr° aceto so em
pl'm qui est ultimu est iuvatiui. aut amistre
tur empl'm de sinapi qui e forte. Aliud resol
ues duriciem. R. armoniaci & cere & gume
pini oim an dirkimmet. iiij. glutinis albotin
& bdellij & begadius. oim an dirkimmet. vj.
thuris & mirre & oli sicaoniu. oim an dirki
mmet. iiij. infunde liquida in aceto & pmisce ea
& uter eis. Aliud fenugreci & farine hibi ambor
an. ʒ. iij. g'num albotin & armoniaci ambor
an ʒ. v. radicis cappar. & g'nor alfugdi. &
radicis allei silvestris. & ruyte oim an. dirki
mmet. ij. cere. l'. ij. Infundatur in aceto & misce
ant' i oleo antiquo & amistret'. Aut farina
fenugreci & sinapis & nitri. Aut ficus cocte
in aceto amb; sup ponat' tria pos armoniaca.
Aut sumat' mel fumi & liniat' sup ipz sina
pis. Et empl'etur ex eo splen & dimittat'
du colleratur. aut sumant' ex ficub; x. pig
ues & infundant' in aceto horis trib; deinde co
quat' & resoluat' & coquitur colen & a sua
tur pondus eas de sinapi & radice capparis
contusis & misceant' oia. Et quia ponit cum
eis armoniacu & megerion sm qualitatez
necessitatis & faciunt ex eis oib; epithima et
empl'm. Et fenugreci & corduinei & calx
& baurach cum aceto. aut armoniacu & cera
& mirra & thus equalit' cum aceto forti linig'
sup ventrez & ponat' sup ipm & dimittat' quiz
cadat p se ipam. Et ex eis que exp'ta sunt &
eligit ipm albinidi est ut sumatur ruta & cor
tices radicis capparis z absinthiu & calamu
& origanu & decoquant' cum aceto & exprimant'
& ponant' sup frustu fileri & fiat cum eis epl'z
& removetur quociez infridat' ungini & iuva
uit in ieiunio. Et ex empl'is bonis valde e
ut sumat' farine glandiu lib'. ij. & resol
uant' sup prunas & picias sup ipsas cal
cis et misceant' & fiat ex eis emplz. Aut
sumat' baurach et calx & piretru; & sina
pis aggreget' oia cum butiru. & liniant' & n
conueniunt cum febre. aut sumat' purc. ʒ. v.
& sinapis. ʒ. xv. & deg'mis almegerio. ʒ. e.
& corduinei. ʒ. iij. & nuc aromatice. ʒ. i. &
pipis. ʒ. e. aggregent' cum aceto squillico & fi
at ex eis empl'm splem cib; horis post stup'
lacius ablutus fiunt cum aceto & nitro. Et ar
nico quidez fit epithima ex armoniaco et
amigdalar amarar an. ptib; x. & ex foli
or rute ptib;. v. fiat ex eis epithia cum
aceto. Aut stercus capra & sinapis recens
confecta cum quib; cam suas iuvatis & prinio
aceto. Et ex embrocis est aqua in qua deco
cta sunt lupini & ruta & pip. Et exemplis
uehementis virtutis est e ut sumant' elli ni
gri. ʒ. iij. & elli albi. ʒ. e. & armoniaci. ʒ. iij.
& mirre. ʒ. iij. scamonee. ʒ. ij. pipis g'na. xxx.
pparet' cur tota cum glutine alboti tali ut col
leget p mixtionez cum istis sic mani. & lini
at' sup locu post cale factione ei° cum fricaci
one. Et h; e est solutiuu. Et qui n conferunt
me° oz ut ponant' ve' dse & scarificetur fi

uirtutis rectificet ipsum cum inuenerit stantem et morantem
tanta quantitate qua disgregatur eius digestio. Deinde
non separatur ab eo ad intestinum ex quo suggitur
stomachus. Quidam autem dixerunt quod intestinum cecum est
monoculum, et mouentur in hoc eo quod admirationem
cadit super eos quod remansit in hoc de scientia ab
integro et puto uerum quod meseraice non ueniunt
ad monoculum. Et isti quidem experimentatores
errauerunt multum. Et non sunt uniuersalia eius nisi illa
que declarauimus. Et huic quidem intestino sufficit
orificium unum cum non sit situs eius situs stomachi
secundum longitudinem corporis. Et ex utilitatibus eius secundum
quod est monoculum est quod ipsum est aggregatiuum superflui-
tatum que si uenirent omnes ad reliquum intestinorum
continue essent aduentus colice. Et quod aggregantur in eo
diutius tamen et possibile est ut eas aggregatas expel-
lat natura in ultima uice. Aggregatim enim ne locatus(?)
expergiscitur quam dispersim. Et ex iuuamentis eius
est quod ipse est locus eius quod generatur in intestinis scilicet
uermium et serpentium. Nam raro creatur extra eum.
Et in generatione ipsorum est iuuamentum cum sint
pauci numero et parue quantitatis. Et hoc intestinum
est dignius aliis intestinis ut descendat in ruptu-
ram inguinis quoniam non est ligatum nec stabilitum cum eo quod
aduenit ei de meseraicis. Non enim aduenit ei ex me-
seraicis res que habeat magnitudinem. Et continuatur
cum monoculo ab inferiore parte eius intestinum
nominatum colon. Et est intestinum grossum spissum
cum elongatur a monoculo declinat
ad partem dextram declinatione conueniente propter ipsi
quietem epatis deinde ad partem sinistram descendens.
Cumque opponitur lateri sinistro declinat ad dextram
et ad posteriora descendens et illic continuatur
cum recto. Et est cum pertransit splenem coartatur quia propter
ideo quod habet apud splenem prohibetur exitus uentosi-
tatis dum non comprimitur super ipsum. Et iuuamentum in
hoc intestino est aggregatio fecis et expulsio eius
et grauidatio eius ad expellendum post similem
perscrutationem fecis ex cibo si fuerit ideo. Et in hoc
quidem intestino accidit colica secundum plurimum eius
et ex ea deriuatur nomen eius. Et intestinum rec-
tum et est postremum intestinorum continuatur cum
inferiore parte colon. Deinde descendit ex eo secundum
rectitudinem et continuatur cum sifteri sustentatum
super dorsum album amplificatum fortasse similiter stomacho
et parte eius inferius. Et iuuamentum huius intestini
est expulsio fecis ad exteriora. Et extremum quidem
cuius essentia sublimis est circumdant ei quattuor lacer-
tos sicut scisti. Et hoc intestinum non fuit cre-
atum rectum nisi ut sit expulsio fecis ab eo facilior.
Et lacerti quidem adiuuantes ipsum ad expel-
lendum non sunt in hoc immo sunt illi qui sunt sifiri(?) mir-
ach et sunt octo lacerti. Sit itaque hec quantitas suf-
ficiens de anothomia intestinorum et relatione iu-
uamentorum eorum. Et non mouetur ad horum membrorum(?)
que sunt in ea cibi placitos nisi duo extrema scilicet caput
quod est meri et guttur et inferius quod est sifterius. Et
adueniunt intestinis omnibus uene et arterie et nerui plu-
res uenis epatis propterea quod indigent sensu plurimo. De
solutione uentris omnium modorum et causis usque ad lubri-
citatem intestinorum et colica passione et sanguinolenta egestio-
ne et fluxu sanguinis exeuntis et expulsionibus

Scias quod omnis fluxus renum excepto splene
uentris aut est ex caluie(?) et cerebro et in renasimo
ex abis(?) et acris continentie aut ex membris. Et nos
quidem loquimur primum de fluxu ex membris. Et fluxus
ex membris aut est ex stomacho aut ex meseraicis aut ex epate
aut ex splene aut ex capite aut ex intestinis aut
ex toto corpore. Et omnis illi continuantur in causis. Nam
aut sequitur illud malitiam complexionis propter debilitatem re-
tentiue aut digestiue aut expulsiue aut confortantem
expulsiuam. Et totum illud aut est propter malitiam com-
plexionis singularis aut propter malitiam complexionis cum ma-
teria infirmitatis intestinis aut propter continuitatis solutionem
eius aut egritudinem officialem aut ulcus aut rupturam.

Et de fluxu ab epate iam nos expediuimus et diximus
de eo qui fit propter oppilationes eius et apostemata ipsius
et oppilationes eius et alia. Et similiter diximus illum qui
est ex meseraicis. Fluxus autem a cerebro est ille qui
fit propter catarrum descendentem ab eo ad stomachum et ad in-
testina et corrumpit cibum et facit ipsum descendere
et descendit ipse met cum eo propter suam lubricitatem
et expulsionem expulsiue. Fluxus autem a stomacho non
est totus indigestiuus et cum illius est debilitas uir-
tutis retentiue quia non sustinet delationem cibi
nisi usque ad tempus in quo iam digeritur. Deinde non potest tar-
dare missionem eius et egressionem eius. Et illud
est propter debilitatem existentem propter malitiam complexionis
frigide secundum plurimum. Et est propter calidam et humidam et siccam.
Et errauit qui estimauit quod sit illud propter calidam non ali-
ud et propter complexionem frigidam et humidam quoniam hoc sit sup-
amus(?). Et hoc est ducens sua longitudine ad ydro-
pisim. Et est in summo difficilius curationis cum confir-
matur. Et multotiens est cum in hoc remanentia uirtu-
tis(?) solutiua et ad leuius superficiei intestinorum
et stomachi continuus uenarum stomachi et intestinorum. Et
hoc quoniam generat pirodes(?). Et multotiens ducit ad abra-
sionem et ulcera. Et quoniam fit iste stomachicus propter
debilitatem digestionis quia corrumpit et appetit ex-
pelli. Et quoniam fit propter lubricitatem in stomacho fit propter
humiditates quia non dimittunt ipsum figi ea quanti-
tate qua digerat. Et non est hic in uniuersitate egredientis
ex eo quod diximus sed nos appropriauimus ipsum cum al-
latione indistinguendo ad examinandum. Et hoc
plurimum quod postea perducit ad ydropisim. Et ypo(crates)
quidem laudauit in hoc eructuationem acetosam quoniam
significat paucam caliditatem facientem uaporem quamuis
licet non sit completus quod fuit mundificatiuus. Et
quoniam acetositas quam inducit propter antea stomachi facit
dominium retentionem. Tunc quod laudauit per illud
in quantum est significatio et in quantum est causa. Et quoniam fit
huius lubricitas ex ulceribus in hoc aut ideo quod ei uici-
natur quod continuat cum stomacho in dolore aut propter inceptio-
nem ulcerum. Et illud in stomacho paruum est. Et quoniam
fluxus uentris stomachicus est catarrus in eo propter id
quod ipse comprehendit ex humoribus malis effusio
ad ipsum ex corpore quia corrumpit cibum quamuis sit
bone substantie et fit ei necessarium expellere ipsum uomitu
uel deponere ipsum. Et si fuerit pars superior fortior non
expellet ipsum et non educet uomitu immo cum
solutione uentris. Et quoniam non fit solutio eorum illorum
humorum propterea quod ipsi corrumpant cibum et cogant
stomachum ad expellendum ipsum immo est in hoc uirtus quod
abhorret stomachus quod expellit ipsum et quod est cum ipso aut
est in ipso met uirtus solutiua aut lubricatiua aut
incisiua aut abrasiua sicut facit multitudo coli-
ce mei(?) ad eos stomachi. Et fit illud cum fluxus uentris
stomachici. Et quoniam fit propter uentositatem et inflationem
que oriuntur et corrumpitur digestio et accidit illud quod dixi-
mus. Et quoniam fit lubricitas non propter aliud nisi quod
comeditur ex debilitate retentiue aut primum uento(?)
corrumpente immo in comestio primus propter qualita-
tem suam immo propter quantitatem ipsum ei qui multipli-
cat uincat uirtutem retentiuam et egreditur sicut in-
trauit. Et quoniam fit propterea quod corrumpitur aut propter mul-
titudinem suam aut propter suam putrescentiam sicut scamonia
aut propter malitiam sui ordinis. Deinde propter artificium.
Et quoniam est solutio uentris stomachica propter dolores ex-
istentes in stomacho aut ideo quod ei uicinatur quia accidit
debilitas uirtutis retentiue in hoc. Et dolores
illi in hoc fiunt ab acetositate et ab apostematibus et
a malitia complexionis diuerse. Et totum illud est in hoc
aut uenit ad ipsum ex eo quod ipsi uicinatur. Fluxus
autem ab intestinis. Dicamus in primis illum qui fit ex
intestinis quoniam superioribus. Et dicamus quod fluxus
uentris factus ex eis aut est cum excoriatione
aut est sine excoriatione. Et excoriatio est do-
lor ab incisione ex superficie intestinorum incisa.
Et illud abradens aut est materia colerica aut san-
guinea acuta aut uirulenta aut saniosa aut

a cerebro
a stomacho
malaz
post
a uento stomachi
ab intestinis

tegra(?) omnium modorum et causis usque ad lubricitatem intestinorum et colica passione et sanguinolente
et fluxu sanguinis exeuntis et expulsionibus omnium excepto et splene et cerebro et ex corpore et renasimo

feculenta. et pcedit ab ipis intestis aut ab
eis que sunt supra ipa. et puenit ad intestia
Et epaticus est huius gnis. Et iam prtexit ser
mo nr in eo subtilr pscrutatus. Et apos
samor est quia epaticus. Et ille qui est ex
debilitate est susceptibilior curacois. Et
excoriatio i solo ventris splenetica et felli
na et epatica et illa que est ab ulceribus in
stoi et meri omnia sunt pp illud a quo pcedit
ma ad intestina. Sz nr smo non est nunc
de illo imo illo q est ab ipis intestis. et
is aut est pp apa in intestis aut pp morditacio
nez colicam aut sanguinez effusum ex pa
te vehemetis calitatis aut p cessione vene
in superioribus aut inferioribus aut pp me
solutiua ulnantez intestina sic pulpa
collogntide aut ex cola et ulceribus cu putre
factione et corrosione. aut ulceribus sine pu
trefactione et corrosione. aut ulceribus mudis
aut ulceribus sordidis. Et ipa aut sunt intestis
grossis et sunt magis salua. aut intestis
gracilibus et sunt prauiora et pp calidetia i
ieiuno. videt eni q non sanet ulcus eius
ne dum q arriptura sua pp multitudinez ve
nar eius et magnitudinez ear et sbtilitate
corpis eius et aut sunt cole puri ad ipm exfe
lle p commixtione. Et qm maria est mali
cia no timenti eius pp ea q primum est me
bro regali q est epar. Nam non est ex intesti
nis aliq ppinquius ei quam ieiunum. Et me
a non stat sup ipm imo lubricando recedit
ab eo. Et ulcera qdem sunt ex excoriacone fe
cis et ex acuitate cole aut salsedie humoris
aut vehemetia sirionis iu (?) fositatis q cu
eradicat ulnat aut pp erupcone apatu
cu reliquas euacuacones dursas nocetes
plurimu exitu. Et qdaz excoriacio mlta est
eueniens sm semitam incepcois est mortal
qm signt caneru putrefactiz. Et illa q est
in fine febrium est mortalis valde quamuis n
fiat adhuc solo melior et pp illa q ebullit
sup terraz et ht odorez acetosum. Et quamuis
sit v tus adhuc et quamuis sit i sanitate et
tm huius hat spem mlta non sanat. Cu aut
non est ei hz et nor (?) et non ebullit nz ht odore
acetosum tunc est supfluitas mlta quia expl
lit na et sentitur cu ea sanatur qnz. Et ulce
quidez qnqz gnatur successione apatis et
fit ani iobediente aut abcisione aut ab o
dinr excoriante suo incessu. Et qnz fit ab
hoc ubi qui solone coducti fuerit deinde ul
cauerit. Et cum quidez tpus gnacois
ulceris a fluxu colico est due ebdomade
et ab auicalzio est mensis. Et amelico e. xl.
dies usqz quo plurimu illius. Et mlta. qdem
pforant intestina huius ulcera et moriutur
sm plurimu. Et qnz sunt quidaz fortes et
laborant aliquo tpre et agrauatur fex igitur
in eis eor et sunt quasi ydropici deinde mori
unt sm plurimu non cu ulcus adhuc pueit
ut egreditur de suba intestinor ad quanti
tate huius pducat ad putrefactione et ad censi
ptiois cu cauitate stoi et ad mortez. Quo
eni non cu pforent et pp intestina supiora
Et iam dixerut quidam q iam pforata sunt q
dam intestina inferiora deinde pforata sunt
in trach et vent pp apa accidens seis idi
recto foramis et cotinens illi putrefactioi
et nocumto et pforatus est corpus et illic et eg
diebatur stercus ex eo et uixit hoc. Et hoc quamuis
sit i sima impossibilium est tn de possibilibus
longinquis. Et longinquius eo est vt curat
et fex essimatur ad spatium ventris. Dixerunt
et qm accidit ut pforent intestina et venit idi
recto ieiunum non sedatur dolor et non sigt ad

mstom et accidit huius i et apirit venit ei et mo
ritur. Et spes excoriacois sunt sanguinea
et virulenta et samosa et churana et cortica
lis et samosa est salua et succurrit ei. Et
mlta est. fit ex egritudinibus acutis et febribus adhu
rentibus et tisanis. Et mlta est eis crisis
Et samosa cu incipit primitus aut est cu ei
erupcio dubellari et apatu in uiscibus quia ex
pellit na ad intestina et est magis sedalium
is. Et ista ps non est ne stomacati et in mta
nocet stom et facit accidere ipo corrupcione in
fine rei. Et mlta sequitur ipam fluxus ve
tris samosus et non retinetur et est plurimum
illius pus samosum et qnz admiscet ei san
guis. Sed si illud non est cu eius et n est i
intestinis interioribus apa maturu q eu ipat
tunc fit ex pte caneri putrefacti in intestis
et non est sanitas pp multitudinez eius cogitur
et puritatez ei q inuenit dequiete pp diffi
cultatez egritus in se ipa. Virulenta au
aut est alique factione aut ab exsudatione
apatis existentis in ea maturacois. Et
plurimu ipius non est cu stomatica. Sanguinea
aut alia est eueniens subito et alia eueniens
paulatim. Et prime quidem cu est a ptes venaz
a fex et solo singlaris. Et cu non assocatur
ei dolor aliquis tunc non fit ex apatibus imo
ex rebus alius et pp cu assonant cu illo sigt
alia. Et qnz fit ex intestis i sine dolore cu
est sm semitam apicionis orificiorum venar
cor sine cu alia et est in voluntarior. Et cu fuit
hyems sicca septentrionalis deinde successit ei
ver pluuiosum meridionale et estas pluuio
sa multiplicabitur fluxus sanguinis ex ventre
Et sil qm hyems est austrina et ver borea
le pauce pluuie et pp i corporibus humidis et cor
poribus mlier. Et qm venit estas post ver bo
reale et hyeme austrina multiplicatur venter
solo et excoriacio et est ca eor mltitudo reu
ror. Et qnz multiplicatur fluxus sanguinis p
uenaz in regionibus meridionalibus et cu ex suf
flacoibus austrinor et multitudie pluuie pp
ea qz mouet materias et mollificant poros
et pp post catarros salsos. Fluxus aut san
guinis puenie qui est post solonez coltica cu
dolore est. alius et pp tu pcedit alchuram
deinde venit sanguis purus. Illud ei sigt q est sup
corpus intestinor alchuracham non est ab ali
qua abcisione intestinor. Sz puncta est pp
huiditate grossam. Et qm accidit fluxus ventris
mucosus in febribus cpositis et ipe febrium cp
ditaz i suo capo i febribus pestilentialibus et
plurimu qdez fit in pestilencialibus et est spumos
Coriaceus aut qnz fit ab ulceribus stoi et egreditur
cu solone ventris. Sz non est illic excoriacio. Et
qm est cu excoriacoe est ab ipis tunicis intestinor.
Et significat q sit de grossitio sp pp grossitudinez
et ipibus pmaiorez. Et q fit de subtilibz p
maiore cum. Et coriaceus isti egreditur aps
eleuacone ad sellaz et est plurimum exitus eor
cu fit clistere lenitiuu. Inqd. y. solo ventris grs
sa melior non sanatur. Dixit. y. cu est contrarietas
sitis aque deinde fit sitis ungnetis est mala
Et cu accidit post ydropisiz solo ventris et pp
fluxus ventris eueniens ab apate epatis que
est mala et est egritudo sanguinolenta tunc solone
coducit aquositas et non abscidit. Inqd ois
fluxus post egritudinez subito est malus sigt morte
ppinquam. Inqd et qm fit cu ydropisi egritudo sa
nguinolenta que n abscidit et nz sanatur qm
non solone educat aquositas imo solone e
ducit illud q debilitat cor. Et qnz pducit
excoriacio et ulceracio intestinor ad ydropisim
Et si aliqs ht cu punctura spasmum et necesse est
et singultu et cotinuacionez eius sigt mortem.

Et in libro .v. qui habet dissinthiam et apparet post aurem eius sinistram iuxta magis silis corpore et accidit cum hoc sitis uehementis moritur in uicesimo et non tardat et non euadit. Illa autem que fit ab intestinis absque excoriatione et absque cum eorum que sunt super ea cohibitur lubricatum fluxitate rasuris. Et que sit cum est a corporibus ulcera est intestinis. Si autem fiunt eam dirabiles et mala faciens eas non cessauit cur(?) per ducit illum ad excoriationem sanguineam per dubio et ad fluxum sanguinis post uentrem fortem. Et cohibitur ei in ea commixtiva ventris meus soluitur ad orificia uenarum que sunt intestinis et superficiei eorum et facit solutionem. Et illa que fit a debilitate intestinorum et stomachi nominatur mala uentris. Et plurimum causa in hoc est debilitas et ulcera et corpora eorum. Et quod accidit ut congelet ad hoc sanguis effusus in uentre et sigillum frigidum extinguitur subito et festine et inflatio uentris et casus pulsus et peruenit ad sincopim. Decea autem que est ab intestino recto et est intestinum sextum. Alia est que est cum dolore et nominatur zahir et est dolor extensiuus et abminimus in intestino recto. Et alia est que est sine dolore. Et cum azahir autem est apra cal'in ex quo currit ad aut apra durum aut mollificatio lacti quod egreditur cum eo aminis. Aut tensio ex qua accidit spasmus quod prohibet la ctiis retentiuus ipse aut ab oppositione sua. Aut superfluitas salsa aut lumbricus aut dimin' grossus aut colera ignea aut frigus ad ueniens membro aut longitudo sessionis super durum aut grossitudo eius quod egreditur de fece et duricies eius aut emorroydis aut fistula aut ragadia aut rigiditas aut grossitudo aut continuitas sensata. Et plurimum quidem fit ex humore uiscoso. Et postquam fuit mucosus fit cum eo deinde proueniet sanguis. Et quod egreditur cum zahir ad quod est sicut caro secundum quod dixerunt quidam. sed G. elongauit hoc. Et zahir quidem plurimum accidit habentibus fluxum putridum. Nam putrefactio eius relinquit uestigia in intestino recto post incessionem suam omni hora. Amplius est uiscosum adherens nociuum. Et quod cogitur egerere per ianum suum sal pulueriçare per lauacitatem eius. Et zahir facilius est illud quod non sincere dit dissinthie aut grauatur ad dissinthiam. Et quod accidit ut spasmetur anus et rectum aut recedat quod accidit lacerto ut non retineat hoc quod uenit ad eum sicut accidit ei ut spasmetur et non potest facere de sede quod super ipsum est ad eum. Illa autem que fit ab ano sine dolore est sanguis non aliud. Et plurimum eius est secundum semitam qua natura expellit superfluitates ex corpore. Et coadunatur ipsum in corpore cause superfluitatum aborum et retentio cursus aut incisio membri aut diminutio exercitii aut reliquie que dicuntur in locis suis. Et iste non oportet ut retineatur ne timeatur casus pulsus et uirtutis. Ipse sunt igitur cursus menstrualis intestinorum sex.

Factus autem a toto corpore aut est secundum semitam crisis aut fortitudinem uirtutis expulsiue aut secundum semitam casus retentiue sicut accidit timenti quod statim superueniat et habenti pressuram in fine uite sue. aut secundum semitam liquefactionis et incipit subtil' deinde fit turbida et fit fortis fames deinde cadit uirtus et accidunt febres et quod accidunt nausia et difficultas urine et uentositas et nigritudo et tenebrositas coloris et frigus extremitatum et exsiccatio lingue. aut secundum semitam conuersionis humorum ad corruptionem propter febres malas aut secundum semitam expulsionis replecionis uehementis propter hoc quod sequitur ex diminutione euacuationis aut retentione cursus consueti aut abscisione membri aut diminutione exercitii aut prauitate coloris ex corpore et reliquis que sciuisti aut propter compositionem nausiatiuos satietatis plurime inuenibus plurimus et redit secundum semitam crisis acute et est de summa colice passionis. aut secundum semitam prohibitionis nutrimenti propter opilationes in uenis et aliis.

Colerica autem passio est motus uentris corrupti cibi non digesti ad separationem ex uia intestinorum recto uncti ad ipsum acore sed acuitatem et laborem expulsiue. Cibi namque cum non digeruntur ualde conuertuntur in humores non conuenientes corpori et mouetur natura ad expellendum eos acore cum grauant super ipsum ex partibus cum speciebus uomitus colerici et aquosi et eruginosi quod et speciebus fluxus uentris. Et illa colerica passio mala incipit in primis cum leuitate deinde accidunt dolor et punctura in uentre et intestinis et dilatatur et ascendit ad stomachum propter multitudinem eius quod nocet ei ex humoribus acutis uenientibus ad ipsum. Et secundum plurimum sunt fluxus uentris et uomitus simul. Cum igitur expelluntur multiplicantur humores corporis propter illud quod scis ex causis. Incipit igitur cum fluxu uentris colerico deinde aquoso puro mollificato. Deinde quod peruenit ad fluxum uentris qui est sicut lotura carnis recentis habentem odorem pinguedinis et adurentium. Deinde peruenit ad mollificationem pulsus et spasmum et sudorem frigidum et ad mortem. Et in habentibus quidem colericam passionem multiplicatur sitis et quotiens bibunt aquam calefit in stomacho eorum et euomunt eam. Et tolerunt sitim comforte eis. Et multotiens accidit eis destructio pulsus secundum semitam compressionis et lesionis. Et propter causam accidentium sequentium malignorum. Cum igitur quiescunt accidentia redit pulsus. Et ille qui consuetus est incurrere colericam passionem non habet ex ea timorem sicut ille qui non est assuetus ea et est in fu tuis plus. Et colice quidem passionis plurimum non accidit in estate et autumpno propter debilitatem digestionis in eis et minoratur in hyeme et uere. Et quod multiplicat euentus colice passionis ex potu aque frigide ieiunio sequente cibum grossum precipue in commestione contrariorum primum. Et citrulus et melones sunt ex eis que commouent colericam passionem. Et multotiens quidem restringitur colerica passio et declinat natura subito ad uiam urine et accidit ardor urine. Fluxus autem uentris eueniens propter prohibitionem penetrationis cibi est opilatiuus. Et est ille qui nominatur fluxus uentris factus cum periodis. Et illud est quando uene opilate repleuntur in tempore noto usque quo euacuentur redeundo. Et meo quod est inter utrumque dispositio est sic sana. Et plurimum quod est inter periodos est .xx. dies. Et quod antecedit aut tardat propter hoc quod sciatur de causis. Factum autem propter cibum iam semel dimissum in stomacho. Uerumtamen non est malum si retinetur hoc et ad dum ueloci. Dicimus igitur quod fit ex cibis aut est propter eorum prauitatem quod corrumpit in stomacho ignito sicut sciuisti et non recipit eos natura. aut propter contrarietatem eorum et quod descendunt. aut propter ipsorum mordicationem sicut cepe. aut propter uirtutem uenenosam sicut in fungis. aut propter uelocitatem conuersionis ad corruptionem sicut lac. aut propter uelocitatem subtilitatis eorum quod resudant et non retinentur apud portanarium. aut propter ipsorum humiditatem et eorum uiscositatem quod lubricantur. aut propter multitudinem motus super eos aut propter multitudinem potus aque post ipsos quod subito deponit eos et lubricare eos facit. aut propter multitudinem eius quod replet de humoribus lubricantibus sicut fructus et abstergentibus sicut colera. aut quod est cibus continuitus et est ille qui est plurime contrarietatis et parui nutrimenti sicut sunt olera. aut propter ordinem nociuum facientem lubricationem sicut permissio cibi leuis facilis digestionis lubricationis et posteriorem cibi stipticam expulsiuam aut posteriorem eius quod est uelocis conuersionis quod corrumpitur et corrumpit quod secundo est et uocatur naturam ad expellendum. Factus autem propter aerem circumdantem est quando aer continens calidus resoluit quod exsiccat et frigidus aggregat quod et auferet et multitudo

do pluviarum in regiones meridionales solvunt ventrem. Et quia est ventositas cum fluxus ventris, pro eo quod corrumpit digestionem et movet desiderium. In quinta .v. althea accidit diarria plurima. Particule quia non intelligit qui non possunt perferre eam. Et causa in hoc est quod humiditas distillat super membra sicut membra ipsorum nervosa et super stomachos eorum cum continue cerebrorum eorum aut propter cerebrum et aliud. Et isti indigent ut solvatur cum facilitate. In quinta .v. Ille qui est in pueritia lenis ventre aut durus est apud senectutem contrarius. Et qui est lenis ventre saepe in adolescentia non convenit ei in senectute assiduatio eius.

Nota de fluxu subito.

Et omnis fluxus qui fit post egritudinem vehementem acutam subito est significatio mortis quoniam significat corruptionem subitam. Differentia inter illum quod est ex illo lubricantium est et inter lubricitatem stomachi significat digestio pravita que est in cibo. Cum ergo descendit a stomacho non moratur in intestinis immo procedit ad exitum. Si non cum eius est ulcus significat ipsum excoriatio .i. quod egreditur de significationibus ulcerum. Et si est flegma viscosum significat ipsum et flegma quod egreditur cum eo et ventositas et nigredinis inveniet cum quo sentit lubricitatis rei generantis. Et in ulceribus per dolorem sui loco stomachi. Quod si fuerit lubricitatis non ab ulceribus nisi asperitate immo propter maliciam complexionis significabit illud privatio exitus signorum ulcerum et flegmatis.

Nota de singultu.

Et singultus cum accidit habentibus fluxum ventris et propterea habentibus calorem est signum malum significans siccitatem fulientem aut suffocationem. Et cum abluitur huius ventrem debilem et non additur pulsus eius tunc non cunctis eum. Et huius ventrem moritur paulatim cum casu pulsus eius et fit vermiculosus aut formicans et est cum hoc vivus et intelligit donec deficit pulsus eius ipso vivo donec moritur. Et scias quod ille qui egerit species diversas .s. colericas et spumosas et species pingues et non debilitatur non oportet ut ipsum constringas et prohibeas ipsum propter illud ad egestiones difficiles et egestiones malas si-

Signa

Ostendatur quod quando fuerint vera **signa**. Tandulentur in febribus colericis alba cum incolumitate signorum in fixione urinis et defectu sodi et simtur cause excoriationem intestinorum. Amplius diarria membris debilis et stomaticum est quando stomachum tenet ordinem non habet in pluribus propter ipsum in quibus tussit immo est secundum regimine. Nam si digestiva est debilis egreditur sine digestione. Et si sunt retentiva et expulsiva simul debiles egreditur velociter. Et non egreditur plurimum subito immo frequentatur elevatio paulatim et plurimum eius est ex frigore. Et si est debilitas in digestiva egreditur quod egreditur non prius cum digestione completa immo egreditur huius digestionem quandoque secundum tempus in ore stomachi. Et cum illo quod est albuginositate humorosa egrediuntur humiditates. Et cum illo quidem qui fit albuginitate ulcerosa aut bothoria sunt signa ulcera stomachi exuviorum corticalium et bothoriorum et dolorum.

Nota propriam.

Et .v. quidem iam dixit: Illi qui intestinorum lubricitatem habent nomine est malus et huius indicium accidentem habet. Celebrum autem plurimum est post sompnium longum et est conservans paroxismus et cum ea sunt signa catarrorum et corruptionis cerebri. Et in libro alguimb cum apparet in lubricitate intestinorum super tortas et similis cum et provocat vomitum et multiplicat moriuntur ergo ipsa hora. Epatica vero signa iam diximus in capitulo egritudinum epatis. Et simile eius qui fit ex mesaraica. Plurimum autem splenetica est melancolica. Et iam dictum est in capitulo suo. In fecalentia autem iam diximus quid sit de signis malis et salubribus et distinximus ipsum ab epatica. Et primo pro eo quod seiunctum est quod est apud dolores eius et dispositiones ipsius egredientis cum in capitulo egritudinum splenis et melancolie ipso et cum dicte sunt expulsiones epatice. Intestinale autem qui sanguinem est et qui non est sanguinem significatur dolor intestinorum et punctura et divisificatur ab epatico per illud quod scias

cibus quod ille est plus et habet paroxismos et vices et quando paroxismus est dextrior illo qui est ante ipsum et manifestior et eius nocumentum in superioribus corporis est vehementius. Et signa corruptionis epatis cum eo sunt magis apparentia. Et scias quod dispositio doloris et puncture et algebra est magnus ad quod incidit. Scias ergo quod cum invenitur quod est ex intestinis procul dubio sed cum eius punctio nec quandoque fit et ex intestinis. Et excoriationem et fluxus sanguinis puri ab intestinis et significat dolor et punctura. Et quia est fluxus sanguinis ab apertione venarum et est cum eo excoriatio cum exulceratio fit. Et quia est exulceratio intestinorum. Deinde sequitur ipsam fluxus sanguinis. Et significat quod ipse est intestinalis alchuit et ab ipso sio. Et quia est ulcus cum diutale adhuc quoniam non apparet alchuit nisi post horam sed est lubricitas dolorosa in loco noto et est quantitas eius quod egreditur parva et continuata et longi temporis et exit corticum in fluxu sine excoriatione significat quod est in isto s. ideo quod sequitur ipsum et significat ipsum dolor stomachi et illud quod scias in suo capitulo. Et scias quod alcaut et excoriatio sunt due significationes ultime ad significanda ulcera. Et quando sunt cum hoc fetidi odoris significant corruptionem. Et si sunt cum illo fetore in lucio timetur quod sit cancer. Et scias locus ulceris aut lesionis per exitum sanguinis exeuntis. Et ex loco doloris utrum sit super sinistrum aut dextrum. Et ex eo quod super dolorem nam dolor grossarum est vehementior coniunctionibus superioribus. Et ex corticibus an sint subtiles aut grossi quando grossi semper sunt a grossis et subtiles secundum plurimum a subtilibus. Et magni sunt secundum plurimum ex grossis et parvi sunt ex gracilibus. Et ex permixtione quando vehementis permixtio cum eo quod egreditur significat quod ulcus est in superioribus et separatur ab ea significat quod ipsum est in inferioribus et in ano ut sanguis eius egrediatur ante egestionem. Et ex tempore quod est inter dolorem et assellationem quando sic est tempus prolixum tunc est in gracilibus. Et ex dispositione eius quod ipsi associatur ex egestione quoniam si est bilosum aut simile aque carnis tunc est in gracilibus. Et ex fetore quando id quod descendit ex gracilibus est magis fetidum. Et ex dolore quando dolor eorum est vehementior. Et ex sanguine quando quoniam egreditur quando est in gracilibus lavatinus non permixtus cum ipso stercore. Et scias quod quando egritudo est ulcera et est antiqua et illud quod egreditur est quantitatis amplius non est dolor sensatus tunc ulcus est plurime sordis. Et differentia quidem inter ulcus sordidum et corrosivum est quando corrosivum est vehementis doloris et quod egreditur ex eo est vehementioris fetoris et est declinans ad nigredinem et viriditatem et ex sordido est virulentum aquosum est declinans ad albedinem et est gravis odoris. Et quia egreditur pus album sanguis plus significat quod ulcus profundatur et egritudo fit fortis et finitur illud quod est super faciem intestinorum et pervenit ad partem intestinorum. Et in lienteria fuerit post apparent que evenerunt ulceri et significant per dolores eorum et reliqua que dicta sunt de signis sed quod ipsi sunt apparentia. Et in lienteria quidem fiunt ulcera propter causas alias ex eis que diximus. Quod si excoriatio est propter apertionem venarum precedit eam evacuatio sanguinis puri tunc est permixtio quedam. Et quia est cum ea dolor. Et quia non est cum ea dolor. Et quando sunt periodi sicut fit in mora que non accidit ex intestinis. Et antecedunt eam signa repletionis. Et si fuerit ab emoroydibus et rebus cancrosis in superioribus intestinis putrida erit et cum ea erit sanguis magis et fiet paulatim continua secundum repletionem corporis et eius evacuationem. Et si fuerit ab humoribus salsis et lavinachias cum grossis viscosis significabit eam evacuatio eam precedens et eventus ventositatis et nigredinis et punctio circuitus in egestione et illud quod sentitur exire eius dicitur ex loco et erit dolor quasi inseparabilis qui non permiscetur ad

loram et sentitur cum ea quasi corrosio et ammiscetur alchauit flegma. Et si fuerit acetosa significatur excoriatio
et significabitur eam evacuatio ipsius precedens et permixtio alchauit si fuerit aut egestione corruptionis nature eius. Similiter melancolia mala et salsa significat processio illius ordinis melancolie et permixtio ad illud quod egreditur acetosa in ordine bulliens super terram. aut feculenta nigra non acetosa in ordine illius bulliens super terram et est cum ea gravis lucet velocius et grave pervenit ad sincopim. Et scias quod si cum dissinteria est fricatio adhuc et egreditur cum alchauit v.g. colera cum melancolia. aut sanguis cum lotione aut flegma putridum. aut virtus aut secundum sicut cum nunc egritudo est in ma(?) addiacionis propter inseparabilitatem eius. Quod si abscidit illius et remaneat alchauit et abrasio et similia tunc cum iam abscisa est et remansit cancer et impressio pungens ab ea quod ortum est in incendens ipsum solum cum curatione. Et signum fluxus stomachi sanguinei est quod fiat sequens excoriationem dolorosam. aut fluxum frequentem. Deinde destruitur cum eo appetitus et sitis (?) et pervenit ad abrasionem et alauit et inficit intestina. Factus autem subito sine dolore plurimo et absque nocumento sequente ipsum in apparentia et alius est salvus. Et si est ab grossitudine fecis significat ipsum dispositio fecis et eius eventus cum incisione fecis scilicet ipsum et sedatio doloris cum lenitas adest ventre. Et melancolicus egreditur sicut separatio a fece cum in grossitate et allevatur propter eam que exsiccat ipsam et existimatur quod sit fluxus qui retinet. Et ipse est morus(?). Et signum huius est ut non sit aliquid eius quod lenitas est nature et separatio fecis et ut antecedat fex. Deinde egrediatur post illud fecis pars. Divisio illa que est ante ipsum et plurimum ipsius egreditur ante fecem que excoriat. Differentia autem que est inter illum qui lubrificativus est et inter lubricitatem stomachi significat digestionum existens in ventre et quod descendit a stomacho non moratur in intestinis immo procedit ad exitum. Si autem cum eius sunt ulcera significat ipsum excoriatio cum eo quod egreditur de significationibus ulcerum. Et si est illic flegma viscosum significat ipsum et flegma quod egreditur cum eo et ventositas et rugitus. Et inflatio sentitur lubricitas in gravantis(?). Et in ulceroso sentitur dolor sub loco stomachi. Et si est lubricitas non absolutis et astrictione immo propter maliciam continue significat iterum provocatio exitus signorum ulcerum et inflatio. Opilativum autem et liquefactivum significat cursus in se ipsis et denudatio signorum ventris facientium fluxum super eam et inflammatio corporis et caliditas et concurrentia febris (?) et diversitas coloris et essentie et fetoris eius. Cum quod est ex liquefactione est virulentius aquosum. Et quod est ex liquefactione adipis est virulentius grossius sicut in ulceribus cum pinguedine et colore diverso. Deinde fit in essentia adipis absque diversitate in substantia sua neque in essentia sua. Et similiter est dispositio liquefactionis carnis rubee nisi quod privatur pinguedine et est postremum eius feculentum coloris. Factus vero a superfluitate et repletione quia natura expellit excrementum propter illud quod dictum est de curis attinentibus superfluitatem et repletionem significat ipsum esse. Et quando significat ipsum quod evacuatum est sanguis purus mundus cum mundificatione sine dolore et non fiat sequi mollificationem et debilitatem et hec proxima. Alchauit autem divisiones significat illud quod egreditur ex eo quod vi(?). Et causa repte ex frigore adveniente. aut ex sessione super durum aut ex emorroydibus et migrationibus et aliis et quod processit ex fluxu et excoriatione. Cum non processit. et sicut erunt quedam in ipso si fuerit illic fex retenta ledens et dolorem faciens et mittens sitim existimatus quod sit cursus alchauit similiter et erunt cum quando egreditur alchauit sicut flegma et existimatur quod sit alchauit flegmaticum. Non igitur oportet decipi aris(?) in hoc immo oportet attendat causam ex omni parte sicut quod scivisti. Et differentia inter ulcera eius et ulcera intestinorum que sunt super ipsum est quando illud quod fluit

ex recto est fetor. cum non est fetor. Et quando accidit huius ulcera intestinorum et fiunt fluxum sanguis ut coaguletur sanguis in ventre eorum scias signa que diximus in capitulo regimen ex inflatione ventris et frigore extremitatum (?) et excessu ventris et pulsus. Cum igitur scias illud tunc scias quod cum egro magis fit ab adhustione tendit ad mediocritatem tunc iam natura incipit succurrere quod fit videlicet de interima postea stat. Et scias quod quando egrediuntur res plures una et existimat quidam quod sit alchauit propter aquam et ulcera intestinorum et illius non est causa cum punctura illius igitur non est alchauit immo superfluitates humorum. Et scias quod cum secundum habet fluxum ventris et stringitur et ipse remanet secundum dispositionem suam et non advenit ei fortitudo sua tunc cum ipso est quod cum corpus eius non recipit cibum. Et scias quod illo qui assellat in die plusquam in nocte immo accidit ut assellet quevis super senectutem eius appetitus in die cum debilitas stomachi eius. Et cum in nocte est plus tunc cum est debilitas epatis et quod remittit cibum. Et scias quod melancolice succedit assellatio in per hoc quod ipsa extrahit sibi tale et diminuit spiritum (?).

Dico inprimis **Cum fluxus ventris absolvitur** quod oportet ut purget se cum eo quod dixi in capitulo super fluitatis fluxus ventris ex medicinis ebibitis et legatur illud capitulum cum hoc capitulo. Amplius dico quod fluxus ventris prohibetur inquantum est fluxus cum stipticis frigidantibus et (?) sanguinibus nimis et facientibus conglutinationem. Et quando necessaria sunt narcotica. Et iterum quando curatur fluxus ventris cum diureticis et sudorem facientibus et dilatando poros et (?) facientibus quibus omnia namque hec movent materiam ad contrariam partem fluxus ventris. Quod si simul creatur fluxum ventris caliditas ponatur cum eis infrigidantia in quibus sit stipticitas et amisceantur dilatantia poros et sudorem facientibus cum extrinsecus. Si autem amisceatur ei frigus ponantur cum eis calefacientia et eligantur ex eis calefacientia in quibus sit stipticitas. Et tunc plurimum sunt necessaria calefacientia cum digestiva est debilis et cum est opilatio ex humoribus viscosis. Et iuvat se cum eo quod dixi in capitulo debilitatis digestionis. Et tunc plurimum sunt necessaria infrigidantia cum retentiva est debilis. Et caliditas quando adiuvat ad retinendam materiam per hoc quod facit penetrare cibum velociter et per hoc quod provocationem fiat et facit sudare. Et quando facit vinum purum antiquum hoc. Et quando cum ille qui habet fluxum ventris bibit vasa tria plena huius vini scilicet unum post aliud ita ut sit semper ebrius quandoque et retinet naturam eius. Et scias quod dormire est ex rebus magis iuvantibus ei qui habet fluxum ventris. Et qui fuit cum fluxu ventris tussis diminuitur illud in quo est acetositas vel (?) et stipticitas et sic (?) eis in quibus non est illud ex cibariis et cibis quod eligat frigida et facientia conglutinationem. Et illud in eo quod durum et in eo est confortatio corporis eius que cibatur ipso sicut sunt asamech(?). Et nocet eis omne quod liquidum est ex sorbitionibus et (?). Et scias quod (?) dulcia melancolice nocent omnino ventris sitim. Et ex retinentibus fluxum ventris sunt balneum et fricatio per hoc quod dilatant poros. Et materiam attrahunt natura ad exteriora corporis ex (?) motibus et fricationibus. Et ex eis sunt olea calida sicut oleum anetinum et similia. Et ex retinentibus fluxum ventris est positio ventosarum super ventrem; iam est expertum quod ventose posite super ventrem eorum qui habent fluxum ventris et excoriationem cum (?) quatuor horis restringuntur. Et nos iam experti sumus illud. Et ex retinentibus fluxum ventris sunt emplastra supposita stomacho et intestinis facta a calefacientibus stipticis et infrigidantibus stipticis secundum necessitatem. Et ex retinentibus fluxum ventris cum causa eius est humor effusus ad stomachum et intestina facere (?) cibum solvens ipsum et evacuans eum et cum eius (?) cum adhibetur ut sequatur cum humorem est quando cum fine

Nota dormicio(?)

Nota ventosacio(?)

i. et cauatur allemat est modus regiis. Cumque ad
ministras medicinas aut mixtas cum singularibus. Si
non valent aut tendens ad corruptionem. Et restric
tiue quidem aut sunt ex siccatiue aut infrigidatiue
aut constipatiue aut glutinatiue et opilatiue po
ros ex quibus emanat. Et medicine singulares
frigide absolute aut sunt stiptice uehementes
sicut sunt balaustie et galle et acacia et rose et gum
mi arabicum et lutum sigillatum et lutum armenium
et ypoquistidos et spodium et sumach assatum et sumac co
ditum cum camphora et fructus tamarisci et grana
granatorum et sumach et alcharobe et reubarbarum
et semen acetose et semen portulace et coriandrum
et semen arnoglosse et succus barbe yrcine et sem
rose bonum et fructus mori immaturi ad extre
ma comeditur et succi stiptici exsiccati et ipsorum
rob. Et succi portulace bibatur ʒ. i. et confert. Et
lac acetosum decoctum in quo bullivit ferrum non est
Et medicine quidem singulares calide et sicce sunt
sicut ciminum assatum et ameos et cimum assa
tum et cortices thuris et mirra et storax sicca
et adarsce et sal ammoniacum et sic lauandum ipsum de quo
in potu detur pondus ʒ. ii. cum decocto. Et arsenic
vetus assatum quod accipiatur sic est cum deco
quatur in succo stiptico et fiat sitim. Et melius re
gimen ipsius est ut abluatur cum aqua et sale ali
quotiens. Cum decoquatur bene ut egrediatur sal
eius deinde exsiccetur et detur ei ʒ. i. eius restringit
et est fortior omnibus. Et ad pueros quidem quique
excorientur mixta excoriata et teritur et datur cum
zuccaro frixo et aqua frigida quantitas auellane
unius. Et cummunea et coagula confectiua sunt.
Et de coagulo quidem ei quem datur in potu in
fanti pondus quarte ʒ. i. et aqua frigida. Et mag
no sumpto in usque ad pondus ʒ. i. Et in ex coagulo
leporis. Nam ipsum retinet uentrem statim. Et oportet
ut incipiat qui ad potandum dat coagula ada
mech. i. Si non non confert addat ex eo usque ad
quod non perueniat in pondere ʒ. i. Et caseus quidem ue
tus cuius regimen preteritum est cum ex eo datur in po
tu ʒ. i. est minoris nocumenti et fortioris operis
quam coagula. Et iam experimentauit quidam quod
qui frustrum ex eo ab hiurat donec deinde gret
deinde datur in potu ex eo pondus ʒ. i. tunc stringit
uentrem. Et quidam amicus meus ex medicis
iam dixit mihi illud verum esse experimentum. Et stercus
canis comedentis ossa solum cum ex eo in potu
datur pondus ʒ. i. et s. cum decocto retinet fortiter et
sumac siccum acceptum in aqua. Et ex eis quod non per
uenit ad unam duarum extremitatum est uentris
struthi exsiccatus. Et dosis sit ʒ. iii. et exsic
cetur et limetur cum lima et detur in potu ex eo
quantitas huius illi qui habet diarriam in rob mirti aut
rob de citoniis secundum declinationem complexionis. Et item
lac caprinum decoctum cum lapidibus fluuialibus
ignitis et ter in ipsum proiectis. Et quoniam potest in ipso
pars frixi. Et item uitellus oui elixati in
aceto. Et ex compositis declinantibus ad frigus
sunt trocisci de spodio muscati et trocisci nominati
calidicon et trocisci de luto sigillato et trocisci de
balaustiis et trocisci alfelu gahnagi et trocisci
de ypoquistidos et trocisci de ciperi et trocisci de opio
et trocisci de papauere muscati. Et pillule de opio
et pillule de mandragora et suffuf de granis gra
natorum et pillule de sandaraca. Et ad fluxum sup
fluum bonum diarrodon et confectio adhusorum et
luti armeni mediocri et spodio assatorum cum lu
to sigillato. Et non oportet ut sit sic fluxus in assa
tione eorum et liquefiat eorum uirtus immo oportet ut igni
atur uas et eleuetur super ignem et dimittatur si
ipsum et moueatur donec assetur. Et ex compositis
declinantibus ad calorem proximus sit cum magnus
sunt trocisci alefemari et ellim alemigun et citra
quod dicitur lanarcos et ellim de seminibus stipticis
et trocisci trifidos et trocisci de karabe. Et item

sumantur gallarum non perforatarum iudum et corticum
granatorum et sumach pipis omnium ʒ. i. terantur et
conficiantur cum albugine oui et accipiatur granatum
et perforetur in ipso et opileatur eius foramen cum
pulpa et ponatur super prunas. Et ex illis est
ut sumatur tritici farina et misceatur cum aliqua
tulo de ameos et fructu tamarisci et nastur
cio et dissoluatur cum oleo onfacino et conficiatur et
fiat panis et excoquatur in furno. Deinde sumatur
ex eo contrito pondus ʒ. x. et bibatur in aqua frigida
et pauco uino. Et hoc quidem genus ex eis quibus
curantur pueri cum accidit eis fluxus uentris tempore
natiuitatis dentium eorum est illud quod recipe papaue
ris et granorum mirti et thuris masculi et capitum omnium
ana ʒ. s. terantur bene et dissoluantur in lacte eius
cuius lac suggerit et detur in potu. Et huiusmodi quidem
genus est medicamen bonum expertum quod recipe granorum
pustularum exsiccatorum et bene tritorum donec fi
ant sicut puluis et recipe ossium assatorum et medul
le glandium et coaguli et coriandri assati et
sumach et xilocaracte spine et seris apii et ci
mini infuse in aceto et primo agnum sicci et chy
nus et ameos partes equales terantur ualde et ex
tollentur illo et ponatur de coagulo minus quod de a
liis aut sit medietas partis. Deinde sumatur ex
eo omni hora nabachima ita ut sit quantitas
quam sumitur in die ex eo ʒ. xv. Et si fuit de coagulo
minus quia pars i. tunc minuatur ex illo. Et si fu
erit coagulum plus tunc restringit uentrem in die
uno. Et hoc quidem genus est ut sumatur capitum et
spica et balaustie et mumium thus et aliquantu
lum gallarum. s. quantitas medie partis decoquatur
in aqua. Deinde coletur illa aqua et puluerizetur
super eam de gallia muscata et xiloaloes crudo
bono ad hoc quod exigit dispositio et bibatur. Et hoc
genus est illud quod recipe ʒ. atramenti. alasel et canti.
sumach partes equales. sumatur ex eo in suffuf
pondus ʒ. ii. usque ad duos aureos. Et hoc genus et
pinguinus ad equalitatem est ut sumantur capillus
ueneris et spica aromatica et semen anisi et uene
de guarod et radix arboris pini et fiant ex eis
trocisci. Et scias quod necessitas spodii est ad stringen
dum sanguinem. Et necessitas seminum est ad stringen
dum fluxum stomachi. Et necessitas psilii cum ar
noglosse assati est ad puncturam. Et si non ipsum flu
xum remouet sirupus et sumac quorum assatio iterata
est. Et tibi sit quod diximus. Et omni quidem
elixati in initium est in fluxu uentris facta ab
attritione intestinorum et non est conueniens epati
co et stomatico immo quoniam nocet. In narcoticis non
est timor licet quandoque accidit ut sint necessaria nam ipsa
quoniam conferunt in quiete in cessatione materie et in quietem
faciunt dormire et prolongant necessitatem surgendi
ad sellam propter sensum mortificationis. Et quandoque
quamuis non sit non oportet ut administretur quia dum alteri
excusatio esse potest. Quod si necessaria fuerint eorum admis
tratio non exhibeatur ei cuius infrigidatur corpus et de
bilitatur uirtus. Et appareret illud impulsum. Si uero
necessaria fuerint misceantur cum eis que sunt sicut casto
reum et aureus et silia. Et iam testati sumus nos
uidisse qui supposuit sibi collirium ex opio et
mortuus fuit. Et cum possibile est ut administretur in col
lirio non administretur in potu. Et cum possibile est ut ad
ministretur in emplastris non administretur in suppositorii et fem
collirii. Et exemplis stupefacientibus est ut su
matur opium et seris iusquiami albi ana aureum
pars i. et cupulam glandium et balaustiarum et
acacie et thuris et mirte omnium ana p. v. aggrega
tur cum succo iusquiami albi aut succo corticum pa
paueris aut decoctione eorum et liniatur cum eo. Et
ei bonum narcoticum potandum fortis stipticis
recipe coaguli leporis pondus dragmarum ii. et opii sca
rides et gallarum ʒ. vii. et thuris ʒ. s. fiat ex eis
trocisci. Et sit potio eorum medietas aurei i. Et
item gallarum immaturarum p. s. thuris opii ana

borum an. ℈ .5. et dosis eius ʒ .ii. Et item seis ius
quiami albi et opii et papaveris et spodii et bala
ustiarum et thuris partes equales. Et dosis sit
usque ad ʒ .i. Et item opii sandaraca et mumun
chus mirra acacius deinde impone ex eo due
pillule sicut cicer. Et convenientius illo est id quod
fit. castorei opii storacis liquide seis iusquiami
albi mirre croci asari thuris anisi partes
equales conficiantur cum melle dispumato. et
sit dosis sicut nabath. Et item merdasengi
quarta ʒ .i. coaguli ʒ .5. ossis adhusti gallarum
an. ʒ .i. opii danich. Et item acacie et gallarum
et opii gummi ovi an. ℈ .i. fiat ex eis troci.
Et item narcoticum ad ventrem constringens in
duobus diebus. Recipe anisi et seis apii et corticum
granatorum acetosorum et gallarum et sauine partes equales
omnium opii partem mediam terantur omnia sicut al
cohol. et dosis eius sit ex ʒ .i. usque ad aureum .i. in ma
ne et mediam in sero. Et puer ex uno danich usque
ad duos danich. Et ex medicinis fluxus ventris
que conveniunt ei qui cum fluxu habet tussim. sunt
sicut mirtus et maxtix et gumma arabica
et thus et psillium assatum et spodium et castanee
et nux et avellane assate. Et omnino oportet ut deteratur
illud in quo non est acetositas et ponticitas ve
hementes immo opilativum et confortativum. Quod si non
fuerit excusatio deinde ponticum. deinde consequenter
exhibeantur ellia lenificantia pectus. Et
in lacte quidem exellisis facto ex papavere et dra
ganto et gummi et xilocaracte et fructu mirti
et amili assati et mucilagine eorum quod prius assa
tur deinde ingeminetur in extinguendo eam muci
laginem coniungitur invicem ... Incubis vero e
orum oportet ut non sit mordicatio in sal sed plima
in acetositas nociva et moveat virtutem ex
pulsivam. Et hoc est sicut id quod de lacte decocto
cum lapidibus ignitis diximus et preter illud in quo
extinguitur ferrum aliquotiens. Et melius illo est
lac acetosum ablato butiro cum risi aut milio
assatis. Et ex pluribus summa eius quod digeritur. Cum g
non digeritur quod sumatur acceptio minor eo. Et
de lactibus decoctis fortius confortativus est lac
vaccinum. Et quod ex eis convenientius est calefac
tis est lac caprinum cum hoc quod ipsum est magis stip
ticum. Et lac acetosum est melius calefactis quam
non acetosum. Et sic medulla similaginea
assata in frixoria exsiccata. Et sic panis cum
farina confecta est cum aceto factum panis valde
et est calefactis ultimus. Et sic lens decocta in
duabus aquis effusis super eam. deinde decoquatur
tur in tertia donec inspissetur et acescat aut non
acescat. Et sic id quod fit acetosa. acetosa aut
sunt sic illud quod fit ex sumach et granis granatorum
et tortellis in coriandro. et quando ponitur in eo risi
Et fabe decocte cum aceto sunt bone eis. Et ex
cibis eorum que comeduntur et sunt in se ipsis cu
ratio bona. est ut sumatur ex samech ordei pugil
li .ii. et seis portulace pugillus .i. et corticis papa
veris pugillus .i. decoquatur valde coletur et sumatur
tur. Et si acetosa fiant cum samich malorum ace
tosorum aut granis granatorum cum sumach erit
conveniens. et sit sal eorum sal gemme. terantur deinde
perfricatur bene deinde admisceantur ei grana grana
torum et coriandrum et sumach. Et si non est calida
vehementes permisceatur cum eo caseus vetus as
satus et tritus. Et oportet ut non sumatur in potu nisi fri
dum qualecunque sit frigidum enim constringit. Et cali
dum resolvit et fit nocivum plus in colica passione
sed quod conditionatum est et in opilativum et apemoso(?)
Et carnes in quibus datur eis licentia sunt car
nes alcabugi et adaragi et aves pure et alli
enebir et caro leporis et alleata et asefen. et
alsecat et caro assorie et preter rectius est ut
sint assate cum seminibus conditis aut acetose et in
vitellus ovi elixati in aceto et almusasat

facta ex eis cum aceto eis quod sunt sicut sumna
ch et grane granatorum et passe magnorum mediorum
et coriandrum et cum eis quod sunt sicut sumach
que eis similia sunt ex fructu rubi et alpalie
unis et foliis acetose et foliis arnoglosse
et caulis iterate decoctionis et pisces parum de
cocti cum aceto. Et ex eis que currunt cursu
seminum est flos fistici et flos balaustie. et
coriandrum et grana mirti. Et qui non digerunt
carnes fiant ex eis confectiones ex carne pul
lorum et alcobugi et similium et decoquantur fortiter
et misceantur cum eis risi et parum nuli deinde cole
tur et reducantur super ignem donec appropinquat
coagulationi deinde fiant acetose cum sumach et
alardumet iuvativum est eis cum non recipit
digestio valde et oportet ut non saliatur nisi parum per
et ut currit ex eo inane humiditas prima. Et
pedes vehementer iuvamentum sunt eis cum decoquuntur
in risi assato. Et iuvent fructus omnino confines
sunt stiptici nisi cum stomachus refugit ex cibis. Sed castra
nee non nocent eis et similia. Alarbu Et si cibis
subtilis corrumpitur in stomachis eorum cibantur cibis
in quibus est grossities sicut pedes sunt et rubub
stipticis et sunt sorbitiones fortes facte ex ri
si et milio. Et quando iuvantur quidam cum cibo
infrigidato facto ex ventribus et similibus et acetoso facto
ex bonis partibus vacce comedat acetosum solum
cum nunc panis et sumatur cum eo si apparuerit ex bonis
quod secundum virtutis digestionis. Et non sunt contrariis
convenientes ultime omnibus speciebus assellationis. et
ex sorbitionibus laudatis est ut sumatur papaveri
et asseratur plurimum deinde fiat ex eo et risi et milio
sorbitio et si voluerit fiant acetosa cum sumach
et granis granatorum et similibus. aut fiat sorbitio
ex tortellis siccis et risi et adipe renum caprarum
aut infundatur sumach in aqua pluviali die
et nocte et bulliat leniter deinde coletur vehemen
ter postea ponantur in ea coriandrum et dimittatur
usque quo infundatur deinde coquatur postea fiat
dissolutio in ea manibus postea colatur et pro
ciatur sex deinde sine cessatione moveatur
super ignem cum ligno donec cum revocat ad similitu
dinem cibi deinde condiatur cum sale parvo et sine
pinguedo eius adeps eorum aut amigdale assa
te et condite et parum olei et non multiplicentur supra
sal et pinguedo. Et ita sit sive sit calidus aut
frigidus. et ex eorum pinguedinibus est oleum onfacinum
Et oportet ut sint aque eorum aque pluviales in qua
cum est stipticitas. Et ex timo quod in latitudo
iuvamentum illius est propter velocitatem sive at
tractionis adeps et velocitatem resolutionis eius
quod non relinquo in chilo humiditatem. Et medicina
tis eis vinum. Si autem non fuerit excusatio et fi
erit virtus requirens ipsum ut ipso reminiscatur
tunc sit nigrum stipticum saporis parum. Et rectius
quidem est ut non comedant cibos plurimum species
in intestinis vomitu oportet ut sint contenti cibo parum
et quantitas sint inter una et permittant super
cibum id quod est magis stipticum et sigillant quod an
ipsum decoctionis et granatis acetosis. et ut bi
bant super id aquam. Et si exspectaverint ut non
bibant omnino erit cura perfecta propter cum non move
tur ad eam. Et oportet ut permaneant eorum extrema
superiora et ad trahat nutrimentum ad ea. Et ut
impleantur stomachi eorum cum medicinis stipticis retenti
vis frigidis et calidis et permixtis secundum quod exigit
dispositio. Et oportet ut ponantur ex eis spica et mastix
et mirta et tortelle et alium sunt est plurimum iuvamenti
cum ponitur in medicinis epithima bonum quo linitur
id quod est inter stomachum et epar quam coniunctio influxu
bullianter ʒ .10. absinthii cum vino et coletur
et ponatur super locum cum panno. Deinde sumantur: .i. yposchidos
rose .5. et balaustiarum et nucis sicce et acacie et cinnisandes
et gallarum partes equales et misceantur cum aqua mirti
et inspissetur absinthium predictum et impleatur

cum eo. Et scias quod tiriaca est conferens valde cum fluxum ventris in quo intenditur et detinet cum. Et eius cura non est apta neque cum quo vincatur. Et eius cura non est apta ... est velximes febris. Et consilium quod dandum est illi qui non permutatur ex loco suo et iam incepta est huic eius assellatura quia huic si corpus eius non recipit nutrimentum est ut comedat purum panem et alumneis pectora absque extra punctam ... mutatibus cum magnis tardis ad descendendum in putella coctorum. Et similiter illi cuius appetitus est ad comedendum et debilitatur eius digestio. Dentur isti res et tanto nuxa frixa cum oleo pulverizato desuper cinamomo et infunditur illud in frumpo ... tiornis. Curatio fluxus qui accidit ex causis ... solidi ventris divisa per dictam per excellentiam curatione ...

Iam scivisti quod fluxus epatici et causa eius curationem cuius causa est quod ut intendas ad id. Et cures maliciam oppilationis eius et apta ipsius et debilitatem et oppilationem et debilitatem et oppilationem eius secundum unumquodque cum eo quod diximus in capitulo suo. Nam cum feceris illud tunc ... et illud quod cadit in hoc capitulo de curatione est ut dentur illi qui habet fluxum epaticum oppilativum medicine constipative addentes in oppilatione confortantes cum ut constringant virtutem et provocat id ad expulsionem maximum. Et in hoc quidem sunt insipientes epar in hac assellatione cum inspissantibus sanguinem et angustiantibus ex pluribus que sunt frigida et in hoc est mora et successio putrefactionis. Unde oportet cum scias quod cum ipso est oppilatio in epate et ... ut intendas cum apertione oppilationis. Et iam laudate sunt passe pingues in hoc capitulo ita quod quidam extimaverunt quod ipsi sanant fluxum ... difficilem. Et nos quidem experti fuimus id et fuit res non longinqua ab eo quod dixerunt et in inceptione assellationis epatice primum est ut non apperiment pernem quoniam epar non recipit ipsum. Et rectius est ut sit potentius aqua sameh in die ... aut ter. Quod si tollatur in fine sua per mixtionem multi cum eo coquendo deinde coletur ipsum fiat et si tollerat ut comedat de decoctione non colatum faciat et si in decoctione sint ... i. de sameh cum ... aqua et decoquatur usque quo ... Cum iniasse non fuit ... tunc non malum ... adipe galline. Et quoniam est assellatio sanguinea epatica si ... tunc non oportet ut non retineatur ... ad ... et accidit post illud ... deinde detur regimen et curatur desuper. Cura fluxus ... intestinalis absque excoriatione in principio alibi

Iam scivisti in capitulo stomachi curatione rubricam.

Equaliter curatur lubricitas stomachi cum speciebus suis. Et cura lubricitatis intestinorum prima est illi et proportionalis ei. Et cum hoc nos afferemus potiones et emplastra et canones digniores istis locis. Et canones ad eos in quibus non sunt ulcerosi sunt ut permisceas stipticitatis fortis stipticitatis cum medicinis calefacientibus. Dando eos in potu et ponendo in emplastris eis et ... utantur medicinis que adiuvant virtutem et confortant ipsam sicut tiriaca magna et ... et anacardia et ... ut administres narcotica ipsi cum ipsa sunt fortis iuvamenti in hac egritudine. Et si significationes in latitudine ... laborant in evacuando ipsum et si non valent medicine propinque fortes et fortes fortitudine temperata tunc fortasse indiges eis que sunt sicut ... evacuatio in egritudine huius cum vomitu est difficilis mala et in ... vomitu ... descendens ad intestina. Et non oportet ut bibant aquam quantum possibile est amplius si bibunt eam non ... nec bibant eam calidam ... Et vinum quidem vetus subtile purum ... confert eis. Et ... quod diversificetur ab illo ... eis. Et si diligunt ut in ... comedant

... sicut sameh algobani ... cum sameh de silliquis et sameh de granis granatorum et sameh de nabach. Coriandrum vero est fortis in ... retinendo cibum in stomacho. Et ex compositis ... ad eos est id quod recipe arnoglosse ... ambrorum ... et corticis granatorum et sanguinis draconis ... et est potio una. Et oportet ut bibat ... pontico et si fuerit illic febris tunc cum aqua pluviali. Et ex oppositis conferentibus eis est ... de gallis et ... de ... et ... de silliquis. Et de emplastris conferentibus eis sicut emplastrum de ... cum dactilis et confortetur cum eis que sunt sicut ... et alius humidis et ypoquistidos et acacie et balaustia et mastice et rosis et ... et mirti ... equales. Et quando fuerit ex ... medicinis ... cum cera et oleo et sicut emplastrum abstullo et emplastrum ... et emplastrum de ... fel cum fuerit calliditas. Fluxus autem post ulcera intestinorum cura est cura ulceris et est in latitudine administratio exsiccativarum stipticarum ex medicinis frigidis sicut est id quod fit de agresta et simachia et curatur cura diversa quia diximus. Et cum eius colica illic est illa que effundit et ulceratur tunc melius est ut ipsa evacuet in estate cum vomitu et non evacues eam extra ulcera. Et quoniam cum eius est ... necessarium est et ut evacues ... per ... dictum ... et exsiccatis cibum et calefaciatis ipsum et ... ipsum ... et alcalegi ... et minora potum aqua ... si indiget ... illo tunc ... aut vino albo ad stomachum ... adiutoria inferiori et est cum ... eis que evacuant ... Medicamen bonum ad lubricitatem humidam et est sicut cibus ... passulas nigras que ... et coquantur cum suis ... et misceantur cum eis cortices granatorum ... et piper album et oleum onfacinum et comedat cum pane et oportet ut misceant cum eo quod ... administratur de speciebus frigidis sicut mastix et thus et si tollerat piper et si cum ... sit solutio ventris lubricativa et contingit ut ventus cadat tunc necessarium est in hoc ut incipias cum equatione ... et calefactione eius et facias egrum uti exercitio quod ipse tollerat et facias ipsum ingredi balneum et ... passione ... quod de corpore eius ... deinde da ei ad sorbendum ... non sedentem ... eius superiore eo toto quod super ipsum est in ... aliquid de aqua ... fortis cum ... que sunt ... et ... siccis et si tolleraverit ventus et ... eius ut consequatur ad ... bibatur aliquid ... faciens sicut diapipeos et calamentum ... illud ita ut faciat ipsum ... cum feceris ... attrahet epar aliquid illius cibi et confortabitur eo. Reliquarum autem specierum fluxus stomachi qui est in fine lubricitatem ... cura nota est et appropinquat curationi lubricitatis. In illa ... cum est colera rubea plurima effusa ad stomachum et intestina oportet ut tempores in ... quo ... colera et aquosus ... sicut epar et fel ... quod scivisti in capitulo suo et evacues ... colericam si fuerit plurima et rectius illud est cum ... si possibile est et leve. Et cum fluxus ventris si non fuerit in ... debilitas ... ut accidant ulcera aut sint ... et post illud incipe ... cum ... stipticitatem facientibus ... Et in latitudine quidem sanat hanc lesionem ... in potu ... citrinus ... et ... stipticitatem. Et ex eis que conferunt eis est administratio lactis acetosi ... cum spodio et similiter cum aqua sameh ordei. Et si fuerit ... eius ... cum eis que ... exhibitio et clisteribus si fuerit ... deinde curetur cum eo quod constipat et calefaciat calefactione temperata ut ex eis que conveniunt ad illud est ... de granis granatorum quod est cum cimino et ... de ... specierum. Et si ... est

nitur iam non est excusacio eorum que sunt sicut tyriaca as
dulcoris et exsuffufes facti ex anixiden et ameos
et cimino in aceto posito et assato et seminis lini torref
acto et gallia et balaustijs et cinnamomi et mirrhe et
dentur cum spodio secundum quod tibi venit iussum fuerit deinde
summacione testimonij. Et si fuerit illic flaciditas et co
lera simul et significat illa exitus eius quod egreditur et
ictericia signa iuuabunt si super fuerit muirobola
citrinorum. p. i. et mastici. p. s. cum quibus misce
antur ciceri et granorum mirti et sumach et carne
scet omnium ana sextam partem. Et si cum fuerit melia effu
sa ad ipsum nos faciemus ei capitulum singulare quod
appareat ei cum capitulo fluxus muliebri et parabi
mus ipsum ad splenem. Et ei qui est secundum albuna
et albos singulares et faciemus eum. Et si non fuerit
in debilitate magna et malicia complexionis considerabis
maliciam complexionis per signa sua et plures que de mali
cia complexionis intestinorum est eo tamen malicie com
stomaci et signa eius sunt signa illius. Quod si de
bilitas fuerit sola et fuerit frigus iuuatur cum electuario
almusck et iuuatur cum ellis nostro quod est secundum mo
dum hunc. Recipe xiloaloes crudi et cimini in aceto
infusi et assati et ameos et carui et ziziberis assati et
cardamomi et minoris passularum et eorum. p. e.
fiant ex eis suffuf. et sit dosis eius usque ad. ʒ.
iij. Et si fuerit illic uentositas plurima ponemus
ieos semine aseleselabiam et semine rute. Et iam
composicio quorundam plurime utilitatis in hoc capitulo
Recipe ziziberis et seminis feni. et ani. et piperis longi et carda
momi omnium ana ʒ. iij. et seminis ameos et seminis apij
amborum ana ʒ. ij. et cassie et calami aromatici
et api et xiloaloes crudi omnium ana ʒ. iiij. et s. et gallie
ʒ. ij. et cipei ʒ. ij. et gariofili et blacte bizancie et
nucis muscate omnium ana ʒ. iiij. et s. et granorum
mirti. ʒ. xx. informentur ex eis tyriaca et sit dosis
eorum secundum mensuram testificacionum. Et iuuatur ea
tyriaca almesamaria et propter hoc si fuerit expulsiua debi
lis calida. Et iuuantur in ea emplastra predicta ca
lefactiua. et si fuerit in debilitate expulsiue pro
cedatur cum absinthio. Quod si fuerit corrupcio di
gestionis propter calorem administrabis medicinas infrigidan
tes et fortificantes stipticantes aliquantulum et ingrossan
tes et fac eum exire fructum grossorum de quibus
diximus. Et oportet ut adiuuetur cum eis que diximus
in capitulo malicie digestionis. Quod si fuerit debilitas
in retentiua propter frigus aut calorem administrabis
stiptica predicta in initio capituli calida aut frigida. Et
si fuerit expulsiua debilis administrabis suffuf. de
scoria ferri cum nuce muscata in sirupo deinde etiam
administrabis emplastra secundum necessitatem. Cura fluxus
colerici. Recipe.

Iam diximus ipsam in capitulo stomaci et est
reddere in fine rei cum curacionibus dispositionum
epatis et fellis et stomaci generantium colericam et oportet ut curetur
tur illic. Cura fluxus splenetici in quo non est excoriacio.

Oportet ut intendas curam in ipso splenis
et causam eius cognoscas et opponas palliando quod
necessarium est in eo. Et si fuerit illic multitudo melie
et exuberancia curetur cum euforbio cum decoctione e
pithimi et similibus. Et si fuerit grossa sicut fex non
fuerit ab aperiente ubi propter grossitudinem melius ipsius
est administrabis in ipsa hec solummodo solutiua
si fuerit vis fortis. Recipe salis gemme. p. i. et spi
ne egypciace. p. ... et ellebori nigri. partes. ij. decoquantur
quantum tritum sperma et ellebori in aqua forti et dis
soluatur in ipsa sal et coletur et hoc est una fluxus
eius et purgacionis eius ab eo quod fluit ab eo et
flobotomia si necessaria fuerit flobotomia et conforta epar et confortatiua
os stomaci. Et si cum fuerit in fluxu stomatico mulier
propter illud quod effunditur ad stomacum ex humoribus mulieris
pone super splenem uentosas retentiuas et retinet
meis illud quod ab eis descendit ad stomacum adiu
tetiuam et postea intigetur eo quod est stiptice et con
fortatiuum sicut est hec composicio quod est iuuamentum. Recipe granorum
nouorum granatorum. ʒ. x. et boli rubei torrefacti
ʒ. ij. zedoarie assate. ʒ. i. et cambe. ʒ. i. seminis rute

ʒ. i. et seminis ascesabraz. ʒ. i. rici. ʒ. i. fiat ex
eis suffuf. et sit dosis eius. ʒ. i. Et item sumantur
tur grana granatorum et passe nigre terantur cum
aceto et aqua et exprimantur desuper et coletur et
proiciatur desuper pars salis et ungitur et impi
etur cum eo. Si autem necessaria fuerint fortiora hiis
sumantur thuris et api et nucis cipressi et gallie
omnium ana ʒ. s. et tortellarum. ʒ. i. bibant cum vino
antiquo puro. Cura fluxus sanguinis absque excoriacione.

Iam scimus quod hic fuerit ex corde et fit ex stomaco
vel intestinis superioribus et inferioribus et fit
ex fieri et novimus signa eorum et qui ex eo
est virulentus et feculentus. Cura ipsius ex parte
epatis et rectificacione complexionis eius et apercione
oppilacionis ipsius. Et regimine accidentis iam narratio
illius est consideracio dispositionis in repletione et con
sideracio eius facientium necessitas cum quo non est propter
ipsum dolor et extimas quod est ex corpore aut e
parte et non cadit propter ipsum virtus non retineas
ipsum et si timet quod cursus quidem faciat accidere ex
corrupcionem aut faciat accidere debilitatem et fi
at flobotomia et extrahatur ex eis motus partis eius
deinde administrentur medicine stiptice restringentes san
guinem. Et in illo qui accidit ex ruptura in uenis
intestinorum quia peruenit ad excoriacionem festi
ne oportet quod ut conuertas studium ad remedium
et inclinandum ad contrarium partis si fuerit illic repletio ue
hemens et plurima. Et scias quod potentia constrictiua
conueniencia sunt ei qui ex intestinis inferioribus
et in eo qui est inter illa rectus est ut aggregentur
utrique curaciones et omnes medicine sint stiptice et
facientes glutinacionem predicte. Ex eis que sunt
predicta constringunt sanguinem propterea qui ex eis po
nitur alumen et semine canabis. tritum sit puluis
et sanguis draconis. et canabe et corallus et mar
garite cum bibuntur et fiunt cum eis clisteria. Et quia
indiges narcoticis. Et quia est necessarium ut conforten
tes ea cum illis in quibus cum stipticitate est forti
tudo et tiriacis de balaustijs. In summa eorum que bi
buntur est vinum forte. et tiriaci de semine aceto
se. et tiriaci de seminis canabis psillius quod sanis fecimus
aut succus arnoglosse et succus psillii et succus
barbe yrcine in hiis capitulis confert iuuamentum
et propter hoc cum ponitur in eis medicine singulares predicte et
tyriaci dicti imponimus. Et item sumatur malorum
granatorum et ros. siccarum omnium ana libr. s. decoquantur
et omnia in lib. ij. aque donec remaneat. libr. i.
et s. et proiciatur super eam tantundem olei ros. et co
quantur in uase duplici donec consumatur aqua
et remaneat oleum. et oleum administratur ex eis que
bibuntur. Clisteria uero restinguencia sunt ex istis
succis et ex aquis in quibus decoquuntur super eam nota
et puluerizantur super ea ex eis que decoquuntur in ipsis
et ponatur in eis pinguedines ex adipe renum ca
prarum. Et ex oleo rosato bono ultimo et dice
mus ea in antidotario et dicemus et in capitulo excor
iacionis. Et eligemus ex eis saluia temperata in
quibus non sunt acute medicine et afferemus quantum hic
Clistere bonum ex eis que exposuimus. Recipe corti
cum granatorum et arnoglosse et siliquarum spine
et sumach rici omnium ana ʒ. iij. et sumantur de galla
immature. ij. et balaustiarum et ros. omnium ana ʒ. e.
et effundatur super ea aqua emina una cum pura.
Et si fuerit aqua illa aqua virge pastoris est
ualde bona. Deinde decoquatur cum fatigate do
nec remaneat fere tercia eius et coletur et sumatur
aluminis. ʒ. s. sanguinis draconis et acacie et seminis
canabis et balaustiarum et succi barbe yrcine et gummi
mi et bdellii assati. et ceruse plumbi tostarum
mi et bdellii assati. et ceruse plumbi tostarum
assatorum et luti rubei armeni omnium ana ʒ. i. olei
ros. ʒ. vi. et interioris adipis caprarum. ʒ. vi. et
ros. ʒ. vi. et interioris adipis capri. ʒ. vi. ad
quem uult ponat in ipso pondus damich usque ad
damich. i. et s. et clisteriget cum eo. Et cum est necesse ut
accomodisti retentius sanguinis non est necesse ut
in eo conferetur cum facientibus glutinacionem excrisi

F

et milio et siliquis et cum impositum est de grano mirti excoria-
tionis aut tegumine ambarum simul necessarium est. id
et studebimus ut hec duo non faciant. Item in
medicinis ventositatem et ex suffumigationibus fortibus
huius capituli est ut sumantur acacie et gumme a-
rabice et seminis iusquiami albi et opii et cerus-
se et luti armeni et ambre et gallarum et sinanci
in earum omnium partes equales. contere ea et aggrega ipsa
cum mediocritate decocti mirti et fac ex eis suffumigium
cum eo glandium. In eo non quin est ex sicken
sufficit ut administres hanc medicinam. Sumatur mer-
dasengi et balaustie et cerusa plumbi et ostrum
ta assata et administretur super locum post ablutio-
nem et mundificationem. Cum ergo feceris hoc et retinen-
tur super te egrediendo et non retinet non invenie-
es excusationem. Cum liges ambas manus ab
ascellam stringendo vehementer et frica extre-
mitates eas vehementer et sedeat eger in aqua
frigida in estate et iaceat frigido in yeme et da ei ad po-
tandum aquam frigidam et effunde super eius sorbi-
tiones sucos infrigidatos et succos constrictivos
sicut rob de agresta et rob de ribes et similia in-
frigidata cum nive. Cura excoriationis vlcerum et

Oportet ut non sit error in ex co intestinorum.
riatione forsitan non est illa que indigeat
eo in quo est de cura vehementi et est in admixtio-
ne eius ipsum pinaces et est illa infrigidans vehe-
menter et dare melones indos et lactucam et por-
tulacam sunt sufficientes in eam. Cumque admi-
stras clysteria in quibus ponuntur medicine cauterizative
est per medicorum. Et oportet ut curas sicut scivisti
id quod est ex intestinis superioribus cum ebibitis
et quod est in inferioribus cum clysteribus. Et quod est in
medio cum utrisque curis. Deinde primum quod oportet ut con-
sideremus est dispositio cause facientis excoriatio-
nem et ulcera intestinorum aut est adhuc in effu-
sione et aliud cum eius antecedens sit exstirpatum
aut ex repletione aut a parte remanente cum est
retentum ab eis iam destructum est et remanen-
sit vestigium eius ex excoriatione et ulcere. Et
nos quidem iam dedimus signa in hoc. Si ergo
causa adhuc effundit separa in abluendo eam
et constringendo ipsam cum eo quod scivisti in loco
suo. Et si fuerit necessaria eius propter malitiam humorum
fac eam cum timore et cautela et stude ut sit
solutivum non vehementer nocumenti vestigio et in
ulcere. Vt sit sicut mirobolani et rectifica ipsum cum eo
quod miscetur ipsi ex eis que sunt sicut dragagantum.
Et que sunt similia. Quod si cibi possibile est ut prohibeas
ipsum in cibo duobus diebus ut fiat corpus eius antequam eius quod
effunditur ab eo fac et cum volueris ipsum cibare
ciba ipsum lacte decocto cum lapidibus et decocto
secundum quod preteriit in capitulo. Et iste quibus est secundum se-
mitam medicinarum. Cibus non apud virtutem et appetitum
debilitatis necessitatis est ille cuius quantitas minoratur et mul-
tiplicatur confortatio ipsum sicut est pur gallice pingu-
ius et panis primo de simula declinis ad azi-
mitatem et testiculi gallorum et ova que ascendunt
a sorbilibus et descendunt ab assatis fortibus et
quorum iuvatur valde ex piscibus assatis caseis et
pedibus decoctis in lacte dulci et risi torrefactum
est bonum eis valde cum sugitur ipsum. Et oportet ut
confortes virtutem eius et cum robub fructuum et
cibis dictis in capitulo primo et sit sal eius sal
gemma et sit torrefactus. Et oportet ut non bibant
vinum et quum non multiplicatur calliditas tunc cum bibit
ex eo parum quod sit nigrum stipticum et aqua eius
sit aqua frigida. et non est conveniens ut incipiat ip-
nus a medicinis puris singularibus cum glutina-
bus suis stipticis et asperis et quum dolor fit fortior
indiges necessario facientibus glutinationem
ut fiant sicut sunt et liniantur super faciem in-
firmi. et omnis medicine infrigidative facientes
stipticitatem et permiste cum glutinativis sunt
iuvative ideo non accidit corrosio fortitudine ei

tunc indigebis abstersivis et cauterizativis per-
mixtis cum eis que levia sunt sine mordicatione.
Et oportet ut detur in potu hora excoriationis illud
quod in potu ex seiu et aliis in aqua frigida et in ias-
cauria. Et reubarbarum quidem testificatur operationes mi-
rabiles in ulceribus intestinorum et fluxu algazaras
et propter quod datur in potu in eo quod est sicut aqua arnoglo-
sse cum vino antiquo et glandes assa-
te et silique que virtutem habent communem. et
separate et semine ros. est mirabile valde tunc
nos iam experti sumus id quod dixerunt quidam quod
quando datur ex eo in potu .ʒ. ß. cum aqua frigida re-
movetur ab eo lutum sigillatum et iuvamentum val-
de omni excoriationi. et quod corrosionem de quo in
potu datur post mundificationem corrosionis
et sordiciei cum clysteri aliquo ex clysteribus quos di-
ximus et similiter cum clysteri quod fit cum luto sigillato
et suco arnoglosse et stella terre et suco
portulace. Et ex eis que conferunt ad illud est
sucus mori quod non maturatur et similiter sucus herbe
equi et sucus herbe tinctorum cum bibuntur et cli-
sterizantur. Et dixerunt quidam quod in medicinis
herbe pedem alhuitonem et estimo quod est pes corvi.
Et dicunt quod .y. cum dixit pes alhuitone intellexit
per illud folia ficus. et hoc non est ex eis que con-
veniunt in hoc capitulo et potatur coagulum leporis
et caseum ablato eius sale ab eo secundum quod diximus
in capitulo isto. Et vehementer iuvat eos id quod est ul-
timum in corrosione. Et cum accidit excoriatio
propter medicinam ebibitam tunc ex rebus iuvativis
est ut fiat clysteri cum butiro et sanguine dra-
conis si ponatur in .ʒ. 30. butiri ex .ʒ. i. san-
guinis draconis usque ad .ʒ. iii. Et ex oppiatis
valentibus ad eos sunt tyriaca et sufficit fortis predic-
ta. Et ex eis que conferunt est ut sumatur cine-
ris ostrearum combustarum partes .q. et gallarum
partes .ʒ. et piperis partem .i. terantur et cribellentur
et pulverizentur ex eo pondus .ʒ. i. super cibum et
bibatur cum aqua frigida. Et filonium est iuvati-
vum eis. et cum bibitur ipsum cum aqua frigida. Suppo-
sitoria non et clysteria convenientia ad hoc sunt sicut
clysteria. Et suppositoria convenientia ad fluxum
sanguinis absolute additis in eis medicinis facientibus
glutinationem stipticis et in fine eius
si perducatur ad corrosionem mundificativis et cauteri-
zativis. et usque dissolvatur illud quod est sicut membra-
na et remaneant manifesta non oportet ut pertran-
seas glutinationem facientia et stiptica. Et
dixerunt quidam quod oportet ne accidat multum in
clysteri cum non est in egestione sanguinis et non est hoc ad
deinde cum mundificatur ulcus incipiatur cum exsic-
cativis et pinguibus. Deinde in fine eius si perducatur
ad corrosionem cum mundificativis et cauterizativis
et sunt quidam homines qui permiscent re modicum
de calidis in quibus sunt sucus et clysteria salva con-
ferunt eis iuvamentum maximum. Verum cum non durat
necessitas ad illud quod est acutum et ad id quod est acu-
tum tunc melius est ut non administretur. Et oportet ut
permutatio fiat primum ad acutiora deinde ad acutiora
et quando exigit necessitas et corrosio tunc non curetur
et si cum calidis administrata necessitas tunc mo-
do quod rectum est ut incipias cum aliquo narco-
ticorum deinde administra clysteria acuta. Si tunc eam
non tolleravit infirmus ipsa et clysteria acuta et
illis que fiunt ex arsenico timetur de mundificatione
cutis post cutem donec perforentur intestina et
propter hoc oportet ut sit receptio in administrando ea cum
scias quod ulcus iam corruptum est et non curatur
nisi ad horam in qua timetur quod accidat foramen
propter dilatationem ulcerum et profundationem eorum. Et
scias quod adeps caprarum bonum est super totum id
quod aggravatur ad clysteria ex glutinativis est ei
succurrere et sedans mordicationem et ponitur
super locum egritudinis velociter ex hoc et non est necessarium
in principio egritudinis. Et cum pervenit ad carnem indi-

gres mundificatiis deinde illis que sunt fortiora et
indiges si ad duritiem lapidis curatur pinguibus
de glutinatiis et separantibus inter medicinam et
egritudinem. Et cum scimus quod ulcera sunt sordida tunc
mundifica ea cum eis que sunt sicut aqua mellis
et fortior illa est aqua salis et aqua in qua coquitur
cinis et decoctio piscium salitorum et necessarium
est in sanie ut administres ea que sunt sicut
trocisci de arsenico proculdubio cum perfecerit egri
tudo vomitatem et non prohibuit ab eis prohibi
tor. Et scias quod dissenteria pinguia glutinativa
sedant dolorem eius cum habet dolorem ulcerum in
testinorum sine corrosione sed non sanat et non cu
res in corrosione nisi de medicinis conferentibus cor
rosioni et super mundificativa absterisiva cum exsic
catione et stipticitate et ea ex quibus fiunt trocisci
et non oportet ut multiplicentur super ea glutinativa
et pinguia et separent inter ea et inter corrosionem
et valentiam corrosionis. Et quia ledunt et dolo
rem faciunt sed non respiciatur ad istud. Et scias
quod cum tu mundificas cum clisteribus acutis oportet ut
facias sequi eam incarnativa assumpta ex stip
ticis et glutinatiis et cum scimus quod caro sana
apparet et cum accidit grave febris et debilitas et
corrosio et fuit caliditas non potest eger res que
sunt ut de arsenico solum oportet ut dissolvantur in aquis
fructuum stipticorum frigidorum sicut agresta et gribes
et granata et rosa et que sunt illis similia. Deinde
exsiccentur et multiplicentur super illos et administren
tur. Et quia non est excusatio cum miscetur
iusquiamum album et opium cum eis aut permisceantur
narcotica super ea aut detur infirmo cibus lau
dabilis. Et maior summa horum trociscorum est a media
ʒ usque ad ʒ ii. Et quia est necessarium ut ponas in
aquis eius infrigidantia stiptica et de eis sunt
sertes et cupule glandium et illis adiuvat ad
hoc ut accidat cortex. Et ex eis que forte fu
erunt dolorem eius et tumultuum simul est ut cly
sterizentur cum trociscis de arsenico in aqua salsa cum
vehementis est grossitudo meri. Et quia sufficit
febricitantibus et debilibus et illis quorum sensus est
fortis et non tollerant acuta clisteria hoc regimen
incipiant et clisterizentur cum aqua mellis de
inde post et horas cum aqua salis deinde detur in
potu lutum cum aceto mixtum cum aqua sanat ei
eos et ex iniungimine incarnativo et stiptica vero istorum clys
terizentur fiat paulatim per vices. Cum dolor fit fortior
tunc sucabile tunc cum oleo rosarum et clysteriza cum eo.
Clysteria vero que administrantur in retentione sanguinis
et prohibitione fluxus eius sunt alia et sunt preter
clysteribus prohibitionis fluxus ventris. Et quia fiunt
trocisci qui administrantur in eo preterea. Et nos quidem
dicimus nunc clisteria et collyria et trociscos cum igitur
duntur in clysteribus. Ex clysteribus quidem lenibus in hoc
et in fluxu ventris tale est ut fiat clystere cum aqua
arnoglosse sola aut cum aliquibus trociscis quos
diximus et ut fiat cum pane simulagineo azimo
tritico in succo. Et ex clysteribus lenibus est ut sumatur
aqua risi decocti cum adipe renum caprarum animali
um colentium et prohibentium luto sigillato. Et
similiter decoctio risi assati decocti cum adipe caprarum.
Et quia ponuntur in ea corticum granatorum et galle
et similiter clystere aque sumach et luti sigillati. Et iterum
clystere iuvativum cum caliditas est vehemens sunt
rasure cucurbite et portulaca et arnoglosse. Et
succus virge pastoris et grana mirti et lentes aqua
bus aqua vis eiecta est aggregata hoc succo et con
misce cum eis oleum rosarum et cerusam et lutum arme
nicum et acaciam et thuriam et si indigemus opio pone
meis, secundum necessitatem et dispositionem. De speciebus clys
teris convenientibus excoriationi intestinorum. Recipe corticis amigdalarum
et corticis fistici et granatorum et gallas et sumach
et folia senicis et radicem alientum et elixentur iterum
cum vino donec inspissentur deinde coletur et teritur
aliquid trociscorum clysteriorum et ponatur in eo cum oleo

rosarum. Colliriorum autem ad excoriationem ma
teria medicinarum sunt mirra et thus et cetera et sandara
cha et alumen et storax et cerussa cum eadem opi
um et lutum et carta combusta et sanguis draconis
et cornu cervinum adhustum et chimolea et luta
que currunt cum ea et clunia et meridasengi et que
sunt similia illis. Et quia necessaria sunt attramenta
et arsenica. Et collirium ad corrosionem et
tenasmon. Mirra et cetera et thus et opium conficiantur
cum albugine ovi. Aliud sandaracha sto
rax cerussa opium conficiantur cum aqua arnoglo
sse. Et quia fit ex hiis medicinis inarata cum oleo rosarum
et cerusa et administratur super pannum et frustum
coti et ponitur in ano secundum quod impossibile potest certum ita
ut equetur illud et mundificetur. Trocisci autem
clisteriorum excoriationis fiunt sunt sicut trocisci stel
le. Et trocisci ad corrosionem de arsenico et oportet
ut conserventur in urinalia nunc ut conserventur
meis per vices et trocisci de carta combusta. De speci
bus trociscorum carte combuste ʒ x. arsenicorum ad
ustorum et corticis eris et aluminis iameni et galla
rum et calcis que non est extincta omnium an. ʒ xii. fi
ant ex eis trocisci cum succo arnoglosse quorum
uniuscuiusque pondus ʒ iii. et pro administratione pondus
ʒ i. et magno trocisco unus integer. Aliud
Recipe sumach et capitum granatorum et succi ribu
bari et balaustiarum et grana agreste et alcanne. et
colcotar et eris usti et antimonii omnium ana partem
unam floris eris partem. S. fiant ex eis trocisci.
Trocisci fortes. Recipe calcem et alcali et acaciam
et gallas et arsenicum terantur cum aceto aliquibus
diebus informentur trocisci. Et ex eis fortitudine
eius quia sufficit ut clysterizentur cum aqua ar
noglosse. Emplastra autem et epithimata nunc
que ad hoc sunt emplastra predicta in capitulo curationis
fluxus ventris absolute. Et iam expertum est epi
thima de trociscis stelle cum aqua mirti et contulit
ei valde. et qui non cessat dolor tunc sedeat infir
mus in tina in aqua decocta sunt stiptica nota
cum aliquantulo anethi et fenugreci et altee et si for
cior fiat sitis et angustia in excoriatione coli
ca et administra aceto sumi lac decoctum in aqua sa
mach que utraque sunt infrigidantia. Quod si dolor
adeo fiat fortis donec appropinquat sincopis
non erit excusatio narcoticorum et cum hoc clysteri
za cum adipe vaccino cum aqua samech ordei ab
sque expulsione et fortasse sedabitur dolor et egre
gitudo abscinditur propter id quod accidit de egestione
humoris. Et si non sequitur cura tunc eo quod scias
Et meus clysteriza in huiusmodi hora cum hoc clysteri
suman aqua hystii ordei et risi et adeps re
num caprarum et glutinis iv. et gummi arabici. et ceru
sam et vitelli ovi conquassentur omnia in loco uno
et sumas meo pone opium et administra. Et si fuit
excoriatio flatica tunc necessarium est ut incipias
in curatione eius cum eo quod incidit flatum et educit
ipsum et fuerit quiescere ab eo et cibetur cum huiusmodi
donec sint cibi eius et pisces saliti et sinapis
cum sicla et almuri et algria gramich et sit tamen
clature cum eis que sunt sicut grana granatorum cum
oleo cum seminibus et sinapi et que incidunt. et quando mel
oleo cum seminibus et sinapi et que incidunt. et quando mel
aplicatur cibatio ex albumine assato cum ita sup
fit ad ex medicinis que ad caliditatem declinet sicut
alcanei et cardamomus iuvatur cum eo et dixerunt quod
quidam huius ulcera intestinorum iuvatus est
quod quidam huius ulcera omni die in potu sumebat cum vino de
cum ellio quod omni die in potu sumebat cum vino de
in cibabant albumine assato fecit ad diebus
aliquibus et verum quod non sit illud huius generis. Et iam
dixerunt quod quidam homo fuit curans dissin
teriam antecedentem curam eius mortificantem
aut sanitate die uno. Cibabat hominem pane cum
tepe acuto et miscebat potum eius in die illo et
clystericabat eum in mane cum aqua salis acuta
deinde sequebatur id cum clysteri medicinis fortioribus
et clysteribus incarnativis et si tollerabat dolorem

eius cum quo curabatur sanabatur et si non moriebatur et erant clisteria eorum ex hiis clisterii R. sansuci zimum carmeni salis fenicy a R. sansuci et muci carmeni salis feniculi ana ʒ. i. et olei de mesterhindor mellilotorum ouium ana ʒ. i. et olei lib. ii. decoquantur simul donec consumantur tria et colentur et administretur olim illud clisterizando cum eorum. Confert eius clistere cum decoctione ricini et quandoque ponitur in ea pisces saliti. Ceroti dicti in hac specie egritudinis R. carnis dactilorum pondus lib. ii. et ʒ. et masticis ʒ. i. et ʒ. et mente humide ʒ. vi. et aloes ʒ. i. et cere ʒ. v. et mastices ʒ. i. et ʒ. et olei rosati quantum sufficit et quandoque ponitur in eo semen nasturcii et propter quod sentiantur et illa yiturcii excoriationem autem melius post regimine mitie et splenis secundum quod diximus in loco ante huic et post rectificationem regionis confert suffumigatio de luto. Et confert ei clisteria de rigi. Et sint in eis species aromatice. Et semina cal(id)a lenia et semina stiptica et ponatur in eis olei ros. et uitellus oui et eorum cibi sint a quibus generatur sanguis cum fuit ulcus malignum non cur excusatio quando fiat clistere cum aqua salis gemme deinde sequatur ipsum si indiget eo cum illo quod tam ualde mundificat donec appareat caro munda deinde cura cum clisteribus incarnatiuis et clisteria lenia adhuc sunt sicut clistere in quo ponuntur spine egiptiace partes. iii. elli mg. p. ii. decoquatur cum aqua et sal gemma. Quod si illud non confert tunc administretur trocisci de carabe.

Excoriatio autem que fit ex feces curatur cum eo quod lenit naturam et sint in eo lenitiua et glutiuatiua et lubricatiua et permutat ante cibum sicut uitellum oui sorbilis et sicut ius galli decrepiti et sicut unum alfiolygri facta ex pullis cum cibis impinguatiuis et administrentur clisteria lenitiua ex succis glutinatiuis et lubricatiuis sicut cum oleo ros. et uitello oui et similibus. Et quandoque confert cum prolongatur hec excoriatio ut sumatur semen lini et semen psilii et semen maru et semen altee et accipiantur mucilagines eorum et detur in potu ante cibum. Ipsa enim aggregat ad lubricitatem sedationem doloris et glutinationem. Omne prandium ante cibum quoniam remouet hec accidens. Excoriatione autem facta successione potius me. confert medicine singlares glutinatiue predicte. Et confert ei dragagantum assatum de quo bibitur in lacte acetoso. ʒ. iii. et ʒ. quod est sufficiens. Et confert ei ualde ut fiat clistere cum butiro uaccino bono. Et quandoque ponitur in ipso aliquid de sanguine draconis. et quandoque confert uerum malignum ex excoriatione collirii et non medicamen oui. Cura

Cura nota ad illos **fluxus uentris post cibos.**

Cura nota ad illos est ut prohibeatur descensio cibos. qui non accidat passio fortis superflua. Et si fuerit ex imbecillitate ipsius cibus fiat illud et administretur fumeos post ipsum et quando descendit sumat aliquid ex rebus stipticis et si acciderit debilitas sumat alkirmsi aut suffif degrenatis. Et si sentitur debilitas inde cum eo quod accidit de imbecillitate applicatione et signum illud quod accidit de rugitu et uentositate sumat balaustiarum et thuris et ameos partes equales et conficiantur cum passis tritis cum suis interioribus et comedat ex eo omni mane quantitatem unicis. Et item sumat medicamen de acoro et alcarmasech dictum in antido. In fine autem ex corruptione ciborum ex se ipsis aut in eo aut qualitatibus malis in eis aut uelocitate administrationis eius in eis oportet ut sumat post eos cibos bonum chimum et curetur impressio remanens ex calore et frigore cum eo quod scis de electuariis aut frigidis aut calidis. Et si fuerit causa uiscositatis eorum et lubricitatis eorum conuerte eos ad illud in quo cum lenitate eorum est stipticitas frigus eorum aut caliditas ipsorum sunt secundum quod eis conuenit. Et si causa fuerit permissio lubricantis permut

at stiptica. Et si causa fuerit permutatio eius uelocitas sit digestio eius apud regimine tunc sumat spodium aliquid de rebus ut rectificetur stomachus ab impressione eius cuius alteratio nocuit ipsi. Nam secundum plurimum accidit calefactio et si faciat accidere de inde frigiditatem propter acetositatem cibi in quibus dat huius regiminis. Sumat spodium cum alun. Et si causa fuerit prauitas cibi aut subtilitas stomachi eius abicietur post ipsum cum rebus grossis mesu sat conditis cum stipticis et cum aceto spacio a piscibus salitis et similibus. Quod si timeatur cum hec debilitas digestionis cum sciibus condiatur.

Oportet ut huius cum **Cura fluxus cerebralis**

Oportet ut huius cum oio non dormiat super collum et quando excitatur a sopno est necessarium ut utatur uomitu quoniam egrediatur humor grossus effusus ad stomachum excepit te factionis fluxum. Et ut administretur illud quod diximus in capitulo de rectificatione capitis et fricatione eius cum rebus asperis et uaporibus capitis et administratione rubificantium et cauterizantium super ipsum et ex confortatione eius et rectificatione commis eius. Et quandoque necessarium est cauterium et non oportet ut administretur retentio eius astomachi cum medicinis stipticis et magnificetur timor uel oportet ut extrahatur illud quod de eo aggitatur superius prouocatum et illud quod descendit ex infra intestinorum et si non cum alio saltem cum clisteribus et restringatur primo quod de eo descendit adinuenerit non tamen illud quod incipit quod sedeat in uentre simo cum illo quod est simile illi quod retinet ex pectore. Et ex eis quod diximus in suo capitulo. Et cum eo quod docuimus te in capitulo aut ex abstinentione causarum facientium catarrum et rectificatione earum.

Fluxus oppilatiui **Cura fluxus oppilatiui**

Fluxus oppilatiui plurimum fit cum prodiis siue ab oppilatione in epate aut inter epar aut intestina. De errore quod est ut cadat additio in oppilationem per stiptica uel oportet ut iuuetur quod expellitur ab oppilatione cum euacuatione. Cuiusque euacuationes uie et ab eo miscetur medicine aperitiue oppilationum ut aperient. Et quandoque necessarium est in aperiendo oppilationes solutiui fortior actiui hoc in eas grossas generantes oppilationem. Clisteria fortis actiuitatis et apicationis. Et uomitus est ex rebus magnum iuuatiuis ad id quod cadit ex obuiatione ipsius quod ad modum restat. v. Et rectius quidem est habenti hanc egritudinem ut comedat cibum suum in pluribus uicibus non in uice una. Immo in omni hora quantitatem que ei pertinet de cibo suo deinde oportet ut pareatur deinde oportet ut consequi faciat cibi suum illud quod adiuuet ad penetrandum cum uelocitate et aperiet oppilationem cibus. Et melius toto illo tempore apud B. est oxizacara omnium et detur de eo ante cibum usque ad aur. v. Et cum digitur cibus detur de eo et quantitas medie. ʒ. Et uinum uetus forte subtile purum est bonum ualde cum administratur post cibum et tiriaca est magis iuuatiua ad illud. Et quandoque rectificatur digestio cibi balneetur fricatio autem oportet ut non a cibo ipso sepetur ante cibum et post ipsum et quando debilitatur indiget fricatione uehementi cum panno aspero dorsi et uentris et quandoque est necessarium ut liniatur corpus eius pice et medicinis rubificantibus. Opilationum non apertione lex stimusti. et oportet ut non soluatur iste eger a frigiditate. Nam tunc tu cum minus eum et aperueris opilationes et solueris humores oppilatiuos penetrabit cibus eius ad corpus eius et non accidet diarria propter illud et confortabitur corpus eius. Cura

Lienteris quidem que sunt sicut **fluxus liquefac**

Lienteris quidem que sunt sicut fluxus liquefactiui ethice et pthisis et que tunc una materia cum **tim**

non sperantur ut curetur nisi sicut sperantur in curatione eius cause. In eo autem qui est in fine illarum curetur corpus cum infrigidatiuis humectantibus et aeribus et embrocis secundum illud et extinguatur cum eis que sunt sicut trocisci de spodio. et tiriaca de camphora. et cum epithimatibus et emplastris infrigidantibus super cor et pectus et epar. Et sint cibi eius ex carminibus lenibus humectantibus

est

i. nux tamarisci

et infrigidantis et mirabolanorum et cum pisana sine alleggi, cum aceto et primis similaginis bene confectis et fermentatis et primis cum assatis. Et quia fit ex eo sorbicio per mixtum cum gummi. Et similiter cibus qui fit cum acetosa et similibus. Et non retineat expulsio vice una immo retineatur gradatim cum huiusmodi cura cibus et cum trociscis de spodio restrictivus praecipue. Et cum trociscis secundum modum huius. Recipe lenti. ana. et spodium et castaneas et semen acetose excorticatum et leberberis et rosas et gummi assatum et canabe ad ustos teruntur omnia et confitiantur cum aqua citoniorum.

Iam innuimus **Cura fluxus a spissitudine. Recipe.** ad signa eius ubi docuimus regimen attractoris medicinarum replonalium ad exteriora corporis et melius quidem est ut extrahantur humores per flebotomiam et fluxum ventris per inunctionem aquis iam expeditum summus et amministrentur balnea cum aquis aperitivis et sint ille in quibus decocta sunt aperitiva et cum lavativis aperitivis mundificativis et mitigentur cum hystericis. Et si fuerit spissitudo vehemens amministretur fricatio cum pannis laneis asperis et cum millo donec rubeat cutis deinde effundantur super eam aqua calida et aque in quibus est virtus aperitiva eorum que diximus. **Cura colerice passionis.**

Colica passio habet regimen in principio cum movetur et regimen in medio sui motus et regimen apud motionem suam malam et inobedientiam suam malitiosam et motionem accidentium suorum timorosorum. Cum apparent signa colice passionis et incipit eructuatio alterari a dispositione sua et sentitur in stomacho gravitas et inflatio punctura et quod est cum ea nausea tunc oportet ut non sumat super illud aliquid omnino neque post illud nisi cum timetur casus virtutis tunc cum rege cum eo quod dicemus. Primum ergo quod oportet fieri est ut expulsio fiat per vomitum si cibus fuerit adhuc proximus superioribus. Et si non fuerit ita consequenter adhibeatur ad quod ipsum deponat ex eis que lenivit naturam. Et sit illud quod fiat vomitum lenificativum cum medicina que extrahat illam quantitatem preter quod extrahat superfluitatem sed illud aut neque extimeam ab ea. Et oportet ut expellatur cum eo in quo non sunt due malitie mollificatio stomachi et debilitas virtutis eius sicut in oleo sisamino et in oleo de olivis et aqua calida. neque cum illo in quo est glutinatio cum ipsi indigeant contrario glutinationis immo cum eo quod est sicut aqua mellis et sirupus acetosus cum aqua calida non propter necessitatem immo cum eo quod est sicut aqua calida sola aut cum pauco bauracis aut cum sale nafitico aut cum aqua calida cum cimino pauco. Et similiter si vomuerit per se ipsum et accidat ei subversio non obediens et nocuerit eis pillo tunc oportet ut curetur. Verbi gratia cum dixit quod vomitus quia prohibetur vomitum. Et fluxus quoque prohibet fluxum. Et vomitus prohibet fluxum. Et fluxus prohibet vomitum. Et eorum fluxus oportet ut fiat cum suppositorio leni ex coloquintida et zucaro et sale. Aut clistere leni ex aqua siccle quantitate. lx. ʒ. Et bauracis pauci super eam quantitatem auri. i. et zuccari rubei quantitate. ʒ. x. et olei rosarum et sisamini quantitate. ʒ. vii. Aut cum aliquo quo bibitur sicut cimini ipsum namque est iuvativum valde. Cum ergo sanus quod materie in corpore colice sunt commoventes eam. Nam ipse quia sunt declinativa ad hoc ut accidat colica passio et non est tiriacus excalefaciens non in eis excusationem quin in frigidatis stomachi tunc extremus cum eo quod infrigidat et si non cum alio saltem cum vine post adiutorium eius a duo minuti si declinat ad aliud cum mensura tollerabili. Et nulla infrigidatione est securus sitis si fuerit cum ergo superhabundat vomitus ex eis que retinent ipsum est infrigidatio stomachi cum huiusmodi et ponenciet rosas super ventrem absque incisione. Et si fuerit frigidum infrigidatis ex succis fructuum erit et magis iuvativum. Et similiter secantur cum eo sandali et camphora et rosa et limatur cum eis almurach erit iuvativum. Et quia necessarium est stringere extremitates. Et si non fuerit talitas for

tis curetur cum mediocritate de luto armeni sibi in inde dicto in antidotario. Amplius oportet ut consideres et quod egreditur diu cum perseverat exeundo chilus et aquosus humor germini cum est cibus non concedatur eius retentio omnino aliquo modo. In ipso cum est timor magnus. Cumque alteratur ab illa alteratione fortasse secunda necessaria est eius retentio. Et similiter cum illud quod egreditur est res gurgaten in secunda aut colica aut alia ex eis que debilitant corpus et imprimunt in pulsu et faciunt ipsum frequentem secundum equalitatem et descendentem et faciunt apparere in corpore signa extenuationem et imurach sicut spasmum. Et fortasse accidunt sitis et febris et significat quod solus vectis permutat ad sanitatem. Et oportet ut adiuvet retentionem eius cum robub stipticis. Et quia conducit cum ea quod est sicut menta. Et si euomuerint ea reiteretur super eos et dentur eis paulatim. Et non oportet ut consideret adando ipsum medicinas restrictivas et robub stipticarum secundum veritatem eorum verumtamen oportet ut reiterentur super eos et fiat permutatio de una medicina ad aliam. Et sint omnes stomatice. Et aqua rosata calefacta confortat stomachos eorum et calefacit et prohibet exeuntibus eorum. Et ista robub oportet ut non sint acetositatis talis que mordicet stomachum et et sint adiuvantia ad inaciam immo si est cum eis aliquid ex hoc frangatur cum re que non sit degenerans eius quod solvit aut non vomitum faciat. Et acetosa que convenientia sunt in exteriora. Et similiter ea que sunt vehementis frigiditatis ex eis que bibuntur actu. Et quia non conveniunt eis plus quam perveniunt stomacho. Et plurimum quibus ista conveniunt sunt illi qui sunt colici. Ergo oportet ut expiatur dispositio qua recepit ea. Et sirupus de mirta factus cum aqua granatorum expressorum cum pulpa sua cum aliquantulo mente est bonus eis prohibens vomitum eorum. Et similiter aqua granatorum acetosorum. Et quia ponitur in ipso aliquid de luto aromaticato quod convenit. Et cum plurimum eorum bibunt aquam calidam forte expeditur virtus ad venas eius et redeunt magis ex parte ad venas eius. Et oportet ut natentur ad ustorationes et unctiones ex oleis in quibus sunt confortatio et stipticitas et calefactio similiter super ypocondria sicut oleum de nenufaren et de lilio et narcissino et oleum rosarum. Et oleum in quo bullitur est mastix et est in unctione bona eis propterea quod colerica passio est a calido grosso. Iunctiones non et lateri iungantur cum eis que sint sicut oleum rosarum aromaticatum et sicut oleum molatum cum cera pauca. Et emplastrentur stomachi eorum cum emplastris stipticis infrigidativis vehementis stipticitatis et sint in eis aromaticitatis ex eis quae scivisti. Et cum est necessarium facit timor ut prohibeas colicam passionem et non evacuata sunt omnia que oportuit evacuari de cibo corrupto et humore malo de inde commovit cum oportet ut albes eum adhuc cum cibis frangentibus ipsum. cum ergo senseris quod cum tota non est ex cibo sed est illic sicut fortitudo frigoris praeparabis inveniendo vomitum postquam vomitum expulerit quantitatem quam oportuit expelli cum sirupo de mirta primo cum mirta pauca aut cum virtute ylloaloes. Et fac ut sint emplastra eorum declinatiora ad calefactionem. Et fac ut illi super quod dormiunt ex calido permixta sit virtus pullorum columbarum et sint cum eis species secundum quantitatem quia extimaos et paris in fusus in passo eam. Cumque feceris hec cum his accidit ex eis expectatione et emplastratione illud quod diximus de ne expectatione et emplastratione illud quod diximus tunc necessarium erit ut ingenium inveniens in faciendo eos dormire super lecto strato pannis cum canabis et cantuleis et cum eis ipsi tiriacis sopniferis et cantileis et cum eis oleum leni secundum quod dormiat super eam. et cum eis quod diximus in faciendo dormire illos si quis est dimittere vigilie. Et oportet ut sit locus eorum locus in quo non sit lumen plurimum neque frigus. Frigus namque expellit humores eorum ad interiora. Et necessitatis ad auferendum eos ad exteriora est necessaria. Quod si plus solvendum incipit minorari et uideris ad de ipsissione

spasmi et singultus incipiet et dabis ei ad in
potandum de vino dulci odorifero in quo est stipticitas
cum aqua citoniorum et cortellas et medullam pa
nis similaginei calidi quantum possibile est. Et si ne
cessarium est ut sit fortius accipiatur caro pulpima
ex carne molli et tenera que sit ex carne avium
et arietum et incidatur et ponatur sicut est in vase et
decoquatur usque emittat aquositatem suam et for
sitan ad se reducit eam faciat deinde exprimatur
fortiter postea decoquatur illud quod expressum est et ex ea
paulatim et fiat acetosum cum aliquantulo fructuum
infrigidancium. Et meliores sunt granata et citonia.
Et sunt ex hominibus qui ponunt cum eo aliquid occultum
ex nimio sorbent. Et si dignitas solvatur in eo
pannus punctus non erit in eo malum deinde dormi
at super illud. Et non est malum eis uti una po
sui de qua tempus accepit cum appetit eam et
sumere ex ea parum masticando granata eius bene. Quod
si non retineat in stomacho eorum aliquid de hoc et aliis et
declinat ad vomendum tunc pone in femora ven
tosas magnas apud umbilicum sine
incisione. Quod si tunc steterit super ipsum tunc si
illud quod est inter utrasque spatulas declives ad infer
iora. Et si possibile fuerit ut sic dormiat erit melius.
Et si fuerit magis declive ipsum ad inferiora li
ga que est subascellis eius et adiutoria et fac eum
dormire si possibile est. Et cum excitat ipsum dolor ven
tositatis aut inflatio tunc teneat ea ambo similiter ipsum
et non alteres ea ambo usque quo sit securus et in
cipiat cibus descendere a stomacho aut sedere mo
tus de secessionis. In fluxu vero tunc ei solve quod
cumque ambo fuerint paulatim. Si autem non recipi
at aliquid in fluxu vero educat ipsum tunc ag
gravationem eius mitte stiptica et inter ea in qui
bus est stupefactio aliqua sicut amilum assatum quod
ponatur in decoctione papaveris et ponatur super
ipsum gallia et non ponas in ipsa dulcedinem. Dulce
do enim quoniam fit cum ad abluendum et lenitatis
et fluxus et solutionis nature. Cum igitur dederis ei
hoc fac eum dormire desuper. Quod si fuerit illic no
cumentis consequitur ad habeas ei coclearium .i. de
serum mente aut rob eius. Et si fuerit fluxus vere
premitte super ipsum suggestionem aque citoniorum
stipticorum et agarum et pirorum acetosorum et malorum
acetosorum et algorum. Si tunc autem eorum
frangitur cum eis que sunt sicut sameth ordei aut
sameth malorum cum aqua granatorum. Et oportet ut non
separentur ab eis odores confortativi et restringentes
super eos. Et omne quod movet eis divisionem
anime pervertitur ad aliud. Et quoniam abhorret
quidam eorum odorem panis. Et quoniam delectatur
quidam eorum tedio. Et quoniam abhorret quidam eorum odo
rem vinis. Et quoniam delectantur eo quidam eorum
Et similiter vini. Et similiter suffumigationes. Fructu
um autem odorem plures eorum recipiunt. Et oportet ut non
caveant aliquo die non iustificentur eorum fames
Quod si famem patiantur cum nulla iustificatione non
caveantur immo mittantur in balneum et sedeant si
cut pueri eorum aqua tepida et exeant et non morentur.
Si autem appareat spasmus ammisterium super iuncturas
cerotum lenia calida perfundantur. Sicut in yeme
cum oleo de nenufaren et de lilio. Et in estate cum oleo
rosarum et violato. Et similiter ponitur super eum pannus infu
sus in oleis humectantibus lenitivis et in oleo de olivis.
Et oportet ut intentio sit in mandibulas et incessant
eleventur cum medio et lateris movere genas in
feriores ad superiora cum certiis. Et item cum q
essat in flagio colice passionis et dormiunt et
excitantur cum eis in potum aliquid de rob et fac
eos ingredi balneum cum facilitate et non multiplices
et moram in eo immo quantitate qua sumat debi
tum balnei deinde extrahe eos et cooperi ipsos et
ciba ipsos cibo pauco levi boni chimi et calefac
eos et non dimittas eos bibere plurimum valde et se
pe inter aquam et vinum si superfluitate stipticam super

cibum et separa post illud in fermentum stomachos eorum
cum eis que sunt sicut rivi de rosis puri et magni
et sicut gelenia bin et spodium. Et cum eis que sunt sicut
alcanei. Et in ultimo cum unde sit balneum cum expulsio
nis humorum et materiei colice passionis et evene
rit confractionis inmediatis.

Regimen fluxus medicinalis

Ad hoc iam singulare fecimus capitulum in dix
imus in eo medicinas vomitivas et solutivas et ea
rum administrationem. Sed tunc hoc nos diximus breviter quod in
principio sui oportet ut curetur cum lactibus et oleis et
postea cum ingeminatur in lactibus ut sint stiptica et mo
levis ut sit in eis aliquid exicce hic enim temperat cum san
guis. Et quoniam sufficiunt in principio lac et oleum et aqua
calida. Et quoniam est sanacio in portando ista una
inter post aliam. Et bibatur aqua calida et postea cum
adheserit extra medicine aliquid stomacho et in testis
ipsi enim tunc sinit aliquid acuitatem eius deinde consequeris
illud cum clisteri confortativo temperate et cibo similiter confortativo.

Non oportet ut tereat regimen fluxus citrini. Rica.

Non incurratur fluxus citrinus cum non perducat ad
timorem. Quod si superfluat curetur cum propinquo illi
quo curatur colica passio. Veruntamen non oportet ut caveat
aqua carnis si fuerit egritudo acuta valde immo
cibetur eo in quo sunt infrigidacio et ingrossatio si
cut est sorbicio facta ex sameth ordei et sameth
malorum. Et si tolleret carnes curetur cum eis
que sunt pisces recentes decocti cum granis granato
rum aut cum aqua eorum condita cum seminibus stipticis
que sunt ex coriandro et aceto posito ex sicciis et
similibus ei. Forte scire. De tenasmon. Rica

Primum quod de tenasmo est an est tenasmon
purum an tenasmo medo sit. Et tenasmo
quidem medo sit est ut sit in ano fex sicca retenta.
Et quoniam exprimitur ex ea aliquid. Et quoniam abradit
intestinum propter laborem qui pervenit ex motu eius.
Cumque enim est illud et extrimatur quod illic sit tenas
mo. Si igitur est aliquid ex illo oportet ut tu cures ipsum cum
clisteribus lenibus et collirijs mordicativis. Quod si
non agitur clisteria lenia acue ea cum lenitate et
humiditate sua aliqua acuitate ut extrahatur
grune ex eis. Deinde si indiges in reliquo lenitate
et humiditate pura sicut convenientius eis. Et quoniam indige
bis ut imponatur eos pillulas de bdellio aut gum
alboti si fuerit illic grossitudo mei. Et si fuerit cu
ratus indigebis eis que sunt sicut cassia fistula
et sirupus violatus et similia. Et pillulis factis ex me
dulla cassie fistule cum succo liquiricie et draganti gummi.
Si autem fuerit tenasmon purum tunc si fuerit causa eius
frigus adveniens ano curabis eum cum vapora
tionibus et cum clisteribus calidis et cum suffumigationibus cum quo
vaporabuntur anus et pecten et remissoria. Et
sedeat super lininum et lateres calefactos alios in panno
aut vaporetur cum spongia et aqua calida et cum spon
gia sicca calefacta. Et inungatur cum cerotto ex
hydraulico oleis calidis et stipticis et calefiat lac eius
et premisce ipsum cum vino calefacto et oleo de castano
aut piperis et ut ingrediatur balneum calidum et se
deat super terram calidam. Et scias quod frigus no
cet tenasmo in pluribus horis. Et post illud est calefacio
subtilis conferens ei in pluribus dispositionibus. Et similiter est
plures species tenasmo quibus confert vaporacio
sicut nocet eis infrigidacio. Et pluribus speciebus eius
nocet assumpcio medicinarum que generant chimum grossum
viscosum. Et si fuerit causa eius duricies recti et si
quia sedet homo mollificetur cum cerotto ex oleo anc
tino aut camomillino cum bdellio et cera aut cum
oleo calido in quo ponas spongiam et applices lo
co. Et si fuerit causa eius apostema calidum studeas in tanto
de illo quod curatur ad apostema ani vene aut ex
inter fluxus et erige apostema et tempora humore calidum.
Et oportet ut curetur vicio suo cum flebotomia si necessarium fu
erit et cum minoratione cibi in ultima tunc fac eum ie
iunare si possibile est ei duobus diebus et ut ammistretur
super eum in principio aquas et embrocas que declinant ad
frigus aliquid cum mollificatione et postea ei quod

effunditur ad ipsum. Et ex eis quod confert ad illud est
filtrum infusum in aqua mirti et rosarum cum alcanna pu
nica. Et si fiat clistere in principio cum eis que sunt
sicut aqua ordei et aqua solatri et aqua rosarum et
oleum rosarum et albumine ovi. Et si cum fuerit fluxus
retinebis ipsum sicut scis. Deinde embrocabis et
emplastrabis cum mollificativis ex camomilla et
aneto commixtis cum eis que scis ex stipticis. Deinde
cum mitigabitur maturatio eius quamvis sit omnia illa
in locis predictis. Et quia confert clistere cum oleo dul
ci decocto cum aliquo ex stipticis. Et cum cibus
melius quo cibatur est lac retentum in ventre. De
coctum quoniam retinet fluxum desuper et lenit locum.
Et ex medicinis bonis cum eius maturatione
et resolutione et sedatione doloris est emplastrum de
fenugreco et malvis et emplastrum de melliloto
et emplastrum de caulibus decoctis. Quod si necessarium fu
erit fortius ponatur cum ea pix cepe assate et pu
lvis bdellii. Et ex marathro expertis cum apostema est infla
tum dolorosum est ut sumatur pulvis adusti et
lavati et ceruse pulvis permixte cum opoponace et
mirra et sengi (?) commixti partes equales et conficiant cum
vitello ovi et oleo rosato. Et nos probavimus ip
sum et invenimus in fine ultimum. Et si volueris distil
la super ipsum aquam solatri aut aquam coriandri.
Et si volueris adde in ipso clima. Et quia confert ei
climia cum vitello ovi et oleo rosato. Quod si cum te
nasmon fuerit apostema durum curabis ipsum cum eo
quod scis de curatione apostematum durorum. Et ex eis
que experta sunt in hoc est ut sumatur bdellium et
cibe et alcanna et sinapis et alkeri citina siccata
et cerusa pulvis. Deinde aggregentur illa omnia cum eo
quod tegit adipem galline et anatis et medulla
cruris vacce et post ex eis aut vacce super mixtis
cum vitello ovi et oleo rosato et oleo alkeiri et fiat
ex eis marathrum. Si autem fuerit cum eius humor putre
factus in ventris illic ex flatu aut colera aut fu
erit flegma viscosum curabis ipsum cum ablutione. Et
illa que melior est et que fit cum eis que sunt sicut aq
ua olive et salicis cum qua fiat clistere. Deinde sumat me
diem libre super ea et eradatur donec egrediatur. Postea
aut fiat clistere ex succo foliorum sicle cum quo intere
lavet et turbet. Deinde cura ipsum cum sedantibus dolo
res ex collirio tenasmo. Et quia necesse facit
flegma potentes pillulas fetidas. Et si fuerit cum residu
um eius quod descendit in boracium nisi illic fuerit
fluxus retinebis eum. Cum quia retinuerunt considera
bis. Nam si eger collectam non fuerit spes quod
fluxus recedat clisterizabis quod a lenitivis potentius
aut suppones collirium ex mollis cum pauco sale.
Si vero fuerit colica. Et ex medulla cassie fistule
coagulatum cum pauco baurach et cetera. Et si fuerit
in ea flatum. Et si non audeas illud quod mollificat
et calefacit et sedat dolorem ex embrocis et colli
riis et quia difficile fit tenasmon et non est illicium
egrediens et non est nec elevatio ad sellam prima
frequens. Cum quia est cum durum et est frigus insep
abile tunc assidua vaporationem eius cum lana
infusa in oleo calefacto sicut oleo rosato et oleo
mirtino et violato et camomillino et pauco vino.
Et infunde cum illo oleo anum et pectinem et testicu
los. Quod si non sedetur tunc clisteriza ipsum cum oleo
sisamino tepido et retineat ipsum pluries aliqua
quoniam sanatur. Et hoc quidem regimen antiqui dixe
runt et fecerunt ipsum quidam posteriores. Et nos
iam experti sumus ipsum et est vehementis iuvamenti.
Si autem fuerit ab ulceribus et corrosione considera et nunc
si est natura sicca non diminuitur siccitas eius. Sin
de intelligendo eam cum equali lubricante ut
capiet egestio siccitas ei egestionis in hoc egritudine est
mala valde. Et oportet ut non abluat aliquis sal
sis valde neque acutis valde neque acetosis. Omnia enim
ista faciunt egestionem mordicativam dolorosam aut
excoriativam. Et adulterinum oportet ut caveas ipsum cum
ratione corrosionis intestinorum et colera ipsorum confides

in colliriis. Et si indigueris mundificatione
incipies et distillabis ipsum ex aqua melli
cum pauco sale commixto et sit clistere eius hoc
clistere ita ut non sit fex in intestinis aut fac col
lirium ex melle et baurach et amistrum ipsum de
inde labia et curatione ulcerum. Et si fuerit cum hemor
roydibus et fistulis et ragadiis curabis eam cum
eo quod dicemus in capitulo suo. Capitulum colliriorum que
Colliriorum autem que ad tenasmonem supponuntur ad tenasmonem.
Qui tenasmoni supponuntur melius est quod ex eis est
magis stipticum. Et ex eis est collirium alexan
dri notum. Et ex eis est collirium de sanguin
ea. Et collirium plurima ex eis in quibus est narco
ticitas que iam diximus in curatione ulcerum. Descrip
tio collirii ad tenasmonem. Recipe opium et castoreum
thus et cuti fiat ex eis collirium et supponatur.
Et ex gallis immaturis cerusa pulvis thus san
guis draconis opii. Emplastra vero sunt emplastra
facta ex vitello ovi et medulla simulaginei pa
nis et camomilla aut aqua eius expressa ex ea
que humida et aneto sicco et altee et mucilagi
ne seminis lini et psillii. Et ex bonis quibus fit emplastr
atio eius sunt porri schemi decocti elixati cum
butiro vaccino et oleo rosarum et panica cum colata.
Suffumigationes autem sunt suffumigationes note
adeo quibus iuvatur cum dolor fit fortior ita ut se
deant super sedem perforatam super quia equetur an
aut ponatur subtus tuwectorium per quod fiat suffu
migatio cum sulphure et nucleis olivarum et ster
core cameli. Et si fiat suffumigatio cum primo
sulphure subito iuvatur eo. Aque vero in quibus
sedent quidem ut sedetur dolor sunt sicut aque in quibus
decoquuntur malve et azeni et camomilla et altee.
Et quidem ut retineat illud quod currit sunt aque
in quibus decocta sunt stiptica. Et oportet ut aggrediatur
in aquis supradictis necessitatem. Quod si anus egredi
atur laveatur et mundetur et reducatur et sedeat
ille cuius est in aquis stipticis valde cum fiat
ei emplastrum post reductionem et reinsionem cum
busdam siccis stipticis. Tractatus iii. incipit de
Causis punctionis finionis intestinorum.
Causa autem sunt ventositas commota. De punctione.
Causa autem superfluitas acuta mordicativa cum
baurachia salsa mordicativa aut humor visco
sus qui non expellitur cum ulcus apostema aut
serpentes et ascarides. Et ex punctione est que fit
secundum semitam crisis et est ex signis eius et omnis
punctio vehemens est similis colice. Et cura eius
est cura colice et colice. Nam si ipsa curatur illa
curatur est in ea timor magnus vel punctio que
non est cum fluxu cum fortior fit est colica aut
yliaca. Et qui peruenit punctio ad cicer et no
minum et singultum et destructionem virtutis significat
mortem. Signa ventosa quidem fit cum rugitu
et inflatione et extensione sine gravitate et que
ete cum exitu ventositatis. Facta vero ab humo
re colerico significantur gravitas cum vehementia mor
dicationis inflammate et sitis et exitus eius in
egestione et est similis colice. Quod si cum ea fuerit
erit timor maximus. Signa autem facte ab hu
more baurachio sunt mordicatio cum gravitate
addente et egressio flatus in egestione. Et signa
facta ab humore grosso viscoso sunt gravitas
et adherentia doloris in uno loco et exitus hu
moris huiusmodi in egestione. Et signa facte ab
ulceribus sunt signa ex consuetis notis. Et signa
facte ab apostemate sunt signa apostematis dicta in capitulo
colice. Et signa facte a vermibus sunt signa dicta in capitulo
predicto proximo. Cura. Oportet in omni puncti
one mali nocente sua materia ut non maneat humo
re eam. Deinde solvatur si punctio que est ex ven
tositate curetur prius cum regimine conveniente et
alienatione eius ex quo generatur ventositas
et minoratione comestionis et paucitate potus
aque super cibum et paucitate motus super cibum.

Deinde si fuerit ventositas inseparabilis tunc opor-
tebit ut caveatur intestinum cum clisteri evacuante
humorem ex quo ipsa evaporatur. Et administretur
in eo adeps galline et oleum iv. et cerum cum ci-
eo quod bibitur si fuerit egritudo superius sicut et cata-
talum et ... in aqua decoctionis. Et similiter dyaci-
tominum. Deinde sumatur ea que sunt sicut tyriaca
et sacrungene et silia. et sicut scia resolutiva ven-
tositatum. De speciebus clisteris decoquatur polipo-
dium et centaurea et ciminum et anetum et ruta sic-
ca et fenugrecum et semen apii in aqua decoctione
bona. Deinde sumatur ex ea pondus .c. ʒ. et ponatur
in ea opoponacis et bdellii amborum ana ʒ. s.
aut minus aut plus secundum quantitatem et distillentur
super ea olei de neniden ʒ. x. cum olei nuciei.
et mellis ʒ. x. Pulvis. Recipe cimini et bacarum
lauri et rute et ameos omnium ana ʒ. x. s. et petro-
sillii lapidosi ʒ. v. fiat ex eis pulvis. et est do-
sis unius. Et item sumatur centauree grosse
pondus aurei .i. cum decocto. Et ex eis que sunt mira-
bilis iuvamenti apud expertatores est calca-
neus porci adurantur et sumatur ipsum in potu
cum pinctione ventositatum. aut detur in potu de
granis lauri siccis solus duo . Et
ex eis que conferunt ei est illud quod. Recipe granorum albe
et carpobalsami amborum ana ʒ. i. bibatur in aqua
calida in mane et in sero. Et ex emplastris quibus
utendum sunt avellane assate cum corticibus suis
cum quibus emplastretur locus semper. Et similiter napo-
rationes cum eis que sunt sicut anetum et ruta et
sansucus sicca et emplastratio imbibita cum granis
lauri contritis et confectis cum vino aut aqua rute
et reservata tota nocte innata tunc est valde. Et
cibus ventose et flatuose sit ex eis que sunt sicut
cibus alcanabir et gallorum decoctorum equa-
ta cum aneto plurimo et speciebus et seminibus et sit contem-
ptus virtute. Et sit primus panis salitus bene confectus
Et albusirar melior est ei. Et vinum sit vete-
re subtile. Et oportet ut utatur ex vino subtili cum ci-
bo. Et cuminus assatus secundum quod dicitur confert pun-
ctionibus ambabus similiter. Factio autem ex flatu in uisco-
so exigere scavit curam extrinsece ventose nisi quod oportet
ut intentio sit tunc dissolvendo plus aut de sub-
tus aut de super. Et ex eis que conferunt illi in ipsis
si non fuerit fluxus est pulvis amomi super que se-
sequente potu. Et confert eis sumere in potu ...
tum cum oleo et tro... allefeman. In factione
ex flatu calido oportet ut incipiatur a evacuatione ei
cum clisteribus que recipiunt turbit polipodium
in quibus sit equatio cum eis que sunt sicut aqua se-
nectem et mola et infusatur et cum eis que sunt
sicut yerapigra et dyacitominum. Deinde administre-
tur cibus cum ... impinguant pinguedine leva
sicut pinguedo facta ex carnibus arietum et gallinarum
et pullorum pinguium. Et minoretur cibus cum confor-
tatione eius. Et bibatur vinum subtile purum. Et
ex eis que conferunt in omni punctione facta est sumere
in potu aquam mellis cum granis anisi et
aniso et acoro et granis lauri et anisi et
foliis lauri et centaurea et xilobalsamo singula-
riter et composite. In facta autem a colera oportet ut consideret
medicus si fuerit illic virtus fortis et materia plurima e-
vacuetur cum eis que sunt sicut decoctio mirobo-
lanorum citrinorum et sicut aqua granatorum et prunorum et scamo-
nee aut absque scamonea cum sola. Et sequatur
eam aqua calida. Et cum eis que sunt sicut decoctio
tamarindorum et cassie fistule et ...
que sunt similia illis. Deinde equetur materia cum eis que
sunt sicut semen psillii cum oleo .iv. et aqua granatorum
et sirupus acetosus cum oleo iv. Et emplastretur venter
cum emplastris frigidis et sit in eis solatrum et su-
pra ... Et oportet ut misceant cum eis et sicut
absinthium. Et cibus sit ille qui fit de lentibus
et de sinnach et de spinachyis et de herbis et si-
milibus illis. Et oportet ut caveat a bevere aque

te in ea et extimatur quod sit colica et cure est cura eius
et moritur infirmus. Vomitus non reddidit ad congru-
entiam integritatis eius quo oportet ut curetur in processu
temporis cum laqueum de speciebus colice. Et cum ea quod con-
plet cum ... illic. Factio autem de ... cibus
cura est cura ulcerum et iam diximus eam. Oportet
ab apparente cura est cura apparentis. Vox facta quo-
nibus est cura ... De rugitu et egressione
ventositatis absque voluntate

Rugitus fit ex ventositati ex ventositatis absque voluntate
Cum fit ex multitudine ventositatis et quantitate principalis
inflationis cum malicia digestionis propter aliquam causam in
malicia digestionis que est in mebris aut est in aliis et
plurimum quidem est in mebris et non fit nisi propter frigidita-
tem aut propter causam ventris sicut in fine ptisis. Et
Et plurimum quidem fit cum lenitate nature et multi-
plicatione necessitatis digestionis. Et quia fit in intestinis
superioribus et in aliis et est sonitus eius acutus. et fit in
crassis et est sonitus eius gravior. Et qui primus
contur ei humiditas est declinans ad gurgulationem
Et quia rugitus est signum crisis. Et quia accidit
propter debilitatem splenis. Et quia rugitur hic fit in loco
vacuo patentibus in stomach propter ... propter eam que
intestina eorum infrigidantur. Et quia fit cum in
epate est debilitas. Exitus autem ventositatis
absque voluntate quidem fit propter mollificationem recti
Et quia fit propter mollificationem ieiunii. Et quia
fit propter ... scilicet mollificationes. Et distinguitur
inter utramque scilicet per hoc quod vel deprivatione sensus ani
aut frigiditate eius. **Cura.** Peragatur cum aliis accidenti-
bus inflatuorum plurimorum et cum collectione fetis
Et confortatione digestionis cum eis que iam scimus
Et resolutione ventositatis cum medicinis quas diximus
in capitulo colice ventose. Et ex eis que bona sunt in
hoc in pluribus est diaciminum. Et item diapipeon
Et item acorus conditus. Et si fuerit cum eis fluxus ventris
alcanegi. Et item sumatur ciminum et ameos et ker-
sini et carui omnium ana pondus .i. et anisi pondus .ii. fiat
ex eis suffuf cum ... lapidosis pondere
ʒ. v. Et curetur exitus ventositatis absque voluntate
curatione paralisis ani aut assumptione tyriace
et olei alkelekelengi et iungatur ... quod est super umbi-
licum cum oleo costino et similibus si fuerit propter ieiunium.

Colica est integrum intestinum. De colica et reten-
Et malis dolorosa cum qua tione fecis.
difficilis fit exitus eius quod egreditur per naturam
Et colica quidem secundum veritatem est nomen eius in quo
est causa in intestinis crassis. scilicet colon. et que sequuntur
ipsum. Et est dolor qui multiplicatur in eis propter frigus
eorum et propter spissitudinem ipsorum. Et propter frigus ipsorum
multiplicatur super ea adeps. Et si est in intestinis gra-
cilibus tunc proprium nomen ei secundum scientiam veram est yleos
vero quia est yleos in quibusdam locis colica propter ea
quod vel ... est ei similis. Et causa colice aut ca-
dunt propter in colon. aut cadunt in alius aut perveniunt
ad ipsum secundum semitam continuitatis. Et cause eius que cadunt
in ipso proprie aut sunt malicia complexionis singularis
calida. aut frigida aut sicca. Et calida quidem operatur
ex siccatione sua et constrictione reducente nutri-
mentum ad epar. et expellente ipsum ad ipsum. Et
frigida congelatione sua. aut faciendo accidere
maliciam complexionis nocivam. Et plurimum eius est
in eis frigidis et cum flat septentrio. Et frigus
quidem quia facit illud propter ea quod stringit latitudines
ventris et prohibet calefactionem eius ad concavitatem et
exsiccat feces et stringit latitudinem ani et expellit feca-
lia cum eis est ad superiora. Et sicca operatur propter pro-
hibitionem eius quod lubricat fecem et inventionem eius
quod exsiccat ipsam. Malicia autem complexionis humide
singularis non semper est causa colice nisi accidat ex
ea accidens quod sit causa colice frigida aut humida malis
aut malicia compositionis cum materia calida que inflammat et
mordicat et separat continuitatem. et prohibet ...
punctionis perveniens ad ... colice. aut
frigida ... ad maliciam compositionis dum se fit. Quod autem
autem accidit de separatione continuitatis subito quoniam

sit illud cum cenentis colice tamen quia facit ipsum accidere
frigus propter quod generatur ab eo ventositas in corpore
intra post loram. Et quia est humor faciens
hunc dolorem aut illum qui propinquus est ei in illa
Et quia est eius euentus cum paroxismos et apo
ostemationem eius. Et quia sequitur ipsum vomitus
cum accidit se miscet licet sit huius vomitus in hoc do
lore secundum plurimum flaticus et generat ipsum frigus
membrorum aut malicia digestionis et cibi et fructus
et olera. Aut est cum colice propter opilationem prohibentes egestio
nes et humores et ventositates aperientionem et
ipsi expelluntur et accidit dolor et extensio maxima.
Et plurimum huius oppilationis cum non est apparens
accidit postquam repletur monoculum deinde peruenit
ad colon. Et hec opilatio aut est ex parte intestini
et plurimum eius est callum. aut ex humore fla
tico viscoso implente spacium eius et oppilat ipsum.
Et est illa que fit secundum plurimum. Et est illa que iuuat
febre. aut ex ventositate accidente aut propter contor
sionem contorquentem propter ventositatem torquentem
et incisionem ligamenti aut rupturam aut attritu
cionem aut expulsionem intestinorum ad partes in
guinum et testiculorum. aut rupturam super illud
aut propter vermes continentes aut propter feces siccas.
Et hec fex sicca est quia ipsi est fex ciborum siccorum
aut quia remanet tempore longo et siccatur. Et est cum
remanentie eius debilitas expulsiue intestinis.
Et multotiens est hec remanentia propter potum rei narco
tice stupefacientis virtutes operantes in fece. et
quia hoc possibile est ut debilitetur virtus expulsiua
que est in lacertis ventris sicut accidit ei qui multiplicat
coitum. aut propter destructionem sensus intestini aut
propter multitudinem effusionis colere expellentis lauantis
aut quia melancolia exsiccat ex ea humiditatem plurimam.
aut propter prouocationem sudoris superfluum aut ex ca
usa faciente sudare aut propter vehementiam irritantis
coloris propter complexionem que est in ipso quia obedit actiui
aeris continentis calidi. Et propter hoc est balneatio cum
aqua calida excessus qui retinent naturam. aut propter aerem
ex calefactione cuius consequitur ut attrahit humidi
tates et si fit absque irritatione. aut propter raritatem fistu
losam. Et quia fit propter acutam facientem nocumentum tac
tum caliditatis. sicut intoxicatio et fermentatio et frisso
na. Aut propter complexionem inuentis ipso calidam valde ex
siccantem caliditate sua. Aut est cum illa caliditate
in paucis dispositionibus multitudo colere effuse acute ad
ventrem exhaurientis fecem cum inuenit eam propter partem propter
paruitatem suam aut propter siccitatem fecis sue. Et hec est
secundum minus. Sed secundum plurimum ipsa soluit naturam. Et
cum accidit hec colica in principio nocet intestino
dolorem facit vehementem intollerabilem. Et quandoque
est cum illius caliditatis vehementia frigoris aeris ex
terioris quod coartat caliditatem interius. et cum hoc pro
uocat vrinam et constringit anum quod impellit fecem ad
superiora aut propter complexionem siccam in intestinis et ven
tre quod exsiccat fecem. aut propter tenasmon apparatus re
cti quod exsiccat fecem. Et existimauerunt quidam quod quando
lapidescit illud quod retentum est in intestino et egeritur
lapis. Illa autem que est propter vicinitatem est sicut si accidat in epate
aut in vesica. aut in renibus. aut in splene apostema et con
cet ei intestinum propter hoc quod coartat illud apud aliqua
eius et constipat ipsum et oppilat ipsum. Et sicut si co
municet renibus in doloribus lapidis et debilitetur
operatio eius in expulsione humorum quia retinentur in
ipso. Et accidit colica propter vicinitatem lapidis quamuis dolor
lapidis sit ex eis que simulant dolori colice et accul
tat nisi illi qui peruisionem habet. Et nos dicemus declarationem
in eius signis. Et quandoque accidunt colica et yle
os secundum semitam accidentie egritudinis pestilentialium
aduenientium. et veniunt de regione ad regionem et
de homine ad hominem. Et iam retulit illud quidam me
dicus de antiquis. Dixit quod peruenerunt quidam eorum
ad epilensiam et erant epilentici mortales. et quidam ad re
solutionem membrorum colon. et mollificationem eius cum
incolumitate sensus eius et separatur cum huiusmodi
euasio. Et erat plurimum eius yleos et ledebatur co
lon secundum semitam permutationis silicis crisis. Inquid.
Et quidam medici curauerunt eos cum mirabili.
Ipsi namque cibabant eos lactuca et endiuia et car
nibus piscium grossis et carne omni huius vngulam in
pedibus et omnibus illis infrigidatiuis et aqua frigida et ca
strosis et sanabant eos cum hoc vero quod sanabant
eos tamen ne caderent in epilensiam et paralisim pre
dictam. Et sanabant quosdam eorum in quibus iam precedens
erat epilensie. Et quia accidit colica huiusmodi et cetera
cum quod deficiunt in expellendo fecem et humores
ab intestinis superioribus sicut ipsi deficiunt in retinen
do quod est in inferioribus. Et quia est frigus complexionum
eorum causa colice. Et plurimum quidem accidit colica a
flatu grosso deinde a ventositate forti facta et pe
netrante in caueas intestinorum et villos eorum propter se
parationem continuitatis eorum. ventositas cum frigi
da in stomacho propter amplitudinem stomachi et propter caliditatem stomachi
et propinquitatem membrorum calidorum ad ipsum. Et frigiditas
in intestinis superioribus propter gracilitatem intestinorum
superiorum et retinetur in intestinis aliis propter contrarium illius
ex frigore eorum et constrictionem ipsorum et multitudinem
revolutionis in eis et spissitudinem tunicarum eorum.
Et colica ventosa quamuis non fit ex materia que
sunt vina ventositatis tamen non comparatur illi materie quia
materia sola non oppilat viam sed quod egreditur et neque fa
cit dolorem per se propter illud quod accidit ab ea. Et flatus
dolorem facit per se et opilat per se. Reliquas autem diui
siones minuis illis. Et ex eis que preparant intesti
na ad colicam et preparant ventositatem est vinum plurime con
mixtionis et olera et proprie cucurbita et fructus
recentes et proprie vina. et potus aque super eos et motus
super eos et coytus et retentio ventositatis violentis
egrediendi. et aque ventis frigoris vehementis ad intesti
num et infrigidantis ipsum et inspissantis illum. Et ex
eis que preparant intestina inferiora est comestio
ouorum assorum et piuorum et carnium stipticarum et pis
ce et sanguis et milium et tritici et que sunt similia illis. Et
iterum retentio egestionis violentis egrediendi quia fa
cit calorem impar. Et coytus plurimus et proprie super abun
dantiam. Et ex materia omnis colice ex humore gros
so aut ex fecibus impletur monoculum plus secundum
plurimum. Deinde peruenit ad alia. Et dum non euacuatur
materia que est in monoculo non accidit complementum sanita
tis. Et quia est colica veniens desuper. Et quotiens
cumque fit clistere aut vaporatio retinetur materia in mo
noculo quod duplicatur dolor. Et febris quidem est
iuuatiua in omnibus doloribus colice tamen cum est ventosi
tas grossa aut flatus aut malicia complexionis frigide.
Et est ex rebus velocius sanantibus ventosam. Et
colica quidem multotiens permutatur ad paralisim et sa
natur per eam. Et illud quia expellit materiam similiter
ad extremitates et coartantur ex ea lacerti. Et similiter
quia sanantur per dolores iuncturarum. Et quia permuta
tur ad dolorem dorsi flatica aut sanguinea adque
consequitur flegmonia apostema quod maturatur caliditas doloro
sa et medicine vlicerantes materias crudas. Et quia permu
tatur ad varietatem melancoliam et melius est epilen
siam est malum. Et quia peruenit ad ydropisim periodus
corrumpit decoctionem epatis. Et quia inuenit colica do
lores articulorum et similia non apparuerunt illi dolores
tribus decem quia dolor fortior impedit a debiliore
et quia nunc sunt consueti ad latus doloris fortis. et
quia dolor et fames et vigilie resoluunt superflui
tates. Et quia prolongatur retentio fecis in flat
ventre et inficitur. Et quia fortia fiunt membra colice
et non recipiunt superfluitates et infirmatur capud.
Et multotiens accidit colica post solutiones quibus ex
pellitur grossum. Et multotiens solent cum eo colice
singultum perchominis. Signa colice absolute perfecta

Accedentia quidem colice vel cum ratio decla
ratur confirmatio sunt quia minoratur illud quod
egreditur de fece et expellitur paroxismus egrinos.
minoratur appetitus immo remouetur omnino. et ha
bens eam abhorret victuosa et dulcia et in decli

de spatione colice

nota

nat declinatione pua ad acetosa aut acuta aut salsa. Et est declinis ad sbulsionē ⁊ nausiam ⁊ ppē cū recipit uictuosum. ⁊ olfacit odorē unctuosi ⁊ dulcis. ⁊ debilitatur digō ei⁹ ualde Et inuenit omni hora punctionē ⁊ declinat ad potū dum aquā plurimū. et inuenit dolorē in renibus suis ⁊ in dorso suo. Deni fiunt cū ea fortes et ca accidentia ⁊ fit ista fortis ⁊ retinet uentr̄ nā. et forsitan nō egreditur nec ē uentositas pectoris. Et quiq; retinet eructuatio ī et fit fortis punctio. ⁊ fit qū pforet uentrē eius terebello aut qū sit abscondita in intestinis eius acus stris et quodē mouetur dolet. ⁊ fit fortis sitis ⁊ nō saciatur his etiam licet bibat plurimū quia q bibitur nō penetrat adeptur ppter oppillones accidentes in orificiis meseraice q sequitur uentrem. Et quia multiplicatur in quibusdam eorum tremor absq; eo. Et si igemet in exeuntendo ad deuenit huius colicam ⁊ egrediens huiatres ⁊ scamballe sicut stercora ouium uel caprarum magne et puer ⁊ ros natantis in aquā ⁊ frequens sit uomitus colericus ⁊ flatus ⁊ appropinquat sm plurimū huiusmodi flatio deni coleuco. Deni quia euomit rem porralez aut erugo eris ⁊ quia euomit rez de genē melie in casaz. humores ei corrumpunt ⁊ quia adhuc ex dolore ⁊ uigilijs ⁊ me⁹ caris. Et uomitus quidez nō fit frequens nisi ppter coitum stoi ad intestina ⁊ ppter multitudinez materiei ⁊ penuriaz uie ad inferiora Et quā uie cole ad intestina sm plurimū constringitur qr expellit ad supiora. Et ppter hoc rubet urina in ipsa ⁊ quā maior pars colere conuertitur ad renes cū nō inuenit uiaz ad fel subsistentiaz ppter illud q est contrarium eo de opinione. et quā color rubificat aquā. et quā renes cōicant i dolore et ppter illud quia retinetur urina. et quia ē urina turpis eius sm colorē aque ciceris ⁊ aque casei. Et quia assotiat ei tremor cordis maxime et indiget pectus ei⁹ retentione cū manu. Et quia puenit res ad sudorē frigidum et sincopi. signa salue colice

Magis i columnis colica ē illa i qua nō ē uentositas uehemens ⁊ est dolor mutabilis. Et quia alleuiat plurimū quicquid recedat post ea Et inuenit hic etiam ppter exitū uentositatis et egestionis ⁊ amissionez clisteriorum quietē sic eius contraria est priuatior i colica. sign mala i colica

Fortitudo doloris ⁊ q nocitus consequitur uomitus ⁊ sudor frigidus ⁊ sudor exeuntentes ppter uehementiam doloris uentris et declinatio in sanguinis ⁊ spō ad ipm. Et quā puenit ad singultum quorum unus sequitur alium ⁊ ad turbationez mentis ⁊ spasmum ⁊ retentionez eius q egreditur ⁊ nō egreditur saltim cū ingenio ē mortalis. Et in exeuntibus signis est cū apparet i eo qui hē dolorē uentris uestigium ⁊ botor nigrum sicut faba ⁊ ulcerat ⁊ remanet usq; ad diē sz cū plus quā moritur. Et hinc quidē hoi aduenit febris et multitudo seipm ipsius egritudinis sue. Et horis aut sequentibus est bona signa ad euacuandū quā ḡ erit ei⁹ malicia. Differentia

Lrinq; accidunt i la ē inter colicam ⁊ lapidē renum Lapide renum accidit colice pcedit nimium quā colon ipm contingit renibus qr accidit ei dolor q ē ei pprius. Et accidunt ei accidentia sua q ptinent illi dolori. Vnde differentia inter eas quia ē ex dispositione doloris ⁊ ex parte uicinitatis pporum. et ex parte eius q conuenit. Et ex parte eius q egreditur. Et ex parte ultimitatis accidentium. Dispositio aut doloris diuersificatur in eis quantitate ⁊ loco ⁊ tempore ⁊ motu. Quantitate uero quā ille qui ē lapidis ē puus qz sit acus ⁊ colicus ē magnus. Loco autē quā colicus incipit ab inferiori parte dextri lateris ⁊ tendunt ad superiorē sinistri. Et quā confirmatur dilatatur dextrum ⁊ sinistrum. Et sm quosdam nō incipit colica a sinistro. Sed illud nō est uerū. Et uos iā expti sum⁹ contrarium illius et est ad anteriora ⁊ uersus pectine declinior qz sit ad posteriora. Et renalis incipit a superioribus ⁊ descendit paulatim usq; ad locum ubi confirmatur ⁊ est declinior ad posteriora. Tempore uero quā renalis sit fortis i hora uacuitatis. Et colicus alleuiatur in ea ⁊ fit fortis cū sumitur cibo. Et colicus incipit subito ⁊ in tempore breui ⁊ lapidosus paulatim et fit fortis in fine suo. Et si est renalis fit puus dolor in dorso ⁊ difficultas i urina. Deni signa i quibus colica. Et i colico sunt illa signa deni dolor. Motu aut quā colicus ad partes mouetur plures ⁊ renalis figitur. Ex parte aut uicinitatis pporum quā tremor multiplicatur i renibus ambobus ⁊ nō patitur colicus. Differentia aut accepta ex eo q conuenit ⁊ nō conuenit ē quā clisteria ⁊ exitus uentositatis alleuiant dolorē colice et nō alleuiant dolorez renum alleuiatione aequa sit curandum i pluribus dispositionibus. Et lapidez frangentes me⁹ alleuiant dolorez renum ⁊ nō alleuiant dolorez colice. Ex parte aut ei⁹ q egreditur ē sicut stercus scamballe ⁊ sicut stercus uaccinum ⁊ natans. Et quia nō est retentio omnino ⁊ rugitus ⁊ silia ⁊ colicus nō exuatur ex his. Ex parte aut ultime consecutionis accidentium ē quā dolor cruris et dorsi ⁊ tremor i renali ē plus. Et casus appetitus ⁊ uomitus consecutiuus flatum. et punctio digestionis ⁊ uehementia doloris et pductio ad sincopi ⁊ sudor frigidus ⁊ uinantium cū uomitu i renali sunt minus. Ex parte aut contrarium ⁊ signum accidentium ē quā fit quietatio nausiatiue sacietatis ⁊ assumptionis ciborum malorum ⁊ musculus punctionis ⁊ rugitus ⁊ retentio fecis sunt pcedentes in colica. Et urina arenosa ⁊ filosa est pcedens in renali. Et nō est i renali urina similis. deni filosa grossa. deni arenosa.

Quinq; sequitur colicam flaticam sign distinctionis colice sign flatice

Quando cessio cum grauitate flatus nō ex sacietate nausiatiua ⁊ ex speciebus ciborum ⁊ ectis ⁊ regio ⁊ hora ⁊ reliqua que scimus. Et sequitur ipsam exitus flatus in fece cū colica et cum ea cū fit clistere ⁊ fricatio inferior ⁊ sumitas sensata ⁊ uehementia retentionis multum qr nō egreditur ad de fece aut humore cū uentositate. Si aut egreditur est res inflata sicut stercus uaccinum sic egreditur i uentosa ⁊ ē leuior ⁊ fit dolor plixus ⁊ fit in spatio longo. Et nō oritur de capite aliquis pro q forte sit desiccatio ⁊ inflamatione et rubedine aque. ⁊ existimet q egritudo sit calida illud namq; commune est omnibus signa

Antecessio sua cum notitia f. ex uentositate

Amultitudine potus aque frigide ⁊ potus uini contra. et olera inflatiua ⁊ fructus ⁊ q affluit cibus nō digestus ⁊ rugitus ⁊ retentio fecis intestinis ⁊ extensio ⁊ reuolutio uehemens q pforent intestina terebello ⁊ qū occultatē i intestino caecus et hoc quia fit inflatio cū retinetur uentositas aut grauat ipm. sz ē uentosa fortius ⁊ nō sentitur uentosa sumitas uehemens. Et i uentosa quidē quiq; pcedunt rugitus plurimi et uentositates quia quiescunt ⁊ nō rugitur tunc ⁊ nō egreditur et forte ipse nō accidit ut rugiat nisi cū fit uaporatio ⁊ compressio ⁊ quia figitur dolor ē nō permutatur ⁊ quia nō consolatur inflatio cū manu. et sm plurimū iuuat compressione ⁊ quia iuuat uaporatio eius ⁊ quiq; nō iuuat ⁊ cū fiunt medicinae uentositatem siccantes quod inuenit calitatez ⁊ calefactionez faciens uentositatē. Et quia sequitur ipm grossitudo fecis natantis q natat sup aquā ppter multitudinez ei⁹ q cum ē de uentositate. Et quia est uentr cū ea leuis ⁊ quia ē flux ⁊ egrediuntur humores ⁊ nō iuuat eos ppter retentionez uentositatis grossē īmixtis. Et illa i qua ē pmutatio doloris ē i colica. Et illa in q ē inflatio uentositas sic

c̃nti

tripam est mala. **Signa eius que fit ex fece.**
Signa eius que fit ex fece sunt antecessio retentionis que sunt
retentio fecis cum adventu doloris cum tensione
et est illic punctura valde vehemens et sentitur quasi terebra
infigatur a se ipso. Et cum fit retentio non egeditur ab
eo quidem res viscosa glutinosa. Sed illam que fit ex fece
[illegible] significat tinctura fecis et infirmitas eius et egestio
[illegible] et adustio et inflatio et mordicatio et adven
tus [illegible] cum fluxu colere et exsiccatio lingue. Et fe
culentiam facit ariditas corporis significat [illegible] p
urinarum fecis et siccitas corporis et velocitas leden
di ex calore et frigore extrinseco. Et feculentiam facit
acuitas corporis vie et assiccatio eius et inflatio
et siccitas alimenti et tenebrositas eius et siccitas
egestionis et eius attractio ad nigredinem quandam declinans.
Et feculentiam facit [illegible] acuis et exercicio
et sudore et reliquis significat permissio punctionis fecis
[illegible] cum [illegible] possibilitate [illegible]. Et signa
fecis ex retentione colere effuse ad intestinum sunt
gravitas et inflatio ventris et albedo corporis coloris
egestionis et difficultas egestionis eius cum dolore
et exsiccatione fecis et compressione [illegible] ex ea [illegible] et
quidem [illegible] ei [illegible]. Et significat retentionis fecis
[illegible] frigus [illegible] ut non sit ignitas et sic
color declinans ad mediocritatem. Et significat fecis [illegible]
[illegible] egestionis et inflatio
ventris cum punctione doloris. **Signa colice ex apostemate.**
Signa autem fecis ab apostemate calido sunt dolor extensi
vus fixus in loco uno cum gravitate et pulsa
tione et cum inflatione et febris acuta et sitis vehe
mens et [illegible] in colore et inflatio in oculo et retenti
o urine et est signum forte et ledi cum fluxu. Et
quidem est iste dolor cum lenitate ventris et quidem [illegible]
ad frigus [illegible] cum calore vehementi in
ventre. et quidem iuvet illud quod opponitur ei [illegible].
Et si fuerit apostema colericum erit tensio et pulsatio
et gravitas minus et febris et inflatio et mordica
tio vehementius. Signa autem fecis ex apostemate fri
[illegible] sunt ut sit dolor continuus appa
rens in loco uno et [illegible] cum descendit ad exitus [illegible]
[illegible] existens cum invenitur cum manu et inflatio
cum lenitate et est forma eius forma mollium [illegible]
[illegible] est quod facit illud ex assumptione [illegible] lactis
et piscium et [illegible] et fructuum et oleorum [illegible]
et humidorum et est sperma frigidum [illegible] significationis [illegible]
[illegible] et egestio est flatulenta. **Significationes fecis ex torsione et rup**
Et signa fecis ex torsione et ruptura **tura**
sunt eventus eius statim post motum laboris
sive aut saltum vehementem aut casum aut percussionem
aut calcationem aut luctationem aut tollerationem
ponderis aut rupturam aut [illegible] vehementem. et
est dolor eius [illegible] non incipiens et deinde addens paulatim
et sequitur rupturam illam que fit ex ruptura. **Significationes spermatis**
Et signa fecis **reliquarum colice lenis a frigore**
a frigore [illegible] **aut debilitate spermatis aut ventositatibus aut tu**
morum sunt punctiones [illegible] et apicis egestionis **propria. Significationes**
et eius inflatio et sensibilitas frigoris in intestinis
et lenitas doloris. et quidem est sperma cum ea frigidum.
Et signa fecis ex colerica etiam sunt que antecedentis
etatis et regionis et forme et temporis et [illegible] que invenitur
de mordicatione vehementi et inflatione et adustione
et nocumento [illegible] ex solutione educitur et [illegible] fecis
colericum et nocet fames et iuvatur [illegible]
[illegible] et eiectione colere si non fuerit [illegible] bibita et como
[illegible] et quidem associatur ei febris et fortasse non as
sociatur ei et non est febris eius sicut febris apostematis in
magnitudine accidentis et quidem associatur ei dolor [illegible]
ne cum punctura [illegible] non est [illegible]. Et significat
fecis ex debilitate ex pulsione sunt ut [illegible] antecesserit
[illegible] lenitas [illegible] et necessitas [illegible] ad sella
frequenter [illegible] paulatim et antecessio [illegible] eius exitus que
debilitatur [illegible] ex calore et frigore [illegible]
one. Et [illegible] accidit [illegible] ut sit lenis aut repar
et sit quantitas egestionis et qualitas ipsius secundum cur
sum naturalem. [illegible] ut egrediatur [illegible]

[illegible] cum suppositorio. Et quidem est [illegible] fistulam
Et significat eius que est ex debilitate sensus sunt ut
illud quod sunt facies declinare egestionem cum qua
litate ad mordicationem non percipiat [illegible]
et hoc est sicut [illegible] et cepe et caseus et fenugreci.
Et item ut suppositoriorum acutorum non sentiatur no
cumentum cum supponitur. Et [illegible] inflatur exitus que
sumuntur et retinetur et non dolet dolore de quo sit
curandum. Et quidem accidit ut sit illic fistula cor
rumpens sensum. Et significat fecis ex [illegible] sunt signa
[illegible] antecessio exitus eius. **Tractatus quintus
de cura colice yleos et [illegible] pertinentibus egestioni intestinorum.**
Oportet ut colice **et dispositione eorum. Capitulo**
virginum non permittit **curationis colice secundum**
[illegible]. Nam cum apparent signa [illegible] eius
oportet ut mediocriter [illegible] et incipiat mundificatio
eius que est secundum ipsam. Et si fuerit post cibum quem
[illegible] expellatur ipsum nocivum [illegible] et cum at
[illegible] quod retinetur [illegible] donec mundificetur
Et nocivus quidem quidem [illegible] colice
[illegible] et humiditatem. Quod si super fluat retineatur
cum retinentibus nocivum. Et ex eis que bona sunt et
experta [illegible] ut ponatur [illegible] decoctum ex
aqua [illegible] et ad [illegible] et [illegible]
Et ex eis in quibus non est [illegible] est ut [illegible]
sit [illegible] solutum de super. [illegible] cum for
tasse est vehementius [illegible] et humores et [illegible]
le sunt [illegible]. Cuique [illegible] ad eos [illegible] desuper
[illegible] penetrationem et [illegible]
[illegible] ad timorem maximum. Et illud quod [illegible]
[illegible] est ut incipiat et sorbeat lenientia lu
brificativa sicut ius galli vetusti quod narra
[illegible] que sunt potus. Et iam narravimus illud
[illegible] medicinarum singularium. Deinde administra
tur clistere lenitivum. Quod si fuerit illic febris [illegible]
[illegible] aqua galli et in loco eius sit aqua ordei ut
incipiant humores et [illegible] et humores [illegible]
iam valde egrediuntur oportet ut [illegible] desuper
fiat et non sit vehementis necessitas [illegible]
[illegible] desuper nisi qui sunt [illegible] [illegible]
et intestina superiora et sciatur quod [illegible] est debilis et [illegible]
[illegible] humor et invenitur [illegible] super umbilicum
et gravitas illic omnia ista exigunt ut fiat
fluxus desuper. Et similiter si accidat colica post
excoriationem tunc cura desuper facta est melior
et iuvat [illegible] colice est illa cuius principium est ex [illegible]
et superioribus si fuerit [illegible] deinde ipsa
[illegible] ad intestinum [illegible] post [illegible] et
que [illegible] ad [illegible] accidit dolor tunc [illegible] erit
[illegible] maxime. Cum ergo bibit solutivum
[illegible] extrahit eam et sanat ex ea aut deponit
ipsam ad inferiora ad locum [illegible] minor [illegible]
eo qui [illegible] est cum illud. Et quidem non oportet [illegible]
[illegible] desuper [illegible] necessitatem manifes
tam tunc non oportet ut [illegible] sumatur desuper omnino [illegible]
et sit [illegible] dictum. Et illud quod [illegible] coli
[illegible] est humor grossus viscosus egrediens et
non egrediens integer [illegible]. Cuique bibitur
[illegible] desuper [illegible] duorum [illegible]
et [illegible] cum [illegible] locis [illegible] evacuatione
[illegible] non est omnino et illud facit [illegible] debilita
tem [illegible]. Cum ergo hoc fit [illegible] sit mun
dificare intestinum exigens [illegible] plurima et [illegible]
[illegible] frequentes et debilitatur [illegible] valde tunc
oportet ut sit [illegible] est [illegible] et eis que
currunt cursu eorum ipsa cum [illegible] in intestinis
humores non attrahunt ex [illegible] et non [illegible]
ut ex reliquis membris [illegible]. Et si [illegible] dis
[illegible] secundum necessitatem huius [illegible] dolo
ris et non erit [illegible] in [illegible] est cum fit
[illegible] desuper [illegible] ex [illegible]
Et cum clistere non educitur aliquid et [illegible]
[illegible] tunc [illegible] et si [illegible] cum dis
[illegible] hora [illegible] est post matura
tionem [illegible] et existentibus [illegible] timeatur

no.
no.
no.

ac cordi et cerebro. Et intestinum quidem fit durum et
non solum, immo facit soda quare oportet ut adiuvetur
desuper. Et quia est solum desuper et oppilatio debilis
quare necessarium est tunc ut restringatur quod est superius
ita ut fiat cum stipaciis retentivis unius diei evacuatio
evacuetur et oportet ut leniatur durities cum fuerit illic febris
et multiplicetur eius unctuositas ut frangat sal
sedimen salis de quo fortasse necessarium usque ad .3. 4.
et 5. Et cum durities non fuerit descendere quod tunc detur
in potu vomitus piger cum modico aceti sicut. et similiter post cum
suppositionem eorum que sunt sicut alsebichinim et cae
lico. et non oportet ut fortetur venter eorum cum agarico
qui est profundius stercus in fecibus. Et oportet ut non fiat
durities donec in medio est aliquid et trahatur cum eius ad infe
riora. Et oportet ut non conveniat durities virtutibus et relaxat
virtutem spiritum. Et colice quidem colice potionibus utun
tur cum pillulis aureis. Et quia accidit ut medicine attra
hentes excoriantes ad intestina attrahant humores
malos pravos quare aggravant excoriationem et colicam
simul. et hoc est ex nocumentis mortalibus et quod de
terius in potu sumitur in colica dissolutis est ut sic
magne quantitatis ex qua fugiat fumus et non
remaneat in stomacho. vero pillule et alia que est minoris
quantitatis et magis aromatica odoris est melius
sumere in potu. Et oportet ut initio incipite sic vehe
mens valde ita ut non recipiat vapores eius qui
retinet inventus et vapores medicinarum acuunt quod a
ministrare necesse est in pluribus horis in quibus colicis
quia ei provenit in adiuvante et adquisitionem renis
Et est curandum involutum et ex eis quorum est gravitas non
cumitur est ut non sit possibile medicina ut sciat forte di
gerendis egri quare non potest tunc sciri quod necessarium est in
curatione et hoc initio impleatur cum aromaticis
frigidis et reliquis que iuvant in infrigidatione omnis ca
pitis. Et quia accidit ut sit necessitas calefaciendi
intestina oportet necessitati infrigidationis capitis quare cus
todiatur illud cum emplastris infrigidantibus ex et similibus.
et custodiatur pectus ab emplastris ventositatibus et re
clamentibus eius calidis et similiter est dispositio cordis et convenit
infrigidatio eius est cum succis frigidis cum camphora et san
dali. Et oportet tunc ut ponatur in partibus intestinorum
et partibus cordis et capitis quod distinguatur ex panno
aut fermento aut similibus prohibeo ne currat quod est pre
ter unum eorum ad aliud. Et sitis multiplicatur in eis et
non oportet ut bibatur nisi parum aut tollere. Cum illo
fuerit permixtum cum iuleb erit magis iuvativum siti
propter quod cor diligit rem dulcem et fuerit ipsum penetrare.

Colice autem regimen. Cura colice frigide facta
secundum sententiam antiquis est ut incipiat in ea a stu
pefactione incipiens enim sedare dolorem cum narco
ticis componitur in marias eius. Administratio
enim narcoticorum non est curatio vera in aliquo et in
eis quin curatio vera est in ea sic est et stupefactio confir
mato est et destruit sensus peior. et illo eius quin
sicut est humor grossus fit grossior et deterior. aut
ipsa complexio frigida fit frigidior. aut ventositas spissa
fit spissior. aut oppilatio inspissans corpus in testinum
et non resolvitur ex eo quod in ipso retentum est fit vehemen
tius inspissans et redit dolor post diem unum aut duos
aut tres fortior quam fuit quare non oportet ut in ea laborem
quantum possibile est et dum invenitur ab ea excusatio et
debilitatio vero elaborare cum in elongando eam in inci
dendo eam et resolvendo ipsam et dilatando poros
in quibus retinet sua viscositate. Et quod plus facit hoc
sunt medicine subtiliative in vehementis calefactione
vel vomitus namque calefactio cum in testinis summo accidit
non est securitas quod sit in quod ipsum commovet de ventositate
additum superius quod resolvit dentina vero oportet ut sit quanti
tas quantitatis que faciat ventositatem resolvere forte
et in ea huius subtiliationem in a fortiorem non et colere
forte et propter hoc quia sufficiat abstinentia a cibo et potu ali
quibus diebus et similiter vaporatio quia commovet dolor ve
hementer quare necessarium est tunc ut dimittatur evaporationem
aut multiplicare et vinum ipsum in resolvat illud
quod primo commovit de ventositate donec administretur

cassia evacuans in quod oportet. Oportet cum si fex fuerit re
tenta ut non incipiat nisi cum eo in quo est lubricatio fe
cis propter mucilagines que est in ipso et oleis et medicinis que sunt
ad feces et sunt ille que conveniunt curationi in colice fece ex
fecate pure. hoc quin est ventosa deinde post in redeat
ad clisteria evacuantia et ad ea que fuerint solutiva ad resol
vendam ventositatem et evacuantia ipsam si fuerit ventosa.
Et oportet ut scias quod quia evacuatur totum quod est ex humori
bus et remanet res pura que est in quod assonat pro
doloris et est faciens dolor. oportet quare ne dicatur quod cura
tio non est iuvativa vero evacuatur in tunc cum clisteribus et quia
est illud ventositas sola quia signum significationes vento
sitatis quare oportet ut administretur quod confortant sicut me
bra et resolvunt ventositatem cum auctoritate (?)
Et fortasse sufficiat tunc bibere confectionem calidam
sicut tyriaca et similia. Et quia sufficiat ponere ventosam
cum igne super locum doloris. et quia sufficit portare se
mina resolutiva ventositatis. Et quia sufficit bibere
vinum calefactum. et quia sufficiunt emplastra resolu
tiva et fortia eis sicut rubificativa facta ex sinapi
ipsum enim quia resolvit. et quia attrahunt ventositatem ad la
cerus vero et aqua est in ea in colore vehementi
quando cum eis fit balneatio iuvat valde. Et aqua
de sale armoniaco est mirabilis in hoc absolute. et
si non alii salti bibere si tolleratur eius potio. Et
similiter tunc facta ex aqua in qua decocte sunt medicine reso
lutive subtiliative. et quia sufficiat frictio ventositatis
cum fricatione fortiori et quia commovet
portus dolorem aqua frice. Est cum nocibilior res
in hac egritudine cum pauca infrigidatione in sedatione sitis et
passionum duri tunc potest est melius eam et calidum et magis
gris sedativum doloris et nocibilior res vero est fri
gus et aer frigidus quemadmodum res magis iuvativa est
aer calidus et aqua calida. Et si cum fuerit frigus in
testinorum et fuerit mirach gracile festinabit ad ipsum
colica omni hora quare oportet ut calefiat venter eius semper et
expellatur ab eo frigus cum eis que cooperiunt ex pelli
bus et stringatur super eum ex eis. et vitetur ex oleis
calidis. et embrocetur quod dicemus sunt iuvativa in ea
Et quia necesse sunt vaporationes. et quia necessarium est ut
ponatur in oleis eis calidis castoreum et euforbium et
omnis colice frigide cum est illud quod diximus de attrac
tione rei ad locum lesum quare accidit tunc dolor tunc cura
est evacuatio sicut cibus separatim fit quies ut sciatur quod illic
sit materia plurima tunc cum evacuatio fit acenda. Yrea (?) autem
que est secundum sententiam alkindi (?) et galieni confert eis
est ut in potu detur cum potus est doloris et in acute
est vehementiae eius et ad sicut pillule de aloe et pillule
de... et pillule composite de pulpa colloquintide et sal
monea et serapino et aloe sumatur in potu ex quibus
aliquibus earum fuerit ex medio aurei usque ad duas ca
ras aurei. Ista enim cum assiduantur aliquibus diebus et
rectificatur cibus sanat. Curationes proprie ex eis que

Oportet ut administretur sunt medicine colice frigide.
Et clisteria et suppositoria et emplastra que dicemus in
colicam sicut in eius omnibus. et si non plus salice sex diebus
et dormiat quantum possibile est ei ut studeat in remedi
catione materie ventositatis cum clisteribus resolutivis
et in calefactione membri cum eis et de foris secundum mo
dum quem diximus ante. Si autem non invenis quod illic sit
humor tunc calefiat quod iuvat et vaporatio quod iuvat et stu
de in impositione ventosarum cum igne absque incisione
Cumque natura fuerit obediens tunc iuvetur fricatam
do suaviter locum doloris et in ungendo cum eis que
sunt sicut oleum sambucinum et oleum de nenufare et oleum
alkenne calefacta et vaporando cum milio et sale
calefacto secundum quantitatem quem videas convenientem. Et
ex parte figurarum dormiendi et resupinandi et dormi
endi super ventrem que earum sit convenientior et magis expellens
ventositatem. Et ex eis que bibita conferunt est ut in
potu detur cuminum et semen rute in agno decocta aut in vino
antiquo aut in aqua milii aut cum pecione. Et quia dat
... filonium in hac hora et eius similia fuerit. Compositio

Compositio solutivorum eius qui habet colicam frigidam ex
clisteriis ventositatis et materia flantatica de quibus sunt clisteria

conuenientes fl'a et fecē. ℞. ebulor̄ ⁊ polipodij et
fenugreci ⁊ semi cimi ⁊ carthami ⁊ sebesten. partes
equales. et turbit pond'. ʒ. ij. ⁊ pulpe colo-qui
ntide sane nō cōfracte mediū aur̄. ⁊ ficus numero. x.
⁊ seminis lini ⁊ seminis apij ⁊ ani. ⁊ centauree minoris
⁊ granor̄ de berua cator̄ ⁊ uiolar̄. oīm an̄. ʒ. v. et
rute manipulū. j. ⁊ folior̄ caul' manip. j. decoq̄
quent̄ in aqua plurima suauit̄ donec redeat ad
paucā. ⁊ cōfricent̄ manib; ⁊ colent̄ ⁊ sumant̄
ex ea circit̄ ʒ. c. ⁊ dissoluat̄ in ea cassie fistul'
ʒ. x. ⁊ zucari rubei. ʒ. x. ⁊ serapini ⁊ bdellij. cō
tor̄ an̄. ʒ. j. ⁊ baurach. aur̄. j. ⁊ oli sisami. ʒ. v.
⁊ clisterizet̄ cū ea ⁊ qñ ponit̄ in ea q̄d de felle
tauri. Clistere conueniens fl'a. Sumat̄ ommixtus
illius clisteris. ⁊ ponat̄ in ea de pulpa colo-quint'
plus q̄ͣ ⁊. ⁊ sumat̄ granor̄ alkerua. ʒ. v. ⁊ ex
primat̄ aq̄ uolubilis ⁊ effundat̄ sup illud q̄d co
letur ab eo clistere primū. ⁊ ponat̄ in ipso loco cassie
fistule ⁊ zucari pondus. ʒ. xv. mellis ⁊ sit oleū
eius oleū carthami ⁊ ponet̄ in ipso cū de oppopo
nacū est sapini s. pond'. ʒ. j. ⁊ admisceret̄
⁊ qñ ponit̄ in eo oleū de berua. Et m'ltociēs
fuit cōteri decoctione seminū. ⁊ husce ⁊ origani
⁊ ysopi cimi ⁊ petroselini ⁊ seminis rute ⁊ polipo
dij. ⁊ centauree ⁊ calamenti ⁊ amiden. deinde addit̄
in ea succus cucumeris asinini pp̄e. ʒ. s. ⁊ fit clistere
cū eo. aut decoquat̄ cū ea in dices cucumeris a
sinini q̄d de pulpa colo-quintide ⁊ dissoluat̄ in ea
sapini oppopo-nac' ⁊ bdellij oīm an̄ pond'. ʒ. j. et
fiat cū ea clistere. Et m'ltociēs qdem decoq̄t̄ iste
me in oleo calido et fit cū eo clistere. Et m'ltociēs
fit clistere cū sirupis acetosis intensius. Cōposi
cio sir' acetosi cū quo clisterizant hictes colicā
℞. aceti lib. j. ⁊ mell' lib. j. ⁊ pulpe coloquint
de. aur̄. iij. ⁊ piperis. ʒ. j. ʒʒ. ʒ. ij. ⁊ seminis rute
silueris ⁊ amomi ⁊ reisim ⁊ ani et epithimi.
oīm an̄. aur̄. iiij. ⁊ polipodij. ʒ. j. terant̄ oīa illa
⁊ decoquat̄ in aceto ⁊ melle donec mediocreiur
Et qñ ponit̄ in ipso amiden ⁊ pollipodiū ⁊ s.
nos nō inuenim' adhuc in hoc regimine. Suppo
sitorium clisteris sedantis doloris quorundā quia
quor̄ bonū. ℞. aloes ⁊ castorei ⁊ storacis. et
glutinis albi oīm an̄. ʒ. j. succi bucthor
marien. recentis ⁊ corticis. ʒ. j. ⁊ s. resumēt̄ et
admisceat̄ cū nitro ē exeo quantitas fabe ⁊ po
nat̄ in quibusdam clisteribus. Et quandoq; ponit̄ in quibusdā
eciā adipiū ⁊ olea ⁊ clisterizat̄ cū eis in quibusdā
clisteribus. Et qñ clisterizant cū clisteri forti cū fex
est inobediens cū fl'atib; uehementis uiscositat
tis ultra in ventre ⁊ inobediam q̄ oz ut fiat clis
tere cū aqua amisme huius de qua sumat̄ lib. s.
cū. ʒ. j. ⁊ s. aceti. ⁊ ʒ. v. baurach. Et forcius hoc ē
ut sumant̄ grana alsabren. ⁊ folia alinezerion.
⁊ cordumeni ex cortacani ⁊ bothor marien. ⁊ ar
tanitha ⁊ cortice pologuide ⁊ ei' pulpa ⁊ cu
cumeris asinini ⁊ turbith ⁊ pollipod'. coq̄t̄ oīa in
aqua s'm descripcionē q̄ est in suo situ ⁊ pharmaē
sup decoctionē eor̄ oleū de berua ⁊ mel ⁊ fel
uaccinū ⁊ clisterizet̄ cū ea. Et ponat̄ iste me
in oleo calido ⁊ fiat clistere cū eis. Et cū clistere fit
ex oleo cucumeris asinini qñ extrahit fl'a uis
cosū cū mora fit sup clistere aliquib; horis. ⁊ sic
oleū de iusquiamo ⁊ alkekengi. Et qñ necciū est
cū uehemencia ē doloris ut ponat̄ in istis clisterib;
assa ⁊ armoniacū. et fimus columbin' cū eis q
calefaciunt membra et euforbiū in quibusdā horis
Et qñ fit clistere cū butiro cōquassato in aqua
mellis plur̄ species ⁊ sedatur dol'. Et succus bothor
marien ē mirabil' ualde. Et qñ neccia sunt
sermo ⁊ euforbiū ⁊ alia. Et laudauit quidā
me nominatū dyasinuscon dicētes q̄ cū ponit̄
in clistere fit iuuamentū forte cū eo. Et qñ fit clis
tere ex pondere. ʒ. ij. castorei cū oleo. Et item sumat̄
picis quantitas. ʒ. iij. sup quā fundit̄ uini ⁊ oli
uiracei ⁊ butiri oīm an̄. saccarini. j. ⁊ admisc

tur ē. Et qñ ponit̄ in clisterib; fortib; folia fi
ci ⁊ cortex arboris eius. Cōposicio bibitorum

Pillis sunt solicium fl'a de pillis fortis inuā[ta]
pille q. ℞. asabium cū serapino. Et item
pill's de sapino cū scamonio ⁊ pill'e de sapino
cū armel. Et item sumat̄ turbit ⁊ aloes su
cotrinus ⁊ pulpe coloquintide partes. e. scamo[n]ea
tria partes cōficiant̄ cū melle dispumato ⁊ in
formentur ex eis pill'e. Pill'e bone ad fl'a. ℞.
pulpe coloquint'. danich. j. ⁊ turbit. ʒ. j. ⁊ su
ci cucumeris asinini. danich. j. ⁊ castorei. danich
j. ʒʒ. danich. j. yerapigre. pond' duar̄ ciarum.
ʒ. j. et fiant fortes cū scamonea erit bonū. Re
liqua aut̄ solutiua sunt sic alisirisi ⁊ dictilō
⁊ pig' cōfortata cū pulpa coloquint. ⁊ fit cū ea
oleū de berua ⁊ sicut dyacathōlicō. Et qñ prius
cent̄ fex et fl'a ⁊ fuit fex plurima ⁊ m'ltociens
obediens requirit necitas administracōē so
lutiuor̄ forcium de quib; pill'e sunt hic. ℞. eufor
bij ⁊ granor̄ alinezerion ⁊ scamonee partes. e. ⁊
sit dosis ear̄ ʒ. j. Solutiuū aliud forte. ℞.
castrequi. j. fimi columbini. manip' j. aneti. et
danich aq̄ coquatur usq; ad medietatē ⁊ det̄
impoti ex ea. ʒ. j. ⁊ est uehementis fortitudinis
⁊ uehementis timoris. et oīum lactimor̄ lac
resoluit colicā sicut lac alkigutti ⁊ sicut sebrē
⁊ silia ⁊ nominant̄ grana eius grana butor
⁊ cū ea curat̄ punctum scorpionū ⁊ hz lac
plurimū ⁊ iā diximus in meis singularib; Suppo[si]
toria fortia conueniencia fecē plurimā cū fl'ate uis[cosa]

Pessis ē sal petro suo ⁊ sup eo so rubricā
Supponat̄ ex eo glan' j. Et oz ut sit lōgitudo
eius. vij. digitor̄ ⁊ ex eis ē glans magna
facta ex stercore muris ⁊ fiant tenta ex mfac
⁊ sit cū melle et supponat̄. aut glans ex m'l
le cōmixto cū pulpa colo-quint'. ⁊ glans ex cu
cumeris asinini ⁊ pulpa coloquint'. ⁊ sarcocolla.
⁊ pendij. et item mell'. ⁊ cinnabarī ⁊ pulpe co
loquint'. ⁊ salis nappa partes equales. Et item
ex eis fl'atus ei qui fit ex fece ⁊ uētose. ℞.
pulpe coloquint'. ⁊ castorei ambor̄ quātū ē nu
cleus oliue ⁊ kimin cocleariaduo admisce
cū aliquantulo mellis ⁊ succo bothor marien.
⁊ ē forte ualde q; necciū ē cū nichil ualet. Et
m'ltociēs quidē neccium admiscere scamoneā et se
mē urtice. v' euforbiū. Cōpō clisteriorū ad uētosā

Clistere bonū. ℞. alascē. ⁊ ysopi ⁊ rute ⁊ ori
gani. ⁊ seis rute. ⁊ seis augin castri. ⁊ gra
nor̄ alkenilin citor̄ ⁊ cimino le. ⁊ tribulor̄. ⁊ ce
ntauree ⁊ aneti ⁊ seminū cimi ⁊ amiden. ⁊ petrosel
lini. p. equales decoquātur in succo plurimo donec
redeat ad par̄ deinde sumat̄ oli. ℞. j. ⁊ succi
decoctionis partes. ij. ⁊ decoquat̄ donec remaneat
oleum solū. deinde sumat̄ quantitas clisteris. j. et
ponat̄ in ipso predicta cū adipe anatis ⁊ capra[rum]
⁊ aliquantulo oppopenac̄ ⁊ sapini. ⁊ fiat cū eo clis
tere. ⁊ si accipiat̄ succus ipse ⁊ dissoluat̄ in ipso gū
me predicte cū adipib; suis ⁊ ponat̄ in ipso pond'
ʒ. x. fiat cū eo clistere erit iuuatiuū ⁊ in commissio
castorei ⁊ cassie in clisterib; eor̄ ē iuuatiua ualde
Et qñq; fit clistere ex pondere. ʒ. xx. olei in quo
dissolutū ē pondus. ʒ. x. storacis liquide ē in
uatiuū. Et qñ fit clistere ex lammach plurime iu
uatiuū. Et item sumat̄ oleum quantum ei' usq; ad
solutio in succo rute. ⁊ sit summa ei' ulcia usq; ad
ʒ. v. ⁊ salis usq; ad. ʒ. xv. ⁊ qñ clisterizant cū
oleo rutaceo ⁊ oleo denezden. ⁊ oleo iusquiamo
⁊ oleo de berua. Cōposicō suppositoriorū ad uētosā

Ponat̄ ruta cū aqua mellis donec fiat
sicut illud de quo fit luminū ⁊ ponat
cū ea quantū ē ipsi' medietas decimis. ⁊ quantū
ē q̄rta eius dentur. ⁊ sumat̄ ex ea glās cui'
lōgitudo sit. vij. digitor̄. Et item suppositoriū
q̄d fit ex oleo rutaceo cū castoreo cū melle
⁊ felle uaccino ⁊ baurach de unoquoq; eorū
sit medi' aur̄. Et item sapini ⁊ bdellij ⁊ bau

fistula

sagapenum ⁊ lactuca

serapin' aliqua
...s pamus

℞.

℞.

℞.

℞.

℞.

℞.

i. mel rosis l' manna
ul' panis rosis

ff

i. cataputia minor

rach et colloquintide et altea et fiat ex eis glans

De clisteribus et suppositoriis lenientibus frigiditatem intestinis absque

Cura vero eius qui habet colicam ex one materia frigida sine ventositate et suppositoria eius sunt sicut clisteria a lenientibus colicam ventosam et suppositoria eorum. Et quandoque iuvat eos alkitran solum cum fit clistere cum eo pondere ℨ ii in oleo et similiter iuvat eos simus columbinus solus cum eo fit clistere in succo camomille et oleo de keyri. **De enemate et lavacris et embrocationibus**

Enema vehementis iuvamenti est in doloribus colice. Et propter hoc cum est plena aqua in qua decocte sunt medicine colice. Ipsa enim sunt caliditate acquisita ab igne et virtute sua acquisita a medicinis resolvit cum humiditate sua cum caliditate mollificat membra quoniam alleviat carminatione comes fluxientis doloris et mollificat lacertum ani. Et illud ex eis est quod adiuvat ad expulsionem retenti ventris. Cum ita fuerit accidens angustie et sincopis propter hoc quod mollificat de virtute quoniam oportet ut vitentur ea debilis secundum cautelam et sint ei provisa cum ea vitet ea que confortant virtutem de odoribus fructuum et aromaticis et alandenech id est panis calidus et ea que delectant eum et in quibus ipse quiescat et studeat ut non cooperiat aqua pectus eius et cor ipsius. Et aqua quidem termarum vehementer confert colice frigide cum sederet in eis sicut melius est eis ut non apprimat aquis dulcibus. Cumque aliquod vas fortiter impletur aquis termarum vel aquis in quibus decocte sunt medicine colice et in fundo eius separantur foramina plurima que forsitan non senciuntur propter suam debilitatem et reprimatur eger et elevatur vas ab eo usque ad quantitatem temperatam et si dimittitur ita ut distillet super ex eo ventrem ipsius valde frequenter est valde vehementis iuvamenti. **Sermo de qualitate clisteriorum et instrumento eorum**

Melior quidem canne clisteris figura quam antiqui dixerunt ut sit equalitas canne eius sit divisa per tertiam et duas tertias. Et sit positum inter utramque velamen de corio de quo factum est canna et sit consolidatum cum canna consolidatione vehementi. Sit ergo velamen eius duarum partium divisarum et sit inter decentem aptatum in parte quam duarum partium divisarum et sit maior est et sit in parte minore aptus. Et quod decens est inter aptatus sit etiam canna stringatur cum parte minore cum solutione forti ut non ingrediatur ipsam aer. Et sit subtilitate in loco qui non ingreditur cum meatus propter egrediatur ventositas. Cum ei administratur clistere et exprimitur cum fortitudine ventositatis retinetur ventositas et egrediatur enema et sistitur enema bene ventositas ei est propter quia reddit ad exitum et facit necessitatem surgendi ad sellam cum velocitate. Amplius oportet ut cum consideres et si dolor est declivis ad partem dorsi clisteriza egrum resupino et hoc est melius ei cuius colica est cum continuitate renum et si est declivis ad anteriora clisteriza eo iacente super ventrem et omnis clistere quod fit iacenti super ventrem magis facit pervenire enema ad involutiones interiores. Et quandoque fit clistere aliquando iacenti super sinistrum et elevetur quandoque ancha cum pulvinari id est sublevatur pede dextro ponendo ipsum super pectus et exponitur sinistrum in plano. Cum ergo clisterizatus est revocetur super dorsum suum et similiter omnis qui clisterizatur. Et ex hominibus est aliquis qui non indiget hoc. Et ex hominibus cum rectus est ut intromittat anulare suum in locum quod iam sit unctus cum ceroto donec dilatetur et deinde in eo aptare cannam. Et de hominibus est qui non indiget hoc. Cum ergo vis clisterizare fac quod est ventris deinde inunge cannam et anum cum ceroto et imple ipsam in eo taliter ut non completur retineatur ab intestinis ut non per cannam secat intestinum rectum. Cumque ita acciderit deinde intromittitur enema. Cum ergo equatur canna in loco suo effunditur enema in ventrem deinde exprime ipsum utrisque manibus cuius expressione bona continua que non sit cum labore. Nam interdum impellitur enema in hiis usque ad longinquum ultra locum necessitatis. Et rectius quidem cum est hoc et cum fit impulsio enematis ad superiora est ut extrahantur capilli capitis et effundantur aqua frigida super faciem et ad invicem ad extrahendum enema ad inferiora. Et scias quod qui enema administrat et non descendat non est excusatio qui administrent suppositoria ut deponant ipsum cum egritudine et cum hoc non oportet ut sit impulsio enematis cum illa facilitate et non consequitur enema locum necessitatis. Cumque impellitur enema et declinat ad egrediendum non prohibeas in hoc virtutem ipsam stare sicut est. Et oportet ne eger clisterizetur dum sternutat aut tussit. Et scias quod enematis equalis quantitatis iuvamentum non consequitur intestina superiora et quod est plurimum multiplicatur nocumentum eius et timetur ex nocumento ipsius et spissum adhereat et efficiat nocumentum plurimum et stratum non confert et est in dieta patientis **Cura facta ab apozimate frigido. Pul.**

Illa facta quidem ab apozimate frigido et est parum valde ex laxativis domus est ut sumatur oleum laurinum et oleum de olivis et adipis anseris parum est ei mirabile et conferunt ei emplastra facta ex abrotano et aneto et pulegio et mellisloto et reliquis medicinis quibus curantur apostemata frigida ex eis que scivisti in omni loco. Et ex eis que conferunt ei est emplastrum de abrotano facto cum bitumine iudaico. **Oleum de keyri. De regimine dandi in potu oleum de keyri in colica frigida.**

Ipsum ei non datur in potum nisi postquam mundificatum est corpus cum eis que sunt sicut pillule de sagapino et aliis. Et datur in die primo pondus ii aureorum in die secundo additur medietas aurei et similiter additur omni die medius aureus usque ad vii. Deinde non est malum si diminuatur paulatim donec iam perveniat ad duos aureos et est ei cum stet apud septimum. Et quandoque effunditur super sciaticam miscetur cum eis vehementer cum in stercore miscendi. Et est necessarium omni die potationis eius ut tardetur cibus post potionem quod est inter vii horas usque circa x horas et usque quo non sentiatur in eructatione odor eius. Deinde cibetur super cum alchisdebegi et si approximat acetositatem cum cibum. Et sit potus eius aqua mellis. Et oportet ut conservet dentes suos post potus eius ita ut fricet eos cum sale assato. Deinde consequatur ipsum oleum rosatum purum cum quo fricet. Cumque ab administratione eius evacuatus fuerit bibat post ipsum ventrem pigra confortativa cum pulvere cologne et similibus aut non confortativa si non est illud necessarium et ventrem quidem pigmentum expellit nocumentum eius a capite et oculo. **Modus medicinarum lenientium colicam frigidam secundum sententiam**

Et iste medicine sunt digestive et mundificative et proprietates et compositiones et emplastra et vapores secundum sententiam et unctiones et iunctiones. Et melius quidem eorum que bibuntur est alleum. Alleo enim inest proprietas bona in sedando dolorem colice frigide cum hoc quod non mitigatur eis vis facit sitis sicut accipe. Et quandoque sunt ex eis colicus cum sentiat initium colice et diminuit cibum omnino et ultimet se ieiunio et non comedat ad v dormiat postquam bibit de vino puro et reiteretur et sanatur. Et ex bibitis sedantibus dolores est ut in potum detur absinthium et cimini partes equales aut detur herba opoponacis sola cum cimino aut sumatur anisi et piperis et castorei partes equales de quibus detur in potum ℨ i et ℈. Detur in potum sacenea et dyaciminum et tyriaca si non fuerit hoc prohibitorium per febrem et castoreo in colica inest opus mirabile. Et ex eis que experta sunt est ut in potum sumatur radix lilii ℨ iiii in aqua decoctionis petrosilini aut in aqua casei et lilii ipsius hoc experimentum. Et item detur in potum nasturcii ℨ v in aqua pomorum ... ℨ i olei sisamini. Et item corticis medie alguarab ℨ iiii ... ℨ iii et ... et dactilorum amborum ℨ vi cum aqua dulci libra i. Terantur medie et decoquantur donec remaneat tertia et fiat mollificatio cum ... et detur in potum omni die ℨ ii. Et sumatur corticis alguarab et ... ℨ iii et decoquatur in aqua que sit quadrupla eorum donec remaneat tertia et detur in potum ex ea omni die pondus ℨ ii. Fiat illud tribus diebus et dimittatur tribus. Et oportet ut antequam in potum detur aqua mellis si sit vehem-

eis de eductione debilis eius de eductione facit possidere inflationem. Et illud cum mestopo pueriens appetitu sua est ins aludus. et cor eius. Et item lumbrici extra ex siccati sunt iuuatiui secundum quod dicit in doloribus colice. stercus quod ad ibi. quod fit ex ossibus que comedit. et eius signum est ut sit album in quo color alius non permisceatur et preter illud quod erat super spinas est eis magis iuuatiua et datur in potu in vino aut aqua mellis. aut lambitur in melle lambitiuis postquam cum eo conficitur secundum descriptionem. aut sit aromaticum cum sale et pipere aut cum aliqua specie. Et si inuenitur in stercore eius os sic est in mirabile est. et dicitur quod eius suspensio est iuuatiua ne dum potus eius. Et precipitur ut suspendatur in pelle leopardi. aut ceruum. aut lana arietis que cepit ad ibi et euasit ab eo. Et .G. quidem testatur iuuamentum eius suspensio. et sine auri satis in argento. et dicitur. Et dictum est quod cor et intestina ad ibi cum exsiccantur et teruntur est magis ualens iuuamentum quia stercus eius. Et illud quidem non est longinquum Et ex eis que currunt lxx cursu sunt scorpiones assati ipsi namque uehementer colice prosunt. Et oportet ut experiantur super colicam uentris ita ut non sit experimentum eius expertum super colicam medo saxi. Et est ultimum ad lapidem renum prosunt. et medicina per accidens. Et ex eis que laudantur in doloribus colice et uehementia doloris est ut in potu detur cornu ceruum ad bustum et dicitur quod sedat dolorem statim. De

Emplastra uero alia **emplastris colice frigide facta** sunt emplastra in quibus est solum aliquod sicut emplastrum factum ex pulpa coloquintide cum medulla cartami. Et emplastrum factum ex felle taurino et pulpa coloquintide et salibus. Et emplastrum factum ex felle uaccino. Et alia sunt emplastra quibus non intenditur solum sicut emplastratio ex semine urtice cum medulla cartami. Et emplastratio de seminibus et herbis predictis que ponuntur in clisteribus. Et sunt emplastra ex eis ex genere lauri solum. De scriptio emplastri. R. cameret .vii. glutinis alitur. carmen .vii. turbit carmet .iii. stafisagrie carmet .i. et s. piretri sansuci. bacce lauri. seminis urtice. lupinorum siccorum pulpe coloquintide. omnium ana carmet .i. et s. seracorum z. i. et carmet .iiii. fellis uaccini quantum sufficit. fiat ex eis linimentum spissum. Et item elli. seminis urtice absinthii. omnium ana po. i. fellis taurini cere anilorum ana po. i. adipis anseris pars .iii. liniantur ab umbilico usque ad radicem virge et si ponatur in pessario meum deneti est melius. et quia addit in ipso cortex eris. **De uaporationibus colice frigide.**

Vaporationes quidem sunt sicut milium aut sal assatum. aut factum de seminibus et herbis in predicto capitulo clisteriorum calefactio confectio aut infusio mollis calefacta. Ex unctionibus uero est oleum ciminis asininum. et ex eis est oleum sinapinum. et ex eis est quia oleum ius postquam in ipso ponitur castoreum et euforbium secundum necessitatem. **Cura colice colerice**

Hec secundum uiam est ut inueniatur de capitulo punctionis uero nos pre diximus quod consuetudinem in ipsa. et cum est ex summa dolor huius in testium. et quia quidem erratur in curatione eius maxime et administratur constrictiua calefacientia. et lenior hac est quod humor effusus in spatio intestinum et non est illa cum illa spissione cocta quod sufficit in curatione eius equatio ?uinos et humorum et administratio ciborum frigidorum humectatiuorum. aut prunorum pro forza tociens cum aqua infusorum in iuleb. de quibus sumantur xx. minus et sic. soluitur natura cum eis que sunt sicut infusio
sicut prunorum cum tricomulis. et cum aqua granatorum et sic cum tamarindis. et sim costi. et sic cum pauca scamonea iuleb. et sic cum mol. et syrupo eius et tociens ipsius. et uos eius. Et quia sufficit lauorativo ipsius ut sumatur expressio cartami cum lacte facta aut sumatur oleum de aqua cum cibum. aut sumatur sicla decocta cum oleo alimuri. Et quia requirit necessitas ut administretur clistere ex aqua uolubilis cum baurach et molis conditis in oleo uiolato et baurach et aqua ordei cum aqua uino et baurach. potius autem necessarium est ut in ea sit illud quod est ex yera pigra. ipsi enim est medicina magis iuuatiua eius et scamonea cum pillis de aloes. Et ex clisteribus clistere huius. R. mirobolanorum z. xxx. et foliorum sicle manipulum .i. et mol. z. vii. et fenugreci et cartami et radicum feni. et granorum melonis contritorum omnium ana z. iiii. et senesten .xx. numero. et tamarindi z. xxx. et cassie fistule z. x. decoquuntur omnia secundum quod conuenit in simul eius. et colentur super ea alumini z. xii. et zuccari rubei .xii. z. et aloes. aur. i. et baurach. aur. i. et administretur. Et dicit in hoc capitulo quod datur in potu stercus ad ibi. et ponitur ipsum in supposito rtiis et clisteribus. et in tale loco quia ualet ad sedandum dolorem et quia sedat acuitatem mei fluentis dolorem et rectificat ipsam. **Cura colice frigide ex intestino colerice. Frigide.**

Cura eius est ut apiat uias cole. Et cum eis que sunt de illis que innuimus in capitulo yctiricie de uiri administratione eorum in quibus est lenificatio sicut medulla cartami cum ficubus sicut confectione colicarum. quia sufficiat in eo permissio sicle elixate conditam cum oleo aque et alumini et sinapis super cibum.

Ipsa quidem ab apostemate **cura colice ab apostemate calido et frigido** oportet ut euacuetur sanguis per flobotomiam basilice. Et cemis et dispositio et uirtus et reliqua necessaria conuenit in ea. aut fiat eam necessariam. Et si fuerit apostema calidum uehementis magnitudinis et peruenit ad hoc ut conueniat ei renes et retineat urina oportebit ut fiat flobotomia ex saphena et post basilicam et incipiat in curatione eius in primis ab acceptis frigidis humidis sicut aqua cucurbitarum et mucilaginum psilii et que sunt similia illis preter eum cucurbitam. inest enim ei pretermissis mala in testinorum. Et ex illis est ut sumantur seminis psilii z. iiii. et oleum boni rosati z. i. et conquassentur cum z. ii. aque. et bibantur ut leniatur natura aut aqua duorum granatorum aut aqua foliorum altee et aque endiuie et aqua solatri quia ponitur in hiis simul et cassia fistula et bibuntur. Et cum necessaria sunt in hiis dispositione clisteria clisterizentur cum aqua ordei cum aliquantulo cassie fistule et zuccari. et si in aqua ordei decocte fuerint selecte et uiole erit magis conueniens. Et si permisceatur cum aqua ordei aqua solatri alkekengi. erit uehementius conueniens. Et nos diligimus adeo enemam cum lacte asinino in quo dissoluta est cassia fistula et est oleum eius oleum amigdalinum. et oleum sisaminum. Et quia uetis manus colicam et acuitatem plurimam quando indigent ut soluas cum eis que sunt sicut scamonea et aloes. secundum singularitatem. deinde puerum ad infrigidandum et humectandum et cum sit secundum apostemata ut sit illis magis conferens et magis iuuans. Et quia preterisset hoc in firmitas huius loci et apparet lenitas pauca tunc necessarium est ut ponas in clisteribus aque ordei folia altee. et semen lini. et aliquid de rubea et fenugreci et camomillam et aneti aut caules. aut succus eorum aut olea eorum et ponet in ea emplastrum sicut hec. et cassiam fistulam et similiter pone in eo quod bibit ad soluendum zuccari rubei et pone cibos eorum aqua ciceris de coctam cum ordeo excorticato et dentur eis in potu et aqua feni. Emplastra uero secundum horas sint ex ipsis ex quibus sunt clisteria secundum illam horam incipe quod in primis cum emplastris infrigidantibus et sit lenificatio quedam sicut aqua uiolarum et sicut semine lini deinde declina ad lenificantia plus sicut camomilla. et humectatiua composita ex eis que sunt sicut oleum ro. cum oleo camomillino et mastice et adipibus. Cum gradus alleuetur paulatim ponantur in eis gumma albotim et fenugreci et pix. Et cum uero longius ab apostemate frigido et est parum ualde est ut sumatur oleum laurinum. po. et oleum de oliuis. p. s. et adipis anseris equaliter. po. i. est enim mirabile. Et consequenter adhibe ei emplastra facta ex abrotano et aneto et squinanto et melliloto et reliquis medicinis quibus curantur apostemata frigida de illis que scimus in suo loco. Et ex eis que ualde conferunt ipsi est emplastrum de abrotano factum cum aspalto **cura colice mlice.**

Oportet ut euacues melius cum eis que sunt sicut

decoctio epithimi et pille de azulo et silia. Deinde
sedeat cum pillis de sabra et sapino et si necessaria sunt cli
steria ponantur in eis polipodium et epithimus et sticados
et ponantur in suppositoriis clistiorum lapis lazuli con
tritus sicut pulvis aut lapis armenius. et quandoque
ponitur in eis clistere coraciarum indicus mori et impleatur
venter eius et cura potest cum eis que sunt sicut gramina alba
mel et origanum et camomilla decocta in aceto. Cura
Laxativa quidem paulos in colice facte ex fece fixa et
possibile est ut evomat residuum eius in stomaco faci
at et declinetur cum cibo ad lubricantia fixa et calida et
temperata secundum necessitatem. Et lubricantia fixa sunt sicut
iura pinguia et precipue ius galli decrepiti qui incidatur
donec cadat et non remaneat sed fortitudo. Deinde
coletur et incidatur et infringatur super ipsum ossa eius. et
decoquatur in aqua plurima valde cum sale et aneto et
polipodio quousque dissolvatur in aqua et remaneat
aqua fortis et sorbeatur illud. Et quandoque ponitur in ipso o
leum de cartamo. et sicut ius de spinachiis cum pulpis
pinguibus. et sicut de prunis et aqua. Et hec lub
ricantia. aut coquunt eam aut leniunt ipsam. et
currunt inter ipsum et inter corpus intestinorum et separant
inter ea et preparant fecem ad lubricitatem. Cum ergo bibitur
solutivum aut administratur clistere allenitur feces exit
exeo. Et administretur clisteria predicta in colica. et
clistere ex succo siclae et molarum et alumini et si
samis et baurach secundum quod decet ipsum. Et clistere
ita fiat. Recipe sicle. manipulum .i. et furfuris pugillum .i.
et ficus numero .x. et aque libras .vii. et ponatur in ipso altee al
be aliquid et decoquantur donec redeat ad libram .i. et coletur
et proiciantur super ipsam zuccari rubei ℥ .x. et baurach
aureum .i. et alumini ℥ .ß. sinonum ℥ .ß. et clisterizetur
cum ea et retineatur clistere ipsum donec egrediantur omnes
squibale. Et clistere fiat sicut hoc clistere. Recipe epitimi et

polipodii et aneti et cartami contriti. omnium ana ℥ .x. et pru
na .x. numero et ficus .x. numero et molarum manipulus .i.
turbit ponderis ℥ .ii. Et seminis lini et seminis apii ambo
rum ana ℥ .iii. et terniabin et tamarindorum amborum ana ℥ .xx.
et syriacust et cassie fistule amborum ana ℥ .xii. et ramorum
sicle et ramorum caulis amborum ana manipulum .i. decoquantur
secundum quod convenit. et ponatur super decoctionem eorum
muri et zuccari rubei amborum ana ℥ .xv. et baurach
aureum .i. et sisamum aureum .v. et fiat clistere cum ea. Quod
si res fuerit vehemens et cum hiis clisteribus non iuvatur
administrentur clisteria fortia predicta in capitulo colice
flatice ventose quoniam ipsa sunt conferentia flatice facte
ex fece plurima. Et ex eis est clistere de alnusine. Ea
autem que bibuntur sunt sicut ductilicon et senestie et alo
scofin et dyacitonites et ista quidem non administrentur
nisi postquam non iuverint que premissa predicta colice plurimum
iuvantia. Et ex eis que sunt inter duas virtutes est
ut sumatur zuccarum rubeum et penidii et resolutio in
tanto oleo sisamino quantum ipsa sunt et bibantur. Et
similiter decoctio ficuum cum sebesten que bibatur cum tri
plicato. Quod si non contulerit ipsa neque que diximus de
ellis predictis tunc non est excusatio pillarum ex sy
rupo fortium intra colice flatice ventose ad hoc
quod ipsa sit vehementis iuvamenti ad vehementem reten
tionem flatus et fecis plurime. Et ex hiis fortibus
in hoc est ut decoquatur oleum et sebesten et cassia fistula
sicut fiat illius necessarium dispositio et coletur super aquosum
te sufficit. et ponatur in ea de turpigri ponderis ℥ .ii. cum po
dere .vii. olei de keruia et bibatur in decoctione aneti
Et item ille qui in illa iuvatur commestione piscium frixo
rum et ovorum elixatorum et superfluae urit eis et sufficit in
plurimo salis. et bibat super ipsum aque quantitatem quam
potest. deinde exercitetur et moveat laborem aliquo et for
tasse solvetur. Quod si fuerit vehementia iuvamenti
corporis et sudor aut caliditas venerit oportebit ut ad
ministrentur curationes faciles predicte in capitulo colice
Et non est necessarium eis et illis qui sunt cum eos ut sumant
cum cibo lubricantia sicut pruna et sicla condita cum
oleo dulci et alumini et syriacust et sorbilibus et ium
et ficus et consimilis. Et sumatur alumini ieiunus
aut olivas aque ieiunio et multiplicetur in cibo suo pig

uia et sorbeant cum cibo decoctionem caulium de ex
toris cum carne agni pinguis aut galline pinguis
Et si vomitus fuerit in eorum superflua inspissa ipsa cum
oleo ro. et oleo mirtino in ungendo et in corpore ponas
et in mora ex balneatione cum administratione reliquum
regiminis predicti. et ponatur balneatio eius in aqua frigida.
Et si fuerit cum multitudo purgationis urine ex multi
tudine cum eis que scis. Deinde multiplicetur in accipiendo
ea que sunt sicut ductilia et passe dulces humide et pendi
omnia que miserant urinas et leniunt naturam. Cura co
Illice ventose non contulerit lice facte ex debilitate expulsiv
administracio conforcium et tiriaca et mitridati sine
dati et theodoricon et saganea et dyamarite. et
administretur in solutione eius que sicut ierapigra
cum aqua secundum et oleo de keruia. Et oportet ut sit cibus eius
de cibis bonis sicut sunt alsidalegi et azembegi cum
carnibus levibus laudabilibus. Cura colice ex debilitate
Huic quoniam confert ea que sunt sicut ses et ablatio eius
logodion. et sicut alintradie et tiriaca et mitri
datum. Et ex syrupis sunt sicut alhandicon et almei
susen et vini puri. et ex oleis balsami et clisterizando
oleum alkekelengi. et oleum de keruia et oleum de costo
precipue et albinum in oleo et pix in oleo secundum quod scitis in
locis preteritis. Cura colice facte ex torsione pr
Melior cura eius est ut sedeat in loco occulto
in fricetur venter eius cum tactu subtili equaliter separan
te in testina eius ad locum. et similiter iungatur dorsum eius
et clingatur circa eius fortiter valde. Cura colice fa
Oportet ut scias quod ex sermone cte ex vermibus
omnino in vermibus et curationibus eorum quod si fuerint si
milibus in et subeo cum fiant clisteria dicta illic. Cu
Regatur colica in se ipsa si non in colice facte ex
removetur petrificatione super rupturam. Pt
etur deinde preparatur narcotica. iam diximus illud vel
qualitatem necessitatis alienationis narcoticorum. Quod
si fortis fuerit necessitas et non sit eorum excusatio tunc
convenientius eorum est filonium et confectiones quas ego
dicam in antidotario. et quod narcoticum in quo recipitur castoreum.
Et ex eis sunt trocisci assiure quorum descriptio. Recipe ciper
scoracis liquidi ℥ .ii. et piperis longi et seminis iusquiami albi
omnium ana ℥ .i. opii et castorei amborum ana ℥ quartam. fiant
ex eis pille parve et sit dosis eorum ex duabus pillis ℥
usque ad ℥ .i. Medicamen bonum. Recipe indicum peonie
et croci et cordumeni et apii omnium ana ℥ .ii. et contra fo
liorum mente sicce. costi. mirre. piperis longi. amomi
spice inde omnium ana ℥ .iii. seminis apii. cortice anni de
℥ cassie. carpobalsami. omnium ana ℥ .iiii. opii. seminis
iusquiami. corticum mandragore omnium ana ℥ .i. mellis
quantum sufficiat. administretur post .vii. mensem. Et
administretur clisteria quedam nota temperata et ponatur
in eis castorei ℥ .ß. et opii quantitas ffale et mirre. et
quandoque ponitur opium solum in oleis clisteris ad colicam. Et
quandoque ponitur cum hoc sinapium et asa et oleum balsami
et aliquid musci. Et quandoque fit cerotum ex opio et castoreo
dissolutis in oleo de sebesten et ungitur in oleo lilium
et nutritur in lana. et ponitur ei fimbria sili et diminuitur
eorum in fundit omni hora et renovatur sic ipsa medicina
Quod omnes habentes colicam Cibatio colicorum.
cibo indigeant lubricativo lenitivo est res in qua
non est dubitatio. si quod confortativo a quo egrediuntur
est res que est apud debilitatem apparentem in vehemen
ciam et multitudinem eventus. Et confortativa quidem sunt
aqua carnis de cocte forte et intellectus omnium sorbilium
et medulla panis dissoluta in iure et vino. quod dimis
sio cibi penitus sic iuvativa colice flatice et ventosa
est et alius est res curiositatis cursu canonis. Et quandoque
necessarium est ut ponatur turbit et scamonea in iure eorum et in
pane ipsorum. Et oportet ut sit panis eorum bis coctus fer
mentatus non acimus. Et plurimus eorum confortat quod
non nocent ficus et passe et algemeiz et musa huius
et omnia illa cum sunt dulcia et melon vehementis dulce
dinis et vehementis maturationis. Amplius cibi apropriate
colice sunt lubricativa frigida sicut aqua ordei et ius
de lenticulis insidinegri. et ius de spinachiis si non
timetur inflacio spinachiorum et quod de prunis et silia

al' sisamum

ius autem galli decoquitur cum alcanebur et coctio eius que fit
ex fece et fit cum speciebus suis et non dicitur lectaria igal
li decoquitur. Incurrit autem alcaburati quidem lactea
qua non dicitur propter illud quod timetur de carne eius ex
ere eius ieiunatione de superfluitate. Et quidam sic
rufus et G. in libris suis et ipse in libro de tiriaca di
cit quod caro eius est nutrimentum. Et si non alteratur salicem bibi
ta et carne albudus similiter. Et accepto et almuri ana
tunc cum cibo .vij. sorbicionibus est nutrimentum sed in qua
non est caliditas in aqua et similiter sorbitio nutriat eos. Amplius
ipse est colice fit assumere almuri et allea in salsatione
eorum et oditur civazia eorum cum porris et sale et oditur
cum speciebus que sunt cinamomum et zinziber et origanum et cimini
et urina et cadamum. Et oportet ut sumatur alsiciculegi
cum spuma sinapis et sit sal eorum ex cinamomo et
semen amomi cum carvi et nigella et anisso et am
seo et abstineat omnia olera nisi nutrit et sedegm et sine
seo. et alanetoriis inflato eius. Et exponit eorum est vinum odo
riferum purum et sit cum speciebus. Que nocent coli

Res que colicis nocent alie sunt cibi et alie ad
sunt eponce. Cibi non sunt esse in usu ex car
ne siluestri sicut leporum et gazellarum et vaccarum et ali
arum. Et pisces prius ipse sine sint recentes sive sa
liti. Et omne frixum ex carnibus et assatum quodcumque in
sint. et omnes uentres animalium videlicet corpora earum in illa
que excepimus cum. Et nocent eis silqua et agrumus
et nocent eis asucalegi et almidarum et alkisfran
et albeterchia et alhiugummucha minoris est nocumenti
et similiter albastronenebet omnes nocive sunt et agri
lebit et genera lactis. et caseus antiquus et recens. et
omne in quo est inflatio ex cibis et omnia omnia preter illa que
diximus. Dolines que sunt sicut siela et ruta et in terra no
cent eis cum inflatione sua et similiter eruca et arciaxaco
nocent eis et sicut olive et omnes fructus et cucumu
la et pruna colice et calide et frigida ex fece. Calide tamen non alii
Et melon dulcis cum cibum in dispositione sanitatis est
non nocivus plurimis colicis. Cucurbita autem ipse
et citrum et alcassie et arozina et ova cavillini et ova na
porum et cunabitur et pira et poma acetosa et similia et
garum et nabatea et algoiemin et lentes recentes et
mora asenni et alcibereies et sumach et agresta et n
lees et que sunt ex eis et que sunt similia illis. Colicis
non est via utendi eis. Et similiter nocent eis nuces et
amigdale huius uallas et fidelium et de genere dulia
que sunt minoris nocumenti quia acetosa. Acetos uo
bis oportet ipsos uitare sunt sicut retentio ventositatis et re
tentio egestionis et sompnus super egestionem in uentre. Et
ipse sitati uero oportet ut non moueat seipsum a post cenam dies
ad euandum. Et scias quod retentio uentositatis multos
cienes facit accidere colicam propterea quod subuenat cum et ex
primit ipsam ita ut aggregetur retro uirtus et quod faciat accide
re debilitatem intestinorum. et quia producit illud aduoro
pisim. Et quia generat tenebrositatem in usu et uertigi
nem et epilensiam. Et quia retinetur inclusio et facit
accidere spasmum et motus super cibum est malus eis
et potus aque frigide et uinum plurimum super cibum. De y

Yleos leos et est sicut colice cum accidit igitur
accidit ex omnibus causis ex quibus accidit colibus. Et
colica et oportet ut medicus faciat incisionis suis et accidentibus. Et
sua curatione ad quod dictum est in capitulo colice. Et quia
propter potationem retro uentosa facientium yleos. et
quia accidit propter uehementiam torsionis intestinorum retro
tunc quasi comprehendit illud quod est in eis et retinet ipsum
et eis quibus differt ab eo colica in iudiciis suis est
quod in yleose fit malicia operationis singularis plusquam
fiat ab eo colica et prius eius ex operatione frigida et ipse cum
accidit uersus sicut cibus ualde cum ei obediant intesti
num et opilat uentositatem et flatum et quamquam cum ei po
tus aque frigide non secundum necessitatem eius. nam dolor
uenit si quis ex eo est cum causa opilacionis plus quam
fit dolor eius cum incisione uerum uero est totum no
cumentum eius expulso et hic dum sufficiat ab eo quod est in co
lica et est malus et multiplicatur ab eo qui est extri
ptura et fece et uehementia doloris ualde. Et mul
totiens permutatur colica ad yleos et hoc est ideo quod facta

secundum maiorem partem et cum plus occidit yleos accidit
in .vij. et ipse quidem uadit de quibusdam ad quosdam
per mutationem que fit in aere pestilentiali et accidit
ad eum permutatio egritudinum uenenalium. Inquid .y.
cum accidit in colica aqua de cuncta uomitur et singul
tus et commixtio uomitus et spasmus cum totum est
signum mala. hec namque actentia accidunt cum cohitate
stomachi et cohitate febri. Inquid .y. cum accidit ex distilla
tione urine yleos moritur ille autem est in septimo
nisi accidat febris et currit cum ea sudor plurimus
sed .G. ignorauit tamen in hoc et ille qui ex eo sta
tim est et uomitus mutatur cum febre etc. Et
quando ex uehementia febris fit fortis malignus et al
tius et singultus est mortale. Et uomitus urine
in hac egritudine si est plurime signum malum secundum coitatem
et qualitatem gradus malicia eius. Et deterior yleos est ille
in quo expellitur stercus ad inferiora et uocatur fetidus
deinde ille in quo est sudor fetidus habens fetorem
stercoris. Deinde ille in quo est anhelitus fetidior. de
inde in quo eructuatio fetida. Deinde ille in quo est in
ferior uentositas fetida. Signa. yleos sunt
ut sit dolor super umbilicum et non egreditur ab eo
aliquid de subtus et fiat inuolumentum magnum cum
clistere quando ad eum dixit .y. Et quia expellitur fex
ad superiora et euomitur fex et urines et ascarides
et fetet os eius et eructuatio. uero quia fetet totum
corpus. et hec significatio non dum sufficiat et retento
exitus fecis est inseparabilis ab hac egritudine mag
titudo autem dispositionis uentositatis stercoris inseparabilis
non magnificatur nisi cum est timor. Et motus uentris
et conuulsio hec sunt plus quam in colica quoniam hic est in intes
tinis propinquiore stomacho quam ipsa. et similiter actentia estiue
et angustie et tremor cordis et syncopis et singu
lie et frigus extremitatum ista cum in yleos sunt
plus quam sint in colica et est inflatio. et eo quod sicco
est ex fece et ex eo fortior quam sit in colica quoniam est
in membro uehementioris altitudinis et maioris cor
et minoris quietis super corpus. Et quia apparet super
inflatio oculi plusquam in colica. Amplius signa distinc
tionum eius similia sunt signis distinctionum colice
sunt cum signis yleos ex loco doloris et motus eius
et paucitate inuolumenti eius cum clisteribus. uerum secundum
auenzoar significat actentia significatum aliarum ad eius
fortitudinem. nam ille autem causa est eius uenenum quoniam
quod producit ad debilitatem et mollificationem et timo
rem cordis cum contigit impetus cum quia fortis fiat
magnificetur dolor eius et significat ipsum ut non cogno
scatur propter eam aliarum manifestarum. Et fiant ex a parte
re intestinorum duricies fecis et uelocitas in egro
ne et non exit illic febris nec casus uirtutis uehe
mens. Cura. yleos appropinquat ante colice re
rum est fortior et illud quod bibitur magis est in yleacio
ne eo et est necessarium et superius clistere. nam cum bibitur de super
et consequenter adhibetur clistere ab inferioribus est ad
iutorium bonum medico et equale est sine proponatur si
ue postponatur secundum necessitatem et quamcumque eorum permitta
tur oportet ut ponatur aluus debilis et in lecto. sedat
dolorem eius sorbitio aque calide aut oppilo eius ad
ipsum cum propinquitate resoluendo illud quod nocet in
eo et quibusdam uidetur quod rectius est ut egeat intestini
in primis cum potatione inflationis eius cum fortiori
re. deinde clisterizetur ita ut penetret enema ad
locum longinquum amplificatione facili et floia
hic est magis necessaria. nam si fuerit aperta exit eius ex ca
satio et si fuerit dolor fortis ex quo timetur aperta op
tobit cum ea fece. Et ex hoc quia accidit separatio ma
torum huiusmodi et difficile fit exitus eorum quam
fluxu uentris et flomma ex nectijs. Et fricatio ex
mutatum est ex eis quod prohibet maximam dolorem faciem
tem separando eam a profundo. Et forsitan est admi
nistratio lubricantiorum declinantium ad caliditatem
et mucilaginum calidarum cum oleo de bermia inunctiva
in partibus yleos non in colica et a posteriori uehementius cali
dis. Et similiter decoctum aneti cum sale et oleo de codo
cum eo. Et similiter inunctio corporis cum oleo calefacto. et

frequentia uomitus

curatur ille qui flaucus est cum eis que dicta sunt
in colica exhibitis cum eis que sunt sicut pillule de
aloe et pillule de sapone et pillule de xxiii pig-
re et ea illa cum oleo de keruia et clisteribus equalibus
facientibus ad inferiora. Et ventosus curatur
cum eis que sunt sicut illa que dicta sunt illic exe-
bibitis conferentibus ad ventositatem et clisteribus et
ponatur clistere adiutorium ei quod bibit et cum ventoso
sis plurimis positis in inferioribus ventris et quibus ne-
cessarium est ut incidat illud quod est corporis de loco. et
quem trahit mea admiratio. Et cornalis et pur-
curantur cum eis que sunt de permutatione cibi me-
ri et evitatione humoris secundum quod dictum est in capitulo colice
in libro. Et apostema calidum cum eis que sunt sicut ea
que de sepsimus in colica. Et convenientius illorum est po-
tus olei de keruia in aqua de radicibus et aqua cas-
sie fistule et reliqua curationes nota. et item aneti
et baccarum lauri et seminis lini et fenugreci et seminis al-
tee et seminis mal- omnium an. aur. i. mediam
unum omnium an. aur. iiii. et ficus v. et sebesten x.
coquatur et detur in potu cum oleo de keruia. Et
amigdalarum amararum. Et collicus curatur cum
eis que sunt sicut illa quibus curatur reliqua que resident
a sint de colica. Et illa que fit ex torsione cu-
ratur cum eis que sunt in colica. Et que fit ex ruptura
que curantur cum potione ex curatione ad expellen-
dum illud quod est in ruptura et oppilatione eius. Et
ille qui est ex oppilatione fortis intestinorum
curatur cum lubricativis pinguibus et intestinis gal-
linarum pinguium. et pullorum et arietum quorum iu-
ra pinguia sumantur cum siccis de keruia. et zimberga.
Et proprie cum apponitur semen aneti et radices po-
ri nabatici. et oleum amigdalinum. Et administretur
post illud clistere huiusmodi leve sed in capitulo tractatus. et
Et secundum ex fece autem in primis cum clisteri lenitivo de-
in gravitatem proiciat ad fortem. et succedit illi
potius solutivorum proprius fecit ut deponat illud
quod remansit. Et in venenosi curatione incipit a
vomitu sicut cum aqua calida et oleo sisamino. Et
quoniam necessarium est ut ponatur ideo quod in potu datur virtus
turbat aut semen triphaini et post illud detur
in potu triaca magna et albezahar et que sunt similia
eius. Et ponatur potius eius aqua succhari et ab-
eius multa pinguia et continuatur super eos vo-
mitus et non cibum sumat in potu me-
dicamine predicti in hac dispositione colice et quoniam re-
tinet semen et stare facit cibum in ventribus eorum
ut sumat panem infusum in aqua calida ferventi.
Et cui accidit ex cibis potius stipticis et mus-
cosis cum propinqua est aut sine relaxatione ex colli-
ca et quem in gaudio innativa ideo sunt ea que fortiter
a bibunt. Tarditas egestionis et velocitas eius
Illud pendet aut ex cibis ut sit stipticus
aut ponticus grossus. aut in seipso sunt. aut
sit levis in seipso solutivus aut ex virtute
nam si virtus fuit expulsiva fortis expellet
et si fuit debilis non expellet. et virtus laterum
ventris si fuit fortis immodificabit. et si non est
fortis non immodificabit et retinet. Et virtus
sensibilis intestinorum si est fortis iudicat assella-
tionem. et si non est fortis non iudicat. Et virtus
continens nam fortiter et cara ambo retinet et in cognitio-
nibus regimine secundum cognitionem tunc tractatus multitudo
Istarum duo ponderat ex. Siccitatis et paucitatis eius
cibo qualitate quantitate et ex dispositione eius
quod expellitur ad eptir. cibi namque plurimi super quod
bibitur ergo plurima est et eius contrarium ergo pauca.
Et quoniam colera magis fit expellitur multiplicatur
et in cognitionibus eis que praeter sunt recitatis earum
duarum specierum secundum tuam cognitionem causae. Trac-
Cum evadit in tatus quintus de ver-
et vestit omne necessaria est mibus rubrica.
certificationem quia tollat figure et forme
et non prohibetur eius separatio in complemento naturali
quod perinet ei ex factore potente et propter hoc curati
cibines et muscie et que cursu eorum currunt ex ma-
gis putridis huius quod ille mos cum rectificant
et quod tollerant ut suscipiant de forma est animal
et vi vulgare aut animal musicale nam illud melius
est quia ut ipse remaneat secundum putrefactionem
primo et est cum hoc quod ipsi salvent super putrefactiones se-
paratas in multitudine et cibant eis propter coniunctionem et as-
sumant eas ab habitaculis lorum et ab aere con-
tinente ea. Et cibines quidem vere sunt primus ge-
nus et non est eorum genus ex omni humore ipsi non ge-
nerant ad colera rubea in nigram quoniam una earum
est vehementis caliditatis quare non generant ex ea
vermes huiusmodi primo est contraria eius. Et aliqui
est frigida et sicca et longinqua proportionalitate animal
sanguinei non custodia est acturata et membra et
vehementer indigent eo. et est proportionale carni ho-
minis et ossibus eius non vermi et non est ex eis que
assimilantur ad intestina et remanet in eis et ge-
neratur ex eis vermis nec in forma vermis. et dolor
eius significat quod ipse sit ex natura sanguinea vel natura vermis
unum est flegma quod calescat et putrescit et multipli-
catur in intestinis et remanet in eis. Et cum quidem sa-
tis multitudinis generationis flegmatis. s. ex saciente
nauseata et comestio et debilitate digestionis que
cumque cum fuerit. s. ex repletione membrorum frigida. Et ex eis
que generant ipsum sunt cibi leves viscosi sicut est
tritici et nascoli et fabe et ex receptione pulmonis fa-
rine et comestione carnis crude et lactis et olerum
et fructuum humidorum et ablutione cum aqua calida post
cibum et sunt balneatio post comestionem et coitus post
repletionem. Species vermium sunt tres. Longi la-
ti et rotundi. Et lati sunt ascarides et parvi. et non
diversificatur eorum genus in secundum diversitatem eius ex
quo generantur. Diversitas autem eius ex quo ge-
nerantur est quoniam quidam eorum generantur ab humiditate si-
quia non generatur divisio et separatio ex parte attinen-
tionis eius et ex parte vehementie putrefactionis et
quidam generantur ex humiditate que separatur et minoratur
et prima fecit attractio eius continua et putrefactio
et multitudo conturbationis fecis et cum generatur adiu-
vat ad hoc ut ipsi remaneant parvi. Et propter hoc attrahit
eos cum quia immodificant propter vicinitatem eorum
ad exitum secessi. Et quidam eorum generantur ab humi-
ditate inter duas humiditates media. Et illi qui fi-
unt ex humiditate in intestinis superioribus sunt propter humiditatem
dictam in primis. Et qui sunt ex humiditate in intestino re-
cto sunt propter humiditatem dictam in medio. Et longi fi-
unt propter primam. Et quoniam proveniunt ad similitudinem que est in lum-
bricum. Et rotundi. Et lati sunt propter tertiam communis
generantur in intestinis superioribus et propter hoc grossi et ma-
ximi eorum et fortes fiunt non generantur in iecore
et monoculo deinde spargitur ex latere ad stomachum et ex
latere ad anum. Et parvi sunt propter hoc. Et isti lati
et rotundi sunt qui generantur ex eis in seipsis sicut cucur-
bitis in superficie intestini quod splendet per
intervallos in seipsis velant eas cum ipsi generantur
ex eo et ipso putrefiant. Et decem vermes nocivi
sunt parvi. et quod sunt elongati a principio et quoniam sunt
apti ad expellendum cum fece forti spissa aere
ipsi si magnificantur et accidit eis ut remaneant
spatio aliquantulo magnificantur in eis et sunt
deteriores omnibus quoniam ipsi sunt exitiorum initium. Dei-
de longi nam ipsi non sunt in aliqua latere quoniam in-
eorum. s. latere est vehementius putrefactionis. Et
lati et parvi plurimi exitus sunt ex ante propter vicinita-
tem ani et debilitatem quam non possunt figi in intestino
fixione longorum. Et sicut longi sunt vehementioris
fixionis sic parvi sunt vehementioris expulsionis
Et cum habitantibus vermes adest febris sunt acuta fortiter
et maligna quoniam febris consumit cibum eorum
quare moventur ad querendum ipsum et sanguinem intermit-
tunt et quoniam febris nocet eis in ira eorum et affligit
eos. et quoniam febris addit in ira eorum putrefactionem
et acuitatem et afflictionem. Et quoniam colera cum effun-
ditur ad eos in febre ledit eos. Cum ergo invol-

uit in intestinis et mordicat ea nocent vehementer.
Et iam recitaverunt quidam quod viderunt per oram ve-
nire ex iniussu ex eis cum illud apud maximum est. Et
propter hoc elevantur ex eis vapores mali ad cerebrum
et nocent ei. Et quia est retentio eorum in intestinis et
quod ipsi faciunt accidere putrefactiones cum febribus et
non est eorum dispositio in hoc quod propter ipsos sit inunamentum in mun-
dificatione intestinorum inunamentum quod sit per vermes
et filia eorum in mundificatione putrefactionis humidi quod
in intestinis est humidorum expulsivum ex natura. Et quia
proportio eius quod generatur ex istis putrefactionibus in intes-
tinis superfluentibus ad expulsionem nature maior
est proportione vermium et filiorum ad aerem mundum et
terram eius. Et quia ex istis generantur nocumenta alia
quorum operationes sunt ex proportione eorum in digestione aut
alio et ex contrarietate motus eorum et ex hoc quod facia-
nt accidere colicam et ex contrarietate qualitatis super-
quia figitur complexio corporis et alius. Et quia generantur
propter vermes et serpentes epilepsia et colica. Et quandoque ge-
nerantur fames canina propter quod vehementer imbuit ci-
bum. Et quia generant bolismum et cum virtutis oris
stomachi propter elevationem suam ad ipsum et quod infrigidat ipsum.
Et quia sequitur utrasque dispositiones timor cordis ma-
ximus. Et plurimum generantur in aetate infancie et pu-
bertatis et in fine adolescentie. Et ascarides fre-
quenter generantur in eis qui separantur ab etate infan-
cie. Sed rotundi plurimum est in infantibus. Deinde in
adolescentibus et morantur in senibus cum tantum rotundi
sunt. Et ipsi quidem generantur in autumpno plurimum quia
in illis temporibus propter permissionem assumptionis fructu-
um et siliquarum et putrefactionem et ipsi commoventur in
sero et hora sompni plurimum. Et labor quidem et ex-
citatio vehementes quandoque solvere conveniunt vermes.
Et cum egrediuntur vermes in acutis febribus agitatis in
in non sunt vehementis malicie. Nam significat virtutis
sanitatem et potentiam expulsionis et propter hoc post decli-
nationem. Et si egrediuntur mortui sunt malum signum.
Et ad summum eorum exitus in febribus cum egrotatione non
est significatio bona et post autem declinationem eorum
in dispositione febris est melior. Vero eorum exitus in
in dispositione febris cum eis est sanguis est malus
et indicat nocumentum corporis et intestinis secundum eorum
exitus cum vomitu significat humores malos istos.

Signa quidem eorum communia sunt arsuris saliue et
humiditas labiorum in nocte et eorum exsiccatio in die propter
quod caliditas expanditur in die et coartatur in nocte. Cum
ergo spergitur caliditas attrahit humiditas cum ea quia ver-
mes ieiunaverint famem et attraxerunt a stomacho quia exsicca-
tur superficies communia cum ex superficie oris et labi-
orum adiuvat cum ad exsiccandum labium aer exterior
quia laborat infirmus ad humectandum suum labium
cum lingua sua. Et quia accidit habentibus vermes rixa
et horribilitas loquele et quod sit in forma irati in
malorum morum. Et quia perducit ad alienationem
propter illud quod elevat de vaporibus malis et accidit
ei accidentia turbativa et quod non colligitur pilosa et
non patiuntur soda et non patiuntur tinnitum auris. Et
accidit eis stridor dentium propter noctem et sunt in pluribus
horis qui masticant ad et qui appetunt extunc li-
gnum. Et accidit eis saltus in sompno et clamor in
ipso et timor et agitatio fortis et ita ad visus il-
lum qui vigilat eos. Et accidit eis super cibum na-
usea et tristicia et infrigidatur vox eius et debilitatur
pulsus eorum et apud commotionem est quod prosternatur. Et
est eorum egro sompni plurimum durum. Casus autem eorum appe-
titus crudelementia secundum quod diximus in capitulo eorum et
quia accidit eis sitis cum qua non saciantur. Et quandoque
similiter accidunt eis egestiones quas diximus illic et quandoque
fortis fuerint egestionum et dolor cadunt aut spasmantur
tur aut contorquentur ac si ipsi essent epilentici. Et
quia accidunt eis in huiusmodi hora ut evomant
eos et diversificantur colores eorum. Et color et odor
ipsorum nam quia removentur color fuci eorum et odor
ipsorum et quandoque rodit et quia inflamantur cum inimicent
ipsorum aut rodunt ventres eorum sicut ydropicorum et quandoque non

sint ventres eorum. Et apparent testiculi eorum et e-
mittunt sudorem frigidum cum sudore vehementi. De si-
gnis autem distinctionum eorum quedam sunt tortis di-
stinctis et est exitus illius speciei et egestione. Deinde
longos significat commotio oris stomachi. Et mordicatio
ipsius cum punctione et quod consequitur ipsum et dif-
ficultas deglutitionis et casus appetitus et plurimum
et nocumentum ex cibo et ebrietas et quia nocet
pulmoni et cordi propter vicinitatem suam. Et quandoque
accidunt tussis sicca et tremor cordis et diversi-
tas pulsus et sunt sompnus et excitatio non secundum
ordinem et est pigricies et accidunt pruritus
et inclinatio et apertio et palpitatio oculi. Vero decli-
nat ad clausionem oculi et accidit oculis eorum ut tur-
bentur quia deinde alia vice obfuscentur et quandoque
tenduntur ventres et fiunt sicut ydropici et quia
accidit eis fluxus ventris. Cum latis autem et rotun-
dis appetitus plurimum multiplicatur quia sunt
plurimum elongantur a stomacho quia non nocet in eo et rapi-
unt cibum et movent in tempore famis motum nocen-
tem debilitantem virtutem mollificantem incidentem in
eo quod sequitur umbilicum. Parvos autem significat pru-
ritus ani et inseparabilitas commotionis apud ipsum. Et
quia adeo fit fortis donec accidat sincopis habenti-
bus eos cum aggravantur in intestino suo gravitate sub
ypocondriis suis et dorso. Curationes vermium.
Intentio que attenditur in curationibus vermium ex eis
que conferunt istis omnibus est ut sorbeant in tempore
sompni ad accendum ut prohibeantur animalia generantia eos
a comestis pro dictis ut comprehendatur ista aggrega-
tum in intestino ex quo generantur et ut interficiantur
cum medicinis que sunt venena in operatione et sunt amari
saporis. De quibus quedam sunt calide et quedam sunt frigide.
Et medicine que operantur cum proprietate cum fluxu ven-
tris conveniunt post interfectionem cum non expellit
eos natura per se non enim ut prolongetur eorum statio in
ventre post mortem et exsiccationem et inficiuntur va-
por eorum nocumentum venenosum. Et medicine que calide
ad gradum provenientes tantum sunt convenientiores in
regimine eorum cum omni hora non sit illic febris que apa-
amari aut calidi quod contraria est eis cum calidi-
tate et est contraria cum equalitate illius quod ipsi magis
diligunt sunt nutritivi suum et dulce et invenimus ex e-
bibitis et enematibus que aggravant pro certo nec
suppositoria non melius est ut ipsi extrahat quod non
interficiant nisi quod recto vermibus quia
cum sunt exigue uncturose et dulces non extrahit ad
ipsa vermis propter quod diligit ea et egreditur cum eis
Et tum extrahuntur et melius contingit cum exhibi-
tis hora vacuitatis ventris et cum immittuntur ve-
nena interficientia eos in lacte et in favo mel-
lis et similibus sunt ipsi ad sugendum ex eo dilige-
tes magis et est illud magis interficiens eos. Et
quandoque sumit in potu huius vermes sicut lac duobus
diebus deinde potat in die tertio in lacte medicinam
interficientem eos. Et quia suggit autem eum favum
mellis. Cuius invenit odorem eius provenit ad sug-
gendum illud quod devenit ad ipsum et qui secundum tur
illud iste medicine sunt magis interficientes eos. Et
quando administratis medicinas venenosas inter-
ficientes tunc melius est ut limatis stomachus cum
stipticis et propter hoc inquantum est exitus interfectiva ver-
mium sicut simach et ypoquistidos et acacia
dissoluta in vino. Et similiter capparis cum vino
Etiam bibunt medicine facientes ad vermes ante
tunc ut stringant nares vel exuit et multiplicatur
et excitatio anhelitus et inrunssio eius quantum
possibile est. Natura rectius est cum non prius fecerit cum an-
helitu ad de odore eorum. Et de curatione communi
cum curatione vermium est rectificatio appetitus
cum cadit. Et quia invenimus in emplastris et eis que
bibuntur quod aggregat ad confortationem appetitus
interfectione eorum et extractione ipsorum sicut aloes
cum absinthio ebibitis. Pillule facte ex eis. Et
epithimate factum ex eis. Et similiter cum rebus acetosis

Et quia aggravatur cum fluxu ventris fluxus ventris eis qui
necessarium est ut mortificantur cum motus namque ex
trahit eos. Et quia exigit dispositio ut mortificentur
cum stipticis amaris ut aggregetur inter eos contrarium
remocio nature. scilicet qui aggregant vermes et fluxus ven
tris et timetur casus appetitus et cum propter cum em
plastris stipticis in quibus est mortificatio aliquorum vermium
et non deciaut virtutes. deinde ipsi egrediuntur post illud
aut post expulsionem nec et primo et suppositorium
Et quia cum eis sunt aperta in intestinis et est
necessarium regimen subtile. Et manifestum quod mortificant as
carides sunt fortiores eis que mortificant longos
et. Et causa huius est quia ascarides sunt remociores
ab eis que bibuntur et sunt magis submersi in humidita
tibus convenientibus eis et quoniam sunt in spissa. et quoniam
ipsi generati sunt ex materia grossa grossiore et spissi
ore et propinquiore ad complexionem calidam et magis simili
ei que est venenum. quare non patiuntur a suo simili dum
non superfluit **medicine cum mortificantes ver**
Singulares quidem sunt sicut persicum **mes**
et cordumeni de quibus sumatur aureus .i. et sebea
et lupini amari et cassia et calamentum et semen
eius. et granum adelemerch. et costus amarus et
epithimum et cartamum et vinum et cambil. et ci
minum et camipitheos et centaurea et pulegium
et allium proprie qui mortificat ascarides et semen fen
et mentus et origanum et faufel. et absinthium. et
semen caulis et cortices alguinabe. et radix caulis
le exsiccata de qua bibuntur ʒ. iij. et ciminum
assatum et apium et anisum et semen apii et nastur
cium forte est in emplastro suo. et nigella. et semen
atriplicis solutione confert eos cum mortificatione
et similiter volubilis et polipodium. et melius quod confert
fluxui ventris post mortificationem est aloes. Et
qui homo bibit de oleo potionem et superfluit quan
titatem quam possibile est bibendo ipsum mortificat eos. et
expellit ipsos et proprie oleum onfacinum et ipsum interficit
latos et mortificat eos propter suam amaritudinem
et expellit propter suam subtilitatem. sed quia si non fuit possibile
bibere ipsum una vice bibat ipsum utendo potu
post potum sumendo ex eo coclearia duo. Et sili
grana vel mortificat serpentes extrahendo eos
Et quia confert in latis. Decoctio vero que mor
tificant eos sunt sicut tiriaca magna. Et illa que ag
gregant mortificationem et expulsionem sunt sicut remedium pigra
et sicut si sumatur sebea et absinthium ambarum au
rei .i. et terra et pulpe coloquintide et vini granum et sal
indi dranch .i. et sumatur in potu. et quoniam interficit
eos potatum ciminum et nitrum meditatur et semen
genti pondus duorum aureorum. Et iterum nitri piperis
cordumeni partes equales. dosis eius sit usque ad ʒ.
.i. et semis. Et item piper granum lauri ciminum
radicum matrix conficiantur cum melle. et sic dosis
eius in mane coclearium .i. et in hora dormitionis
duodecim. aut caulis et sebea et piperis et canile
partes equales sumantur in potu ex ʒ .i. et semis. usque
ad ʒ. iij. Et pillule de absinthio conveniunt lon
gos. Lati autem indigent fortiori hoc **medi**
Sunt baltran **cine que magis proprie sunt**
admistrum in intestinis et epiethi **ascaridum**
in
matibus et medulla eius et asinine si et costus
amarus et corticem indicum mori et suctus eius
et cambil et pulpa coloquintide et aloes et asim
ar mirabile est in latis. et cortex allelengi ex
arboribus et estimo quod sit species sicut et aliud daracti
at. Et ex eis que expellunt eos sine nocumento
est ut bibantur ʒ. iij. succi caulis recentis. vel ʒ
ij. est cum mirabile valde. Et antiqui quidam dix
erunt quod piros extrahit ascarides. Et ex me
dicinis mirabilibus in dubiis secundum vermium sunt pili
animalis nominati abarsim. et acallendis est ex eis
que interficiunt eos cum muramito si fiunt fluxus
ventris ille et ille divinus ad eos iam tibi decoctio
decoctionem eius et centauree. Et item lac bi
bat in lactiu quinque diebus in mane et teneat sic ipsum

alli fidalegi. et ʒ. iij. carabil. Et tenetur et solvatur
in acetoso aceto. aut in sirupo acetoso et masticet ad
de fumo mellis ut egrediantur vermes deinde bibat
ex eo quintimos quia victam faciunt estimatio. et
experimentum. Medicine autem frigide et putrefacte calitatis
sunt sicut semen coriandri cum bibitur tribus diebus. cum
rob. et semen apii est cum forte valde mortificantes ex
vermem. et sumatur in potu in sirupo acetoso aut lacte
acetoso. aut bibat decoctum eius et faufel. et
folia persici. et succus eorum et spinachia egyptiaca
et sunt absque plurima calidis et rubus et decoctio eorum
tecum granata acetosa. aut musi. decoquatur in aqua
in nocte tota deinde coletur et bibat et similiter aqua in qua de
coquitur radix eius. et succus arnoglosse convenit ei
cum habet vermes et fluxum ventris similiter. aut arnoglo
sse sicca. Et item sumach dissolutum in aqua est mi
rabile. et ypoquistidos et lutum sigillatum cum vino
mirabilia sunt et. Et macia mirabilis est et. et semen
portulace et cum ex eo multum assumitur interficit eos
et similiter endivia amara et lactuca amara. et apium
acetosum commixtum. et dicitur quod melon mortificat eos et solvit
ipsos. et tribuli propinqui sunt istis medicinis et conse
quitur ex virtute huius quod ipse extrahit latos et si.
illa que sunt sicut semen salicis. et succus persici et cori
andri et endivia amara et polium et reliqua et ista
bibuntur aut cum lacte absque butiro aut cum aqua calida
aut sirupo acetoso **regimen vermium parvorum**
Quoniam mortificant eos suppositoria sal et distillato
cum aqua calida et erudientur intra eorum. Et for
cius hoc est clistere in quo recipiunt centaurea et car
tamum et ysopum et ruta et pulpa coloquintide quod
administretur calidum et fortius illo est suppositorium
de alchitran et clistere cum eo et proprie de oleo de tirso
bino amaro. aut medulla persicorum amara. et
sint iam decoctis in ipso medicine mortificantes. et
quia distillatur in eum bitumen. Et ex eis quibus fit sup
positorium sunt arthamita et bothor marien et cor
tices indios ascebra. Et ex eis que colligunt hos
parvos est ut mittatur in anum eius pignus salita
et fit ligatum super eam ligata fimbria fili. ipsi namque ag
gregant super eam propter quod diligunt deinde extrahatur
post expectationem horae unius. quoniam possibile est sic eam
ut extrahatur et iteretur usque quo mundificetur **clisteria**
Clisteriçentur cum decoctionibus **acuta ad hunc vermes**
medicinis predictis ad eos quia ponuntur
in eis solutiva sicut pulpa colloquintide et turbit et alo
es et cucumis asininus secundum virtutem eius. et est
conveniens ut administretur alchitran in intestinis eorum
nam confert valde mecum maris. Et custodiat te
animus ut non perveniat te nasimon cum suppositoriis
vis faciendis ad tenasmon et sto. ut non debi
litetur cum potibus et emplastris faciendis ad stomacum et iam
scivisti omnia illa. Et quia confert clistere cum aquis
salsis et aquis salitis cum nitro et similibus et proprie cum
bitumine. Et quia confert intestinis eorum succus foliorum
persici et decoctio mori et cortices granatorum et
proprie cum fiunt calide. **emplastrum valentium vermes**
Empla et assumitur ex medicinis similibus istis et con
fortatur cum eis que sunt sicut pulpa colloquintide.
et fel vaccinum et succus cucumeris asinini. et cum eis
que sunt sicut baltran et aloes et quia fit emplastrum cum alo
es et absinthio. aut et cum aloe et cum rob acetosorum
aut rob malorum mortificat et recipit appetitum. Et quia
aggregant omnia in rectitudine. Emplastrum vero terat
nigella cum aqua colloquintide bene. aut de extracto
pulpe eius. et linatur super ventrem sinistrum et sumatur. Et
dicitur quod medulla teriu qui emplastratur cum ea umbilicus
confert ad id. Et similiter oleum medicinis predictis cum eis
linitur umbilicus et oleum camomillum et absinthium
Cibus quidem qui **de cura carum.** proprie
Conveniens est eis secundum oppositionem cause eorum ut sit
calidus et siccus in quo non sit viscositas et sit in eo ab
stersio ex eis que abstergunt eos et extrahunt ipsos
et in gredientur in cibis eorum aqua calida et folia caulis
et carnes volatilium et sint in materie eis et potus aque

salse conferet eis omnibus. Et cum sunt fluxus ventris et calefactio cibaturus cum sorbitionibus acetosis cum sumach factis quod est sufficiens restrictivum. Et similiter aqua granatorum acetosorum. Et similiter qui debilitentur fluxus necessaria sunt que nutriunt cum fortitudine. Quod si non digerantur ponantur ex granis sorbiorum et aque ceraseorum loca autem et ordo sunt quod oportet ut ipsi non egeant et mordicet stomachum et fortitudinem faciunt cadere virtutem appetitivam quod cibent cum motu eorum in hora quietis et ut separetur cibus eorum et cibentur cibo parvo. Et cum alleviatur fluxus administretur super ventrem emplastra stiptica ex eis que scis. Deorum in hac virtute pueros in mensibus melius est ut eorum cibus sit ex granis illorum qui sunt boni chimi et velocis digestionis. nam virtus eorum secundum semitam oppositionis non pervenit ad eos omnino et cum sint boni chimi minorantur chimum corruptum qui est materia eorum. Cura casus et precipitationis super

Rectius est omnibus ut extrahatur sanguis vena tur in quantum possibile est et detur in potu post illud thuris et sanguinis draconis et luti armeni et camphore omnium ana ℥ i cum epulatione (?) sandali. Et si fuerit sputum sanguinis aut fluxus eius per anum aut vomitus ipsi ponatur in ipso hirata vel opium et post hoc oportet ut consideres illud quod diximus in capitulo de percussionibus in libro qui est post istum. Fen decima et septima de egritudinibus ani. Et est tractatus unus sermo universalis de egritudinibus ani. Scias

Scias quod egritudines ani sunt difficiles ad sanandum propter quod aggravantur ideo quod est acutus et quod est vicinum penetrantibus ab inferiori usque ad superius et quod est vehementis sensus et quod est positus in inferiori usque ad superius quare quicquid est calidus pervenit ad eum ex fere omni loco et movet ipsum et addit in dolorem eius et diminuit cum aquiete cum qua completur receptio humanitatum membrorum et non potest facere rectificationem et quod in suis sit difficilis ad perveniendum medicina ad ipsum. Et quod est vehementis sensus multiplicatur dolor eius et multitudo doloris attrahit et quod positus est in inferiori facilis fit descensus superfluitatum ad ipsum. Et propter quod obedit ad receptionem causarum debilitatis que est causa synocium quod est in ipso ex emorroydibus. De emorroydibus. Scias

Scias quod multitudo est existimatur a medicis aliquis quod habeat emorroydes et non habet nisi ulcera in recto et meatis que sunt super ipsum oportet ergo ut consideretur illud. Et emorroydes quidem dividuntur per species divisionis famose in verrucales sunt sicut verrucas provenientes et nunc sunt late rotunde purpurei coloris ad purpuritatem declines et morales sunt molles sanguinee. Et sunt de emorroydibus emorroydes que sunt quasi vesice et dividunt emorroydes divisione alia exitus nature profundas et sunt deteriores causa et propter illud quod tendunt ad partem virge quoniam ei stringunt urinam cum apertione a nature exterius apparentes sunt minores. De profundis autem quedam sunt sanguinee et quedam sunt non sanguinee. Et dividuntur emorroydes in apertas affluentes et currit quoniam res plurima propter apertionem venarum plurimarum et in surdas et cecas de quibus nichil currit et plurium quidem generantur emorroydes ex melancolia et sanguine melancolico et parum generantur ex flegmate et cum generantur ex eo generantur quod ipse sunt vesice et quod ipse sunt vesice vel ventris piscium. Et verrucales sunt propinquiores adhuc ut fiant melancolice et morales ad sanguinem. Et unumquodque istarum et illarum et non est possibile ut accidant emorroydes nisi aperiantur orificia venarum in ano secundum quod dixit G. et propter hoc multiplicatur cum vento austrino et in regione austrina. Et non oportet ut ex emorroydibus apertis currentibus sanguis fluens retineatur donec perveniat ad debilitatem et mollificationem et generant consplensionem sincopis et mutantur sanguinis non niger et melius est ut extrahatur paulatim et non subito et cum in illis declinat sanguis emorroydarum ad materiam et egreditur in menstruis mulierum eorum. Et oportet ut illud fiat arte et provocent menstrua eorum. Et plurimus quidem humoribus emorroydes ad est color proprius eis et est

extinctas ad nigriditatem declinans multotiens. Et multotiens accidit hominibus emorroydalis fluxus sanguinis narium et removet emorroydes. Cura. Oportet ut in multis temporibus rectificetur corpus et evacuetur sanguis malus ita ut flobotometur saphena et vena que est in postica partis calcanei et vena almabid est fortior venis eorum et ventositatem eius quod est in multis sit quod spatulas et confert ad eas et ad humores melancolicos et curetur splen cum eget si oportuerit propter societatem eius quod generatur ex eo de sanguine malo. Amplius si non fuerit dolor sed apostema inflationes non erit tunc plurima necessitas curationis earum. nam earum curatio quamquam ponatur ad fistulas et ad ragadias. Amplius studium impendatur in lenificatione ventris ut non noceat duricies fecis ano et magnificetur labor et melius illis est cum solutivis et lenitivis que sunt ex medicinis ex quibus humanitatum aufert emorroydibus sicut sunt pillule de bdellio et pillule de alsequangi. et pillule arratadi et pillule quas diximus. Et oportet ut studium impendatur in aperiendo emorroydas surdas et faciendo ut sanguis currat ex eis quantum possibile est usque quo debilitetur et egrediatur sanguis rubeus clarus in quo non sit nigredo quod si non sufficit sit regimen eius cum incisione emorroydarum et delectione ipsarum incidendo eas aut exsiccando cum adurendo ipsas cum eis que faciunt illud. Et scias quod in sanie quam currit ab emorroydibus et ano est securitas a berpesestimeon et mania et epilensia et melancolia et erisipila. Et ab eis que sunt sicut milium et cancer et excoriatione et scabie et glabre et lepra et pleuresi et peripleumonia et frenesi. Et qui retinetur sanguis ex eis consuetus timetur aliqua harum egritudinum et timetur ydropisis propter illud quod accidit per epatis de apostate malo et dolore et corruptione omnis et timentur ptisis et dolores pulmonis propter expulsionem sanguinis mali ad ipsum et quando cursus fuerit accidit syncopi sumatur samech ordei cum spodio et luto et detur in potu ex aqua plantaginis. Et medicine quidem que ad emorroydas conveniunt alie sunt aperientes et alie sunt consolidantes et alie sunt constringentes sanguinem et alie sunt mitigantes eum et alie sunt sedantes doloris. et sunt aut que bibuntur aut suppositoria aut epithimata et emplastra et linimenta aut pulveres aut suffumigationes. aut aqua in quibus sedetur aut restrictiva. et omnia illa aut sunt singularia aut composita. Et scias quod pillularum de bdellio iuvamentum in emorroydibus habentibus proprietates apparens est et non sunt multi iuvamenti. etiam in eis que sunt fixe non habentes proprietates et quando aggravantur nigredine et apostata curentur in primis deinde emorroydes et omnium de consolidis in quo resolutum est bdellium valet ad emorroydas et ragadias. Regimen incisionis emorroydarum et adustionis earum. Scias

Scias quod emorroydarum incisio quoniam fit cum incisione et quoniam fit cum medicinis acutis. Cum ergo sunt emorroydes plures uno non oportet ut incidantur omnes simul sed oportet ut audiatur perpetuo ut dimittatur una ex eis deinde curetur incidendo immo rectius est ut curentur una post unam incidendo si tollerat et in fine rei dimittatur una ex qua currat sanguis corruptus cum exitus ex ea consuetus est in natura. et illud incisum si fuerit apparens erit eius regimen facile et si fuerit profundum erit regimen ipsius difficilius. nam rectius est ut ligetur radix eius cum filo serico aut lini aut filo forti et dimittatur aut si accidit pilluro bonum erit. et si non expiantur super medicine incisive et si non incidantur profundum non indiget ut extrahatur deinde incidatur. Et extractio quoniam fit cum instrumento sicut fit ventosatio cum igne. et quandoque non si ponatur super anum donec egreditur deinde retineatur cum instrumento extractionis. et si timetur velocitas reditionis dimittatur ventosa hora una donec aperitur leviter et non redeat et quoniam ligatur ligatione velociter apparente et remaneat emorroydis exitus. et quoniam fit cum medicinis exitu

hentibus sicut si sumatur sucus centauree et a
nea huius et staphisagria et conficiantur omnia illa
cum melle et liniantur cum eis ani et supponantur
in melle. Ipsa enim mouent egestionem et producunt
ad hoc ut appareat anus. Et faciat ipsum exire et
administretur nitrum et fel tauri aut administretur
piper et nitrum cum aggregatione ad id quod est ex eis. Similiter
bothor marien cum staphisagria. Et ex bonis
est flomus basilice cum incisione et ligatione. Et
cum voluerit abscindere retineat illud quod abscindit
ex eo quod apparet aut quod secundum est apparens cum instrumento
extrahendi et tenebit ipsum ad se ipsum. Deinde incidat
illud ex radice ipsius cum acuciore re et penetrabiliore.
Et non oportet ut pertranseat radicem eius et
incidat ad exillo quod est infra ipsum et producat
ad nocumenta et ad apostemata magna. Et qui producit
ad meliorationem et difficultatem et dimittatur sanguis
fluere usque quo timeatur debilitas deinde retine
atur sanguis fluere usque quo timeatur debilitas
deinde retineatur sanguis cum constrictivis que dicemus
et si non fluat sanguis multiplicetur flomus ex basi
lica quod si tolletur quod sanguis coniunctus cum aperitivis
et fluat sanguis ex eis cum tactu et si
non timetur casus virtutis in eis ex dolore sufficienter
nobis quod est sicut sucus cepe et si voluerit ut audeat
liget paruam ex radice sua et magnam ex medieta
te sua aut secundum dispositionem aliam et succurrit ut non
aperiatur et doleat et illud desuper ponatur cepe elixa
tum aut porrum elixatum cum butiro. Et sedeat ille
qui curatur in aquis stipticis decoctis in cucumis cum
aceto et aqua in qua decocte sunt galle et cortices
granatorum. Deinde curetur cum eis que faciunt nasci car
nem et ex inata ut non aperiatur et intentio in liga
tione est spacio ad penetrandum virtutes medicinarum fa
cientium cadere emorroydalem in ea. Et cum vides a
num apertum et dolorem in eum vehementem exhibitus curatio
tue necessaria est ut suffumiges cum bdellio et adipe
gibbi cameli et emplastres cum emplastris proditis aut
emplastres cum pane de carnache et vitello ovi et fumi
oleo et encathisma in passo arachadim est iuua
tivus iuuamento et sedat dolorem incisionis et similia.
Et encathisma in aquis in quibus decocta sunt mol
lificativa et embrocha cum eis et aqua in qua decoc
ta sunt semen lini et altea et semen eius et porrum et
alia similia. Et ex eis que sunt propria apertionibus ani super
emorroydas sunt cerusa plumbi ℥ iii. succus
℥ i. litargiri ℥ ii. mastic ℥ iii. agrestem cum
suco insquiami. Et oportet ut leniatur natura et non dimit
tatur fex in ipso in quantum et curetur intentio vrine
si accidit lenificando ipsa quantum oportet ut pro
hibeatur in vitiis vaticinatis in die et nocte et propter
fluxum sanguinis fortem. Cum autem non perficitur
ad hoc ut fiat incisio cum instrumento aut ligatione post
cum medicinis pulverizetur super ea medicina acuta
que ipsam corrodet eam et mundificabit ipsam et
apparebit caro sana. Si autem doleat sedeat in a
quis stipticis et curetur anus cum butiro prius
posito super eam deinde curatur cum eis que sunt sicut ma
ran de cerusa et litargiro et maran factum ex eis
et aquis solatri et albedegi et coriandri. Et
qui non resoluit dolor absque administratione medicine
acute in ea una. Qui oportet ut administretur medicina quod
si dolor sanet curetur curatione precedente. Deinde ite
retur. Et similiter medicinarum acutarum vero cum exsiccatione
que est lenis et in fine rei denigretur et cadit. Et
medicinarum quidem acutarum dicitur diethi et alcadideos et que
sunt illis similia et qui denigrat. Eligatur caulus
cum oleo et ponatur desuper et sedabit dolorem. Deinde ite
retur donec cadat. Si autem sunt morales et ea que sunt
ipsis similes perlinizent arsenica et exsiccabit eas
et deiciet ipsas. Et quando incidunt etc. Et flomus et fluxus
vetus vacuus sunt et pulverizationes in eis et suffumigationes
et epithimata sunt in eis. Regimen apertionis emor
roydarum et provocationis sanguinis earum.

Oportet in primis ut leniatur cum balneationibus et fiat
unctio cum in apertione earum cum flomus saphene
et vene alcamaehbis et unctionibus ex eis que sunt
sicut oleum de persicis et de medulla cum somnullo vi
et amigdalarum amararum et cortex pinguedinis gibbi
cameli et medulla ceruis et bdellium et alia singula
rie composite. Deinde administretur super eas sucus cepe
fortis et quando ponitur in eis sucus bothor marien
et quandoque ponitur cum hoc aliquid de lactimasio et de
staphisagria et stercore columbino qui ipsum aperit
procul dubio et quandoque conficiuntur aspaltum et galbanum
et que ingrediuntur in hoc et similia folia rute et oleum
alachtheen ipsum provocat sanguinem et aperit poros.
Et medicinarum deinde inuolucri cum seminibus subtiliatis cum
unicuique suo in emorroydibus provocat sanguinem
scilicet sanguinem emorroydarum propter illud quod in eo est de se
minibus subtiliativis. Et ex eis que provocant sanguinem e
morroydarum est ut sumatur pulpe coloquintide ℥ iii.
amigdalarum amararum ℥ iiii. fiunt ex eis licinia
magna longa et inmittantur in anum et permittantur omni
hora et sint v. licinia in v. horis. Cumque dolor fit
fortior mittatur in ano licinium ex oleo etc. et flo
cum saphena et quando aperit eas ex evomitione simplicis.

Rectius est ut leniantur cum sermo de medicinis
pulverizationes forti emorroydalibus et sunt suf
fumigationes et pulverizationes cum sarcocolla dis-
soluta in aqua et si tolerauit dolorem liniantur omnes
et mittat anus cum psilatro balnei et toleret parum.
Deinde abluatur cum vino stiptico. Deinde pulverizetur pul
verizetur pulvis super emorroydas scilicet cortices ce
ris usti soli et cum pluribus ad vistio. Et itum e
rugo eris et sal armoniacus et cantarides pul
verizentur super eas et sumatur illud cum pretium in la
cio ex butiro et similibus. Et fortassis istius est ut sit
confecta cum vrina infantis et hec currit cursum me
dicinis acutis. Que autem convenientiora illis et leni
ora sunt cinis ligni ciprissi lauatus cum vino et
cinis corticis ovi et cinis ossium dactilorum et super
in amarum adusta sicci et similiter ossa dactilorum ad
usta. Et ex eis que currunt cursum prementem est ut su
matur caput piscis saliti et exsiccetur approximando
igni et misceatur cum tanto casei veteris quantum ipsum est
et pulverizetur super circulum ani et similiter cinis caude
piscis saliti et nigella et est ex pluribus bonis mi
rabilis iuuamenti. Et de eis sunt suffumigationes
et earum fortior est anacardus solus cum resina
medicine et cum arsenico proprie et arsenicum solum et sul
phur et lacca sola. Reliqua autem medicine sunt sicut ra
dix amiden et radix oleandri et alisfagar et
radix lilii et radix cappari et radix coloquintide et
radix alaharmel et vene tinctorum et semen porri
et sinapis et stercus cameli et alchali et simul co
lubina et alusnen et galbanum et sarcocolla administ
rentur iste medicine singulariter et aggregatur et ponatur
ad dematarcd cum oleo de usnin et fiat in testa
et reponent et ut fiat cum eis suffumigationes. Et
ex eis que conferunt in eis sunt alusnen et galbanum
et sarcocolla et stercus cameli est iuuatiuum et quando
sufficit suffumigatio facta cum tamarisco vel re
conteritur. Suffumigationes composite. Recipe radicis cappari
radicis apii et foliorum oleandri et radicis spine que
est exterior et mancha et radicis lilii et anacardi
omnium partes equales fiant ex eis avellane cum oleo sa
batino et administratur suffumigationes. Et dixit que
dam quod suffumigatio cum foliis mori iuuatiua est
valde. Et similiter cutis inguinis ex coriata cum sale
armoniaco et hec suffumigatio quando fit cum tamarico
vio ignem ose posito in ano ab extremitate et suffu
migatur ipsum et quando fit cum nare perforato sic quod se
deat et quod convenientius est ad ipsum calefaciendum
est stercus cameli. De unguentis que ponuntur super

eas et embrocantur.

De eis sunt fortes acute sicut aque in quibus decoquuntur calx viva et al
chali et arsenicum et alia. Deinde conficiantur cum eis scilicet
calx et alcali et aque alie se biberunt et applicatur
administrate sunt que retinet cursum earum. Epithima

sumatur fumiterre humidum quod findatur in quatuor
partes et ponatur in vase et fundatur super ipsum urine
cameli pascentis in parte arabia sumigendi (?) ipsum
et ponatur in sole estivo et restauretur cum urina
quando minuitur. Et est vehementis iuvamenti. Et
dicunt eas perdi dubio. Et quoniam fit liniment cum mur
ra aliquando. Nam ipsa corrodit emoroydas cum
pectant destruuntur omnes. Et si fiat frictio cum
ea semper fiat sicut fit in verrucis. Et similiter catami
capparis humidum et unctiones butiri vaccini et oleum
de nucleis citrisomilorum et oleum de nucleis persicorum
et pinguedo gibbi cameli et oleum alkerva et oleum
de alcanna. Et licinia et suppositoria pulverizetur
super ipsam nigella adusta postquam totum submer
gitur in melle et administretur. Et quoniam fit licinium
ad bustum fani ex nuce (?) arsenico et silibus. Et
pulvis quidem est ut ex medicinis pulverizatis addit in ad mi
nistrationem licinia cum melle. Et ex eis quae mirabilia
sunt. Sed sunt difficilia ... est ut incidatur in
... in frustra parva et infundatur in vi
no die et nocte. Deinde teneatur quantum possibile est.
Quidam extimaverunt de necessitate quod quicquid fit de
eo ... et confert et extimo quod sedat dolorem.
Et ex eis quae bibuntur sunt pillule de bdellio secundum de
scriptionem nostram et mirobalanorum et bellericorum et serenib
legem (?) et emblicorum partes ... et de ... egiptiaca
pars i. dissolvantur cum oleo de sesamo et ... de ni
gella donec sunt pinguia et conficiantur cum melle et
siccatur ... ad aureos iii. et pillule de san
daraca et de sermone earum hoc est: sandarace cor
ticum ovorum ... ferri ... porri partes ... sal ar
moniaci ... scorie ferri ... fiant ex eis
pillule sicut nabach. Et ... sicut imane vi
pillarum usque ad vii pillulas. Et commovet ... ven
tris. Recipe mirobalanorum nigrorum et bellericorum ... an.
ʒ v. ... ʒ vii. ... ʒ iii. ...
corum ʒ ii. bdellii ʒ xx. infundatur in aqua porri.
Fiant ex eis pillule et administrentur. Et ex illis quae
experta sunt ad illud quod recipe scorie ferri ... por
ri ... ovi an. ʒ i. fructus capparis sicci
ʒ iii. ... fit pugillus cum aqua porri. Et
item sumatur mirobalanorum ... cum butiro vacci
no cum aqua porri et oleo de nucibus et trifera de
ferrugine ferri ... ʒ iii. cum ʒ ii. nas
turcii albi ... ex eo in ieiunio ʒ i. in aqua
porri pondus ʒ ii. olei de nucibus ... Et item su
matur aristologie longe et ... et ebuli et amig
dale amare et ... et ponatur desuper pugil
lus farine ordei et conficiantur cum oleo de citrisomilis
et aqua porri. Et item sumatur ... mun
date ʒ v. infundatur in aqua porri aliquibus diebus
et exsiccetur ... et terantur et addantur semina
alaburmel et ... et nasturcii albi
et fenugreci et ... ovi an. ʒ viii. ferveat na
sturcium et alharmel cum oleo de nucibus et oleo de
citrisomilis et terantur reliqua remanentia et aggre
getur in vase vitreato omnia aut paside vitreata. Et
potio sit ex uno aureo usque ad ii. Et ex eis quae electa
sunt et sunt experta est ut ... sumatur ... sic
cum pondus ʒ ii. in aqua. Nam ipsum removet eas. Et
si ... sumatur ... non redeunt. Et ...
... sunt ex summa bibitorum quae bibuntur ad emor
roydas. Et si ... est levius confert suffumigium mirobalanorum
cum seminibus et ipsum provocat sanguinem. Et ex illis quae
conferunt eis est assiduatio comestionis cum melle et tri
fera aut cum scoria stringit sanguinem et confert emoroydibus.

Sumantur ... et ... **Sedantia dolorem**
... ambobus an. ʒ iii. storacis ʒ i. o
pii ʒ ... olei de nucleis citrisomilorum ʒ i. et ... dissol
vantur ... et ponatur desuper pondus ʒ ...
... Et item ... ex ... partem i. altee
pondus ... Et item mellilotum ... excorticatarum
amborum an. pondus ... confriguntur cum vitello ovi et oleo
rosato. Et item folia altee et melliloti conficta cum
vitello ovi et oleo rosato et aliquantulo cere et opii

sunt ... et adeps anatis est vehementis iu
vamenti. Et item ... cum ... et ysopo humida
et adeps ... cera alba. Et item quando
... ut sumatur camomilla et me
liloti ... et conficiantur cum mu
cillagine seminis lini et ... addatur ad ... capi
tis ... fiet eius ipsum confert et seda
at dolorem incisionis et ligationis et apertionis. **Co**

De illis sunt quae restringunt **strictiva cursus**
ea cursus sui ... et sunt fortiora et melio
ra quam ut sint cauterizantia. Et de illis sunt
ea quae retinet cursum sui eruptionis et illa quae retinet
sanguinem incisionis sunt atramenta. Et item quae sunt
sicut pulverizatio ex aloe et thure et sanguine draco
nis et balaustie et ... et silibus et pul
verizetur et ligetur ligatura forti. Et item pili lepo
ris et tela aranea cum albugine ovi et involuatur
pulvis ... et ligetur usque quo sigilletur. Et quae ex eis
que sunt fortia sunt alcocotar cum acacia et galla.
Deinde ligetur fortiter. Quod si nihil confert cauterizetur cum
... sanguis ... super ... et retinebit
sanguis. Deinde pulverizetur desuper restrictiva et ...
est timor spasmi. Ea non sunt ... illa sunt stip
tica nota et aqua in quibus decoquuntur stiptica no
ta aut ... stiptici in qua decoquuntur cortices
et galle. Et ex eis quae bibuntur ad illud est trifera mi
nor et scoria ferri infusa in aceto ... acetum
et frictione ipsa in ... ut bibat ipsum. De
inde teratur sicut ut pulvis subtilissimus. **ablatio**

Oportet ut alienetur ad omnes gros- **emoroydarum**
sitatem ... ex carnibus et ... levibus et ad hu
iens sanguinem ex ... et ... in ...
... Et oportet ut comedat ea quorum digestio
non est velox et fiat cibus eorum bonus ex carnibus et
vitellis ovorum ... pinguibus et ...
... et aqua ciceris et sisaminum dulce
confert eis et ... cum ... confert eis. Quod
si fuerit ... et cursus super ... sanguinis confert
... ex ... cum pisis et cor
olea sicut oleum de ... et oleum ... cum
... confert et oleum amigdalinum et oleum de nu
cleis citrisomilorum et pinguedo gibbi cameli et adipes
laudabiles. Et confectio ex ... et ex porris et
ex ficubus sunt meliores eis quam dactili. **De apertionibus**

De illis sunt in apertione **earum inficientium et cu-**
ra facta post dolores emoroydarum **fistula.** ...
cum incisione et medicinarum acutarum. Et quoniam apertio
post hoc ... aperiunt ... maturationem. Et quoniam apertio
ea collectionem faciunt et fiunt ulcera timetur super
ea quod fiant fistule. Et oportet ut administretur flomia
in principio horum apertionum. Quoniam eum sedat dolor solus
et administretur super eam ... de cerusa quae lina
tur cum albugine ovi ... cum oleo rosato in mortario plum
bi aut stagni donec ... et sicut
... ʒ v. ... ceruse pondus ʒ ii.
mirre ʒ iii. sumach ʒ ii. pulpe coloquintide ʒ i.
olei sisamini quantum sufficit aut ponatur cum eis
... et ... et adeps anatis est vehemen
tis iuvamenti. Et similiter panis coctus cum aqua cum
fit ex eo emplastrum cum vitellis ovi et oleo rosato aut panis
... libra i. cere ʒ i. opii ʒ i. administretur
... Et emplastrum factum de ... est bonum va
de et similiter emplastrum factum ex vitellis ovorum ...
et ... in vino ... Deinde misceantur cum ce
ra et oleo rosato et quando ... et non sunt ab
... administrentur super eas ... ex aqua
... et ... emplastrum ...
cum vitello ovi ... Et item ... et porri ...
... cum camomilla aut ... ceruse cum armonia
co. Et si fortis fiat dolor folia ... in ...
conterantur et exprimantur et sumatur ex aqua eorum ...
et misceatur cum ea ... Deinde infundatur ... in
ea et adiungantur ei vitelli ovi non coagulati cum
parte i. et olei rosati. Et fiat ex eo ... Et item quoniam
confert vaporatio ... et sessio in aquis in quibus

decocta sunt ea que sedant dolorem sicut semen lini
et semen altee et malve et adducitur super ea in tela
grossa fumenti decocti cum aqua vel cum vino fiat sicut
pultes. Et oportet ut recedant ad emplastra ceratum ita
namque est cura bona ad hec cum per. Et cum sunt ista
ita apparata propinquum tamen ita ut exgrediat? et ag
gravatur inflatio tunc cito perge ad perforandum ani mu
turationem et non extendas manum ad profundum et fi
at fistula et illic naturalis hec regimen ab. v. De ra

Ragadie in ano quia fiunt ragadijs ani
propter siccitatem et caliditatem accidentes ei quare
finditur a fece sicca et acuitur cum. Et quia fiunt
propter apparatum eorum. et quia fiunt propter fortitudinem fecis
velementer et siccitatem ipsius. et fiunt propter emorroy
das que finduntur. et fiunt propter fortitudinem expulsio
nis sanguinis a dorsi fisica venarum ani. Cura. Que
dam medicine ragadiarum ani sunt incarnative. lubrica
tive. Et quedam sunt lenitive humectative. Et quedam
curative apparatus. Et quedam sunt iacentes cum su
perfluitatis aut propinque eis. Incarnative autem
stiptice exsiccative sunt sicut galle vel perfora
te que bullivit in aqua coquitur et panno nimis pontico
Et administratur ex eis epithima. Et fortius istis
sunt ut sumatur... et balaustie et ceruse. et
in draconis sanguinis. et plumbi adusti et scoria argenti
et climia et administratur cum oleo ro. et pauca cera. et
item marathri de cerusa. et stagnum adustum. et oleum
ro. et albugo ovi. et scoria plumbi et seni ro. etiam
tur et administratur et sicca et adherentia.
Et item alcanne sumatur p. o. i. et cere albe p. iij.
dissolvatur cera cum oleo ro. et misceantur. Et sic
alcheri exsiccativa. Et ex eis que curant cum su
perfluitatis sunt cinis ostrearum et polipodium eq
li me sinta. et foliorum olive medietas ynum. Et cum
eis linatur. Et ex medicinis iuvativis in te illa. q. s.
litargirum. et ceruse. et firichomo plumbi et oleum misq
ani albi. et oleum ro. et cere. partes. e. Et item ad
eps anatis et thus et medulla ossium cervi et semen
rose et tuna et climia abluta et opium et ysopus
humida et sucus endivie et sucus solatri. et oleum ro.
et cere pauci. et fiat ex eis ceroturum. Et inter qui
dem rectificatione vulneris est prohibitio apparatus
et rectificatio eius et expulsio doloris. Et ex eis
quibus sedetur cum aqua calida. et in qua fer
vet solatrum et lentes et rose et ordeum excortica
tum. Et quando non est pruritus confert filonium cum
oleo mirtino. Et ex eis que sunt fortis aggravans
est ut sumatur oleum sisaminum et thuris pinus et allu
mis rotundi omnium ana ponderis ʒ. ij. cera et mirra an
borum ana ʒ. i. glutinis alumbite et cere amborum ana
ʒ. xvj. aggregentur cum vino et oleo ro. Et ex medicinis
huius capituli sunt medicine conferentes cum equatione
et lenificatione facta cum adipibus et unctionibus pinguibus
et succis et oleis conglutinationem facientium sicut
amilum et pulvis molendini et dragagantum. et
silia aggregentur ad illas curationes ragadiarum et de illa
est hec de septem. R. ysopus humida et medulla ui
tuli amili abluti. adipis anatis et galline. et
oleum ro. et cere cum medulla cruris vacce m.
et asini et amili et limac. Et item mani. R. b.
delli. gibbi cameli. farine ordei partes. e.
medulle cruris vaccini adipis cervi omnium ana
ʒ. i. mumie. ʒ. s. olei sisamini. ʒ. ij. amili.
amigdalarum dragaganti. omnium ana ʒ. i. aggregentur
cum oleo sisamino. Et oleum ungatur in ragadi
is in quibus est caliditas plurima. et apparata sit cum
roydibus. s. oleum albuminis. et oleum de lilio et oleum
de nucleis conilorum. et oleum de nucleis persicorum
et dissolvatur in eis bdellium. et confert eis suffu
migacio cum bdellio confecto cum adipe apamas ac
aufert. Et quia confert cum eo oleum mirtinum et ses
sio in stipticis et oleo onfatino. Et item decoqui
tur galle cum vino et fiat emplastrum ex eis. Inna
gradijs non emorroydalis est necessarium ut sic das
administretur ea que bibuntur in nocte cum die et quando

currit ex ragadijs ani quoniam signatur com et sanguini
gar illaneri et ex sicce et ab stringatur cum eo anus
et deviteret stiptica ex siccativa egrotine Albatio

Oportet ut ipsi devitet adventum ragadiarum
acetosa et stiptica exsiccativa nimis. Et sit
cibi eorum alissi de leger et ea que fiunt ex malmis
et pinguedo gibbi cameli et adeps galline. et
anatis et confert eis oddiam in sufficiet leger et inte
lli ovorum et de porris et carne cum butiro nactis
non vehementis fortitudinis et nux indica et avel
lane et pinea confert eis. Et in ea curationum
eorum est in ea hirsicum emoroydas. Mollificatio ani

Quamque fit ex confectione paltrem cum frigore infra illam.
Et consequitur quidem paltrem quia est ex humitate se
culi ibi bibita sanguinem plurimum. Et quia est ex humita
te que est declivis ad caliditatem et est cuius cum in
bibitionis eius. Et quia cognoscatur illa caliditas
perfectum et quia fit propter emoroydas et ligationem
emoroydarum aut sectionem eius in lateribus adve
nit nocumentum. Et quia fit propter casum super dor
sum aut percussionem nocentem ani fringit nervos a
recipit eos et hec fit sicut ... et non est cura. Co
plasis vero accidit paulatim et recipit curationem. et
accidit ex mollificatione ani exitus fecis involun
tarie. et quando illic est tensio ad exitum sicut mol
lificatione propter illud que sequitur cadit exitus fecis in
voluntarie. et interdum sequitur eam propter illud quod
advenit nervus constrictivus detensione et sensu pro
tactum duritiei. et quia est mollificatio cum sensu
Et quia est cum destructione sensus. et illa que est
cum sensu est incolumior. Curatio. Si fuerit cum ei
frigus vehemens cum mala aut absque mala sedeat
in aquis calidis in quibus decocte sunt savina et
costus et mora cipressi et spica. et aliquid signanti
Et si indiget fortius illo clistrizetur cum medi
cina nominata et administretur super ipsum ea que sunt
sicut oleum costini. et silia. Et si fuerit mala siccitas
humiditatem in qua fit caliditas aliqua et sanatur perve
cum fac sedere ipsum in aquis stipticis fortibus decli
nibus ad frigus. et preunge cum eis calefacientia
in eis. Et si ex tumauis illic tensionem tunc ad
ministrentur mollificantia lenia ex oleis et adipibus et
et aliis. Et in fine ipsius oportet ut administrentur super
et in eventa in quibus est fortitudo et resolutio ad ex
siccationem deviter sicut est aqua salsa et aqua salata
et collaginatio. Et adde ea que dicitur in capitulo qui
est post istud de egressione ani. Egressio ani. Rectum

Quamque fit propter velementiam mollificationis lacerti
constringentis anum conveniens ipsum ad poste
riora. Et quia fit propter apparatum dicenda. Et cura
quidem recedentis est facilior curatione apostematis quando
non redit. Et cura utriusque nota est. Et
rectianus quod est ut non curet ante curationem quod
curatur alius et reducatur et stringatur. Quod si non
reducitur administrentur mollificantia. Et oportet ut di
camus medicinas stringentes anum constripantes ipsum non
plurimum necessaria sunt sicut ea que sunt hic. Non cum admi
strantur et reducitur ante per eas et si fuerit reducabilis
restringatur iuvatur. Et ex eis itaque sunt sicut aqua
in quibus sedeant et in quibus fit embrocatio in quibus de
cocte sunt medicine stiptice et consimiliter ut sit aqua nimis
stiptica. Et de illis est ut sumatur rosa solatrum
et lentes et sumach et decoquatur in aqua et admi
nistretur. Et ista invatur cum sic illic apparata. Et
ex eis sunt pulveres de quibus cum non est caliditas
vehemens est ut sumatur cortices arborum allorum
ʒ. viij. mirre cipressi. ponderis ʒ. ij. ceruse ʒ. i. inde
fiat pulvis cum vino stiptico et abluatur cum eo et as
spergatur istud super illud. Et item nucis cipressi thuris
in draconis sanguinis antorum ana ponderis ʒ. ij. Et item scorie
plumbi et sumach antorum ana ʒ. iiij. mirre ʒ. v.
seminis ro. ʒ. iiij. mirre ʒ. i. Et item cum melle et
oleo ro. crudo sumatur alumen et sumach et galle et
antimonium et cerusa plumbi pulverizatur super ipsum
et reducitur si reducabilis est et restringitur. Quod si

anus non redonetur et non redit propter apostema magnum
tunc melius est ut regatur apostema et mollificetur per
sessionem in aqua calida in qua decocta sunt mollifi-
cantia apostema et sedantia dolorem. Deinde que dicta
sunt in capitulo suo. Et iungatur post illud cum oleo ane-
ti et oleo camomille. Cum silentium fit et redit tunc
curetur cum eis que dicta sunt. Et ex eis que conferunt
in hac hora sunt sedantia dolorem predicta et que
ancillantur predictis in quo sunt lenientes. De fistulis
ani. c.

Quandoque generantur fistule ani ultimis et cum
apostemate eius. Et quia generantur ab emorroydibus
corruptis. Et de fistulis ani quedam sunt non penetran-
tes et sunt leviores, et quedam sunt penetrantes
et sunt deteriores. Et ille que sunt prime convenienti
et invicem sunt leviores, quoniam si penetrant non adve-
niunt lacerto suo nocumentum vel parti eius. Et in reliquo
eius est opus extenuatione. Elongate autem comprimun-
tur et est cum inaduritur lacertus retentivus totus aut
plurimum eius et destruitur tota retentio et provocat
ad egressionem stercoris involuntarie. Et quia sunt conti-
nue cum tempore nimis et est in eis timor. Et scitur differentia inter
penetrantes et non penetrantes per intromissionem
tente in fistulam et digiti in ano quod sentit ultimum
stantis caudis tente que sentiuntur penetrantes et non pe-
netrantes. Et penetrantes quidem significat exitus stercoris
vel exitus et ventositatis et cum expressio advenit lacerto
toto aut parti eius. Regimen autem quod quidam priorum
antiquorum dixerunt et invenitur in ipsum postmodum
et id est ut intromittatur digitus in ano et tenta
in fistulam et paretur in fundo ut stringat anum
et attrahat ipsum ad superiora et sentiat illud quod strin-
gitur et illud quod egreditur de lacerto et quanta sit longitudo
eius que est in longitudine corporis an sit parva an
sit plurima. Et penetrantes que habent orificium unum
et quedam habent orificia plurima. Curatio. Et pene-
trantibus si non fuerit nocumentum cursus plurimus et fe-
toris superfluus non erit malum dimittere eas. Et si
fuerint nocentes apponatur super eas cum algurab
et quod perducit cursum eius. Et ex medicinis fistularum est
si rectificantur eas aut mutant corruptionem
eorum erit bonum. Et si non administratur medicina acuta quod
consumat et appareat de fistula et callo mortua et
appareat caro sana. Et quandoque succurritur vitus cum
supponatur oleum etc. Deinde curatur vulnus cum medicamine
et cum manu incarnativo et propter manum attacta ipsum
et sanatur cum eo. Et cum si fuerit fistula et non curetur ad-
huc cum eis que inaduritur cum callositate sua, sed cum stil-
late et in spatio exeunt que ipsas incarnant et nigri-
tatem penetrantium autem est curatio compressio et conside-
retur in compressione illud quod diximus et ex compressione eius
est ut comprimatur cum pilis formatis ut licinium quod
sit subtile aut cera formata ut licinium cum quo
restringitur et diminuitur. Et quia provocat ad dolorem
vehementer et timetur quod accidat spasmus aut aliquid
accidens malum, aut feriat abea filum et curetur cum
eis que sedant. Deinde curetur cum consolidativis cum eo. Pruritus
ani.

Quandoque fit propter vermes parvos generatos in eo. Et
quandoque fit propter humores per salsos collectos in
orificiis ipsius. Et quandoque fit propter ulcera saniosa in ipso.
Curatio. Factus quidem a vermibus curatur cura-
tione vermium. Sed factus ab ulceribus curetur cura-
tione ulcerum. Et factus ab humoribus retentis in ea si
fuerint venientes de super curatio est rectificatio ciborum
et eius humoris. Et si fuerint retenti illic est eius cum
collirio fortis nature in eis que mundificant in-
testinum rectum et curetur cum suppositoriis separatis
et suppositoriis stipticis facientibus et cum aceto
... est ei valde et si ventose fit ... Ulcera pruritus ani.

Quandoque currunt cum exsiccativis. Sed
quandoque fortibus predictis incipit excoriatio et quando-
que fit dolor vehemens valde in sensu loci doloris. Et
confert eis maratum ingentum et de viride eris
et ponatur in lana super caput tente. Fen xviij. de
dispositionibus renum. Et est tractatus duo. Tractatus
primus de universalibus in dictorum renum et de

[...]rum. Anothomia renum rubrica.
[...]eata sunt renes ut sit instrumentum mun-
[...]ans sanguinem ex aquositate super-
[...]flua, qua indiget propter necessitatem fa-
[...]cientem necessariam eam. Et illa quidem
[...]sitas destruitur cum digestio est
[...] sanguis et spatiis et penetrat corpus. Et cum iam scivi-
mus istam. Et propter quod aquositas hec plurima fuit, fuit
necessarium ut creatum esset membrum mundificans ipsum attra-
hens ad se aut membrum magnum aut duo membra
scilicet ex quo si esset magnum unum coartaret et componeret
membra levia. Unum ergo creata sunt duo in mundificatione
eorum est iuvamentum magnum quod notum est in reliquis
membrorum parvum et duarum dictionum et dictionum plurium
una scilicet cum nocumentum accidit uni eorum stet sed cum
propter compositionem aut cum plurimo eius et stabilitatem est
ad multiplicationem formam eorum et ad firmitatem eorum
solidam propter iuvamenta quorum unum est cum ut oc-
currat multitudini cum parvo spatio. Et secundum est ut sit pro-
hibitum ab attrahendo non subtile aut exsiccando
ipsum. Et tertium est ut sint fortes sic non velociter
patiantur ab eo in omni hora ex aquositate acuta
cum associantur humores acuti in pluribus horis. Quartum
sunt ita ut alleviatur penetratio in meatibus eorum
et dilatatio est latus eorum propter illud quod compositum est
illic de universis. Et positus est ren dexter superior sinis-
tro ut sit locus eius situm epatis propinquior et ma-
gis attrahat ab ipso quantum possibile est ita ut fortasse
se tangat ipsum vel tangat additamentum quod se-
quitur ipsum. Et positus est sinister descendens quoniam com-
pressio alae sinistro a splene. Et ideo quod attrahat
ex aquositate non ex furtur quod habet vel attrahat
ad propinquius ipsius et ad longinquius suo. Et ipsi
quidem sunt cum duobus additamentis in concavitate
et ipsorum et in gibbositate eorum. Et posita in exteriore parte
cum quo eorum concavitatis aqua attrahitur ad ipsum aquo-
sitas ex superiore quod advenit ei et ipsa vadit de-
inde attrahitur ab ipsa in exteriore parte eius ad vesicam
et in latere quod separatus ab eo paulatim purgatur mun-
dificatur id quod advenit illi aquositati de sanguine
superfluitate purificationem meliorem et magis ul-
tima quam possibile est quod invenitur ab eo quod de ipso pu-
rificatum est et expellit superfluitatem aquositatis.
Cum non pervenit ad renes existens in ultima clarifica-
tionis et separationis vel pervenit ad eos existente
in ipsa sanguinitate. Sicut quod est qui ipsa sit lavatura
carnis ablutione ultima. Et similiter qui debilitan-
tur et renes non purificant quod egreditur aquosi-
tas sociata sanguinitate. Et similiter cum epar est
debile et non discernit aquositatem a sanguinitate
separatione qua oportet et quantitatem qua oportet et regi-
one qua oportet tunc penetrat cum aquositate sanguinita-
tis plus quod natura sit penetrare propter quod superfluit
illud quod associatur de sanguinitate ... quod indi-
gent renes in nutrimento suo et est illud quod egreditur
ex illa in via lotium et sic lotium quod egreditur cum
renes debiles sunt in nutriendo se et renibus quidem
advenit nervus parvus ex quo cavitant parvum medii eorum
et advenit eis vena ex latere epatis et adve-
nit eis arteria quantitatem habens ex arteria que adve-
nit epati. De egritudinibus renum rubrica.

Accidunt eis egritudines compositionis et accidit eis egritudo
compositionis in parvitate quantitatis et magnitudine
eius et ex oppilatione cuius summa est lapis. Et
egritudines solutionis continuitatis sicut ulcera et corro-
sio et abscisio carnium venarum et apertio earum et totum
illud accidit in illis meatibus oppilatio ex sanie aut
humore. Et talia autem lapis convenit cum renum in ...
et cum multiplicantur egritudines in renibus debilitantur
adeo donec perveniant ad ydropisim sive renes
sint calidi sive frigidi. Et quandoque videris hunc dolores re-
num nige ... tunc scias
quod illud addit in doloribus eorum propter id quod attrahunt
de materiis calidis. Et quandoque generant lapidem et resolutum
est eorum egritudines per urinam grossam residentem et mul-

tate. quidem facit in renibus scissuram lu…
et caliditatem in renibus. signa quibus …
Significat ex urina in quantitate et …
statu sua et colore suo. et ex e…
et ex dispositione sitis et ex dispositione …
et ex dispositione dorsi et doloribus e…
crurium. et ex ipso dolore et extractione. et ex eo quod
convenit et quod non convenit. Et egritudinibus quidem renum asso-
ciatur paucitas urine et distinguuntur egritudines epatis
que eis assimilantur quia appetitus omnis non est perditus
et ille qui mingit urinam quia multotiens ad mingendum
multotiens surgit in renibus est egritudo. et similiter est in eo qui
habet sedimentum carnosum et capillosum et hujusmodi. De de-
Debilitas renum fit causa quod bilitate renum.
omnis alterius cujus debilior est illa que est confirmata
Et quandoque fit propter extenuationem. et quandoque fit propter dilata-
tionem meatuum et earum apertionem et mollitiem quam
eorum acquisiverunt etc. et est debilitas ipsa eis am-
bobus. et est illa cum cujus deficiunt in colanda aquositate
ab eo quod ei associatur usque ad renes. et quandoque sunt ve-
ne incolumes. et quandoque non sunt. et cum illis est multitu-
do coitus et administrationis stupefactivorum et multitu-
urine et fluxus sequens et ipsorum equitatio absque
gradatione et consuetudine et propter laborem advenien-
tem renibus et propter percussionem. et hujus quidem generis est
assellacio plurima et incessio precipue pedibus Signa
illa que est cum consumptione et que est cum extenuatione. et
cum illa que est propter dilatationem meatuum et mollitie-
em carnis eorum non est dolor nisi quandoque. et minoratur cum
ea appetitus cibi. et est urina cum digestione et advenit
ad venas secundum plurimum aquosa. Cum autem cibus pervene-
rit secundum plurimum fit exitus sanguinis et humiditatum
crossarum cum urina et est plurimum urine ejus sicut lotura
carnis grossa cum ipse minxerit cum eo quod adipis cucurrit
et non discernitur grossitudo alicujus. et accidit multotiens ut
residcat sanguinitas et appareat res similis spume
magis et hoc est quando vene sunt incolumes cum non non
sunt incolumes non discernitur aliquid quod remanet
cum dispositione sua propter debilitatem digestionis. Et commu-
niter quidem debilitatem renum quocumque modo sit et
extenuationem renum paucitas urine et defectus in co-
ytu et debilitas visus et dolor capitis. Curatio ejus
que est ex consumptione est cura consumptionis in permutatione sim-
plici cum ratione materiei venarum. oportet ut prohibitio causis
dilatandi et conglutinandi et confortandi et prohi-
bitionem plurimam et dimissio coytus et motus
et odium balneationis plurime et declinare ad qui-
etem et tranquillitatem et ab horrere diuretica. Congl-
utinatio non fit cum conglutinativis stipticis factis
ex cibis quibus sunt sumach. et dactilis sicce. et gallia
et citonia et cibo facto ex granatis cum intestinis
passularum et cum adipe caprarum. Et eis que sugunt
ex congelatis factis ex eis que sunt sicut genera gum-
morum et succi acetosi et murci. et aceti boni cum
coriandro et ea que sunt similia eis. Et ex potionibus
nimium passum ponticum. Et ex medicinis sicut sunt
succi stiptici permixti cum bolo armeno cum gummi
et emplastra facta ex sumach et cum sab. et citonis. et
rosis. et eis que currunt cursu eorum et unguenta
predicta ad debilitatem epatis et stomachi. Confortativa
autem sunt sicut cibi et dicta et confectiones dicte
in pinguitudine in capitulo extenuationis. et oportet ut addatur
in eis stiptica. et ponatur in clisteribus predictis sicut
dactili sicci et citonii et citonia et administretur in
eis lac camelinum et opium. nam ipsa confortant renes
et aggregant eos et consolidant. Et lacti quidem omni-
no non est comparatio in egritudinibus renum propter debilitatem
et precipue cum eo admiscetur quod est sicut bolus armenus
et comedere renes cum reliquis cibis et primis cum
cum eis prohibentia est multum juvamentum. Ventosi-
Generatur in renibus ventositas tas renum.
grossa extendens eos et significat quod est ventosi-
tas dolor et tensio absque gravedine. et non sunt signa lapi-
dis et fit in eis murmur quedam que minoratur cum est va-
cuitas secundum bonam digestionem. Curatio Oportet ut absti-

neat a cibis inflativis et bibat diureticam resolven-
tia ventositates sicut semina et semen nitre et fogdi
in aqua mellis aut in julep secundum dispositionem. et empla-
stretur cum eis que sunt sicut dyaciminum et cata-
menti et aneti et ruta sicca et vaporetur cum eis
et injiciatur cum costino et sabatino et similibus. De
Fit ex apostemate aut ex ventositate renum. Et
te aut lapide aut debilitate et cura eius.
Quidem secuntur dolores eorum debilitas digestionis
et casus appetitus et nausea. et cum quidem sanus
est signa dolorum predictorum et curationes earum. Cum
dolor fit vehemens tunc super est tibi uti eis que sunt
sicut filonium et tiri stelle et que transmittunt illos
procedunt tam diu donec sedetur dolor. Deinde autem
cum viros et tale vehementer confert ei qui decoqui-
tur in eis melle leniente et sedante doloris secundum
quod diximus in capitulo et oportet ut incipiat in administra-
tione seminum qui non inveniet exacerbationem in eis
in curatione renum et vesice precipue quando ulcera
renum veniunt cum dolore et timorosum propter id quod
accidit et descendit. et studium in eius mitigatione dolo-
ris absque eo est magis necessarium. Sit ergo cum inceptus
aqua tepida et sedatione absque longitudine in ad-
ministratione perducente ad stuporem et
Explicit est tractatus primus de renibus et egritudinibus
eorum fen. xviij. li. canonis. Tractatus secundus de apostematibus
renum et solutione continuitatis eorum. De apostematibus
Apostemata calida calidis in renibus et dubellati in
in renibus diversificantur in modo. Quedam eis.
enim eorum fiunt ex sanguine cruento. Et quedam
ipsorum fiunt ex sanguine coleris colericorum et diversificantur
cum suorum locorum. Fiunt enim quedam ipsorum in corpore
renis. et quedam ipsorum reducuntur ad latus concavitatis
et quedam ipsorum ad latus panniculi velantis eos
Et etiam quedam eorum tendunt ad partem meatus emun-
ctorii. et quedam ipsorum declinant ad partem dorsi.
et quedam ad partem meatus que est ad superiora. et
iterum quandoque fiunt in uno quoque duorum renum. et quandoque
sunt in rene uno. Et rursus quandoque fiunt collec-
tionem. Et quando collectionem faciunt aut rumpuntur aut
rumpuntur. rumpuntur ad partem vesice. et est melius
omnibus ad intestina expulsione facta. sicut ab eis
ad intestina sicut expellitur materia pleuresis in os
sicut latus ad illud quod apparet de corpore. Et quandoque fit
secundum sententiam reductione ad epar. deinde ad mesaraicam
deinde ad intestina. Et expulsio que fit ad intestina
qualitercumque sit est mala valde. aut expellitur ad
spatium continentis et loca vacua et indiget per-
forationem reducere illud. aut non rumpuntur. et
remanet in eis. et hoc curatur cum apertione et omnia
quidem renum apostemata velocia sunt ad hoc ut in la-
pidem convertantur. et quando non cum ipsa sunt cum lapidis
et cum apostema calidum est in rene. et illud non fit vacuum
a febre. deinde accidit ut commixtio vomitus tunc illud
fit cum commoditatis vel lesionis magnitudine apostematis
et est mortale. et precipue quando accidit significatio mala
naturalis id est propter communicationem malam. quod si accidit si-
gnificatio bona tunc expectatur ruptura a salu-
te et forte cum egreditur in hiis de pinguedine renis
aliquod. et forte cum egreditur sicut pilus rubeus in
longitudine unius palmi et plus. et causa quidem
apostematis renum sunt repletio in toto corpore aut in mem-
bris continentibus eis. aut propter permixtionem sanguinis
aut qualitate eius. aut ex corrosione lapidis aut
retentione urine apud renes extendente et alia
repletio. utique apostemata renes et apostematibus quidem ca-
lidis in renibus velociter advenit reductio. et tunc
apparent signa in ductionis. et facit quandoque saniem apo-
stema secundum hilaris in medio. signa. Signum apo-
stematis calidi in renibus est febris non separabilis que habet
remissiones et commotiones inordinatas quam sim-
principio quartane et pulsus non habet in ordinatione
in receptione ordinis eius quia habet in receptione
reliquarum febrium. et febris eius est cum frigore extremitatum
precipue manuum et pedum et fit illic principio commis

eius inflationem et sensibilitas exterioris et gravitatis apparet in renibus semper et nocumentum ab omnibus diureticis acutis et salsis et acetosis cum inflatione propter inanitionem et dolor qui commovetur et sedatur et propterea si fuerit dubellati et dolor qui magis quietus est cum fit apostema in corpore renis. Cum autem est apud primam lumbi et apud suspensorium magnificatur dolor et fit fortis et pluribus erectionem et tussim et strictionem et debilitatem spirationis eius in quo non est confirmatum super lectum suum. Et quando res resupinatur est dolor levior quia fit cum iacet super ventrem et propter quod suspendit renem et est eius separatio levior ipsi. Et quandoque fit fortis febris huius egritudinis propter magnitudinem apostematis et pervenit ad commixtionem sensus propter vicinitatem velaminis et ad nocumentum cerebri propter vicinitatem stomachi ad ipsum. Et quando continuatur dolor fit frigus et acutus et retinetur venter propter quod coartat intestina. Urina non est alba deinde fit citrina ignea non permixta deinde fit rubea. Et quando aqua perseverat alba indicat duritiem futuram cum conversionem ad dubellati. Et adultimum quando urina in hac egritudine est viscosa alba et perseverat secundum hoc est significatio mala. Et quando rubet aqua et residet in ea sedimen laudabile tunc ordo it apostema maturationem in primis diebus remanet urina clara tenuis tunc apostema est in via faciendi congellationem cum urina in duratione. Et scias quod apostema est in corpore renis cum pre panniculum quod ad me diximus in eis que precesserunt. Et scias quod apostema est in rene dextro cum sinistro quando iacetur super oppositum et si extenditur ad pectus nescitur tunc apostema est in sinistro. Et si sunt signa similia omnia tunc et apostema est in ambobus simul. Cumque apostema fit dubellata magnificatur gravitas valde et sentitur gravitas que super gravantiam invenitur et accidit inflatio in locis vacuis et accessio fuit fortior et sentitur putrefactura vehementer invenitur. Cum apostema quidem est in sinistro tunc sentitur super inguina duo et magnificatur dolor in lateribus dorsi in toto illo et quando maturatur alleviatur febris et augmentatur tunc orripilatio et in capsula urina cum multiplicatur in ea sedimen bonum et quando rumpitur apostema removetur febris et rigor omnino et si sanies est alba levis non fetida et egreditur cum urina tunc adeo bonum est quod melius esse non potest. Et similiter si est sanies et pus album quod est diversum ab eius quod est de renibus secundum diversitatem suam. Cura. Inanitio curationis est ab scissio cum phlebotomia ex basilica si sanguis est multus. Et quando est necessarium ut sequatur in faciendo phlebotomiam ex eius natura vollias. Et si non apparuerit vena illa tunc fiat ex saphena et per solutionem ventris et si fuerint illic cum sanie humores acuti galli cum clisteribus lenibus factis ex mucilaginibus que cum possibile est et illud quod melius solvit est aqua casei et clisteris fistule. Et in aqua quidem casei est declinatio materie ad intestina et ablutio et abstersio et infrigidatio et maturatio et rectificatio in ulceribus. Et in clisteris est solo et et maturatio cum facilitate. Et aqua zuccari et melius plurimum commestionis est hordeis. Et si possibile est ut humor tempere et solutione educatur post est melius. Et oportet ne solo sit fortis laboriosa et magnificet nocumentum propter humorem plurimum effusum ad intestina a renibus. Et aqua quidem ordei est ex eis quibus est adherendum in ea. Et oportet ut nullo modo dimittatur et non des in potu seia et pillulas que ex eis fiunt et propterea corpore non mundificato humores cum effunduntur tunc ad renes donec cum mundificatur maturatio provocetur et propter illud oportet ut prohibeas potum aque quantum possibile est. Si in hora sitis huius temporis fit secundum modum aliquem cursus ad mundificandum. Nam et si aqua sit conveniens propterea quod infrigidat et humectat apostemati causa tantum cum est calidum quod impellit provocationem et coartat vias eos ea que sunt effusa ad latus partis huius apostematis ad confluxum venae suae motum tunc nocumentum eius est super ipsius inanitionem cum qualitatis suae. Et cum hoc associantur cum ea ipsa humores ad renes quorum descensus ad eos fit facilis per congregationem aque. Quod si necessaria fuerit tunc oportet ut in potu detur aqua dulcis clara frigida que suggendo potetur vel aliquo suctur. Et oportet ne ita sit frigida quod prohibeat maturationem et abstineat acetum et dulcibus. Aqua non calida nocet eis. Et similiter oportet acetum calidum quod fortis fiat caliditatis et propterea aqua plurima non evacuatur quando laborare facit renes in cessu suo et motu et non est in ulceribus et apostematibus aliquid congruum sicut quies. Et balnea quidem non conveniunt eis nisi post declinationem apostematis cum calore. Et oportet ut administrentur in primis ex eis que bibuntur et epithimatibus et clisteribus et aliis in quibus est in maturatione. Deinde admisceantur eis de eis que sunt abstersiva et mollificativa et maturativa. Et oportet ut administrentur de abstersivis et mollificativis ea in quibus non existit mordicatio. Si non necessaria sunt fortiora medicationem huius causa propter magnitudinem apostematis tunc necessarium est quod in eis iuvat quod mordicationem non habet. Et similiter si est illic humor viscosus evacuetur. Et oportet ut frangatur cum cibis qui sunt de genere sorbitionum convenientibus renibus et apostematibus. Unitum de summa eorum sint qui mordicationem non habent quando ipsi eis iuvantur. Et oportet ut cognoscatur dispositio humoris in subtilitate et grossitudine in substantia. An sint de genere corrupti cum sanie cum humoris aliquis. Et in sua summa an sit multus simul paucus ita ut opponatur cum qualitate medicine quam quantitate eius. Et dum potes curare cum eo quod est minoris acuitatis non intendas ad illud quod est acutius. Cumque apostema integre maturatur cum confractio est sub ruina tunc in potu dentur diuretica sicut seia et pilule eorum et aqua ordei et similibus. Et cum illud non dentur in potu diuretica sicut seia et propterea que sunt humores corporis mali. Et quando fiat accidens summe illa gravitatem sed non cures nisi quando potueris illa ipsa removere. Postea quibus fit curatio in rectificatione apostematis et in solutione huius mali sunt clisteria et potiones. Clisteria enim sunt magis prevenientia ad ipsa cum fixione virtutis sue. Et cum hoc ipsa non faciunt descendere ad descendere desiccantia sicut descendere faciunt ea que bibuntur et propterea solutiva. Et oportet ut sit clistere leve predictum in eo post colum. Et ut sit clistere facile non coartans ne orribilem faciens lesionem et noceat. Et clisteris fistule quidem est ex eis congrua in curationibus renum. Nam cum ipsis ponuntur in clisteribus et eis que bibuntur evacuatur. Et sine labore associatur. Et cum scias quod curatio est mundificanda et apostema est purum tunc forte sufficit et dare in potu aquam mellis aut aquam zuccari plurime commestionis. Nam abstersio ambarum et earum inmersio et subtiliatio forte resolvet ipsum sine mordicatione. Et ex remediis in principio sunt aqua ordei cum oleo rosarum et sucus solatri et sucus frigidorum et emplastra cum subtiliantibus. Et fumus in potu mucilaginem psillii et forte datur in potu lac. Et si est in fluxu oportet ut sit lac secundum quod nativum et propter id administrantur clisteria ex altea et malva et semine lini cum aqua frigidorum et oleo rosarum. Et oportet ut administres emplastra ex farina ordei et sit cum ea mole et fabe et in fine eius diminue frigida et adde fenugreci et camomillam et silla et sit oleum sisaminum et oleum de cantamo et emplastretur desuper cum eo quod est maturativum et vehementer cum eius calefactionis. Et ex eo est ut emplastretur cum panno laneo infuso in oleis calefactis et in illis in quibus est virtus aneti et altee et similia et emplastra ex farina tritici et aqua mellis decoctis et foliis fenugreci et caulis et aneto et radice lilii et altee et camomilla que apparata sunt lenitiva. Et forte est necessarium cum doloris ut ponatur in eis ad dissipandum et cortices mandragore sunt convenientes ad illud. Et fit ex apostemate propter lapidem oportet ut regatur regimine illo loci cum eo quod dicemus. Et non est in eius regimine dolo ris cum commovetur et propterea apud vesicam propter magnitudinem lapis in ea et asperitatem excoriationis et quando sedatur cum balneo et cura. Cumque super fluit

mollificat reddit dolor post horam. et embroce fiat
ex camomilla et fiat ex mellilote et altea et fur-
fur sunt iuvativi valde. et si est illic retentio alia
non tunc illud quod retentus est est ex decoctione fiat cum col
lirio cum clisteri non magno quod coartet cum dolorem
faciat vero magis dico ut collirium in lenificatione
ne nec sit lenitatis plurime et dolorem sedet et non
est in administratione dum solvatur quando dolorem faciat et
nocet plus quod descendat fiat de supra. Clistere autem cum
in eo ponitur adipes et unctuosa et conforment eius
mollificationem et confortatur ipsius provocatio fiet
cum solutione lenificationem et frangit dolorem. Et
ex emplastris fortibus in maturatione adubellationis acci-
dentis in renibus sunt ficus elixate cum aqua mellis.
Et si necesse est ut conforte cum mezereon et ireos.
fiat. Et ex potionibus expertis est illud quod fit. seminis
lini pondus aurei .ii. amili aurei .i. et est duo de
ses. et cum compleatur maturatio tunc administrare
diureticam quod dicuntur ex quibus fiat clistere. Et ex
emplastris quidem est emplastrum factum ex camomilla
et pollio et psillio et petrosellio et squinanto et spi-
ca. et oportet ut iuvetur in dispositione doloris et sedatione
seu spem sorum eius sedativis que diximus in lectione.
Et quia est clistere ex malvis factum sedans dolorem
plus quod fuerat de secundo est in quo comprimebat propter quod le-
nit. et si non fuerit in necessarium est ut assiduet alie-
natio sicut cum ventosis positis cum facilitate
in hec chatinum dorsum. deinde fiat vaporatio cum
lana infusa in oleo calido in quo decocte sunt sicut altea
et apium et camomilla post scalpellationem. et em-
plastretur cum eis que sunt sicut semen lini et silia. Et
quia est necessarium tibi ut conforter emplastrum cum eis quod
sunt sicut pollium et olibanum et oleum et cum oleum de
lilio. Et quia est necessarium tibi ut ponas medicamen pene-
trativum ita ut ponas ventosas et scalpelles le-
niter deinde vapores vaporatione predicta. Et for-
tasse necessarium est est ut ponas medicamen penetrativum
ita ut ponas ventosas et scalpelles in potu ebu-
as seia diureticam factum cum parvo calore sicut
et aliquo narcotico sicut amisum cum lilio et opio
et sicut filonium ipsum cum est melius medicamen in hoc loco.
Cura autem apostema adubellationis cum scimus quod necessarium
est ut collectionem faciat quando oportet ut adiuves
cum maturativis quod diximus et ad eas in eis vertere
cum eis que sunt sicut glutem allorum et urtica et
absinthium et ireos et farina lini. et quia poni-
tur in eis ea que sunt sicut radix malve alte. et
mezereo. et fimus columbinus et quia sufficit in ea
decoctio ficuum cum melle. Et oportet ut iuvetur in eis
cibis et potibus eis quod maturant cum fortitudine. Et
administres vaporationes predictas confortatas
cum eis quibus oportet eas conforti. Et in lectione quidem
est cum tarditatis maturationis malitia communis ca-
lidis in frigidis. Cuique equatur maturatio et fit cum
eis que sunt sicut grana lactis ebibita et clistica
ea et in eo in super eis fiunt vina calida pacientis
sicut est aqua calida in qua fiat clisterizatio. tunc non
rumpitur administra rupturam facientia clistica a
cura usque quo perveniat ad illud in quo ponitur ella
et sictiois et allea. et illud quod ex tunc est tege cum
vaporationibus et emplastris de foris. et ad ilia diure-
tica fortia sicut est acorus et semen agni casti. et
eis quidem ut est est apostemate membri pervenit cum cum vir-
tute laboriosa. deinde administra ea que incarnant
de medicinis apostematis ad ulcera renum et ego dicam ea.

Lapis provenit ex causis facientibus apostema flatuum in re[n]ibus e[ve]niunt flatus. **Signa.** sunt gravitas **cum [?]bus**
extensio et migratio in lateribus renum. et non est
illic inflatio. et quia est cum eis mollities in facie
et oculis et in reliquo corpore. et sperma est humidum val-
de et tunc factum cum defectu signorum quod sunt apostemata dicta.
Cura. est cum emplastris calefacientibus et cum diure-
ticis innidificantibus. Et oportet ut ponantur in eos fiducia
plurima in lavacro et folia eius et oleum ipsius et rutam. et
in hiis et administretur clistica. **apostema durum in renibus.**

Quia cum est incipientia et plurimum eius est post egritudinem
acutam. cuius quod cum est in ea causa in lectione con-
venit ad ipsum. cum est lapiditas ex apostemate calido propter
frigus quod convertit ipsum in lapidem cum calorem ignis sicut
et ipsum quod ambo sunt cum in hiis ne perveniat maturi-
tas. maturatio eius est secundum causam tendente ad
equalitatem. **Signa.** Dico quod apostema durum est in renibus
gravedo vehemens cum qua non est dolor de quo sit cu-
randum non in febre propter apostema calidum. post eius quia commove-
tur dolor et de signis duri est paucitas pruritus
et stupor ambarum et stupor anchiarum. et quia stupescunt
ambo crura. unum ipsa duo non evacuantur ad debili-
tatem ac aeris in eis istis membris inferioribus accidit et ex-
tenuatio et urina est sicut aliis paucitas in quantitate propter corrumpi
ambo parum aquositatis attrahunt propter debilitatem
virtutis et debilitatem expulsionis earum ambarum
et est propter dimmutionem digestionis tenuis et cum in hiis est opilatio et
apostema cum prohibet quod turbidum est penetrare et plurimum
eius quod tenue est vero opilatio quia capiatur urina. et
debilitas prohibet digestionem. Et quia pervenit ex ea commo-
tio. et in lectione. perveniat ad ydropisim propter oppilationem
viae aquositatis sanguinis et reductionem eius ad corpus
et propter illud oportet in hiis egritudine ut assidue fiat ei provoca-
tio. **Cura.** Considera medicinas quod sunt in curationibus du-
ritiei epatis et medicinas non ille eedem sunt in curationibus
duritiei renum. Quod si necessaria est flomia propter mitigationem
dierum sanguinis in lectione fiat quod confert ei quia potentie se-
mina in quibus est lenificatio et resolutio sicut semen
alinaui. et semen altee et fenugreci et carcami de
quibus fiat pulveres sicut in eis in eos proiciantur et
misceantur cum eis diuretica secundum necessitatem. et non
sit sic flammatis immediatis quia obiret retineat grossum et
convertatur in lapidem. vero considera urina eius et quod est ignis
scat provocat cum equalitate. et quem stat matura. et
de signis maturitatis est quod incipiatur urina et con-
ferunt ei unctiones et vaporationes et cum eis que
sunt sicut oleum de costo et oleum nardinum et oleum ca-
momillinum. et oleum anetinum. et oleum laurinum. Et
de emplastris sunt emplastra de camomilla et mellilote
et semine lini. Et quia necessaria sunt ea quod sunt sicut bdellium
et armoniacum et serapinum. et adeps ursi. et adeps
leonis et medulla vaccina et cervina et alia de quibus
fiunt emplastra et unguenta et administretur. Et quia
necessarium est ut dissolvantur ea quod sunt sicut bdellium et
armoniacum et sapinum et in decoctione diureticorum.
et silis. camomilla et tribuli et mellilotum et polipodi-
um et detur ex eis in potu. **ulcera renum et vesica.**

Cause ulcerum renum sunt ipsemet reliquorum
ulcerum et sunt ex separatione continuitatis de in-
apertio. et illud quod fit a fixura vene et eruptione eius
et ipsius incisio propter eas notas et fiunt dubellationes que
rumpitur. et fiunt propter lapidem qui egreditur. et quia fiunt
propter humores colericos excoriantes et viscosos ex-
coriationem facientes propter eradicationem suam ex
adherentia sua cum labore et ulcera quidem renum sunt
minoris malitie quam ulcera vesice et quia ulcera me-
atuum non duo emunctoria. et cum in hiis est quod ulcera
membri nervosi difficilioris sunt sanationis quam ulcera
membri carnosi. Et plurimum quando accidunt ulcera in
meatibus propter generationem in collice excoriationem
facientis. aut propter lapidem facientem accidere excoria-
tionem qui fiunt ista ulcera corrosiva. et quia non fiunt
Et in lectione quidem perveniunt ex ulceribus renum fistule
que nullo modo sanantur quamvis sint de illis que ces-
sant actu suo cum mundificatione corporis et curatur
cum est eius replectio. Et illa quidem que est longe mei. non
pervenit magnus timor nec et timetur ex ea dilata-
tio et corrosio illa autem quod est male mei fiat acci-
dere dislocationem et perveniat ad perditionem. et ille cuius
ren dirumpitur moritur. Et in lectione quidem est ad ex-
cipiendum apostematis declive ad exteriora quod incipit ad exteri-
ora. **Signa.** ulcerum renum sunt quod egreditur in urina sa-
nies et partes capillares et frustra rubea carnosa
et quia sentit eas hiis dolorem in locis renum. et quia
accidit eam mictus sanguinis cum dubellationis renum

Et qz do^r ex emdicione lapis et qz sigt ipi p
cussio eueiens aut casus· cu apacone no fit et
sigt ipm assiduatio mictus san^is puri ul pu
lati mictus cui sanguis cum e exeruptoe du
bellati· aut fixum uene de sup posile e ut sit
assiduatus duoby diety aut trib;· Si aut uelo est
plus tuc fit aut p^r apacone; aut p^r ulcus i reniby
aut uesica· ita p longatur et est ille alteracio co
loris aut omissio ur^e tuc no est ulc^s i reniby
aut uesica· et ille mictus san^is debilitate qui
qn^mis illo q de eo puenit oi hora sit pax cu fit
quieta pducat ad hoc ut eueniat signa prima· Et
dna quidem int ulcus renu et uesice· e q ulca re
nu sut cu facilitate vrie· et ulca uesice sut cu
difficultate vrie et corrucio i ulciby renu sut in
hei et corrucio i ulciby uesice albi· cu magni g^s
si sut i uesica ipa aut piu tenues si sut i meatu
by· Et cognoscit e dna ploci doloris na locus
doloris ieis dui^s ficat ex ulciby meatui i me
dio et i meatu ipm post colleconez· Et qz assoc
iatur do^r i ulciby uesice cu est omotio i hora oi
sicut pauientis· et sigatur q dna aiaia eyhe q
do^r i ulciby uesice est difficilior qui est mebr
nuo siz fortis sensus et mictus san^is frequens
quamus de sigt^o mby sit uetus; uel cu e i uesica
miorie q renas et miorus p mixtiois cu vria
et qn^o migut pacientes ulca renu et uesice san
guinez post mictu sanei tuc sigt in corrosio
i sigtur· quia difficultas ulcm i renby et malig
tas eor p pauuntatur tempois rectificaciois et
logitudie; tepois et mltitudie; fecis et colorez
malu uirez; ireo q migut uehementia fetoris·
Cura· Pmo q neces est itendenda i curacone ul
cer renu et uesice est equacio huor et declina
cio eor ab amaritudie et vauracitate ad dulce
dine ut no fuciant puerit iuln^o p^r uln^o· et di
missiones acu et amari et salsi et acetosi et
mioracio potus aque et miorer nertitas migo
di et miorer motus renu abeo q pueit ad
eos et eor insio p^s. Cano no curacois ulcm
est quies· Et exeis que equat huores sut flo
mia si e ne^ca cu solo sbtil et tenuis sine labore
penitus et sine solone huor acutor sbito una
uice hoc ei expellit a corpe expulsione sbtilez
cu declinacone ad ptez q alia est ad ptez renuz
et dui no ad ministrus solutuu colez e melius usqz
ad necessitatez· Et melius quide est ut equas uias
et eoucus illam post illo uoitu· Voitus namqz me
lius est quo renu ulca sanatur p^r q mundificat
et euat et p^s hoc q attrahit huores a ptis
renu· Et qz e usus uoitus sufficiens ad illud
excusatus ab alio· et melius quidez e ut puocetis
pus cu seiby deni pruuicus ad uoitu;· et oz ut
uoitus fiat sup cibu cu eo q facile efficiat
sicut melo· et semi eius· et p^r cu vino dulci et cu
eo q est sicut syr^o acetosus cu aqua calida· et oz
ut no fiat omnio uehemens cu labore· Et exeis
quide que tepant huores e sumere aqua meloisis
iwinam et uua· et alkekengi et siliby et p^r dein
dieby quas te oz osidare est ut cu do^r fit fortis
curat do^r pus deni ulceris· et cu ulcus est recens
quece nip^r apa est eius curacio facilior et forta
sse sufficiunt pill^e de anulo cu syr^o suo· Cu aut
e nouu fit tro fit difficil^s· Et oz ut p^r eos admi
nistrat cu fit iro fit difficil^s· Et oz ut p^r eos admu
dificandu et ilem quide cu diureticis lenibus
sicut e seme alkekengi et altee usq; ad tepacez
fen^r· Et i malo quide et maligno cu eis q sut sic
capill^o uenus l; sit tepatio et farina hybi· et est
necesse ut aggres inter p^{ro}tracone; et emplacionez
cu egde e maligna· Et forasse oferut i ea ysop
et iuta et silia· Si aut mudificatur tuc sis occupare
i sigillacone ut no eueniat corrosio· et oz ut qea
ad hereant et no lauerent qnu eis pole est· V^o oz
ut sint oteria de egaas fricacoe exinuteni· et p
euone quia fuerit extrau uapore e sicca ita ut ii co

cedas eis i cessione et alia et p^r cu assueti fu
erut exercicio deni cu sanatur gradatim exercicio ueni
atur leui usqz quo redeat ad osuetudiez i moti
bus· **U**n cura no ipmus ulcus oz i p^{mis} ut dim
ittat exercicio· Exercicio namqz est istis nocuus ua
lde et p mltitudiez motus et exercicij et sufficiat
fricacio qm ipa est iuuatiua et attractiua san^is
ad corp^s· ipor no regimi cu me^is oz ut sit eiu;
exsiccatis absersiuus sine mordicacone· q d^c
simulcus no fuit cu illa malicia sufficier i^o q e
tepatu i absersione exsiccet· et si e malignu
e necesse; illud q fortius mudificat et lauat sor
dez et q est uehemencioris exsiccacois ut phile
at sordes et p^r i^o q est uehemencioris sup ficatis
et phibicois ut phibeas effusione huor malo
ru;· et cu mudificatur et exsiccatur et aduenit ab eo
marie e sanatio· Et oz ut omisceas cu me^is ul
cer oiby glutinacionez facientia sut sic amidu et
dragagantu et gumi fco· na glutinacio e exeis
q ponit ulcm minuta ab excoriacoe eor et p tuc
aut sup eo et que de eis e uetuosa sic lacta fiunt
carnes mebri· Et i^o quidez exeatis ipsm nuti spi
siu et annexu sparacoi et ad sigillandu· Et oz iem
ut misceatur cu eis diureticis et me^a sbtiliatiue
ut faciat pueitie ad ipa me^ae rectificantes et
sigillantes l; in se ipis noceat et commoueat· et
qn necesse e ut cu eis administrat narcotica a ex
hybis sic squinati cu albu et mandragora et opiu;
et iusquiamu nigru· et i^o p^r sedacoez do^ris et ex
siccacoez et repaussione· Cuqz scis q ulciby est
sordes tuc da i potu absersiuu i quo e fortitudo p
uocacois sicut est aqua· ziuci· et aqua mell^s cu;
quiby da; seiby donec puacet et lauet· Deni osequi
e adhibe exsiccatiua· et medicie ebibite quibus
curatur q no est malignu ualde de ulciby renu
sut sicut semi altee et seme almazij et iradices c
or cu aqua mellis et semi alkekengi· et aqua iuue
uulpis p^r motane· Et iem semi cucumis et
boli armeni cu mileby capilli uenis cu aqua
mellis et iradices liquiricie i est exsiccatio et mun
dificacio et glutinacio· et iem semi lini et draga
ganti ana· pe· 1· pollipody pces· ii· cu aqua mellis.
Et iem gna pim et semi caroli sumantur de qbus
pulus quantu palma plena e sumat· Et iem
de seie p^r ius torefci oriti siuat 3· v· et semi· cu
aqua i qua bullita sit squinatu et radix liqz· Et
fortius eis q diximus est petroselinu aut cumin
cu vino odorifero· et suoluat bolo armeno· una
et sumendo i potu bdellij dissoluti cu gumi albo
ti· et terre sigillate· ptes· e· et sit dosis pueienis ad
aut· 1· i uino dulci· Et iem farina hybi e fortis
mudificacois et exsiccacois sola· Cuqz cu eo ag
giue q est sicut terre sigillate· et sucus hybe yrci
ne ompleatur iuuamentu eius et e forte cu quo
fiat hec opo et silia· Copoita aut sut sicut illo
q fit ex semie cucumis excorticati gna· xxx·
et granis pim· xij· et ex gnis amigd^s· v· nuc· et
exeadez q sit equale podus hor· et bibat i uem
exeadem q sit equale podus hor· et bibat i uem
... Et si callitas e uehemens loco gnor pini po
nat gna caroli· Et iem de gnis pim· xx· gna
a de gnis cucumis· xi· gna· pollipody· 3· 1· et s·
bibat cu libr· 1· et s· aque i qua bullite sut spice
et seis apij· amborum an· 3· viij· usq; quo redeat
ad quartam· Et iem terre sigillate et san^is draconis
et cassie· a seis meloins· et seis apij· et seis cucu
m(er)is· et seis cucurbite et succi liquicie· et lacte· et
nucis· et seis nucis aristologie et amigdal· pini magne· et p^r ueri
aristologie et amigdal· pini magne· et p^r uero
a seis usqui· ptes· e· i potu dentur· s; q exigit
i^o q est p ceo cu rob· Et iem de gnis pim· xxx·
nuc· amigd^s· excorticate· xx· dactilor carnosor
gna· xv· fructus cappar· aur· e· cucu aur· i·
oficiatur cu rob et administret· Cuqz do^r fit fo
rcior oz ut cauto ne iteris sepacio fiat et curet cu
huius moi medicie· R^e· seis iusqiami albi· 3· 1· et
seis cpn k(ar)atre· i· seis lactuce· seis caroli.

amborum an. z. i. ipsum enim sedat dolorem in dis
positione. Et quando dolor est prauus sedat ipsum in
potus lactis loco aque. et potare syr. violarum.
Et de fortibus sunt diacalamenti. et tiriaca alkekengi.
Et tiriaca asclipiadis. et tiriaca diascoridis. et
suffuf iugi. Et aristologia et ingrinze alkeken-
gi in motanes. et suffuf carnediorum est fortior ut
ide. Et in clisteri. conferunt clisteria distincta secundum
semitam incarnationis. Et quia ad mixturas em
plastra huius generis ponendo super dorsum. et apud stric
turam medii et loca natiua sicut illud quod fit de
farina lini decocta cum uino et melle. Et itum
quod fit de rosis siccis et lentibus et milio. et gumma
mirti. et emplastrum cum eo quidem pluribus putrefactio
nem dilatatam. et deutholibus sunt oleum de alkanna
et oleum arboris mastice. et oleum de citoniis cum
quibus quandoque miscetur aliquid quod est sicut storax
Et quia est necessarium quod est sicut adeps anatis ad leni
ficandum. fistule uero curationem non habent nisi exsic
cationem et prohibitionem ad replectionem secundum qualitatem
et quantitatem. et hic sufficiat curatione eius quod non est ma
ligna. Maligna uero oportet ut curetur cum hoc et cum eis
que sunt fortiora eo. sicut sunt emplastra et potiones
prohibentia putrefactionem sicut est supra ostensum cum
absterssione in quibus non est mordicatio et mundifi
catio. Oportet ut sit cibus sicut boni chimi ex carnibus
auium et piscibus aradincha et oleribus boni chimi
sicut sunt atriplices et bliti. Et dum ulcera per
manent magna oportet ut detur assata. et sicut uitel
la ouorum sorbilia et grandia prouocatur ad gulli
nam pinguem et aduri. Et quando lactis conferunt ei
quum ea digerunt. Quod est sicut lac asininum et
lac equinum et lac camelinum conferunt eis quando
lac rectificat malas ulcerum et lauat ea et gluti
nat cum sua retentione. et quod est sicut lac uacci
num et ouinum aggrauat ad illud additionem in confortan
tione membri et caliditate eius. Verumtamen lac asininum
et lac caprinum iuuatiuum est ex parte consumptionis et ablutio
nis. et ex parte penetrationis est iuuatiuum plus quam
illa duo et propter quod nutrit modicum. Et fortasse
est necessarium in eis in quibus sit dispositio eius. et oportet ut mu
ceatur cum lacte eorum et cibus ipsorum quod ipsi sumunt
ex meliori rectificantibus ulcera sicut est dimigratum
super eis ipsorum huius generibus lactis propter mundifica
tionem et amilum et gummi. Et exsiccatiua est. et a do
de duritiis ex sericis facientibus glutinationem
et qui bibit lac comedat post ipsum aliquid donec de
scendat et eius tardat descensio misceat cum
eo aliquid salitum. Et quando ponitur sal melior lac.
quod eius est cum loco aque et cibi simul et cum plus
deficit plus est iuuatiuum lactis camelini propter hoc
quod sigillat et glutinationem facit et confortat. Et
est cum gumma lactis cum sitis adest. Olera autem et
fructus que ei conueniunt sunt melones et citruli et pira
et zarur et granata dulcia et citonia. et de siccis que
bus mitte dum est in siccis sunt amigdale et precipue corre
facte et fistici et auellane et gumma pini et precipue
et alcasbi. et diminuat ficus siccas quoniam mala
sunt abstergentes ea et scalpellantes ipsa. et ex
siccantes ea. et in ipsis laccamimum est occultum
Et oportet ut uitentur omne acetosum fortis acetositatis
et omne acutum et omne salsum et omne quod est re
cedens a dulcedine. **De scabie renum et uesice**

Est de genere ulcerum eorum et causa eius **tiuum. Capitulum.**
secundum plurimum sunt bothor que apparent super eos
ex humoribus coleris et bauracticis de omni ulcerant.
Signa. sunt cum signis ulcerum in exitu eius quod egre
ditur cum commotione et pruritu in loco renum cum
admiscetur punctura. et quandoque magis fit cum ea
dolor. Et illud quod egreditur de ea quod fit in mictu est pa
riculosum. **Cura.** Confert ei eleosa basilice et
si est totum corpus plenum et magis iuuatiuum in dis
positione est eleosa basilice et uentosatio loci renum
et ad ultimum mundificationis semper et precipue cum
uomitu. et confectiones auellanis siles de seibus

cum bolo armenico sanguine draconis equis probi. et
cibus sit qui bonum gignitur. et est boni chimi. sicut
uitelli ouorum. et quod in fine amittatur et utatur cum ac
plastris et bliris et spinachiis. **De lapide re-**
Communicant renes et uesica in ca- **num**
generationis lapidis. Et illud est quod lapis ge
neratur non completur nisi ex materia patiente. et uirtute
agente. Materia uero est humor uiscosus crassus
flatus aut sanie. aut sanguis aggrauatus in aparte
et hic est raro. Virtus uero agens est caliditas e
gressa ab equalitate. Et materia quidem habet duas
causas quarum una est materia multa et sua est retentor
iune. Materie uero multe sunt cibi grossi ex generibus
lactis et precipue piscis et casei. et precipue humores. et car
nes grosse. et carnes auium paludestrium et magni
corporis. et caro camelina et uaccina et yrcina
et que de siluestribus sunt grossa. et pisces grossi. et ci
bi de pastellis omnis. et panis uiscosus et crudus
et humidus azimus. et sorbitiones de siliqua. et a
damarcha uiscosa et confectio de melle uiscosa
et fructus acetosi et difficilis digestionis. et illi qui
generant humorem uiscosum sicut malua immatura
et sicut caro etiam et caro piscium. et ex aquis turbidis.
et precipue non currentes dulcis. et ytria in crossa. et
precipue qui digestio est debilis propter debilitatem uirtutis
digestiue. aut propter magnitudinem eius quod sumit. et
destruit uirtutem. aut propter malitiam ordinis eius
cum super repletionem. Et quia est multa causa ulcerum
renis aut in altis. Retentor autem materie est debili
tas expulsiue in renibus propter retinentem in eis su
perfluitates residentes omnis aquositatis que peruenit
ad eos. aut ex uehementia caliditatis in eis et reti
net superfluitates et facit eas lapides antequam
expellantur et attrahat eas ad eos ante digestionem in
tegram a superioribus corporibus. et hec caliditas aut
est inseparabilis. aut accidens. aut propter laborem. aut acci
pit actionem calefacientem. aut propter oppilationem superfluitati
aggrauatam. aut est frigus constringens. aut apta oppi
latiua. et hec est plurimum stricta et dura. et coitus mem
brorum propinquorum sicut intestinorum et aliorum quibus compri
muntur renes nisi accidit in eis oppilatio. et iste res
omnes inueniuntur cum lapis in uesica quamuis diffe
rat uerumtamen lapides est cum ille qui in renibus est leuior
paruus et minor magis declinis ad rugedinem et citri
nitatem et ad albedinem licet in ea generetur lapis qui
minutatim frangitur. Et iterum si est lapis renum et
generatur secundum plurimum post separationem urine tunc
est fex sanguinis. Sanguinis associa ne cum diuisifitate
ab eo. Et ille enim plurimum est lapis renum est pinguis
et ille enim plurimum aduenit lapis uesice est extre
minatus. et senibus plurimum aduenit lapis renum
quia lapis uesice. et infantium et eorum qui illos
sequuntur esse est eorum. et plurimum eius fit in infan
tia et pubertatis ueniunt. et ideo illos quoniam expulsiua
in infantibus et adolescentibus est fortis que expellit
a superioribus membris ad illa que sunt inferiora
In senibus uero uirtutes renum ipsorum debilitantur
ualde. et iterum quoniam in fetatu et adolescentibus sebali
ores sunt humores tunc propter hoc penetrant in renibus
eorum. et senum humores sunt ap siliores qui non pe
netrant in renibus eorum. et sunt quod plurimum generatur
lapis in infantibus propter appetitum eorum et motum
ipsorum super repletionem. et quia potant lac. et propter constric
tionem meatus uesice eorum. et in senibus propter debili
tatem digestionis ipsorum. Et propter hoc iudicatur. y.
quod ipse in senibus non sanantur. et omnis urina iam est
humor plurimus est dignior ut ex ea generetur lapis.
Et est illa ex qua cum descendit generatur sal. et
est eius sal plurimus. Sal namque generatur ad aquo
sitate. et in qua est terrenitas plurima quia ad du
xit caliditas. Et urina quidem infantium pluris sal
quia urina senum non quod terrenitas eius sit plurima
uerum quoniam caliditas in eis est plus et terrenitas eius
ad ustionem est profundior. Et propter hoc urine eorum
sunt turbide propter mixtionem permixtionis ipsorum

et propter raritatem corporum eorum que resolvuntur ab eis plu-
rimi aquositatis cum resolutione occulta et digniores
puerorum ut in eis generetur lapis est ille qui est
sicce nature secundum plurimum et calidi et sicci et non exsiccantem
ideo secundum plurimum non propter attractionem humiditati ad
epar eius deinde ad membra ipsius et quod est illi calidi-
tas et est causa efficiens. Et ad summum siccitatis
non fiunt urinarum grossiorum et plurima. et in quo est
sedimen arenosum non agitatur lapis quoniam natura
est coartata nam advenit ei causa eorum plurima et
si esset plurima esset plurimum quod generetur ab ea lapis.
magnus durus si esset plurima esset plurimum sufficientis
piens communicationis et si non esset separatio in urina. et cum
forma sit hec scias quod natura non est nam propter causam in se
ipsam nam propter vehementiam caliditatis eius que in lapi-
dem convertitur non suscipientem comminutionem et significat
fortitudinem expulsive et huius iudicium plurimum est
non necessarium. Scias quod plurimum accidit puellis et mu-
lieribus lapis in vesica quia meatus vesice earum
ad exteriora est brevior et latior et paucior an-
fractuum. et in brevem facilitate expulsionis est quod
non est in loco. Et de habentibus lapidem sunt quibus
sunt propinqui generandi lapidem et mingendi eam. et
quoniam aggregatur et fortasse egreditur cum urina. adve-
nit eis colica. et spatium in hoc est divisum mense me-
sem et annum. et si ille qui consuevit tollerare lapi-
dem magnum allevatur paucos dolores vesice et
significat quod membrum non suscipiens apparitionem velo-
citer [illegible] apparitur. Plurimum dolorem clamosum cum tol-
lerat dolorem lapis cum magno lapide tunc unius
cuiusque amborum si singulariter fiat apostema. Et scias
quod lapis renum et vesice est ex eis que hereditantur.
Signa. Signorum autem lapidis qui est in renibus est
primum in urina. Et est quod urina in primis est cum [illegible]
deinde incipit tendi ad tenuitatem et attenuatur
propter retentionem turbidi tunc extima eius generationem
quia quando mingitur in principio tenuis et generatio eius
in principio cum grossa est magis significativa sa-
nitatis virtutis et dilatationis meatuum. Et quando
est cum eo sedimen plurimum simile sedimini quod est in egri-
tudinibus epatis infirmi. Et quanto plus est urina vehe-
mentius clara et assidue clara et paucioris sedi-
minis significat quod lapis est durior. et dolor quod quando sani-
et propter sanguinem mingitur nigra cum dolore aut absque
dolore ea indicat quod lapis complectitur in vesica et cum
sumatur significatio in omnibus illis si videtur arena
residentem et est arena illa tendens ad rubedinem
et citrinitatem et confortatur illud si invenitur gravitas
in alchatim et dolor et si quod retineatur quod cum move-
tur super eum sentitur ideo quod sequitur alchatim signi-
ficat magis fortitudinem virtutis et amplitudi-
nem meatuum et vehementior dolor quam fit propter lapidem
renum cum in primis generatur est quia constringitur. et propter
quod mittitur cum movetur et incidit in meatibus
et propter hoc in meatu vesice facit dolorem cum movetur
ab eo. In dispositione vero congelationis eius et quietis
patientis ipsum cum non est repletio vehemens con-
tinuus commovens lapidem invenitur retentio gravi-
tatis tantum. et repletio tibi facit ipsum vehementius
excitare dolores. et propter quod descendit cibus ad in-
testina et pertransit ea. Cum autem evacuantur et expl-
et expelluntur superfluitates extinctio dolores
sunt quietiores. Signa vero motus lapidis sunt
gravitas doloris et vehementia eius. et descensio
eius ex alchatim usque ad inguina. et ad emunctoria
et tunc pervenit ad meatum vesice. et cum sedatur
ille dolor tunc iam pervenit in vesica. Cura. Dica-
mus hic curationes que sunt lapidis renum proprie et com-
munes ei cum lapide vesice. deinde ad lapidem ve-
sice capitulum singulare et curationes proprias. Inten-
tiones quidem quas medici in curatione intendunt
sunt abscisio materie eius et prohibitio generationis ipsi-
us cum abscisione cause et rectificatio eius deinde mun-
dificatio eius et ipsius comminutio et fractio
eius et compressio ipsius. et eradicatio eius ex suo

suspensorio cum medicinis que illud efficiunt. Deinde
extractio et sublimatio in ipso et ordine eius. et illud
completur cum medicinis provocantibus. aut cum ad-
iuvantibus deforis. Deinde est regimen sedans
illud quod sequitur ex doloribus et rectificatio
eius quod accidit in eis de ulceribus. et sunt quidam qui
laborant extrahere ipsum provocatione [illegible]. et per
dorsum sed est timor magnus in eo. et operatio
eius qui rationem non habet. Materiei autem abscisio
separatur in primis cum evacuatione eius per solutionem
ventris aut provomitum. Deinde abstinendo a cibis
crossis. et ab aquis turbidis et equando quod comme-
ditur et confortando stomachum et faciendo ut digestio sit
bona. et cum exercitio temperato in tempore vacuitatis. et
fricatione eius quod in medio constringitur et leniendo
naturam ut declinentur humores crossi ad latus fe-
cis. et non fiat declinatio fecis coartationi renum.
Et ex eis que conferunt ad illud est assiduatio provoca-
tionis cum eis que lavant vesicam de sordibus diureti-
cis. Et de illis que bona sunt apud illud est aqua
ciceris et aqua cardini et aqua foliorum rafani. et
rafanus ipse propter minutias humidus et cum super-
venit ei spatium dierum administretur diureticum for-
te. In primis vero prohibet generationem lapidis summe
in potu vinum subtile album purum et vinum
acetositatibus lenibus temperatibus per illud quod educunt
de fece et leniunt naturam. et quoniam ponuntur in eis de me-
dicis clisteribus et producunt virtutem ipsius. Et ex prohibiti-
onibus generationis eius est nocitivus post cibum. et multus
usus eius. Ipse enim expellit superfluitates crossas
priusquam digerantur cuius motus est ad renes
et facit latus renum vacuum mundum. Et balneum
et renes fortasse proveniunt ad lubrificationem eius.
Et quod extrahunt materias ad illud quod de corpore ap-
paret. et adiuvant eas [illegible]. Et quanto multus
usus est eorum mollificant et debilitant virtutem
renum. Et similiter si administretur in hora in qua non
sunt necessaria lenificatio et sedatio doloris frequenti cum
tenues et subtiles nimis efficiuntur adeo propter
mollificationem ipsorum et dormire super dorsum
est ex eis que lapidi conferunt. Medicine vero commi-
nuentes eum secundum plurimum medicine amare que non
sunt valde vehementis caliditatis et addantur in eis
sca. et omnis cuius incisio est vehementior et cuius cali-
ditas est minor est melius. Et oportet ut ille que sunt
lapidis vesice sint vehementius calide quam ille que
sunt lapidis renum. Et hic genus medicinarum aliud
quarum operatio proportionatur ad calidum et frigidum. verumtamen non
faciunt illud quod efficiunt nisi cum proprietate. Et medici-
narum comminuentium quedam sunt que non sunt cum illa
superfluitate in virtute. et natura earum est ad comminu-
endum lapidem parvum. Et illarum que non sunt cum ve-
hementia quedam sunt que sunt vehementis vir-
tutis secundum lapidem renum. sed sunt parve virtutis se-
cundum lapidem vesice. cum non habent virtutem ad illum sicut
lapis iudaicus. Et quedam sunt earum que sunt
fortes secundum lapidem renum. et operantur in lapide ve-
sice. Et quedam sunt fortes vehementes in utris-
que lapidibus [illegible] sicut cinis que nominatur [illegible]
et sicut cinis scorpionum. Et componuntur ex me-
dicinis ad lapidem medicine. oportet ut adiungant eis species
medicinarum que eas adiuvent ad operandum quod
efficiunt. de quibus sunt medicine fortis provoca-
tionis et extrahunt in urina grossa id quod comminui-
tur de lapidibus et communis de illis sunt medicine in
quibus est alteratio eius quod alie movent medicina-
ne et morantur ut sua mora perficiunt ut sua
mora perficiant integritatem sue operationis. Et iste
medicine sunt non velocis penetrationis propter pig-
redinem eius et viscositatem. Et sunt cum hoc fa-
cientes digestionem sicut gumma. Et de illis sunt
medicine velocis penetrationis et mundificationis
sicut piper et allea. Et medicine confortantes membra
sunt apud diversitatem impressionem earum ex motum si-
ipsum. Et sunt medicine albeozearati sicut spica.

et cassia et aue. Et de illis sunt medicine in quibus
est stipticitas sicut illis sicut sunt robur fructuum
ut confluent membra. Et quia miscentur cum istis me
in sedantes dolorem cum proprietate sua stupefactiuam
sua cum prouocatione. Cumque componimus medicinas
formam operatur virtus naturalis et ideo quoniam uirtus eius que
ad lapidem sunt apud lapidem et postquam usa fuerit illis
ad hoc ut perueniant ille que sunt ad lapidem ad locum
lapidis et tunc utitur liquefactiuis et lenitiuis ille
ut permaneat medicina lapidis et faciant ipsa mo
rari ut operentur suam efficaciam per hoc quod dominetur ei
virtus administratiua. Cum iam cum illis usa fuerit
illis facientibus penetrare que festinare fecerunt
illas ad lapidem et tunc uirtus comminuentibus et opprimentibus
et faciunt operationem suam euanescunt medi
cine morari facientes et prouocatiue et penetra
tiue. Cum autem extenditur dolor administra stupefacti
ua et secundum quod est regula conuenit in compone medicina
rum. Et quia est necessarium ut in medicina singulari una sit
plures proprietates. Et nunc quidem numeremus medicinas
comminuentes lapides et expellentes ipsos. medicine

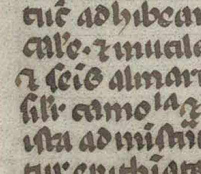
Et sunt sicut radix costi et radix ru comminuentes
bi et bdellium et radix esule. et Lapidi-
corticis radicis ad hemest. et cicer nigrum et proprie
aqua eius et semen altee et fructus alkakengi. et gu
ma cerusi que est virtus in hoc. et tribuli et radix
eorum sunt boni ad illud et radix alkaste et squilla.
et acetum eius et oximel ipsius et apium montanum
et calamentum et absinthium et cassia et radix cito
li campestris et xilobalsamum et carpobalsamum
et radix eius est fortis valde et semen malue
campestris et cardus et aqua radicum eius. et scolo
pendria et capillus veneris de quo sumatur pondus
ʒ. ii. in aqua infusum et apium et radix alchei et sca
nabis. et virga pastoris et proprie romanum et cimi
num campestre et radix pentafilon. et aqua eius.
et camipitheos et radix spagi et polium et semen
api egiptiaci et cortices lauri et radicis. et semi
nis feniculi et sicedon. et extremitatis urtice albe. et
ruta agrestis. Et vinum baurach armeni de quo sumatur
pondus ʒ. v. et conficiantur cum melle et potetur in aqua
infusum tribus diebus. Et item soluitur aur. i. cum
aqua tepida. Et dicunt quidam quod si sumatur. lxx.
grana piperis et optime terantur. et fiat ex eis
vii. trocisci. et detur in potu omni die unus. i. descendit
lapis. Et in fistulis est virtus qua minuitur lapis
renum. Et de fortibus secundum lapidem renum sunt lapis
iudaicus et pulegium et camipitheos. et de fortibus
absolute sunt cinis scorpionum et oleum in quo ponuntur
scorpiones stantes sub sole linitum et iniectum per
siringam super lapidem uesice. Cinis autem scorpio
num regimen melius est ut lineas uas sile
urinali spissum luto sapientie deinde ponas in ipso scor
piones. et dimittantur in furno calido nocte una
ad minus ita ut perueniant ad summum sadustionem.
et in mane remoueantur. et uitrum non est melius quia
testa exsiccans et accipiens virtutem et cinis le
poris decollati secundum hunc modum est fortis de quo
sumatur in potu ʒ. ii. aque eius sunt uehemen
tis resolutionis. et que de eo sunt in ore capud et ex
tremitatis ipsius exsiccata in sole in uase eneo et iterum
sumpto capite et extremitatibus et intestinis exsicca
tis habent uehementem resolutionem. Et item lubri
ca tirsitis exsiccata et optime trita. Et item in
terius tritum attractione facta ut athomi qui in me
dio solis sunt ul' appent. Et item cinis vitri i.
et illud melius est si igneatur super codearium fer
reum et triturum et cribelletur. deinde ponatur super
aquam fibam et ostenditur et ideo quod decoquitur calcina
tur. Et item reliquum donec puluerizetur totum de
inde teratur et puluis fiat sicut athomi qui sunt
in radio solis. Et detur in potu aur. i. in. xii. aur.
aque calide. et illud melius est quod est de uitro
albo claro. Et de illis que ualde fortia sunt est
unus lapis qui in spongia inuenitur. Et item san

yrci exsiccatus. et ille melior est qui sumitur in
hac hora in qua decollatur uinum. Quere ergo ollam
nouam et abluo eam aqua ita ut remoueatur
quod ideo est de natura tritatis et salsedinis. et si fuerit
lapidea erit melior. Deinde de colla uitium quod habet
quatuor annos super illam ollam et dimitte primum
sanguinem eius et ultimum curre et assume medium
tum. Deinde dimitte eum donec coaguletur deinde in
cide ipsum instrumento puro de quo in facias trociscos
quos ponas super rete aut pannum mundum et sp
ge eos ad solem sub diuo donec eorum exsiccatio
fiat in loco ad quem ros nullo modo pertingat et conser
ua trociscos. et cum uolueris eos in potu tribue dabis
in potu de eis coclearium i. in aceto uini in hora quia
eius doloris. aut in aqua api montani et mede
rim mirabilem. Et de eis que fortia sunt est
cinis ouorum galline postquam euacua sunt a pullis
Et de eis que sunt uehementes fortitudinis et melio
ra omnium est auis que nominatur grece tragulidiu te
os. et est auis de genere passerum minor omnibus auibus
excepta anegia. et color corporis eius est inter
viridem et cinereum et citrinum. Et super alas eius
sunt penne auree. et super caudam ipsius sunt puncta al
ba. Et plurimum apparitio eius est in yeme et apud pis
cinas et apud parietes. et ipsius uolatus non est fixio
ris uolat parum et cadit et grauiter semper et mouet
caudam. et ipsa comeditur cruda sicut est quod melius
est. et comeditur elixata et assata. et salitur et re
seruatur ut cibus saluti. Et qui adhuratur sicut est
aut in furno cum non sit cum illa caliditate. s. cum quan
titate qua dicuntur ei adustio. et destinatur ei
cus. et sit in uitrum in uetro uase. et secundum modum
cum predictus est ad scorpiones et alia. et qui ad
huratur in olla lapidea aut lutcati et stringitur cap
eius et cum perfecerit fumum recedens ad adusti
one tunc retine. Et qui puluerizat de ea illud quod
salitum est et assatum ipsius cum pipere et salibus et bibitur
tritum eius apulmizatione ad adustionem cum
vino claro cum melle aut aqua mellis. aut
cum candido. Et silicet unaquaque medicinarum hac. Et ex
timatur quidam quod hec auis sit auis spine. et est alia
auis. hec est auis que nominatur fruregene safu
rion. de qua non scio an sit illa aut alia. Et ex
timatur quod qui exsiccatur et bibitur paulatim extrahit
lapidem ex omni loco et dixit quidam quod lapis iste ex
trahit lapidem. et item fimus columbinus et fimus
galli. et extimauit unus et alhinidus quod qui sumitur
pondus de eo ʒ. ii. et origanum pondus ʒ. s. et quod
cum ipsum est zucari taburzet extrahit omnem la
pidem. et quia ponitur cum eo piper et sal. et proprie in
decoctione pulegii. Et item scambei exsiccatum
Et extimatur quidam quod suffumigatio eius quod est
sub uirga erici cum spinis facit mingere lapidem
et hec est de illis que ego non uerifico. Medicine
uero que cum istis permiscentur formatis ad pe
netrandum sunt sicut piper et calamentum et cinamo
mum. et iste cum hec sunt iuuatiue in complemento motio
nis lapidis. Medicine uero que cum istis permiscentur
ut prouocetur cum virtute et extrahunt superfluita
tes crassas sunt sicut semina proprie fenugreci et
sicut dauci et meu et fu. et asarum et acorus et am
eos et bersim et siseleos et semen agni casti. et sq
inanti et cordumeni. Et fortasse quidam dicentes
dicunt bonum esse uti cantaridibus et iste quidem
medicine cum uehementia prouocationis sue non sunt
puniete in passione in lapide. medicine uero doloris
sunt sicut semen lini et mucilago eius. et sicut
nuces et auellanas et semen altee. et hunt ordinem
eas medicinas lapidis et conuenientiam ad corpus
remi ex narcoticis est illud. medicine autem con
fortatiue sunt sicut lerin. et aristologia. et lilium
siccum. et semen agni casti. Et item sunt rosa. et
balaustie et squinanti et sandali. Medicine uero con
posite ad lapidem sunt sicut mitridatum. ipsum namque
est fortis compositionis in lapide renum sicut sarzenea

et sicut [con]fectio de scorpionib[us] [con]giuncta ad renes
et ad vesicam. Et item medicam[en] factu[m] de sanguine
yrci q[ui] noiatur manus dei p[ro]p[ter] suam nobilita
te. Et me[dicamen] r[ecipe] lauricat[um] dictu[m] factu[m] cu[m] oleo
balsami q[uod] est mirabile. & sicut me[dicamen] forte q[uod]
expti sum[us]. R[ecipe]. cineris uit. cineris scorpionu[m]. ci
neris indiani ciuius. nakathan. & cineris leporis
et lapis spongie. & sanguinis yrci exsiccati quo
modo. & cineris corticu[m] oui de quo pullus egressus e[st].
& lapis iudaici & grani iunci & acori p[ar]tes. e. et
petroselini & dauci & pulegii & grani arabica. et
seminis altee & piperis oi[m] an[a] p[ar]te[m]. i. & ß. o[mn]ia [con]
ficiant[ur] cu[m] melle & [con]seruet[ur]. cui[us] dosis sit usq[ue]
ad. ii. aur[eos]. & sup[er] cu[m] aqua tribulor[um] decoctor[um]
cu[m] ciceb[us] nigris et elix[ir] [con]ueniens est ei qui est
in uesica extrahens ipm[m] silex lucro allo. Et item
ex eis que sunt fortiora aggregatiua e[st] illud. q[uod]
R[ecipe]. seminis meloris & uitri ad ust[um]. & cubebi. p[ar]tes
. e. sumat[ur] cu[m] aqua ciceris. Et item fimi columbi
ni. & fimi galli detur aliquid cu[m] aqua infusum
aut aqua cu[m] vino. aut cu[m] aqua cara e[st] ei ag
gratiui. Et de illis que sunt aggregatiua e[st] ut
sumat[ur] [con]dis[i]. ℥. i. pond[us]. fimi columbini. ℥. i. et
scarabei & cantaridar[um] p[ar]tes. xii[ci]a cu[m] vino.
Et item lapis spongie & scolopendrie. & capilli ue
neris. & seminis altee & petrosell[i]. equali[ter]. & sit dosis
quanta cu[m] necesse est i[n] aqua apii. aut aqua modicum
aut aqua tribulor[um] aut aqua infusum. Et item
de eis que sunt aggregatiua est ut sumat[ur] [con]disi.
℥. i. pod[us]. illud q[uod] R[ecipe]. granor[um] fructus balsam. & ca
lamenti campestris sicci. & lapis spongie. & seminis
malue. & alkakengi sicci. p[ar]tes. e. terant[ur] et
dentur ex eo o[mn]i die coclearium. i. cu[m] vino p[er]mix
to. q[uan]ti ℥. iiii. & de illis que p[ro]bata sunt ei qui est
in renib[us] e[st] illud q[uod] R[ecipe]. calamenti. megeuon. an[a].
℥. ii. meu. susumirion. amiior an[a]. pod[us]. ℥. ii.
piperis. ℥. iiii. cuius dosis sit s[ecundu]m q[uan]titate[m] que
extimat[ur] cu[m] oximelle squillitico. Et item nucis cu[m]
pestris & malue campestris & indici apii p[ar]tes. e.
de quib[us] sumat[ur] q[uan]titas duor[um] coclearior[um] que
coquatur i[n] vino et coletur & bibatur unu[m]. Et item
potrafilon cu[m] oximelle squillitico aut aqua mellis.
Et item semi infusum & cubebi equali[ter] sumat[ur]
in potu una inter post aliam. Et item granorum
abaualkileb ex corticator[um] extrinsecus aur[eos]. ii. et aur[eos].
i. aristologie. aur[eos]. ß. [con]ficiant[ur] cu[m] melle. cui[us]
dosis sit. ℥. iiii. Et item cordumeni pondus. ℥. ii.
cu[m] ceta s[ecundu]m cortici indiaci lauir. Et item semi al
kakengi. & baccarum lauri sumant[ur] de quib[us] fiant pille
Et sumat[ur] de eis omni die pondus. ℥. i. cu[m] aq[ua] calida
& aqua folior[um] raphani. aut emule humide. aut
cu[m] aqua oliuar[um]. Medicamine ultimu[m] sedans
dolorem et extrahens lapidem. R[ecipe]. fumiterii. & est
apiu[m] campestre. & dent[ur] apiu[m] p[ro]p[ri]e sicci. ℥. i. cipi egi
pcii spice aromatice seminis p[ro]p[ri]e iuus albi. cinamo
mi cassie. piperis albi. seminis bautie. acori. oium
an[a]. ℥. ß. lapidis iudaici. lapis de lan de regio
ne macedonie. an[a]. ℥. ß. [con]ficiant[ur] cu[m] melle de
quo sumat[ur] ad magnitudine[m] auellane cu[m] vino.
Medicamen [con]ferens granorum lapis. R[ecipe]. seminis milii solis
pulegii & seminis altee. oium an[a]. ℥. i. seminis cucumis
ortulani. & seminis melonis & origani oiu[m] an[a].
℥. ß. misceant[ur] o[mn]ia & sumant[ur] sitq[ue] dosis eius
pondus. ℥. ii. cu[m] vino sibali p[er]mixto. aliud. R[ecipe].
lapis inuenti i[n] spongia & radicum tribuli & seminis
urtice oiu[m] an[a]. ℥. ii. seminis cucumis. & seminis melonis
& seminis altee oium an[a]. pond[us]. ℥. ii. seminis feni. &
anisi & polii. oiu[m] an[a]. ℥. iii. & q[uia] dant[ur] eis i[n] potu
aque in quib[us] coquunt[ur] me[dicamen] lapis. sicut aq[ua] i[n] quib[us]
decoquunt[ur] campiteos & polii & calamenti & si
seleos. & radix tribuli. & fructus & scolopendria
& radix malue & capillus ueneris & virga pastoris
& radix tamarisci. & radix eupatorii. & semen
altee. & samurione. & saguasir & pullegium. et
alia ex diureticis. & cu[m] admisce[n]tur i[n] dieb[us] sanita

tis prohibet generatione[m] lapidis &c. Et de actio[n]ibus
quib[us] iuuat[ur] [con]fert me[dicamen] malue lapidi renu[m]
cu[m] eax administrat[ur] assiduatur in potus po[tes]t
ut decoquat[ur] folia malue. & ponat[ur] i[n] decoctione
eius butirum et mel. sumat[ur] i[n] potu de aqua re
p[ro]xima frangit eu[m] lapidem et p[ro]uocat urinam. &
lenit iter eius. & extrahit eu[m] cu[m] facilitate. Et
rufus quid[em] dixit q[uod] p[ro]xima balneatio i[n] ter[m]is
sulphureis frangit lapidem. & hoc fortasse fuit
p[ro]ueniens ad hoc q[uod] q[ui]dam aque calide q[ue] quia ulce
rant cutem q[ua]n[do] ponu[n]t[ur] i[n] eis me[dicamen] lapis. & si
ungit[ur] i[n] eis pannis du[m] sunt calide & ponit[ur] sup[er]
locum lapis resoluit eu[m]. Et ego iam expertus su[m]
res huius generis. In regione aut[em] i[n] preparatione
lapis ad hoc ut eleuet[ur] et patiat[ur] amedicatis cu[m]
facilitate lubricatiois & exitus. oportet ut admis
trent[ur] olea mundificatiua i[n] ungendo cu[m] frica
tione. Et sili[ter] embroce & empl[astr]a & cerota mol
lificatiua. & balneatio & tunc cu[m] qualitate que
no[n] mollificet virtute[m] sup[er]flue & debilitet[ur] expul
siua. Et q[uia] currit p[ro]p[ter] illud ad me[m]bra additio
n[ecess]e[st]. Et cu[m] bibit[ur] medicam[en] ad continuatione[m]
lapis ut facilis fiat sup[er] ipm[m] continuatio & ex
tractio. Et oportet ut misceant[ur] cu[m] mollificatiuis
[con]fortatiua s[ecundu]m canone[m] notu[m]. & p[ro]p[ter] du[m] n[on] est
cu[m] [con]fortatiuis p[ro]xima [con]uertas ad intencione[m]
que est in resolucione. Et illa sunt sic olin de li
lio. & ol[eu]m de spica. & ol[eu]m de alcanna. & co[m]pora
cor[um] &c. Et ol[eu]m alkeiri ag[gre]gat i[n]tenciones plu
rimas. Deinde stringant[ur] medium & altheam. & pec
ten. ut dilatent[ur] meatus desup[er]. aut fricet[ur]
cu[m] manu. Deinde detur i[n] potu me[dicamen] comminuti
uum. & si fuit sup[er]ius in potu tunc [con]sequent[ur] ad
hibeant[ur] diuretica. & no[n] est malu[m] ut bibat[ur]
& q[uod] est sicut cassiafistula cu[m] ol[e]o amigdalino
et cu[m] succo uiscoso qui fit de succis diureticis in
quib[us] sunt uiscositas & lubricitas. Et ex eis q[ue]
[con]ferunt post mollificatione[m]. aut cu[m] exsiccatio
est a mollificatione. p[ro]p[ter] illud q[uod] i[n] eis de lapide sus
penso modo sunt uaporationes cu[m] spongia & sibi
silib[us] infusa i[n] aqua & ol[e]o. & cu[m] panno aut fur
fure. aut empl[astr]a calefacta et uisc[er]osa cu[m] oliis ca
lidis calefactis sicut cu[m] ol[e]o mirtino. aut ol[e]o & cas
toreo. & est necessariu[m] ut [con]fueret[ur] calefactio e[st] p[ro]p[ter] or[em]
Quod si necessaria sunt fortiora illis ponat[ur] uentose
iuxta uesica[m] lapide et sit eax posito dolorosa. ut
attrahat ipm[m]. Deinde ponant[ur] ab illo loco ad illu[m]
qui est s[ub] eo ad inferiora. & suspendat[ur] ab. & s[ecundu]m
giradicatione[m] descendat[ur] aloco in uiu[m] s[ecundu]m obliq[ui]tate[m]
eiuslgeuior[um] ad inferiora. Cu[m]q[ue] descendit ad
uesicam sedat[ur] dolor. Et q[uia] exitu[m] & mot[us] & [con]
quietatio sup[er] aial i[n] quiete ul' no[n] sufficiant i[n] cede[re]
sufficiunt. Et sili[ter] descensus p[er] gradus & p[ro]p[ter] qui
administrate fuerint iuctiones. Cu[m]q[ue] descendit
ex uesica ad meatu[m] virge tunc fortasse facit do
lorem. & tunc oportet ut iugat[ur] i[n] regione illi[us] loci cu[m] eis q[ue]
diceni[us]. Regime[n] aut[em] doloris qui [con]mouet[ur] & p[ro]p[ter]
ea[m] apud uesica[m] p[ro]p[ter] magnitudine[m] lapidis. aut p[ro]p[ter] den
tes i[n] ipo. & fractura[m] rusticatois & asperitatis eius
i[n] uanem quicq[ue] possibile est ut sit cu[m] balneo & tina. &
Cu[m]q[ue] aut[em] sup[er]fluu[m] & mollificant i[n] eodie do[lor] ue
hemens post horam. Embroce de camomilla & me
lliloto & altea. & sulfure bone sunt & sunt nunc tunc
Et si fuit [con]strictio aliqua natiue tunc de iectioni
Et si fuit [con]strictio aliqua natiut tunc de iectioni
b[us] eor[um] in vno cent exileze secum cu[m] suppositori
b[us] eor[um] it' uno cum exibere fecem cu[m] supposito
o. aut clisteri no[n] magno q[uod] trauerset & dolore[m] fa
ciat. v[e]l suppositorium amabilius in est ut in
lenificatione quide[m] ne est alleuiatio p[ro]xima &
sedatio doloris. & no[n] est seita ad administrandu[m]
barautricon. ipm[m] eni[m] ledit & nocet p[ro]p[ter]eo q[uod] desec
dere facit de sup[er] clistere. aut cu[m] ieo adipes. & mic
tus. & viuaces mollificantes & viuaces diure
tice fiat cu[m] solone uenos lenitate & stringit do
lorem. & adiuuat ad extractione[m] lapis. Et cu[m]
dol[or] est fortis sedatiuis qui curat[ur] cu[m] eis q[ue] dixi

mus. Deinde cum curatur lapis in latitudine quod tertium
est ut abstineat a medicinis forte moventibus
et administret clisteria lenia lenificantia et inunc-
tiones que comprimunt et confortando fiunt et cero-
toria mollificantia lubrificantia. Et de illis que
iuvant in hac hora est administratio vomitus. Et
illud est de illis que mitigant magis comprimentes
lapidem. Sed fortasse nocet pro eo quod attollit lapidem
ad superiora. Et si fuerit dolor de illis qui non remo-
ventur prius, tunc necessarium erit dare ipsorum id
quod stuporem faciat. Et item filonium et in medicami-
ne mandragoratum et tiriaca que non est antiqua
vero ad novitatem declinans est utilis opium remanens
ipsi enim pluribus confert modis. Confert namque ex
parte tiriacitatis et ex parte provocationis et comminu-
it lapidem. Et ex parte stupefactionis doloris. Et
quoniam adiuvat in diebus in renibus coartantem in la-
pidem et cognoscitur per signa ventositatis renum
aut ventositatem in intestinis comprimentem ipsum et cogno-
scitur per signa sua. Quare oportet tunc ut intendatur ad ea
que frangunt ventositatem sicut ruta et semen eius
et semine apii et anisi et ameos et carui et nigella
dando ipsum in eis que sunt sicut aqua mellis aut
emplastrando aut faciendo ex eis cerotum cum oleo
et utendo eo in clisteri. Et si lapis fuerit propter apo-
stema calidum curetur curatione apostematis renum in primis. Et
sufficiunt ea que scis de embrocis et emplastris
et cerotariis infrigidantibus que preterierunt tibi in capitulis
pluribus asperso super ea modico aceto donec pe-
netret. Et similiter fiat clistere cum istis succis et cum oleo
rosarum cum eis. Et si indiget flobotomia fiat propter apostema dum
tunc adhibeantur ea que sunt sicut mucillagines
calide et mucillago seminis lini et fenugreci et altee
et seminis alcanari permixte cum eis que infrigidant. Et
similiter camomilla et melliloti et tribuli et aneti. Et
ista administrantur bibita et clistericata et administran-
tur epithimata. Et oportet ut ponatur in eis que sunt
sicut gumma pini et sarapinum et armoniacum et sto-
rax et castoreum et sicut mirra. Et item olea
calida cum confortantibus aliquibus. Et de unguentis
est unguentum diaquilon et unguentum de apibus et alia
et cum modis inflationem provocabis tunc. Cibi autem
patientium lapidem sunt illi qui contrarii sunt cibis no-
centibus eis. Et carnes animalium assate hyemali co-
lore calescentium et aliorum in domibus habitantium
dissolute cum decoctione non nocent eis. Et simili-
ter de carnibus sunt subtilia et carnes assate caro con-
fert eis. Et oportet ut ponantur in cibis eorum capita
cardui et sparagi et petroselinum campestre et aqua ciceris et oleo
carthami. Fen. xix. de dispositionibus vesice
et urine. Duos comprehendens tractatus.
Tractatus primus de dispositionibus vesice.

Quemadmodum anathomia vesice
deus excelsus creavit et fecit va-
sa aggregativa complectentia totum
usque quo aggregatur deinde expelli-
tur totum simul propter quod sit excusatio ab
assellatione continua post horam sic sanctus et subti-
lis excelsus. Et creavit ei quod superfluitatem aquo-
sitatis attrahit digne extra et expellit eam
puritate et stabilitate complendo totalitatem
eius aut plurimum ipsius donec surgat ad ex-
trahendam eam semel. Et non sit necessarium expellere
ipsam continue sicut accidit patientibus distilla-
tionem urine et capacitas illa est in vesica. Et
creata est nervosa ex nervo ligamentali ut sit
vehementioris fortitudinis et sit cum fortitudine
susceptibilis extensionis plane sustentatione in
ut impleatur aquositate. Cumque repletur evacuatur
quod ita est cum voluntate ad quam perducit necessitas.
Et in collo eius est carnositas retentiva in vicina
lacerto. Et ipsa quidem habet duas tunicas quarum in-
terior in profundo est dupla extrinsece cum ipsa ob-
viat aquositati acute et subtiliatus est creator
sapienter in attrahendo aquositatem ad eam et

expellendo aquositatem ab ipsa quando pervenit. Fecit
ad ipsam emunctoria duo que sunt sicut venis et cum
ad ipsam pervenerant separantur ut vesice duos a-
nulos quos fecit incidere in duas tunicas in-
cipientes in primis penetrare in tunicam primam perfo-
rantes eam. Deinde habentes incessus habentem quali-
tatem inter duas tunicas. Deinde subintrantes in tunicam
inferiorem distrimpentes utramque eam ad continuita-
tem vesice ita ut cum repletur aquositate et subtilie-
tatur cooperiat tunicam aliam tunicam exteriorem ex-
pulsa ad ipsam ab anteriore parte et profundo taliter
ut exprimeret quod tunica. Et non sit in eis penetratio
et propter illud non redit aquositas et urina cum figi-
tur vesica ad posteriora et ad duo emunctoria.
Deinde creavit ei deus excelsus quod est sublimius
colli expellens aquositatem ad virgam an-
fractuum plures huius anfractus propter quod munda-
ficetur aquositate integre expulsa preter in mas-
culis. In eis namque tres habet fractus. et in muli-
eribus habet anfractum unum propter propinquitatem vesi-
ce eam cum matricibus ipsarum et ipsius colli est
quedam pars cuius minuta eo quod circuit ipsum sic-
ut suffocatorium et expressorium ita ut prohibeat ex-
itum aquositatis absque cum voluntate mol-
lificante ipsum lacertum adiunctum lacertis ventris
secundum quod scivisti in loco suo. et illi lacerto advenit
nocumentum cum superfluat necessitas et continuant
urine latitudinem eius in imis quantitatem habens
et vene quiete et pulsatiles et in latitudine in-
in eius ut ipsa sentiret. Id autem invenitur et ad extre-
ditur. Egritudines vesice et cure earum.
Accidunt item in vesica egritudines compositionis
tum mala et absque mala et apostemata et oppillationes. Deterior
sunt lapis. Et inveniunt in ea egritudines quan-
titatis in parvitate et magnitudine. Et accidunt
ei egritudines solutionis singularis per apertionem et
et fissionem et incisionem et ulcera. Et quoniam com-
municat vesice membrum regale et nobile sicut ce-
rebrum ipsum fit dolorosum cum ea et advenit ei verti-
go. et quoniam pervenit ad sirsen ea continuitatis egritudines
vesice calidarum. et sic expurgatur item. contra ea accidit
vdiupisis propter frigus vesice. Et egritudines que
vesice in latitudine in hieme. et curantur item si-
cut ille que sunt renum. et cum medicinis fortioribus
et magis remanentibus. et sunt potiones et iniectiones
et emplastra quibus emplastrantur duo emunctoria et
subumbilico. et in duabus communitatibus singularibus do-
lores vesice in latitudine in aeribus et regionibus
et ventis septentrionalibus et temporibus frigidis. De
[D]iminuit ea calida eis que calefaciunt ve-
sicam calefaciunt vesicam et iniectiones sicam.
et iniectiones ex oleis calidis sicut oleum costini
et nardinum et de been. et vaporationes et emplastra
ex medicinis predictis in capitulo renum calidis de qui-
bus fit emplastrum. De eis que infrigidant vesicam.
[I]nfrigidant eam succi portulace et endivie et cu-
curbite et potus spodii cum aqua frigida et epi-
thimatibus sandali et camphora et faufel. cum lacte
aceto seu de quo butirum est extractum. et similiter mu-
cillagines et succi frigidi et olea frigida sicut oleum de
papavere et oleum de semine lactuce cum camphora et
similibus iniectionibus preter lac asininum mutatum est val-
[O]portet ut De lapide vesice et signis eius. De-
cum consideres illud quod diximus de lapide renum
deinde invenies adconsiderandum hoc capitulum. Et
ei quidem iam scivisti illic differentiam inter lapidem
vesice et lapidem renum in qualitate et quantitate
ex capitulo lapidis renum. Differunt enim utrique lapides
qui est in renibus. et quando levior parvus et minor et
magis trahens ad rubedinem. et ille qui est in vesi-
ca est durior et maior valde et magis declinans
ad soliditatem et cinereitatem et albedinem. licet gene-
retur in ea lapis qui communis. et ille quidem qui est
in vesica desinit secundum plurimum post separationem
urine. et ille autem plurimum advenit lapis vesice est

excoriationis. et in renibus est econtrario. In infantibus quoque
[?]ez. et qui eos secuntur advenit lapis in vesica
et dicam hic tibi quod in lapide vesice urina est de-
clivis ad albedinem. et sedimen non est rubeum. verumtamen est
ad albedinem tendens. aut cinereitatem. Et quoniam
est cum sua oleaginee fecis. et secundum plurimum est se-
nis et ipse in principio. et non est dolor lapidis vesice si-
cut dolor lapidis renum quoniam ille qui est vesice te-
netur in spatio nisi cum lapis retinet urinam quoniam eius
dolor vehementer fit. et quando ipse cadit in meatum et aspera
in lapide vesice plurima est quoniam est in spatio in quo
possibile est ut stet super id quod ipse retinet et propter hoc est
minor quoniam locus eius est latior. et accidit quandoque
ut sint in vesica una duos lapides et plures illis
excorians et multiplicatur confricatio urine excoris
et est quoniam cum arenositate fex furfurea propter ab-
rasionem eius a lapide abstergente. Et in lapide
quidem vesice est assiduatio pruritus et doloris
in virga. et inducit eum et in spectione coitione virge
sue ipse cum est puer et assidua fit erectio. Et
quoniam provocat illud ad exitum cum et ad retentionem
et difficultatem cum hoc quod illud quod egreditur cum forti-
tudine propter compressionem suam astrictio et ad impellendum
post ipsum. Et quandoque mingit in fine eius urinam
eius quia vult. et quandoque evacuatur ex urina quod
mingit desiderat mingere stans et agens ille est
lapis expellens expulsione urine aggregate.
Et multotiens mingit sanguinem propter incisionem
lapis ipse qui est asper magnus. et multotiens san-
guis pungit. Cum ergo resupinatur lapidosus
et elevantur anche eius. et concutitur removetur lapis
a meatu. Et quando tunc fit compressio super pectinem exit
urina. et hoc est significatio fortis super lapidem. Et
quoniam alleviatur valde ipsi in contritione lapidosi super
genua sua et omnino ad membrorum suorum adinvicem.
Et quoniam alleviatur propter intromissionem digiti in anum
et remotionem lapidis secundum hanc operationem. et quando
quoque alleviatur per figuras alias compressionis et ex pres-
sionis et resupinationis et incurvationis quas ex
perimenti invenit. Et cum ergo non confert illud admi-
nistratur alchathatir et extrahitur et expellitur urina
et est significatio fortis. Et similiter si difficilis fi-
at eius intromissio tunc melius est ut non laboretur
cum [?]. et quoniam sugit alchathatir pro quod as-
sociatur ei urina ex qua generatur lapis. Et lapis quidem
parvus magis retinet urinam quoniam magnus quoniam
figitur in meatu. Magnus vero removetur a mea-
tu velociter. Et scias quod lapis vesice multiplica-
tur in regionibus septentrionalibus et ipse in infantibus.

[Left margin, in another hand: [illegible]]

Curationes lapidis vesice

Lapis vesice idem
[fran]get medicinis fortioribus quoniam ipsa est frigidior. et que
est longinquior. et quoniam lapis eius est vehementius
confirmatur ex vehementia congelationis. Et medici-
ne eius sunt medicine fortes predicte in curatione lapidis
renum. Et eius quidem confert sagenea et mer-
datum cum lapis est parvus aut lenis. et similiter ac-
thanasia. Et confert eis scolopendrie ʒ. i. et
mahabel excorticate ʒ. v. [?]
eis. Recipe mali solis ʒ. xv. capilli veneris ʒ. vii.
petroselini ʒ. x. ficus albas. vii. numero. Deco-
quantur cum x libris aque donec remaneat libra i.
et bibatur post exitum de balneo. cuius dosis sit libra
s. Et oportet ut tunc quando inde administrantur sint fortiores
et ponantur in eis cum medicinis notis medicine que sunt sic
folia agni casti. et capilli veneris et folium tassine
sic et ius eius. et aliquid [?] ut non
superfluat mollificatio eorum. Et ponatur in eorum [?]
cineribus galbanum et pix et armoniacum et euforbium
Et melius eorum est emplastrum de bdellio et de mecha
et melius oleorum est oleum de scorpionibus emplastrum
et distillatum aut in iectum cum quo miscetur ad con-
fortandum. Et medicine quidem emplastrorum eorum sunt
sicut radix scolopendrie et radix ascheb et polium
et camedreos et altea et capillus veneris et ponatur in
eis ea que sunt sicut folia virge pastoris. et anis

predicta in capitulo lapidis renum. et que diximus cum ea
de cordinibus eius valde conferunt eis. Et de eis
que sunt propria illis in curationis ipsorum est ut iterentur
medicinis lapidis in iectione et iuvat eis vehementer.
Et quando urine fit difficultas et retinetur cum la-
pis vesice. et non est secta ad abscidendum propter
aliquid quod prohibet aut propter timorem tunc de eis
est aliquid quod ingeniatur et ideo cum est in [?]
et testiculos scissuram efficiat parvam et ponit in ea
cannulam ut egrediatur. Qui cognoscat anothomiam
vesice et cognoscat collum et locum eius cum continu-
antur vasa spermatis et cognoscat locum arterie
et locum carnosum vesice ut caveat istud quod oportet ipsum
cavere quod non accidat nocumentum in generatione aut
fluxus sanguinis. aut fistula que non consolidatur.
Et oportet ut evacuet intestina et vesicam cum in [?] resi-

Est ut preparet Regimen quod in ipso paratur. Et primo
tur sedes et sedeat eger super eam et sit pre-
sens minister. et intromittat sub genibus deinde
preparat ad abscidendum. et oportet ut cum teneat lapidem
et faciat ipsum pervenire in locum quem scindit. et illud
faciat intromittendo digitum in anum medium minoris
vel virginum vel mulierum corruptarum in confricatione ma-
tricis donec inveniat lapidem et comprimat manum
aliam desuper faciendo ut descendat lapis. deinde
descendit lapis ad locum propinquum ori vesice. et
studeat ut expellat lapis taliter ut removeatur
a commissura est secundum veritatem est locus mortalis
et oportet ut non cadat in expulsione abluitio vel de-
fectus quoniam evenit scissura lata que non sana-
tur. quoniam expellis in maiores fissuram non penetrantem
tunc perforata sicut ossis huius quantitatis non perdu-
cit ad dolorem vehementem et corrosionem colli et
casum virtutis et destructionem motus et omnis.
Et confractionem vel depositionem palpebrarum et
oculi. Si autem perduxit ad illud tunc non perforas ipsum
nam si super ipsum perforamus removetur illico. Amplius fac
super ipsum scissuram tridentem ad transversum parum
cum ingenio bono quoniam non contingit nimium studen-
do ut cadat scissura in collo vesice. nam si cadit
in corpore vesice non consolidabitur omnino. et stude quia
tamen potes ut scissio minoretur. nam si lapis fu-
erit parvus fortasse expelletur cum expressione.
Magnus vero indiget extendente scissionem ampla
et fortasse indiget extrahente quod ipsum extrahat
et quando est lapis magnus valde quare non est possibi-
le ut scindatur propter magnitudinem suam quare oportet tunc ut
comprehendatur cum tenaculo et rumpatur paulatim
et assumatur quod frangitur et non remaneat in vesica
aliquid omnino. nam si remanserit magnificabitur
et fiet magnum. Et multotiens accidit ut perveniat la-
pis ad collum vesice et quod sequitur virgam ~~et ma~~
az. sine cessatione ut ungatur pecten et fiat
compressio super ipsum et sit tractum ad inferiora ita ut quando
figitur lapis in loco quod findatur super eius cum et ex-
trahatur. et fortasse erit rectius ut ligetur post ipsum
ad inferiora cum filo una ut non redeat. et si perve-
nerit ad locum propinquum capiti virge oportet ut non labo-
retur ad extrahendum cum ex ipso illud fortasse faciet
accidere vulnus quod non consolidatur. verumtamen oportet ut exte-
nuetur cum frangatur quod est post ipsum et findatur super eius ca-
put virge ut egrediatur. Cum ergo feceris in lapide omnia
que dicta sunt de illo et extraxeris ipsum fortasse
accidet ex compressione vesice cum fortitudine et ex dolore
scissionis apostema. et est res timorosa. Et ex eis
que non promittuntur evenire illud est ut clisterizes
egrum et extrahas fecem eius. Deinde des ei in potu
post illud aliquid leniens naturam. et non cibes eum
nisi cum re parva et non lenificante. Si autem indigu-
erit flebotomia ut alleviet ex minoratione fiat
quod si nocumentis ut vehementius alleviet vel minu-
dificet. et apparent signa apostematis. et dolor fit vehe-
mentior valde tunc oportet ut sedeat eger intra cum pelvim
aque in qua aqua decocta sit lenificativa sicut
molochia species malve et semen lini et altea et

furfur. et cum illa aqua sit commixtum oleum aut
plurimum. et conquassatum cum ea et sit aqua illa te
pida. Cumque extraxeris cum decena tinges panno
grosso cum oleo mollificantibus sicut est oleum ca
mo[m]illinum et anetinum et pones super umbilicum eius
tunc tepidum et fricabis super ipsum et pone super ipsum tota
infusum solo ii. et plurimi acceperis de ista administra
medicinas consolidativas. Si autem magis fiat apostema
assidue fac eum sedere in aqua p[ro]dicta in decoctione
fenugreci et seminis lini. Et si dolor fiat fortior fac
eum sedere in decoctione in aqua et oleo tepido. Ille autem
que sassura[m] in ulcere nominata dolore faciunt ut
non curetur solum in die tertio. et oportet ut assiduet cum
lesione vesice cum oleo deitura. Cum ei calefit
erectionis dispositionis et micionis urine. Et urina quidem
valde ledit perforatos. Et propterea oportet ut sumatur in
potu aqua paulatim. et quotiens mingunt oportet ut sit mi
nister conservans manum suam locum ligaminis et com
primat eum ut non infundat urina locum sectionis. Am
plius curatur non potest esse. aut non curetur de san
guinibus qua necessaria est. et est illic timor apostematis
et corruptionis membri cum alterantur color eius ad
corruptionem et lividitatem. aut non curatur et super
fluat et timeatur sanguinis fluxus. Et primum quidem
oportet ut curetur quando videris signum predictum vel si inciditur
tur vel scarpellatur illico ut currat sanguis. et
ut ponatur desuper emplastrum ex aceto et sale in pan
no vel lino. tam diu donec prohibeat corruptionem. In
hoc autem quod est ut timeatur fluxus sanguinis convenit
eum ut sedeat in aquis stipticis confectis et pona
tur super locum thus et atramentum tritum. et super ipsa
et super illud coctum album magis madefactum aceto
et aqua. Et si sciveris quod vena magna aut arteria
incisa sit adde in curatione eius cum constrictione.
Et si sanguis in ore vesice. et non cessat et non sana
tur tunc fac eum sedere in aceto forti. Et fortasse
indiges ut flebotomes eum. et extrahe sanguinem. et
fortasse necessarium est tibi ut ponas super pecten ven
tosam. Et ex eis que accidunt ex scissura et curatio
sanius est ut currat frustrum sanguinis ad vesicam.
Et coaguletur super orificium eius quare fit difficul
tas ei urine. et tunc necessarium est ut intromittatur
digitus in foramine et auferat nocumentum ab o
rificio vesice et collo eius et extrahat ut cu
retur locus cum aceto et aqua donec resolvatur clau
dens congelatum et extrahatur. Et ex eis que accidunt
ex illo est ab scissio genuorum. Signa magis quam
cum accidunt exspectat medicus mortem sunt ut
fortis fiat dolor sub umbelico. et inflammant extrema
et acuuntur febres et accidit rigor et casus virtutis
semper. cum addit vehementia doloris loci perforati et
accidit singultus. et videt moveri motum extreme
tunc iam appropinquat mors. Signa autem bona egritudinis
sunt saltem urine et sanitatis appetitus. et ut sit
forma et color sani valde. apostema calidum in vesica

Accidit quamvis non et dubellatio in ea. R[ubrica].
A plurimum apostema calidum in vesica ex mala sanguinea
colerica aut compositum. et est egritudo mala. Et
multotiens accidit illud et precipue infantibus cum lapis et
dolorositate eius et quia ipse contrastat vesicam. R[ubrica].
Significat quod apostema est in vesica et calidum. febris signa
et retentio urine. aut difficultas eius. aut ipsius
distillatio. et retentio quidem eius cum iacet non
possunt eicere eam nisi stantes. et retentio quid
dem eius. et stranguria et inflatio pectinis et ilium
cum dolore pungitivo et pulsatione. et quia videre
do apparet extensus. et sentitur ipsum extingui
in fundo quia invenit exvaporationem et de accidenti
bus que cum ipso accidunt sunt sitis vehementes et
nocumentum colere puri et asma et frigus extremita
tum et fortasse non calefiunt et alienatio et nigredo
lingue acuta et duritia et precipue cum sunt humores ca
lidi. Significat quod ipsum est et tunc purgare et purgatio
et de illis quas scis et declinans est in quo continu
antur febres acute. et vehementes fit retentio urine

et sectionis et dolor fit fortis. et in urina non est digestio est
enim modus et plus hoc est cum fit dubellatio. Cum autem
apparuerit in urina fex subsidens levis tunc est ma
ioris spei. Cum dubellatio non apparet de corpi
ribus et secundum proximis illud quod diximus in dubel
latio renum et similiter significat maturitatem eius. et significat
eius eruptionem urina habens ad mixtum. Signa
autem maturitatis non apparuerunt non rupte cum
exdomadam et plurime exiturus sunt vesice versus
collum eius. Et quia declinat ad partes alias. et
quia apparuerunt ad interiorem partem vesice. et quia appa
ruerunt ad partem aliam Curationes apostematis vesice. R[ubrica].

Oportet ipsius ut ex basilica
sinistra fiat flebotomia secundum virtutem. Est enim p
rima curationum eius et melior earum. et festina si
illic fuerit fortis valde vehementes ad emplastra a
percussiva spatio brevi et non superfluas in eis nec
prolongeris illud namque nocivum est et induratur
apostema velociter vel si inceperis amollificativis cum non
fuerit aliquid quod ab illo prohibeat ex sensu vehemen
ti erit melius quam in membro enim nocivum et propter hoc vehe
mentes fit tranquillitas egri ex vaporationibus
repercussivis spatio brevi fit is vaporationibus cum
spongiis et lanis infusis in aqua in qua decocta
sunt lenitiva resolutiva et vesicas in quibus suf
flatum est plenis aqua calida et oleis lenitivis su
bliatis et pingues eis que iam scivisti in capitulo
curationis renum. et cum hoc subtilia te ut faciat si tol
lerat per siringam in ipsius quod sit sicut mucilago
psilii in lacte asinino aut in aqua ordei. in lacte asini
no quam est magis salva. et post in lacte asininum
et adipe. et post in cassia fistula in lacte mulieris
secundum ordinem quem scis secundum horas aparis. Et quia
confert distinctio secundum cum eis secundum duos ordines
Et ex emplastris bonis post principium in incepcione
est illud quod fit ex simula et sisamo excorticato
cum lacte et oleo viol. et oleo camomillino et similibus
Et item napi sunt boni. Et item si illi emplastrati
lixati et vaporati quod si ebdomada pertranseat et appa
ruerit stat tunc adhibeantur farina fabarum et se
men lini et camomilla cum emplastratio. Et similiter descen
dit per flebotomiam saphene et distillatam in admistra
cione resolventium quas sit emplastris et unguen
tis predictis in capitulo renum. Et cum eges emplastro ex
ysopo ceroto et castoreo. et precipue post nativitatem. Et
scias quod assiduatio sessionis eorum interna est valde
iuvativa ita quod qui advenit eis tunc rectius est ut
mingatur in ea et aqua tinam earum meliores sunt illis
in quibus non est mollificatio de illis quas iam scivisti in
multotiens. Et quia ponitur ad essabam et capitis et cordu
men et spica et amomum et squinantum cum fenugreco
Et sedatur dolorem in apostemate. Et iste aquam mollificantie
quas multotiens scivisti sunt sicut de decoctio seminis lini
et fenugreci. Et item aqua in qua coquitur napi et bu
lasech et caulis. Et curatio quidem dubellationis est precia
eius curatione dubellationis renum. vel necessarium est ut sit
eius medicina fortiores et quidam laudaverunt papirus
albi pondus. ʒ. ii. et s. quod detur ipsi cum in decoctione
spice et squinanti et precipue qui sunt difficultates urine
Et cum vehementes fit dolor et timetur mors non est
excusatio a narcoticis lenitis et suppositis Epi
thimatum non sunt sicut epithimata facta ex iusquiamo
albo et mandragora et papavere confectis cum oleo. aut
sumatur. quarta. ʒ. j. opii. et dissolvatur in oleo violato
cum pauco croco. et imbibat [vel viennis] primus et supponatur
in ano fortasse eum iuverit per illas tinguli ter et dormi
et locus eius. Et quia administratur de eo aliquid in si
ringa si tollatur. Et epithima de opio ex quo factum
factum est fortis tam stupefactivus. potiones vero et re
liqua curatio sunt curationis rupture et bustarum. apostema

Accidit autem in senibus cum apostema durum in vesica
tis duritiei membrorum. et plurimum eius fit successi
one calidi. et successione percussionis aut casus. et quia
fit successione sassure. signa. Cum eo fit diffi
cultas urine et egestionis similiter ex retentione fecis

et stupefactione in cruribus et agitatione diuisa et
debilitatem propter uentrem et ydropisim quando se
subuenit ex duritie renum. Et inter ea quidem dis
cernitur per locum in quo accidit grauitas et per eam accidit
ex impinguis **Curationes.** Sunt eedem curationes
que sunt duritiei renum ex iniectione facta cum oleis
calidis et uaporatione cum eis. Et datur in potu aqua
in quibus decocta sunt semina diureticarum cum melle et
cassiafistula et administratio earum secundum illum mo
dum et secundum gradationes positas illic. Et ex eis que
opera sunt est ut administrentur illa olea et gumme
in siringa et electorio urine si possibile est. **Ulcera**

Quandoque fiunt acutis ulcerum notis que uesice.
Quam nascuntur in capitulo ulcerum pectoris
et ex excoriatione lapidis et corrosione humoris coli
ca. Et quia fiunt post apostemata et bothor quando ulcerantur
et ideo cum assidue fiunt ulcera acuta succedunt
ulcera et multiplicantur et sunt difficiliora plurimum quam
ulcera renum quoniam sunt ulcera membri neruosi et ille
cuius uesica disrumpitur moritur secundum plurimum. Quod
si findatur non incarnatur nisi cadat in parte partis
carnose. **Signa.** Iam diximus in capitulo ulcerum renum
quando ulcera sunt duo ulcerum. Et diximus quod ulcera ue
sice faciunt difficultatem urine et retinent eam et quod
dolor est in loco pectinis et ylii et quod egrediuntur cum
eo cortices albi. Cum crossi magni si sunt albi
in uesica aut tenues parui si sunt in meatibus et alia
que ostendere scis illic. Et signa que sunt ideo uno totum
quod dictum est in capitulo renum et signum commune ulceribus re
num et uesice et mictus sanguinis et saniei et parua
tunc non subito deum distinguntur propterea quibus differunt
et signa quidem scissionis et corrosionis et similium
una sunt in ambobus similiter. **Curationes.** Oportet ut ipsi
deuitent in cibaria acuta et salsa et acetosa et
uehementis dulcedinis et comestibilia ad colorem et su
mant cibos delectabiles bonos et illos qui fa
ciunt glutinationem et extrahunt quidem nocumenta eius
propterea quod acuunt et inflammant. Si autem non fuerit illud
tunc est iuuatiuum propterea quod confortat membrum. Expi
atur ergo pullatim et consideratur in carnositatibus dictis in capitulo
ulcerum et pruritu plurimum eorum adhuc locum et pre
considera quod de septem generibus lactis quod
ipsa sunt secundum conditiones predictas iuuatiua ulcerum
meatuum urine precipue lac equarum. Et scias
quod post ista etiam earum est ut administretur in ipsi
uis mundificatio cum aqua mellis et zuccari de
cocta cum diureticis bibitis aut iniectis. Deinde
consequenter ad hibeantur alie medicine. Et si ipsa quod mi
gitur est fusum oportet ut incipiat primo quod stillatur aci
nis arboris cerasis aut tisane serica. Donec mundi
ficetur ultime. Medicine non que adipsa bibuntur sunt
sicut alcesus cum oleo rosarum et sicut oleum asininum et
camphora et iuuenum potest secundum assiduationem
duorum cum quantitate digestionis cuius plurimum sit quod
tertius .iii. ʒ. et iam quidem preparatur de scriptis in
frigidantibus trociscorum de spodio et trociscorum alkeken
gi pondus aurei .i. cum aqua frigida. Et de unguentis
bonis quibus conuenientius fit iniectio est ut sumatur
storacis liquide pondus ʒ .i. et pinguedinis anseris
ex tribus usque ad .iiii. et cere albe pondus duorum
sextariorum et cum eo fiat emplastrum. Et unguentum
iuuatiuum et precipue cum est corrosio est preparatum ex .q.s. dac
tilos et passas et gallas et acacias et alumen et
ypoquistidos. Et quandoque ponitur cum eis ysopus et
storax. Et quia administratur cum illud unguentum
et ideo in quo non est corrosio cera et adeps ana
tis et oleum rosarum. Et administrentur exsiccatiua potu
do et iniciendo. Et quia administrentur de istis eisdem
clisteria et administrantur etiam super genua recan
uo. Et cum non confert ea que bibunt et precipue ideo quod
est incarnatiuum pinguis et in quo non est corrosio tunc
curationes eius sunt iniectiones cum incarnatiuis
dissolutis in lacte mixtis de quarum summa sunt curati
de carnis et trociscus arundineus cum aliquanto medicamini
et cerusse et amili et aliis ablutis. De scissione enim exponere

cum .P. fit sigillate et chimolee et cornu cerui et
nasturcii adusti partes equales seminis cannabis etiam
partis .i. et opii sextam partis et unguenti de cerusa
partes .iii. et sarcocolle partis dimidium et thuris am
borum ana duas partes agregentur omnia cum aliquo
de oleo rosarum et cera et administretur in siringa et quandoque
additur secundum aristologia rotunda partis .i. et leuius illo est id
quod fit ex sarcocolla et amilo et cerusa quod cum lacte
inicitur. Si autem confortetur cum plumbo adusto et ebu
re tunc est fortius. Trocisci expertus. Recipe emblicarum
terram sigillatam karabe coralli amili seminis
citrulli seminis alkekengi seminis melonis excorticati
seminis apii dauci petroselini trociscorum alkeken
gi mediantium alumen. Recipe seminis cucumeris seminis
cucurbite excorticati omnium ana ʒ .v. amili ʒ .iiii.
succi liquiritie .viii. ʒ seminis portulace ʒ .iii. et dimidium amig
dalarum dulcium excorticatarum auellanarum assata
rum ambarum ana ʒ .iii. granorum pini ʒ .iii. et dimidium se
minis apii dauci seminis cucumeris granorum mulilet ex
corticatarum omnium ana ʒ .iii. carabe ʒ .x. cera
ʒ .v. confitiantur cum rob et informentur trocisci ʒ .ii. et
bibantur cum aqua tisane aut aqua apii aut aqua
ciceris nigri et precipue post mundificationem ulceris. Et
oportet ut mitigetur potus aque et quandoque dolor fit uehemen
tior inicitur in eum collirium album quod est adcaculum
cum lacte mulieris. Et item seminis papaueris et opium
et adeps galline distemperentur aut inicientur. **Scabies**

Accidit scabies uesice ex adustione **uesice.**
Urine et fortior eius et dolore uehementi
cum pruritu et sedimine furfureo et quando curatur
secundum assiduationem humiditatis et quando curatur san
guis **Cura.** Oportet ut abstersiua administrentur mun
dificatiua que sunt ex exsiccatiuis absque mor
dicatione et sint illa penitus fortiora quia ea
que sunt in ulceribus et administrentur medicine scabi
ei renum iniecte in eam et ebibite et bibantur et glu
tinatiua infrigidantia sicut mualago seminis citonio
rum et psillii cum oleo rosarum. Et confortant cibi olera
chimum et uiscosi sicut sunt pedes et ius pingues
cum oleo amigdalarum et aqua ordei et frumenti cocti
cum carne agni et genera lactis sicut lac caprinum
et omnium et autem in assiduatione mundificatio
omnis corporis. **Coagulatio sanguinis in uesica.**

Sequitur ipsum quod accidit angustia et resistentia
et collariancia sincopis et frigus extremita
tum et paruitas pulsus anhelitus et pulsus cur
sus quietem mictus sanguinis cum percussionis aut
casus super uesicam et accidit cum ea rigor cum acces
sione mictus sanguis **Cura.** Illius est cura
lapidis et quia sufficiens labor in ipsa potando si
nipii acetosi et ut euomat cum coagulat simile
squilliticum et precipue cum aliquanto cinis ligni fici
aut in quo decocta sunt racisina et medicine lapidis.
Et quia inueniunt in uesica coagulum leporis et
mediante ad lapidem et fit ut sedeat in tina in
qua decocte sunt herbe que sunt ad lapidem et de il
lis que laudantur ad ipsam est sumere in potu de
carpobalsamo pondus ʒ .ii. aut cantaride blat
te bisantie aut aurei .i. coriandri cum aqua calida
aut cum aceto uini et oleo ontiatino et oxymel
aut cum aceto sui squillitici autem magis diligitur quod ace
tosum. In aceto cum est incisio et mel resoluit et
abstergit. Et item sanguine et asse et armoniaci et
rubee tincture partes sumantur equales et fiat ex
eis pillule sicut auellanis de quibus pillule in
potu sumantur cum aqua decoctionis et iniciantur in
meatus aut agarici aut siseleos aut in
ciceris. Et de bonis
aut asse aut aristologie longe. Et de biis
preparatis sunt ex asini et fel testudinis et coagulum
leporis et precipue in ipsi est ligni uitis et apertiuum
id hoc est innamis et lac ficus exsiccatum cum de
eo miscetur ad pinum et administretur de eo obro
ca pondus ʒ .x. de exsiccato maius cum alia decan
quis. Et sicut embrocca exponendum aut coagula
leporis aque non in quibus potant medicine iste sunt.

sicut aqua ciceris nigri et aqua alasach et aqua cuius
sit ligni et aqua cinis lupini et lig apii et
decoctione aptam cum vino **Dislocatio vesice**

Accidit dislocatio eius et mollificatio eius
et extenuatione ipsius a suo loco et accidit eius mol
lificatio propter exitum urine absque voluntate et dis
locatio quidem fit cum humiditate et cum ventositate
et cum percussione super dorsum cum propter casum et
mollificatio fit propter casus mollificationis nervos
et sequitur mollificatione et dislocatione eius
difficultas urine. Et quia involuntaria emissio
urine secundum id quod accidit lacerto de tensione et dis
locatione. **Cura.** Fatie quidem apoplexie et cum
sua curatio est difficilis et fit propter reditionem et stric
turam cum medicinis calefacientibus exsiccativis quas
diximus. Facte autem palisis et confert eius curatio
nisi flamarum sub ea et philonium abeo quod generat
eos et regimine humidum palisis ideo quod comedit
et bibitur et mora et aliis et confert ei vomitus
et si sit cum ellebori albo. Quod si urina egreditur absque
voluntate oportet ut administres suppositoria faciens
ea vehementius et non mollificetur plurimum. Ergo
aggregent inter resolutionem et constrictionem et sum
operatione curationum palisis et sinnat quod in
crossat aquositatem et impinguat eam et generat
sanguinem laudabilem et constringit calidum sicut alephe
lucaz. Si vero urina est cum sua dispositione ad diffi
cultatem declivis tunc audacia ad mollificativa
cum quantitate alia aut resolutione bona et in fi
ne ultima est audacia nociva. Et de potionibus
bonis confert nobis omnibus speciebus eius sunt dislo
cativa et palitica sicut tiriaca et mitridati
et sagerea et tomorusia et dia turcuma et
coquini. Et item flos aladren et cipi et thus
simul et singulariter cum malulebe. Et item sunt
sensus nitri humidi aut flos eris decoctus in
vino. Et item anguli castus et semen eius et op
ponacum et cuminum. Et quia confert et proprie ei cui
qua est difficultas urine ut bibat ex cortice
melonis sicca pugillum i cum zucaro et decies quod
curritur hoc cursu et est preparationibus ad preparationem
sunt testiculi leporis sicca quod cum vino odorifero
bibantur aut guttur galli ad urinam et detur ut
ad bibendum ipsum ieiunio cum aqua tepida. Con
venit quod linitur sunt sicut oleum de ruta et oleum
costinum et laurinum et oleum nardinum et sab
cinum et oleum cicimis asininum et oleum de pi
no cum quibus permixta sunt ea que sunt sicut cas
toreum et sic asa et galbanum et opoponacum et
ista item conveniunt si sunt coniecta super emunctu
oria et inunctiones et proprie oleum de sic permixtum
cum seminibus odoriferis. Emplastra non sunt
ex medicinis calidis in quibus est stipticitas aliqua
sicut cipi et cinamomum et bdellium et spica et mi
nus eius camomilla et sorba et mel et quia cu
rat et cum distillibus calefacientibus sicut ex centau
rea et coloquintida et alkerua et aliis. Et ex bal
neis calidis prodictis est natatio in aqua maris
et balneatio in aquis cineris minerarum sunt.

Fiunt ex **doloribus vesice** valde ad i^d.
cum malitie complexionis diverse et ex lapide et ex
ulceribus et ex scabie et ex apostematibus et ventositate
Et iam scimus omne capitulum et curationem eius.
Et interdum fit ex signatione crisis ex spectante in
urina. Et dolor quidem vesice interdum complicatur
cum sufflat septentrio cum in vesica est dolor. Et
dicitur quando apparet in hac ipsum sudacella eius simi
lis apa sicut cicomium et accidit illud in die vii
et moritur in xv die et proprie si accidit ei per sudor super

Quia accidit in extremitate corporis **debilitas vesice**
Cuius plurimum est frigus et extremitate apantis
duri et non tollerans urinam plurimam et desiderat
eam evacuare et quia debilitate lacertus eius
in adiutorio ad evacuandum solvendo se ipsum exag
gratione duarum rerum distillatio non dilatatur.

Quia est retentiva et quia **ventositas in vesica**
est permutabilis et cum inter sunt cibi ista
cum et plurimum eius est humiditas in vesica cum de
bilitate caloris. **Signum** ventositatis est
tensio sine gravitate et proprie cum permutatur. **Curatio**
Magis iuvativa curationum est post abstinentiam
nam cibi calidus et malicia digestionis et ut bi
bat oleum de berua cum aqua radicum et linat
pectinem cum oleis aromaticis solventibus et gummi
et emplastretur cum ruta et camomilla et aneto. Cum
ir fortiter de castoreo et asa aut musco et inunge
illa olea cum aliquanto castorei in granum aut in
iciantur in ipsam sicut is vite cum musco aut oleum
de ben cum musco et gallia in oleo sambucino.
Et recordare eius quod dictum est in capitulo renum
quod renes et vesica quando sunt dolorosi aut egri non
approximet pillis de seminibus cum augmentatur timidis
et vesica dolor cum attractione in stupe facientia
vel aqua tepida per quantitatem que non attrahit in
stupefaciat aliquid. **Tractatus secundus de accidentibus que
accidunt urine et qualitates eius naturalis**

Vesica expellit urinam cum stringit sup
eam ex omnibus lateribus et comprimit eam et di
latatur lacertum suum quod est super ipsius ori
ficium et comprimit lacertum et minuit **nocumenti**
Sunt ardor urine et difficultas **urine** sed
urine et retentio eius et involuntaria ipsius
emissio de cuius summa sunt multitudo eius et ip
sius distillatio et dyabetes. **Ardor urine.**

Causae ardoris urine sunt aut acuitas urine
et eius humiditatis propter causam originalem cum ca de
fectus eius quod separatum est ad separandam ipsam
et est humiditas separata in canalibus glandosis que
sunt ibi et ipsa enim currit super meatum et glutino
sum eius fugit et permiscetur urine et equatur ea. Cu
ius fiunt defectus lenis glutinatio et urine eva
cuatio et equatio quam accidit ardor et exulcerationes quas ad
iuvant ipsam est multitudo coytus. Iste enim
humiditates quia egrediuntur cum coytu et permutan
tur spermatis exitu plurimo et item elisionem cor
poris aut ulcera que sunt in meatibus urine propriis
virge et similiter que ad cutionem fiunt. Et sig
num quidem prius est acuitas urine ut non sit
sanies et signum sui est grossus sanguis et samen
et multitudo prout ad hanc quod scimus sensus que
sunt presenti. Primum quod est sic antecedens sicut
fluxus ventris collicis et qui antecedens ulcera in testi
norum. **Cura** Si cum sanie est et sanguine tunc
eius cura est cura ulcerum vesice et penis eius et
illud iam est distinctum. De separatione parte ad
illud. Fiant trociscorum secundum hunc modum. Sumantur se
minis citruli et melonis et grani cucurbite omnium
cuius pondus z xx et thuris et gummi et sanguis draco
nis omnium cuius z x opii z iii seminis apii z i
detur ipsorum cum aqua de papaveris semine dosis eius
z ii postquam decies sane fiunt. Et si non fu
erint ulcera neque sanies tunc melior cura eius
exuberatio urine consequitur ex calefactione si sit multum
cum resolutione subtili secundum quod scimus in capitulo egritu
dinum et vomitum et cibi humectantes infrigidantes
ex caulis et oleribus et fructibus et de ciborum
omnis salsitatem et vehementis dulcedinis et dimis
sio laboris et coytus. Et de illis que conferunt est
potius mucilaginum et in eis que sunt muci
lago psillii et mucilago seminis citoniorum et aliud
de papaveris et semen fructus durum et detur ipsorum
totum illud cum aqua frigida et administretur liquoris
dei et aqua eius item et ova sorbilia et cibus frigidus
decantentur et cibus frigidus eximet cum cum eis que
sunt sicut oleum amigdalarum aut cum pillis et pingui
gallina et si cum eo est exsiccatio accidens gla
dulis tunc cura eius est humectatio et dimissio
eius quod exsiccat ex coytu et de iniectionibus in hac
infirmitate est mucilago psillii et mucilago se
minis almarum et mucilago seminis citoniorum et

granum et cerusa et albugo ovi decoctis et lac mulieris iniciantur in eam et cum sufficiat assiduatione iniectionis lactis lac asininum et mulieris vel caprinum et lac caprinum. Et quandoque sufficit iniectio albuginis ovi solius aut cum aliquo diureticorum cum oleo rosarum. Et quandoque ponuntur in eo suppositoria fumigationum et si dolor fit vehemens et propter eum mingitur sanies et ulcus non est excusatum qui ponatur in eo quod iuvat ad desiccandum et mundificandum. Et secundum descriptiones positas in capitulo ulcerum. De sepias combusta et corticibus ovorum et mulieris et sucum liquiritie [illegible] in eis et iniciatur et si indigeat consolidatione ponatur in eo ad opium et [illegible] cum albumine [illegible]. **Paucitas urine rubrica**

Fit propter paucitatem potus aut in calefactionem in renibus aut in calefactionem fluxus ventris aut propter debilitatem renum in attrahendo aut eius in dividendo et mittendo aquositatem. Sicut fit in calefactione et ydropisi. **Difficultas urine et puncta**

Difficultas urine aut fit propter eam in qua est vesica ipsa ex debilitate et sequitur complexionem malam et propter eam sicut accidit in [illegible] flatus septentrionalis aut apostema aut alia que non permittit apud expulsionem eius donec super urinam ut extrahat eam exprimendo secundum quod se habet [illegible]. Et fortasse causa cum est frigus aut calor de foris. Aut percussio aut retentio urine plurima. Aut fit propter eam in meatu qui est collum vesice et caput virge aut fit propter eam que contingit aut propter eam in instrumento quod est lacertus. Aut propter eam in membris mittentibus aut propter eam in urina. Et cum quidem in meatu aut est [illegible] aut [illegible] et [illegible] aut est opilatio ipsius aut cum opilatione [illegible]. Et opilatio ipsius aut est cum apostemate calido aut duro in ipso aut ex re [illegible] sicut humiditas aut re [illegible] et [illegible]. Et in [illegible] quidem fit sanies cum opilatione aut lapis aut ventositas grossa repugnans aut nervorum aut [illegible] ulceris aut propter constrictionem ex frigore aut propter constrictionem ex calore vehementi sicut accidit in febribus adurentibus [illegible] et quandoque fit cum ulceris et quandoque fit cum tensione que accidit cum vehementis opilantis aut sanie et [illegible]. Fit tensio cum opilatione sicut accidit ex difficultate urine et retentione eius [illegible] sup- flaut [illegible] urinam. Nam [illegible] vesice et eorum propter meatus et [illegible] quidem fit in nocte propter soporem et in die propter occupationem. Et illa in qua fit opilatio secundum [illegible] est sicut fit in [illegible] et ma- trice et in [illegible] apostema calidum aut durum aut fit [illegible] aut [illegible] plurimum excessivum aut ventositas repugnans aut excrescens aut apostema in ano [illegible] aut cum tenasmo aut incisio emorroyde vel fistule aut dolor emorroyde vel fistule aut ragadie dolorose. Aut sicut si fit in partibus inferioribus dorsi apostema aut corrosio et sic si accidat testiculo elevari adiunctionem que comprimat meatum et trahat ipsum ad superiora et constringat ipsum et difficile faciat exitum urine et dolorem faciat et egreditur paulatim. Et quandoque est cum urine difficultate faciens et tenesmos est dolor post ulcera in meatu sine opilatione et sine apostemate que quandoque [illegible] mingere dolorem qui non ex- primit mulier vesicam suam cum lacerto [illegible] fugiens a dolore et propter eam qui est cum hoc in lacerto debilitas aut spasmus et que sunt huic similia. Et cum [illegible] in ipso mingit urinam suam naturalem ignitam [illegible] qualitatis et sequitur dolor et [illegible] cum [illegible]. Et quandoque [illegible] est cum difficultate urine [illegible] distillationem eius que cum egreditur paulatim et [illegible] expellatur. Causa autem in virtute aut est in virtute sensibili aut motiva aut naturali. Et secundum cum virtus sensibilis est ut sit ingressus sensus vesice aut lacerti [illegible] qui non suscipiat ab expulsiva expulsionem fortem aut expulsionem omnino. Aut fit in [illegible] principium [illegible] sicut accidit in [illegible] et litargia de oblivione et privatione sensus. Et secundum cum [illegible] motive est ut non sit lacertus ut

solvat se [illegible] et moveat [illegible] constrictione ad dilatationem suam existens [illegible] dilatationem et ut sit lacertus vero [illegible] ut circa sui. Ad hoc ut premat in vesica propter debilitatem [illegible] eius aut propter dispositionem [illegible] de tensione et similibus. Et secundum cum virtus naturalis est sicut si debilitetur virtus expulsiva propter malitiam complexionis diverse calide et secundum minus et fit et est secundum plurimum. Et est [illegible] est calida cum [illegible] urine et secundum cum humiditatibus mollificantibus aut extendentibus. Et quandoque est cum hoc debilitatis [illegible] electionem in retinendo quod debilitat virtus expulsiva. Secundum autem propter eam in la- certo aut est propter [illegible] aut apostema aut [illegible] expulsivo aut mollificatione et destructione virtus motive propter percussionem aut casum aut alia aut in ipso aut in principio eius ex ramis [illegible] aut nuche aut cerebro. Causa vero membri mittentis secundum est ut sit in renibus apostema calida aut durum aut lapis aut debilitas attractionis eorum de super aut debilitas expulsionis ipsorum ad inferiora. Aut sit epar impotens [illegible] et mittendi eam ad dispositiones ydropicis. Et hec quo divisio exponitur [illegible] si possumus [illegible] capitulum singulare aut possumus de genere paucitatis urine. Facta autem cum urine est ut sit calor faciens dolorem et [illegible] in pluribus horis. Et deinde est qui habet difficultatem urine et [illegible] propter ipsam [illegible] moveatur in [illegible] accidat febris et [illegible] prima faciat. Et scias quod quandoque accidit post ardorem urine et [illegible] eius ex siccitate in glandula super quod lubricat urina et provenit ad difficultatem urine et [illegible] ipsius quod [illegible] ut administretur humectatio ut non accidat [illegible].

Signa quidem eius cuius est frigus [illegible] est albedo urine cum grossitudine aut tenuitate et multitudo necessitatis surgendi ad mingendum [illegible] et [illegible] balneationis et sensibilitas frigoris et nocumentis cum liquoris frigidis. Signum autem eius cum est caliditas est acuitas urine et inflammatio quod sensu percipitur. Et si cum est constrictio a frigore significat iuvamentum provenientis ex mollificatione. Et si est aliqua [illegible] et febribus adurentibus significat ipsam iuvamentum humectationis. Et item de signis eius est quod [illegible] non egreditur et [illegible] est facilioris exitus [illegible] quod [illegible] dilatando meatum et dilatando ipsum. Signa autem eius que est cum apostemate in vesica aut in membris [illegible] eius vici- nis aut exitus [illegible] illius que provenit et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] per se. Amplius [illegible] difficultatem factam ab apostemate et factam ab aliis est quod apostema accidit paulatim non subito et sit res magna valde. Et scias illa que est ab opilatione apud vesicam ipsam propter egritudinem aut coartationem eius cum apodiatione vesice et eius inflatione et tensione eius. Et illa que est cum membris mittentibus est ut non sit in vesica apodiatio et inflatio. Et omnes species opilationis que accidunt in vesica ex ipsa aut ex coartatione sunt cum dolore. Et cognoscatur apostema opilans per id quod [illegible]. Et cognoscatur res opilans absque apostemate per [illegible] est [illegible] quod ex ipsa extrahitur de sanie aut humore. Aut per id quod [illegible] faciet eius. Et non dimittat ipsam cadere ex vesica aut lapide aut [illegible]. Et lapis cognoscatur per signa eius et propter quod [illegible] mingitur [illegible] durum valde. Et sanguis quidem et humor cognoscuntur [illegible] per urinam precedentem. Et sanguis ipse quandoque cognoscitur per signa coagulationis sanguinis in vesica et accidit [illegible] coloris et pulsus parvitas et anhelitus et [illegible] [illegible] et sudore frigido et febre et rigore et nausea et est malus a quo [illegible] fit evasio. Et humor quidem grossus cognoscitur item ex [illegible] sensata sicut est in [illegible] de aqua sicut [illegible]. Et si egreditur in urina humor [illegible]. Illius autem que est a frigore constringente aut calore solo [illegible]

eritc cāē pp̄inq̄ accidentes sunt signones. Et
signū eius q̄ ex uētositate est tensio cum gra
uitate. ꝛ quīz ē cū punctiōne. ꝛ quīz ē retenta
ī uesica. Et signū eius que fit ex debilitate
expulsiue ē ut ꝯp̄hensione ducat urīaꝫ cū fa
cilitate. Et signū mollificatiōis lacti ē debi
bilitas pucatiōis absꝫ dulcib⁹ ut sentiat ꝙ
res intrīseca nō est obediēs mēbro ꝛ ꝯp̄ssio
educit eam. Et sig^m spasmi lacti ē ut paruū
ꝙ egredi egrediatur cū ꝯp̄ssione. Et frāꝫ pp de
bilitatē renū sigū i^d ꝙ p̄terit de signis eius.
Et silr̄ scām cū lapis eius ꝛ ap̄atis ipsius. et
adulatum signitas ꝛ do^r sunt ip̄te renū tunc
egrō est illic. Et si sunt signa ap̄atis cum ipā
est ap̄a. Et si ē illic grauitas uel xemēs ualde
tunc illic est urina retenta. ꝛ si est minor illa
tunc illic ē hūitas pura cū ap̄ate cum absꝫ ap̄a
te. Si aūt nō ē grauitas sꝫ do^r extensiuus tunc
est uētositas ī renib⁹. Et quīz est neuē lenis
ꝛ nō sunt signa oppillatiōis renū. Et sig^m frō
cā doloris acutus exulcē aut acuitate urīe
est ꝙ tollerancia doloris educat urīaꝫ ꝛ sedat
dolorē. Et silr̄ q̄ fit ulcō sā cū sigīs ulceꝫ.
Et signa frē ab exsiccatiōne humorositatis ī
mēbris glandosis sunt cū cessio cāy eius p̄dic
taꝫ ꝛ ꝙ et hūectatio facit fluere urīam. Cu
Si cā est humor aut racio aliꝫ simul :-
fauces tunc oꝫ ut curet cū apitis ꝛ diure
ticis fortib⁹ que scuisti. Si nō timet ꝙ res
sit maior quā ut cadat ī cā deuiretie. Dein ē
amistrare faciat descēdere famez aliā aque
sicā ꝛ augmētet dolorem ꝛ tēsionē ꝛ nō exluc
a'o. Et aqua iupluum forteꝫ hē ipr̄ssione in
hoc cap^o. et tamē ualet ꝙ oꝫ ut ipū sit ꝯdimētū
cib⁹. Et silr̄ aqua ciceris nigri. Diuretica nō
sunt sicut petroselinū. ꝛ armoniacū ꝛ mirra
rubea. ꝛ amonum ꝛ costus ꝛ siseleos ꝛ radix
raneci ꝛ semē eius ꝛ totū i^d ī aqua iupluum
decoctū. aut aqua ciās nigri. aut ī aqua alas
ech. aut ī succo apii ꝛ feni ppē carpesiū. Et ox
imel squilliticū ē iuuatiuū ualde. ꝛ tiriaca
ꝛ metridatū sunt uehemētis iuuamēti. ꝛ diacur
cuma ꝛ omorrusia ꝛ diakelud regū. Infan
tib⁹ aūt dene^r ista ī lacte matrū. aūt dene^r
illa lactantib⁹ eos. Cōfectio diuretica fortis. ℞.
sauine et asari ꝛ amomi ꝛ anceos ꝛ petroselini
ꝛ seminis apii. ꝛ rubee tincture ꝛ amigdale ama
re ꝛ spic. oīm an̄. ʒ. xx. melonis. ʒ. x. cor^m cā
tarid' ab scisis capitib⁹ ꝛ alis. ʒ. i. armoiaci.
ʒ. iii. resoluat^r armoiacū ꝯtriplicato cū uīo
s^o tali ꝛ fiant ex eis pille ut auellane de quib⁹
sumat^r usꝫ ad. ʒ. iii. Et itm̄ me^u de sauina
ꝛ asa. p̄dictū in cap^o ꝯgelatiōis sāg^s ī uesica
bibitū et mictuꝫ. Et quiꝫ ꝯponūt^r me^e ī qb⁹
ponūt^r castoreū ꝛ euforbiū. ꝛ ʒʒ. ꝛ pip lon. et
ol'm balsami. Et quiꝫ ponūt ī eis opiū ꝛ semi
nu squiami albi cā doloris. ꝛ tu uidebis eos
iacuitate. Et omēs me^e que sunt ad lapidem
ꝯferūt ad hoc. ꝛ ad plures spēs silr̄ a calore ꝛ
frigore postquā nō fuit sanguis cum ulcus.
ꝛ sunt sicut cinis scorpionū ꝛ lapis spōgie. et
cinis uitri. Et pp̄etas de illis q̄ pp̄etateꝫ q̄u
dam hūt sīn q̄ d^r ē uesice dāmule exsicca
ta de qua. ʒ. ii. ī uino odorifero bibunt^r. Et
itm̄ cineri maiorum adhusti pōd'. ʒ. ii. bibi
tur ꝛ pp̄e ap̄ius. Et cā dixim^o indicas alias
ī curatiōne eius. cū^a cā est frigus uesice ꝛ oꝫ
ut legantur in hoc loco itm̄. Sācta aūt ꝯgela
tiōis ei^o cā q̄ ī uesicatū est curāt^r cū eo q̄ dictū
est in cap^o ꝯgelatiōis eius q̄d' ī uesicā cū est
ī uesica. Et quīz administrant^r empl'a exitus
me^s cū aqua rafani. ꝛ quicꝫ linit^r ē tyriaca
ꝛ mastice ꝛ omorrusia ꝛ dyacurcuma et
dialzedib regis. Et quiꝫ necesse sunt embroce
accepte ex eis que sunt sicut sinapis ꝛ pulegi

uꝫ cū fimo columbino. Et itm̄ ex lumach ꝛ pi
retro. Empl'm bonū exptū. ℞. baccay laur.
ꝛ aluūs ꝛ amoi ꝛ mellilotū ꝛ farine ciceris nig.
ꝛ camomille oīm an̄. ʒ. x. sauīa ꝛ seīs raphani.
ꝛ seīs apii ortulani ꝛ mōtani oīm an̄. ʒ. vii. fi
at ex eis empl'm cū ol'o balsamī ꝛ oleo lilii ꝛ ꝯ
ficiant^r cū aqua caulis armei. Confcō un
guēti boni. ℞. serapini ꝛ bdellii ꝛ oppopōacis
ꝛ acori ptes. e. cū quib⁹ fiat unguēt cū adipe
anatis ꝛ cera cātria. ꝛ oleo de lilio. Et de inūcti
oīb⁹ est iūctio fcā ex galbano ꝛ storace ꝛ oppo
ponaco ꝛ pipe. Et quicꝫ ponit^r ī ea asa. Et si
cā fuit lapis curet^r lapis ut quicꝫ fuit. Et si
cā fuit uerruca. aut caro orta aut incarnatio
cur^s curā erit cū tinis mollificatiuis ꝛ oleis
mollificatiuis sicut in cap^o uesice ꝛ ab simēcia
ab acetosis ꝛ stipticis ꝛ fortasse poterit ꝛ for
tasse nō poterit. Et si cā fuit ap̄a curet^r ap̄a
ꝛ mollificet^r ꝛ leniat^r. ꝛ administret^r tiriaca.
ī balneo aque ꝛ lenientia ex quib⁹ fiat ēpl'm
ꝛ iniecta suppoita ī ano ꝛ uiolarum ꝛ poriū aq. ꝛ di
mittat stiptica ꝛ phibeat^r ab salsis duob⁹ di
eb⁹. Et cū leniens est ap̄atio iaꝫ descēdit u
rina cū ꝯp̄ssione ꝛ expressione post multitudi
neꝫ mollificatiōis ꝛ lenificatiōis. ꝛ caules ꝛ
altea ꝛ cepe ꝛ porri de quib⁹ eluxatione iuuat^r
sunt in h' cap^o plurimū tū cū eis fit emplꝫ. Et
fl'oīa lu silice ē de illis q̄ magis necessaria ē p̄mit
tē. Deni ex saplena quīz eius pucat^r cū ea uri
na. Et cū cā fuit frigus ꝛ stipticitas curet^r
curatiōne malitie ꝯp̄mis f^d. Et si fuit calor cu
ret^r cū oleis tēpatis ꝛ frīis ī quib⁹ ē lenificatō
ꝛ mollificatō sicut ol'm uiolarum ꝛ ol'ꝫ de cucur
bita p̄mixtū cū ol'o anetino ꝛ camomillio. Et
si fuit illic siccitas ꝛ administrent^r tūc ꝛ olea
mollificātia ꝛ cibi humectantes. ꝛ regimē ꝯua
lescētium ꝛ balneū. Et si cā fuit paralisis curet^r
cura eius. Quod' si cā fuit spasmus lacti curet^r
curatiōne spasmi p̄dicti in cap'lo suo. Et si cā
fuit ꝯpl'o frā. curet^r cū oleis calidis ꝛ ꝯfectōib⁹
cal'is que scuisti. Et de illis que ꝯferunt ad
i^d ꝛ ad paralisim est ut sumat^r fimi colūbini
silr̄ ꝛ ieꝫ. pondus. ʒ. i. ꝛ bibat^r cū uria pueri.
ꝛ puocat ꝛ stercus muris pōd'. aur^a i. ī aqua
decoctiōis aneti. ꝛ quicꝫ mictit^r cū mumia cū
pōdus. ʒ. i. uel ēs arachainachi. cū eadē me
sura sal' indi. cū aqua cal'a. Et ꝯfert ei potus
balsami cū aqua cal'a ꝛ etiā. ʒ. i^a. asē. ī lacte
asinino. et h' ꝯfert ei q̄ ex humore crasso frā
aut a calore curat^r cū seīb⁹ frīis ꝛ semi lactuce
bibit^r cū uino p̄mixto ꝛ aqua granati acetosi
Si fuit acutū cū passione iaꝫ ap̄a faciente
aut nō ap̄ante. aut remanet a'o tunc cum est
fl'oīna ip̄ius ꝛ mollificantia tēpata ꝛ tunc
ꝛ studē in hoc ut mingat. Quod' si mixerit sāg^s
plurimū tunc remed'. cuꝫ cū trociscis de k'arabe
qui artificō se fuit cū ol'o nucis. Et si timet^r
ꝙ accidat a'o ꝙ ī uisice tunc cura ipm̄ cū cura
eius q^e ē ī uisicatū ꝯgelatū. ꝙ si i^d ꝙ ī uisica
tū est fecit oppillatoeꝫ tunc curet^r oppill'o frā
ex ī uisicata. ꝛ iaꝫ dictū ē i^d. Quod' si cā fuit uento
sitas curet^r cura uētositatis uesice. Sed nō
cā doloris p hūitas curet^r cū administracōe sui
pe facienēti ꝛ iniectōe. Deni cū descensione urie
ꝛ urie. ꝛ post i^d administret^r cura ulcis a' cura
equatiōis urine acute cū cibis ꝛ libis p̄dcis
Et quiꝫ sicut ē ꝯglutinatōeꝫ sanieua sepan
cia ut acuitateꝫ urie ꝛ nocumentū ei^o ī meatu
sensibli. In fcā uō pp debilitatē sensus cu
ret^r p̄mū si fuit egritudo p cedēs ap̄n^o aut pp
lactūs ꝛ uesica cū medicis lenitib⁹ ꝛ ceratum
albedinar que sunt tiriaca ꝛ metridatū. et ī
unctiōnes ꝯ centros ulcib⁹ sicut ol'm sambu
cinū. ꝛ ol'm de lilio ꝛ narasanū. ꝛ ol'm de. cē.
ꝛ ol'm de balsamo. ꝛ ppē. et empl'a administret^r

ex folijs arborum fructuum et oleorum delectorum spi
ritui aiali sicut sunt folia malorum et mirti i mirta
et misceant cum eis medicine expergefacientes ual
de sicut semen alharmel et semen rute in decoctio
ne. et demum empl'et cum eis pecten. et si fuerit propter
debilitatem expulsiue alterata ab in dicantem et
egritudinem debilitatem cum eo quod scis et cura. Et ca
lculus quidem plurimi est ex frigore et eius curatio
est cum eo in quo est calefactio et sub tiliatio et propter
quod dictum est in debilitate sensus. Et si causa est lon
ginquitas retentionis tunc eius cura etiam est cum tim
mollificatiuis lenientibus factis ex sepe lini et ex
istis. Demum unctio eis que sunt uehementius pro
eratiois et siringia et oleum balsami et que sunt eis
maxime similia hic. Infert uero cum remanet
et epis et inrestionum et gorse oportet ut scendat inun
ctio illorum membrorum tunc si cura in meatu bene
est. et si non non ualebit. Et cum hec uacuum est
amiscitiue mollificatiua extimo et emplastris
et iectionibus. Et uacua est amistrico omnium
eorum ut timeatur quod ipsa faciant descende
re materiam plurimam. Et scias quod lac est ex magis
conueniens eis cum non est febris et omni hora in qua
dande sunt pillule similes auellanis de sepibus et non
est febris. tunc consilium meum est ut cum lacte i
potu sumatur. Rememoratio rerum faciencium mingere conse

Dixerunt quidam quod qui sunt rerum plurium modorum.
coluber in cum minima unctione faciat mingere
Et item ideo quod dictum est in sermone capituli opilationis
giuse. et quod dictum est in sermone eius quod est ex fri
gore. et dixerunt quidam et est deuil quod iam experi
simus et pfuit fiat suppositorium de sale talu
cet et supponatur in ano prouocabit ei urinam et
soluet uentrem. Et dixit quidam ut si ignoraui
tatur caput uirge pediculus cum sumatur aloe
du quod cadit delecto et forsitan est illud quod no
minatur sofesio et alhagil. et imittatur in caput
uirge prouocatur urina et ponatur in capite uirge co
opertum ex oro. Et quod non est apta si oppillatio
qualiscumque sit confert iniectio olei in quo sunt sole
morantes propter hoc fiunt scorpiones albi qui non
sunt mali ualde cum siringa argenti. aut ad
iuuet ex insufflatione facta penetratur et ipsi
administratio imingendo et iniectione. et qui non
confert medicine non est ex causa cum igenuit aliquid
et administrationis alchatatur et instrumenti quod mingere
Et caue ne administres ea cum apta est in uesica
aut i coartatione eam. pynne et ipmissio namque
eorum apta et addit i colore et singularem melior
est quod est ex lenioribus corporibus et magis suscep
tiuis flexibilium. Et iam inuenimus quedam aialia
marina et quem cornua aliqui siliunt cum aliquo
uo ppinare. demum sumuntur ex eis aliquando et conglutina
ntur glutine casei. et quedam fit ex plumbo et stag
no et est bonum est. Et si est uehementis leuita
tis fiat forte cum paruitas ut proiectio super ipsum ex
ex masticina et marcasita. aut cum multitudine
liquefactionis et fusionis et proiectionis sanguinis hyr
cini super ipsum. hyrcinus enim sanguis est fortis
in hijs et cum hoc stringit plumbum. Et tunc oportet ut sit
caput eius durum rotundum et fiant in ipso fora
mina plana ualde. ita ut retinet aut lapis aut arene
aut sanguis aut humoris crossi sic quod utitur de
medicina. aut prouocatur de urina punctuatio alia et si e
gerat ex extractione et imissione frequenti et aliquando
fit ex argento et ex ere liquo corpus et quoniam ppinatur toni
ei adeclinandum aliquando et quando ppinat adextraendum
aliquando cum eo et super illud quod ppinat adhuc ut cum quod dic
titur ar fiat adcentrare apparatum so lutum ligne
adque est sicut uagina prima aut uesica confricata
in firmam et funditur in eo medicina. Demum impletur et
impellitur enema et est possibile ut fiat sicut fit clister
electum quod diximus in capitulo colice. et si ppinatur adhuc ut
per ipsum educatur urina tunc necesse est ut curuetur cur
su attraheretur propter cuius conuersionis cum casus

uacuitatis et ideo est quoniam impletur re aliquid. Demum
extrahitur illa res ab eo cum fortitudine quod ex
trahitur post ipsam urina prouocata. aliquando ut
ingeniose faciamus in eo aut super ipsum aliquando
ex pertinens de aere quantitatem aliquam. Cum ergo
extrahitur et aer non est introitus oportet necessario ut
extrahatur urina prouocata. aut aliquando aut ideo quod im
plet illam uacuitatem in tinsecam aut est lana
ordinatorum filorum extenso medio totius cum
filis. Ita ut cum impellitur adduabus extremitatibus
sue in spacium et concauitatem legitur expulsione
demum extrahitur filum egreditur lana et sequatur
ipsam illud quod sequitur aut est perpendicularis pe
netrans in eo et suspensiones conprehensa super
ipsam cum manica qua remoueatur. Lux uero
medicinarum melior amistitio est ut sedeat eger sup
extremitatem caude sue et conprimat animum sustentan
tis et retro et eleuet genua sua paruum usque super
inguina cum appositione in ea precedente balnea
tione eius cum tinis mollificantibus et ipsius emen
platione et unguentis et emplastris mollificantibus de
inde inunctetur siringa centa quantitate que sit in
mensura longitudinis uirge et melius quod est est
quo educitur urina omnis leuis sunt uirgam et et
eius amplitudinem et ipsius strictiuam et cui iam pro ces
sisti et liniisti cum ceriotis et propter cum sunt ex olijs pro
porcionabilibus in centrum. Cum ergo peruenit in paruam quan
titatis sicut medietas uirge proprie et equalis si
cut stans cum declinatione ad sursum. Demum sibi ca
liter in expulsione siringe in meatu in uesice quan
titatem unius nodi aut duorum nodorum et ideo peruenit
ad uacuitatem uesice aut sedat cum ea dolor aut
minoratur aut sentit quod eius penetratio iam per
uenit ad mouendum aliquando et ad ultimum est penetratio
sensata demum redeat uirga ad partem inferiorem ad
suam dispositionem primam in ppiatione sua cum uehemen
tius inferius. Cum ergo feceris ideo extrahe aliquando si uis
et impellere aliquando per clistere si uis impellere ideo et adul
timum oportet ut studeas ne excoriationem faciat
et sit sine tarditate et facilitate et non cum dolore

Aut fit propter causam in distillatio urine. ca.
urina. aut propter causam in instrumentis urine aut in con
ipsius uesice. aut propter causam in principijs. Et causa que
in urina. aut est acuitas aut multitudo eius et fit
acuitas que est cum distillatione eius aut propter ideo quod dixi
mus in capitulo difficultatis urine ex hoc quod fit eius
emissio dolorosa propter acuitatem in ea fortem et ag
gregationem eius et grauitatem ipsius intollerabilem quare fit
ei dispositio inter retentionem et emissionem que est distillatio
aut quoniam omne est primum eius propter nocumentum sunt
cum sua attractione exquirit expulsionem quare
expellit ipsum expulsiua quamuis fiat absque uo
luntate et propter malos anos et medicinas et laborem et
coitum et alia. aut propter conexionem membrorum maiorum sicut
epatis et uenarum eius. Et renes quidem conplexionem
habent puram. aut cum uia sanei. aut absque sanie
aut in toto corpore est superfluitas acuta quare expel
litur eam natura. oportet multitudo uero que est cum distillationis eius
fit propter ipsius grauitatem. et quia ipsa conprimit laterum
adapertionem prius quam quamuis uolumus non nocet
ad ideo. aut est causa propter apta in lacertis sicut est mollificatio
super fluxa. et cum stupore et destructione sensus
sicut accidit in anis. aut propter apta aut propter maliciam con
plexionis debilitatem incipientem in eo aut procedentem
ad ipsum in ipsius sue cuius plurimum est a frigore. et
propter ideo eius qui congelatur urine distillatio in multipli
catur. et quoniam accidit ei debilitas debilitate eius con
tinente. et quoniam cum hec debilitate solo sine ipsius
infectio super meatum et cum hec debilitate solo sine ipsius
et propter cum conuenit ei lacertus uero eius indebilitate.:—
Facta autem causa uesice aut est debilitas ipsa ex ma
licia conplexionis frigide et est ideo quod est plurimum et ideo est sicut diui
mus in eo quod congelatur et distillat urina eius et
illa conplexio et hec debilitas generat distillationem urine
cum duobus modis quorum unus est propter apta quod debi
litatur retentiua quare non ualet retinere omnem partem

co p̄hensū donec aggeret plimū q̄r pmictit
abea ut currat licʒ nō assit uolūtas. Et pro
ē pp̄ q̄ debilitat̄ ei expulsiua q̄r nō ↄp̄mit
vrinaʒ ī pri ꝫ ex distillacōne p̄ minera diffic̄
tatē. Et q̄nʒ fit hec debilitas in se ip̄a. ꝫ q̄nʒ
fit pp̄ ↄitatē; mēbroꝝ que sūt sup eaʒ cū apa
tuʒ ꝫ dulꝫ ꝫ apōis ītrinb; ꝫ que sūt sup
eos cum b; cōicat uesica aledit̄ p̄ eo q̄ currit
ad eam. ꝫ q̄nʒ ē cū ulcus ī uesica ꝫ scabies q̄r
nō ualet retinē vrinaʒ pp̄ dolorē. Et q̄nʒ fit
distillō pp̄ oppillōnē meat̄ uesice ex ap̄tā
ī ip̄o aut ī materia ꝫ ītestino duro cū lapide
aut oppillōne alia ꝫ cū nō ē oppillō ↄpleta
pot̄ ē ut ingemiet ꝫ exeat vrinaʒ pau
latim. Et q̄nʒ fit cū doloris uesice pp̄ ulcera
mea s̄m q̄ diximꝰ in cap̄ difficultatis. De
distillōne g̃ vrine ē cū qua ē difficultas et
de ea est cū qua nō est difficultas ꝫ de dif
ficultate vrine est cū qua sūt ardor ꝫ dolor ꝫ de
ea est cū qua nō est iꝰ. Et vr̄ q̄ fiat plimū
distillacōis vrine pp̄ cās īuoluntarij exitꝰ
ꝫ pp̄ cās difficultatis ꝫ pp̄ cās ardoris. Signa

Cāpāti quidē ꝫ opilōis ꝫ cāꝫ ñaliū ꝫ alioꝫ
plū copoꝫ ꝫ diuisionū iā sciuisti sig̃. Et
sciuisti signa ↄīnis calē ex calore vrine. et
īflamacōne loci ꝫ acēssione cāꝫ. Et signū
ↄīnis frē ex calore vrie ꝫ ueneōne frigo
ris ꝫ acēssione cāꝫ. Et signa cōia itēm nō
sūt ꝫ nō oꝫ ut plōgeꝫ s̄monēʒ meis. Cura
Iam sciuisti itēm curōnēʒ ois capli in se
singlarit̄ puraꝫ. qm̄ h̄ egritudo plimū acci
dit cū frigoris ꝫ cū paralisis. Et plimū
curōnis eius est curō calefaciens ↄstringē.
Et ois qui desidat intollerancia vrie innat
ame ꝯ ebibitis uel lenitiuo ad iꝰ sūt tiriaca
ꝫ mitridati. ꝫ yera galieni ꝫ anacardinū ꝫ
trifera maior ꝫ ellūm dechīnc. Et ↄfera mi
nor ↄfortata cū anacardino cū satirnea
cū pmixtis cū ea aliquib; stipticantē faci
entib; sicut sūt g̃na mirti ꝫ cupule glan
No dium ꝫ que sūt illi silia. Et itēm nasturciuʒ
est iuuatiuū ꝫ amistiuas alleoꝫ ē inuatē
pucat ei vrinam ab sasam ꝫ reducat eam
ad illud q̄ naturū est. Et de expertis sūt pille
alhasche cū puerto. Et de eis que nos ex
perti sumꝰ ē ut sumat mirob. kebuloꝫ tore
factoꝫ p̄. i. ꝫ iren. albi. p̄. v. ꝫ calamita sicca
ꝫ g̃noꝫ mirti ꝫ sandarace ꝫ mirre ꝫ olibani
cipis ꝫ maris. ꝫ. oiūʒ an̄. tercia ptis. ʒ. ꝫ gal.
p̄. v. ꝫ emule ad huste ꝫ g̃noꝫ almalaleb.
ptes. ij. ↄficiant̄ cū melle embliciꝫ ꝫ ref
ficet ꝫ bibitur. Confectō forte. Rx. mirobol.
nigroꝫ ꝫ kebuloꝫ ꝫ gallie oiū an̄. pon. ʒ. v.
mirre ꝫ castorei ambꝫ an̄. pondꝰ. ʒ. ij. ꝫ v.
olibanum ꝫ g̃noꝫ almalaleb amboꝫ. an̄. ʒ. x.
ↄficiat̄ totū cū melle ꝫ sumat̄ ex eo s̄m as
siduacōneʒ pon. aur. i. Et itēm cimini ꝫ cētau
ree ꝫ origani oīuʒ an̄. pon. ʒ. ij. cū aqua ca
lida. Et itēm g̃noꝫ mirti ꝫ glandiū ꝫ cortic̄
thuris ꝫ cū cimini oīū an̄. p̄. v. ꝫ sit dosis
ʒ. iij. cū antiquo vino. Et itēm mirobol. ke
buloꝫ ꝫ belliricoꝫ ꝫ embliciꝫ torefactoꝫ oīuʒ
an̄. ʒ. vij. cortic̄ thuris. ʒ. v. g̃noꝫ mirti. ʒ. x.
īuoluatur quod exsiccat̄ aqua ī quo extinc
tū est ferrū ignitū in l̄tē. Deni ↄficiat̄ cū
rob mirti. Cōfectio alioꝫ. Rx. g̃noꝫ mirti
ptēʒ. i. laudani. q̄rta ptis. ʒ. ꝫ fructꝰ cinōs
ptes. ij. ↄficiantur cū eo ꝫ sit dosis eiꝰ aur.
iiij. cū folioꝫ mirti ꝫ folioꝫ alcane ꝫ ducti
loꝫ ꝫ thuris ꝫ balaustie ꝫ glandiū oīū equa
lit̄ bibitur quātū necē ē cū vino. Et itēm cō
fectō iuuatiū ꝫ ↄueniens mictu ī lecto. Rx. vmꝰ
cuꝰꝫ mirobol. kebul. ꝫ belliricoꝫ ꝫ embliciꝫ
an̄. ʒ. x. ꝫ glandiū īfusaꝫ ī aceto die ꝫ nocte
ꝫ torefactaꝫ soli ꝫ sadanos ꝫ api ꝫ thuris mas

culi. ꝫ emule sicce. ꝫ storac̄ sicce. ꝫ coralli oīū an̄
ʒ. v. mirre. ʒ. iiij. ↄficiant̄ cū melle. Et itēʒ meⁿ
forte. Rx. castorei ꝫ mirre. ꝫ alasche. ꝫ cupulaꝫ
glandiū ꝫ purt̄ oīū an̄. p. equales ↄficiant̄
cū aqua mirti h̄uide. ꝫ sit dosis. ʒ. i. ad mās
ōnē. cū bibit thuris ꝫ oli de alcanna ī am
boꝫ an̄. ʒ. i. Et de curōib; leuib; ē ut bibat
de sēie portulace p̄ōdꝰ aur. i. Et farina glā
diū iuuatā ē ꝫ pp̄ē cū īfundūt glandes in
aceto sqll. ꝰ die et nocte. Deiū stringūt sup
testum ꝫ bibit̄ ex ea. Et ulamū q̄ sūt est
p̄ōdus. ʒ. x. Et itēm cipi. ꝫ thuris. ptes. e.
de quo bibat̄ oī mane ieiunio aur. i. Et
itēm ingelle ꝫ seis uite ptes. e. ꝫ sit dosis uꝫ
ad. ʒ. ij. Et emula est ↄpetens media. ꝫ olꝫ
de kerua itēm bibitū ꝫ unctū ꝫ ↄfrē ei assūp
cō mllis s̄m assiduacōneʒ. Et ad senes q̄
deʒ est meⁿ iuuatiū q̄. Rx. castoreū ꝫ opiuʒ
ꝫ seni iusquiā al. ꝫ semē urce. bibat̄ de eo
aur̄. cū. ʒ. iiij. Et qui supponit̄ mumia dis
soluta ī sambuco ꝫ iano ꝫ distillat̄ ī uirgaꝫ
facit collare vrinaꝫ ꝫ silr̄ ↄmestio fiani cū

Est ut īuoluntarius exitus vrine oleo.
egrediat̄ absꝫ uolūtate. ꝫ fit plimū eiꝰ
pp̄ sup fluitatē frigoris ꝫ mollificacōnē la
certi. ꝫ debilitatē actiē ei ꝫ uesice sūt actē in
termiꝫ ꝫ fortitudieꝫ v̄tutis attractiue. et qui
q̄ pp̄ē callitateʒ plimā ad attraxerit ad uesicā
resudacōneʒ a corpe. ꝫ de cais eiꝰ est remocō
spōdilui q̄r actē nocumētū in lacerto ꝫ nō poē
ↄstringē eam. ꝫ q̄nqꝫ est īuoluntaria vrie egr̄s
sio nō pp̄ eam ī uesica ꝫ ī lacerto ꝫ ut. yꝰ pp̄ē
deceius coartatē ꝫ ↄp̄mētē oī hora ꝫ exp̄mit
q̄r egreditur vrina sicut aduenit p̄ gnātib; ꝫ ī ill̄
ī quoꝫ uētrib; est fex plima ꝫ hūtib; ap̄ta
magna ī mēbris ꝫ hūtib; sup uesicā. nō g̃o
indiges p̄ illo q̄ de stinet̄ est ut ↄgnoscas
signa ꝫ scire ea facile fit ex eis q̄ p̄cesserūt. :
Cura. Illi qui est ex cal̄itate ꝫ est rarus cōfe
rūt meⁿ ī frigidantes stip̄ticē ꝫ de illis ē pil
lus cum siccus ut ore manus sūt. hꝰ. Rx. co
riandri sicci rosaꝫ ꝫ rubeaꝫ amboꝫ an̄. ʒ. v.
spodij. ʒ. x. seis lactuce ꝫ seis portulace albo
rū an̄. ʒ. xv. boli armeni. ʒ. x. camfore. ʒ. v.
gūmi p̄ōdꝰ. ʒ. ij. ↄficiant̄ cū aqua g̃nati
acetosi. Et itēm caraba ꝫ boli armeni ꝫ miro
bol. nigroꝫ ꝫ medulle glādiū ꝫ seiū ex coꝫ
ticatoꝫ oīuʒ an̄. p̄ōd. ʒ. ij. coriandri torefacti
ī aceto, pōn. ʒ. i. ꝫ sit dosis. ipius sicci. ʒ. iij. ꝫ
curat̄ cura dialvetis ꝫ ab sadi sine ī pꝰ q̄
tenet̄ ioꝫ ex maꝫal ꝫ sumach ꝫ nucleos tamā
ridi. ꝫ g̃nis g̃nati frē. cū curōnes p̄cē ieā
distillacōis. Et itēm cipi ꝫ acori ꝫ emule sicce
ꝫ medulle glādiū oīū an̄. ʒ. ij. mirre. ʒ. iij. et
ē pulmo qui sūt sicē ꝫ dia ciminū ē ualde
iuuatiū pp̄ē cū eiꝰ sp̄ēs ualde terūt. Et dy
aciminūꝫ itēm ↄfert ad iꝰ ep̄ubiani. ꝫ adul
tiuū ē iuuatiū ei q̄ ē ī mēbris vrie ex frigo
re uel ventū. et eis que ↄferūt ē fumē ī ptē
ʒ. e. thuris. retinʒ ei īuolūtariaʒ vrie egressi
oneʒ. cū p̄ōdꝰ. ʒ. ij. malaleb. ꝫ olea calida distri
ptas ieiōs musco ꝫ asa ꝫ castoreo ꝫ euforbio
ꝫ silib;. Cōfectō elisiris boni. Rx. halech. l. i. cipi
p̄ōdꝰ. ʒ. xx. malaleb. p̄. ʒ. x. decoquāt̄ ī. e.
libr aque cū facilitate p̄ eqꝰ īfusa sūt die et
nocte. cū ex aqua remāserit. lib. i. colet̄ ꝫ fun
dat̄ sup eaʒ q̄ntā est ipiꝰ medietas oli sisā
mi ꝫ decoquat̄ ꝫ admīistret̄ olm ī clisti. aut
sumat̄ aque p̄. i. ꝫ oli de ben. ꝫ auellanaꝫ
ꝫ fisticoꝫ ꝫ alkited. alcndra. ꝫ albi halcb. p
tes equales. ↄficiād in estiāis fiat ī [illegible]
ꝫ disrupat̄ ieiōs virtus musci ꝫ elisirizet̄ cū
eis ol̄m de ben. ē forte ualde. Mictus in lec
to. Rx.

Causa eiꝰ est mollificatō lacerti. et
q̄nqꝫ adiuuat eaʒ acuitas vrie ꝫ pilos

quidem adiuuat ad eius profunditatem in sompno. Cum
ergo mouetur expellit eam natura et uoluntas oc-
culta obsilis uoluntati ante auxilium tempore uigila-
tionis. Cum ergo fortes fiunt et confortantur alleui-
antur sompnus et confortantur lacertus mollificatus
et non mingunt. **Cura.** Eorum est autem eius qui
habet mollificationem lacertorum ut siccet et distillationem
urine et inuoluntariam ipsius egressionem et propter me-
lancolicos cum emula et storace. Et de ung-
uentis oleum de ben. est utilium et cum hoc oportet ut
dormiat et alleuietur ab eis et alleuietur eorum
sompnus et non bibant aquam plurimam et consuescant
ante se ipsas ad mingendum et fortasse [illegible] eorum
est cum imaginatur quod [illegible] expul-
sum et sensibiliter ad mingendum dum ipse dormit
[illegible] est locus ad hoc ut ideo mingat et
consueuerit quod mingit in eo. Quod si locus ille fuit
inuentus currere decursu lacrime et doacee et
[illegible] Deinde elaboret adeo donec
[illegible] ipsum subiciat in loco oratorium et [illegible]
aliis et figatur in imaginatione sua. Cum ergo
desiderat peruenire ad illum locum deinde rememo-
retur in imaginatione sua quod est alienatus ab eo
quod fuit [illegible] abstergit uirtus uoluntaria
eius et spiritum [illegible] non famosum et accidit eius
in sompnis ut fiet [illegible] aliqua cum [illegible]
[illegible] expulsiue quod non moratur qui exacuet.
Et de illis quidem que ad illos experta sunt est
quod accipiatur glandium thuris et mirre omnium partes equales
que omnia decoquantur cum uino quantitatis ℥ iii. us-
que quo redeat ad ℥ i. et coletur et potetur cum pon-
dere ℥ i. olei mirtini. Et extimauimus quod [illegible] quod
quando exsiccantur renes leporis et sumitur de eis
pondus i. et scrupulus aneti pondus i. et piretri et scrupulus api-
ambarum pondus [illegible] et [illegible] de eis eorum pondus ℥ ii.
[illegible] ℥ i. [illegible] et est ualde iuuatiui.
Ad hoc et confert eis cerebrum leporis mixtum cum uino
Et confert eis [illegible] extinctam in pozima
[illegible] cum aqua frigida. Sunt etiam
ulcum aut ex utero [illegible]
Et quod confert eis clisteria cum [illegible] retinen-
tibus [illegible] et [illegible] **Dyabetes.**

Est ut egrediatur aqua sicut bibitur in tempore
breui. Et propterea quidem huius egritudinis
Adelbiteta et ad inebriata sua est propterea liba-
tatis [illegible] ad coniecta et sunt ei
[illegible] nomina alia quam dyabetes dicitur quoniam di-
[illegible] et [illegible] et nominatur arabice [illegible]
[illegible] et rota molendini et [illegible]
Dixerunt autem quod hoc accidit [illegible] quando [illegible]
est [illegible] non fit cum uoluntate et [illegible]
[illegible] quam illic est sensus et uolunta-
[illegible] non [illegible] Et [illegible]
[illegible] sitit quod bibit et non [illegible]
tur [illegible] mingit sicut bibit et non ualet retine-
re [illegible] Et causa quidem dyabetis est dispositio reni-
um propter debilitatem accidit eis et dilatationem et
apertionem oris [illegible] meatuum quod non aduertit [illegible]
hora quam figitur aquositas in renibus. Et quoniam
fit [illegible] frigore [illegible] cum renibus. Et quoniam
[illegible] potus aque fit cum obsessio uehemens
frigoris [illegible] aut propter uehementiam
attractiue propter [illegible] cum [illegible]
cum absque [illegible] Et est ideo quod est plurimum quod tene-
[illegible] ab epate ultra quam illud quod tolleratur
quod expellatur illud deinde attrahitur ab epate et ep[ar]
ab eis que sunt ante ipsum et ergo cessat illic at-
tractio continua aquositatis et expulsio et cu-
sas quod quando expellitur illud quod currit quoniam producit
ad liquefactionem et ad [illegible] propter [illegible]
attractionis et humiditatis exterius et quod plus ab eo
quod oportet ipsum recipere de superfluitate humiditatis propter
potum aque. Et tu quidem scis et cognoscis sig-
norum que dicta sunt et lecta usque ad hanc horam **Cura**
Dyabetes quidem cum accidit plurimum accidit ex ca-

liditate ignea. Quia propter plurimum curationis eius est in
infrigidatione cum fructibus et oleribus et cibis frigidis.
Et de illis que non prouocant sunt sicut lactuce et [illegible]
[illegible] et que scitur facere frigidum et humidum et siccare
[illegible] donec fortasse congele-
tur et siccetur [illegible] eius et infrigidentur renes et fo-
[illegible] lateri eorum et confert ita odorare [illegible]
plura et ueniunt et [illegible] de redolentibus
frigidis et de illis que ualent ad hoc et dormire et ex-
[illegible] ante est regimen [illegible] oportet ut
recipiatur saltem sumendo in potu [illegible]
aque et melius illo est ut sumat in potu aquam
frigidam ualde deinde euomat eam et iteret et in
eo et oportet ut conuertatur aquositas a renibus cum uomi-
tu et cum sudore forti et [illegible] partes aliena-
est ex eis que conferunt [illegible] ab
[illegible] aque et defectui eius ab attractione renum.
Et de illis que oportet ipsum deuitare est labor dominus si
et assumptio diureticorum. Et [illegible] quidem
non confert eis et si non cum aliis [illegible] cum clisteribus
[illegible] plures namque eorum [illegible] existunt ne-
Et quoniam indigent [illegible] in principio egritudinis.
Et de bibitis iuuatiuis est lac de quo extrahitur
butirum acetosum infrigidatum et de ipso melius est illud
quod magis spissum et propter quod est ex lacte ouino et
aqua cucurbite assate et succus citruli cum
psilio et aqua granati acetosi et aqua mori
et aqua prunorum et [illegible] eorum et sic potus huius
generis et eorum [illegible] fructus cum aqua [illegible]
[illegible] ℥ i. confert eis sedatio [illegible]
[illegible] sit quantitas [illegible] lactis. Et
item aqua distillata ex lacte uaccino butiro
Et de illis que nos experti sumus adeo est
ut sumatur alfoca de farina ordei et [illegible]
[illegible] est frigidum quam rebibat infrigidatum.
Et de medicinis sunt trocisci de balaustiis secundum hunc
modum. Recipe acacie ℥ ii. rosarum ℥ iii. balaustiarum
℥ [illegible] [illegible] ℥ i. et dragaganti ℥ [illegible] bibuntur
cum mucilagine psilii et aqua frigida cucurbite.
Et item trocisci de spodio cum aqua cucurbite et
aut citruli aut cum aqua granatorum. Et item su-
matur spodii et terre sigillate et [illegible] flumi-
alium adustorum ablutorum omnium ana pondus i. et lacte
[illegible] partes [illegible] et semis [illegible] et scrupulus lactuce
[illegible] ana pondus i. et [illegible] aggregentur cum mucilagine
psilii et informentur in trociscos et dosis eius sit [illegible]
sicut uides. Et de emplastris illa que fiunt ex me-
[illegible] est in infrigidatione et constrictione. Descriptio emplastri.
Recipe [illegible] et [illegible] et cum inueniuntur de
oleo malorum et citoniorum [illegible] aggregentur
ad illa. Et [illegible] et [illegible] et agresta et uirga
pastoris et cortices granatorum misceantur omnia
[illegible] emplastri et administretur. Et de epithi-
matibus est quod Recipe acacie ℥ iiii. [illegible] ℥ ii. [illegible]
barbe [illegible] et laudani [illegible] omnium ana ℥ ii.
gallarum ℥ i. [illegible] et conficiantur cum aqua [illegible]
[illegible] et liniatur cum eo. Et de clisteribus in hac
egritudine est clistere bonum factum in lacte de quo extractum
est butirum et cum succis frigidis stipticis predictis
in emplastris. Et quoniam fit enema cum clisteribus le-
nibus sicut que fiunt ex fenugreco et oleo de cucurbita
et oleo amigdalino. Cibi autem eorum sunt illi qui
non sunt ueloces conuersionis propter suam subtilitatem
aut sunt propter suam subtilitatem et [illegible] ita quod
fiant uapor et inuoluantur et exsiccent egritudinem
Et eius quidem exsiccatio quoniam fit per [illegible]
aquositatis ab intestinis ad renes [illegible] est [illegible]
resoluitur aquositas eius ita quod non aggregatur
ex eo plurimum [illegible] et est associatus lenitati [illegible]
quod est bonum. Nam melior [illegible] dispositio eorum quando
sumunt in potu per [illegible] est ut sint tales quando
contineret eos lenitas [illegible] et constrictio sitis. Et
de illis que ipsis conferunt sunt sorbitiones de [illegible]
[illegible] et aqua [illegible] ordei et [illegible] et alel-
le medii. Et quoniam ponitur cum eis quod prouocet con

strictionem faciunt quod ipsi novi et alesfidabaruer
plurima et pinguedines carnium animalium et gal
linam pinguem et de pedibus pedes vaccarum et
pisces recentes cum aceto arte preparata si se
curitas adest de eorum siti et lac ovium decoc
tum cum aqua donec aqua consumatur et quod de
lacte omnia illa conferunt eis. oportet ut a fructibus
custodiantur in quibus inflatio et stipticitas
est cum putrefactione sicut sunt citonia. Sachi
autem alkantarie qui cum hoc non evacuatur ali
ter accutus presencia non accidit nisi reperiunt quidam
sapientum antiquorum dixerunt. oportet ut sit stabili
tas ad secundum signum eius. deinde solvatur de
distillationibus lenibus aliquantulum. postea solvatur cum pillulis
de aloe. x. nummo quarum una quoque sit sicut cicer.
deinde dimittatur cum tribus diebus et iterato regimen.
deinde fiat cum vomitu super cibum cum raphano et que
sunt ei similia. deinde agle fiat corpus eius cum
inectionibus et ponantur super ipsum et vaporationes
et suffumigationes et prope extremitates eius. Et
quandoque necesse est ubi ut ponatur super ipsum medi
cinis rubificativis. deinde quiescat aliquibus diebus
deinde exercitetur cum equitatione equali et temperata
fricatione et prope in extremitatibus eius et in fine eius
perficiatur ut balneo calido et bibat vinum odoriferum.

Multitudo urine est secundum **Multitudo urine.**
modos de quibus est ille qui fit secundum semitam
dyabetis et non ipsius cum quo est sitis tamen in mo
illius cum quo est sitis que non sedatur et egreditur
aqua sicut bibitur. et de illis est cum quo est sitis
et non sunt eis dispositiones dyabetis et econtrario.
et de illis est cum quo non est sitis de quo sit cu
randum et si est ardor et acuitas eius tunc cum
impossibile est acuitas urine cum ulcera sicut scivisti
si non fuerit illic cause involuntarie emissionis
urine sicut frigus enim provocat multitudinem. propter quod
constringit et propterea quia aufert ventositatem. Et illius
quidem urina minoratur cuius ego multiplicatur
et subtiliatur. Et illius cuius siccatur ego multi
plicatur urina et iam cognovisti ea que conveniunt
cum hoc illis que precesserunt. Et quidem preter autem
omnium illorum. Et dicta hic iam curationes eius que
est ex frigore. Dico ergo quod omnes medicine que sunt
ad contrarium calefacientes urinative sunt ei quod
habet multitudinem urine ex frigore et sorbere omnia
sorbilia ieiunio. urinativum est et sumere grana
lactis cocta. Et ex eis que ipsi conferunt est
decoctio granorum melonis et pironum siccorum et dactilorum
omni die. ʒ. ij. ieiunio. et virtutem est de medicinis bo
nis et similiter almuluseb et similiter api et thus et simili
galange. et similiter scoria ferri et coriandrum.
De scriptis medicinis. Recipe castorei et mirre.
et bulce et cupularum glandium et puree omnium an
partes. x. fiant ex eis pillule cum aqua mirti
humide de quo sumatur ad mansionem ʒ. i. est ei
ad id bonum. Clistere ad id bonum et confortat
renes. Recipe suci alasfedex decoctum donec fiat
fortis et vitellum ovi et adipem renum caprini col
latur et resolvantur omnia ista equaliter et agitentur
et sumatur de lacte recentis multum. et butiri et adi
pis gibbi cameli et olei alcalbet alacora partes
equales. quartum summa sit similis eis que super sunt in
primis et conquassentur adinvicem et fiat cum eis clistere.

**De mictu sanguinis et saniei et urina similis lotu
re carnis et capillorum et de urinis extraneis que sunt similes illis.**

Sanguis quidem purus
qui mingitur aut est sanguis procedens ex mem
bris que sunt super renes et vesicam sicut epar. aut
corpore toto propter repletionem multam superfluam que
separatur continuitas venarum secundum species tres no
tas aut dimissionem consuetudinis. aut abscissionem
membri et reliqua que scivisti. aut secundum modum cri
sis et mundificationem superfluitatum aut obviatio
nem percussivam et saltum et casum et percussionem
exprimentem sanguinem et similiter omne quod currit cursum

eorum et hoc secundum minus. et aut est in partibus nutribilium
urine propter inanitionem vene. aut apertionem eius. aut
ipsius scissionem per percussionem aut casum aut ve
hementiam aut frigus scindens cum detentione
aut propter corrosionem. et quandoque est grossus illius accidit ca
non et spasmo fortis. Et quandoque est species urine
sanguinee propter quod liquefit carnositas redienis
in sanguinem. aut propter vehementiam tenuitatis san
guinis mecor. hoc est cum accidit cum fortitudine renum attra
hunt sanguinem plurimum et est primo due intentiones in cu
rationem cursus sanguinis qui currit cursu similium
tractus et cui non est cunctatio quod currit. et hoc
est in vehemencia urine. et cum renes attrahunt cum for
titudine expellunt propter adversitatem. Convictus vero sangui
nis lotura carnis fit aut propter debilitatem epatis in
expulsione. Convictus vero sanguinis cum humoribus grossis fit
plurimum propter debilitatem renum. et similiter mictus eius similis
capillis. Nam fortasse est cum eius debilitas digestio
nis renum et fortasse est cum eius debilitas digestionis
venarum. Et quandoque est longa valde quasi duabus pal
mis. Et quandoque est ad albedinem declinans et quandoque
ad rubedinem et non prolongatur nisi cum sunt grossiones
involutionibus venarum renum aut aliorum et excrib
crossis. et granibus lactis. et grumis sicut sabu et
silibus et non est ieiunus mictus de timore sed quod ter
ret corpus per exitum eius et facit timere. Convictus autem
puris et mictus sanguinis permixti puri quandoque fit per e
ruptionem dubeleth in membris superioribus plurimis
et pectoris et epatis quicumque scivisti totum in loco
suo. aut propter apertionem eruptionem in membris urine aut propter
ulcera in eis habentia pruritum aut non habentia pruri
tum. Urine vero crosse minguntur aut cum mundifi
catione et crisis et expulsionis quam sequitur alle
viatio. Et quandoque fiunt propter multitudinem humorum gros
sorum propter debilitatem digestionis. Urine vero pingues sin
gulis existentes significant liquefactionem adipis. Et oportet ut
redeamus in capitulo distinctionis ad sermonem nostrum
in urina. Inquam ergo. Cum mingitur sanguis sine dolore
et est paucus in horis quibus cum non est malum
in eo. Cum autem perseverat tunc fortasse accidet
febris et mictus puris. **Signa eius.** Convictum sanguinis
puri qui est propter repletionem et causas convenientes ei significant
cause sue. et signa causarum eius de illis que scivisti.
Et ille qui est propter apertionem venarum fit sine dolore
et est mundus sincerus. Verum sanguis apertionis fit
paulatim sanguis eruptionis et fissionis fit plu
rimum. Et in vesica quidem apertio et eruptio cum qua
currit sanguis plurimus et fit in membris. vesice
cum advenit aquositas colature sanguinem non nu
trimenti recipit ex venis prius in quibus venit
ad eam nutrimentum tamen quia non est ibi sanguis
exuberans et adrenes quidem venit sanguis plus
cum aquositate. Colatur ergo apud eos aquositas
et adveniunt eis vene magne ex quibus membra a
lia nutrimentum sumunt quia est sanguis illorum plus quam
ille quo indigent quia est plurimus et vene eorum sunt
non minute et iam sunt bone situs equalis. vene
vero vesice sunt conservate non exposite scissioni et
eruptioni cum situ suo. Et sanguis qui ulcerum
est cum dolore quodam. et si est corrosio est paula
tim et ad nigredinem declinans. Et quandoque est cum eo sitis
fetor et fit plurimum eius post egritudines et mictum eius.
sunt cum eo cortices et squames et pus et resolvitur
in exitus sanguinis puri. et sicut scivisti ex signis
ulcerum et signis eius quod egreditur ex eis. Significant vero
liquefactionem aut liquefactionem et quod illud quod mingitur de sanie est
tenue sicut aqua adustum ac superius sit ab initio libri. Il
lud autem quod est propter tenuitatem sanguinis cordis significat illud
quod egreditur ad formam existens valde tenue et
non assequitur ipsum signum. Locus autem saniei et do
loris cognoscitur per dolorem. Sed fuerit dolor cogno
scitur per signa egritudinis in quibuscumque membris existant sicut
per signa apertionis aut dubeleth aut ulceris aut re
pletionis et cognoscitur ex urina commixtionis nam
quanto magis est alacior tanto est vehementius

continuatiōis. Et qñto plus ē inferior tanto ē uehemēcius sepacōis illo. Et illud qđ qui fit pp̄ cās intrinsecas ūgr accidit uī ⁊ eloq̄ncē a iurga p̄ ponit̄ aburia. aut puenit̄ ei uehemēcie. sūo aūt locute causas ē significatiuus debilitatis retentiue cū epis. Ille quidē q̄ ē ex intus ē uehemēcior alhedis ⁊ ad grossitudinē declinās. Et epaticā ē magis tralucens ad rubedinē ⁊ subtilior ⁊ subtilior sanguis ⁊ significat apostema illius ⁊ sanitatē viriaz. Signa apostematis nota sūt in aliis ⁊ una cū eis ⁊ continuitatem febris. Et ille qui ē purulentus egrediens ab apostemate est plurimus subito ⁊ nō perducit ad excoriatōnē ⁊ ulcerationē ⁊ nauium. Et ille qui ē ex ulceribus est paucus ⁊ separat̄ et qñ q̄ corrūpit̄ ī cessū cū sanie ⁊ pus. Et ē illa q̄ desinis expulsionib⁹ est cutieri ē alteratio ⁊ fortitudo ⁊ est subito. Et illa q̄ fit cū repletiōis aut cū diminutiōis exacti cū abscisiōis mēbri quāz hīt periodos. **Curationes mictus sanguinis ⁊ puris**

Nā qđ quidē are plone ⁊ q̄ cū ea dur̄ ia sciuisti curōnes in p̄ncipiis uoliby q̄ sūt pt ea. De feō nō ab ulceribus iam sciuisti q̄ curō ei⁹ est curō ulceris ⁊ corrosiōis. ⁊ iā ordinē ē oīa illa in loco suo ⁊ curā debilitatis digestiōis iruniby ci esse ⁊ liquefcōis ⁊ tenuitatis humoz tonū ē ex illis que sciuisti. Et scias q̄ cutieri ⁊ ei⁹ qui ē fm̄ scientiā expulsiōis nō est retentio necessaria. Cū g̊ indiges stomaica cur̄ magis offert̄ saplexne quia se basilice ⁊ sbelia cibū p̄t stomaz. Et nō approximes stipticis sic est cibus fcō cū sumach uiri posterp̄ uria sigt̄ mundificatiōnez spiciti ei ⁊ grolant q̄ iun sciai est ⁊ ostringt̄ qū retinet̄ aquositas ad posteriora ⁊ ideo ē timor ⁊ sibi acetosa. Omict̄ aūt capillor ī oigetur ut ī ipō administret̄ sbtilia sia ī cisina exdimitet̄ ⁊ medicis ad lapidē ⁊ ut sit cibus buchans humectatio hnialiti. Et curō quā mict̄ oz medicē est curō mictus san⁹ qui est cū separatōis continuitatis īuenies. Et curōnes quidē eius in illi qui ē cū uesice ⁊ renū sūt ī sitacōs ⁊ ostitio cū me⁹ quaz plurex dixim⁹ mar̄ p̄ fluxus san⁹ mestrui cū stupefacientib⁹ ut faciant penetrare me⁹ ⁊ ut cū auiceñas cū attractōne san⁹ ad posteriora cū uētosis ⁊ flommia sbtili pauca ex basilica ⁊ acceptōne cibor ig⁹ stancui san⁹ ⁊ infrīdamentū ipm̄ ⁊ quiete ⁊ tranquillitate ⁊ ostrictione mēbror extrōz. Et oz ut dimittat̄ coytū oīo ⁊ oz ut administrentur ī quiby de coctū sūt stipticis ⁊ exlentib⁹ ex corticatis ⁊ excorticaty granatoz ⁊ citoniis et piris ⁊ gallis ⁊ ūgn pastoris ⁊ silib⁹. Et deinde fortiby ī retentione eis sūt halalec ⁊ semicumlugin ⁊ anabue ⁊ radix centaurce maioris ⁊ g⁹ na peoīe. Et de epithimatib⁹ indias mm̄ ⁊ siliquie nabathie ⁊ silique spine ⁊ sumach ⁊ radix prum siluris ⁊ cortices granatoz de quib⁹ fiat epithima cū aqua ribes. aut agreste aut suci rosar ⁊ semp̄ una sola est epithima bona ⁊ ipse radix eius cū dragaganto. ⁊ ad sucorū stipticor ex lineis ī do ī sō ⁊ pectine sūt mira ⁊ attramentū ⁊ galle ⁊ cerrise combuste ⁊ acacia ⁊ de illis que bibunt̄ ē trocisci qui. R. balaustiaz ⁊ sanguinis drac. amidor aā. ʒ. i. Et de fortib⁹ ⁊ q̄ necia sūt ī mictu san⁹ ex uesica fcō ē troce. hī. R. aluis iamei. ⁊ balaustiaz ⁊ san⁹ draconis oīu aā. ʒ. i. Dragaganti. ʒ. ii. ⁊ gūi. ʒ. ß. dētr̄ ī potu ī uino pontico dulci ⁊ ī suco portulace ⁊ q̄ est sbtillo ⁊ magis ī uolumine ē ī⁹ qð. R. dragaganti ⁊ seis ppūcus ⁊ terre sigillate ⁊ sumac barbe yrcine ⁊ gūi prunor nigror ⁊ barabe oīū aā p̄tes. ē. et dosis ei⁹ sit ad uaby. ʒ. usq; ad tres. Et itē radicis sepiuiue ⁊ camphe amboz aā. po. i. folii po. ß. aluis iamei sexta ps uni⁹. boli armeni. po. i. ⁊ ß ⁊ dosis ei⁹ sit usq; ad au. ⁊ dimidiū ī quibz cū succis stipticis

Et qñ ponit̄ ī eis stupefaciētia sic ē b⁹ desc̄ptio. R. et. ⁊ gūmoz alharmel. ⁊ gūmoz malue siluris ⁊ opii oīū aā. ʒ. ii. amigdalas nuī dactis. iii. ⁊ media nūo. de quo sumat̄ ad mensuras magnitudinez. Et itē cortic̄ radic̄ mandragore assati ⁊ cū. assati. ⁊ gūmoz apy assatoz oīū aā. ʒ. iii. papiuiris nig. ʒ. xii. ofiātur cū uino de quo sumat̄ pondus. ʒ. ii. Et ūz suf fuf. cornu ceruini adusti ⁊ draganti per eq̄les ⁊ fiat suffuf cū rob murti. Et itē me⁹ q̄ antiqui laudauit. R. seis almuchti nuīdaci gūa. xxx. gūa pini. xii. nūo amigdale amare excorticate. vii. nūo. seis malue. ʒ. iii. sic dosis eius. ʒ. i. ī ieiunio. Illud uō q̄ uesice ppriū est. Est ut ponat̄ me⁹ q̄ ebibūt̄ fortiores ⁊ diureticā ī ea fortiora itē. Et de illis quiby iuuamētū fit itē ē ut empleat̄ cū spongia ī fusa ī aceto que ponat̄ ī oiby lateribus ei⁹ ⁊ ī duoby emunctoriis ⁊ aliis ⁊ ut administrēt̄ me⁹ ī ea ī iecte cū succis sic ē succus arnoglosse ⁊ succus albarat ⁊ succus portulace. Et deinde trocē. aneti ponditū. ⁊ tmci. de stupefacientib⁹ ponderis ⁊ cornu ceruini adhusti ⁊ camphe. et semī canab. ⁊ gūmi ⁊ galle ⁊ succus barbe yrcine ⁊ balaustie ⁊ aliquātulū aneti ⁊ plūbū adustū ablutū. Et utile de stupefacientib⁹ opiatis ⁊ que cū iusquiamo sūt ofcū ⁊ de regimine remōtiōis cursus san⁹ uesice est poīco uētosar sup ylia ⁊ anchas ⁊ pectinē. illud cū retinet sanguinez. deinde adhibeat̄ regiminis q̄ iuuatur fm̄ q̄ dictū est ⁊ de cibis ē panis lotus ī lacte ⁊ de quo butir̄ ē extractū ⁊ cibus oditus cū granatis ⁊ aby fcō cū sumach. Et si uirtus fuit debilis ofortet̄ cū unis stipticor ⁊ fortato cū carne ⁊ tita et cibet̄ cū esficebegz excobugi ⁊ pdicib⁹ masculis ⁊ turturib⁹ cū aceto oditis ⁊ aqua agreste ⁊ gūmoz granatoz ⁊ lacte decocto ⁊ silib⁹ ill⁹. et si nō fuit excusacō a uino pp̄ casū uirtutis aut uehemēciaz desiderii tūc det̄ ponticū grossū nigrū. cū sanat̄ ille qui mingit sanguinez cū sanie tūc bibat ī⁹ q̄ ē ponticū cū exiguit ⁊ nō retineat uria oīno ⁊ redeat egritudo. **Fen. xx. de dispositionibus menbroz generationis masculoz. que est duoz tractatuuz. Tractatus primus de universalibus eorundi. anothomia testiculorū et**

[illegible]ublimus deu⁹ uasor spermatis.

[illegible]creauit duos testiculos sic̄ sciuisti que sūt mēbra principalia [illegible]in quiby generat̄ sperma ex humiditate [illegible]deiam adeos ī ueīs q̄ ē superfluitas quātū ē totō. ⁊ est sang⁹ magis digestus ⁊ magis sbtilis. Commouet̄ cum ī eis perfectim ī meatib⁹ qui ueniūt̄ ad duo oua ⁊ ē de ueīs pulsatiliby ⁊ quietis plurimū ramificatis ex ex uena pulsatili ⁊ uena quieta q̄ sūt due in dictis ramificatiōne plurimoz anfractuū ⁊ inuolucōnū que cū dūt ramificantur̄ donec ī cisio tūc quia ī una duaz illaz fiatis sit silis ī cisio in tūc quia factis ī pluriby ueīs pp̄ multitudinēz orificior que apparēt deinde effundit̄ ab eis ī uasis spermatis q̄ onis ad uirgam ⁊ perficit̄ ī commixtione cū muliere q̄ ē corr̄ naturalis ad materiez cū obuiat materia orificiū cū appōne ⁊ attractōe ultīa cū conueniūt duo parates simul. Et testiculi quidē duo creati sūt ⁊ ē sbta oui ex mēbro glādoso albo carnis q̄ est ideo magis silis carni mamille ⁊ assilat̄ sperm̄ qui effundit̄ ī ipō. cū calore suo q̄ albificat̄ ⁊ ipse pp̄ ī⁹ q̄ commouet̄ ī ipō de acritate ⁊ p̄ sp̄m et meatus qđ ē ī quo ueniūt uene ad testiculos ē in siphac. maiore q̄ est sup femur. s; panicli qui tegūt arterias ⁊ uenas uenientes ad testiculos ex siphac est origo maiore sicut sciuisti ī loco suo ⁊ silr̄ ōtinuat̄ ī cū panicl⁹ nuche ⁊ descēdit

sup r^o q descendit de uenis & suspensorijs ip
tibi, inguinum ad duos testiculos qui generatur
ex eo meatus penetrans & permanens egrediens
ex q penetrat in umbilicum gnio e ex eo. Et in
iaz sinistri sanoth a uenaz q ad omnem simistr
uenit uena alia ab illa q uenit ad dexterum cum in
tinctio & q illa q uenit ad dextrum effundit ad ip
sum sanguis digestum & magis rubificatum ab aqu
sitate. Et enim quando dexter in ipsis hominibus
est fortius quia sinistrum in illo q est iudicium
lassitudinis. Vasa aut spmatis incipiunt sic lum
bali existente in unoquaque duo lumbalium uno
qui ipse sit separatus ab eo non ex ipso genitus
lic, sic contingens adherens & dilatans unum
cum eo per omni dilatatione que habet quantitate
sensatam deinde incipit constringi quamuis remi
ficentur per uie in inferioribus inter alia apud statum
suum. & ista uasa ascendunt in primis deinde de
clinant ad collum uesice sub meatu urine. Virga
non est membrum instrumentale generatiuum membris
singularibus ligamentalibus & neruosis. & uenosis
& carnosis. Et primo organus est corpus oriu
agarne pectinis ligamentale plime concaui
tis late quamuis sit generatum ipsis dispositiuis
cooperti. & ideo qui ipsum implet uentositate fit
erectio sub li corpe arterie plures dilatate
sup h quod conuenit quantitatem huius membri & adue
nit ei nimis ex spondilibus caude lic, non plura
sint submissi membra eius & ipi non sunt in nim
quorum substantia est ligamentalis priuata sensu & n
ni ex quibus erig ap. G. alii sunt arumus mol
lificatis ex quibus mollificatur. Et cum quidem
iaz sinistri lacertos prope uirge meat^o lacertorum
& in uirga sunt meatus. s. meatus urine & mea
tus spmatis & meat alg uadi. Et scias q
uirge aduenit uirtus erectionis & uentositatis a
corde & aduenit e eius sensus ex cerebro & nucha
& aduenit ei sanguis equalis & desiderium ex
epate & desiderium naturale. quia fit ei cum rennibus. Et q
me principium eius est ex corde. ca^m erectionis

Erectio accidit per tensionem carne concaue & q
consequitur eam dilatatione & prolongatione per i^d q
effunditur ad ipam de uentositate forti quia differt
spiritus de sicatis spissius cum quo incedit sanguis
plurimus & spiritus grossus & per hanc accidit cum sopitus
est ex tale factione arteriarum que sunt in membris
sp matis & attractione uentositat[redacted]
san^s ad ipam ut erigat & ceil[redacted]
nant ad hanc erectionem est om[redacted]
tus cum ea ppata ad h ut qui[redacted]
tatem & est non fatile. Non enim p[redacted]
quite eam in uentositate & fiunt i^d q ex ea
resoluit in uentositate in solone ueloci ut^o figit
usque ad digonem eam. Illic ei inflatur & ut
cortus confortat hoc membrum & facit ipsum lacto
suz et ignis sitat ipsum & dimissio eius lis facit
ipsum & arefacit. O pacio namque quadam dicit
ypo. ignis sitat & dimissio eius lis facit opoio
Et cum quidem desiderium & motus eius an e me
ditatiua & aut multitudine uentositatis in
san^e ex quo generatur spma & ex quo mictur
instrumento uirge quod inflatur & erigitur & fit per i^d
q mouetur ex desiderio per preparationem membri
ad i^d cum tensio facit accidere mordicationem.
Et item cum congregatur spma in membris coytus et
multiplicatur in quo sitio separationis ei^s mouetur
in^e ipsis. Et quia fit erectio per mordicationem
membri stantis in glando uel porris positis in duobus
lateribus orificii uesice aut mei tenuis simul
uenientis ad eam ex remibus sic fit per motum
spmatis ipsi^s cum acuitur & multiplicatur & modi

Sperma est superfluum ca^m spermatis. Tertie
tiis digestionis que fit que fit cum dispertitur ab
in membris residendo in membris aucis terra digone
ia expleta & est de summa humiditatis prime

coagulationi ex qua nutriuntur membra dum ut
potest uene & arterie & similia illis. Et quia recipit
decoctionem plurimam recentius in ueris ad quod ia^m processit
digestio quarta & remansit ut nutriant ipso ue
ne. aut peruenit ad membra homogenea & mutante
ea per q necessaria magna sit alteratio illius & per i^d p
uenit spma ex eo. Et apud G. & medicos mas
culo & femine similiter sunt duo semina de quibus am
bobus dicitur nomen spmatis non coitate nominis tamen
si immutatur in unoquoque duorum seminum e uirtus for
mandi & informandi similiter. Verum semen mascu
lini est fortius in uirtute aqua est recepta in
formationis. Et sperma quidem masculi ex plu
ritia materie eius in uasis & mulieris ad locum
conceptionis. Sapientum non medicorum est intentio q
bendit e oppinio q in spmate masculi e prin
cipium formationis in re p^a. Virtus enim formatiua
est q in spmate femie est principium in formationis. Vt
est formatiua in spmate masculi intendit in for
mando ad similitudinem eius a quo separatum est ut
sit a quo prohibeat & impediat. Et uirtus in for
matiua in spmate mulieris intendit separatum
in recipiendo formam ad hoc ut recipiat eam sm
similitudinem eius a quo separatum est. Et nomen quidem
spmatis cum decens duobus dicitur per coitum nominis ut
compona mentio aggregans res distinctas in inten
tione. nam in intentione que nominatur expulsio uiri
spmatica non nominatur expulsio femine spma
tica. Et nec quidem. nam spma uiri est calidum digni
spissum. Et spma femie est q sanguis menstruum di
gestum paruum & quasi paruum & non elongatur ab
tute sanguinea elongatione spmatis uiri. Et
per hoc assimilauerunt ipsum pluri antecedentes menstru
am. & dixerunt q quia spma masculi masculi p
miscetur operatur cum uirtute & non e alteri per pri
ei^s plurimis in primis rectificando per declarauita
tem corporis infantis i^d cum e spmatis mulieris
& sanguinis menstrui ut^o plurimum studiis sint e i
per declarauitate spiritus infantis. & in est ut sicut coa
gulum agens in lacte. spma aut mulieris est
fundamentum preclarauitatis corporis infantis. Et
unumquodque amborum cum ibat facit q generatur san^ez
calidum & humidum. Cognitio non e ex studiis spumo
hoc duarum intentionum prima ad sciam naturale. et
non nocet medico ignorantia eius. Et non quidem
ia expositum est dispositionem mea in libris nostris medi
calibus. Et ypo. quidem dixit in suis intentionibus
sm plurimum membra spmatis e membro & q descen
dit ex duabus uenis q sunt post post ambas
aures & per hoc ab scindit flomia generationem ab aux
& facit incurre sterilitatem. & est sanguis eius lenius
& gemmatis sunt nucha ut non elongentur a cerebro
& que ei silante spatio longo quoniam alterantur complo
illius san^s & conuertitur. ut^o peruenit ad nucham
deinde ad renes postea ad uenas q ueniunt ad
testiculos. Et G. quidem non sciuit an faciat i
curite incisio duarum harum uenarum sterilitatem an
non. intra q non oportet ut sit spma ex cerebro solo
quamuis eius fundamentum ex cerebro sit & est uim q dix
ypo. de eis duarum uenarum. ut^o oportet ut sit ex omni
membro principali fonis & ut sit ex membris aliis
residuatio & ad istos inditio & per i^d e assilato
Et per hoc generatur ex membro diminuto membrum dimi
nutum lic, i^d fiat dum uene non ultimum finem sequuntur
& non perdit appetitus ultimus cum digestione com
pleta. Et spma quia expellit uentositates prin
tam eius & necesse est ut precedat exitum eius & exitum illius

Signa complexionis calide sunt signa complexionis membrorum spermatis naturalium.
Sapientis uenarum in uirga
& pelle testiculorum & grossitudo eius & asperitas ipsius
& uelocitas ortus pilorum super pectinem & q se
cuntur ipsum & asperitas & multitudo & spissitudo ip
sorum & uelocitas conceptionis. Et qui uult co
gnoscere complexionem sui spmatis rectificet regime
deinde attendat colorem sui spermatis. signa

complexionis humide frigide sunt contraria illis signis. **Signa complexionis humide.** Debilitas et multitudo eius et debilitas erectionis. **Signa complexionis sicce.** Sunt contraria illis signis et quandoque egreditur sperma filosum. **Signa complexionis calide et sicce.** Sunt dominium spissitudinis super spermatis et assiduatio desiderii apud quamlibet presentiam et quod impregnat plurimum et efficit masculum et est desiderium vehemens et velox et eius erectio est fortis vincit absciditur accidit tamen velociter. Quod si superfluat calliditas et siccitas erit parum aque et parum descensionis eius velocitate erectionis. Pili vero sunt super pectine et anchis et que sunt circa eas sunt multa et sicca pluries spissi. **Signa complexionis calide et humide.** Est pluris spermatis quam calida et sicca. Sed est paucior pilorum et minus impregnans et vehementius fortitudinis super coitum plurimum et non est pluris desiderii erectionis et leditur ad dimissione coitus superflua et est plurime pollutionis et velocis excitationis. **Signa complexionis frigide et humide.** Sunt lenitas pectinis et tarditas desiderii coitus et tenuitas spermatis et paucitas eorum. **Signa complexionis frigide et sicce.** Sunt grossitudo spermatis et paucitas eius et est diversa a calida et humida in modis omnibus. **Signa complexionum innaturalium.** Sunt ut accidant signa que sunt naturalium dum non fiunt pueri. Et significat earum distinctionem sensus. **De iuvamentis**

Coitus bonus est ille qui fit, **coitus.** cum hora qua fit sumitur sequitur evacuatio et allevatur corpus ad augmentum sicut cum de calore posterius sumitur. Animal quidem de leguminibus movetur. Non ut retineatur motu forti quia sequitur ipsius fortis et adiuvat eam illud quod est in habitudine suetudinis. Et quia sequitur ipsum expulsio cogitationis dominantis et acquisitio audacie et ediminatio ire superflue et acquisitio gravitatis. Et ipse quidem confert melius pluribus egritudinibus colere nigre propter quod dilatatur et propter quod expellit fumum spermatis super aggravantem apud cerebrum et cordis et confert doloribus renum replectionis et egritudinibus flatus. Propter hoc eius caliditas innata est fortis quia non destruit exitus spermatis et propter hoc requirit appetitum cibum et quia abscidit in eo apparatum accidentem ipse tubus inguinum et testiculorum et omnium cum adveniunt apud dimissionem et oppilationem coitus tenebrositas visus et vertigo et gravitas capitis et dolores emulctorum et anchas et apud eorum qui reparatus est sanatur et plurimorum quorum complexio requirit coitum cum ipsi diminuitur infrigidatur corpus et reliquiis dispositis et cadit appetitus cibi ut ipsum non recipiat et expellat cum nocumentis et odium in aliquo corporis est vapor fumosus coitus allevat ab ipso et confert ei et removet ab eo quod timet de nocumento coartationis vaporis fumosi. Et quia accidit viro ex dimissione coitus et habundantia spermatis et frigore eius et conversione ipsius ad venenositatem et mutatur sperma ad corruptionem et cerebrum vaporem malum venenosum sicut accidit mulieribus ex contrariis et maiores dispositiones illius nocumenti et apud quia spergantur venenositates sunt gravitas corporis et frigus eius et difficultas motuum.

De nocumento coitus et dispositionibus eius et mala

Coitus cum evacuat de sua **licita figura ipsius** cibi praeter quam debilitatem affert eius si aliter non affluunt evacuatio et evacuat de substantia spiritum ultimam propter delectationem et propter hoc qui plus delectantur plus sunt cadentes in debilitatem. Et coitus quidem facit pueritie illi qui plurimo utitur ad infrigidationem sui corporis cum sui et resolutione caliditatis innate et mortificatione virtutis et preparat ipsum in primis ad caliditatem fumosam adeo donec multiplicetur super ipsum pili. Deinde succedunt ei infrigidatio complexionis et debilitas sensuum visus et auditus et accidit orturibus eius

tremor et dolor quod non forsitan sustinet humor sui corporis et quandoque sollicitatur dispositio eius epilentica et occultat propter illud et quandoque superat ipsos in gradu dominii et ceterimitas et accidit ei periodi ad debilitatem et virtus ei quod sit incessus formicarum in membris suis incipiens a capite suo usque ad finem dorsi et accidit ei tinnitus. Et in veritate accidit ei febris acute advenientes. Et quia adveniunt ei tremor et debilitas nervorum et nigredinis et prominentia oculorum ad exteriora et sicut accidit in separatione anime a corpore et accidit ei calvicium et dolor dorsi et renum et vesice. Dorsum quidem ignorat primus quod attrahit materiam dolor ad ipsum et restringitur eorum materia et quia fit ieiunium collectum et facit accidere ei fetorem et fetet eorum os et carne gignuntur et in illis liquore eorum sunt humores putridi procedit post coitum ex eo odor fetidus. Et cum est debilis digestionis accidit post coitum rugitus. Et de hominibus est qui est pressus communiter malam dimissio coitus contrastat plurimum et gravat corpus eius et caput ipsius et irritatur et multiplicatur pollutio ipsius et sic est ei obediens debilitatem stomachus eius et de siccitate. Et de hominibus dignior alienatione coitus est ille cui advenit post ipsum tremor aut frigus aut constrictio anhelitus occulta et pulsus cordis et profunditas oculorum et destructio appetitus cibi et eius pectus est infirmum aut debile aut est debilis stomachi. Dimissio enim coitus est convenientior ei qui habet stomachum debilem et de mulieribus ipsum de mulieribus ille que abortum patiuntur. Et coitum quidem sunt figure male sicut si ascendat mulier super virum. Figura enim illa coitu est mala ex qua timetur tumor et inflatio et ulcera virge et vesice propter laborem erectionis spermatis. Et dubitatur si currit ad virgam ex parte mulieris. Et scias quod retentio spermatis in coitu est mala valde et quia provenit ad constrictionem virium duorum ovorum. Et oportet ne coitus fiat necessitate faciens aut in agendi mota vel cum excitatione motu aut post passionem animalem fortem. Et coitus quidem cum infantibus est fedus apud multitudinem gentium et prohibitus in lege et ex parte nobilior et ex parte minus nocivus. Et ex parte quidem quod non indiget in ipso motu plurimo ut educatur sperma est nobilior. Sed ex parte alia quia sperma non expellitur cum eo expulsione plurima sed fit in mulieribus est minoris nocumenti et coitus ipsum de iudicio presentie minus quia vulva.

De horis coitus.

Oportet ne coitus fiat per repletionem prohibet enim digestionem et facit cadere in egritudines quas efficit motus sicut repletionem et debilitat et si accidat alicui id tunc oportet ut moveatur post ipsum paulatim ut descendat cibus inferius et non noceat. Deinde dormiat. Et oportet quoniam possibile est ne coeat aliquis cui adest vacuitas. Item hic enim est nocibilius et horribilius nec et magis provocans calorem innatum et magis attrahentes liquefactionem et ethicam et anfractionem. Verum oportet ut sit cum cibus descendit a stomacho et completur digestio prima et secunda et mediat dispositio in digestione tertia et hoc diversificatur in hominibus non gradu audiendo est sermo eius qui dicit oportet ut fiat illud post complementum digestionis tertie ex omni modo. Illa enim hora natura digestionis et in hominibus cuiuscumque corpus incipit in specione et in hominibus cum membris sunt reliquie cibi in via digestionis. Nam de hominibus est qui est in huiusmodi dispositione ipsum corporis in ea quod fit illa convenientior hora coitus ei ex quibusdam predictis et ex parte alia. Et est quod sompnus longus succedit ei et nec facit cum eo coitus et frigidat aqua in matrice propter sompnum mulieris. Et oportet ne coitus fiat nisi a desiderio sano quod non excitat aspectus aut tinnitus aut pruritus aut ardor sed commovet ipsum multitudo spermatis et repletione et adiuvat totum illud sanitas.

tinus. Et oportet ut vitet coitus post satietatem, nauseationem et post evacuationes fortes ex vomitu et fluxu ventris et colica passione et diarria facta subito et in motione corporis et anime et apud motum urine et sternutationem et flegmatis diarriam non autem quando quis alienat sua exsiccatione et tenebrositate, et post aliam aptitudinem iressionem et timorem. Et oportet ut devitetur in tempore et regione calida et devitet ipsum in corpore suo calefacto aut infrigidato. Licet post calefactionem sit levior quam post infrigidationem. Et similiter post humiditatem melior post siccitatem et melior hora ad illum est hora qua determinatum est quod in vacuo inani post spiritum in quo abhorret coitum incipit lenitatem et alleviationem anhelitus et levius fit sensus.

quia

Sperma embrionis. **De spermate generante et non** ... ec de decrepitis et infantibus et multis **generante.** Coitus non generat. Et sperma huius membra debilitatum non generat sanum et cum prolongatur virga valde prolongatur spatium motionis spermatis quod venit ad matricem calore eius incatio sane ex non generat secundum plurimum. **De signis eius quem coinire** urina eius est filos et rimos pinguis ad naturam. **De diminutione coitus.**

hās

Causa autem eius aut in virga aut in membro medio aut in principalia et membro coitus aut ex membrorum iuvamentorum propter eis aut propter privationem inflationis ventositatis cordis aut privationem eius et membrorum totius. Facta autem ex virga ipsius est propter malitiam complexionis ipsius et mollificationem superfluam. Et facta ex testiculorum et vasorum spermatis aut est propter malitiam complexionis singularis superflue aut cum siccitate et est deterior aut est cum siccitate sola. Et quoniam est propter privationem motus spermatis et de fine eius amore dicatorem ex ea iste ita ut quoniam sit in quibusdam sperma plurimum et cum coeunt non descendit propter congelationem suam et coeunt cum hoc paucum quoniam vasa spermatis non calefiunt iterum quod non calefit spermatis nisi subtili. Facta autem membrorum principalium aut est ex parte cordis quod absconditur in ea spiritus et vite ex plurimum inferentes aut ex parte epatis quod absconditur in eo sperma aut ex parte cerebri quod absconditur in eo virtus sensibilis aut ex parte renum et frigore ipsorum et egritudinum corum nocis et oppilationibus corum aut ex parte stomachi propter malitiam digestionis et communi illud aut est debilitatis principii aut ex oppilatione meatuum membra coitus. Et in natura quidem est debilitas facta ex cerebri sequitur casum aut percussionem. Casus non que secundum inferiora est ut sit aut calefactione aut frigiditate valde aut siccitate complexionis et perversis inflatio. Et inflammatio que est circa adiutor ita ut in illo sanius venit in multiplicationem inflatio absque superfluitate dolorosa exigitur. Et habentes colam nigram sunt plurime erectionis propter multitudinem inflationis ipsorum. Causa autem iuvamentibus est sicut id quod accidit ei qui emorroydes in capite et habentibus anum dolorosum nocet ei illo ubi coitus in mane et lactos eius et virgam et excitus que debilitat coitum et vertit eius sunt res medicatiue sicut corribilitas coeundi aut verecundia eius aut anxietas intellectus ad cor debilitas eius accidit et fiat defectus et propter eum hora aliqua in cura accidit tunc quoque. Cum sit tristatio assimilatur ei in mente et fit ex nullo quoque dimissio coitus et anima obliviscatur eius et constrictio membrorum ab eo et privatio separationis ut ignitione spermatis sicut non est sollicitata in generando lac in mamilla remouentes filium a lacte. Et scias quod erectionis causa est ventositas procreata a spermate aut non ex spermate et frigus et calor simul sunt contraria ventositatum. Nam frigus eius prohibet generationem et calor resoluit materiam eius et non est quod ipsam generet sicut humiditas temperata et caliditas que ipsa mittit et dulcis que ad iuvat in hoc equare est

quos secundum intentionem eius qui consuevit et cuius tenet et ut sicut sunt humidi aut cum hoc furi. Illi vero qui renum complexionem calidam habet et non usus est eo et cum equalitate est nocumentum et fuit ceteris similem. **signa.** Facta autem propter mollificationem et virge aut frigus complexionis eius cognoscitur exiguitate et non sit erectio et non operatur ... aqua frigida. Et quoniam est sperma exiens sanius consequitur eius et quoniam descendit sine erectione et quoniam est cum ea ex tenuitate cordis et debilitas eius et non est ibi desiderio diminuto. Facta vero ex testiculorum et membrorum spermatis. Si fuerit difficultas eius propter frigus eorum signum exitus eorum et paucitate spermatis et frigus tactus. Et si fuerit propter siccitatem eorum et paucitatem spermatis tunc sperma erit paucis difficultas descensio et plurimum eius est cum extenuatione corporis et paucitate carnis et sanguinis et est huiusmodi ex eis que consequitur eius sicut ex balneorum usu et cibis. Infirmum autem ex membrorum principalium super membra coitus si est ex parte renum tunc vanitas apparitus, quod non est digestio in apparente in gressu sanguinis secundum quod oportet. Et si fuerit ex corde inminorabilis erectio et quoniam erit descensioni erectione et erit pulsus debilis et debilitas cordis diminuta. Et si fuerit ex cerebro minorabitur sensus motus spermatis et non erit commotio confricatiua spermatis eius est ex eis que exeunt et signicabunt ipsarum dispositiones sensus et oculi propter et propter quod est post percussionem aut casum adueniens cerebri et omnium cordis et cerebro in debilitate sua sunt signa iam predicta et renibus in egritudinibus suis sunt signa congregata. Quod vero fuerit propter privationem inflationis ventositatibus signa sunt quando videt virtutes membrorum salvas et videt debilitatem in erectione tamen cum virtute cordis et renum et desiderio et aqua et quando administratur inflativa iuvatur eis. Facte vero ex privatione motus spermatis et privatione mordicationis eius signum est quod egreditur apud coitum res plurima congelata. Et plurimum illius sequitur complexione frigida. Et quoniam contingit ut sit sperma plurimum si sit generatum congelatum secundum quod diximus. Et pigrius quidem magis defectus est accidit quia extenuatus. Et ei qui vult coire multitudinem conueniet ut minoret sudorem et balneationes facientes sudare et dimittat flegmatum quantum potest tueatur in unctione penis cum oleis calidis. Illud enim confortat renes et vasa spermatis. **Curationes** Cum igitur cognoueris quod causa est in membris principalibus tunc necessarium est ut medicaris in curatione eorum. Et si causa est frigus coitus quod est plurimum tunc non est ad quod sit sicut medicamentum quod est fortius medicina ad illud et iam diximus de eo ante cum propter frigus in quocumque membro sit aut propter debilitatem et propter ex deinde quod sunt sicut medicina de curcuma et mouisio et sagenica. Et si est propter malitiam digestionis stomachi conforta stomachum. Et si causa est in renibus cura renes in primis cum cura que est contra causam plurimum cum calefactione nam calefactio dorsi et renum iuvativa est in erectione. Cum igitur fecerimus illud cum cum residua curatione et odoribus bonis et cum purgia confortativa huiusmodi confortant cor et cerebrum et cordis medicaminibus de musco et tiriaca et metridati. Et si fuerit causa privatio inflationis ventositatis tunc si fuerit causa eius frigus quod est cum eis amittit frigiditatem subtilem et unctiones quas dicam. Et conuenit ciborum plurimum et ministra grana in cibis sicut est faba et faseolos et ciceris et cepas cum sale in quo est cicer et alia. Et si causa fuerit privatio inflationis valde administra inflationem et equationem cum potibus et de cocto ... et opiatis et cibis et firmat ea inflatio et inflatio sicut pinea et mora semina et filiæ et sepe. Et si causa fuerit debilitas cordis conforta cor cum cibis confortantibus sicut sunt aues et edulia et ea que ipsam sunt scarellis et assata et ea que ipsam sunt in vasis cum crispatur ... frumentum coctum et pulli

l. q. S.

⁊ oua sorbilia ⁊ napi ⁊ lac ⁊ butirū ⁊ panis si
mile ⁊ medulle fructuū sicut medulla amigda
le ⁊ nucis medulla ⁊ nucis indice ⁊ fisticorū
⁊ auellanarū ⁊ h̄ealꝫdom ⁊ q̄ sūt silia istis. Et
regnebil ex seminibꝫ ⁊ piniera cū cepe ⁊ menta
⁊ porris ⁊ fenugreco ⁊ anacarda ⁊ eruca ⁊ sili. Coꝝ
cū balneacōibꝫ naturis ⁊ ūctōibꝫ ↄfortantibus
ut est ol'm deben. Et si necia est supflua cale
factio ponatur iēis muscus ⁊ castoreū ⁊ alia. Et
si cū fuit frigus mēbroꝝ spmatis curet cū me
calefacientibꝫ quas diximus ⁊ cū iectōibꝫ ab
sergendo fris calefacientibꝫ. Et si fuit cū h̄ sic
citas adiuuet cū h̄ūectantibꝫ carnis exillis q̄
comeduntur. Et si cū fuit calor mēbroꝝ spmatis
cū supfluitate ↄfert om̄e infridatiuū h̄ūec
tatiuū cū equalitate sicut sex nactimi ⁊ lac iq̄
decoctū est portulaca. Et si fuit siccitas cū hu
mectatis equalis cū balneacōibꝫ ⁊ intellis ono
rū sorbiliū ⁊ lacte dulci decocto. ⁊ q̄ꝫ ponit' iugo
quitas eius deteriabin ⁊ cibis ppatis ut alissi-
dabeter ⁊ h̄ūectacōne cū oleis friis usꝫ ad ol'm
de lactucis ⁊ cucurbita. Et si cū fuit siccitas hu
medet' corꝰ cū cibis ⁊ gñibꝫ lactis ⁊ balneaci
onibꝫ ⁊ uino s̄btili ⁊ sorbicōibꝫ lenibꝫ ex gñis
⁊ aqua cucurbite ⁊ ceis. Et si fuit cū frig' nez
uoꝝ et coꝝ mollificacō coꝝ curetur ē cura q̄ ē
mollificacōis ⁊ frigoris. sicut q̄ dicta sūt ita
uesice. Et oꝫ ut deuitet' coitus post euacōnes
⁊ labores et ligacōnes ualitūꝫ. Illud ei debilitat
⁊ coitus frequēs plurimus. Cū si illud accidat ei
retineat' seminando. multitudo uaqꝫ coit' q̄ꝫ ab
scidit coitū ⁊ ūo deuitet sacietatē. q' si accidat
allenet' cibus ⁊ fiat ut digō bona sit ⁊ ↄfortet'
stoꝰ. ⁊ oꝫ ut minoret' potus aque. mltitudo ei
potus aque est nocibilior. ⁊ deuitet om̄e resolu
tiuū uētositatis exsiccatiuū calore suo sic ruta
⁊ sansucū ⁊ armel. ⁊ almarmacora ⁊ liamuꝫ
⁊ semē agni casti ⁊ om̄e exsiccatiuū cū frigore
sicut lentes ⁊ uilocarade ⁊ miliū ⁊ acetosa et
stipcā ppē exsiccacōnez suam. Et om̄e īfriacium
uehemētis frigoris sicut narcotica ⁊ sic caplo
ra ⁊ psiliū ⁊ nenufar ⁊ rose. Cū h̄ īn seie ppue
ris sit pars stupefactiōis tū eius pigueddo ⁊ q' ipꝫ
ↄmouet uētositatē succurrit ei ⁊ addit sup ipꝫ.
Et oꝫ ut deuitet' coitus mestruate ⁊ coit' ueru
le ⁊ egre ⁊ coitus illiꝰ qui nō pueīt ad etatē iq̄
ē mlier. ⁊ coitus illius q' nō nup coiuit ⁊ coit'
ūginis. Coitū em̄ iꝰ debilitat ūtutē mēbroꝝ coi
tus ppē. Et oꝫ ut referant' ei ppria coeuncium
⁊ libri narrati de disponē coitus ⁊ figuris ipiꝰ
⁊ cogitet iēis cū dimissione coitus oīo ⁊ uisq̄
ↄfortet' ⁊ apiunt istis deficientes ad coitū ppē
dimissionē ⁊ afflictōnez aīe. Et oꝫ ut isti g'dati
pueniant ad euꝫ. ⁊ curant' ūnctōibꝫ ⁊ fricacōibꝫ
quas diximꝰ et coram ipis fiat rememoracio
coitus ⁊ referant' que ↄtinuant eis ⁊ respi
ciant ad coitū aīalū. Regis uō appāta noī co
itus plurimū est tendens ad calefacōnez ⁊ h̄ūec
tacōnez ⁊ inflacōm ⁊ calefacōnez dorsi ⁊ renū
cū eis que illud efficiūt euaporacōibꝫ ⁊ ūncti
onibꝫ sic ol'm deben. ⁊ ol'm de g'nis cōti ūncti
ab stergendo ⁊ ea q̄ sumunt' appāta noīe q' ipa ua
lent ad coitū sūt me' ↄferentes frigori ūge
ūncte ⁊ bibite ⁊ me' iquibꝫ ē inflacō cōigōne
sa ⁊ ccia ⁊ eaꝫ inflacio ē cū h̄ūitate extranea
cū qua inflant. Et me' q̄ agunt cū ppetate et
cibus ex quibꝫ g'nāatur sāguis calo ⁊ hu. h̄ūidi
⁊ iēis cū h̄ sūt inflacō ⁊ uiscositas ⁊ spissitudo
sicut ac' ⁊ faseoli ⁊ cibi quos diximus ⁊ melior ad
multiplicacō coꝝ est ut sit post balneū h̄ūidū ⁊ in
unctionez cū oleo sambucino ⁊ de lilio ⁊ nardino
aut sil'ibꝫ ⁊ sorbeant oua sorbilia aū cibū pul
uizato ⁊ desup sale stingi aut que sic sicut ipē
Cūqꝫ comedit cibos ad coitū bibat post illud
illud uinū odoriferū papp deni pgunt ad lectū

siui ⁊ abluat pedes suos aq̄ calla ⁊ utat' ūc
tōibꝫ ⁊ abstsionibꝫ cū ūnctione. ⁊ nos dice
mus nūc luo me'dꝫ ⁊ cibos ⁊ perdem'ꝫ ad
loca coꝝ iēis q̄ ↄueniūt dimissiōibꝫ debilita
tis coitus. Et sciās q' plurimū sustētacōis
ē ppē cibos ⁊ execis pueniūt exulceracō mēi
⁊ uinificacō ūtutis. Et oꝫ ut ↄsideret ille qui
i coitū est cupidꝰ cū mltū utit' me'ꝫ ad co
itū corpꝰ suū q' si uideat fe'ꝫ ⁊ iflamacōez
⁊ repletionē abrenuet a corpe ūm deni ut ea
que sūt ad coitū. Et nō oꝫ ut ad sūmū pueī
at icalefaciendo ⁊ pducat ad desiccacōnem
⁊ cū utit' me'ꝫ ⁊ cibis ad coitū tūc ↄsequēt'
sumat uas terreū plenū uino odorifero.

Emina quidē medicine ad coitū sing
sūt ut semē napi ⁊ cal'ꝫ ut ulanis.
ticē ⁊ lupini ⁊ eruca ⁊ allzeriia ⁊ bancȟie
⁊ menta ⁊ crū ortulanū q' ē menta ⁊ semē spa
gi ⁊ semē urtice ⁊ semē artetice ⁊ semē
melonis ⁊ semē apij ⁊ petrosellī ⁊ cardumei
⁊ alcaculla ⁊ macropip ⁊ semē alhagne ⁊ si
sami ⁊ semē lini ⁊ g'na arasceo ⁊ g'na delē.
⁊ ol'm eius. ⁊ g'na albulbul. ⁊ g'na arcbem.
⁊ fenugrecū ⁊ ppē decoctū cū melle demi ex
siccatū. G'rana uō sūt sicut ciccer ⁊ fabe ⁊ fa
seoli ⁊ que sūt eis silia. Cortices aūt ⁊ c
beꝛbe sūt sicut cinami. ⁊ macis ⁊ allūsec. ⁊
talisfar. Medulle uō sūt sicut g'na pinee
⁊ ligna auui ⁊ g'na uiridia ⁊ g'na albulbul.
⁊ fistici ⁊ auellane. Gūme aūt sūt sic dragā
ganti ⁊ asa qui inflat ualde. Nā cū infriā
tur bibit de asa aureū. i. cū uino magnificat'
eius uināmētū. Radices uō ⁊ ligna sūt sic
radices asiff. ⁊ been ⁊ ḡedoaria ⁊ costus ol'
as ⁊ testiculus uulpis. Nā ipē fortis ierecti
one ⁊ spāgi ⁊ mors cādi ⁊ cepe ⁊ ppē assanī
⁊ squilla assata ⁊ secacul ⁊ ꝫꝫ. ⁊ ppue albo co
dita. ⁊ galage. ⁊ piretrū ⁊ mors asec ⁊ asar
⁊ agarū ⁊ buciden ⁊ almingar ⁊ h̄ moacitili
⁊ napi de bitum ipi cōmouet' sicut calimo
nite icoito corpe ⁊ cipi ⁊ bibiti ⁊ uncti. Aīalia
aūt sūt sicut stellio ⁊ lacertus idiebꝫ ueris. ⁊
decolent' ⁊ iniciet' uiscā eius ⁊ iplenē sa
le ⁊ suspendat' iumbra donec exsiccet'. Cūqꝫ
fecis illud tūc accipe salez eius ⁊ pice ...
ipuis ⁊ sufficiet tibi de sale eiꝰ ⁊ ro pud ni
mis quia de sale stinci ⁊ albuibe ⁊ aliū besigi
⁊ alberfigi ⁊ deaīalibꝫ aque ⁊ pisces pui et
fluuiales exsiccati eius. ⁊ lac camelinū
de quo bibatur. xv. diebꝫ oī die q̄ntitas q̄
digatur ⁊ nō g'uet ⁊ pisces pui fluuiales
exsiccati ⁊ sic dosis. ꝫ. vij. ⁊ oua pisciū ⁊ oua
galline ⁊ ppē oua pdicis ⁊ oua colūbe ⁊ oua
anui pudꝫ ⁊ oīa cerebella ppē pulloꝝ ⁊ puaꝝ
anui ⁊ anacis ⁊ pulloꝝ galline ⁊ aneas cū
sale. Et de illis que curriūt cursu ppē cani ē
ut sumat' uentrē thauri ⁊ exsiccet' deni te
ratur ⁊ puluizet' de eo ⁊ ro modica sup oua
sorbilia ⁊ sorbeant'. Et itē ⁊ ro minibus
de aīalibꝫ. sumat' filij cuguli cameli masculi
li pui exsiccati ⁊ sumat' de eo cū nactimteꝫ
vij. bonis q̄ntitas ciēs dissoluta in duabꝫ ter
cijs libre aque ⁊ bibat' q' si ledit abluat' g'ꝫ
aqua frā. Et itē de melle decocto sumat' aq̄
melliꝫ absꝫ spēbꝫ ⁊ bibitur cū oleis. ⁊ si ē ita
piꝫ. ꝫꝫ. ē bona. Aque uō sūt sic aqua ferra
Et uinū nouū. antiquū uō s̄btiliat uaporez
⁊ resoluit eū ⁊ nocet. De fructibꝫ uō uua ol'
as ē bona ad coitū ⁊ ppē que recēs est qui
impler san'ꝫ h̄ūitate ⁊ uentositate cū cal'ita
te ⁊ spissitudine tibi. Olera uō ⁊ q̄ sūt eis silia
ē bulsasec ⁊ ppē aqua eius cū melle decocto de
nec ut fiet ut buacella. Et itē eruca cū bibi
omi mane ⁊ exsucco eius cū libra uini dulcis
deni sic cibacis execis q̄ ↄuenit qui est psentis

iuuamentu. De me[dici]ne ad dolorem capitis. Cap[itulum]
Medicinaru[m] uero oportet ebibatur e[st] me
-dicamini et item diamusci est q[uod] est ex debi
-litate cordis. Et item .iij. aurei de ellio de
seminibus cum ʒ .i. aque eruce bibite. Et de eis
est me[dici]n[a] de sticado noni. Et item semis eruce
cum pesso ponderis ʒ .iij. cum butiro uaccino. Et
me[dici]n[a] de asere et me[dici]n[a] almurdul. Et me[dici]n[a] al
meedi. Et item sal siccaci et semen eruce etiam
et puluerisati super uitellum ouorum. Et item testi
culus galli exsiccatus cum equali mistura sal
stichi i. cuius dosis sit omni die ʒ .ij. Et item semis
eruce et semis infam et semis meloris ouium an[a]
ʒ .i. bibatur cum lacte recente mixto. Et item
sumatur genus piui et semis apij montani et
fellis masculi quam et eluuio alunbar. p. est
leo commisceantur cum melle et sumatur de eo aur[eus]
i. Et item sumatur secacul et semis eruce et thimo
dactilorum et ʒ .iij. et piperis lon. omnium an[a] ponderis
ʒ .ij. ligne aniis et cerebellorum puarum anni et
churio omnium an[a] ʒ .i. inuoluatur totum cum oleo
de nuce indica et conficiatur cum melle et ponderis
et administret. Et ille qui dedit in quo super fluxe fi
guis uiuat ualde sumendo ipsum confortet
nasturcium cum piretro et componatur. pon. ʒ .iij.
dissoluatur in ʒ .i. de decoctione sansuci et bibat
item illo multis diebus. Et item ʒ .ij. p. tro. de eo
piperis lon. preterea .i. conficiantur cum melle et dat[ur]
de eo aur[eus] .i. cum aqua ca. Et item semis spagi
secacul ʒ .ij. omnium an[a] ʒ .v. cubebe rubei et albi
amborum an[a] pon. ʒ .ij. been al. et in. albor. an[a]
ʒ .iij. semis sulle et seminis raphani et semis eruce
et semis urtice. omnium an[a] ʒ .ij. squille assate et su
mis stichi amborum an[a] ʒ .iij. ligne aniis ʒ .
.ij. et mellis ʒ .xl. sit qui dosis ʒ .ij. cum uino .ch
diebus. Et sic alibi quin e[st] ad coitu[m]. Et item me[dici]n[a]
de eis que sunt nobis forte. R[ecipe] ase et semis eruce
et albi et lacti et semis lunarie et ligne apis et cor
dumei omnium an[a] part. i. inuoluatur cum oleo
pinee miorum et conficiatur cum melle. Me[dici]n[a] uehe
mens et uinis R[ecipe] mellis anacardi et mellis
apium et butiri uaccini partes .e. et fermentur de
in bibatur de eo qui bibitur colleram in summo
est cum mirabile. Et de me[dici]n[a] bonis quin non sunt
... calcitrans super fluxe est ut sumatur
dactili et exuuiamme et fenugreci et decoquatur do
nec de coctio sint deinde sumantur dactili et exe
hantur abeis ossa deinde exsiccentur et teratur
et cum melle et sit dosis eius quantum auellana
et bibatur post ipsum uinum. Et item infundatur
media libra granorum indorum et libra dactilorum
quin uncique sint decerta et induantur libris lactis
ouini. deinde comedatur qui infusum est bibatur
post ipsum in lacte duobus diebus. Et de me[dici]n[a] bo
nis est confectio de medull. Cuius descriptio R[ecipe]
amigdalarum et auellanarum excorticatarum et fisticorum
et nengul excorticatorum confectorum et amigdalarum
piui et granorum alzelem et granorum indorum omnium
partes .e. nenennub et piperis lon. ʒ .ij. omnium an[a]
partes .v. et plus. Postea terantur omnia et conficiantur
cum penidijs de quo sumatur omni die quantum est ouum
unum. Inunctiones que ab sugendo sunt ex
clistia ad anum et pectinem et testiculos et inguina.
Piretri ʒ .s. misceatur et alhage et que sequitur
cum sambuco bono et qui misceatur cum ea.
eo euforbium et muscato et inungitur cum eo vir
ga et alabuge et que sequitur ea. Aut piretrum
et quantum est medietas eius de musco sumatur et
dissoluatur aur[eus] .i. de eis amborum simul in ʒ .i.
olei sambucini. Et item sinapis cum oleo ara
gule. Et similiter semen urtice cum oleo agarici.
Et item asa. cum oleo sambuciano est inunctio for
tis. Et item semen almegezion cum oleo costo. Et
item lauriach cum melle colato et fel taurinum
cum melle colato. Et item me[dici]n[a] bonis. Sumatur
de corpe narcisci ros p[ar]ua cum oleo sambucino et
fricetur fiat cum eo. aut grana mi. et piretrum su
mantur equaliter cum oleo aliquo. aut staphisa
gria cum oleo costo. Et item asa cum melle. Et item
cy. ipi cum rob. et inungatur cum eo. aut sumantur
cantarides et pix et coquantur cum oleo de lilio et oleo
de zeron et camphore et mastice et apio liniatur
cum eo ingua et ... eius et omnia oleo predicta iam
dedicimus sunt mirabilis iuuamenti cum administra
tur inuncta cum absessione. et postea oleum de genis
tis et oleum de storace postea et adeps leonis est ue
hementis iuuamenti in hoc. Vnguentum uisi forte
ualde. R[ecipe] mirre et sulphuris non extincti et gr
norum cantarum omnium an[a] ʒ .ij. piretri anuli .ij.
piperis longi grana .xxx. cardumei grana .xv.
terantur cum ʒ .ij. cere optime et si teritur uniuque
qui per se est melius. deinde commisceantur cum cero
et terantur donec fiant inspissitudine mellis et
iungantur cum eo alzeacum et allugem et asa in
tegra erectionem facit et stimulat. Et si nime
dat calliditas eius uehementer dissoluatur in oleo mo
Fiat suppositorium ex adipe. Suppositorium. lacte
Flamanis et grana cotoneorum et piretro et oleo de nuce
indica. Et dicitur quod si supponatur collirium ex adi
pe asini est mirabile. Et item suppositorium ex
unguento pictis qui dictum est. Clistia uero assumantur
ex iure capitum et pullorum columbinorum cum uitello oue
ni. Et testiculi arietum boni sunt cum in clistere po
nitur. Et est eis iuuamentum in confortando cerebrum et
corpus et si ipsi assiduatur naris et ea quin sunt sicut
oleum nuce et sisaminum et butiri uaccini et oleum
de fisticis et de auellanis et oleum de nuce indica
et de hallmahileb et oleum de genis cucurbite et
genis melonis et silia illis. Clistere ad eos su
mantur unctuositatis capitum et pullorum colu
barum decoctorum commingantur et buriden et secacul
in furno in aere decoctione ualde fortiter. po. i.
et pisatur super eam lacte po media et butiri
pro sextario et oleum de nenui et oleum de nucis indice
amborum an[a] ... septie pro. et de adipe nenui
stinchi et lactis et que cum pisonis et fit sic se
mina conueniat et fiat cum eo clistere. Confectio
clistere. R[ecipe] ... recentis quantum pro uinis
fenugreci pugillum unum et semen linace et eruce
et semen spinachi et medullam spinalem hirci. Et
testiculos eius contritos et cerebrum ipsius et fundatur
desuper due libre aque et due libre lactis ouilis
et decoquatur donec ingrossetur et fiat clistere ex ʒ
.iiij. eius cum ʒ .i. olei de been et fit semper in tribus die
bus et fiat in ieiunio post assellationem. Clistere
aliud. Sumatur naris et ponatur in iacionibus
eius ponderis ʒ .s. castorei contriti in quibus dimittatur
et liquefiat cum eo quod est in eo de castoreo et sumatur
pinguedo eius et refundatur et sumatur de illa pin
guedine asciamati et de butiro uaccino ʒ .s.
et de aqua porri media asciamati et de decoctione
fenugreci media asciamati et clistizetur cum eo
usque ad tres horas noctis deinde iteretur cum est
hora dormiendi et dormiat super ipsum fiat in
tribus diebus. Clistere fortis caput arietis et eo cum
est testiculorum eius et frustrum naris et aeris de
coquantur in furno et sumatur aqua eorum et uictu
ositas eorum et post decoctionem uehementer et pona
tur et desuper oleum de nucibus cum oleum de genis in
ridibus. cum aliquo de adipe stinchi et fiat clistere
cum eo. et clistia alia que sunt scripta in antidotario.
Meliores cibi sunt qui sunt Cibi pueri iuuat.
Qui sunt ex carne eorum pinguis masculi
et carne ouina et cete et carpe ab his friccentur ca
rnis. Frixio namque prohibet conformationem carnis
et inflammationem in uenena eius et ... maximeter
et si non cum alio saltem cum almuri sunt bona. et similiter
galline et pulli columbini impinguati et postea alim
delet et oua sorbilia postea puluerizata cum ciumino
ino et pipere et galanga et sale stichi et oua piscium

no[ta] b[e]n[e]

nenenub. i. flos pianie

et caro piscium salsa. Et si fuerit ille frigidus resiste
cum ℥ piperis et macropiperis et cinamomi et salibus
et cibis de napis et cibis de caulibus et cibis de lunariis
postquam bene decocta est caro eorum et de illis quibus
firmamentum sunt cerebella passerum et allium et auri
butirum et lac et similia cibis qui fit de tritico cocto
cum mixta aqua usque fiat sicut pulis et dimidiis
et albenmmera risi cum lacte et caro cum lacte
ovino. Et confert in hoc mensis eorum spargi et
eruca et porri et capita cardonis et mica (?) sper. Ipsa
enim confortat in virga spermatis valde et est in suo
fortitudine fiat super sperma quod forte fit de siler
montano et andacea et caveas et fenugreci et de debet
bonus est illud quod est cum ℥ et siliqua cum lacte et
aqua nucis indice. Et quidam dixerunt ille qui as-
siduat comestionem passerum et bibat super eam lac
loco aque sine cessatione est erectus et multi sp-
matis. Et frigantur cepe cum butiro donec fiant rubea
et dissolvantur in decoctione et frangantur super eam
ova. Calefactio autem convenit ei qui fuerit sicut lac
acetosum et lac et pisces assati cum cepe et melones
et caro lene et cucumeres et cucurbita et fructus et
olera humida omnia ita quod lactuca et ita quod semen semi
portulace addit in spermate eius et albumen ovi
est ex eis plurimum iuvamenti et multiplicat sperma et cams
cerebella asini et medulle eorum et cetere similia
omnia ista conferunt eis. Cibi in quibus est iuvamentum

Destillo est ut similitudo cum medicamine.
Sumant lactis libre i et proiciatur desuper trama
bini pondus ℥ xl et cum succo lacte et decoquatur
donec inspissetur et bibatur quantitas ciati unius omni
die et est repara(n)s calefactio. In frigidantis vero est
necessarium ut cerat eius pondus ℥ v cinamomi ve-
beneficet et misceatur cum libra lactis et inspissetur et bi-
bat ex eo ciatum i ieiunus. Cum super cibum loco aque
et non bibat super ipsum aquam et proice cum est eius cibus
ex carnibus et adipe ovino. Et quoniam iuvatur eo ille
in quo fuerit frigus et siccitas similiter et de illis est ut su-
matur butiri vaccini et lactis vaccini et omnia
desiderio decoquantur omnia donec remaneat
tertia et bibantur de eo in mane coclearia duo cum
aliquantulo vini. Et item pendiorum libra i succi
cepe libra i lactis dulcis libra i coquatur omnia
donec ingrossetur et inspissetur et siccatur in igne
magno et tenuetur et infundatur in aqua eruce donec
intumescat per unum diem donec exsiccetur. Sumbra per-
ca tauri cum penidiis et conficiatur et sit dosis quan-
titas nucis in mane et quantitas avellane et ad
mansionem et bibatur desuper ciatus et infundatur
in aqua alaser et iniciatur ipsa in sole cum ciatum la-
ni cessante imbibendo ipsum quousque exsiccetur. Deinde
decoquatur et infrigidetur et fiat ex eo sorbicium cum
lacte dulci et penidiis. Et item sumatur ij
libre lactis dulcis et proiciatur in ipsa media
libra tramabini et media uncia granorum ??? ite-
rum et bulliant. Deinde manibus confricetur bene colet
et sumatur de eo media libra et proiciatur in eo me-
dia libra galange et bibatur cum quantitate aliquibus
diebus aliquibus est ei mirabile. Et item sumatur aqua
cepe et quantum est ipsa mellis et decoquatur donec
remaneat mel de quo bibatur coclearium i aut
duo cum vadit dormitum cum aqua calida. Et item
sumatur farina et misceatur cum aqua dulci sic
sorbicium. Deinde exprimatur ab eo expressione aliqua
et decoquatur cum lacte plurimo et addatur lactis aqua
in eo indice et impinguatur adipe anatis et fiat
ex ea sicut illud quod fit de frumento cocto ut pulis.
Et item vitelli ovorum sorbilium sumantur et pulve-
rizentur desuper alcar et sal armeniacum et sunt fortes et
sperma post balneationem. Et fiat frixatio de sam-
buco et de lilio. Et item sumantur vitelli ovorum
et confirmentur adinvicem et similiter ut sit cum albugine sua
deinde ponatur quantum est quarta eorum de succo cepe
et fiat sorbilio et sorbeantur iam de salubus
et sale porcinis. Et item sumantur baucie et

cepe et napi et similiter munde reducantur partes et
decoquantur cum fabis et ciceribus et melle cum carne
molli bona et pulverizentur super eas talis. Et item
sumantur fabe et cicer et faseoli et infundantur in
aqua. Deinde mundantur carne omnia sicut separatur ar-
rigi et fiat de eo continendo ordo unus et de capis
et granis ordo alius pulverizentur super unumquemque
ordinem sal armeniacum et parum alcar et parum cinamomi
et gariofilorum plurimum. Postea spargendo cerebel-
la passerum cum coliandro fiat ordo alius et
fiat similiter et sit ordo grossior ordo carnis pri-
mo. Deinde effundatur desuper aut aqua baucie so-
la aut aqua que assimilatur cum aqua eius. Et
item sumantur cerebella passerum xxx et proician-
tur in sartaginem de mixto ut decurrat aquosi-
tas eius et fiat talis quod confricetur et proiciatur
desuper quantum ipsa sunt de adipe renum capriarum bo-
ra(?) qua decolantur et teriantur cum pipere et gariofilis
℥ et fiant inde pillule ut avellane et comedat
de eis unam post aliam in dispositione quam incipit
coytu. Confectio bona que ex nobis est sumatur
de cerebellis passerum et columbarum xxv numero et de
vitellis ovorum passerum xv numero et vitellis o-
vorum galline xii et de aqua carnis omnis eius
et bene decocte et expresse et de aqua cepe expresse
℥ iii et de aqua baucie ℥ v et de sale et speciebus
que aliis admiscetur quantum necesse est et debent
ponere ℥ l. Sumatur de ea et comedatur et bibatur
desuper cum masticata est vinum forte odoriferum
ad dulcedinem declinans. Modus confectionis susamo-
ni eius. Sumatur de granis pinearum mundatarum
partes ij et seminis eruce et seminis melonum ana par-
tes i et bulliant cum butiro et proiciatur desuper pa-
piris et cinamomi. Deinde proiciatur de melle quan-
tum sufficiat et fiant in susamum. Aliter sumatur cic-
er et infundatur in aqua eruce cum in aqua alasere
donec inflet. Deinde frigatur cum butiro vaccino
leniter ita ut non aduratur et de granis pini mo-
ris quantum est ipsum et proiciatur desuper mel
et sumatur aqua et conficiatur et misceatur cum pau-
co mastice et cinamomo et deponatur ab igne
et incidatur incisione susamorum. Aliter. Ingrossetur
mel decoquendo et seminentur desuper grana
pini maioris et semen baucie et piper longum
et scincus et cinamomum et semen eruce et fiat
sicut elementum. Quod si horribile sit ei semen eru-
ce et eruca ponantur loco eius grana indica et

Potus dulces. Potus dulces parum musca-
ti sunt illi qui fiunt de passis vue dulcedinis
et illi in quibus est grossitudo aliqua coytui con-
veniens. Confectio potus ad coytum convenientis ipsis.
Sumatur eruca et napi et ficus et decoquantur cum
aqua et coletur aqua eorum et sumatur infusio pas-
sularum decoctarum exlatarum(?) et serventur omnia secundum equa-
litatem et augmentetur dulcedo eius cum penidiis
et fiat inde vinum et dimittatur donec finem consequatur.

Sumatur albasec et eruca. Potus dulcis alius
et baucie et napi et decoquantur in aqua ne
leniter et coletur aqua eorum et ponatur in vase partes
aque sexta pars penidiorum zucari rubei et quar-
ta et sexta ficuum et medietas et sexta pars
passularum tarsi bone dulcedinis et sexta sep-
time nucis indice conterantur et fiat inde vinum de
passis donec ad finem perveniat. Aliter. Sumatur
passis donec ad finem perveniat. Aliter. Sumatur
succus vine et ponatur in omni parte x minarum eius
succus vine debet mensura seminis eruce et seminis bau-
cie et naporum et buriden et seminis spargi et ligne
aloes et granorum albisbil et naporum barbarorum
et utriusque been omni partes equales terantur et po-
nantur in panno et ligentur in eo molliter et ponatur
cum succo in vase et moveantur omni hora. Potus alius.
Decoquantur baucie et ficus in aqua plurima et co-
lentur et decoquantur in aqua eorum passe enucleate
et coletur et proiciatur desuper penidiis et digeratur donec
fermentat aqua fervida et aqua in qua extinguitur ferrum est
confortativa.

al' inetat

Multitudo desider **de multitudine desiderii** ii qui ē cū fortitudie cor' 7 sig **coytus**
iuuentute 7 sanitate c̄plonis 7 adolescentia
etatis 7 potentia sup coytū abs ꝗ sucōne
debilitatis nō est nec̄m ut occupat sit in
regimie eius 7 sucōne ip̄ius fructus naqꝫ
eius acc̄it c̄ploni 7 destruit v̄tutez ꝑ ue
hementiaz sin nocumēti. Et scias q̄ g̃no spma
tis c̄fortat corp' et cor. 7 puritas g̃nōis ei'
corrūpit calorē 7 debilitat medullaz 7 intel
lectū. Q̄d' si adueiat ei nimis corpis 7 fa
tigatō sudoris 7 mutat̄ exitus sp̄atōis 7 balne
ent' si est possi^le^ cū aqua fr̄a c̄ferret eis. Et
nō oꝫ ut frangant de desiderio aliqd n' de illo
ani est ꝑ sensilit̄s replōis ex aluitate. aut
humitate c̄patur eni euacuatōe. In illa autez
cui' cā est aut acuitas spmatis. aut est mlti
tudo cū debilitate cor's ꝑ fortitudiēz uasoꝝ
spmatis. 7 q̄ attrahūt māz spmatis ad se q̄
uis sit in corpe indigētia v̄tutis sicut accīt
ut carent̄ quedā menbra fortiora aliis sic
acdit ei in delenitas. aut ꝑ pruritū eius et
lectoꝝ ĩuasis spmatis 7 sicut accīt in l'ieribꝫ
prurit' ioꝝ maras q̄ nō c̄sat eis desid'ū
coytus 7 ꝑ fortitudiem īflacōis. Et ꝑ h'
q̄z accīt ex rugitu qui nō faciat dolorē coarta
cō uehemēs 7 fit fortis erectio luciā meliaz.
Et minoꝝ quidē desiderii forte fit in regionibꝫ
7 ætatibꝫ 7 tēpibꝫ frīs ꝑp̄ea q̄ aggregat̄ ē exur
tutibꝫ coꝝ 7 disp̄o mlieuū est eo. ꝑ q̄ sp gu
i' de iuiutibꝫ eaꝝ c̄gelatis 7 de illis eaꝝ que
sūt frīe ualde 7 dormiūt sup dorsū ē defacīē
tibꝫ erectōnē. **Signa.** Signū sanitatis cor's
7 sig^m^ replōis nō sūt tibi occulta. 7 signū
acuitatis spmatis ē q̄ egrdit̄ uelocit̄ cū acu
tate 7 adustione 7 facit accid'e ĩ urina adusti
onē 7 sequit̄ ipm̄ debilitas. Et signū mlti
tudis spmatis solius est ut nō sit in corpe
de disposicōibꝫ c̄tr̄is 7 mltitudis sani's a'o
de quo sit curandū. 7 fortasse ē cū ea debili
tas. vincti spma mlt'iplicat̄ē 7 pollucō fit fre
quēs. 7 q̄ egrdit̄ est plurimū 7 debilitat cor's
Signū pruritus est ut coytus addat ī desidio
7 q̄z est desiderii plimū 7 sequit̄ coitū dolor.
Et signū inflacōis est cū uehemētia erectio
nis 7 ancessio accessiōis īflatuoꝝ 7 c̄pl'o
melica. **Curaciones.** Illius q̄ est ex repl'oē ca
lida curacō est flomia 7 alleuiatio cibi 7 assūp
cō infrīdamēti. Et illius q̄ ē ex repl'one huic ca
curacō ē q̄ repellit eam ex calis ex siccatiuis
spma cū me's ad coytū ut pueniat me^e^ adusa
sa. Et illi' que ē ex acuitate spmatis curō ē
equatio huoꝝ 7 ip̄oꝝ infrīdatio p acceptōnez
eoꝝ que sūt sicut lactuca 7 portulaca 7 semi eaꝝ
7 endiuia 7 cucurbita 7 cucumeres 7 fructus et
coriandꝝ humidū 7 emplacō cū eis q̄ sūt sicut
nenufar 7 musci. 7 c̄ca frā ex oliis frīs et
cū suco eārnē humidē 7 c̄aplora limati 7 bibiti
7 administracō lamie plubi sup dorsū 7 pome
aque frīe. 7 dormīre sup strata linea 7 que si
milantur ei 7 cibꝫ delenibꝫ 7 portulaca 7 illi' q̄
est ex mlt'itudie g̃nōis spmatis. curō 7 est
infrīdatio uasoꝝ spmatis cū infrīdatiuis q̄ dixi
mus. Et illius q̄ est ex fortitudie pruritus ceto
rū curō ē flomia 7 coctio mēe cale solone
ueneris 7 equacō c̄plōis 7 epithimata cū eis q̄
sūt sicut iusquiami. al. 7 folia iusquiami mg. et
infusio in aqua frā ualde. Et illius q̄ ē ex infla
tuis curō sūt īfrīdantia cū ē caliditas uehem̄s
donec extinguatur caliditas inflatiua 7 exsicca
tiua cū fortitudiez. n' soluūt ue co siccitā si ē cū
frigitate uehemēti 7 euacuacō colē mg^e^ cor sit sit.

Lectos 7 aqua ex siccatiua sp̄is frīde. mlti
coꝝ 7 fix de ortaꝝ cū seie canab. lꝫ semi ca
nab sit calīm 7 nenufar 7 coriādꝝ 7 semi portu
lace 7 sūt' cārne humide 7 aqua lactis de q̄ extrac
tū est butirū uehemētis acetositatis 7 farina gl
andiū 7 acetū 7 semē canab' 7 semi lactuce. et
fortasse abscidit spma qn̄ mltū utit' eo eo
Et ex oleis oīm ei minorat spma 7 emplacō
cū sc̄rilicatiuis 7 bilu iusquiami nigri 7 iusquiami al.
7 reliq̄ q̄ ponūt sup testiculos 7 anū. 7 sūt me
lones cū c̄trusa abluta 7 plūbo adusto 7 timo
lea 7 aceto. Et itē c̄positū infrīdatiuū semi lac
tuce 7 semi iusquiami al. 7 semi ac'u 7 semi endi
7 sp̄silui nō tr̄a 7 coriandꝝ sicci 7 nenufar ex
siccatiui ꝗnt̄ oīa ut psilliū 7 fiat ex eis suffuf.
Et de eis q̄ experta sūt ex p̄mīe c̄tractores ē q̄ in
cessus nudis pedibꝫ delet desiderii coytus.

Nullum torrefcm̄ 7 nō **Exsiccatiua spmatis**
torrefcm̄ 7 semi rute 7 semi agni **calidi fr̄.**
casti 7 calamintū 7 euforbiū 7 andraci 7 iniur
7 ciminū. Et de c̄positis dyaciminū ē exsicca
tiui spmatis ualde. 7 si ē ille calefatis sumat
ipm̄ in potu cū aceto. Copositū a^r^. fr̄. pineaꝝ
ex corticataꝝ fixeaꝝ 7 bleoli. an. ℥. x. balau
sticaꝝ 7 rosar' amboꝝ an. ℥. v. seminis rute ℥. vii.
seis agni casti. ℥. v. tunc' 7 cribellent' 7 incorpo
ret in pīncio 7 ē reliq̄ me'. 7 friguent' ut frangat
de fortitudie eaꝝ quia h'nt sup coytū. Et itē
ameti pōdus. ℥. iii. seminis lactuce 7 seis portula
ce amboꝝ an. ℥. iii. bibit' cū aqua lenti. Et
itē seis rute 7 castorei 7 seis iusquiami al. oīuꝫ
ptes equales eius dosis sit. ℥. i. cū vino om
co. Et itē seis rute an. amboꝝ an. ℥. i. castorei
iusquiami al. amboꝝ an. ℥. i. iv. rub. 7 balausti
aꝝ amboꝝ an. ℥. iii. tunc' 7 cribellent' 7 sit do
sis. ℥. ii. cū aqua frā. aut vino pmixto. Et itē
indicis lilii pond'. ℥. ii. seis rute. ℥. iii. balausti
aꝝ. ℥. v. sumat̄ de eo pō. ℥. ii. cū oximelle. Et
itē seminis lactuce. ℥. iii. 7 ʃ. seis rute. ℥. i. balau
sticaꝝ pō. ℥. ii. agni casti. ℥. i. 7 est dosis. i. Et
itē c̄positū calīm. radicis cāne sicce 7 ozimi
mō tam 7 mire oīū an. ℥. ii. euforbii. ℥. ʃ. se
mē rute 7 barbie 7 agni casti 7 sansucus 7 ag
gent' oīa 7 sit dosis ei'. pon. ℥. i. Et itē mdic'
plante noīate testicul' canis 7 seminis cana
b' campestris amboꝝ an. aur'. viii. seis agni
casti torrefci. aur'. ii. seis caul' aq. aur'. i. 7 sit
dosis q̄ bibit' de eo. aur'. i. cū vino mg' stip
tico q̄ iam pmiscuit aqua. **Multitudo exubera
cōis spmatis 7 humoris qui an' ur'ñ' 7 eius q̄
post egreditur.**

Causa in hoc aut in spmate
aut ĩ uasis. aut ĩ lacertis c̄suatiuis ipm̄
aut in p̄ncipiis. 7 cā que ē in spmate. aut est
mltitudo eius ꝑ puritatē coytus 7 mltitu
diez accepcōis g̃nantiū spma qn̄ si mlti
plicat̄ 7 grauant̄ eo uasa spmatis ĩdigꝫ
motu expellēte ipm̄ ex uasis cū applicacōe
sua sup ipm̄ 7 p̄duct i' ad apcōnez meatus
qui est expellēs sup fluitatez. aut ꝑ suam
tenuitatē q̄ resudat sicut resudat omē tenu
e. aut ꝑ suaꝫ acuitatē 7 mordicacōnē q̄ mo
dicat. 7 est necēm ut expellat ipm̄. Et cā q̄ ē
ĩ uasis spmatis. aut ē debilitas retentiue ꝑ
maliciaz c̄plōis. aut ꝑ uehemētiaz v̄tutis
expulsiue. aut ꝑ egnez officialē ex spasmo
aut tetano q̄ necēs faciat motus exneos q̄
mouet̄ expulsiua ꝑ i^d^ 7 expellit spma sic
expellit nocuū a'. q̄ adm accīt noīnis cum
nocet sto 7 apo' aleacōnez cibi. Et ad ultimū
spasm' ip̄e ē p'ssor et exp'ssor ē eiciens. Et
scias q̄ spasm' mēbroꝝ spmatis ē solueñs et
spasm' lacē aut ē retentē. qn̄ lacertus aut ē
catus ad interiū medū cū ille ad ex p̄medū. aut ē
mollificacō ieis q̄ nō retinet̄ ꝑ dilatacōez
accntē ĩ meatibꝫ. Cā uō ĩ lacertis c̄suatiuis est
spasm' itē 7 mollificacō. Et cā ĩ membꝫ ē qn̄
q̄z accīt ad ipi eoꝝ liq̄facō ex uehemētia de
siderii coytus. aut mltitudie coytus q̄ eg'dit'

exercitantibus post versus et extra res plurima procedens in primis et est mala destruens virtutem et corpus. Cum autem in principiis est sicut si multiplicetur cogitatio in coitu et auditus suorum verborum. Cui accidit ei cum desiderat in nocte coitum similem illi qui movent ad operationem suam aliquo modo motus debili et emittat humorem aut virga cum forti et descendit sperma. Et accidit quoniam in mulieribus emissio humoris plurimum cum virga propter mollificationem oris matricis et debilitatem vasorum spermatis earum et propter has causas predictas

Signa. Illam in qua est cum spermatis multitudo non sequitur debilitas et diminutio cum multitudine coitus ut sit corpus debile et vasa spermatis fortia. Tunc enim signum eius multitudo eius quod egreditur et eius equalitas cum debilitate advenienti corpori ex eo. Et illam que est propter tenuitatem eius significat tenuitas spermatis cum presentia. Et illa que est propter acuitatem et mordicationem eius sentitur ipsa in egressione et quoniam est cum ea ardor virge et est color eius ad citrinitatem declinans et significat ipsam cause precedentes ex cibis et motibus. Et illius que est cum debilitate in stris et in ventre sua retentiva signum est quod descendit sine erectione et similiter si est illic mollificatio. Et cum illa que est ex spasmo est erectio. Et similiter cum illa que est ancheminia virtutis expulsive. Amplius mollificatio et spasmo ad sunt signa.

Cura. Ut moretur cibus et fiat curatio et administrentur ea que diximus de illis que exsiccant sperma et minorant ipsum et que diximus de illis que temperant adustionem et iam diximus curam spasmi et adustionis et eius causam. Equatio autem tenuitatis eius est cum eis in quibus est stipticitas et calefactio permixtis cum exsiccativis et iam scivisti ea et ex cibis ingrossativis sicut sunt pultes et tritici decocti ut pulvis. Confortatio autem retentive fit cum frigidis stipticitatem que tu iam scivisti potando et liniendo. Virtutis autem expulsive sedatio fit cum infrigidantibus et stipticitatibus parum per. Et menta quidem est farmacum nobile in ingrossando sperma et confortando vasa eius ad retinendum ipsum. Et in libris quorundam sunt composita retinentia exuberationem. Si timeas ex plurimo coitu quod addatur in sperma

Qualitas eius sunt cause ex multitudo pollutionis. Te quibus actionis et motus spermatis et quoniam non movet nisi apud sompnum et propter eum dormit iacens super ... et secundum modum quem iam pregimus decorum eius et eius cura et est illa cura et sternitur lamine plumbi super dorsum est impressio magna. Unum quoniam nocet renibus quare oportet ut attendatur hoc in eo ... et similiter in lecto in frigiditate et dormiat si sola salutis et

Fit propter causas contrarias paucitatis spermatis. Similiter et propter causas exuberationis et multiplicatur in laborantibus et exercitantibus et curatio eius est curatio paucitatis coitus. Et curatio exitus filosi est eius quod humectat.

Oportet ut hic homo per deregimen eius quod ledit consueverit ad confortandum stomachum dimissio coitus sumi et ad hoc ut eius digestio bona fiat cum eis que bibuntur et epithimatibus et emplastris predictis in capitulo stomachi utatur. Et pro ... debilitatis accidentis per id quod ... propter necessitatem et cum medicinis que sunt ad cor utiles et administrentur super membra coitus eius in ... infrigidantes minorantes sperma de illis quas diximus et bibant infrigidantia que ... sperma et administrent infrigidativa et unctionibus eas que faciunt ... priapismum et dimittant omnia que generant sperma et assiduent exercitium superiorum partium corporum suorum sicut est percussio ... et ... et elevatio lapidis. Et oportet ut gradatim perveniant in minora coitus. Et qui exeunt in principio noctis dimittant ipsum uno die cum duobus diebus usque ad ... sompnum noctis cum ipsum aut post ipsum et ... quoniam in eo quod ... et dormiat post coitum. Deinde gradatim perveniant ad minutionem numeri dierum quo ... plurimum sit per occupationem in ludis et ... corporis quod succurritur corporum debilitati est pannis bonis ...

dus in fusus in vino bono. Deregimine eius quod plurimum iuvat coitum et nocet ipsum eo et debilitat ipsum. Cui cum ledit visus et ipsius sensus et capitis

Oportet ut amissis porcio eius cum vinus eius et dentur calefactio et humectatio cum accidit ei et morbis bonis quorum parum nutriunt plurimum et cum ... in ... et aromaticis et regimine et faciat ut ipsi dormiant et quiescant et letitia in ludis que letificant et lac quidem omnium ... et ... mentis ... ad confortandum et ... consimiliter de eo in ... et cum quantitate que digeritur et dormiat super ipsum et oportet ut amisceatur ... spatiosis et qui administrent medicinam cum diamuscum cum superfluitate in humectatione ... fiat. Quod si appareat debilitas in visu tunc cura eius est cibus qui oportet ut assiduet in ... cum eis que sunt sicut olim et violarum et fiat ... cum eo. Cui distillentur ... et ... dulcis et capiat ... in eo. Si autem accidat tremor extra tunc si medicina fuerit plurima ... solvatur cum eis que sunt sicut pulpa colloquintide cum ... asinino et centaurea et post eius curetur virga cum unguentis fortibus in quibus sint ... et ... et cum oleo de costo et nardino et de lilio et oleo ... et ... et oleo de sauina et omni oleo calido in quo est stipticitas. Et si non fuerit medicina curetur cum unguentis tremoris et qui accidit ei post ipsum tremor ... oportet ponatur in aqua ... sit quantitas. Et i. De

Causa propinqua multa multitudinis erectionis et tensionis virge nisi propter desiderium. ... ut ... est multitudo ventositatis ... in partibus membrorum coitus. Aut cum est multitudo humoris ... in ipso nimio ... aut est ... ex arteriis aut vasis spermatis aut sunt due res simul. Et materia quidem huius ventositatis est humiditas plurima et efficiens ipsam est caliditas pauca. Et hec materia aut est resudatio fixa in vasis spermatis et in eo ... aut ... fixa ... spermatis qualiterque sit. Si ... ventositas et ... eius tunc aut est propter frigus eius aut propter ... grossitudinem. Et quoniam ... et ... in istralis. ... si sit ... virge et ... ipsam spissitudo ... resolutione aut dilatatio orificiorum venarum ... sicut accidit ei cum coitus plurimus sit ... et ei qui dimittit coitum ad ... quare ... spma et ventositas cum fortitudine et quandoque pervenit ad priapismum. Et quoniam adiuvant omnia illa cause precedentes aut ex cibis calidis ... sicut sunt ... et intellectus ... et illa que ... et sicut eruca ... generandi sperma sicut ... aut ... et figuris sicut est multitudo dormitionis super collum. Quare ... sperma ventositate ... cum ... et dilatantur orificia venarum. Priapismus non est ... forte aliqua ... et ... fiat erectio et permaneat et tendatur virga ut ... non sit desiderium et ... propter ... Et quoniam incipit magnificari et augmentari aut prolongari propter ... et plurimum ... ad ipsum ... et hoc nomen ... ad hanc ... ex formationis erecte virge qua ... quidam et hec ... et non curatur ... vasorum spermatis et ... accidit cum ... Signa. Cum ... super signa plurima que ... cum tua ... ad ... ex ... usque adhuc ... Et scias quod si fuerit ventositas ... in ipsa virga ... illic tremor virge ... pli

inani. et si non fuerit ita tunc cum in ipso est propter vir-
gam ad quam iam pervenit ex ustis arteriis sanguis
vasorum spermatis. **Cura.** Curatio tensionis ut
corde assidua est administratio eorum que diximus de
hiis in flaciditatem ex ebibitione et epithimatibus.
Canon vero curationis priapismi est evacuatio cum
vomitu et flebotomia absque ventosis solutione omnis propter que
autem que ventosis solutio descendere faciat materias
desuper. et propter id quod oportet ut sit exercitium membrorum su-
periorum ludendo cum rabitis et silibus et dimittat
coytus non propter necessitatem eius ne eveniat nocu-
mentum ad ex nocumentis distensionis ipsius deinde
infrigidatio in aqua et infrigidantibus rosatis et desi-
catibus et cum epithimatibus et cerotario fortis infri-
dationis predictis et administrare lamina plumbi su-
per pectinem. et ebibitio infrigidantia et ne nutriat-
ur camphora et lactuca. excusatio plurima est
et ideo quod est inter illa et propter minorationem meri ve-
tositatis oportet ut administretur quod subtiliet sine
calefactione vehementi sicut sunt embroce cum
moille et de agno casto et administrentur tunc ea
que sunt sicut vinum et semen agni casti et silia
postquam dividitur materia et bibatur tunc vinum album
tenue. et oportet ut dimittat coytum omnino et cogitationem
in eo et considerationem ad id quod movet desiderium
nisi ille cui accidit priapismus propter distensionem coytus
omnino secundum quod diximus. tunc enim cum eius est coytus
et minuat cum eis que sunt sicut lentes et que currunt
cursu earum et non inficit unde acetositas ipsi cum qui

Alhatiaath est. **De alhatiath.** quando inflat
ille qui cum coyt eicit statim suum cum sperma-
tis fit descensio et non regit animi sui et super-
plures eorum dominatur desiderium valde et multiplicatur
in eis delectatio et mollificantur valde propter reso-
lutionem spiritus eorum et plurimi ipsorum sunt mollium
corporum. **regimen eius.** oportet ut administrentur
unguenta et emplastra stiptica confortantia lacertos
et semine agni casti et silia. et fiat iunctio cum Et sili.
eis que sunt sicut oleum nardinum propter et oleum
de cipresso et oleum de savina. unguentum bonum. su-
mantur oleum de citoniis et oleum de alcanna et
terantur cambre et acatia et lilium siccum. et fiat
ex eis in oleo de citoniis et alcanna. unguentum. et
administretur assidue super lacertum qui et fiant
ex eis suppositoria et propter retentiva ipsius co-
ytus sicut si supponatur collirium ex terra musch
et gallis et balaustiis et thure. Et item suppo-
natur collirium ex oleis stipticis. At vero quod dicitur
de bonificatione ciborum eorum et regimine ciborum
ipsorum et subtiliatione eorum est res que non habet illuc
intentionem nisi intelligatur de cibis stipticis quibus
advenerit et similiter in clisteribus pinguibus infrigidantibus
quod dicitur non est utilitas aptius in vino oportet ut in-
tendatur in eis que diximus et non medicatur ad firmin-
gendum [illegible] eorum et confortandum
corda et cerebra ipsorum. **De alubuati. Ratio.**

Alubuati secundum veritatem est egritudo accidens ei
a qui consuevit ut super eum iaceant homines et
habet desiderium plurimum non motum et cor eius de-
bile est et eius erectio debilis invenitur. cum de-
bilitatur intentio et fuit iam assuetus coitu quod
affectat ipsum et non potest super ipsum potentia
medicativa quod desiderat ut videat coitum gene-
re inter duos et propinquior est ille qui est cum
eo tunc ei movet desiderium eius quod si emit-
tit sperma qui cum eo est coit. aut erigitur cum
eo membrum suum tunc potest perficere desiderium. Et
enim quedam secta eorum quorum desiderium non
erigitur et movet nisi quando cum eis coitur. et tunc
advenit eis delectatio emissionis spermatis
sine cum operatione illius sive absque desiderio et sec-
ta eorum est qui cum eis coitur non emittunt sperma
tunc vero declinat ad hoc ut coeant cum aliis et
sunt in veritate perversi anime et maligne nature et
male consuetudinis et cum plurimis mulieribus et

cum quando sunt membra magis sustinentia quam
membrorum. Et sciatis quod omnia que dicuntur preter
ista vana sunt et stulti homines sunt qui volunt
eos curare. nam si egimus eorum medica-
tivum est non naturale. Si vero confert cura eis tunc
est illud quod frangit desiderium ex tristitia et
fame et vigiliis et carcere et percussione. Et
dixerunt quidam quod causa alubuati est quod in eius
sensibilitatis qui venit ad virgam ramificat-
ur in illis duos ramos quorum subtilior medi-
cum virge continuatur et grossius declinat ad caput
virge quare indiget ille qui tenuis est fricati-
one vehementi donec sentiat quare spargitur super
ipsum hominem et tunc advenit ei ex complemento
libidinis et est res sicut id quod remotum est
a propria est super qua est intromissio et auditum ex
quibusdam quibus est species scientie post morte ma-
ligna intentio et vitiati sunt verba omnium
illorum super illos quod dixerunt. **De ehonithe. Ratio.**

Illi qui est hermofroditus non est membrum viri
neque membrum mulieris. et de illis est qui habet
utrumque sed unum eorum est occultum et debilius et
id est eius et descendit sperma ex uno eorum
absque alio. et de illis est in quo ambo sunt equa-
lia et pervenit ad me quod de illis est qui agit et
patitur. oportet parum vivificat hic et multotiens curantur
per incisionem membri occultioris et regimen vul-
neris eius. **Capitulum excusans medicum in illis
que docet de delectatione et coangustatione receptionis.**

Non est turpe medico cum loquitur **tribus:-**
de magnitudine virge et coangustatione
receptionis et delectatione in mulieribus. et id quod sunt
ex causis quibus pervenitur ad generationem. multotiens enim
est parvitas virge causa ut non delectetur eo mulier
quando divisa est ab eo qua assueta est quare non emit-
tit sperma et quando non emittit sperma non fit filius.
Et quando est id cum ut fugiat a suo pari et querit
alium qui ipsa est angustior non consuevit ei su-
us par. Et ipsa item non consuevit pari et indiget
unusquisque eorum permutatione. Et similiter delectatio
nocet ad emissionem spermatis festinanter. mu-
lieres enim secundum plurimum tardant in emissione sper-
matis et remanet non complentes desiderium suum
quare non fit generatio. Et item ipse remanent sine de-
siderio suo quare ille que ex ipsis non custodiunt
mittunt in illa dispositione super se ipsas quas invenerint
et propter causam hanc redeunt ad fricationem ut per-
veniant in eo quod est inter eas complementum volu-
ptatis. **De lectificant viros et mulieres. Ratio.**

De illis que delectant eos viros sed similiter est
saliva eius qui sumit in ore suo aliquid
et saliva cubebe et mel embliacorum et mel cum
quo confit scammonea [illegible] et piper cum melle. et
si iuvantur linimento propter super medietatem poste-
riorem virge non est magnum iuvamentum in simi-
libus facit ei delectationem in capite virge solum.
Magnificantem ipsum. **De eis que magnificant.**
fricatio cum adipibus et oleis calidis **virgam.**
post primum asperitatem et effusionem generum lactis
super ipsam propter lactis omnium. Deinde ad hesionem (?)
picis super ipsam ut attrahat sanguinem et retine-
at in sua sanitate sua et coaguletur sua pinguedine
fiat assiduatio in istis in diebus extremitatibus
diei et sciet quidem qualiter fiet picis adherentia
in sermone nostro qui est in fen in qua est de decoratione
cum sciatur impinguatio membrorum. Et de illis que
faciunt illud sunt sanguisuge cum exsiccantur
et linitur cum eis et lumbrici terrestres et alba-
[illegible] et est species volubilis que habet lac et aqua
alkedarogi. Sumantur sanguisuge et ponantur
in vase in quo est aqua eorum et dimittantur ebdo-
madam unam et quod est supra donec exsiccentur. et deinde
terantur et liniantur cum eis. **Constringentia vulvam.**

Sumantur xilobalsamum et capi et enula et gariofilum
et [illegible] pari mensura et terantur omnia et i

uoluant' i lana infusa et uberisino et supponan
tur. Et item galle immature seriora squinanci
cribellent cribro subtili et supponant' cum panno
infuso in vino uice una post aliam. facit enim illud
redire virginitatem constringendo. Et item corti
cis pini cetorum partes .v. alumis partes .ii. capi
pis .i. decoquatur cum vino odorifero et in ade
fiat infuso pannum et supponatur. Et oportet ut consue
tur in vase obtuso capite et administretur adeo vice
una post aliam. est ei hoc bonum ualde. Cale
factio matricis.

Erucat muscus et galia ... [rubric: faciencia recepti rite.]
Illius et creticis in vino odorifero in quo in
madefiat pannus lini et imbibat et administret.
est enim in dolore faciens et corrumpens mirabilis
est ualde in hoc. Tractatus 9 de dispositionibus
locorum membrorum de illis que non continuantur cum
corde de apostematibus testiculorum causis et que de

Apostema quandoque fit in eis. Apprimant ano-
ipso testiculo. et quandoque fit in oseo et illius
quod fit in oseo tractus prius est et cogno
scitur dispositio duriciei eius et lenitatis eius et
color ipsius et in illo quo fit in testiculo est [?] dif
ficile. et sentitur illud ipso existente inter osseum
et quandoque est cum eo febris. Est enim membrum nobi
le continuatum cum corde. Et multotiens quidem ca
dit osseum deinde redit et remanet ambo tes
ticuli suspensi. Deinde nascitur osseum et incarna
tur et caditur ibi testis durum non sicut erat pri
us et multotiens corroditur testiculus quare indiget
ut castratio fiat necessario ut non perambulet cor
rosio. et multotiens deletur apostema testiculi per crisim
accidentem quare permutatur materia ad partem pectoris.

Oportet ut flobotomia [rubric: Cura apostematum testiculorum]
fiat et soluatur natura et pars cum eis que admini
strant de subtus. Nam cum administrantur suppo
sitoria conferunt magnifice et attrahunt materiam ad
neruum. Et quandoque necessarium est post flobotomiam ue
ne manus. post fiat flobotomia de saphena et
oportet ut attendatur latus doloris et fiat flobotomia
ex latere eius. Et fuit in testiculis sic
Et oportet ut alleuietur cibus et dimittat carnem et que
sunt eis similia et regatur regimine subtili et admi
nistretur in primo super membrum pannus imbibitus
in aceto et aqua ro. et mucilaginibus et succis
frigidis infrigidantis. Et cum incipit augmentari
administretur hoc epithima et emplastra. Sumatur
aqua solatri et aqua cucurbite et aqua camo-
mille partes et aqua endiuie et farina ordei
et fabarum et aliquantulum ce. et oleum ro. Et item
folia alkekengi et farina ordei et farina len
tium. Et item folia camomille et farina fabarum
et oleum ro. Et de eis que nos experti sumus
est sumatur alkekengi et farina ordei et farina
fabarum et molarum ... partes equales et commisce
et emplastretur cum eis. Et si fuerit calidus et dolor
fortis et nimis necessarium est ut misceantur cum repercussiuis
sicut sunt folia iusquiami albi. Et si fuerit ideo du
riciei aliqua. aut protransierit tempus principii
in aliis tunc oportebit ut regatur cum eis quibus
est maturatio. Et propinquius maturatiuum
ex gradu principii est farina fabarum et camomilla
et altea et mucilago seminis lini et ro. Et item
farina ordei cum aqua et melle. Et item folia
caulis cum farina ordei et uitellis ouorum et oleo
ro. Cum autem indiget resolutione et stat aug
mentum tunc de expertis nostris sunt passule enucle
ate et cimini que terantur et fiat ex eis emplastrum
cum vino aut folia caulis et fenugreci decocta
aut farina fabarum et passe pingues enucleate
et ciminum decoquatur totum in vino commixto et
limatur aut farina ordei cum stercore uaccino in
fusa in aceto cum modico camphore et aliquanto
aque solatri. aut cimus papaueris siluestris et altea
equaliter conficiantur cum aceto. Et cimus ouilis
cum albugine oui. aut uitello eius. aut radice

cucumeris agrestis cum vino mellis cum farina
radicis lilii trita sicut unguentum. Aut passularum
mundatarum v. granorum in dimidio elixatorum .i. et x. cimi
.i. et caulis. et glutinis pini .iii. conficiantur
cum melle. Et item ad apostema cum ulceribus scoria ar
genti decoquatur cum oleo donec fiat in spissi
tudo. Deinde ponatur super eam cera et gumma pini
et reponatur. Et item alkakengi et armoniaci
equaliter olei de lilio butiri uaccini quantum sufficit.
Et item radix lactuce cum sanine. Et item fenu
greci et semen lini cum aqua cepe. Et item fex vi
ni antiqui cum sanich. Et item ea que diximus in
capitulo fisorum. Et item forte ad apostema quod indiget ma
turatione et ad frigidum et ad uentositatem in testiculo
sumatur ciceris nigri et staphisagre. ambrum ana
partes .i. scorpionis adusti partes .i. emplastretur cum eo et
in infusionis olei sambucini in yera est adiuua
tiuum. Ad aliud et ad frigidum ... et suspensio rubee
tincture super ipsum. Et quandoque apostema est dubellati et
de illo quod bonum est. est ut fiat apertio apud ossem
et non concedatur si aperiatur quod sequitur ani. quare quandoque
fit fistula mala ... oportet ut assiduetur positio fa
rine ... confecte cum aqua super ipsum ut prohibeat
aperitionem eius. Et in fine eius ... in yera
cum musco cum oleo sambucino et est ultimum. aut
oleum sambucinum est enim cum sufficiens. Curatio

Multociens accidunt in eis ista. apostema frigidum in
apostemata in dispositione ... et ydropis testiculi
ipsius. quorum curationes sunt maturatiua posita
in apostemate calido. De quibus sunt farina fabarum et fari
na fenugreci cum triplicato. Et item caulium ma
nipulus .i. ficus .v. uino decoquantur in aqua donec
dissoluantur et fiat cum eis emplastrum. Et fortius
illo est ut sumatur farina ciceris et farina fabarum
et ciminum et adeps renum et camomilla et mellilotum
et cera et fiat ex eis unguentum. Et item bdellium dis
soluatur in ro. et administretur. Et distilletur sambu
cinum in yera aliquotiens quod est mirabile. Et item
sumatur mastix et anguiuie et infundatur in vino et
in oleo sambucino et linatur super omnia. Et oleum de
pena efficax est in apostematibus testiculorum cum distil
letur in yera musceus cum oleo sambucino quod est
ultimum. Cura apostematis duri testiculi

Sumatur fimum et adipis anatis amborum ana
partes .i. foliorum oliue et foliorum cipressi et amomi
cum omnium ana partes .v. aggregentur cum vino et butiro
uaccino. Et item folia caulis cum farina ordei et
uitellis ouorum et oleo. Et item colatura et ysopi
humide et cere et olei ro. et medulle cruris ceruini
et foliorum rubi omnium partes equales fiat ex eis
linimentum. Et item sumantur bdellium et armoniacum
cum et dissoluantur in triplicato et aggregentur cum pauca
farina fabarum et oleo. Et item curatio bona exp
ta ad hoc. sumatur furfur et indesinenter teratur et
cribelletur in cribro tenui donec cribellatus sic
et resoluatur armoniacum cum oximelle et conficiatur
cum eo et misceatur loco donec teneat pati retinere calo
rem et reiteretur super ipsum assidue. Est enim conferens
omni duriciei. Et item aliud conferens duriciei. Su
matur camomilla et fenugreci et asa et fabe et butirum
et congelatum ... et dactili biscocti et fiat cum eis
emplastrum. Et item cinis ossium dactilorum adustorum
partes .ii. altee partes .i. terantur et commisceantur cum
aceto et fiat cum eis emplastrum. De cetera et arsacio

Hec egritudo frigida et est in mulieribus plus. et est
titillatio virge in virgis. et in ore matricis
in mulierum et tensio accidens in uasis spermatis et
mollificatio et tetanus et spasmus ipsorum et tunc in
flatur uentre eger cum sudore frigido. Cura. Quando hec
egritudo apparet oportet ut fiat flobotomia et uentosatio
et mittantur sanguisuge. Deinde fiat uentositas solutio
non semel subito. quare descendat ad ad membra inferiora
sed paulatim cum facilitate. Et illud fiat cum eis
que sunt sicut aqua nolubilis cum cassia fistula
et aqua sicce et aqua solatri cum cassia fistula et cimini

rob. i. vinum coctum.

colature i. ...

unt limacia et cum unctionibus oleorum frigidorum lenien-
tium. Et sunt sicut illud quod fit de spinachiis et de at-
triplicibus et que sunt illis similia. Et fiat clisteri-
zatio ex senecion et portulaca et altea et sicla et similibus
et atriplicibus et que sunt illis similia. Et provocetur
adulterium in epithimatibus frigidis valde et infrigidantibus
super membra coitus et super dorsum sicut illud quod fit de
iusquiamo nigro et cimolea et omnia que scivisti in
priapismo calido et in apostematibus testiculorum calidis. Et
nidor quidem nenufaris et modo lilii sunt convenientes
ad hanc egritudinem. Dolor testiculorum et virge.

Fit ex malitia complexionis diverse frigide et calide et ex
ventositate et ex apostemate et ex percussione et ex
casu super ventrem. Signa. Cum est ex malitia
tensionis complexionis, non est illic tensio vehemens et com-
punctio complexionis est cum sensu et est calidus et infrigidatur in-
flammatio et frigidus stupefactivus et non est plus.
Et cum ventoso est tensio et permutatio sine gravi-
tate. Et cum illius reliquis sunt causa eorum et signa
ipsorum. Curationes. Manifeste sunt ex eis que
dicta sunt in calefactione testiculorum et infrigidatione
ipsorum et curatione apostematum eorum et resolutione vento-
sitatis ipsorum. Et cum frigus fit vehemens tunc
cura eius est oleum in quo dissolutum
sit euforbium. Et si vehementior fit inflammatio
et adustio tunc curatio eius est cum succis infrigidanti-
bus in quibus positum sit aliquid thuris et opii. In-
fectus aut ex percussione aut casu oportet ut fiat flebotomi-
a et assumantur cibi cum infrigidantibus et percus-
sionis absque stipticitate vehementi que dolorem faci-
ant. Verum fit cum eis stricitivis lenitiva sicut sunt mol-
le et nenufar et cucurbita et similia. Deinde post illud
administratur mucilago altee et cimola et similia.
Et item gumma pini et mirra cum aqua frigida et semen
lini confecti cum aqua frigida et butirum et gluten et alium
but equaliter. De magnitudine testiculorum.

Accidit testiculis ut magnificentur non secundum
scitam apostematis sed secundum semitam impinguationis
et teneritudinis sicut accidit mamillis. Cura. Cu-
rantur cum medicinis infrigidantibus quibus curantur ma- ·i· melo-
mille virginum stantes ut non crescant. Sicut est epi- rumus
thima cum iusquiamo nigro et iusquiamo albo et
omne quod debilitat virtutem attractivam multitudinem
confricatione plumbi confricati ad invicem cum aqua co-
riandri viridi et confectio cum eis et lapis molen-
dinus. Et de illis que conferunt ad illud et temperant ipsum
est ut assidue fiat iniectio sambucini in virgam. De

Quandoque accidit testiculo levatione testiculi et
ut contingat et minoretur propter paucitate eius
diminutio complexionis frigide et debilitatem. Et quandoque occul-
tatur et elevatur ad mirach vehementer ita ut diffi-
cultas fiat urine et dolor fiat cum mingit et acci-
dat distillatio eius. Cura. Curetur cum unc-
tionibus et emplastris calefacientibus attractivis que
diximus in capitulo erectionis. Et quandoque occultatur et fu-
git tunc cura est assiduatio balneationum et una-
rum continuatio. Et quandoque est necessarium secundum quod scripse- ·opium
runt antiqui ut immittatur in virgam et suffle-
tur donec corpus eius sublevetur et descendat tes-
ticulus. Varices ossei et duritie eius.

Quandoque apparent super osseum et que sequuntur
ipsum varices involute plurime in quibus quan-
doque accidit ventositas et frequenter fit super eas
titillatio. Et multotiens generatur super eas apostema durum
quod est de genere apostematum frigidorum. Et plurimum quidem
accidit in latere sinistro propter debilitatem ipsius. Et
quoniam habet venam additam ad quam effunduntur
urine. Cura. Eius est cura apostematum durorum. Mol-

Quandoque prolongatur osseum et mollificatur per lifica-
longando et fit ideo res cio ossei rubea-
ferenda. Cura eius. Oportet ut eius embrocatio as-
sidue fiat cum infrigidantibus stipticis facientibus
et emplastretur cum eis et minoretur coitus. Et de me-
dicis sunt quidam qui incidunt partem ossei et super-
fluitatem ipsius et suunt residuum ut equetur
et equetur eius quantitas sed melius est et magis
conservatur ut suatur in primis deinde abscindatur su-

Ego posui immo ramex et ruptura fluui.
et rupturam capitulum in quo inveniuntur in fine
tractatuum qui sunt huius libri. De corrugatione testi-

Fit illud cum frigidus vehementis aut cum culorum
sius virtutis accidentis in signis malis ha-
bentibus egritudines acutas et ego dicam cum illic. Ulcera

Cum ulcera accidunt testiculorum et virge et inguinum
Eduntur in istis locis sunt mala ambulativa quam
maxime membra ista sunt secundum formam ad quorum partes
festinat putrefactio quoniam sunt parata ad recipiendum et
declivia ad calliditatem et humiditatem et apprimentes me-
atibus superfluitatum et assilantur quedam modo ulceribus
viscerum et oris. Et eorum deteriora sunt illa que fuerint in
lacerto cum est in medio virge et sano. Et illud ideo
quoniam indigent exsiccatione forti et sensus eorum
cum hoc est vehemens. Et fortasse necessarium est
abscindere virgam ipsam cum super ipsam pervenerunt
ulcera et perambulatur. Cura. Ulcera que sunt
super caput virge indigent eis que sunt vehe-
mentioris exsiccationis. Quia sunt ea quibus indi-
gent facta super preputium et curantur quoniam caput vir-
ge est vehementioris siccitatis in complexione sua. Et
ista ulcera aut sunt recentia aut sunt antiqua.
Et de eis sunt que sunt maligna. Et ex recen-
tibus quidem non est res melior quam aloes. Et
assimilantur aloes plumbum adustum et cimia
ablutam cum vino et thutia. Et apprimatur illi mar-
garite. Et vene aduste sunt mirabiles in hoc.
Et cinis ovorum et thutia pulverizata et epithi-
mata cum aqua frigida. Si autem sunt humidiora illis
et iam faciunt pus, indigent eis que sunt fortio-
ra sicut es ustum et cortices arboris pini huius
cum gumma pura adusta. Et si indigeret gravati-
one carnis miscetur cum eis thus. Medicamen
expertum ad ea que indigent exsiccatione ve-
hementi cum mundificatione. Recipe tutie et aloes et
sarcocolle et thuris et sedenigi et corticis me- a iup
dium algarab adusti et gallarum et balaustiarum r fim
et acacie omnium ana partes equales. Et floris e- ul
ris partem i et s. et capitum gummarum acetosorum
partem i. fiat ex eis unguentum cum oleo ros. De
septio alia secunda fetida plumbi usti sanguinis
draconis. cante combuste alumen combusti. Fiat
cum oleo ro. fiat ex eis emplastrum aut unguentum cu-
rativum. Et si fuerint antiqua ponantur in eis thus
et minium eius et aloes secundum partes equales. Et
si illic fuerit corrosio tunc ex eis que conferunt
illi est ut sumantur cinis capillorum hominis et cin-
deris et lentes montane. Et fiat ex eis pul-
vis et emplastrum. Et item fortius illo. Sumantur de
iusquiamo duorum arsenicorum septem et lapides
xx. calcis non extincte. Et acacie vii. conficiantur
cum aceto et succo alcsuus huius et fiant trocisci in
umbra et administrentur. Et fortius illo est illud
quod recipit utrumque arsenicum et acaciam et staphisa-
griam et cinerem aneti et piper de quibus fiant tro-
cisci. Si autem maligna fiant et denigrentur
tunc melius est ut ponatur abscindatur locus in-
ger et curetur cum unguento donec generetur. Ulcera

Curatio illius est curatio ulcerum virge interiora.
cum vesice. Et quandoque necessaria sunt ea que sunt
sicut medicamen de cartis combustis et aluminis adusto et
cimia abluta post combustionem et corticibus
arboris pini mioris sedenigi et thuris de quibus ·i·c
fiant trocisci et administrentur in iniectorio. Fricatio ·i·b

Fit ex ea causa effusa ad ipsam et sudor in
et acuto resudante ex partibus eius et fit virga
fricat ipsam fricatio. Cura. Expellatur humor cum
flebotomia et solutione ventris. Deinde sumatur acacie et
memithe amidi ana ʒ. i. et salis armoniaci. A-
loes amidi ana sextam ʒ i. croci xii grana ʒ vim
et quod sunt omnia usenen terantur omnia et cribel-
lentur. Et conficiantur cum oleo sambucino et cum

rabile. Et quandoque sedatur si linatur desuper in bal
neo acetum et oleum ro. et sint in ipso mirtus et galla
et alumen. Et si est frigidi ponatur in ipso aqua de
staphisagria. Et cum egreditur ex balneo liniatur
ex albugine ovi cum melle. Et si non confert aliquid
horum et iam facta fuerit flegmon et evacuatio tunc fiat ven
tosatio ab inferiore parte coxe et in principio illius lo
ci. aut mittuntur super ipsam sanguisuge. Apostemata

Curationes eorum sunt prope (apostema virge calida)
curationibus apostematum testiculorum calidorum
sed sunt magis tollerantia stiptica in principio rei.
Et de desiccativis eorum sibi proprius est hec cortices
granatorum et rose sicce et lentes decoquantur in aqua
et cum in decoctione dissolvuntur terantur cum oleo ro.
et administrentur. Et iterum cimolea cum aqua solatri
Et similiter boli armeni et lentes et folia alkekengi

Sermo de eis per (apostemata virge frigida.) gi
rimus sermonem de apostematibus testiculorum. Et
multiplicatur in dispositione cachexie et ydropisis. Et
de illis que experta sunt ad ea est primo. quod fit. ossi
um dactilorum partes .ii. altee parte .i. conteruntur cum
aceto et emplastrentur cum eo. Et medicamentum assumptum
ex sulfure et armoniaco predictum in capitulo apostematis
in testiculis. est medicamentum magis conveniens locis suis
et est virga cum aptatur apparatu diuo. (ragadie similiter virge.)

Curentur cum unguentis ani. (et per ei⁹)
Et de illis quorum iuvamentum primum est. est
ut sumatur cimolee et thucie et alcanna combusta
et dragagantum. et fiat ex eis et ex cera et vitello
ovorum. et oleo ovorum unguentum (dolor virge.)

Accidit dolor virge ex causis diversis. Et in latere
accidit arrectionem virge que diu durat. le ma
sanantur. et ut sit clisterius aqua ordei cum mel
et non apprimet fervidum ut non descendat super
lumbos. Deinde post clisterem fiat vaporatio
clarificata pectinis et virge tamen quantitatis ut
liniantur tunc et fundatur desuper aqua tepida et li
niatur. (verruce super virgam.) Iniatur cum inolie.
et ponatur desuper medicamentum retinens sanguinem et cu
rentur cum reliquarum verrucarum (cura bothor sili)
Sumatur (in modo et amis orte addite super)
baurach ad usum et cinis ligni (istas partes)
uniti terantur cum aqua bene et ponantur super
morum et que ei similantur. Et qui non valent in
cidantur et pulverizetur desuper atramentum et arseni
cum. Et si fuerit deterius illo non erit excusatio

Leniatur (corrupsio virge) qui acciderit.
virga cum oleis sicut sisamino et oleo naraf
cino. et adipibus similibus notis sicut adeps gal
line. et anatis et medulle cervinum vacarum et cer
vorum et cera et insina in balneo et sine balneo.
Et clisterem fiat ex hiis que sunt cum iniectionibus et fiat
collirium. Et ponatur super aquam et fiat ut equetur

(Fen. xxi. de membris generationis in mulieribus. iiii. tractatus continens. Tractatus primus de ana
thomia. de dispositione et preservatione matricis)

De membro generationis in mulieribus est ma
trix et est in medio creationis simile
instrumento generationis quod est in viris
et est virga et que cum ea sunt.
Sed unum eorum est completum perveniens ad exteriora
Et alterum est diminutum retentum interioribus
et est quasi conversum instrumenti virorum. Est enim quasi osse
um siphac matricis et quasi virga collum matricis.
Et duo ova mulieribus sicut viris. verum ipsa in viris
sunt magna apparentia exterius et elongata ad
rotunditatem tendentia. Et in mulieribus sunt
parva rotunda tendentia ad vehementiam compres
sionis latitudinalis intrinseca in vulva posita
a duobus lateribus eius in omni latere profunditatis cuius
existit unum distinctum quorum unumquodque apparatum
est panniculo quem ambo habent una non aggregat
et panniculus cuiusque amborum est in loco suo. Et sicut
viri habent vasa spermatis inter duos testiculos
et inter illud quod expellit ad meatum matricis. verum

illa que sunt virorum incipiunt ab ovo et elevan
tur ad superiora et redeunt in profunditatem in quibus
descendit cum pectorum ovi custodita et perfecta
deinde spergunt descendendo cum diversa expansa
bracata involutiones et complet meo quod est inter ipsi
digestio spermatis donec redeat et expellat ad
meatum qui est in radice virge a duobus lateribus
et in principio eius est illud quod expellit ad ipsum
et extremitatis colli vesice. Et est longum in viris
breve in mulieribus. In mulieribus non extendit
quod est inter duo ova ad ambo ultra. sicut duo
cornua arcuata in tendentia ad duo emul
toria quorum duo extrema continuantur cum duobus
inguinibus et tenduntur ut corda apud coitum
equitantia collum matricis ad recipiendum illud quod
tenuit ipsum ad duo latera quando dilatatur et aperit
ad deglutiendum sperma. Et ipsa ambo sunt breviora
quia duo ductores sibi similes in viris et diversi
ficantur in hoc quod vasa spermatis in mulieribus con
tinuantur cum duobus ovis. Et penetrant in duobus
additamentis que sunt ut duo cornua quodam
oriens ex unoquoque ovo quod expellit sperma
ad vias. Et nominantur duo expulsoria sperma
tis. Et non continuantur vasa spermatis in mulie
ribus cum duobus ovis nisi quoniam membra spermatis
in mulieribus propinqua sunt in levitate duobus
ovis nisi quoniam membra spermatis in mulieribus. Et
non fuit necessarium in diviniore ea et in diviniore pan
niculos amborum quoniam ipsi sunt in cavea quare
non indigent protectione longinqua. In viris
non non fuit bona continuatio eorum cum duobus
ovis et non pervenissent eis ambobus. Nam si fie
ret illud nocteret eis ambobus cum tenderentur ut
corda propter diviniciem amborum. Immo positum est
inter ambo medium quod nominatur epididimos. s. ex
pulsorium apud medicos ad inferiora eius. Et
matrix est ex similitudine retractam nervosa
... medio est quasi sementa et super ipsum sunt addi
tamenta plurima in concavitate. Et matrix quidem
est habens venas plurimas ramificatas ex
venis quas diximus ut sit illic sustentamentum
embrionis et sint superfluitatibus menstruis perci
pitatio. Et ligatur matrix cum dorso ligamentis
fortibus pluribus et a parte sinistra et vesice et os
si lato et eis que sunt in ipsum. sed sunt laxa. Et de
ligamentis eius sunt quedam quibus continuatur ex
nervis et venis predictis in anothomia venarum et
nervorum. Et facta est ex substantia nervosa ut extendatur
apud collectionem et coangustetur ad quantitatem partus
apud partum. Et non complet eius creatio nisi
cum complemento augmenti sicut mamillarum. Et
locus eius est post vesicam et super fluit super
eam de sub eius et in anterioribus sunt intestina ut
sit ei a duobus lateribus sustentaculum et stratus
lenis et sit in tutela. Et non est intentio prima
in hoc veniens ad matricem ipsam sed propter embrionem.
Et ipsa quidem occupat quod est inter propin
quitatem umbilici usque ad postremum meatum vul
ve et est eius collum. Et longitudo eius equis
in mulieribus est inter sex digitos usque ad .xi. di
gitos. et quod est inter illud. Et quandoque abbreviatur et
prolongatur propter usum coitus et dimissionem eius. Et
quasi similatur quantitas eius figure quantitatis eius
qui consuetus est coitum et appropinquat illi lon
gitudo matricis ipsius. et quandoque tangit intestina
superiora. Et creata est matrix ex duabus tunicis
quarum intrinseca propinquior est ad os ut sit ve
tosa et aspiratas similiter eius. Et orificia varii
venarum que figuntur nominantur foramina ma
tricis et eis continuantur panniculi embrionis. Et
ex eis currit sanguis menstruus et ex eis nu
tritur embrion. Et exterior earum duarum propinquior
est ad hoc ut sit nervosa. Et unaquaque illarum du
arum tunicarum constringitur et dilatatur cum separatione
suarum membranarum. Et tunica quidem extrinseca pu

Nota

In viris

ligamenta matrix

Nota locum vesice et matricis

Creatio matricis

F

ra est una et intrinseca est sicut divisa in
duas divisiones que distinctas non sunt in soli
ditate itaque si excoriaretur tunica exterior earum
duarum excoriaretur que ad duabus matricibus quibus
esset collum unum non sunt nisi anima una. Et inve
nitur species illorum omnis tunica intrinseca. Et
matrix postea ingrossatur et inspissatur que ipsa impig
net. Et illud est in hora menstruorum deinde cum pur
gatur extenuatur et siccatur. Et ipsa iterum attenua
tur cum magnitudine embrionis. Et cum coit cum mu
liere expellit matrix ad os matricis que precedens
desiderando attrahere sperma propriam. Et cum dicitur
matrix nervosa non intelligitur propter hoc quod eius creatio
sit ex nervis cerebri vel quod creatio eius est ex sub
stantia nervis albi privata sanguine viscosa ex
tensiva. Et non advenit ei ex cerebro nisi nervi
parvi ex quibus sentit. Et si esset vehementius
nervosa vehementius communicaret cerebro. Et collum
quidem matricis lacertose carnis est quia ipsum sit
cartilaginosum et quia sit ruga super rugam cui
addit pinguedo duritiem et cartilaginositatem
et impregnacio item in hora impregnacionis. Et ideo
est meatus oppositus ori matricis extrinseco
ex quo deglutit sperma et expellit menstrua et
parit fetum. Et fit in dispositione contrapositionis in sum
mo contractionis quia fortasse non ingreditur ex
tremitas acus. Deinde dilatatur precepto dei excel
si et egreditur ex ea fetus. Meatum autem urine
mea est locus alius et est propinquior ori ma
tricis ab eo quod sequitur supremum eius. Et de
mulieribus est cuius matricis collum redit ad si
nistrum. Et de eis est cuius est ad dextrum. Et
cum violacione puelle virginitas sunt in ore matri
cis panniculi contexti ex venis et ligamentis sub
tilibus valde ortis ex omni membro eius quos
destruit violatio et currit quod in eis est ex sanguine.

Cum matrix **Generacio embrionis** uni
colligitur super sperma tunc prima dispositio
num que advenit illi est spumositas sperma
tis. Et est ex operatione virtutis formative. Et
utilitas quidem dispositionis illius spumositatis
est ex hoc quod virtus informativa movet illud
quod est in spermate ex spiritu animali et naturali et vitali
ad inveniendum unumquodque eorum in qua figuratur et creatur
illud membrum ex eo secundum modum quem exposuimus
et declaravimus in libro principiorum. Et post hoc re
peritur exsufflatio tota in pelli ad medium hu
midatis ut separetur locus cordis. Deinde fiunt ala
te eius dextra et alate ipsius supremo due ve
sice que ramificate ab eo tangentes ipsum usque
ad horam deinde separantur ab eo et discernuntur. Et fit
prima illarum ex qua creatur cor et dextra ex qua
creatur epar et impletur alio sanguine ad albedi
nem declivi. Et penetrant ad exteriorem partem
humiditatis spisse post duas vesicas ventosi
tas minutas tamen ut recipiat per eam respi
rationem ex matrice et ex spiritu et ex sanguine.
Et creatur umbilicus. Et quod primo creatur tunc est
panniculus. Vertitur vesice cordis et epatis et ce
rebri procedunt creationem umbilici quamvis com
plementum horum tamen postponatur a complemento sive
umbilici. Et hoc quidem iam verificavimus et de
claravimus demonstrative in meo in libro principiorum
scientie naturalis. Et cum sperma figitur et spumat et pe
netrat spuma ad profundum scilicet vesica cordis ge
neratur panniculus ex hoc quod sperma mulieris mo
vet sperma masculinum et est separatum deinde non
suspenditur ex matrice nisi cum foraminibus per attractio
nem nutrimenti. Et embrion quidem non nu
tritur cum hoc panniculo nisi dum panniculus mea
et nutrimenti pars est necessarium. Cum autem induratur
tunc fit attractio propter quod generatur in poris eius ex ine
antibus manifestis venosis. Deinde dividitur post
spacium in panniculos. Et utilitas quidem est quod
primum membrum quod creatur est cor quamvis dicatur hypo

dicatur quod ipse dixit quod primum membrum quod creatur est ce
brum et oculi secundum quod testificatur illud disposicio pullorum
ovi. Cor vero non est in primo cum creatur in omni re
apparens manifestum. Et secundum creatur capula pro quibus
dicatur quod rectius est ut sit primum quod creatur epar
quoniam prima operatio corporis est nutrimentum quod
sit res secundum appetitum eius et desiderium ipsius. Et
sermo eius iste ostenditur esse corruptus extima ex
perimenti quoniam studiosi in hoc re non testificantur
rem esse secundum quod extimavit ipse et ex ratiocinatione
et est quoniam si res est secundum quod ipse extimavit quod
creatur in primo illud cuius operatio in primo permitten
da est cum ab eo non fiat nutrimentum tunc sciatur
quod non nutritur membrum animalis in quo non est consolidatio
sio vite cum calore naturali. Cum ergo ita sit necesse est
ut creetur membrum a quo procedit calor naturalis et spiritus
vitalis ante creationem nutrientis ipsum. Et virtus
informativa non indiget in dispositione formationis
nutrimento dum non accidit ei solo sensibili sensibi
le faciens nocumentum quod fit necessarium restaurare
eius et fit necessarius spiritus vitalis et calor animalis ut
excitatur eo. Quod si dixerit quod complexio informativa
est ex parte tunc similiter quod virtus nutritiva et
associata virtuti informative generare est ex parte pa
tris. Qualiter ergo erit quod illa magis antecedit in
modis suis. Et hec dispositio alia fit inventa in embri
one sanguineo in simplice et extensio eius in simpli
ac fit extensio aliqua. Et in hac dispositione il
la que de vesicis sanguinea est convertitur ad san
guineitatem et convertitur umbilicus ad formam
umbilici sensibilem et incipiunt dispositiones conver
sionis spermatis ad contractionem et quedam earum
ad consolidationem et illic membris principalibus iam
apparet impressio sensibilis et quantitas sensibi
lis et quedam earum conversionem adhuc ut compleatur cre
atio cordis et membrorum primorum et incipiunt sep
arari ad invicem et incipiunt meatus supremi et sunt
extremitates iam limate. Et non separantur integre
et vasa eius. Deinde adhuc ut fiant extremita
tes. Et unicuique conversioni cum duabus conversio
nibus simul est separatum super quod statuitur. Et non est
illud de illis que non diversificantur in hoc. Nam di
versificantur in masculis et mulieribus embrionum. Et
sunt in mulieribus tardiores. Et non significat ex pene
tratione et pluralitas in hoc quoniam media ambo in unitate non
est diversitas. Unusquisque enim eorum non indicat nisi
per hoc super quod protinus res secundum experienciam eius
et non est impossibile quod sit illud quod expertum est in sic ca
dens secundum illud quod ei diversificatur. Intellectus cum illo est
quod est plurimum procul dubio. Et plurimum est ideo
quod generatur plus. Et spacium quidem spume est sex
dierum aut septem. Et in his diebus formatur informa
tiva in embrione non pretendo a de ex matri
ce. Et post illud apparet. Et inceptio linearum et
punctorum est tribus aliis diebus post illud. Et sunt
novem dies ex principio. Et quandoque fit antecessio
die uno aut postponitur die uno. Deinde post
sex dies alios et sunt quindecim ad perceptionem penetrat
sanguinis in toto et fit illud unde creatur et quandoque an
tecedit uno die aut duobus. Et duodecim diebus post
illud fit humiditas carnis et iam discernuntur simul
carnis et discernuntur membra eius manifeste et iam
separantur alia ab invicem aliorum et extenditur hu
miditas nuche. Et quandoque postponitur aut antecedit du
obus diebus aut tribus. Deinde post novem dies sep
aratur caput ab humeris et extremitates a la
teribus et ventre ut discernat sensus in quibus
dam eorum ita ut sentiatur post illud quatuor diebus
completis quadraginta diebus. Et postponitur aliquando usque
quadraginta quinque dies. Et dicit Ypocras primus
quod quoniam post quadraginta dies cadit abortivum et po
nitur in aqua frigida apparent res prius discrete
extremitatum. Et masculus velociore in illo to
to quia femina. Verum quod sit minus spacium forami
nis masculorum triginta dies et minus parturitio

et minus in hoc est usque ad xxv dies.

Nota capitulum

Nota

Nota

Nota cor.

cerebrum

epar

ca

nis medietas anni et quod dicemus in capitulo de terminatione autem dispositionis masculi et femine in distinctione spacii est res quam quidam ex medicis iudicant audacter et stulte. Primum enim invenitur sperma respirans respirare. Et primum quidem quod agit in formatione est quod aggregat calorem in natura, deinde exitus et meatus. Deinde post illud incipit lineatura apparere. Et apud quosdam iam embrion respirat ex ore. Deinde respirat cum eo maiori respiratione cum completur in matrice. Sed non est super hoc significatio. Et apud quosdam cum supervenit formatio embrionis duplum eius in quo formatur movetur et cum sic venerit motu et duplum eius in quo movetur nascitur ita ut sit spacium quod est a prima inceptione conceptionis usque ad motum complementum. Et levitas accidit cum motu sensus. Et dicitur quod tempus equale medium ad formationem eius est .xxxv. dierum et movetur in .lxx. diebus et nascitur in ducentis et decem diebus. Et illud est .vii. menses. Et accidit diebus aliquot. Et quia ponitur qui forsitan cadit in .xxxv. diebus rasura et multiplicatur in duplicatione. Et quia est illud quod est plus est .xlv. dierum et movetur in .lxxxv. diebus et nascitur in ducentis .lxx. Et illud est nonus mensis. Et quia cadit in hoc iterum diversitas in diebus sicut dictum est. Et natus in viii. mensibus quamvis sit iam completus tamen plurimum in dicitur eius est ut non vivat secundum quod faciam te scire post. Et ipse quidem non iam incipit completur nisi secundum proportionem predictam et nascatur apud complementum suum. Est enim spacium .xl. dierum deinde .lxxx. dierum. Deinde ducentorum et .xl. dierum et moratur et ad dies secundum quod sciunt. Et dixerunt non inveniri in abortu masculus completus ante .xxx. dies et femina que completur ante .xl. dies. Et dixerunt quod nati in septimo mense ingrediuntur de eius spaciis cum hoc quod supervenerit nativitati eius menses .vii. Et nati in nono mensibus. Et nati post .x. menses. Et nos afferemus in spaciis impregnationis et partus capitulum in tractatu qui sequitur hunc tractatum. Et scias quod sanguis menstruus in pregnante dividitur in matrice. Scilicet pars que convertitur in nutrimentum et pars que elevatur ad mamillas et pars que est superfluitas stans usque quo exeat ad horam et expellatur. Amplius fetus continetur in panniculis scilicet secundina que est panniculus continens ipsum in quo contexuntur vene extensio cuius pulsatiles dividuntur in duas venas. Et eius quiete in venam unam. Et in diam bilis et est involutus et effunditur ad ipsum urina fetus. Et tertius qui dicitur abseis et est profundacio sudoris et non est necessarius aliud superfluum egestionis cum sit id ex quo nutritur corpus in quo non est duricies iam fex et iam separatur in aquositas urine aut sudor. Et de panniculis qui est propinquior corpori ut aggreget humiditatem resudantem ex embrione. Et in retentione illius rorensis humiditas est iuvamentum ut non proiciatur super ipsum fetum et super matricem. Et similiter celogatione eius quod est inter umbilicum et matricem panniculus cum durus ledit cum suo tactu sicut leduntur propter tangentia ea que sunt in tenera propinqui temporis de illis que nascuntur similiter ea cum non dum sint firma. Panniculus autem qui sequitur hunc ad exteriora est involutus quoniam est similis involucionibus ad quem quidem perveniunt ex umbilico effusionum urine et non ex virga quoniam virge meatus strictus est et continet lacertus propositus qui solvitur cum voluntate et sunt usque ad finem eius anfractus. Et hora usus huius est hora partus et emissionis. Hoc autem est amplius directum in tempore. Et posita sunt urine profundacionem propterea quoniam si obviaret corpori non tollaret eam corpus propter mordicationem et acuitatem suam. Et hoc in tantum manifestum est. Exudatio quidem inter ipsam et humiditatem sudoris in odore et rubedine coloris manifesta est. Et si obviaret iterum secundine forsitan corrumperet id super quod sustentaretur. Et vene quidem secundine habent duas tunicas subtiles et contextas quas est inter eas vene et perveniunt unumquodque genus earum ad duas venas scilicet arteriam et quietam. Vene autem quiete cum ingrediuntur abinvicem spacium ad ex quod fiunt vena una ut sit salubrius cum pervenit ad gibbositatem epatis ut evacuationem non compleat fel ex concavitate eius. Et in mediate hec vena non oritur nisi ex epate et descendit ad umbilicum ex secundina et dispartitur illic et fit due vene et egrediuntur et moventur in secundina ad orificia venarum que sunt in matrice. Et istis quidem venis accidunt duo quorum unum est quod ipse sunt apud orificia que eis obviant tenuiores et ut quasi sit extremitates minor. Et iterum ipse non descendunt in primis nisi inde quoniam ipse assumunt sanguinem illic quod existimatur quod ipse oriuntur illic. Quod si si consideravimus amplitudinem foraminis faciet te existimare quod radix sit ex epate. Quod si consideravimus conversionem ad sanguificationem faciet te existimare quod radix sit ex secundina. Vera consideratio prima est consideratio foraminis et meatus. Conversiones vero sunt sicut istum superficiem comprehendens cum foramine. Et similiter arterie aggregantur ad arteriam. Et si acceperis principium ex secundina invenies eas pervenientes ex umbilico ad arterias magnas que sunt super dorsum sustentantes similiter necessitatem ipse enim sunt membra propinquiora ad que possibile est ut ipse ligentur illic cum quibus sint ligate principaliter laxis. Deinde sunt pervenientes in arterias separatas que non apparent in calidis usque in finem inter hec est ergo manifestatio sermonis medicorum in venis non sunt duo termini quorum origo venit est contrarius secundum considerationem predictam. Et dicunt medici quod non coniungit eis ambabus ut immittantur extendentur adeo propter longitudinem spacii et inceptione separantur. Et propterea quod appropinquat sibi cum ambabus eius quibus continuantur non indigetur divisione. Et dicunt quod propterea quod arterie et vene pervenientes ex corde et pulmone in illa hora non conferunt iuvamentum magnum in [illegible] conversum est earum iuvamentum ad iuvamentum quod factus est unum earum ad aliam meatus qui operatur apud partum. Pulmo enim non est in rubeus in embrione quoniam non respirat illic vero nutritur sanguine rubeo subtili et non albificatur ipsum in mixtio aeris. Et dicunt medici quod panniculus in volutus creatur ex spermate mulieris quod est parum tenuius spermate viri. Et quia non fuit possibile ut esset amplius factus est ergo longus ut contineatur fetus cum inferiore parte matricis. Et continuatus est ab humiditatibus omnibus quod non est ex causato quoniam pervenit ad sudorem effusionum a pluribus. Et hoc est ex dictis earum non in suo loco. Et cum adeo fetus accedit complementum masculina fiunt omnia membra et est cum masculinitate sua assimilatus patri suo. Et quia est cum masculinitate propter complexionem patris sui vero est nativitas matris. Aut ex complexione accidente spermati propterea quod propterea non oportet ut cum ipse assimiletur patri in hoc quod est masculus quod fit ei similis in reliquis membris. Vero quia assimiletur matri. Et assimilatio quidem in dividuatur secundum figuram. Et masculinitas non sequitur figuram vero complexionem. Et quia accidit cordi soli quod complexio patris que spargitur in membra. Ex parte autem propter accidens figuralis est receptio materiei in extremitatibus declinis ad figuram matris. Et quia potens est informativa ad hoc ut dicunt spermati et figuret ipsum ex parte lineationis cum figura prima. Quod deficiat ex parte complexionis ut faciat ipsum simile cum complexione. Et dixerunt quidam sapientum et in sunt elongati a via possibilitatis quod de causis assimulationis est illud quod exemplificatur cum est dispositio concepcionis in mente mulieris aut viri ex forma humana exemplificatione firma. Cum autem istam

De tunicis secundine

Nota.

Non opinionem bonam.

turis quoniam est diminutio que est in eis propter materiam parvam spermatis. aut propter paucitatem nutrimenti apud creationem. aut propter paucitatem matricis que non invenit fetus dilatationem in ea sicut accidit hominibus qui componuntur informes cum sunt adhuc in matrice. Quod non fit additio super eos. Et

Causa generationis.

causa quidem ingenii est multitudo spermatis ita ut spargatur ad duos ventres matricis sparsione replente totum secundum singularitatem. Et quando accidit propter diversitatem expulsionis duarum electionum que pervenerunt illi diversitati motus matricis in attractione. nam matrici apud attractionem accidunt motus sequentes sicut illi qui deglutit bucellam post bucellam et sicut respirat piscis emittendo respirationem post respirationem qui expelluntur ex eo ad profundum matricis impulsiones et est una quaeque impulsio cum attractione spermatis de foris inquisitio matricis ad aggregandum inter duo spermata. Et illud est tres quando sentit ille qui exceduntur sollicitus est et scivit illud item ipse mater. Et ille impulsiones et attractiones singulares non sunt pure. verum sunt tremule quasi una quaeque earum sit composita ex motibus sed ipsa non completur nisi apud numerum titulationum. verum sentitur post omnem summam titulationum quinque quandoque deinde redit in quiete similis ei que est inter electiones cum eiecta est sperma et sic omnis multitudo secundum debiliorem virtutis et minoris numeri titulationum. Et forte ipse sunt inter illum tres aut quatuor Et propter illud multiplicatur ipsarum delectatio. Ipse enim delectantur ex motu spermatis quod est in eis et delectantur ex motu spermatis viri in ore matricis eorum descendendo adveniente matricis vero delectantur per ipsum motum qui accidit matrici. Et non ut ficti sermo dicentis quod earum delectatio et complementum non stant nisi secundum descensionem spermatis viri. ac si vir non emittet sperma non delectarentur ipse sine ipsius spermatis emissione. Et quod si vir emittat sperma et matrici earum non accidant motus isti et non quiescant ex eis tunc ipse inveniunt delectationem a delectatione priori cum assilis est viris in ante motum spermatis ipsorum similis fricationi et commotioni que fit in emissione humoris qui non est sperma tamen sermo dicentis quod cum sperma viri super matricem fundatur extinguitur eius caliditatem et sedat ipsius inflammationem sicut aqua frigida que effunditur super aquam calidam bullientem. hoc enim non fit nisi secundum modum quem diximus cum ipse emittunt sperma et deglutiunt sperma viri cum descendit. In alia enim hora non fit verius de qua sit curandum. Et quoniam convenit perfectio ex parte eius effusionem elapsedit. quare permiscentur ambo et sequitur illam perfectiones similes illi vice una post aliam quare impregnatur mulier ex ventribus non pluribus cum una quaeque permixtio separata sit per se ipsam. Et quando sunt permixtiones utriusque spermatum simul. deinde abscinduntur unum antecedens causa ventositatis aut titulationis. aut alterius rei ex causis separantibus que distinguunt unumquodque secundum singularitatem suam. Et quando est prius post texturam panniculi et fit multitudo inter una. Et hoc est ex eis que non complentur nec consequuntur vitam. Et quando est cum illud est et currit cursu hoc. simile ergo est quod sit pure utilitatis. Et utile quidem non est nisi illud quod cadit in iudicio distinctum. Et sperma virile est ad hoc non exuberans nec implens matricem nec perveniens ad partes quatuor donec conveniat cum eo sperma mulieris ex duabus additamentis que sunt duo cornua similibus ossibus dactilorum. Et cum permiscentur fit ebullitio predicta et circuitur vesica et panniculus primus

et suspenditur sperma totum tunc cum duobus additamentis que sunt duo cornua invenitur illic quod alterum ipsum diu permanet sperma usque quo sumatur ex sanguine menstruo ex foraminibus cum quibus continuatur panniculus generationis. Et secundum G. quidem iste panniculus est sicut linteum quod circuit sperma mulieris cum ipsum effunditur illic ubi effunditur ad ipsum sperma viri. Et si non permiscetur cum eo tunc discernitur apud permixtionem. Et inter quandoque et mulier suscipiunt sperma super sperma et delectantur ambe simul. Partus autem non fit nisi cum fetui non sufficit quod ei mittit secundina ex sanguine et quod pervenit ad ipsum de attractione aeris cum membra eius iam completa sint. Movetur ergo tunc apud vii. ad exeundum cum ideo completur virtus Et cum deficit advenit ei debilitas quandoque non salit ad ipsum cum ea virtus usque ad nonum. Et si egrediatur in octavo egreditur et est debilis et non exprimitur a virtute faciente nasci vero causa alia ex parte inveniente ledente debili. Et egressio quidem fetus non completur nisi per scissionem panniculorum humidorum et effusionem humiditatum eorum et facientium ipsum lubricum. Et quando convertitur super caput suum ipsum inclinatur ut sit facilioris separationis. Partus vero super utrosque pedes est propter debilitatem eius quasi sacerdos non enim potest converti et est timoroso sibi non enim utile est secundum primum. Et fetus quidem cum movetur sine exitus est sustentatus cum facie sua super pedes suos. plantis manuum super positis genibus suis et naso ipsius inter ambo genua et oculis super ea ambo et colligit ea in ambo secundum partem anteriorem suam et est positum collum eius et facies ipsius ad dorsum matris eius defendendo cor. Et hec quidem preparatio convenientior est ad conversionem faciendam licet quidam dixerunt quod facies mulieris preparatio est secundum contrarium huius preparationis. et hoc non est nisi masculi. Et adiuvatur ad conversionem gravitatis superiorum fetus et magnitudo capitis eius prope. Et qui separat aperte matrix apparitione tali cuius similem efficere non valet in suo simili. Et necesse est ut separentur quandoque viventis et substentantis adiutorio dei excelsi propter illud propter illud redeunt in proprio ad continuationem naturalem. Et est operatio ista de operationibus fortibus naturalibus. Et formativa quidem apparata est in continua activatione ut sit preparata non cessans comprehendere cum augmento fetus quod non comprehenditur. Et hoc est de secretis dei. Sit ergo deus exaltatus qui est rex verax laudabilis et benedictus et melior omnium factorum. Comprehensio ergo huius est quod causa partus fetus naturalis est quod ipse indiget aere plurimo et cibo plurimo et cum expergiscuntur virtutes anime eius querentes latitudinem spatiosam et attractionem aeris copiosam et abundantem et fugiens arctitudinem et penuriam attractionis aeris copiosi et paucitatem cibi. Cum ergo nascatur non diu completur sunt ideo sopor nec et expergefactio. Cum ergo advenerit ei videt post

Accidunt matrici egritudines matricis. .xl. dies. Accidunt omnes egritudines complexionales et instrumentales et cetera. Et accidunt ei egritudines impregnationis sicut ut non impregnetur. aut ut impregnetur et abortum faciat Et ut impregnetur et abortum non faciat verum fiat difficilis et separetur et moriatur ideo fetus. Et accidunt ei egritudines menstrue ita ut non emittat menstrua. aut emittat menstrua prava. aut mala aut non in hora sua. aut ut superfluant menstrua eius. Et fiunt ei egritudines proprie et egritudines per societatem ita ut conveniat ipsa membris aliis. Et quando fiunt ab ea egritudines membrorum aliorum per societatem ita ut conveniant ei membra alia. sicut fit in suffocatione matricis. nam cum multiplicantur egritudines in matrice debilitatur epar et separatur ad hoc ut generetur aliquod ydropisis. De significationibus complexionum matricis. significatio caliditatis.

Nota.

Caliditatem matricis significat dictas corporis et paucitas menstruorum et significat ipsam color menstruorum et proprie cum sumitur panno lineo et supponitur in nocte. deinde exsiccatur in umbra et consideratur an sit rubeus an citrinus et significat caliditatem et coleram et sanguinem. aut sit niger aut albus et significat contrarium illius. dicit nigrum cum fetore putrido significat caliditatem quandam. Et qui est sine ipsa significat frigiditatem. Et quia significatur caliditas ex doloribus incipientibus capitis et vulneribus et ulceribus acutis in matrice et ex siccitate labiorum mulieris et multitudo pilorum et tinctura aque, et per plurimum et velocitas pulsus. significatio frigiditatis ... Retentio menstruorum generis in matrice. ...

aut paucitas ipsorum aut sterilitas ipsorum et ipsorum albedo. aut ingredito eorum vehementer et prolongatio mundificationis et antecessio caloris generationis et florum et antecessio coytus plurimum et stupor in superioribus matricis et paucitas pilorum in pectine et paucitas tinctionis aque et corruptio coloris eius. significatio humiditatis. ...

Tenuitas menstrue et multitudo cursus humiditatis et aborsus fetus cum magnitudine. signo siccitatis Exsiccatio et paucitas est suis. De sterilitate et difficultate in generatione.

Causa sterilitatis aut est in spermate viri aut in spermate mulieris aut est in membris matricis aut in membris virge et in motu spermatis. aut propter causam in principiis sicut ebrietas et timor et tremor et dolores capitis et debilitatis digestionis et sacietas nauseativa. aut propter errorem accidentem. Causa vero que est in spermate est sicut malitia complexionis diversificantis virtutem generationis calide aut frigide. aut frigide ex frigore naturali. aut frigore accidentali. longe recentioris spermatis aut humiditas aut siccitas. Et cum illius sunt tibi non convenientes et acetosa est. Ipsi enim sunt in summa eorum que virificant et exsiccant. Et quia est causa que est in spermate siccitas complexionis non prohibens generationem. Et facit ipsum difficilem aut corrumpit illud quod advenit matrici de alimento infantis. Et quia est causa in spermate ut sit sperma viri diversi impressionis que est in spermate mulieris contrarium receptivum aut communicans super unum duorum ordinum et non accidat inter ea ambo filius. Et si permutet unusquisque socium suum non est dubium quin sit ambobus filius. Et quia diversificantur duo spermata propter causam malitie complexionis in unoquoque eorum quod cum alio non equatur. propter quod advenit ei corruptiones. nam cum permutantur invenit unumquodque ambo quod equatur ipsum cum contrarietate que temperatur. Et dixerunt quidam spermatis in quo non fit generatio est sperma infantis. Et patientes nausiativam sacietatem et ebrietatem et senectutem et sperma eius qui plurimum utitur coytu et cuius corpus non est sanum. Sperma enim currit ex omnibus membris. et est ex sano sanum. et ex infirmo infirmum. sicut predixi. Et iste dispositiones omnes inveniuntur in utrisque spermatibus similiter. Et dixerunt quidam quod causa corruptionis spermatis viri est coire cum illis que non dum sunt magne et hec currit cursum precedenti. Causa autem que est in matrice. aut est malitia complexionis corrumpentis sperma cum plurimum est frigida congelans eam sicut accidit ex potu aque frigide mulieribus plus quam in fratribus et similiter viris. Et quia alterantur propter menstrue. Et ex eis que constringunt ex potu menstrue quare non effunduntur menstrua ad fetum. Et quia est cum matrice. Et humidites corrumpunt sperma vel permixtionem suam cum eo. aut exsiccant aut resolvunt. aut humectant lubricantes quare debilitates retentive et est plurimum aut debilitantes virtutem attrahentem sperma quare non attrahit sperma cum fortitudine. aut propter constrictionem meatuum nutrimenti ex frigore. aut calore aut siccitate. Et quia vincit exsiccitatem ita ut siletur corrigens siccitas. aut corruptio nutrimenti infantis.

aut prohibens ipsum ab applicatione propter adunationem oris matricis vehementer aut propter siccitatem aut frigus. aut consolidationem ulcerum. aut carnem additam verrucosam. aut sicut siccitas durans sine quod corrumpit meatus nutrimenti aut accidit spermati in fluxu et humiditate quod accidit nutrimento corrupta et commixtione calida et sicca. quod accidit menstruo quod est madefaciendo sparsa. aut propter abscisionem menstrui que est sanguinis menstruus cum matrix deficit attrahendo ipsum et continuatione eius. aut est propter declinationem ejus. aut conversionem. aut vehementiam adunationis oris matricis aut propter oppilationem aut propter duriciem. aut carnem additam verrucosam et non verrucosam. aut consolidationem ulcerum et frigus constringens et alia ex causis oppilationis et siccitatis quare non penetrat in ipsam sperma. aut debilitas adunationis post generationem quare non retinet ipsum. aut multitudo adipis lubricantis. Et quia fit cum multitudine corporis totius. Et quia est in matrice proprie et zirbo. aut in matrice sola. Et quando multiplicatur adeps super zirbum facit constrictionem spermatis et eiicit ipsum ex positione sua. Et operatio eius est hec. aut propter vehementiam extenuationis in corpore toto. aut in matrice aut nocumentum in matrice ex apostemate et ulceribus et emoroydibus et additione carne apparente. Et quia est in ore eius res dura sicut virga prohibens introitum virge et spermatis. aut ulcera que consolidata sunt quare leniunt matricem et constringunt orificia venarum emittentium sperma. aut asperitas oris matricis. Causa autem que est in membris generationis. aut est debilitas vasorum spermatis. aut corruptio actionis complexionis eorum. sicut cum abscinduntur vene auris posterius. aut cum perforatur vesica a lapide quare coicit nocumentum in membris generationis. Et quia abscinditur a dorso eius. et facit in virtute debilitatem in membris spermatis et in virtutibus eorum generativis spermatis et eicientibus ipsum. Et similiter cum abscinduntur testiculi aut emplastrantur cum iusquiamo nigro. aut bibit de camphora plurimum. Causa autem virge que est sic si sit brevis in extractione sua. aut cum pinguedine viri que assumit eam plurimum eius. Et de eis est amplitudo oris matricis et non equatur ei eo virga. aut ex eis ambobus similiter. aut propter tortuositatem eius. aut propter abbreviationem corde quare declinat virga ab opposito quare non eicit sperma ad guttur oris matricis. Causa vero in principiis iam nocumentum est ei ut sunt membra digestionis et membra spiritualia fortiter ita ut fiat conceptio. Error autem actionis est cum spermatis fit emissio ante complementum aut post complementum. ante complementum vero cum sperma emittitur est ut sint mulier et vir diversi in tempore coytus quare non cessat unus eorum antecedere cum emissione spermatis. Si vero fuit antecessio viri dimittet eum et non emittet sperma. Et si fuit antecessio mulieris emittet vir postquam emiserit mulier et expelleret os matricis propter motum attractionis spermatis quod se aperit ei apertione una post aliam cum attractione vehementis sensus quod sentit cum ipsum emittitur. Et non fit illud cum ipsum emittitur nisi aut propter attractionem aque viri cum eo quod currit ex causa spermatis eius intrinsecus in matrice effusus ad interiora eius aperiet quosdam. aut propter attractionem eius quod tangit ipsum si verum est quod dicunt quidam alii. scilicet quod sperma eius quandoque generetur intra ipsam cum effunditur ad exteriora oris matricis deinde deglutit ipsum os matricis ut sit motus eius ad attrahendum sperma sine ipsius defectu quare recipit ipsum cum movetur sperma eius quare attrahit cum hec sperma viri non enim apparet illud emissioni spermatis viri. Error vero accidens post complementum est sicut motus laboris sue exsiccatio aut obviatione que fit cum casu et

[illegible] de filio

No.

No.

iusquiamum

Error

error

uelocitas eleuacionis post emissionem spermatis
et similia illis post concepcionem quia lubricitat aut
sicut timor accidens aut ad extra ligans tunc ab
orsus quas dicemus in capitulo suo fugo. v. non
est vir cum frigidiori muliere. scilicet in complexione men
brorum suorum principalium et complexione sua prima et
complexione spermatis sui sani non accidit ex complexio
ne accidentis. Et scias quod mulier que parit et impreg
natur unius infirma est quia sterilis. Ventri est
debilioris corporis quia ipsa et velocius fit an
sterilis non est plurimum egimentum et tardat eius se
nectus et est in iuuentus in plurimo sue etatis

Nota bene

In signis sterilitatis ex quacumque. **Signa.**
duorum spermatum dicunt res ex quibus salua
cio non vitiatur in meis ad indicandum sicut est
illud quod dixerunt quod oportet ut expiantur duo sperma
ta et proiciantur super aquam et quod cuiusque illorum na
tat in aqua tunc ex parte illius est defectus. Et
dixerunt fundantur duo vrine super lactucam
et ex illo est de sicco cuius vrina exsiccauit eam
Et de hoc dixerunt ut sumantur .vii. grana
tritici et .vii. grana ordei. et .vii. grana fabe et
ponantur in vase testeo et mingunt super ea unus
amborum et dimittantur .vii. diebus tunc si gra
na nascuntur non est sterilitas ex parte eius
Et dixerunt quod est longinquum hoc iterum. Et
melius est id quod dixerunt in experiencia mulieris
scilicet quod oportet ut suffumiget matrix mulieris in trace
torio cum suffumigacione aromatica tunc si
penetrat odor usque ad os et nares eius cum non
est in ea et si non penetret tunc illic sunt opila
et humores mali prohibentes perambulare o
dorem suffumigacionis et aromaticitatis. Et
dixerunt supponatur allium et consideretur et consideret
an inueniat odorem et saporem ipsius desuper. Et
plurima signa huius est ad sciendum an sit in ea
opilacio aut non. Quod si in ea est opilacio tunc est
signum sterilitatis. Et si non est in ea sterilitas
tunc non est longinquum an sterilitati sit cause
alie ad impregnacionem prohibencia alia. Et omnis
mulier que mundificatur remanet os matricis
eius humidum est lubrificacio. Signa autem
spermatis ex una sive in complexione sua sunt
que cognoscuntur sicut scientia caliditas et fri
gus eius ex parte et sensibilitate mulieris cum
suo tactu et ex spissitudine et ex subtilitate eius
et ex diuisione pilorum pectinis et ex colore eius et
odore ipsius et ex uelocitate pulsus et tarditate
te ipsius. et ex tinctura vrine ipsius et ex puritate
te tincture ipsius et ex coitate coitus. Humidi
tas et siccitas ex puritate cum grossitudine et
multitudine cum subtilitate. Et sperma quidem
sanum est album uiscosum splendidum super quod
cadunt musce et comedunt de eo. et odor eius est
odor florum palme et sambuci. Signa uero men
struorum et membrorum eius in complexione sua sunt
que significantur sicut scientia. aut ex caliditate et
frigiditate ex tactu et ex colore menstruorum. Si est ad
citrinitatem declinans aut nigredinem. aut rubi
ditatem et ex dispositione pilorum pectinis. Et signi
ficatur humiditas et siccitas ex multitudine cum
subtilitate et puritate cum crossitudine. Et ex
eminencia oculorum aperiorum tenebrosorum oculus
enim significat super matricem apud .v. Et ex puritate
cum grossitudine. Et que cumque mulier mundificatur
et non exsiccatur os matricis eius post est humidum
non impregnatur. Pinguedo autem et extenuacio
et adeps et humiditas virge et tortuositas eius
et breuitas corde et occasio matricis et dispositio du
arum emissionum spermatis sunt res que cognoscitur
est experimento. Et uulua cum circulo mulieris adi
pis est stricta in uouitus longinqua huius cor
mui emimencium uentum mouet apud omnem
motum et lesionem quolibet odore. Et significat cur
sum matris que sentit mirificum. Quod si non

experimentum

Nota

Signa

Sperma

Nota

fuit os matricis oppositum tunc est declive. Et
illa cuius est matrix huius de diuiditate et occasione
sentit dolorem apud coitum. **Regimen et curatio**

Regimen huius capituli diuiditur in duos mo
dos quorum unus est ad impregnacionem et subtiliacionem
in ea. Et hoc est ad curationes causarum prohibencium
impregnacionem. Sterilis autem et vir non generans
ex casu accidente et in genere suo scias in complexione in di
genus permutari. Et humiditas minstrum medicacionem
non habet. Et similiter eius cuius orificium menstrue op
pilata sunt ex ulceribus que consolidata sunt quia le
uificata est. et eius quia pars recte sit permuta
re. Curacio non pendet ex medicina. Reliqui uero
ab illis regimen habent. Primum uero in eis distinctio
est quod oportet ut eligatur conueniencior horarum coitus
et iam diximus eam. Et de eis eligatur ut sit in
fine menstrue et mixta similiter hore in qua oportet ut
in ea coitus fiat propter illud quod diximus. Et oportet ut pro
longetur dimissio coitus tanta prolongacione
ne perueniat ut corrumpat eam amborum sperma frigi
dus. Si uero accidat illud iterum coitum secundum mo
dum qui est ad non impregnandum. Deinde dimittatur
ipsum tamdiu quod sciatur quod sperma utriusque iam ag
gratum sit. Et consideretur de eis ut sit illud in prima
hora mundificacionis eius. Et similiter in principio
cone ruce alia. amplius prolongetur ludus et ipse
cum mulieribus quarum complexiones non sunt male. tan
gat ergo vir mamillas eius cum subtilitate et
tangat pectinem eius et obuiet ei non permisce
do se ei permixtione uera. Cuiusque desideret et affec
tat permisceat ei fricando decea que est inter ani
eius et desuper et uuluam. ille enim locus est delectaci
onis eius. Consideret ergo in ea horam in qua for
tis fit ipsa adherencia et incipiunt oculi eius mu
tari in rubedinem. et eius anhelitus eleuari et verba
eius balbutire et tunc mittat illuc sperma opponi
ori matricis dilatando locum eius illic parum. scilicet
tanta quantitate ut consequitur ipsam impressio aeris ex
terioris omnino. Ipsa enim in dispositione corrumpit ipsam
et non est conueniens ad generacionem. Et scias quod qui mit
tit sperma in hora sua prima uero est in preparatione si
a inseparabile oppositi oppositum fortasse tunc pro
dit sperma uero oportet ut recipiat os matricis cum ele
uacione quadam et non frangat in verga exitum uero ad
hereat ei hora cum iam permisceat ei post id permixe
tione que est uel extremitatis per seruicacionis do
nec uideat quod motus oris matricis et anhelitus
eius iam quieuit ex toto. et post illud paruum
ipsa iaceat eleuatis coxis et demisso dorso de
inde surgat abeat et dimittat ipsam sic hora una u
na constrictis pedibus et retento anhelitu. Et si dor
mierit post illud erit melius ad concepcionem.
Et si fiat odoramentum super eam quod naribus attrahi
tur cum suffumigacionibus conuenientibus huic rei est
conueniens. Et supposicioria et pessaria de genere que
non sunt uehementis caliditatis sicut bdellium et que
similia sunt illi supposita cum illis. Et de illis que
sunt mirabilia est ut sit mulier suffumigata in ma
trice cum aromaticis calidis. et non odoret ea desu
per. Deinde sumat cannam longam et ponat unam duarum
extremitatum in aqua calida et aliam in ore matricis quan
titate qua perueniat calidus eius ad matricem adue
niat collerabilis et dormiat secundum illam preparacionem aut
sedeat usque ad horam quia post super eam dormiat
Modus uero alius est quod si cum est propter calorem huius
rei calorem curatur eos et equa complexione cum cibis
et potibus notis. Et amigdala super matricem cetera
ria equalis caliditatis ex sucis et mucilaginibus
et oleis frigidis. Et si fuit cum frigidis et humiditas cu
retur cum eis que dicemus post. et est illa que fit secundum
plurimum. Et si fuit cum ipsa remocio oris matri
cis curatur remocionis cum uentosis positis in capitulo
suo. Et flegmatica sapiens ex parte qua oportet secundum quod
dictum est. Et si fuit cum macies adipis administre
tur ex cetera et subtiliacio cibi et dimittat balne

acone humidam ni cu aque timax & utat' eva
cone cu flonnia & distib' calis & exsiccati e
calefacientib' sicut e tiriaca & theodoricum.
Et oz ut diminuat unni spitle albu & utat'
forti nubeo puro parum. Et ex iectionibus leuis
ad eas est mel albu & olm de lilio. Et si cu fu
erit uentositas phileno abominate firmaci
onis spermatis curet' cu eis que sunt sic dya
ani & bibat anisu & seme apy & pcipue semi
nis i aqua indici & pessaria fiat ex eis. Et
ex ir solventib' ventositate sunt sicut casto
reu & semi rute & semi agni casti. Et si cu fu
erit uehementia siccitatis ani sint ne sup eam
clisteria humectancia & suppositoria de adipibus
lenib' & dat' in potu lac & pre lac caprini & ali
fide legere humectancia & supponant adipes
lenientes. Et si fuerit cu strictura oris matri
cis oz ut gmsistret' in ea radicis de stagno et
ingrediat' gradatim & iungat' cu unguentis le
nificantis & intrat uta' balneo & offert ei co
mestio carni & ani sicut' apii & ciminum
& anisum et silia. Et plimu quidem cum phi
benem impgnacone recetpibile curonis e
frigus et humidus. Et plimu menstruarum facie
cum impgnare e experte sufficienter ei. Et no
est excusacio evacuacionis humidi cu rexis & sup
positoriis & clisteriis. Et ex eis q bibut sunt
confectiones calide sicut metridatum & tyriace et
theodoricon & mem alkebrgi. Et de eis que
bibunt' humores pretermittes est ut in potu detur
mulieri ytria elephantis est enim mirabilis in
impgnacone & fiat illud cu primus e coyt' & cu
coit. Et item bibat serapinum electris qui e
psentis mulieri. Et seme siseleos e bonum
expertum. Et de eo quidem dat' in potu pecudi
bus femine ut multiplicet' generatio. Et de pessa
riis est illud q fit ex oleo balsami & oleo de ben
& oleo de lilio & pessarii de nacha ingni. Et itz
adeps anseris ixiana & ex unguentis aroma
ticis & musco & spica & apio et aneto & origano
& menta & ysopo & bdellio & testiculis uulpis
& datsessaban e mirabile & nux cipssi & bacce
lauri & gallia & amomi & folii & cordumeni.
& ex omni calefactivo stiptico pre. Et suppositio
coagulor & pre coaguli leporis cu oleo post
mundificationem adiuuat ad impgnacionem. aut cu
oleo mol. Et silr suppositio stercoris eius. et
suppositio fellis gazelis masculi scdm q dr
& pre si ponit' cu eo ad testiculi uulpis. Et
silr suppositio fimi eius. Et suppositio fell ad
iu & leporis & leonis ponde eq. ℥.i. Collium
bemi. spica & croco et mastix mirra & gallia
& castoreum cu oleo nardino. Et item sumunt'
mirre ℥.iiij. & uirgs & fimi adib. ambor an
℥.ij. fiet ex eis pessarium sile glandi & suppo
nat. Et item i omib' his diebs. Et item mel co
latu & serapinum & bdelliu & olm de lilio. Pes
sarium bonum croci amoi spice melliloti oium an
℥.iij. & s. folii & cordumeni ambor an ℥.i. adi
pis anseris & uitelli ouor ambor an ℥.ij.
oli nardini ℥.s. supponat' post ablucone in
lana celestis [illegible] diebs renouando oi die. Et
item sumat' alliu sicciu et humidu & effundat' s
ipsa quantu ipa sunt de oleo rosato. aut sisamino
& decoquat' donec in decoctione dissoluant' & re
cedat aquositas ex eis & supponat cu lana
Est ei bonum mirabile. Et quia indiget ante
usum pessarior clisteribus cu re aliqua iqua sit
vetus pulpe colloquintide q educant humiditates
aut supponant i uulua sua q est sicut grauma
arboris mastici & educet ex ea humiditates. Et
ex suffumigacoibus sunt tmea fca ex mirra & stora
ce & baccis lauri & fiat ex eis suffumigaco omi
die. Et item nux cipssi & arsenicum rubeum co fi
ciant' cu storace liquida & fiat suffumigacio
cu eis in tractu eorum post mundificacionem
tribus diebus continuis. Et silr mirra & sto
rax liquida & galbanum & bacce lauri & in
gella & rex bdelliu & ysopus.

Signa impgnacionis & iudicia eius.

Signat ipsum illud q ante's
sit de conueniencia diuarum
emissioni spermatis & dispo qui tempore sunt
recedens coitum & est eapd' [illegible] qui sugitur
cu emittit sperma & est cu egreditur ad sicci
tatem aliquantulam declinet & succedit ei ue
lementes adunacio oris matricis ita ut no
ingrediat' ipsum stilus et silr eius eleuacio
ad superiora et anteriora & colligit' absq du
ritie ex uehementia siccitatis illius partis &
retinent menstrua q no menstruat usqz
ad tempus. aut menstruat paulatim & accidit
primus dolor in eo q est inter umbilicum & pe
ctinem & quia fit difficultas urine & accidit
ei ut abhorreat coitum post illud & odio habet
ipsum & qui cu ea coitur no emittit sperma et
accidit ei apd coitum dolor sub umbilico & nau
sia. Et pgnans hiis masculum uehementius Masculum.
odit coitum quia pgnans hiis feminam. Ipsa
enim quia no abhorret coytum. Deinde illud quod
succedit ei de angustia & pigricia & grauitate
corporis & malicia faciei & parua nausia & eue
tuacone acetosa & opilacone & dolore ca
pitis et vertigine & tenebrositate oculor et
pulsu cordis. Deinde commouentur appetit' ma
li post mensem aut duos menses & citrinat'
albedo oculor eius. & quia pfundant' oculi ei
& mollificantur palpebre eius & acuit' aspec
tus eius & minorantur eius pupille & ingros
sat' coz albedo & no citrinat' scdm plimum &
necessaria est alteracio coloris & eueniunt ipsius
nu egrediencium a natura quamuis sit impgna
te ex masculo minus & impgnate ex femina
plus. Et quia impgnacio sedat dolores dor
si & ancharum pp ea q calefacit ea matrix.
et cum parit redeunt. Et quia alterantur corpus
eius abeo q fuit q citrina dilatant' & ci
trinantur sup ipsum uene eius & uirides fiunt
Et in pluribus dispoibus accidit pgnantibus ut mo
llificentur eaz corpora in principio retencionis
menstruor et augmento eius q de ipsis reti
net' ultra illud quo indiget embrion. pp p
uitatem embrionis & debilitatem eius attraccio
ne. Deinde cu magnificat' embrion attrahit' illa
superfluitate q fit conuisio & sedant accidentia
retencionis eius et cu impgnat' puella que Mo.
no dum consueta est .xv. annos timet' ei mors
pp puritatem matricis. Et silr e dispo illius cu
ex magnis aduenit febris acuta. in efficit
fetum ex hoc q facit possidet de malicia co
mis cum ipse sit debilis no tollerans ius & ex hoc
q nutrimentum eius corrumpitur ex parte conis ei
Et ex h q cu mat' no nutrit debilitat' fet'
Et cu nutrit' debilitat' ipsa. Et silr cu accidit
i matre eius apa calm. na si e flegmo. tunc
quia separatur cu eo mo euasio fetus & matris
esse no est malum ualde. Et quia cognoscat' expimentu gcep. ois
dispo impgnacionis p experimenta de quibus est
ut ipsi detur de aqua mellis i hora dormi
endi .ij. ℥. cum tanto ponde aque pluuiale p
mixta et uideat an punctionem sentiat aut
no. Et cum quidem i illo est retencio inflacionis
cu coitate intestinor lz medici murne de
hoc. Et e expertum etiam ri i consuetis potare i
Et item laboret i ieiunio i die et in sero inuol
uat' pannis & suffumiget' albrello & cinnecto
rio cum suffumigio. Si g egreditur fumus et odor expimentu.
ex ore et naso tunc ipsa no est pgnans. Et
silr experitur cu ueratro est supponendo
allium et dormiendo supra ipsum & consideando an
inueniat saporem eius & odorem ipsius i ore.

an nō. Et ex eo q' dicem' in capl'o signoꝝ
masculinitatis ⁊ femīnitatis de suppositione
aristologie cū melle ⁊ intromissione. Et ītra
quidē; p̄gnantis in p̄ncipio p̄gnacōis est
citrina ad subalbedinē; declinās qī sit coītū
ī eius medio. sp̄ suum. Et sigt̄ p̄gnacōnē ūrina
p̄ter hec. sup̄ quā est q' est sil'e nubib; ⁊
ꝓ̄ qī ī ea sūt sicut g̃na ascendencia ⁊ descē
dencia. Infine aūt in p̄gnacōis quī; apparet
ī ur̃alib; eaꝝ rubedo in loco q' apparuit ī p̄n
cipio p̄gnacōis subalbedo ⁊ q̄ñ mouet̄ ūri
nale p̄gnātis ⁊ conturbat̄ tūc est ī fine p̄g
nacōis ⁊ qñ nō conturbat̄ ē in p̄n° p̄gnacōis

Causa masculinitatis ē caplm cause
sp̄ma uiri ⁊ caliditas ei' masculinitat'.
⁊ habūdancia ip̄ius ⁊ conueniencia coytus
in hora mūdificacōis eius ⁊ p̄uocacō sp̄
matis ex dextro. qm̄ est calidi' ⁊ sp̄issio
ris sīve ⁊ sumit̄ ex rene dextro qui est ca
lidior et altior ⁊ ꝓ̄pinquior epi. Et sil'r qñ
cadit in dextro. ī matris. Et sil'r sp̄ma mu
lieris ī ꝓ̄p̄etatib; suis ⁊ in p̄te sua. Et regio
frigida ⁊ tēpus friḡ ⁊ uentus septētrionalis
adiuuat ad masculinitatē ⁊ cōūi ad cōūi
Et sil'r etas adolescencie ab ſ; puericia ⁊
senectute. Et dicūt quidā q' si currit ex dex
tro uiri ad dextrū eius masculinat ⁊ ex
duob; sinistris femīnat. Et si currit ex si
nistro eius ad dextrū ip̄ius erit fēia mas
culina ⁊ ex dextro eius ad sinistrū ip̄ius
erit masculus femīnus. Et dixūt quidā de
illis qui prudentes sūt q' p̄gnacō adie
abluacōis est cū masculo usq; ad quītū. ⁊
est cū puella usq; ad octauū. Deinde ē cū ma
sculo usq; ad duodecimū. Deinde ē cū hermofro
dito. Et sanguis p̄gnantis cū masculo
calidior est plurimū quia sanguis p̄gnātis cū
femīa signa masculinitatis ⁊ femīnitatis

Pregnans hn̄s masculū ē melioris co
loris ⁊ pluris leuitatis ⁊ agilitatis
⁊ mūdioris faciei ⁊ sanioris appetit' ⁊ qui
etioꝝ attencionū. ⁊ sentit g̃uedinē lateris dext'.
plurimū enī g̃uatur ex sp̄mate expulso ad
dextrū duoꝝ lateꝝ matris et nō accidit
illud ii' aut ꝓ̄p̄ desiderium illius lateris ad re
cipiendū. aut qm̄ expulsio ē ex testiculo
dextro. Et qñ mouet̄ fetus masculꝰ mo
uet̄ ex latē dextro. plurimū eī cū incipit ma
milla augmentari et alterari co'. fit ita q'
ht̄ masculū ex latē dextro ⁊ ꝓ̄p̄ papilla dex
tra ⁊ ad ip̄am currit lac ī p̄mis ⁊ p̄ucat̄
in p̄mis. Et est lac q' mulget̄ ex ūbe ei'
cū sit uiscosū nō tenue aquosū ita q' lac
masculi distillatur sup̄ speculū ⁊ cōsidat̄
ad ip̄m ī sole ⁊ remanet qī ip̄m sit frustū
argenti uiui. aut grani margarite non
currens ut; p̄longat̄ ⁊ augmentat̄ papilla ea
in habente masculū ī rubedine nō ī nigredine
uehemēti. Et sūt uene papillaꝝ eius ru
bee ad nigredinē; declīues. Et fit pulsus
ei' dexter uehemēcius plen' ⁊ frequēs
Et dixerūt quidā; q' qñ mouet̄ a stacōne
mouet̄ p̄us pedem dextrū ⁊ ē expti. Et
cū erigit̄ sustentat̄ sup̄ manū dextrā. Et
ē oculus eius dext̄ leuioris motus ⁊ uelo
cioris. Et masculus mouet̄ p̄ tres men
ses. Et fēia post. iiij. meses. Et dixēūt
quidā de ingenijs ē ī cognicōne illius. ut
sumat̄ aristol'. aūr. i. ⁊ teratur ⁊ cōficiat̄
cū melle ⁊ supponat̄ cū lana uiridi a ma
ne usq; ad meridiē; ī uenimo tūc si dulces
cit saliua eius ē concipiēs masculū. ⁊ si ē
amara tūc ē p̄gnans cū fēia. Et si nō al
teratur tūc nō est p̄gnās. Et ī hac cā ē
cōsideracio ⁊ indiget experimento. aut in l'ra

p̄scrutacōne in scia sua. Signa aūt fēie
⁊ que p̄gnans est cū filia sunt in l'titudo ul
ceꝝ pedum ⁊ ꝓ̄p̄ in coyre ⁊ in l'titudo apparatū
coꝝ. Et qm̄ est p̄gnans cū masculo. ſ; nō
est masculus ñ debilis ⁊ est mollificatiꝝ
uenaꝝ. Signa femīe forcia ⁊ emīe masca
lū. sūt q' sumit̄ ei' p̄us ī xxv. dieb; usq;
ad. xxx. dico nisi ip̄a sit egra. ⁊ femīaꝝ ex
xxxv. usq; ad. xl. Et illud fit sc̄dm plurimū.

Oportet ut calefiat mu de regimine ma
lier ⁊ uir cū aromaticis sculinitatis
⁊ suffumigacōne ⁊ cibis ⁊ potu medicati ⁊ cū
suffumigacōib; ⁊ pessarijs p̄dictis si eis īdige
tur ⁊ cū clistib; ⁊ unctioib; ambob;. Et non
cōsculteret̄ ille quidē q' oꝫ ut mlr' sit debil'
sp̄matis ut g̃uet̄ ex eo masculus ū° oꝫ ut
sit sp̄issi sp̄matis ⁊ fortis et puella h' i' eīn
sp̄ma dignī' ē ut suscipiat masculinitatē;
ceteꝝ nō oꝫ ut deficiat a sp̄mate eius sp̄ma
masculi ū° oꝫ ut sit sp̄ma masculi forcius
in hoc caplo eo. Et oꝫ ut dimittat coitū ad
tēpus ⁊ nō recedat a coytu oīo q' corrūpat̄
sp̄ma sc̄dm q' diximꝰ ⁊ nō in l'tū utat̄ potu
aque ū° bibat de eo paulatī. Et abstēnet̄ cibis
fortib; calefacientib; deinde expiat̄ uir sper
ma suū. Et dū p̄manet tenue sciat q' neccē
tas ad curacōnē; remanēs est. Et tū inciso
sat̄ sp̄ma ex sp̄ectet post i° dieb; aliqt̄ ⁊ p̄
cedat sc̄dm regimē suum. Et dū p̄manet̄ te
nue sciat donec cōfortet̄ sp̄ma ⁊ aggret̄ sc̄dm
modū quē īnuimꝰ in loco aromatizato ado'i
ticis caris sicut noto p̄mo ex musco ⁊ ambra
⁊ xiloaloes iudo crudo ⁊ deinde caphoram
⁊ sit in leticiore dispōne ⁊ meliori aīa ⁊ delec
tabiliore domo. ⁊ cogitet de masculis ⁊ app
et meditacōnē; suam ī masculis fortib; ha
bentib; audaciā; et cōponat oculos suos for
me uiri de illis qui sūt rectioris cōplexionis
⁊ gloriose forme ⁊ coeat. signa albanini fa

Albanini faciēs masculos cientis mascu
est uir fortis corꝑis equalis carnū in loci.
duricie et mollicie in l'ra sp̄matis grossi cali
et ē magnus testiculoꝝ ⁊ manifestaꝝ uenaꝝ
fortis desideriū quē nō debilitat coytus. et
ex cuiꝰ dextro eicit̄ sp̄ma. Nā iusticia ī stringūt
testiculū; sinistrū ita uiri ut effundat ex dex
tro. Cuiq; adolescentis dext̄ p̄mus inflat̄ tes
tic'lus tūc ip̄e est masculinās ⁊ aūt sinister
tūc est ip̄e femīnās. Et sil'r ille ad quē festi
nat pollucō nō ancxietate ī sp̄mate ē faciēs
masculos. Signa mulieꝝ masculinanciū.

Demlieꝝ masculinās ē mlr' equalis co
loris ⁊ forme q' nō est grauis corꝑe ūt;
mollis. ⁊ ut; menstrua eius sūt subtilia cruda
ut; pauca aquosa adusta ualde. ⁊ cuiꝰ os ma
tricis est uulue cōp̄positum; ⁊ cuiꝰ digestō bona est
⁊ cuiꝰ uene sūt apparentes p̄cedētes ad extre
ma ⁊ cuiꝰ sensus ⁊ motus sc̄dm q' oꝫ existūt et
nō ht̄ uētris solucōnē; assiduā; ut; ip̄iꝰ cōstrictōē;
assiduā; ⁊ oculi eius sūt declines ad fuscedi
nē; ab ſ; subalbedine ⁊ est gaudentis ūe lete
aīe. Et puelle uiri parentes ī p̄mis cū coe
unt sūt ueloces ī p̄gnacōis ꝓ̄p̄ fortitudinē; ca
liditatis eaꝝ ⁊ puritatis ad ip̄is matricū ip̄aꝝ ⁊
humiditatē eaꝝ. Et ille quib; ueloct̄ ueniunt
menstrua digniores sūt ut masculos cōcipiat̄
Et spaciū mūdificacōis illaꝝ quaꝝ ē breue ē
usq; ad. xxij. dico nō usq; ad. xl. Cā gemīnoꝝ

Causa eoꝝ ē in l'titudo in p̄gnacōis sup̄
sp̄matis ⁊ diuisio ip̄i' ī du pregnacionē;
s ⁊ q' est sup̄. ⁊ eius casus ī duos uētres. Et
ī colūitatis quidē duoꝝ filioꝝ gemīoꝝ nō ē pl'i
ma ⁊ paꝝ sūt nī gemīos dico plurimū. Ipī
cū sc̄dm plurimū sūt ex coitu uno. ⁊ paꝝ cōtigit
q' ex coytu sup̄ p̄gnacōnē; fiat cōceptꝰ. naꝫ

si sit conceptio fit in illis que corpora tenuia habent et sunt multorum pilorum et multi sanguinis propter fortitudinem caliditatis earum. Et de illis sunt que fortasse se vident sanguinem in pregnatione et non timetur de eo propter virtutem earum et fortitudinem matricum ipsarum et non abortiunt cum menstruis et cum apertione eius quod continet in matrice. Et quandoque menstruantur super pregnationem in medio duarum menstruationum et supra. Quod si cadat pregnatio super pregnationem in medio valde forti et in ea que non concepit nisi propter apertionem oris matricis sue non propter fortitudinem sue matricis timetur quod sit filius primus iam debilitatus quare corrumpitur. Et iterum in fortibus timetur latius calitigii et compressionis inter duos filios. Et illud quidem plurimum perducit ad febrem et inflationem faciei et advenit egritudini ad hoc ut abortiat unum eorum. Et de signis quidem geminorum et qui super sunt secundum quod dixerunt et expertum est est ut consideretur umbilicus nati primum continuus cum fetu. Tunc si non fuerit in ipso ruga neque nodus non erit post natum primum filius. Et si fuerint ruge tunc pregnatio erit secundum numerum rugarum. **signa appropinquationis.**

Cum pregnans ingreditur in spacio propinquo tempori partus et sentit gravitatem in inferioribus ventris sub umbilico et in dorso et dolorem in inguine et caliditatem in ventre et inflationem oris matricis vehementem sentiat et humectationem eius tunc iam approximat. Cumque mollificatur eius cauda et inflantur eius inguina et fortior fit inflatio inguinis tunc non est inter eam et inter partum nisi proximum. **signa debilitatis embrionis**

Significant debilitatem eius egritudines matris sue et evacuationes accidentes et propter continuationem provocationis menstruorum per virtutem sive cum illud quod fit secundum semitam necessitatis et paucitatis et secundum semitam superfluitatis cibi. Et similiter apparitio lactis in primo mense in quo concepit ipsum et emulgetur cum mamilla et exprimitur. Et signum ipsius quod non movetur fetus motu de quo sit confidendum aut movetur in non sua hora. **signa debilitatis nati.**

Cum fetus nascitur et non inflatur umbilicus eius et non movetur et non sternutat usque ad tempus tunc ipse est debilis et non vivet.

Tractatus secundus de impregnatione et partu. De tempore partus

Tempora quidem creationis et motionis et partus iam diximus in canone et eis que sunt post ipsum. Et scias inde quod mensis septimus est primus mensis in quo parit ipsum et est fetus fortis creationis et complexionis cuius creatio velox fuit et cuius motus festinavit et cuius petitio ad exitum velox fuit. Et multotiens quidem moritur natus inter hoc spatium quoniam tollerat motus vehementes in debilitate creationis. Hic namque natus licet in radice sit fortis tamen proximum spatium cum creatione. Verum natus in octavo mense est qui plurimum moritur de natis et pauci vivunt. Quod si aliquis vivat de natis in viii mense sibi tunc illud est rarum valde. Et parum est quod vivat natus proveniens cum hoc tempore. Et in quibusdam regionibus non vivit natus octo mensium omnino quoniam non evadit eius dispositio quoniam autem sit retardatus in creatione et motione et desiderio ad partum usque ad hanc horam et signum quod eius virtus non est fortis in radice aut advenit ei motus separationis in partis temporis complementi quamvis sit fortis in radice virtus eius sicut nati in septimo. Quod si non fuerit ita vero fuit creatio eius et motus ipsius et voluntas eius desiderans proveniunt ad partum et motus eius completi ante illud tunc hic fetus iam conatur evadere a loco suo et continetur. Et quid valet eius conversio cum qua non consequitur intentionem suam et remanet sic conversus usque quo redit ad ipsum virtus sua et fortasse ipsum deficit debilitas sue virtutis. Et accidit ei per causam dubius quod accidit debilitato motibus evacuationis cum procedit absque directione scilicet lassitudo et defectus. Infirmatur ergo propter illud dubius et debilitatur et resolvitur virtus eius. Et cum nascitur in hac dispositione est indicium eius indicium nati infirmi debilis. Et de indiciis eius est quod non speratur ei vita. Natus autem in nono si completa fuerit eius creatio et desideravit moveri in vii et non fuit ei possibile ut evadat vero remaneat in matrice et accidit ei in octavo vivet in spacio mensis vita redeunte ad ipsum virtute et equabitur a conversione sua usque quo reddeat conversus et confirmetur. Cumque nascitur salvatur. Et cum non fit ita vero non desiderat insimotum in illa hora tunc indicium eius est indicium hominis debilis omnino. Et plurimum quidem nascitur in decimo ille cui accidit ut desideravit partum in nono et non fuit ei spatium. Et accidit ei illud quod accidit nato in octavo. Et parum quidem accidit ut sit assiduatio separationis cadens in septimo. Deinde extenditur vita usque ad decimum ita ut eveniat ei vita integra in decimo. Hoc ei rarum est. Et tamen hoc est signum debilitatis virtutis cum currit lassitudo ex septimo ad decimum. **regimen vero pregnantis.**

Oportet ut assiduent lenificationem sive tisanarum semper cum eis que leniunt cum equalitate sicut sunt alisfidabeger pigina et silia cum stringitur tantum valde et ut occupentur exercitio temperato et deambulatione tenui absque superflua superflua cum abortire faciat. Et illud ideo quoniam ipse replentur propter illud quod accidit eis de retentione menstruorum. Quod si superfluitates in eis multiplicentur oportet ut non assiduent balneum. Balneum namque eis execrabile est nisi apud propinquitatem. Et oportet ut inungantur capita earum et fortasse accidat in eis tortura quare accidat tussis et commoveatur fetus et post abortus. Et oportet ut devitetur motus superfluus et saltus et percussiones et casus et coitus propter et repletionem cibi et iram et non supponantur eis que faciant ipsas sternutare et timere et elongentur ab eis omnia reliqua cause abortus et propter in mense primo et usque ad xx dies et propter in ebdomada prima usque ad tres dies a conceptione. Illud enim est execrabile super eas omnem compressionem faciens. Et consideretur illud quod scripsimus de conservatione embrionis. Et oportet ut cooperiantur id quod est super poedrijs earum lana levi. Et sint cibi earum panis mundus cum isfadailbeget et algerbeget et devitetur omne acutum et amarum sicut capparis et olus inmaturum et omne provocativum menstruorum sicut sunt fasceoli et cicer et sisamum. Et si desiderat cibum in die conceptionis perficiet v ut in potu sumat sambuci in aqua ipsam cum quamvis sit inflativum est tamen velocius nutrimenti. Et vinum earum sit odoriferum antiquum subtile. Et quidam dixit sumat in potu vinum nigrum. Et vero quod voluit illi pulchrum subtile nigrum. Et sit ingressus eius propter ipsius fortitudinem non propter fecem. Et sint in fine mensis earum passe et citonia dulcia et pira excitantia appetitum et mala mucia et granata mucia. Medicine vero earum sint sicut electuarium de margaritis. Cuius descriptio. Recipe margaritarum non perforatarum puri. aloes ana ʒ i ʒʒ et mastices ambre ana ʒ iiii zedoarie doronici seminis apii capsie cardamomi nucis muscate macis cinamomi omnium ana ʒ ii been albi et rubei piperis macropiperis omnium ana ʒ iii cinamomi ʒ v zuccari soluti cum quanto omnia et plus cuius dosis sit coclearium i. Primum eius reficit dispositionem stomachi earum. Et oportet ut vehementius studeant sit in stomachis earum quare conferunt ei eis que sunt sicut gelemabin cum xiloaloes et mastice et similibus et zellia facta cum zuccaro plurimo cum speciebus aromaticis in quibus non sit multa caliditas et cum emplastris stipticis calefacientibus aromaticis. **Regimen enixe.**

Oportet que parit ut studeat quod sit in purgatione menstruorum eius et rectificentur cibi et non permittentur subito eo ad regimen grossum quare faciat ipsam febrire et debilitetur

Nota

Nota de ruga.

i. [illegible]

tortura nocet et [illegible]

i. mel rosarum

tute ʒ alterat eaʒ i corpe eius ⁊ multiplicet͛ si
tis eius ⁊ fortasse fiat ydropica. Q͛d si i
duret͛ cu͂ hoc epar eius nō sperat͛ ei sana
cio. Et dieb; quidē ptius sunt motꝰ ⁊ pʒodi
Et pricipiū eiꝰ est hora aduētus cōmocōis
cu͂ dolore. Et cu͂ egritudo prtrāsit. xx. dies.
usq; ad. xxiiij. egrine stante. cu͂ retardac͛e
sign͛ tarditatē ꝯsūpcōis. ⁊ uictia ē. eiꝰ cāō
in die alio ab isto qui est dies crisis si nō
fuīt debilitas. *capl'm de appetitu pgnācis*

Cum cadit appetitꝰ pgnantis iuuat di
missione pīguis uel uehemētis pīguedi
nis ⁊ dulcis uel uenitis dulcedis ⁊ ā̄mistra
cōne rei stiptalis ⁊ moderate ī potu aq; ⁊ ut
sit ꝯtenta uino odorifero pauco stiptali. ē ei
iuuatiuū ⁊ rectificatiuū appetitū. Et ī q͛d
accīt de nausia ⁊ uomitu plimo. Et de me'ıs
appetitū ꝯferentib; ē ome ī quo ē stiptici
tas cu͂ calitate s; cū sic͛ ꝯgra pistoris de
cocto cu͂ uino sicco eius ⁊ aristologia cu͂ ci
bū de quo parū sumat. Empl'a nota ꝯfor
tiuaca stōʒ fcā ex citoniis ⁊ dactilis albis
siccis ⁊ calamo aromatico ⁊ spica cu͂ uino
odorifero antiquo. Et qñ ponit͛ ieis semi
apij ⁊ amisū ⁊ feniclin et pp͛e si fuīt illic
dolor ⁊ inflatio. Q͛d si eiꝰ appetitꝰ malus fi
at sup fluente stude ī mūdificando stōʒ ei cū
eis que sūt sicut aqua agre lemabm frin
cu͂ iusis psicis. Deīn rectificet͛ cū aceto sic
ca iulib; de agresta. ⁊ uinū fcm̄ cu͂ aqua mellis
cu͂ aqua zucci. Iuuamētuʒ ei bonū ē i illo
ꝯueniens embrioni. Et pollippodiū q͛ ex
siccatū ꝯueīt appetentib; lutuʒ exeis. ⁊ qñ
iuuat͛ exacuens sicut sinapi ⁊ silia. Pūn
cū abscidit huorē maluʒ ⁊ excitat appetitū
⁊ est ultimū ī reducēdo appetitū eaʒ. Cuiq;
ꝯuiat͛ appetitus eaʒ ad carnē asset͛ ei hūdꝰ
sup prunas donec exsiccet͛ qm̄ ille ē me
lior quia siccus acutus. pūnꝰ ei ē minoris
superfluitatis. ⁊ hō magis disrupēs appeti
tuʒ. Ad uētositatē uō stōi eaʒ ⁊ dolorē eiꝰ
ꝯ. q͛. Amistret͛ hoc ell'm. R. cimi carmei
infusi i aceto ⁊ tore fcā post illud ⁊ olibam
⁊ origanum psici. oīuʒ an̄. p. i. castorei ptis
i. teciam. ⁊ sumat͛ de puluīe eius sicco ame
dio aureo usq; ad. i. Ad uoītū uō eaʒ sup
ꝯ ut dent͛ post cibū ea in quib; sūt aroma
ticitas ⁊ stipticitas sicut citonia assata et
pp͛e cū fixa sūt meis frusta xiloaloes in
di ⁊ assiduet͛ ꝯpssio manuū ⁊ pedū eaʒ
Et ā̄mistret͛ sup stōʒ eaʒ empl'a nota
⁊ teneat in orib; sinus gr̄na eoʒ cū folijs m̄
te sorbeat a'd demiua. Et boli armenū
ē de eis que sedant eaʒ nausiaʒ *Pulsus*

Pulsus quidē plimū accīt ei *cordis pg*
ppt̄ uoītatē oris stōi ⁊ cū huiꝰ *nantium*
nis meo. Cui mltū allemat sorbere aquā
calam ⁊ exacuū leue papiuis ꝯ q͛ ē iore
stōi. *Regimē cur sus mestruoꝝ ⁊ pgnātis*

Decoquat͛ stiptica ī quib; nō est aroma
ticitas in aqua ⁊ ex ea ā̄mistret͛ tina
sicut sūt lentes ⁊ cortices gr̄natoꝝ ⁊ balau
stie ⁊ glandes ⁊ galle ⁊ silia. Et qñ fit ex
gallis ⁊ balaustijs ⁊ corticib; granatoꝝ ⁊
ficib; siccis empl'm ⁊ ponit͛ sup pectineʒ
cū aceto. *ap'acio pedū pgnācū et molliti*

Empl'ent͛ pedes eaʒ cū folijs *es coꝝ.*
caulis ⁊ liniant͛ cū uino mixto cū ace
to ⁊ decoctione cicri aut cū decoctōne camo
lee. Et qñ sumit͛ empl'm ex camis cū ace
to. et ex aneto cuʒ aceto. *De aborsu fco.*

Causē aborsus aut sūt primitiue ex pcussi
one aut casu aut exitio supfluo aut
saltu uehemēti ⁊ pp͛e ad posteriora. Pp͛e enī
mltū fiat descensus spma ꝯcepti ui sibi

lic͛ aut aliquid ex passionib; aīalib;. sic͛ ira
uehemēs. aut timor aut estitia ⁊ ex frigo
re aeris ⁊ calitate eius supfluis ⁊ ppter
hoc ꝯtīuis aborit͛ pgnanti plogacō bal
nei. ex hoc q͛ magnificat͛ anhelitus eius
balneū ei licʒ abortire faciat plubcita
teʒ facit tu͂ abortire p egressionē fetus ad
aerem fridū. Et qñ puenit ex debilita
te eius ppt̄ defcm̄ mollificacōnē ipius cū re
solutionis rei corporee ⁊ egritudib; ⁊ absti
ne fame uel uenitū ⁊ euacōne huoris. aut sā
guis plimū p inenaʒ. aut flomā. aut ex se
ipō ⁊ ex fluxu sang͛is mēstruoꝝ plimi. Et
qñ filius est maior. est nocumētū ī flōia
cū ipō plus. aut ex repl'one uehemēti. aut
sacietate nausiatiua plima corrūpēte nu
trimētuʒ fetus ⁊ oppilante uiaʒ adeuʒ. ex
mltitudie coytus mouēte matricē ⁊ pp͛e pt
septimū ⁊ mltitudie balneacōis ⁊ ablucōis
lubricante matricē ⁊ faciente aborsū lʒ bal
neū abortire faciat cū mollificacōis xti
cis. ⁊ q͛ facit fetuʒ egere eo q͛ ē fridū sʒ
q͛ diximus. Isti g͛o sūt ordies eaʒ. Et qñ *No*
q͛ fit actiis ppt̄ fetuʒ sicut est mors eius.
ppt̄ aliqua cāuʒ mortis eius. q͛r expellit eū
natura ⁊ pp͛e qū currit ex eo res uirulenta
que mordicat matricē ⁊ ledit eaʒ. aut sicut
est debilitas eius q͛r nō firmat͛. aut ppt̄ pā
nicl'os ⁊ inuolucōnes quib; ꝯtinet͛. Cū enī
abrūpunt͛ ⁊ mollificant͛ effundit͛ ex eis
humitas eoꝝ ledit matricē ⁊ mouet eam
expulsiua ⁊ adiuuat iteꝝ ad lubricitatē. aut
ppt̄ eam iore matricis de amplitudie oris eiꝰ
⁊ prauitate adunacōis eius. aut ex humitatib;
ī matrice. aut ī orificijs uenaꝝ lubrificātib;
⁊ grauātib;. Et qñ fit ppt̄ reliqs spēs ma
licie ꝯpl'onis ex calore aut frigore. aut hūi
tate. aut siccitate ⁊ prauitate nutrimēti fet͛
Et qñ fit ex uētositate ī matrice ⁊ ex apate
⁊ que sūt eis silia. aut duricie aut cancro
Et qñ fit ex ulcerib; ī matrice. Et plimū ab
orsus fcā in 2ō mense ⁊ cāō fit ex uētositā
te ⁊ ex humitatib; sup orificia uenaꝝ q͛ sūt
matricis que uocant͛ foramina ex quib; cō
texunt͛ uene fine. Cū g͛o humectant͛ mol
lificant͛ ipē ⁊ illud q͛ ex eis texitur. q͛r
fit aborsus fetus ex quolibʒ motore ex
uētositate. aut grauedie. Et qñ ē cū ma
licia cōpl'ois calide exsiccantis. aut frīe con
gelantis. Et iteꝝ ex eis q͛ abortire faciunt
in inicio rei est tenuitas spmatis ī indice
q͛r nō creatur ex eo pānicilus pmꝰ ri de
bilis ppa͂ratus ad irrupēdū cuʒ hoc q͛ ipē
attrahit sang͛eʒ. Et in sexto ⁊ qui sūt post
ipm̄ ex humitatib; dispsis ī matrice lubri
cantib; fetuʒ. Et dixerūt quidaʒ q͛ fit pli *No*
mū illius ex uētositate. Et uīcās ē iste
pmo post spaciū uō nonū plimū aborsus
nō fit nisi ex debilitate. ⁊ dr͛ q͛ illa q͛ est
uehemēt͛ extenuata cū ī pgnatur abortit
aut quia ī grossescat qm̄ corpꝰ recipit de ci
bo ad sui rectificacōnē ⁊ redditōne sue x
tutis talr͛ q͛ nō supfluit embrioni q͛ ipsuʒ
nutrat q͛r debilitatū. Et ī regioib; ualde
quidē fridis absʒ equalitate ⁊ tēporib;
frīs ualde mltiplicat͛ aborsus. Silr͛ morꝰ
pgnācū. Et ī regioib; meridioalib; ml'
tiplicat͛ aborsuʒ ⁊ macerib; meridioalib;
⁊ minorat͛ in septētonalib; ni sit frīi uehe
ment͛ ledentes embrionē. Et qñ pueīt p *No*
eius austrina calida ⁊ sequit͛ illaʒ uer bo
reale fridū aborīut͛ pgnātes q͛ puritu
te sūt īuente ex pquali bʒ cū ⁊ pariut debilē
Et dolores an̄cedentes apd' aborsū uehe
mētiores sūt dolorib; accidentib; apd' par

cum qm ille sunt ico nō nāles. **Signa eius**
Signa quidē aborsus ipius sunt qm i
cipit mamilla detumescere pr̄ solidi
tatē sanaz. Soliditatē nō egram redificant
nā pducens ad detumicōnez sui timore
aborsus. Et qñ alt dual mamillaz detu
mescat a soliditate sana. tūc hūs eaz abor
tit in die illa. Et silr explemēsi. Cū go
supfluunt lactis pucato z firq̄ues fit adeo
donec detumescat mamilla tūc indicat
q fetus est debilis z q ppar aborsum. Et
silr inrātudo dolor i matrice. Et qñ rubet
facies in febre z accit rigor. aut gnuatur
capud z dīatur laxitudo z sentit dol in pfū
do oculi sigt q erē aborsus sunt uenientes
z q ipē facient puenire menstrua. deīn fa
cient abortire. Et silr erē aborsus qui ue
niunt sigt ipm oplones ut et ulcera z apa
ta z hūitates cognoscuntur p ea q dicta sūt
in l'ge. Factus aut cū ventositatis ɔgno
scit p signa vētositatis extēsione absqz
grauedine z exaditōne cū acceptōne istan
uor. Et erē pinitiue ucz ɔgnoscunt qn
titate sua. Mortez uō fetus sigt motio
rei de late i co eūntate grauitatis sicut lapis
qui mouet de late ad latus z ppē cū iacet
sup latus suū. z infrat̄ simile cū ait i cet
caūm z detumescat mailla. z qñ aırunt
hūitates uirulente fetide. z certificat id
si eam acciderint pgnantib; egnes acute
nocentes sua caliditate uehemēr. Naz si ex
eis phibetur uehementior fit egd z fuit alie
egnes pue. Et qñ fit cū morit fetus et
an illud z est demiditantib; id ut denigrat
oculus pgnantis ad pfundū z fiat albedo
oculi fusca. Et qñ fit rigida auris eius
z extremitas nasi cū liuedine labij z dis
pō eius est silis ydropisi ypsarce **De cō**
Embonis suspēsio ex **suacōne embo**
i matrice est suspēsio **nis z cautela ab**
fructus ex arbore sicut maior tior **aborsu.**
qui timet sup fructū ut cadit est aut cū
eius incipit apparitio. aut cū ipius existit cō
plenitū. Silr q uehementius timet super
embonez q abortiuus fiat ē apd pncipi
uz ɔceptōis z cū appinquacōnez qr oz ut
caueat i hijs duab; horis aborsus p dicte
Et firmatiū quidez solū ē desūma illaz
caz qr oz ut caueat eius dispō cū mēsez
qrtuz z post septimū. z meo q est inē illa
ucz. Ter tū in eo q est inē illa ē salubrius
z ad ipm puenit cuz nectuz est. Et fortas
se nō erit excusacio iquibusdam hāz horaz
qn soluat z mūdificet sangs eius ut nō
corrupat embonez pp maliciaz ɔplōnis
qr oz ut fiat cū facilitate z subtilitate. Et
qñ i mestrua. Et qñ ē mestrua cū con
ceptōnez nō sunt mestrua necīa z remanēt
iea supfluitates mestruoz eius iōigentes
mūdificacōne. Et tūc si mūdificatē recu
pit corrupcōnez eaz embōn. Oz go ut mū
dificet illud subtili cū mūdificatiuis subti
lib; nō potando sz supponēdo ipmis suppo
sitoriū post colliū matricis ylʼ supponat icol
lo matricis. Et nō mūdificet cū eis id qd
mūdificatur nece una imo uicib; plurib;
Et cū sup mulierez timet q aborciat cā
ɔplōnis z apatuz z ulceruz z uētositatis z
reliquoz curetur totū cū eis q sunt i suo
caplo. Et cū abortit cū ɔplōnis fride tūc
si motor ē est oplo tēpate. Et si est aliud
z est de illis que declinare faciūt ad matricē
materiaz calaz ex qua timet apa. curetur
cū apozimatis z phlebotomib; apata. z cū eo
q de solōne pot est. Si aut nō fuit illud
imo timet exeo ne ut ɔsequat embonez
cā eius nocumētū. aut lesio faciēs ipm ab
ortire aut interficiēs ipm tūc oz ut curet
cū meis ɔfuantib; embonez quas dicez.
Prope lubricitatez uō ab hūiditatib; q ē pli
ma lubricatas. oz i hora pgnacōis ut amist
rent clistria lenitiua euacuacia fetus. Deīn
amistrent uectiones z puocancia urinaz
z clistria mūdificancia matricez. **Regimen**
Est ut impoti detur aqua **bonū ad illud**
tradicū cū olo de kerua. aut decoctō
albasech aut fenugrci cū olo de kerua. Et
detur ipotī oīb; decem dieb; aliqd de pillis
fetidis z detur ipoti ycra. **Clistre bonū ad**
Recipe origani z sauine **illud z ad uētositat**
z ameos z keisim z ciminoruz **Item**
aneti z camoille z rute z halsech z fenug
ci oīuz an pugillū. i. decoquat i trib; lib;
aque donec ɔsumat medietas. z sumat
de ea minus libra. Et adde sup ipam sex
tariū. i. olei arakabi z seccaniati. i. oli si
samini z uē ipo clistricando. z clistica ipaz
i oib; iiij. dieb; cū ɔtinuitate. Et exeo est
ut sumat coloquintida z pforet z extrahi
tur ex ea grana eius z impleat olo de lilio
z dimittat die et nocte. deīn ppret imae
sup cinerem calm. z dimittat donec bulliat
olm integre. Deīn colet z clistriget cū eo
recepit dū est tepidū. hoc cū ē mirabile
ad lubricitatez hūidaz. z post hūius euacuacōez
oz ut amistrent olea odorifera calida in
uncta z iiecta z supposita i lamo z ɔfectio
nes magne. z medicami alkekengi. z di
amarthe z sangenea i oīb; dib; ēbus
dieb; aut. v. Et silr de diamusco z dia sy
maron. Et item sumat corticis thuris z ci
peri ciproz gariofol cū. po. i. z mirre. p. v.
decoquant cū septuplo suī aque donec
remaneat qrta z colet z clistriget ex ea cū
iiij. ʒ. i oīb; trib; dieb;. postqua ia euacua
fuit hūitas que ē cū ipam. Et expessarij
boni. sunt dellium z gluten alimbat z armo
niacū z nigella ɔiunctim z singulariter. Et
amistrent post mūdificacōnez z suppo
nant spica z croci z mastix z mirra et
gallia z castoreū z bdellium z silia. i oleo
nardino. aut adipe anseris sup lana mun
dam. Et supponant post illud cū pmissio
necīa est coagulū leporis z meine ɔfuan
tes fetū in uentre matris cū nō est nocumē
tū ɔplōnis calē. cū apatis calī z silium ill
Et sunt meine q sunt adstr. sicut çedoaria
z doronech. z been duo z letificās z diam
cū z metridati. Medicami phileuos abor
sum. R. doronech z zedoarie z castorei. et
ase z gallie z musci. z cardamoi minoris
z gallaz. z spodij. oīū an ʒ. i. cū aqua fra
z clistriget calefcā an hoc. Et exeis q cō
ferūt meo sunt ordeū z camoilla z assa et
anetuz z ameos z silia. **De regimie abor**
Quādoqz aborsus in **su z extinctōne**
quib;dam horis ne **fetus mortui. R.**
cessarius est. De quib; est illa que ē cū pg
nās est puella parua sup quia timet mor
expta. z de illis est cū i matrice ē nocumētū
z addico carnis strigens sup fetus eg
sionez qr interficiat. Et de illis est ap mor
tez fetus i uentre pgnantis. Et sciās qd
qn difficilis fit ptus. iiij. dieb; tūc iam
morit fetus. Quare occupatio sis i uita
matris. z nō occupeis i uita fetus. ylʼ stu
de i extractione illius. Et aborsū quidez
qñ faciunt motus. z qñ faciunt ipz meine
Et medicine quidē faciunt qn interficiunt
fetuz. z qr puocant menstrua cū fortitudine

& quicquid facit cum lubricitate. Et mollificantes fetum sunt amara. Et provocantia menstrua iterum sunt amara et acuta et lubrificantia sunt humida viscosa que administrentur bibita et supposita. Et ex motibus est flebotomia et propterea ex saphena post basilicam et propterea super magnitudinem ieiunii et famis et exitus et saltus plurimi et delatio omnis gravis et vomitus et sternutatio. Et de regimine bono in illo est ut intromittant in os matricis pregnantis carta facta licinium aut penna aut herba amara cum mensura quantitatis penne ex usnen aut ruta cum arcamita. aut siracost. ipsa enim abortire faciunt procul dubio. Et propterea cum liniuntur ex aliqua medicinarum abortire facientium sicut alkitran.

Alie sunt singulares et alie sunt composite. Et singulares iam diximus in tabulis medicinarum singularium et compositarum in antidotario. Verum nos dicemus de utrisque ordinibus eas que magis operative sunt in intentione. De medicinis quidem singularibus que sunt longinquiores a vehementia caliditatis sunt sicut absinthium et cassia. Et medicine singulares calide sunt sicut semen cassie quod est simile nasturtio. et est ei odor nasturcii. et grana harmel iterum bibita et supposita. Et oleum balsami cum supponitur expellit fetum et secundinam et asa et galbanum forte est. Item et bothormazien in hoc capitulo fortis est valde bibita et supposita ita quod quidam existimant quod si pregnans iaceret super eam poneret eam abortiendum. et succus eius corrumpit fetum linitus super ventrem quanto ergo plus suppositus super coitum. Et similiter succus reliquarum archamthar. Et si in potu detur de usnen persico pondus ʒ. iii. eicit fetum in die illo. Et cum sumitur de cordumeni tota ʒ. i. eicit fetum et facit possidere caliditatem et motum. Et iterum si iniciatur decoctio pulpe colloquintide in clisterio narrato secundum conditiones suas. aut supponatur in lana suppositorio ascendente. Et ex medicinis bonis est cinamomum cum permiscetur cum rubea. ipsum enim abortire facit fetum bibitum. aut suppositum. et cum hoc sedat nausiam. Et de illis que proprietate habent est ungula asini. secundum eum quod quidam existimant si cum ipsa suffumigetur fetus mortuus exibit eum. et cum ex stercore eius fit suffumigium per trafectorium exibit mortuus velociter. Et similiter suffumigatio cum oculo piscis salsi. Et de medicinis compositis ebibitis in hoc est medicina forte in faciendo abortum et extrahendo fetum mortuum. Recipe. ase pondus ʒ. v. et foliorum rute sicce ʒ. iii. et mirre ʒ. ii. et est dosis i. Sumatur in potu cum decoctione savine dosis i. in mane et dosis i. in vesperis. aut sumatur aristologie longe et genciane et baccarum lauri et mirre et costi marini et cassie lignee nigre et rubee tinctive et succi absinthii et cordumeni recentis acuti et piperis et mesacamesa (i. polegium montanum) equales partes de qua bibatur omni die aur. i. x. diebus. Et de medicinis bonis facientibus abortum cum facilitate. cum sedatione nausie est illud quod recipit cinamomi et cordumeni et savine omnium an. ʒ. x. mirre ʒ. v. et sit dosis eius ʒ. iii. omni die. Et alleviatur cum hoc mundificatio emxe et exitus secundine. Et tiriaca diatesseron est fortis in faciendo abortum et extrahendo mor mortuum. Et ad infantem mortuum sumantur ʒ. iii. aque rute et tantundem aque fenugreci decocti cum ficubus decoctione mellita et origani ʒ. iii. et sumatur in potu. ipsa enim lubricant mortuum. Et quandoque datur in potu quantitas aque frigide lb. i. et pulverizatur desuper aloes ʒ. i. et datur in potu et evomitur et fit sternutatio. et datur in potu aqua rute plurima cum oleo de fenugreco decocto cum dactilis in butiro et est de eius fine. Et quod pessarius est medulla cordumeni de qua et ex armoniaco fiat pessarium et supponatur.

Pessarium forte. Recipe. succi cucumeris asinini karates ix. confecti cum felle taurino et supponatur et extrahit eum fetum et mortuum.

Pessarium pauli. Recipe. ellebori nigri et staphisagrie et aristologie rotunde et bothormazie et gumma almezerion et pulpe coloquintide et armoniaci terantur omnia preter armoniacum ipsum vero quod resolvitur in aqua et aggregantur cum eo reliqua. Et quandoque ponitur cum eo fel taurinum exsiccatum in pondere i. et fit ex eis pessarium.

Et item aliud forte valde. Recipe sal armoniaci triti ʒ. x. armoniaci ʒ. iii. Conficiatur sal armoniaci cum resolutione armoniaci et fiat ex eo pessarium. et supponatur nocte tota elevatis pedibus super pulvinar et iaceat in eam. item quod fit sicut decoctio absinthii et sicut succus rute et sicut decoctio savine et oleum de kerva.

De instrumento quo iniectio fit in matrice.

Oportet ut sit instrumentum quo iniectio fit triangulare extremitatis longum habens collum secundum mensuram longitudinis colli matricis mulieris qua curatur. et taliter quod ingrediatur os matricis et sciat mulier quod iam pervenit in spatium medie matricis. Et iniciatur per ipsum illud quod mollificat et quod lubricat et quod extrahit.

Regimine quorundam antiquorum in extrahendo fetum mortuum.

Extractio fetus mortui et incisio eius ferro cum difficilis fit partus considerandum est an sit salubris. an non salubris. Si ergo fuerit ex illis que salubres sunt simus audaces in curatione eius et si non prohibeat illud. Mulier enim cuius dispositio mala est accidit sincopis cum vigiliis et oblivione et mollificatione et dislocatione et cum vocatur non fortassis respondet et cum clamatur voce alta respondet debiliter. deinde super venit ei sincopis iterum. Et de illis sunt que spasmantur cum tensione et pulsant cor late et prohibetur et acuto et pulsus eorum parvus frequens. Illis vero que salvantur nichil accidit de hoc. Oportet ut mulier resupinetur super caput suum et super dorsum suum et sit caput eius declive ad inferiora et crura eius elevata et contineant eam mulieres aut accipiant ab omni latere si fuerint presentes et si non ligetur pectus eius ad lectum cum ligaminibus ut non attrahatur corpus eius apud tensionem. Deinde aperiat obstetrix tectum colli matricis et inungat manum sinistram oleo aliquo et aggreget digitos omnes in longitudinem protensos et intromittat eos in os matricis et dilatet eos cum eo quod est super ipsos de oleo. et inquirat ubi oportet figere uncinos quibus fetus extrahatur et loca elevata ut figantur in eis uncini et si approximat ei quod invenit. Ista ergo loca sunt in fetu qui descendit super caput oculi et os et collum et palatum sub mandibula et furcula et loca propinqua costis et sub ypocondriis. Inferius vero qui descendit super pedes sunt ossa que sunt super pectinem coste medie et furcule. Deinde teneat instrumentum quo extrahit fetus cum manu dextra et intromittat manum sinistram sub uncino medio quod est inter digitos suos et infigat in partibus locorum que diximus donec perveniat ad rem vacuam et infigatur eo uncinus alius ut sit attractio equalis et non declinat ad partem aliquam. Deinde tendatur et non sit tensio equalis in directo tantum verum in lateribus. et sic fit in ablatione dentium. Et oportet in hora illa ut mollificetur tensio. Deinde intromittatur index inunctus et digiti plurimi in eo quod est inter matricem et corpus quod retinetur et circueant digiti eius eius circuitum. Cum ergo sequitur fetus secundum quod oportet permutetur uncinus primus ad locum altiorem

Et ita fiat cum uncinis aliis donec egrediatur
fetus totus cum attractione. Quod si egrediatur
manus cum alia et non est possibilis reductio eius propter
ipsius coartationem, tunc oportet ut involvatur super
ipsam pannus ut non lubricet et attrahatur tam-
diu donec cum tota egreditur abscindatur ex spatula
et ita fiat cum egrediuntur ambe manus cum ad
victoriam sua et non est possibilis earum reductio. Et
similiter fiat de pedibus cum non sequitur eos ambos
reliquum corpus incidantur ex inguinibus. Et si
caput infantis est magnum et accidit ei coartatio
in exitu et est in capite eius aqua congregata, tunc
oportet ut intromittatur inter digitos flotomus
aut cultellus spinosus, aut cultellus quo in-
ciduntur emorroydes nasi et perforetur cum eo ca-
put ut effundatur aqua et detumescat. Et si aqua
non est et est necesse ut extrahatur cerebrum eius fi-
at. Si autem fetus est magni capitis natura, tunc
oportet ut scindatur cranium et capiatur cum tenaliis
quibus extrahuntur dentes et ossa et extrahatur.
Et si egrediatur caput et coartetur pectus, tunc scin-
dantur cum hoc ingenio loca que consecuntur furculam
donec perveniatur ad ossa, natura quidem effundatur
humiditas que est in pectore et detumescat pectus.
Si autem non adiuvetur, oportet tunc ut abscindatur et aufe-
ratur furcula. Cum enim aufertur obedit tunc. Et si
fuerit in fetus ventre apostema, aut fetus mortu-
us aut vivus oportebit tunc ut evacuetur sicut
narravimus cum eo quod est in concavitate eius. Fetus
autem qui egreditur super pedes attractio fit facilis
et superpositio eius ad os matricis facilis. Quod si
coartetur apud ventrem et pectus, oportet tunc ut attra-
hatur cum panno et findatur secundum quod narravimus
donec effundatur quod intra ipsum est. Si vero reli-
qua membra auferantur et redeat caput et retine-
atur, tunc intromittatur manus sinistra et querat-
ur cum ea caput et extrahatur cum digitis ad os matricis
deinde intromittatur in eo uncinus unus aut duo ex
illis quibus attrahitur fetus et extrahitur. Et si
os matricis iam coartatum est propter apostema calidum
accidens ei, tunc non oportet ut laboretur, verum oportet ut
administretur effusio rerum pinguium, permixta humec-
tatio et sessio in eis. Et administrentur epithima-
ta ad aperiendum os matricis et auferatur caput
sicut diximus. In illo autem qui de fetibus egre-
ditur super latus si possibile est ut equetur, tunc admi-
nistrentur epithimata ad aperiendum os matricis
que diximus. Et si non fuerit illud tunc incidi-
tur infans totus interius. Et necessaria est post
administrationem harum rerum administratio specierum
curationis apostematum calidorum que eveniunt in matrice.
Quod si accidat fluxus sanguinis curetur cum eo quod
est in capitulo suo. Regimen pregnantis post aborsum.
Cum aborsat mulier fetum oportet ut suffu-
migetur cum bdellio et ysopo et alharmel
et glutine albotin et origano et sinapi albo
ut currat sanguis et non incrossetur quoniam reti-
neatur et dolorem faciat. De extractione secundine.
Ingenium de extractione secundine quidem est quod
administretur mea absque mediatione est ut sternu-
tet cum aliquo eorum que sternutare faci-
unt deinde retineat ambas nares et os mo-
leniter quoniam inspissatur ventus et tendit et lubricat
secundina. Cumque tendatur secundina tunc tendatur pau-
latim cum facilitate et non sit in ea labor ut
non abscindatur. Cumque ergo timetur abscisio stri-
gatur illud quod sequitur manum cum coxa muli-
eris constrictione temperata et elaboretur in sternu-
tatione. Cumque tardaverit casus secundine non tenda-
tur cum tensione aliqua verum stringatur ad coxam
eius ambas ligatione desuper tali ut non ascen-
dat. Et si fuerit adherens cum profunditate ma-
tricis tunc subtiliatio sit in separatione eius cum
motu levi ad latera ut mollificentur ligamen-
ta. Et oportet ut non cadat in hoc labor omnino. Et

si fuerit retentio eius propter vehementiam opilla-
tionis et constrictionis oris stomachi ingeniet ut
carminet, aut cum digitis, aut cum effusione
unguentorum calidorum mollificantium secundum pinguedinem
ex preparationem sicut mulieris que possibile est
in ea. Et fortasse est necesse eius vehementius
convenientius ad illud. Et quod adiuvat ad illud inuncti-
ones et emplastra lenificantia de foris sub
umbilico et albatin. Et quod sufficit liniment-
tum digitorum obstetricis. Deinde regatur regimine
sternutationis et suffumigationum et tinarum et
earum que bibuntur et ingeniet omni ingenio. Ipsa
enim in quolibet spatio putrescit et liquefit et cadit
et ad ima de cum duritie fortibus et administr-
et tinarum decoctionis ussen quam ipsa facit
cadere. Et de illis que faciunt ipsam cadere est
ut effundatur in matricem unguentum basilicon.
Ipsum enim putrefacit eam et extrahit ipsam.
Et cum egreditur administretur oleum rosarum et silig.
Et de eis que adiuvant ad lubricitatem eius
est ut in potu detur aqua rosarum recentium
pulverizata desuper altea. aut detur in potu aut
supponatur ad desiccationem accipitrio et administr-
retur desuper quod dictum est de medicinis facientibus
abortire fetum et pessariis et suffumigationibus
Et de suffumigationibus bonis est elle. al. facta
suffumigatione cum eo et stercus columbinum factum
suffumigatione cum eo. et aristologia facta suffumi-
gatione. Et de antiquis fuerunt qui preceperunt
obstetrici ut involveret manum suam panno et in-
tromitteret eam et acciperet secundinam et hec cu-
ra est dolorosa. Et cum non egreditur secundina
tunc ipsa carminatur et egreditur post dies. Et ex-
nitum parienti accidet dispositio maligna propter
vapores malos ascendentes ex secundina ad
cerebrum. et ad cor et ad stomachum. oportet ergo ut succurratur
ad nocumenta eorum cum suffumigationibus aromati-
cis et potus almetsilios et diamusci. Et admi-
nistrentur epithimata super cor et stomachum et medicine facien-
tes cordi aromatice. Et quidam antiquo-
rum locutus est de extractione secundine sermonem
quem ego sua dictione narrabo. Inquit lum-
dus si remanet secundina in matrice post exitum
fetus tunc si os matricis est apertum. et secundina
est suspensa que iam collecta est. et facta est
sicut species in latere matricis tunc exitus eius
est facilis. Et oportet ut calefiat sinistra ma-
nus et iungatur et intromittatur in profundum
et querat cum ea donec inveniat secundinam annex-
am in collo matricis. oportet ut trahatur non secundum
rectitudinem quia timemus tunc conversionem ma-
tricis in attractione vehementi immo oportet in
primis ut permittatur cum facilitate ad latera
dextra et sinistra. Deinde addatur in quantitate at-
tractionis. Ipsa enim attrahitur tunc et separatur
ex adherentia. Et si os matricis fuerit adhuc
natum administra species curationis quas dixi tibi
Et si non fuerit virtus debilis administra res mo-
ventes sternutationem et suffumigationes cum speciebus
innatis. Et si aperitur os matricis tunc tu intromit-
te manum et extrahe eam secundum quod diximus. Quod
si egreditur secundina cum istis rebus tunc non sollicitet
nos ex hoc. Ipsa enim post dies paucos resolve-
tur et curret sicut currit aquositas sanguinis
Et non augmentum odoris eius facit dolorem
capitis et corrumpit stomachum et angustiam facit quare
oportet ut sollicitemus. Et oportet ut non sit abinaco
in administratione suffumigationis cum rebus conven-
ientibus ad illud. Inquit et iam expertus sum in hoc suf-
fumigationem nasturcii et ficuum siccarum. Et alius
locutus est sermonem quem scripsimus secundum mo-
dum suum et videtur mihi ut ponatur medicine acu-
te sicut ruta et prassium et abrotanum et oleum de
lilio et oleum de alcanna tanta quantitate quam
humide fiant medicine sicce. aggregetur totum illud

īuase nouo et cooperiatur caput eius et fiat ī
eo foramē paruū et intromittatur ī foramine
canna et ponatur sub eo ignis. Cumque uos fer
uore bullierit remoue ipsum et pone ipsum
sup prunas et approxima ipsum scapno sup
quo sedet mulier et pone cannā ī uuluā
eius et cooperi cū pannis plurimis ex partibus
eius ut nō egrediatur uapor et dimitte eam
sm hunc modū duabus horis donec permutetur
sedīna. Quod si nō sufficiat illud et debilitatur
uapor ī extrahendo ipsam tunc ē queritur uti
emplastris que abortire faciunt fetus. Ammis
tractio namque eorum post uaporē est fortior et
penetrabilioris uirtutis. De prohibitione in
pregnationis
Medicis quibus necessarium ē prohi
bere impregnacōnem impua sup quā ti
metur de partu. et in ea ī cuius matrice ē eg
ritudo. Et ī ea ī cuius uesica ē debilitas. Q
uonias namque fetus facit possibile scissuram
ī uesica. quare ī uoluntarie egreditur urina et non
potest retinere usque ad finem uite. Et de regi
mine melior ē ut precipias ī hora coytus ut
caueatur forma ī pregnatiua quā diximus
et cū diuisitate inter duas formatis ī ueciacōes
et separacōne ī uelocitate. Et precipe ut eleue
tur mulier cum complentur coytus et saliat ad
posteriora saltus usque ad septē et nouem.
Fortasse enim egreditur sperma. Incessus autem
prius et saltus ad anteriora fortasse gessere
facit sperma. Et quoniam adiuuat ad lubricitatem
spermatis ut stringet. Et de illis que oportet con
siderare est ut supponatur ante coytum et post
ipsum alkitran. et iungatur cū eo uirga. Et simi
liter cū oleo balsami et cerusa. Et ut supponatur
ante et post pulpa granati et alumine. Et sup
positio summitatis caulis et sedminis eius
ante mundificacōnem et ante coytum et post
ipsum est in hoc fortis. et propter quod ponitur in
alkitran et submergitur ī calamento. Et suppo
sicō foliorum algarab post mundificacōnem
et propter quod cum hoc sunt submersa ī aqua foliorum
algarab. Et similiter pulpe colloquintide et alle
generen. et scorie ferri et caulium et scamonee
et seminis caulis partes equales aggregentur cū
alkitran et supponentur. Et suppositō piperis
post coitum prohibet conceptionem. Et similiter sup
positō stercoris elefantis sola. aut cum suf
fumigacōne cum eo in horis predictis. Et de
ebibitis est ut in potu dentur alle dedro gi
aque ʒ. iij. prohibet enim ī pregnacōnem. De mo
la rubea
·1· Quandoque accidit mulieri
dispōnes similes dispōibus pregnantium
ex retentione menstruorum et alteracōne co
loris et casu appetitus et adunacōne oris
·2· matricis. Et quoniam est cū hoc durities q
·3· dam. Et quoniam est in ea quod duritiei ī matrice
·ꝝ· tota. Et accidit inflacio ginbarum mamillarum
et repletio earum. Et quoniam accidit earum appacio. Et
sentit ī uentre suo motum quod ē sicut motus
embrionis et magnitudinē corporis quod ē sicut quanti
·4· tas embrionis qui mouetur per compressionem dex
·6· tram et sinistram. Et quoniam remanet sic annis
·4· iiij. aut v. Et quoniam protenditur ad finem ui
te. et nō recipit curacōnem. Et quoniam accidit ei
·8· sicut ydropisis et inflacio uentris. Sed que
tendit ad duritiem nō ad tympanitem clama
te uocatur tympani. Et quoniam accidit dolor pariendi
·9· et angustia. et cū hoc nō parit. uel quoniam est
·10· cum ī eo tensio et inflacio ī uentris menstrue quare
nō deponitur aliquid. Et quoniam deponit frustrum
·11· carnis cui est forma quedam cuius species ī
·12· complexione dumtaxat. Et quoniam est illud quod egreditur
sunt uentositas tantum. Et quoniam sunt superfluitates
tes aggregate que egrediuntur cū sanguine pluri
mo ex eo qui retinetur. Et mola ex duobus partis

est diuisio sua. Et est eadem nominatio mola
et alia abulla nō dicitur mola. et nominatur per sicut.
Et cum ingressione huius frustri carnis sm quod ·1·
existimatur sunt due res. quarum una ē infla
mem effusam ad eam cū uehemencia calita
tis. Et sua est coytus in quo matrix complen ·2·
dit aquā mulieris et extendit eam cū nutrimē
to et propter defectum uirtutis masculinitatis nō
concipit. Et de signis discernentibus inter molam
harum specierum et inter pregnacōnem certum ē quod res
illa nō mouetur et est durities uentris cū ea
uehemencior durities uentris pregnantis cū con
ceptōne uera. Et sunt mulieris manus
et pedes molles ualde cū minoracōne. Et
signa discernencia inter species alias et est mola
est estimacio quod embrion et sentitur corpus for
matum ī matrice. Et mulieribus accidit ex mola i
quod accidit ex apparatu matricis et ex accidentibus coli
ce propter constrictionem ab orto. quare accidit dolor
uehemens. Sed mulieribus huius molam patiatur
ex apparatu colice. Et ī colica quidem uentosa
uinanitum fit cū clisteribus in dies et cū eo quod
uocatur bufonum et similibus. Ipsa enim resoluunt
illum dolorem et cū hoc expellunt molam. Cura.
Regimen ī ea est paucitas motus et dimis
sio exercicij et resupinacō ī dormiendo cū ele
uacione inferiorum et prohibicō inferiorum
ala ē inferiore. Et si indiget flobotomia et
euacuacōne et uomitu fiat et ī reliquis autem
fiat curacō apparatum generatiuorum et cū molli
ficatiuis emplastris et euaporacōnibus et embo
cis et timis. Et ex eis que abortiuum faciunt
post hoc quoniam enim resoluunt materiam facientē mo
lam. et quod ei simile est. et quoniam eiciunt eam. Et mulieribus
tamen sufficit in ea labor dandi ī potum lagodi
on et oleum albelengi est cū uehemencia uiua
mentis mulieris. Figure naturales et nō naturales partus.
Figura naturalis partus est ut egrediatur
sup caput suum sm rectitudinem oris ma
tricis absque inclinacōne manibus eius extensis
sup coxis. Et quod est preter illam ē nō naturalis.
Sed que ei propinquior est. ē ut egrediatur sup
pedes suos. et egrediantur manus eius extēn
sione sup coxas. Quod si caput declinat a
rectitudine. aut remouetur manus a coxis
et egrediuntur pedes et retinetur manus. tunc est
mala. Et forme exitus mali quoniam inter
ficiunt fetum et matrem. Et quoniam euadit ex eis
mater. et moritur fetus propter illud quod aduenit
de labore. Et accidit ei apparacio ex tunc cū pro
longatur et nō sedatur in tribus diebus. Et quandoque
perducitur ad apparata mala et euadit fetus et mo
ritur mater. Et quoniam prefocatur ī hiis puer et mo ·no·
ritur prefocatus. De difficultate partus. Capitulum.
Difficultas partus aut fit causa pregnacō
nis. aut causa fetus. aut causa matricis. aut
causa secundine. aut causa uicinarum et conterminum. aut causa
hore partus. aut causa obstetricis. aut propter causas per mi
tinas. Facta uero causa pregnantis ē ut sit sic ·1·
ta aut debilis passa egritudines et famē. aut sit
timida. aut nō consueta in pregnacōne et prim
ipso est nunc primum cū parit quare est timor eius
maior. et dolor ipsius uehemencior. aut ē ambo
debilis. aut est plurime adipis. aut uehementis
pinguedinis huius stricturam almeçen aut ipsius meçen
nō dilatatur et nō adiuuatur mibus uehemē
tis frigoris compressione lacertorum uentris. aut est
parue tollerancie ī dolore et est uehemētis per
mutacōnis et inquietudinis quare perducitur ad causam
aliam. et est alteracio figure ī fantis ab eo quod
conuenit. Facta autem causa fetus. aut ē propter genus ·2·
eius. femina enim partus est difficilioris partus
quam masculus. aut ē propter magnitudinem eius aut ca
pitis ipsius. aut grossitudinem corporis eius. aut propter
multitudinem eius paruitatē. aut leuitatem. quare non

sanguine cum fortitudine. aut propter alterationem causa-
tur ab equalitate facilis lubricationis. sicut si
sit sicut ille qui habet duo capita. aut quem com-
nuit inflatio embrionum. Fortasse enim invenitur mo- no. bn.
tus quisque unus quia est inflatio plurima val-
de in bursa una. Et quia fit difficultas propterea
quod est mortuus quoniam non fit ei adiutorium propter motum
eius aut debilis. et fit parum adiutorium propter mo-
tum eius. Et quia fit difficultas propterea quod figura
exitus est non naturalis sicut si egrediatur super pedes
suos. aut super latus suum et manus eius sicut pli-
cate super coxas et genua eius. Et iterum fit propter
corruptionem motus embrionis. aut propter multi-
tudinem inquietudinis parientis. Et ex eis que
securitatem faciunt eius est ut sit inquietudo
partus et dolor declinet ad inferiora et sit umbelicus
3. bonus. ¶ Facta autem cum matrice est ut sit ma-
trix parva in qua coangustatur incessus. aut sit
sicca valde in qua non sit lubricatio. aut sit in ea
constrictio valde in caratione. aut propter consolidationem
ab ulceribus. et reliquis speciebus constrictionis. aut sit
in ea aliqua egritudo mala sicut flegmon aut ulcera
aut ingradices. aut emorroydes in matrice aut
fuit iam clausa quoniam sessum fuit ei siphac abo-
2. re matricis sessione non completa quare est dispositio eius
sicut dispositio constrictionis matricis in caratione. ¶ Fac-
ta autem propter secundinam. est ut secundina non disrumpatur
quoniam grossitudinem suam quare non recipiat fetus eva-
sionem. aut rumpatur ab eo velociter et egrediantur hu-
miditates plurime ante complementum fetus quare non
4. inveniat evasionem. ¶ Facta vero cum vicinitate
est ut sit in vesica lapis aut non evacuant aliud
ex fissione urine et aliis. aut si in intestino fex
sicca plurima. aut lapis aut colica alterius ge-
neris. aut emorroydes. aut ingradices ani. Et
5. sicut si sint plura multis [illegible]. ¶ Facta autem
cum hore partus est ut sit fetus velox in admixti-
one partus. et ordinatione ideo et non depressus
est aqualibus gravitudine rei super se sicut sese
contingit istud. Et presumatur quod accidat quod dif-
ficilis fetus est partus eo non existente forti
Et si fuit fortis fetu quod aperit eius debilis fit quod
4. oportet. ¶ Facta autem propter causas primitivas est sicut si
forte fiat frigus quod fortis fiat constrictio me-
brorum partus. Et propter illud multiplicatur in regionibus
septentrionalibus et ventis septentrionalibus. Et fit
in regionibus et temporibus difficilior. Et quia producat
huius difficultas ad magnificationem ventris et in-
flationem mirach. aut fortis fiat calor quare for-
tis fiat mollificatio virtutis. aut ad veniat ei
esticia. Et sicut mulier fit ut odoret plurimum aroma-
ticas et odoriferas aromaticas et fiat in matrice eius
.6. assidue attractionis ad superiora quam propter non oportet
apud difficultatem partus et casum virtutis ut olfa-
ciat aromatica super intentionem necessitatis in
reductione virtutis et si cadat. Et multotiens quando
durat difficultas partus ex causis predictis et ex
mediantibus constrictionis et inspissationis ad hoc ut
maceant vene in pectore et pulmone quare pro-
ducat ad sputum sanguinis et tussim et ptisim
Et quia producat ad incisionem nervorum et lacertorum
propter vehementiam eius quod accidit detensione cum
paucitate complementi propter defectum lenitatis et lu-
bricitatis quare producat ad spasmum. Et quia pro-
veniunt res in quibus datur causa ad hoc ut findatur
mirach venter. Et illud est qui superfluit in spis-
Sunt ut se **Signa difficultatis et facilitatis** facio
eiat dolorem aut partum et post ipsum in ante-
rioribus. nam si declinat ad pectinem facilis
fit partus. Et si declinat ad posteriora debilis
Cum pregnans appropinquat **Regimen eius quando**
partui tunc necessarium est ut **ledunt partus**
assiduet balneationem et tamen **accidentia. ff.**
Et melius est ut fiat extra balneum ut non debi-
litet quod mollificet. et ut administret unctio-

pectinis et dorsi et coxarum cum eis que sunt sicut ole- .f4.
um anetinum et camomillinum et de keiri et alia 2. otiu [illegible]
ab illis et assiduet suppositionem aromaticorum
et effundat in matrice sua cerotum fortalia et
olea mollificantia et mucilagines mollificati-
ves sicut adeps galline et anseris impinguate
tepida non frigida. sed sit ad caliditatem propinquior
et precipue cum est siccitas vulve et corporis totius
cum vulva. Et oportet ut in potu detur propter difficul-
tatem partus in mense uno omni die ieiunio mu-
cilagines sicut mucilago citoniorum cum mu-
cilagine seminis lini. Et similiter detur ei in potu in
diebus doloris partus aqua fenugreci. Et sit
cibus eius ex oleribus lenificantibus et aliis 1. [illegible]
[illegible] et caro pinguis et gallina pinguis. Et
in medicamine eius scriptum. Et oportet ut suffumiget
vulvam eius cum musco et aromaticis. Cumque
presens est partus et incipiunt accidentia eius
comedat rem parve quantitatis et multi nutri-
menti et bibat desuper vinum odoriferum. deinde
oportet ut sedeat mulier hora una et tendat pedes
suos. deinde resupinetur super dorsum suum hora
una postea surgat subito et ascendat in gra-
dus et descendat et clamet. Cum ergo aperitur os
matricis parum et incipit angustari et aperiri tunc
oportet ut suffumigetur quantum possibile est et precipue cum sci-
ditur siphac et laboret sibi et aperiet os suum
quantum potest. Et intromittat aerem plurimum at-
trahendo ipsum naribus quantum plus potest. hoc
enim extrahit fetum et secundinam. Et melius
super quod sedet ad partum est scamnum posito pul-
vinari post ipsam. Et iterum fiat preparationem
oris matricis. Quod si mulier fuit pinguis iaceat
super ventrem suum et ponat caput suum super terram no. bn.
et submittat genua sua sub ventre suo ut com-
primat os matricis cum vulva eius deinde
inungat vulvam suam cum lenificantibus predi-
ctis. Et oportet ut dilatetur et aperiatur cum digitis
Cum ergo fiat illud et coarctatur venter eius. pa-
rit velociter partu quadrupedum. Cumque apparet
secundina scitur quod fetus appropinquat. et si non fin-
ditur propter grossitudinem suam. oportet tunc ut scindatur
cum unguibus. aut instrumento nominato lingua assumpta
inter digitos cum facultate ne inveniat fetum
et ledat eum donec scindatur. et currit humiditas
et lubricet fetum. Quod si amisisti sessionem
sine et fetus non est completus sciatur sin-
accidentia partus evadendi et prolongatur spatium
et exsiccatur vulva fortiter illud effunde do-
lubrificantia et cerota fortalia et mucilagi-
nes in vulva et adipes liquefactos et albumen
ovi et vitellum eius est enim regimen mirabile.
Regimen eius in qua fit difficilis partus absque servitio medicarum
Quando fit diffi-
cilis partus tunc fac eam odorare odores de-
lectabiles cum quantitate parva. Et si virtus fuit
debilis da ei in potu aquam carnis et ciba eam
cibis bonis parve quantitatis sicut sunt sor-
bilia ova et similia. Et da ei in potu eadem
vinum odoriferum aromaticum. Deinde fac eam sedere
et tempera sessionem eius si est hiems accende
ignem plurimum. et si est estas eventa eam et fac
eam sedere usque ad ypocondria in aqua tepida
ad caliditatem aliquantulam declivi. et precipue cum
eam in qua decocti sunt manipuli. x. calamenti
Et suppone ei collirium ex eo quod sunt sicut
mirra et inunge pectinem eius et umbra partus
eius et dorsum ipsius cum cerotu et adipe tepidis
et precipue si cum fuit frigus. Et similiter mucilaginibus
et lubricantibus. Et quia est tibi necessarium ut di-
stringas cum eis vulvam eius ita ut precipias
ut ponat ancas eius et sit ipsa resupi-
na super pulvinar et elevet pedes eius. et
aperiuntur coxe eius quantum possibile est et effunde
in eam lubricantia et alia similia cum iniectione

ultima incantatio. cuius longitudo sit longitudo matricis et plus. Et dimitte eam hora una donec quo testentur mulieres quod os matricis eius iam aperitur et quod humiditates iam incipiunt currere. tunc ergo fac eam stringi et fac eam sedere super scamnum et precipe ut exprimat inferiora ventris sui et precipe ei ut exprimat se et comprime ylia eius. Ipsa enim pariet. Et fortasse indigebis quod ut aperias vulvam eius cum instrumento quo extrahuntur naues. ut aperiat os matricis eius et aperiatur. Et oportet ut expianetur super eam figure iacendi super ventrem et super faciem extensis manibus et resupino et alie et considera que illarum facit appropinquare caput infantis vulve et allevietur partum. Et caveas ne dimittas obstetricem laborantem in receptione et introductione vulve eius cum subtilitate. Quod si hoc regimen non excusat adiuvetis cum medicinis et suffumigationibus. Cum quibus in potu exime medicinis alleviantibus partum ex pillulis et aliis et non parit oportet ut sorbeat in hora meridiei de aqua faseolorum et ciceris cum oleo sisamino. Deinde cum securius fuerit precipe ei ut supponat aliquod de suppositoriis que diximus et dormiat super ipsum postea cum mane factum fuerit suffumiga eam cum aliqua suffumigationum quas diximus. deinde iterum da ei in potu medicinarum. Si autem non confert ammistim epithima dorso et umbilico cum aqua rute confecta cum farina asseylem. Et cum fortior sit dolor et propter frigus ponatur in vulva oleum eius calefactum quod dicitur in antidotario. Et antiqui quidem primi dixerunt in extrahendo fetum ingenium in capitulo mortuum cuius nos relacione diminuimus propter puritatem fiducie in ipsum. Regimen eius cuius

geminum pedes egreditur ante caput.

Oportet ut obstetrix aliquo modo sit et reducantur pedes et convertatur cum subtilitate ita ut equetur secundum se et eleventur crura eius donec descendat caput eius. Quod si nichil de hoc est possibile ligetur geminum cum vitta linea et extrahatur. Et si non est possibile ut fiat sine incisione fiat illud secundum modum qui modus dictus est in gemino mortuo. Regimen eius cuius fetus egreditur super latus suum.

Est primum illud et equatur cum elevatione ad superiora. deinde cum sessione et lenificatione cum facilitate. Regimen eius que parit

Oportet ut

aperiat in matrice eius existente.

amministrentur super eam cerotaria et olea. Deinde amministra ei illa que scripsi tibi de leviter fieri impigrum de forma partus et aliis. Regimen eius cuius partus fit difficilis cum magnitudine

Oportet ut inveniat

corporis. geminum. R.

obstetrix possibilitatem huius fetus que non alienetur in extinctione eius paulatim tunc si valet illud ideo bene est. et si non ligetur cum cum margine panni et trahat cum subtilitate valde cum quibusdam attractionibus. Quod si illud non confert amministrentur forpices et extrahatur cum eis. si vero non confert illud extrahatur cum incisione secundum quod facile fiat. et regatur regimine fetus mortui. Regimen eius cuius partus fit difficilis cum mortuus fetus. cum malicia figure partus.

Amministrentur medicine

tus cum qua non speratur

extractive fetus mortui de eis que iam dicte sunt et dicentur. Quod si illud non confert suspendatur cum uncinis et caveatur frustratim et extrahatur. Et festina in hoc cum quia inflexus ergo fuit caput magnum et postea fuit eius conquassatio aut incisio ut currat quod est in ipso.

Aspergatur aqua frigida

regimen nausie cum fiat.

Lei. Si non timetur reversio partus et vomitus fiet ventris eius cum aromaticis et fac ei sumere aquam citrinam cum vino et speciebus convenientibus. medicine facile efficientes partum.

Omnes medicine que educunt secundinas et aperiunt exitus extrahunt fetum. Et cum in potu sumit mulier de corticibus cassie fistule. iii. aurei. parit statim. Et sumere in potu asam et castoreum est bonum et ultimum. Et sumere in potu cinamomi est bonum valde. Ipsum enim accidentia partus alleviat et partum. Et item decoctio foliorum altee romane cum aqua et melle est ex eis que alleviant partum valde. quam alleviat accidentia partus et partum. Et item aqua fenugreci alleviat partum valde. Et item medicina bona et ultima. et est ut sumatur capillus veneris et dissolvatur contritus cum syrupo rosaceo et aliquantulo olei et sumatur in potu et siler pulegium. Pillule bone. Que sunt que dam medicine dicere nuper precedentium. et quas mihi attribuerunt quidam posteriorum. R. cinamomi et savine ambarum ana ℥. x. cassie bone ℥. vii. et cinamomi et mirre et aristologie. iiii. et costi amari ovi ana ℥. v. storacis et opii amborum ana ℥. ii. musci de fallo ℥. i. quartam fiant ex eis pillule et dentur in potu aurei. iii. in duabus ℥. vini anaqui. Et quod magis diligendum est est ut minoretur opium et sufficiat de eis ℥. i.

R. savine ℥. x. et rute ℥. v. Pillule alie bone. et gummorum harmel ℥. iiii. et ase et armoniaci et rubee omnium ana ℥. iii. fiat ex eis pillule et bibantur de eis ℥. iii. cum decoctione provocante menstrua sicut est decoctio de savina et pulegio et rubea et cum decoctione faseolorum rubeorum.

R. savine ℥. ii. a. Pillule bone. et cum succo rute se armoniaci rubee omnium ana ℥. v. Et sit dosis. i. Et item aristologie longe piperis mirre omnium partes. e. fiant ex eis pillule. Et sit dosis ℥. iii. omni die cum ℥. i. aque lupinorum. Sunt enim abortum facientes partum alleviantes mundificantes matricem cum fortitudine. Et similis illis in suis dispositionibus est illud quod R. bdellium subalbidum mirram savinam. de quo fiant pillule avellanis similes et bibantur quam alleviat partum.

Dequa dicitur quod non est confectio bona valde. cum aliquo. R. mirre et castorei et storacis omnium ana aurei. i. cinamomi savine amborum ana aurei. v. conficiantur cum melle. cuius dosis. ii. aurei. Et melius est ut in potu detur cum vino et cum ultimo.

Sumatur decoctio pulpe

Emplastra et epithimata.

pulpe coloquintide et succus eius quam humida est et est melior et misceatur cum ea succus rute et ponatur in ea aliquid mirre et liniatur cum ea pecten usque ad umbilicum. Suppositoria forcia in faciendo

Sbiniga

descendere illud quod seperatur.

tur lana in succo pulpe coloquintide et succo rute et supponatur. aut supponatur aristologia in lana. aut supponatur [illegible] cum staphisagria et cucumeri asinini et condisi cum supponatur collirium ex ellebro et oppoponaco et felle taurino faciat ei descendere vivum et mortuum.

Dicatur oportet ut difficultatem

medicine facientes

paciens teneat in manu illud cum aspergatur.

in sua sinistra magnetem aut liniatur cum cinere ungule asini quod est ultimum. cum suffumigetur cum ea. Et similiter de ungula equi. et similiter suffumigatio cum oculo piscis saliti. Et dicitur quod si suspenderit corallus in coxa dextra confert difficultati partus. Et dicitur quod si suspenderit super coxa eius storax africana non adveniet ei dolor. Et dicitur quod si teritur cimex et conficiatur et fiat ex eo nux et suspendatur super eam expellit secundinam. Suffumigationes Suffumiga eam cum mirra quam est bona valde. Et iterum cum mirra et galbano et castoreo confectis cum felle vaccino sumatur ex eo aurei. i. et suffumigetur cum eo aut sumatur sulphur citrinum et mirra rubea et fel vaccinum et oppoponacum galbanum et suffumigetur cum eis. Et suf

no de partu
aur ℥
R
R
R
R
R
ma
no de
et stor
no

suffumigatio cum spolio serpentis. aut cum fimo columbino est alleuians. Et fortasse necesse fiat suffumigatio cum spolio serpentis fetum. Et suffumigatio cum opoponaco solo alleuiat et cum storace antiquitus. **regimen infantis cum nascatur.**

Hanc autem iam prosecuti sumus in libro uniuersali quod sufficit illinc. **dispositiones embryonis.**

Partus non extenditur in masculis ultra .xxx. et in feminis ultra .xl. dies et plus paruo. Et accidunt fetis egritudines plurime sicut fluxus et retencio sanguinis quoniam producit fluxus sanguinis ad casum ipsius et producit retencio menstruorum ad febres prauas et ad apostemata praua. Et multotiens accidit ei exitum existentem difficilem. Et quandoque accidit eis inflatio uentris et fortasse moriuntur. Et sanguis quidem prius uehemencius non est ingrediens quia sanguis menstruorum qui est ex retencionis longioris spacii. **regimen**

Cum multiplicatur fluxus **multitudinis sanguinis** sanguinis eius oportet ut cum uentosa **minus eius** ligentur manus eius et ponantur super uentrem eius panni infusi in aceto et supponantur collirria ex eis que sunt sicut balaustie et cortice et rose et thus cum uino pontico. Et oportet ut deuitet ipsa causas calefacientes ipsa enim male sunt matrici propter neruositatem eius. Et de illis quibus non est peius in hoc secundum quod dicitur est suspensio stercoris porcini in lana et suspendatur in coxa eius.

Quando parit cum abortu et timetur **regimen**

Cum quod sanguis eius minus **prauitatis sanguinis** recte cum apparet illud tunc rectius est ut **generatio eius** solliciti sit in prouocatione sanguinis eius et attenuatione eius. nam cum retinetur facit accidere apostemata. Et sternutatio in hoc est iuuatiua. Et de medicinis quibus fit suffumigatio in hoc est ut suffumigetur cum sinapi et harmel et bdellio et mirra. Et iterum suffumigetur cum oculo piscis saliti aut cum ungula equi aut asini. Si autem illud non excusat adiuuans tunc necessaria est flobotomia saphene ut extrahatur sanguis et prohibeatur nocumentum repletionis et apostematis eius. Et fortasse prouocabit. Et flobotomia uene cruralis posterius est.

Aqua ordei confert **regimen febrium eius** fortiori ei. Ipsa enim cum hoc non retinet menstrua. Et similiter gummata dulcia. Et plurimum quidem febrium earum est propter retencionem menstruorum. Cum ergo curatio fit cum flobotomia saphene fit liberatio cum ea. **regimen inflationis matricis eius**

Detur in potu diamarthe et detur in potu alkekengi. et detur in potu sempiuiuum et origanum et mastix cum equalitate **regimen**

Sedeat in aqua tepida **dolor matricis eius.** et inungatur locus suus cum oleo uiolaceo dulci tepido. **regimen ulcerum eius. sermo.**

Curentur cum unguento albo et similibus ex unguentis conuenientibus uulneribus super membra neruosa. **Tractatus tercius de reliquis egritudinibus matricis exceptis apostematibus et que currunt cursu earum. De iudiciis menstruorum.**

Menstrua temperata in quantitate et qualitate sua et in tempore suo currentia secundum consuetudinem suam naturalem in omni spacio sunt cum sanitatis mulieris et mundificationis corporis eius ab omni nocumento in quantitate et qualitate et faciunt ipsam acquirere castitatem et paucitatem desiderii. Et menstruatio equalis est ut menstruetur mulier in omni mense usque ad .xxx. dies. Et quod est super illud et quod est infra illud quod cadit in quinto decimo est non naturale. Et cum alterantur menstrua ab equalitate a dispositione sua naturali fiunt causa egritudinum plurimarum. Et paruum quidem accidit ut altetur in tempore suo. Et ex nocumento alterationis menstruorum peruenitur ad additionem debilitatis mulieris et alterationem forme eius et paucitatem concepcionis eius et multitudinem abortus eius et priuationem ipsius debilitatem fetus cum nascitur. Retencio autem menstruorum et paucitas earum commouent multa egritudines repletionis omnis et preparant eam ad apostemata et dolores capitis et reliquorum membrorum et tenebrositatem uisus. et perturbationem sensus et febres et multiplicatur cum ea repletio uasorum spermatis eius. quare fit desiderans non castum et non suscipiens filium ex impregnatione propter corrupcionem matricis eius et spermatis ipsius et producit cum eo res ad prefocationem matricis et strictura anhelitus et retencionem eius et pulsum cordis et similia pisi et quandoque moritur. Et accidit ei difficultas et distillatio propter opilationem meatuum. Et quandoque accidit ei sputum sanguinis et uomitus eius et fortasse in regionibus et cursus eius fluxus uentris. Et diuersificantur iste egritudines ex eis secundum diuersitatem complexionis eius. nam si fuerit colerica generabuntur in ea egritudines colerice. Et si fuerit melancolica generabuntur egritudines melancolice. Et si fuerit flegmatica generabuntur in ea egritudines flegmatice. Et si fuerit sanguinea generabuntur in ea egritudines sanguinis. Et de mulieribus quidem est cuius ablatio menstruorum festinat quoniam in tricesimo quinto et .xl. anno uite sue. Et ex eis est in qua tardatur illud usque quo perficiat .l. annum. Et quandoque peruenit retencio menstruorum ad alterationem dispositionis mulieris ad puerperitatem secundum quod dicitur in capitulo retencionis menstruorum. Et quandoque apparet in ea cum menstrua abscinduntur lac et significat illud. et quandoque accidit retencio menstruorum propter egritudines matricis. **De superfluitate cursus menstruorum**

Superfluitas in hoc quandoque fit secundum semitam qua natura expellit superfluitates. quod quidem est laudabile cum non peruenit ad superfluam turbitudinem et cursum quo non indiget. Et quandoque fit secundum semitam egritudinis cum propter dispositionem in matrice. aut propter debilitatem matricis. Et illa est deterior que fit propter maliciam complexionis alicuius. aut propter ulcera et corrosionem et emorroydas et fractionem et rupturas aut propter apertionem orificiorum uenarum et abscisionem earum et scissuram ipsarum propter causam corpoream aut extrinsecam ex percussione. aut casu aut saltibus aut malicia partus et difficultate eius. aut propter uehemenciam coitus. Fluxus autem cum sanguinis aut est propter diuinum et multitudinem et exitum ipsius cum uirtute. non cum uirtute nature et rectificatione eius. Et nos quidem iam diximus illam que fit regimine naturali que ambe sunt diuerse licet sint ambe comparates in hoc quod utreque non retinentur nisi cum adest debilitas aut propter grauitatem sanguinis super corpus propter debilitatem in corpore licet non sit sanguis transiens equalitatem in quantitate et qualitate sua. aut propter acuitatem sanguinis. aut tenuitatem et subtilitatem eius. aut propter calliditatem eius. aut propter multitudinem aquositatis eius et humiditatis licet omnis fluxus sanguinis incipiat paulatim subtilis. Deinde incipit paulatim dubio peruenit ad grossitudinem. deinde descendit et peruenit ad subtilitatem et paucitatem et aquositatem. Et hic est dispositio in omni fluxu sanguinis ob quamcumque causam sit. Et causa in hoc est quod orificia uenarum in ingressu uentositatis sunt in principio stricta. et in fine eius constringuntur iterum et adunantur propter siccitatem. Et cum superfluit fluxus sanguinis sequitur eum debilitas appetitus et debilitas digestionis cum infrigidatione extremitatum et corrosio et malicia coloris. Et quandoque producit ad ydropisim. et quandoque producit multitudo exitus sanguinis ad dominium colere quoniam accidunt febres colerice mordicatiue propter inflammationem caliditatis mordicatiue que equantur per sanguinem. Et accidunt ei torsiones. Et quandoque accidit hic caligo in casu appetitus cibi quem facit fore nociuum de

reten*tio* mestruor*um*.

No*tand*o *com*plexiones mulieru*m*.

.1.
.2.
.3.
.4.

.no*tand*o de fluxu sa*n*guin*is*.

F

bilitas caliditatis addit ictum appetit sed propter
defectum sanguinis et accidit dolor in dorso propter ten
sionem nervorum positarum in illo loco. Et quia inci
sionem venarum. Et fluxus sanguinis ex matricibus cum
multiplicatur fluxus sanguinis ex matricibus cum
multitudine humorum. Signa. Eius quidem
que est secundum semitam expulsionis naturalis signum
est quod non consequitur eam nocumentum vel producit
ad minutionem eius et non advenit ei lesio in
alteratione virtutis. Et primum quidem accidit in
.1. pinguibus. Effectus vero cum repletionis corporis quam
expellit natura. Cum dominio eius quam expellit
signum est repletio faciei et corporis et exuberatio
venarum et alia ex signis repletionis. Et quia
est cum ea dolor. Et quia non fit. Et dum non
debilitatur non retinet. Et cognoscatur dominans
cum sanguine in exsiccatur sanguis et consideret
an color eius declinet ad albedinem aut
citrinitatem aut nigredinem et purpureitatem
quia evacuatur humor qui dominatur cum eo urina.
.2. Factum vero cum debilitatis matricis et aperi
tionis venarum eius signum exitus sanguinis puri
non dolorem faciens. Si vero cum est acuitas
.3. sanguinis cognoscatur per colorem similiter et acuita
.2. tem suam ipsius et velocitatem sui exitus et pau
citate abscisionis egressionis eius. Infectum
vero propter subtilitatem sanguinis cum materia aquosa
et humiditate est sanguinis aquosus in calido
et nocent ei curationes cum stipticis et quia
apparet in ea cum pigmentatio. Et quia apparet
ipsa sicut acetica parvus quod perit humiditatem
et sunt lacerti corporis eius vehementis mollitiei
quia sunt leves postquam voluerunt coagulari
Et quia nocent ei curationes diureticae propter
caliditatem suam quod addit in aquositate san
.4. guinis. Facta vero a vulneribus cum materia et dolo
.5. re est cum vehementia doloris. Infectum vero a cor
rosione egreditur paulatim cum fetore et propter quod est
acuminis absque arteriis. Et si fuerit corrosio
in profundo matricis erit color in minus magis. Et
quod est illic et apud os matricis possibile est ut co
.4. gnatur. Factum vero ab emorroydibus habet per
iodos menstruae. Et quia non sunt ei periodi vel
est sequens repletionem. Et sunt signa emo
roydarum matricis manifesta. Et est sanguis
secundum plurimum magis in sic ab arteriis. Et quia
est emorroycatis frustratim frustratim.
Et in hoc quidem associatur emorroydibus
in matrice dolor capitis et gravitas capitis et
dolor in iuncturis et corpore. Et quia currit sanguis
ex illis emorroydibus removetur in accidens.

Cura fluxus sanguinis et in fine eius cura

Facta quidem secundum se patientis fluxum in
mitatem expulsionis naturalis menstruorum
et facta a repletione et quantitate sanguinis super
corpus. Oportet ne retineatur donec timeatur de
.1. bilitas. Et quia excusat flebotomia ab exspec
tatione eius propterea quod expellit repletionem et tra
.2. hit materiam ad contrarium. Et quia cum est colera
rubea evacuetur colera et propterea cum eis qui sunt sic
fiunt et involvantur propter illud quod inferius
est de virtute stiptica. Et si cum fuerit aquosi
.3. tas et putredo eius et acuitas eius ad curatem
.4. tunc detur ipsum de gummi arabico et dragagan
to. Et si cum fuerit debilitas matricis aggrava
ad medicinas stipticas medicinas confortativas cum
sua aromaticitate et proprietate sua. Et si cum
.5. fuerit ulcus curetur cum medicinis compositis ex confor
tativis et stipticis et diureticis. Et illa que est
.6. ex emorroydibus curetur curatione emorroyda
rum et cum semine lini cum aqua calida. Et oportet ut ob
.7. serventur hore quietis. Et si fuerint illic paro
xismi curetur in horis quietis paroxismorum et stu
deatur ad secundum. Cui ergo supervenit fluxus
sanguinis oportet ut ligentur ambe manus circa dorsum ad
interiorem et utrique pedes circa coxas apud

duo inguina. Deinde ponatur ventosa in inferiore
parte mamille et ubi incedunt vene ascenden
tes ex matrice ad mamillas et sugantur et eligatur
tur ventosa magna. Ipsa enim retinet sanguinem
in hora una. Deinde oportet ut consequenter adhibeatur
reliqua cura. Et quia retinet fluxum sanguinis
positas ventosarum super locum qui est inter umbilicum cum
ylia. Et oportet ut patiens fluxum sanguinis cibetur
cum eis que sunt sicut vitelli ovorum sorbilium. Et
Cum omni quod est velocis digestionis confortativis. Et
Et quia ergo oportet ut cibetur aqua carnis forti quam
acetosa facta sit cum aqua sumach et aqua aceto
se et potibus boni odoris ex carne bona quam ne
cessarium sunt. Et similiter sorbitionibus humidis ex sa
mech et amulo et vino novo grosso dulci. Et
deinde tenent altum stabile. Et quia quiescens est ei
nimium melius recens. Deinde medicinas autem cum cibis et
propter fluxum sanguinis acuto calido arnoglossa
est melior vel non est ei par. Et quia abscidit
fluxum sanguinis omnino bibita et iniecta. Et conferet
cronicae et non cronicae. Et potius alia sed hic
Et anima stricta camphore bilendo et suppone
do. Et de eis que conferunt ad illud est succus lac
tuce decocti cum ferro igneo et in quo est fer
ri scoria de quo cum quibusdam stipticis in potu
tribuantur omni die drachmas iii. Et acetositas citri
bona est valde. Et similiter detur in potu gummi ara
bicum cum dragaganto. Et semen lini cum aqua calida
Et tincti de spodio cum camphora conferunt ei val
de et tincti de balaustiis. Confectio medicinae ulti
mamenti. Recipe terre sigillate et boli armeni et
aluminis et gallarum et sanguinis draconis partes equales. De
quorum summa accipiatur drachma i et camphore pondus
duorum granorum et gallia sexta drachma i ex toto dis
solvatur in drachma i syrupi mirtini. Et item acacia
balaustie galle cum psidiis sumach mirti
ethus opium conficiantur cum aceto acuto forti et
sit dosis drachma s. Et item dragaganti magist
erii cupule glandium mirrhe ethus opium con
ficiantur et fiant pillule et sumatur de eis drachma ii
sunt enim boni valde. Et item bibatur terra
marina que asportatur a sancto Iacobo adus
tum pondus drachmae ii cum aqua sumach et citoni
orum et cum calore. Et istarum cibationi quia indigeat
unificatione virtutis forti sunt albulez et ca
ries et alipescos ex caulibus edi et anni melo
narum et parata in patellis et culina ex lentibus
aceto conditis que omnia sunt frigida. Et deinde o
nes cibi in calidi calidi actu aut potentia. Et
de suppositoriis cum quibus sunt suppositoria facta ex li
targiro et dragaganto et balaustiis et terra sigil
lata et bolo armenico et antimonio et aliis.

Descriptio medicine ad idem. Recipe colofonie et draga
ti et acacie et corticis thuris et antimonium
et fiant ex eis trociscia. Deinde sumatur de eis aur.
.i. et boli armeni et gummi arabici et carabe omnium ana
aur. i et ponatur in ii drachmas succi stiptici aut aque
et clisterizetur cum eo matrix secundum quod scivisti. Con
fectio clisteris ad matricem. Recipe aluminis drachma s. et
seris incorporatur albi et opii ambrorum ana drachma i sex
tam et supponatur. Pessarium bonum et proprie ad
corrosionem et ulcera. Recipe testas furni et sucum
barbe yrcine et acacie et agregentur et fiat pes
sarium cum aqua gallarum immaturarum. Et item
galle immature et balaustie et amilum et opium et
alumen et rubarbarum et gumma mirti indica et sumach
et sunt barbe yrcine. Gumma agreste carte combuste
sandalum album cortices thuris terra sigillata
capita granatorum folium scoria ferri coriandri
sicci supponantur de eo drachma iiii in lana humida in
bibita aqua mirti et teneat eam tota nocte.
Et item balaustie et sordes ferri et carte combuste
et aluminis et draganti et cimini infusi in aceto
et boli armenium et rob alcazr conficiantur cum
aqua salicis et coriandri viridis et supponatur

nocte tota. Et de tunis conferentibus eis est cucurbita in decoctione calamenti et foliorum eius et fructus ipsius et indias eius decocti cum nitro et rosis sine capitibus et corticibus granatorum et xylo caracthis nabati et balaustijs et barbe yrcina et gallis indis. Et de epithimatibus et unctionibus conferentibus eis est epithima de alchanna super sumen. Et inungere partes matricis cum oleis stipticis fortis stipticitatis. Et scitote distinctionem curae fluxus sanguinis facti propter tenuitatem et aquositatem eius. Dico ergo quod necessarium inter est ut fiat quod currit aquositas eius. Et oportet super ipsum cum provocatione et sudatione cum eis que sunt sicut decoctio asari et apii et rubee et que sunt similia illis. Currit urina inter et provocatur alia cum facilitate et provocatione et sudatione et fricatur corpus eius cum panno aspero et liniatur corpus eius cum aqua mellis et cum emplastris ydropicorum. Et quod confert eis vomitus fortis. Et oportet penitus ut declinemus cum medicinis et cibis ipsarum ad illud quod exsiccat. Et unius causa est ulceratio cuius confert lx unguentum. Recipe balaustias et plumbum ustum et fiat ex ambobus et ex cera cerotum cum oleo rosarum et supponatur. Et quando autem facit necessarium in curatione patientis fluxi sanguinis menstrui capitulum unum. Et est curatio composita ex mundificatione et stipticitate et confortatione. Et est ut provocentur menstrua eius in hora ut non tardentur. Deinde agitetur motus eius et mundificetur matrix eius et confortetur ut non suscipiat superfluitates egredientes ante necessitatem. Dicitur ergo oportet ut detur in potu samine ʒ x et seminis mente ʒ i et seminis feni ʒ ii. Ponatur in vase et fundatur desuper vini puri libre ii et decoquatur donec medietas et proiciatur desuper sarcocolle et lini amborum pondus ʒ ii et butiri vaccini et mellis ana cochlearium i et de eo sumatur in potu in ieiunio quantitas cochlearii i et tardet cibum usque ad vesperam. Faciat illud tribus diebus. Et ego dico quod quamvis hoc inventum sit in pluribus libris, quoniam tamen est fluxus sanguinis menstrui ex causis aliis facientibus necessarium esse uti stipticis puris et tu cognoscis eas.

De ulceribus matricis et putrefactione eius.

Iam significavimus speciem que precesserit primo. Et tu scis quod cause eorum sunt cause ulcerum et cause ulcerum sunt ex causis intrinsecis et ex cursibus acutis et plagis ulcerantibus aut accidentibus de foris propter passionem aut casum aut propter partum aut propter alia aut propter nullum ex medicaminibus suppositoriis et instrumento incidente. Et quandoque sunt cum putrefactione. Et quandoque sunt omnia illa cum sordibus et sordicie aut cum mundificatione et sine sordicie. Et quandoque fiunt in fundo et quandoque fiunt in non profundo. Et quandoque fiunt cum corrosione et absque corrosione et cum apostemate et absque apostemate.

Signa. Significat primo sanguis et proprie si signa sunt super os matricis et in eis proximo. Et significat illud cursus saniei et humiditatis diversi coloris et odoris et nocumentum ex medicinis que mollificant et iuvamentum ex eis que stipticitatem faciunt. Et signum mundificationis ulcerum matricis est ut sit illud quod egreditur ad grossitudinem et albedinem declive et planiciem sine dolore vehementi et fetore et mordicatione. Et signum quod ipsa sunt sordida et corrupta est multitudo humiditatis virulentiam et quod currit ex intestino. Quod si fuerit illic putrefactio erit similis aque carnis et quod illud quod resudat est pessimum malum. Et si fuerit cum corrosione erit id quod egreditur nigrum cum dolore vehementi et pulsatione. Et signum quod ipsa sunt cum apostemate est ad hora febris et horripilatio et quod dicemus de signis apostematis et [?] nectio eius et corrosione eius.

Capitulum putrefactionis matricis

Hoc etiam est unum capituli ulcerum matricis et est cura mea difficultas propter eius et modus embrocationis aut administratio medicinarum acutarum aut cursus callidus et acutus aut multum putrefactum et fit in proximo et fit in profundo et fit cum sordicie et prolixione sordicie. Et factum in profundo non curatur ex humiditatibus continuis egredientibus. Et fortasse plurimum assimilatur.

De corrosione matricis

Iam dixi signum corrosionis ideo quod egreditur et dispositionem doloris in principio fluxus sanguinis. Et differentia quidem inter corrosionem matricis et cancrum est quod cum corrosione non est gravitas nec durities et sequitur eam quies in horis quibusdam et proprie post exitum eius quod egreditur et non est longitudo plurima spatii in curatione quiescente. Spacium vero cancri est assiduum doloris et est ibi pulsatio longi spacii. Cura. Oportet ut consideretur an ulcus sit sordidum aut non sordidum et mundificetur in primis cum aqua mellis et similibus predictis ideo cum instrumento iaciendi aut cum decoctione yreos aut cum unguento mundificativo. Et si fuerit corrosio fiet in ipsam unguentum rectificativum corrosionem cum mundificatione et administratione eorum que [?]tes. Et considera iterum an sit cum apostemate. Si ergo fuerit cum apostemate curetur prius et sedetur cum curationibus apostematis quas dicemus. Cum ergo mundificatur matrix tunc curetur cum consolidativis que sunt unguenta predicta. Unguentum quod confert in principio rei cum [?] non diu nascitur caro. Recipe litargiri et ceruse et sarcocolle partes equales et fiat ex eis cerotum cum cera et oleo rosarum. Et si fuerit illic sordicies ponatur [?] pars floris eris. Cum ergo caro incipit nasci et extimatur illud curetur cum unguento hoc. Recipe tuthie ablute partes ii calamite argenti ceruse sarcocolle omnium ana partem i fiat ex eis cerotum cum oleo rosarum et cera.

Regimen de virginitate

Hec mulier cum accidit cum violatur dolores magni et proprie cum collum matricis est strictum et panniculi sunt debiles et virginitas de virginantis est apposita. Cum ergo accidit ei fluxus sanguinis et dolores necesse est ei ut sedeat in aquis stipticis et vino et oleo. Deinde administretur super eam cerotum [?] super [?] prohibentem a consolidatione et alleviet super eam concubitus. Cura. Administretur inter mundificativa deinde post illud unguentum predictum ad ulcera. Et quod administratur cum eo terra sigillata et que sunt similia ei.

Fagadie matricis

Ragadie accidunt in matrice aut propter siccitatem supervenientem ei maxime et proprie apud partum aut propter apostema. Et sunt ipsius cum accidunt leves continui doloris qui est sub dolore partus et reliquiis eius. Deinde apparet et proprie cum tangitur. Et quandoque necessario fiunt ragadie valde. Et quandoque fiunt sicut verruce et remanent et consolidatur locus.

Signa ragadiarum

Possibile est ut perveniatur ad attestationem ragadiarum ponendo sub mulieribus speculum coram vulva eius et consideretur illud quod imaginatur in speculo. Et illud quod significat eas est quod apparet corruptio et exitus rei sanguinolente.

Cura.

Non curantur ragadie que aut sunt in collo et que sentiuntur intrinsece aut sunt [?]. Intrinsece ergo curantur cum suppositoriis et distillationibus iniectis ex aquis stipticis penetrantibus et cum unguentis rectificantibus siccas permixtis cum unguentis et unguentum factum ex climia et plumbo adusto et unguentum ragadiarum ani. Et secundum curationem earum sentiet cum mordicatione. Quod si indiget mitigatione aliqua misceatur cum eis sicut unguentum basilicon cum adipibus. Et si fuerit cum ragadiis grossitudo vehemens quia significat longitudinem spacii et punctis recepcionis cura administra. Unguentum de cera cum oleo rosarum. Si vero non tollat illud ponatur cum eo oleum

de lilio et gluten album. Cum ergo quies-
cunt currentes cum ragadiarum pruritu et ipse
qui ulcerantur. Et quoniam indigent eis que sunt
sicut corrosiva eius optime est aut dingum
cum et gallo aut aggregatio illorum. In extinseca
non quoniam sufficit lavare cum amistinacoe cum de
valde est cum urtellis ovorum aut aggregatione
illius et sine cessatione fiat adherentia illius.
Et unguentum de cerusa iterum. Pruritus matri
Quoniam accidit in matricis et papismus mulierum.
Q cis pruritus propter acutos humores colericos
aut salsos baurachios. aut combustos me
lancolicos secundum quod apparet de dispositionibus colorum
menstrue aut bothor generatis ex eis cum lia
citates valde forasse ei superfluunt adeo do
nec deiciant vulvam. Et quoniam accidit illi mulie
ri ut non faciat ex coitu et advenit ei papis
mus mulierum et quod cum ea fit coytus ad
ditur malicia eius. Cura pruritus matricis.
O portet ut mundificetur corpus cum floia
cemugin. Et si indiget fiat secundum dicto
ex cephalica. Et evacuetur humor acutus
scilicet omnis humor cum eo quod evacuat ipsum. sicut co
lera cum pillis de scamonea. Et fla cum pillis
stomaticis. Et melancolia cum pillis de epithi
mo et decoctione eius. Et fungatur ebul
licio spermatis cum medicinis infrunitabilibus. ut infri
gidetur ex medicinis adhurentibus ipsum
secundum necessitatem et attestationem complexionis et
delubrificatione oris matricis facta cum eis que
sunt sicut acacia et ypoquistidos et rose et sam
dali et sief memithe et fex et aceti et ro-
ris. Et iterum que sunt sicut succus portulace
Et quoniam miscetur cum medicinis semen lini. Et
fit embrocatio cum aquis in quibus decoquuntur
stiptica et emplastretur cum fece earum. Et si indi
get mundificatione bibat mel cum aqua sum-
malde. ¶ Et ad pruritum est expertum istud.
sumantur folia mente et cortices granatorum
et lentes excorticate decocti cum vino et sup-
ponatur. ¶ Et iterum sumantur cinei et campho
re amborum ana sexta. ʒ. i. plumbi adusti. etiam
ʒ. i. baccarum lauri. ʒ. v. terantur et cribellentur
et conficiantur cum albugine ovi et oleo. ro.
et aliquantulo vini et supponatur. ¶ Et iterum
sumantur mirobolanorum et balaustiarum
amborum ana pondus. ij. ʒ. licii et salis armo
niaci et vini antiqui terantur et cribel
lentur et liniatur locus oleo. ro. et pulverize-
tur desuper ista. Et de suffumigiis est illud
quod fit ex liliis et medulla granorum cerei. Fistule
Quoniam accidunt in matrice fistule matricis.
Q que quoniam perfoderunt carnem et apparuerunt ab eo
quod vicinum est ex membris ita ut corrumpant
os pectinis et putrefaciant ipsum et collum ma
tricis. et quandoque pervenerunt ad abradendum pilos
pectinis et intendunt usque ad partes ani et late
rum eius. Et si pars earum que est in manifesto
matricis. et pars est in interiore matricis. et
sunt in unoquoque latere matricis. Et que ex eis
est in profundo matricis non est possibile ut
curetur. Et similiter pervenientes ad vesicam. Feli-
que non ab istis curationem habent et si sit diffici
lis. Et deterior earum est illa que pervenit ad
abradendum pilos pectinis et ipse cum perfo
rat os foramine parvo. Signa eius. rubrica.
L ongitudo putrefactionis et adherentia
doloris et ancessio ulcerum que non sanantur
cum curationibus. Et prolongatur spacium et cum
iterum. Deinde dolores sicut dolores cancri. Et
cognoscitur locus eius cum radio et ubi per-
venit cum eo. Et scitur status eius an sit ten-
ne adhuc aut perfodeat usque ad os per illud
quod sentit ex extremitatis radii ex lenitate et
mollicie et asperitate et duricie. Cura eius.

E x extractionibus est perforatio. Et melius est
producat illud propter nervositatem membri ad
spasmum et abscissionem vocis et prolixitatem
rationis. Et perforatio iterum non est possibilis
nisi in eo quod videtur et cum carnem mortuam in ea
derit est possibile. verum melius est ut amisceretur
desuper medicine exsiccative et mundificent
corpus et conforter matrix et medicetur. De
C ausa eius est malicia debilitatis matricis.
Causa complexionis et nimius tertium et colle
nimia egritudinis diversarum. Et accidunt ex debili
tate matricis pravitas appetitus coytus et
multitudo cursus menstruorum et spermatis et
aliorum et privatio impregnationis. Cura eius.
C ura eius est cura malicie complexionis et sic
cause eius quod accidit ipsi de nocumentis contin
S unt ex malicia cum dolores matricis. tis
S complexionis diverse et ex ventositatibus et tendenti
bus et humiditatibus accidentibus in ea ita ut quandoque
accidat ita sicut accidit in intestinis de colica. Et
quoniam accidit dolor matricis ex apostematibus et cancro
et ex ulceribus et communicant ei ylia et inguina et
crura et dorsum et pecten et dyafragma. et
anus et caput et ipse medium sincipitis. Et quan-
do permutantur dolores eius adaucti post
spacium usque ad x. dies vel menses et confirmantur in eis
Et tu cognoscas curationes omnium horum et ex
eis que tibi premissa sunt. Et non est multiplicatione
sermonis in eis utilitas. Cursus matricis.
Q uando accidit mulieribus ut currit ex ma
tricibus eorum humiditates putride et currunt ex
eis iterum sperma. Et primum quidem fit propter multi
tudinem superfluitatum et propter debilitatem digestionis
in venis menstruorum cum putrefit matrix et her
caplim. Et cognoscitur species eius ex colore men-
strue exsiccate et ex colore eius in se ipso. Secundum
non est sicut cursus spermatis viri. Si ergo si-
ne desiderio fuerit cum impotentiam est debilitas ma
tricis et vasorum eius et mollificatio ipsarum. Et
si est cum desiderio et mordicatione et commotione
tunc causa eius est tenuitas spermatis et acuitas
eius. Et quoniam est cum eo pruritus matricis
que producit commotionem eius ad hoc ut descendat
sperma. Et huius quidem cursum difficilius fit
anhelitus et cadit appetitus cibi et destruitur
color eius et advenit ei apostema et inflatio in oculo
sine dolore secundum plurimum et quoniam est cum dolore. Fr.
C ursus quidem spermatis est Cura cursus
C arum curatur cum similibus quibus curatur illud
in viris. In cursibus non alius est ut incipiatur
a mundificatione corporis cum floma. et solutione ven-
tris si indigeret ambobus. Deinde clistrigetur et
matrix ipsius cum mundificatis et exsiccantibus
sicut est decoctio yreos et decoctio pulegii et fri-
centur cum oliis stiptaliatinis et cum medica-
calis sicut est olim de squinanto cum puro et pi
pere. Deinde consequenter post illud adhibeantur clis-
teria cum stipticis clistigatis et ebibitis et clisti-
gata magis operantur post evacuationem. Et sunt
aque in quibus decoquuntur sicut galle et balau-
stie et cortices granatorum et squinanti et mirte.
M enstrua retinentur Retentio menstruorum
M aut propter causam propriam in et privatio eorum.
matrice. aut propter causam extra. Et illa quidem causa pa
aut est propter causam in matrice. aut propter causam accidentem
alio modo. ¶ Camp. menstrua retinet aut propter
causam in virtute. aut propter causam in materia. aut propter causam
in instrumento et ipse solo. Et causa in virtute est sicut de
bilitas propter maliciam complexionis frigide aut sicce
aut calide. Et frigida aut est cum materia. aut sine
materia. Causa autem in materia aut est quantitas aut qua-
litas aut aggregatio amborum. Et illa que est ex
quantitate est paucitas. Et illud est aut propter
privationem ciborum et paucitatem ipsorum. aut propter vehe-
mentiam vehementis consplendentis ciborum et si mul-

repleatur nō mundificatur s[ed] fluitates menstruorum. Et hec quidem in lieni natiue unio-
natis sil'es existunt. Et sunt potentes s[ecundum]
digestionem ultimam et distributionem necessariam et ex
pulsionem superfluitatum s[ecundu]m modum quo ex
pelluntur eas viri. Et iste sunt pingues [illegible]
[illegible] lactose. De quibus sunt fortes viragines
quorum [illegible] pectoribus sicut [illegible] et [illegible]
[illegible] sunt pingues plus et sunt [illegible]
[illegible] ex [illegible] et propter [illegible]
[illegible] emoroydas. aut
[illegible] aut alia. Facta vero propter qualitatem
[illegible] est quando sanguis est crossus propter frigiditatem
aut propter multitudinem eius [illegible] ex hu
moribus grossis. aut propter multitudinem [illegible]
[illegible] sanguis
[illegible] est oppilo. Et illa
[illegible] constringentem
aut propter frigus exsiccans. Et in [illegible] quidem
[illegible] possidet multitudo potius aque et
[illegible] ad putrefactionem. aut propter [illegible] cum
[illegible] sua et propter multitudinem adipis
aut [illegible] grossorum viscosorum. aut propter apertionem.
aut propter clausuram et additionem carnis aut propter
[illegible] accidentia [illegible] que consolidantur sicut
et corrumpuntur sua consolidatione orificia venarum
apparentium. aut propter tortuositatem in ea superflu
am et [illegible] aut propter brevitatem colli matricis
aut propter [illegible] et casum claudentem orificia
venarum. aut successione abortus. Factum autem
propter retentionem menstruorum cum evitatione membrorum
aliorum est sicut factum cum debilitatis corporis quod non
emanat sanguinem in digestione ipsum. aut propter
oppilationem ideo in corpore toto. aut propter pinguedinem
facientem accidere oppilationem constringentem vias
constrictione forti facta ad passionem. Et extenu
atio constringit eas constrictione facta ab exsiccat
ione aut propter paucitatem sanguinis. Et sanguis
effluit super matricem cum exitu et cum non invenit
meatum redit. Cum ergo invenit illud dilatatur
in cor et fiunt in curru egritudines. Accidentia illi[us]

Quecumque accidunt ei cuius menstrua reti[nentur] [illegible]
Q[ue]nentur egritudines de quibus est perfectio ma
tricis propter collectionem suam et declinationem ad
partem lateris. Et accidunt ei iterum apostemata ma
tricis callida et dura et apostemata viscerum et egritudines
[illegible] ex debilitate digestionis et casu appetitus
et corruptione eius et nausea et sitis vehemens
et mordicatio [illegible]. Et accidunt ei difficultas
urine et oppressio. ex ea egritudines capitis et nervorum
sicut epilepsia et paralisis et egritudines pectoris. si
cut tussis et malicia anhelitus et plurime ex
egritudinibus corporis sicut ydropisis et alie. Et al
teratur ex ea forma. Et accidunt ei difficul
tas urine et eius oppressio et dolores alcatim
et colli et agravatio corporis eius et extenuatur et [illegible]
tatur et adveniunt ei oppilationes et febres
advenientes. Et quando difficile fit primo propter
exsiccationem lacertorum lingue ex vapore calido
Et [illegible] est illa gravitas cum dolore capitis.
Et accidit ei inquietudo et tristicia propter corruptionem et
vaporem. Et quando apostematur totum corpus eius et [illegible]
eius et propter attractionem virulentie sanguinis ad
ipsum. Et quando accidit ei in oppilatione sua cum [illegible]
tur eius menstrua aut est fortis [illegible] cui
virtus est potens ad expellendum superfluitatem
[illegible] multiplicante pili
[illegible] ei [illegible] Quare frangit
[illegible] eius et [illegible] deinde movetur. Et quando
[illegible] ad [illegible] cum qua non
est possibile ut provocentur menstrua eius. Et [illegible]
[illegible] de illis que patiuntur plurimum. Cum ergo
[illegible] cum eis aliquid et [illegible] ab eis [illegible]
[illegible] retinentur menstrua eam et removentur ab
eis menstrua. quare necessaria [illegible] eius sanguinis et ac

ceptio [illegible] et acceptio coytus et accidit ei ut
fiat urina eius in qua fit sedimen viru
lentum, sicut aqua carnis. Et quando mingit san[guinem].

Illius quod pendet ex frigore signa eius generem.
Signum est gravitas sompni et prolongatio
ipsius et albedo coloris cutis et viriditas vena
rum et mollities pulsus et frigus sudoris. et
multitudo urine et flaciditas egestionis. Et il
lam quod pendet ex caliditate significant inflammatio
et exsiccatio matricis. et reliqua signa calidita
tis secundum ieiunium quod predicta sunt. Et illam quod pendet
ex siccitate significant signa siccitatis in ea. secundum
illius quod preceperunt. Et significant eam extenuatio
corporis et macies venarum. apostema vero et clausu
ra et alia sunt notorum signorum de illis quod tu iam
scivisti usque ad hunc locum. Curationes eius

Curatio quidem pendentis ex calefactione et infri
datione et generatione sanguinis et humectatione
cordis. Et curatio cum apostematum. Et cura clausure
et silium sunt nota ex modis retentis. Et secundum
quidem adclausuram que non curatur et ab [illegible]
orificiorum venarum ab incarnatione ulcerum et aliis
est quicadem. Et eius cura est extinctio sanguinis
ut non multiplicetur et mundificatio cordis et usus
evacuationum. Et non oportet nisi ut assumamus nunc rememo
rationem provocantium menstrua. Et sunt ille
que movent sanguinem ad matricem et faciunt ipsam
penetrantem in poris et faciunt poros apertos. Et
has quidem medicinas iam diximus cum de singu
laribus curationibus mutabilibus eam et diximus etiam
[illegible]. hic non volumus dicere de regimine
et medicatione illius quod magis est conveniens huic
loco. Et regimen in hoc est movere sanguinem cum
fortitudine ad menstrua et de illis quod faciunt illo
est flobotomia ex saphena que est post cavillam. Et
flobotomia vene geminali et curvature eius est
fortior illa. Et ventosatio super crus et calca
neum et propter pinguis est magis conveniens. Et
quando est necessarium ut fiat flobotomia super saphenam
pedis alterius. Et assiduatio stringendi cum
vinctis membra inferiora et ligandi ea et dimit
tendi ea taliter aliquibus diebus. Deinde aministrentur
medicine ut aperiant poros et curant humiditates
viscosas. Et similiter si ea fuerit humiditas. Deinde ad
ministrentur medicine propter ad provocandum quod sunt subtili
antes sanguinem aperientes oppilationem. Et de il
lis sunt quod bibuntur sicut calamentum et decoctio
eius cum aqua mellis et pulverizatio eius super
aquam mellis. Et savina est fortior ea. Et pu
legium est forte valde. Et cinamomum et [illegible] pi
gra et sapinum et opoponacum et fructus eius. et
castoreum et cordumeni et decoctio eiusle et decoc
tio fasceolorum rubeorum. aut almanaroth et alistir
gar et semen sansuci. Et de illis sunt supposito
ria sicut elleborus albus et pulpa colloquintide. et
storax et centaurea. Et gumma olive cum [illegible]
et opoponacum et fructus eius. et castoreum et
asa et serapinum et cordumeni et succus absinthii.
Et quando supponitur euforbium super totum et exspec
tatur super ipsum hora parva absque superfluitate.

Suppositorium bonum. Recipe mirre calamenti ana
lotorum aurei .iiij. savine .viij. rute sicce .x. pil
lularum mundatarum .xx. conficiantur cum felle vac
cino. et fiant de eis pessaria. Et item sumatur
castoreum et mirra et muscus et fiat silitudo
nes glandium cum oleo deben et supponatur. Et
oleum alcten provocativum est menstruorum cum supponitur.
et succus propter nervis. rusi et alnesim secundum pere e
quales. Et item galbanum ponatur in lana infusa
in sambucino et supponatur in matricem. Et de
eis sunt emplastra et vaporationes. Et vaporatio
cum speciebus provocat menstrua. Et de eis sunt suf
fumigationes sicut colloquintida sola ipsa cum pro
cat in dispositione. et similiter opoponacum et asa et sapi[num]
et cordumenei. Et de eis sunt tinctiones in quibus

decocta sunt sub aliatura provocantia menstrua sicut calamenti et ruta et pulegium et similia.

Tractatus .iiij.^us de nascimentis sinus matricis et apostematibus eius et que similia sunt illis. Ca^m.

Clausa est s(cilicet) os matricis cuius egreditur ad quod plurimum coitum ex re addita lacertosa aut panniculari forti aut est illic incarnacio ab ulcere aut curatione. aut illud quod est in ore vulve. aut os matricis est secundum unum et eundem horum modorum. aut est super os matricis eius quod prohibet impregnationem et exitum menstruorum ex principio. aut incarnacione ulceris aut quod est illi simile. aut meatus non est inventus in creatione ita ut accidat virgini cum incipit menstruari ut non inveniant menstrua meatum propter aliquam hu rum causam. quare accidunt ei dolores vehementes et egritudo maxima. Cum ergo non ingenietur ei redit sanguis et denigratur et putrefit et moritur. Et quoniam accidit ut clausa retineat partum conceptionem quare moritur ipsa et fetus eius periculum dubio si non regitur. Et hoc quidem non est possibile nisi aliquo modorum aut ut sit illud quod operit os matricis de clausura unde textura. aut sit habens foramina plurima ita quod possibile sit matrici attrahere de spermate quod licet enim parum sit tamen ex illo parvo fit conceptio si possibile eius est virtus quod visum est plurimo. et possibile eius quod visum est. Ga(leno) medico. Illud namque quod necessarium est in creatione de membro est sperma femine secundum sermonem philosophi. Et est illud medio quod provocatur ad matricem intra matricem secundum sermonem Ga(leni). Et est sperma viri ut sumat ex eo virtutem odoris secundum sermonem philosophi. Vidit enim quod cum omnis gallina erudit ure aspera est et perdit ex eo odor spermatis viri. convenit omnium in conceptionem. **Cura.**

Curatio clause est cum ferro aut cum alio. Si ergo hec clausura apparens est tunc modus est ut disrumpatur labia vulve a clausura ita ut ponatur supra unumquodque labiorum pila et muniantur pulveres panno et extendantur labia donec disrumpantur ab eo quod est inter ea. aut inveris scalpello obtuso et finde siphac et incide carnem additam si est sub siphac paulatim ita ut non remaneat de addita aliquid nec sumas de moi cali a d. Et illud fiat cum cautela. Et differentia quidem inter siphac et carnem est quod siphac non sanguinat. Caro vero sanguinat. Deinde pone inter labia lanam infusam in oleo et vino et dimittatur tribus diebus et administra super ea aquam mellis si ea indiges. et administra desuper unguenta mitta cum cautela ad consolidationem et conglutinationem et constrictionem et precipue si illud quod incisum est est caro. Siphac non parum suscipit consolidationem post scissuram. Quod si clausura fuerit profunda tunc modus est ut pervertat ad ipsam ingenium. Et si est siphac scindatur scissione una non cum illa equalitate. Nam fortasse concipit vesicam et alia. immo oportet ut caveantur alia sicut vesica et incidatur si non est caro paulatim et adhereat incisioni lana infusa vino stiptico et potenti. Deinde post illud sedeat in aquis in quibus decocte sunt medicine mollificative. Postea curetur cum unguentis rectificantibus ulcera lenitis et inve tis. Deinde cum consolidativis. Et cum apparuerit sanitas oportet ut assiduetur super eam coitus. Et oportet ut caveat apud hanc scissionem duo res. scilicet abbreviatio in incidendo et findendo quantitatem additam. Illud enim si est compositum est faciens possibilitatem conceptionis apud coitum qui accidit cum ea et difficilem facientem partum propter partus fetum et prognosticantem mortem. Et caveat iterum ne pertranseat quantitatem additam et capiat de substantia matricis quod quare aperitur matrix et doleat et incurrat cusce et spasmum et egritudines pernicosas. Cum ergo feceris hoc oportebit ut abstineas eam a frigore et non approximas medicina frigida actu omnio vero. oportet ut sint omnes distillationes et iniectiones et suppositoria expoliata ex frigore. **De modo**

Preparetur mulier **administrandi hanc incisionem et scissionem** sedeat coram lumine super quam sedeat cum pulvino substentaculo ad posteriora. Cum ergo equiatur cum sua adherentia faciat coxis suis et adiungat illud ventri suo et liget manus suas sub curvatura poplitum suorum et ligetur secundum hanc formam firmiter. Deinde medicus administret scissionem siphac et incisionem carnis. Et quoniam indiget medicus ut administret speculum et precipue in eo quod est inter matricem. Cum ergo extenditur siphac cum radiis et incamus extensione cum qua non complendum matrix et collum vesice et siphac eius compressione nocente huius membris in primis cum manu et secundo cum eo cuius non excusatur pressio cum utitur manibus advenit ei de acumine ferri. Et speculum facit te videre illud quod arte efficaciter vide et facit te cognoscere illud quod associatur siphac subtili de membris que pertinent hoc membro. i. ex vesica et aliis. Quod si super fluit dimitte illud quod extendisti ut redeat quod vehementius est eo quod necessarium est. Deinde sublevat siphac clausure cum subtilitate. Deinde scinde ipsam cum obliquitate ut non consequatur vesicam. Deinde considera in primo cum scindis. Et si egreditur sanguis paucus tunc penetra in operatione tua sine timore. Et si multiplicetur cursus sanguinis tunc finde paulatim ut non accidat sincopis et pruritus anhelitus. Et quoniam est tibi necessarium ut dimittas instrumentum incidens quod nominatur alcalib in ea usque in mane involutum in lana ligata cum panno. Et cum fuerit mane consideretur in virtute eius. Et si fuerit fortis curetur integra curatione. Et si non dimittatur usque ad diem tertium et removeat tunc instrumentum. Et considera dispositionem scissure cum digitis ponendo sub loco eius ut significet tibi summa quam necesse est te incidere. post et cum solvitur mulier ab eo quo curatur oportet tunc ut sedeat in aqua in qua decocta sunt lenitiva cum est calida et precipue si appareat apostema. Et melius quidem est ut administrentur super eam unguenta calida prohibentia consolidationem. Et melius est illud quod est continuum habens foramen ut egrediantur in eo superfluitates et ventositates. Et quoniam incisio accipit carnem naturalem tunc fortasse accidit cursus urine qui non curatur. **De suspensione matricis**

Quandoque accidit illud propter clausuram et quoniam accidit propter apostemata calida et dura et cura eorum est cura eius. **Augmentum matricis et exitus eius**

Matrix augmentatur aut ex **conversio eius** necessaria propinqua. ex causa. s(cilicet) ex casu aut cursu vehementi. aut vociferatione quam ipsa vociferat aut sternutatione maxima. aut strepitu aut vociferatione quia ipsa audivit quare terrefacta est aut percussione mollificante mollificat ligamenta matricis. aut precipue cum partus difficilis aut partus geminatum aut labore obstetricis in extrahendo fetum et secundinam. aut exitu fetus subito. aut propter humiditates mollificantes humiditates. aut propter putrefactiones accidentes ligamentis et quoniam egreditur tota. Et quoniam convertitur et quoniam eradicatur radix eius.

Accidit mulieri in **accidentia illius et signa** dolor in pectine magnus inclinatur et torsor. et quoniam sunt cum hoc febres et accidunt ei in loco aces expressio et difficultas. Postea quod matrix comprimit meatum fecis et urine et accidunt spasmus et tremor et timor sine causa et sentit rem rotundam in pectine. Et sentit apud vulvam rem descendentem levius tactus et precipue cum complet conversio. Et egreditur enim quod intus fecit eius est manifestum. Cum non sentit foramen eius

·nō de fecta·

differentia inter siphac · non sanguinat · ʒ quo caro addita sanguinat ex fonde ·

fz

nota

retinendum sanie quod in dorso eius iam continue et egredi. Si autem invenimus foramen et iam exivit sicut est non consolidatur, tunc non credit in fistula usura. Ergo illud

Cura

Non speratur curatio nisi

Nemo quod in iuvene est in adolescentia. Et matrice in primo a solutione cum clisteribus et puro-cum ... eam duritiam. Et cum expletum fuerit illud resupinetur mulier et aperiat quod est inter crura sua et assume lanam ex fellibus lembi et fac eam adherere matrici. Deinde accipe lanam aliam et infunde eam in succo acacie aut vino in quo decoctum sit aliquid stipticum et pone super os matricis et reduc cum facilitate ad interiora ita ut reddat lana contra ad interiora. Deinde accipe lanam aliam et infunde eam in aceto et aqua et pone eam super vulvam et para pedes mulieri ut iaceat super latus suum et adiungat crura sua et firmet lanam ubi est parata in ea ne cadat. Et pone ventosas super inditem sumitatis eius et super dorsum ipsius. Et fac eam odorare lignos ... valde ut ascendat matrix cum eo ad superiora. Et cave ne approximare ei facias aliquid turbidum vel fetidum quod fugiat matrix ad inferiora. Cumque dies tertia affuerit permuta lanam eius et pone eam lana infusa in vino in quo decocti sunt mirtus et rosa et acacia et cortices granatorum et alia absimilia tepide. Et embroca ex illo super summitatem eius et ipsius pectinem. Et amplius super eam linimentum factum ex sumach et fecem ex herba que nascitur super lapides cum sunt in aqua et facit lubricare pedem et fecem exlentibus cum stipticis. Hoc enim regimine quandoque sanat eam. Et fac eam sedere post illud in decoctione stipticorum mirti et rosarum. Et oportet ut facias ad eam abstersionem a salsis et stipticatione gummis venenum et mollitiem et fac eam manere tranquillam et quietem.

De declinatione matricis et separatione eius.

Matricem accidit ut quandoque declinet ad unam duarum partium matricis et removeatur os matricis ab oppositione propria quia inclinatur ad ipsam speciem et quandoque est cum eo duricies unius duarum partium aut inspissatio et constrictio quod duas significant duo latera in humiditate et mollificatione et siccitate et spasmo. Et quandoque est cum eo humores qui sunt viscosi in una duarum partium facientes illam attrahere enim sursum ad ipsam. Et mulier accidit prefocatio matricis. Et obstetrices quidem cognoscunt partem declinationis per tactum cum digitis. Et cognoscitur an sit cum aut repletione cum facilitate et tensione venarum aut duritiem eam et necessitatem eius ad evacuandum.

Cura eius

Oportet ut festinet sapiens ... opposita est partis declinationis si fuerit repletio. Et dicat obstetrix quod venae in illa parte sunt tense et replete et est illic grossities et si illic est constrictio et coadunatio et non est illic grossitudo administra lenitiva ex clisteribus et suppositoriis et unctionibus et administra lulneum et fac ut cibus bonus fiat. Et si fuerint illic humiditates evacua eas et da ei in potu olium de ... et administra et in suppositoriis. Et similiter unge matricem eius et mitte in matricem eius oleum balsami et ... et similia. Et tunc fortasse possibile erit obstetrici ut intromittat digitos inunctos cum cerotum aut adipe galline aut anatis et equet matricem et reddat declinationem donec faciat eam oppositam os matricis vulve.

Apostema calidum in matrice.

Accidunt matrici quinque apostemata calida et causa in eo est aut extrinseca sicut percussio aut casus cum magno motu aut abortus aut disruptio ex obstetrice cum recipit fetum. Et quandoque est cum eo retentio menstruorum et repletio et multitudo humiditatis et inflatio inspissata que non resolvitur. Et quandoque fit propter elevationem spermatis et quandoque fit in ore matricis et quandoque fit in concavitate eius in aliquibus earum partibus duorum laterum et anteriori et retro. Et quod de eis decimus est illud quod est pluribus partibus. Et quandoque fit dubellatio et quandoque convertitur ad duritiem aut cancrum.

Signa.

Quorum significat ipsum continua febris acuta. Stomachus enim convertit ei quod dolet et accidunt ei ea extensa et angustia et nausea et singultus et corripit digestio et appetitus aut debilitatur. Et celebriter convertit ei quod accidunt dolor capitis in sincipite et dolor in collo et in radice oculorum et profunditate ipsorum cum gravitate et procedit dolor donec consequatur extremitates et digitos et duo focilia et utrumque crus et iuncturas cum mollificatione eius. Et dolent due partes dorsi et duo inguina et pecten et inflantur et minuuntur ventre inflatur. Et sentit in toto corpore gravitatem expulsio et difficultas ita ut non sine necessitate meatus ad exeundum. Et illud fit propter coarctationem apertis. Et ubi continuatur deinceps aut plus illic fit sensibilitas vehementior. Et quandoque est expulsio sine difficultate et difficultas sine expulsione. Et accidit eo ut debilitet pulsus et minoretur et frequens fiat. Et debilis si apostema fuerit calidum erunt omnia accidentia ista vehementia cum febre inflammata et cum opilatione et cum nigredine lingue et dolor fiet fortis et pulsatio. Et multiplicabitur sudor in extremitatibus. Et quandoque perducet ad abscisionem vocis et spasmum et sincopim. Et significant partem apostematis locus pulsationis et consuetudo ipsius. Si enim sit dolor in sumitate aut ad dorsum declinet aut ad utrasque partes. Et quod est propinquum ori matricis est vehementiores et durius eo quod est in concavitate, quoniam os matricis est nervosum et est tangibile. Et illius quod est in concavitate tactus fit difficilis sopernus sit cum eius. Et fit difficilis motus localis et elevatio et sessio et incessio. Et consequitur ut claudatur apostema cum ambulatione. Et signum quod convertitur ad dubellationem est ut sit dolor additus valde et accidentia fuerint fortiora et dominentur febres et permaneant et inveniat tranquillitatem cum est fluxus venarum et egressio urine. Et signum complete collectionis est quod sedatur febris et pulsatio et movetur rigor. Et apostema matricis et eius dubellationem que sunt in ore matricis possibile est ut sanentur. Et si sunt profunda non est possibile ut sanentur.

Curatio apostematis calidi.

Necessaria est in eis evacuatio sanguinis cum adiuvante significatione famose. Et flobotomia licet conferat ad illud est tamen timendum quod retinet menstrua et attrahit sanguinem ad superiora. Et flobotomia quidem saphene est vehementioris conversionis et magis attrahens sanguinem quam illa. Et melius quidem est ut provocentur menstrua et magis in matrice et ponatur ei manus cum est retentio menstruorum. Et melius eius quidem in principio est ut flobotometur basilica quando prohibetur effusionem menstruorum. Deinde consequenter adhibeatur flobotomia saphene ut trahat sanguinem. Et flobotomia ad latus et succurrunt ei quod fecerat in interiori flobotomia basilice ex nocumento convenientie ei. Et oportet ut fiat flobotomia pedibus eius ad superiora elevatis et ipsa sit iacens et procedat ad summum in extrahendo sanguinem. Et oportet ut prohibeatur cibus et minoretur in diebus primis usque ad septimum diem et prohibeatur aqua penitus et pone in die primo. Et hiteret in domo boni odoris et precipiatur ut vigilet quantum potest. Et non est vehementius nutrimentum est ad illud. Et quandoque est necessarium ut administres solutionem facientem educere humores. Et oportet ut si in mediatis eius

q sedet nauseam et vomitum et adiuvet cum ne
cessitas est. Et sedeat in principio in aqua dulci
commixtam cum oleo rosato bono. Et embrocetur
cum stipticis ex aquis. Deinde non fiat assidua
tio super eam cum stipticis et non inducetur apostema.
Et de eis quorum administratio est conveniens in
hac hora est papaver dissolutum cum decoctione
de quo fiat emplastrum cum oleo onfacino. aut
oleo rosato. aut de oleo de pomis. Deinde festi
na cum lenitivis quare fiat embroca cum vino
cum oleo rosato tepidis. Et suppone lanam
infusam aquis in quibus decocta sunt ea que
sunt sicut malva et semen lini et alasceth et
alhamel plurima cum medicinis stipticis. sicut
est arnoglossa et blitus. Olei. unguentum fenu
greci et mellilotum decocto in decoctione. Et
quandoque ponitur in eo oleum de croco et oleum nardi
num deinde fiat prouocatio ad maturationem.
Et ex eis que maturant ipsum sunt dactili dis
soluti in decoctione de corti cum samich cum oleo
rosato et oleo de alcanna et pix in statu suo. Et
emplastra ex ysopo et adipe anseris et adipe ana
tis et medulla cervi et similibus. Et cum declinat
egritudo curatio eius tunc est cum resolutivis.
purius et sunt aqua sinsibrii et sansuci et lauri
et polipodium et similia de illis que saniunt. Et ca
ba eam et conforta et unifica ipsam. Et quando
ponuntur super eam emplastra oportet ut non ligentur
ligatura eius necessaria ap'ati. Indubellati non
oportet ut occuperis in maturatione ipsius. Et si est p
pinqua ori matricis et est possibilis sectio eius
secundum modum regiminis clause. fiat. Intrinseca
autem cum possibile est ut consideretur eius maturatio
ex ipsa met. aut sufficit illud quod provocat p
vocatione subtili sicut lac et semen melonis cum
aliqua mucilaginum. et eius eruptio et ipsam
fiat. Et si possibilis est infrigidatio et resolu
tio est melius. Et cum rumpitur indubellati tunc
quando egreditur pus eius ex vulva. Et oportet ut
iuvetur ad mundificationem. et resolutionem residu
orum cum eis que sunt sicut unguentum basilicon
minus et micatur meam. Et quando egreditur
ex vesica. Et tunc non oportet ut iuvamentum fiat in
mundificatione eius cum diureticis fortibus
quia effundunt vina alia ad vesicam et vincent
et faciant evenire ulcera. vero sed alieris illo
et sic contentus eis que provocant subtiliter sicut
lac et semen melonis cum aliqua mucilaginum
Et fortasse egreditur ex via egrois. Et fortas
se est necessarium ut iuvetur cum medicinis dictis
in dubellati matricis et aliorum sicut sunt emplastra
facta ex ficubus et synapi et fimo columbino. Et
post illud oportet ut mundificentur ulcera cum eis que
sunt sicut aqua mellis. Et iterum in locis
diu invenitur pus grossum. Cumque mundifica
tur curetur curatione ulcerum. Et quando magni
ficatur accidentia indubellati non est excusatio
quin administrentur emplastra lenitiva facta ex
farina ordei et ex ficubus et fenugreco et seie
lini et mellilotum et tunc que sunt secundum huius modi
Et oportet ut observes res quas diximus in ca(pitulo)
apostematum calidorum et dubellati in capitulis aliis post
matricem et compleas quod habemus illinc.

Apostema flaticum in matrice. Apostema flaticum in
matrice significant significationes apostematis preceden
que procedunt cum grauitate et inflatione. sed non
est cum dolore de quo sit curandum. Et fit illic
mollicies extrinsecus et pectinis. Et est
forma huius ipsius sicut forma huius ypo
sarcam. Et curatio eius est curatio apostematum
flaticorum in suis locis ex eis que diximus in capi
tulis pluribus. Apostema durum sciri.

Signum ipsius apprehensio eius cum tactu.
Et quod est illic difficultas ex parte coitus
et fetus aut unius ambarum. Doloris non evenit

minoratur cum eo durum non fit cancer. Et si est eius
levis. et extenuatur cum eo corpus et debilitatur et spe
cialiter crura. et apparent pedes et extenuantur crura. et
quando magnificatur venit. Et accidit dispositio sicut
dispositio ydropisis. et propter quod durities est ipsa
Et quandoque accidit ex eo ydropisis vera. Cum ergo
non resolvitur durities festinat ad cancerositatem.
Et signum quod apostema durum est cancer aut fit
cancer. Cum quidem est ubi apparet sensui est
quod videtur apostema durum non equalis figure a quo
procedunt sicut varices quod ledit tactus vehemens
mali coloris et turbidi declinans ad rubedinem.
que est sicut rubedo fecis. Et quandoque trahit ad plum
beitatem et viriditatem. Et cum non apparet sig
nificat ipsum gravitas et quod extimatur de lesio
ne et sentitur. Et coniuncti ipso pecten et duo
emunctoria et due anche et inguina et p
venit lesio eius ad diafragma et dorsum. et in latere.
accidit cum eo dolor in utroque oculis et temporibus et
frigus extremitatum. Et quando est cum eo sudor
plurimus. Et quandoque continuatur ipsum febris
incipiens cum levitate deinde acuitur et fit
fortis cum vehementia doloris. Difficultas autem
urine et guttatio et retentio stercoris cum in
coitu sine alio est signum in quo cadit durities.
Et flegmon quidem si ulcerata est apparet pus
non equale habens sordem. Et est sordes secundum plurimum
mali coloris niger. et quandoque est rubea et viridis et raro
fit alba. Et currit ex eo humiditas acuta et virulen
ta perveniens ad mordicationem fetidam. Et quandoque currit
sanguis purus propter illud quod accidit illi de corrosione.
ita ut estimetur quod illud fit menstrua. Et quandoque cur
rit res cum qua sedatur febris et sedatur dolor. Et quando
associantur ei signa apostematis calidi et non est curatio.

Apostema quidem durum. oportet ut — Curationes
medicetur et evacuetur cum eo corpus ablutioni
bus grossis et melius. Et administrentur unguenta sicut
diaquilon. et ex basilicon. quod fit ex bdellio et adi
pe anseris et medulla cervi et butiro omnium. factum
cerotum cum oleo de lilio et in galbano anacardino et
oleo anetino. et oleo camomillino et oleo de fenugre
co et oleo de keiri. et oleo de alcanna. et oleo de alstho
en. et sit cera eius cera citrina. Et quando ponitur in
eo intellige omnia. et si necesse est ut sit fortius isto
ponatur in eo castoreum et aloes fungem et coagu
lum leporis et sepum et viros et ruta et alatheen. et
crocus et gluten alimbut et gumma amigdalarum.
Et de unguentis expertis est ut infundantur foli
a papaveris in aqua donec leniantur et terantur cum eis
caseus cum aqua mellis. et fiat ex eis unguentum.
Et administrentur flores vitis cum caseo et aqua mellis
et fiat ex eis unguentum. Et folia caulis et flos eius
convenientia sunt apud me adhuc. Et item si supponatur
sordes auris sicut dicitur confert. Et oportet ut sedeat in
aquis in quibus sunt res lenientes et fiat em
plastrum cum foliis altee recentibus contritis cum gumma
amigdalarum et adipe anseris. Et emplastra facta ex
sansuco et mellilotum et fenugreco et camomilla et
altea. Caue vero oportet ut medicetur cum medicationibus
cum quibus sunt unguenta sedantia. et lubricatione
corporis. et evacuatione sanguinis ex basilica assidu
e et saphena post ipsam in quibusdam horis et coit
cione melius solutione ventris. Et unguentum arasul
est expertus in ulceribus in eo et sedat dolorem eius
Et quando fortior fit dolor intende ex parte in sedatione
doloris medicinas calidas et frigidas similiter ut sis contentus
convenientioribus earum et propter adulceratur. Calide
itaque sedantes dolorem sunt sicut decoctio fenu
greci et similia. Et cerotum factum ex fece olei dimissi
in vase eius ut sumatur de flore eius parum cum cera
citrina quod de foris linitur. Et frigida sunt emplastra facta
de papavere cum coriandro et solatro. et oleo rosa
to et albugine ovi et ex eo quod resolvitur ex plumbo
adiuncto frictum cum aqua coriandri. Et iterum
decoctio lenticularum sumatur et distingetur circa. Et

ideo lac asine et succus arnoglosse conveniunt et sigillatim. Et quando evenit ex vulneratione fluxus sanguinis amisit virtutem ungentis fluxus sanguinis.

Hec egritudo similis est **tempore suffocationis matricis** epilepsie et sincopi cum movetur ex matrice a pueritia ad cerebrum forte cordis et cerebri mediatione velamenti et venis et venarum pulsatilium et quietarum. Quando non sapientium medicorum dixerunt quod non convenit sibi cum ipsa eis comprehendit est quod accidit retentio menstruorum aut spermatis in adolescentibus et viri potentibus in primis cum sint viri potentes et virginibus et viduis. Et sit causa eius quod retinet inde ad frigus secundum plinium et propterea cum accidit in matrice sit sanies et addit ei spissitudo et soliditas frigus aut ad frigus putrefactionem et est parum. Et consequens fiat ex soliditate eius ad quod declinat in complexione sua. Cum ergo inspissatur, unum eorum duorum cum menstrua corrumpitur corruptione predicta et declinat ad venenositatem et accidunt due species egritudinis. Quarum una est egritudo confractionis que in primis consequitur matricem quare spasmatur et contrahitur in primis ad superiora cum ante et retro et ad latus dextrum et sinistrum secundum obedientiam matricis retentione inveniens et non inveniens meatum immo dilatat venas et spasmat eas cum dilatatione que dolorem facit. Et quando spargitur in substantia matricis et mordificat eam deinde contrahit eam. Cum spargitur in ipsa vero aperiat ipsam deinde corrugat ipsam. Quare additur malitia. Aut provocat super ipsam menstrua alia que non inveniens curam suam producit ad nocumentum in membris principalibus ultra nocumentum primum. Et quando contrahitur cum apertis cum malicia complexionis in primis. Et quando antecedit contractio cum apertis aut malicie complexionis ex frigiditate. Quare accidit oppilatio oris matricis et orificiorum venarum deinde accidit retentio. Et similiter due declinationes ad latera. Et secunda est egritudo matricis cum eo quod facit procedere materiam retentam ad duo membra principalia ex vapore malo venenoso que accidit res sicut epilepsia et sincopis. Et quoniam hec egritudo fortior est sincopi propterea tunc antecedit sincopis sicut debilius antecedit fortius.

Et que ex eis est menstrualis magis salva est quam spermatica. Sperma enim quamvis sit eius generatio a sanguine et ipse in mulieribus ante conversionem tamen est magis susceptibilis conversionis mala quam sanguis sicut lac generatum a sanguine susceptibilius est conversionis quam sanguis. Et quando ad sunt huius egritudinis paroxismi. Et multotiens accidit in autumpno. Et quando sunt eius paroxismi tardi. Et quando accidit omni die et frequentia eius est parva. Et quando non accidit hoc aliquando propterea cum motus illius sit laboriosus et quando motus matricis tunc est similis ex ceteris dyameris et est gradatus non subitus et est ad inferiora et est oppositum nec et tempus non prodit vapor venenosus ad membra principalia.

Et deterior precipitatio matricis est illa que destruit anhelitum ideo quod apparet quamvis natura sit anhelitus aliquis et fortasse apparet ideo quod est sicut lana carminata suspensa coram anhelante et destruatur sensum et motum et assimilatur mortuo. Et plurimum eius est cum spermatica et cum eius contrario frigida est. Et sequitur eam in difficultate illa que destruit anhelitum. Et minor et levior est in generatione eius que facit accidere spasmum et tetanum et sincopim absque nocumento mentione et sensu. **Signa.** Quando appropinquat paroxismus huius egritudinis accidit desidia et difficultas anhelitus et pulsus … et dolor capitis et … sensus et debilitas … et debilitas ex … et debilitas … et … coloris et alteratio eius cum preparatione fiunt super dispositionem suam. Et quando

accidit ex putrefactione vaporis calidi sicca. Et quando additur in ea accidit febris et permixtio caloris et rubedo faciei et oculi et labii et egrediente ad exteriora. Et quando claudit oculos et non aperit eos et debilitatur anhelitus valde deinde absciditur secundum plinium et ymaginatur egrum egrotare quod aliquid elevet ex pectine eius. Et accidit stridor dentium et percussio eorum et motus inordinatus propter corruptionem lacertorum et alteratur dispositio eius et absciditur loquela et difficile fit intellectus eius quod loquitur. Deinde accidit propterea ex ea que spermatica est eius sincopis et abscisio vocis et attractio crurium ad superiora. Et apparet super corpus eius non contusio immo pruritus. Et quando resolvitur ad vomitum flegmaticum purum et dolorem capitis et dolorem genuum et dorsi et adiungitur et ad expulsionem humiditatis ex matrice. Et quando pervenit ad perplexionem et ad … et ad … dorsi et pectoris. Et pulsus fit in ea in primis tensus spasmosus varius deinde fit frequens absque ordine et propter … vertitur et propinquitatem mortis. Et fit urina similis lotura carnis cum sit sanguine a rubea. Et menstrualem quidem significat retentio menstruorum. Et spermaticam significat elongatio spermatis a coytu cum desiderio et castitate. Et menstrualem quando sequitur exuberatio lactis et corpus est grossum et sensus debiliores et dolores oculorum et colli et febres et accidentia que sequuntur retentionem menstruorum predicta sunt manifestiora. Et cum hoc huiusmodi dominantis in sanguine apparet dominium et malicia sit melior. Ipse enim facit accidere alienationem propter contrarietatem cerebri et sincopim forte propter contrarietatem cordis. Et destruit anhelitum propter contrarietatem amborum simul et propter contrarietatem dyafragmatis. Et flatus est grossior et quietior hec accidentia. Et colericus est acutior et magis inquietus. Spermatica vero incipit cum nocumento anhelitus et magnificatur fortior ideo magis quam in menstruali. Reliqua vero accidentia non apparent ideo. Et multotiens quidem accidit ex hoc quod obstetrix tangit matricem eius spasmosam et commotio desiderium que descendit sperma eius et … et sanatur. Et quando expellitur illud ex obviatione similis ipsius et invenit requiem. Et licet ipsa sit similis epilepsie in pluribus indiciis in hoc quod subito accidit tamen menstruum ipsum et epilepsiam distinguit retentio eius quod elevatur ex matrice et pectine et quod ipse non mutatur valde et semper immo in dispositionibus nec tenuitatibus valde et quando evadit post suffocationem narrat plurimum eius quod fuit in ea nisi sit maxima immoderata et spuma non currit sicut est cursio eius in epilepsia difficili ex toto. Et si currit sedat egritudinem statim et non indiget quod excitet abeat et recitamus ad quod demonstravimus in capitulo epilepsie de difficili. Quando vero mens ipsum et apoplexiam est manifestior et quando non cum sensus non destruatur ideo fit plurimum in egritudine et non fit gemitus. Quando vero mens ipsum et litargiam est quod cum ea non est febris et pulsus est plenus undosus et principium doloris eius incipit et est color diversus alteratus et in litargia est fixus secundum dispositionem unam. **Cura.** Illius quidem esse curam cum est retentio menstruorum oportet ut regatur si non est illic allevatio supra fluxa et cum retentionis non est multitudo humiditatis viscose cum sirupo ex basilicon et ex saphena ad adiuvandum in omni dispositione examinatione provocantium menstrua et ipse suppositorum acutorum mordicantium os matricis et sunt sicut cardomomi et piper. Euforbium vero est valde forte in hoc faciens descendere menstrua statim. Et commodum oris matricis et perunctio eius est conferens ei sive retentio sit menstrualis sive spermatica. Ipsa enim facit de

dinare facit matricem ad inferiora et adequ-
litatem et preparat menstrua ad provocationem. Et
gallia quidem est mirabilis in hoc. Et tunc
in diuturnitatis unctione sunt et pessaria que fiunt
ex bersim et fenugreco et semine lini et sansu-
co et aptano. Et aque empnarum utiles sunt
eis item. Et oportet ut fiat flomia ex basilica-
ptis que sequitur declinationem matricis. Si
autem non declinat ad latus, verum contingit ad
superiora tunc tibi super est ut flomes quamquam
duarum venarum aut ambas. Quod si sensus huius
tactus plurimas tunc amministra cucurbitam eas
sicut est vena rusina et theodoritici. Et item
cum cum flomabis et evacuaveris sanguinem for-
tasse necessarium erit tibi post vii. solvere ventrem
cum yera dyaloquitade et yera pigra. Et
quando erit necessarium ut iteres hoc super eam. Et for-
tasse erit necessarium ut evacues et in potu tribu-
as pillulas de carpsia et pillulas fetidas. Dein-
de ponas ventosas post tres dies super dor-
sum et umbilicum. Et quando super coxas et inguina.
Et similia regimine. Et calefac inferiora
cum fricatione et vaporationibus et unctionibus.
Deinde da in potu quod sit sicut castoreum et mir-
ra cum aqua mellis et sagenea et dyamar-
te et dyapipeon et dyaciminum et sapinum
cum aqua anisi et aqua faseolorum rubeorum.
Et gariofoli iuvativum sunt item. Et de po-
tionibus bonis est ut sumatur cinnamomum quan-
titas galle et detur in potu cum aqua vite
aut aqua decoctionis agni casti. Et agaricum
est valde bonum in hac egritudine cum ponitur cum
vino. Et castoreum quando sanat integre. Et
similiter blacte bizantie. Et similiter squilla aut
acetum eius cum sorbetur aut oximel eius
acetosum. Asosir vero cum ex eo in potu sumitur
est ipsius sanitas. Et item detur in potu pondus
aldechi in vino forti. Et potius oleum de be-
na est valde iuvativum. Et item sumatur
in potu succum foliorum agni casti cum vino
et oleo. Et item sumatur pondus ʒ i. opopo-
nacis et tertia ʒ i. castorei et detur in potu
cum vino est enim iuvamen valde diureticum.
Et de emplastris et vaporationibus que eam subti-
liant sanguinem et faciunt cum colica. Et de sup-
positoriis bonis est sagenee cum oleo delili-
o quantitas avellane. Et suppone collirium
ex aldechi cum vino. Et item sumatur storacis
liquide ʒ iii. pipis thuris amborum ana ʒ i.
adipis anatis ʒ iiii. seminis urtice ʒ iiii.
fiat ex eis licinium et supponatur. Et item
amministretur ex clisteriis et colliriis factis ex e-
is que calefaciunt et provocant et solvunt hu-
mores grossos et resolvunt ventositatem.
Si autem causa eius est retentio spermatis tunc oportet
ut in [illegible] coeat. Et usque ad illam horam oportet
ut utantur evacuatio et exsiccatio spermatis
sicut ruta et calamento et semine alnarij
et ellia diacimino cum eis que sunt similia de
eccho de medicinis. Et oportet ut intromittat
obstetrix manum suam in vulvam eius inunc-
tam oleo de lilio aut nardino aut laurino
et commoveat portam vulve et portam matricis
commotione leni plurima. Et necessarium est ut as-
societur ei cum delectatione dolor et fit sicut
dispositio coitus. Ipsa enim fortasse expellet
sperma frigidum et sanabitur. Et similiter cum sup-
ponuntur res mordicative commotionem facien-
tes sicut sagenea cum oleo laurino. Et
sicut zinziber et piper et cardamomum sunt mira-
biles in hoc. Et cave in hac dispositione que
excitant caliditatem et cura curatione sincopis.
Et confert ad illud et ad accidentia eius mala
confectio nominata confectio iuvamenti qui iuva-
mentum eius est mirabile vehemens. Et

sagenea et metridatum et medicinam de musco
et tiriaca. Et si timetur de medicatione musci
et metridati quamvis sit sciens commotionis sperma-
tis tamen confortatio eorum quia faciunt cordi
et virtuti ad expellendum resistit illi et vincit
ipsum. Et cinnamomum et garofoli mirabilia.

Oportet ut regimen eius cum commovetur sint et
confundatur super caput oleum odoriferum confor-
tativum calefaciens valde sicut oleum nardi-
num aut oleum de ben. Et incipe ad faciendum
commotionem predictam et precipue cum facientibus
pruritum mordicationis et supponantur contraria pre-
dicta provocativa et suppositoria trahentia ma-
tricem ad inferiora sicut gallia et olea odorife-
ra sicut oleum de ben et samlucinum et sicut ole-
um alochen et oleum de folio et reliqua olea
odoriferum acuta ad que declinat matrix
et cum hoc est in eis subtiliatio et provocatio. Et
similiter suffumiga eam subtus cum musco et xilo-
aloe et suffumiga eam cum ipsis positis super
lapides ignitos et line cum chole et algali et
tene anhelitum eius et nares ipsius et move
advositum cum penna intromissa in gutture eius.
Ipsa enim invenit cum vomitu requiem et levita-
tem. Et fac eam sternutare et fac eam odorare
fetida. Et fac adherere inferioribus eius ven-
tosas plurimas trahentes sanguinem et matricem
ad inferiora precipue super embotia et coxas aut
super illud quod est contrarium parti declinationis. Si fuit
declinatio ut trahatur matrix et sanguis ad
inferiora et firma pedes eius fortiter. Et fac
adherere ancas eius et pectine ipsius et
coxas et crura et stringe eas ligaturis a superio-
ribus ad inferiora. Et suffumiget cum eis que sunt
sicut oleum amigdalarum et medicine rubificantes
in quibus fit quod sit sicut euforbium. Et suppo-
ne ano eius sicut ea que solvunt ventositatem
et line sternum item et voca eam et commove. Cum ergo
fiunt ei omnia illa et non redit anhelitus eius tunc
necessarium est ut effundatur oleum fervens super
caput eius aut cauterizetur sinciput eius si non
fuerit excusatio inde. Et quando evadit cum [illegible]
Et cave ne des ei in potu primum quam aqua est
ei convenientior et carnes assatas et ea que adde-
sicant sperma. **Emoroydes et mor et bethor que apparent in matrice et clavi.**

Quandoque eveniunt in matrice emoroydes et
accidit in ea quandoque sicut mor sicut dictum est in
masculis. Et quandoque apparent super eam bothor
duri se quasi quasi dicuntur alasceche qui sunt
similes cum piribus allusee. Et quando sunt albe. Et
quando apparent super eam bothor sicut verruce
ut clavi successione nigra diei et successive
appariturum durum. Et non est possibile ut sanentur
emoroydes nisi que ex eis sunt extra matricem.
Et parum sanantur facte in profundo. Et quando
sequitur illam cum ... menstrua retinentur apparen-
tes emoroydarum in ano suo et in eo quod apparet
de matrice sua tamen separatur ut capiatur et mundi-
ficetur et fit cum eis securitas ab egritudinibus
difficilibus quas faciat menstruorum retentio.
Et possibile est ut appareant emoroydes et similia
illis in speculo cum opponitur cum opponitur vul-
va secundum modum quem diximus in capitulo nigra-
ar. Et cum imprimuntur in speculo non evanescunt quin
aut appareant in hora doloris et est hora termi-
nationis menstruorum eius et videantur rubee dure
aut in hora quietis et videantur decrescentes.
Et hoc est apud cursum eius quod currit ex eis de-
re nigrum sicut fex. **Curationes emoroydarum.**

Iste emoroydes non dolentes in se preter vehe-
mentiam inflationis earum et soliditatis ipsarum
quare oportet ut linquantur et preparentur ad curandum. Quod
si non iuvantur plus et emoroydes non sunt late
ample non est excusatio quin amministretur ferru-

secundum modum quem diximus in administratione eius vomitus autem cum cibis notis. Et illud est cum sunt extra matricem. Cum ergo incidunt ponatur super matricem acatium et alumen et cortex thuris et que sunt similia illis. Cum autem volueris est ut fiat inclinatio mulieris in domo sua et mandatur illud extra ipsam et precipiatur ei ut sublevet pedes suos ad parietem duabus horis et faciant adherere dorso suo et pectini et manu sine pannos infusos in aquis stipticis infrigidatos intus. Et si forsitan sanguis non absciditur pone super pectinem et super dorsum et que sequuntur ipsum ventosas adherentes. Et suppone lanam infusam in aqua decoctionis stipticorum in qua sint dissoluta acatia et ypoquistidos et licium et similia et fiat ut sedeat in aquis stipticis. Et si fiunt emorroydes late ample tunc non laudo res ad incidendum eas sed administra super eas exsiccativa fortia retinentia sanguinem sicut sunt panni infusi succo verbene aut acetose super quos pulverizata sit licium et acatia et similia. Et ligentur extrema eius cum strictura. Et paratur ut dormiat secundum figuram prohibentem illud quod suppositum est. Et urge eam retinere fluxum sanguinis superfluum. Et de lenificatione earum est ut sedeat mulier in aquis in quibus decocta sunt lenificantia sicut altea et camomilla et fenugrecum et semen lini et mellilotum. Et administra super eas ex oleis sicut oleum de pice et de lilio et oleum de mellilotto. Clavi. Excidat bonus eos in decoctione fenugreci et lenificantium cum oleo et supponantur pessaria facta ex ysopo et intro et resina. Caro addita et longitudo albathre et apparitio rei sicut virga et rei no

Quandoque oritur in ore matricis caro nominatur fursis quasi addita. Et quandoque apparet super mulierem res que est sicut virga commovens subveniens. Et quandoque advenit ei ut faciat cum mulieribus simile eius quod fit eis cum quibus coeunt. Et quandoque est illud bathrum magnum. Et fursis quidem est caro addita orta in ore matricis que quandoque prolongatur et quandoque abbreviatur et non prolongatur nisi in estate et abbreviatur in hyeme. Et summa quidem medicorum testificantur illud sicut archigenes et Galenus. Et negat illud medicus. Cura eius.

Urge quidem et albathra cura est incisio post compressionem eius super cineres suas et retinere ventrem eius et incidatur ex profundo et ex radice ut non accidat fluxus sanguinis. Carne non alia fortasse possibile est curare eum cum his corrodentibus carnem de illis que administrantur in corpore suo. Et fortasse non est excisa eo quod incidatur et tunc currit cursus emoroydarum. Et fursis quidem ligatur cum filo ligatura stricta et dimittitur duobus diebus aut tribus. Et fortasse innuitur compressio eius ita donec putrefiat et incidatur ut minore est cursus.

Quandoque aggregatur in aqua in matrice. Sanguis quando aggregatur in matricibus mulierum aqua et propter formatur ea. Signa sunt quod accidit retentio menstruorum et multiplicatur rugitus inveniuntur et precipue cum movetur et ambulat. Et accidit in inferioribus ventris apostema molle. Et quandoque fit sicut ydropica et multiplicatur cursus humiditatis aquose. Et quandoque estimatur quod sit pregnans. Et quandoque est mulier eius ut provocet ab ea aquam plurimam sicco. Curatio eius est ut administret flobotomia si indiget ea et exercitium et ut faciat eam sedere in rebus provocantibus aquositatem fortis provocationis. Et res que administrantur in emplastro ydropisis donec maturet deinde apperimentum ei provocantia menstrua cum fortitudine. Et deinde ipsi provocantia urinam. Et non est malum si clisterizetur clisteribus ydropicorum et cum collyriis provocantibus aquam et menstrua. Et suppositoriis

elleborus albi confert ei et extrahit aquam plurimam.

Quandoque est cum prima in Inflatio in matrice et ventositas eius. Quandoque est ut eveniat inflatio et ventositas in matrice. Percussio autem causa et sicut illud quod debilitat complexionem eius. Et quandoque est difficultatis partus et compressio orificii matricis. Aut frigus sequitur ei superveniens opilationem opilans os matricis coartando ventositatem in concavitate eius aut in concavitate villorum ipsius aut in angulis eius. Et illa que est in concavitate est debilior deinde que est in angulis postea que est in secunditate. Et quandoque fit fortis vehementer. Et sequitur ventositatis in matrice et in villis eius usque quo consequatur dolor extensus ad pectinem et dilatatur in inguinibus et elevatur usque ad coxas et usque ad dyafragma et stomachum et habet vocem sicut est vox timpani et ydropisis tympanitis. Et quandoque est permutabilis et associantur ei punctio et pulsatio et punctura quando vaporationes cum caloribus calefacientibus sequuntur et redit cum reditu frigoris et compressio permutat eam in inguinem et augmentatur cum ea pectinem. Et fortasse remanet huius ventositas spacio multo. Et estimatur quidem quod dominium matricis super sperma resolvit hanc ventositatem quando non sit. Cura. Confert ad hoc potus logodion et sagapenum in aqua modicum et semini post evacuationem materiei facientis illud acore tamarindi cum eis que sunt sicut yera pigra. Et si fit egritudo tunc cum eis que sunt sicut yera archigenis et oleum albelebe iuvamentum est ad hoc valde. Et quandoque supponuntur collyria ex eis que sunt sicut bdellium et xilobalsamum et semen eius cum oleo nardino et oleo de ruta et oleo anetino. Et ponitur quandoque super matricem emplastra facta ex eis que sunt sicut ruta et semen agni casti et ciminum et centaurea et alkekengi et castoreum et anisum et calamentum et cassia et amomum et reliqua sed a. Et quandoque fit ut sedeat in aquis in quibus decocte sunt medicine emplastrorum predictorum. Et quandoque fiunt cum eis calidis. Et quandoque apponuntur pectini et matrici ventose cum

Senit hoc De ventositate matricis signo. eam qui sit res tensa involuta suspensa separationem doloris punctivi. Cura eius. Est ut sumat omni die 3 1 et s. de diamanthe cum una 3 cimini et sexta 3 i. mastici.

Fen xxii de egritudinibus accidentibus in extremitatibus membrorum que est duo tractatus. Tractatus primus de eo quod accidit eis de nocumentis de nominatis et situ et forma.

Oportet ut zirbi et duorum siphac sciatis quod super ventrem post cutem sunt duo panniculi quorum unus nominatur siphac et comprehendit intestina et calefacit ea sua spissitudine et unctuositate et comprehendit lacertos. Et secundus est interior et nominatur ... et nominatur rotundus cum qui singularis fit ab eo quod tegit ipsum est sicut sphera super quam sunt summe et additiones molles et foramina et continuatur desuper velamini et processio eius est de super pectine et est ... et pannicula eius. Et adherent ei duo extremitates ... Deinde continuatur post eos ambos velamini et partibus eius carnosis nutritiones continuatur post continuationem suam cum stomacho et post confirmationem et soliditatem suam. Et illa continuatio est continuatio dilatata. ... continuatur ei est subtilis valde. Et est ei elevatione sua ad stomachum et reflexione sua descendendo ab eo firmitudo cum oppositione vene et arterie magnarum suspensarum cum eo et descendit strictus et fit zirbus. Et currit

E

super ipsum plurimum albuiraceon de sbalak la-
certus dilatatus super uentrem tunica una.
Et forsitan estimatur quod sit pars eius propter conti-
nuitatem eius et similitudinem suam cum eo in uelo-
citate. Cum ergo singularis fit ab eo albeniteros
est sbalis zertus ualde. Et ille est alberi
teron uel. Et sbalinus eius et principium ipsius
est apud epiglottalem et ortum panniculi in
tiseri costarum ex hoc panniculo. Et iuua-
mentum huius siphac est replere quod est inter lacer-
tos uentris et intestina et stringere loca et prohibere
superfluitates ne cadant in locis uacuis cum
adiutorio diafragmatis quod est post ipsum et
comprimere posterius intestina et uiscera circa
euacuationem superfluitatum cum prima sunt ad
expellendum quod intus est de fece et aqua
ydropisis et urina et prohibere inflationem ue-
hementem et ligat uiscera ligamento forti. Et
est in dorso sicut res una et lateri omnes po-
sterius super carnem glandosam cum obtinuerit
eis et uenis magnis et meatibus continuatis
inter intestina et stomachum. ¶ Quidam uero dixerunt non
protinus sit ut dicatur quod in siphac sint genera uel
lorum extra corpus sint prius nostris ullorum
qui sunt in istis ubi cutim tertium naturalium. Et isti
quidem non est possibile ut dicant istud in tunicis
uenarum et uesice et matricis nisi de aliquo pan-
niculorum quod est corpus singulare. Et isti duo ue-
lamina continua sunt uiscerum continuatis in
ferioris. Cumque peruenerunt ad pectinem fiunt
in eis duo foramina secta cum ipsa ambo sunt
perque cum sit laterale dextrum et sinistrum in eis in-
separabilia donec fiant sicut due kistes duo-
rum. Et sbal duobus uelaminibus est zirbus. Et
zirbus quidem est compositum ex duobus panniculis
quorum unus cooperit alium inter quos sunt arterie
quarum plurime et uene pauciores eis. Et figura eius
est sicut kistis. Et est ligatum cum stomacho et mesa-
raicis et cum colon. Et eius processio est ex eo quod
descendit ex superfluitate beritheon et apud stomachum
et duodenum eo quod ascendit ex superfluitate eius
et apud pectinem. Primum ergo quod occurrit de uen-
tre est cutis deinde sbal ipsi est panniculus primus
et nominatur aggregatio eorum mirach. Deinde sunt
lacerti postea beritheon. Deinde zirbus. Deinde
intestina. De ruptura et que similantur ei. Rubrica.

Ruptura fit per solutionem panniculi a singu-
laritate sua et cursu et fissure in eo qua
penetrat corpus quod fuit continuum in eo cum
scissuram aut propter dilatationem scissure in meatu
aut solutionem. Et cum accidit illud [redacted]
cedit penetrans peruenit ad tes[redacted]
tur ramex et hernia. ¶ Quod au[redacted]
nominatur nomine communis hernia [redacted]
uarices eius et durities ipsi[redacted]
quidem folliculi testiculorum ca[redacted]
cadit enim quia ut dilatentur duo foramina pre-
dicta propter debilitatem eorum aut disrumpantur et
egrediantur quod sequitur ea debilitate glutino-
sa aut humorosa aut mollificatiua aut propter
adiutorium expulsione aut motu cum casu
aut retentione spiritus moti et prohibiti ab
expulsione aut ascensione mulieris super
uirum aut labore anhelitus in coytu et propter super
repletionem et similiter coytum super saturitatem nau-
seatiuam et agitationem uentositatis et egestione
inuenta quando descendit cum zirbus cum uelamine et
intestina et propter monoculum qui est solutum non
ligatum. Aut humiditates que effunduntur adeo
ex expulsione ne. Aut generantur apud eos propter
frigus ipsorum et conuersionem sanguinis ad aquosi-
tatem et fortasse accidit ei panniculus primus. Et
quia est propter humiditatem sanguineam et feculentam in
est cum eius percussio aut casus aut uentosi-
tas inflatiua. Et quia confert curam cum ferro.

Et quia nascitur illic caro addita. Et quia igitur
fit osseum aut induratur ex aliqua parte cum pin-
guedine quando similatur nimia et nominatur hernia
carnis. Et quia est similis in inguinibus. Et quia in-
flantur uene eius et nominatur hernia uenosa.
Et quia mollificatur mollificatione uehemen-
ti absque ruptura quando prolongatur. Et assimilatur her-
nie uere. Et quia accidit ruptura super testicu-
los et peruenit apud inguina et quod est super ea
in summe est maiorum accidentium et in duobus
eius modis. Et illa que accidit super summe est
pax per comparationem ad alias quoniam ille locus
sustenuit et latius. Et quod in eo est cum tuetur
ex circumitatibus lacertorum. Et quia accidit summi
in augmentum et est de genere rupture uere. Et
omne quod est ex ruptura super summe est maiorum
accidentium quamuis sit parue additionis et non
dolet in principio quoniam expulsiua in ea sunt intes-
tina minuta. Et sunt compressa coartant et coar-
tant fecem et euomit eam. Et est ex genere yleos
et inquietudine eius et angustia ipsius. Verum
illa que est sbalis est magis susceptibilis
dilatationis et magis incedens in additione
et non dolet in principio. Et scias quod ramex in
testiculorum et zirbi est egritudo fortis difficilis
quamuis sit parua. Et ramex aque est egritudo
facilis et si fit magna. Signa eius. Rubrica.

Signum autem commune rupturis est additio ap-
parens et sentitur in siphach in scissura
inter mirach et additur eius apparitio apud mo-
tum et compressionem anhelitus. Et eius quod est propter
dilatationem meatus signum est quod apparet
paulatim mollis absque motu laborioso et non
ascensione et aliis. Et est ramex testiculi. Que
autem est propter illud quod est super est propter disruptionem
post dubio et non confert ei exsiccatio. Et sig-
num eius que est ex intestinis penetrantibus
in fissuram est reditio eius cum uelocitate cum
resupinatur et sensibiliter rugit et propter cum premi-
tur. Illam uero que fit ex zirbo et siphac sequitur
aduentus eius paulatim et est ad profundum cum
equalitate in situ et non sentitur in ea ramex in
gutus. Et secundum plurimum est quantitatis parue in
quantitate profunditatis. Et quia egreditur totali-
ter et habet quantitatem magnam et est difficilis sanatio-
nis sicut hernia intestini uera eius tactus non
est diuisus attactu hernie intestini et uentosita-
tis. Et reditio eius que est ex intestino et zirbo
est difficilior quam uentose. Et ramex quidem
aque cognoscitur per tactum et tensionem ossei et per
splendorem et lenitatem. Et ipsa uera non re-
dit neque ingreditur. Et hernie uentose cognitio est
quoniam inflatio uentosa manifesta est. Et uen-
tosa quidem redit absque compressione plurima et do-
lore. Et quia redit in dispositione. Et resupinatio
non facit eam uelocioris reditus quam hora
alia. Iudicium namque eius in resupinatione et
non resupinatione simile est cum non sit grauitas
ei neque lubricitas. Sed in ea que est ex intestinis est
diuisum quoniam est apud resupinationem facilior
pars. Et quia accidunt ex ea dolores uehemen-
tes propter ea quod extendit osseum. Et quia comprimunt tes-
ticulum. Et carnose signum est quod est ipsos os-
seos non inter ipsum et est cum duritie et grossi-
cie et diuersitate nec. Et quia est ex lapideita-
te apparens duri et nominatur buris. Hernia
uero uariciosa cognoscitur ex uenis repletis
et ex contorsione inequali in ea cum mollifica-
tione testiculorum et prohibitione actus sibi et motibus.
Et illam que est in cartilagine tactus cum digitis com-
prehendit. Et illam que non est in eis uero inueniens in-
ferioribus illa nibra non comprehendit tactus. Curationes.

Regimen quidem uniuersale humanibus rupturam est
diminutio repletionem et diminutio motum plu-
rimum et saltus et incessum fortium et coitum. Et

detior bin dispositi est illa que e sup replo
nez et dimittere motu plimu et saltus et in
cessum. Et oz ut dimittat cibos inflativos
et no intrat uitat potu aque et dimittat cibos
res mollificantes ita q et balneat et cu co
medit resupinet. Et sit cu sedet constrictus
rupturaz et apo coitu ppe. Et sic coit eius
apo lenitatez ventris eius. Et scias q inte
cio in curone rupture e consolidatio scissure
si possibilis est aut conservacio eius ne addat
exsiccatio eius q mollificatum est et dilata
tuz et reductio eius q descendit ipsi si est
sirbuz aut intestinu et resolo eius q aggre
tuz est in ea si est aqua aut ventositas et pro
hibicio materiei que extendit eam. Et si no
resolut spacio fiat melius extractione. Am
plius consolidatio scissure aut conservacio eius
ut no addatur fit cu me glutinacoez fien
tib conformantib in quib est stipticitas.
Et quanto magis e scissura minor e consolidatio
facilior. Et quiz fit iuvamentu in ea cu cauterio
Et eius exsiccatio fit cu me resolutivis. Et
reductio eius q descendit fit cu strictura et li
gatura. Reru resolutio eius q aggregatu est fit
cu emplris siccantib ydropisiz et q sunt eis
sila. Et phibicio materiei fit cu evacuatone et
equacone cibi. Et eius extractio fit cu me
ad hoc ventib cu fortitudine et opone ferri.

Si est ambor de *Curo rupture intes* (red)
scensio ad osseuz possi *tini et sirbi* (red)
est cor reductio reru difficil sm conponem
reductionis ambor in ruptura que e de sup
Illud eni fit facile cu resupinacone et qualib
compressione cu manu. Ecd si accidit ruptura
incipiat inde siccando illud q dilatatu est
pp humiditate et adiuvando q scissuz est et ingre
met i consolidacone eius. Et cu fit i olredies
ad reducendu fiat ut eg sedeat i aqua calida. Et
emplretur ruptura cu lenitivis aut vapore e
cu panno calido tam diu donec redeat dem
stringat sup positis me aggregatone fucien
tib et dimittat trib dieb et sit resupinus
Et sit strictura cu involucoib quadratis et in
volucoib spiraciis ad aggregandu labia scissu
re. Et quiz cauterizat fin hanc stricturaz et spi
racionez. Et no amisserint involucones spi
ce quu ipe dilatant. Maxima aut necia est
consolidatio. Et no oz ut apprimet huic rup
ture ferru oio. Et medicine que bibunt qb
iuvant hntes rupturam sunt sagenea et decoc
cio nucis cipssi et ppe i aqua dissoluta sunt
sagenea et diacamini. Et oz ut amisseret ieo
empla que sup scissura amisserunt postquam
aggregata sunt labia scissure et tracta sunt duo
ova ad superiora et expleta est reductio eius
q descendit. Et de istis emplris est id q fit
ex sanina et nuce cipssi et folijs cipssi. Ipa eni
sunt radices emplor sup plim iuvamen q
est conveniencia. Et de emplris convenientie
est illud q fit ex bdellio et dragaganto et gumi
arabico et glutino piscium et glutino corior et
tuberib siccis et carnib canecor et rosis cum
capib suis et omib stipticis et masticie et nu
ce siccis et inceo excorticatis et alaio et folijs
alcee de mecha et alumine iamem et sumach
et fructu tamarisci et magra et centaurea
et aloe sangem. De septio alia empla. R ar
moiaci thuris et aloes sangem et dubat. oiu
an. ʒ. iij. bdelliu pond ʒ. ij. acacie et sarcocolle
ambor an ʒ. i. terunt i mortario et madefiunt
in principio noctis cu aceto. Dem terant i mane
cu aliquantulo sanine et imbibut ex eis totuz
et ponatur sup locu et stringat ligando. Empl
leue. R masticis et sarcocolle et thuris ptes
e. et aggregent i uino de passis et linat sup p

gramenu de panno. Et stringat. Et sile il[...]
est illud q fit ex aloe et glutine et thure. E[...]
iter sumant nux cipssi et thus et acacia [...]
balaustie et sarcocolla et san. draconis et li[...]
et mirra. et galle et sanguis equali mes[...]
terant bene et conficiant cu gumi et fiat [...]
ad lexicat ovo. aut i quo cuiz loco sunt rup[...]
donec cadant. Emplin bonu q quiz cons[...]
dat rupturaz in fumatu. R corticu grana[...]
pond. ʒ. x. gallar i maturatar ʒ. v. [...]
quat cu vini stiptici. ʒ. v. decoctone [...]
ment et reducant intestina ad supio[...]
et embrocet locus cu aqua frigida et imis[...]
hoc emplin et no soluat nisi cu facta [...]
mada aut i oib decez dieb semel. E[...]
mirabile sumat masticis corticu thu[...]
nucis cipssi et nuce glutinis piscu [...]
cocolle oiu ptes equales. Dissoluat[...]
cu aceto vini et aggregent cu eo me [...]
eis emplin. Et fortasse sufficit in f[...]
emplin q fit ex balaustijs et psilio [...]
lilij silvestris. Et fortasse sufficiat tibi [...]
ad emplin cu lenticula aque q est [...]
herbar nascencium in aqua. Et fort[...]
ficit ut liniant cox rupture cu bdel[...]
soluto i vino et olo sambacio aut c[...]
reo et ppe qu est aquosa. Et item fo[...]
fficit cu sanich de ordeo. *De ruptura* (red) [...]

Quandoqz evacuat aquositas [...]
cu hezel gradatu. et quiz evacuatur [...]
extrahentib aquositatez et post ill[...]
fit cu ferro. et cu predictis acutis ca[...]
tib id q sequit rupturam ex siph[...]
git et descendit aquositas. In ope[...]
fit cu hezel et flomo. oz ut eleve[...]
ad superiora et elongent valde ab o[...]
obligatus est pecten et po eius [...]
ab infirmo et ut resupinet sup le[...]
locuz in quo sedent lonnices et fi[...]
ancilla ad extra eius extendes [...]
ad superiora. Dem flomet cu flo[...]
caue ne flomes a d commissura[...]
pte aut sinistra. Dem scinde fugi[...]
suraz et scinde tam diu donec de [...]
aquositas et evacues eam. De in[...]
electus si timueris reuisionez et [...]
post tepus ut reiteres curonez [...]
cu hezel. Et si volueris cauterizab[...]
fit hoc mo. Sume ferru sbtile i qu[...]
ni et ignitat sicut ignitur cauteriu [...]
culos quanto longius pole est al[...]
lue cauteriu ab osseo ita ut no i nciat testi
culu et inciat osseuz et bullheitetyn et con stri
gat et calefaciat ipm aqua pt id et q dila
tet meatuz est eni melius. Dem cura cru[s]
tas et consolidat. Et fortasse medicus ex hoc te
ricon a d dem cauteriza ipm et pone sic sas
sutas stipticas et phibe egru potare aquam.
Empla no ad nimietez aque sunt ex genere
emplor ydropisis et splenis. et sicut si sumant
tur stapsisagria et cimunu. et aggregent cu pis
sis rubeis enucleatis aggregacone facta cu omi
cone et fiant sicut unguen et emplet cu eis.
Et item sumat pip et gna lauri et baurach
et cera et olm antiquu et fiat ex eis unguen.
et empletur cu eo. Et item sumat cimus quer
et conficiatur cu olo cofortato cu decoctone et
empletur cu eo. Est eni iuvativu valde. Et
sumat mirri. ʒ. xxx. et cere. ʒ. vij. et oli. ʒ. vi.
et pipis qui bonu est et gnor lauri. gna
xxx. fiat ex eis emplin ad hernias et bdelliu
arabicu sanat testiculos et quiz resolut tumi
cem aque pueor *Cure rupture ventositatis* (red)

Regimine in hoc est ut dimittet inflativa
et exolerib et grumis et repletionez si fluat

Emplm (margin)

Emplm (margin)

Emplm (margin)

. i. kebuli scri. (margin)

p ducentē ad rugitum ꝛ maliciaꝫ digestionis et
potū uini mixti ꝛ uinū crudū īflatiuū. Et
sumat ipsum mē nas resoluentes uentositatē
sicut diaciminū ꝛ sagenca ꝛ trifera mag
ni illud cū decoctione galange. Cōfe
d eos bona. R. foliorum rute sicce. ysopi. ꝛ
meos ꝛ cimini. ꝛ seis agni casti. ꝛ mirach
calamiti oīū partes equales ꝛ epithimi
ꝫ oīa. Cōficiantur oīa cū melle ꝛ fiat
mplm cū ruta ꝛ cimino ꝛ callamento ꝛ agno
sto. ꝛ acoro ꝛ baccis lauri. ꝛ sansuco ꝛ sche
storace. ꝛ sint olea quibꝫ fit īunctio sicut
n decosto ꝛ samlucini ꝛ olm nardinū
ꝛ fiat uaporatio cū resoluentibꝫ uē
sitatē ꝑdictis. cauterizetur. Et qui forcior fit
cū amisceant collirīa facta ex melle ꝛ me
rapino ꝛ opoponaco ꝛ cimino ꝛ seie ru
foliis eius ꝛ castoreo. ꝛ oībꝫ a quibꝫ
cor ꝫm necitatez. De ramice carnis
urato cor ē curo et uirriuosa. R.
apatū durorū. Et melior. quidē sussi
ramice uarricosa īunctio cū vnguē
icon ꝛ adipibꝫ lanibꝫ ꝛ medullis. De
ꝫ accit ī umbilico augmento umbi
augmentū qd ē ꝫm semitā rupe lici.
ꝛ quia ē ꝫm semitā ydropisis
ē illo loco solo humores cū uē
ꝛ quia fit cū apatio durit. aut ad
carnis sentie. Signa. Jllos qui ē
sionis carbi. aut intestini signū
olor est color corporis ipsius ꝛ fit lo
ꝛ ꝑe īruptura ex intestinis
rupture ex intestino dolor quā
cū ꝑimitur ut occultetur. Et quia
cū rugitu ꝛ adducit ei ad ministraco
ꝛ exsiccatiuis ꝛ īunctione ꝛ
magnitudinez ꝛ illud qd ē ex humo
ꝛ leue cū qm
alterat cōpressio facta cū occultacō
color eius color corporis ꝛ qd
tositate ē leuius ꝛ minꝰ expellē
qd est ab humiditate ꝛ est ei sonus
Et qd est ex sanguine est
colore ꝛ nigri. ꝛ qd est ex nati
aut duricie est graue du
occultacō nō ē sicut occultacō ali
acius. Ad illud qd est ex apatō
pulsatilis ꝛ nō pulsatil cū uen
curandi nō oꝫ qꝫ laborare qd si la
ad id cōsequetur tiē ut labores
ꝛ sumendū. Reliquorum autē
cura est ut facias egrū surgere ꝛ ꝑapias
ei ut extendat uentrē suū ꝛ retineat anhe
litū suū tā diu donec appareat augmentū
Cū ergo apparuerit fac in circuitu eius circu
lum ut sit distinctū. Deinde resupina eum
nō sup circulū post separacōnez eius cū ex
ciōnibꝫ sup mirach solū ita ut nō accipiatur
qd sub ipso est ꝛ intromitte ī eo acū cū filo
callis ut nō obuiet corpi sub ipso. Deinde ꝑfora
cū ꝑforacōne ut discooperiatur ab eo qd est
sub mirach solū. Si ergo est sub eo intestinū
expellere intestinū ad inferiora ꝛ si est
carbū extende ipsum ꝛ incide laciniaz deinde
sue locū disruptū cū filo apposito duro
extensis ad inuicē ꝛ stringe ipsum sup al
catin. ꝛ sue eum ꝛ dimitte simil. Et capita
cōsiderando ut cadat ad laciniaz ꝛ cōsolidatur
sicuti ꝛ studeat cōsolidatiis ita ut ꝑ fundo
remaneat ꝛ nō ꝑcedens ad exteriora ita ut
sic nō sedum uentosū aut regimine idem est
alrefei ꝛ incisio ꝛ cōsuto post ē ꝫm modū
qui dictus est. De gibbositate ꝛ vnctuose gi

G ibbositas est remocio bbositatis. R.
spondilium. aut ad interiora dorsi. aut

ad anteriorez partem. Et ē gibbositas anterior
quia quidam nominant arcuacōnez. Et qui accit
cū cōmunitate ossium cassi nominatur cōcauacio ꝛ ar
cuacio. aut ad exteriora dorsi ꝛ est gibbosi
tas posterioris aut ad latus ꝛ dicitur contorsio.
Et cause eius aut sunt ꝑimitiue sicut ꝑcussio,
aut casus. ꝛ que currunt cursu eorum. aut cōtre
ex humiditate aquosa salsa lubricatiua molli
ficatiua ligamenta. aut humiditate limosa que
plurimum fit ab humiditate salsa est cōtorsio si ad
anteriora. aut ad posteriora. Et quia fit gib
bositas ꝑ uentositatē aliquā paucientem
facientē gibbositatez. aut apā aut exituram
extendentez tumoris intra suā. Et melior
declarat apā ꝑ sanguinez egredientez cū solo
ue uentre. significat maturacōnez apatis ꝛ
eius erupcōnez. Et melior. est illud apā durū.
Et quia fit ꝑ spasmū ligamētorū. ꝛ dicitur ꝑimitiua
sus uelocis infectionis ꝛ contrarii illius. aut
ē cū cōmunitatis spondilium plurimum aliē ꝛ ꝫm g
dacōnez. aut nō est ita. Et gibbositas que
ꝛ ꝑe illa que est ad anteriora cōstringit locū
sup pulmonem qui facit accidere maliciam
anhelitus. Et qui accit in infantibus plurimū pre
cuis in cede modulacōne ī amplificatiōne
sui qr diuisificatur mēbra anhelitus nocu
mentum cōstringencia sup ea anhelitui. Et ꝑ
illud dixit ypo. cū aduenit gibbositas ex
asma. ante. aut tussi cū quia expirat ipse mo
ritur. Et illud ideo quia significat ꝑmutacōnē ma
teriei facientes eas anhelitus ad spondiles. Et
facit accidere melius exituraz forcez apparentē
crescentē anteriora quā ꝛ si nō est eius gibbositu
do nō accideret ab ea gibbositas. Et cū ita
sit nō fit ꝑ ꝑectus ut dilatetur pulmonem
qui retinetur anhelitus. Immo oꝫ ut malus
fiat anhelitus ꝛ ꝑducat ad ꝑdicionez. Et ī
infantibus quidē accit gibbositas ꝛ uentositas gi
bbositatis que eleuantur cū hora quia obuiat in
grossantur humores ꝛ declinant ad spondiles.
Et cōtrahuntur ex ita humidis gibbositatē eius qd
facit gibbositas de opilacōne quorundam meatuum
ꝛ ubi iniqua penetratur cibus. Signa eius. R.

S igna facte a causa ꝑimitiua sunt cas ... ca
Et signū facte ab humiditate ē signū for
me extituris. ꝛ qui leuius ... exsiccatur ... olgm
cum quo iungitur ꝛ ... eius ... exsiccatis
ipsum ꝛ ... ꝛ ... humiditatis. Et signa
facte ab apate est tumor loci ꝛ dolor eius pungi
tiuus ꝑe ꝛ febris ... accidentes. Et si
gnū facte a siccitate est ... siccitatis corporis
ꝛ tollerancia febrium acutaz ꝛ euacuacōnū et
uelocitas exsiccacōnis olei ꝛ uehemencia ip
sius siccitatis. Cura gibbositatis ꝛ uento

H umiditatis quidē ... curacio est sitatis.
... ꝑalisis et spasmū humidorum ꝛ spasmi
siccitatis ... curacōnis ꝛ diuisiones eius
ꝛ qualitate adminstranda emplastra ꝛ embrocationes
ꝛ que sunt eis similia. Et canon in ē nas eius q
nō est cū siccitate est ut sint stiptice ut stri
gant ligamenta que mollificata sunt quia obuiant
inclinate sunt spondiles ꝛ calefactiue ut cōfor
tentur ea ꝛ resolutiue ut cōstringat humiditatē cōn
mollificantes aut adiuuantes ad mollificacō
dum. Nam cū eadē sufficiencia sup stipticam pole
est ut cōfortentur ligamenta. Uerū cū resolutiue
nā ꝑ ... ut ꝑmutet ad mēbrum aliud. Et
plurimum quidē ꝑmittat ad ꝑedes ꝛ fiunt ī eis
accidere palisim in eis ꝛ similia ꝫm materiaz ī sb
tilitatē ꝛ grossitudine sua ꝛ ꝫm ꝑmixtionez
eius ex imbibicōne. aut ī fusione paulatim
facta. Et cū accidit humidificacō nō ē malū
uti stipticis. Et quia aggregantur stipticis ꝛ ca
lefactiue ꝛ resolutiue ī medicina sic aggregantur ī uice
capilli ꝛ foliis eius ꝛ in foliis lauri ꝛ calamo

aromaticis et alusinati et enula. Et quia com-
ponitur medicina ex stipticis frigidis sicut rosa et aca-
cia et balaustijs cum aliis calefacientibus reso-
luentibus sicut baccis lauri et castorei et folijs
oleandri et acoro. Olea vero conferentia ei quod
est humida sunt olea rerum calidarum stipticarum sicut
oleum nucis et indiget emplastris humidis medicinis
resoluentibus fortis resolutionis sicut sunt folia
oleandri et acorus et castoreum et ruta. Et ex o-
leis oleum de ruta et oleum de castoreo et oleum
de pyretro et euforbio factum secundum hunc modum.
Distemperentur piper et castoreum et pyretrum et pul-
pa colloquintide et euforbium et asa in oleo rutino
ita ut p. ʒ. i. medicine sumatur lb. i. olei. Deinde
moretur sub sole et coletur post duas ebdo-
madas et renouetur super ipsum medicina et fiat hoc
multotiens. Administretur otiens. Et administretur medicamen
forte ad illam que est ex humiditate et ad uen-
tositatem similiter scilicet sauina et sebra et armoniaci
et iuncti capsi et pyretrum et sansucum et cordume-
ni et squinanti et cassia. Decoquantur cum aqua decoc-
tione optima et effundatur desuper oleum quantum
est aque medietas et decoquatur et iterum aliquando
et proiciantur in eis castoreum et euforbium et sau-
ina contrita et administretur. Et in primo quidem est confor-
tatio membri et carminatio uentositatis et re-
solutio humiditatis ex tinearum grossitie. Em-
plastrum ad grossitiem ex uentositate scilicet sto-
racis liquide et costi et calami aromatici et
sauine omnium ana ʒ. i. euforbij ʒ. i. olei nardi
in quantum necesse est. Apostemati autem cura est cura
apostemati difficilis maturationis et eruptionis et re-
solutionis propter apostematibus duris. Rememoratio
emplastrorum ad grossitatem humidam. Emplastrum
bonum. Sumatur acorus et enula et decoqua-
tur in aqua capsi et emplastretur cum eis locus. Em-
plastrum conferens humide et uentose ex eis sit.
Sumatur enula et sauina et acorus et coquatur
in uino donec in decoctione dissoluatur et dissol-
uatur cum eis bdellium donec fiat sicut unguen-
tum et administretur. Et qui non ualent curationes cum
eis que diximus et emplastris et sic administre-
tur cauterium ut remoueatur mollificatio et
induretur locus. De uaricibus rubrica.

Est dilatatio uenarum in crure et pede propter mul-
titudinem eius quod descendit ad eas ex
sanguine. Et plurimum sanguis est melancolicus. Et
quia est sanguis niger non melancolicus. Et quia
est sanguis grossus flegmaticus et quoniam non
sit est sanguis in quo non est putrefactio
et si non non sanabitur cum eis pro abulcatione
et apostematibus malignis. Et plurimum quidem ac-
cidit cursoribus et onera portantibus et coram re-
gibus astantibus. Et multotiens accidit propter egrotos
acutas qui expellit materia illic in illis qui ex
predictis ad eas sunt preparati. Et quia accidit uaricibus
sicut accidit dolores uehementes in ea
parte et accidit humidis splenem ex predictis mul-
toties. Et iste uarices non suscipiunt curam
Et quia uidetur et accidit ex mansione earum extra
membra propter preparationem deferentium ma-
teriam. Et accidit multis que ex eis sunt
multotiens cum incidunt ut plurimum egrotos mul-
tum et melius. Cum autem est sanguis niger et
eradicatur aut aufertur tunc non timetur quod acci-
dat melius. Et multotiens quidem peruenit ad hoc quod
est in uaricibus et producit ad ulcera. Elephancia

Elefancia est additio in pedibus secundum mo-
dum qui accidit in uenis uaricis quoniam ingros-
sat pedem cum qualitate sua. Et quia fit propter humo-
rem melancolicum et est illud quod est plurimum. Et quia
fit propter humorem flegmaticum grossum et quia accidit ex
causis in quibus accidunt uarices et ex sanguine
bono est plurimum descendit aut mittitur co-
pos nutrimento aliquo et est in primis rubeus

deinde niger et cum eius est uehementia repletio-
nis et debilitas membri propter multitudinem calidita-
tis et uehementiam attractionis eius propter ue-
hementiam caliditatis inflammate ex motu
et adiuuat ad hoc dispositiones adiuuantes ad
uarices. Signa. Discernitur unaqueque ex
suo sibi per colorem et regimen antecedens et me-
lancolica est grauis tendens ad caliditatem. Et
illa que est rubea est magis in colonibus quam
nigra et flegmatica est ad lenitatem declinans et
quia festinat melancolica ad scissionem et ulcerationem
et sanguinea nota est. Cura uaricum et ele-
fancie.

Elephancia quidem maligna est que parum sanatur et oportet ut diminuatur
cum dispositione sua si non addit quod non si peruenit
ad ulcerationem et timetur corrosio non est aliquid
nisi ut incidatur iudicatur. Cum ergo sit uaricium re-
gimen in principio sui possibile est ut phlebotometur cum
euacuationibus et proprie cum uomitu laborioso et
cum eo quod extrahit flegma et melancoliam. Et flobotomia
si indiget ea. Deinde administrentur stiptica
super pedem. Cum autem confirmatur parum sperantur quod
phlebotometur. Et si sperantur sanatus quod summa curationis
sperate huius egritudinis est assiduatio in curatione
et administratio resolutionum fortium. Et dicit quod al-
bitran confert eis in uastationem et lenitatem. Regi-
minis uero uaricum est quod oportet ut euacuetur cor-
pus ex uenis magnis et euacuentur melancolici et
humores grossi. Rectificetur regimen et deuitet
omne ingrossatiuum et deuitet motus laboris
consuetos et stationem longam. Deinde proicitur ad istas
quod flobotomia eas et extrahe totum quod in eis est
de sanguine melancolico et fiet flobotomia in fine sa-
phene deinde assidue fiet in omni paruo mundi-
ficationem corporis cum eis que sunt sicut yera pigra
cum aliquanto lapidis aquili et assiduetur super
eam quantum possibile est et assiduetur potio epithi-
mi in aqua casei et dimittatur motus omnis et
utatur ligatura super pedes cum instrictis ab
inferiori parte ad superiorem scilicet a calcaneo usque
ad genu. Et cum hoc administra epithimata super
ea et proprie post mundificationem cum flobotomia
ex manibus et pedibus et uenis ipsorum cum emen-
tis aut oleum de coloquintide puluerizata de si-
mulaceis et lupinos decoctos epithimando
et embrocando cum aquis eius. Et similiter cum
prassio et farina fenugreci et semi rapbam et
semine erucae sunt huius generis et quod si non oportet
ad ea incisio scinde carnem et fac apparere ca-
uernas et scinde eas in longitudine et caue
ne findas eas latitudinaliter quod perdunt ue-
nas aut ex transuerso quare fugiant et noceant.
Cumque feceris illud extrahe totum quod in eis est ex
sanguine. Et oportet ut fiat cura ex eis hoc quod
possibile est curare deinde mundificet hoc scindendo
illud in longitudine scindendo. Et quia extra-
huntur cum acu et incidunt peritus. Et oportet ut
extraantur et si non nocebit et melior ex-
tractio est cum cauterio. Cauterium enim melius
est quam incisio. Et non licet ut extrahantur
nisi rubee non nigre. Nunquam non fiat hoc quod de-
scripsimus prius de mundificatione. Et quia
sepissime ulcus dum non ad ultimum
accidit ut non sanetur ulcus dum non ad ultimum
peruenit in mundificatione et non cicatrizatur
adhuc humores melancolici et grossi. Et oportet post
incisionem et extractionem et cauterium ut deinde
ter illud quod generat humorem melancolicum et assidu-
et mundificationem corporis ita ut non generetur ite-
rum uarices melancolica quare fiat reuersio egritudinis si fu-
erit manens iter ad ipsum non strictam et mo-
ueatur quod fiunt consueti motus a pedibus ad me-
bra et sub humora sunt quamuis in apertione et
scissione sit timor et cum non expellitur ad me-
bra melius peruenit ad membra sub humora qua-
ob rem tutius est ut non aperiantur in fluxu ad

ineis nisi post mundificationem ultimam. Et fortasse assimilatur nodi elephantiasis qui curatur in eis. Verum nodi relinquuntur cum fecerit. Sed elephantia est sicut diximus. **Tractatus secundus de doloribus membrorum. De dolore dorsi. Capitulum.**

Dolor dorsi fit in lacertis et cordis intrinsecis et extrinsecis. Clausio cum dorso et qualitercumque sit aut accidit propter frigus comminuens et stans ... aut propter multitudinem coitus. Et quandoque fit propter causas gibbositatis cum non dum confirmata est. Aut propter coitum quorundam viscerum sicut fit propter debilitatem renum et matricem eorum et propter repletionem vehementem vene magne posite super dorsum. Aut propter causam apostematis aut vulneris in canna pulmonis et quandoque fit in medio dorsi. Et quandoque fit propter conversionem matricis sicut fit cum appropinquat ... descensus menstruorum aut propter retractionem matricis ... sunt signa partis dorsi. Et iterum quandoque est ex signis crisis.

Illum quidem qui est ex frigore. **Signa.** Et qui est ex eo ... humore deambulatio et exercitium sedant ipsum plurimum et est eius inceptio paulatim. Et quandoque sentitur cum eo frigus. Et significant albedo et omne ... et silibus et adiutorium significat ... Et ille qui est causa renum est apud alcat... debilitatur cum eo desiderium coeundi et fit cum urina ... notatur. Et significatio causa caliditatis pure significant inflammatio et mordicatio cum levitate et pulsatio propinquatione. Et significatio causa repletionis venarum significant extensio doloris in dorso cum caliditate et inflammatione et pulsatione et repletio corporis. Et significatio propter causas gibbositatis significant ea que docuimus in capitulo eius. Et dolores quidem dorsi aut egent in curatione sunt illi in quibus est causa spasmus ex parte dorsi aut alius ex causis gibbositatis. Et indigentes erectione sunt illi in quibus non est necessarium quod diversificetur reductionem aut reliquie ex mollificatione lacertorum aut declinatione retro et cavatione ... facientibus dolorem et cum manibus invenit dolorem tunc causa est in dorso et si non invenerit tunc causa est in ventre. **Cura doloris dorsi.**

Oportet ut redeas iterum ad capitulum curationes dolorum iuncturarum quas diximus et curationes gibbositatis ... convenientes gibbositatem. Nam una una est frigus non ... cum quantum frigus oportet ut curetur cum ebibitionibus et emplastris et unctionibus predictis in capitulo predicto. Et in quantum est illic crudus humor oportet ut fiat evacuatio cum eis que sunt sicut pilule de pulpa colloquintide et pillule fetide. Et frigus alabore et silibus oportet ut curetur cum omni calido leni et unctionibus tepidis et oleis tepidis. Et significatio adiutorium cura est cura eius qui debilitatus est adiutorium. Et significatio causa renum curatio cura debilitatis renum. Et significatio causa repletionis venarum plurime causa est flobotomia ex curvatura genu et ipsa cum in dispositione sedat eum et propter hoc cum conferunt ... ex oleo ... et similibus. Et significatio causa gibbositatis curatio est cura gibbositatis. Et quod plurimum eius quod fit ex dolore dorsi non accidit nisi propter frigus aut propter debilitatem renum oportet ut sit plurimum curationis ex parte eorum. Et nos quidem iam complevimus sermonem in curatione renum et complevimus iterum sermonem in ... dorsi in capitulo gibbositatis. Ex curationibus propriis dolori frigido est ... cum oleo de euforbio solius. Et de potionibus expertis ad ipsum est tiriaca diatessaron aut oleum de ... cum aqua apii et ut bibatur infusione ciceris nigri et ... cum ʒ. iiij. butiri et ʒ. i. mellis et utatur ... xiiij. diebus. Et ... sagapeni et assiduatio eius est iuvativum valde. Et pillule solutive ... hunc dolorem qui sunt sicut opoponacis sunt pillule fetide. Emplastra vero sunt hec modo. Nam emplastratio cum oleandro sanat illum qui antiquus est. Et emplastra cum eis que sunt sicut opoponacum et bdellium et sagapenum et enula et armoniacum et castoreum et euforbium singulariter et composite cum oleo laurino et oleo ... et oleo de ... et oleo de ... iuvativum est valde. Et de unguentis sunt oleum de euforbio et oleum de costo et oleum de lilio in eo est ... mirabile. Et melius quidem est ut calefiat dorsum in primis cum panno aspero fricando deinde inungatur ...

Est preterea huic **dolor ylii.** ... Et causa plurimum eius est ventositas flatus et appropinquat ei cura eius. Et de curatione propria ei est ut sumatur fenugreci et granorum ... et seminis apii et ameos et ... partes equales. Serapinum quantum omnia. Fiunt ex eis pillule ut avellane et ... Et si fuerit propter apostema in membro aut ideo quod comitatur ei tunc curatio eius est illa cura. Et pars quidem fit propter malitiam complexionis calide sicce aut est ... secundum sensum communitatis membrorum urine et intestinorum et signum et cura in his manifesta sunt. **De doloribus iuncturarum et eis que comitantur podegre et ...**

Causa pacientis in hoc est venenositas ... Et multitudinibus est membrum susceptibile et causa efficiens sunt communes et in ... male et causa in ... est ... naturali accidentali aut ex ... aut ... complexionum in ... quas accidere facit motus et ... a ... accidentali aut propter ... sicut est in carnibus glandosis. Amplius distinguatur unaqueque harum divisionum distinctione aliqua. Membrum vero susceptibile est causa ut eveniant iste egritudines aut propter debilitatem suam propter malitiam complexionis confirmate et propter hoc ... et debilitatem suam in creatione sua non ex parte complexionis aut propter vehementiam caliditatis et propter hoc cum accidit ... motu et ... doloris et ... extrinsecis. Licet hec divisio non sit longinqua a divisione complexionali. Aut causa sunt situs sub membris aliis et ut ad ipsum currunt materie ... et propter hoc ... applicantur in pedibus et anchis. Causa autem efficiens aut est complexio corporis totius aut in membro principali inflammans aut infrigidans congelans aut exsiccans ... et propter hoc cum eis ... humiditas extranea. Que non aut sunt sanguis singularis aut sanguis flumaticus aut sanguis colericus aut sanguis melancolicus aut est flegma singulare aut vehementia crudi aut singularis aut humor compositus ex flegmate et colera aut quod ex genere colere aut ventositas urtica. Et plurimum quidem fit ex flegmate cum colera deinde ... deinde a sanguine ... et raro fit amelia. Et cause divisionum ... cause sunt quedam cause ... et ... et ... sunt ex causis eius. Et cum colice ... modum in quo confortantur intestina et expelluntur super ... et non suscipiunt eas. Que expelluntur ad extremitates. Et de causis iterum eius sunt ubi ... generis faciens eveniunt dolorem illum ... et ... digestionis et tranquillitatis et quies et dimissio exercitii et ... plurimum et fit quieta ... et retentio evacuationum consuetarum sanguinis menstrui et ... et aliorum de illis quorum iam consuetudo ... ex flomia aut ... et est dimissa et ... exercitium super repletionem et coitus super repletionem ... et ... plurimum ... Iam namque ... et humores ... cum ... corpore ... non ... in ... et via in partem non est longinquum eveniat ... faciant dolores iuncturarum. Sed expellentur ad eas partes si ...

Causa

Ca ma...

...matica

mās fecerint et putrefiant. Cum autem natura expellit
eos in regione extrema tunc invenimus cum eis vertiginem
quoniam semper non sentiunt crudi. Quare tunc forsitan
fit securitas ab eorum malicia. Quod si non ita
fuerit erit unum eorum quod diximus. Et ad inveniendum
ad hoc motus crudis motus iuncturarum laboriosus
aut percussio aut casus. Cum additum fuerit in debi
litate et ventum ita et vigilie debilitantes vir
tutes et calidentes materias ad ipsam et fiunt pe
netrantes sua proprietate. eveniunt dolores iunc
turarum. Et horum quidem humorum plurimum est sicut flui
tas digestionis separate. Et apostemes ad hoc
ut in eis multiplicentur istorum sunt senes et habentes
egritudines cronicas et convalescentes cum non re
gimine rectificatione. Et in eis quoniam eorum virtu
tes debilitantur a digestione bona et propter cum sunt
curati cum sedatione absque evacuatione bona suf
ficienti a expulsione ultima. Et non quidem
multiplicantur dolores in iuncturis nisi quoniam ipse sunt
magis natiue quia reliqua membra et plus mo
tus et debilioris complexionis a frigoris situs
earum in extremitatibus est longinquus a regione propria.
Et multotiens quidem invisceratur materia inter iuncturas
et fuit sicut gibbositas et propter quod exeis sunt crude.
Et multotiens oritur super iuncturas eorum caro et propter
modum digitos quare contorquentur digiti constringuntur.
et fit dolor fortis quando et sedatur quando. Et plurimum
quidem hoc non fit nisi in habentibus complexiones calidas.
Et plurimum quidem oritur caro cum materia est sanguinea.
Et plurimum quidem quibus accidunt illi dolores iunctu
rarum sunt ex summa egritudinum que hereditantur quoniam sp
ma est secundum complexionem generantis. Et multotiens qui
dem fit curatio doloris iuncturarum et confortatio
earum et expulsio materie ab eis cum ad provinciam
quoniam ille superfluitates que consuete sunt superflu
ere et perveniunt ad iuncturas et perveniunt ad membra
ad membra principalia et si non tribuunt ad iunctu
ras currunt alibi facientes eadem habere ca
in timore. Et apostema tempora ad hoc ut in eis e
veniant dolores iuncturarum et podagre sunt ver propter
motum sanguinis et humorum in eo et autumpnus propter
maliciam humoris et digestionis et successionem dila
tationis porrorum in estate et ex calore qui fortis
fit in die. Et cum successerit doloribus iuncturarum
in principiis cum apparent fit eorum cura facilis. Et si con
firmentur et consuescant propter illi qui gravati sunt
ex humoribus diversis non curantur. Et quando apparet
varices in habentibus dolores iuncturarum et podagram
est eorum sanatio propter eas. Et de habentibus dolo
res iuncturarum quidam sunt qui sibi sunt nocivi eos
faciunt propter maliciam sui regiminis. Et de illis sunt
super quos venire facit eos corruptio forme
membrorum eorum et dilatatio meatuum venarum eorum
et generatio humorum malorum in ipsis propter maliciam complexionis
et membrorum medicinalium. Et quando commovetur do
lores iuncturarum in febribus et eorum elevatio sit ipsi
quando eveniunt in febribus. Sciatica vero est de summa
doloris iuncturarum et est dolor qui incipit a iunctura
anche et descendit retro ad coxam. Et quando ex
tenditur usque ad genua et ad calcaneum et quanto plus
prolongatur spatium eius additur eius descensio.
et secundum maiorem in principiis et multitudine sua. Et quando
protenditur usque ad digitos et extenuatur ex eo pes
et coxa et in fine eius delectatur compressione et deam
bulatione parum super extremitates suorum digi
torum et fit ei difficilis incurvatio et equatio eius
eius. Et quando solvitur in eo natura et vincat pede et
quando provenit ad dislocationem extremitatis coxe
eius et est generatio secundum veritatem. Dolor vero anche
et est ille in quo est dolor fixus in ancha qui non de
scendit nisi cum permutatur ad sciaticam. multotiens accidit
aut a debilitate consequente aut cum casu percussionis
super duram et cum percussionis consequente et eam et cum as
siduatione equitandi et sunt causae eius ille causae. unde
cum plurimum fit ab humore crudo. Et multotiens permu

tate a doloribus in iliacis cronicas et remaneat
tempore longo ita ut sine x mensibus et quando fit
dis et provenit ex repletione venarum an
ex sanguine et ab apostematibus in iliscis in profundo
locorum et ideo non apparet propter profunditatem
sicut apparent apostemata reliquarum iuncturarum
quod quando hoc dolores anche et apparet in coxa
rubeus vehementis quantitate trium digitorum
faciens dolorem et accidit in ei in ea pri
vehementis et desiccat olera moriens in xx
Et omne quidem membrum in quo est dolor iunctu
macrescit et extenuatur. Et dolores quid
iuncturarum qui sunt preter sciaticam et podagram
curantur et eradicantur earum materie sunt ex eis
non redeunt velociter. Sciatica vero et podagra
curantur et eradicantur earum materie sunt ex eis q
deunt velocem quoniam ex eis et illud fit propter siti
membri. Et iste quidem egritudines sunt ex eis
hereditantur et propter podagram. Et natura quidem
acc plurimum est in iunctura et procedit ex ea mul
et cum dolet propter parvum effusio materie ex toto
desuper ad ipsam propter materias coartatas in
pio ici. Et quando accidit ut non sit in iunctur
nervo lato. Et multotiens quidem mult
humiditas viscosa in pixide quare mollifi
menti quod est inter additamentum et pixid
ob rem dislocatur ancha. et cum in ac
inter firmitatem et dislocationem et est
locis redditus et velocioris exitus
lec. Et sciatica quidem est de vehe
doloribus iuncturarum et cum tum secunditat
Podagra vero ex summa dolorum iunctura
tene. quoniam incipit a digitis secundum pollic
et quando incipit a calcaneo et quando ex late
pedis et quando a late eius deinde ascendit et qu
vant ad coxam et quando apparet et vidi ut non
in cordis et nervis vel in ligamentis et corpib
quibus continentur iuncture de foris secundum quod dicitur. S
et propter hoc non accidit ut perveniat dispositio podagricorum
in doloribus suis et apostematibus ipsorum ad spasmum omnino.
Et ex eis que accidunt habentibus podagram est ut
prolongantur ossa testiculorum ipsorum. Et podi
gra quidem colica attinet in orte sibi et propter
Illud quod est de omnibus signaculis apostematum plurimi
cognoscere de causis harum egritudinum per signa in
principio est dispositio simplicitatis complexionis aut
compositionis eius cum materia simplex quidem est e
pirrip et mio et fit in ea dolor sine gravedine
et absque inflatione et non est alteratio coloris in
signum materie. Animalibus vero in compera ipsum
te cognoscere oportet est gravis materie. Et imaginati
eius est aut ex colore loci aut ex colore apa
tis eius cum dolore sicut fit in humore crudo et ex
tactu aut est frigidus aut calidus aut inflatus aut
secundum consuetudinem aut ex accidentibus doloris an sit
cum inflammatione vehementi et pulsatione equi
aut tensione aut cum tum aut ex eis q
bus iuvatur et cum quibus sedatur dolor si non erat
estimatio tunc ei estimatur proprie quod frigida sit ei
convenienta quod materia sit calida et non accidit esti
matio eius ut erret nisi propter additionem doloris
aut propter infrigidationem in spissitate estimationis quod
materia inspissata sit frigida aut errat per sedationem
doloris aut per resolutionem et estimat quod materia sit fri
da. Et est calida que resolvitur et sedatur dolor eius.
Primo oportet ut consideres omnia illa. cum ex hora dolo
ris et additione eius et in sedatione eius. aut
est in varietate et repletione et ex dispositione incipi
entis ab apostemate et tarditate ideo cum permutatione
apostematis omnis quare significat humores malos subtiles
calidos aut compositos et sunt inter humorem crudum
purum. Et ex dispositione generatitatis generatiuis in
materiis subtilibus de quibus possibile est ut aggregetur
plurimum inter una est plus. Et quando cognoscatur
explicatur horis in quo vincat super ipsam et ex regione.

sciatica

...uicës sit egz sit colica ros. aut mocosa. et
...t cognoscat quia excitatur et consuetudine et ex
...gie precedente comestio et ebibitis et evacuacio
...reque et gvis cor et cavitate complexionis et reliq
...cipis. Et mat quidem sanguinea signum rube
...acio si non est vehemens profunditatis. aut n
... aut non apparet ad hoc. Et significat ipsum ten
...vehemens et repletio et pulsacio vehemens
...tumme et preterita regimina et que sciuntur de disposicionibus
...re sanguinei. et fortasse est corpus grossum carnosum
...osum pingue. Et est sciatica sanguinea dolor
...e tensivus longus sicut longitudinis quem flobia
...cati sedat. Et mat colica signum caliditas ve
...hemens que ledit tamen cum punctione quantitatis ieg
...ine et punctione grevedinis et tensionis et pun
...tate rubedinis et declinacione doloris ad illud
...y apparet deintere et tranquillitate ex rigore
...y preteriit ex rigore et reliq significaciones quas dixi
...o ispo corpus colerici. Et mat flatica signum
...sio alcatur corpus. a alcatur ad plubitatem
...e illic pax inflammacionis. et ad hernia do
... et privacio signorum sanguinis et cole et q
...e sit incessio doloris ilatiz et que corpus non
...nosum vero est adipe plenum. Et significaciones
...bu complexionis que preterite sunt. Et mam
...az significat doloris occultacio et privacio
...mne et privacio iuvamenti cum curacione et
...iuacio loci et non est in eo mollicies in cla
...doloris. et quia tendit ad tenebrositate
...e ipsius complexio viri et disposicio splenis eius et
...ius superfluus. et regimine ipsius preteritum et
...e significaciones quas innuimus in omnes com
... melice. Mam vero contrarie signum calli
...vehemens cum reque est quia privatus et cum
...octrinitio vehemen ab eo in quo est calefactio
...iuvamento vehementi ab eo in quo est infrigidacio
... et stupiditas quedam. Mam vero ventosa signum
tensio vehemens absque gravitate. et significat ipsam
privacio doloris. et regimine contrarium. Colis
aut privacio signum tensio vehemens et priva
cio iuvamenti cum curacionibus calidis et frigidis diu
sitis horis in quibus iuvatur. Iungatur ei aliq
medicina una et hora alia cum eo quod illi contraria
est. Et plurimum quidem accidit hoc accidis cor bus
calide complexionis. aut colice nec que intime
regione infirmantes hirectante gravatio flatis
Et humoris crudi et exhibis et moribus sup
replone que prenascuntur omnes humores et expl
liter que exeis grossum est spissa que secundum mensit ipsa
sicut est sanguine vel coliccum ad iuncturas. Et
hoc quidem plurimum innavit et quiescit dolo
res propositionem simile cum maius pluribus
quum humor resoluitur et maturatur per eam et iuva
tur cum unctionibus reparare caliditatis et cum consere.
motus cum pluribus amaturacione. Curacio

Cum cognoscis dolorum iuncturarum et podi
cre que cum est cum simplex gre et sciatice. proprius
facile est ipsius regimine. Color nam est infla
nacio pura absque apparatu quem sufficit permutacio
cum ipsius et magis quo indiget est evacuacio cole
simul et sanguinis. Et similiter quia est congelacio et
frigus dolorem faciens quem sufficit permutacio
cum ipsius et magis quo indiget evacuacio flatis
non calefiat sanguis. Et in lex. quidem est sic
catis exaspans quem necessaria est humectacio sic
scas. Timeo aut in eis est materia tunc oportet ut pro
hibeatur que effunditur patruchone. ad confortandum
et permutacionem et conforte membrum ut non sus
cipiat et resoluatur que inventum est ut prius et
reddi iomnibus illis ad canones universales. Et
si fuit sanguinea. aut cum dominio sanguinis op
tebit ut aministres flobomiam ex parte contraria. Et
si fuit colis iuncturis corpus tunc ex usi pribus
simile. Deinde aministra motum et ipse cum dolor est
in feriorbus. Vuit ei magis iuvatiuus est ei

quum venenos solo. Deinde aministra solone ventris
et incipe ante forti si non pluribus purgacio maturacio
et gravissimus menti quamvis facile sit in colucior et
gradacio conveniencior. Deinde sequitur cum solutivis
in mundificativis secundum gradacionem. Et sunt de hoc ibus
qui descibuntur ineum cum facilius pro facile et sigillat
cum forti post maturacionem. Et rectius quidem est
in hoc si materia est sibtil colica festinare evacuacionem
cum vi maturacio. Et si est grossa non est malum
permittere que eam subtiliat et maturet et prepareret
ipsam ad hoc ut expellat ad partem evacuacionis. Et cu
iter allemia cum subtili solone. Et si materia fuit
composita fac ut solutivum et emplastrum sint composita licet
tum melius sit ut blande tractet in principio. et non fiat
flobomia. Flobomia namque acescere facit humores
et facit eos currere in corpus. et non extrahit illud
quod necesse est ut extrahatur. Et similiter fiat evacuacio et
assidue aqua ordei et usque quo maturacio appa
reat. Si aut replo exigit ut fiat expulsio
et fiat cum eo quod facit assellare semel aut bis
Et ex eis que bibuntur sicut aqua endivie et
solat. cassia fistula et cum similibus et sunt fortiora. Cum
aut declinare incipit tunc non declines et eva
cua quum fortasse movebit humores alteris su
is ad egritudinem. Et attende crises. scilicet que fit in die
quarto. et vij°. et xi°. Et hora crisis melior eius
est. xiiii. Et si possibile est ut cesses ab evacuacione
usque ad maturacionem. et sis contentus embrocacionis
cum aqua frigida et calida et tepida secundum canones predic
tos incipiens embrocare facere et incipe ab aqua frigida
Epithimata non calida et narcotica omnia sunt noci
va. Calida quidem propter attraccionem. sed narcotica propter
congelacionem et cruditatem. Et item epithimata in
frigidancia grossum faciunt crudum et mortificant
subtile et prolongant egritudinem. Et aqua quidem calida no
cua est eis quum humectat iuncturas. Et oximel
propter suam acetositatem non est magni iuvamenti. Et
scia fortia sicut semen fen. quia adiuvant superfluitate
et conuertunt eam in lapideitate. Cumque complet matu
ritas tunc evacua cum eis que sunt sicut hermodactili
et buriaden et pillule cor. et mede cum facilitate et
incipe iterum. Et epithimata cum eis que sunt sicut b
lia cocta et silica que nascitur in fluminibus. et caue ne i
ponas eos in principio vel medio debilem quoniam ipsa mo
uet materiam. et non facit currere ad dequo sit curando
vero fortasse subtiliat materias congelatas aliis et
faciat eas currere ad membra. Et expedit ei qui
vult sumere medicinam ut summo mane sumat et tardet
cibum. Deinde sumat post tres horas. xx. aureos
prunis cum vino et aqua pauca. Et post. vi. ho
ras ingrediatur balneum et egrediatur deinde albet cum
eo quod conveniens est. Deinde aministra purgacionem
nam purgacio desiccat materiam dolorum iuncturarum quoniam
ipsa sicut scis est ex superfluitate digestionis que est epris
et venarum. et propterea in podagra calida. Vinum tamen plures
humani dolores frigidos et convenientes humidas non iuva
tur cum solone plurima frigida pocione et clistere. et cum
medicantur cum diureticis sanatur. Et de corporibus quedem
extenuatis sunt corpora que non tollerant solone
et purgacionem plurima et gravatur ex eis ipsius adhuc
suo sanguinis. Considerent ergo omnia illa. Et cu
ragea iterum in frigidis conferre et proprie post evacuacionem
ipsa enim mundificat reliquias materie cum facili
tate et resolvit eas et confortat omnia membra. Re
percussio aut materie a membro non oportet ut fiat materia
existente fortis effusionis plurime resupcionis
Illius cum fiat duas res malas quarum una est quod facit
materiam inobedientem et est contrarium motui eius quare ac
cadit dolor magnus. et cum accidit hoc tunc cessa et
occupare cum lenificantibus. Et secunda est quum fortasse
se convertit ad membra principalia quare accidit timor
et cum materia non est plurima. aut est parva restauracio
nis tunc non est malum repellere eam in principio cum est
in sciatica. Nam repercussio in ea retinet materiam
in profundo quare oportet ut fiat paulatim debilem cum di

mittatur et sit occupatio cum evacuatione. Sufficit non
enim oportet ut occupiis (?) ... que resolvunt et subtili
ant et extrahunt materiam ex profundo ad id quod apparet
... cum vesicatoriis cum morsione aut suctione a
cum cautela. et cum rubificantibus et vesicantibus
per quas curatur materia et non consolidant usque ad tempus.
Et de vesicantibus quidem sunt sicut allia et cepe
et non est quod sit sicut mel anacardi. Et post ipsum lac
titimalli et lac fici. et oportet ut misceatur cum absinthio
cum vesicante leniter. Et si non producit ad lapidei
tatem iuncturarum. Nam vesicatio tunc est sicut resolu
tio per quod timetur de ingrossatione et confert vesicatio
si misceatur cum resolutivis et adipibus et deinde cum
frigidis. ¶ Et non oportet ut apprimetur cum resolutiva
fortia ipsius ... evacuationem quoniam eveniunt materias
plurimas. Deinde resolvunt subtile earum et inspissant
residuum et retinebitur ipsum. Et oportet ut observetur
id secundum plurimum. Item et propter quod materia est viscosa
cum incisiva. Cum ergo fortes sunt dolores et non tol
lerantur non est excusatio quin tribuantur sedati
va doloris ebibita et linita. Epithimata non se
dant cum stabilitate resolutionis nisi cum stupe
factione. et non administro stupefactiva nisi apud ne
cessitatem. Et mensura id quod sedat maliciam sum
mam doloris et utere eo cum audacia et temerita
te plus. Et mel... confert stupefactio inquantum
ingrossat materiam perdentem quod retinetur. Et scias
quod rectius est ut permixtio fiat cum medicinis quoniam
cum est medicina conferens uni membro et non alii mem
bro. Et quoniam confert in hora. deinde post id nocet
et movet dolorem. Et oportet ut dimittatur unum
quodque usque quo sanetur ex eo sanatione integra et ...
ant ipsum iii tempora. Et oportet ut diminuatur ex con
suetis secundum gradationem et utatur cum ipsis diure
ticis. Et unum de melioribus cum diureticis
conferentibus. Et de melioribus de humidis arteticorum oportet
ut rectificetur splen et evacuetur eius melancolia et
humectetur corpus eius et leniatur cum cibis et inun
ctionibus et similibus. Et non assiduetur super ipsum pu
ra resolutio sine lenificatione sicut scivisti ira
... Et oportet ut dimittatur caro ideo quod sanguis
est de genere. Quod si necessaria fuerit tunc detur caro anima
lium montanorum et leporis et ... et omnis caro pau
carum superfluitatum. Et si eveniunt dolores in dorso
ipsius et permutentur ad manus ... ventosa ...
tur ut egrediatur sanguis et humor ex parte sua de
...

Oportet ut scias non solutio eorum ... dinationis
conveniat solutione ... solum ... est colica. Nam
cum scias solum ... solutione conveniatur ... stati
et reddit colica et facit ... ad membra ... inter alia
Et non oportet ut sit eorum ... vel ... calli
tatis fortis valde quoniam ... fiant humores et red
deat ad membra quantum est illud quod acceptum est mul
tiplex. Et in hermodactilis quidem dicitur esse plurimum
iuvamentum propterea quod ipsi solvunt statim humores frigidos
et ipsis est res alia quoniam ... succedit solutioni
stupefactive et confortat quod non est possibile cum eis ...
... superfluitates ... per me... quibus non
accidat ut evacuarentur et prohibet item illud quod
... est per ventrem ... solutive ... in
meatus. Et hoc ex operatione hermodactilorum ...
... est reliquis resolutis et evacuantibus ... et
plura eorum sunt que dilatant meatus et dividunt eos
dilatatos. Verum hermodactili sunt nocivi stomacho, quare
oportet ut misceantur cum eis que sunt sicut piper et zinziber et
ciminum. Et quoniam admiscentur eis ea que sunt sicut
aloes et scamonea ut confortetur eorum solutio. Et
dicunt quidam quod pedi corvini est opus hermoda
ctilorum et non est eius nocere stomacho. Et lapis armenus
confert doloribus iuncturarum. Et de compositis sunt
pillule iuvantes et pillule fetide et ... ma
gnum iuvamentum ad sciaticam et podagram et ... ma
gnum iuvativa sunt. Item et ... mel et buziden
... et almecabarigi et ... et ...
mel. ponantur cum eis armoniacum et sarcocolla

et turbith et piretrum ¶ Descriptio solutivi cum facili
tate. Recipe ʒ. i. piperis agarici amborum ana ʒ. s. et
medulle cartami pondus ʒ. ii. indici pedis
corvini. eius dosis sit xviii siliq. faciens
assellare septies aut octies. Et item ciminum
carmeni ʒʒ. hermodactilorum omnium ana ʒ. i. et s. pondus
ʒ. ii. sumatur de pulvere ʒ. ii. cum decoctione ane
ti. est enim iuvativum in hora una. Et item sumatur
oleum de nucibus. aut oleum de ... et sarcocol
la. una die cum yera pigra et una die sola
Et non sumatur nisi cum ... et aneto
decoctis. Et item sumatur hermodactili et bugi
den et meçabaragi et piperis ʒʒ. et anisi et dauci
cum melle et bibatur ex eis omni die. ¶ Et item su
matur ex hermodactilis pondus ʒ. xxx. et pulpe
colloquintide pondus ʒ. x. decoquatur cum xv. libr.
aque donec remaneat tres lib. aque et sit do
sis eius omni die media libra cum ℥. iii. zuccari.
est enim mirabile valde ¶ Solutivum leve iu
vativum. sarcocolle rubee ʒ. iii. zuccari rubei ʒ.
iii. terantur et commisceantur cum oleo ... et p
bibantur super ea aqua aneti est enim mirabile so
lutionis absque labore et allevat. ¶ Antitum (?) forte
valde conferens humidis humitate et melius ex
humidis doloribus iuncturarum et sciaticam. Recipe alo
es. Et ... elleb. nigri et scamonee omnium ana
℥. i. euforbii ... amborum ana ℥. s. conficiatur
cum succo caulis. et qui fit vomitus cum eo
eradicatur morbus egritudinis. Potiones ad solu
tionem faciendam.

Et de illis que confert ... scias est medicina albesed. de quo dixit
quidam quod est ... rubea. ana ℥. i. et s. gario
filorum ʒ. vi. et ... et pionie et ... ane
omnium ana ℥. i. et polii ... xii. et utriusque aristol.
ana ℥. ii. de quo imponitur dentur ... i. cum
aqua mellis. et non comedat ix horis. fi
at illud x diebus. Et item medicamen quod
administratur omni hora et sanat cum purgati
one. Camipiteos camedreos genciane
omnium ana ℥. vii. foliorum rute sicce ix ℥. tera
tur et cribellentur et sit dosis eius omni die coclear
unum i. ieiunio. post digestionem cibi perfecti cum
tribus ℥ aque frigide. Et item medicina albesed sed
... qui extinguitur quod sit albesem rubi
floris et est permixtum ... Recipe
cinamomi. filonii. omnium ana ℥. ii. folii indi
℥. i. gariofilorum grana xv. albesed quod est
albezen predicta ℥. s. aristol. utriusque ℥. ... cuius
dosis sit omni die ... iii. ... incipiat
bibere apud equalitatem ... et utatur eo l.
diebus. et dimittatur ipsum xv diebus. deinde iteretur
... anno toto nisi cum ... usque ad ...
... et medium et secundum regiones. Si autem non potest
bibere ipsum anno toto bibat ipsum immediate
... Cuique post ... dicunt non erit
malum ut bibat uno die et duobus non. Et oportet
ut elongetur ab eo comestio quantum possibile est ei. et
si non plus saltem usque post nonam. et rectificetur
... regimine reliquum. Et oportet ut deinde ea quo no
cet humidis dolores iuncturarum. Et estimaverunt
quidam quod de cypris que non ... omnis
... adusta. Et iam
est ut ... super ... et
quidem ... fuerint eis ...
sanati sunt cum eis de podagra et doloribus iunc
turarum omnibus. Et yera quidem hermetis maxime
iuvamenti ei qui bibit eam inter dies aliquos
confortando iuncturas eius et ipsa extrahit su
perfluitates eius plurimum efficit per sudorem et pro
vocationem et confert sciatice. Et cum ... fi
erit ... et dolores iuncturarum ... per
regimen relatum ad ... sumatur ...
... et decoquatur cum eo ...
ex aqua super ignem lenem donec ... aqua
et sumatur de colatura eius lib. i. et s. et ...
super eam ℥. iii. olei sisamini et bibatur ipsum eg.

de dolore iuncturarum

q comedat sup ipm cibu pparatu cu agresta
Et ad dolore anche est regimen leue si no ad
sedat ipm balneu & aqua calida & semp
forsitan ipse post cibu malu sedat cu [illegible]
sup aquam acetis & solo uentris cu aq [illegible]
& cassia fistula. **Emplastra unatiua ad dolore & iuncturarum grossi humoris et eorum qui sunt in lapi**
Emplastrum bonum. R. granorum albe **deuitiarum**
ria mudatorum. ℥. .x. terantur cu ℥ .x. [illegible]
cu aceti optime & ponatur [illegible] ℥ .i. mel
lis ut faciat ipm uiscosum & fiat cu eo em
plastrum & ponatur sup iuncturas [illegible] & [illegible] pon
cu eo exaceto forti. ℥ .i. Et emplastrum cum
stercore uaccino est fortis ualde i doloribus
iuncturarum & dorsi & genuum & est qui melior
pluribus aliis. Emplastrum forte. R. olei antiquum
lib. .i. & ℥ .s. & mirre alexandrium. & gummi albo[rum]
ambor[um] an. lib. .i. & euforbii. ℥ .i. & yreos
ii. ℥. & farina fenugreci lib. .i. & ℥ .s. fiat ex eis
emplastrum. Et item bdellium opponatur. Adepo
liquefactis unatiua sunt & ualde quod fit ex
grosso humore i genibus & iuncturis. Emplastrum
sugitiuum resolutiuum mirre diamch. i. armoniaca
fiat ex eis emplastrum. Aut sumatur euforbium
& teratur cu oleo de lilio & liniatur cu eo. Em
plastrum forte. R. bauraich & galbani & piretri
& staphisagriam et calcem misceantur omnia & lini
antur ex eis iuncture cu melle & aliquantulo ace
to. Emplastrum bonum & resolutiuum. armoniaci &
[illegible] sumatur partes .e. terantur cu uino anti
quo & oleo onfaciano & farina fabarum emple
tur cu eo calido. Et emplastrum ex cinere ricta
mis exaceto & melle est mirabile uelde. &
de emplastris est modus quod uena sunt ad fortitu
dinem membrorum & resoluendum residuum no indiget
eis in post curationem integram de quibus est em
plastrum q. R. sanniet & nuc cipressi & ossium ad us
torum partes equales. & alumis parte .i. & draga
granti sextam partis .s. & glutinis piscium quantum
sufficit ad aggregandum. Aliud faciens optimum
in genibus & illud idem qui apit & extrahit spe
sp. rnas & ossa putrida ex profundo. & confert mol
lificationem uiuamini manifesta. R. seis ur
tice mundati & spume bauraich & salis armoni
aci. & aristol. ro. & radicis cologntide. & glutinis
albuminis ouium an. aur. .x. fenugreci & piperis
& macropiperis an. aur. .x. armoniaci. aur.
.vii. coriandri. & yilolucami. & thuris & mirre
& adipis capre & gummi pini ouium an. a. ar.
.x. cere lib. .iii. dabis lib. .viii. lactis ficus
silurii. aur. .viii. olei de lilio quantum sufficit
ad liquefactionem medicinarum & uini optimi
quantum sufficit ad conficiendas medicinas siccas &
misceantur omnia & fricentur & ammisceantur Aliud
conferens in hora ad sciaticam & dolorem manus
& pedis & dolorem reliquarum iuncturarum. Sumatur
fenugreci & ponatur i uase testeo & ponatur
desup aceti commixti quantum sufficiat & coqua
tur sup prunas usque quo dissoluatur uide extracte
dein ponatur desup mellis quantum sufficit & bul
liat ideo et resfuetur Aliud sile illi. partes
de [illegible] lib. .iii. fecis aceti sicce adhuste
lib. .i. bauraich .l. .i. & .s. gumme pini & cere &
sulphuris no adusti & staphisagrie eiusdem an. l.
.s. coriandri lib. .s. .i. **Inunctiones iuncturarum**
Oleum de coloquintida & oleum de **cione ?**
castoreo. & oleum de sinapi. & oleum de pe
rina. & oleum de nuce iomana. & ipse qui aduiu
& curit & oleum de colaquida sim ex decoctione
eius cu oleo. .iv. donec consumatur aqua & oleum
de costo ualentius est & ipse cu storace. aut cu asa
oleum de [illegible]. Et de unguentis bonis unum
eius est oleum i quo decoquitur upa & est ex eis
que sanat senacatione integram. Et de eis est oleum
uespertilionum cuius modus est ut sumantur .xii. uesp

pilionee [illegible] & sumatur de [illegible]
[illegible] & oleum [illegible] & aristol. ℥. .e. & [illegible]
℥. .e. & costi ℥ .iii. decoquantur omnia simul donec co
sumatur aqua & remaneat oleum. **Embroca ad huiusmodi.**
Embrocam [illegible]
[illegible] & ordeum et lactuce &
decoquatur cu aqua donec [illegible] & dissol
uatur & fiat embrocatio & est quiescens ad ca
[illegible]. Et item [illegible] & folia lauri
[illegible] coquantur & fiat cu eis embroca
Et ex eis item quod confert ad lapides [illegible]
[illegible] pre cuius pon
[illegible] sup quam ponantur
lapides ignita & fiat suffumigium faciendo cu
eo suffumigationem sub [illegible] & sedeat i
decoctione asini siluestris i qua ponitur omnis
eius decocta cu aneto & sale & [illegible]
cu [illegible] et porris & [illegible]. Et decoctio [illegible] et
uulpis cuius modus est ut bulliat i aqua de
bullitione uehementi [illegible] donec [illegible]
[illegible] eius & ponatur sup ipsam dulcia cu uulpe
uiua decollata cu sanguine suo & decoquantur
donec dissoluatur in aqua & sedeat in ea. cu
ponatur sup illam aqua oleum & decoquantur
donec permisceantur. cu donec aqua consumatur
& remaneat oleum et sedeat i eo & quando decoq
Balneatio **balneationes ad hom** in oleo sic est.
quidem cu aquis calidis & humidis uel cis
per quod liquefiat de humoribus & dilatet de pori
in aquis [illegible]. balneationes uero sicce cu
fricatione cu nitro & sale & sepeliri i arena
calida & sudare sunt uiuatiua eis **sedantia dolore**
Sumatur fenugreci & [illegible] **calida leuia. R.**
et cu aceto omixto [illegible] [illegible]
[illegible] sup ipm mel & decoquatur donec
coaguletur & liniatur postquam [illegible]
bulat sicut algalia & [illegible] loco cu [illegible]
lini. & conquassetur cu oleo sisamino. & ingros
setur sicut mel & dimittatur duobus diebus aut
tribus. & succurratur exsiccationi eius cu oleo. ro.
& hoc quidem conueniens est in principio egritudinis & in
ascensione eius. Et item sumatur i principio
& iursione, mucilago fenugreci & seis lini.
& conquassetur cu oleo sisamino & ingrossetur sicut
mel Et item qui non est dolor ualde uehemens
emplastretur cu caulibus recentibus & apio. Et si fu
erit fortior emplastretur cu oleo yrina & farina
fenugreci & farina ciceris & syrupo mellis cu pau
co uino & cu aliquantulo olei de alcanna. Et
item eius caulium cu adipe & ceruso fco cum
oleo camomille bonum est eis ualde **sedantia**
Sumatur opii aur. .e. et **dolore narcotica.**
cassia. aur. .i. & terantur cu lacte uaccino
& ponatur desup medulla panis similagi
nei & liniatur & fiat ex eis emplastrum & cooperia
tur cu foliis [illegible] cu lactuce. cu ponatur loco
medulle panis similaginei [illegible]. Et item
seis iusquiami nig. ℥ .vi. opii .i. cere .i. uini
dulcis cu quo conficiatur & misceatur cu ceroto
Et item seminis iusquiami al. & opii & psillium
& agarici & [illegible] sumatur & informentur [illegible]
asa. ex eis [illegible] liniatur cu lacte uaccino & [illegible]
[illegible] cu folio Et item [illegible] ℥ .x. [illegible]
ami ℥ .vi. iusquiami nig. ℥ .e. [illegible] ℥
.vi. corticum mandragore cu aceto donec disso
luatur & ponatur sup [illegible] liniatur cum eis
Et item mandragora ponatur i humido [illegible]
[illegible] cu eo [illegible]. Et item
opium [illegible] sumatur & fiat ex eis epithima
Et ex eis que [illegible] est effusio aque
[illegible] cu non [illegible]. Et item psillium [illegible]
[illegible] conquassetur cu oleo. ro.
& [illegible] liniatur cu eo.
H[illegible]
[illegible]

dolorem cum stupefactione est ut sumatur gen
ciane et rutae et ameos et aristol. et calaminte
et seminis carvi et hermodactilorum et bucidem et almi
begahan et almugat partes equales opii po
media cuius dosis sit usque ad ʒ ii. Regimen

Et de cauterizatione loca eius cauterii ad eos
aut de eis que sunt loco cauterii est ut la
cerat infirmus secundum figuram quam oportet et prohibeatur
eius motus et observet circuitus doloris et imple
atur medium eius sale et ponatur desuper parum oli
ei ponatur desuper pannus et sint presentia cauteria
divisa et ignitiantur cauteria et amisserint ipsum
taliter ut non sentiantur calida. Deinde sentiantur. De
inde fiat fortiter donec non possint tollerari. Et
cum pertransierint cauterium per forem massa et papiatur
ei ut inclinetur quatenus egrediantur sal et oleum
deinde cooperiantur cum lana et ligetur. Et oportet ut sit
super corpus infirmi vas plenum aqua et aqua ro.
et cum aqua abstergatur facies eius qui sudat et
caveatur ne cito aduratur et aleetur. Cura ca

Oportet ut curentur cum eis que infrigidant lidi.
et humectant ex oleribus et carnibus et cibis
et fructibus et lumentis et embrocis et epithimatibus
et exercentur cum equitate et balnea cum aqua dulci
postquam effundatur super extremitates eorum aqua
frigida in domo parva et amiserint cum tepida deinde
submergantur in aqua tepida et submergantur sub eo
semper et fundatur super pedes eorum aqua frigida. Et
oportet ut solvantur et purgatione vomitus cum eis in
quibus non est calefactio plurima sicut syr. ro. et
dyacatolicon solutivum Medicamen bonum in
quo sunt purgatio et solutio et sedatio doloris. R.
seminis melonis seminis carvi et hermodactilorum
alborum et almugat omnium ana partem i. opii etiam
partes aggregentur omnia et sit dosis eius ʒ ii ... zucca
est enim presentius invariatum. Epithimata. R.

Scias quod qui ipsi sunt frigida scriptura sicut san
dali sic fortasse ledunt. Unde oportet ut sint tem
pore facientia et leniant. Et qui ledunt cum
infrigidantibus propter tensionem eorum amiserint ea que
mollificant sicut rob et ol. ro. et coni. Et quia
ponuntur super eos pannos infusos in aqua et aceto
Et de eis que sunt experta est succus extremitatum
caulis humide cum cum ex eo linimentum fit sedatur do
lor. Et item teruntur glandes optime et de capite
vehementer et embrocentur cum eis hora longa et tunc tol
lerant infrigidantia et non fiunt ex eis dolores
per inspissationem et tensionem tunc non est quod sicut aqua
endivie et aqua solatri et aqua spinie et aqua
blitorum et cucumeris et cucurbita. Et similiter emplastra
tio cum adipibus et similibus in eis et cum melonibus. Ipsi
eis infrigidat et lenit simul. Et mucilago psillii
est fortis infrigidationis. Et item sandali et mei
the et silia sedant dolorem et cum sedatur oportet ut au
ferantur et removeantur. Et de eis que iuvant sunt
in fine tensionum dolorum iuncturarum et podagre ca
lorum est ut sumatur aloes et cirti et mirre partes
equales et liniantur cum aqua caul. et endivie secundum
quantitatem caliditatis. Et item coni cum oleo camo
millino. Et item diaquilon dissolutum in oleo camo
millino. Balnee que eis necessaria sunt balnee ca
lide sicut non quia iuvant et reparant et confortant et
sedant dolorem.

Sumatur mirabolanorum citrinorum ʒ x. et hermodac
tilorum et bucidem albanorum ana ʒ iii. seminis
apii et amsi albanorum ana ʒ ii. conficiantur cum zucaro
soluto de quo in potu sumatur omni die ʒ ii. Et item
sumatur succi citoniorum lb. i. et cere ʒ iii. Et dosis
eius sit ex media ʒ usque ad ʒ et s. Et item her
modactili ʒ x. sarmonee ʒ i. et terra ʒ i... cuive
bene ʒ iii. zuccari tabarzet ʒ xxx. dosis eius ʒ iii.
Et item scamonea decocta in dyaplo sine aque
citoniorum aut pomorum decoctione in qua considetur
sba eius. Cum vero in capite inspissatur oppilet os
eius in quo est et diminuitur donec exsiccetur

de ea pond. ʒ x. et sumantur de tabarzet ʒ xx.
et de aylele citrinis sicut alcool pond. ʒ ii. ag
gregentur omnia cum iuleb et fiant inde pillule et exsic
centur in umbra et sit dosis earum pillule due usque
ad tres in omni hora. Et cum ille est opus tunc
amistra ieram pigram. Et de eis que conferunt eis
est syr. ro. secundum hunc modum. Sumatur succi ro.
lb. ii. et mellis lb. ii. et sarmonee assate ʒ i.
decoquatur usque quo inspissentur et sit dosis eius duo
bus usque ad v. Et item infundatur tamarindi cum
cassiafistula in aqua endivie et fervet. Et si non fuerit
febris sumatur de cocto mirabolanorum et fumi terre et
prunorum et tamarindorum et absinthii secundum quod vides
Et item buciden et hermodactili et rose rubee equa
li mensura sumantur de quo sumatur aur. i et s. est
enim in ipso sedatio et infrigidatio. Et isti quidem
iuvantur plurimum cibis frigidis et grossis sicut qui
fit de lentibus cum aceto et reliquis cibis infrigi
dantibus et ingrossantibus sanguinem sicut ille qui
ille qui fit de acetosa et ventres cum aceto preparati
et aceto sive carnis vaccine. Et quia plurimum cum
cibis exsiccantibus sicut est ... Et non oportet ut
comedant plurimum. Et eis quidem convenit ex fruc
tibus ut piris precipue et prunis et malis granatis
et persicis. Ego autem abhorreo eis ea que sunt sicut
persica et cucumeres et que repellunt sanguinem
aquositate plurima. Cum iuncturarum conversa

Et sunt humores confecti calidi in lapideitatem
et maxime grossas. Cum oportet ut isti non resolvant
cum lenificatione. Vero oportet ut liniant et resolvant
sil. et de eis quibus cavetur a lapideitate sunt em
plastra facta ex farina ordei et lupinorum cum oximelle
et alcimdem et iuris al. cum pice liquida et armoniaco
cum vino antiquo et oleo onfacino. Et quia de si
farina fabarum. Et de eis que conferunt ei cuius
iuncture conversi sunt in lapideitatem aut sunt iuxta
lapideitatis sunt emplastra que diximus in ... de do
loribus iuncturarum grossorum humorum. Et unctiones et
embroce quas cum eis diximus. Et de illis que conferunt
eis est farina lupinorum cum oximelle aut aceto
commixto. Et item radix almarut. Et item em
plastratur cum bdellio dissoluto cum aqua. Ipse enim pro
hibet lapideitatem incipientem et similiter embroce ex
aquis in quibus decocti sunt calamenti et althee
aut aceto cum decoctione in qua caseus antiquus
decoctus est. Precipue iuvat cassie fistule et mirti et rosar
bum et aqua cineris caulium combustorum. Cura contrac
tionis et acemea tibiei. Cura potando ex

Scias quod oleum de canda ... eo et inungendo
cum ipso est res magis conferens ei et modus
faciendi hoc oleum est ut decoquatur andiuca cum
seminibus ... uno quarti ipsius est et oleo ...
consumatur aquositas cuius dosis sit usque ad ʒ iii.
et minus. Et illis que est ex causa ventosa est cura que tunc
cur sui cum oleum ventositatis facientis ventosita
tem. Et de eis que experti sunt ad conchi est ut sumatur
pellis ovis que excoriatur et ponatur super ipsum
et liniatur lacte vaccino dulci et iuvatur eo et ad
ministratio balnei sicci et sudare in furno cum fo
vea ignita iuvat eum sicut. Cautela a doloribus iuncturarum

Oportet ut ille qui assuetus est ... venenos
his doloribus dormiat et solutione ventris
... et cum proprium est proprius. Et utatur regimine
... et omnibus oportet si cum ... in eo
temperate in qualitate omnibus. Et non diminuitur
quod accidit ei sit in multitudine humorum et non diminuitur
quod accidit ei cum eo quod evacuatur et cum eo quod in
eos incipit curari cum eo quod exiccatio amiserint bono
nocet ex cibo et cum eo quod ... opponatur illi cum eum
Et si cum fuit corruptio eorum opponatur ...
... regimini propter quod ... cur
ationem eius quod oportet ... consuetudinem
... est enim ... ex frigidantibus
Et cum quidem scias ea et scias per opponere eorum. Et
colla ... conferunt calefacientium et ... sc
... Et similiter ... p
ea et scias oppositum eorum. Et cum accidit evacuatio tunc ex illis que ...
... quod scias. Et cum accidit evacuatio tunc ex illis que ...
... sunt est confortatio membri cum scriptis ut non

suscipiat sup fluitates ⁊ ppe cu nō timet̄ co
uersio eax ad mēbra pincipalia cā ancessio
nis inuidificatois. Et ista sūt sicut acacia
⁊ balaustie ⁊ similis vg̃e pastoris. licii et
menuithe. Et itm fricatio locoꝝ cu sale mt̄
⁊ cu olo ⁊ n̄ sit siccitas uehemēs. Et q̄ est
apta flancū ⁊ bibit huis ipm aristol. iv. pōd
z. ij. aliquot. ī uere ⁊ hyeme, tuc fortasse ph
bet̄ puodus eius ⁊ uitat̄ exactio tēpato ⁊ nec
tacōne et nō supfluat ieis qui excitat po
dagram ⁊ dolores ⁊ nō adhibeat̄ id q nō est
csuetus sbito sine csuedine q si l̄ accat ā
mistra ol'a cfortatiua iungendo. Et oꝫ ut
deuitet̄ carnes grossas ⁊ oia salsa ⁊ acetoselo
lus. Et ex olerib deuitet̄ ea q̄ sūt sic sicla
⁊ bliitis ⁊ catuli ⁊ aqua melois. nocet̄ eni
ppea q gn̄ant huōres aq̄uosū ⁊ cferut pp
pucacōnes. Et diuisificat̄ disbō in corporib.
Et deuitent potare, uinu plimu g̃ssū in co
oīe uinū ⁊ caueat̄ eis que sūt bone digōis
⁊ uelocis. Et oꝫ ut deuitent replōnez ⁊ am
bulacōnez ad exercicio. ⁊ deuitet̄ sup hec sup
fluitate ī labore et exercicio ⁊ ppe sup replōnez
⁊ deuitet̄ coitū ⁊ morent ī balneacōib qui
ipe liquefaciūt humores ⁊ faciūt eos currē
ad iuncturas. Vex aque ciñar cferuit eis ī
hora egrius. Et ex illis que cferuit eis ī pri
cipio balnear ⁊ post ipaꝫ expleōnez ⁊ in
medio ieiunio eoꝝ ī ipis est effusio aq̄ fit
sup iuncturas si nō est a'd q phibeat ex debi
litate neruoꝝ. ⁊ q̄ auferat hec nocumētu
febres ⁊ oꝫ ut nō dormiant sup cibū oio q̄m
est ex reb nocibilioribus eis. Curatio sciati

Cura que magis ppa ē scia ce. Rubri
tice ⁊ dolorib ancle ⁊ genuū sicut ē
q oꝫ ut recedat̄ ī curacōne eoꝝ ad cancer
ī dolorib iuncturaꝝ. Et tu quidē scis q ipi
differūt ab aliis dolorib iuncturaꝝ. nā rep
cussio in pin q̄ noceat eis uehemēti no cu
mēto qm mā pfunda ē ⁊ repcussio retinz
eaꝫ illic ⁊ ponit eam tal'r q diffial' fit ei
resol'o. ⁊ ppat eam ad h' cu disloce t iunctura
cu ipi dislocet iuncturis ab sꝫ repcussione
sil'r. pō oꝫ si uoluus sedacōnez doloris ip'ni
ut sedes eos cu mollificatis lenificantib
n̄ acuat ut sit mā subtilis ualde. Et sit
difficilis eoꝝ curacio in frigore ⁊ tpre frio
⁊ impigui. ⁊ ip te simstin est difficilioꝝ.
In illis uō q̄ de eis sūt sanguinee de reb
mag' cferentib ē flomia ⁊ iuuat̄ ī dispoē
pflomiaꝫ ip'mus exinanī de ni expeac. Et
iuuaniti fit ieis pnominati. uētōs aut solo
q̄ꝫ usꝫ ad finez p' et ē sufficiencia
ī uomitu forti. Et nō trahit solo uētōs māꝫ
ad inferiora n̄ sciatur ut sit pna ⁊ de bino
ē ut leuniet duob dieb deni flomet̄. Et
scias q flomia sciatice uene mag' ē iuua
tiua in sciatica quia saphene. Et uene cur
uatur popliciis magis est iuuatiua ī scia
tica quia saphene plimū ut sit dol' leuioꝝ
extensus in siluri. vō sit purus nisi uo
cu extēsio ex donies q̄ erit saphena ma
g' cferens ei quia uena sciatica quamuis
ipe ambe sint unu uene um sic basilica
⁊ cephalica ī mani. Vex. G. rememorat̄
saphene ⁊ uene curuature poplicis tm̄. Et
flomia curuature poplicis mag' iuuatiua
est quia uene sciatice ⁊ saphene sil'. Et ex
eis que flomant̄ ē uena que ē int' unu
unu ⁊ s' pedis. ⁊ flomet̄ post ipaꝫ uena sci
atica. ⁊ dr q hec uena mag' iuuatiā ē quia
uena sciatica sicut saluatella mag' iuuatiā
est quia basilica ī egritudinib epis ⁊ splenis. Il
li aut qui sūt flatici ex eis currit cursu ap
atu grossoꝝ in uificacōne curōnis. Et pp

h' nō oꝫ ut sit psupcō ad adminstrācō resolu
tiua forcia cu euacōnez pp id q semissi cum
eis q̄ diximus. Et iaꝫ diximus q uomitū iuua
tior est quia uētōs solo pp motus mei ad p
tez doloris ⁊ uomitus mouet eaꝫ ab ea. ⁊ ex
eis que sūt bona meo ē ut fiat cu baurach
⁊ aceto. ⁊ cu euomunt cu fortib uomitiuis
quib indiget̄ ī humorib eoꝝ frio grossio te
oꝫ ut sequitus id cu sbtiliatiuis caliefacien
b ⁊ est ucētia in flaticis itm qꝫ. vō mire
flomia ⁊ amistret̄ post euacōnez cu eis q̄
diximus ex diureticis ⁊ ebibitis iuuātib ad
dolorē iuncturaꝝ. Medeⁿ hmetis ppe. Nā h'
medicamē ē mirabile ualde. camedreos g̃e
ciane. ambor an̄ ʒ. iv. ʒ. ij. seis rute sicce. l. j.
terātur ⁊ cribellent cribello subtili cui dosis
sit coclear. j. Et amistrent iteꝝ uaporacōes
⁊ embroce resolutiue ⁊ aque cinar. Q si n̄
excusat tuc clistica de m amistrent uento
se sup ancham cu incisione ⁊ sine icisione
⁊ pone rubificancia uesicancia ⁊ nō csolidē
tur donec sanetur. Et emploꝝ quidez amis
traoꝝ in eis diligit̄ acutia pp duas icenci
ones quaꝝ una est resolucio ⁊ altera attrac
cio ad exteriora. Et aborret̄ eoꝝ acuitas pp
quādaꝫ intencionez ⁊ est q ipa exsiccat māꝫ
⁊ in lapidescitatez cuitur. ⁊ dimittit eam n̄ re
cipientez ne uāo quia ob reꝫ oꝫ ut nō dimitta
tur lenificacio. Et qꝫ nec̄e sūt uentose ⁊
eoꝝ posicō pp attractionē. Embroce et unc.

Sumant̄ ol'i de alcanna. l. j. ⁊ aceti. l. ς.
⁊ mirri q'rta. l. j. ⁊ cardamoi. ʒ. j. ⁊ ς.
⁊ ysopi. ʒ. j. ⁊ ς. sbmigat̄ in eo lana ⁊ ua
poretur cu ea locus. Et amistrent̄ unc
ex aquis me naꝫ singlaꝫ resolucciū ī p
dictiaꝫ in h' cap. Ea uō ex quib sūt ī uē
ciones sūt sicut olm costini ⁊ olm de eufor
bio. ⁊ ol'm de purtro ⁊ ol'm de castoreo que
āmistrēt post inudificacōnez. Et cero ta
ria cu opoponaco ⁊ euforbio ⁊ ol'is pacis.
Emplim resoluēs mā. Epithimata. et
ad id q appariꝫ expertis pp. Eplastra.
seis rute siluri. baccaꝫ lauri. amiden. me
selxa armeni. cordumeni ⁊ pulpa col'. ame
os. oui an̄. aur. iiij. rute recentis. picis. ēē
armoiaci oui an̄. aur. viij. bec ard. aur. v.
opoponaci. sulfuris q n̄ tetigit ig's. āboꝫ
aur. e fiat ex eis emplm. Et si linat̄
sciatica ex stercore caprino ⁊ aceto forti erit
sicut meⁿ de sinapi. Et meli eo ⁊ magis
iuuatiū ipo. Et empl'a rubificancia ⁊ uesi
cancia bona sūt ualde. Et oꝫ ut p forent
ue sice. deni pulūizent sup eas meⁿ ex
siccatiuū denī ietur ue sicato usꝫ quo cueī
at sanies. Et itm sumat̄. lib. j. baurach
⁊ lib. j. olei. ⁊ fiat ex eis epithima. Et itm
emplm iuuatiū. staphisagie. l. j. fece adusti ūm
. l. ij. piret. lib. ς. nasturcij. l. j. ⁊ ς. be sarc.
l. ς. sulphuris. l. j. baurach tincez. ol'i. co
tulas. pro. grauu pm q sit equale cu be
sarc. fiat ex oib emplm ⁊ amistret̄. Et
itm sumat̄ picis. ps. j. sulfuris. ps. j. cte
ri sicut alcool. ⁊ linat̄ sup ancham. ⁊ pōat̄
de sup q'rta de panno ⁊ dimittat̄ usꝫ quo ca
dat p se. Et ex eis que expta sūt est ut
colligat̄ planta capsie ieiune dū est uiridis
⁊ emis cctio optima fiat qm̄ ē diffial' ad
cterendū. deni agrigat ipaꝫ cu cera ⁊ īmiscri
eam āchez ⁊ loco doloris ⁊ ligent̄ de sup. et
dimittit̄. e. horis. usꝫ ad vi. deni ingrediat̄
balneū. Cūqꝫ paz morari incipit ing'diat̄
tinaꝫ et tollatur ab eo emplm ⁊ ponatur
sup locū lana cu dingnguto ebdomadū una
aut. v. dieb. ⁊ iterat̄ qm̄ excusat asina pi
⁊ cū una nite agrestis. Et itm staphisaga

Cura si fuit ex sanguine

Cura si fuit ex flegmate

medi... nobile

Clistere ventos...

Ex...

& gumma pini. Et item gumma rute agrestis. &
cere & olium deruta. Et item pucinu & dabsi
& flos lapidosus & baurach & staphisagria
& sumat ex eis emplastrum & quandoque addit in eo na
sturcium. Et ex eis que conferunt ad hoc & ad dolo
res genuum est cerotum de euforbio. Et item
olei de alcanna. ℥. viij. & aceti. ℥. ꝛ. mirre. ℥. ij.
pirethri. ℥. i. infundatur pucinum cum oleo de alcan
na postquam triueris ipsum & pone ipsum in sole
illo tribus diebus & bulliat bullitione leui. De
inde phicant desuper locum dolorosum ancharum. Et
aliud simile illi de epithimatibus. R⁷. cere colate
aur. ꝛ. & glutini albumbat. aur. xxv. & flo
ris. aur. vi. lilii & albecaro mirte omnium an.
aur. vi. & alkitran. aur. v. aggrega ista et
conquassa ea sicut pos. i. & fac ex eis emplastrum
unum & line cum eo locum dolorosum pixidis per
cipue si fuerit in ea faciens dolorem sanguinis
fixus in iunctura ipsa. aut flegma grossum uitreum
quam bibit pixis iuncture. Emplastrum sedans
sciaticam. R⁷. olei antiqui. ℥. xviij. limature
plumbi & saponis masse glutinum albumbat omnium
an. aur. ꝛ. limature eris rubei. ℥. iij. flo
ris eris arasi codisi & mediae albugerion
nitri. i. aristol. sinapi. omnium an. ℥. ij. & phici
atur in eo quandoque pirethri. ℥. i. Aliud. R⁷. amide
semis iu te siluris. bacarum lauri. baurach
& colaquintide sicce ameos cordumeni omnium
an. aur. ꝛ. rute ortulane humide & picis sic
ce glutinis albumbat gumme pini armoniaci
adipis uitulorum. omnium an. aur. xvi. oppopanaci
aur. vi. sulphuris non adusti. aur. ꝛ. olei
de alcanna. ℥. xviij. Aliud. R⁷. picis hu
de. ℥. viij. aur. ℥. x. & ꝛ. cere. l. i. gumi
pini. aur. iiij. sulphuris non adusti. l. i. bau
rach. lib. i. & ꝛ. staphisagrie. kist. i. & cum cotile
duo. pirethri lib. ꝛ. cordumeni kist. i. becard.
l. ꝛ. liquefacienda liquefac. & tere sicca. & pulue
re omnia & frica ea secundum modum predictum in eo et
rememoratio preteriit. & secundum quod preterit & secundum
quod dicet post. Solutiua non bona & utilia
sunt pille de hermodactilis & pille fetide. & pille
de capsia & pille de storace. & non sunt aliquae
sicut pille iuniamiri nisi sit uerum hermodactilis que
bibenda emuerit. & illius qui bibit eam in ca
pitur iuncture dolorose iorem emittet & sudat
ex. & non est in ea solum uero plurima uo inum
dificatur cum sorbitatione. Et cetera quidem me
solutiuarum sunt pulpa colo. & centaurea & gu
me fici terre. capsia sucus cucumeris asi
nini. Fumant due colaquintide & perforatur
& eradicatur quod in concauitatibus amborum est expul
pa & semibus & carne. & impleant oleo sisamino
& cooperiant amborum foramina & dimittant noc
te una. Deinde phicant ambe colaquintide in
mane uino uel nectis cum oleo quod est in eis alimb.
iollat & fundatur super eas ambas olei quantum
est mensura olei. l. & media de aqua & cap
tur simul usque quo decocte sunt ambe colaquintide
Cum ergo discocte sunt ambe extrahant & phi
ciatur & coquatur aqua & oleum tempore sufficiente
Deinde phiciatur desuper ellis oriuis pulmi ga
tus cribellatus secundum quantitatem qua congelatur
aqua & fiat sicut panis de quo fiant mag
daleones secundum quantitatem auellane & sumat
de illis auellanis. xviij. numero. & sumat in fir
mus post balneationem. Et modus alius est
ut decoquatur oleum cum suco. Et cum accidit mun
dificatio per solonem uero & uomitum & prolongatur
egritudo tunc tibi conuenit uti supposito rijs ex
medicinis facientibus excoriationem & solonem
educentibus sanguinem sicut est de cocto cucum
is asinini & colaquintide & fel uaccinum pucinum
centaurea nasturcium capsia eleuatura pis
cium omnia illa inuatiua sunt eis in hac hora. &

forte sanant. Et quandoque ponitur in distillationibus eufor
bium. & dico quod illud est nocuum ualde propter uehemen
tiam quam uis confusionibus. In fine non eius est inua
tiuum & precipue quando sequitur uesicatio. Et in illa que ac
cidit excoriatio post se & curetur cum ea sanatis.
Clistere bonum excoriatione faciens de co
quatur colaquintide nasturcium in die capparis
centaurea cucumeris asinini capsia rubea fi
at clistere cum aqua & emplastretur ancha cum fece
& est ex distillationibus inuatiuis. Et item emplastretur
cum aceto & furfure calefactis. Si autem fuerit illic
sanguis qui moratur in ea cauterizetur cum
auro rubeo locus sanguinis cauterizatione ue
hementi ut currat sanguis ex ea. De botor
Hec botor apparet in cauo nominato botum
Nec nigre quasi ipse sint fructus camarici
aut grana iuridia mag. & in ea carum est in a
uauem. Et cura earum est extra mundificari
ons est cura uarium & ulcerum melioratorum quorum
canonem diximus in libro quarto. Dolor calca
Quisque accidit ex obuiatione concute nei.
Q aut casu aut coartatione calciamenti
& aliis. Et sanat ipsum embrocatio plurima cum
aqua fria & epithima de menuithe & bolo
armeno resoluto. Debilitas pedis tibiae.
Fit quandoque iuncatione & fit quandoque debilitas ex
labore plurimo & exmollificatione ac
cidente & exopilatione in neruo ad ipsum
sicut accidit castratis. De doloribus unguium
Appinqua cura earum et attractione carni.
Aque supponitur ut in pede equi fit ex
hoc quod calcat illud quod est durum ut lapis et
ex illis que conferunt illis est emplastrum cum foli
is mirti & cum foliis capsii. Et emplastrum de
adipibus cum fimo capino & stercore uaccino
& conferunt eis nux capsii & sauina emplastrate.
Et conferunt eis fistici decoctum emplastrati. Et
de eis que liquefaciunt sanguinem mortuum
sub attractione est farina confecta cum oleo & sup
ipsum posita. Inflatio unguis & pruritus i
Curatur cum aqua maris abluendo ca
Cum ea semper quando remouet. aut cum decoc
tione lenticum & rosarum. aut cum decoctione ci
nnamomi. & exemplis eius sunt nenufar &
olium et ficus decocte coniunctum & singulariter.
Finis huius fen. xxij. & cum completio tercij lib.
Expletus est tractatus scdus de dolori
bus horum membrorum. & cum ipsius supple
mento completur fen. xxij. & cum eius com
pletione completur liber tercius de curatione eg
ritudinum accidentium unicuique membro a uer
tice capitis usque ad pedes canonis translati
ab hualalhasse abuiceni. quia sequitur liber
quartus de rebus particularibus que proueniunt diuersis
sunt egritudes que non appropriantur membro.

Explicit lib. auicenne. Deo gratias.
Finito libro sit laus et gloria cristo.

Januarius febru. marcius aprilis maius
Augurio dracos Andito linie clangor

Junius Julius aug. septemb. octob. nouemb. decemb.
Lingua olus. abies. colunt colus. excudo. gallus

apotrusta. de capsina

De fallus [illegible] hy amenis. filia fedus
Omnis age fedes istrios illis aufert

Ad lepram fugandam in locis aparentem.

Rp. litargiri lib. s. fac in pulverem tenuissimum
et oli olive lib. s. vel ʒ. s. et ursini sepi ʒ. s.
simul tere et misceat cum oleo olive sup ignem
et coletur per pannum. et addatur plus litargiri
et plus combustus de viridibus nucibus et addatur
ut fiat unguentum sicut pasta. postea adde argen
ti vivi ʒ. ii. tam diu miscendo quousque argen
tum non appareat. per plures menses sine tartarum
in ardorem combusti argenti. ultimo addatur de
camphora et loctus. isto unguento pungatur
tota scabiosa de sero. mane autem balneum
intrare et sudare debet. ultimo cum panno li
neo tamquam tela abluatur et fiat hoc bis vel ter
in septimana per mensem semel vel per mensem unum
vel duos videatur effectum. et iterum fumus
terre frequenter bibat cum sero caprino bis vel
ter in die. Sic. n. valde sanatur et curatus in
tantum quod non de scabiatur. quia experto credere possum
cum ph. mel et adeps porci lappe iungatur autem
inde sit unguentum scabiei certa medela

Unguentum contra fissuras.

Rp. staphisagrie. ar. vini. utriusque ellebori
armenii. ana ʒ. s. oli laurini. q. s.

Unguentum contra pediculos.

Rp. stafisagrie. litargiri. calcis vive.
auri pigmenti utriusque. aluminis. gipsi. tartari.
git bryonie. lupino et absinthi. lau
reole. omnium ana. addito sanguine porcino
et fiat ut aliud unguentum.

desunt 9 icones et 5 plagulae.